

BYBLIOTHECAE APOSTOLICAE VATICANAE

CODICES MANV SCRIPTI RECENSITI

IVSSV

**PII XII PONTIFICIS MAXIMI
PRAESIDE IOHANNE MERCATI**

S. GEORGII IN VELABRO CARD. DIACONO

S. R. E. BYBLIOTHECARIO

ET SCRINIARIO

CODICES VATICANI GRAECI

CODICES 1485-1683

RECENSUIT

CYRUS GIANNELLI

BYBLIOTHECAE VATICANAE SCRIPTOR

IN BYBLIOTHECA VATICANA

MCML

Μετ. Βιβλ. Εισαγ. 5405

EDI LICET:

E Civitate Vaticana, 1 maii 1950.

FR. GABRIEL MONTI, O. E. S. A., *Secret.*

TYPIS POLYGLOTTIS VATICANIS

PIO · XII

PONTIFICI · MAXIMO

SACRVM

LECTORI BENIVOLO

Cum primum, novem ab hinc annos, enarratio mea codicum Vaticanorum graecorum inde a 1485 (iam pluries instituta, sed aliis curis minimeque iocundis intercepta) taeterrimo belli tempore prelo submitti coepit, tum praepositis humanissimis, tum mihimet ipsi optabile visum, si libri manu scripti usque ad 1806 (quo Lolliniana, quam vocant, sylloge concluditur *) in edendo volumine complecterentur, librorum descriptorum copia (322) ab eius modi seriei catalogis haud multum absono futuro. Quoniam vero moles operis in dies praeter spem crescebat iamque litterarum formis exscriptae plagulae superiorum catalogorum numerum plus minusve aequaverant, ne illud μέγα βιβλίον μέγα κακόν mihi quoque obiciendi oportunitatem alicui praeberem neve libri perfectio in totum fortasse triennium prorogaretur, de pristina sententia decedere coactus optime me facturum existimavi, si, Lolliniana codicum supellectile insecuturo volumini reservata, ante codicem 1684, Lollinianorum primum, operi meo κορωνίδα inponerem.

Prodit ergo, antistitum licentia, volumen hocce librorum manu scriptorum centum nonaginta et novem descriptiones comprehensens, temporibus atque originibus non modo (ut fere fit), sed argumentis quoque valde inter se discrepantium: quippe qui (secus atque multo felicius praedecessoribus nostris evenit, qui codicibus Vaticanis graecis enarrandis operam navarunt) nulla contentorum ratione habita pluteis inlati sint ideoque cum ecclesiasticorum tum profanorum scriptorum variam permixtamque segetem uti plurimum exhibeant.

Codices infra descripti Paulo V P. M. sedente (1605-1621) plurimi Vaticanis κειμηλίοις adcesserunt: quorum quisque quo modo in bybliothecam nostram pervenerit etsi ad singulorum enarrationes notare, quotiens fieri poterat, nullus neclexi priorumque pos-

---

* cf. tamen Ioh. Mercati, *Per la storia dei mss. greci di Genova* etc. (*Studi e Testi* 68), pp. 134 sq.

sestorum nomina in indice de more rettuli, lectorum commoditati nihilo minus prospicere avens, quae potiores librorum graecorum conlectiones quique exiguiore manipuli tunc temporis in Vaticanas aedes recta confluerint, heic quoque paucis indicare non omnino ἀπροσδιόνυστον futurum esse autumavi.

Manarunt itaque: ex Graecorum Conlegio Athanasiano (quo anno, mense, die non satis constat, certo tamen Pauli V temporibus) codices 63, scil. 1488-1501, 1503, 1504, 1508-1510, 1512-1517, 1522, 1523, 1527-1529, 1531, 1539, 1541-1546, 1548, 1552, 1558-1560, 1562, 1564-1566, 1568-1573, 1581, 1597, 1598, 1601, 1602, 1606, 1609, 1625-1627; ex Cryptensi monasterio (non ante 12 dec. 1614) codices 36, nimirum: 1506, 1524, 1526, 1553, 1574, 1582, 1589, 1591, 1595, 1600, 1607, 1608, 1629, 1631-1633, 1637-1639, 1641, 1643, 1645, 1650, 1651, 1657, 1658, 1660, 1666, 1667, 1669-1671, 1673-1675, 1679; ex Patiriensi monasterio (inter aa. 1614-1619) codices 14, videl. 1611, 1628, 1636, 1640, 1642, 1646, 1648, 1649, 1653, 1654, 1656, 1659, 1672, 1680. Codices 8, i. e. 1505, 1525, 1655, 1661-1665, Bybliothecae Vaticanae obtulit Franciscus Barbarus patr. Aquileiensis († 1616) vel Hermolaus subcessor († 1622). Libri 6 ex conlectione Prosperi Podiani Perusini a. 1616 adcesserunt: qui sunt hodie 1577, 1584, 1586, 1588, 1592, 1593. Codices 5 ex libris Laelii Ruini ep. Balneoregiensis a. 1622 empti sunt, i. e. 1551, 1580, 1594, 1634, 1668. Libros 3, nempe 1538, 1547, 1554, dono dedit Felix Centinus S. R. E. card., inde a 23 sept. 1613 ep. Maceratensis, totidem ex Conlegio Anglicanorum in Urbe a. 1614 fluxerunt, 1502 nimirum, 1615, 1616, totidem pro Vaticana bybliothea transscripsisse videtur Iohannes a S. Maura, eiusdem bybliothecae scriptor graecus: hi hodie signantur 1485 (a. 1610), 1486 (a. 1592 c.), 1681 (a. 1594). Binos codices praestiterunt spolia Francisci Peniae decani S. R. Rotae († 1612), i. e. 1511 et 1530, atque (quando, incertum) Leo Allatius, bybliothecae nostrae perenne decus (1599 (?) scil. et 1604). Quinque denique libros, videl. 1555, 1612, 1617, 1620-1622, qui scuta Pauli V P. M. atque viri nobilis nescio cuius operculis impressa prae se ferunt, ex huius bybliothea in Vaticanam recto tramite devenisse non equidem ambigo.

Licet in codicum enarratione legibus apud nos iam dudum receptis (quas, paullulum inmutatas, infra subiciendas curavi) enixe

obtemperare studuerim, hoc tamen animum advortas volo, quod sero persensi valdeque doleo, in foliorum notis numeralibus adferendis me mihi non semper constitisse, cum usque ad pag. 130 circiter, ubi singulorum librorum folia scriptionis vacua recensenda erant, puris putisque numeris (nulla scil. addita litterula, ^r vel ^v) folii utramque faciem non nullibi designaverim, ita ut ex. gr. pag. 90, lin. 15 illa 'Ff. I. 22-23' id quod 'Ff. I^{r-v}. 22-23^v' significant.

Superest, munus iocundissimum, ut praepositis, conlegis, hospitibus nostris, quot quot in hoc opere, quaecumque est, lucubrando me perhumane iuverunt, grates ex animo rependam fausta-que cuncta ominer: ex quibus, acceptorum beneficiorum haud inmemor, Em.mum Iohannem Mercati, S. R. E. Cardinalem bybliothe-
thecarium, nec non Pium Franchi de' Cavalieri, Bybliothecae Vaticanæ scriptorem ad honores, praesertim commemorare antiquissimum reor. Quorum alterum in dubiis quaestionibus explicandis numquam adivi, quin edoctior remearem, alter vero, tot annorum decursu, plagulas iterum atque iterum curiose relegit, non nulla, quae me per hebescent ingenium visumve defatigatum male fugerant, comiter emendavit. Quod si, praeter longum laborem, quae reprehendas passim inveneris, illud in librariorum subscriptionibus tam saepe obcurrere meminisse velim, ὅτι scil. ὁ γράφων παραγράφει.

LEGES QUAS PROCURATORES BYBLIOTHECAE VATICANAE IN CODICIBUS GRAECIS RECENSENDIS SIBI CONSTITUERUNT

Singulorum codicum descriptionem in tres partes dividimus, quarum prima de externo libri habitu praecipua docet, altera auctores et opera recenset, tertia codicis faciem et cultum distinctius exponit.

I. In prima parte, quam, numero excepto, litteris minoris moduli inprimimus, haec tantum de codice proferuntur: nota, aetas, materia, amplitudo, foliorum laterculorum linearum numeri.

1. Lineae initio, typis crassioribus exscriptum, numerum Arabicum collocamus, quo codex in praesens signatus cernitur; superiorem notam (qua scilicet liber usque ad Pauli V tempora signabatur) uncis lunatis inclusam adscribimus pone adverbium 'olim'; alias notas antiquiores, quotiens in codice exstant, ultimae descriptionis parti, utpote loco oportuniori, reservamus.

2. Sequitur nota temporis numero Romano, cui praefigimus litteras 'saec.', id est 'saeculi'. Ubi est codicis aetatem finibus angustioribus circumscribere, vocum illarum 'ineuntis', 'medii', 'exeuntis' compendia subicimus 'in.', 'med.', 'ex.'. Cum volumen obcurrit labente saeculo proximove ineunte descriptum, aetatem lineola (-) inter duos saeculorum numeros inserta definimus; e. g. 'saec. XII-XIII'. Codicum vero, qui notationem annorum prae se ferunt, annos, saeculi loco, adferimus, numero Arabico expressos, pone autem litteras 'an.', scil. 'anni' atque inter uncas folii numerum subnectimus, in quo notam librarius adposuit; e. g. 'an. 1284 (f. 125)'.

3. Ad materiam indicandam adiectivis utimur 'membranaceus' (contracto 'membran.' vel 'membr.'), 'chartaceus' ('chart.'). Cum liber partim in membrana, partim in charta exaratus est, materiam signamus qua pleraque folia constant, notas numerales plagularum ex altera materia inter uncas lunatos subiungimus; e. g. 'membran. (ff. 1. 40-50. 67. 89 chart.)'.

4. Libri amplitudinem per longum et latum millimetris, quae vocantur, damus, altitudinis mensuram constanter praemittentes; e. g. 'mm. 280×198'.

5. Foliorum (ff.) praeviorum numerum nota Romana prodimus, cui puncto seiunctum, adscribimus notis Arabicis foliorum numerum in codice signatorum; e. g. 'ff. V. 148'.

6. Notas Arabicas, plerumque ubi textus desinit intermissas, foliis vacuis sequentibus ad finem usque adponimus.

7. Si quae folia medio codice obcurrunt sine numero, ea folii praecedentis nota signamus, dextrorsum superius litterulas *a*, *b*, *c* etc. adicientes; in recensione autem adscribimus signo + uncisque includimus. Similiter folia bis numerata notamus. Numeros vero a librario praetermissos uncis comprehensos addimus pone signum —, adiectis verbis 'librarii neclegentia omissis' aut compendio 'om.', id est 'omisso, omissis'; e. g. 'ff. 150 (+ 24^a. 28^{a-c})'; 'ff. 170 (+ 20. 30. 50 bis numeratis)'; 'ff. 200 (— 21. 30 librarii neclegentia omissis)'; 'ff. 178 (— 32 om.)'.

8. Plagulas vacuas ab eo adiectas, qui nostra fere aetate codicem glutinavit, silentio praeterimus.

9. Librum duobus laterculis exaratum compendio indicamus 'coll. 2' pone foliorum numerum; e. g. 'ff. 240, coll. 2'. Codices vero lineis plenis descriptos haud notamus.

10. Linearum, quas singulae codicis paginae comprehendunt, numerum foliorum laterculorumque numeris adicimus, pone compendium 'linn.'; e. g. 'linn. 28', 'linn. 28-32'.

11. Si codex ex parte vel totus palimpsestus est, linearum numero notam adponimus 'rescriptus' aut 'totus rescriptus', idque litteris crassioribus.

II. Auctorum et operum recensio.

1. Auctorum et rerum enarrationi titulum, quotiens licet, praemittimus, quo in libro contenta summatim declarantur; e. g. 'S. Iohannis Chrysostomi et aliorum homiliae de tempore'; 'Sermones LXXXIII pro variis festis'.

2. Singulos auctores numeris ordinalibus crassioris formae signatos ad novam lineam reducimus, nisi eos titulus generalis complectatur, vel eorum orationes et epistolae iaceant in codice confusae ac permixtae.

3. Si codex plures auctores continet, singula eorum opera nova linea recensenda non ducimus, sed brevibus interiectis spatiis discernenda notulisque numeralibus supra lineas adscriptis signanda.

4. Quotiens codicem offendimus conplura unius auctoris opera exhibentem, scriptura quidem utimur continuata, sed opera singula, spatiis vacuis distincta, numeris crassioribus notamus.

5. Opuscula quae volgo in alterius auctoris operibus adnumerantur (ut e. g. Libanii oratio pro saltatoribus, quae inter Luciani opera haud raro legitur), nova linea non recensemus.

6. Auctorum nomina typis crassioribus imprimimus. Opera spuria asterisco indicamus.

7. Titulorum Graecorum, quibus opera sine auctoris nomine inscribuntur, verba praecipua damus litteris diductis.

8. Auctorum nomina operumque inscriptiones, quotienscumque in codice omissa sunt, uncis angulatis < > comprehendimus.

9. Singulis auctorum nominibus pone numerum ordinalem praefigimus, inclusas uncis lunatis, notas numerales f(olium aut folia, ff.) in quibus eorum opera continentur indicantes; e. g. '1 (ff. 1-6) s. Iohannis Chrysostomi in Adscensionem Domini. 2 (ff. 6v-14) s. Ephraem in eundem festum'. Numerus, nullo addito signo, folium rectum significat; litterula v, iuxta apicem ultimae numeri notae adiecta, folium aversum designat.

10. Si codex duabus est columnis descriptus, compendio 'col. 1' columnam sinistram significamus, 'col. 2' dextram.

11. Prolegomena, praefationes, dedicationes post titulum recensemus; cum vero operis initium et finis dantur, post finem.

12. Quotiens aliqua ex codice sumimus verba, librariorum scripturam accurate exprimimus, orthographiam et vitia servantes, sed communiora compendia solventes et nominibus propriis initialem litteram grandiore forma adhibentes. Characterem minusculo, qui dicitur, constanter utimur, etiam cum librarius notis uncialibus scripsit.

13. Opera singula iis inscribuntur titulis Latinis, quibus volgo circumferuntur. Titulum vero, quotiens quem liber exhibet ab editione non parum discrepat, integrum subiungimus, adiecto compendio 'cod.' (id est: in codice). Scriptorum ineditorum tituli Graece vulgantur prout in codice prostant, omissis tamen (quotiens pretium operae non visum est integros exscribere verbis minus necessariis).

14. Capitum, quae typis inpressa non exstant, initia proferimus primi et ultimi, cui, si fieri potest, ordinis quoque numerum anteponimus.

15. Vitarum auctorum et hypotheseon, quae passim obcurrunt, prima verba titulo subnectimus, ut lector de quibus scriptis agatur prima fronte agnoscat; e. g. 'Theocriti idyllia, praemissa vita Θεόκριτος ὁ τῶν βουκολικῶν (1 Westermann)'; 's. Iohannis Climaci προθεωρία sanctae scalae Ὁ τὴν ἱσάριθμον ἡμῶν (Pasinius ... I, p. 148)'.

16. Versuum numeros, quos stichometrias vocant, notamus.

17. Scholiorum, cum operae pretium videtur, primum vel prima exscribimus et ultimum.

18. Quae saepe numero in spatiis vacuis ab alia manu adiecta sunt quaeque in custodiae foliis ex aliis codicibus avolsis leguntur, ea contentorum recensione subiungimus nullo praefixo numero, at titulos nova linea litterisque diductis prodimus.

19. Editiones ad solam fidem codicum nostrorum exactas semper memoramus.

20. In operibus sat notis divulgatisque recensendis initium et finem numquam damus, sed unam alteramve editionem omnibus perviam signamus. In recensendis vitis ac passionibus sanctorum satis esse plerumque duximus lectores remittere ad B(ibliothecam) H(agiographicam) G(raecam) secundis curis editam a Sociis Bollandianis (BHG²). Classicorum, qui dicuntur, auctorum editiones laudare minus utile visum est.

21. Operum haud satis cognitorum editionem commemoramus principem aut quae ad artis leges exacta sit.

22. Cum vero opus recensendum parum innotescit, rariores autem editionis minus facile adeundae sunt, prima verba et extrema describimus, editionem illam laudantes, quam ob oculos habere potuimus.

23. Fragmentorum operum, quae typis inpressa exstant, prima et extrema verba adferimus editionis paginas lineasque uncis circumscriptas adponentes.

24. Fragmenta operum, quae tantum manu scripta exstant, titulos et initia primi et ultimi capitis integre servatorum exscribendo designamus.

25. Numeros librorum et libellorum, in quos opera non raro sunt dispersita, notis Romanis exprimimus; numeros vero epistularum homiliarumque notis Arabicis.

III. Tertia descriptionis pars, litteris minutioribus inpressa, de codicis facie et cultu, ut supra dictum est, distinctius agit, ea omnia continens quae in prima parte consulto necleximus.

Ibi a) fasciculos quibus liber constat accurate distinguimus; b) officinarum chartarum signa indicamus; c) foliorum seriem interdum turbatam restituimus; d) stemmata, imagines, ornamenta, quae litteras initiales foliorumque margines interdum distinguunt, paucis enarramus; e) plagulas indicamus initio, medio codice et in fine vacuas relictas; f) notas exscribimus librariorum, possessorum etc., vitia omnia servantes, compendia haud dubia inter uncis lunatos solventes, scripturae versus linea

derecta distinguentes, Latina litteris inclinatis inprimentes; *g*) opuscula, libellos etc., in quibus de codice agitur, quotiens satis prodesse videtur, referimus pariter atque observationes philologicas et historicas; *h*) aetatem denique declaramus qua codex compactus est, nisi illa e scutis Summorum Pontificum et Cardinalium bybliotheeariorum in tegumento plerumque impressis eruatur.

ADDENDA ET EMENDANDA

1485, p. 2, linn. 18-24 *pro Hieremiae II - Hieremiae lege* <Matthaei Blastaris e syntagmate> capita de paschate legali deque verno aequinoctio, praefixa tabula (P. G. 145, 89-92 et 96 B 3-104 B 13), subfixis vero can. 7 Apostolorum et (cf. ibid. 104 B 14-C 13) can. 1 Antiochenae synodi *verboten* us relatis. De hoc excerpto, quod exhibet liber quoque Vat. gr. 1902, ff. 152^v-156, videsis Ioh. Schmidt in *Historisches Jahrbuch* V, 1884, pp. 77 sq., nec non G. Hofmann in op. infra cit., p. 229⁽¹⁾. Sequitur (f. 77) Hieremiae II patr. CP.; p. 3, lin. 9 *post* flexibili *adde* ligaminum vestigia tantum retinet.

1486, p. 3, lin. 15 *pro CXXXII lege CXLII*; p. 5 lin. 9 *pro 259) lege 259)**, lin. 3 a. i. in fine *post* purae *adde* Codicis pars altera (ff. 226-330), latinam interpretationem conplurium epistolarum exhibens, servatur hodie in Vat. lat. 6816 (cf. Vat. gr. 2340 B, *πύνακα* scil. librorum graecor. Bybliothecae Vaticanae a Iulio et Iohanne a S. Maura confectum, f. 1155^{r-v}: ἐν ... τέλει τῆς βίβλου ἐκκενται ὁμαίοντι μετενεχθεῖσαι τινὲς τῶν αὐτῶν ἐπιστολῶν ὑπὸ Μανρικίου Βρεξίου [= Bressieu] τοῦ Γαλλοῦ; quae ad verba notavit in marg. <L. Allatius> *Epistolę Latinę awulsę ex hoc Codice repositę sunt inter Codices Latinos sub Num. <6816>*). De Mauritio Bressien cf. P. M. Baumgarten, *Neue Kunde von alten Bibeln* etc., I, Romae 1922, pp. 137-140 et 148; II, 1, ibid. 1927, pp. 147 et 53*.

1487, p. 6, lin. 20 *pro* Ff. 54-56 *lege* Ff. I. 54-56^v.

1488, p. 6, lin. 7 a. i. *post* e libro de cognit. verae vitae *adde**; p. 7, lin. 1 (i. e. Scholarii) *dele*; lin. 18 *post* aequalis *adde* (is nimirum qui cod. 1491 passim emendavit et in 1497, f. 223 titulum integravit); linn. 18-19 *pro* 31 et 39 *lege* 32 et 40; lin. 27 *post* IV-XII^v *adde* XIII^v.

1489, p. 8, lin. 9 *post* Librum *adde* (ab eodem, qui codd. 1492, 1493, 1655 et 1664 exaravit, descriptum, neclegentius tamen scribente).

1490, p. 9, lin. 11 a. i. *ante* τὸ κεφάλαιον *insere* ξένον; lin. 6 a. i. *pro* 'George' *lege* 'Georges'; p. 10, linn. 12-13 *pro* septem et viginti — terniones *lege* sex et viginti... 24, binio, 8. 13. 18. 20. 21 et 25, terniones.

1491, p. 11, lin. 16 *pro* Casey 49, 33 *lege* Casey 49, 1; p. 12, lin. 3 *post* adiecit *adde* is nimirum, qui ff. 79-254^v libri 1488 descripsit et aliqua subplevit in f. 223 libri 1497; lin. 11 *pro* 'sono (?)' *lege* 'sono' (!); lin. 16 *pro* pertinebat *lege* pertinebat*, in ima vero pagina *adde* *A. 1638 (8 aug.) Lucae Holstenio, cardinalis Barberini tunc temporis bybliotheuario, copia est facta librum nostrum ex Vaticanis scriniis extrahendi suique domini in usum transscribendi: qui Holstenius 14 sept. eiusdem anni codicem reddidit (cf. Archiv. Bybl. 26, f. 413). Anno autem 1671 (19 mart.) Octavius Falconieri eundem librum se se recepisse testatus est (cf. Archiv. Bybl. 30, f. 376^v).

1492, p. 12, lin. 23 *pro* 681-962 B 6 *lege* 681-692 B 6; p. 13, lin. 12 *post* -789 C 9 *adde* omissis tamen vv. ἵνα δειξῶσιν, ὅτι — τὰ ὅλγα ταῦτα [ib. 764 C 13-D 6] ut in P. G. 130, 469 B-C; lin. 17 *pro* in cod. Felkmanni 3 anonymo *lege* in P. G. 130, 492 A 12-13 et in

* Idem excerptum, ab insequenti epistula, qua cum una Venetias ad Gabrihelem Severum missum est, dissociatum, conlectaneis autem de paschate, quae card. Sirletus ab Hieremia se se recepisse testatur, adaequatum, ipsius patriarchae fetum perperam habere videtur L. Petit in *Dict. de théol. cath.* VIII, 1, 889 sq.: quem auctorem gravissimum nimis heic fidenter in codice primum describundo secutos esse fatemur.

cod. Felekmanni 3 anonymo; lin. 5 a. i. *post* subsequens *adde* nec non libri 1489, 1655 et 1664; p. 14, lin. 6 *pro* Ff. 18^{r-v} etc. *lege* Ff. 1^{r-v}. 18^{r-v} etc.

1493, p. 14, lin. 16 a. i. *post* confectae *adde* (cf. E. Grosse-Brauckmann, *Der Psaltertext bei Theodoret*, in *Nachrichten v. d. Kön. Gesells. d. Wissens. zu Göttingen*, Philol.-hist. Kl. 1911, Heft 3, pp. 338 sq.; lin. 8 a. i. *pro* omnino *lege* fere omnino; p. 15, lin. 3 *post* saec. xvii *adde* eadem manu qua syllabus codicis 1495, i. e., ut vid., Ioh. Matth. Caryophylli; lin. 5 *pro* Ff. 264^v etc. *lege* Ff. 1^v. 264^v etc.; lin. 6 *pro* 'Verzeichniss' *lege* 'Verzeichnis'.

1494, p. 16, lin. 16 *pro* IV^v. V *lege* IV^v-VI. 152^v-155^v.

1495, p. 17, linn. 21-22 *pro* Messanensem *lege* Messanense; lin. 3 a. i. *pro* adhaerescunt *lege* adhaerescunt; p. 18, lin. 12 *pro* rubro *lege* purpureo.

1496, p. 18, linn. 18-19 *pro* Nicetae ep. Serrarum *lege* Nicetae Serrarum.

1497, p. 21, lin. 2 a. i. *post* n. a *adde* ed. L. Mohler, *Kardinal Bessarion etc.*, III [Quellen u. Forschungen aus dem Gebiete d. Gesch., XXIV B.], Paderborn 1942, pp. 485-87; p. 22, lin. 2 *post* nr. 16 *adde* ed. Mohler, op. cit., pp. 149 sq.; f. 23, lin. 5 *post* recent. *adde* (eadem quae libri 1488 ff. 79-254 exaravit et non nulla in cod. 1491 conrexit); p. 24, lin. 22 *pro* Ff. 142^v etc. *lege* Ff. 1^v. V. 142^v etc.

1498, p. 24, lin. 31 *post* ed. Busse *adde* Comment. in Aristot. graeca IV, 3; p. 25, lin. 12 a. i. *post* παρεργεύουσας *adde* ut in Regin. laudato, ff. 86^v-87^v, cf. Wallies, Comment. in Aristot. graeca XIII, 2, p. xvii; lin. 11 a. i. *post* προσφύγων *adde* (ed. ex parte Wallies, op. cit., p. xvi).

1499, p. 27, lin. 16 *post* Syntagma canonum IV, 334-339 *adde* vel P. G. 33, 1300 B 10-1305 B 2; lin. 7 a. i. *post* ὅπως *adde* (ed. sub nomine s. Ephraem Syri in *Εἰσαγγελικός*, ed. laud. p. 76 huius catalogi, IV, p. 138); p. 28, lin. 8 *post* exhibebat *adde* (i. e. homiliarium II Ehrhardii, variis auctoribus passim tributum, quo de cf. A. Ehrhard, *Überlieferung u. Bestand d. hagiogr. u. homilet. Lit. d. griech. Kirche etc.*, III 1, Leipzig 1941, pp. 559 sqq. et praesertim 586 sq.; lin. 13 *post* (cf. f. 31) *adde* varietas minoris moduli obcurrit ff. 11, 20 etc., maioris vero formae stellaque superinposita carens ff. 2, 3 etc. (litterae BA adparent ff. 17, 23 et 25); lin. 14 *pro* Ff. 33^v-35^v *lege* IV. 33^v-35^v.

1500, p. 28, lin. 27 *pro* Hermogenis *lege* <Hermogenis>; lin. 30, *pro* ὁ [ἀ]γώτατος (prima litt. abrasa) *lege* ὁ [ἀ]γώτατος (an potius ὁ [λο]γώτατος? prima litt. vel primae duae litt. abrasae); p. 30, lin. 12 *post* Vogel-Gardthausen, p. 138, *adde* deque huius nominis genere v. F. I. Ζωλστας, *Ιστορία της Χίου*, I, 2, Athenis 1923, pp. 320 sq.

1501, p. 31, lin. 12 *pro* ἡμῶν *lege* ὁμῶν; lin. 15 *pro* charitate *lege* caritate; lin. 22 *pro* 1389 A 5-9) *lege* 1389 A 6-10), in Coloss. II, 6; lin. 30 *pro* τῶν μὲν εἰπεῖν *lege* τῷ μ. εἰ; p. 32, lin. 17 in fine *adde* Pertinuit ad Graecorum Conlegium, teste pinace in Archivi Bybl. tomo 11, f. 262.

1502, p. 35, lin. 13 *pro* (ff. 302-311) *lege* (ff. 302-311^v).

1503, p. 36, lin. 13 *pro* (olim 1532) *lege* (olim 1531); p. 37, lin. 4 *pro* (ff. 302-304) *lege* (ff. 302-304^v); lin. 8 *post* subpletos *adde* (ab eadem manu, quae ff. 1. 260 codicis 1509 et codicem 1619 exaravit); lin. 22 *pro* directa *lege* directa.

1504, p. 37, lin. 6 a. i. *pro* III Abhandl. *lege* IV Abhandl.

1505, p. 41, lin. 12 *pro* Saec. xvi ex. *lege* Saec. xvi; lin. 21 *ante* Fasciculi *adde* Librum, in quodam indice codicum τοῦ ἐκλαμπροτάτου Βασιλείου memoratum (Vat. lat. 7246, f. 118^v) atque a Francisco Barbaro, patr. Aquileien. († 1616) vel ab eius successore Hermolao Vaticanae bybliothecae oblatum (teste pinace in Archivi Bybl. tomo 11, f. 259: 'Theodoreti Historia Ecc.^{ca} in fol. ex papiro'; cf. enarrationes libror. 1655, 1625 [v. Add.] et 1661-65) eadem manus descripsit quae codicis 1663 partem priorem.

1506, p. 42, lin. 11 *pro* (= 45-46 ed.) *lege* (= 44-45 ed.); lin. 26 *pro* περὶ συνόδων *lege* περὶ συνόδου; p. 43, lin. 1 *pro* ἐτελεύθησαν *lege* ἐτελειώθησαν; lin. 12 *post* Codicem *adde* (in Italia australi fortasse descriptum); lin. 8 a. i. *post* Hagiographos Bollandianos *adde* Catal. codd. hagiogr. graecor. Bibl. Vaticanae.

1507, p. 44, lin. 13 *pro* lin. 3) *lege* lin. 5).

1508, p. 45, linn. 5-6, Vv. ¹ (ff. 1^v-3^v) — pp. 4... 9) *dele*, canon enim obcurrit in ed. Romana, vol. α', pp. 305 sqq., quod nos oscitantia primum fugit; lin. 12 *post* Rocchi 292 *adde* nec non ed. Venet. 1873 p. 79 not., et A. Papadopoulos-Kerameus, in *Buzanmiickii Vremennik*, I, p. 376; linn. 17-19 Vv. ² (ff. 74^v-76) — *λαμπόμενος dele*, canones enim obcurrunt in ed. Romana, sub diebus tamen 19 et 29 oct.; lin. 25 *post μαμαρυγαίς adde* (cf. ed. Venet. laud., p. 130 not.); lin. 29 *post δρόμους adde* (cf. Crypten. A. a. VIII, Rocchi 304), *post ἀγόνα adde* (cf. K. Krumbacher, *Der heil. Georg etc.*, in *Abhandl. d. Kön. Bayer. Akad. d. Wissens., Philos.-philol. u. hist. Kl.*, XXV B., 3 Abhandl., 1911, p. 274); lin. 31 *post ἀκολούθων adde* (cui adsignatur canon Ταῖς ἐπιπροσδέτοις προσβείαις); lin. 34 *pro* (θεοτόκιον) *lege* (θεοτοκίον).

1509, p. 48, lin. 16 *post* Basilli Magni *adde* (?); lin. 26 *post* subplevit *adde* (eadem cod. 1618 totum exaravit).

1510, p. 49, linn. 23-24 *dele*, canon enim *Ἀγλή φωτιζόμενοι* in ed. Romana invenitur, licet Barachesis sociisque adsignatus, ut in Crypt. A. a. XXII; lin. 30 *post* Papadopoulos-Kerameus 371 *adde* et in cod. 72 eiusdem bybliothecae. cf. P. K. 129; linn. 31-32 Vv. ¹⁰ (ff. 132... 134^v) — in Crypten. modo laud.) *dele*, canon enim obcurrit (secundo loco) cum in ed. Veneta (quod Rocchium quoque fugit) tum in Romana; p. 51, lin. 13 *pro* praeces *lege* preces; lin. 17 *pro* 'Histoire' *lege* 'Histoires'; p. 52, lin. 5 *pro* γλωστη *lege* γλωστη (sic, i. κλωστη).

1511, p. 52, lin. 6 a. i. *post* 114-115 *adde* (38 linear.); p. 53, lin. 18 in fine *adde* In resectione sup. libri, manu saec. xvi, legitur 'Diodorus Siculus g(rae)cus'.

1512, p. 54, lin. 13 *post* decurtaverunt *adde* Codicem obiter memorat P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III in Revue des questions historiques*, XLV (1889), pp. 183 n. 1 et 191.

1513, p. 54, lin. 21 Vv. ut vid., inedita *dele*; lin. 26 *post* γεγονώς *adde* (est excerptum ex Historia patriarch. Cpolitana, cf. P. G. 160, 317); lin. 31 *pro* compacta *lege* compactae.

1514, p. 55, linn. 14-13 a. i. *post* libra-rii *adde* omnino ut in ed. (desunt tamen ἡθθ. οθ' et πγ'); p. 56, lin. 5 in fine *adde* Librum tantum memorat P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III in Revue des questions historiques* XLV (1889), p. 191 (sub nota erronea 1544).

1515, p. 56, lin. 13 *post* Rocchi 332 *adde* obcurrit in Romana quoque editione, sub die tamen 2 ian.; lin. 24 *post* ἀνάλας *adde* (theotocia huius canonis nec non paullo infra laudatorum in ss. Parthenium, Nicephorum et Blasium acrostichon prae se ferunt *Ἰεωρ-γ(ο)υ*); linn. 31-32 Vv. ¹⁸ (ff. 201... 204) — Rocchi, ib.) *dele*, quia canon obcurrit et in edit. Romana; lin. 34 *pro* Eustratium *lege* Eustathium; p. 58, linn. 4-5 Vv. qui Petrus — (cf. p. 29) *dele*, hodie enim persuasum mihi habeo Petri et anonymi *διορθωτοῦ* libri 1500 scripturas differre; linn. 17-18 *post* tri-buitur *adde* Ipsum excoerpsit Pitra, *Analecta sacra*, I, pass. (cf. indicem p. 688).

1516, p. 59, lin. 17 a. i. *pro* - 206 col. dext. *lege* - 201 col. dext.; lin. 9 a. i. *post* ἀννή *adde* (cf. A. Rocchi, in *Bessarione*, s. II, vol. III [1902], p. 194); lin. 5 a. i. *post* II, p. 475 *adde* obcurrit quoque et in Vat. gr. 1541, f. 185, nec non in Crypten. A. a. XXVII [Rocchi 328]; lin. 4 a. i. *post* Theophanis *adde* (ex parte tantum consentit cum eiusdem initii canone quem, Heliae Ecdico tributum, ed. Nicodemus, *Θεοτοκίον*, Constantinopoli 1849, pp. 87 sq.); p. 60, lin. 6 *post* Theophanis *adde* (initio tantum congruit Clementi adscripto quem ed. Nicodemus, op. laud., pp. 148 sqq.; p. 61, linn. 20-19 a. i. *pro* flos est quinque folior. *lege* genus est quoddam tulipae; lin. 9 a. i. *post* nuncupatoria *adde* graeca. Librum nota 1545 olim esse distinctum, liquet ex indice in Vat. lat. 7139 adservato (f. 11^v).

1517, p. 61, lin. 5 a. i. *pro* ff. V. 248 *lege* ff. V. 249; p. 62, lin. 7 *post* adservatur praeterea *adde* in cod. Vat. gr. 731, ff. 177a^v sqq.; lin. 15 a. i. Vv. sed in hac — pauca om. *dele*; lin. 6 a. i. *pro* Carolum Emereau *lege* Casimirum Emereau; p. 63, lin. 15 in fine *adde* Codicem Conlegii Graecorum Athanasiani supellectili librariae olim pertinuisse index ostendit in *Archivi bybl. tomo 11*, f. 260; lin. 18 *pro* saec. xvi *lege* saec. xvii; linn. 18-19 vv. in bybl. — refectae sunt *dele*.

1518, p. 63, lin. 30 *pro* 'Menanders' lege 'Menander'.

1520, p. 66, lin. 4 *pro* nescio quis lege Ioh. Bapt. Pitra, ut vid.; lin. 9 *pro* 25. 29 quiniones ... 26 binio lege 26.30 quiniones ... 27 binio; linn. 17-18 *pro* anony-mus supra laud. lege Pitra (?).

1521, p. 67, linn. 3-4 *vv.* *pro* custo-dia dele.

1522, p. 69, lin. 5 in fine *adde* Ex cod. Confalonieri 14, in Tabulario Vaticano adser-vato, discimus praeterea evangeliarium nostrum a. 1615, mense iunio a Luca Stella ep. Rethymnensi in insula Creta Paulo V papae donatum esse: liber autem esse perhibebatur «di San Giouanni Chrisostomo, scritto e compilato da lui, onde come Reliquia di esso santo era stata venerata in quella Città insino alli tempi presenti»; (f. 64) lin. 29 *pro* 'Υέλλι-vou (?) lege 'Υέλλινου (?) simile nomen obcurrit ex. gr. in cod. B 89 Magnae Laurae Athonen. [= 209 Eustrat.]: τὸν δοῦλόν σου Μανουήλ τὸν 'Υέλλινον [a. 1320], cf. Γρηγορίου ο Παλα-μας, I, 1917, p. 152); p. 70 in fine descriptionis *adde* Vetus integumentum a Stanislao Le Grelle conlega humanissimo nuper inventum est, purpureo 'velluto' (uti dicunt) amictum, cuius in altera tabula Crucifixio D. N. Iesu Christi, in altera Resurrectio lami-nis ex nescio quo metallo effingebantur: quae tamen, iam dudum remotae, utrum ali-cubi delitescant an interierint plane ignoro.

1523, p. 71, lin. 11 *pro* ut sabb. 7 Mt. lege ut sabb. 17 Mt.; lin. 15 *pro* 17 ut Evl. 303 lege 17 ut sabb. 17 Mt.; lin. 2 a. i. *post* Μετκουργίον *adde* et τ. ἀγ. μεγαλομ. Αἰκατερίνης; p. 72, lin. 10 *pro* 29 τ. ἀγ. μρ. 'Ανναίας lege 30 τ. ἀγ. μρ. 'Ανναίας; lin. 22 *pro* post Mt. II, 38 lege post Lc. II, 38; lin. 23 *post* στρατηλάτου *adde* ut 10 oct.; lin. 25 *pro* 24* lege 24**.

1524, p. 74, lin. 14 *post* ἐπιμελῶς *adde* καὶ ἐμπόνας; lin. 20 *pro* ἐκ τὸ lege εἰς τὸ; p. 75, lin. 8 *pro* -575 D 10 lege -573 D 10; lin. 16 *post* p. 73 *adde* nec non J. Gouillard, in *Dict. de théol. cath.* XIV, 2, Parisiis 1941, col. 2972, qui saltem latinam interpretationem sub nom. Ephraemi editam laudat; p. 76, lin. 21 *post* animadvertit *adde* (cf. cod. Paris. gr. 1181, f. 171, ubi textus *post* *vv.* ταῦτα γὰρ sic bene pergit ἐκλῶει ἡσυχίαν σὺ γυνῶθι δέ μοι, πάτερ, οὐχ ὡς διαφέρων γὰρ τῆς σῆς πίστεως κτλ.); p. 78, lin. 3 *vv.* nescio unde deprom-ptum dele; lin. 5 *post* ἀδελφῶν *adde* (est cap. 87 conlectionis a Fr. Nau editae, *Revue de l'Orient chrétien* 12 [1907], p. 401); lin. 6 a. i. *post* conspirare *adde* [huius opusculi postre-ma verba, qualia ex Messan. laud. profert Mancini, i. e. ταῦτα ἐροῦσιν ἐν τῇ κολάσει etc., ad aliud re vera pertinent, de resurrectione scil. mortuorum, cf. Assemani III 134 D 5, unde chartas non nullas prioris conclusionem, initium alterius exhibentes in libro Mes-san. decidisse non iniuria suspiceris; p. 79, lin. 20 *pro* οχλήση lege οχλή; p. 80, lin. 2 *post* 69-116^v *adde* ipsa nimirum quae cod. 1633, cuius enarrationem vide, integrum descripsit.

1525, p. 80, lin. 17 a. i. *post* praefixo (ff. 1-4) *adde* <eiusdem>; lin. 7 a. i. *pro* s. M a - x i m i prologus lege scholion <diligentissimi cuiusdam viri>; lin. 3 a. i. *pro* carmen 37 lege carmen I, 1, 29; p. 81, lin. 7 a. i. *pro* Bernard lege Barnard; p. 82, lin. 17 in fine *adde* Librum, aequae ac numm. 1505 (v. Add.), 1655 et 1661-65, dono Francisci Barbaro iun., patr. Aquileien. († 1616), vel Hermolai, ipsius successoris, in Vaticanam bybliotheam devenisse pinax ostendit in Archivi Bybl. tomo 11 obcurrrens, ubi sub num. 5 sic recen-setur (f. 259): 'Dionisii Areopagitae opera cum scholijs uolu: in membrana conscri-ptu(m)'.

1528, p. 88, lin. 4 *post* 26-29) *adde* ut ap. Scrivener; lin. 17 in fine *adde* Sabb. II hebdom. ieiunior. legitur Hebr. III, 12-14; lin. 22 *post* Sept. *adde* '7'.

1529, p. 90, lin. 13 *post* Briquet *adde* in foll. add. [f. 23] lilia tria circulo inclusa.

1530, p. 90, lin. 20 *pro* S u i d a lege <Man. Moschopulo>.

1531, p. 91, linn. 20-22 *pro* (an C.politanus patriarcha — p. 168) lege (C.politanus nimirum patriarcha [† 1376], cf. L. Petit apud E. Marin, *St. Nicolas évêque de Myre*, Pa-ris 1917, p. xiii); p. 92, lin. 4 *pro* cf. Br. n. 14763 lege cf. Br. n. 14765; lin. 7 *post* (ff. 10-11) manus *adde* (flore 5 folior. superinposito); linn. 20-21 *pro* Sp. Lampros perverse sic intelligit lege cum Sp. Lampros tum Vogel-Gardthausen, *Die Griech. Schreiber*, p. 382, perverse sic intelligunt; lin. 22 in fine *adde* Non nulla ex hoc codice excerpsit Ioh. Bapt. Pitra, *Analecta sacra* etc., I, pp. 222 sqq., 390 sqq., 405 sqq. Pertinuit ad Conlegium

Graecorum Athanasianum, teste indiculo in Archiv. Bybl. tomo 11 servato 'Un altro (menaemum scil.) per Dicembre' (f. 261).

1532, p. 93, lin. 9 a. i. recentior *dele*; in fine descriptionis *adde* Integumentum simplici membrana coopertum; in summo dorso tesserae gentilitiae Pii IX P. M. auro inprimuntur.

1533, p. 93, lin. 5 a. i. *post* chart.), *adde* coll. 2; lin. 2 a. i. *post* (ff. 2-5^v) *adde* (Eusebii); p. 93, lin. ima — p. 94 lin. 1 *vv.* animum adverte — vacuo relicto *dele*, Mattheus enim et Marcus obcurrunt f. 4^v; p. 94, lin. 18 a. i. *post* 13 quinio *adde* 14 decem folior; lin. 11 a. i. *pro* 199^v-200 *lege* 199^v-201^v.

1534, p. 95, lin. 14 a. i. *pro* 290 *lege* 390; lin. 13 a. i. *pro* 80 *lege* 86; p. 96, lin. 5 *post* vilitate *adde* i. e. I, II, 15.

1536, p. 98, lin. 13 *post* perperam] *adde* canonem hunc mutilum conplevit A. Rocchi, De coenobio Cryptoferratensi eiusque bibliotheca, Tusculi 1893, p. 265 et ib. n. 1; lin. 8 a. i. *pro* difficillimum *lege* difficillimus.

1537, p. 99, lin. 7 a. i. *post* Καρλεβάρδε *adde* (huius viri subscriptio autographa invenitur in cod. Vat. gr. 1873, f. 373).

1538, p. 102, lin. 9 *post* Iriarte, loc. laud. *adde* nec non Ioh. Sajdak, Historia critica scholiastar. et commentator. G. N., I, Cracoviae 1914, p. 241, et Ioh. Mercati, *L'eucologio di S. Maria del Patire* etc., in *Revue Bénédictine* XLVI [1934], p. 230 et ib. n. 2 = *Op. min.* IV, 475 sq. et 476 n. 1; lin. 19 *pro* 373 *lege* 372, 373; p. 103 lin. 3 *post* p. 308 *adde* nec non Ioh. Mercati, *L'eucologio di S. Maria del Patire* etc., in *Revue Bénédictine*, vol. cit. p. 230 et ibid. n. 1 = *Op. min.* IV, 475 et ib. n. 3; linn. 10-11 *pro* Sisynidoro *lege* Sisynodoro; lin. 10 a. i. *pro* 'hanno' et 'spauentato' *lege* 'hannu' et 'spauentatu'; p. 104, lin. 15 a. i. *post* (Goar 673 sq.) *adde* (huius ἀκολουθίας ordinem ed. Almazov, *Приложения, I и II, къ Тайной исповѣди въ Православной Восточной Церкви* in *Записки Имн. Новоросс. Унив.* LXX [1895], pp. 22-23: textum orationum β'-δ' ex aliis codicibus invenies ibid., pp. 20-21 et 66); p. 105, lin. 8 a. i. *pro* 'contro' *lege* 'contra'; p. 106, lin. 7 a. i. *post* τοῦ πατρος κτλ. *adde* (initio tantum consentit cum illa quam ed. Iriarte, op. cit., p. 423); p. 109, lin. 16 a. i. *pro* praedita, *lege* praedita et duplici circulo inclusa.

1539, p. 110, lin. 1 *pro* Saec. xi *lege* Saec. xi ex.; linn. 4, 6 et 7 *pro* *vv.* *lege* sectt.; lin. 11 a. i. in fine *adde* A. Ehrhard, in *Römische Quartalschrift*, V (1891), p. 384 (cf. et p. 265) nescio quo modo autumaverit librum nostrum in Palaestina ortum forsitan habuisse *d a e r n a c h e i n e r N o t i z d e s S c h e n k e r s F r a n c i s c u s A c c i d a s, p r o t o n o t a r i u s v o n M e s s i n a, ἐκ τῶν ἀνατολικῶν σταμντ!*

1540, p. 110, lin. 9 a. i. *vv.* (olim 1494) *dele*; p. 111, lin. 19 *pro* notae *lege* nota, v. recentior *dele*.

1541, p. 111 not.*, lin. 4 a. i. *pro* свѣденія *lege* свѣдѣнія; p. 112, lin. 11 *pro* antiquiori *lege* antiquioris; lin. 18 *pro* θεοτόκια *lege* θεοτοκία; lin. 2 a. i. *post* [Rocchi 328] *adde* cf. quoque Vat. gr. 1516, f. 46^v; p. 113, lin. 19 *post* petitis *adde* canonem huncce optime leges in Vat. gr. 721, ff. 150^v sqq., ubi P a u l o A m o r i e n s i tribuitur; linn. 8-7 a. i. *post* Ste-venson 213 *adde* tractatulum hunc edidimus in 'Orientalia christiana periodica', X [1944], pp. 150-165; p. 115, lin. 24 *pro* prodeunt *lege* produunt.

1548, p. 117, lin. 8 a. i. *post* nuncupatoriam *adde* graecam.

1545, p. 120, linn. 4-5 *pro* cf. Briquet nr. 6033 — nostrum *lege* pars tantum, ut videtur, insignis eiusdem formae atque praecedens.

1546, p. 120, lin. 7 a. i. *pro* Salvioni *lege* Savioni; p. 121, lin. 8 a. i. *pro* (f. 89^a-89^v) troparium *lege* (f. 89-90) στιχηρόν; lin. 5 a. i. *post* p. 53 *adde* sub nomine Georgii Acropolitae ap. A. Heisenberg, G. Acropolitae opera, II, pp. 9-11, sed cf. ibid. p. XVIII; p. 122, lin. 2 *post* pp. 72 sq. *adde* sed iam dudum absque nomine auctoris ediderat C. Lascaris in lib. de octo partibus orationis inter aa. 1501 et 1503 inpresso [cf. ex. gr. Stamp. Ross. 4197], f. H iiii^v: de qua editione Aldina cf. A. A. Renouard, *Annales de l'imprimerie des Alde* etc., Paris 1834, sub num. 15 sectionis librorum temporis notam prae se nullam ferentium; p. 123, lin. 4 *post* dedicatio *adde* graeca; lin. 8 *pro* acris *lege* acribus.

1547, p. 124, lin. 1 *pro* Carolum Eméreau *lege* Casimirum Émèreau; p. 125, lin. 16 a. i. *post* Codex *adde* (Italiae australi procul dubio adsignandus); lin. 10 a. i. *pro* scriptura *lege* scripturae.

1548, p. 126, lin. 18 *post* ἐν τῇ Εἰσβολῇ *adde* (cf. v. Soden, pp. 298 sq.); lin. 9 a. i. *post* ἀναλήψεως *add.* (ed. e nostro codice C. Tischendorf, Novum Testamentum graece⁸, I, p. 967, cf. R. A. Lipsius, *Die apokryphen Apostelgeschichten u. Apostellegenden*, I, Brunnschweig 1883, pp. 405 sq.; p. 127, lin. 11 *pro* ἐτελ(ε)ώθ(η) *lege* ἐτελ(ε)ώθ(η); lin. 20 *post* alia *dele* (!).

1549, p. 128, lin. 14 a. i. *post* depositione *adde* sua.

1551, p. 130, lin. 12 a. i. *pro* iam *lege* quondam.

1552, p. 132, lin. 14 *post* Barberin. *adde* (nunc 329, cf. P. de Meester, op. cit., p. X n. 5).

1553, p. 134, lin. 19 *post* περὶ μυστηρίων καὶ *adde* περὶ; lin. 29 *vv.* vel saltem eidem proximi *reponere post* descriptae sunt; p. 135, lin. 15 *pro* Cryptense *lege* Cryptensi; lin. 6 a. i. *pro* Cobelluzi *lege* Cobelluzzi.

1554, p. 136, lin. 14 a. i. *pro* Goar 55 n. f *lege* Goar 55 n. e; p. 137, linn. 7-6 a. i. *post* οἰκο-νομία *adde* inedita videtur; p. 138, lin. 15 a. i. *post* δτι πρέπει κτλ. *adde* in marg. ὁρασζ. κοινάνδον σε γενόβα λα κέσα; p. 139, lin. 13 *post* Goar 743 *adde* fere omnino autem convenit cum illa quam in cod. 1538, f. 143 notavimus; lin. 10 a. i. *post* linn. 8-34 *adde* (hodie Barber. 329, cf. de Meester, op. cit., p. X n. 5); p. 140, lin. 10 *post* Dmitrievskij 22 *adde* ed. Theodorus hierom. Cryptensis in *Bollettino della Badia greca di Grottaferrata*, III (1949), p. 8; lin. 11 *post* Σήμερον θρασάμεθα *adde* ed. ibid., p. 83; linn. 13-14 *post* Dmitrievskij 87 *adde* ed. Theodorus hierom. op. et vol. cit., pp. 121-123; lin. 17 *post* Dmitrievskij 23 *adde* ed. Theodorus hierom. op. cit., p. 131; lin. 19 *post* Dmitrievskij 22 *adde* ed. Theodorus hierom. in *Bollettino* laud., II (1948), p. 120; p. 141, lin. 9 *post* Goar 733 *adde* linn. 13-29; p. 142, lin. 19 *pro* τα' τρι *lege* τρι' τρι; lin. 28 *pro* ὠρήθημεν *lege* διένορθει; p. 143, lin. 5 *post* inedita videtur *adde* idiomela Νὺν εἰς σημεῖον τοῖς πασιν (Goar 763) notatione ecphonetica instruuntur.

1555, p. 145, lin. 4 *post* librarius ipse *adde* (is nimirum, qui codd. 1647, ff. 19^v-152, 1677, 1678, ff. 1-270^v, et Ross. 962 descripsit).

1556, p. 145, lin. 9 a. i. *pro* alterius librarii *lege* librariorum; lin. 8 a. i. *post* 75 *dele* ?; p. 146, lin. 3 *pro* Ἀλέξανδρος *lege* Ἀλέξανδρος; lin. 5 *post* νεῖσαι κτλ. *adde* (videtur esse nr. 29 Gnomologii Vindobon., cf. Sternbach ad nr. 92); lin. 10 a. i. *post* abrasum *adde* (id. id. in codicibus 1577, 1584 et 1593, quorum enarrationes vide).

1557, p. 147, lin. 5 a. i. in fine *adde* Libri sectio summa, externa, ima flavo colore tineta, hodie fere omnino evanido (cf. sect. 'imam).

1558, p. 148, lin. 8 *post* 1558 *adde* (olim 1541); lin. 10 a. i. *post* εσχηκώς *adde* Ι ο - h a n n i s <Euchaitarum metrop.>, teste acrostichide Αἰτη <δ>έ<η>σις <δ>γ<δ>ή τῷ Προδρ<δ>μφ <ο>δ<τ>ος π<εμ>α<τ>ος θμ<ν>ο<ς> ε<ξ> Ἰ<ω>άν<νο>υ.

1559, p. 149, lin. 10 a. i. *post* Νυκτας *adde* Germani iunioris (cf. codd. 1573, ff. 76^v sqq., et 1590, ff. 129^v sqq.); lin. 9 a. i. *post* Ἰωσήφ *adde* primum tantum troparium differt ab ed. Romana, cetera cum eadem omnino consentiunt, cf. cod. 1573, f. 121; lin. 5 a. i. *post* ἰσχυρόν *adde* Iosephi (ut patet ex acrostichide, et cf. codd. 1573, ff. 134^v sqq., et 1590, ff. 211 sqq.); lin. 4 a. i. *post* προσερχόμενος *adde* (cf. codd. 1573, ff. 163^v sqq., et 1590, ff. 261 sqq., ubi Georgio tribuitur); p. 150, lin. 11 ante nota *insere* cf. Vogel-Gardthausen, *Die griech. Schreiber*, p. 82, atque; lin. 18 *pro* 164 etc. *lege* 146; lin. 21 *pro* + 253 *lege* + 256, *pro* ovalis *lege* ovatae; lin. 31 *pro* 'hiechi' (?) *lege* 'hiechi' (= ienchi, i. e. iuveni, quod nobis humanissime indicavit A. Pagliaro v. cl.); lin. 35 *pro* πατηνῶταις (?) *lege* Πατινῶταις (i. e. Πατμῶταις, v. Sp. P. Lampron in *Νεος Ἑλληνομνημων*, VI [1909], p. 513, et cf. Ioh. Mercati, *Per la storia dei mss. greci di Genova* etc. [*Studi e Testi* 68], pp. 137 et 138 n. 1).

1560, p. 151, lin. 16 a. i. *pro* additos *lege* addita, lin. 12 a. i. *pro* κδ'-κε' *lege* κδ'-κη'; lin. 8 a. i. *pro* Briquet nr. 10730 *lege* Briquet nr. 10731; p. 152, lin. 13 *pro* imagunculae *lege* mulierum imagunculae.

1561, p. 152, linn. 11-8 a. i. *Ad vv.* sectionem (μα') ab edd. etc. nota C. μα' (inter

μ' et μβ' codicis nostri inserendum, quod nos fugerat) primum esse videtur ex tribus in vulgata non exstantibus, quorum inscriptiones adfert Bernard, ed. laud., p. 92 n. 1.

1562, p. 153, lin. 16 *pro* et ἀνατολικὰ *lege* ἀνατολικὰ et θεοτοκίον (i. e. δοξαστικόν); lin. 9 a. i. *pro* p. 33 lin. 6 a. i. *lege* p. 38 lin. 6 a. i.

1563, p. 155, linn. 11 et 8 a. i. *pro* Heilberg *lege* Hilberg; lin. 2 a. i. *pro* Neapol. III 27 *lege* Neapol. III B 27.

1564, p. 157, lin. 4 *post* nitidumque *adde* alteram scripturam Iohanni Honorio a Mallia tribuit S. I. Mercati, 'Ανδρῶς Βασιλικός, in 'Byzantinoslavica' IX, 2 (1948), p. 185: cuius tamen viri cl. sententiae adstipulandum non censeo; lin. 15 *post* latinus *adde* m. <Iohannis a S. Maura> (cf. eiusdem latinam scripturam ex. gr. in cod. 1491, f. 112v).

1566, p. 158, lin. 10 a. i. *post* ff. IV. 224 *adde* (-177-185); p. 159, lin. 11 *post* ib., c. 15' *adde* vel, melius, Prochiron auctum [v. infra], tit. XI, c. 11; lin. 14 *pro* nihil prorsus *lege* nihil fere; lin. 15 *pro* Ius Graeco-Rom. III *lege* Ius Graeco-Rom. VI; lin. 19 *post* Zachariae v. Lingenthal, op. cit., *adde* III; p. 160, lin. 20 a. i. *pro* ff. 99 sqq. *lege* ff. 89 sqq.; lin. 10 a. i. *pro* οἰκονόμος *lege* οἰκονόμορος; linn. 9-8 a. i. *pro* vv. sed de quo — ib. n. 1 *lege* agitur de huius nominis monasterio, quod saepe memoratur in *Actes de Chilandar publiés par. L. Petit et V. Korablev, Buzanmićkiĭ Vremennik, Приложение къ XVII томы, 1911, pp. 165 sqq.; cf. quoque M. Vasmer, Die Slaven in Griechenland in Abhandl. d. preuss. Akad. d. Wissens., 1941, Philos.-hist. Kl., nr. 12, p. 217.*

1568, p. 161, lin. 16 a. i. *pro* omnium primae tantum *lege* primae, quintae, septimae, octavae; lin. 14 a. i. *pro* τοῦ ἐξαμήρου *lege* τῆς ἐξαμήρου; p. 162, lin. 2 a. i. *post* librarius ipse *adde* is nimirum qui partem recentiorem insequentis codicis exaravit.

1569, p. 164, lin. 9 *pro* 30-35 *lege* 30 (ed. in fine multo amplius). 31-35; lin. 8 a. i. *pro* Lamb.-Koll. 483 sq. *lege* Lamb.-Koll. III, 483 sq.; p. 165, lin. 7 *post* altera *adde* (eadem nimirum quae cod. 1568 descripsit).

1570, p. 166, lin. 4 a. i. *post* Librarius *adde* (is nimirum qui cod. 1661 descripsit); p. 167, lin. 21 *pro* 'Échos d'Orient' XXVIII *lege* 'Échos d'Orient' XXVII.

1571, p. 167, linn. 12-11 a. i. *ad* vv. 1 (ff. 1-2) Iohannis Lampadarī — conscriptum *nota* cf. Add. ad cod. 1546; p. 169, lin. 2 *post* 261 lin. 5) *adde* 5* (ff. 47v-48) alius id. id., inc. 'Επάκουσον ἡμῶν ὁ θεὸς ἡμῶν ὅτι ψυχὴ ἐν στεναγμοῖς (ed. Iriarte, Regiae Bibl. Matriten. codd. graeci mss., I, p. 422, et cf. cod. 1538, f. 24v); p. 170, lin. 2 *pro* 'Histoire' *lege* 'Histoires'; lin. 7 *pro* τοῦ δαίμονος *lege* τῶ δαίμονος; linn. 13-24 *pro* vv. agitur de captiva virgine — pp. 153 sq. *lege* legendam hancce ad fidem codicis nostri editam inillustravit E. Cerulli, *La conquista persiana di Gerusalemme* etc., in 'Orientalia', N. S., XV [1946], pp. 439-81, et *Nuovi testi sulla « Conquista persiana di Gerusalemme »* etc., ibid., XVI [1947], pp. 377-90.

1572, p. 171, lin. 4 a. i. *pro* ab illa *lege* ab illo; p. 172, lin. 16 a. i. *post* subplevit *adde* des. περὶ τῆς σταυρώσεως τοῦ Χριστοῦ προφητείας: καὶ τὴν λύπην τῆς Θεοτοκοῦ εὐθὺς ἐκοιμήθην ὁ δίκαιος νῦν κτλ.; p. 173, lin. 16 *pro* haereditate *lege* hereditate; lin. 7 a. i. *pro* f. 10 *lege* f. 18; lin. 2 a. i. *post* ἐπιταφίῳ λόγῳ *adde*, 15' + τοῦ αὐτοῦ ἐξήγησις... ἱστοριῶν ἐν τῷ πρώτῳ ση- λικετικῷ κατὰ Ἰουλιανόν (sic); p. 174, lin. 17 *ad* vv. Aliae manus, seriores haecce *nota* re iterum perpensa fere mihi persuasum habeo priorem manum eandem esse atque b supra laud., alteram eandem atque c, utraque tamen neelegantius scribente; lin. 18-19 *pro* Ff. 1-2 et 150 *lege* Ff. 2-3v et 150r-v; lin. 25 *post* imaguncula *adde* viri scil. προτομή.

1573, p. 175, lin. 4 *post* Συναξαριστῆς etc., *adde* II; lin. 16 *post* (31) *adde* Geor- gii, ut eruitur ex cod. 1590, f. 261; lin. 18 in fine *adde* Die tertia et vicensima in s. Phocae honorem canon praescribitur quem recentiores editiones diei 22 sept. adsignant, cf. enarrationes librorum 1559 et 1590.

1574, p. 176, lin. 17 a. i. *pro* 36 enim *lege* 28 enim, 36; p. 177, lin. 17 a. i. *post* ἐν Ζακύνθῳ) *adde* (deest ap. Vogel-Gardthausen); lin. 9 a. i. *post* Codicem *adde* (praeter Hagiogr. Bollandianos, Catal. codd. hagiogr. graecor. Bibl. Vaticanae, p. 129); lin. 6 a. i. *post* τοῦ Θεοῦ Λόγον *adde* (intell. τοῦ ἀγ. Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου).

1575, p. 178, lin. 10 *pro* quinque ac viginti *lege* quattuor ac viginti.

1576, p. 179, lin. 12 *pro* (pp. VII-XI) *lege* (pp. VII-IX); lin. 18 *pro* Cobelluzi *lege* Cobelluzzi; p. 180, lin. 6 *pro* Alemanni *lege* Alamanni.

1577, p. 181, lin. 11 *post* adglutinator *adde* illius ultima subsequenti; lin. 27 *pro* 'Cenni' *lege* 'Cenni storici'.

1579, p. 185, lin. 5 *post* ἀπολογητικὸς πρῶτος *adde* ἐν ᾧ ἀπόδειξις ἐνθεός, ὅτι ἐκάστῳ παρὰ τοῦ θεοῦ ὅρος ἀφώρισται τῆς ἐπικλήρου ζωῆς; p. 186 lin. 3 *pro* litteris AB *lege* litteris AB; lin. 8 *post* alia ancora *adde* circulo inscripta.

1580, p. 186, lin. 21 *pro* Saec. xv *lege* Saec. xv in.

1581, p. 187, lin. 14 a. i. *pro* Saec. xiv-xv *lege* Saec. xiv-xvi (v. infra); p. 188, lin. 16 a. i. *post* insignibus distincta *adde* praeter unum 56, in quo summo signum incertum forficibus decurtatum cernitur; p. 189, lin. 1 *pro* prodeunt *lege* produnt; lin. 5 a. i. *post* tergo *adde* signato.

1582, p. 190, lin. 10 *pro* [ve'- *lege* [vη'-; lin. 6 a. i. *post* laudato *adde* quaestiones κς'-κς' quartae et vicensimae editionis respondent; p. 191, lin. 3 *pro* anguicula *lege* anguiculus; lin. 16 in fine *adde* Cf. quoque A. Rocchi, De coenobio Cryptoferratensi eiusque bibl., Tusculi 1893, pp. 277 et 305, et Ioh. Mercati, *Per la storia dei mss. greci di Genova* etc. (*Studi e Testi* 68), p. 89 n. 6 (ubi liber, cave, sub nota erronea 1592 adlatus est).

1583, p. 192, lin. 19 *pro* vv. unus idemque — (v. supra) *lege* auctor ipse Metochita exaravit (cf. quae disserui ap. M.-H. Laurent, *Le bienheureux Innocent V* etc. [*Studi e Testi* 129], pp. 426 sqq.; a mea me sententia non deterruerunt quae hucusque obposuit V. Laurent v. cl. in *Revue des études byzantines* VI (1948), p. 275); p. 193, lin. 3 *pro* I. Legrand *lege* Ae. Legrand.

1584, p. 193, lin. 2 a. i. *pro* Nicetae op. Serrarum *lege* Nicetae Serrarum; p. 194, lin. 9 *pro* 'Beiträge' *lege* 'Beilage'; lin. ima *post* Barb. gr. 41, f. 104^v *adde* ed. Boissonade, p. 431, primo versu, quo codices quoque Vaticanus et Barberinus carent, ex Anthol. Palat. XIV, 58 restituto; p. 195, linn. 6-5 a. i. *post* cod. Barb. gr. 41, f. 106^v *adde* sub nom. Basilii Megalomyti ap. Boissonade 444, sed cum initio 'Εμοῦ στίχη etc.; p. 196, lin. 18 *pro* Hilberg *lege* Boissonade; p. 197, lin. 4 *post* ib. p. 60) *adde* fatendum est tamen codicis nostri scriptionem (nec non librorum Vatt. gr. 889, 949 et Vallicell. B 99 [= gr. 22], eiusdem calami, cf. S. Ioseph Mercati, *Giovanni Tzetzes e Michele Hapluchair*, in *Byzantion* XVIII [1946-48], p. 201), graecam potius redolere manum quam Itali ortu, licet Orientis in regionibus conmorantis.

1585, p. 198, lin. 9 a. i. *pro* Anecdota graeca etc., II *lege* Anecdota graeca etc., I.

1586, p. 198, not*. lin. 1 *pro* Iohanni Legrand *lege* Aemilio Legrand.

1587, p. 199 lin. ima- 200 lin. 1 *pro* 'Die Ueberlieferung' *lege* 'Ueberlieferung'; p. 204, lin. 5 *post* linn. 26-24 a. i. *adde* [cf. P. G. 64, 1341-42 lin. 2 a. i.]; lin. 19 *post* P. G. 59, 681-88 *adde* [BHG. 1839-41]; p. 205, lin. 2 *pro* -1110) ἡ [ἀγία ἀνάληψις] *lege* -1100) [ἡ ἀγία ἀνάληψις]; lin. 11 *post* se se excipiunt atque *adde* 1-165; lin. 11 a. i. *post* 260-265 C 4) *adde* [σαββάτω τῆς ἀγίας ῥ' εἰς κοιμηθέντας]; p. 205, lin. 1 a. i. -p. 206 lin. 1 *pro* vv. proxime edet — neoellenici VII *lege* ed. G. Schirò, *La schedografia a Bisanzio nei sec. XI-XII e la scuola dei SS. XL Martiri*, in *Bollettino della Badia greca di Grottaferrata* III [1949], pp. 11-29; p. 206, lin. 11 in fine *adde* cf. Add. ad cod. 1546; p. 207, lin. 3 *pro* ποδομελιν *lege* ποδομέλη.

1588, p. 207, lin. 19 *pro* [1909] *lege* [1905]; p. 209, lin. 2 initio *adde* ep. V.

1589, p. 211, lin. 14 a. i. *pro* Saec. x in. *lege* Saec. x; p. 212, nota, lin. 7 a. i. *post* αὐτοῦ *adde* (est num. 15 conlectionis a Fr. Nau editae, cf. *Revue de l'Orient chrétien* XII [1907], p. 54); p. 213, linn. 8-7 a. i. *pro* ἀναναβάσις *lege* ἀνάναβάσις; p. 214, lin. 16 a. i. *pro* Cryptense *lege* Cryptensi; p. 215, lin. 15 in fine *adde* Folior. 21^v-22 imaginem phototypam, quam dicunt, exhibet Garitte, op. cit., tab. I (post pag. 6).

1590, p. 215, lin. 5 a. i. *pro* ff. 201 ... *lege* ff. 200^v...; p. 216, lin. 2 *pro* ff. 261 ... *lege* ff. 260^v...

1591, p. 218, lin. 20 a. i. *pro* σ(ε)λήνης *lege* (σε)λήνης; p. 219, lin. 5 *post* 469) *adde*

Cf. quoque K. Weitzmann, *Die byzant. Buchmalerei des 9. und 10. Jahrhunderts*, Berlin 1935, p. 86.

1592, p. 220, lin. 6 a. i. *pro* -326 lin. 13 *lege* - 326 lin. 13 a. i.; p. 221, lin. 22 *ad* vv. ἀπὸ τὰ / κοῦρα τῆς Ἱεροσολυμιτικῆς *nota* Huic proxima verborum iunctura obcurrit in quadam inscriptione nuncupatoria libri Hierosolymitani s. Sabae 144 (Ὁδὴ ἡ βιβλος ἡγοράσθη ἐκ τὰ σκόλα τῆς Ἱεροσολυμιτικῆς βιβλιοθήκης, II, p. 229, nescio an recte saec. xiv tribuat; lin. 33 *pro* Athanasius scil. IV *lege* Athanasius scil. III).

1593, p. 222, lin. 6 a. i. *pro* ff. I. 166 *lege* ff. II. 166; p. 223, lin. 9 *post* eleganti calamo *adde* a <Francisco Vitali>, *post* descriptum *adde* (cf. J. Bick, *Die Schreiber d. Wiener griech. Hss.*, Wien 1920, tab. LI); lin. 23 *pro* 'Smyrnei' *lege* 'Smyrnei'; lin. 24 *pro* *contactae lege* *contacti*.

1594, p. 224, lin. 14 a. i. *pro* ff. 272^v-277 *lege* ff. 272^v-276^v; lin. 13 a. i. *post* Costriensis 1870) *adde* cui subicitur (f. 277) tabula categoriarum; p. 225, lin. 6 *pro* λβ' *lege* μβ'; lin. 21 *pro* 1877 *lege* 1887.

1595, p. 226, lin. 10 a. i. *post* (ff. 144^v-150) *adde* vita.

1596, p. 228, lin. 19 a. i. 1^r *dele*; p. 229, lin. 15 *pro* recentior *lege* paullo antiquior; lin. 19: 1 *dele*; lin. 28 *pro* prodeunte *lege* prodente.

1598, p. 232, lin. 13 *pro* Saec. x *lege* Saec. x ex.

1599, p. 235, lin. 19 Pelusiotae *dele*; p. 237 not.*, lin. 5 *pro* aliud *lege* duo alia; lin. 6 *post* τὸ ἔργον; *adde* et 'Ἄλλος πάλιν ἀποκρισιώγιος' (cod. Berolin. laud., ff. 187^d et 219^b); lin. 7 *post* pp. 524-26 *adde* et 537; lin. 8 *pro* (f. 213^{r-v}) *lege* (cod. Berolin. laud., f. 194^b); p. 239, lin. 3 a. i. (f. 290) *reponere* lin. 4 a. i. ante ⁷⁶ Ἀδ. ἡρώτ.; p. 241, lin. ima *pro* 3-5, nimirum, et 8 *lege* 1-2, nimirum, et 7-8; p. 242, lin. 8 *pro* ff. 1-114^v *lege* ff. 1-115^v; lin. 18 *post* 'et alia' *adde* 'eiusdem'.

1600, p. 242 lin. 11 a. i. *pro* 'Kerullarius' *lege* 'Kerullarios'; p. 245, lin. 12 *post* 1 septem folior., *adde* 19 binio; p. 246, lin. 8 *pro* nimirum *lege* insuper; lin. 9 *pro* Cobelluzi *lege* Cobelluzzi.

1601, p. 246, lin. 11 *pro* olim 1534 *lege* olim 1511; p. 247, lin. 6 *pro* Ioh. XIII, 1-11 *lege* Ioh. XIII, 3-11; p. 248, lin. 8 *pro* Ioh. X, 44-55 *lege* Ioh. I, 44-55; lin. 12 a. i. *pro* Δομνίκης *lege* Δομνίχας; p. 250, lin. 1 *ad* matut. *dele*; lin. ima - p. 251, lin. 1 *pro* vv. novissimum - effluxit *lege* paenultimum, 7 folior., et ultimum, nunc bifolium, olim binionem, cuius chartae 1 et 4 [haec, ut videtur, scriptione carebat] effluxerunt; p. 251, lin. 4 *post* 183^v-184 *adde* 190^v; lin. 5 *post* signetur *adde* (f. 81: iam, insuper, notavimus *post* f. 72 fasciculos saltem duos effluxisse); lin. 11 *pro* exhortismum *lege* exhortismus; p. 252, lin. 2 in fine *adde* Videtur pertinuisse ad Graecorum Conlegium (v. Archiv Bybl. tomum 11, f. 261 'Evangeli distincti per hebdomate, et feste de Santi', et cf. codd. 1523 et 1625, quorum uterque fluxit ex Conlegio laudato).

1602, p. 252, lin. 8 a. i. *post* Μησώνη *adde* (Cyrillus, ut mihi videtur, Messanae et ipse versabatur, unus e Graecis advenis tunc temporis ibid. viventibus [cf. in indice sub voce 'Messana'], Batiffolius autem loc. infra laud. de Georgio Constantinopolitano parum caute notat «il expédiait de ses livres jusqu'en Grèce »!).

1603, p. 254, lin. 20 *pro* δοξαστικὸν *lege* ιδιόμελον; lin. 36 in fine *adde* Foliorum sectio flavo colore lita.

1604, p. 259, lin. 20 *post* 390^v-391^v *adde* 451, lin. 24 *pro* 'Chalcedonis' *lege* 'Chalchedonis'; lin. 33 *pro* Φλαγκι *lege* Φλαγκι (sic); p. 260, lin. 10 *pro* τοι *lege* του; lin. 12 *pro* κα *lege* και.

1605, p. 260, l. 6 a. i. *pro* 'zu den sogen.' *lege* 'zu dem sogen.'; p. 262, lin. 12 *post* pp. 96-98 *adde* [cf. quoque A. Pelzer, *Addenda et emendanda ad Fr. Ehrle historiae biblioth. Romanor. Pontificum etc. tomum I, pp. 92-94*]; lin. 31 *post* pp. [25]-33 *adde* (cf. quoque *Eranos*, XLV [1945], p. 80).

1606, p. 263, lin. 7 *pro* et αἱ ὑπακοαὶ *lege* αἱ ὑπακοαὶ et τὰ κοινωνικά; lin. 2 a. i. *pro* Μακ [... δ ἴερο] *lege* Μακρο[τηρίον] (?) (cf. A. Lubin, *Abbatiar. Italiae brevis notitia etc., Romae 1693, pp. 217 sq.*) ἐγὼ δ ἴερο]; p. 264, lin. 25 *pro* Folii 173 *lege* Folii 183.

- 1607, p. 266, lin. 6 *post* 156^v *adde* (s. xvii additae); lin. 19 *pro* Cobelluzi *lege* Cobelluzzi.
- 1608, p. 267, lin. 14 *post* manu saec. xiii-xiv *adde* eadem nimirum quam in cod.
- 1633 ad nr. 108 laudabimus; lin. 24 *post* BHG. 1176 *adde* cf. P. Franchi de' Cavalieri, *S. Martina*, in *Röm. Quartalschrift*, XVII, 1903, pp. 222-36; p. 268, lin. 10 *post* manu saec. xiii-xiv *adde* an eadem quam supra laudavimus?; p. 269, lin. 7 *pro* 'n.º 37' *lege* 'n.º 31'; lin. 11 *post* in Actis Sanctor. Nov. III, 751 *adde* [ubi insuper codex in monasterio Cryptensi descriptus esse parum caute dicitur].
- 1609, p. 269, linn. 14-13 a. i. *pro* E. Dmi-trievskij *lege* A. Dmi-trievskij; lin. 13 a. i. *pro* *numypruueckux* *lege* *numypruueckux*.
- 1610, p. 272, linn. 19 et 16 a. i. *post* alia ancora *adde* id. id.
- 1612, p. 276, lin. 2 *pro* *Beveria lege* *Beverela*.
- 1613, p. 277, lin. 11 in fine *adde* Libri sectio auro lita.
- 1614, p. 278, lin. 18 a. i. *pro* tamen *lege* enim.
- 1615, p. 280, lin. 2 *pro* *Σαβα lege* *Σαββα*; lin. 9 a. i. *pro* *σπαθ(α)ρ(ι)ος κουβου(ου)λά-ρ(ι)ος lege* *σπαθ(α)ρ(ο)κουβου(ου)λάρ(ι)ος*; p. 281, lin. 8 *post* *(ε)λέα?* *adde* (cf. Vogel-Gardt-hausen, p. 114, qui recte ambigunt Dorotheum codicem exarasse).
- 1616, p. 282, lin. 17 a. i. *pro* superioris autem *lege* superioris autem fasciculi.
- 1618, p. 285, lin. 12 *post* codicis 1503 *adde* et ff. 1. 260 libri 1509; lin. 17 *pro* exor-nata *lege* exornatae.
- 1619, p. 287, lin. 19 a. i. *post* colore *dele*.
- 1621, p. 289, linn. 10-11 *pro* vv. bifolio codicis initio — operculo interno adglutinator *lege* binione ... compacto (primae chartae prioris, alterius ultimae non nisi frustula superant).
- 1623, p. 291, linn. 11-10 a. i. vv. (initio notatur — *Τζουμσκῆ*) *reponenda sunt post* lib. XVII, *eorumque loco legendum* (initio notatur *βασίλεια Μιχαήλ τοῦ υἱοῦ Θεοφίλου καὶ Θεοδώρου τῆς μητρὸς αὐτοῦ*).
- 1625, p. 294, lin. 18 a. i. *post* τὸ εἰσαγγέλιον *adde* τοῦτο; lin. 14 a. i. *pro* Evl. 31 *lege* Evl. 32; p. 295, lin. 10 a. i. *pro* 27-29 *lege* 27*-29; p. 296, lin. 12 a. i. *pro* *Σάβαν lege* *Σάββα*; p. 297, lin. 7 vv. τ. δγ. *Εὐτυχίου* ut 3 sept. *dele*; lin. 14 — *Ἰούδα reponere* lin. 13 *post* *Ἀλεξάν-δρου*; lin. 26 *post* 31 + *adde* *Εὐδοκίμου* et.
- 1626, p. 299, lin. 20 *pro* tria, ultimi ... primum *lege* duo, alterius ... prius; p. 300, lin. 21 a. i. *pro* 71^v *lege* 17^v; linn. 13-12 a. i. vv. (cf. quae — *La Bibliofilia*) *dele*, disser-tatio enim nondum est edita, *adde* vero Folii 2 imago phototypa, quam vocant, praesto tibi est in *Miniature del Rinascimento. Catalogo* etc., Città del Vaticano 1950, tab. I, et cf. ib. p. 28; lin. 10 a. i. in fine *adde* ibid. in pag. inf. libri nota antiquior, 1558 videl., cu-riossissime abrasa.
- 1627, p. 302, lin. 2 in fine *adde* in pag. inf. numerus codicis antiquior, postmodum abrasus, olim legebatur.
- 1629, p. 305, lin. 11 in fine *adde* Cf. quae de hac reliquia menologii praemetaphra-stici martii disseruimus in *Mémorial Petit*, Bucarest 1948, pp. 95-112; lin. 12 a. i. *pro* fo-lia 5-8 *lege* folia 6-8.
- 1630, p. 307, lin. 2 a. i. *post* dominicam *adde**, *post* ib. 41-48 *adde* cf. S. Haida-cher, in *Zeitschr. für kath. Theologie* 34 [1910], pp. 216-18; p. 308, lin. 16 *post* P. G. 50, 515-520 *adde* [BHG. 1244].
- 1631, p. 311, lin. 3 *post* Alexandriae *adde**; lin. 7 *pro* miraculum 7 *lege* miraculum 6; lin. 9 *pro* -83 lin. 24 *lege* -82 lin. 24; p. 312, lin. 8 *pro* s. Andreae Cretensis *lege* <s. Andreae Cretensis>; p. 314, lin. 14 *pro* excisae *lege* excisi; lin. 18 *pro* Felicelli *lege* Felici.
- 1632, p. 315, linn. 3-4 *pro* <2-10>. <12-15> *lege* <2-15>; lin. 13 *post* p. 85) *adde* et *Εἶπε πάλιν ἄνθρωπος εἰς ὃν ἦ καρδία σου οὐ πληροποιεῖται κτλ.*; lin. 18 *pro* 2 Hiera-cis *lege* 3-6 Iohannis Eunuci, 10 Nili, 2 Xoi, 2 Xanthiae et 2 Olympii, *pro* 131-144 *lege* 131-139. 141-144; lin. 24 *post* Serapionis *adde* (v. infra); p. 317, lin. 17 *pro* <247> *lege* <246>.<247>; lin. 27 *post* καθαρτήριον *adde* (ed. M. Jugie, *Un apophthegme inédit sur le Purgatoire*, in *Mémorial Petit*, Bucarest 1948, pp. 249 sq.); p. 319, lin. 15 *pro* Felicelli *lege* Felici,

1633, p. 320, lin. 17 *post s. Basilii Magni adde**; p. 322, lin. 12 *post 308-314 adde sub nomine Chrysostomi in P. G. 60, 735-38; lin. 20 post op. cit., adde II*; p. 323, lin. 16 a. i. *post [BHG. 1110] adde ed. e nostro codice a. 1630 V. Riccardi, S. P. Procli archiep. Constantinopolitani analecta etc., Romae 1630, pp. 204-228, cf. Roma e l'Oriente III, 241; p. 324, lin. 9 pro lin. 27 a. i. lege lin. 17 a. i.; lin. 16 a. i. post s. Iohannis Chrysostomi* adde (τοῦ αὐτοῦ cod.)*; p. 327, lin. 14 a. i. *pro xii saeculi lege xiii saeculi*; p. 329, lin. 6 *pro omnino lege valde*; p. 330, linn. 7-8 *vv.* (cuius nota — p. 140 n. 1) *dele*, Ehrhard enim de fasc. *λα'* loquitur.

1634, p. 331, lin. 13 a. i. in fine *adde Chartae I-IV^v. 157-160^v scriptione carent; libri sectura summa externa ima citrino liquore tineta.*

1635, p. 332, lin. 10 *pro ἐξῆς lege ἐξῆς*; p. 333 lin. 17 a. i. in fine *adde Folior. in resectione sup. legitur, m. saec. xiv-xv, 'Εξήγησις τοῦ κλημ(α)κος.*

1636, p. 334, lin. 3 initio *adde orat. 1*; lin. 10 *pro (BHG. 1526) lege (BHG. 1525); p. 335, lin. 13 post et eleemosyna adde εἰς τ. β' παροῦσαν τοῦ κ. ἡμ. I. X. cod.; p. 336, lin. 3 vv. [λο. λη'] reponere lin. 2 post 88*]; p. 340, lin. 6 *pro (IV, 31) lege (IV, 36).*

1637, p. 340, lin. 24 *pro III Abhandl. lege IV Abhandl.*

1639, p. 346, lin. 14 a. i. *pro Chrysostomi* lege Chrysostomi*; lin. 8 a. i. *post de cruce et latrone adde I.*

1641, p. 350, lin. 3 a. i. *pro BHG. 734 lege BHG. 739*; p. 351, lin. 2 *post ss. Deiparae adde II*; lin. 17 a. i. *post s. Basilii Magni adde**.

1645, p. 362, lin. 18 a. i. *pro κα'-κβ' lege κβ'-κγ'*; p. 363, lin. 3 *pro προτίεναι lege προσιέναι*; lin. 14 *pro P. G. 52 lege P. G. 51.*

1646, p. 365, lin. 10 *pro P. G. 65, 716-757 lege P. G. 65, 721-757*; p. 366, lin. 12 *pro 'muorte' lege 'muorti'.*

1647, p. 366, lin. 23 *pro Saec. xvi in lege Saec. xvi*; p. 367, lin. 4 *pro codicem quoque 1555 lege codices quoque 1555, 1677, 1678 (ff. 1-270^v) et Ross. 962.*

1649, p. 369, lin. 3 *pro Theodori lege Theodoretli.*

1650, p. 371, lin. 10 *pro ib. 713-16 lege P. G. 85, 713-16.*

1651, p. 373, lin. 14 *pro ff. III. 274 lege ff. III (chart). 274*; lin. 21 *vv. om. v. ἐπανήκοντος in inscript. dele*; p. 374, lin. 21 *post 1922-1923 adde I Teil*; lin. 22 *pro folii 197 lege 107^v.*

1652, p. 374, lin. 2 a. i. *pro S. Viteau lege J. Viteau*; p. 375, lin. 6 a. i. *post desiderari adde miracula autem IV-VI in unum conflare*; lin. 376, lin. 16 a. i. *pro ff. 90-95^v lege ff. 90-93^v*; p. 377, lin. 10 *pro ff. 124^v-127 lege ff. 122^v-127.*

1653, p. 379, lin. 10 a. i. *pro ἐκείνου lege τὰ ἐκείνου*; lin. ima *post in seipsum adde ἐπιστάς in titulo.*

1655, p. 385, lin. 11 *pro 1492 et 1493 lege 1489, 1492, 1493 et 1664*; lin. 21 *vv. tantum modo servatur dele, pro adhaerescens lege adhaerescit.*

1656, p. 387, lin. 9 *pro ff. 4-8 lege ff. 5-8.*

1657, p. 389, lin. 8 *post Γαβωνιτών κτλ. adde (ad XXI, 23)*; lin. 14 *pro fasciculos duos lege fasciculum unum*; lin. 26 *pro f. 57 lege f. 54.*

1658, p. 392, lin. 1 in fine *adde doxol. brevior ed.*; lin. 9 *pro γένναν λεγόμενα lege γένναν — λεγόμενα.*

1659, p. 394, lin. ima *post τῶν εἰχῶν adde κτλ.*; p. 395, lin. 1 *post οὐκίζοντας adde κτλ.*

1660, p. 397, lin. 12 *pro 314 lege 314^v*; lin. 13 *post (BHG. 239) adde (26)*; lin. 20 *pro pp. 974 sq.) lege pp. 974 sq. = BHG. 1238) (28)*; lin. 21 *pro socc. DLVI lege socc. XLVI*; p. 398, lin. 12 *pro ιωδ. ᾱ lege ιωδ. δ̄*; lin. 24 *pro Second Series, II 82, lege Second Series, 82.*

1661, p. 399, lin. 1 *pro 14-18 lege 14-C 4*; linn. 11-12 *pro <Zonarae> Balsamonisque lege Zonarae <Balsamonisque>*; linn. 12-13 *pro P. G. 138 lege P. G. 137*; pag. 400, lin. 8 *post litterae 3B adde lineola coniunctae*; lin. 11 *pro litteris MB lege litteris MP lineola coniunctis.*

1662, p. 401, lin. 21 *pro f. 100^v lege f. 110^v.*

1663, p. 403, lin. 16 a. i. *pro ff. 4. 6. 7 lege ff. 3. 5-7.*

1664, p. 404, lin. 5 a. i. *'Abhandl. d. Kön. Bayer. Akad.'*; *'Kön.'* *dele*; p. 405, lin. 17 *pro ff. 537-539 lege ff. 537-599*; lin. 24 *post. Vatt. gr. adde 1489.*

1666, p. 408, lin. 18 a. i. *pro choliambis lege* «choliambis» p. 409, lin. 19 *pro habita lege habitae*; lin. 32 *pro ου lege ο-υ*.

1667, p. 412, lin. 13 *post Hierosolymitani adde* orat. VIII, in ss. Petrum et Paulum; lin. 14 *post eadem die adde* ? inscriptio clauditur verbis τῇ δ' ἡμέρᾳ τῶν γενεθλίων; p. 413, lin. 7 *pro τὴν καὶ τὴν lege καὶ τὴν*; lin. 23 *pro* rursus ex cap. 23 *lege* ex cap. 24; lin. 33 *post* '(XXXIII)' *adde* (P. L. 58, coll. 996, 984 et 996 sq.); p. 414, lin. 15 *pro ιβ'-ιδ' lege ιβ'-ιγ'*.

1668, p. 415, lin. 16 a. i. *pro* Catenar. graecor. *lege* Catenar. graecar.; lin. 9 a. i. *post* nomina *adde* (Acacius Caesariensis, Apollinarius, Aquilas, Basilus, Cyrillus, Didymus, Diodorus, Ephraem, Eusebius, Eustathius Antiochenus, Gennadius, Gregorius Nyssenus, <Gregorius> Theologus, Hebraeus, Hippolytus, Ioh. Chrysostomus, Iosephus, Isidorus, Meletius, Melito, Origenes, Philo ep., Philo hebr., Serapion, Severus (?), Severianus Gabal., Succensus Neocaesar., Symmachus, Theodoretus, Theodorus, Theophilus).

1669, p. 419, lin. 3 *pro* 14 et 17 *lege* 14, 17 et 21; lin. 11 a. i. *pro* 'Ιωάννης *lege* 'Ιωάννι; lin. 6 a. i. *post* 'L'abbaye de Rossano, p. 80' *adde* (heic liber noster, cave, Iohannis monachi calamo [cf. cod. 1660] perperam tribuitur).

1670, p. 420, lin. 13 *post* cf. LXVI, 15 sqq. *adde* (sunt «capita» Hesychio presbytero tributa, quae vide in P. G. 93, 1369-85 C 3); lin. ima - p. 421, lin. 2 *pro* vv. nulla vel hodie — iam notavimus *lege* singulorum in fronte graecis notis distinctos (κθ'-λγ' tantum modo superant, cf. ff. 158... 190), ex qua numerorum serie textusque detrimentis fasciculos duos initio, quinque post f. 97 periisse liquet.

1671, p. 425, lin. 19 *pro* F. 393^v *lege* Ff. I. 393^v. 407^{r-v}.

1672, p. 426, lin. 12 *pro* πρόξενος *lege* πρόξενον; lin. 13 *pro* -930 B 7 *lege* 924 A 14; lin. 25 *pro* ἀλλήλοις *lege* ἀλλήλων; pag. 427, lin. 5 laud. *dele*.

1673, p. 429, lin. 23 *pro* <26 dec.> *lege* <27 dec.>; lin. 26 *post* Chrysostomi *adde**; lin. 28 *post* BHG. 824] *adde* <eadem die>; p. 431, lin. 2 *post* plenior *adde* (cf. cod. 1641, f. 273); p. 433, lin. 19 a. i. *pro* passio *lege* vita.

1675, p. 439, lin. 18 a. i. *post* P. G. 36, *adde* 1061; lin. 17 a. i. *pro* Westermann 389 n. LXXX *lege* Westermann 389 n. LXXXIV; p. 440, lin. 5 *pro* postremo *lege* postremi; lin. 17 *pro* Ff. I, 118^v *lege* Ff. I, III^v, 118^v; lin. 7 a. i. *pro* R. et S. Lake *lege* K. et S. Lake; lin. 4 a. i. *post* op. et loc. cit. *adde* cf. omnino simile monocondylion in cod. 1671, f. 227^v.

1676, p. 441, lin. 9 a. i. *post* parallela Graeca et Romana *adde**; p. 442, lin. 22 a. i. *pro* 15-179 lin. 10 *lege* 15-79^v. 80^v-179 lin. 10; lin. 21 a. i. *post* — 229^v) *adde* e f. 80.

1677-78, p. 443, lin. 16 a. i. *pro* catena *lege* catenae; linn. 10-9 a. i. *post* Theodotus *adde* Theophilus; linn. 7-6 a. i. *post* Gregorius Nyssenus *adde* Hesychius; p. 444, linn. 11 sqq. *ad* vv. Catena haec, tribus voluminibus olim constans etc. nota Catenae nostrae partem primam iam, ut videtur, deperditam Leonardum Fortium (+ c. 1570) subplevisse me monet Em.^{us} Iohannes Mercati: quae enim verba initio codicis 1677 leguntur (v. supra) postremis apographi a Fortio confecti (τοιτέστιν οὐδὲ τὸν χρόνον τοῦ) inque libro Ambrosiano C 264 inf. (= gr. 904, cf. Martini et Bassi, II, p. 1017) servati perpetuo subsequuntur; lin. 20 a. i. *pro* 'Psalm.' *lege* 'Psalm.'; lin. 2 a. i. *pro* fasciculis constat 23 *lege* fasciculis constat 52 (= 27 + 2 + 23).

1679, p. 445, linn. 21-22 *pro* passio s. Thomae *lege* commentarius in s. Thomam; p. 447, lin. 12 *pro* F. 349^{r-v} *lege* F. 340^{r-v}; lin. 21 a. i. *pro* μό(νον) *lege* μό(νε).

p. 487 col. sin., lin. 15 *post* 1598 *adde* 1601 et cf. Add. ad cod. 1601.

CODICES VATICANI GRAECI

1485. Saec. XVII in. (ff. 55-63 a. 1610, cfr. f. 63-63v), chartae., mm. 295 × 230 (ff. 64-72 mm. 275 × 200), ff. I. 78 (+73*), linn. 25 (ff. 1-53), 20 (ff. 55-63), 20-31 (ff. reliqua).

1 s. Martini papae epistulae 12 <ex cod. Vat. gr. 1455, ff. 136v-165 descriptae> (f. 1 superne notatur litt. rubris Ἐκ τῶν τῆς ἐν Ῥώμῃ συνόδου ἐπὶ Μαρτίνου Πάπα πρώτου): ¹ (ff. 1-8) epistula encyclica (Mansi X, 1169-1184); ² (ff. 8-11v) ep. III (ms. κεφ. α'), cuius in fine legitur *Martinus episcopus sanctae catholicae et apostolicae ecclesiae urbis Romae huic interpretationi suggestionis a nobis vel concilii (l) nostri fatae (l) subscripsi*, litt. maiusc. (cfr. cod. 1455, f. 145); ³ (ff. 12-15) ep. IV; ⁴ (ff. 15-19v) ep. V; ⁵ (f. 20-20v) ep. VI; ⁶ (ff. 20v-21v) ep. VII; ⁷ (ff. 21v-22) ep. VIII; ⁸ (ff. 22-24) ep. IX; ⁹ (f. 24-24v) ep. X; ¹⁰ (ff. 24v-27v) ep. XI; ¹¹ (ff. 27v-33v) ep. XII; ¹² (ff. 33v-36) ep. XIII (Mansi, ibid. 789-849), ms. κεφ. ια'.

Obcurrunt in margg., ipsa librarii manu, conrectiones, subplementa, coniecturae, scholl. paucissima; iuxta titulum unius cuiusque epistulae paginas edit. latinae (Conciliorum omnium... conlectio regia, t. XV, Parisiis 1644) indicavit <L. Allatius>.

2 Epistulae variae: ¹ (ff. 36v-37v) Hadriani IV papae epistula ad Basilium Achridenum (P. G. 119, 925-929); ² (ff. 37v-39) Basilii rescriptum (ib. 929-933); ³ (ff. 39v-40) Honorii imperatoris epistula ad Arcadium fratrem (Mansi III, 1124), subfixa notula ἐν τῷ τέλει τῆςδε τῆς δέλτου εὐρήσεις τὴν ἐπιστολὴν τοῦ πάπα, rubr. caract.; ⁴ (f. 40-40v) Arcadii imperatoris epistula ad Innocentium papam (ib. 1125), qua absoluta notatur litt. rubr. ἰσοδυνάμως δὲ, καὶ τῷ ἀδελφῷ Ὀνορίῳ γεγραφηκὼς, καταδεόμενος δεηθῆναι ὑπὲρ αὐτοῦ τοῖς (in marg. *πυλο τῆς*) τοῦ Πάπα συγνώμης μεταδοῦναι αὐτοῖς (cfr. cod. Barocc. 71, f. 108 ap. Coxe I, 115 D; lectorem monitum volumus huc usque laudatas epistulas in cod. Barb. gr. 401 nec non in Ambros. 624 [Martini-Bassi II, 709-710], ab eodem librario atque noster exaratis, obcurrere); ⁵ (f. 41-41v) Innocentii I papae * epistula ad Arcadium imperatorem (P. L. 20, 630-632).

Nn. 1-4 ex eodem cod. supra laud. (ff. 288-290^v, 291^v et 291^{av}) fluxisse videntur, num. autem 5 a memoria ibid. (f. 291^a) servata valde discrepat.

3 (ff. 44-48) **Andronici II Palaeologi** professio fidei catholicae (edd. A. Theiner et F. Miklosich, *Monumenta spectantia ad unionem Ecclesiarum* etc., pp. 15-21). Iteratur in ff. 49-53.

4 (ff. 55-63) **Damasceni Studitae** ep. Rhendinae dialogus cum praeposito s. Anastasiae, inc. Προσαγορεύω τὴν θεοφιλεστάτην, καὶ ἱερὰν μοι κεφαλὴν, des. κακοδαίμονας τοὺς οὕτως ἔχοντας ἡγήμαι εἶναι (cf. L. Petit in art. *Damascène le Studite*, Dict. de théol. cath. IV, 27-28). In marg. sup. f. 55 monet scriba ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, ταλανισμὸς τῶν τοῦ νῦν καιροῦ τῆς Ἑλλάδος ἐπισκόπων.

5 (ff. 64-65^v) s. **Tarasii** patr. Constantinopolitani epistula ad Hadrianum I papam, s. Scripturae conciliorum Patrum testimoniis carens (P. G. 98, 1441-1444), sed aucta variis lectionibus ex aliis duobus codd., quod indicat notula margg. ff. 64^v et 65^r inscripta. Subnectuntur interpretationes latinae duae, prior (ff. 68-70) cum ed. (ib. 1442-1443) consentiens, altera vero (f. 72-72^v) prorsus diversa.

6 (ff. 73^a-76) **Hieremiae II** patr. Constantinopolitani de cyclo paschatis, praeavia (f. 73^v) tabula e syntagmate Matthaei Blastaris desumpta (P. G. 145, 89-92), inc. Αριστα μὲν πάντων, des. καὶ τὸ τοῦ θεοῦ ἱερατεῖον μετείληφε. F. 73^v superne nescio quis parum doctus notavit το αὐτῶν ἐν κωπία τοῦ ἀγιότατου πατριάρχου. De hac epistula (quam exhibet et cod. Vat. gr. 1902, ff. 152^v-156) vide sis L. Petit in *Dict. de théol. cath.* VIII, I, 889-890. Sequitur (f. 77) eiusdem Hieremiae ep. ad Gabrielem Severum, metropolitam Philadelphiensem, cuius in fine vir modo laud. notavit το αὐτῶν ἐν ὁπον· ἐγράψεν ὁ ἀγιώτατος πατριάρχης (evolgavit G. Hofmann, *Orientalia christiana* XXV [1932], p. 240).

Libri maximam partem (ff. 1-63^v) exaravit Iohannes a s. Maura. F. 63 *Romæ die 21. Xis. 1610*; deinde *Joannis s.^{ta} Maura scriptor librorum Græcorum Bibliothecae Vaticanae* / *dixit hanc* (postrema duo vv. atramento deleta) *descripsi ex alio* (sequitur verbum lectu perdifficile) *exemplari*. Haec omnia rubr. lineis superinductis cancellata sunt. F. 63^v Ἐγὼ Ἰωάννης ὁ Σαγκταμαύρας, Κύπριος, γραφεὺς / τῶν ἑλληνικῶν βιβλίων τῆς ἀποστολικῆς ἐν τῇ / Βατικανῇ βιβλιοθήκῃ, ἀντέγραψα τόνδε τὸν / διάλογον, ἔκ τινος πρωτοτύπου τοῦ εὐλαβεστάτου ἐν ἱερομονάχοις κυρίου Γαβριὴλ τοῦ Σουμναρίπα, / τοῦ ἀπὸ τῶν (conr., ut videtur, ex τῶν τῆς) ποτὲ δεσποζόντων τῆς νήσου Ἀνδρου τῆς / (τῇ cancell.) κατὰ τὸ Μυρτῶν πέλαγος, ἥτοι τὸ τῶν Κυ/κλάδων νήσων πέλαγος: — / τῇ κα', δεκεμβρίου· (ei c cancell.) ,αχι^{ου}, (ἐτους cancell.) τοῦ / κοσμοσωτηρίου ἔτους:·

Constat haec pars fasciculis novem (1-4 quatern., 5 quinio, 6-8 terniones [octavi excisum est f. 5], 9 binio), nulla nota distinctis, quorum septem priores duplicem prae se

ferunt enumerationem, hoc est per folia et per paginas. Officinar. chartariar. insignia: a (ff. 1...48) vir quidam nimbatus crucem adorans, circulo inscriptus (cfr. Briquet n. 7627; quod tamen signum longe antiquius est), " (ff. 49...63) scutum virum sanctum exhibens, qui crucem adorat (cfr. Br. n. 7628). Tituli, litterae initiales (fere semper) rubro pigmento delineata, ornamenta vel rubro vel (f. 55) rubro nigroque.

Ceterae opellae in hoc volumine conflatae (ff. 64-76) a variis scribis exarantur, quos singillatim recensere minus utile visum est. Ff. I. 42-43. 48v. 53v-54. 66-67. 70v-71. 73r. 76v. 77v-78 scriptione carent.

Integumentum ex membrana flexibili.

1486. Saec. XVI ex., chart., mm. 329×235 (ff. 1-116), 329×226 (ff. 117-186 et 195-225), 280×203 (ff. 187-194), ff. II. 225 (+ 208^a), linn. 28 (ff. 1-116), 22-28 (ff. 187-194), plerumque 25 (rell.).

s. Basilii epistulae variae ex codd. Vat. gr. 434 et 435 descriptae, hac ratione:

A. (ff. 11-116v) e cod. 434 epp. CXXXII, i. e. 1 (P. G. 32, 220). 4. 2. 9. 140. 173. 34. 27. 30. 138 [ι']. 268. 182 (Παυλίνω πρεσβ.). 31 (πρὸς Εὐσεβωνᾶν ἐπ.). 146 (τῷ αὐτῷ). 168. 157. 158. 282. 334. 5 [κ']. 6. 335-343 [λ']. 112 [λβ', scribae oscitantia]. 38, inc. mut. <ὄνομ>άτων. τὰ μὲν κτλ. (ibid. 325 B 2), deperditis in archetypo epp. λγ'-μα' (scil. 66 [68, non recte, apud M. Bessières, *La tradition manuscrite de la correspondance de S. Basile*, Oxford 1923, p. 24]. 80. 197. 279. 280. 111. 90. 214. 64, uti ex indicibus conligi potest). 236 [μγ']. 28. 207. 210. 293. 150. 299. 313 [ν']. 56. 323. 147. 304. 33. 223. 257. 57. 259. 192 [ξ']. 219. 261. 277. 26. 32. 272. 229. 230. 247. 246 [ο]. 29. 97. 154 (Ἀσχολίω μονάζοντι καὶ πρεσβ.). 164 (τῷ αὐτῷ κτλ.). 58. 60. 55 (Γρηγορίω πρεσβ.). 65 (Ἀταρκίω [sic]). 245. 244 [π']. 51. 203 (Βοσπορίω ἐπ.). 54. 291. 301 (παραμνητικὴ ἀνδρὶ κτλ.). 121. 254. 195. 122. 255 [ι]. 184. 185. 132. 181. 253. 256. 208. 196. 178. 84 [ρ']. 76. 96. 180. 177. 344-346. 239. 127. 48 [ρι']. 271. 269. 134. 135. 156. 123. 262. 276. 92. 243 [ρκ']. 300. 228. 52 (in marg. stampata). 67. 105. 252. 145. 100. 174. 186. [ρλ']. 187. 328. 329. 194. 193. 212. 63. 94. 20. 151 [ρμ']. 160. 139, abrupta in vv. οὐκ ἄξια τὰ παθήματα (ib. 584 C 11).

B. (ff. 117-131v) ex codice vaticano n° 857 (hodie 435), ut edocet inscriptio ipsa librarii manu summo marg. chartae 117 adpicta, epp. XXVI, eisdem numm. distinctae et in exemplari. Quae sunt in ed. laud.: 219 (conlata cum cod. 434: in marg. *questa epistola è duplicata*). 94 (τῷ ἄρχοντι τῆς ἐπαρχίας). 111. 127 (Μελετίω ἐπ.). 280. 265. 279. 131. 64 (add. in line ἐρρώμενος καὶ εὐθυμος ἐν Κυρίῳ φυλαχθείς ἡμῖν σὺν παντὶ τῷ οἴκῳ). 206. 301

(*tradotta*). 182. 228. 283. 215. 108. 248. 255 (Τίτω ἐπ.). 103 (ἀνεπίγραφος, ἐπὶ ἐκκλησίᾳ). 87 (ἀνεπίγραφος ἐπὶ ἐκδύσει). 70. 308. 195 (Σωφρονίῳ κτλ.). 169–171.

C. (ff. 131^v–132) epp. 17 et 296, notas numerales 189 et 299 aequae et in cod. 434 (*In alio libro. 932, ms.*), e quo descriptae sunt, prae se ferentes.

D. (ff. 132^v–133) *ex duobus codicibus. n.º 857. et 932* (435 nimirum et 434) denuo ep. 219 (in marg. *questa epistola è duplicata*).

E. (ff. 139–222) epistulae CXXI ex cod. 434 maximam partem desumptae, quod notae arabicae singulis adscriptae ostendunt nec non ordo vix immutatus; non nullas autem ex cod. 435 insertas, graeca subputatione adiecta, quae et in exemplari et (fere semper) in apographo instruuntur, designabimus: 152. 136. 30 (ρξη', *Impressa*). 162. 98. 241. 138 (ρπ' [err. pro ροβ'], *bisogna vedere se è stampata credo*). 260 (ος'). 321* (re vera s. Gregorii Nazianzeni ep. 57, P. G. 37, 112). 324. 148. 149. 163. 74. 75. 179. 119. 62. 118. 81. 21. 325. 110. 281. 111 (οζ', *Jam conversa est latine*), des. in vv. τοὺς ἰκετεύσαντας (P. G. 32, 521 A 7). 104. 23 (παραμνητικὴ πρὸς μονάζοντα). 269 (κα', *tradotta*). 99. 133 (schol. aucta e cod. 435). 266. 216 (huius prima vv. iterum scripta sunt, sed cancellis obducta). 95. 141. 198. 237, initium dum taxat (*non potest rescribi quia exemplar vetustissimum est.*). 128. 161. 176. 231. 202. 200. 191. 101. 206 (παραμνητικὴ). 10. 307. 130. 22. 85. 284. 87. 183. 137. 72. 225. 126. 165. 18 (Μακρίνῳ καὶ Ἰωάννῃ). 294. 245. 246. 247. (i. e. 233–235) *non possunt rescribi*. 113. 114. 205. 292. 159. 172. 79. 295. 238. 73. 290. 91. 240. 103. 258. 267. 268. 269. (hoc est epp. 264. 267. 222) *haec epistulae non possunt legi quia exemplar vetustum est*. 221. 271. 272 (nunc 220. 89) *non possunt legi in exemplari*. 124. 106. 49. 175. 218 (prima tantum vv., lineis deleta). 201. 218. 232 (*nell'esemplare intarmato ci è uno verso integro depiu [!], ma per essere guastato non s'ha possuto leggere*: agitur de vv. ποιήσον — μεγίστης, P. G. vol. laud. 864 B 1–3). 190. 365. 15. 274. 286. 142–144. 311. 109. 306. 278. 312. 153. 297. 107. 93. 78. 273. 275. 315. 318. 316. 319. 320. 317. 322. 326. 327. 77. 209. 36. 285. 309. 314. 305. 117. 298. 35. 310. 249. 11. 331. 155. 213. 88. 270. 287. 288. 37. 289, cui subicitur ep. Γρηγορίῳ ἐταίρῳ*, inc. Ἐπειδὴ μοι τὴν σωπὴν ἐγκαλεῖς (reapse ep. 114 s. Gregorii Nazianzeni, P. G. 37, 209–212). 40, des. περὶ τὰ ἐπταισμένα (P. G. vol. laud. 344 C 7). 41. 302. 173, exordium tantum (*quasta [!]*). 182 (Παυλίνῳ πρεσβ.). 102 (*recopiata questa epistola dal libro quasto [!]*). 173 (ρκ'). Passim in margg. varietates ex cod. 435 a conlatore adiectae.

Exsulant a libro epp. LXXXIII, sc. 3. 7. 8. 12–14. 16. 19. 24. 25. 39. 42–47. 50. 53. 59. 61. 66. 68. 69. 71. 80. 82. 83. 86. 89. 90. 115. 116. 120. 125. 129. 166. 167. 188. 189. 197. 199. 204. 211. 214. 217. 220. 222. 224.

226. 227. 233-235. 242. 250. 251. 263. 264. 267. 303. 330. 332. 333. 347-364. 366. Epp. 30. 87. 94. 103. 111. 127. 138. 195. 206. 228. 269. 301 iterantur, epp. autem 173. 182. 219 ter exscriptas reperies.

Praemittuntur (f. 1) epistularum index atque (f. 7) initia, litterarum ordine disposita, ex cod. 434, pariter ac conlectionis pars prima, extracta; quibus subfigitur (f. 10) explicatio signorum quattuor (solis scil., asterisci, ω et σ^n), qualia margg. operum praecipue s. Gregorii Nazianzeni adpingere mos erat (ed. Montfaucon, *Palaeographia graeca* p. 373; cfr. P. Lampros in *Neos Eλληνομνημων* XI [1914], pp. 255-259).

Librum nullius fere pretii (Iohannes a s. Maura) sat neglegenter describere coepit non ante 2 sept. 1592 (v. Io. Mercati in miscellaneis quae inscribuntur *Per Cesare Baronio* etc., Romae 1911, p. 120 = *Opere minori* III, 226). In duas dividitur partes, quarum altera, chartas 117-225 complectens, fasciculis constat 14 iisque quaternionibus (si 1-2 excipias, terniones, 3, quinionem), arabice signatis in ang. sup. ext. primae unius cuiusque fasciculi paginae; omnium autem primo nota adscribitur ff. Numm. 2-3, nescio qua de causa, iterantur in fasciculis qui re sunt vera quartus et quintus, ita ut subputatio ad num. dum taxat 12 producat. Prioris autem partis fasciculi sunt 14, quaterniones omnes, praeter primum ac decimum, quiniones. Nota (vel notae vestigium) ad praesens nulla nullibi cernitur. In toto libro marg. inf. int. unius cuiusque folii aversi primum verbum vel initium primi verbi paginae insequentis adscribitur. Chartarum enumeratio duplex, per folia scil. et per pagg.; haec, usque ad pag. 127 non sine peccatis producta, ff. praevia, $\pi\acute{\iota}\nu\alpha\kappa\alpha\varsigma$ continentia, neglegit, quae graecis numeris instruuntur. Inscriptiones, litterae initiales, litterae numerales usque ad f. 116^v rubro delineatae. Custodiae loco addita sunt folia quinque initio, tria in fine. Signa officinar. chartar. librum cursim evolventes notavimus: ^a (ff. 6 sqq.) scutum litteram M exhibens, cui litterae stellula sex rador. inpendit (cf. Briquet, nr. 8392), ^b (ff. 118 sqq.) rhombum curvilineum, in quo stellula rador. sex, circulo circumducto (Likhachev, nr. 4224), ^c (ff. 187... 194) aviculam circulo inclusam (Br. nr. 12209). F. II, librum si inverteris, leges *ιατρειον της ψυχης*; ib. summo marg. num. 8055. F. 68^v in ora ext. manus saec. XVII notavit de ep. 246 *Voir si elle a este translatee (l) ou non*. F. 138^v, cod. inverso, leges (manu ipsius scribae) *ex codice vaticano s.^{ti} Maximi monachi et / confessoris n° 602. / Πέτρου Σικελιώτου πρόλογος της ιστορίας (καί) ἐλέγχου κατὰ τῆς τῶν / μανικαίων (καί) παυλικιανῶν αἱρέσεως:· αρχ(ή)· / Εἰ καὶ χρησίμως ἡ ἀγροικία τῇ σιωπῇ συγκαλύπτεται κτλ.* F. 142 in marg. imo notulae duae *Antonio ..... iano et Andrea ..... da Rimini*; f. 150 in ora inf. ipsa manu scriptum cernes *custodia propter* ..... Chartae 6. 10^v. 36^v. 80^v-81. 133^v-138. 222^v-225^v purae.

Codicis opercula viridi membrana contexta; dorso, superiori saeculo refecto, scuta Pii IX P. M. et A. Mai card. bybl. (1853-54) inprimuntur.

1487. Saec. XVI ex., chartac., mm. 305 × 200, ff. I (add.). 56, linn. 23.

<Theodori Metochitae> ex miscellaneis philosophicis et historicis
^a (ff. 1-X^v) cc. 37-40 (edd. Müller et Kiessling, Lipsiae 1821, pp. 230-258),
^b (ff. X^v-53^v) cc. 96-107, def. in vv. ποιούμενῳ τὴν ἐπιμέλειαν καὶ τὰξίωμα (ib.,
 pp. 604-708, lin. 23).

Constat quaternionibus septem, litteris numeralibus α'-η' (ζ', errore, omittitur) distinctis; qui numeri (fere omnes ipsa librarii manu) adiecti sunt ad ang. inf. ext. primae paginae unius cuiusque fasciculi. Adverte insuper imo marg. novissimae singulorum quaternionum paginae primum verbum inscribi sequentis fasciculi. Ante singula capita, numm. α'-ιε' instructa, spatia vacua ad excipiendas inscriptiones relicta sunt: litterae autem initiales fere semper desunt. Chartar. insignia quae vidimus: ^a (f. I) stella radiorum sex rhombo curvilineo circuloque inscripta (Likhachev, n. 4224), ^b (ff. 1... 16) galerus praelaticius, cruce superinposita, et litterae FC, quas inter flos trium folior. surgit (cf. Briquet, nr. 3480), ^c (ff. 25... 40) galerus alius id. id., sed paullo minoris moduli + litterae SC et flos trium folior., ^d (ff. 41 sqq.) circulus bipartitus lineaque directa divisus in stellulam desinente (cfr. Briquet, n. 3073), ^e (ff. 49 sqq.) ancora circulo inclusa, cui stella sex radiorum impendit. F. IV superne <L. Allatius> notavit 1487. / *Incerti orationes de Rerum publicaru(m) permutatione*. Initio operis offendes in marg. animadversionem *Sunt capita ex Theodoro Metochita, cuius opus integrum habes in codice vat. 302. A. Maius. Ff. 54-56 scriptione vacant.*

Integumentum nostris fere temporibus compactum dorsum exhibet ex corio rubro.

1488 (olim 1516). Saec. XVI-XVII, chartac., mm. 324 × 223, ff. XIII. 332 (+ 247^{a-d}. 290^a. 303^a), linn. 27 (ff. 1-78. 255-304), 24-26 (ff. 79-254^v).

Est ἀπόγραφον cod. 1497, ad cuius pleniorē enarrationem remittimus, hoc tantum praemonitum volentes, ff. 248-304^v initio reponenda esse, ut contentorum ordo exemplaris omnino respondeat.

1 Bessarionis ¹ (ff. 1-4) refutatio Maximi Planudae, ² (ff. 4^v-6) epistula ad Theodorum <Gazam>, ³ (ff. 6-7) πρὸς τὰ Πλήθωνος πρὸς Ἀριστοτέλην, περὶ οὐσίας. **2 s. Augustini** ¹ (ff. 7^v-19^v) excerpta de processione Spiritus sancti ex tractat. in Iohannem desumpta, ² (ff. 19^v-22^v) e libro de cognitione verae vitae excerptum. **3 Gregorii <Mammae>** ¹ (ff. 22^v-42) ad imperatorem Trapezuntium, ² (ff. 42-78^v) apologia contra Ephesii confessionem, ³ (ff. 79-120^v) responsio ad epistolam Marci Ephesini. **4 s. Maximi <confessoris>** ¹ (ff. 120^v-122^v, lin. 11 a. i.) epistula ad Marinum, quam excipit ² (ff. 122^v, lin. 11 a. i.-123) epistula Romae scripta. **5** (ff. 123^v-177) Georgii Scholarii refutatio Marci Ephesini. **6 Bessarionis** ¹ (ff. 177-210^v) refutatio Marci Ephesini, cui

subiciuntur ■ (ff. 210^v-211) + ἐπιχείρημα τῶν Γραικῶν (i. e. Scholarii) et ἀπόκρισις τοῦ Σχολαρίου (re vera Latinorum), ² (ff. 211-218^v) encyclica ad Graecos. 7 (ff. 219-223) Nicolai V P. M. epistula ad Constantinum Palaeologum. 8 <Georgii Trapezuntii> ¹ (ff. 223-237^v) de una et catholica ecclesia, ² (ff. 237^v-242) epistula ad Iohannem Palaeologum. 9 opuscula diversa: ¹ (f. 242-242^v) de articulis fidei, ² (f. 243) de diversis articulis, ³ (ff. 243-244) de ecclesiae sacramentis septem, ⁴ (f. 244-244^v) de amicitia, ⁵ (ff. 244^v-245) de generatione infantium, ⁶ (ff. 245-247) Isaaci monachi Argyri de facultatibus animae, des. λαβοῦσα τὸ ἡμέτερον αὐτεξούσιον. 10 Bessarionis ¹ (ff. 248-283) de processione Spiritus sancti, ² (ff. 283^v-302) apologia inscriptionum Becci, ³ (ff. 302-304^v) refutatio Maximi Planudis, sub inscript. τοῦ Πλανούδου περὶ ἐκπορεύσεως κατὰ λατίνων a manu poster. nescio cuius addita.

Margg. totius libri saepe adscribuntur lemmata, animadversiones, conrectiones modo rubro modo nigro pigmento ab ipsis librariis exarata.

Exaraverunt scribae duo, Iohannes sc. a s. Maura (ff. 1-78^v. 255-304) et alius, Iohannis aequalis. Fasciculorum 39 (quaterniones sunt omnes, except. 10, ternione, 31 et 39, binionibus) subputatio raro deprehenditur; superant enim notae arabicae 1-4 et 10 ang. sup. ext. ff. 1. 9. 17. 25. 73 adpictae nec non numm. graeci aliquot (γ'-ζ') quibus fasciculi alterius codicis partis (inde a f. 255) distincti sunt. Officin. chartar. insignia multa cernuntur, ex quibus memorare sat erit * (ff. 36. 45. 48) litteram M, cui superinponitur stella radior. sex, scuto inscriptam (cf. Briquet nn. 8390-92; Likhačev n. 3528), ^b (f. 52) peregrinum super humero baculum gestantem, circulo inclusum (cf. Br. 7567).

Inscriptiones, ornamenta titulis inposita (ff. 1 et 248), litterae initiales rubro exarantur aequae ac pars animadversionum lemmatumque margg. adscriptor. Ff. I^v-XII^v. 247^v-247^a. 305-332 vacua. Operculo priori av. nota antiquior 1516. F. I superne *Apologiaru(m) Bessarionis et Gregorij Protosyngeli*; infer. *Descriptus ab exemplari R. m. Dñi* (alia m. add. sup. lin. *Gasparis Viviani*) *episcopi Anagnini / ex Creta delato* (hodie Vat. gr. 1497). Praeter hoc leges ibid. N.º 5. (quo num. liber instruebatur in bybl. Collegii S. Athanasii) et *Collegij Graecor(um)*. F. XIII index graecus imperfectus, ab ea ipsa m. exaratus quae in cod. Vat. lat. 7139 libros graecos e Conlegio Athanasiano in Vaticanum delatos recensuit (an Iohannis Matthei Caryophylli?); quaedam subpleverunt R. Vern(azza) et H. A(mati).

Codicem tantum memorat P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III* in *Revue des questions historiques* XLV (1889), p. 183 n. 3 et 191, paucis laudat M. Rackl in *Miscell. Ehrle I* [*Studi e Testi* 37], pp. 28 et 36.

Integumentum ex simplici membrana; in dorso inferne L. V / 13. Ligaminum vestigia tantum superant.

1489 (olim 1520). Saec. XVI, chartac., mm. 342 × 237, ff. I (add.). 19, linn. 30

Heronis Alexandrini de automatorum fabrica (περὶ αὐτοματοποιητικῶν, cod.), eadem ratione atque in cett. libris manu scriptis et in ed. Parisina, hoc est verbis ἡ μὲν οὖν διάθεσις — διαλείμματα διδοῦσα post illa οὕτως γίνεται. γινομένης — οὕτως <έν> τῷ πίνακι translatis (cfr. edit. Wilhelmi Schmidt, *Heronis von Alexandria Druckwerke und Automatentheater*, Leipzig 1899, pp. 414–415 not. ad lin. 22).

Spatia vacua non pauca ad figuras excipiendas relictas sunt.

Librum efficiunt quaterniones duo et binio unus, cuius ultimum fol. excisum est. Chartae insigne quod unicum obcurrit (cfr. ff. 5. 10. 18) equus est circulo inclusus, cui circulo stella sex radior. superinponitur (adcedit ad nr. 3574 ap. Briquet, sed hic stellula superinposita caret). F. I *Collegii graeci catal: inscri: biblio:*; paginae aversae adpingitur n°. 2, quo codex in bybl. Conlegii Athanasiani signabatur.

Integumenti dorsum ex corio rubro.

1490 (olim 1521). S. XVI–XVII, chartac., mm. 324 × 225, ff. 193 (+ 89^a), linn. 27–40.

Georgii Pachymerae historiae byzantinae exemplum mutilum (an potius imperfectum?), <e codd. hodie Barb. gr. 203 (B¹) et 204 (B²)> hac ratione descriptum:

1 de Michaele Palaeologo ¹ (ff. 1–21 [= B¹ ff. 1–21]) liber I (P. G. 143, 443–524). ² (ff. 21–34^v [= B¹ ff. 21–34^v]) lib. II, abrump. in vv. τῆς παραχῆς ἐπαιόντας, καὶ (ib. 580 A 15), defectu quaternionis (= B¹ ff. 35–42) inter ff. 34 et 35. ³ (ff. 35–42^v [= B¹ ff. 43–50^v]) lib. III, inc. mut. Μόνους δὲ τοῖς ὁδοῦσιν, abrump. in vv. σύζυγον, εἰς ἡδονῆς (ib. 618 A 9–659 A 10), post quae vv. fasciculus octo ff. desideratur (= B¹ ff. 51–58). ⁴ (ff. 43–54 [= B¹ ff. 59–66. 74–77^v lin. 13]) lib. IV, inc. mut. ἡ τὴν θεραπείαν (ib. 696 C 7), def. in vv. τὸν δεσπότην μαθόντες ὡς ἀποκέκλειστο... ἐλπίζοντες ἐν χερσίν. ἐλθόν<tes> (cf. ib. 776 A 7), deficientibus quoque illis εἰς τὴν τῶν ἐκκλησιαστικῶν — εἰσβαλλόντων ταῖς χώραις (729 B 8–759 A 12) ob casum septem ff. ante f. 51 (= B¹ ff. 67–73). Habes in fine (f. 59 [= B¹ f. 90]) lib. V particulam, vv. κατὰ τὸ ἐγχωροῦν — πρὸς ἐκεῖνον πληροφορίαν (ib. 837 A 3–839 A 10) complectentem.

2 de Andronico Palaeologo ¹ (ff. 67–90^v [= B² ff. 8...32^v]) liber I, inc. mut. <ἄτ>τα καὶ παρὰ τὴν (P. G. 144, 28 B 5–122) propter defectum quattuor folior. (= B² ff. 4–7), omiss. quoque a librario, qui ff. 88–89^a^v pura reliquit, illis verbis ἀλλὰ παραβασίας — ἀπεδοκιμάζοντο, ὡς (ib. 106

B 5-116 B 3 (= B² ff. 29 lin. 2-31^v). Praefigitur (ff. 61-63 [= B² ff. 1-3]) index capitum. ² (ff. 91-108^v [= B² ff. 33...54 lin. 7]) lib. II, def. in vv. *τοιαύτην ρύμην πυρὸς* (ib. 121-198 A 15), chartis 108^v (fere tota) et 109^{r-v} a librario vacuis relictis (adverte nullam f. 108^r exstare lacunam). Desiderantur praeterea: ^a vv. *Ἀντιοχείας ἐπ' ἀνατολῆς — καὶ δῶρα προσαπέ-
<στελλεν>* (ib. 137 A 4-148 A 3), f. 95 (fere toto) nec non duobus insequen-
tibus (quae nunc desunt) a scriba vacuis relictis (= B² ff. 37 lin. 3-39^v),
^b vv. *εὐχῆς ἐκείνῳ — κατ' ἐκείνου ὀργάς* (ib. 160 A 3-178 A 9), propter defectum
duorum folior. inter ff. 98 et 99 et chartas 99-101 sine scriptione relictas
(= B² ff. 43-47). ³ (ff. 110-129 [= B² ff. 64-83]) lib. III, cuius initium
usque ad vv. *ὑπισχνεῖτο. Ὡς γοῦν* (ib. 233 A 10) desideratur propter qua-
ternionem defic. ante f. 110 (= B² ff. 56-63^v). ⁴ (ff. 129-139 [= B²
ff. 83-95^v]) lib. IV, abrump. in vv. *Τότε καὶ Ἀλανοῖς ἀφε<μένους>* (ib. 307-351
A 7), post quae vv. quaterniones duo desunt (= B² ff. 96-111^v), huius libri
conclusionem nec non sequentis initium comprehendentes. ⁵ (ff. 140-154
[= B² ff. 112...136]) lib. V, inc. mut. *εὖ σχησόντων* (ib. 407 A 1), in quo lacu-
nas duas invenies, deficientibus singulo fol. post ff. 147 et 153 (= B² f. 120
= ib. 437 A 8-441 A 3, a vv. *ἐτέροις δανείσαντας* ad vv. *λαλῶν τε λόγους*
et f. 127 = P. G. ib. 462 A 14-465 B 6, a vv. *μικρὰν ἐνδείας* ad vv. *υἱοῦ
ἐρω<τώμενος>*) nec non fasciculo octo folior. (= B² ff. 128-135 = P. G.
ib., 465 B 6-497 B 10, a vv. *<ἐρω>τώμενος, βασιλέως* ad vv. *κατὰ ποιήσιν*) ante
f. 154. ⁶ (ff. 154-177^v = [B² ff. 136-162]) lib. VI, abrump. in vv. *μᾶλλον ἐπὶ
τοῖς τῆς* (ib. 615 A 5), post quae vv. folia duo (= B² ff. 163-164) desunt;
adverte praeter hoc binorum ff. defectu post ff. 156 (= B² ff. 138^a-139)
et 175 (= B² ff. 159-160^v lin. 3 a. i.) illa vv. desiderari *<προκα>τελήφθη-
σαν, ἀλλὰ — δικαίως κολάζει, ὥς* (ib. 510 A 3-518 A 10) et *καὶ τιμήσειεν —
ἐγνώσαν ὑποστρέφειν* (ib. 601 A 8-608 A 5). In marg. f. 169^v notatur ad
vv. *τὴν ἀποχώρησιν* (ib. 577 A 5): *τὸ κεφάλαιον ὅλον ἐπειδὴ ἐχαώθη <φύλλον>
ἐν ἀπὸ τοῦ πρωτοτύπου*, omnino ut in B² f. 152^v. ⁷ (ff. 178-179 [= B²
ff. 165-166]) lib. VII a vv. *τοὺς δὲ πᾶσαν ἰδέαν* ad vv. *ἐπιστὰς ἄλλως* (ib. 622
B 2-631 A 1), post quae leguntur (ff. 193 + 180-192^v = [B² ff. 190 + 167 lin.
12 a. i. — 180^v]) illa *συμμάχους μὲν τὸ πρῶτον — συνδιέφερεν οἷς*, ab edit.
(cfr. ib. 622 A 6-691 B 2) discrepantia (cfr. V. Laurent, *George Pachymère*,
Byzantion V [1929], pp. 159-160).

Librum squalidum atque omnino spernendum ex ipsis codd. Barberinianis supra laud. fluxisse ostendit V. Laurent in dissert. nuper memorata, pp. 188-190; cuius iudicio nemo sane repugnabit, cum hoc quoque potissimum conpertum habuerit (quod virum egregium forte fugerat), semper fasciculos libri Vat., non raro et singulas paginas (cfr. ex.

gr. ff. 1-11, 67-74) iisdem vv. atque in Barb. 203 et 204 incipere ac desinere, unde conligitur scribas (nam plures sunt, quos singillatim recensere supersedimus) dissoluti exemplaris fasciculos, ut opus citius absolverent, inter se paritos esse. Hoc autem Romae Graecorum in conlegio Athanasiano factum esse veri est simillimum, cum, nisi egregie fallor, Io. Caryophylli manus in libro deprehendi queat (cfr. ex. gr. ff. 140-147 cum cod. Vat. gr. 1513 a Caryophyllo descripto; ceterum de hac re v. sis quae fusius egit Io. Mercati, *Per la storia dei manoscritti greci di Genova* etc., *Studi e Testi* 68 [1935], p. 148). A. autem 1663 card. Franciscus Barberini, quem latuerat codicem nostrum e duobus in sua bybliothea servatis descriptum esse, ab Alexandro VII P. M. impetravit ut sibi commodaretur in usum Pachymeris editionis Poussiniana (cfr. Arch. Bibl. t. 27, f. 91 + 94)!

Liber complectitur hodie fasciculos septem et viginti, quaterniones, si primus excipiat, quinio, 25, binio, 9. 14. 19. 21. 22 et 26, terniones, nec non bifolium (ff. 59-60) post fasc. 7 conlocatum. Qui desiderantur fasciculi integri (v. in nostra enarrat.), utrum re vera omnes deperditi an potius in libro describendo praetermissi sint, dubius haereo; hoc tamen probabilius, cum haud semel, scriptione interrupta, plagulae vacuae remanserint (cfr. ff. 54^v. 88. 95), velut si librarius operi incepto vale dixisset.

Folior. ordinem perversum restituimus, rectam enumerationem typis imprimendam curavimus: adverte tamen chartam 193 ante f. 180 reponendam esse, quod nos, fatemur, fugerat.

F. 14 marg. ext. dexte adglutinata est scidula mm. 30 × 128 cum inscript. *Gregorij Pachimerij* (sic) *historiae signat(ae)* n°. 8. (qua nota liber instruebatur in bybl. Conlegii Graecorum). Insigne chartarum quod unicum vidimus (cfr. ff. 19. 60. 66) avis est monticulo insistens circuloque inclusa (cfr. Likhačev, n. 3974).

Codicem obiter memorat P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III* in *Revue des questions historiques* XLV (1889), pp. 183 n. 3 et 191.

Integumentum ex simplici membrana praebet in dorso scuta Leonis XIII et Io. Bapt. Pitra card. bybl. (1869-89).

1491 (olim 1522). Saec. XVI ex., chartac., mm. 325 × 225, ff. III. 115 (I-III. 113-115 add.), linn. 27.

s. Serapionis episcopi Thmueos nec non **Titi Bostrarum** antistitis scripta in Manichaeos permixta et confusa, ut in cod. Hamburgens. 33 (cfr. P. A. de Lagarde, *Titi Bostreni* quae ex opere contra Manichaeos edito in codice Hamburgensi servata sunt, Berolini 1859, p. [III]), hoc est:

1 (ff. 1-12 lin. 14) Serapionis adversus Manichaeos lib. usque ad vv. ἐκβεβλήκασιν τῇ ἀρχῇ τῶν (ed. R. P. Casey, *Serapion of Thmuis against the Manichees*, Harvard Theological Studies XV, 1931, pp. 29-41, 16 [P. G. 40, 900-921 C 12]); cuius libri pars altera, ex archetypo perturbato derivata (i. e. ex cod. Ianuen. 27, quo de cfr. Pitra, *Analecta sacra et classica* V, 1888, pp. 57-63; A. Brinkmann, *Die Streitschrift des Serapions*

von Thmuis gegen die Manichäer in *Sitzungsber. d. Akad. d. Wissensch. zu Berlin*, 1894, XXV, pp. 479-491; Casey, *The text of Titus and Serapion*, Harvard Theol. Review XXI, 1928, pp. 97-111) hoc ordine legenda: ^a (ff. 25^v lin. 8-28, 17) vv. μαθημάτων ἐμαχέσαντο — ξένος. ἐκβέβληται [καταπεπομένος] (conr. supr. lin. ex — ων) (P. G. 18, 1120 C 9-1125 B 9; de Lagarde, op. cit., pp. 72, 29-75, 25 [Casey, ed. laud., pp. 41, 17-44, 8]); ^b (ff. 22^v lin. 9 a. i. — 25^v lin. 7) vv. ἀπὸ τῶν μαθητῶν — ἐξ ἀγαθοῦ προήρχετο (P. G. 18, 1116 A 3-1120 C 8, omissis initio vv. ἀπὸ τῶν μαθητῶν ἐξόριστος ἀπὸ τῆς διδασκαλίας γέγονεν; de Lagarde 69, 29-72, 29 [Casey 44, 8-47, 11]); ^c (f. 31 lin. 2-31^v, 3) post lacunam vv. ταῦτα μὲν οὕτως — ἐν τούτῳ ψεύδονται conplectentem, quae Casey restituit e cod. Vatoped. 236, deperdito in archetypo Ianuen. folio uno (ed. laud. 47, 11-48, 13), sequuntur illa αὐτὴ γὰρ — ὁ ἐλεγχος (Pitra, op. cit., pp. 51-52; de Lagarde 78, 19-79, 2 [Casey 48, 13-49, 32]); ^d (ff. 31^v lin. 3-32, 5 a. i.) vv. ἐπειδὴ δὲ ἔτι — τὴν κατάποσιν τῶν <καταπεπομένων> (P. G. 18, 1125 B 10-1128 B 6; de Lagarde 79, 2-37 [Casey 49, 33-50, 31]); ^e (ff. 28 lin. 11 a. i. — 31, 1) vv. καὶ ἔστιν ἀλωτὴ — καὶ λοιπὸν ὀνόματι (P. G. 18, 1128 B 6-1132 C 1 + 1213 A-B 3; de Lagarde 75, 25-78, 19 [Casey 50, 31-53, 18]); ^f (ff. 32 lin. 5 a. i. — 55, 2 a. i.) vv. καλοῦσι τὸ εὐαγγέλιον — ἑαυτοῦ, τρόπαια (P. G. 18, 1213 B 4-1256 D 10; de Lagarde 79, 37-103, 16 [Casey 53, 18-77, 56]); ^g (f. 12 lin. 14-12^v) vv. κατὰ τῆς πονηρίας — ἑαυτοῖς μνηστευόμενοι (P. G. 40, 921 C 13-924 B 7 [Casey 77, 56-78, 13]).

2 (ff. 13^v-22^v lin. 10) Titi Bostrensis adversus Manichaeos lib. I usque ad vv. ἡ αἰδὶος ἐγέννα (P. G. 18, 1069-1088 B 9 [de Lagarde, op. cit., I-10, 36]), cui praefigitur (f. 13-13^v) argumentum totius operis (P. G. ib. 1257; de Lagarde II-III). Huiusce libri reliquae partes hac ratione sese excipiunt: ^a (f. 22^v lin. 10-19) fragmentum δυοῖν γὰρ θάτερον -- μυριοπλασίους αἰῶνας (Pitra, op. cit., p. 51, 6-16 [de Lagarde 10, 36-11, 4]), ^b (ff. 55 lin. 2 a. i. — 69) vv. ἡ ἀγέννητος ἐγέννα — τὸ γοῦν ἀποκρίνασθαι (P. G. ib. 1088 B 9-1116 A 2 [de Lagarde 11, 4-25, 33]. Sequuntur (ff. 69-108^v) lib. II (P. G. ib., 1132-1208 [de Lagarde 25-66] et (ff. 109-111^v) lib. III, def. in vv. οὐκ ἂν ἐπενεχθέντα ut in cod. Hamburg. (P. G. ib. 1208-1212 [de Lagarde 66-69, 25] + vv. ὠνεΐδισε δὲ καὶ τὸν φόνον — οὐκ ἂν ἐπενεχθέντα [de Lagarde 69, 25-27; cfr. Casey, *The text of Titus and Serapion* etc., p. 105]).

Librum, ex quo codd. Hamburgensem iam laud. nec non Angelic. lat. 229 descriptos esse suspicatur R. P. Casey (*Serapion of Thmuis against the Manichees* etc., p. 3) manus Iohannis a s. Maura procul dubio exaravit (cfr. sis cod. 1485). Fasciculos 15 (2. 8 terniones; novissimum binionem; cett. quaterniones) notis arabicis distinctos inve-

nies ad ang. sup. ext. primae singulorum paginae; numeri tamen plerique, charta ferro glutinatoris resecta, exciderunt. Quae occurrunt in margg. admonitiones, σφαλμάτων medelae etc. partim ipse librarius adposuit, partim corrector adiecit (cfr. ex. gr. ff. 32, σως. τῶν ἄλλων. 33^v. 35. 67^v etc.). Officinar. chartar. insignia: ^a (ff. II-III. 115 [addita]) scutum Romanae Urbis; ^b (ff. 1 et 30) claves decussatae, quibus lilium inminet, scuto inscriptae; ^c (ff. 9-11) rhombus curvilineus in quo stellula, circulo insertus (cf. Likhačev nr. 4224 et Br. nr. 6097); ^d (ff. 7. 18. 20 et pass.) incus et malleus in circulo, cui superstat crux (cfr. Briquet nr. 5965). Ff. I-III. 112^r. 113-115 pura. F. 112^v post versiculos illos Τοῖς δακτύλοις γράψαντα, τὸν κεκτημένον κτλ. manu ipsius librarii scriptum exstat nell'esemplar(e) della p(rese)nte copia li punti finitiui, com(n)a / et Interrogatiui, sono (?) falsi. circa la orthografia / ho corretto q(ua)nto ho possuto, et riuendendosi poi con ms. Gio. Domenico (au Troiano?) / se qualche cosa serrà de bisogno si corregerà, (atteso no[n] si puol/serui, cancell.); paullo infer. deficit finis tertij libri, desideratur uerò 4. liber.

Codex, teste indiculo in Arch. bibl. t. 11, f. 261 adseruato, ad Graecorum Conlegium in Urbe olim pertinebat. Eum tantum memorat P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III* in *Revue des questions historiques* XLV (1889), pp. 183 n. 1 et 191.

Integumentum ex membrana flexibili ligaminum reliquias exhibet.

1492 (olim 1525). Saec. XVI, chartac., mm. 325 × 230, ff. I. 238, linn. 29.

1. s. Athanasii ep. Alexandrini opera conplura, praefixa (ff. 1-17^v) eiusdem vita (BHG. 183): ¹ (ff. 19-44^v) oratio contra Gentes (P. G. 25, 4-96); ² (ff. 45-47^v) de synhōdis usque ad vv. ἀλλ' ἀρκεῖσθαι τοῦτοις μόνοις (P. G. 26, 681-962 B 6); ³ (f. 47^v) epistula ad Iohannem et Antiochum (ib. 1165-1168); ⁴ (ff. 47^v-48) epistula ad Palladium (ib. 1168-1169); ⁵ (ff. 48-51) epistula ad Dracontium (P. G. 25, 524-533); ⁶ (ff. 51-60) de incarnatione et contra Arianos (P. G. 26, 984-1028); ⁷ (ff. 60-77^v) de passione et Cruce Domini * (P. G. 28, 185-249) ex lacun. exempl. (cf. ff. 74^{r-v} et 77); ⁸ (ff. 77^v-78^v) de passione et cruce Domini * excerptum sub tit. εἰς τὸ πάθος τοῦ Σωτῆρος, inc. Τῶν μὲν ἀνθρώπων ἡ ἀμαρτία, des. πάντες ζωοποιηθῆσονται (ib. 204 B 13-208 B 14); ⁹ (ff. 79-96) disputatio contra Arium * (ib. 440-501); ¹⁰ (ff. 96-124^v) oratio III contra Arianos (P. G. 26, 321-468); ¹¹ (ff. 124^v-128^v) epistula encyclica (P. G. 25, 221-240) sub inscript. solita (v. ib. 221 n. 84); ¹² (ff. 128^v-144^v) epistula I ad Serapionem (P. G. 26, 529-608), cui titulus τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ πρὸς Σεραπίωνα ἐπίσκοπον περὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος (cf. ib. 529 n. 71); ¹³ (ff. 144^v-148) epistula II (ib. 608-624); ¹⁴ (f. 148-148^v) epistula catholica * (P. G. 28, 81-84); ¹⁵ (ff. 148^v-149^v) refutatio hypocrisis Meletii * (ib. 85-88); ¹⁶ (ff. 149^v-156) epistula IV ad Serapionem inde a vv. Περὶ δὲ οὗ γράφων (P. G. 26, 648 C 1-676), sub

inscriptione τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ ῥητὸν τοῦ εὐαγγελίου· ὃς ἂν εἴποι λόγον κατὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου κτλ. (cfr. ib. 647 n. 73); ¹⁷ (ff. 156-164) de virginitate * (P. G. 28, 252-281; von der Goltz, *Λόγος σωτηρίας πρὸς τὴν παρθένον* in *Texte und Untersuchungen*, N. F. XIV, 2^a, Leipzig 1905, pp. 35-60); ¹⁸ (ff. 165-176^v) de communi essentia Patris et Filii et Spiritus Sancti * (ib. 29-80), in 50 capita distributum (nam cc. 13-15, 51-52, 53-54 in unum contrahuntur); ¹⁹ (ff. 177-181^v) sermo contra omnes haereses * (ib. 501-524, cum doxol. ut in cod. Seguer. [cfr. ib. 524 n. 14]); ²⁰ (ff. 181^v-198) eiusdem * (re autem vera Eutherii Thyanaensis) confutationes quarumdam propositionum (ib. 1337-1393; de auctore vide sis G. Ficker, *Euthierius von Thyana*, Leipzig 1908); ²¹ (ff. 198-208) <s. Athanasii> de synhodi inde a vv. Ἐπειδὴ δὲ, οὕτως (P. G. 130, 457 D 7-492 A 11 et P. G. 26, 749 D 4-789 C 9), sub titulo ἐκ τῆς ἐπιστολῆς τῆς περὶ τῶν γενομένων ἐν τῇ Αριμίνῳ τῆς Ἰταλίας, καὶ ἐν Σελευκίᾳ τῆς Ἰσαυρίας συνόδων (cf. P. G. 26, 750 n. 17 et 764 n. 81); ²² (ff. 208-210) de sententia Dionysii, inc. Οἱ παλαιοὶ Ἰουδαῖοι, des. τὴν ὁρθὴν μου φρόνησιν (P. G. 130, 492 A 12-497 D 13 et P. G. 25, 484 A 3 [cf. 482 n. 66]-497 B 11 [cf. ib. n. 37]), sub eadem inscriptione atque in cod. Felkmanni 3 anonymo (cf. ib. 479 n. 53).

2 (ff. 210^v-220) Theodoti ep. Ancyрани expositio symboli Nicaeni (P. G. 77, 1313-1348).

3 (ff. 220-221) Zenonis imperatoris Henoticon (P. G. 86, 2, 2620 C 1-2625 A 3; E. Schwartz, *Cod. Vat. gr. 1431, eine antichalkedonische Sammlung* etc. in *Abhandl. d. bayer. Akad. d. Wissens., philos.-philol. u. hist. Kl.*, XXXII B., 6 Abhandl. [1927], pp. 52, 21-54, 21).

4 (ff. 221^v-222^v) Leontii ep. Cypri adversus Iudaeos (P. G. 130, 292 B 5-296 A 8; latine tantum in P. G. 93, 1609-1612).

5 (ff. 222^v-228) Gregorii ep. Antiocheni oratio in mulieres unguentiferas (P. G. 88, 1848-1865), eis τὴν θεόσωμον ταφὴν κτλ. cod.

6 (ff. 228-235) Iohannis arch. Thessalonicensis de Christi resurrectione, cod. ὅτι οὐδὲμία διαφωνία οὐδὲ ἐναντίωσις ἐν τοῖς εὐαγγελισταῖς περὶ τῆς ἀναστάσεως (ed. Combefis, *Auctarium* etc., I, Parisiis 1648, pp. 792-821; inde a vv. Φέρε δὲ περὶ τῆς τῶν εὐαγγελιστῶν ιστορίας in P. G. 59, 635-644, inter spuria Chrysostomi).

Liber, ab eadem m. exaratus ac subsequens, fasciculos complectitur triginta (quaterniones sunt omnes, ultimus 6 dum taxat folior.), quorum notae, summo marg. primae singulorum paginae dextrorsum adpictae, ob chartam ferro decurtatam plerumque perierunt. Cum fasciculus qui nunc est secundus numero distinguatur 23, tertius 24 et sic deinceps, facile conligitur partem libri priorem nunc desiderari, quae utrum deperdita

sit an alibi delitescat equidem nescio. Lemmata, verba emendata, variantes lectiones haud frequenter obcurrunt, pleraque ab ipso scriba adiecta, non nulla autem ab aliis viris doctis (cf. ex. gr. ff. 28^v. 57. 83). Tituli, litterae maiores vel maximae rubro liquore delineata, ornamenta titulis inposita rubro et nigro (cf. ff. 1. 19). Chartae hic illic umore maculatae, praesertim ad margines, ubique tamen sine scripturae detrimento (v. ff. 41 sqq., 225 sqq.). Ff. 18^{r-v}. 164^v. 235^v-238^v pura. Insignia chartarum quae inspe-ximus haec sunt: - ^a (ff. 4...8, 19...56, 77...160, 169...204, 236...238) angelus crucem gestans inque genu procumbens, circulo insertus cui stellula inpendit radiorum sex; ^b (ff. 60...64, 221...224) arcubalista circulo inscripta (cf. ex. gr. Briquet, n. 750), ^c (f. 66) id. id. cum trifolio desuper; ^d (ff. 10...16, 69...72, 163...168, 209...214, 226...232) id. id. lilio superinposito (cf. Br. n. 762).

In operculo pr. averso libri nota antiquior 1525. Librum paucis memoraverunt H.-G. Opitz, *Untersuchungen zur Ueberlieferung der Schriften des Athanasius (Arbeiten zur Kirchengeschichte 23)*, 1935, p. 53; P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III in Revue des questions historiques* XLV (1889), pp. 183 u. 3 et 191; Ficker, *op. cit.*, p. 16. Fuit olim in hybliothea Conlegii Graecorum, ut ostendit indiculus in t. 11 Arch. Bibl., f. 261.

Tegumentum ex simplici membrana ligaminum vestigia tantum retinet.

1493 (olim 1526). Saec. XVI, chartac., mm. 325×225, ff. I. 272 (+184^a), linn. 37.

Interpretationes in psalmos et cantica utriusque Testamenti, ut in cod. Neap. I. B2 (Cyrillus, I, pp. 148-154), ab eodem librario atque noster, ni fallor, exarato.

1 (ff. 1-237) *Theodoretī* ep. Cyrensis interpretatio in Psalmos (P. G. 80, 857-1997), ut in cod. 1 edit. a Schulze confectae. Margg. adscriptae sunt lectionum varietates ex ἀρχετύποις duobus desumptae (cf. ff. 80. 82. 90^v. 91^v. 104^v. 105. 108. 116^v. 123. 140. 153. 158^v. 161^v. 164^v. 175^v).

2 (ff. 237^v-264) Cantica utriusque Testamenti cum catena ab edit. (Corderius III, 853-962) discrepante. Auctores nominantur: Cyrillus Alex., Eudoxius, Eusebius, Gennadius, Gregorius Nysse-nus, Gregorius Theologus, Hesychius, Iohannes Chryso-stomus, Nicolaus presbyter, Severus, Theodoretus, Victor.

3 (ff. 265-269^v) Catena in ps. I ex variis patribus concinnata, omnino ut in Vat. gr. 1682 (Karo-Lietzmann, typus III).

4 (ff. 270-271) *Theodoretī* ep. Cyrensis interpretatio ps. 2, 1-6, abrump. in vv. ὕψος ὁ μακάριος (P. G. 80, 873 B11-880 A9), cum inscriptione ἐνθάδε ἀρχεται τῆς ἐξηγήσεως μόνος ὁ τῆς Ἀντιοχείας Θεόδωρος (cf. Cyrillum, *op. cit.*, pp. 150-154).

Librum, ab eadem m. perscriptum ac praecedens, fasciculi efficiunt 35, quaternio-nes omnes (primo, 7 ff., supremo, 3 ff., dum taxat exceptis). Litterae initiales rubro

exarantur, ornamenta rubro nigroque. Officinae chartariae signum: stella rhombo curvilineo inclusa, circulo circumducto (cfr. Briquet n. 6097). Praeter archetyporum interpretationes insunt margg. lectiones variae haud paucae. F. I index latinus saec. XVII. F. 1 summo *Colleg. Graec. Cat. Inscript. Bibl.*, imo vero sigillum Conlegii nec non siglum S. A. F. 271 in medio *Collegij Greco(um)* (sic). Ff. 264^v. 271^v-272 vacua.

Codicem breviter descripsit Rahlfs, *Verzeichniss der griech. Hss. des A. T.*, p. 263, obiter memoravit P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III* in *Revue des questions historiques* XLV (1889), pp. 183 n. 3 et 191.

Tabulae simplici membrana vestitae; in dorso tesserae gentiliciae Leonis XIII et Io. B. Pitra card. bybl. (1869-89).

1494 (olim 1529). An. 1586 (f. 152), chartac., mm. 328 × 230, ff. VI. 155, linn. 27.

Basilii Seleuciensis orationes 35 (κεφ. α'-λε' cod.): ¹ (ff. 1-4^v) oratio 1 (P. G. 85, 28-37), ² (ff. 4^v-8^v) orat. 2, ³ (ff. 8^v-14^v) orat. 3, ⁴ (ff. 14^v-20) orat. 4, ⁵ (ff. 20-24) orat. 5, ⁶ (ff. 24-30) orat. 6, ⁷ (ff. 30-35) orat. 7, inc. *Ἐν φιλοθέῳ καὶ πνευματικῷ θεάτρῳ*, ⁸ (ff. 35-39^v) orat. 8, ⁹ (ff. 39^v-44) orat. 9, ¹⁰ (ff. 44-48) orat. 11, ¹¹ (ff. 48^v-53^v) orat. 12, ¹² (ff. 53^v-58) orat. 13, ¹³ (ff. 58-62^v) orat. 14, ¹⁴ (ff. 62^v-67^v) orat. 15, ¹⁵ (ff. 67^v-72^v) orat. 16, ¹⁶ (ff. 72^v-78) orat. 17, ¹⁷ (ff. 78-82) orat. 18, ¹⁸ (ff. 82-86^v) orat. 19, ¹⁹ (ff. 86^v-91) orat. 20, ²⁰ (ff. 91-94^v) orat. 21, ²¹ (ff. 94^v-97^v) orat. 22, ²² (ff. 97^v-101^v) orat. 23, ²³ (ff. 102-105^v) orat. 24, ²⁴ (ff. 105^v-111) orat. 25, ²⁵ (ff. 111-115) orat. 26, ²⁶ (ff. 115^v-118^v) orat. 27, ²⁷ (ff. 119-123) orat. 28, ²⁸ (ff. 123-126^v) orat. 29, ²⁹ (ff. 126^v-129^v) orat. 30, ³⁰ (ff. 129^v-134^v) orat. 31, ³¹ (ff. 134^v-138^v) orat. 32, ³² (ff. 138^v-141^v) orat. 33, ³³ (ff. 141^v-145) orat. 34, ³⁴ (ff. 145-148^v) orat. 35, ³⁵ (ff. 149-151^v) orat. 36 (P. G., vol. cit. 384-388).

F. IV^r inplet carmen nescio cuius sub titulo *Vitae humanae speculum*, m. ipsius librarii exaratum, quod inc. *Homo natus simplex, purus*, des. vero *Jesu Jesus miserere*.

Quaternionum undeviginti, quibus liber constat, notae numerales arabicae marg. sup. primae singulorum pag. dextrorsum adpinguntur; prima autem verba unius cuiusque fasciculi ad oram inf. int. paginae praeced. ipsa librarii manu derecte scribuntur. Custodiae loco addita sunt initio ff. sex, tria in fine. Librum qui exaraverit ■ nota f. 152 rubro atramento inscripta conligitur: *Jussu Ill.^{mi} Et R.^{mi} Domini Cardinalis / Sanctae Seuerinae. Joannes (conr. ex - is) S.^{ca} Maura / Cypri(us), transcripsit p(raese)ntem Copiam / à quodam libro conseruato penes / bibliothecam societatis Iesu. (sub, cancell.) Romae / Die 24. Augusti Die uero Dominica. / 1586.. Sedente S.^{mo} D(omi)no et p(at)ri (sic). n(ost)ro In xpo. / Sycto*

PP. V. pontificatus ei(us) anno ij^o.; paullo inferius pergit: L'exemplare p(redet)to che appresso Il Giesus si conserua / era scorrettissimo, non dimeno la p(rese)nte copia / In quanto ho possuto la ho corretta, et à luochi / doue ho dubitato ho segnato in margine, / et se qualche altra scorretione si trouasse / ò per male aduertim(en)to mio, ò per ignora(n)tia / la reputo (alla, cancell.) al sano giudicio del / discreto lettore che con la sua dilicata pennuccia lo uoglia / corregier(e) et annotare, atteso è cosa che / Importa In seruitio di Dio et della sua s(an)ta Chiesa (cfr. eiusdem Iohannis subscriptionem in Basilii cod. Casanat. 930 [Studi ital. di filol. class. II, 183]). Tituli, litterae initiales maximi moduli rubro exarantur (cf. tamen f. 14^v); margg. insunt haud raro conrectiones, verba omissa etc. Chartarum signa quae obcurrunt: * (ff. I. 153-154) scutum Romanae Urbis (cf. cod. 1491); ^b (ff. IV. VI. 147. 152) trimontium cui littera F inponitur, scuto inclusum (Briquet, n. 11938); ^c (ff. 5-57^v) aquila circulo inscripta cui imminet corona (cf. Br. n. 207); ^d (ff. 59-95. 104) trimontium in circulo cum cruce desuper (cf. Br., n. 11932), ^e (ff. 100 sqq.) littera M, scuto inserta, cum stellula desuper (cf. Br. n. 8392). Chartae 8-11 ad marg. int. non nihil tinea conrosae, integra tamen scriptione. F. VI^v nota possessionis collegij Graecoru(m). Ff. I-III. IV^v. V pura.

Codicem breviter laudat P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III* in *Revue des questions historiques* XLV (1889), pp. 183 n. 3 et 188.

Tegumentum ex membrana flexibili ligaminum vestigia dum taxat retinet.

1495 (olim 1530). Saec. XI. XII. XIII, membr., mm. 320 × 240, ff. III (chart.). 148, coll. 2, linn. 35 (ff. 1-8), 34 (ff. 9-24), 26 (ff. 25-96), 34 (ff. 97-102), 32 (ff. 103-148).

1 s. Iohannis Chrysostomi ^a (ff. 1-5^v) in Genesim homilia 1 (P. G. 53, [21]-26); (ff. 5^v-10^v) hom. 2; (ff. 10^v-17^v) hom. 3; (ff. 18-24^v) hom. 4, abrump. in vv. τοὺς ἐχθρῶδὲς προς σὲ διακει<μένους> (ibid. 46 lin. 18 a. i.); ² (ff. 25-27^v) ad populum Antiochenum hom. 5, inc. mut. ἡμέραν ἐκεῖ βαδίζειν (P. G. 49, 79 lin. 25 a. i. — 82); (ff. 27^v-42) hom. 6; (ff. 42-50) hom. 7 sub inscript. Ὑπόμνησις τῶν ἤδη αὐτῷ προλεχθέν (litt. maiusc.) τῶν ὅτι θάνατον καὶ λύπην ἡ ἀμαρτία εἰς τὸν βίον εἰσενεγκούσα· ὑπ' αὐτῶν ἀνερεῖται καὶ εἰς τὸ ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν· καὶ περὶ τῆς τῶν ὄρκων ἀποχῆς (cf. P. G. ibid. 91, ad calcem); (ff. 50-56^v) hom. 8; (ff. 56^v-67^v) hom. 9; (ff. 68-78^v) hom. 10; (ff. 78^v-89^v) hom. 11; (ff. 89^v-96^v) hom. 12, abrump. in vv. ἐκεῖνον καταλιμπάνον εἰς ἐξομο<λόγησιν> (ibid., 132 lin. 26 a. i.).

2 (ff. 98-102. 97) s. Eustathii et sociorum passionis (BHG. 642) fragmenta tria, hoc ordine: ^a (ff. 98-101) inc. ἀνελήλυθεν· αὐτὸς δὲ ὁ θεὸς Εὐστάθιος, des. ἐδεδίει. καὶ τοῦ (ed. G. van Hoof in *Analecta Bollandiana* III [1884], pp. 74 lin. 17 — 88 lin. 9); ^b (f. 102) inc. <χαρα>κτῆρων ἐμπίπτουσα, des. ὁ πατὴρ τῶν λοιπῶν (ed. laud., pp. 102 lin. 4-104 lin. 2, cui

addenda sunt quae evolgavit M. A. Guidi, *Alcuni codici della vita di s. Eustazio*, Xenia Romana, 1907, pp. 126 lin. 9 a. i. [ἀσφαλείας, ἔτι καὶ τὴν μορφὴν] — 127 lin. 4 a. i.); ^c (f. 97, col. sin.) inc. οἱ προλαβόντες λέοντες κτλ. (Anal. Boll., pp. 111 lin. 12 — 112).

3 (f. 97-97^v) commentarius in s. Iohannem evangelistam (BHG. 919), def. in vv. μαθητὰς εἶναι τῷ τῆς οἰκονομίας (P. G. 116, 684-685 B 14).

4 s. Iohannis Chrysostomi (ff. 103-114) in Genesim hom. 29, inc. mut. <Ἐτερος πάλιν ἐπιβου>λὰς (P. G. 53, 261 lin. 28 a. i.); vv. τὴν ἐπάνοδον — Εἰ γὰρ ἀπὸ ῥαθυ<μίας> (ib. 267, 13-268, 13), folio uno post 108 avolso, deperdita sunt; (ff. 114^v-124^v) hom. 30; (ff. 124^v-135) hom. 31; (ff. 135^v-148^v) hom. 32.

Codicem ex quinque librorum reliquiis conflatum esse diversae manus indicant, linearum numeri inaequales, tempora non congruentia, variae denique fasciculorum subputationes.

Primus obcurrit (ff. 1-8) quaternio saec. XI pigmento flavescente perscriptus. Homiliar. initio πύλας invenies, quarum altera (f. 1), rubro caeruleoque colore lita, inscriptioni litt. unc. rubr. exaratae superinponitur. Cum alia folia duo, ab eo ipso libro avolsa, ad quem fasciculus iste spectabat, hodie in cod. Matriten. Io. Seylitzae, olim Messanae in aedibus S. Salvatoris adservato, custodiae loco reperiantur, perspicuum est librum nostrum, ante quam in manus F. Accidae (v. infra) venisset, sive ad Messanensem laud, sive ad aliud nescio quod Basilianorum phrontisterium pertinuisse (v. de hac re Io. Mercati, *Per la storia dei manoscritti greci di Genova etc.* [Studi e Testi 68], p. 155).

Ff. 9-24, saec. XII exarata, quaterniones duos, notis graecis α'-β' distinctos, efficiunt. Tituli, ornamenta, litterae initiales minio exornata.

Ff. 25-96 fuerunt olim quaterniones β'-κ' libri s. XIII descripti. Inscriptiones, ornatus, litterae grandiores et maximae rubrae.

Ff. 97-102 e codice saec. XII superant sicque ordinantur: 98-101 (quod folium quattuor ff. excipiebant nunc deperdita), 102 (hic folia duo effluxerunt), 97.

Pars suprema, ff. 103-148 complectens et saec. XI descripta, in fasciculos sex distribuitur, quaterniones omnes (primi paenultimum, ultimi ultimum fol. excisum est). Litterae maiores plerumque rubrae, rubra ex inscriptionibus una (f. 114^v), ornamenta vero duo (ff. 114^v, 124^v) rubro caeruleoque pigmentis lita. Verba S. Scripturae homiliarum initio adlata flavo colore (plerumque evanido) tacta, qua ratione in Italia australi scribae delectabantur.

Margines complures resecti (ff. 14. 39. 40. 43. 110. 113. 122. 140), alii humore pessum dati non sine detrimento scripturae (ff. 90-96. 145-148) nostra aetate subfecti sunt.

F. I adhaerescunt scidulae duae mm. 32 × 74 et mm. 34 × 67, libri notas exhibentes quibus in confectione a Fr. Accida Sixto V oblata insignibatur, nempe CC / lib. 27. / Iohannis Chrisostomi (sic) Ho[mili]e Vet. in fragmentis. et DD / lib. 28. / Iohannis Crisostomi

(sic) *Ho/milię Varię in fragm(en)tis*, unde librum patet tunc temporis bifariam divisum esse. Ibid. inferius cod. nota antiquior 1530 cancell. F. II pinax Accidianus (graece et latine), nec non (in ima ora) siglum sigillumque conlegii S. Athanasii. Inter lineas pinacis graeci scriptum exstat *Colleg. Graec. Cat. Inscript. Bibl. F. III* index contentorum lat. saec. XVII in. (an. m. Io. Matthaei Caryophylli?). F. 130 in marg. summo dextrorsum man. saec. XV (?) initium exscripsit illius canonis s. Andreae *πρὸς τὸν ἀρχιεπίσκοπον τοῦ ἀθλίου μου βίου κτλ.* (Triodion, ed. Rom. 1879, p. 139).

De codice pauca monent M. Guidi, op. cit., pp. 124 s.; P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III* in *Revue des questions historiques* XLV (1889), pp. 183 n. 1 et 186 (hic nescio quo fretus librum Hierace prodiisse suspicatur); Hagiographi Bollandiani, *Catal. codd. hagiogr. graec. Bibl. Vat.*, p. 127.

Integumentum corio rubro vestitum exhibet in dorso scuta Leonis XIII P. M. et Io. Ba. Pitra card. bybl. (1869-89).

1496 (olim 1527). Saec. XIII-XIV (ff. 3. 8-9. 11-15. 22. 37. 45. 214 et 397 saec. XV; ff. 1-2. 4-7. 10. 16-19. 406. 410. 412-413. 415 saec. XVI ex.), chartac., mm. 300 × 225, ff. I. 415, linn. ut plurimum 36. In 3 partes divisus (II=126-225 [ρκε'-σκ(δ')]; III=ff. 226-415 [σκε'-νδ']).

s. Gregorii Nazianzeni orationes XVI, commentario Nicetae ep. Serrarum instructae: ¹ (ff. 1-7v) orat. 1, in sanctum Pascha I (P. G. 35, 396-401 + 36, 944 B 10-969), praefixo argumento *Ἄκων εἰς ἱερωσύνην ἀχθεῖς ὁ μέγας οὗτος πατήρ — ὡς ἡ ἐπεγραφή παριστᾷ* ab edit. (P. G. 36, 944 A 7-B 9; J. Sajdak, *Historia critica scholiastar. et commentator. Gregorii Nazianzeni*, I, Cracoviae 1914, p. 166) non nihil discrepans (fere ut in cod. Vat. Pii II gr. 5, quem laudat Sajdak, p. 165). ² (ff. 8-75v) orat. 45, in sanctum Pascha II (P. G. 36, 624-664; Nicetae comment. *Ἀμβροσίῳ ὁ προφήτης — ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν μου* latine interpretatum legere est ap. I. Billium, s. Gregorii Nazianzeni etc. opp., t. II, Lutetiae Parisiorum 1611, coll. 1104-1202). * F. 14v ante Nicetae explanationem in Gregorii vv. *Διχῇ δὲ τοῦ ἀπείρου*, quae inc. *Λύσας τῶν Εὐνομιανῶν τὴν ἀντίθεσιν* (Billius 1118 B 13), inseruntur schol. nescio cuius *εἰς τὸ οὔτε χρόνου τί μέρος (Ἡμέραι μὲν. καὶ ὥραι — ἡ καὶ βραδύτερον)* nec non s. Basilii Magni contra Eunomium libri particula, inc. *Ἀφθαρτον καὶ ἀγέννητον* (cf. P. G. 29, 525 B 14 sqq.). Doxologia in fine additur ab alia m. (eadem non nulla inscripsit marg. ext. f. 87v et pass.). ³ (ff. 75v-93v) orat. 44, in Novam Dominicam *καὶ εἰς τὸ ἔαρ καὶ εἰς τὸν μάρτυρα Μάμαντα καὶ περὶ ἐγκαινήων* add. cod. (P. G. 36, 608-621) + comment.

* Nicetae interpretationem Billianam iterum edidit Migne in P. G. 127, [1177]-1480, sed scholl. selecta in non nullas orationes plane omisit, quare ad veterem potius editionem lectorem remittendum censuimus.

Ἐγκαίνια ἐπὶ ναοῦ — εἰς τὸν καινὸν ἐκεῖνον βίον ἀπέλθωμεν (Billius 1203–1224), praemisso argumento Τῆς πανηγυρικῆς ιδέας — μέλλουσι γένεσθαι (Billius 1202 D 1–10). ⁴ (ff. 94–124^v) orat. 41, in Pentecosten (P. G. 36, 428–452) + comment. Μετριοφρονῶν ὁ θεολόγος — ἐορτὴ τε καὶ ἀγαλλίασις (ed. D. Hoeschel, Homiliae quaedam sacrae Basilii M., Gregorii Nysseni, Nazianzeni etc., Augustae 1587, pp. 247–333 lin. 3 a. i.; latine apud Billium 1224–1265), praevio argumento Καὶ οὗτος ὁ λόγος — ἀπὸ τῆς αἰτίας (Billius 1224). F. 123 Nicetae commentario in νν. Ἦκουον δὲ μικρὸν ἐνταῦθα κτλ., qui inc. Καὶ τοῦτο τῆς βίβλου τῶν πράξεων, des. vero μὴ ἐπαίειν τῶν λεγομένων (Hoeschel 328–329), illa subduntur διάφορὰν δὲ χαρισμάτων — πόλεμον μὴ ἐγείραντα, quae Billius (1263 D 3–1264 A 12) a Niceta abiudicat. ⁵ (ff. 124^v–147^v) orat. 38, in Theophania, eis τὴν ἀγίαν τοῦ Χριστοῦ γέννησιν cod. (P. G. 36, 312–333) + comment. Τὸ, Χριστος ὄνομα — πάντας δεσμίους γῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ κτλ. (Hoeschel 20–84; latine apud Billium 979–1010), cum argum. Τὸν παρόντα πανηγυρικὸν λόγον — σφόδρα ἠκρίβωται (Hoeschel 20; Billius 979). ⁶ (ff. 147^v–206) orat. 43, in laudem Basilii Magni (P. G. 36, 493–605), praeposito argum. Ὁ προκείμενος οὗτος λόγος — καὶ ἐπιτάφιος ὀνομάσθη. Nicetae commentario Παθαινομένης καὶ ἀπολοφυρομένης διαθέσεως — ἔχων ἐπαίνου τί ἄξιον: ὧ ἡ δόξα κτλ. ex parte dum taxat ap. Billium evolgato (768–785), historiae sedecim interseruntur ex interpretatione <Nonni> plus minusve pendentes, rubris titulis margg. adpictis distinctae, quarum prima (f. 150^v) περὶ Πέλοπος inscripta, inc. Πέλοψ υἱὸς γέγονε Ταντάλου Φρυγίας βασιλέως, des. καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν Πελοπίδων (cf. P. G. 36, 1060 A 1–B 4), ultima (f. 170^v) περὶ τῶν γιγάντων nuncupata, inc. καθὼς ὁ μῦθος λέγει περὶ τῶν γιγάντων· μυθεύεται γὰρ ὅτι Κάδμος, des. ὑπ’ ἀλλήλων αὐθημερὸν διέφθάρησαν (omnino discrepat a P. G., ib. 1064 B 11–C 4). ⁷ (ff. 206^v–226) orat. 39, in sancta Lumina (P. G. 36, 336–360) + comment. Διὰ τοῦ παλιν συναπτει ὁ θεολόγος — νῦν ὑποδέξασθε· ἐν αὐτῷ Χριστῷ κτλ. (Billius 1010–1038), praeeuntibus argumentis duobus, quorum prius Καὶ οὗτος ὁ λόγος· κατὰ Κωνσταντίνου πόλιν ὁμοίως edit. (Sajdak 170) longius est, add. enim in fine νν. ἔστι δὲ τῆς πανηγυρικῆς ιδέας — ἐπικέkratai τούτῳ, alterum vero Πανηγυρικῆς ιδέας καὶ οὗτος ὁ λόγος — διὰ τοῦ βαπτίσματος legitur ap. Billium (1010). ⁸ (ff. 226–269) orat. 40, in sanctum baptismum (P. G. 36, 360–425) + comment. Χθὲς φησὶ, τὰ φῶτα ἐωρτάσαμεν· καὶ γὰρ ἔπρεπε χαρῆναι — καὶ ὑμεῖς οἱ μανθάνοντες· ἐν αὐτῷ Χριστῷ κτλ. (Billius 1038–1090), praecurrente argum. Ὁ παρὼν οὗτος λόγος, ἀγωνιστικῶς — ἐγκλεισάσης αὐτόν (Billius 1038). ⁹ (ff. 269–298^v) orat. 14, de pauperum amore (P. G. 35, 857–909) + comment. Οἰκείως τοὺς ἀκροατὰς — διαρκέσοντο, καὶ ἐς τὸν μετέπειτα (Billius 655–683 + νν. ἢ καὶ

τὸν Χριστὸν τιμήσωμεν, μὴ τραπέξῃ κτλ. in fine), argumento Συμβουλευτικός μὲν ὁ παρὼν λόγος. προτρεπόμενος εἰς φιλανθρωπίαν — εἰς τὴν ὑπόθεσιν instructa (Billius 655). ¹⁰ (ff. 298^v–318) orat. 16, in patrem tacentem (P. G. 35, 933–964) + comment. Διατὶ φησὶ καταλύεται τὴν ἐπαινουμένην τάξιν — τὰ ἡμέτερα προσοίοντος τῷ θεῷ ὧ ἡ δόξα (Billius 645–654; adverte Nicetae commentarior. in hancce et in sequentes oratt. partes tantum Billium edidisse), cum argum. Οὗτος ὁ λόγος εἴρηται τῷ ἀγίῳ — ἀμοιρεῖ θεολογίας (Billius 645). ¹¹ (ff. 318–334) orat. 15, in Machabaeos (P. G. 35, 912–933) + comment. Ἐζητεῖτο παρὰ πολλοῖς — ὁ ἐξουθενῶν με αἰτιασθήσεται (Billius 795–798), praemisso argum. Ἐν ταῖς Μακκαβαϊκαῖς βίβλοις — κατήγον το γένος (Billius 795). ¹² (ff. 334–345) orat. 24, in s. Cyprianum (P. G. 35, 1169–1193) + comment. Παρ' ὀλίγον φησὶ παρήλθεν — εἰς μίαν σύστασιν, ἡ αὐτή (Billius 688–692), praefixo argumento Ἀνωτέρων Ναζιανζοῦ — ἐγκώμιον προσεφώνησεν (ut in cod. Pii II supra adl., cfr. Sajdak 210, Billius 688). ¹³ (ff. 345–359^v) orat. 19, ad Iulianum tributorum exaequatorem φίλον αὐτοῦ ὄντα add. cod. (P. G. 35, 1044–1064) + comment. Τίς ἡ τοσαύτη φησὶ τυραννὶς καὶ βία — τὴν μίαν δόξαν τῆς ἀγίας τριάδος· ὅτι αὐτῇ ἡ δόξα (Billius 541–546), praefixo argumento Τισὶ μὲν δοκεῖ δικανικὸς — τῶν δημοσίων φόρων διορθωτὴν (Sajdak 169; Billius 541). ¹⁴ (ff. 359^v–384^v) orat. 42, Supremum vale (P. G. 36, 457–492) + comment. Πῶς φησὶν ὧ ἐπίσκοποι — ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν (Billius 919–933), praeeunte argumento Οἱ ἑκατὸν πενήκοντα ἐπίσκοποι — ὀρθῶς αὐτῷ πεπραγμένων (Sajdak 172–173; Billius 918 A 4–D 7). ¹⁵ (ff. 384^v–390) orat. 11, ad Gregorium Nyssenum (P. G. 35, 832–841) + comment. Ἀπὸ χρείας τὸ προοίμιον — ἐν δικαιοσύνῃ τουτέστιν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἀμὴν (P. G. 36, 969 C 6–984 C 13). ¹⁶ (ff. 390–415^v) orat. 21, in laudem Athanasii (P. G. 35, 1081–1128) + comment. Ἀπὸ συλλογισμοῦ τὸ προοίμιον — καὶ στήσον μετὰ σοῦ ἐν αὐτῷ Χριστῷ ᾧ ἡ δόξα κτλ. (Billius 785–794), praecurrente argumento Ὁ παρὼν λόγος καθαρὸν ἐστὶν ἐγκώμιον — πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν (fere ut in cod. Pii II laud., cf. Sajdak 210; Billius 785 B 4–C 3). In f. 397, s. XV subpleto, non omnia quae deerant subpeditantur, deficiente scriptura in media pag. aversa.

Codex umore foede laesus atque conmaculatus fasciculos saltem 52 complectebatur, omnes 8 folior., in medio marg. inf. primae singulorum paginae (non ab ipso scriba neque eius aetate) graece subputatos; notae tamen haud paucae, praecipue libri initio, perierunt. Inscriptiones, litterae maiores et maximae, argumenta orationibus praefixa (non semel), illa denique κείμενον et ἐρμηνεία margg. adscripta, plerumque rubro, sed interdum et caeruleo colore exarata. Folia conplura, quae iam saec. XIV effluerant

(cf. notam *λείπει φύλλα* ff. 29^v. 36^v), vir ille subplevit, ut videtur, qui emendationes inter linn. et in oras passim iniecit, idemque textum, praesertim ad margg. pessum datum, laciniis chartac. adglutinatiss saepe refecit (ex. gr. ff. 24^v sqq.). Alia manus longe recentior, saec. XVI nimirum exeuntis, currenti calamo quae tunc temporis desiderabantur subfecit, foliis novis adsutis et plagulis; quo fere tempore singulas chartas, notis numeralibus graecis iam instructas, nescio quis arabica serie distinxit. Nostra tandem aetate, folia quae ad interitum ruebant charta translucida contexta, margines consumpti vel terebrati taeniolis chartac. sarti sunt (cf. ff. 20 sqq.).

Officinar. chartar. insignia in foliis subpletis dum taxat cernuntur, ex. gr. « (ff. 6+5) ancora circulo inscripta cum desuper stellula sex radior. + litt. P B et flosculus trium folior.; » (f. 45) trimontium circulo insertum, cui circulo crux latina superstat (maxime adced. ad nr. 11859 ap. Briquet).

F. I index graecus, cui subest nota *collegij Graecoru(m)*; inferius 1527, quo num. liber est insignitus post codices Conlegii Athanasiani in Vaticanum translatos. In charta tertiae parti praemissa (i. e. ante f. 226) praeter notam possessionis mox adlatam leges *Pars secu(n)da* (eadem manu), ex quo patet Nicetae comment. tunc in duo tantum volumina dispersitum esse. In acie externa folior. partium 2-3 inscriptiones perquam evanidae, quas enucleare haud contigit.

Antiquas folior. enumerationes negleximus, novam typis imprimendam curavimus.

Codicem obiter memorat P. Batifol, *La Vaticane depuis Paul III* in *Revue des questions historiques* XLV (1889), pp. 183 n. 1 et 191, breviter describit Sajdak, op. cit., p. 154.

Integumenta ex simplici membrana; in dorso partium 1-2 tesserae gentiliciae Leonis XIII P. M. et Io. Ba. Pitra card. byblioth. (1869-1889), in dorso partis tertiae scutum Pii IX P. M.

1497 (olim 1515). Saec. XVI ex., chartac., mm. 299 × 205, ff. V. 252, linn. 29.

1 Bessarionis ¹ (ff. 1-29) de processione Spiritus sancti (P. G. 161, 321-405). F. 1 marg. inf. notatur οὗτος ὁ λόγος, ἀληθῶς ἐρρέθη ἀντίδοτον· ἀντίδοτον γάρ ἐστιν τοῖς δηχθεῖσι· καὶ δια τούτου δύνανται ἰαθῆναι, εἰ μόνον θελήσουσιν (ut in cod. Monac. gr. 27, cfr. Hardt, I, 141-142). ² (ff. 29^v-43^v) apologia inscriptionum Becci (P. G. 161, 244-288), sub tit. τοῦ μακαριωτάτου Ἰωάννου Βέκκου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως ἐπιγραφαί, eis ᾗ συνελέξαντο (sic) ῥητὰ περὶ τῆς τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐκπορεύσεως, inc. Χρήσεις ('Ρήσεις ed.). ³ (ff. 43^v-46) <refutatio Maximi Planudae>, omisso excerpto ex Demetrio Cydonio (ib. 309-312 B 3 + 312 C 8-317). Iteratur in ff. 46^v-49, quorum primum in marg. ext. excerptum mox laud. exhibet sub tit. κυρ(οῦ) Δημητρίου τοῦ Κηδων(ῖ) πρὸς τὰ τοῦ Πλανοῦδ(ῖ) κεφάλαια ἐξ οἰκιοχείρων γραμμάτων. ⁴ (ff. 49^v-50^v) epistula ad Theodorum <Gazam>, inc. Α μὲν περὶ τῆς ἀκρισίας, des. αὐτὸς ἂν εἰδείης (cf. P. G. ib. cxlvii-cxlviii n. α). ⁵ (f. 51-51^v) πρὸς τὰ Πλήθωνος (conr. [!]) al. man. in Πλάθωνος) πρὸς Ἀρι-

στοτέλην περί ουσίας, inc. Εἴ τις ἀπλῶς τὸ ἄμα καὶ ἀκριβῶς, des. προσθετέον τὴν ψῆφον (cf. ib. cxlix-cl, nr. 16).

2 s. Augustini ¹ (ff. 52-61) excerpta de processione Spiritus sancti ex tractat. in Iohannem desumpta (P. G. 147, 1131-1158), sub inscript. πρὸς Ὁρώσιον τοῦ Αὐγουστίνου περί τοῦ ἁγίου πνεύματος, εἰς τὸ ῥητὸν τοῦ εὐαγγελίου τὸ λέγον· ἐὰν γὰρ ἐγὼ μὴ ἀπέλθω ὁ παράκλητος οὐκ ἐλευσεται πρὸς ὑμᾶς (Ioh. XVI, 7): + ὡς παρὰ τοῦ σοφωτάτου μου κυρίου ἀκήκοα τοῦ καρδηνάλ (i) (cf. *Gennade Scholarios* etc., edd. Petit-Sidérédès-Jugie, v. III, Parisiis 1930, p. xlvii n. 3), καὶ οὗτος ὁ λόγος τοῦ ἁγίου Αὐγουστίνου ἐστὶ (cf. M. Rackl in *Miscell. Ehrle* t. I, pp. 27-28); ² (ff. 61v-64) e libro de cognitione verae vitae * excerptum (P. G. 150, 32-40; exstat quoque in v. 147, 1157-66) sub tit. τοῦ αὐτοῦ Αὐγουστίνου ἐν τῷ βιβλίῳ τῷ περί τῆς γνώσεως τῆς ἀληθοῦς ζωῆς ἐπιγραφομένῳ ἐν ᾧ ὡς ἐν διαλόγῳ· ἐρωτῶσι μὲν οἱ ἀδελφοί, ἀποκρίνεται δὲ ὁ διδάσκαλος (P. G. 150, 32; cf. Rackl in *op. laud.*, pp. 35-36).

3 Gregorii <Mammae> ¹ (ff. 64-79v) ad imperatorem Trapezuntis (P. G. 160, 205-248), ² (ff. 80-108v) apologia contra Ephesii confessionem (ib. 13-109), ³ (ff. 109-140) responsio ad epistulam Marci Ephesini (ib. 112-204). Animadversionum non nullarum, quae in margg. inde a f. 106 obcurrunt, auctor bis laudatur (ff. 106. 107v) Iohannes Plusiadenus (Πλ^{ου}, ms.), quo de v. sis L. Petit, *Joseph de Méthone* in *Dict. de théol. cath.* VIII², coll. 1526-1529; una (f. 111) inc. ὁρα πῶς ὁ ἅγιος οὗτος (Gregorius Mamma sc.) τὸ ἀληθὲς φάσκει (cf. <M. Jugie> in *Gennadii Scholarii* ed. laud., t. III, p. xlvii et ib. n. 4).

4 s. Maximi confessoris ¹ (f. 140v-141v) epistula ad Marinum (P. G. 91, 133-137), cui subditur, vv. καὶ μεθ' ἑτέρα dum taxat praefixis, (ff. 141v lin. ima-142) epistula Romae scripta (ib. 137-140 et cfr. ib. n. 87).

5 (ff. 143-183) Georgii Scholarii refutatio Marci Ephesini (P. G. 161, 12-137; *Gennade Scholarios*, ed. laud., v. III, pp. 476-538).

6 Bessarionis ¹ (ff. 183v-214v) refutatio Marci Ephesini (P. G. 161, 137-244), eadem ratione, ut vid., atque in cod. Monacen. 27 (cf. Hardt I, pp. 148-149; P. G. ib., 141-142 n. 7), praemissis (f. 183-183v) nota Ἰωάννον ἱερέως Πλ(ουσιαδην)οῦ, inc. ταῦτα τὰ κεφάλαια, des. ἀρκεσθεὶς λόγοις (edd. Hardt I, 148-149, et <M. Jugie> in *Gennade Scholarios* etc., v. III, p. xlvii n. 5), nec non admonitionibus duabus (P. G. ib., 142 n. 7), summo et imo margg. f. 183v inscriptis. Schemata aliquot oris adpicta cernes, ex. gr. ff. 187. 205. 207v etc. Adcedunt (f. 215) ἐπιχείρημα τῶν Γραικῶν et ἀπόκρισις τοῦ Σχολαρίου (re autem vera Latinorum), omnino ut in cod. Monacensi laud., f. 257-257v (ed. in *Gennade Scholarios* etc., t. III p. 76-77: cf. ib.

pp. x-xi).   ¹ (ff. 216-222^v) encyclica ad Graecos (P. G. ib., 449-480), cuius in fine legitur τὸ παρὸν γράμμα, κατὰ λέξιν ἐξισάζει τῷ πρωτοτύπῳ (cf. Hardt, p. 150).

7 (ff. 223-226^v) Nicolai V papae epistula ad Constantinum Palaeologum (τὸν λεγόμενον Δραγάσην adscripsit titulo m. paullo recent.; P. G. 160, 1201-1212).

8 Georgii Trapezuntii   ¹ (ff. 227-240) de una et catholica ecclesia (P. G. 161, 829-868),   ² (ff. 241-245) epistula ad Iohannem Palaeologum (ib. 896-908).

9 opuscula diversa   ¹ (f. 246-246^v) de articulis fidei, inc. Νοητέον ὅτι τὰ ἄρθρα, des. ζῶν αἰώνιον ἀμήν;   ² (ff. 246^v-247) de diversis articulis, inc. Τὸ πρῶτον ἐστὶ, περὶ τῆς συλλήψεως, des. κρίναι ζῶντας καὶ νεκρούς;   ³ (f. 247-247^v) de ecclesiae sacramentis septem, inc. Ἰδόντες περὶ τῶν ἁρθρῶν διὰ βραχέως, des. πληρεστάτως περιέχεται;   ⁴ (f. 248) de amicitia, inc. Ὅτι τῆς φιλίας τρία ἐστὶν εἶδη, des. δύναται ἐφαρμόσαι;   ⁵ (f. 248-248^v) de generatione infantium, inc. Διὰ τοῦ σκαλληνοῦ ἀποδεικνύομεν, des. κατὰ ἀνακρίκωσιν;   ⁶ (ff. 248^v-250^v) Isaaci monachi Argyni de facultatibus animae, inc. Δεῖ δὲ καὶ τοῦτο γινώσκειν, des. τὸ ἡμέτερον αὐτεξούσιον. Haec sex opuscula invenies etiam in cod. Monacen. 27, ff. 255-256. 268-270; cfr. et Marcianum 589 (Zanetti, p. 309).

Ff. II-III^v, paullo minoris moduli, latina quaedam continent de catholicis patriarchis in Oriente constitutis post Urbem captam, inc. *Orientalis ecclesia quatuor tantum Patriarchas*, des. *non multo post in Domino quievit*.

Fasciculi numero triginta duo (quaterniones omnes, supremo excepto 5 ff.) ipsa librarii manu graece signati sunt ad ang. inf. ext. primae singulorum paginae; notae tamen α'-β', margine a bybliopego resecta, perierunt. Initio chartas duas add. invenies (nn. I et IV hodie prae se ferentes), quae inter totidem ff. paullo minoris formae (v. in enarrat.) posita sunt. Tituli, ornamenta (cf. ex. gr. ff. 1. 46^v. 80), litterae maiores atque maximae rubro picta, aequae ac lemmata et animadversiones pleraeque ab ipso scriba margg. iniectae. Manus recentiores saltem tres hic illic subplem., correct., coniect., animadvers. adpinxerunt: ^a ff. 2. 37. 38^v;   ^b ff. 24. 34^v. 54^v. 154;   ^c ff. 141. 148). Officinar. chartar. quae vidimus insignia: f. III scutum columellam exhibens, crucula superinposita; f. IV circulus transverse sectus, cui superstat crux (cf. Briquet n. 3045); ff. V sqq. ancora circulo inscripta, cui superinponitur stellula rador. sex, et litterae FC, quas inter flosculus trium folior. surgit (cf. Br. n. 514); ff. 41 sqq. angelus circulo inclusus, stellula sex rador. superinposita atque litterae ΘΕ cum flore trium folior. (cf. Br. n. 643); ff. 64 sqq. circulus parvulus linea directa sectus in stellulam desinente (cfr. Br. n. 3075) atque litterae ΖΜ; ff. 176 sqq. galerus praelaticius atque litterae ΑΡ.

F. I in ang. sup. dext. libri nota antiquior 1515, qua instructus est post bybl. Collegii Graecorum in Vaticanum translata; ib. sinistrorsum *Fran(cisco) <de> la m(ad)re de Dios* (an unus ex duobus, quorum meminit Bibliotheca Carmelitana ², I, Romae 1927, col. 506, nn. LXVII et LXVIII?), infer. vero *Greg(or)i(us) Protosyncell(us) P. C / Trapez(un)tius de process(io)ne* atque, al. m., *Collegij Graecoru(m)*. F. III^v, ad calcem notitiae laud. de catholicis patriarchis in Orientis regionibus post C.polim captam, obcurrit animadversio Gasparis Viviani, ep. Anagnini (quo de vide sis P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III*, in *Revue des questions histor.* XLV [1889], pp. 180 et 187-188 nec non C. Korolevskij, *Les premiers temps de l'histoire du Collège grec de Rome* [1576-1622], in *Stoudion* IV [1927], p. 90 et ib. n. 3): *Ceteri Patriarchæ qui deinde a s.^{mo} D. N. Papa electi fueru(n)t / omnes In Italia manseru(n)t. propterea Alumnor(um) Collegij / Greco-r(um) (!) Romæ opus id principale erit, ut Cath(oli)cam doctri(nam) ubiq(ue) p(er) Orientem doceant*; infer. *Gaspar Viuianus Vrbinas ep(iscop)us olim Sitiensis In Cræta (!), / modo Anagninus In Latio, Hęc Notauit.* /: — M. DCJ: — Idem Vivianus summo marg. f. II scripserat *Gręcor(um) Auctor(um) opus ad Catholice Veritatis defensionem*, quae vv. omnia in libro contenta respiciunt. F. IV^v ✠ / *Gręcor(um) Coll(egi)o Romę Gasp(ar) Viuianus Vrbinas / Ep(iscop)us Anagninus. / dono dedit.* F. V-V^v index graecus imperfect., manu, ut mihi vid., Io. Matthaei Caryophylli. F. 1 superne adnotatur τοῦ αὐτοῦ (i. e. Bessarionis; an quod liber, e quo noster est descriptus, initio Bessarionis aliud quoddam opus, a nostro scriba praetermissum, exhibebat, ut ex. gr. ms. Vat. gr. 1428?). F. 40, codicem si inverteris, notulam ferro glutinatoris decurtatam summo marg. cernes δοκιμιον του χαρ(τίου). Fl. 142^v. 215^v. 240^v. 245^v. 251-252 scriptione carent.

De codice pauca praebet P. Batiffol, op. cit., pp. 183 n. 1 et 188.

In dorso integument, simplici membrana vestiti, scuta Pii IX P. M. et Io. Ba. Pitra, card. bybl. (1869-89).

1498 (olim 1518). Saec. XV, chartac., mm. 292 × 215, ff. III. 251 (+ 218^a), linn. 7-18.

1 (ff. 8-27) **Porphyrii** isagoge (cod. *εἰσαγωγή, περὶ τῶν ἐ' φωνῶν*), cum glossis interlin., diagrammatis et comment. margin. ex <Ammonii> interpretatione desumpto, eadem ratione, ut vid., atque in cod. Taurinen. 129 c. V. 21 (cf. Ammonius in Porphyrii isagogen sive V voces, ed. Busse, Berolini 1891, pp. xxiii-xxv). Schol. primum (cuius initio m. poster. adnotavit + τοῦ ψελλοῦ) inc. *Διατί ἀπροσδιορίστως εἰσαγωγήν*, des. *τῆς λογικῆς εἶναι εἰσαγωγήν* (integrum evolgavit Busse, op. cit. p. xxiv linn. 12-8 a. i.; cf. ib. p. 23 linn. 2 sqq.). Praemittitur (ff. 1^v-6^v) eiusdem Ammonii prohoemium, ab ed. (Busse, 1-23) inde a vv. *προνοούμενος, ἔγραψε τουτὶ τὸ βιβλίον* (ib. 20 lin. 19) diversum (cfr. Busse, p. XXIII in fine), des. in vv. *καὶ μόνος τὰς ἐπιστήμας διδάσκεται*.

2 <Aristotelis> organi pars scholl. anonymis inter lin. brevissimis, longioribus ad margg. (diagrammatis quoque adiectis) explanata:

¹ (ff. 28^v-64) <categoriae>, praefixis (ff. 27^v-28) Aristotelis vita ps.-Ammoniana (ed. Rose, Aristot. qui ferebantur librorum fragmenta, Lipsiae 1886, pp. 437-441) nec non (f. 28) ex <Io. Philoponi> prolegomenis excerpto, inc. Σκοπός ἐστὶν ἐνταῦθα τῷ Ἀριστοτέλει, περὶ ἀπλῶν εἰπεῖν φωνῶν, des. τοῦ προτέρου τοῦ ἔχειν, καὶ τῶν ἐτέρων (Comment. in Aristotelem graeca XIII, 1, Berolini 1898, pp. 12, 9-13, 19). Schol. I inc. Τῶν πραγμάτων, τὰ μὲν, κοινωνεῖ, des. λεγέσθω φησὶ, καὶ οὐ λέγεται. ² (ff. 67-91) de interpretatione, praecurrente (ff. 64^v-66) <Ammonii> prohoemio Πολὺν μὲν ἐν σοφοῖς καὶ οὐκ ἀνώνυμον usque ad vv. βουλόμενος τῆς διδασκαλίας (Comment. in Aristot. graeca IV, 5, Berolini 1897, pp. 1-17, 13) cum additamento Θορυβοῦσι τινὲς περὶ τῆς μερικῆς ἀποφατικῆς τῆς οὐ πᾶς — διαφωνήσῃ δὲ πρὸς τὴν μερικὴν κατάφασιν, cui subditur (f. 66-66^v) Isaaci monachi Argyri admonitio <περὶ τῶν δ' προσδιορισμῶν>, inc. Πλὴν περὶ τῶν δ' προσδιορισμῶν, καθολικὸν τοῦτον ἰστέον κανόνα, des. τῆς τοῦ ῥητοῦ σαφηνείας ἀρκτέον (cf. cod. Ambros. 124, f. 25^v [Martini — Bassi I 124] et Regin. 116, f. 28^v [Stevenson 82]). Schol. I inc. Τὸ θέσθαι νῦν ἀντὶ τοῦ ὀρίσασθαι, des. τοὺς ὀρισμοὺς τῶν ἀποδείξεων. ³ analyticorum priorum (ff. 94-173^v) lib. I et (ff. 174-211) lib. II, def. in vv. ἐναντία· προτείναντος δὴ, in medio cap. XXVIII [XXVI]. Praecedat (ff. 91^v-94) prohoemium Καὶ ἐν τοῖς προλαβοῦσι μὲν τοῦ Ἀριστοτέλους συγγράμμασιν, in quo consarcinantur ^a) ex Philoponi praefatione excerpta usque ad vv. τοῦ συμπεράσματος ἕνεκα· καὶ ταῦτα μὲν κτλ. (Comment. in Aristot. graeca XII, 2, Berolini 1905, pp. 1-6, 14), ^b) anonymi synopsis de syllogismis usque ad vv. ὁ ἄνθρωπος ἄρα οὐσία, ab edit. (post Io. Philoponi comm. in priora analytica Aristot. etc., Venetiis 1536, pp. XXXXII-XXXIII lin. 27) multum discrepans, ^c) additamentum Τινὲς βούλονται λέγειν, ὅτι κυρίως οὐκ ἀπέδωκεν ὀρισμὸν — eis πολυλογίαν ἡμᾶς παρενεγκούσαις. Schol. I inc. Ἐν τῷ πρῶτον εἰπεῖν, κατὰ ἔθος Ἀττικῶν, des. τὰ τοιαῦτα προσφέρειν. ⁴ (ff. 217^v-245^v) analyticorum posteriorum lib. I, def. in vv. ἡ μὲν $\overline{ΓΒ}$ πρότασις, ἀληθὴς· ἡ δ' ἑτέρα, ψευδὴς (sub fin. cap. XVI). Praeit (f. 217) anonymi prohoemium Σκοπός ἐστὶν ἐνταῦθα τῷ Ἀριστοτέλει περὶ τοῦ ἀποδεικτικοῦ καὶ ἐπιστημονικοῦ διδάξαι συλλογισμοῦ — αἰεὶ τῶν δυσχερεστέρων προτάττονται (Comment. in Aristot. graeca XXI, 1, Berolini 1907, pp. VII-VIII). Schol. I inc. Ἡ διδασκαλία καὶ ἡ μάθησις, des. λογικὴ λέγεται.

Non nulla in Porphyrii textu ommissa subplevit f. 19 m. fere coaequalis.

Quaterniones num. 31 ab ipso scriba, ut mihi vid., litteris graecis distincti sunt ad ang. inf. ext. ultimae et ad ang. sup. ext. primae unius cuiusque fasciculi paginae. Litterae maiores et maximae, tituli, ornamenta (non ineleganti calamo delineata, cf.

ex. gr. ff. 1^v. 8. 28^v), numm. quibus scholia instruuntur, glossae inter lineas injectae rubro pigmento sat evanido descriptae. Scholl. occupant paginar. partem super., exter-nam, infer. Chartarum signa: ^a (ff. 7. 10. 60. 71 etc.) bucina (cf. Briquet n. 7685), ^b (ff. 139. 144. 165. 190 etc.) circinus (cf. Br. n. 4462), ^c (ff. 224. 235 sqq.) stella radio-rum sex (cf. Br. n. 6024); in foll. additis (l. 248-249) trimontium cui superinponitur crucula (Br. 11702). Ff. II-III^v. 7. 211^v-216^v. 246-251^v pura.

Operculi anter. av. in ang. inf. ext. nota 10, qua codex signabatur in bybl. Con-legii Graecorum; ib. superne adglutinata est scidula mm. 50 × 205 cum inscriptione *Pselli expositio in logicam signat(a) n.° X. F. I Collegij Graecor(um)*; in facie aversa summo margine n. 1518, quo liber distinguebatur post codicum graecorum syllogen Athanasianam in aedes Vaticanas translatam. In acie folior. inf. vix aegreque leges *Ὅργανον τῆς φιλοσοφίας*, in resectione super. *λογικὴ τοῦ Ἀριστοτέλους*.

Librum memorat P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III in Revue des questions historiques* XLV (1889), pp. 183 n. 1 et 191 (« un Michel Psellus »!).

Tabulae roseo tergo obductae ligaminum fibularumque vestigia tantum retinent.

1499 (olim 1519). Saec. XV ex., chartac., mm. 275 × 203, ff. II. 39, linn. (ff. 1-8^v) 33, (ff. 9-39^v) 38-44.

1 (ff. 1-4^v) s. **Athanasii Magni** * quaestiones ad Antiochum ducem XIX, i. e. 1-2. 10-12. 18-24. 27-28. 30-31 (in unam coactae). 33. 35. 47 (P. G. 28, 597 C 7-628 C 13), quarum primae subditur excerptum s. Gregorii Nazianzeni: *Καὶ ὁ ἅγιος θεολόγος ὁ Γρηγόριος εἰς τὸν β' εἰρηνικὸν αὐτοῦ λόγον* (re autem vera in orat. III de pace, P. G. 35, 1164 A 9-11) οὕτω φησὶ· *θεὸν ἕκαστον - τῆς φύσεως*.

2 (ff. 4^v-6) orationis dominicae interpretatio, ex catena quadam, ut videtur, desumpta, inc. *Τὸ μὲν ομολογεῖν τὸν θεόν*, des. *ἀφήσει καὶ ἡμῖν ὁ <πατὴρ ἡμῶν ὁ> οὐράνιος ἐν κυρίῳ τῷ θεῷ ἀμήν*. Auctor scholior. saepe adfer-tur Iohannes <Chrysostomus> (cf. cod. Messan. 78, f. 360^v [Mancini, p. 138]: qui codex cum nostro in multis consentit).

3 (ff. 6^v-7^v) beatitudinum evangelicarum explanatio, inc. *Τὴν τὰ πεινωφροσύνην προβάλλεται*, des. *τὰ ἐκείνων πάθη* (cf. Mancini, loc. cit.), quam excipiunt

4 <s. Athanasii Magni> * 1 (ff. 7^v-8^v) quaestiones 44-46 in N. T. (P. G. 28, 725 C 7-729 A 7; nn. 44-45 in cod. conflantur, n. 46 edit. est plenior), 2 (f. 8^v) interpretationes ex V. T., quaest. 55 (ibid., 733 B 6-C 12).

5 (ff. 9-12^v) ex vita s. Niphontis, archiep. Constantiae in Cypro, capita delecta novem (ut in cod. Messan. cit.), quorum primum inc. *Ὁ μακάριος καὶ δοῦλος τοῦ θεοῦ... ἔλεγέ μοι· βλέπε τέκνον, φύλαττε σεαυτὸν ὅτε ἵστασαι εἰς σύναξιν*, des. *αἰσχυρόμενος τοὺς ἀγγέλους τοῦ θεοῦ* (vide sis cod. Vat. gr. 2086, ff. 62 lin. 10 a. i. — 63 lin. 8 a. i.), postremum inc. *Ἐλεγε*

δὲ καὶ τοῦτο ὁ δίκαιος· ὡς ἐν μιᾷ ἱστάμενος, des. τὰ τοῦ διαβόλου ὑπομνήματα (ibid. ff. 98 lin. 4-99^v lin. 9).

6 s. Iohannis Chrysostomi * ¹ (ff. 13-14^v) in Adnuntiationem (P. G. 50, 791-96) [λόγος νη' cod.], ² (ff. 15-17^v) in Ramos palmarum (P. G. 61, 715-20), λόγος β^{ος} eis τὴν ἑγερσιν τοῦ Λαζάρου· καὶ eis τὴν ἑορτὴν τῶν βαΐων cod. [λόγος νθ'].

7 s. Gregorii Nazianzeni ¹ (ff. 17^v-22^v) orat. 38, in Theophania (P. G. 36, 312-33), eis τὴν Χριστοῦ γέννησιν cod. [λόγος ξ'], ² (ff. 22^v-28) orat. 39, in sancta Lumina (ib. 336-60), eis τὰ ἅγια Θεοφάνια cod. [λόγος ξα'].

8 (ff. 28-30^v) s. Iohannis Chrysostomi * de Obcursu D. N. Iesu Christi (P. G. 50, 807-12); vv. χορηγεῖται· τὸ δὲ ἅγιον βάπτισμα — τὸ εἰρημένον ἐν νόμῳ κυρίου (ib. 808 n. d et lin. 21 a. i. — 809 lin. 33) desiderantur in cod., casu fortasse fol. unius in archetypo.

9 (ff. 31-32) Timothei ep. Alexandrini responsiones canonicae ε', η'-ι', ιβ'-ιγ' cum interpretatione Theodori Balsamonis (edd. Rhallis et Potlis, Syntagma canonum IV, 334-339), cod. ἀπόκρισις κανὼν (!) Τιμοθέου... ἐνὸς τῶν ὃν ἁγίων πατέρων τῶν ἐν Κωνσταντίνου πόλει συναθροισθέντων: ἐκλεξάμην τὸ μέρος ἐκ τῆς βίβλου καὶ συνέγραψα ταῦτα, omnino ut in Messan. laud.

10 (f. 32-32^v) s. Iohannis Climaci ex scala Paradisi excerpta duo, nempe Δυνατὸν μὲν καὶ δεδεμένον — τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν et εἴ τις κόσμον ἐμίσησεν — ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν (P. G. 88, 640 B 3-641 A 1 et 656 C 11-657 A 8), sub inscript. περὶ τῶν μονηρῇ βίον (ut in cod. Messan. saepius adlato).

11 (f. 32^v) s. Iacobi apostoli ep. catholica V, 10-17, quam excipit (f. 33) evangelium sec. Iohannem I, 1-17.

12 (f. 36) s. Iohannis Chrysostomi ex ecloga de futuro iudicio, homil. 25, excerptum, inc. Ὅταν οὖν ἴδῃς τινά, def. in vv. λυπεῖτω τὰ πράγματα· καλαὶ σου (P. G. 63, 750 linn. 31-9 a. i.).

13 (ff. 36^v-38^v) s. Ephraem Syri de poenitentia (ed. Assemani III, 308-314), cod. ἰωάννου... τοῦ Χρυσοστόμου λόγος eis τὸν μάταιον βίον τοῦ κόσμου τοῦτον κτλ. Desunt sub fin. vv. εὐτρεπισμένοι εἶναι — συναριθμηθῆναι (ib. 313 E 2-F 5), conclusio autem brevior est quam in ed. Subditur (f. 39) eiusdem (? cod. τοῦ ἁγίου Ἐφραί) sententia Οὐκ ὀλίγην ζημίαν — ὁ τῶν πομένων, ὕπνος.

14 (f. 39) s. Maximi confessoris capita de charitate, centur. II n. 21 (P. G. 90, 989 D 1-992 A 3), cui subfigitur absque ulla distinctione

15 (f. 39-39^v) <s. Gregorii Magni> dialogor. I. IV cap. μα', ab ed. (P. L. 77, 394-395) in fine discrepans, des. ἀξιωθῆναι, δύναται. Quo absoluto, manu Francisci Accidae (v. infra) notatur ἐν τῷδε βιβλίῳ εἰσιν ἐρωτοαποκρίσεις, καὶ λόγοι δεκα ἑπτα: φύλλα μ^{-α}: 40.

Conplectitur hodie quaterniones 5 (supremus 9 ff. constat): cum autem singulae chartae iam dissolutae recentioris glutinatoris artificio denuo compactae sint (adverte ex. gr. ff. duo praevia, a subsequentibus aetate ac scriptione diversa, primo «quaternione» nunc comprehendendi), quot olim fasciculi exstiterint quaeque eorum ratio fuerit satis non liquet. Adcedit quod liber, a cod. Messan. 78 haud dubie pendens (contentorum ordine paullum mutato, aliis scriptis insertis), frustulum multo maioris codicis videtur esse, qui homilias illas «ζ' per dominicas totius anni distributas, ut in Messan. laud. (cf. Mancini, p. 137) initio fortasse exhibebat; nam homil. quam sub n. 6 recensuimus notam numeralem νη' prae se fert et imo f. 32^v notatur τετράδια λβ'.

Antiquam chartarum subputationem erroneam negleximus, novam ad ang. inf. ext. singulor. folior. typis inprimendam curavimus. Officin. chartar. signum quod vidimus (ex. gr. f. 35) trutina est circulo inclusa, stellula radior. sex superinposita (cf. Briquet nr. 2522) + litt. BA (cf. f. 31). Litterae maiores et maximae rubro delineatae, ornamenta titulis inposita modo rubro modo rubro nigroque pigmento. Ff. 33^v-35^v pura. F. I summo βιβλιον. ιε''', quo numero liber instruebatur in confectione a Fr. Accidia Pontifici oblata; infer. *Liber* (litt. quadr.). 15. fol: XXXX ~ / P. (litt. quadr.) / *Interrogationes Alique Athanasij / Ad Antiochum. cap: 17: ~* F. II index latinus imperfectus (an m. Io. Matthaei Caryophylli?) et in ora inf. conlegii Athanasiani sigillum siglumque SA; in eodem f. averso latina dedicatio ad Sixtum V, m. Francisci Accidia, f. 39^v ea ipsa dedic., sed graece. F. 37 summo *Collegii Graeci catal: inscri biblio.*

Integumentum simplici membrana contextum.

1500 (olim 1514). Saec. XIV (ff. 2-11 saec. XV), chartac., mm. 287 × 207, ff. IV. 223, linn. uti plurimum 36.

1 (ff. 2-11^v) **Alexandri Aphrodisiei** in Aristotelis analytica priora lib. I, abrump. in vv. ἐν ταῖς ἀντιστροφαῖς (ed. M. Wallies, Berolini 1883, pp. 1-30 lin. 22).

2 (ff. 13-15) <**Maximi Planudae**> in Hermogenis rhetoricon prolegomena (Walz V 212-221; H. Rabe, Rhet. gr. XIV, Lipsiae 1931, 64-73). Marg. sup. f. 13 inscribitur definitio quaedam artis rhetoricae Georgio Scholario tributa: ὁ [ἀ]γιώτατος (prima litt. abrasa) κύρ Γεννάδιος ὁ Σχολαριος τὴν ῥητορικὴν οὕτως ὥρίσατο: ῥητορικὴ ἐστὶ τέχνη — ποιοῖτο τοῦ λόγου τέλος, ὁ ῥήτωρ.

3 (ff. 15^v-38^v) **Aphthonii** progymnasmata (ed. H. Rabe, Rhet. gr. X, Lipsiae 1926), <M. Planudae> scholl. intextis (W II 9 linn. 21-68). Praeunt (f. 15) προλεγόμενα τῶν προγυμνασμάτων, edit. (ibid. 5-9) longe breviora (eadem ratione atque in cod. Vindob. 238, cf. Walz, loc. cit., in notis), quorum in fine exscribuntur οἱ ὅροι nec non exempla quibus Aphthonius in libello concinnando usus est. F. 35 omittuntur scholl. in cap. cui titulus ὁρος θέσεως (notula marg. inf. adpicta docet: ἡ ἐξήγησις τῆς θέσεως ἐγράφη ἐν τῇ ἀρχῇ (v. in fine huius enarrationis) eorumque in locum pauca subficiuntur

ἐξ ἄλλου βιβλίου] (monet ipse scriba in ora ext.), inc. Ὅτι ἡ θέσις, κοινωνεῖ τῷ κοινῷ τόπῳ, des. τὸ τῆς συμβουλῆς ἴδιον διαφυλάττειτο (cf. W II 660 linn. 5-23).

4 (f. 38^v) πῶς ἐπιγνωσόμεθα τὰς στάσεις (W V 231). Sequitur (f. 39) schema πᾶν τὸ κρινόμενον — ἢ ἀφανές ἐστι καὶ ποιεῖ στοχασμόν (cf. Vat. gr. 109, f. 18^v apud Mercati-Franchi de' Cavalieri, p. 129).

5 Hermogenis rhetorice (ed. H. Rabe, Rhet. gr. VI, Lipsiae 1913, pp. 28-456), scholl. intextis <Maximi Planudae> nec non eiusdem prolegomenis (W V 232-576) illustrata: ¹ (ff. 39^v-82^v) <περὶ τῶν στάσεων> (excipitur schol. τὸ πάλιν οὐκ ἀργόν — πάντῃ ἀσύστατα, W., vol. cit., 244 linn. 1-28 [cf. n. 41]), subfixa (ff. 82^v-83) anonymi commentatione in cap. περὶ ἀμφιβολίας (W IV 845-846), ² (ff. 83-121^v) περὶ εὐρέσεων (proleg. des. in vv. καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὡσαύτως ut in Paris. 2918 [W V 369 lin. 18]), ³ (ff. 121^v-189) περὶ ἰδεῶν, ⁴ (ff. 189-198) περὶ μεθόδου δεινότητος, cuius in fine (ff. 198-199) περὶ σχημάτων ὧν Ἑρμογένης ἐμνημόνευσεν ἐν τοῖς περὶ εὐρέσεων καὶ περὶ ἰδεῶν βιβλίοις. σύνοψις (W III 704-711). Non nulla per errorem ommissa subplevit in margg. (cf. ex. gr. ff. 61^v. 89) ea ipsa m. quae f. 1 (v. infra) exaravit, sed cum non semel ferro glutinatoris partim absumpta essent, nescio quis oris paginar. infer. iterum inscripsit (cfr. ff. 70 et 98^v). F. 39^v marg. summo m. saec. XVI notavit: ἐξηγηταί εἰσιν ἐν τύπῳ Συριανὸς, Σώπατρος (conr. ex — ἀτρον), καὶ Μαρκελλίνος (conr. ex — ου), videl. in ed. Aldinae (a. 1509) Rhetor. graecor. vol. III.

6 (ff. 199-203^v) Theophrasti characteres 1-15, praemissis capitum indice et prologo.

7 (ff. 203^v-214) Dionysii Halicarnasei τοῦ περὶ συνθέσεως ὀνομάτων ἐπιτομή (edd. Usener et Radermacher, D. opuscula II, Lipsiae 1933, pp. 145-194).

8 (ff. 214^v-217^v) προβλήματα ῥητορικὰ εἰς τὰς στάσεις (W VIII 402-413). Subfigitur (ibid.) epigramma verss. 4 in Hermogenem, inc. Τῶν ῥητορικῶν Ἑρμογένους ἀνθράκων.

F. 1-1^v, eodem fere tempore quo ipse liber descriptum, sed alia m., exhibet anonymi scholl. in Aphthonii c. XIII — Ἐξήγησις τῆς θέσεως, usque ad vv. ἰδιαζούσης ὕλης (W II 58-62 lin. 31).

Fasciculi 27, quibus codex efficitur, quaterniones sunt, si tamen septimum excipias, binionem, undevicensimum, ternionem, postremum, 5 folior. Subputationem, graecis litteris expressam, singulis fasciculis (in angulo inf. ext. primae singulorum paginae) ille vir adpinxit qui subplementa paginar. margg. inferioribus passim iniecit (v. supra); notas autem non paucas umor delevit. Ad haec initio libri quinio compactus est ex alio libro desumptus (ff. 2-11), in quo, teste numero graeco marg. inf. medio primae chartae

inscripto, primus erat. De f. 1 v. in nostra enarratione. Custodiae loco additae sunt chartae quattuor initio, in fine quinque. Tituli, ornamenta (cf. f. 13), litterae maiores et maximae rubro picta. Ff. IV-IV. 12. 218-223 scriptura vacante. F. I superne *Εὐσταθίου Νικαίας α^{ου} τῶν ἡθικῶν*, in media pag., alia m., *Collegij Graecorum*; eidem f. adhaerescit scidula chartac. mm. 43 × 205 cum inscript. *Expositio in Aphthonij progymasmata, et Hermogenis Rhetorica(m) / signat(a) n.º 11*. F. IV averso cod. notam antiquiorem 1514 in summo marg. reperies. F. 217^v librarii subscriptio *Ἐτελειώθη καὶ ἡ παροῦσα βίβλος τοῦ Ἑρμογένους, διὰ χειρὸς ἐμοῦ, / Θεοδώρου τοῦ Δερμοκαΐτου, κατὰ μῆνα μᾶιον: ἐν ἡμέρᾳ / σαββάτῳ καταπαύσας* (congr. al. m. in καταπαύσαντος) καὶ σαββατίσας (congr. in σαββατίσαντος) τῶν μακρῶν ταύτης πόνων / καὶ τῷ δοτῆρι τῶν καλῶν καὶ χορηγῷ τῶν ἀγαθῶν Χ(ριστῷ) τῷ θ(ε)ῷ ἡμῶν δο(ξ)αν ἀναπέμψας (congr. in ἀναπέμψαντος) atque inferius, atramento rubro litt. grandior. *Θεοδώρου πόνημα Δερμοκαΐτου* + (cf. Vogel-Gardthausen, p. 138). Reliquiae tantum subscriptionis a glutinatore decurtatae in folii 12 imo marg. *Θε[όδ]ω[ρος]* (?).

Librum memorat H. Rabe, *Rhet. graec.* vol. VI, p. xix et vol. XIV (Prolegomenon sylloge), p. xlv, nec non P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III* in *Revue des questions historiques* XLV (1889), pp. 183 n. 1 et 191, ubi perperam saec. XV tribuitur.

Integumenti tabulae rubro tergo signato saec. XVI vestitae ligaminum fibularumque reliquias dum taxat retinent.

1501 (olim 1528). Saec. XIII-XIV (f. 1 saec. XVI), chartac., mm. 295 × 220, ff. 309 (+ 182^a), linn. 31-38. In duo voll. dispersitus (II = ff. 151-309).

Euthymii Zigabeni commentarius in epistulas s. Pauli (ed. N. Kalogeras, Athenis 1887, voll. II): ¹ (ff. 1-60^v) in epist. ad Romanos (K I 3-185). Inseruntur excerpta tria ab ed. laud. aliena: ^a (f. 46) s. Maximi confessoris in vv. *τὴν λογικὴν λατρείαν ὑμῶν* (XII, 1), inc. *λογικὴ λατρεία κυρίως, des. ἄνω πυρρούμενον* (non repperi in ed.), ^b (ibid.) s. Basilii in eadem vv., inc. *[Λα]τρεία μὲν ἐστὶν ὡς λογίζομαι* (= Regulae brevius tractatae, interr. 230, P. G. 31, 1236), ^c (ff. 46^v-47) eiusdem in vv. *εἰς τὸ δοκιμάζειν ὑμᾶς* κτλ. (XII, 2), inc. *Πολλὰ ἐστὶ ἃ ὁ θεὸς θέλει*, des. *ποιούντα οὕτως* (op. laud., interr. 276, P. G. vol. cit. 1274-1277). ² (ff. 60^v-120) in epist. I ad Corinthios (K I 186-370). F. 65 adfertur locus s. Dionysii Areopagitae * in vv. *ὅτι τὸ μωρὸν τοῦ θεοῦ σοφώτερον* κτλ. (I, 25), inc. *Οὐ μόνον ὅτι πᾶσα ἀνθρωπίνη διάνοια*, des. *ἀναγαγὼν ἀλήθειαν* (e lib. de divinis nominibus c. 7, P. G. 3, 865 B 10-C 7), quem excipit (f. 65-65^v), sine ulla distinctione, <s. Maximi confessoris> schol. *τὸ τοὺς θεολόγους — πιστεῶς οὐ προηγουμένης* (P. G. 4, 340 D 10-341 C 5). Praeter hoc librarius ipse alia excerpta margg. inscripsit: ^a (f. 84^v) s. Iohannis Chrysostomi ex libro de virginitate, in vv. *διὰ τὴν ἐνεστῶσαν ἀνάγκην* (VII, 26), inc. *ποίαν ἐνεστῶσαν ἀνάγκην*, des. *καὶ πλημμελεῖν* (cfr. P. G. 48, 566 linn. 13-29), ^b (f. 100^v) <eiusdem ex homil. 29 in epist. I ad Cor.>, in vv. *οἴδατε ὅτι ὅτε ἔθνη ἦτε*

κτλ. (XII, 2), inc. οἴδατε ὅτι ὅτε Ἕλληνες ἦτε, des. ἐξίστανται φρενῶν (P. G. 61, 241 lin. 18 ab ima — 242, 5), ^c (f. 114) s. Isidori Pelusiotae <ex epist. I, 221>, in vv. τί ποιήσουσιν οἱ βαπτιζόμενοι ὑπὲρ τῶν νεκρῶν (XV, 29), inc. [Ν]εκροὺς τὴν τῶν σωμάτων, des. μετασκευασθῆναι πιστεύοντες (P. G. 78, 321 B 5-10), ^d (ibid.) s. Iohannis Chrysostomi <ex homil. 40 in epist. I ad Cor.>, in eadem vv., inc. Ἐπεὶ μέλλοντες βαπτίζειν, des. διὰ τοῦ βαπτίσματος (P. G. 61, 348 linn. 26-46), ^e (f. 114^v) <Isaias XXII, 13-14>. ³ (ff. 120-159) in epist. II ad Corinthios (K I 371-495). Verbor. Τοῦ πρωτοπλάστου — τῆς κολάσεως (ibid. 421 linn. 3-ima) auctor indicatur s. Maximus. ⁴ (ff. 159-179) in epist. ad Galatas (K I 496-560). ⁵ (ff. 179-198) in epist. ad Ephesios (K II 1-68). Orae f. 180^v adpingitur schol. in vv. τὸ εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας ἡμῶν (I, 13), inc. πολλὰ κατὰ ταυτὸν, des. ἐσόμεθα τῆς δόξης αὐτοῦ. ⁶ (ff. 198-211^v) in epist. ad Colossenses (K II 113-156), insertis (ff. 206^v et 207) locis duobus s. Maximi confessoris in vv. νεκρώσατε οὖν τὰ μέλη κτλ. (III, 5), hoc est de charitate centuriae I cc. 83-84 (P. G. 90, 980 A 6-C 2). ⁷ (ff. 211^v-213^v) in epist. ad Philemonem (K II 333-340). ⁸ (ff. 213^v-223) in epist. <I> ad Thessalonicenses (K II 157-191). ⁹ (ff. 223-228^v) in epist. II ad Thessalonicenses (K II 192-211). ¹⁰ (ff. 228^v-241^v) in epist. ad Philippen-ses (K II 69-112), cum scholl. duobus in margg.: ^a (f. 232^v) Theodoti ep. Ancyrae excerptum ex homil. III in die s. Iohannis evangelistae (P. G. 77, 1389 A 5-9), ^b (f. 233^v) s. Athanasii excerptum <ex orat. I contra Arrianos>, in vv. διὸ καὶ ὁ θεὸς αὐτὸν ὑπερύψωσε (II, 9), inc. οὐκ ἀθλ[ον] ἀ[ρετῆς], des. κρατεῖσθαι αὐτὸν ὑπ' αὐτοῦ (cf. P. G. 26, 101 B 6-104 B 6), ab ipsa m. exaratum quae conplura in textu omissa subplevit (v. infra). ¹¹ (ff. 241^v-283) in epist. ad Hebraeos (K II 341-472), auctus quinque scholiis ex s. Io. Chrysostomi <homil. de Melchisedeco>: ^a (f. 251^v) προφητικῶ πνεύματι κινούμενος — τὸν μέλλοντα Χριστόν (cf. P. G. 56, 261 linn. 2-6), ^b (f. 252) οὐ κατὰ τὴν τάξιν Ἀαρὼν — διηνεκὲς προσάγοντα (cf. ibid. 262 linn. 3-7), ^c (ibid.) τῶν μὲν εἰπεῖν ὅτι πολὺς — ἡ αἵρεσις (cf. ibid. 258 linn. 16-36), ^d (f. 255^v) τὸ ἀγενεαλόγητον — διγγῆσεται νοητέον (cf. ibid. 259 linn. 22-37), ^e (ibid.) πολλοὶ μὴ νοήσαντες — ἀνθρώπου γεγονότος (ibid. 260 linn. 23-38). ¹² (ff. 283-298^v) in epist. I ad Timotheum (K II 212-267). ¹³ (ff. 298^v-308^v) in epist. II ad Timotheum (K II 268-306), lac. a vv. εἰς τὸ φέρειν ad vv. ἀλλ' ὅσα ἐλυσιτέλ<ει> (ibid. 303 lin. 11 — 305 lin. 8 a. i.); quod enim superat folii 308 chartae recentiori facie recta adhaerescit, ita ut scriptura legi nequeat. ¹⁴ (ff. 308^v-309) in epist. ad Titum, abrump. in vv. τέκνα ἔχων πιστά. μ<ή> (K II 307-10

lin. 3 a. i.). Adverte insuper ff. 308-309 in longitudinem dimidiata textum lacunosum praebere.

Codex, ab uno eodemque scriba fusco pigmento (nunc evanido) exaratus, fasciculis constat hodie 38 (quaterniones sunt, postremi tamen non nisi sex chartae supersunt). Subputatio graeca duplex obcurrit, i. e. ad ang. sup. ext. primae et ad ang. inf. int. novissimae singulorum paginae; notae tamen aliquot, margine resecto vel charta male habita, perierunt. Folior. seriem perversam restituimus, rectam numerationem typis inprimendam curavimus. Litterae grandiores et maximae, tituli, animadversiones liturgicae, quae quoque die pericope sit in ecclesia recitanda docentes (cf. ex. gr. ff. 12, 14, 47^v), rubro picta. Offendes in margg., ipsa m. scribae exarata, scholia non nulla (cf. nostram enarrationem), animadversiones, subplementa aliquot. Non pauca in textu praetermissa subplevit nescio quis paullo recentiore aetate (v. ff. 88, 116^v, 184, 205, 268 etc.), pigmento subfusco usus. Codex umore et blattis pessum datus, fere ubique tamen sine damno scriptionis, scidulis superinductis parum decore refectus est.

Librum obiter memorat P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III* in *Revue des questions historiques* XLV (1889), pp. 183 n. 1 et 191; qui tamen vir doctus inepte saec. XV illum adsignat.

Integumenta simplici membrana contexta tesseras gentilicias exhibent Leonis XIII P. M. et Io. Ba. Pitra card. bybl. (1869-89).

1502 (olim 1563). Saec. XI-XII (ff. 378, 384 s. XIII-XIV), membr., mm. 313 × 243, ff. 384 (— 66, om.), coll. 2 (exc. 278... 294^v), linn. 48 (rarius 43, ff. 82-89, 302-309). In duo voll. dispertitus (II = ff. 161-384).

s. **Maximi confessoris opera:** ¹ (ff. 4^v-82^v) quaestiones 1-65 ad Thalassium (P. G. 90, 268-773), scholl. margg. instructae fere iisdem ac quae in edit. laud. post singula capita leguntur. Praefigitur (ff. 1-4^v) epistula ad eundem Thalassium (ib. 244-261), scholiis aucta (ib. 265-268 B 7 + duo inedita, in ἀπρίξ [f. 2^v] et in βάκηλος [f. 3]). In fine versus iambici quinque (νῦν δὴ μάλιστα σοῖς προσεσχηκὼς λόγοις — οὕτως ἄριστα καὶ σοφώτατα σφόδρα), a manu saec., ni fallor, XIV fusco pigmento exarati. ² ambiguum libri (ff. 83-89) pars prior ([β'], P. G. 91, 1032-1060), (ff. 89-160^v) pars altera ([γ'], ib. 1060-1417). Adverte post cap. quod inscribitur Θεωρία τῆς εἰς τὸ ὄρος ἀναβάσεως τοῦ Μωσέως (ib. 1117) theoriam quandam τοῦ ἀβρόχου φυνάματος τῶν ἀζύμων, ined., ut videtur, exstare (inc. Οὕτως ὁ λαὸς ὁ τῆς Αἰγύπτου, des. τοὺς ἀξίους πιστεύομεν); absunt contra a cod. contemplationes εἰς τὸ « Ἐὰν σταυρωθῇς ὡς ληστής » et πρὸς τοὺς ἀποροῦντας περὶ τοῦ ῥητοῦ ... « Ὑψηλῆς ὑψηλοτέρα » (1173 B 1-1176 B 1). Obcurrunt in margg. scholia aliquot perbrevia, quae inter tria paullo ampliora invenies (f. 116^{r-v}) in vv. οὐ μόνον ἐνώσεως (1196 B 7), θρεπτικόν (ib. C 7) et κατάπληξιν (1197 B 3). In fine τέλος τῶν σχολίων τοῦ ἁγίου Μαξίμου τὰ εἰς τὸν θεολόγον. ³ (f. 161-161^v)

de duabus Christi naturis, in cod. *περὶ τῶν β' φύσεων τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ὅτι Ἄρειος μὲν καὶ Νεστόριος τὸν τε τῆς θεολογίας καὶ τῆς οἰκονομίας λόγον Σαβέλλιος δὲ καὶ Εὐτυχὴς ἀπεναντίας τούτων συγχέουσιν* ([δ'], ib. 145-149). ^a *epistulae variae*, i. e. ^a (ff. 161^v-163) ep. VI ([ε'], ib. 424-433); ^b (ff. 163-164) ep. VII ([ζ'], ib. 433-440); ^c (ff. 164-165^v) ep. XI ([ξ'], ib. 453-457), subfixa (ff. 165^v-172) expositione orationis dominicalis ([η'], P. G. 90, 872-909) cum scholl. paucis; ^d (ff. 172-174) ep. IV ([κ'], in marg. m. poster. conr. in θ'], P. G. 91, 413-420); ^e (ff. 174-175) ep. VIII, cod. *τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ ἄλλη* ([κα' conr. in ι'], ib. 440-445), cuius in fine, post vv. *ἐν τῇ πείρᾳ τῶν θεόντων γενόμενος* (445 B 8), quaedam inedita evolgavit conlega noster R. Devreesse in *Revue des sciences religieuses* 17 (1937), pp. 25-35; ^f (ff. 175-176) ep. IX ([κβ' conr. in ια'], ib. 445-449); ^g (ff. 176-181^v) ep. I sive sermo hortatorius, *πρὸς Γεώργιον ἑπαρχον πλεύσαντα ἐν Κωνσταντινουπόλει* ([κγ' conr. in ιβ'], ib. 364-392), cum scholl.; ^h (ff. 181^v-183) ep. XIX ([κδ' conr. in ιγ'], ib. 589-597), scholio uno instructa in vv. *τὸ γὰρ ἕκ τινων* (593 B 1), quod inc. *διαφόρων δηλονότι*; ⁱ (ff. 183-193) ep. XII usque ad vv. *μένειν ἀνελάττωτον* ([κε' conr. in ιδ'], ib. 460-468 D 13); quae eam excipiunt opuscula (ib. 469-509) num. κς' (conr. in ιε') distincta sunt; ^j (ff. 193-198) ep. XIII ([κς' conr. in ις'], ib. 509-533); ^k (ff. 198-204) ep. XV ([κη' conr. in ιζ'], ib. 544-576), cum scholl. vulgatis α'-δ'. η' (ib. 576). ^l (ff. 204^v-215) disputatio cum Pyrrho ([θ' conr. in ιη'], ib. 288-353). ^m opuscula theologica et polemica: ⁿ (ff. 215-219^v) ad Marinum presbyterum ([ι' conr. in ιθ'], ib. 9-37), cum scholl. a manu seriore add. (f. 219) in vv. *Τρία οὖν ταῦτα* (ib. 33 B 12) et in vv. *εἶχεν ἐνέργειαν* (ib. 36 B 9); ^o (ff. 219^v-220^v) ad eundem Marinum ex tractatu de operationibus et voluntatibus *κεφάλαια πεντήκοντα* ([ια' conr. in κ'], ib. 40-45), scholl. quattuor adiectis, quorum 3-4 ab ipsa librarii m., duo vero prima a m. poster. exarantur: schol. I, in vv. *τὴν Ἐβιῶνος* (40 C 8), integrum referre iuvat: *οὗτοι* (Ebion nimirum, Paulus Samosatensis et Nestorius) *σὺν Νείλῳ τῷ Καλαβρῷ ὁμόφρονες, καὶ οὐχ ὁμόχρονοι*; cetera explicant vv. *ἔνωσιν* (44 A 6), *γνωμικῶν θελημάτων* (ib. C 8), *πραγμάτων* (ib. C 10); ^p (ff. 220^v-222^v) ex eodem tractatu c. 51 ([ιβ' conr. in κα'], ib. 45-56); ^q (ff. 222^v-223^v) ad Georgium presbyterum ([ιγ' conr. in κβ'], ib. 56-61); ^r (ff. 223^v-224) adversus eos qui dicunt dicendam unam Christi operationem ([ιδ' conr. in κγ'], ib. 64 AB), adversus eos qui dicunt, quod sicut instrumenti etc. (64 BC), adversus eos qui dicunt Christi operationem compositam (64 D-65 A); ^s (ff. 224-227^v) tomus dogmaticus missus in Cyprum insulam ad Marinum diaconum ([ιε' conr. in κδ'], ib. 69-89); ^t (ff. 227^v-228)

in illud [Matth. XXVI, 39] *Pater, si possibile est* ([ις' conr. in κε'], ib. 65-68);
^h (ff. 228-229) variae definitiones usque ad vv. ὁρμή τε καὶ κίνησις ([ις' conr. in κς'], ib. 149-153 B 1); ⁱ (ff. 229-233) exemplum epistulae ad episcopum Nicandrum ([η' conr. in κς'], ib. 89-112); ^k (ff. 233-236v) ad catholicos per Siciliam constitutos ([ιθ' conr. in κη'], ib. 112-132). ⁷ (ff. 236v-248v) mystagogia ([κθ'], ib. 657-717). ⁸ (ff. 248v-251) expositio in psalmum LIX ([λ'], P. G. 90, 856-872). ⁹ <s. Athanasii * de sancta Trinitate>
^a (ff. 251v-258) dialogus I, cod. ἀνομοίου ἦτον ἀρειανιστοῦ, ἀντιλογία μετὰ ὀρθοδόξου ([λα'], P. G. 28, 1116-1157), ^b (ff. 258-262) dialogus II, cod. ἄλλη διάλεξις ἀνομοίου καὶ ὀρθοδόξου ([λβ'], ib. 1157-1181), sine adpendice Palatina quae indigitatur, ^c (ff. 262-270v) dialogus III ([λγ'], ib. 1201-1249), cuius in fine διάλεξις μακεδονιαστοῦ καὶ ὀρθοδόξου, περὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος, ^d (ff. 270v-273) dialogus IV, cod. τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου πρὸς Ἀπολινάριον διάλεξις ([λδ'], ib. 1249-1265), ^e (ff. 273-276v) dialogus V ([λε'], ib. 1265-1285); in fine τέλος τῶν συλλογισμῶν Ἀπολινάριον καὶ τῶν πρὸς αὐτὰς (!) ἀντιθέσεων καὶ λύσεων. ¹⁰ (ff. 276v-277v) opusculum de anima, inde a vv. Ἄπαντα τὰ ὄντα ([λς'], P. G. 91, 353 D 7-361). ¹¹ (ff. 278-291v) computus ecclesiasticus ([λζ'], P. G. 19, 1217-1280; ed. principem paravit D. Petavius, Uranologium etc., Lutetiae Parisiorum 1630, pp. 313-357, ad fidem unius cod. Vat. gr. 505, qui e nostro [v. infra] descriptus est; de opere vide sis E. Schwartz, *Christliche und jüdische Ostertafeln*, in *Abhandl. d. königl. Ges. d. Wissensch. zu Göttingen, Philol.-hist. Kl., N. F.* VIII, 6, Berlin 1905, pp. 81-88). Tabulam quae f. 287 obcurrit phototypice expressam reperies ap. Schwartzium, op. cit., Taf. I. F. 292 rota docet quibus diebus incidant initia ieiuniorum, Pascha, dies expiationis; eiusdem fol. in pag. av. cyclos solaris adornatur 28 annorum (cfr. P. G. 19, 1221-24). Subduntur varia ad computationem temporis spectantia, tabularum ope inlustrata: ^a (f. 293) πῶς δεῖ ψηφίζειν τὸν ἥλιον ἐν ποίῳ ζῳδίῳ ἐστὶ καὶ πόσας ἐν αὐτῷ κέκτηται μονάς, inc. Κρατοῦμεν τὰς ἀπο θῶθ ἡμέρας; ^b (ib.) πῶς δεῖ τὴν σελήνην ψηφίζειν ἐν ποίῳ ζῳδίῳ ἐστὶ καὶ πόσαις ἐν αὐτῷ κέκτηται μοναῖς, inc. Κρατοῦμεν τὰς ἐπακτὰς τῆς ζ; ^c (ff. 293-294) Σύντομος κατάληψις τῆς ἐννεακαίδεκαετηρίδος δι' ἧς ὀφείλει ἐν ἐκάστῳ ἐνιαυτῷ ἢ ἰδ' τῆς σελήνης εὐρίσκεσθαι, inc. Ὅτε ἐμπέση ἡ ἰδ' τοῦ φέγγους τῷ ἀπριλλίῳ μηνί, des. ἡμεῖς δὲ ἐν τῇ πλησίον ἀγία κυριακῇ (f. 293v duae rotae inscribuntur, cyclos decemnovennales praebentes, quarum prior indicat in quam diem mensis martii aut aprilis pascha incidat legale, altera vero quando recurat dies decima septimi mensis, Thersi nimirum, qua die summus sacerdos Sancta Sanctorum ingrediebatur, ostendit; f. 294 summo menses Hebraeorum et menses Romanorum); ^d (f. 294-294v)

διατί ἐώθεν τοῦ ἡλίου ἀνιόντος· πυρὰ ὀρῶμεν ἐν τῷ ἀέρι· καὶ δύνοντος αὐτοῦ· ἐν τῷ μέσῳ δὲ οὐχ οὕτως, inc. Λέγομεν ὅτι ἐκ τῆς γῆς ἀναφέρεται ἀτμίς, des. περὶ ἡμᾶς γὰρ ἐστὶν ἡ σελήνη; adduntur schemata sex, quorum unum, f. 295 totum implens, inscribitur ὀριζόντων καταγραφὴ; ■ (ff. 296-297) annus secundum triplicem computum, i. e. Tyriorum, Romanorum, Alexandrinorum, inc. Γ'. Αὐδοναῖος α. Α' Ἰαννουάριος καλανδ., Ε' Τυβί ς'; † (ff. 298-299) kalendarium Romanum, Tyriorum Hebraeorumque computis, diei noctisque mensuris, variis aliis concursionibus ditatum; ■ (ff. 299^v-300) Romanorum kalendarium solis lunaeque cyclis instructum; † (f. 300^v) tabula praebens concursum diei bisexti cum diebus hebdomadae intra cyclum 28 annorum; † (f. 301) tabula ἐμβολίμους dies ostendens (cfr. P. G. 19, 1224 C); † (f. 301^v) tabula praebens concursum dierum mensis cum zodiaco, quam excipit ὥροπόδιον menses inde a septembri recensens. † (ff. 302-311) liber asceticus ([λη'], P. G. 90, 912-956). † capita de caritate ([λθ'], ib. 960-1073), i. e. (ff. 312-316) prologus et centuria I, (ff. 316-321) centuria II, (ff. 321^v-326) centuria III, (ff. 326-330^v) centuria IV. † capita theologica et oeconomica ([μ'], ib. 1084-1173), hoc est (ff. 330^v-337^v) centuria I (ordo cc. 53-54 invertitur), (ff. 337^v-345^v) centuria II. † eiusdem (?) capita quinquies centena ([μα'], ib. 1177-1392), i. e. (ff. 346-353) centuria I, ἐκατοντὰς τρίτη cod. (a nr. νγ' transilitur per errorem ad νζ', πζ' (νζ', err.) cc. 84-85 complectitur, ρ' demum 98-100), (ff. 353-360) centuria II, ἐκατοντὰς τετάρτη cod., (ff. 360-368) centuria III, ἐκατοντὰς πέμπτη cod., (ff. 368-376^v) centuria IV, ἐκατοντὰς ἕκτη cod., (ff. 376^v-384) centuria V, ἐκατοντὰς ἑβδόμη cod. (ff. 378 et 384 subplevit m. saec. XIII-XIV). In fine ὧδε πέρας δέδωκεν ἀντ' ἄλλον ἄλλος: Χριστὸς ὁ δοῦς τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ τέλος:—

F. 384^v tabulam cum cyclo decemnovennali manus senior inscripsit

Supplementa variis manibus variis temporibus exarata frequenter oris inscribuntur (cfr. ex. gr. ff. 10^v. 25^v. 54^v; 21; 48^v) aequae ac lemmata, animadversiones latine graeceque ab una eademque m., ut videtur, saec. XVI iniecta, sed non uno atramento neque eodem tempore (cfr. ff. 89-91. 93. 335-336. 350 sqq.).

Subflavo pigmento nitidissime exaratus, fasciculos comprehendit 49, quaterniones (except. 35 et 44 binion., postremo 7 ff.), quos librarius ipse, ut vid., graeca subputatione instruxerat in ang. inf. ext. primae singulorum paginae (notae α'-ε', rubrae, iterantur ad ang. inf. int. ultimi folii av. unius cuiusque fasciculi); oris tamen a bybliopego antiquiore resectis numerisque non paucis absumptis, quae deerant notae a m. recentiore subpletae sunt, sed hae quoque, margg. iterum decurtatis, partim effluxerunt. Tituli, ornamenta, litterae grandiores minio picta; f. 1 πύλη rotulis rubro caeruleoque coloribus inlitis exornata.

Folio III (aeque ac praecedentia saec. super. pro custodia addito) scidula mm. 110×165 adhaerescit, in qua m. saec. XVI pauca notantur de aetate, qua Maximus floruit (a. 904!). Ib. inferius libri nota antiquior 1562 (err. pro 1563, cfr. Vat. lat. 7139, f. 12) et, m. L. Allatii, *Maximi monachi Opera uaria* —. F. 1 summo + ἡ βιβλος πέφυκε τοῦ ἱερομονάχου Μάρκου, m. saec. XII; paullo infer. *Collegij Anglicani*, cui inscript. notula subicitur (alia manu, alio atramento scripta) *pro bibliotheca*.

De codice, e quo, ut supra memoravimus, lib. Vat. gr. 505 descriptus est, pauca proferunt R. Devreesse, art. cit. p. 34, G. Mercati, *Per la storia dei mss. greci di Genova* etc. (*Studi e Testi* 68), p. 91, et P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III* in *Revue des questions historiques* XLV (1889), pp. 183 n. 1 et 189 s.

Tabulae corio rubro vestitae; in dorsis impressa exstant scuta Pii IX P. M. et A. Mai card. bybl. (1853-1854).

1503 (olim 1532). Saec. XIV (ff. 1-4. 301-304 saec. XVI), chartac., mm. 290×197, ff. I. 304 (+ 14*), linn. 27-30.

s. Iohannis Chrysostomi in Mattheum ¹ (ff. 1-4) homilia 50, alias 51 (P. G. 58, 503-510), ² (ff. 4-12) hom. 51 (ib. 509-518), ³ (ff. 12-19) hom. 52 (ib. 517-526: manus saec. XVI notavit in scidula orae inf. f. 14^a v adglutinata *hic desunt paginae duae*, sed perperam), τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου φωστῆρος τῆς οἰκουμένης τοῦ Χρυσόστομου cod., ⁴ (ff. 19-27) hom. 53 (ib. 525-532), ⁵ (ff. 27^v-37) hom. 54 (ib. 531-540), ⁶ (ff. 37-46^v) hom. 55 (ib. 539-550), ⁷ (ff. 47-57) hom. 56 (ib. 549-558), ⁸ (ff. 57-65^v) hom. 57 (ib. 557-566), ⁹ (ff. 65^v-74^v) hom. 58 (ib. 565-574), ¹⁰ (ff. 74^v-86) hom. 59 (ib. 573-584), ¹¹ (ff. 86-90^v) hom. 60 (ib. 583-588), ¹² (ff. 91-99) hom. 61 (ib. 587-596), ¹³ (ff. 99-107^v) hom. 62 (ib. 595-604), ¹⁴ (ff. 107^v-114) hom. 63 (ib. 603-610), ¹⁵ (ff. 114-123) hom. 64 (ib. 609-618), ¹⁶ (ff. 123-131^v) hom. 65 (ib. 617-626), ¹⁷ (ff. 132-139) hom. 66 (ib. 625-632), τῇ κυριακῇ τῶν βαΐων, monet cod., ¹⁸ (ff. 139-146) hom. 67 (ib. 631-640), καὶ αὐτὸς τῶν βαΐων cod., ¹⁹ (ff. 146^v-155) hom. 68 (ib. 639-648), ²⁰ (ff. 155^v-163^v) hom. 69 (ib. 647-654), concl. brevior quam in ed., ²¹ (ff. 164-171) hom. 70 (ib. 655-662), ²² (ff. 171-177) hom. 71 (ibid. 661-668), ²³ (ff. 177-183) hom. 72 (ib. 667-674), ²⁴ (ff. 183-189^v) hom. 73 (ib. 673-680), concl. brevior quam in ed., ²⁵ (ff. 189^v-197) hom. 74 (ib. 679-686), ²⁶ (ff. 197-205) hom. 75 (ib. 685-694), ²⁷ (ff. 205-213) hom. 76 (ib. 693-702), ²⁸ (ff. 213-223^v) hom. 77 (ib. 701-710), ²⁹ (ff. 223^v-230^v) hom. 78 (ib. 711-718), ³⁰ (ff. 231-238) hom. 79 (ib. 714-724), ³¹ (ff. 238-245) hom. 80 (ib. 723-730), ³² (ff. 245-252) hom. 81 (ib. 729-738), ³³ (ff. 252^v-260) hom. 82 (ib. 737-746), ³⁴ (ff. 260-266) hom. 83 (ib. 745-752), ³⁵ (ff. 266-272) hom. 84 (ib. 751-758), ³⁶ (ff. 272-278^v) hom. 85 (ib. 757-764), ³⁷ (ff. 278^v-284^v) hom. 86 (ib. 763-770), ³⁸ (ff. 285-291)

hom. 87, ὁμιλία πζ' cod., sed manus post. conr. in πξ' (ib. 769–774),
 39 (ff. 291–297) hom. 88 (ib. 775–782), ὁγδοηκοστή ἐβδόμη cod., sed ἐβδόμη conr.
 in ογδόη, 40 (ff. 297v–302) hom. 89 (ib. 781–788), πη' conr. in πθ' cod.,
 41 (ff. 302–304) hom. 90 (ib. 787–794).

Obeurrunt in margg. ἡθικὰ ν'–ζ' (unum pro una quaque homilia);
 primum (f. 2v) inc. ἔστι δὲ καθαρῶς προσιέναι τῷ τοῦ Χριστοῦ σώματι, supre-
 mum vero (f. 303v) des. καὶ ὅτι ἀγγελικοῦ βίου μίμημά ἐστιν.

Praeter singulos biniones initio et in fine libri saec. XVI subpletos, fasciculi sunt
 37, notis vel ad praesens carentes, quaterniones omnes (primi primum fol. effluxit).
 Seriem folior. paullulum turbatam restitimus. Summo marg. unius cuiusque pag. prae-
 catiunculam illam inter Graecos usitatissimam Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, νιὲ τοῦ θεοῦ, ἐλέησόν
 με τὸν ἁμαρτωλόν adpinxit librarius; qui inde a f. 146v pias quoque invocationes ad
 SS. Deiparam imis oris singular. paginar. iniecit. Animadversiones, conrectiones etc.,
 sive manu scribae (praeter laudata ἡθικά, v. supr.) sive aliorum, perrarae in margg.
 obeurrunt (cf. ff. 28. 47. 241. 251v. 275). Litterae maiores, tituli, ornamenta titulis
 inposita (f. 12 πᾶλη) rubro pigmento exarata. Liber circa oras umore aliquantulum laesus,
 salva tamen ubique scriptura. Quae loca blattae coeperant perterebrare scidularum
 adminiculo vel contexta vel refecta. Officinar. chartar. insignia: in chart. addit. (ex gr. 1.
 301) corona tribus liliis duabusque bacis ornata, cui inpendit stellula radiorum sex
 (cf. Briquet, n. 4854, qui tamen differt); in ff. 5–7 flores duo, quos inter crux surgit
 (proxime adcedit ad n. 6675 apud Br.); in rell. (cf. ex. gr. ff. 30+31) circuli duo linea
 directa in cruculam desinente secti (cf. Br. n. 3190). F. I superne *S. Joannis Chrysostomi*
Homiliæ in Evangelium Sancti Matthæi m. saec. XVI ex. (an. Io. Matthæi Caryophylli?),
 inferius libri nota recentior 1503 nec non siglum sigillumque Athanasiani conlegii;
 f. Iv ✠ / *Græcor(um) Coll(eg)io. Romæ Gasp(ar) Viuianus Vrbinas / Ep(iscop)us Anagni-*
nus / dono dedit. F. 1 in ora inf. *Coll. Græc. Biblioth.*

Codicem memorat P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III* in *Revue des questions*
historiques XLV (1889), pp. 187–188, qui eum tamen, non ultra primas chartas (additi-
 cias, ut vidimus) progressus, saec. XV–XVI perperam tribuit.

Integumentum membrana ἰδιοχρώμει contextum praebet in dorso scutum Pii IX P. M.

1504 (olim 1533). Saec. XIV, chart., mm. 304 × 210, ff. 192, coll. 2, linn. 32–35.

s. Iohannis Chrysostomi eclogae ex diversis homiliis (v. sis S. Haidacher, *Studien über Chrysostomus-eklogen* in *Sitzungsber. d. k. Akad. d. Wissens., phil.-hist. Cl.*, CXLIV B., Wien 1902, III Abhandl.) ob folior. ordinem in
 exempl. turbatum non nunquam inter se permixtae ac confusae. Praecedunt
 (f. 4–4v) indices duo rubr. litt. exarati, alter eclogarum, alter viginti quinque
 opellas recensens (quas forsitan libri pars hodie deperdita vel alibi delite-
 scens conprehendebat) sub tit. Ἐκλογάδην σὺν θεῷ· περιέχων τὰς δεσποτικὰς
 ἑορτὰς καὶ ἐπισίμων ἀγίων, inc. α' Παραίνεσης ψυχωφελεῖς· ἐν τάξει παραβολαῖς

φανερύσα· τίνει παρείκασται ὁ βίος οὗτος· καὶ εἰς πῖον τέλος καταστρέφη, des. κε' Παντολέοντος διακόνου κτλ. περι τῶν θαυμάτων τοῦ ἀρχιστρατήγου Μιχαήλ.
¹ (ff. 5-13) de oratione, hom. 2 (P. G. 63, 579-590); ² (ff. 13^v-18) de paenitentia, hom. 3 (ib. 589-596); ³ (ff. 18^v-22) de ieiunio et de temperantia, hom. 4 (ib. 595-602); ⁴ (ff. 22-25^v) de humilitate, hom. 7 (ib. 615-622); ⁵ (ff. 25^v-28^v) de anima, hom. 8 (ib. 621-624); ⁶ (ff. 28^v-34^v) de non contemnenda ecclesia Dei, hom. 9 (ib. 623-632); ⁷ de providentia, hom. 10, cuius membra disiecta sic compones: ^a (ff. 34^v-35^v col. sin., lin. 5) ab initio usque ad vv. ἀρχὴν τὸν ἄνθρωπον (ib. 631-632 lin. 33 a. i.), ^b (ff. 36 col. dext., lin. 2 a. i. — 39 col. sin., lin. 5 a. i.) vv. τί οὖν ἐροῦμεν — συγγνώμης ἄξια (635 lin. 27), ^c (ff. 35^v col. sin., lin. 5-36 col. dext., lin. 2 a. i.) vv. καὶ τίνος ἔνεκεν — ἀδιάπτωτον χρόνον (636 lin. 29 a. i.), ^d (ff. 41^v col. dext., lin. 6-42) a vv. χωρὶς προνοίας ad finem (638); ^e de divitiis et de paupertate, hom. 11, hac ratione legenda: ^a (f. 42-42^v col. sin., lin. 7 a. i.) ab initio usque ad vv. καὶ δια παντός (ib. 637 linn. 5-31), ^b (ff. 39 col. sin., lin. 5. a. i. — 41^v col. dext., lin. 6) vv. αὐτῶν ἀνυμνῶν οὐκ ἀφίστατε — ἓνα ποῦ μόνον (640 lin. 10 a. i.), post quae vv. propter casum folii unius in exempl. desiderantur illa ἔχειν, ἢ τὸ πολὺ — πλούσιον εἰσελθεῖν (641 lin. 12 a. i.), ^c (ff. 42^v col. sin., lin. 7 a. i. — 46^v) a vv. εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ad finem (646); ^d (ff. 46^v-51^v) de ingluvie atque ebrietate, hom. 12 (ib. 645-652); ^e (ff. 51^v-55) de adversa valetudine et medicis, hom. 13 (ib. 651-656); ^f (ff. 55^v-57) de mulieribus et pulchritudine, hom. 14, excerptum a vv. Πολλοὶ τῶν πόρνες πρόσέχόντων ad vv. φιλεῖν τοὺς τοιοῦτους οὐ δυνάμεθα (ib. 657 lin. 28-659 lin. 12) + doxol.; ^g (ff. 57-62) de avaritia, hom. 15 (ib. 665-672); ^h (ff. 62-64) de prosperitate et adversitate, hom. 5, edit. (ib. 601-606) brevior (om. enim vv. Ἀλλὰ καὶ ὁ μακάριος Παῦλος — ἠκολούθησεν αὐτῷ [603 lin. 14-604 lin. 4 a. i.] nec non illa Ἀκούσωμεν τι φησιν ὁ πλούσιος — ἐκέρδανέ τι πλεόν [606 linn. 5-17]); ⁱ (ff. 64-67) de superbia et inani gloria, hom. 16 (ib. 671-678); ^j (ff. 67^v-70^v) de invidia, hom. 17 (ib. 677-682); ^k (ff. 70^v-75) de odio et inimicitiiis, hom. 18 (ib. 681-686); ^l (ff. 75-78) de tristitia et maerore, hom. 19 (ib. 685-690); ^m (ff. 78^v-82) de ira et furore, hom. 20 (ib. 689-694); ⁿ de patientia et longanimitate, hom. 22, sic legenda: ^a (ff. 82-83 col. sin., lin. 8) ab initio usque ad vv. ταῦτα ἐν πόποτε (recte ταῦτα ἐννοῆσαί ποτε; ib. 701-702 lin. 24 a. i.), ^b (ff. 83^v col. dext., lin. 8 a. i. — 84^v col. dext., lin. 9) vv. τῆς περὶ τὰ παλαίσματα — εὐτελῶς βεβιοκότων· ἀλλὰ (703 lin. 25 a. i.), ^c (f. 83 col. sin., lin. 8-83^v col. dext., lin. 9 a. i.) vv. τὸσαύτης ἀπόλελαυκῶς τιμῆς — τῆς προθυμίας τῶν (704 lin. 26 a. i.),

^a (ff. 85^v col. sin., lin. 11 a. i. — 86^v col. sin., lin. 6) vv. ὑπὲρ ἀρετῆς πόνων — σιδηροῦς ἄνθρωπος, ποίος ἀδά<mas> (705 lin. 23 a. i.), [■] (ff. 84^v col. dext., lin. 9–85^v col. sin., lin. 12 a. i.) vv. ἡμὰς (recte <ἀδά>mas) τὸσαῦτα — αἱ γυναῖκες καὶ ἡ (recte οἱ) (706 lin. 20 a. i.), ¹ (ff. 86^v col. sin., lin. 7–94^v) a vv. πρὸς ἡκοντες ἅπαντες ad finem (716); ²⁰ (ff. 95–107^v) de eleemosyna <et hospitalitate>, hom. 23 (ib. 715–732), deficientibus vv. Ὡ τῆς ἀναισχύντου — προσεῖχεν αὐτοῖς (727 lin. 8–728 lin. 8) propter folium unum in exempl. deperditum; ²¹ de dilectione, hom. I, sic reconponenda: ^a (ff. 107^v–111^v col. dext., lin. 11 a. i.) ab initio ad vv. ἡ λιμὸς ἡ διωγμὸς (ib. 567–572 lin. 19 a. i.), ^b (ff. 113^v col. dext., lin. 2–115^v col. sin., lin. 8) vv. τοὺς κοινωνοὺς τῶν τραπεζῶν — πάλιν ἠνέξατο (573 lin. 3 a. i. — 576 lin. 22: quae vv. in ed. praeuunt, i. e. ἡ γυνότις, ἡ κίνδυνος — φίλους ἐννοεῖτε, abscisso fol. uno in exempl., deperdita sunt), ^c (ff. 111^v col. dext., lin. 12 a. i. — 113^v col. dext., lin. 1) vv. ὅτι μαρτυρίου μείζον — ὁδῶ προβέροντες. Εἰ δὲ οὐ<κ> (576 lin. 22–579 lin. 11), ^d (f. 117 col. dext., linn. 11–ima) conclusio inde a vv. <οὐ>κ ευθέως γίνεται (580); ²² de doctrina et conreptione, hom. 6, cuius ordinem restituas: ^a (ff. 117^v–119 col. sin., lin. 15) ab initio ad vv. εἰπεῖν τί καὶ ἀπολογήσασθαι (605–608 lin. 7), ^b (ff. 115^v col. sin., lin. 8–117 col. dext., lin. 11) vv. ἀλλ' αἰσχύνῃς πολλῆς — ἔχει παραμυθίαν τοῦ (610 lin. 17), ^c (ff. 119 col. sin., lin. 15–123^v) a vv. λέγειν τὴν πηθῶ ad finem (610 lin. 17–616); ²³ de peccato et confessione, hom. 24, hac ratione legenda: ^a (ff. 124–128 col. sin., lin. 10 a. i.) ab initio ad vv. οὕτω καὶ ὁ πιστὸς (731–737 lin. 18), ^b (ff. 133^v col. sin., lin. 7–135 col. dext., lin. 11) vv. βίον διεφθαρμένον — καὶ οἰκέτας ἐρυθρίασαντες (739 lin. 21), ^c (ff. 129^v col. dext., lin. 9 a. i. — 133) a vv. ἐπιόικεστέρουσ· οὐδὲν πράττομεν ad finem (744); ²⁴ de imperio, potestate <et gloria>, hom. 21, hac ratione: ^a (f. 133–133^v col. sin., lin. 6) initium usque ad vv. μετὰ τῶν θεῶν νόμων (ib. 695 linn. 1–22), ^b (ff. 128 col. sin., lin. 10 a. i. — 129^v col. dext., lin. 10 a. i.) vv. ὥστε αὐτὸν ἐν πατρὸς τάξει — ἐαυτὸν ὀχυρωσας (697 lin. 29 a. i.), ^c (ff. 135 col. dext., lin. 11–138^v) a vv. οὗτος ἐπεπύδησεν τῷ τυράννῳ ad finem (702); ²⁵ (ff. 138^v–147^v) de futuro iudicio, hom. 25, ommiss. vv. Εἰ ὁ μωρὸν λέγων — τοῦ θεοῦ φοβούμενοι (ib. 743–748 lin. 7 a. i. et 749 lin. 28 a. i. — 754); ²⁶ (ff. 147^v–157) de virtute et vitio, hom. 26 (ib. 753–764); ²⁷ (ff. 157–163) de magnanimitate et fortitudine, hom. 32 (ib. 811–818); ²⁸ (ff. 163–167^v) de iuramentis, hom. 28 (ib. 771–778); ²⁹ de morte, hom. 31, hoc ordine: ^a (ff. 167^v–173 col. sin., lin. 8 a. i.) ab initio ad vv. τοὺς ἀποθνήσκοντας (ib. 801–808 lin. 21), ^b (ff. 179 col. dext., lin. 12–180 col. sin., lin. 4 a. i.) vv. ἀπλῶς κλέομεν, ἀλλὰ

τοὺς — αὐτῷ τὸν στέφανον (809 lin. 19), ^c (ff. 174 col. sin., lin. 6–175^v) a vv. ποιῆσαι βουλόμενος ad finem (812); ³⁰ de puerorum educatione, hom. 27, sic componenda: ^a (ff. 176–179 col. dext., lin. 12) ab initio usque ad vv. πρὸς ταύτην ἀνεσχυντήσομεν (ib. 763–768 lin. 27 a. i.), ^b (ff. 173 col. sin., lin. 7 a. i. — 174 col. sin., lin. 6) vv. ὁ τῶν νόμων ἐπικείμενος — ἀπελθὼν φησι πρὸς τὸν (769 lin. 29 a. i.), ^c (ff. 180 col. sin., lin. 4 a. i. — 182) rell. inde a vv. υἱὸν τὸν ἐμὸν (772); ³¹ (ff. 182–190) de mansuetudine <et malorum patientia> et iniuriarum memoria hom. 29. Vv. τὰ προστάγματα· ἡμεῖς δὲ — ἡ διαφορὰ γίνεται (786 linn. 6–21) nec non illa ἄκουσον γὰρ τί φησι κτλ. usque ad finem (787 lin. 31–788; cfr. 786 n. a) subplevit in f. 189 add. manus posterior, saec. nimirum XV; alia m. antiquior eadem coeperat exarare in f. 190, pariter adiecto, sed ultra vv. ὁ Πέτρος πρὸς τὸν Χριστὸν (787 lin. 31) non est progressa.

In margg. libri saepe rubr. litt. adnotatur ex quibus Chrysostomi operibus eclogae excerptae sint.

Fasciculorum ratio, quae quidem olim fuerit, non semper dignosci potest, cum singula ff., temporis iniuria plerumque dissoluta, recentioris bybliopegi artificio conglutinata sint neque ubique, margg. ferro decurtatis, graecos numeros deprehendere liceat, orae sup. dext. primae pag. unius cuiusque fasciculi adpictos. Quae adhuc superant notae (γ-θ. ιγ-ιδ. ις-ιζ) ad quaterniones pertinent omnes; de rell. fasciculis minus certum iudicium, sed omnes vel saltem plerique quaterniones fuisse videntur. Folior. subputationes duae exstant: recentior, plumbo adscripta, chartas additas (1–4) comprehendit, antiquior neglexerat. Litterae maiores et maximae, tituli, lemmata rubro delineata, ornamenta plerumque rubro ac nigro. F. 125^v laterculus dexter scriptura vacat, textu tamen integro. Officinae chart. signum quod unum occurrit (ex. gr. ff. 4. 9. 30. 78 etc.) aquila est (cf. Briquet, n. 73); in ff. add. ^a (3. 192) pondus (cf. Br. n. 12404), ^b (189) arcus cum sagitta (cf. Br. n. 779 et sqq., omnes tamen plus minusve a nostro discrepant).

Codex madore blattisque circa margg. non nihil laesus reffectus est super. saeculo eadem ratione ac n. 1503; folior. acies flavo colore antiquitus tincta.

F. 1 summo m. saec. XVI *Excepta* (sic) *ex S. Jo: Chrysostomo*. F. 2, praeter conscribilationes aliquot sine pretio, leges 1462. / *el p(rese)nt(e). libro. p(er)uene a mj Nic(ola)o. Coza, p(er) la part(i)chula d(e) la fraterna*; quae inscriptio in alia lin., paullo fusciora atramento, iteratur. In facie aversa eiusdem fol. + 1476 *adj 4 marzo mj Polo Ssrittochj / Egregio ett ssapienttj viro d(omi)no mjsser Njcholao Coza djnjsimo prohulattoris / a Napoly de riamo*; infer. + αυθ(έρτα) μου / Μ(αγνι)fi(ς)co ett generoso. d(omi)no Lubertto dj Piroli. djnjsimo chaffelano Chorons / Spett(a)belj ett generoso. F. 3 medium occupat leonis imago evangelii libro insistentis; in quo rubro liquore scriptum exstat MARKO, lat. scil. graecisque litteris mire permixtis; inferius cod. nota antiquior 1533, tamen deleta; in pag. aversa F. Accidae inscriptio graeca nuncupatoria (eadem f. 190, sed latine, quam phototypice ed. Io. Mercati, *Per la storia dei mss. greci di Genova* etc. [*Studi e Testi* 68], tab. III b); superius, ipsa Accidae m., — βιβλιον — τρίτον — του — / ~: Χρυσοστόμου: ~ / .

Γ., deinde Ἑκλογαὶ ἀπὸ διαφορῶν λόγων ἐκ τῶν / λογῶν τῶν εἰς τοὺς ἀνδριάντας λογ(οί), λα' / — : φιλλα. ρπζ': ~. F. 4 summo 1504 nec non (alia m.) *Colleg. Græc. Cat. Inscript. Bibl.*; ibid. in margine inf. siglum sigillumque s. Athanasii (phototypice ed. apud Mercati, op. cit., tab. III c). F. 191 calami probationes, quas inter *Mag(nifico ac g(e)n(er)oso D(omi)no Nicho-laus* (sic), monogramma $\overline{\text{H}}$ inferiusque *ιοαννι ο coζas* (Cozas) *ι τι c'ριτι* (ἐν τῇ Κρίτῃ?), latinis graecisque litteris, ut supra, permixtis.

Librum paucis memorant P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III* in *Revue des questions historiques* XLV (1889), pp. 183 n. 1 et 186 (ubi perperam saec. XV tribuitur) et Io. Mercati, op. laud., p. 96 n. 2.

Integumentum simplici membrana vestitum Pii IX tesseram gentiliciam in dorso exhibet.

1505. Saec. XVI ex., chartac., mm. 308 × 216, ff. IV. 176, linn. 26.

Theodoreti historiae ecclesiasticae ¹ (ff. 3–44v) liber I (P. G. 82, 881–989), ² (ff. 46–82v) lib. II (ibid. 992–1084), ³ (ff. 84–99) lib. III (ib. 1085–1122), ⁴ (ff. 101–131v) lib. IV (ib. 1121–1197), ⁵ (ff. 133v–168v) lib. V (ib. 1197–1280).

Inscriptiones singulorum capitum desiderantur, paucissimis tantum exceptis (ex. gr. ff. 15v; 17v in marg. ext.), singulis autem libris praefiguntur (ff. 1. 45. 83. 99v. 132) tabulae τῶν κεφαλαίων. In margg. conrectiones, subplementa, capitum numeri ipsius librarii manu.

Fasciculi 22, quaterniones omnes (excepto novissimo, ternione), graece signantur in marg. inf. medio primae et ultimae unius cuiusque fasciculi paginae: initio et in fine custodiae loco adiecta sunt folia quaterna. Officinar. chartariar. insigne: (cf. ff. IV. 169. 171) scala inserta scuto, cui superstat stella radior. sex (parum differt a n. 5927 apud Briquet), in foll. vero add. (cf. II + III. 174 + 175) galerus praelaticus, superinposita cruceola (cf. Br. 3483) additisque litt. HB, quas inter flosculus trium folior. surgit. Litterae maiores et maximae, tituli, ornamenta (non ineleganti calamo delineata) ubique nigra. Ff. I–IV. 169–176v pura. Operculo anter. av. inscribitur *Theodoreti Historia ecclesiastica*; quae inscriptio f. IVv summo (L. Allatii) manu iteratur, praefixa codicis nota 150. (ultima nota atramento deleta legi nequit).

Codicem breviter describit L. Parmentier, *Theodoret Kirchengeschichte* etc., Leipzig 1911, p. X, ubi saec. XIV perverse tribuitur.

Integumenti tabulae, corio fusco signato antiquitus obductae, fibularum vestigia tantum retinent.

1506. An. 1024 (f. 80v), membran., mm. 296 × 232, ff. I. 80 (I chartac.), 2 coll., linn. 34.

1 Constitutionum apostolorum * ¹ (ff. 1–4v) liber III inde a vv. <κο>δράντης· καὶ θεασάμενος αὐτήν (ed. F. X. Funk, Didascalia et constitutiones apostolorum, Paderbornae 1905, pp. 197 lin. 12–217 [P. G. 1,

780 B 7-805]); ² (ff. 4^v-8) lib. IV (F. 219-235 [M., vol. cit. 808-825]), in capita 11 distributus (14 in ed.), nam cc. 2-4, 12-13 in unum contrahuntur. ■ (ff. 8-20^v) lib. V (F. 237-301 [M. 828-908]), cuius sunt capita num. 24 (20 in ed.), c. 1 enim et 13 bifariam dividuntur (cod. α'-β'. ιδ'-ιε'), 14 quadrifariam (ις'-ιθ'), 15 autem cum praeced. conflatur. ⁴ (ff. 20^v-36) lib. VI (F. 303-385 [M. 909-992], c. 6 absque numero, 12-13 in unum coactis, 14 vero in duo cc. dispertito. ■ (ff. 36-48^v) lib. VII, omiss. cc. 47-49 (F. 386-454 lin. 16 [M. 996-1055 A 13]). Cap. 2 in duo partitur, nn. capitum κ'-κα' desunt, κβ' respondet c. 22 in ed.; sequitur c. κδ' (23, ed.), deinceps numm. margg. adscripti, quibus capita distinguuntur, omnino cessant, si ultimos dum taxat excipias με'-μς' (= 45-46 ed.). Tituli autem, oris pariter adpicti, iam defecerant post c. θ' (= 8, ed.), sed capitibus με'-μς' mox laud. adpinguntur. ■ (ff. 48^v-72^v) lib. VIII (F. 460-562 [M. 1061-1156]). Titulo vulgato praemittitur Διαταγαὶ τῶν ἁγίων ἀποστόλων· διὰ Κλήμεντος τοῖς ἔθνεσιν ἀποσταλείσαι· βιβλία ζ'; post c. δ' (cc. α'-γ' respondent in ed. cc. 1-5) numeri capitum constanter desunt. Folii 59^v marg. externum complevit m. saec., ni fallor, XIV excerpto s. Gregorii Nazianzeni ex orat. 30, vv. Ἐννατον ἐκεῖνο φήσουσιν — νοεῖται μοι ἡ παράκλησις (P. G. 36, 121 C 1-124 A 6) conplectente. Post vv. καὶ ὁ διάκονος λεγέτω· προέλθετε ἐν εἰρήνῃ, in fine c. 39, inseruntur (f. 69) canones apostolorum * 1-4 (Funk, op. cit., 564 linn. 1-14 [P. G. 137, 36...41]).

² (ff. 72^v-78) canones apostolorum * 5-85, nn. α'-ση' distincti (F. 564 lin. 15-592 lin. 9 [P. G., vol. cit., 44 B 3...212 D 6]), subfixa adpendicula ταῦτα καὶ περὶ κανόνων ὑμῖν etc. (F. 592 lin. 10-594 lin. 5 [M., ib. 211 n. 31]). De canonum ratione haec adverte: nn. 12-13 in unum contrahuntur (η'), pariter ac 15-16 (ι') et 39-40 (λγ'), 36 in duos dispertitur (κθ'-λ'), 18 numero caret. Can. 37 (λα') praeponitur titulus περὶ συνοδῶν ὅτε ὀφείλει γίνεσθαι; post can. vero 50 (μγ') exscribuntur loci duo editi apud Funk, op. cit. p. 580 n. 2 (M., ib., 139-140 n. 73), i. e. ex titulo 36 conlectionis canonum Iohannis Scholastici (cod. τίτλου λς' κεφάλαιον· μγ') illa Διδασκέσθω μέντοι ὁ βαπτιζόμενος — καθαιρεῖσθωσαν et ea quae in ipsa conlectione leguntur tanquam canon apostolor. 51, sc. Ὁ τὸν πατέρα πεπονθέναι — ἐν πνεύματι διάταξιν (haec in cod. inde a vv. Ὑμεῖς οὖν ὦ ἐπίσκοποι caput efformant μδ'). Can. 85 num. caret, sed inscript. litt. grandior. minio pictis instruitur περὶ βιβλίων ἐκκλησιαζομένων. In fine, litt. pariter rubr., Διατάξεις τῶν ἁγίων ἀποστόλων· διὰ Κλήμεντος τοῖς ἔθνεσιν ἀποσταλείσαι.

³ (f. 78-78^v) <Hippolyti*> index apostolorum et discipulorum Domini (BHG. 153) sub tit. περὶ τῶν ιβ' ἀποστόλων· ἐν ποίοις τόποις ἐκήρυξαν· καὶ ἐν

ποίοις ἐτελεώθησαν (v. Th. Schermann, *Prophetarum vitae fabulosae, indices apostolorum etc.*, Lipsiae 1907, pp. 164–167 in adpar. crit.), cui subiciuntur, nulla distinctione facta, (ibid.) adpendiculae de Tito, Crescente, eunuchō Candacis reginae deque LXX discipulis (Schermann, pp. 127–128) nec non de quattuor evangeliiis commentatiuncula, Epiphānio tributa (Schermann, op. cit. p. 129). Sequuntur ^a (ibid.) Δεῖ γινώσκειν τὸ πῶς συνεγράφησαν τὰ δ' εὐαγγέλια (ed. laud., pp. 128–129), ^b (ff. 78^v–80^v) apostolorum discipulorumque Domini index graeco-syrus qui dicitur (BHG. 154; Schermann, pp. 171–177).

Praeter numm. ac titulos memoratos exstant in margg. conrectiones, lemmata ipsius scribae m.; illa ω, θ etc. saepius obcurrunt.

Codicem efficiunt quaterniones 10, quorum notas in cassum exploravimus. Tituli, numeri, litterae maiores, lemmata, rubricae quae nuncupantur (in lib. VIII Constitutio-num) minio picta. Litterae maximi moduli librorum initio nec non ornamenta (satis eleganter depicta) eisdem inposita tribus micant coloribus, viridi nimirum caeruleo rubro.

Folia conplura madore circa margg. corrupta, ubique tamen sine damno scriptionis; in f. 80^v perquam male habito librarii subscript. litt. rubr. exaratam sic explicabis + τέρμα εἴληφεν ἡ βιβλος / τῶν διατά[ξ]εων τῶν ἀγίων ἀποστόλων· διὰ χειρὸς / Ἀθανασίου τοῦ εὐτελοῦς / ἀββὰ πρεσβυτέρου· μη(νὶ) μαρτίῳ κε' ἡμ' δ' ω γ' ινδ' ζ' / ε. ςφλβ' + παρακαλῶ / δὲ παντας εὐχ[εσθαι] ὑπερ ἐμοῦ διὰ τὸν κ(ύριον) + (non exstat apud Vogel-Gardthausen, *Die griechischen Schreiber* etc.). F. IV syllabus cod. perbrevis (latine), m. <L. Allatii>, praefixo num. 1506 (6, ut vid., conr. ex 7); subfigitur, m. <Iosephi Cozza-Luzi>, *Codex Bibliothecae Cryptaeferatae* atque infer. nota ψψ (haec ipsa in ora inf. f. 1; cf. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III*, in *Revue des questions historiques* XLV [1889], p. 209 n. 3). F. 1 in ang. sup. ext. N.º 47, cancell. (cf. Io. Mercati in *Journal of Theological Studies* XV [1914], pp. 453 sq. [*Opere minori* III 338–339], deinde 1506 (conr. ex 1507, m. <L. Allatii>), denique m. antiquiore *Canones apostolorum*). Inter ff. 2–3 chartae duae reponuntur mm. 170 × 115, quarum prior indiculum graec. codicis praebet manu hierom. Crypten. <Lucae Felicis>, praemissa nota ψψ, subfixa vero (al. manu) animadv. τοῦτο τὸ βιβλίον ἦν τῆς μονῆς τῆς Κρυπτοφέρνης.

Codicem descripsit Funk, op. cit. p. xxv; librarii subscriptionem ab ipso evolgatam, non integram tamen neque sine mendis, adcuratissime iterum edidit Io. Mercati in *Miscellaneis Amelli*, Montecassino 1920, p. 95 n. 4 (= *Op. min.* IV, 145 n. 4). Pauca invenies apud Hagiographos Bollandianos, p. 127, et apud Theodorum Schermann, ed. laud., p. Lvi, ubi codex temporis nota, ut vidimus, instructus saec. XIII–XIV ineptissime tribuitur.

Tabulae rubro tergore obductae; in dorso scuta Pii IX et Io. Ba. Pitra card. bybl. (1869–1889).

1507. Saec. XV, chartac., mm. 285 × 205, ff. II. 42, linn. 33–35.

Hesiodi Opera et dies cum <Moschopuli> glossa interlin. et scholl. margin. ed. Th. Gaisford, *Poetae graeci min.*, Lipsiae 1823, vol. II, pp. 36 lin. ima...

447 lin. ima). Obcurrunt sub finem scholia non nulla Proclo tributa: ^a (f. 36^v) ad vv. μηδ' ἐπὶ λουτρῷ (v. 751) schol. παρακελεύομαι μὴδὲ ἐπὶ λουτρῷ — τούτων ἀπολαύειν (Gaisford 410 linn. 11–19, sub nom. Moschopuli), ^b (f. 37) ad vv. μηδέποτε ἐν προχοῇ ποταμῶν (v. 755) schol. ταῦτα διαγράφει — ἂν παρίδοιεν (G. 411 linn. 27–32), ^c (f. 39) ad vv. πεφυλαξο δὲ θυμῷ (v. 795) schol. Τοὺς πρὸ τούτων τέσσαρας — ἐν ταύταις οὐ δέον (G. 436 lin. 28–437 lin. 1), ^d (f. 40) ad vv. παῦροι δ' αὖτε (v. 818) schol. εἴρηται μὲν ἐλλειπτικῶς — ὡς χαλεπὴν (G. 444 lin. 27–445 lin. 5, sub nomine Procli et Moschop.). Praecedunt (ff. 1^v–2^v) de Hesiodi vita et poemate excerpta e Tzetzae introduct., multis ad arbitrium inmutatis (inc. Ἡσίοδος σὺν ἀδελφῷ τῷ Πέρση, des. τὸ παρὸν βιβλίον ἐξέθετο, cf. Gaisford pp. 14 lin. 4–22 lin. 9), subfixa vero adnotatiuncula de athetesi prohoemii Operum (cfr. G. 3 lin. 20–4 lin. 3).

Margg. insunt grammaticalia, lemmata perrara non unius calamo per-scripta; quae manus f. 35^v Hesiodi στίχον ex alio loco inter linn. iniecit, eadem mihi esse videtur atque illa qua cod. Vat. gr. 62 totus exaratur, i. e., nisi egregie fallor, Guarini Veronensis (cf. verba graeca in epistt. autographis quas exhibet cod. Vat. lat. 3908, ff. 156 et 221). Adverte praeterea locos parallelos ex latinis auctoribus (Vergilio, Cicerone, Statio) hic illic adferri, minutis litteris descriptos.

F. II inseritur Hieronymi <Castelli> ad Guarinum Veronensem praeceptorem suum epistula metrica autogr., qua librum ad illum redditum comitatur (ed. R. Sabbadini, *Epistolario di G. V.*, II, pp. 423–424 et cf. ib. III, 382).

Comprehendit quaterniones 5 (ff. 3–42), nulla nullibi nota, vel ad praesens, distinctos; initio autem binio exstat, Hesiodi vitam supra laud., a manu coeua descriptam, exhibens. Poetae textus paginar. occupat partem inter. (4–15 vv.), scholl. in margg. sup., ext., inf. exarantur. Litterae initiales, tituli (ff. 1^v. 3), glossae interlin. rubro liquore evanido scripta, aequae atque Hesiodi vv. pleraque initio scholior. adlata. Signum officinae chartariae trimontium est circulo inclusum (cf. Briquet n. 11849, qui tamen differt). Ff. I. 41–42 vacua. F. 1, m. <L. Allatii>, *Hesiodi opera et dies cum enarratione. / eiusdem vita*; ibid. in marg. summo 1507, conr., ut vid., ex 1572. F. 42^v superne Ἰς Ἄρς; inferius, m. saec. XV, signorum luminumque caeli nomina breviata *Li(bra). ari(es)* etc.

De codice pauca perstrinxit H. Schultz, *Die handschriftl. Ueberlieferung d. Hesiod-Scholien* in *Abhandl. d. königl. Gesells. d. Wissens. zu Göttingen, Phil.-hist. Kl.*, N. F., Bd. XII, 4, Berlin 1910, p. 26.

Integumentum ex membrana *idioχρώμωι* confectum stemmata in dorso praebet Pii IX et Io. Ba. Pitra card. bybl. (1869–1889).

1508 (olim 1537). Saec. XIV. XV, chartac., mm. 282×213, ff. 274 (184-273 coll. 2), linn. 27-28 (ff. 1-172), 25-26 (173v-182), 30-39 (ff. reliqua).

I (ff. 1-173) menaea octobris et novembris canones haud paucos conplectentia, quos, utpote ab ed. Romana exsulantes ac maximam partem, ut videtur, nondum evolगतos, recensere iuvat: ¹ (ff. 1v-3v) in s. Ananiam (1 oct.), inc. *Ανοίξωμεν στόμα εύφημικόν* (ed. Venet. 1873, pp. 4...9); ² (ff. 12v-14v) in s. Charitinam (5), inc. *Σύμφωνως έν άσμασι*, Theophanis; ³ (ff. 29-31v) in VII concilium universale (11), inc. *Πάντες δόμεν δόξαν*; ⁴ (ff. 35v-37v) in ss. Carpum et Papyrus (13), inc. *Κάρπου και Παπύλου*, Iosephi (sub eadem acrostichide atque in codd. Hierosol. s. Sabae 73 et 578, cf. Papadopoulos-Kerameus, *Ιεροσολυμιτική βιβλιοθήκη*, II, pp. 132 et 596; cf. etiam Crypten. Δ. α. II, Rocchi 292); ⁵ (ff. 41-42v) in s. Lucianum Antiochenum (15), inc. *Έκ της δοθείσης σοι μάκαρ*, Theophanis; ⁶ (ff. 59v-61v) in s. Abercium (22), inc. *Αγιασθής διά βίου*, Clementis (ed. e nostro cod. I. B. Pitra, *Analecta sacra* II, pp. 180-186; cfr. quoque Crypten. modo laud., ib.); ⁷ (ff. 67-68v) in ss. Marcianum et Martyrium (25), inc. *Τους εύσεβεΐς άθλοφόρους* (ib.); ⁸ (ff. 74v-76) in s. Varum (28), inc. *Αναφανείς έν τω ύψη*, Iosephi; ⁹ (ff. 82-84) in s. Abramium (31), inc. *Ταΐς θείαις λαμπόμενος*; ¹⁰ (ff. 90v-92v) in ss. Acepsiman, Aeithalan et Ioseph (3 nov.), inc. *Περίφέρων μου* (cf. cod. Crypten. Δ. α. III, Rocchi 293); ¹¹ (ff. 93-94v) in s. Iohannicium magnum (4), inc. *Όδόν την εισάγουσαν*; ¹² (ff. 95-96v) in ss. Galactionem et Epistemen (5), inc. *Ζωόποιω τριάδι* (cf. Crypten. cit., ib.); ¹³ (ff. 114-116v) in s. Iohannem eleemosynarium (12), inc. *Ασματικώς σήμερα* (ib.); ¹⁴ (ff. 133-134v) in s. Romanum martyrem (18), inc. *Αδύτοις μαρμαρυγαΐς*; ¹⁵ (ff. 149v-151v) in ss. Sisynnium et Memignum (23), inc. *Τας όδους του δεσπότου*.

Subduntur ακολουθίαι ^a (ff. 173v-179) s. Georgii (3 nov., cf. animadv. marg. f. 90 adscriptam), cui canones duo adsignantur, nempe *Αθλων ιέρων άνύσας δρόμους* et *Τον θεϊόν άγώνα* (charta una post f. 176 deperdita, pauca desiderantur), nec non ^b (ff. 179-182) s. Parasceves (26 iul.), in quam ακολουθίαν per librarii oscitantiam oda prima canonis *Τους νοήτοϋς σήμερα* in hieromartyrem Hermolaum (cf. cod. Crypten. Δ. α. XXIII, Rocchi 324), eadem die una cum Parasceve cultum, inrepsit.

Margg. frequentissime obcurrunt illa $\bar{\theta}$ (θεοτόκιον) et $\bar{\mu\rho}$ (μαρτυρικόν) nec non, inde a f. 141v, $\kappa\alpha\tau^{\bar{\alpha}}$, καταβασία scil. Non nulla omisa ipse librarius subplevit (ex. gr. ff. 54v, 67, 71, 128v), alia aliae manus iniecerunt, quas singillatim recensere minus utile arbitramur (cf. ff. 90, 128, 140v s., 146v,

154^v, 177). Δοξαστικά vesperarum, a scriba constantissime praetermissa (cf. tamen f. 79), subfecit in margg. ff. 1^v-2, 4, 15 etc. manus haud multo posterior, aequae ac troparia quaedam; ipsa et notulas liturgicas non semel (ff. 14^v, 47^v, 121, 169) oris inscripsit.

2 (ff. 184-273) menaeum martii, canones conplures exhibens a vulgatis edd. alienos: ¹ (ff. 184^v...187^v) in s. Eudociam (1 mart.), inc. <Τ>ὴν τῆς ψυχῆς κάκωσιν (cf. codd. Crypten. Δ. a. VII, Rocchi 301, et Hierosol. s. Sabae 241, Papadopulos-Kerameus, vol. cit., p. 370); ² (ff. 193...195^v) in s. Gerasimum (4), inc. Γέρας ἀθανασίας (ed. K. M. Koikylides, Αἱ παρὰ τὸν Ἰορδάνην λαῦραι Καλαμῶνος κτλ., Hierosolymae 1902, pp. 63-72; exstat et in Crypten. Δ. a. XXII, Rocchi 323); ³ (ff. 199...202) in ss. XLII martyres (6), inc. Υπερφυῶν αἴτιος; ⁴ (ff. 212...215) in s. Codratum et socios (10), inc. Τῆς τῶν μαρτύρων ἐορτῆς (ut in Crypten. Δ. a. XVII, Rocchi 318); ⁵ (ff. 223...225) in s. Alexandrum Pydnaeum (14), inc. Πόθω θείῳ θελχθεῖσα (cf. Crypten. Δ. a. VII, Rocchi 302); ⁶ (ff. 227^v...230) in s. Sabinum Aegyptium (16), inc. Αφθάρτου καὶ θεῆας διαμονῆς, Theophanis (sub eadem acrostichide atque in Hierosol. laud., Papadopulos-Kerameus 371); ⁷ (ff. 265^v-266) in ss. Marcum et Cyrillum (29), initio mut. propter chartas aliquot ante f. 265 deperditas, oda septima inc. Λαμπρυνθέντες τῇ αἵγλῃ; ⁸ (ff. 267...270) in s. Iohannem Climacen (30), inc. Ἐν φωτὶ αὐλῶ καὶ νοητῶ (cf. Hierosol. laud., ib., et Crypten. Δ. a. XXII, Rocchi 323); ⁹ (ff. 270^v...273^v) in s. Hypatium ep. Gangrarum (31), inc. Τὸν θεῖον ἀθλητὴν, Iosephi. In fine <τ>έλος εἶληφεν· ὁ παρὸν μῆνας· ἥτης καλεῖτε μάρτυς.

F. 264, saec. XVI subpletum (v. infra), officii s. Matronae initium dum taxat praebet usque ad v. ἀνδριόφρονα (ed. Rom., p. 192 lin. 4 a. i.).

Pars haec instruitur synaxariis cum cod. Mc Bollandianorum (quo de v. Synaxarium ecclesiae Constantinopolitanae... opera et studio H. Delehay, Bruxelles 1902, col. XLI) non raro consentientibus, sed multa plus minusve discrepant, quorum primum (ff. 194^v-195^v) in s. Gerasimum, inc. Ο ὁσῖος πατὴρ ἡμῶν Γεράσιμος, ὑπῆρχεν ἐκ χωρᾶς Λυκίας, des. καθαρὸν τε καὶ ἄσπιλον (ed. Koikylides, op. cit., pp. [24]-26), ultimum (f. 272^{r-v}) in s. Hypatium Melitinensem, inc. Ὑπάτιος... ἦν ἐπὶ Δεκίου τοῦ παρανόμου βασιλέως· κηρύττων δὲ τὸν Χριστὸν· ἐκρατήθη παρὰ τῶν εἰδολολατρῶν, des. ἀγαγὼν εἰς τὴν ποίμνην τοῦ Χριστοῦ· καὶ ἐν θαύμασι διαπρέψας ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

Codicem efficiunt libri duo scriptione aetateque diversi. Pars prior (ff. 1-182) fasciculos tres et viginti complectitur, quaterniones omnes (novissimo tantum excepto, 6 folior.), ad ang. sup. ext. graece subputatos; notae autem pleraeque, margine altius resecto, effluxerunt (superant ι' et ιγ'-κ<α>); κα'-κβ' subfecit manus posterior). Tropariorum quae

dicuntur litterae initiales (quas librarius ipse rubricatori in margg. ext. singulorum folior. indicavit, cf. ff. 122 sqq.) rubro liquore tinguntur, ornamenta (ff. 1, 9, 17, 25 etc.) rubro nigroque. Liber madore laesus blattisque sub finem perforatus (fere ubique tamen sine scripturae detrimento), scidulis chartac. superinductis parum eleganter reffectus, folia non nulla (1 sqq., 174-182) charta translucida vel ex parte vel integre contexta. Officinar. chartar. insignia: ^a (ff. 6, 7, 11, 27...74) scutum *τρίγωνον* cum cruce desuper (cf. Briquet n. 842, Likhačev n. 457, sed ambo differunt); ^b (ff. 76 et 78) lagoena funiculo instructa (cf. Br. nr. 2609, qui minor est, Likhačev nr. 104); ^c (ff. 12, 82...146) arcubalista (cf. Br. nn. 701, 703 et 706, qui tamen plus minusve discrepant); ^d (ff. 98, 101...108) bucranium (proxime adcedit ad nr. 14116 ap. Briquet); ^e (ff. 138...148) forcipes (cf. Br. nn. 14075 sqq., sed omnes discrepant), ^f (ff. 154...174) tintinnabulum (cf. Br. nn. 4023, 4025 et 4027, sed differunt).

Partem alteram, non una manu perscriptam, fasciculi 14 efficiunt (quaterniones, si 5 dum taxat excipias, ternionem, 11-12, de quibus v. infra), graecis numeris eadem ratione atque in parte priori distincti (cf. notas η', ι' et β', ff. 239, 255 et 265, reliquae perierunt). Deperdita primi fasciculi charta prima, eius in locum ff. duo saec. XVI a nescio quo sunt iniecta. Fasciculi <α> primum tantum fol. superest (f. 263), quae desiderabantur vir modo laud. supplere coepit fol. insequenti, sed incepto operi statim vale dixit; eiusdem calamo describuntur charta 273 et in foliis non nullis madore corruptis subplementa laciniis chartac. adsutis inscripta (cf. ex. gr. ff. 186-188). Fasciulus β' (ff. 265 sqq.) chartas numerabat forsitan decem, post enim ff. octo adhuc exstantia subpleta est in charta additicia 273 menaei conclusio, sed glutinatoris artificio ff. 263-274 omnino dissoluta in duos terniones nova lege dispertita sunt. Officinar. chartar. signa quae obcurrunt: ^a (ff. 188, 190...209) canis gradiens (cf. Briquet 3597 sqq.); ^b (ff. 219...222, 256...260) trutina circulo inclusa, quam secit linea directa in globulum desinens (cf. Br. 2448); ^c (ff. 225, 227, 240, 244) littera M (cf. Br. 8349, sed nostra caret crucula superinposita); ^d (ff. 239 et 230) alia littera M paullo minoris moduli; ^e (f. 243) littera N, ut videtur; ^f (ff. 235-238, 249, 251...254, 265, 268) trutina circulo inclusa, cui circulo inpendit stellula radior. sex et litterae SC linea coniunctae, ex qua alia linea directa egreditur in stellulam desinens; ^g (f. 239) lunula (cf. Br. 5202); ^h (ff. 184-185) galerus praelaticius cum desuper stellula sex radior. (cf. Br. 3454). Ff. 264 (fere totum) nec non 183 et 274, custodiae loco addita, scriptione vacant. Codicis sectio flavo colore lita.

F. 210, librum si inverteris, inscriptionem cernes ferro decurtatam umoreque perquam male habitam, saec. XVI, ut mihi videtur, adpictam... / ος ο Κουρατορόπουλος υιός του Μανολιο προς τον κατο γεγραμένον μαρτύρον προς (πῶς scil.) / επαλαβα από τον πεθερο μου τον παπ(ᾱ) κυρ Βασίλη Περδικάρι σε πολες φορε[s] / υπέρπιρα τη' εγγου<ν> τριακόσα οκτ[ῶ] μαρτύρας ο Γεώργης ὁ Κουρατοροπουλ[ος] / υι<ος> του Μαρκο μαρτύρας α Γιακοῦμος ο Ταλαμπελας υιος του Μιχα(ῆ)λ μαρτύρας ο Γεο[ργιος?] κρι[τής?] / εγῶ ο Λέος ο Γαλινος μαρτύρας καὶ γραφευ[s]... μεθ ε... τὸν δυο..... F. IV adsuta est plagula chartac., in qua hieromonachus S. Gassisi folior. ordinem turbatum restituit.

Codicem, ad Conlegium Graecorum Athanasianum olim pertinentem (teste indiculo in Arch. Bybliothecae t. 11, f. 261), obiter memorat P. Batiffol, *La Vaticane depuis*

Paul III in *Revue des questions historiques* XLV (1889), p. 191; qui tamen non recte totum saec. XV tribuit.

Integumentum membrana *ιδιοχρώμωι* vestitum praebet in dorso scutum Pii IX P. M.

1509 (olim 1517). Saec. XIV (ff. 1. 260 saec. XVI), chartac., mm. 280 × 190, ff. II. 260 (+ 215^a), linn. 36–38 (ff. 2–118), 36 (ff. 121–259).

1 Theodoret ep. Cyrensis commentarius in duodecim prophetas minores, praefixo (ff. 1–2) prohoemio (P. G. 81, 1545–1549): ¹ (ff. 2–21^v) in Oseam (ib. 1552–1632), ² (ff. 22–29) in Iohelem (ib. 1633–1664), ³ (ff. 29^v–41^v) in Amos (ib. 1664–1708), ⁴ (ff. 42–44^v) in Abdiam (ib. 1709–1717), ⁵ (ff. 44^v–50^v) in Ionam (ib. 1720–1740), ⁶ (ff. 50^v–63) in Michaeam (ib. 1741–1785), ⁷ (ff. 63–68^v) in Nahum (ib. 1788–1808), ⁸ (ff. 68^v–76) in Habacuc (ib. 1809–1836), ⁹ (ff. 76–82) in Sophoniam (ib. 1837–1860), ¹⁰ (ff. 82^v–86) in Aggeum (ib. 1860–1873), ¹¹ (ff. 86^v–110^v) in Zachariam (ib. 1873–1960), ¹² (ff. 110^v–118) in Malachiam (ib. 1960–1988). In fine librarii subscriptio (v. infra), rubr. litt. expressa.

² (ff. 121–235) s. **Basillii Magni** commentarius in Isaiae cc. I–XVI (P. G. 30, 117–668), cui subduntur (ff. 235^v–260) Isaiae cc. XVII–LXVI (in fronte f. 235^v, alia manu, *λόγος ἰδ'*); in marg. ext. f. 121 notavit A. Mai: *usque ad p. 235. Deinde prosequitur solus Isaiae textus.*

Lemmata, animadversiones perbreves margg. insunt, minutissimis characteribus exarata.

In partes duas dividitur, a totidem librariis coevis descriptas et in unum volumen antiquitus compactas, ut ostendunt notulae nuper memor., quas vir doctus nescio quis, scribarum fere aequalis, margg. totius libri iniecit. Ff. 1. 260 subiecta ab ea ipsa manu quae in scidulis infra mem. verba deperdita restituit (cf. v. gr. ff. 80 sqq. et 201 sqq.) et chartas amissas initio atque in fine cod. 1503 subplevit.

Pars prior, ff. 2–120 complectens, quaternionibus constat 15, in imo marg. interno primae et ultimae unius cuiusque fasciculi paginae ab ipso librario graece subputatis; codice tamen umore blattisque circa margg. corrupto, notae pleraeque ob taeniolas chartac. superinductas hodie legi nequeunt. Litterae grandiores et maximae, tituli, ornatus titulis inpositi rubro pigmento perquam evanido delineata. Ff. 118^v–120^v pura.

F. I summo impressio cernitur notae antiquioris 1517, paginae aversae folii praeced. (nunc deperditi) olim inscriptae. F. II superne *In hoc Volumine hi Autores* (sic) *contine(n)tur / Theodoretus In Duodecim Prophetas / S. Basilius Magnus In Isaiam* manu, ni fallor, Io. Matthei Caryophylli, inferius *Collegij graecoru(m)*; eiusdem fol. in facie av. inscriptio nuncupatoria Gasparis Viviani, ut in cod. 1497 (cuius enarrationem vide). F. 1 in ima ora siglum et sigillum Conlegii Athanasiani. F. 118 librarii subscriptio + *θεσπίσματ' ὡδι θεοπρόπων θέσφατα λήξαν / δωδεκα, ἅττα μάλα εὐφραδέως Θεοδώριτος / ποιμάντωρ Κύριοι σάφησε· γράψα Δημήτριος: / θεοῦ δ' ἴλαος ἐσείται ἄμυν αὐτοσόφῃ* (cf. Vogel-Gardthausen, p. 107).

Pars altera, aequae ac prior madore male habita scidularumque adminiculo circa oras refecta, quaterniones comprehendit α'-μ', ab ipso scriba, ut supra, signatos prope angulum inf. int. primae et ultimae singulorum paginae. Ultimi fasciculi quattuor dum taxat chartae superant, glutinatoris artificio nunc ad instar binionis compactae. F. 260 in parte inf. et in facie av. scriptione vacat.

Librum breviter describit Rahlfs, *Verzeichnis d. griech. Hss. des A. T.*, p. 263, paucis memorat P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III* in *Revue des questions historiques* XLV (1889), pp. 183 n. 1 et 188; qui tamen vir doctus saec. XVI iniuria tribuit.

Integumentum membrana ἰδιοχρώμει obductum praebet in dorso tesseras gentilizias Pii IX P. M. et Io. Baptistae Pitra card. bybl. (1869-89).

1510 (olim 1540). A. 1431 (f. 286^v), chartac., mm. 279 × 205, ff. 288, coll. 2 (f. 203^v tantum excepto), linn. 33-35.

τριμνηαῖον martium, aprillem et maium comprehendens, in quo canones, ut videtur, inediti obcurrunt: ¹ (ff. 8...11^v) in ss. Eutropium, Cleonicum et Basiliscum (3 mart.), inc. Ταῖς ὑπερκοσμίοις ἀστραπαῖς (sub eadem acrostichide atque in cod. Hierosol. s. Sabae 241, cf. Papadopoulos-Kerameus, *Ἱεροσολυμιτικὴ βιβλιοθήκη*, II, p. 370); ² (ff. 11^v...15) in s. Gerasimum (4), inc. Γέρας ἀθανασίας, Iosephi (cf. enarrationem cod. 1508 ad f. 193); ³ (ff. 15^v...17^v) in s. Cononem (5), inc. Ὑμνολογίας σε θείας; ⁴ (ff. 47...49^v) in s. Alexandrum Pydnaeum (14), inc. Πόθω θεῷ θελχθεῖσα, Theophanis (cf. cod. 1508, f. 223); ⁵ (ff. 52^v...58^v) in s. Papam (16), inc. Ὑμνωδίας θείας, Iosephi (ut in Crypten. Δ. α. VII, Rocchi 302); ⁶ (ff. 98...102^v) in ss. Marcum, Cyrillum et socc. (29), inc. Αἰγλη φωτιζόμενοι (cf. Crypten. Δ. α. XXII, Rocchi 323, ubi Barachesio sociisque adsignatur); ⁷ (ff. 107...111) in s. Hypatium ep. Ancyrae (31), inc. Τὸν τοῦ Χριστοῦ στρατιώτην, Iosephi (ut in Crypten. laud., ubi pro s. Benjamin ponitur); ⁸ (ff. 111^v...114^v) in s. Mariam Aegyptiacam (1 apr.), inc. Σοῦ τῆς ἀφράστου, Theophanis; ⁹ (ff. 126...129) in ss. Theodulum et Agathopoda (5), inc. Τὸν θεῖον τοῦ μαρτυρίου, Iosephi (sub eadem acrostichide atque in Hierosol. supra adlato, Papadopoulos-Kerameus 371; cf. et Crypten. Δ. α. VIII, Rocchi 303); ¹⁰ (ff. 132...134^v) in s. Georgium ep. Mitylenarum (7), inc. Αἰγλην εὐσπλαγχνίαν μοι (ut in Crypten. modo laud.); ¹¹ (ff. 150...152) in s. Crescentem (13), inc. Κροτήσωμεν εὐσεβῶς, Iosephi (cf. Crypten. Δ. α. XVII, Rocchi 319); ¹² (ff. 161^v...163^v) in s. Acacium ep. Melitenae (17), inc. Πᾶσαν κακίαν νικήσας, Iosephi (sub eadem fere acrostichide atque in Hierosol. laud., Papadopoulos-Kerameus, ib., et cf. Crypten. Δ. α. VIII, Rocchi 304); ¹³ (ff. 166^v...168^v) in s. Theodorum Pergensem (19), inc. Δῶρον εὐαπόδεκτον, Iosephi (ut in Crypten. laud., Rocchi 304); ¹⁴ (ff. 169...171^v) in s. Theo-

dorum Trichinensem (20), inc. Δωρεαῖς ἐνθέοις, Iosephi (Rocchi, ib.);
¹⁵ (ff. 183^v...185^v) in s. Sabbam stratelaten (24), inc. Ὁλος φωτὶ τῷ τρισηλίῳ, Iosephi; ¹⁶ (ff. 195...198) in ss. Iasonem et Sosipatrum (28), inc. Ταῖς τῶν ἀγγέλων συνὼν ὁμηγύρεσι (sub eadem acrostichide atque in Hierosol. cit., Papadopulos-Kerameus 372, et cf. Crypten. laud., Rocchi 304), Iosephi;
¹⁷ (ff. 243...245) in s. Glyceriam (13 maii), inc. Πικρίας με ῥύσαι (ut in Hierosol. laud., ib., et in Crypten. Δ. α. IX, Rocchi 305); ¹⁸ (ff. 254...255^v) in s. Theodotum Ancyranum (18), inc. Ἀσώμεν τῷ κυρίῳ τῷ τὴν ἀνθρώπων;
¹⁹ (ff. 277...278^v) in s. Therapontia (27), inc. Τον τοῦ Χριστοῦ ἱερέα;
²⁰ (ff. 283...284^v) in s. Isaacium (30), inc. Τῶν τῆς ἐρήμου ὁρίων, Germani (cf. Hierosol. et Crypten. laudd., Papadopulos-Kerameus 373 et Rocchi 306).

Ff. 206–207^v inseritur (30 apr.) canon paracleticus ad petendam pluviam (Ευχολογιον το μεγα, ed. Rom., pp. 397–400), f. 287 synaxarium in s. Theodosiam Constantinopolitanam (cf. notam orae inf. f. 281^v adscriptam).

Officia ditantur synaxariis valde copiosis saepeque, quantum vidimus, edd. prolixioribus, quorum ex. gr. sat erit memorasse primum, (f. 2–2^v) in s. Eudociam, inc. Αυτη ἦν ἐξ Ἡλίουπόλεως τῆς ἐπαρχίας Λιβαρισείας Φοινίκων, des. ἀπολαβοῦσα τῶν αἰώνιων ἀγαθῶν (amplius est quam in huius Menaei ed. Athen., 1904, p. 5, et ap. H. Delehaye, Synaxarium ecclesiae Constantino-politanae etc., coll. 498 s.), ultimum, (f. 285^v) in s. Hermiam, inc. Οὗτος ὁ ἅγιος ὑπῆρχεν ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἀντωνίνου ἐν τῇ πόλει Κομάνων, des. εἰθ οὕτως τὴν κεφαλὴν ἀπετμήθη (fere ut in edd. laud.). Inseruntur praeterea narrationeulae asceticae non nullae, ex quibus pleraeque ineditae videntur:
^a (ff. 25–26) de s. Thaisia, ab omnibus recenss. volgatis (F. Nau, *Histoire de Thaïs* in *Annales du Musée Guimet* XXX, 3 [1903], pp. 86–113) plus minusve discrepans (Thaisiae conversio Serapioni tribuitur, cf. ib. 52 sq.); ^b (ff. 35–40^v) de s. Eulogio latomo, inc. Γέγονέ ποτὲ κατὰ τὴν Θηβαΐδα ὁ ἀμβᾶς Δανιήλ, des. ἐν προθυμίᾳ ψυχῆς ὠκονόμησε καὶ ἡτοίμασε εὐχαῖς κτλ. (cf. L. Clugnet, *Vie et récits de l'abbé Daniel* in *Revue de l'Orient chrétien* V [1900], pp. 254–271); ^c (ff. 54–58) de s. Anastasia patricia, ed. (Clugnet, op. cit., pp. 51–53) multo plenior, a recens. vero synaxarii C. politani laud. (coll. 523–528, in nota) omnino diversa, inc. Εὐνοῦχος τίς ἔμενε κατοικῶν εἰς τὴν ἐσωτέραν ἐρημον, des. ἀρρήτων ἐκείνων ἀγαθῶν ἀπολανοῦσα ἥς πρεσβείαις κτλ.; ^d (ff. 63–65^v) <Pauli Monembasiae> quod vita functos magnopere iuvant eleemosynae et sacrificia pro eorum requie oblata, inc. Μοναχός τις διηγῆσατο τῷ αὐτῷ ἀμβᾶ λέγων ὅτι παραβαλλόντος μου ποτὲ τῷ μακαρίῳ Θεοδωρήτῳ, des. τὸν ποιοῦντα παράδοξα μεγάλα (ut in Vat. gr. 573, ff. 81–83^v; cf. Codices Vaticani graeci descripti, t. II, p. 473, et G. Mercati in *Bes-*

sarione XXXVII [1921], pp. 96-98 [= *Opere minori* IV, 118-120]); e (ff. 116-119^v) monachi Ambacum narratio de Elpidio et Pythro anachoretis deque Sergio proxeneta, inc. Μοναχός τις ἐνάρετος ὀνόματι Ἀββακοῦμ, ἐξηγήσατο ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ ἀγίωτάτῳ πατριάρχῃ, des. ἀνεχώρησα δοξάζων τὸν θεόν; i (ff. 176^v-177) de monacho Carur, inc. Διηγῆσατο ἡμῖν ὁ πανόσιος πατὴρ ἡμῶν Παφνούτιος· ὅτι πλησίον Πτολεμαῖδος, des. καὶ λυτροῦται τῶν ἀμαρτιῶν αὐτοῦ; ii (f. 188-188^v) Iohannis prophetae nuncupati consilium ad herum de famulo male morato, inc. Φιλόχριστός τις τῶν κατὰ κόσμον, des. ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀδελφοῦ σου; iii (ff. 190^v-191^v) de latronum duce qui Constantinopoli pientissime in Domino obdormivit, inc. Ἐπὶ Μανρικίου τοῦ βασιλέως· ἐγένετό τις ἀρχιληστής ἐπὶ τα μέρη τῆς Θράκης, des. ἄλλα προθυμωτέρους ποιήσω; iv (f. 201-201^v) abbatis Silvani narratio, quod sanctorum virorum praeces neminem iuvare possunt, nisi bona praefulgeant opera, inc. Διηγῆσατο ἡμῖν ὁ ἀμβὰς Σιλουανὸς λέγων· περὶ τῶν ἔτι περιόντων, des. ἀποδοῦναι ἐκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ; v (f. 205) quod abstinendum a temerariis iudiciis, inc. Ἀναχωρητῇ τινὶ· παρέβαλε πρεσβύτερος τοῦ κλήρου, des. ποιεῖν αὐτὸν τὴν προσφορὰν (cf. F. Nau, *Histoire des solitaires égyptiens* c. 254, in *Revue de l'Orient chrétien* 14 [1909], p. 366), cui subicitur, absque ulla distinctione, (f. 205-205^v) excerptum de Marco Aegyptio, inc. καθὼς καὶ περὶ τοῦ ἀββᾶ Μάρκου τοῦ Αἰγυπτίου λέγεται· ὅτι ἔμεινε τεσσαράκοντα ἔτη μὴ ἐξερχόμενος ἐκ τοῦ καλλίου αὐτοῦ, des. ὅτι οὐ κατέκρινε τὸν κληρικόν.

Qui librum efficiunt fasciculi triginta (2-25 quiniones, rell. quaterniones, sed ultimus ultimo fol. caret) in ima ora primae unius cuiusque paginae ab ipso scriba, me quidem iudice, graece circa medium subputati sunt; notae autem, marginibus ab incauto glutinatore altius resectis, fere omnes perierunt, superant enim κς' (dimidiata) nec non κς'. Litterae maiores et maximae, quibus initia officiorum, tropariorum etc. distinguuntur, rubro pigmento delineatae, ornamenta vel rubro vel atramento (cf. ff. 1, 4, 58^v; 111). Officinar. chartar. insignia: ff. 6 et 7 parva lagoena funiculo instructa (cf. Briquet n. 6255, qui tamen differt), in toto libro claves decussatae (maxime conveniunt cum nn. 3856-57 ap. Br.). Codex umore blattisque non nihil laesus, integra tamen fere ubique scriptione, taeniolis chartae. hic illic (parum belle) reffectus. Facies summa dextra ima, flavo colore litae, inscriptiones perquam evanidas exhibent, quas enucleare non valui. In margg. obcurrunt imagunculae rudi calamo (ff. 50, 59) vel plumbo (ff. 111, 113) delineatae. Folior. antiqua subputatione a 234 ad 255 per errorem transiliente, manus nescio cuius recentissime rectos numm. plumbo adiecit.

F. 286^v librarii subscriptio ἐτελειώθη τὸ παρὸν τριμηνιαῖον / ἐν μηνὶ σεπτεβρίῳ κθ'· ετοὺς / ἑξακισχιλιοστῷ· ἐννακοσιωστῷ· / μ'· συν τοῦτοῖς εὐχέσθε· τῷ εὐτελεῖ / Στε[φ]άνῳ ἀναγνώστη· καὶ τάχα θύτῃ (deest ap. Vogel-Gardthausen)· / καὶ συγγραφῇ τῆς παρούσης· εὐρην / ἑλεος τῶν πολλῶν σφαλμ(ά)των· / τῷ συντελεστῇ τῶν καλῶν θε(ε)ῷ χάρις κτλ., suffixis versibus iambicis quattuor ὥσπερ ξαίνει χαίροντες (lege χαίρονται) ἰδὺν π(α)τριδα / καὶ οἱ θαλατεύοντες

ιδὺν λυμένα / καὶ οἱ ἀλιεύοντες ἰδὺν οἰχθεΐας (intell. ἰχθύας) / καὶ οἱ ἐν ἀσθενοΐᾳ ἰδὺν ἰγεία / οὕτω καὶ οἱ γράφοντες ἰδὺν βιβλίου τέλος. F. I av. adhaerescit plagula chartac. mm. 70 × 145 circ., in qua vir saec., ni fallor, XVI quid in pensum in hunc nostrum vel alium codicem conglutinandum fecerit sedulo notavit: ἔχω εἰς τὸ χάρτην ἔξοδα· εἰς τὰ σανεΐδια / ἄσπρα γ'· σπαγον καὶ γλωσση κατρίνια ι'· / εἰς τὴν κολαν καὶ εἰς τὴν καναβιτζα ἄσπρον α'· / εἰς τὸ τόμαριν· ἄσπρα γ'· χάρτιν κάρσιον (?) η'. F. 1 imo num. 1510 (cong. ex 1540). F. 287^v notae sine pretio. F. 288 (aeque ac I nuper laud. nostris fere temporibus custodiae loco addito) quaedam de chartar. ordine monuit <hieromonachus Sophronius Gassisi>.

Librum, olim in Graecorum conlegio Athanasiano servatum (teste pinace in t. 11 Archiv. Bybl., f. 261) obiter memorat P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III* in *Revue des questions historiques* XLV [1889], pp. 183 n. 1 et 191; qui tamen vir doctus a. 1432 eum falso adsignavit.

Integumentum rubro tergo signato contextum ac superiori saeculo reffectum fibularum vestigia tantum retinet; tabulis inprimuntur scuta Gregorii XV P. M. et Scipionis Cobelluzi card. bybl. (1618-26).

1511 (olim 1557). Saec. XV med., membran., mm. 265 × 185, ff. II. 116 (+45^a), linn. 32-33.

Diodori Siculi bybliothecae historicae ¹ (ff. 3-31) libri I cc. 42-96, sub inscript. + Διοδώρου Σικελιώτου ἀπογραφὰ ἥτοι ἱστορικῆς βιβλιοθήκης, τὸ α'·, des. in vv. τοῖς Ἑλλησιν ἐθανμάσθησαν (Vogel l 75-161 lin. 26), ² (ff. 31^v-62) lib. II (V I 169-266), ³ (ff. 62^v-92^v) libri III cc. 1-55 usque ad vv. τῶν μυθολογουμένων παρ' Ἑλλησιν (V I [268]-355 lin. 16; in marg. f. 92^v scriba monet τὰ γούν λοιπὰ, ὡς< > μυθώδη καὶ ληρώδη διὰ τὴν αὐτῶν πολυγραφίαν κατέλειψα), ⁴ (ff. 93-113^v) libri V cc. 1-46, des. in vv. εὐεργεσίας διαπορευόμενοι (V II 1-67 lin. 25).

Capitum tabulae uni cuique libro praemittuntur (ff. 31-31^v. 62-62^v. 92^v-93), primo tantum excepto (an quod fol. praevium forsitan effluxit?), in pinace vero libri V tria ultima cc. desiderantur (V II 2 linn. 1-6) et de quinque superioribus manus fere coaeva in marg. notavit σημείωσαι: ταῦτα τὰ πένται (!) κεφάλαια λείπουνσι καὶ οὐκ εὗρήσκεται.

Praeter manum modo laud. (an Guarini Veronensis? cf. quae in cod. 1507 describendo posuimus), lemmata conplura, rubr. litt. exarata, oris iniecit Constantinus Lascaris (v. infra).

Ff. 1-2. 114-115 e cod. saec. XI-XII avolsa fragmenta duo continent Theodoreti ep. Cyrensis: ^a (ff. 2. 115) haeticarum fabularum l. I a vv. τὴν Ἑλένην δι' ἣν ὁ Τρωϊκὸς ἐγένετο πόλεμος ad vv. παρ' αὐτοῖς ἐλπίσιν· αἱ προεστῶσαι τοῦ τέγους (P. G. 83, 345 A 3-353 B 5), ^b (ff. 114. 1) demonstrationes per syllogismos a vv. ἐπικουρίας ἀναρρωσθῆναι· ἐναντία δὲ καὶ ταῦτα ad vv. φύσιν· ὥσπερ γάρ (ib. 325 D 9-336 A 10).

Codex nitide perscriptus, quem efficiunt quaterniones $\alpha'-\iota\delta'$, in imo marg. med. primae ultimaeque singulor. paginae ab ipso librario signati, litteras maiores et maximas, titulos, ornamenta minio picta exhibet. F. I superne n. 359, inferius, alia m., *Ex libris Fran(c)isci Peniae Rotae Romanae Decani*. F. II, praeter recentiore codicis notam 1511 his scriptam, antiquiorem 1557, pariter iteratam, cernes; ib. superne, m. <L. Allatii>, *Diodori Siculi historiaru(m) libri (b conr. ex p) primi (quinque, cancell.) quatuor. 1. 2. 3. 5.*, inferius vero eadem possessionis nota quam supra exscripsimus. F. 1 in ang. sup. int. *Theodoreti ex op. de haeresibus / A. Maius*; eodem f. notulam quandam summae orae inscriptam, sed ferro bybliopegi decurtatam, explicare nequivimus. F. 113^v, opere absoluto, addidit librarius + τὸ θε(ε)ῶν, δόξα + + τέλος, ἀμήν + ἡμέρ(α), σα(ββάτ)ω, αὐγούστ(ου), β^α, ἐν(δικτιῶν)ος ζ^η +; quae temporis nota, ut mihi vid., non ad nostrum cod. referri debet, sed ad exemplar e quo (non omissa subscriptione) descriptus est; nullum enim annum saec. XV licuit invenire, qui diem secundam Augusti in sabbatum incidentem praeheret et simul septimae alicui indictioni responderet. Ibid. in ora inf. dextrorsum leges Κωνσταντίνος ὁ Λασκ(α)ρ(ις) / ἀρέγνω καὶ ταύτην (cf. H. Rabe, *Konstantin Laskaris* in *Zentralbl. für Bibliothekswesen* XLV [1928], p. 6); in marg. vero inf. ext. <A. Mai> ad edit. Diodori Wesselingianam lectorem remittit. Summo f. 114, <eiusdem> m., *Ex Theodoro haer. fab. (I, del.) lib. I.*

Codicem tantum memorat P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III* in *Revue des questions historiques* XLV [1889], pp. 183 n. 1 et 189.

Tabulae membrana prasina obductae scuta prae se ferunt Pauli V P. M. et Scipionis Borghese card. bybl. (1609-1618); in dorso autem, *ἰδιοχρώμῳ* membrana superiori saeculo refecto, tesserae gentilitiae inprimuntur Pii IX P. M. et A. Mai card. bybl. (1853-1854).

1512 (olim 1523). S. XVII in., chartac., mm. 310 × 215, ff. I. 94, linn. 25.

Davidis philosophi in Porphyrii isagogen expositio ab ed. (Comment. in Aristotelem graeca XVIII, 2, Berolini 1904, pp. 80-219) non nihil discrepans; omittit enim illa *Μάθωμεν οὖν τί ἐστὶ διαίρεσις — ἐν οἷς καὶ ἡ παρούσα πράξις* (ad Porphyrii vv. *Εἰς τε τὴν τῶν ὀρισμῶν ἀπόδοσιν* κτλ. p. 1, 5; cf. ed. laud. 102 lin. 19-105 lin. 4) nec non vv. *τί δαὶ ἀπὸ πολλῶν — ἡ παρούσα θεωρία* (ib. 105 lin. 17-107 lin. 19), subdit vero *τῇ πράξει ια'* (<θ'> cod.) scholl. quattuor (ab ed. laud. aliena) in Porphyrii vv. *τοῦτο δὲ ἔοικε πρόχειρον... τριχῶς οὖν τοῦ γένους λεγομένου* p. 2, 5-14; quorum scholior. primum inc. *φησὶ ὅτι τὸ γένος τὸ ἀφ' ἐνὸς προελθόν*, quartum des. *καὶ περὶ ποίου σημαينوμένου ἐστὶν ὁ λόγος*. Adverte praeterea ante vv. *Ὅρα πῶς ὁ Πορφύριος*, quibus inc. *ἡ πράξις ζ'* (ε' cod.) illa exscribi *Πολλῶν ἐπαίνων* etc. fere ut in cod. V ed. laud. (cf. p. 113 n. 11), schol. autem ad vv. *Ἄτομον δὲ λέγεται* p. 7, 18, i. e. *Τὸ ἄτομον λέγεται πολλαχῶς — τὸ οἰκεῖον εἶδος* (ib. 169 linn. 19-25) post vv. *εἶδους ἐπέχει* (ib. 170 lin. 15) conlocari.

Verba omissa subplevit in margg. librarius ipse, animadversiones, lemmata pauca addidit.

Fasciculi 12, quibus liber efficitur (quaterniones omnes, supremo excepto, hodie 6 folior.), nullis numeris distinguuntur, sed in marg. inf. int. ultimae singulor. quaternionum paginae primum verbum fasciculi sequentis notavit librarius. Litterae grandiores et maximae, vox *πράξις* (haud semper) rubro exarantur. Folia non nulla, quae atramenti acor perterebrare coeperat, charta translucida contexta. Officinae chartariae insigne vidimus manum (an potius chirothecam?) litteras diversas in diversis locis exhibentem, flore sex folior. superinposito (cf. Briquet n. 10759, qui tamen magnitudine differt). F. I superne in scida adglutinata mm. 49 × 185 scriptum exstat *Expositio Davidis Philosophi in Porphyrij prædicabilia / signat(a) n.º 5* (in bybl. scil. Conlegii Graecorum Athanasiano). F. 1^r summo *θ(εο)s + ηγεισθω παντος εργου και λογου*, quam precatiunculam glutinatoris forfices decurtaverunt.

Integumentum simplici membrana vestitum praebet in dorso scuta Pii IX P. M. et Io. Ba. Pitra card. bybl. (1869-£9).

1513 (olim 1524). An. 1593 (f. 11^v), chartac., mm. 280 × 210, ff. I. 13, linn. 14-17.

Gennadii Scholarii patr. Constantinopolitani confessio fidei posterior quae dicitur (P. G. 160, 333-352; cf. *Gennade Scholarios*, edd. Petit-Sidérès-Jugie, v. III, Paris 1930, pp. 453-458), sub eadem inscriptione atque in cod. Paris. gr. 1296 (ib. p. xl) atque 20 capitibus digesta (cf. ib. p. xxxvi n. 1). Legitur in fine nota, ut vid., inedita: 'Ο δὲ Σουλτάνος ἀκούσας ταῦτα τοῦ πατριάρχου, ἅπερ ἐγγράφως αὐτῷ ἔδωκε, λίαν ἐθαύμασεν αὐτὸν τῆς θεολογίας, καὶ τῆς σοφίας· καὶ ἐπληροφόρηθη περὶ τῆς πίστεως ἡμῶν, ὅτι ἔστιν ἀληθής· ὑπερηγάπησε δὲ τὸ γένος τῶν χριστιανῶν, καὶ προσέταξε κολάζεσθαι βαρέως τοὺς ἐνοχλοῦντας, ἢ διαβάλλοντάς τι[ν]α τῶν χριστιανῶν· ἦδετο γὰρ [κ]αὶ ἔχαιρε μάλιστα τοιούτου γένους κύριος, καὶ βασιλεὺς γεγονώς.

Litteris grandioribus exaratus, uno constat fasciculo 14 folior.; quae folia, atramenti acore semesa magno cum damno scripturae, serico velo nuper contexta sunt. Chartar. insignia duo vidimus, aviculam scil. in f. I (proxime adcedit ad n. 12157 ap. Briquet) et scutum, cui liliū superstat, leonem exsiliētem exhibens, qui liliū aliud strīgit pede ant. dext. (cf. f. 12). Ff. 12-13 pura. Custodiae loco compacta sunt initio atque in fine chartae duodenae. F. I superne *Collegii Graeci catal: inscri: biblio:*; infer. 1523 cancell. et 1513. F. 1^v, praeter hanc ipsam notam 1513, antiquior exstat num. 1524 del. (hac nota liber instruebatur post librorum graecorum supellectilem Athanasianam in aedes Vaticanas inlatam; 4 conrexit in 3 alia m.). F. 11^v in marg. inf. librarii subscriptio 'Εγραφεν 'Ιω(άν)νης Ματθαῖος Καρυόφυλος ὁ Κρής ἐκ τινος ἀντιγράφου παρὰ τοῦ αἰδεσιμωτ(ά)του ἐπισκόπου 'Ανανίας (Gasparis sc. Viviani, Anagnini episcopi, quo de videsis quae in enarratione cod. 1497 posuimus) ληφθέντος· φευρουαρ(ίου) ε' η' ,αφ' η' γ'.

Integumentum rubro tergo vestitum praebet in tabulis tesseras gentilicias Gregorii XVI P. M. et Iosephi Albani card. bybl. (1830-1834).

1514 (olim 1532). Saec. XI, membran., mm. 312×250, ff. 180 (+ 156*), 2 coll., linn. 33.

s. Iohannis Chrysostomi ¹ (ff. 1-2^v) in Mattheum hom. 60 alias 61, inc. mut. ταῦτα εἰδὼς· εἰ καὶ μὴ (P. G. 58, 586 lin. 20 a. i. — 588); ² (ff. 3-10) hom. 61 (ib. 587-596); ³ (ff. 10-18) hom. 62 (ib. 595-604); ⁴ (ff. 18-23^v) hom. 63 (ib. 603-610); ⁵ (ff. 24-31) hom. 64, in qua desiderantur vv. ἰάται διὰ τοῦ προειρημένου — συμβασιλεύσουσι καὶ κοινωνή(σουσι) ob casum fol. unius ante 25 (ib. 609-610 lin. 12 et 611 lin. 12-618); ⁶ (ff. 31-39^v) hom. 65 (ib. 617-626); ⁷ (ff. 40-46^v) hom. 66, abrump. in vv. καὶ τοῖς υἱοῖς τοῖς ἐαν(των), fol. uno post 46 abscisso (ib. 625-632 lin. 25 a. i.); ⁸ (ff. 47-53) hom. 67, inc. mut. τῶν θαυμάτων· τὰ τῶν παιδίων (ib. 633 lin. 30-640); ⁹ (ff. 53-61) hom. 68 (ib. 639-648); ¹⁰ (ff. 61^v-69^v) hom. 69 (ib. 647-654); ¹¹ (ff. 70-76) hom. 70 (ib. 655-662); ¹² (ff. 76-81) hom. 71 (ib. 661-668); ¹³ (ff. 81-86^v) hom. 72 (ib. 667-674); ¹⁴ (ff. 87-92^v) hom. 73 (ib. 673-680); ¹⁵ (ff. 93-99^v) hom. 74 (ib. 679-686); ¹⁶ (ff. 99^v-107^v) hom. 75 (ib. 685-694); ¹⁷ (ff. 107^v-115) hom. 76 (ib. 693-702); ¹⁸ (ff. 115-124^v) hom. 77 (ib. 701-710); ¹⁹ (ff. 124^v-131) hom. 78 (ib. 711-718); ²⁰ (ff. 131-138) hom. 79 (ib. 717-724); ²¹ (ff. 138-144^v) hom. 80 (ib. 723-730); ²² (ff. 145-152^v) hom. 81 (ib. 729-738); ²³ (ff. 152^v-161) hom. 82 (ib. 737-746); ²⁴ (ff. 161-166^v) hom. 83 (ib. 745-752); ²⁵ (ff. 166^v-172^v) hom. 84 (ib. 751-758); ²⁶ (ff. 172^v-178^v) hom. 85 (ib. 757-764); ²⁷ (ff. 179-180^v) hom. 86, abrump. in vv. πάλιν ἐντρέψαι βουλόμενος (ib. 763-765 lin. 30).

Marginibus superioribus inscribuntur ἡθικά, manu, ut vid., ipsius librarii; qui et lemmata haud pauca, animadversiones non nullas hic illic posuit. Obcurrunt etiam interdum illa σῆμ, ὥρ. etc.

Fasciculos complectitur num. 24, 8 folior. omnes, si 9 excipias, qui inde ab initio septem dum taxat chartas habuit, 20, ternionem, 21, bifolium; e quaternionibus autem 4, 11 et postremo fol. singulum excisum est (v. in enarratione). Fasciculorum subputationem graecam orae inf. primae ac novissimae unius cuiusque quaternionis paginae adpinxit manus poster. (<ζ'>-λθ'), antiquiore forsan propter margines resectos assumpta, sed et numm. recentiores non semel effluxerunt; adverte praeterea fasc. 20 (ff. 151-156) sine num. relictum. Folior. conplurium oras ext. vel infer. nescio quis turpiter decurtavit, ubique tamen sine scripturae detrimento (cf. ex. gr. ff. 1. 8-9. 14-17. 27-29 etc.); margines vero non nulli, madore corrupti, in glutinatorum officina Vaticana nuper reffecti sunt. Litterae grandiores et maximae, tituli, S. Scripturae verba homiliar. initio adlata minio auroque exornantur, sed aurum saepe effluxit; litteras grandio-

res alias, calamo perquam rudi delineatas, serior manus non semel iniecit (cf. ex. gr. 32. 34^v). Notas liturgicas aliquot invenies, non una manu perscriptas (cf. ff. 41. 116^v).

F. 1 in marg. inf. *Collegij Graecorum* et nota 1532, qua codex insignitus est post libros Conlegii Athanasiani manu scriptos in Vaticanum delatos; ib. in ora summa *Cod. Vat. 1514*; qui numerus iteratur ad calcem f. 2.

In tegumenti dorso, corio fusco vestito, stemmata Pii IX P. M. et A. Mai card. bybl. (1853-1854).

1515 (olim 1539). A. 1382 (f. 275), chartac., mm. 285 × 223, ff. 290, coll. 2 (exceptis ff. 275^v-278^v. 287-289), linn. 34 (ff. 1-275), 33 (279-286^v), variat. (reliqua).

menaea ianuarii et februarii, canones conplures ineditos vel insolitos exhibentia: ¹ (ff. 22^v...28) in profestum ss. Luminum (4 ian.), inc. *Αισθα- νόμενος τὴν τοῦ κυρίου ἔλευσιν*, Iosephi (ut in cod. Crypten. Δ. α. XXXII, Rocchi 332); ² (ff. 31...36^v) in ss. Theopemptum et soc. (5), inc. *Υδατι ἀθλοφόρε ἀναγεννηθείς*; ³ (ff. 82^v...86^v) in s. Paulum Thebanum (15), inc. *Στενωτάτην τε καὶ τραχυτάτην*; ⁴ (ff. 87^v...91) in vincula s. Petri (16), inc. *Σὺ δεσμεῖν καὶ λύειν* (ed. sub nomine Andreae Cretensis I. B. Pitra, *Hymnographie de l'Église grecque*, pp. XLVII-LI, sed est revera Damasceni, cf. L. Petit, in *Dict. d'archéol. chrétienne et de liturgie* I, 2, col. 2038); ⁵ (ff. 94^v...98^v) in ss. Deiparam (17), inc. *Πῶς σοι κινήσω*; ⁶ (ff. 142^v...148^v) in eandem (27), inc. *Τῶν λυπηρῶν ἐπαγωγαί*, <Theodori Ducae Lascaris> (Horolog., ed. Rom. 1876, pp. 301-306; cf. quoque P. G. 140, 772-780); ⁷ (ff. 159...165^v) in eandem (30), inc. *Ἡ κιβωτὸς τοῦ μαρτυρίου*, Pauli Amoriensis (quo de cf. quae in cod. 1516 enarrando notavimus); ⁸ (ff. 170^v...173^v) in profestum Obscurus Domini (1 febr.), inc. *Καρδίας ὥσπερ ἀγκάλας*; ⁹ (ff. 180^v...183) in s. Symeonem (3), inc. *Φωτίζον ὁ πηρωθεῖς* (cf. Crypten. Δ. α. XVI, Rocchi 317); ¹⁰ (ff. 188...191) in s. Agatham (5), inc. *Ὑμνοῖς πιστοὶ τῆς καλλιμάρτυρος* (ut in Crypten. modo laud., ib.); ¹¹ (ff. 195^v...199) in s. Parthenium ep. Lampsacenum (7), inc. *Φαιδρύνει ταῖς ἀστραπαῖς* (cf. Crypten. Δ. α. VI, Rocchi 300); ¹² (ff. 200^v...204) in s. Theodorum ducem (8), inc. *Μαρτύρων περιφανῶς*, Theophanis (Rocchi, ib.); ¹³ (ff. 201...204) in Zachariam prophetam (eadem die), inc. *Ἔχων τὸν φωτοδό- την* (Rocchi, ib.); ¹⁴ (ff. 205...207) in s. Nicephorum martyrem (9), inc. *Νική- σας τοὺς ἐμπαθεῖς*; ¹⁵ (ff. 210^v...212^v) in s. Blasium (11) *Βοήσας διαπυρσῖως*; ¹⁶ (ff. 241^v...242^v) in s. Eustratium archiep. Antiochenum (21), inc. *Τὴν τῶν πατέρων κορυφὴν* (adsignatur pro completorio vigiliae); ¹⁷ (ff. 258...261^v) in s. Tarasium patr. Constantinopolitanum (25), inc. *Ἀπαγωγὴς καὶ προ- νομῆς*, Ignatii (cf. Crypten. laud., Rocchi 301).

Synaxaria, quibus haec menaea instruuntur, pulcherrime ut plurimum conveniunt cum cod. M Bollandianor. (quo de cf. H. Delehay, Synaxarium ecclesiae Constantinopolitanae etc., coll. XXXVIII-XL).

Margg. insunt lemmata, emendationes, subplementa sive ab ipso scriba sive aliorum manibus variis temporibus exarata.

F. 275 av., m. saec. XVI (v. infra) descriptum, implent *ιδιόμελα ψαλλόμενα· ἐν τῇ ιεῷ τοῦ φεβρουαρίου μηνὸς· εἰς τὴν μνήμην τοῦ ἁγίου ἀποστόλου καὶ μάρτυρος Ὁνησίμου· ὅτε οὐκ ἐστὶ μῶ* (cf. notulas imis oris folior. 223 et 224 iniectas). Inc. *Ἡ καθαρὰ σου διανοία.*

Ff. 279-286v, e menaeo saec., ni fallor, XV avolsa, officia continent in Adnuntiationem ss. Deiparae et in archangelum Gabrihel (25 et 26 mart.), inc. mut. *εὐλαβούμεαι σου*, abrump. in vv. *βασιλεῖ τε· δώρισαι* (ed. Rom., pp. 178 lin. 7-192 lin. 13). Initium et conclusionem subpleverunt in ff. 276-278 et 287 manus duae saec. XVI, quarum altera praeterea subiunxit (ff. 287v-289) s. Iohannis Chrysostomi* hom. in Adnuntiationem, quae inc. *Πάλιν χαρὰς εὐαγγέλια* (P. G. 50, 791-96 et, sub nom. s. Gregorii Thaumaturgi, ib., 10, 1172-77; cf. Ch. Martin in *Revue d'histoire ecclésiastique* 24¹ [1928], p. [364] n. 3 et M. Jugie, *Analecta Bollandiana* XLIII [1925], pp. 91 s.).

Bono et nitido caractere ab uno eodemque librario exaratus, qui pigmentum adhibuit subflavum, sed titulos, lemmata, rubricas quae nuncupantur, *στίχους* denique et *εἰρμοὺς* hau paucos minio descripsit. Litterae maiores et maximae pariter rubrae. Idem fasciculos triplici subputatione instruxit, ad angulos scil. sup. ext. et inf. inf. primae singulor. paginae et ad ang. inf. int. ultimae, sed notae numerales infernae (interdum verbo expressae, cf. f. 40v *πέντ[ε]*, f. 65 *ἑνν[α]*, *τετράδιον* nimirum) propter folia recentiori aevo subpleta vel margines reffectos non nunquam perierunt, superne autem inscriptas glutinatoris ferrum (si *ιδ'-ιζ'* excipias) absumpsit. Ff. 1-2, saec. XVI subfecta, aequae ac fol. septimum fasciculi <λβ> (f. 255), ea ipsa m., ut mihi vid., exaravit, quae chartas add. 275v, 276r (lin. 1-7), 277r (lin. 1-7 a. i.), 277v-278v, 287r-v conscripsit (ff. 276 lin. 8-277 lin. 8 a. i. et 288-289 non eiusdem manus, coevae tamen sunt). A f. 265 (quo novum incipere fasciculum charta diversa ostendit) fasciculor. ratio, quae quidem initio fuerit, dispici nequit, deficiunt enim notae numerales et ff. omnino dissoluta nova sunt lege cum praecedentibus compacta; fasce. autem *α'-λγ'* omnes vel sunt vel fuerunt quaterniones (*λα'* nunc duobus binionibus simul conglutinatis efficitur). Margines non nullos iam antiquitus umore blattis adritu pessum datos nescio quis saec. XV-XVI taciolis chartae. contexit verbaque deperdita renovavit, conplures alii nostris fere temporibus parum decore in glutinatorum officina Vaticana reffecti sunt (cf. ff. 8v, 247-250; 258 sqq.). Litterae interdum evanidae fusciori pigmento retractatae (ex. gr. ff. 7v-8, 43). Offeinar. chartariar. insignia in ff. 265-275 dum taxat obcurrunt: ■ (ff. 265, 267-268, 271) claves decussatae (cf. Likhačev nr. 202), ■ (f. 275) trimontium cruce superinposita (Briquet nr. 11679). In chartis additiis: ff. 2, 255, 276-277, 287 aequipondium quoddam

circulo inclusum, cuius moderator circulum ipsum excedit et in anulos duos desinit ff. 283 + 284 et 282 + 285 trimontium (cf. Br. nr. 11662, sed non nihil discrepat).

F. 203 in marg. inf. + καὶ Χ(ριστ)ὲ πάρεσχε λύσιν ἀμαρτημάτων· Πέτρῳ ἱερεῖ τῷ κατεκριμένῳ; qui Petrus idem esse videtur atque anonymus, cuius calamo multa textus subplementa in Vat. gr. 1500 paginar. oris inferioribus inscribuntur (cf. p. 29).

F. 275 librarii subscriptio rubris litt. expressa εὐχαριστῶ σοι θ(ε)έ π(ά)τερ παντοκράτωρ, καὶ κ(ύ)ριε υἱὲ μονογενές / Ἰ(ησοῦ) Χ(ριστ)ὲ, καὶ ἅγιον πν(εύ)μα, ἡ μία / θεότης καὶ δύναμις, ὁ δόξας / τὸ τέρμα τῆς παρουσίας νῦν βίβλου. δόξα· δόξα, δόξα σοι / τριάς ἁγία: ~ ἐτελειώθη σеп-τεβρί(ου) ις', εἶτους ,ζω΄α': ~. F. 289v troparium nescio quod, m. saec. XVI + ιστασο ὡς ἀτρέπτος κτλ. Ib. conscribillationes parvi faciendae, quas inter + ἡγίης καὶ χέρεταιματα ἀπωμενα τον Αδρεα τον / πρωτωπαπαν στῶν εξαδελφῶ μου τῶν Μαγκλα / βητη. F. 280 initium formulae dotis dictionis quae dicitur (cod. προικοπαράδοσεως), 4 dec. anni 1534 conscripta; ib. inferius in scidula adglutinata Εγὼ Σταμαῶς / Ego Paulo. Eodem fol. av. calami probationes.

Codicem, ad syllogem Conlegii Graecorum olim pertinentem (teste pinace in Arch. Bybl. t. 11, f. 261), paucis memorat P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III* in *Revue des questions historiques* XLV (1889), pp. 183 n. 1 et 191, ubi tamen non recte a. 1383 tribuitur.

Integumentum, membrana ἰδιοχρώμῳ contextum, exhibet in dorso tesseras gentilicias Pii IX P. M. et Io. Baptistae Pitra card. bybl. (1869-89).

1516 (olim 1545). Saec. XV in. (ff. 1-13, 126-129, 152, 275-283 s. XVI), chartae., mm. 285 × 210 (ff. 261-283 mm. 290 × 202 circ.), ff. I. 283, coll. 2 (exceptis ff. 254-283), linn. 35 (ff. 14-121), 31 (ff. 122-125), 32 (ff. 130-253), variat. (ff. rel.).

1 Paracletice sive Octoëchus magnus, sub inscriptione (f. 1) [Ἀ]ρ· χὴ σὺν θεῷ ἀγίῳ τη<s> ὀκτῶν περιέχων (!) τὴν πᾶσαν ἐκκλησιαστικὴν ἀκολουθίαν τοῦ ἐνιαυτοῦ ὅλου [κ]α⁹⁹ (καθίσματα?) τὰ κανόν(ια)· ἐν ἡ καὶ τοὺς ἐν τοῖς ἀποδείπνοις [ι]κετικὸς κανῶνας ἐθήκαμεν τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου καὶ προσόμοια κατανυκτικὰ [δ]εσποτικὰ καὶ θεοτόκια [τ]ὰ λεγόμενα τοῦ Ἀμορίου (Pauli nimirum, Amorii in Phrygia metr., quo de cf. C. Emereau, *Hymnographi byzantini*, in *Echos d'Orient* XXVIII [1925], pp. 167 sq.) * [ἱ]να καθ' εἰρμὸν ἀπασαν ἀκολουθίαν· τῶν ὀκτῶ ἡχῶν τούτων συντάσσεται [κ]αὶ μὴ γένοιται χρεῖα ἐτέρου βιβλίου ἀμύν. ¹ (ff. 1-28v) Ionus primus, abrup. in νν. σταυρῷ· θαρροῦντες (cf. ed. Rom., p. 97 lin. 11 a. i.); propter lacunas post foll. 2 et 13 νν. illa desiderantur ἱκεσίας σῶν δούλων — φύσις, ἐνική (ib., pp. 4 lin. 14 a. i. — 6 lin. 3 a. i.) nec non <προσ>δοκίᾳ τῶν μελλόντων — Ἰσραὴλ τὴν (ib. pp. 29

* ne credas, lector, verba haecce respicere 24 illa Pauli στιχηρά in palaeoslavica dum taxat Octoëchi translatione adservata (cf. Emereau, loc. laud.), quia mihi codicem vel diligenter exploranti nullibi invenire licuit.

lin. 20-51 lin. 8 a. i.); ² (ff. 29-58) tonus secundus, inc. mut. <ιδι>κῶς ἔχον-
τα (ib., p. 103 lin. 6 a. i.); ³ (ff. 58-89) tonus tertius (desunt vv. Ἐν χρόνῳ
ἀπεκύησας — τῶν Ἀποστόλων σου, ib. pp. 232 lin. 13 a. i. — 238 lin. 13 a. i.,
scriptione in medio f. 76^v deficiente); ⁴ (ff. 89-125) tonus quartus;
⁵ (ff. 125-152) tonus primus plagalis, in quo propter casum folior. duorum
post f. 137 vv. παΐσματα, Χριστὲ — ἀναμάρτητε (ib., pp. 398 lin. 6-403
lin. 16 a. i.) desiderantur; ⁶ (ff. 152^v-180^v) tonus secundus plagalis;
deperdito singulo fol. ante et post f. 158, desunt illa ἐρρύσω· διό σε — τῇ
ἐγέρσει σου et Νεανικῶς τὸν ἐχθρὸν — ἀγγέλους σου, δέ(σποτα) (ib., pp. 464
lin. 3 a. i. — 467 lin. 6 a. i. et 471 lin. 16 a. i. — 474 lin. 7 a. i.), inter
vero ff. 164 et 165 chartae duae perierunt, vv. Ὁ προφήταις — πίστιν
ὑπεδέχοντο (ib., pp. 489 lin. 5. a. i. — 494 lin. 4) exhibentia; ⁷ (ff. 180^v-209)
tonus tertius plagalis sive gravis, in quo, defectu chartae unius post f. 188,
pars officii τοῦ ὁρθρου feriae secundae a theotocio Μὴν τεκοῦσα (ib., p. 554
lin. ima) ad vv. τὸν ἐχθρὸν κατεπάτησαν exclusive (in inedito, ut vid., μαρτυρικῶ
ad finem odae sextae posito) hodie desideratur, et foliis duobus ante f. 194
deperditis illa εὐσπλαγγνε — θανόντας προμηθούμενος (ib., pp. 570 lin. 4 a. i. —
575 lin. 8 a. i.) effluxerunt; ⁸ (ff. 209-244^v) tonus quartus plagalis,
abrup. in vv. παλάμη καὶ παρέσχες (ib., p. 702 lin. 1), post quae vv. iterantur
^a (ff. 245-252 col. sin. lin. 5) officia feriae quartae, quintae et sextae toni
gravis, a vv. Ὁ θεηγόρος σε ποτὲ ad vv. ἀπέργασαι καὶ σῶσον με (cf. ff. 194
col. sin., lin. 12-206 col. dext., lin. 7: quae f. 252 lin. 5-252^v leguntur, initium
scil. matutini feriae sextae, omnino differunt canonesque duo ponuntur ab
exscriptis ff. 201^v sqq. prorsus diversi) et ^b (f. 253) fragmentum officii
feriae sextae toni laud., a conclusione vesperarum ad finem troparii quinti
tertia odae canonis σταυροαναστασίμου (omnino ut in f. 252 nuper mem.).

Discrepantias haud paucas ab editis (vesperarum praesertim in offi-
ciis) longum est recensere, canones tamen ab ed. Rom. alienos (quo-
rum plerique inediti videntur) non ab re laudare arbitramur: ¹ (f. 22)
feria sexta primi toni, in ss. Deiparam, inc. Δέσποινα πανάχραντε ἀγνή,
² (f. 25^v) sabbato eiusdem toni, in omnes sanctos, inc. Θυρεῶ εὐσεβείας,
Iosephi, ³ (f. 46^v) feria quinta secundi toni, in s. Nicolaum, inc. Διηνε-
κῶς· τῷ θεῷ θρόνῳ, Iosephi (cf. Papadopulos-Kerameus, Ἱεροσολυμιτικὴ
βιβλιοθήκη, II, p. 475), ⁴ (f. 107^v) feria quarta quarti toni, in ss. Deipa-
ram, inc. Ἡ μὴν ἐν πειρασμοῖς, Theophanis, ⁵ (f. 146) feria sexta
primi toni plagalis, in eandem, inc. Πίστης ἡγείσθω μὴν, Theophanis,
⁶ (f. 165 col. sin., lin. 17) feria quarta secundi toni plagalis, in eandem,
oda tertia inc. Οὐκ ἔστιν ἄμεμπτος ὡς σύ (duae primae ob lacunam ante

f. 165 desiderantur), 7 (f. 184) dominica toni gravis canon *σταυροαναστάσιμος*, inc. *Τῷ ἡψωθέντι ἐν σταυρῷ* (usque ad quintam oden inclusive, post quam cum ed. consentit), 8 (f. 199v) feria quinta eiusdem toni nona dum taxat oda canonis in ss. Apostolos, inc. *Υἱὸς φωτὸς καὶ ἡμέρας*, 9 (f. 201v) feria sexta eiusdem toni, in ss. Deiparam, inc. *Ὑποπεσόντα τῇ φθορᾷ*, Theophanis, 10 (f. 237) feria sexta quarti toni plagalis, in eandem, inc. *Πολλοῖς συνεχόμενος* (ed. Rom., adpend., pp. 737-741). Adverte insuper canones non nullos (ex. gr. *Ὡς οὐσα καθαρωτέρα, Σταίρωσιν ὁ δεσπότης*) aliis diebus adsignari atque in ed. Rom. laud.; qui canones prima fronte inediti videri possunt.

Subplementa vel ipsorum scribarum manu (cf. v. gr. ff. 42, 56, 91v) vel nescio cuius recentioris (ff. 94, 128v; an illius qui infra sub litt. o recensetur?) perrara obcurrunt.

2 (ff. 254-260v) menaei octobris fragmentum, a vv. *Νικῶσαν τὰς αἰρέσεις* (sub finem officii s. Dionysii Areopagitae, cf. ed. Rom., p. 328 lin. 7 a. i.) ad vv. *μήπως ἀπόσπασθεῖς* (in media visione Cosmae monachi, cf. ed. Athen. 1904, p. 25 col. sin., lin. 35: cum qua editione synaxaria optime consentiunt, praeterquam quod die 4 memoria ss. Fausti, Gai et socior. plane omittitur).

3 (ff. 261-274v) menologii frustum a die 5 sept. ad festum s. Theophaniae, inc. mut. *χαχαρία* (sic) · *καὶ γέγονας* (cf. *Ὡρολογιον το μεγα*, ed. Rom., 1876, p. 129 lin. 10 a. i.), abrump. in vv. *ἀπόφάναι τὰ ρεῖθρα* (cf. Menaea, ed. Rom., vol. γ', pp. 136 s.), deficientibus quoque diebus 17-27 nov. propter fol. deperditum inter ff. 266 et 267. Ab ed. satis discrepat.

4 (ff. 275-283v) evangelia horarum Magnae Parasceves, prout in edd. antiquioribus leguntur (cf. *ἱερὸν Ευαγγέλιον*, Venetiis 1575, ap. I. Leonicinum, ff. ξξ'-ο') et in Triodio indicantur (ed. Rom., pp. 684-701); Romana ed. Evangeliarum a. 1880 inpressa breviora interdum exhibet.

A duobus librariis coaevis exaratus (a ff. 14-75. 77-125. 159 col. dext., lin. 5-253; b ff. 76. 130-151, 153-159 col. dext., lin. 5), nimio usu iam insequenti saec. ita pessum datus, ut chartae aliquot effluerint, quas manus tres (an eadem aetate, ignoro) subpleverunt (a ff. 1-13, b ff. 126-129, c 152). Nostris autem fere temporibus, codice propter umorem et blattas ad interitum ruente (cf. ff. 84, 98, 112 sqq.), scidularum adminiculo margines haud eleganter sarti et chartae singulae dissolutae nova lege compactae, ut fasciculorum ratio, quae quidem initio fuerit, nullo modo dignosci queat, notis quoque numeralibus (si unquam exstiterunt) una cum oris putrescentibus absumptis. Litterae notabiliores, tituli, melodorum nomina, rubricae quae indigitantur rubro liquore descriptae, ornamenta vero titulis et sectionum initiis inposita vel rubro vel (rarius) rubro nigroque (in ff. 1-13 subpletis omnia sunt nigra). Officinar. chartarum. insignia: 8 (ff. 14 sqq., 82,

115 sqq.) basiliscus (proxime adcedit ad n. 2638 ap. Briquet), ^b (ff. 78, 80, 98 etc.) bucina (Briquet nr. 7680), ^c (ff. 160, 162, 164 etc.) trimontium circulo insertum, cui crucula inminet (propius abest a n. 11870 ap. Br.); ^d (ff. 130 sqq., 169 sqq., 243) trimontium aliud cum crucula desuper; ^e ff. 236, 238) trimontium ex quo linea recta egreditur (cf. Br. n. 11684, qui tamen minoris est moduli); ^f (ff. 138, 142) an agnus paschalis cruculam pede sin. ant. stringens? (cf. Br. nn. 2 et 6, sed multum differunt). In chartis subiectis: ff. 3 + 4, 9 + 12, 10 + 11 siren, litteris MT subpositis (cf. Br. n. 13876), ff. 126 et 129 statera circulo inclusa, cuius moderator e circulo eminet et in anulos duo desinit, crucula quattuor brachior. superinposita (cf. Br. n. 2497 sed magnitudine differt). F. 22 in marg. ext. sacrae icunculae quattuor minio pictae, quarum una prorsus evanida. Ff. 13^v et 239^v aliae duae imagunculae, rudi calamo delineatae, oris iniciuntur. F. 171 in marg. ext. parva manus benedicens. F. 125^v inferne, m. saec. XV, *παπ(α) Διμιτρου-πουνλος*, f. 223^v in ora inf. *Γεωργῆ Σεροποῦλός γομαρη δαυκα*. F. 208 nescio quis marg. ext. sacra nomina non nulla inscripsit.

Ff. 254-260 reliquiae sunt codicis saec. XV in., subfusco pigmento exarati litterasque grandiores minio pictas exhibentis. Chartae signum obcurrit (ff. 257 et 260) trimontium linea recta divisum.

Ff. 261-274, manu Georgii illius τοῦ ἁμαρτωλοῦ, qui cod. Vat. gr. 1609 totum descripsit, procul dubio exarata, ad quaterniones duos olim pertinebant, sed primi chartae duae (ante f. 261 et post f. 266) hodie desiderantur. Litterae maiores et maximae rubrae, ornamenta flavo rubroque colore (ff. 265, 269) vel flavo rubro nigro (ff. 267^v, 271, 272) tinguntur. Signum officinae chartar. (ff. 267 + 274, 269 + 272 etc.) flos est quinque folior. (cf. Briquet nn. 6644 et 6647-52, qui tamen plus minusve differunt). F. 268 superne ad ang. ext. derecte scribitur *α αστα*, m. saec. XV.

Chartae 275-283, fusco pigmento exaratae, insigne officinae chartariae praebent (ff. 276 + 277) stellam radior. septem circulo inclusam, cui circulo crux latina superstat, subsunt vero litterae TMA (cf. Briquet nr. 6092).

F. I βιβλιον λ' ζζ' / 'Ιω(άν)νου του Δαμασκηνού καὶ ἐτέρων! —: ἀγίων π(ατέ)ρων: — / —: φάλλα σπγ': —; inferius eadem latine et in plagula adglutinata mm. 29 × 73 *liber. 30. FF* etc. (his numeris codex instruebatur in conlectione a Fr. Accida papae Sixto V oblata, cf. Io. Mercati, *Per la storia dei mss. greci di Genova etc. [Studi e Testi 68]*, p. 96 n. 2 et tab. III^b). F. 1 in marg. inf. sigillum Conlegii Graecorum, f. 7 ad ang. inf. ext. siglum SA. F. 283^v eiusdem Accidae inscriptio nuncupatoria.

Codicem tantum memorat P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III* in *Revue des questions historiques* XLV (1889), pp. 183 n. 1 et 186.

Integumentum simplici membrana contextum Pii IX P. M. scutum in dorso praebet.

1517 (olim 1546). Saec. XV in., chartac., mm. 270 × 203, ff. V. 248 (— 101, + 170^a), linn. 24-26 (ff. 1-226), plerumque 30 (ff. 227-245).

1 officia Magnae Hebdomadae: ¹ (ff. 1-12^v) in dominica Palmarum; ² (ff. 12^v-21) in feria secunda; ³ (ff. 21-27^v) in feria tertia; ⁴ (ff. 27^v-37) in feria quarta, cum synaxario editis brevior (cf. ex. gr. *Τρω-*

διον, ed. Venet. 1574, ap. I. Leoncinum, fasc. aa, ff. III-IV); ■ (ff. 37-60) in Cena Domini et in Passione Domini; ■ (ff. 60-67^v) in Magna Parasceve, ubi f. 64 post absolutas vespervas notatur εἴτα ἐξερχόμεθα ἐν τῷ νάρθητι (sic) · ψάλλοντες τὸν νόν · καὶ εὐθὺς τὸν παρόντα κανόνα · ἐν ᾧ ὁ τῆς θεομήτορος θρῆνος διείληπται [ei congr. ex η] · ποῖμα τοῦ κυροῦ Συμεὼν τοῦ μεταφραστοῦ, inc. Θέλων σου τὸ πλάσμα (ed. <S. Gassisi> in *Roma e l'Oriente* V [1912-13], pp. 302-313; adservatur praeterea in cod. Hadrianopol. 28, sub nom. Germani patr., cf. *Byzantinische Zeitschrift* XIV [1905], p. 597, nec non, ut vid., in cod. Athon. 5890, cf. Lambros II 369, qui tamen vir doctus vv. Κύματι θαλάσσης, hirmum scil., ut initium canonis ipsius oscitanter profert); 7 (ff. 67^v-100) in Sabbato Sancto, cum encomiis in Christi sepulturam ab ed. (cf. *Τριῳδιον*, ed. Rom., pp. 710-727) valde discrepantibus (tribuuntur Ignatio archim. S. Demetrii, ut in cod. 281 S. Panteleemonis, cf. C. Emereau, Hymnographi byzantini, in *Echos d'Orient* XXII [1923], p. 433).

2 Pentecostarion, i. e. officia: 1 (ff. 100-110) in die Paschatis, inserta s. Theodori Studitae hom. *Τί τοῦτο πατέρες φιλέοιτο* (cf. P. G. 99, 709), qua introducitur Chrysostomo adscriptus sermo catecheticus, matutini in fine recitandus (ed. e nostro cod. N. Franco in *Roma e l'Oriente* I [1910-1911], pp. 368-373; cf. Barocc. 197 [Coxe 348] nec non Fabr.-Harl. X, 446 n. ee); 2 (ff. 110-117^v) in hebdomada paschali (integrum dum taxat refertur officium τῆς Ζωοδόχου πηγῆς cum suo synaxario, fere omnino ut in Pentecostarii ed. Venet. a. 1579, ap. I. Leoncinum, fasc. γ', ff. IIII-<V^v> vel in ed. Athen. a. 1902 inpressa, sed in hac synax. initio pauca om.); 3 (ff. 117^v-129^v) in hebdomada Thomae; 4 (ff. 129^v-143) in hebdomada τῶν Μυροφόρων; 5 (ff. 143-162^v) in hebdomada Paralytici; 6 (ff. 163-179) in hebdomada Samaritanae; 7 (ff. 179-204^v) in hebdomada Caeci et in Ascensione D. N. Iesu Christi; 8 (ff. 204^v-224) in hebdomada Patrum; 9 (ff. 224-239) in hebdomada Pentecostes (synaxarium pro feria secunda concluditur vv. πᾶσα μαλακία ἐξώριστα, cf. ed. Ven. laud., fasc. gg ηη, f. <VIII>, lin. 1); 10 (ff. 239^v-245) in dominica Sanctorum omnium, absque synaxario.

Additur in fine (ff. 245^v-246^v) canon in s. Georgium auctore Nilo archiep. Rhodi (non exstat apud Carolum Emereau, op. cit.; an ille quem laudant L. Allatius, De Nilis etc., pp. 57-58, Fabr.-Harles X 30 et O. Halecki, *Un empereur de Byzance à Rome*, Varsoviae 1930, p. 165?), inc. Ἀναστάσεως διῆγαγεν ἡμέρα φεδρά, abrupt. in media oda septima.

Librarii quattuor coevi descripserunt, quorum primus ff. 1-224, lin. 3 a. i. et 243-245, secundus 224, lin. 2 a. i. — 226^v, tertius 227, quartus 227^v-242^v et 245^v-246^v exaravit. Fa-

seculi arctissime compacti quot qualesque initio fuerint, dispici nequit; numeralis nota nulla nullibi obcurrit, omnibus forsitan ferro glutinatoris absumptis. Litterae maiores et maximae, quibus initia tropariorum, lectionum etc. distinguuntur, rubro colore interdum perquam evanido pictae, ornamenta (ff. 1, 2, 100) pariter rubra. Officinar. chartariar. insignia conplura exstant, quae inter memorasse sat erit: * (ff. 2-4, 11 etc.) tintinnabulum (cf. Briquet nr. 3984, sed latitudine differt), " (ff. 229 sqq.) trimontium circulo insertum atque linea recta divisum in cruculam desinente (fere ut ap. Br. nr. 11875), ° (ff. 243-245) lilium quoddam (cf. Br. nr. 7272, sed nostrum multo minus est). Chartae haud paucae madore male habitae resegminibus chart. circa oras relectae. Foliorum sectio flavo liquore lita.

Ff. I-V et 247-249, recentiori aetate custodiae loco addita, scriptione vacant, aequae ac f. 32v, sed folio III frustum chartac. mm. 154×150 adglutinatur Fr. Accidae inscriptionem nuncupatoriam graecam exhibens, folio autem IV plagula mm. 185×155 (ipsius Accidae manu) contenta in volumine (quod, in duas partes tunc divisum, signabatur $\bar{\Theta}$ et $\bar{K}$ [et T. V.]) latine graeceque breviter recensens (cf. enarrat. cod. 1516).

Librum leviter attigit P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III* in *Revue des questions historiques* XLV (1889), pp. 183 n. 1 et 187; qui minus recte saec. XVI eum adsignat.

Tabulae, corio signato coloris castaneae saec. XVI vestitae, in bybl. Vaticanae glutinatorum officina relectae sunt.

1518 (olim 1581). Saec. XVII in., chartac., mm. 295×205, pp. VI. 394, linn. 24-28.

anonymi Ariani in Hiob interpretatio, Iuliano Halicarnasensi antea tributa, cod. *Opργένους* (litt. quadr.) *Τοῦ Ἰωβ Ἱστορία Μετὰ τῆς τοῦ Ὀπργένους Ἑρμηνείας* (cf. R. Draguet, *Un commentaire grec arien sur Job* in *Revue d'hist. ecclésiastique* 20¹ [1924], pp. 38-65; R. Devreesse, *Chartes exégétiques grecques* in *Dict. de la Bible*, suppl., t. I, c. 1141). Interpretationi, quae inc. $\acute{o}$ τοῦ θεοῦ ἄνθρωπος Μωϋσῆς, des. vero *ἐπίπροσθεν παντὸς οὐτινος οὖν τιθέμενος*, praefigitur (pp. 1-4) prohoemium *Σημαίνει ἡ βίβλος τοῦ μακαρίου Ἰωβ — ἴδωμεν οὖν τίς ἡ τῆς γραφῆς εἰκὼν* (conr. ex *εἰκῶς*), eadem ratione ac in cod. Paris. 454 (e quo, si audias R. Devreesse in art. laud. liber noster fluxit), cf. E. Hauler, *Ein Bruchstück des Menanders und des Sotades*, in *Eranos Vindob.*, 1893, p. 334. Excerpta conplura e cod. Paris. descripta evolgavit H. Usener in *Rheinisches Museum* LV [1900], pp. 321-335, nec non L. Dieu in dissert. cui tit. *Fragments dogmatiques de Julien d'Halicarnasse*, *Mélanges Ch. Moeller*, I, Louvain-Paris 1914, pp. [192]-196; e nostro autem libro particulam (p. 68 linn. 7-15) iam ediderat (codicis notam de more silentio praeteriens) A. Mai in *Nova Patr. Bibl.*, t. I, 1, p. 112 n. 2 (vv. *Ταῦτα δὲ λέγει· οὐχὶ τὸν τῆς ἀναστάσεως — καὶ τῷ θανάτῳ ἐπισχεθῆσης*).

Librum erroribus scatentem efficiunt terniones 33, quorum ex ultimo folium sextum excisum est. Notam fasciculorum nullam videtur adposuisse librarius, sed ang. inf. int. unius cuiusque folii avorsi primum insequentis verbum iniecit; eiusdem indocto calamo descripti sunt codd. 1519-1521. Paginar. 215-346 margines super. externos blattae perforaverunt, ubique tamen absque damno scriptionis. Signum officinae chartariae urceolus est ansa instructus, quo lunula litteraeque CB inseruntur. Pag. IV superne nota antiquior 1581. Pag. V (an ipsius scribae manu?): *Origenis / in. librum. Iob. plena / interpretatio* (litt. quadr.) / *Ex Bibliotheca / Regis / Renati* (hoc ultimum v. litt. quadr.); ibid. inferius num. 1518, qui iteratur in calce p. 1. Initio codicis plagulas tres compactas invenies (non unius moduli), quas implent <A. Mai> notae de auctore interpretationis nec non textus conlationes aliquot cum aliis libris impressis et manu scriptis (v. Draguet, art. cit. p. 45 n. 2). Pagg. I-III. VI. 391-394 vacuae.

Integumentum corio fusco vestitum Pauli V P. M. scutum in tabulis praebet, dorsum vero, superiori saec. reffectum, tesseram gentiliciam Pii IX P. M.

1519 (olim 1582). Saec. XVII in., chartac., mm. 297 × 205, pp. IV. 332, linn. 23.

in Psalmos 1-6. 8-13. 15-18. 20-23. 25-27. 29-34. 36-39. 43. 48-52. 54. 57-58. 62. 64-70. 72-80. 82-86. 88-89. 92-94. 105. 115. 118. 144 scholia commentarii ad instar disposita atque Origeni adscripta, *Ὁριγένους* (litt. quadr.) *σχόλια εἰς ψαλμοὺς* cod. (cf. R. Devreesse, *Chaines exégétiques grecques* in *Dict. de la Bible*, suppl., t. I, col. 1121); non nulla ad libri nostri fidem ed. A. Mai, Nova Patr. Bibl. VII, 2, p. vi (cf. P. G. 17, 137), sed unde sumpserit minime indicavit. Scholl. in ps. 1 inc. *Ἀλλὰ πῶς ἐν ἀναιρέσει κακῶν ὁ μακαρισμός*, in ps. 144 *ὑψωσις πνευματικῆ καὶ εὐχαριστίαν*. Subduntur interpretationes (p. 325) in canticum B. M. V., inc. *ὥσπερ ἤρξατο ἡ ἀμαρτία*, des. *καὶ τὸν τόκον γένεσθαι*, (p. 328) in orationem Zachariae, inc. *ὥς γάρ οἶμαι καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν*, des. *ἕως τῆς ἡμέρας ἀναδείξεως αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἰσραήλ*.

Animum adverte scribae oscitantia psalmos 6 et 75 numerari 7 et 74, 16-17 nec non 73-74 coalescere, scholior. ordinem in psalmos 38-39 turbatum esse.

Eadem manu perscriptus ac nn. 1518, 1520 et 1521, fasciculos comprehendit 28, terniones omnes, si tantum excipias 14, 7 folior. et 16, 3 folior. Fasciculor. nulla nota deprehenditur, sed primum verbum unius cuiusque folii recti notavit librarius in marg. inf. int. paginae praeced. Signum officinae chartariae ut in cod. praeced. Nota codicis antiquior 1582 legitur summa pag. II, recentiore bis invenies, in pag. III scil. et in calce pag. 1. Pag. III titulus *Origenis / in librum psal/morum scholia* (litt. quadr.) / *Ex Bibliotheca Regis / Renati* (hoc ult. v. litt. quadr.). Pag. I adhaerescit plagula mm. 134 × 95 quam implent notae <A. Mai>.

In tegumenti tabulis, fusco tergore indutis, scutum inprimitur Pauli V P. M., in dorso, saec. superiore reffecto, tessera gentilicia Pii IX P. M.

1520 (olim 1579). Saec. XVII in., chartac., mm. 289 × 204, pp. II. 701 (+ 231^{a-b}. 473^{a-b}. 559^{a-b}. 653^{a-b}. 667^{a-b}, — 146), linn. 31.

catena in Octateuchum (typ. III Karo-Lietzmann, Catenar. graecar. catal., p. 14; cf. R. Devreesse, *Châînes exégétiques grecques*, in *Dict. de la Bible*, suppl., t. I, c. 1101): ¹ (pp. 5–231) in Genesim, inc. Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν · Σεβηριανοῦ Γαβάλων · Δύο πρόκειται τῷ Μωσεί ποιῆσαι, des. Βηθαγκῶν ὁ ἐστὶν ἐρμηνευόμενον τόπος κύκλου (cf. Σειρα ενος και πεντηκοντα υπομνηματιστων εις την οκτατευχον κτλ... ἐκδοθεῖσα... επιμελειαι... Νικηφορου ιερομοναχου του Θεοτοκου, Ἐν Λειψία τῆς Σαξονίας, 1772, t. I, coll. 6 Γ 4...548 Z 5), ² (pp. 232–414) in Exodum, inc. Ὅτι τὸ πρῶτον βιβλίον ὁ Μωσῆς γένεσιν προσηγόρευσε, des. υἱὸι φωτὸς καὶ ἡμέρας κατὰ τὸ γεγραμμένον (cf. ib. 553–54...952 Z 5), ³ (pp. 416–472) in Leviticum, inc. Ὀριγένους · Λευιτικὸν ὠνόμασται, ἐπειδὴ, des. ὡς πάντες ἔχουσιν ἐπὶ τῆς δεκάτης (cf. ib. 953–54...1160 Δ 7), ⁴ (pp. 474–559) in Numeros, inc. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ Σινᾷ καὶ ἐφεξῆς · Απολιναρίου · Τὸ κατὰ συγγενείας, des. ἀπεράντων ἀγαθῶν ὑποδοχὴν· κατὰ (hoc v. cancell.) χάριτι καὶ φιλανθρωπία κτλ. (cf. ib. 1162 Ε 5...1416 Ε 2), ⁵ (pp. 560–652) in Deuteronomium, inc. Τὸ δευτερονόμιον, πέμπτον μὲν ἐστι, des. δοξάσομεν αὐτόν τε καὶ τὸν μονογενῆ αὐτοῦ υἱὸν τὸν κύριον ἡμῶν καὶ θεὸν Ἰησοῦν Χριστὸν κτλ. (cf. ib. 1421–22 lin. 3...1676 Δ 5), ⁶ (pp. 654–667) in Iosue, inc. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν τελευταίην Μωϋσῆ καὶ εἶπε κύριος καὶ ἐφεξῆς · Ὀριγένους · τοῖς φυλάσσουνσι τὸν νόμον, des. τὸ ἄπορον τῆς δυνάμεως τοῦ θεοῦ διαφαίνεσθαι (cf. ib. t. II, 3 Z 9...112 Z 4), ⁷ (pp. 668–683) in Iudices inc. Μηδεὶς τὴν τῶν κριτῶν βίβλον, des. λαὸς καὶ πρόβατα νομῆς αὐτοῦ· αὐτὸ ἡ δόξα κτλ. (cf. ib. 117–18 lin. 12 a. i. ... 256 Δ 9), ⁸ (pp. 684–690) in Ruth, inc. Καὶ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις· καὶ ἐφεξῆς · Ἡ Ροῦθ τύπον ἐπέχει τῆς ἐκκλησίας · Ὀριγένους · Ροῦθ τύπον φέρει τῶν ἐθνῶν, des. τροφὸς θάληη τὰ αὐτῆς τέκνα (cf. ib. 260 Δ 1...276 Δ 2).

Auctores laudantur (cf. indiculum pag. 3 inscriptum): Acacius Caesariensis, Antonius episcopus, Apollinaris, Aquilas, Athanasius, Cyrillus, Didymus, Diodorus, Dionysius Alexandrinus, Ephraem, Epiphanius Cyprius, Eusebius Caesariensis, Eusebius Emesenus, Eustathius Antiochenus, Gennadius Constantinopolitanus, Hippolytus Romanus, Irenaeus, Iustinus, Melito ep. Sardensis, Origenes, Philo episcopus, Serapio ep. Thmueos, Severianus ep. Gabalensis, Severus Antiochenus, Succensus Caesariensis, Sym-

machus, Theodorus Mopsuestenus, Theodotion, Theodulus, Theophilus Alexandrinus, Victor presbyter. Excerptum interdum et Samaritanus textus.

In margg. libri nescio quis scholl. in ed. Nicephori evulgata cruculis distinxit, capitum numm. hic illic notavit, quo loco incipiat textus in cod. Vat. gr. 1657 adservatus monuit (p. 20).

Codex, quem perperam Karo-Lietzmann, loc. cit., e Paris. gr. 128 descriptum suspicantur (cf. Devreesse, loc. laud.), manum prodit librarii qui numm. 1518, 1519 et 1521 exaravit. Fasciculos complectitur 45 (15. 25. 29 quiniones, 1 bifolium, 26 binio [cuius ff. 3-4 excisa sunt], cett. quaterniones), ad ang. inf. ext. primae unius cuiusque paginae latinis litteris distinctos; oris autem altius resectis, notae fere omnes perierunt (vestigia occurrunt in pp. 448 et 514). Initio additum est pro custodia fol. unum, duo in fine. Margg. superni blattis paullulum adrosi sine scriptionis damno. Signum officinae chartar. ut in codd. 1518-19 et 1521. Num. antiquiorem 1579 linea obductum invenies in ora summa operculi ant. int., recentior 1520 margini summo pag. I adpingitur. Pag. 1 titulus *Octateuchus / veteris testamenti / collectitiis graecorum / patrum sententiis / interpretatus* (litt. quadr.) / *Ex Bibliotheca (!) Regis Francorum, Erutus*, post quae vv. anonymus supra laud. plumbo notavit *cum pessima indiligentia*. Ib. inferius <L. Zaccagni> monuit *Pars huius catene habetur in peruetusto cod. Vaticano num. 1657. Pagg. II. 4. 231^{a-b}. 415. 473. 473^{a-b}. 559^{a-b}. 653. 653^{a-b}. 667^{a-b}. 691-701 purae.*

Tegumentum ex corio coloris castaneae Pauli V P. M. arma in utraque tabula praebet, in dorso litt. aureis quadratis inpressum exstat *Octateuchus / Veteris / Testamenti*.

1521 (olim 1580). Saec. XVII in., chartac., mm. 291 × 201, ff. IV. 250, linu. 21-24.

in libros sapientiales Polychronii quae dicitur catena, *Οριγενους και τινων αλλων. εξηγησεις. των βιβλιων Σαλομοντος παρα Προκοπιου σοφιστου συλλεχθεισαι* ms. (cf. R. Devreesse, *Chaitnes exégétiques grecques* in *Dict. de la Bible*, suppl., t. I, coll. 1158..1164): ¹ (ff. 1-153) in Proverbia, inc. *Αἱ παροιμίαι περιέχονσι παιδευσιν*, des. *ἐλπίζειν ἐπ' ἄρχουσιν* (cf. M. Faulhaber, *Hohelied-Proverbien- und Prediger-Catenen* in *Theol. Studien d. Leo-Gesellschaft*, 4, Wien 1902, p. 115 et 121-23; Karo-Lietzmann, pp. 67 sq.), ² (ff. 153v-199) in Ecclesiasten, inc. *Ὁ ἐκκλησιαστής φυσιολογίας ἀπτόμενος*, des. *πᾶς ἄνθρωπος ὀφείλει, τέλειος εἶναι καὶ ἀνελλιπέης* (cf. Faulhaber, op. cit., pp. 151, 154, 157 sq.; Karo-Lietzmann, pp. 78 sq.), ³ (ff. 200-247) in Canticum Canticorum, inc. *Ἄσμα ἀσμάτων καλεῖται, ἐπειδὴ*, des. *διὰ τὸ τέλειον δυναμένης*, praefixo (f. 199v) personarum indice nec non animadvers. *τὸ ἄσμα τῶν ἀσμάτων, τρόπον ὑποδείκνυσι* κτλ. (cf. Faulhaber, op. cit., pp. 44 sq.; Karo-Lietzmann, pp. 81-82).

Liber, ab eodem scriba ac superiores quattuor mira indiligentia exaratus, fasciculos comprehendit duos et quadraginta, terniones omnes, si postremum dum taxat excipias, quinque folior. (ultimum operculo post. int. adhaerescit), et chartas quattuor initio pro custodia compactas. Hi terniones litteris latinis maiusculis numerantur ad ang. inf. int. primae unius cuiusque fasc. paginae (ab A usque ad SS, nota quoque & post Z adhibita). Signum officinae chartariae ut in codd. 1518-1520. Notam antiquiorem 1580 summo f. II^v deprehendes, linea obductam. F. III titulus *Origenis* (litt. quadr.) / *et / Quorumda(m). aliorum / Enarrationes / Librorum Salomonis / A Procopio Sophista.* (tria ult. vv. litt. quadr.) / *Collecta.* F. IV titulus graecus, quem supra exscripsimus.

Codicem paucis descripsit Faulhaber, op. cit., pp. 42 sq.

Opercula tergo castaneae coloris vestita Pauli V P. M. scutum exhibent eadem ratione atque in codd. 1518-1520.

1522 (olim 1561). Saec. XIV (?), membran., mm. 283 × 230, ff. 197, coll. 2, linn. 11.

ex Evangeliiario iuxta morem Constantinopolitanum lectiones delectae, notis ecphoneticis antiquioribus, quae dicuntur, instructae.

A. ex Iohanne pericopae ¹ (ff. 5-29^v) pro singulis diebus hebdomadae paschalis, ² (ff. 30-71^v) pro dominicis et festis diebus a dominica τοῦ Ἀντιπάσχα, seu Thomae, ad Pentecosten (v. Θεῖον καὶ ἱερὸν εὐαγγέλιον κτλ., Romae 1880, pp. 1 ... 22; hoc animum adverte, inter ff. 59^v et 60 illa desiderari <Μω>σέως ἐσμέν — γεννημένου. Εἰ μὴ in evang. dominicae τοῦ Τυφλοῦ, ib. 16 col. dext., linn. 14-24). Subditur (ff. 71^v-73^v) Matthei evangelium in dominica Sanctorum omnium (ib. 29).

B. evangelia in sanctorum dies festos selecta: (f. 74) in Nativitatem Praecursoris, (f. 83) in ss. Petrum et Paulum, λεγεται καὶ εἰς ἐγκενία) cod., (f. 85) in Transfigurationem Domini, praemisso προκειμένω, (f. 87^v) in Dormitionem ss. Deiparae, prima tantum vv., subfixa animadv. προέγραφη ἡ τοῦ σεπτεβ(ρίου), (ib.) in Decollationem Praecursoris, (f. 94) in Novum annum et in s. Symeonem Stylitam, (f. 96) in Nativitatem ss. Deiparae, cum suo προκειμένω, (f. 97^v) in Exaltationem Crucis, (f. 103^v) in synaxin archangeli Michahel, (f. 105^v) in hieromartyrem Ignatium, (f. 109) in dominica ante Christi nativitatem, (f. 115^v) in vigilia Nativitatis Domini, (f. 120) in Nativitatem Domini, (f. 123) in synaxin ss. Deiparae καὶ εἰς τὴν μνήμην τῶν ἁγίων νηπιῶν καὶ εἰς τὴν α΄ κυριακὴν ἀπο τῶν Χριστουγεννῶν cod., (f. 128) in dominica ante Theophania, (f. 130) in Circumcisionem Domini et in s. Basilium, (f. 133^v) in vigilia Theophaniorum, (f. 138^v) in Theophania, (f. 140) in synaxin s. Iohannis Baptistae, (f. 141^v) in Obscurum Domini,

(f. 146) in Adnuntiationem ss. Deiparae, (f. 149) in sabbatum του οσιου Λαζάρου, (f. 159) in matutinum Palmarum, (f. 162^v) eadem die intra missarum sollemnia, (f. 167) in sanctae et magnae feriae V missam vespertinam (Matt. XXVI, 17–30), (f. 170^v) in sabbato sancto mane, (f. 171^v) eadem die vespere.

C. (ff. 177–196) εὐαγγέλια εὐθινα τῶν ἑορτῶν, i. e. (f. 177) Pascharum diei, non nisi prima verba, ad quae notatur προεγραφή κυριακή του ἀντικαύχα καὶ ἐκεῖ ζῆται, (ib.) Mesopentecostes et Assumptionis Domini, (f. 180) Pentecostes, προεγραφή etc. ut supra, (ib.) Nativitatis ss. Deiparae, (f. 182^v) Exaltationis Crucis, (f. 184^v) Obscurus Domini, initium tantum (Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀναστᾶσα Μαριάμ ἐπορεύθη κτλ. [Luc. I, 39 sq.], librarii, procul dubio, errore), post quod notatur Προεγράφη του(το τὸ) εὐαγγελιον εἰς τὴν παννυχίδα καὶ ἐκεῖ ζῆται, (ib.) in Transfigurationem Domini (in ed. Rom. laud. adsignatur pro μεθεορτίῳ), (f. 186^v) in Decollationem Praeursoris, des. in vv. ἔθαψαν αὐτό (Matth. XIV, 12).

D. evangelia pro variis circumstantiis: (f. 189) in encaenia, longius quam in ed. cit. (p. 212), add. enim vv. καὶ οὐ μὴ ἀπόλωνται — ἐν ἑσμεν (Ioh. X, 28–30), (f. 191) eis μνήμην φόβου (Luc. VIII, 22–25), (f. 192^v) in infirmos (Matth. VIII, 14–18 et 23), (f. 194) in habitum monasticum (Matth. XI, 27–30), (f. 195) in matutinum των ἐγκαίνιων (Matth. XVI, 13–19).

Praecedunt (ff. 2–3^v) versus iambici 22 in evangelistas, in patres Ecclesiae etc., inc. Σαφῶς ὁ Μωσῆς νόμον ὑπαγορεύσας (ed. Montfaucon, Palaeographia graeca, p. 228; hic tamen στίχοι leguntur 23, quia post 5 unum in cod. nostro praetermissum inseritur, nempe Καὶνὴν καὶ ξένην ὑψηγορίαν ἔχων).

Liber hic et Paris. gr. 278, una eademque manu (vel certe in eodem scriptorio) litteris uncialibus, quae dicuntur, exarati (cf. tabulas apud Montfaucon, Palaeographia graeca, p. 229; H. Bordier, *Description des peintures ... contenues dans les mss. grecs de la Bibliothèque Nationale*, Paris 1883, p. 94; K. Weitzmann, *Die byzantinische Buchmalerei des 9. und 10. Jahrhunderts*, tab. VI, 28–29), tam conspicuam et insolentem speciem praebent, ut de librarii aetate varias viri docti sententias enuntiaverint, cum alii (quorum iudicio magis adstipulandum opinor) unum vel alterum cod. senioris aevi partem existimaverint atque laboriose imitando prolatum (Parisinum conlocat Omont in saec. XIV), alii vero mediam quandam viam inierint (X saeculo Vaticanum tribuunt, praeter Weitzmannum, Scholz et Gregory in opp. infra laudandis), alii denique, descriptionis artificio et fucatae elegantiae parum adtendentes, venerandae antiquitatis indicia in eis agnoscere non dubitarint (saeculo VIII Parisinus adsignatur ap. Montfaucon, op. cit., p. 228). Quid? Ineunte saec. XVII liber noster, in Conlegio Graecorum Athanasiano nuper adservatus (cf. Archiv Bybliothecae t. 11, f. 261: *Quatuor euangelia* (1) *vetustis-*

sima), Chrysostomi manu, teste <Io. Ma. Caryophyllo>, scriptus esse putabatur: 1561. *Εὐαγγέλιον διηρημένον εἰς τὰ σαββατωκυρίακα τῆς πεντηκοστῆς, καὶ εἰς τινὰς ἑορτὰς τοῦ ἐνιαυτοῦ ὅπερ διὰ χειρὸς Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, ὡς φασι, τυγχάνει γεγραμμένον* (Vat. lat. 7139, f. 12, et cf. P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III*, in *Revue des questions historiques* XLV [1889], p. 188).

Codicem efficiunt fasciculi 26, quorum 1 est binio, 12 et 15 novem folior., 13. 16–17. 26 terniones (ultimi ultimum folium desideratur), cett. quaterniones. Adverte insuper nullam chartam effluxisse inter 59 et 60, ubi lacunam hiare notavimus (v. supra), tot fere litteras quot duabus libri paginis inesse possunt complectentem; unde liquet eum ex antigrapho simillimo, in quo folium unum illic deciderat, ad amussim descriptum esse. Chartae singulae duplici serie, graeca scil. et latina, iam antiquitus distinctae fuerunt, sed oris ab inprovido bybliopego resectis, notae fere omnes deperditae sunt, graecae maxime; quod nunc est f. 196 (secundum notationem plumbo recens adscriptam, quam secuti sumus) numerum prae se fert Ϟγ'. Evangelistarum imagines auro variisque coloribus depictae, sed temporis iniuria satis male habitae (si Marci unam excipias) chartas occupant 4^v (Iohannes), 93^v (Lucas), 108^v (Mattheus), Marcus (127^v), Moysen autem Legis tabulas in Sina monte accipientem exhibet f. 1^v. Tituli, liturgicae animadversiones summis foliis inscriptae, litterae grandiores (plerumque), versus codicis initio atque in fine adlati auro renident. Πύλαι titulis inpositae (ff. 5. 74. 94. 109. 128), litterae maximae, litterae grandiores (non semel) auro, prasino, caeruleo, rubro colore exornantur, taeniolae vero, quae latercula circumeunt auro rubroque vel auro et viridi vel auro atque caeruleo pigmento. Musicae notae cinnabari pictae. In ff. 2-4^r et 197^{r-v} στίχοι laudd. columellis includuntur, quibus arcus insistent et avium (aquilarum plerumque) imagines vel (f. 4) flos aliquis. F. 5 summo pavones duos ex aureo vase bibentes glutinatoris forfices paululum decurtaverunt. Paginae complures charta translucida contextae (cf. ff. 84. 85^v. 87^v etc.). Chartae 4. 92^v–93. 108. 127 scriptionis expertes.

F. 1, praeter graecas conscribillationes flocci faciendas, scripturae latinae sacculi XV perquam evanidae vel sordibus obrutae, quas enucleare negleximus. F. 93^v in ima ora legitur κ(υρι)ω Παντίον τοῦ Ὑέλλινου (?), manu saec. XIV–XV. F. 197 versus iam-bici 8: Ὁ τετραμόρφος Χερουβ(ιμ) ἐφεδρεύων / τετράμορφον δέδωκε τὴν νέαν χάριν / τὸν Ματθαῖον μὲν ἀνθρώπου θεωρίαν / τὸν Μάρκον δὲ λέοντος πάλιν εἰδέαν / τὸν δ' αὖθις Λουκᾶν ὁμοιό- τιτα μόσχου / αἰτοῦ δίκην τὸν υἱὸν Ζεβεδαίου / παράσχου καμοὶ τὸν τούτοις προσφυγόντα / Ἰγνάτιον οἴκτιστον (an librarius? deest apud Vogel–Gardthausen, *Die griechischen Schreiber* etc.) πταισμάτων λύσιν. Ib. in pag. aversa iam-bi alii Οὗτος παλαιὸς ἡμερῶν καθ' ὁράθη / μᾶλλον δ' ὁ αὐτὸς πρῶτος αἰσχάτος μέσος + / οὕτως κραταῖος ἔρχεται παντοκράτωρ + / τὸν κόσμον ὡς ἄλωνα λικμῆσαι κρίσει + / βαβαὶ τίς οὐ φρίξει σε θεέ μου τότε +. F. 197^v in marg. inf. ἔχει ὅλα τὰ φίλα του Ϟγς', m. saec. XV, atque inferius in plagula adglutinata mm. 12 × 50 tene (?) fogli n° 197, m. saec. XVII.

De codice, utpote ad sacram crisin adtinente vel picturis insigni, praeter Weitzmannum in op. laudato, pp. 6, 12, 14, 20 (evangelistarum Moysique imagines nec non ff. 3^v. 109 phototypice ib. exprimuntur in tabb. V–VI), et alios, quos referre supersedemus, egerunt Bianchini, Evangeliarium quadruplex I, p. DIV et tab. IV post pag. CDXCII; Scholz, Novum Testamentum graece I, p. CVIII; Gregory, Novum Testamentum graece

III (Prolegomena), p. 709, et *Textkritik des Neuen Testamentes*, I, p. 398 (sub num. 123); St. Beissel, *Vatikanische Miniaturen*, p. 18 et tab. IX.

Integumentum, ἰδιοχρώμει membrana vestitum, praebet in dorso tesseras gentilicias Pii IX P. M. et Io. Ba. Pitra, card. bybl. (1869-1889).

1523 (olim 1534). Saec. XIII-XIV, membran., mm. 335 × 260, ff. I. 226 (I. 226 chart.), 2 coll., linn. 25.

Evangeliarium totius anni iuxta morem Constantinopolitanum.

A. Lectiones pro festis mobilibus, fere ut apud Gregory (*Textkritik* etc., pp. 344-364), iis tantum exceptis quae infra notabuntur.

¹ (ff. 1-44v) Iohannes a Pascha usque ad Pentecosten, omisso evang. in matutino Pentecostes, addita vero pericopa pro vespere Paschatis (XX, 19-25). In vigilia Pentecostes ad Ioh. XXI, 19 notatur τέλος τῆς τιμίας ἀλύσεως. ² (ff. 45-68v) Mattheus, in quo discrepant lectiones: feriae III post Pentecosten (ut Evl. 292; inde ab hac die pericopae σαββατοκυριακαὶ tantum ponuntur), sabbator. 10 et 15 hebd. (ut Evl. 32), sabbati 16 hebd. (ut in ed. Rom. a. 1880), dominicae 16 hebd. (ut in Evl. 32 et 292). ³ (ff. 70-95) ex Luca pericopae σαββατοκυριακαί, quas inter differunt lectiones: dominicae 4 hebd. (ut Evl. 292), dominicae 6 hebd. (ut Evl. 316), dominicae 11 hebd. (ut Evl. 32 et 292), dominicae 14 hebd. et sabbati 16 hebd. (ut Evl. 32). Dominica 17 hebd., i. e. τῆς Χαναναίας, pericopa indicatur tantum (ζήτει κυριακὴν ἰζ' τοῦ Ματθαίου, nempe XV, 21-28); insequuntur lectiones pro sabbato et dominica ante Carnisprivium (ut apud Scrivener, cf. Gregory 359 sq.). Subduntur (ff. 95-96) pericopae in pervigiliis 1 hebd. recitandae (duae primae indicantur tantum). ⁴ (ff. 97-108) e Marco lectiones sabbato-dominicae Quadragesimae (diebus dominicis evang. εἰς τὸν ὄρθρον nunquam ponitur, si Palmarum diem tantum excipias); dominica 1 hebd. legitur Ioh. I, 43-51 (apud Gregory 44-52, errore, ut vid.), sabbato Lazari notatur ἐκ τοῦ κατὰ Μάρκον (re vera ex Iohanne). ⁵ (ff. 108-132v) lectiones Magnae hebdomadae, ex quibus discrepant: feriae 2 mane (ut apud Scrivener), feriar. 3 et 4 mane (ut Evl. 32); feriae 5 εἰς τὸν νικτήρα legitur Ioh. XIII, 3-11 et (μετὰ τὸ νύψασθαι) XIII, 12-17, ut apud Gregory, inter vero missarum sollemnia recitatur Matth. XXVI, 1-20 + Ioh. XIII, 3-17 et cett. ut apud Gregory. ⁶ (ff. 133-153v) evangelia s. Passionis D. N. Iesu Christi. ⁷ (ff. 153v-159) evangelia horarum Magnae Parasceves, ut in Evl. 32 (horae 6 pericopa indicatur tantum). ⁸ (ff. 159-163v) τῇ ἀγία καὶ μεγάλῃ παρασκευῇ

ἐσπέρας (cf. Gregory sub hac die). * (ff. 163^v-164^v) lectiones Sabbati sancti, ad matutinum (indicatur dum taxat) et ad missam.

B. (ff. 165-219^v) Lectiones pro festis immobilibus, saepe indicatae, rarius integre descriptae, diebus haud paucis omnino vacantibus (cf. Menologium apud Gregory 365-384, cum quo nostrum conferentes, ad nomina sanctorum et ad pericopen primo loco illic adlata respicimus, codicis varietates semper memoramus): septembris 1* inscr. fere ut Evl. 384, 3* ut Evl. 303, 4 ut sabb. 10 L., 5* ut Evl. 303, 6 τ. τιμ. ἀρχιστρ. Μιχαήλ ut Evl. 303 + τ. ἀγ. μρ. Εὐδοξίου* (Marc. XII, 28-37), 8**, 9 om. τ. ἀγ. Σεβηριανοῦ, 10 τ. ἀγγ. μρρ. Μηνοδώρας, Μητροδώρας καὶ Νυμφοδώρας tantum, lect. ut sabb. 7 Mt., 11 τ. ὁσ. Θεοδώρας ut 8 oct., 12 ut Evl. 303 (sed pro ss. Autonomo et Cornuto proprium evang. praescribitur, ut 20 sept.), 13*, dom. ante Exaltationem Crucis*, 14* (evang. τοῦ ὄρθρου ut in Evl. 32), sabb. post Exalt. ut Evl. 303, dom. post Exalt. ut Evl. 13, 15 ut Evl. 303, 16*, 17 ut Evl. 303, 18 nulla pericopa indicatur, 19 ut Evl. 303, 20*, 21 τ. ἀγ. ἀπ. Κοδράτου ut 29 nov., 24 ut sabb. 11 Mt., 25 τ. ἀγ. Παφνουτίου κ. τ. ὁσ. Εὐφροσύνης ut 10 nov. (cf. Evl. 303), 27* ut Evl. 303 (κατὰ Ματθαίον cod., err.), 29* (κζ', err.) ut Evl. 303, 30*; octobris 1 ut sabb. 7 L., 2 ut 13 oct., 3*, 8*-10*, 11 τ. ἀγ. ἀπ. Φιλίππου ἐνὸς τῶν ζ' διακ. (cf. Evl. 303) ut 15 febr., 12 τ. ἀγγ. μρρ. Τάραχον, Πρόβον καὶ Ἀνδρονίκου ut 20 sept., 13*, 14 ut Evl. 303, 17, 18*, 19 τ. ἀγ. προφ. Ἰωὴλ κ. τ. ἀγ. μρ. Οὐάρον, ζῆτει τῇ ς' τῆς α' ἑβδομ. τῶν νηστειῶν (cf. Gregory ad 9 nov. et 16 aug.), 23 τ. ἀγ. ἀπ. Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθέου ut 9 oct., 24 ut sabb. 10 L., 25*, 26* τ. ἀγ. μεγαλουμρ. Δημητρίου καὶ μνήμη τοῦ μεγάλου σεισμοῦ (ut Evl. 292) cum lect. Mt. VIII, 23-27 ut Evl. 303, 27 ut Evl. 303, 28, 29 ut Evl. 303, 30 τ. ἀγγ. μρρ. Ζηνοβίου κ. Ζηνοβίας κ. Κυριακοῦ ἐπ. Κπόλεως (cf. Evl. 303) ut 18 ian., 31; novembris 1*, 2 ut 20 sept., 4 τ. ἀγγ. μρρ. Νικάνδρου καὶ Ἑρμαίου (cf. Evl. 303), ut 20 ian., 5*, dom. ante 6 nov. ut Evl. 303, sed pressius, 6*, 10*, 12 ut feria 3 post Pentec., 13* (Io. X, 1-9 adsignatur pro <matutino>, in missa ut 3 sept.), 15 ut 25 oct., 19, 20 τ. ἀγγ. πατρ. Πρόκλου, Μαξίμου, Ἀνατολίου καὶ Γενναδίου, 21 ad matut. ut Evl. 303, ad missam ut 8 sept. ad matut., 22 ut 29 nov., i. e. fere ut Evl. 303, 23 τ. ἀγ. Ἀμφιλοχίου ut feria 3 post Pentec., 24 ut Evl. 32 et 303, lectio ut 30 sept., 25 + τ. ἀγ. Μερκουρίου, 26-28 ut Evl. 303, 29* (Mt. X, 17-18. [Mc. XIII, 9 ap. Gregory, sed perperam,

* asterisco distinguuntur dies, quibus una lectio dum taxat exscribitur (pro missa vel, admodum raro, pro matutino), gemino asterisco quibus duae lectiones adferuntur, pro missa scil. et pro matutino, notis cursivis qui omnino vacant dies inprimuntur.

ut vid.] 23-25. 28-31); decembris 1-3, 4*, 6*, 7 ut 13 nov. ad matut., 8 ut Evl. 303, 10 ut 10 oct., 11 τ. όσ. πρ. ήμ. Δανιήλ τ. Στυλίου ut 5 nov., 12 ut 3 sept., 14 τ. άγ. μρ. Θύρσου κ. Λευκίου ut 13 oct., 15 τ. άγ. ιερομρ. Έλευθερίου ut 5 nov., 16, 17* (L. XI, 44-51), 19 ut 20 sept., 20*, 21 (L. VII, 36-50), 22 ut dom. 17 Mt. (an errore pro « sabbato »?), 23 ut apud Matthāi, sabb. ante Nativitatem ut sabb. 12 L., dom. ante Nativ.* subfixis vv. Δέον γινώσκειν ότι εάν ή έορτή κτλ. fere omnino ut in Evl. 303 et evang. sec. Mt. pro vigilia Nativ. cum in sabbatum inciderit*, 24*, 25* ut Evl. 303, <26>*, sabb. post Nativ.*, 28 τ. άγγ. διςμυρίων κ. τ. όσ. Θεοδώρου του γραπτού, 29 τ. άγ. μρ. Άνυσίας, 31; ianuarii 1*, 3* + τ. άγ. μρ. Γορδίου ut Evl. 303, 4* + τ. όσ. πρ. ήμ. Παύλου τ. Θηβαίου, sabb. ante Theophania*, dom. ante Theoph.*, 5*, 6**, 7*, sabb. post Theoph.*, dom. post Theoph.*, 8 + τ. άγγ. μρρ. Ιουλιανού καί Βασιλίσσης, 9* + τ. άγ. Πολυεύκτου ut 20 sept., 10 μεθέορτον (non indic. lectio) κ. τ. άγ. Γρηγορίου Νύσσης κ. Δομετιανού Μελιτίνης, 11 μεθέορτον (non indic. lectio) κ. τ. όσ. πρ. ήμ. Θεοδοσίου του κοινοβιάρχου ut 6 dec., 12*, 13 ut in matut. Theophanior., 15 τ. όσ. πρ. ήμ. Παύλου του Θηβαίου κ. Ιωάννου τ. Καλυβίτου ut 5 nov., 16 nulla lectio indic., sed cf. supra ad vigiliam Pentecostes, 17, 18* - τ. άγ. Άλεξάνδρου, 19, 20*, 21 ut 6 nov., 23 ut 13 oct., 24, 25 (pro missa tantum indic.), 26 τ. όσ. Ξενοφώντος κ. τ. συνόδου αυτού, ut sabb. 12 L., 28 ut 6 dec., 30, 31 τ. άγγ. κ. θαυματουργών αναργύρων Κύρου κ. Ιωάννου ut 1 nov.; februarii 1, 2* (post Mt. II, 38 notatur τέλος του άγίου, lectionis nimirum de s. Symeone [3 febr.]), 4-7, 8 τ. άγ. μεγαλομρ. Θεοδώρου τ. στρατηλάτου, 9-10, 11 ut feria 6 primae hebd. ieiunior., 12-14, <15>*, 16, 17 ut feria 6 primae hebd. ieiunior., 18-22, 23*, 24*, 26-29; martii 1-8, 9*, 10-24, 25*, 27-31; aprilis 1-22, 24, 25* (Mc. VI, 7-13), 27-30; maii 1-7, 8*, 9 τ. άγ. προφ. Ησαΐου κ. τ. άγ. μρ. Χριστοφόρου, ut feria 6 primae hebd. ieiunior., 11 τ. άγ. ιερομρ. Μωκίου ut sabb. 3 post Pascha, 12 ut 18 ian., 13-14, 15 τ. όσ. πρ. ήμ. Παχωμίου κ. Θεοδώρου τ. ήγιασμ., 16-18, 19 τ. άγ. Πατρικίου κ. τ. σὺν αὐτῷ ut sabb. 10 L., 20, 21 ut 13 nov., 22-23, 24 τ. όσ. Συμεών τ. ἐν τῷ θαυμαστῷ ὄρει, <26>*, 27-28, 29 τ. άγ. άπ. Κάρπου ἐνὸς τῶν ο' κ. τ. άγ. μρ. Θεράποντος, 30 τ. άγ. μρ. Θεοδοσίας, 31 τ. όσ. Ισαακίου τῆς Δαλμάτου; iunii 1-2, 3 τ. άγ. μρ. Λουκιλλιανού κ. τ. σὺν αὐτῷ ut sabb. 10 L., 4-7, 8 ut 10 oct., 9-10, 11 ut 25 apr., 13-17, 18 τ. άγ. μρ. Λεοντίου, 19*, 20-23, 24* (ad matut. ut 24 febr. ad matut.), 26, 27 ut sabb. 11 L. (an ια' scriptum errore pro α'?), 28 ή ανακομιδή των λειψάνων τ. άγγ. Κύρου κ. Ιωάννου ut 1 nov., 29*, 30*; iulii 3-7, 8* ut Evl. 303, 9-10, 12-13, 16, 18-19, 21-23, 26, 28-30, 31 τ. όσ. κ. δικ. Εύδοκίμου; augusti 1-5, 6**, 7*, 8, 9 τ. άγ. άπ.

Ματθία, 10, 12*, 13-14, 16* + τ. ἀγ. Διομήδους, 17, 19, 20 τ. ἀγ. ἀπ. Θαδδαίου, 21, 23, 24 (an err. pro 23?) τ. ἀγ. ἀπ. Βαρθολομαίου ut 9 oct., 25, 26 ut 20 sept., 27-28, 29* (ad matut. ut 24 febr. ad missam), 30.

Subduntur (ff. 220-223v) evangelia matutina (3. 5. 6. 9. 11 indicantur tantum).

Subflavo pigmento elegantissime descriptus fasciculos conplectitur novem et viginti, ad ang. inf. ext. primae singulorum paginae ipsa librarii manu graece distinctos; qui fasciculi sunt omnes quaterniones, tribus tantum exceptis ([ζ'] ternione, θ' 7 folior., κθ' binione). Tituli variar. sectionum et pericoparum initio vel summis paginis inscripti, litterae maioris moduli auro micant, ornamenta vero (ff. 1. 47. 70. 97. 165 praeter alia minora) nec non litterae initiales (E. T. etc.) auro variisque coloribus (rubro, caeruleo, viridi) adfabre picta. Ff. 46v. 69r-v. 224-225v pura. Ff. I. 226 in custodiae locum compacta.

F. 1 imo siglum et sigillum (perquam evanidum) conlegii Graecorum Athanasiani nec non *Coll. Graec. Cat. Inscr. Biblioth.* Ibid. nota 1534 .B., ab eadem manu cancellata quae rectum num. 1523 inferius addidit. Id. id. in f. I summo. Liber enim diu latuit sub num. 1534 (quo instructus fuerat statim post syllogen Athanasianam in Vaticanas aedes translata), teste animadv. ad cod. 1534 in « Inventario codicum graecor. Bibl. Vat. a 2001 (rectius a num. 1501!)... confecto a Iosepho Cozza Luzi »: *È il num. 1523 smarrito fin dal sec. XVIII e messo al n. 1534 che portava avanti il 1630 circa (Contelori) e restituito (marzo 1916) al n. 1523.*

Codicem summamim descripsit Gregory (Evl. 549), qui recte, ut mihi vid., saeculo XIII-XIV tribuit.

Tabulae corio subrubro vestitae, in dorso tessera gentilicia Dominici Passionei, card. bybl. (1755-1761). Operculo ant. reliquiae veteris integumenti ex aere argentoque clavulis adfiguntur, nimirum: crux brachior. quattuor (in medio), imagines ss. Deiparae orantis et archangeli Michael (dextrorsum), ss. Iohannis Damasceni et Georgii (sinistrorsum), ornamenta quattuor (ad angulos) gemmis vitreis olim instructa (una tantum superat viridis coloris), fragmentum denique (superne) nescio ad quid pertinens (an ad ἐρωμασίας, quae dicitur, effigien?); quae omnia artis peritioribus elucubranda lubentissime permittimus.

1524. Saec. X-XI, membran., mm. 235 × 175, ff. 116 (+ 20*; 1. 4-5 chart.), coll. 2, linn. plerumque 40.

e ss. Patrum sermonibus, epistulis, dictis conlectio ascetica monasteriorum in usum.

1 (ff. 2-3. 6-10) e <s. Iohannis Chrysostomi> operibus ecloga de virtute, libero arbitrio, peccato, de diabolo temptatore, de luctamine spirituali, de

humilitate, ieiunio, oratione etc., inc. mut. σώματι φθαρτὸς· συμπεπλέχθαι τα αὐτὰ τοῖς (!) ἀνω δυνάμεσιν, des. οὕτως ἐκ τοῦ ἐναντίου δια της λαιδωρίας μολύνεται (an incerti auctoris sermo paraeneticus de variis virtutibus, qui mutilus legitur initio cod. Neapolitani II. B. 19? v. infra sub num. 2). Quae ff. 7–8 excscribuntur, a vv. καθάπερ γὰρ τὰ ἀνίατα τῶν τραυμάτων ad vv. ἅπαντα καθέρειν, ex homiliis 19–21 in Genesin deprompta sunt (cf. P. G. 53, 158 lin. 18 a. i. ... 184 lin. 10), illa (f. 9) ὥσπερ ἀτείχιστος πόλις — ἀρετὴ συνησέρχεται particulis ex orat. II περὶ προσευχῆς consarcinantur (cf. P. G. 50, 780 lin. 19 a. i. ... 786 lin. 10), reliqua excerpta, plerumque brevissima, fastidiosum est singula rimari atque enarrare.

2 (f. 10^v) de lectoris officio excerptum s. Iohanni Chrysostomo perperam adscriptum, εἶπεν ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος cod. ([δ']; quae nota, ut ceterae inferius adlatae, manu seriore adpingitur), inc. Ἀγαπητὲ· ὁτᾶν ἀναγινώσκεις ἐπιμελῶς ἀναγίνωσκε (cf. cod. Neapol. II. B. 19 [Cirillo 1 174]). Est re vera s. Ephraem Syri panopliae ad monachos excerptum (cf. ed. Assemanii III, 233 B 8 sqq.), orationis autem Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ἄνοιξον τὰ ὦτα, a lectore antequam suo munere fungatur pronuntiandae, partem priorem invenies (sub ficto nomine Chrysostomi) etiam in P. G. 63, 923–24, nec non apud Dmitrievskij, *Εὐχολόγια*, p. 499.

3 (ff. 10^v–14^v) s. Iohannis Chrysostomi de precatione II, τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ ῥητὸν τοῦ εὐαγγελίου τὸ λέγον. εἰς τὸ δειν πάντοτε πρὸςεύχεσθαι καὶ μὴ ἐκκακεῖν cod. Abrump. in vv. τῶν ἐπηρητημένων <δεινῶν> (P. G. 50, 779–784 lin. 9 a. i.).

4 s. Nili ¹ (ff. 15–22^v) epp. 37 (nunquam inscriptae), hoc ordine: III 33, inc. mut. δὲ διακύπτουσιν ἐπὶ τα ἔξω (P. G. 79, 388 C 3–400), addit in fine vv. μὴ οὖν ὡς ἔτυχεν καὶ ἀβάσανίστως μετὰτηθῶμεν ἑαυτοῦς ἀπὸ τόπων εἰς ἄλλους τόπους· μᾶλλον δὲ στήκωμεν μεθ' ὑπομονῆς πρὸςεύχόμενοι· καθάπερ Μωϋσῆς ἔλεγεν τῷ Ἰσραὴλ· στίκεται καὶ θαρσεῖται κτλ. (cf. Exod. XIV, 13). 71 (praemisso titulo ἐκ τῶν ἐπιστολῶν τοῦ ἁγίου πατρος ἡμῶν Νεῖλου, ex quo suspiceris superiore epistolam non esse in codice Nilo adscriptam, nec non notis ζ' et α'). 295 [β'], des. τοῖς ἀναγνώσμασι. 256, abrump. in vv. ἐπικρατοῦντα καὶ βασι(λεύοντα) (P. G., vol. cit. 512 A 7). IV 60, inc. mut. φωτισμοῦ, ὥστε (ib. 577 A 8). III 281 ([ε'], unde patet ob lacunam inter ff. 19 et 20 decem epistulas intercidisse); subicitur, nulla facta distinctione, ep. 312, inc. ἐπεὶ οὖν φάσκῃς. 282, 313–314 in unam conflatae [ιζ']. 283, in duas dispertita; altera inc. Ῥήψαντες πᾶσαν. 284 (conflatur cum praeced.). 315 [κ']. 259. 316. 264–266. 317 (cum praeced. conflatur). 46 [κς']. 268. II 59. III 318. 285 ([λ']; post hanc ep. numeri quibus singulae distinguebantur omnino cessant). 319–320. 272. 321–324. 273. 325–326. 164. 327. 242, praemisso lemmate Νεῖλου ἐπιστολαί

atque nota η'. ² (f. 22^v) paraenesis [θ'], inc. *Μάθε σὺ ὁ μοναζων*, des. *γενναῖως· καὶ προθύμως τῷ Χριστῷ· ὧ ἡ δόξα κτλ.* (cf. P. G. vol. cit., col. 50 lin. 32).

5 (ff. 22^v-23 col. dext., lin. 14) s. Athanasii * ex doctrina ad Antiochum ducem excerptum *περι κατανύξεως*, ita cod. [ι'], inc. *Ἀκουσον τέκνον καὶ μᾶλλον φοβοῦ τὸν κυρίον, τὸν πάντα δυνάμενον καὶ σῶσε καὶ ἀπολέσε*, des. *κριτῆς ζῶντων καὶ νεκρῶν· αὐτός ἐστιν, ὁ τὴν βασιλείαν καὶ τὴν αἰώνιον ζωὴν ἀποδίδους ἐκάστω τῶν ἀγίων* (P. G. 28, 572 D 13-575 D 10). Subditur absque ulla distinctione

6 (ff. 23 col. dext., lin. 15-24) <Symeonis Mesopotamitae (?) sermo quod semper mente versare debemus diem exitus de vita>, inc. *Ἡ ἀγνοῆς ἀδελφε, οἶον φόβον καὶ ἀνάγκην* (ed. A. Mai in Nova Patrum Bibl. VIII, 3, pp. 1-3, sed eum fugit sermonem iam dudum typis impressum inter s. Ephraem Syri obcurrere [Assemanus III, 356 sq.]; quod et cett. viri docti videntur ignorasse, cf. ex. gr. O. Bardenhewer, *Gesch. d. altkirchl. Literatur*, V, p. 73).

7 (f. 24-24^v) Theophili Alexandrini de conpunctione [ια'], inc. *Ἡ ἀγνοεῖται ἀδελφοὶ· οἶον φόβον καὶ τρόμον καὶ ἀνάγκην*, des. *τὴν ἡτοιασμενὴν ὑμῖν βασιλείαν ἀπο κατὰβολῆς κόσμου· ἧς γένοιτο πάντας ἡμᾶς. ἐπιτυχεῖν κτλ.* (ex *Aporphthegmatis Patrum*, P. G. 65, 200 A 11-201 A 7).

8 (ff. 24^v-25) *Ἡσυχίου* (?) ἀπὸ ἐγκομίων εἰς μάρτυρας [ηβ'ι], inc. *Ὑμεῖς οὖν ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατερες, τὸν πολυανθῆ κῆπον, εἰσελθόντες τοῦ πνευματος*, des. *καὶ πρὸ τῆς βασιλείας παρασκευάζει τρυφᾶν.*

9 (ff. 25-26^v) Ps. Macarii hom. XXV, τοῦ ἁγίου Βασιλείου *περι αγιασμοῦ ψυχῆς* cod. [γ'], des. *ἐν κόσμῳ φαινόμενοι λόγον ζωῆς ἐπεχομεν* (P. G. 34, 668-673 D 9, cf. D. A. Wilmart, *L'origine véritable des homélies pneumatiques*, in *Revue d'Ascétique et de Mystique*, I [1920], pp. 361-377).

10 (ff. 26^v-27) incerti fragmentum de incarnatione, τοῦ αὐτοῦ ἁγίου Βασιλείου cod. [ιδ'], inc. *Τί οὖν ἐστὶν ὁ σωτηρ ἡμῶν παρελθὼν εἰς τὸν βίον τοῦτον*, des. *ἐκλήθηται εἰς κοινωνίαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.*

11 Moysis abbatis ¹ (ff. 27-31^v) sermo ad abbatem Poemenem, λόγοι ἀββα Μ. τοῦ ἐν Σκιτει. πρὸς αββᾶν Πομαῖνα· προτραπέντος παρ αὐτοῦ γράψαι αὐτῷ cod. [ιε'] (ut in cod. 1420 Magnae Laurae [Spyridon-Eustratiadis 249]), inc. *Πρῶτον μὲν ἀσπάζομαι τὴν σωτηρίαν σου*, des. *ὅπως δεῖξται καὶ παρ ἡμῶν τὸν καρπὸν σῶον δια τῆς χάριτος αὐτοῦ· ὅτι αὐτοῦ ἐστὶν ἡ δύναμις κτλ.* (cf. Taur. CXXXVII. c. V. 29 [Pasini 233] nec non Coisl. 283 [Omont III 169]; pars eiusdem sermonis vel epistulae videtur exstare in cod. Monac. CCCXVIII, f. 150 [Hardt III 282]); ² (ff. 31^v-32) capita VII ad eundem [ις'], sub

eadem fere inscriptione atque in duobus codd. Io. Ba. Colberti (P. G. 65, 288 A 15–289 C 6 et ib. n. 34); ³ (ff. 32^v–33) de virtutibus capita XI (ι' cod., sed perperam), inc. Ὁ φόβος τοῦ θεοῦ ἐκδιόκει πᾶσας τὰς κακίας [ιζ'] (cf. Laurent. X 3, f. 152 [Bandini II, 1, p. 471], sed liber noster add. in fine τέλος δὲ πάντων τούτων, ὃ δ' ἂν, ἀκούσης εἰπέ· τί πρᾶγμα ἔχω· ἁμαρτωλὸς εἰμι ἐγὼ· ὁ γὰρ νεκρὸς οὐ φροντίζει περὶ τίνος, καὶ δια τούτων ὁ θεὸς ἐνδυναμώσῃ σε· ὁ σπουδάζων φυλάξαι τὰς ἀρετὰς αὐτάς· δύναται σωθῆναι χάριτι Χριστοῦ ἀμὴν); eadem capita in codd. Paris. 914 et 917 [cf. Omont I, 174 sq.], in Athon. 443 n. 4 [Lampros I, 36], in Vatoped. 38 [Eustratiadis 14], in Mosquen. 345 [Vladimir 505], nec non, latine ab Ambrosio Traversari (?) interpretata, in Vatt. lat. 1212, f. 116^v, et 1213, f. 109^v [cf. BHL., subplem.², n. 6536 i]; ⁴ (f. 33) λόγοι [ιη'], inc. Ὡς ἔτι καιρὸς ὑπὸλείπεται πρὸς ἐπάνοδον, des. εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν Ἰησοῦς Χριστός.

12 (ff. 33–36 col. dext., lin. 21) *Dulae abbatis* de paenitentia et compunctione ad Hermaeum, ἀντίγραφον παρα ἀββα Δουλα Ἑρμαῖω· περι μετανοίας καὶ κατανύξεως cod. [ιθ'] (cf. Ehrhard ap. Krumbacher, *Gesch. d. byz. Literatur*², p. 160), inc. Εὐὼ πατρι καὶ φιλοτάτῳ· καὶ ὄντως γνησίῳ διδασκάλῳ... Ἑρμαίῳ... παρα τοῦ... ἁμαρτωλοῦ καὶ ἐλαχίστου... πρεσβυτέρου Δουλᾶ ἐν Κυρίῳ χαίρειν. Εγὼ μὲν χρεῖαν ἔχω παρὰ τῆς σῆς ὁσιότητος παραινέσθαι, def. mut. in vv. καὶ γέλωτας ἐκκεχυμένους πτύσωμεν· ταῦτα γὰρ propter casum folior. in exemplo vel in archetypo, quod librarius imprudens haud animadvertit.

13 (ff. 36 col. dext., lin. 21–42^v) <*Zosimae abbatis* adloquia> ex recens. longe ampliore quam in ed. Poussiniana (P. G. 78, 1680–1701) atque fere omnino ut ex. gr. in cod. Vat. gr. 663; capitibus enim 6–14 ed. laudatae alia 5 (graecis numeris inferius distincta) hac ratione intermiscuntur: α', inc. mut. κόπτομεν καὶ ῥίπτομεν· οὔτε τὸν ὀφθαλμὸν, des. δ, μὴ βλαπτει ψυχὴν οὐδὲ ἄνθρωπον (Vat. gr. 663, f. 158^v col. dext., lin. 8 a. i. — 159 col. dext., lin. 6; cf. etiam *Συναγωγή τῶν θεοφθογγῶν ρηματικῶν καὶ διδασκαλικῶν τῶν ἁγίων καὶ θεοφορῶν πατέρων... συναθροισθεῖσα... παρα Παύλου... Εὐεργετινοῦ*, 3^a ed., I, Athenis 1900, p. 301 col. sin., linn. 13 sqq., ubi tamen recensio a nostra multum discrepans legitur). β', inc. Καὶ πάλιν ἔλεγεν ὁ μακάριος, ὅτι εἶπεν μοι τίς ἀββᾶς πολλὰ εἰσιν ἐπιταχθέντα καὶ σκοτοῦτε ὁ νοῦς, des. καὶ κατὰ τρυφήσουσιν ἐπὶ πλῆθει εἰρήνης (cf. *Εὐεργετινός* I 199 col. dext., linn. 9 sqq.). 6, add. in fine vv. καὶ λοιπὸν ἤνεγκα αὐτῷ τὴν χρήσιν τοῦ ἁγίου Βασιλείου — κακείνος ἀντεῖπεν. γ', inc. Ἐλεγεν πάλιν ὁ μακάριος ὅτι ἡρωτίθην ποτέ· ὅτι πῶς ὀφίλει τίς κρατῆσαι θυμοῦ, des. οὐ γὰρ εἶχεν κακίαν παροξύνουσαν οὐδὲ ἐθερίζουσαν (!). 7–8. δ', inc. Πολλάκις δὲ ἔλεγεν ὁ μακάριος, οὐκ οἶδαμεν οἱ ἄνθρωποι ἀγαπᾶσθαι οὐδὲ τιμᾶσθαι, des. τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ αὐτοῦ. 9, add. in

fine vv. καὶ ἔχειν αὐτοὺς· εἰ μὲν ἐνπαθεῖς — τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. 10. 11, inc. Ἐπειδὴ δὲ ἐμνήσθην φησὶν διαλεγόμενος ἀνωτέρω καὶ ἔλεγον· ὅτι μικρὸν εἰ ἐβαστάζομεν τὸν ἀδελφὸν... βούλομαι διηγῆσασθαι· ἃ, ἤκουσα παρα τοῦ μακαρίου Σεργίου... οὗτος διηγῆσάτο μοι· ὅτι ποτὲ ὁδεύοντων κτλ. ε', inc. Ποτὲ δὲ ὄντος μου πρὸς αὐτὸν λέγει μοι· μελέτησον ἡμῖν τινα τῆς γραφῆς, des. τῶν πράξεων· καὶ τὰ πεινῶν Ἀμήν. 12, praemissis vv. Ἐλεγεν δὲ πολλάκις ὅτι πολλῆς νήψεως καὶ φρονήσεως χρεῖα — ξένον τὸ λυπεῖν τὸν πλησίον· καὶ ἔλεγεν ὅτι ποτὲ ἐπέταξα βιβλία κτλ. 13, praemissis vv. Καθημένου δὲ τοῦ μακαρίου, καὶ λαλοῦντος περὶ ὀφελείας — τοὺς λόγους σου βεβαιούτω σου ὁ βίος, inc. ab ed. diverse Καὶ διηγῆσατο τοιοῦτον πρᾶγμα, ὅτι ποτὲ ἐκάθησα μικρὸν χρόνον εἰς τὴν λαύραν τοῦ ἀββᾶ Γερασίμου κτλ. 14, des. in vv. ἔδειξεν ἑαυτὸν ἀπὸ πάντων (cf. Vat. gr. 663, f. 169-169v).

Conplura ex his capitibus latine reddita leguntur in codd. Vat. lat. 1212 et 1213, de quibus v. supra.

14 (ff. 42v-53) Anastasii monachi narrationes XLII de ss. patribus in monte Sina degentibus [κ'] (quadraginta parum adcurate ed. F. Nau, *Le texte grec des récits du moine Anastase*, Oriens christianus, II [1902], pp. 60-87), hoc ordine: 1, des. παρεκάλεσαν μηδενὶ θαρρήσε· καὶ εὐξάμενοι ἀνεχώρησαν μετ' εἰρήνης. α', inc. Διηγῆσατο ἡμῖν ὁ ἀββᾶς Μησαῆλ (an pro Μιχαῆλ?) ὁ Ἡβερὸς (quo de v. narrat. 8, Nau p. 65). ὅτι ὅτε ἐγενόμην διακονιτῆς εἰς τὴν ἁγίαν κορυφήν, des. κακεῖνοι ἀφανὲς γεγῶνασιν. 39. 38. 2. 37. 3. 36. 4. 5. 35. 6. 34. 7. 33. β', inc. Τὰ Ἀρσέλῳ (l. Ἀρσελάου) τόπος ἐστὶν χίμαρρος δυσχερεῖς διακείμενος (cf. narrationes 8-9, Nau pp. 65 sq.)· ἐν ᾧ καγὼ ἐπὶ τριετίαν ὤκεισα, des. ὁ ἀββᾶς Ἀγάθων ἀπήλθεν πρὸς κυρίον. 8. 32. 9-16. 17, praem. vv. ὅτι δεινὸν τι καὶ χαλεπὸν ἢ καταλαλία ἄξιον διηγῆσεως καὶ μνήμης δηλοῖ τὸ κεφάλαιον, des. autem ὁ ἁμαρτωλὸς ποῦ φανεῖται (Nau p. 70, 19). 18-20. 21, add. in fine ὁ δὲ μαθητὴς τοῦ γέροντος· ἐστὶ πολῆτις. Ζαχαρίας χρυσοχοὸς ἐν Βαβυλώνῃ γενόμενος. 22. 31. 23. 30 (inc. ut in Paris. gr. 1596). 24, add. initio vv. Οὐ μόνον δὲ χριστιανοῖς· ἀλλ' ἐστὶν ὅτε καὶ παρα Σαρακηνοῖς οἱ μακάριοι ἡμῶν αναχωριταὶ βουλόμενοι οπτάνοντε καὶ νοουθετοῦσιν προσευξίαν καὶ τοῦ μη σιένην τοὺς μοναχοὺς τοὺς ἐνθάδε· ἐν οἷς ἔλεγεν ἡμῖν ὁ Σαρακηνὸς κτλ. 25-29. 40.

15 (ff. 53-54) de sacra oblatione [κα'], inc. Διηγῆσα(ν)το οἱ πατερες ποτὲ περὶ ἀδελφοῦ τινὸς· ὅτι γενομένης συνάξεως, des. εἰς τα κελλία αὐτῶν (ed. F. Nau, *Le texte grec des récits utiles à l'âme d'Anastase [le Sinaitte]*, Oriens christianus III [1903], pp. 75-77; cf. Io. Mercati, *Un preteso scritto di S. Pietro vesc. di Alessandria* etc., in *Rivista storico-critica delle scienze teologiche* I [1905], p. 178 [= *Op. minori* II, 442]). Subduntur, nulla distinctione facta, excerptum ex <Gerontico> de abbate Marcellino, inc. Ἐλεγον τινὲς

περι του αββᾶ Μαρκελλίνου του της Θηβαΐδος... ὅτι μέλλον ἐξελθεῖν τῇ κυριακῇ, des. ἀνεχώρη τὸ πῦρ (Euergetinos, ed. laud., IV, p. 110) et (f. 54^v) aliud brevissimum nescio unde depromptum Ἄλλος πάλιν τῶν γερόντων ἔλεγεν ὅτι πολλάκις τοῦ διακόνου λέγοντος ἀσπάσασθαι ἀλλήλους· ἰδὼν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον εἰς τὰ στόματα τῶν ἀδελφῶν.

16 (ff. 54^v–56) Ammonii monachi de ss. monachis Sinaïtis excerptum [κβ'], inc. Καὶ μετ' ολίγας φησὶν ἡμέρας κατέλαβεν ἐκ της Ραΐθου, des. μετα των προκοιμηθέντων πατερων (Combesis, Illustrium Christi martyrum lecti triumphī etc., Parisiis 1660, pp. 96 lin. 13 a. i. — 106 lin. 8 a. i. [BHG. 1300]).

17 (ff. 56–57^v) <s. Basilii Magni ep. 42>, μέρος του λο(γου): † Χιῶν· Ἐν καρπιῳ· περι τελείας τοῦ βίου ἀναχωρήσεως cod. [κγ']. Haud pauca omittuntur, ex. gr. illa Μὴ ἔσο φιλενδείκτης — καταθυμίας (P. G. 32, 352 B 9–C 8); des. in vv. ἐκ τῆς παγίδος τῶν θηρευόντων (ib. 357 B 3).

18 s. Ephraem Syri ¹ (ff. 58–69) sermo asceticus qui inc. Ὁ πόνος τοῦ λέγειν [α'], in compendium redactus (om. enim v. gr. illa Τὸ καταπέτασμα — δυσωδίας ἀναπλέω [Assemanus I 41 F 2–43 D 4], vv. θλίψις γὰρ — εἰς κληρονομίαν [ib. 62 F 8–63 E 9] nec non καὶ συναχθῶ — ἁγίου σου, ἵνα σοι circiter [ib. 65 A 6 — F 6]). ² (f. 69–69^v) adhortatio ad fratres [β'], abrump. in vv. ἄρα εὐρίσκομεν (A III 205–207 C 9), ad quae m. saec. XVI notavit *Desunt uaria sed sunt sub litt. TT.* (i. e. in Vat. gr. 1815, cf. Assemanus I, p. CLXXXV). ³ (ff. 70–72^v) de virtutibus et vitiis cc. 15–22 (<λε>—μβ', ex quibus numm. conligitur inter ff. 69 et 70 cc. 1–14 nec non 18 alia opuscula intercidissee; A I 11–18). ⁴ (ff. 72^v–73^v) adhortatio ad monachos [μγ'] (A II 370–372). ⁵ (ff. 73^v–74^v) confessio seu precatio ad Deum [μδ'] (A I 199–201). ⁶ (ff. 74^v–75^v) de Antichristo [με'], usque ad vv. δυνηθῶμεν σωθῆναι οἱ ἄνθρωποι (A II 222–224 D 5). ⁷ (ff. 75^v–76^v) <in adventum Domini I> [μς'], ἄλλο μέτρον cod. (A III 134–136); (ff. 76^v–77^v) II [μζ'] εἰς τὸ πρῶτον μέτρον cod.; usque ad vv. καὶ γινώσκουσιν αὐτόν (ib. 136–139 D 9); (ff. 77^v–78^v) III [μη'], ἄλλο μέτρον cod. (ib. 140–143). ⁸ (ff. 78^v–80^v) περὶ κατανύξεως καὶ σωτηρίας ψυχῆς [μθ'], inc. Δεῦτε πάντες ἀδελφοὶ ἀκούσατε καλῆς συμβουλίας, ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ Ἐφραίμ... καὶ ὁ δίκαιος κριτῆς ἐγγίζει· ὦ πόσα ζητήσωμεν τὸν καιρὸν· ὃν ἐδαπανήσαμεν κακῶς (ut in cod. Messan. 12 [Mancini 20 sq.], cum quo, saltem initio, videtur conspirare), des. ἅπερ ἐποίει πρὶν ἀποτάξῃται (cf. sermonem de iudicio et conpunctione ap. Assemanum II, 50 sqq., qui tamen multum discrepat; initium notavit Assemanus ipse, I, CLXXXVII, sed codices minus accurate retulit). ⁹ (ff. 80^v–83) de resurrectione mortuorum [ν'] (A III 127–134). ¹⁰ (ff. 83–86^v) interrogationes et responsiones (ib. 104–113). ¹¹ (ff. 86^v–87) de oratione

[να'] (ib. 19-21). ¹² (f. 87-87^v) de amore pauperum [νβ'] (ib. 21-22). ¹³ (ff. 87^v-88^v) de locis beatis [νγ'], des. in vv. κατὰ τὸν ἴδιον κόπον (ib. 26-28 F 4). ¹⁴ (ff. 88^v-89) de festis diebus [νδ'] (ib. 11-12). ¹⁵ (ff. 89-90) περὶ τοῦ σταυρου ([νε']; in marg. sup. εἰς τὴν δευτέραν παρουσίαν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησου Χριστου), inc. Ἡμεῖς δὲ ὁμοῦ πάντες, μικροὶ καὶ μεγάλοι, des. τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων· δόξα τῇ αὐτοῦ ἀφάτῳ φιλανθρωπία κτλ. (A II 248 B 4-250 B 6). Quae (ff. 90-91^v) insequuntur, i. e. vv. Ἠκούσατε ἀγαπητοὶ φιλόχριστοι· [πόση ἡ] δύναμις τοῦ σταυρου — ἐξομολογήσεται· ὅτι κυριος Ἰησους Χριστος, εἰς δόξαν θεου πατρος [νς'] (A III 144-148 et cf. II 250 B 7-253 F 6) titulum prae se ferunt περὶ τῶν ὀπισθεν τοῦ σταυρου ut in Messan. laud. ¹⁶ (ff. 91^v-97^v) interrogationes et responsiones [νζ'-νθ'], des. in vv. προσκύνῃς τῷ ὀνόματι τῷ ἀγίῳ αὐτοῦ, εἰς τοὺς αἰῶνας (A II 377-393 A 8). ¹⁷ (ff. 97^v-99^v) de caritate [ξ'] (A III 13-17). ¹⁸ (ff. 99^v-100) de psalmo καὶ ὅτι οὐ δεῖ καθαρίζειν [ξα'] (ib. 17-19). ¹⁹ (f. 100-100^v) de ieiunio [ξβ'], des. in vv. τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ· ἀλλ' ἐπὶ τὸ προκείμενον ἐπανελθωμεν (ib. 22-23 D 7). ²⁰ (ff. 100^v-101) de his quae haec vita continet (ib. 24-25). ²¹ (ff. 101-102) s. Ephraem vita (cf. BHG. 586), des. in vv. σὺ εἶ Ἐφραὴμ ὁ Σύρος (A I, XXXIII C-D 7 + XXX F 3 — XXXII C 6). ²² (ff. 102-116^v) paraeneses 1-25 (cod. α'-κδ'; ζ'-η', enim, in unam conflantur), abrupt. in vv. καλῶς· καὶ οὐκ ὀχλησῇ σοι λογισμός (A II 72-110 B 8). Tituli conplurium capitum ab ed. differunt, quos inter sat erit memorasse θ' (X ed.) περὶ τοῦ μὴ ἐκλύεσθαι ἀλλὰ μάλλον υπομένειν, ιη' (XIX) περὶ τοῦ μὴ ἀναιδεύεσθαι ἐν τῇ θεῷ μεταλείπειν[ει], κα' (XXII) περὶ ἀρχαρίων μισεργων.

Paupere cultu in Italia inferiori exaratus, ut vel inscriptiones ostendunt, sive flavo sive viridi pigmento tactae, qua ratione illic librarii delectabantur. Ornatus titulis inpositi variis coloribus distinguuntur, rubro nimirum, fusco, viridi, croceo (ff. 24. 27. 58. 101), pariter atque litterae initiales haud paucae (cf. ex. gr. ff. 22^v. 54^v. 56); alia ornamenta saepius in marginibus occurrunt, quae inter animalium imagunculae (ff. 31. 38^v. 40. 41. 70; 36. 38. 39). In duas partes dividitur, quarum alteram (ff. 58-116), s. Ephraem Syri opuscula conplectentem, fasciculi sex efficiunt, graeca subputatione praeter 1 in ang. sup. ext. primi singulor. folii distincti (primus fasc. est senio, cett. quiniones, at ultimi septem dum taxat chartae superant), atque numm. ζ'-ι' signati, ex quo patet inter ff. 69 et 70 multas chartas effluxisse. Prioris autem partis fasciculi sunt hodie sex (1 quaternio, cuius primum folium deperditum est, 2-3. 6 quiniones, 4 senio, 5 ternio); nota una dum taxat superest, γ' nimirum, in ang. sup. ext. folii 11, sed quae fasciculorum ratio primigenia exstiterit minime constat, siquidem chartae nescio quot post ff. 14 et 19, ut supra memoravimus, interciderunt, aliae bybliopegorum artificio nova lege conglutinantur. Folior. subputatio duplex: recentior, plumbo adscripta, syllabos Allatianum et Cryptensem (de quibus v. infra) comprehendit (hanc in enarratione

secuti sumus), antiquiorem m. saec. XVI, ni fallor, adposuit. Manus duae librum exarasse videntur (a ff. 1–57^v. 69–116^v, sed 49 sqq. a superioribus, saltem prima fronte, non nihil differunt, ut utrum unus idemque librarius exaraverit an potius duo diiudicare non ausim; b ff. 58–68, et haec est multo elegantior). Folia haud pauca mucore pessum data, paginae complures charta translucida ex parte contactae (cf. ff. 57^r. 74^v. 92^{r-v}), margines non nulli nostris fere temporibus refectioni (cf. ff. 11. 19–20. 84).

F. 1^v num. 1524 et contentorum indiculus, m. <L. Allatii>. F. ■ summo nota Cryptensis n° 39 (cf. Io. Mercati, *Per la storia dei mss. greci di Genova* etc. [Studi ■ Testi 68], p. 89). Ff. 4–5 (mm. 205 × 140) pinacem longe ampliorem exhibent, m. <hieromonachi Lucae Felicis Tiburtini>, praefixis alia nota Cryptensi OO (iteratur in ora inf. f. 2) et (non ipsius manu) animadv. τοῦτο τὸ βιβλίον ἦν τῆς μονῆς τῆς Πρυπτωφέρρης (sic! cf. enarrat. codicis 1506). Vir librariorum fere aequalis in imis margg. folior. 22^r et 22^v litteris maiusculis notavit + Πέτρος + et + Ιακώβος.

Librum tantum memorat P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III* in *Revue des questions historiques* XLV (1889), pp. 210 et 209 n. 3, summam describit Assemanus in ed. cit. (I, p. CXL), ubi praeterea saepissime laudatur in sermonum indice κατ' ἀλφάβητον digesto (ib. CLXXXII–CCII, fere ad omnem pag.).

Integumentum simplici membrana obductum; in dorso tesserae gentiliciae Pii IX P. M. et Io. Ba. Pitra, card. bybl. (1869–1889).

1525. Saec. XI (ff. 1–80) et XIII (cett.), membran., mm. 235 × 182, ff. l. 215, linn. 23–24.

Ps. Dionysii Areopagitae opera scholl. s. Maximi confessoris instructa, praefixo (ff. 1–4) prologo absque vv. Ἐπειδὴ δὲ τινὲς φασὶ — ὡς ἐφικτὸν θεῷ (P. G. 4, 16–21 A 11 et 21 C 9–15): ¹ (ff. 8^v–86) de divinis nominibus (P. G. 3, 585...984). Primum schol. inc. Πᾶσα ἀνθρωπίνη σοφία (P. G. 4, 185 B 4), ultimum des. θεολογίας λόγον (ib. 416 B 10). Praecedunt ■ (ff. 4^v–5) capitulum XIII tabula (ed. Florent. 1516, p. g <i>^v), ^b (ff. 5–8) alia tabula inscripta Προγράφεται ἔχειν κεφάλαια γ' τὸν (congr. ex των) περὶ θεῶν ὀνομάτων λόγον· ἐξ ὧν γ' κεφαλαίων ἕως τοῦ ζ' κεφαλαίου ἕτερα εἰσὶ κεφάλαια ρ' ὡς ὑποτέτακται· α' Πῶς ὑπερούσιος ὁ θεός — ρ' Ὅτι ἡ λογικὴ ψυχὴ αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ζῇ κτλ. (cf. Vatt. gr. 371 et 372 apud R. Devreesse, Codd. Vatt. gr. descripti, II, pp. 61 et 62), ^c (f. 8) index libri; subditur vero (ff. 86^v–87) s. Maximi prologus in opera Dionysii inde a vv. Ἰστέον ὡς τινὲς τῶν ἔξω φιλοσόφων (P. G. 4, 21 D–24 A 16), cum subplem. ἐπειδὴ δὲ τινες φασὶ in vv. καὶ παρεῖναι σὺν τοῖς ἀποστόλοις deficiente (ed. Florent. p. a <vi>, linn. 1–17). F. 88^v manus saec., ni fallor, XIV epigramma ὃ πάντων ἐπέκεινα (= s. Gregorii Nazianzeni carmen 37 [P. G. 37, 507]) iniecit. ² (ff. 90–129) de caelesti hierarchia (P. G. 3, 120 ... 369). Schol. 1 inc. ὅτι τὸ τοῦ πρεσβυτέρου ὄνομα (P. G. 4, 29 A 12), postremum des. ἐν τῷ πρὸς Ἑλλήνας λόγῳ

Ἰουστίνου φιλοσόφου (ib. 113 D 12). Praecurrunt (f. 89-89^v) capitum pinax atque (f. 90) epigramma ἀγγελικῆς σοφίης (P. G. 3, 116 C 16-D 1); quod epigramma f. 129, opere absoluto, iteratur, ubi et aliud epigramma οὐρανίων θιάσων (ed. v. Lundström in *Eranos* IV [1900], p. 141). ³ (ff. 130-183^v) de ecclesiastica hierarchia (P. G. 3, 369 ... 584), πρὸς Τιμόθεον ἐπίσκοπον περὶ κτλ. cód. (ut in ed. Florent., p. o <vi>^v). Primum schol. inc. τουτεστὶν οὐ παιγνιδῶς (P. G. 4, 116 A 8), novissimum des. οὐδὲ πάντα ἡμῖν πάντως γνωστά (ib. 184 B 4). Praefiguntur (f. 129^v) capitum index (ed. Florent. p. o <vi>) nec non epigramma σύμβολα θεσπεσίων (P. G. 3, 116 D 3-117 A 1); quod epigramma et in fine operis exscribitur. ⁴ (ff. 184-188) de mystica theologia (P. G. 3, 997 ... 1048). Schol. 1 inc. ἀπλὰ καὶ ἀπόλυτα εἰσὶ (P. G. 4, 416 C 2), ultimum des. οὐδὲν ἐστὶ τῶν ἐξ αὐτοῦ (ib. 432 C 10). Praeunt (f. 183^v) epigrammata μυστιπόλου τελετῆς εἰ εἰκόνας οὐρανίων (ed. Lundström, op. cit., p. 142), capitum tabula (ed. Florent. p. u iiv) nec non (ff. 183^v-184) aliud epigramma καὶ νόον αἰγλήεντα (P. G. 3, 117 A 9-10), subnectitur vero (f. 188) epigramma εἰς γνόφον αἰγλήεντα (Lundström, loc. cit.). ⁵ (ff. 188^v-209) epistulae 1-10 (P. G. 3, 1065-1120; ep. VI inscribitur Σωπάρῳ ἱερεῖ ut in ed. Florent. p. x). Primum schol. inc. ἐπιβάλλω Γάϊον τοῦτον (P. G. 4, 528 A 2), ultimum post vv. ὁ μέγας εὐαγγελιστὴς (ib. 576 B 11) pergit ὡς ἐσημειώσατο Εἰρηναῖος ὁ ἅγιος ἐν τῷ κατὰ αἰρέσεων ε' βιβλίῳ — κατὰ πρόσωπον ἀλλήλοις ἐντενξόμεθα, omnino ut in Vat. gr. 504 (cf. Codd. Vat. gr. descripti, II, p. 340). Praeit (f. 188-188^v) epistularum index (ed. Florent. p. u <vii>).

Adcedunt ¹ (ff. 209-210) explicatio verborum quae ad res¹ personasque sacras designandas apud Ps. Dionysium saepius usurpantur, inc. Τελετάς· ἱεροτελεστάς (fere ut in Vat. gr. 376, ff. 10^v-11^v; pars prior legitur in ed. Florent. p. a <vii>, linn. 5-21), subfixo schol. de Dionysii operibus deperditis Ἐπισκεπτέον ὅτι περ καὶ ἐτέρων κτλ., vulgato (ed. Florent. p. a <vi>^v) multo brevior, ² (f. 210-210^v) Polycratis ep. Epheseni ex epistula ad Victorem papam vv. Καὶ γὰρ κατὰ τὴν Ἀσίαν — ἐν Ἐφέσῳ κεκοίμηται (ed. Florent. p. z i-iv; cf. P. G. 5, 1357 B 2-1360 A 4), ³ (ff. 210^v-212^v) e Clementis Alexandrini opere Quis dives salvetur nuncupato excerptum ἵνα δὲ ἐπιθαρρήσῃς — ἀναστάσεως βλεπομένης (ed. Florent. z iv-iii; cf. Bernard, *Texts and Studies* V, 2, pp. 31, 27-36, 3), cum animadv. Ταύτης τῆς ἱστορίας — ὁ ἐπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως (ed. Florent., ib.), ⁴ (ff. 212^v-214^v) Philonis de vita contemplativa fragmenta septem (ed. Florent. z iii^v-<v>; cf. Cohn-Reiter VI, 51 l. 13-52, 3; 52, 14-19; 53, 9-16; 53, 16-54, 2; 54, 23-55, 9; 64, 4-9; 67, 1-7 et ib. proleg. pp. II-III) cum excerptoris additione edita plenior, post enim vv. θεραπευτὰς ὀνομάζεσθαι addit τοῦ δὲ μακαρίου Διονυσίου

τοῦ Ἀρεοπαγίτου μένεται Λουκᾶς ὁ Εὐαγγελιστὴς... καὶ Εὐσέβιος ὁ Παμφίλου, ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ.

Constat fasciculis 27 (quaternionibus, at undevicensimi excisa sunt ff. 4 et 6) non ab una manu neque eodem tempore descriptis. Codicem enim saec. XI nitide exaratum, sed imperfectum (ff. 1-80), recentiore aetate (saec., ni fallor, XIII) librarii duo rudiusculo calamo subfecerunt (a ff. 81-165; b ff. 165^v-214^v), antiquiori scribendi modo sese in aliquibus adcommoantes, puta in spirituum forma angulari. Iidem scholl. a librario saec. XI inde a f. 46 omissa subpleverunt (a ff. 73-77^v, b ff. 49-72^v). Ff. I. 215 custodiae loco addita.

Fasciculor. subputatio ad ang. inf. int. primae unius cuiusque quaternionis paginae semper adpingitur, sed manu seriori, notis antiquioribus propter margines imprudenter decurtatos forsitan absumptis. In cod. primigenio ornamenta (f. 8^v πύλη), tituli, lineae quibus scholl. concluduntur (ex. gr. ff. 11-13) rubro pigmento delineata. Ff. Ir. 87^v-88^r. 215 scriptio vacante.

F. Iv. superne, m. <L. Allatii>, codicis tabula et nota 1525; qui num. alia manu iteratur ad calcem folii 1. F. 215^v nescio quis saec. XV conscribillavit *Dionisius vocat(ur) iste liber et e(st) i(n) sacra pagina*; ib. latina invocatiuncula sine pretio.

Tegumentum prasina membrana vestitum scutis Urbani VIII P. M. et Francisci Barberini card. bybl. (1626-33) exornatur, in dorso vero, *διοχρώμαι* membrana reffecto, tesserae gentiliciae Pii IX P. M. et Angeli Mai card. bybl. (1853-54) impressae cernuntur.

1526. Saec. X ex., membran., mm. 225 × 163, ff. II. 294, coll. 2, lnn. uti plurimum 35.

s. Iohannis Chrysostomi opera complura: ¹ de sacerdotio (ff. 1-7) lib. 1, omissa initio capitum tabula (P. G. 48, [623]-632), πρὸς τοὺς ἐγκαλοῦντας τὸ φεύγειν τὴν ἱερωσύνην ἀπολογητικὸς λόγος α' cod.; (ff. 7-13^v) lib. 2 (ib. 631-640); (ff. 13^v-28) lib. 3, lac. a vv. οὕτως εἰς ταύτην ad vv. ἐκ τῶν εἰρημένων propter folium unum post 15 deperditum (ib. 639-643 lin. 31 et 644 lin. 10 a. i.-660); (ff. 28-38) lib. 4 (ib. 659-672); (ff. 38^v-42^v) lib. 5 (ib. 671-678); (ff. 42^v-53^v) lib. 6 (ib. 677-692), cuius in fine rubris litt. + τετέλεσται σὺν θεῷ τὰ περὶ ἱερωσύνης τοῦ Χρυσοστόμου ἐν λόγοις εἰς. ² contra Anomoeos de inconprehensibili (ff. 54-60) hom. 1, πρὸς Ἀνομοίους ἀπόντος τοῦ ἐπισκόπου, λόγος πρῶτος cod. (ib. 701-710; f. 54 imo notavit librarius λόγος ζ', in ora summa + τοῦ αὐτοῦ περὶ ἀκαταλήπτου ἐν λόγοις θ'); (ff. 60-67^v) hom. 2, προ πολλῶν ἡμερῶν πρὸς Ἀνομοίους· εἴτα πρὸς Ἰουδαίους· εἴτα σιγήσας — μαρτύρων γενομένης πολλῶν· νῦν πάλιν πρὸς Ἀνομοίους κτλ. cod. (ib. 709-718), des. ἵνα πάντες ὁμοθυμαδὸν ἐν ἐνὶ στόματι δοξάζωμεν τὸν θεὸν κτλ. ut in ed. Savil. (cf. ib. 718 n. e); (ff. 67^v-74) hom. 3 (ib. 719-728); (ff. 74^v-81) hom. 4 (ib. 727-736);

(ff. 81^v-90) hom. 5 (ib. 735-748), *περὶ ἀκαταλήπτου· καὶ περὶ προσευχῆς· καὶ ὅτι ρίζα καὶ πηγὴ καὶ μητὴρ ἐστὶ (πάντων τῶν ἀγαθῶν add. in marg.)· καὶ αὐτῆς τῆς βασιλείας δυνατωτέρα· καὶ εἰς τὸν φαρισαῖον καὶ τελώνην* cod.; (ff. 90-95) hom. 11, *λόγος ζ'* cod. (ib. 795-802); (ff. 95-104) hom. 7, *λόγος ζ'* cod. (ib. 755-768); (ff. 104-111) hom. 8, *λόγος η'* cod. (ib. 767-778). ³ (ff. 111-141^v) ad eos qui scandalizati sunt (*λόγος θ'* cod., cf. supra; summo margine *λόγος ιε'*), des. in νν. καὶ ταῖς ἀμοιβαῖς νικᾷ (P. G. 52, 479-528 lin. 19). Marginibus lemmata insunt 24 rubris litt. exarata, quorum primum est Ὅτι ἀναγκαῖον εἰπεῖν τὴν αἰτίαν ἀφ' ἧς τὸ σκάνδαλον ἐτέχθη, quartum et vicissimum Ὅτι οἱ ταῦτα παρανομίσαντες· καὶ ἐντεῦθεν ἤδη δίκην διδόασιν. ⁴ adversus Iudaeos orationes VI, nempe (ff. 142-152^v) orat. 1 (P. G. 48, 843-856), ὁμιλία κατὰ Ἰουδαίων· ἐλέχθη δὲ πρὸς τοὺς ἰουδαίζοντας· καὶ μετ' ἐκείνων νηστεύοντας cod. (ut in ed. Savil., cf. ib. 843 n. a). F. 142 superne + Τὰ κατὰ Ἰουδαίων ἐν λόγοις εἶξ. (ff. 152^v-160^v) orat. 4, πρὸς Ἰουδαίους εἰς τὰς σάλπιγγας κτλ. cod. (ib. 871-882). F. 152^v summo *λόγος ιζ'*. (ff. 160^v-176^v) orat. 5 (ib. 883-904). (ff. 177-186) orat. 6 (ib. 903-916). (ff. 186-194) orat. 7 (ib. 915-928). (ff. 194^v-206^v) orat. 8 (ib. 927-942). In fine + τετέλεσται σὺν θεῷ τὰ κατὰ Ἰουδαίων· ἐν λόγοις εἶξ (cf. ib. 942 n. c). ⁵ de Lazaro conciones VI, scil. (ff. 207-220^v) concio 1 (ib. 963-982), μετὰ τὰς καλάνδας τῇ ἐξῆς κατὰ μεθύνοντων — εἰσιόντων· καὶ ὅτι τὸν διδάσκαλον — καὶ εἰς τὸν πτωχὸν Λάζαρον cod.; (ff. 221-228^v) concio 2, in titulo βιοθανῶν (ib. 981-992 et cf. 981 n. b); (ff. 228^v-241^v) concio 3, εἰς τὸν πλούσιον καὶ εἰς τὸν Λάζαρον· καὶ τίνος ἕνεκεν κτλ. cod. (ib. 991-1006); (ff. 241^v-250^v) concio 4, εἰς τὴν κατὰ τὸν πλούσιον καὶ τὸν πτωχὸν Λάζαρον παραβολὴν. λόγος δ'· καὶ ὅτι τὸ συννειδὸς κτλ. cod. (ib. 1005-1016); (ff. 250^v-258^v) concio 5, εἰς τὸ ῥητὸν τοῦ ἀποστόλου· περὶ δὲ τῶν κεκοιμημένων — ἵνα μὴ λυπησθε· ὡς καὶ οἱ λοιποὶ οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα cod. (ib. 1017-1026); (ff. 258^v-266^v) concio 7, ὁμιλία πρὸς τοὺς εἰς τὰς ἵπποδρομίας ἀναβαίνοντας — καὶ εἰς τὸν Λάζαρον + *λόγος ζ'* cod. (ib. 1043-1054). ⁶ in illud *Vidi Dominum* homiliae VI, hoc ordine (ff. 267-274) hom. 1 (P. G. 56, 97-107); (ff. 274-281) hom. 4, εἰς τὸ προφητικὸν Ἑσαΐου — καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐνιαυτῷ — ὁ βασιλεὺς· καὶ κατὰ τῶν κωλυόντων — ἀπόδειξις· ἀπὸ τῶν τεσσάρων λόγων τοῦ Ὁζίου οὗτος λόγος β' cod. (ib. 119-129); (ff. 281-284^v) hom. 2, εἰς τὸ καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐνιαυτῷ οὗ ἀπέθανεν Ὁζίας ὁ βασιλεὺς· καὶ ὅτι οὐ δεῖ — τῶν γραφῶν cod. (ib. 107-112); (ff. 284^v-290^v) hom. 3 (ib. 112-119); (ff. 290^v-294^v) hom. 5, εἰς τὰ ὑπόλοιπα τοῦ Ὁζίου· καὶ ἀπόδειξις — οὐκ ἔξεστι βασιλεῦσι ποιεῖν· ἀλλ' ἱερεῦσι μόνοις cod. (ib. 129-135); (f. 294^v) hom. 6, in Seraphim, εἰς τα σεραφίμ· καὶ ὅσον ἐστὶν ἀξίωμα πλησίον ἐστάναι τοῦ θρόνου

τοῦ βασιλικοῦ· καὶ ὅτι καὶ ἀνθρώποις τὸ ἀξίωμα τοῦτο κέκτησθαι δυνατόν· καὶ περὶ μετανοίας cod.; def. in vv. κατωρθωκότων ἀρετῇν (ib. 135 linn. 16-29).

Obcurreunt in margg. (praeter lemmata supra memorata) verba interdum ommissa in textu nec non illa $\bar{\nu}$, σ^{α} , $\bar{\omega}$ etc.

Librum efficiunt fasciculi 38, quaterniones omnes, si 21 excipias, 3 folior., 7 et 27, terniones (27 re vera bifolio et binione simul compactis constat); adverte insuper secundi fasciculi postremum fol. intercidisse. Antiquior nota nulla superest, sed nescio quis recentior subputationem arabicam in medio marg. inf. primae et ultimae paginae unius cuiusque fasciculi plumbo adiecit; qui vir tamen fasc. tertium nota 2, quintum nota 4 (et sic deinceps) oscitantia distinxit. Litterae maiores et (plerumque) maximae, tituli, lemmata marginibus inserta cinnabari tinguntur, ornamenta vero titulis insistentia (interdum et litterae maximi moduli, cf. ff. 142, 207, 221, 228^v, 241^v, 250^v, 258^v ac praesertim 267) flavo, rubro, viridi, caeruleo, violaceo pigmento. Ff. I-II pro custodia compacta.

F. I^v πίναξ latinus brevissimus, m. (L. Allatii), nec non num. 1526. F. II^{r-v} inplet index graecus Cryptoferratensis, m. (hieromonachi Tiburtini Lucae Felicis); hic Iohannis Chrysostomi scripta in codice contenta singula recenset, ommissa tantum ultima homilia in enarratione a nobis memorata (cuius initium dum taxat superest), unde patet eo tempore quo syllabus confectus est codicem iam mutilum fuisse. Ibid. in pag. rectae fastigio Τοῦτο βιβλίον ἦν τῆς μονῆς τῆς Κρυπτοφέρρης nec non Grotta ferrata, deinde notae codicis Cryptenses ζζ (iteratur in marg. inf.) et n.º 30; qui num. adpingitur et orae sup folii 1, ubi praeterea scriptum exstat *omelia α(ri)sostomj* (cf. Io. Mercati, *Per la storia dei mss. greci di Genova* etc. [*Studi e Testi* 68], tab. II a et II c).

Librum memorant P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III* in *Revue des questions historiques* XLV (1889), pp. 209 n. 3 et 213; A. Rocchi, *De coenobio Cryptoferratensi* etc., Tusculi 1893, pp. 11 et 277; S. Gassisi, *I mss. autografi di S. Nilo iuniore*, Oriens christianus IV (1904), p. 363; M. Vogel, *Die griechischen Schreiber* etc., p. 52, quae Antonii Rocchi auctoritate freta (?), Bartholomeum monachum (qui floruit saec. XII in!) codicem scripsisse iniuria contendit. Alias ipse Rocchi, loc. nuper cit., manu Neophyti calligraphi exaratum esse autumaverat, sed re vera neque Bartholomeo neque Neophyto tribui potest, quamvis haud dubium sit e schola Cryptensi prodiisse (cf. Gassisi, loc. cit.).

Integumentum simplici membrana obductum scuta Leonis XIII P. M. et Io. Ba. Pitra, card. bybl. (1889-1889) exhibet in dorso.

1527 (olim 1504). Saec. XV, chartac., mm. 210 × 149, ff. I. 131, linn. 22.

in grammaticen graecam exercitationes XX ad instar Manuelis Moschopuli schedographiae sive de ratione examinandae orationis libelli (ed. Paris, 1545), iisdem atque in illa propositis exemplis, commentariis autem plus minusve discrepantibus et ad memoriam in codd. Pii II

54 (P)* et Vat. gr. 18 (V)* servatam proxime adcedentibus (cf. quoque ex. gr. cod. Laurent. Conv. Soppr. 2 [*Studi it. di filol. class.* I, 1893, pp. 131 sq.], Ambros. 424 [Martini et Bassi I, 503], Paris. gr. 1720 [v. infra] nec non Barb. gr. 102 [Codd. Barber. gr. descripti, I, pp. 139 sq.], qui tamen cum a Moschopulo tum a recens. libri nostri multum abludit). ¹ (ff. 1. 3-27v) *Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν ὁ ἀσπόρως κτλ.* (ed. Paris. p. 3); inc. *πόσα μέρη λόγου εἰσὶ τρία... τὰ γὰρ δύο καὶ τρία καὶ πολλὰ ὀνόματα καὶ ῥήματα ὡσαύτως καὶ αἱ πολλαὶ ἀντωνυμῖαι, ἀντὶ ἐνὸς μέρους λόγου παραλαμβάνον-ται, des. ὡς τὸ τεῖχος τοῦ τείχεος, καὶ τείχους· τὸ σῆμα, ψιλόν· διατί καὶ ἔμαθες* (cf. P ff. 54v-71; V ff. 1v-9v). Inseritur (ff. 1v-3) <praefatio ad puerum gram-maticam discentem>, inc. *Δεῖ σε γινώσκειν ὦ παιδίον, ὅτι ὁκτώ εἰσι πάντα τὰ μέρη τοῦ λόγου, des. τεχνολογίας καὶ σαφηνείας, ἀρκτέον* (cf. cod. Ambros. 424, loc. cit.; P ff. 53-54v; V f. 1-1v). ² (ff. 27v-39) *Ὁ εὐσχήμων Ἰωσήφ ἀπὸ τοῦ ξύλου* (ed. Paris. p. 49), inc. *πόσα μέρη λόγου εἰσὶ δύο... ὁ εὐ-σχήμων, ποῖον μέρους λόγου ἐστὶν ὀνόματος, des. ἔλαιον δὲ τὸ τρωγόμενον, δίφ-θογγον* (cf. P ff. 71-79; V ff. 9v-13v). ³ (ff. 39-47) *Γεωργηθεὶς ὑπὸ Θεοῦ* κτλ. (ed. Paris. p. 66), inc. *πόσα μέρη λόγου εἰσὶ τρία... γεωργηθεὶς, ποῖου μέρους λόγου ἐστὶ μετοχῆς, des. εἰς ἡ αὐτὴν ἔχει λήγουσαν* (cf. P ff. 79-85v; V ff. 13v-17). ⁴ (ff. 47-54v) *Μεσοῦσης τῆς ἐορτῆς κτλ.* (ed. Paris. p. 77), inc. *πόσα μέρη λόγου εἰσὶ τρία... μεσοῦσης, ποίας συζυγίας· τρίτης τῶν περι-σπωμένων, des. ἐπιστέλλω σοι, καὶ τὰ ὅμοια* (cf. P ff. 85v-91; V ff. 17-20). ⁵ (ff. 54v-64v) *Ἀνῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα κτλ.* (ed. Paris. p. 88), inc. *τὸ θέμα, ελεύθω· διατί μὴ ἦν ἀναῆλθεν, des. θεραπεύω θεραπεία, καὶ τὰ ὅμοια* (cf. P ff. 91-98v; V ff. 20v-23v). ⁶ (ff. 64v-70v) *Δεικνὺς ὁ Χριστὸς ὅτι κατ' ἀρχὰς κτλ.* (ed. Paris. p. 102), inc. *Δεικνὺς συζυγίας τετάρτης τῶν εἰς μὴ· τὸ θέμα, δεικνύω δείκνυμι, des. περισπώμενον δὲ, τὸ τῆς ἡμέρας φῶς* (recens. parum diversam ed. Boissonade, *Anecdota graeca* III, 330-338; cf. P ff. 98v-101v; V ff. 24-25v). ⁷ (ff. 70v-75v) *Ἀπόστολοι ἅγιοι πρεσβεύσατε κτλ.* (ed. Paris. p. 125), inc. *ἡ εὐθεΐα, ὁ ἀπόστολος· καὶ κλίνεται τοῦ ἀποστό-λου, des. ὡδηκὸς ὁ ἐξωγούμενος, καὶ τὰ ὅμοια* (cf. P ff. 106-109; V ff. 30-31v). ⁸ (ff. 75v-81v) *Τοῦ σχεδογραφεῖν ἀρχόμενοι κτλ.* (ed. Paris. p. 108), inc. *Ἀρχόμενοι συζυγίας δευτέρας τῶν βαρυτόνων, des. καὶ ἐπιβάλλω, τῷ, μυσταγω-γεῖν* (cf. P ff. 102-106; V ff. 25v-28). ⁹ (ff. 82-87) *Πόνοι γεννῶσι δόξαν κτλ.* (ed. Paris. p. 118), inc. *ἡ εὐθεΐα, ὁ πόνος· καὶ κλίνεται τοῦ πόνου, des. τὸ δεύτερον τῶν πληθυντικῶν, εἰς γένεσθε* (cf. P ff. 109-112v; V ff. 28-30). ¹⁰ (ff. 87-95v) *Ἐχε ἐπὶ λογισμῶν κτλ.* (ed. Paris. p. 133), inc. *πόσα μέρη*

* minns recte ipsi Moschopulo tribuuntur in Byblioth. Vaticanae catalogis inpressis.

λόγου εἰσί · τέσσαρα, des. Αἰολεῖς τὸ ὄνομα, ὄνυμα λέγουσι καὶ τὸ στόμα, στύμα (cf. P ff. 112^v-118^v; V ff. 31^v-34^v). Marg. inf. f. 94^v inscribitur <Manuelis Moschopuli> excerptum <περὶ μοριων ἐπιτατικῶν> (Ἰστέον ὅτι μόρια ἐπιτατικά εἰσὶ ταῦτα · τὸ α, ἀφ' οὗ ἀχανὲς πέλαγος τὸ ἐπιπολύ κεχηνός — ἐριαύχην ὁ μεγαλοτράχηλος, ed. Paris. laud. p. 145 linn. 9-2 a. i.). ¹¹ (ff. 96-102) Αἴλουρος εἴσω χειᾶς κτλ. (ed. Paris. p. 148), inc. Αἴλουρος ποίου μέρους λόγου ἐστίν · ὀνόματος, des. θοιμάτιον κατὰ συναλοιφήν τὸ ἱμάτιον, καὶ τὰ ὅμοια (cf. P ff. 118^v-122^v; V ff. 35-37). ¹² (ff. 102-109) Ἀχιλλεὺς ὁ Πηλείδης κτλ. (ed. Paris. p. 170), inc. Ἀχιλλεὺς γίνεται, ἐκ τοῦ α στερητικοῦ μορίου καὶ τοῦ χιλός, des. ῥέπω ῥίπτω · πέπτω πίπτω, καὶ τὰ ὅμοια (cf. P ff. 123-127; V ff. 37-39^v). ¹³ (ff. 109-114) Ὁ τοῦ Πριάμου παῖς Ἀλέξανδρος κτλ. (ed. Paris. p. 160), inc. πόσα μέρη λόγου εἰσί · δύο, des. ὁ ὑπερσυντέλικος, ἐγεγώνειν · ἐγεγώνεις · ἐγεγώνει (cf. P ff. 127-130; V ff. 39^v-41^v). ¹⁴ (ff. 114-116) Ἀλέξανδρος ὁ Πριαμίδης κτλ. (ed. Paris. 182), inc. Ἀλέξανδρος Ἰδαῖος ὁ ἀπὸ τῆς Ἰδης... ἡ ψιλὸν καὶ μικρὸν · καὶ ἔστι ἡ εὐθεῖα ὁ ἥδὺς τοῦ ἠδέως, des. ἐπιανέζευξε · καὶ ἐν συγκοπῇ, ἐπανεζεύξεν (cf. P ff. 130-131; V ff. 41^v-42^v). ¹⁵ (ff. 116-119^v) Εἶχε μὲν ὁ Πριαμίδης Ἀλέξανδρος κτλ. (ed. Paris. p. 185), inc. Εἶχεν ἀντὶ τοῦ ἐκέκτητο, δίφθογγον, des. ἡ αἰτιατικὴ, τὴν πατρίδα (cf. P ff. 131-134; V ff. 42^v-44). ¹⁶ (ff. 119^v-122^v) Εἰπόντος καὶ εἰρηκότος τοῦ μάντεως κτλ. (ed. Paris. p. 194), inc. Εἰπόντος τὸ εἶ, δίφθογγον, des. Ἰκός ὁ Ταραντῖνος, ἱ καὶ μικρόν. (cf. P ff. 134-136; V ff. 44-45). ¹⁷ (ff. 122^v-125^v) Ὁ μὲν Χρύσης μεθ' ὑβρισμῶν κτλ. (ed. Paris. p. 191), inc. Ἡ μετὰ ὅτε ἐπὶ ἐνώσεως τίθεται, des. γενικὴ καὶ δοτικὴ συντάσσεται (cf. P ff. 137^v-140; V ff. 45-46^v). ¹⁸ (ff. 125^v-126^v) Ἐστράτευσεν ἐπὶ τὸν τῆς Ἰλίου τόπον κτλ. (ed. Paris. p. 211), inc. Αἰτωλὸς τὸ τῶ, μέγα, des. καὶ ἐπήρεια ἢ βλάβη, ἡ καὶ δίφθογγον (cf. P ff. 143-144; V ff. 49^v-50). ¹⁹ (ff. 126^v-129) Χρύσης διωχθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀτρείδου κτλ. (ed. Paris. p. 201), inc. Διωχθεὶς τὸ θέμα διώκω · ὁ μέλλον, διώξω, des. ἐπιπᾶν δὲ ἀντὶ τοῦ παντελὸς καὶ ἐπὶ τούτοις, ἰῶτα (cf. P ff. 140-142; V ff. 47^v-49). ²⁰ (ff. 129-130^v) Ἐννέα ἡμέρας ἢ λοιμώδης νόσος κτλ. (ed. Paris. p. 207), inc. Ἐννέα ἐπὶ ἀριθμοῦ, ψιλὰ τὰ δύο, def. mut. in vv. δαίμων δαίμονος καὶ δαιμόνιον (cf. P ff. 142-143 lin. 3 a. i.; V hic multum differt).

Lemmata haud raro in margg. obcurrunt, latinas glossas saepe inter linn. iniecit manus saec. XV.

Quaterniones 17 (ultimi non nisi tres chartae superant) ab ipso librario graecis notis distinctos invenies ad ang. inf. internum postremae singulor. paginae. Textus exercitationibus praepositi, litterae maiores et maximae, ornatus, lemmata rubro pigmento

nunc uti plurimum evanido tinguntur. Folia haud pauca (cf. ex. gr. 81-82, 87-104) madore laesa, sed scriptio est ubique integra. Officinae chartar. insigne vidimus (ff. 12+13, 19+22, 28+29 etc.) securim absque manubrio.

F. I syllabi graeci initium dum taxat, m. saec. XV-XVI, deinde *Incertus forte Moscopulus Gram(m)aticalia*. Ibid. possessionis notam accuratissime cancellatam (iteratur paullo superius, sed et illic atramento fere omnino deleta) vix aegreque sic explicavimus Νικολάου Λασκάρεως τοῦ Ναξίου / καὶ τῶν φίλων τὸ τεύχος (is est, ut mihi videtur, vir doctus, quem Graeci Venetiis degentes a. 1593 ad artem grammaticam in suo conlegio docendam arcessiverunt; quo de cf. I. Βελουδου, *Ελλήνων ὀρθοδόξων ἀποικία ἐν Βενετίαις*, p. 108, vel B. A. Μυστακίδης, *Λασκάρεὺς 1400-1869*, in *Ἑπετηρίς ἑταιρ. βυζ. σπουδῶν*, ἔτ. ε' [1928], p. 162). Inferne codicis num. antiquior 1504, linea obductus; ima vero pag. scidula mm. 10×56 adhaerescit, cum verbis *donatus g(rae)cus optimus*, m. saec. XV; quae vv. inscriptiunculam aliam sedulo abrasam (graecam, ut vid.) tegunt. F. 1 marg. sup. nota possessionis atramento eadem ratione atque praecedens oblitterata *Αντωνίου(?) Βοναφέως* (de duobus viris huius gentis videsis Ioh. Mercati, *Per la storia dei mss. greci di Genova* etc. [*Studi e Testi* 68], p. 122 n. 4). F. 131^v nescio quis notavit *Vincit amor patriae laudum(que) arrepta cupido* (cf. Verg. Aen. V 138 et VI 823).

Codicem olim ad Conlegium Graecorum Athanasianum pertinuisse testatur indiculus in Archivi Bybliothecae tomo 11, f. 261^v (*Ἐρuthemata [!] gramaticae*).

Opercula membrana *ἰδιοχρώμῳ* vestita; in dorso tesserae gentiliciae Leonis XIII P. M. et Io. Ba. Pitra, card. bybl. (1869-1889).

1528 (olim 1505). Saec. XV-XVI, chartac., mm. 208×152, ff. 235, linn. 26.

Praxapostolus, i. e. ex apostolorum Actibus et epistulis pericopae per totum anni circulum in ecclesia recitandae.

A. (ff. 1-45) ex Actibus pericopae a die Paschatis usque ad Pentecosten (cf. *Αποστολος κτλ.*, Romae 1881, pp. 9-59), *προκειμένοις* atque *ἀλλήλουιάρῳ* instructae (inde a Mesopentecoste pro una quaque die). Differunt ab editis lectiones pro feria quarta *τῆς Διακαινησίμου* (II, 22-36; ut apud Gregory, *Textkritik des Neuen Testaments*, p. 344) et feria tertia II hebdomadae (IV, 1-12), feria autem quinta V hebdom. pericopa concluditur verbis *ὁ θεὸς μετ' αὐτῶν· καὶ ὅτι ἤνοιξε τοῖς ἔθνεσι θύραν πίστεως*.

B. (ff. 45-147^v) ex epistulis s. Pauli pericopae a feria secunda post Pentecosten ad feriam tertiam XXXI hebdom. (*Αποστολος* laud., pp. 60-189). *Τὰ προκείμενα* lectionum dominicalium, a librario constantissime praetermissa, plerumque subplevit in marginibus manus perquam rudis saec. XVI. Pericopae haud paucae plus minusve differunt a receptis in ed. cit., nimirum: feria secunda II hebdom. (Rom. II, 28 — III, 13), feria tertia (Rom. IV, 4-8), feria quarta (Rom. IV, 13-17), feria sexta (Rom. V, 17 [inc. *Ἀδελφοί· οἱ τὴν περίσσειαν τῆς χάριτος*] — 21), feria se-

cunda III hebdom. (Rom. VII, 1-6), feria quarta VI hebdom. (I Cor. II, 7 — III, 8), dominica VIII hebdom. (I Cor. I, 10-18, cf. Gregory 350), feria quinta XI hebdom. (II Cor. IV, 1-6), sabbato XII hebdom. (I Cor. I, 26-29), feria tertia XIX hebdom. (Phil. I, 8-11), feria quinta XXVIII hebdom. (Tit. I, 5 — II, 1, cf. Gregory 357), dominica XXVIII hebdom. (Col. I, 12-17).

Lectio pro feria tertia XIV hebdom. librarii oscitantia praetermissa, pericopa pro sabbato XVI hebd. concluditur verbis *συνείδησιν· τοῦ γὰρ κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς*.

C. (ff. 147^v-174^v) ex epistulis catholicis lectiones a feria quarta XXVI hebdomadae ad dominicam Tyrophagi (Αποστολος, pp. 189-220). Ante lectiones dominicales nunquam indicantur τὰ προκείμενα; feria sexta XXXII hebdom. legitur I Petr. I, 1-2. 10 — II, 10, sabbato XXXIV hebdom. recitatur II Tim. III, 1-9, feria tertia XXXV hebd. I Ioh. III, 9-20.

D. (ff. 175-183^v) pericopae pro sabbatodominicis Quadragesimae nec non pro feriis quinta et sexta et pro sabbato Magnae Hebdomadae (Αποστολος, pp. 221 ... 238).

E. (ff. 183^v-230^v) lectiones pro festis immobilibus totius anni (cf. Menologium apud Gregory, pp. 365-384), plerumque indicatae, rarius integre descriptae, a vulgatis saepe discrepantes; dies admodum pauci omnino vacant (litteris cursivis infra distincti). Haec librum cursim evolventes notavimus: Sept. 10-12, 18 + τ. ἀγ. ἱερομρ. Συμεὼν ἐπ. Ἱεροσολύμων, 21; Nov. 30; Dec. 8 τ. ὁσ. πρ. ἡμ. Σωφρονίου ἐπ. Κωνσταντίας, 16 τ. ὁσ. πρ. ἡμ. Μοδέστου ἀρχιεπ. Ἱεροσολύμων, 18; Febr. 7. 18 τ. ἀγγ. πρρ. ἡμ. καὶ ἀρχιεπ. Κρόλεως Θωθᾶ (I) καὶ Ἰωάννου τοῦ Νηστευτοῦ, 19 τοῦ ὁσ. πρ. ἡμ. Σωφρονίου ἐπ. Ἱεροσολύμων, 30 (I) τ. ἀγ. ἱερομρ. Μαρκελλοῦ ἐπ. Ἀπαμίας; Mart. 22 τ. ἀγ. ἱερομρ. Βηρύλλου ἐπ. Κατάνης; Apr. 21; Iun. 8; Iul. 23 τ. ἀγγ. μρρ. Ἀπολιναρίου καὶ Βιταλίου ἐππ. Ραβέννης καὶ Ἀπολλωνίου ἐπ. Ρώμης.

F. (ff. 230^v-235) pericopae pro variis occasionibus (cf. Αποστολος, pp. 328-332), quas inter (f. 233^v) eis πυρκαϊάν (Hebr. XII, 14-24) et (f. 234^v) τῇ κυριακῇ μετὰ τὴν δ' σύνοδον· εἰς τὴν μνήμην τῶν ἐν τῇ ε' συνόδῳ ἀγίων πατέρων, ἧτοι τῶν ἀλλακτῶν (Tit. III, 8-15).

Fasciculi 20, quos notae numerales graecae distinguunt ang. sup. ext. primae singular. paginae adpictae, seniones sunt omnes, si 14 excipias, 11 folior. (adverte insuper primi fasciculi chartas 1-2, postremi 11-12 effluxisse). Litterae initiales, tituli, rubricae quae indignantur rubro colore descriptae, ornamenta uti plurimum rubro, semel (f. 1) rubro nigroque. F. 208^v scriptione vacat. Insigne quoddam officinae chartar. passim offen-

des (ex. gr. ff. 4 + 5. 16 + 17. 40 + 41), quod inter incerta conlocat Briquet (cf. nn. 16061-16063).

F. 1 imo nota 1505, manu longe recentiori in 1528 correcta. F. 235 librarii subscriptio + εἴληφε τέλος ὁ παρὼν ἀπόστολος, διὰ χειρὸς ἀναξίου Μακαρίου τάχα δὲ καὶ ἱερομονάχου τὸ ἐπικλῆν Εὐχόλιος· καὶ οἱ ἀναγινώσκοντες, εὐχεσθαί μοι διὰ τὸν κ(ύριο)ν· ὅπως εὖρω λῦσιν τῶν πολλῶν μου σφαλμάτων. (cf. Vogel-Gardthausen, *Die griech. Schreiber* etc., p. 271; notam iam ediderat Scholz, *Bibl. Kritische Reise*, p. 98). Ibid. Francisci Accidae inscriptio dedicatoria graeca ad Xystum V P. M., in folio averso interpr. latina. Liber olim pertinuit ad syllogem conlegii Graecorum Athanasiani, teste indiculo in t. 11 Archivi Bybl. f. 261 (*Acta Apostolorum et Epistolę S.^{ti} Pauli*).

Codicem tantum memorat P. Batiffol, *Revue des questions historiques* XLV (1889), p. 187; pauca invenies apud Gregory *Textkritik des Neuen Testaments*, I, p. 467 (sub num. 38).

Opercula simplici membrana vestiuntur, in dorso scuta exstant Leonis XIII P. M. et Io. Ba. Pitra, card. bybl. (1869-1889).

1529 (olim 1506). Saec. XVI ex., chartac., mm. 210 × 155, ff. f. 23, linn. 18.

officium SS. Corporis D. N. Iesu Christi more Italo-graecorum, fere omnino ut in cod. Ottobon. gr. 60, ff. 224-240, ab eodem librario atque noster (v. infra) descripto (cf. Feron et Battaglini, *Codd. mss. gr. Ottobon. etc.*, p. 40; non nihil discrepat ab editis in Antonii Arcudii *Novo Anthologio*, Romae 1598, pars prima, pp. τοα'-τπ' et in *Horologio Cryptoferratensi*, Romae 1677, pp. 615-629). Praecurrat (f. 1) animadversio Τῇ ε'η, τῆς μετὰ τὴν κυριακὴν τῶν ἁγίων πάντων ἐβδομάδος, τὴν ἀνάμνησιν τῆς τῶν θεῶν ἀχράντων ζωοποιῶν τοῦ Χριστοῦ μυστηρίων παραδόσεως ἐορτάζομεν, πανηγυρίζοντες, τοῦ σώματος λέγω καὶ αἵματος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Vespere primum στιχηρὸν (ib.) inc. Ὅνπερ Δαυεὶδ ὁ προπάτωρ, πνευματικῶς προορῶν, intra missarum sollemnia κοινωνικὸν (f. 19^v) concluditur verbis ἐν ἐμοὶ μενεὶ κἀγὼ ἐν αὐτῷ (Ioh. VI, 56). Subicitur (ff. 20-21^v) *Συναξάριον ἐκ τοῦ πεντηκοστοῦ δευτέρου ἐγχειριδίου τοῦ μακαρίου Θωμᾶ τοῦ Ἀκουῖνου* (reapse ex quinquagesimo septimo opusculo in ed. Romana, vol. XVII, 2 [1570], ff. 40-43), ἐκ τῆς ῥωμαϊδος φωνῆς κατὰ παράφρασιν ἐξελημισθέν, inc. Κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ἁγίας πεντηκοστῆς αἱ τῶν ἁγίων ἀποστόλων καρδίαι, des. ἐν μονάδι προσκυνουμένῳ θεῷ (v. ed. laud. *Anthologii*, pp. τοε'-τος', et cf. lectiones V et VI in secundo nocturno officii Corporis Christi a s. Thoma conpositi, cf. ed. Rom. laud. vel ed. Parmen., t. XV [1864], p. 235, ex quibus non nulla in graeco *συναξάριον* mutuata sunt).

Librum, pariter atque (ex parte) codicem Ottobonianum laudatum, Iohannes (a S. Maur.) exaravit (f. 19^v inferne Ἰωάννης, πενία συζῶν ἐξέγραψεν) non ante aa. 1573-74, quo tem-

pore in monasterio ss. Heliae et Philareti apud Seminaram libris ecclesiasticis transscribendis incumberebat (cf. inscript. in cod. Ottobon. adl., f. 220, quam integram exhibemus *l'ho copiato In fretta da certi libri / Vecchij del Monasterio de S.^{to} Phylareto (!) / In Calabria terretorio (conr. sup lin. ex prouintia) di Seminara, / et adesso l'ho ricopiato come appone (?) / l'Introsritto, atteso li greci no(n) han(n)o detto / off(ici)o ma è cosa (nouam.^{te}, cancell.) Composta In Calabria / p(er) seruirse le chiese greche che son(n)o In essa; v. quoque H. Omont, *Jean de Sainte-Maure* in *Revue des études grecques* I [1888], pp. 177 et 185–186, vel P. Batiffol, *L'abbaye de Rossano*, pp. 124 sq.). Constat quaternionibus duobus (alterius ultimum fol. excisum est), quibus adcedunt binio et bifolium; custodiae loco chartae duae in fine, una initio compactae sunt. Signa officinar. chartar.: ancora circulo inclusa, stellula radior. sex superinposita (ex. gr. ff. 12 + 13) et aquila in circulo, cui circulo corona trium folior. inpendit (cf. ff. 17 + 18; fere ut num. 207 apud Briquet). Rubricae (uti vocant), tituli, litterae maioris et maximi moduli cinnabari delineata, pariter atque librarii subscriptio f. 19^v. F. 1 in marg. sup. Coll: Græ: Cat: Inscript: Bibl.: Ff. I. 22–23 scriptione vacant.*

Integumentum ex membrana flexibili ligaminum vestigia tantum retinet; summo dorso codicis num. antiquior inscribitur 1506, quem ex parte tegit scidula chart. notam (15)29 rubro atramento pictam exhibens.

1530 (olim 1556). Saec. XVI in., chartac., mm. 207 × 142, ff. I. 56, linn. 12.

Euripidis Hecuba, praevia (f. 1) poetae vita ex Suida *Εὐριπίδης ὁ ποιητὴς Μησαρχοῦ ἢ Μησαρχίδου* (cf. 3 Westermann), cui subiciuntur ^a (f. 1^v) epigrammatis *Μνήμα μὲν Ἑλλάς ἅπασ' Εὐριπίδου* compendium (cf. Anthol. Palat. VII, 45), ^b (f. 2) tragoediae hypothesis (Nauck I 138 sq.), ^c (f. 2^v) personarum index.

Quaterniones, numero 7, nulla nullibi nota vel ad praesens distincti. Litterae grandiores, tituli, ornamenta, personarum nomina marginibus adpicta subrubro colore tinguntur. Officinae chartar. signum obcurrit (ex. gr. ff. 2 + 7. 19 + 22) arcuballista in circulo (cf. Briquet n. 747). F. I summo notatur *ex libris Franc.^a Peniae Romanae / Rotae Decani* (de viro cf. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III* in *Revue des questions historiques* XLV [1889], p. 189, et Io. Mercati, *Per la storia dei mss. greci di Genova* etc. [Studi e Testi 63], p. 98) atque in ang. externo 452 (al. manu): paullo inferius nota codicis antiquior 1556 cancell. nec non, m. <L. Allatii>, *Euripidis Hecuba*. Ibid. medio folio adglutinatur scidula mm. 121 × 6 cum inscript. *dialogo meteorologico di Tomaso Tomai medico di Ravenna* (quo de cf. P. P. Ginanni, *Memorie storico-critiche degli scrittori ravennati*, II, Faventiae 1769, pp. 439–442), manu, ut mihi vid., ipsius Peniae. Ff. Iv. 54^v–56 pura.

Integumentum membrana *ιδιοχρώμῳ* vestitur.

1531 (olim 1538). Saec. XV (ff. 9-11. 39-61. 77. 84. 123-124. 156-157. 165-166. 239-245. 278-285 saec. XVI), chartac., mm. 190 × 136, ff. IV. 288, linn. 25 et (in foliis subpletis) 21-24.

Menaëum decembris absque synaxariis (cf. ed. Rom. t. II [1889], pp. 345-740); officio tamen s. Nicolai Myrensis (6 dec.), m. superiore subfecto, iniciuntur (ff. 54-56^v) vita *Οὗτος ὑπῆρχεν ἐν τοῖς χρόνοις Διοκλητιανοῦ* (recens. longior) ut in *Menaëo Venetiis* edito a. 1890 nec non miraculum de Demetrio (ed. G. Anrich, *Hagios Nikolaos*, I, pp. 205-206 lin. 14 + conclus. in adpar. critico adlata et 207 lin. 16-209). Adverte insuper ob lacunas post ff. 76, 247 et 254 non nulla intercidisse, i. e. *vv. τρωθέντα ἀτόποις ἡδοναῖς — παρέσχετο ταύτη* (ed. Rom., pp. 438 l. 15 a. i. — 440 l. 17), illa *σμίρνη καὶ λιβάνω — πᾶσα ἡ κτίσις* (ib. 679 l. 15 a. i. — 685 l. 3) nec non *βολαῖς, τὸν ἄνθρωπον — ἥσυχνας τὸν δυσσε<βῆ>* (ib. 697 l. 3 a. i. — 699 l. 4); charta una deesse videtur et post f. 61.

Canones a *Menaëo Romano* exsulant, utpote ineditos vel saltem insolitos, recensere visum est: ¹ (ff. 28 ... 35^v) in ss. *Deiparam* (5 dec.), inc. *Λόγον θεοῦ σωματωθέντα τέτοκας*, ² (ff. 47 ... 59^v) in eadem (6), inc. *Θεὸν παρθένη συνήλειφας*, ³ (ff. 47^v ... 60^v) in s. Nicolaum (eadem die), inc. *Τὴν χάριν ὅλην τοῦ πνεύματος* sub acrostichide *Τὸν θερμὸν ὑμῶ προστάτην καὶ πατέρα*, in theotociis vero *Φιλόθεος* (an C.opolitanus patriarcha [+ 1376], cuius canones haud pauci laudantur? cf. Ch. Eméreau, *Hymnographi byzantini* in *Echos d'Orient* XXIV [1925], p. 168), ⁴ (ff. 144 ... 150) *προεόρτιος* in *Nativitatem Domini* (18), inc. *Στόματος, ἐξ ἀνδρῶν θεηγόρων* (ut in *Crypten. Δ. α. XIV*, Rocchi 314), ⁵ (ff. 153^v ... 159) alius id. id. (19), inc. *Ἐν κόσμῳ τῶν ἀγαθῶν*, ⁶ (ff. 269^v ... 273^v) in ss. *Innocentes* (29), inc. *Ἄστρον ἀνέτειλεν ἐν Βηθλεέμ* (ut in *Crypten. Δ. α. IV*, Rocchi 296). Canones *Παρθενικῆς ἐκ νεφέλης* et *Ἀρχῶν ἐξ Ἰούδα* adsignantur diebus 22 et 23 dec. (in ed. Rom. diebus 23 et 24).

Libri usu adtriti madoreque confecti folia plerumque dissoluta nova sunt lege conglutinata, ut fasciculorum (notis constantissime vel hodie carentium) rationem dispicere saepe haud queas. Chartae non paucae deperditae a quattuor manibus subfectae, quarum *a* (s. XV) ff. 220-223 exaravit, *b* ff. 1-8, 39-61 et 277, *c* ff. 9-11. 77. 84. 123-124. 156. 165-166. 239-245. 278-285, *d* f. 157 (*b-d* ad saec. XVI pertinent). Passim (ex. gr. ff. 13-14^v. 23^v) scripturam evanidam nescio quis retractavit, non nullibi anguli vel margines amore putrescentes resegrminibus chartaceis indecore refectioni sunt verbaque deficientia renovata (cf. ff. 109-110). Litterae maiores, troparior. initio positae, rubro colore plerumque evanido, ornamentum f. 39 rubro atque atramento delineatur. Folior. acies flavo colore lita. Officinar. chartariar. insignia: in cod. saec. XV (ff. 62 + 69, 64 + 67) circuli duo

idem centrum habentes (omnino ut in Vat. gr. 171, ff. 92 + 93), (ff. 22 + 23) stella radiorum septem cui lunula impendit atque linea recta divisa in crucem desinente (cf. Briquet n. 5352), (ff. 104 + 105, 136 + 137, 161 + 163) cerasa tria (cf. Briquet n. 7424); in foliis add. (ff. 221-222) bucranium quod flos septem folior. supereminet (cf. Br. n. 14763, qui tamen multo differt), (ff. 49 + 52, 50 + 51) manus (vel chirotheca) litteras BR exhibens, cui superinponitur flos quinque folior. (cf. Br. n. 10738), (ff. 1 + 8, 2 + 7) alia manus cum litteris VI, (ff. 10 + 11) manus litteras GB praebens, quibus lunula subponitur, (f. IV) manus cum litteris FB (cf. Br. 10744). Chartae I-III. 286-288 custodiae loco compactae. F. I-III. IV^v. 12. 223^v. 286-288 vacua.

F. IV praeter conscribillationes nullius pretii leges + ,αφξθ' (1569). μηνὶ νοεμβρίου· κη' ἤλθομεν εἰς Μεσίν(ην)· ὁ τε ἐγὼ παπ(ās) / 'Ιω(άν)νης Δρακόπουλος· ὁ Ζακύνθιος· ὁμοῦ με τὸν ἡμετερον / μαθητὴν, Σταμάτιον Σέκουλα· καὶ ἐδεξέσθη μας / εἰς τὸν ἐαυτοῦ οἶκον ὁ κύρ Σταμάτης Παπ(α)δόπουλος / ὃν ὁ θε(ε)ς ποιήσει αὐτὸν, καὶ πάντας τοὺς ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ / πολυχρονίους· καὶ δώη αὐτῷ κ(ύρι)ς ὁ θε(ε)ς· ἐν τῷ νῖ(ν) αἰῶνι ευ(η)μερίαν πάντος ἀγαθοῦ· ἐν δὲ τῷ μέλλοντι τὴν οὐ(ρα)νῶν / βασιλείαν· ἐν Χ(ριστ)ῷ Ι(ησο)ῦ τῷ κ(υρ)ίῳ ἡμῶν· ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας / ἀμήν· + F. 285^v nota possessionis + / τῷ παρὸν· βυβλίον· ἐνε· τοῦ ευλαβεστάτου / ιερέος· δὸν Ἑμανουήλ· Ἀτζίδα (congr. ex Ἀτζίδας)· καὶ τῶν καλῶν· φύλων· αὐτοῦ· ἔγραψα· ἐγὼ· ὁ υἱος· / αὐτοῦ· δὸν Πέτρος· Ἀτζίδας· εἰς ,αφοη' (1578) / ἐν μηνὶ νοεμβρίου· εἰς τῆς 17. ἐν Μισι(ν) (ed. P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III*, in *Revue des questions historiques* XLV [1889], p. 186, n. 5). Quae vv. Sp. Lampros (*Neos Ellhnonymhwn* VI [1909], p. 109) perverse sic intelligit, quasi Petrus ipsum codicem, cum aetate tum scriptione (immo scriptionibus) toto coelo diversum, se descripsisse adfirmet.

Integumentum simplici membrana vestitur coloris violacei.

1532. Saec. XI, chartae, mm. 195 × 120, ff. 226, lian. 23 (ff. 1-151^v) et 20-21 (ff. 152-226^v).

¹ (ff. 1-12^v. 19-135^v. 137-140^v) in evangelium secundum Mattheum catena Crameriana quae indigitatur, excerptis ex aliis auctoribus praeter s. Iohannis Chrysostomi fere omnino carens (cf. tamen f. 53^v lin. 8 ὁ Πηλουσιῶτις φησί· ὅτι παντὸς ἔργου [J. A. Cramer, *Catena in evangelia s. Matthaei et s. Marci etc.*, Oxonii 1840, p. 90, 5] nec non f. 129^v lin. 7 ἄλλως του Πηλουσιωτου· τῆς κατεχούσης τῷ ἀνθρώπῳ γένος [ib. 225, 21 et cf. 495, 13]), et eadem ratione, ut vid., atque in cod. Bodl. ol. Meermann. Auct. T. 1, 4 (nunc Miscell. 182, cf. Coxe 736 sq.), inc. mut. πολλῷ μᾶλλον εἰς τὴν ἀντ[ὼν] ἐπαρρησιάσαντο, ὅτε καὶ τὸν χρησμ[όν] (Cramer 458, 1, et cf. praef., pp. xxv sq.). Inseruntur (ff. 136 et 13-17) fragmenta duo catenae a Cramero nuncupatae in evang. sec. Marcum (sed in compendium redactae), i. e. vv. φθόνου τὴν Ἰουδαίων μαιφονίαν... τῶν προτεῖων ἐρᾶν (Cramer 339, 29 ... 364, 25) et illa παραχρῆμα δὲ λέγοιτ' ἂν ... [ἐφο]βούντο γάρ (ib. 395, 1 ... 447, 16).

Adcedunt, ut in Bodl. laud.: ^a (ff. 140^v-142) Eusebii Caesariensis e quaestione II ad Marinum excerptum (Cramer 251-253, 22; cf. P. G. 22, 940-944 D 4), ^b (ff. 142-143^v) Isidori Pelusiotae epp. II, 212 (sub inscript.

περι τῆς τοῦ σωτηρος ἡμῶν ἀναστάσεως) et I, 114 (P. G. 78, 652-53 et 257-60) ^c (ff. 143^v-145) Eusebii Caesariensis e quaestione IV ad Marinum excerptum (Cramer 253, 22-256, 2; cf. P. G. 22, 952-956 A 12 et 953 n. 38).

^d (ff. 145-226^v) s. Iohannis Chrysostomi e commentario in evang. sec. Iohannem excerpta, interrogationum responsionumque in modum digesta, inc. (ut in Vat. gr. 547, v. Codd. Vat. gr. descripti, II, p. 417) *Τίνος ἔνεκα τῶν ἄλλων εὐαγγελιστῶν* (cf. Cramer, Catenae in evangelia s. Lucae et s. Iohannis, Oxonii 1841, p. 178, 22), def. mut. in c. IX, 40 (ibid. 295, 34 circiter; ultima charta perquam male habita probe legi nequit). Hic illic (ex. gr. ff. 145^v. 146. 158) obcurrit lemma ἄλλως (cf. supra).

F. 17 ex parte vacuum relictum nec non ff. 17^v-18^v nescio quis saec. XIV, ut vid., excerptis de re ascetica inplevit, lemma τοῦ αὐτοῦ (cuius?) fere constanter prae se ferentibus. Primum inc. *Μακαρία ἐστὶ ψυχὴ ἡ νυκτος καὶ ἡμέρας*, des. *ἀβουλίτους πράξης εἰ ἐνθυμίας <κατα>πίπτειν*, ultimum inc. *ἐὰν θέλῃς ἐν σωματι ὡς ἀσματος*, des. *προ θανατου ἀγγελος*; quod f. 18^v inc. *Ὁ ἀθλήπτος ἀγρυπνῶν* in P. G. 65, 944 sub num. *Ca* Marco Eremitae tribuitur.

Modo flavo modo fusco pigmento nitide descriptus, compendiis tamen scatens, vel hoc est memoratu dignus, quia, charta confectus, scribendi ratione ductaque ad saec. XI procul dubio referri debet. Fasciculor. ratio, quae quidem initio fuerit, distinguere haud licet, cum singula folia, temporis iniuria dissoluta, nova sint lege denuo compacta, recto ordine iam pridem interdum turbato multisque chartis, ut videtur, deperditis. Folia complura tineis adrosa umoreque male habita (laciniis chartae, indecore refecta) scriptionem evanidam et mutilam praebent (ex. gr. ff. 62-63. 212 sqq.). Libri sectio croceo liquore lincta.

F. 1 in marg. inf. nota codicis recentior 1532 et (alia m.) 1533. Vat.

Librum haud memorant R. Devreesse, *Chânes exégétiques grecques* in *Dict. de la Bible*, suppl. t. I, coll. 1164-1181 et 1194-1205, neque Karo-Lietzmann, pp. 120-122, 131, 144 sq.

1533. Saec. XI, membran., mm. 170 × 140, ff. VI. 201 (I-VI. 200-201 chart.), linn. 26.

Tetraevangelium cum titulis et sectionibus Eusebianis: (ff. 9-62^v) Mattheus, (ff. 64-99^v) Marcus, (ff. 102-157) Lucas, (ff. 157^v-198^v) Iohannes. Praefiguntur (ff. 2-5^v) canones evangeliorum (P. G. 22, 1277-1292; animus adverte in can. X Marcum atque Mattheum desiderari,

f. 5^v — ignotum cur — vacuo relicto), (ff. 6-7. 63-63^v. 100-101. 157^v) capitula (von Soden, *Die Schriften des N. T.* I, 1, pp. 403-411) et evangelistarum scribentium imagines (f. 7^v Mattheus et Marcus, f. 101^v Iohannes atque Lucas). Sectiones Matth. $\tau\upsilon\epsilon'$, Marc. $\sigma\lambda\gamma'$, Luc. $\tau\mu\beta'$, Ioh. $\sigma\lambda\langle\beta'\rangle$.

Occurrunt in marginibus subplementa (ff. 20. 36. 173^v. 195^v etc.), animadversiones liturgicae (ff. 9. 25. 28. 52^v. 93. 148^v etc.), latinae glossulae (ff. 27^v. 78. 81. 142 etc.) neque una manu neque eodem tempore iniecta.

F. 1 minio inscribitur tabula lectiones $\sigma\alpha\beta\beta\alpha\tau\omicron\kappa\upsilon\rho\iota\alpha\kappa\acute{\alpha}\varsigma$ a I dom. Matthei usque ad Palmarum festum recensens, sed $\kappa\epsilon\phi\acute{\alpha}\lambda\alpha\iota\alpha$ admodum pauca iuxta singulos dies indicantur, ceteris nescio qua de causa a viro saec. XIII omissis (huius calamo non nullae quoque e supra laudd. notis liturgicis libro inseruntur); praecedebat forsitan pinax alius, pericopas Magnae Hebdomadae et Pentecostarii respiciens, sed foliis paucis initio codicis deperditis (v. infra) effluxit. F. 1^v manus XIV, ut videtur, saeculi notas editionis, quae nuncupantur, adposuit (von Soden 297, 41. 51. 48. 44. 53), quot singulorum evangeliorum $\rho\acute{\eta}\mu\alpha\tau\alpha$ et $\sigma\tau\acute{\iota}\chi\omicron\iota$ sint edocuit (Matth. $\beta\phi\kappa\beta'$ et $\beta\phi\xi'$; Marc. $\alpha\chi\iota\varsigma'$ [$\sigma\tau\acute{\iota}\chi\omicron\iota$ desiderantur], Luc. $\gamma\omega\gamma'$ et $\beta\psi\nu'$, Ioh. $\alpha\lambda\lambda\eta'$ et $\beta\kappa\delta'$).

Codex flavo pigmento nitide perscriptus, evangelistarum imaginibus, $\pi\acute{\omega}\lambda\alpha\iota\varsigma$, litteris maximi moduli variis coloribus ornatis (caeruleo, rubro, viridi, auro) conspicuus. Tituli, litterae maioris formae, sectionum Eusebianarum numeri ciannabari delineata. Evangelior. canones taeniolis columellisque inclusi, quibus arcus superinponuntur eadem depicti ratione atque litterae maximae ac $\pi\acute{\omega}\lambda\alpha\iota$. Fasciculi sunt hodie sex et viginti, quaterniones uti plurimum (1 ternio, 2 et 26 bifolia, 9 novem folior., 13 quinio), sed chartas aliquot initio decidisse latina subputatio testatur aug. inf. ext. primae singulor. paginae saec. XV adposita, folio enim 1 nota δ obcurrit. Postquam autem liber iam mutilus Metelli Sequani in manus pervenit (v. infra), ipse, ni fallor, iuxta singulas notas numerales latinas graecas inscripsit ($\alpha-\kappa\zeta'$). Tertia, denique, numeratio in media ora inf. primae unius cuiusque fasciculi paginae obcurrit, a graeco viro nescio quo saeculi XIII adiecta, qui tamen folia praevia (1-8) neglexit. Initio chartae quinque custodiae in locum adsutae. Ff. IV-VI^r. 5^v. 8. 199^v-200 pura.

F. I codicis nota 1533. F. VI^v 1533 / *Quattuor euangelia*, m. <L. Allatii>. F. 1 in marg. inf. $\sim$: $\text{I}\Omega\text{C}\text{P}$: $\sim$ τοῦ Μετέλλου, Iohannis sc. Metelli Sequani, quo de videsis C.I.L. VI, 1, p. XLIX, n. XXXVI; P. Silvagni, *Inscript. Christ. Urb. Romae sept. saeculo antiquiores*, conspectus auctor. p. XLII, n. 44; P. de Nolhac, *La bibliothèque de Fulvio Orsini*, passim. F. 7 nescio quis imaginem Christi Evangelior. librum ferentis delineavit. F. 199 notae variae a tribus, ut vid., manibus saeculi XV iniciuntur (conscribillationes aliquot sine pretio missas facimus): a) *adi 3 di febraio Martedì a opa / 9/ δη νοττε nec non adj 11 dottobr(e) (sic) 1438 prestai a mess(er) Bartolomeo / di Grande <di?> Porto giardino le pistole di Seneca et inferius ad XVII d(i) nouemb(re) mel rende*; b) *Nanni di Gioianni di Palermo i(n) Genoua (?)*; c) *die iouis 19^a ap(ri)lis 1470 confeci 7° s(an)c(tu)m chrisma*. Manus a

eadem videtur esse atque illa quae in toto libro numeros arabicos nescio quibus textus sectionibus adscripsit (Mt. 51, Mc. 47, L. 82, Ioh. 76), in evangeliiis Matthaei atque Iohannis singula folia serie arabica distinxit et in evang. sec. Marcum summis chartar. oris 65-99 *Marcus* notavit (semel *Márkovs*, f. 89, latino sermone, graecis autem litteris, ut in annotatione supra relata).

De codice pauca proferunt Gregory, *Prolegomena* in N. T., p. 532, et *Textkritik des N. T.*, p. 184 (sub num. 375), nec non von Soden, op. cit., I, 1, p. 139 (sub siglo e 112).

Tabulae fusco tergo signato saec. XVI obductae, dorsum vero recentiori aetate corio subrubro reffectum; reliquiae ligaminum, fibularum non nisi vestigia superant.

1534. Saec. XIV, membran., mm. 160 × 128, ff. l. 257 (+ 35^a et 252^a; l. 257 chart.), lian. 20-27.

1 (ff. 3-158) *Libanii* epistulae 264 (sc. conlectio Lacapeniana): 1 (Förster). 617. 499. 325. 327. 331. 333. 352. 197. 314 [ι']. 1058. 872. 693. 696. 699-700. 1041. 711, τὸ αὐτὸ (i. e. *Ἡσυχία*) cod. 746. 754 [κ']. 780. 797. 509. 511. 515. 923. 1039. 969. 838. 844 [λ']. 847. 851. 857. 901. 892. 103. 109. 114. 119. 121 [μ']. 122-123. 125. 127. 136-137. 143. 131. 150. 163 [ν']. 167. 173. 175. 182. 184. 192. 195. 210. 221. 224 [ξ']. 226. 237-239. 242. 245. 247-248. 253. 255 [ο']. 256. 282. 298-299. 301. 332. 345. 348. 72. 1330 [π'], *Ἀκακίω* cod. 1155. 1257. 1340. 1288. 323. 947. 956-957. 410. 1231 [ι']. 1233. 1232. 1228. 1202. 1171. 1158. 1134. 1153. 1173. 1168 [ρ']. 1170. 1147. 1195. 1203. 964. 972. 1016. 1048. 1080. 1081 [ρι']. 1010. 1006. 1004. 995. 965. 962. 945. 911. 909. 907 [ρκ']. 819. 809-810. 804. 802. 796. 763. 756. 741. 736 [ρλ']. 735. 732. 731. 694. 663. 659. 651. 650. 639. 571 [ρμ']. 561. 558. 552. 528. 503. 408. 405. 399. 290. 388 [ρν']. 386. 371. 379. 374. 368. 364. 362. 283. 274. 128 [ρξ']. 97-98. 95. 80. 89. 65. 61. 58. 46. 49 [ρο']. 37. 33. 26. 38. 383. 1110. 999. 1026. 1063-1064 [ρπ']. 80-81. 578. 19. 636. 391. 369. 389. 432. 436 [ρι']. 441-442. 476. 473. 481. 493. 495. 1119-1120. 1127 [σ']. 1130. 1145. 1154. 1184. 1157. 1189. 1185. 1196-1197. 1200 [σι']. 1209. 1218. 1224. 1238. 1259-1261. 1266. 1274. 1283 [σκ']. 1342. 1350-1351. 1361. 1383. 1395. 1397. 1408. 1411. 1414 [σλ']. 1419. 1424-1425. 1428-1431. 1433. 1435-1436 [σμ']. 1438-1439. 1441. 1443. 1458. 1466. 1473. 1483. 1487-1488 [σν']. 1508. 1517-1518. 1524. 1526-1527. 1533. 1536. 1540. 773 [σξ']. 435. 501 [σξα' err.]. 647. 12 commercii inter Basilium Libaniumque.

2 (ff. 158-169^v) s. *Basilii Magni* sermo de legendis libris gentilium (P. G. 31, 564-589).

3 *Plutarchi* ¹ (ff. 169^v-182^v) de profectibus in virtute, ² (ff. 182^v-213) de adlatore et amico, ³ (ff. 213^v-222^v) de curiositate.

4 Aristidis ¹ (ff. 222^v-230) panegyrica or. Cyzicena, ² (ff. 230-233) epistula de Smyrna, ³ (ff. 233-237^v) palinodia de Smyrna.

5 (ff. 237^v-244^v) Libanii panegyricus Iuliano dictus, cum scholl. paucis.

6 s. Gregorii Nazianzeni carmina aliquot, ἐκ τῶν ἐπὶ τοῦ θεολόγου cod. ¹ (ff. 245-248^v) de externi hominis vilitate (P. G. 37, 766-778 A 6), ² (ff. 248^v-249) epigrammata novem in Caesarium, i. e. II, II, 13-21 (P. G. 38, 17 A 9-21 A 7; nn. 14-15 et 18-21 absque ulla distinctione sese excipiunt), ³ (ff. 249-251) in nobilem male moratum carmina duo, sc. I, II, 27 et 26 (P. G. 37, 854 A 5-856 A 11 et 851 A 5-854 A 4; alterius verss. 19-40 per se stant sub inscript. ἕτερον εἰς τὸν αὐτόν). Praecedunt (ff. 244^v-245) ex Anthologia Palatina epigrammata tria, hoc est IX, 115 (omitt. verss. 5-6), 169 et (sine nom. auctoris) XI, 251.

7 Libanii ¹ (ff. 251-255^v) legatio Menelai, absque protheoria, ² (ff. 255^v-256^v) de insatiabilitate, def. in vv. τρῶσαί τε καὶ κατενεγκεῖν (Förster I, 358 lin. 7).

Ff. 1-2, ab alia manu fere coeua exarata, praebent Bruti epp. 29 (inc. mut. εἰς τί χρήσεσθε ταῖς παρασκευαῖς, οὐκ οἶδα, Hercher p. 182 lin. 3 a. i.). 30. 51-58. 17-20. 31-32. 69-70. 35-36.

Perraro (cf. ff. 9. 21^v. 23. 183) latinae glossae vel (ff. 194^v. 195. 199. 256) lemmata saec. XV, ut vid., non unius manu oris inscripta sunt.

Pigmento subflavo exaratus, praeter bifolium initio compactum quaternionibus constat duobus et triginta, quorum notae dum taxat paucae servantur (ς', η', ιδ' - ιξ', κ'), angulo inf. ext. primae singulor. paginae adpictae; cett., marginibus decurtatis, aut perierunt aut dimidiatae sunt. Litterae maioris formae, tituli, notae numerales quibus singulae epistulae distinguuntur, modo rubro modo violaceo colore delineantur. Ff. 255-256 madore laesa, ultima pagina legi nequit. F. I indiculus m. <L. Allatii>. F. 1 in marg. inf. libri nota 1534 (iteratur ab alia m.). Ff. 1^v, 257 pura.

De codice breviter egit R. Förster, Libanii opp., I, 336 sq., IX, pp. 135 et 226, sed nescio quo fretus eum ad syllogem quam Fr. Accidas Xysto V P. M. donavit pertinuisse adseveravit; cuius Accidae nullum prorsus in libro vestigium obcurrit (cf. ex. gr. enarrat. cod. 1504).

Opercula viridi membrana contexta scuta Urbani VIII P. M. et Fr. Barberini card. bybl. (1626-1633) prae se ferunt, dorso autem, saec. superiori membrana ἰδιοχρώμῳ refecto, tesserae gentiliciae Pii IX P. M. et A. Mai card. bybl. (1853-1854) impressae cernuntur.

1535. Saec. XVI-XVII, chartac., mm. 145^v × 114, ff. I. 47 (+ 1^a), linn. 22.

Gregorii Mammae, patr. Constantinopolitani responsio ad epistulam Marci Epheseni (P. G. 160, 112-204).

Obcurrunt in margg. conrectiones ac subplementa, raro ab ipso librario, saepius ab alia manu (an Io. Ma. Caryophylli?) exarata.

Quaterniones num. 6 nulla nota distinguuntur, sed ima quaque pagella primum insequentis verbum aut primas litteras inscripsit librarius. Chartae singulae plagulis flavescens coloris propter atramenti acorem saevientem contectae. Litterae maioris formae, operis inscriptio (f. 1) rubro pigmento, ad praesens evanido; littera initialis deest. F. 1^v superne 1535. / *Apologia Gregorij Protosyngelli ad / Marci Ephesini epistola(m)*, m. <L. Allatii>. F. 1 summo num. 172, inferne titulus opellae brevissimus (graece) cancellis obductus; ib. pag. av. ea ipsa manus, quae marginibus subplementa et coniecturas supra citt. iniecerat, pleniorē graecam operis inscriptionem (ut in ed. laud.) addidit. F. 47 scriptione vacat.

Opercula simplici membrana vestiuntur.

1536 (olim 1552). Saec. XVI in., chartac., mm. 125 × 90, ff. I. 291 (+ 5^a. 126^a. 171^a), linn. plerumque 14.

Horologium iuxta ritum Italo-Graecorum ¹ (ff. 1-28^v) officium nocturni (cfr. *Ωρολογιον... κατα την εκπαλαι ταξιν... του της Κρυπτοφερρης μοναστηριου*, Romae 1677, pp. 233-235). Notandum est folium unum excidisse post chartam 7, ubi ps. 118 abrump. in versu 47 *ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου*; f. 8 inc. *δικαιώματά σου*, i. e. ibid. vers. 54. ² (ff. 30-40^v) ordo exsequiarum (cf. ib., pp. 106-112). Animum adverte defectu chartae unius post f. 38 partem litaniae a diacono enuntiari solitae effluxisse pariter atque initium orationis *Ο Θεὸς τῶν πνευμάτων* usque ad vv. *καταργήσας, καὶ ζῶν τῷ* (ib., p. 111 lin. 11 a. i.). Adcedunt (ff. 41-43^v) troparia non nulla in ss. Deiparam (primum inc. *Μετὰ τόκον σε ἀγνή*, des. *ἀληθῆ μεγαλύνομεν*, postremum inc. *Ἡ ἐλπίς τῶν ἀπελπισμένων*, des. *σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν*; nota post f. 42 unam vel plures chartas intercidisse) nec non (ff. 50-51^v) litania a diacono missarum, vesperarum etc. initio pronuntianda. ³ (ff. 52-102^v) officium matutini (cf. ib., pp. 1-98), inserta ab al. manu litania post absolutum *ἐξάψαλμον* a sacerdote recitanda. ⁴ hora (ff. 102^v-113^v) prima (cf. ib., pp. 99-105); (ff. 113^v-125^v) tertia (cf. ib., pp. 112-118), abrump. in vv. *καὶ ἐν ἀφέσει ἀμαρ<τιῶν>* (in oratione *τῆς ἀπολύσεως* quae inc. *Εὐπρόσδεκτον καὶ ἀκαταίσχυντον*, cf. ff. 142 et 215); (ff. 131-142^v) sexta (cf. ib., pp. 119-124); (ff. 142^v-162^v) nona (cf. ib., pp. 125-137). ⁵ (ff. 169^v-192^v) officium vesperarum (cf. ib., pp. 137-150), cui subduntur (ff. 193-201^v) αἱ ἀπολύσεις pro diebus festis a Nativitate ss. Deiparae ad Transfigurationem D. N. Iesu Christi (cf. ib., pp. 94-98, et adverte post chartam 194 folium unum desiderari in quo legebantur vv. *Ἰσαὰκ — καὶ Ἰωσήφ τοῦ*, ib., pp. 95, linn. 1-5 a. i.). ⁶ (ff. 202-215^v) officium <parvi> completorii (cf. ib., pp. 183-192). ⁷ (ff. 216-241^v) officium *τῆς παρακλήσεως* ss. Deiparae (cf. ib., pp. 203-215), inc.

mut. κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ (ex litania a diacono recitanda). ⁸ (ff. 242-263^v) officium magni completorii, ed. (ib., pp. 192-203) in fine longius, abrump. in vv. τὰς νυκτηρηγὰς (!) καὶ (in concl. orationis Καὶ δὸς ἡμῖν, δέσποτα, πρὸς ὕπνον ἀπιοῦσιν, cf. Horologii ed. Rom. a. 1876, pp. 123 sq., sed textus codicis discrepat ab ed.); lacuna post f. 246 (v. infra) deperdita sunt vv. Ὅτι κραταῖωμα — ἐλέησόν με, κύριε in ps. 30, verss. 4-10. ⁹ (ff. 264-275^v) Ακολουθία τους (sic!) ζ' ψαλμούς τῆς μετανοίας seu officium quoddam paenitentiale, τὸν λατινισμόν nimirum redolens. ¹⁰ (ff. 284-291^v) acoluthia in s. Philaretum Calabrum (8 apr.), inc. Φυγαδεύων ἐμάκρυνας, ψαλμικῶς ὥσπερ γέγραπται, abrump. in canonis oda sexta verbis ἀποπαύειν ἀρρώσθημα (canon ipse inc. Φαεινοτάταις ἀστραπαῖς, eius est acrostichis Φιλάρετον ἄδω φίλον Χριστοῦ, in theotociis vero Νικοδήμου [f. 286 conr. in — φ al. manus, sed perperam]).

Codicem, saec. XV labente vel XVI ineunte descriptum, sed nimio usu brevi tempore pessime habitum et lacunis laborantem, varii variis temporibus subpleverunt vel compleverunt, quos inter <Iohannes a s. Maura> praecipue laudandus (ff. 3-22. 30-43. 284-291, et cf. cod. 1537, f. 8^v). Aliae manus duae, Iohannis forsitan paullo antiquiores, chartas 52 et 209-212 subfecerunt, recentior autem folia non pauca cum primigenii codicis tum partis a Iohanne renovatae deperdita restituit (ff. 1-2. 23-28. 131. 139-142. 148. 155-156. 169-170. 201-203), alia non nulla proprio Marte inseruit (ff. 65-66 et 183-186). Ff. 44-51 manus praecedentis coaequalis iniecit. E notis numeralibus β'... τκδ' chartis nunc 53-275 antiquitus adpictis folia tria adparet desiderari, nempe ρλς' (post f. 215), ρξη' (post f. 246), τκγ' (post f. 274), folia autem ρπς'-τια', quae inter 263 et 264 desunt, pleraque servantur (τς'-τια' dum taxat deficientibus) in cod. 1537 (= ff. 107-228). F. Iv, m. <L. Allatii>, 1552 (alia m. conr. in — 36) / *Horologium(m)*, et multa alia / *ad res ecclesiasticas Gręcoru(m) p(er)tinentia*. Ff. 29. 44-49. 126-130. 163-169^r. 186^v-190. 276-283 scriptione omnino carent. Chartar. 219-220 invertitur ordo, 230 post 222 reponenda est. Tituli, rubricae (quae dicuntur) rubro colore delineata, ornamenta, litterae maioris moduli vel rubro vel (in parte antiquiore) rubro nigroque. Foliorum sectio caeruleo pigmento tincta. Quae fasciculorum ratio fuerit dispicere haud licet, folia enim singula nova sunt lege conglutinata; paginae fere omnes vel flavescente charta vel serico velo (chartae 263-275) propter acorem atramenti laedentem contactae. Liber lectu interdum difficillimum.

Integumentum simplici membrana coopertum exhibet in dorso tesseras gentilicias Leonis XIII P. M. et Io. Ba. Pitra, card. bybl. (1869-1889).

1537. Saec. XVI in. (ff. 107-228) et a. 1573 (ff. 1-106, v. f. 8^v), chartac., mm. 123 × 90, ff. 228, linn. 11-14.

Varia liturgica ad Horologium italo-graecum praecipue spectantia, hoc ordine: ¹ (ff. 1-8) μεγαλυνάρια <25> τῆς ὑπεραγίας θεοτοκου (et conplurium sanctorum: Iohannis Baptistae, Blasii, Panteleemonis, Ioh. The-

ristae etc.)· ψαλλόμενα εἰς τὴν λειτουργίαν μετὰ τὸ ἐξαιρέτως κτλ. (cf. *Ωρολογιον*... *κατὰ τὴν ἐκπαλαι ταξιν*... *τοῦ τῆς Κρυπτοφερρῆς μοναστηρίου, Romae 1677*, pp. 634-638, sed non omnia ibi reperiuntur); ² (ff. 9-24^v) officium matutini Paschatis, abrump. in vv. ἀπολούνται οἱ ἁμαρτωλοί (cf. ib., pp. 575-583, lin. 13 a. i.); ³ (ff. 25-28) officium horarum hebdomadae Paschalis (cf. ib., pp. 584, lin. 13 a. i. — 585, lin. 10 a. i.); ⁴ (ff. 37-64^v) τὰ ἀπολυτικά καὶ κοντάκια, τοῦ τριωδίου, καὶ ἐξοπασχίου· ἀρχόμενα ἀπὸ τῆς κυριακῆς τοῦ τελώνου καὶ τοῦ φαρισσαίου· μέχρι τῶν ἁγίων πάντων (*Ωρολογιον το μεγα*, ed. Rom. 1876, pp. 219-233; ff. 54-55^v + 58 iteratur ἡ τάξις horarum hebdomadae Renovationis); ⁵ (ff. 65-74^v) ἀπολυτικά ἀναστάσιμα, τῶν ὀκτῶ ἡχῶν· σὺν τοῖς θεοτοκίαις καὶ ταῖς ὑπακοαῖς αὐτῶν, abrump. in vv. δέξαι τὴν τεκοῦσάν σε ex tropario 'Ο δι' ἡμᾶς γεννηθεῖς (ib., pp. 234-236, vel in *Horol. Crypten. laud.*, pp. 17-25, lin. 7 a. i.); ⁶ (ff. 28^v et 75-98) officium SS. Corporis D. N. Iesu Christi, eadem fere ratione atque in cod. 1529 (hoc animum adverte, propter casum folior. non nullorum στιχηρὰ vespere canenda desiderari usque ad vv. τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἄρ(τον), cf. cod. 1529, ff. 1-2 lin. 6 a. i.); ⁷ (f. 107) orationis Καὶ δὸς ἡμῖν, δέσποτα, πρὸς ὕπνον ἀπιοῦσιν conclusio inde a vv. ἐὼθηνὰς λειτουργίας σου· παννύχιον ἡμῖν (cf. *Ωρολογιον*, ed. Rom. laud., p. 124, 9; quae desunt reperies in ff. 262^v-263^v codicis 1536, v. infra); ⁸ (ff. 107^v-224^v) menologium totius anni, in quo al. manus qui diebus sollemnioribus ad matutinum psalmi essent recitandi monuit (cf. *Ωρολογιον*, ed. Rom. laud., pp. [127]-218 et *Horol. Crypten.* 245 sqq.; f. 132 post f. 136 reponendum est); ⁹ (ff. 224^v-228) τὰ ἐξαποστειλάρι(α) τῆς εὐδομαδα (ut in *Horol. Crypten. supra laud.*, pp. 71, 12-73, 14); ¹⁰ (f. 228-228^v) oratio super paenitentes, inc. Κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν ὁ τῷ Πέτρῳ, abrump. in vv. ἀφιέναι ἁμαρτίας (*Ευχολογιον το μεγα*, ed. Rom. 1873, p. 207, lin. 15).

Distinguitur in partes duas, quarum altera, chartas 107-228 conplectens (antiquitus numm. ρπς'-τς' instructas), unum librum cum parte antiquiore codicis 1536 (cuius enarrationem vide) efficiebat, priorem autem, foliis 1-106 constantem, Iohannes a s. Maura subfecit, teste subscriptione f. 8^v 'Ἐτελεωθῇ ἡ παρούσα / δέλτος· διὰ χειρὸς / ἐμοῦ 'Ιωάννου 'Αγιω/μαύρα· ἐκ πόλεως Λευ/κοσίας τῆς ποτὲ εὐδαίμωνος νήσου Κύπρου· / διὰ συνδρομῆς πόθου τε / καὶ ἐξόδου, τοῦ εὐλαβε/στάτου ἐν ιερομονάχοις, / κυρίου Θωμᾶ Καρλεβάρε· / ἐκ χώ-
ρας Συνοπόλεως (litt. ωs ex correct.)· / τῆς Καλαβρίας· προσμονα/ρίου καὶ πρωεστοῦ τῆς ἁγίας / μονῆς τοῦ ὁσίου π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν / Φιλαρέτου τῆς Καλαβρίας, ἐπαρχίας / Σεμηναρίου πόλεως· αφογ' (1573) /... ἀπρῶλλ(ίου)... (cetera, margine incaute resecto, deciderunt; cf. Vogel-Gardthausen, p. 193). Fasciculi quot qualesque initio exstiterint, minime dignoscere licet, singulis chartis, usu multo iam dissolutis, nova lege compactis. Rubricae quae nuncupantur, litterae maioris ac maximi moduli, inscriptiones inscriptionibusque inpo-

siti ornatus in parte a Iohanne subfecta plerumque rubra, in codice primigenio vel nigra vel nigra atque rubra. Ff. 23-36. 98^v-106 pura. Chartar. acies caeruleo colore tincta.

Librum hunc (una cum super.) memorat P. Batiffol, *L'abbaye de Rossano*, p. 44 n. 1; qui tamen oppido fallitur, cum Iohannem a S. Maura « peu avant 1585 » Seminaræ fuisse adseverat.

Opercula simplici membrana vestita; in dorso scuta Leonis XIII P. M. et Io. Ba. Pitra, card. bybl. (1869-1889).

1538 (olim 1554). Saec. XV ex. (ff. 1-6 saec. XVI), chartac., mm. 138 × 104, ff. VI. 287, linn. plerumque 15.

Exhorcismi, formulae magicae, preces variae ex Euchologio depromptae etc. ¹ (ff. 1-3) <exhorcismus in vermem pecudum>, inc. *Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς κτλ. σφαγίζομεν τὸν σκόλυκα* (ed. F. Pradel, *Griechische u. süditalienische Gebete, Beschwörungen* etc., in *Religionsgeschichtliche Versuche und Vorarbeiten* hsgg. v. A. Dieterich u. R. Wünsch, III, 3, Giessen 1907, pp. 264, 27-266, 6). In marg. int. folii 1 notatur Calabro sermone *περ λου μαλι διλου βερμον*. ² (ff. 3-6) oratio s. Tryphonis*, inc. *Ἐν ὀνόματι του πατρός κτλ. κατήλθον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ* (Pradel 263, 15-264, 26; cf. A. I. Almazov, *Къ употребу молитвѣ на разные случаи в Лѣтисѣ Истор.-Филол. Общ. при Имп. Новоросс. Унив. VI [Визант.-слав. отдѣл. III], Odessi 1896, pp. 426-429). Summo f. 3 leges + *περ λι καμπι*. ³ (ff. 7-10) oratio s. Gregorii Thaumaturgi* sive angelorum revelatio (titulo subicitur alia m. *περ andari sicuro et libero*), inc. *Κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, ἀποκάλυψόν μοι ἁγγελικὴν βοήθειαν*, des. *περιφυλάσσεται, τὸν οἶκον τοῦ δούλου τοῦ θεοῦ: καὶ ἀδελφοῦ Ἰακώβου* (in marg. *ὦ, ὁ δεῖνα* scil.; cf. Pradel 271, 13 not.)... *ἀλλὰ δῶρῃσαι αὐτοῖς· κύριε τὸ παρα σοῦ πλοῦσιον ἔλεος· ὅτι πρέπει σοὶ πάντα δόξα κτλ.* (aliae recenss., valde tamen discrepantes, apud Legrand, *Bibliothèque grecque vulgaire*, II, pp. xx-xxii; Almazov, *Апокриφическія молитвы, заклинанія и заговоры в Лѣтисѣ* laud., IX [Визант.-слав. отдѣл. VI], Odessi 1901, pp. [303]-305, et cfr. ib. pp. 254-257; A. Delatte, *Anecdota Atheniensia*, I, Liège-Paris 1927, pp. 10 sq.; cfr. quoque R. Reitzenstein, *Poimandres*, pp. 18 n. 8, 30 n. 1, 296 sq.). ⁴ (ff. 10-12) exhorcismus in morbos oculorum et albumen (in marg. *per lu duluri di l ochi*), inc. *Ο κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός· ἀπέστειλεν τοὺς ἐξ̄ πτὰ παῖδας* (ed. e nostro cod. Almazov, *Врачевальныя молитвы в Лѣтисѣ* laud., VIII [Визант.-слав. отдѣл. V], pp. 481 sq.). ⁵ (ff. 12-14^v) oratio super domum a malignis spiritibus inpetitam (in marg. *seongiurationj*), inc. *Κύριε ὁ θεός· τῆς σωτηρίας ἡμῶν ὁ υἱός τοῦ θεοῦ* (ed. Goar, *Ευχολογιον* sive rituale Graecorum etc., Lutetiae Parisiorum 1647, pp. 716 sq.). ⁶ (f. 14^v) <remedium*

pro obsessis> Calabrorum sermone perscriptum, inc. Κουῖστου ἔστη λου̇ φου̇ μέντου· κῆ σὴ δέβη· ἀφουμηκάρι· λου̇ σπυριτάτου, des. ἀββύβηρι· πὲρ φῆν· καὶ ἔσάνου (quattuor ultimae lineae cancellis deletae). In marg. inf. additur ἀββήβυρι· ἦν πουλβιρι· ἐ̇ κοῦ βήνου, summo folio κούστη σοῦ λη: ἱβ̇· παρόλη δηλὰ βυριτάτη, quae tamen verba insequentem exorcismum respicere videntur. ⁷ (ff. 15–18^v) exorcismus in spiritus impuros, ut praec., inc. Καὶ οἶνον σουλου δῆου καὶ ρέννια, des. σκῆττα φαραούνη· κοῦ ττοῦττη σῶη· κοῦμπανιούνη. ⁸ (ff. 18^v–20^v) <oratio pro infirmis ad ss. Deiparam>, inc. Παρθένε δέσποινα θεοτόκε Μαρία· ἡ τὸν θεον λόγον (ed. A. Dmitrievskij, *Onuceanie dymygrauueckux rhykonucei* etc., II, *Εὐχολόγια*, Kiev 1901, pp. 211 sq.; laudavit Almazov, op. cit., 373–375); cf. quoque num. 63. ⁹ (f. 21) <s. Basilli * exorcismus in obsessos et in omnem infirmitatem>, inc. mut. ἄβατον δὲ γῆν· εἰς ἄνδρον (Goar 731, 19 a. i. — 11 a. i). ¹⁰ (ff. 21^v–22) <s. Iohannis Chrysostomi * > exorcismus id. id., *ευχη ἄλλη* cod. (in marg. sup. *per li spiritali*), inc. Ὁ θεός ὁ αἰώνιος· ὁ λυτρωσάμενος (ib. 733). Iteratur ff. 22^v–23. ¹¹ (ff. 23^v–24) alius exorcismus in obsessos (*per li spiritali*), inc. Ὁ τὸν τυραννήσαντα διάβολον (Goar 737 et cf. Pradel 260, 29–261, 5), eadem, ut vid., ratione atque in cod. Matriten. infra laudando. ¹² (ff. 24^v–25) alia oratio in eosdem, inc. Ἐπακούσον ἡμῶν ὁ θεός ἡμῶν· ὅτι ψυχὴ ἐν στέναγμαῖς (ed. Iriarte Regiae Bibl. Matriten. codd. graeci mss. I, p. 422, e cod. Matrit. CV, f. 69^v). ¹³ (ff. 25–30^v) s. Iohannis Chrysostomi * exorcismus id. id., inc. Τὴν θείαν· καὶ ἁγίαν καὶ μεγάλην (cfr. Goar 734–736; Almazov in *Λημονιες* cit., IX [Βυζαντιν.-слав. ομιλ. VI], 43–45; Iriarte, loc. cit.; A. Strittmatter, *Ein griechisches Exorzismusbüchlein* etc., *Orientalia christiana* XX, 3 [1930], p. 176). ¹⁴ (ff. 30^v–31) alius exorcismus id. id. (*per li spiritali*), inc. Ἐφιδε κύριε ὁ θεός ἡμῶν· ἐπὶ τὸ πλάσμα (ed. Iriarte, loc. cit.). ¹⁵ (ff. 31–32) alia oratio eiusdem generis, inc. Μνήσθητι τῶν οἰκτιρμῶν σου· δέσποτα, des. καὶ ἐν αὐτῷ δοξασθεῖ· τὸ ὄνομα· τοῦ· Χριστοῦ σοῦ κτλ. ¹⁶ (ff. 32–33) exorcismus super eos qui a spiritibus malignis vexantur, inc. Κύριε οἰκτίρμων· καὶ ἐλεήμων· μακρόθυμε... ισχὺς καὶ δύναμις· τῶν φοβουμένων σε, des. ἐναριθμον ποιήσον τῷ λαῷ σοῦ· ὅπως σὺν ἡμῖν· δόξαν κτλ. (ed. A. Strittmatter, *Ein griechisches Exorzismusbüchlein* etc., II, *Orientalia christiana* XXVI, 2 [1932], p. 128). ¹⁷ (ff. 33–37^v) s. Gregorii Thaumaturgi * oratio super vexatos ab inmundis spiritibus (f. 33^v *per li ligati di maia* [intell. *malia*]), inc. Ἐπικαλούμεθά σε τὸν θεόν· τον παντοκράτορα· καὶ βασιλέα, des. Ἐμμανοῦηλ μεθ ἡμῶν ὁ θεός, i. e. fere omnino ut in Matriten. supra laud. (Iriarte, loc. cit.); cf. infra nr. 30. ¹⁸ (ff. 37^v–49^v) eiusdem * alia deprecatio super eosdem, inc. Ἐξορκίζω ὑμᾶς· τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα, des. διὰ τῆς ἀναγεννήσεως τοῦ ὕδατος· καὶ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου κτλ.

(fere omnino consentit, si conclus. excipias, cum alia similis initii quae sub num. 20 recensetur). ¹⁹ (ff. 49^v-55) precatio s. Zachariae * contra spiritus impuros, inc. Οἱ τριακόσιοι ἄγγελοι οἱ κυνοῦντες τὸν δρόμον τῆς ἀστραπῆς, des. ὑγίαν καὶ σωτηρίαν· δῶται τοῦ δούλου τοῦ θεοῦ· ὦ νὺν κτλ. ²⁰ (ff. 55-64^v) alia precatio super eosdem (*per li spiritali*), inc. Ἐφ' ὑμᾶς τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα, des. τοὺς πιστεύοντας, βαπτίσει αὐτοὺς· εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς κτλ. (ed. Strittmatter, op. cit., pp. 129-137; aliae recenss. apud Almazov in *Λημονικὴ* laud. IX [VI], 46-49 et Delatte, op. cit., 238-242; cf. quoque Iriarte, loc. laud.). ²¹ (ff. 64^v-65) oratio super infirmum, ποιῆμα· Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου cod. (*per li malati* et, alia, ut vid., manu, *per la malata*), inc. Πάτερ ἄγιε· ἰατρὲ ψυχῶν τε καὶ σωμάτων (cf. Goar 727 sq.; Almazov in *Λημονικὴ* cit., VIII [V], 466; Dmitrievskij 201 sq.; *Ωρολογιον... κατα την... ταξιν... του της Κρυπτοφερρης μοναστηριου*, Romae 1677, p. 643; fere omnino ut infra, sub num. 65). ²² (f. 65-65^v) <ex officio s. Olei> oratio Ἀγαθὲ καὶ φιλόφρονε· εὐσπλαγχνε, καὶ πολυέλεε, fere ut ap. Dmitrievskij 197, i. e. multo brevior quam ap. Goar 421; cfr. et cod. Vat. gr. 1213, f. 93^v. ²³ (ff. 65^v-66) oratio pro infirmis, inc. Βάσιλεῦ θεραπευτὰ· κἀμνόντων, des. οὕτως καὶ τοῦτῳ ὑγίαν δόρησαι κτλ. (fere ut apud Dmitrievskij 198; cf. Almazov, ibid. 373 et 374). ²⁴ (ff. 66-66^v) alia oratio super infirmos, εὐχὴ ἑτέρα· τοῦ αὐτοῦ (i. e. Chrysostomi *) cod., inc. Κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν· ὁ τα χρονιά πάθη (Goar 690, cf. Almazov, ibid. 487). ²⁵ (f. 67-67^v) alia id. id., inc. Κυριε παντοκράτωρ ἄγιε βασιλεῦ· ὁ παιδεύων καὶ μὴ θανάτων, fere ut apud Dmitrievskij, *Βογοσκηπικὴ σε ρусскоῦ цερкви σε XVI вѣкѣ*, I, Kazan' 1884, p. 127 (cfr. eiusdem *Εὐχολόγια* laud., pp. 107, 210, 256 et 710 nec non Goar 420). ²⁶ (f. 68-68^v) alia id. id., inc. Ἐτι δεόμεθά σου κύριε ὁ δυνατὸς καὶ ἐλεήμων· ὁ πάντων ἐξουσιαστῆς (Dmitrievskij, 244 linn. 1-7). ²⁷ (ff. 68^v-69) alia id. id., inc. Κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν· ὁ ῥυσάμενος· τοὺς τρεῖς παῖδας (Dmitrievskij, 210 n. 6, et cf. Almazov, ibid., p. 373 lin. 3 a. i.; fere ut in cod. Barb. gr. 443, ff. 84^v-85). ²⁸ (ff. 69-70) alia id. id., inc. Δέσποτα πάντοκράτωρ· σωτήρ· ἀπάντων· ἰατρὲ ψυχῶν (Dmitrievskij 197 sq. et Almazov, ibid., 468 sq.; cf. etiam Vat. gr. 1571, f. 40). ²⁹ (ff. 70-71) alia id. id. Chrysostomo * adscripta, τοῦ αὐτοῦ cod., inc. Ὁ θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης· σαρκὸς· ὁ κύριος τῶν κυριεύόντων (Dmitrievskij 210). Orae summae f. 70^v inscribitur ζῆται ἡ εὐχὴ τῆς· θ̄ (Θεοτόκου scil.): ὀπισθεν· εἰς τὸν ἀφορησμων· τοῦ Βασιλείου· ἐπὶ ἀρόστου (cf. nr. 8). ³⁰ (ff. 71-76^v) oratio s. Gregorii Thaumaturgi *, τοῦ θαυματουργοῦ καὶ πνεύματοδιώκτοῦ cod. (in marg. *per li spiriti*, in ora vero summa notatur ab al. manu + *Recede* [c conr. ex t] *demon quia Eloym te precipiunt*), inc. Ἐπικαλούμεθά σε τὸν θεὸν καὶ πατέρα τοῦ κυρίου

ἡμῶν, des. ὅτι μεθ' ἡμῶν θεός: Αὐτῷ ἡ δόξα κτλ., fere ut supra, sub num. 17 (ed. Strittmatter, *Orientalia christiana laud.*, XXVI, 2, 141–143, et cf. Schermann, *Die griechischen Kyprianosgebete*, *Oriens christianus* III [1903], p. 308; subiciuntur (ff. 77–84) psalmi 90, 67, 19 et 120. ³¹ (ff. 85–87^v) exorcismus Salomonis * contra diabolos (*scongiurationi*), Ἐξορκισμὸς Σολομώνος ὃν ἔδωκεν αὐτῷ ὁ θεός· ὑποτάξαι τὰ ἀκάθαρτα πνεύματα κτλ. cod., inc. Ὁρκίζω υμᾶς πάν(τα) τὰ ἀκάθαρτα πνεύματα· ἡ βασκανία· ἡ φαρμακίαν, des. καὶ τοῦ ἀγίου· Ἀρτεμίον· καὶ πάντων των ἁγίων: ἀμήν, edit. (A. Vassiliev, *Anecdota graeco-byzantina*, Mosquae 1893, pp. 332 sq.; cf. quoque Iriarte I 423) in fine brevior. ³² (ff. 87^v–92^v. 215. 93–94) narratio de ss. Sisinnio et Sisynidoro et de lamia Gyllone, βίος· καὶ πολιτία τῶν ἁγίων τοῦ Χριστοῦ Σησιννίου· καὶ Συσιννοδώρου· των: εξαδέλφων (!)· της ἐν Μελετίνης cod., inc. Ἐπὶ τῆς ὑπατίας· Λαυρεντίου τοῦ βασιλέως· ἦν τις γυνή (ed. L. Allatius, *De templis Graecorum recentioribus etc.*, Coloniae Agrippinae 1645, pp. 133–135 [cf. Pradel 342 sq. nec non Schermann, art. laud., 308]; Allatium tamen fugit codicem nostrum vel eius ἀπόγραφον a Carolo Avantio [quo de cf. Mazzuchelli, *Gli scrittori d'Italia* I. 2, p. 1224] sibi indicatum post illa ἡ πέτρα, καὶ διαβράγη [ed. laud., p. 134 lin. 3 a. i.] verbis carere ἵνα μὴ εἴπῃς τὰ: ἱβ': σου ὀνόματα — φυλακτήριον τοῦτο, in exempli folio 215 e sua sede antiquitus deturbato contenta). ³³ (ff. 94^v–98^v. 216. 99–113) oratio s. Cypriani *, Ἐξορκισμὸς· καὶ εὐχὴ τοῦ ἁγίου: ἱερομάρτυρος: Κυπριανοῦ (i. conr. sup. lin. ex v): περιλύσεως παντὸς ἐναντίον (*per li amagati*), inc. Τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τη λεγομένη κυριακῇ· ἦν ἐποίησεν ὁ θεός, des. τὸν ἔχοντα τὴν προσευχὴν ταύτην· ὅτι συ εἶ ὁ θεὸς ἡμῶν κτλ., praefixis verbis Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ τοῦ (sic) πατρός κτλ., psalmo 67 usque ad vv. καὶ κριτοῦ τῶν χερῶν et aliis paucis (aliae recenss., valde tamen discrepantes, edd. Almazov in *Λημονις* cit. VIII [V], pp. 497–511, Schermann 311–323; cf. quoque nr. 36). Summo fol. 113 ζῖτει ἑτέρα εὐχὴ ἔμπροσθεν εἰς φίλα γ' (i. e. f. 116), manu seriori. ³⁴ (ff. 113–114^v) exorcismus contra metum cordis (in marg. *per quelli che hanno lu cori spaventato*), inc. Ὁρκίζω σε καρδιά· κατὰ τοῦ λουτρὸν· καὶ τοῦ βᾶπτίσματος τοῦ Χριστοῦ, des. εἰς τημὴν· τῆς ἐνδόξου· θεοτόκου· καὶ ἀειπαρθένου· Μαρίας: καὶ πάντων των ἁγίων· Ἀμήν (cf. A. Delatte, *Anecdota Atheniensia* laud. 112 sq.). ³⁵ (ff. 114^v–115) exorcismus Calabrorum dialecto in morbum oculorum, εἰς τὴν σήκαμηνέα (i. e. *συγκαμνίαν*): οποιὺ γήνετε· ἡς τὸ σόμα· των ἀνθρώπων καὶ εἰς τὰ μέλη αὐτοῦ cod., inc. Μοῦρον· μοῦρον· μοῦρον· πὲρ πάρττη· δὴ δδίου τὴ σκογιούρου (Pradel 271, 18–272, 3). F. 115 in marg. sup. + εὐχὴ τοῦ ἁγίου Κυπριανοῦ. ³⁶ (ff. 116–142) oratio s. Cypriani * a memoria sub num. 33 laudata omnino diversa (*per ligati di qualsivoglia mali*), inc. Ἐν ἡμέρᾳ καθήσας· ἡ δύναμις

τοῦ ἀντικειμένου (i. e. fere ut in Ambros. gr. 4, f. 208^v [Martini et Bassi I 7], cuius recensio ed. Fr. Bilabel, *Griechische, koptische u. arabische Texte zur Religion* etc. [Veröffentlichungen aus den badischen Papyrus-Sammlungen, Heft 5], Heidelberg 1934, pp. 233-247, sed infra plura differunt), des. αἰνούμεν· εὐλογοῦμεν· πρόσκυνούμεν· καὶ δεόμεθα· πάντοτε νῦν κτλ. ³⁷ (f. 143-143^v) oratio ad caulam benedicendam (*per li mandri*), inc. Δέσποτα κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν· ὁ παντοκράτωρ, des. ἐπιχορήγησον· διὰ τοῦ μονογενοῦς σου υιοῦ κτλ., ab ed. (Goar 743) diversa. ³⁸ (ff. 143^v-144^v) alia id. id. (*per li mandri*), inc. Δέσποτα κύριε ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ· ὁ ἀληθινὸς ἀμνός, des. ἀδιάλειπτως· προσφέροντά σοι· χάριτι κτλ. (fere omnino ut ap. Almazov in *Литони* etc., IX [VI], 290 n. 161, et cfr. Goar 743). ³⁹ (f. 145) <oratio dicenda composito inimicitiarum dissidio>, inc. mut. ἀγάπην· σβέσον πάσαν. ἔχθραν (folio uno deperdito ante 145), ab ed. (Goar 897) discrepans (oratio haec et subsequens ab aliis manibus iniectae sunt). ⁴⁰ (f. 145-145^v) exhortismus in morbum capitis, inc. Ημικρανὸν· ἐξήρχετο· ἀπὸ θαλάσσης, def. mut. in vv. εἰ δε καὶ παρα<κούσατε> (Pradel 267, 22-268, 5). ⁴¹ (ff. 146-153^v) officium super paenitentes, ab ed. (Goar 679 sq.) diversum atque orationes quinque exhibens, nempe α) <Manassis*>, inc. Κύριε παντοκράτωρ ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν· τοῦ Ἀβραάμ (Ωρολογιον το μεγα, ed. Rom., p. 117), β) Ὁ θεὸς ὁ σωτὴρ ἡμῶν ὁ δια τοῦ πρόφητοῦ σου Νάθαν..., ποιῆμα τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Ἰάκωβου cod. (Goar 673), γ) Κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν· ὁ τῷ Πέτρῳ (Goar 674), δ) Κύριε ὁ θεὸς τῆς σωτηρίας (Dmitrievskij 643; oratio eiusdem initii ap. Goar 677 multo est amplior), ε) Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ υἱὲ τοῦ θεοῦ τοῦ ζωντος (Goar 673 sq.). ⁴² (f. 154-154^v) oratio pro anima iudicanda (*per quella che morino*), inc. Δέσποτα κύριε ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ· ὁ παντα ἄνθρωπον θέλων σωθῆναι (Goar 741). ⁴³ (ff. 154^v-156) oratio s. Eustratii, *ετερα εὐχη* in marg., inc. Μεγαλύνων μεγαλύνῳ σε κύριε (Ωρολογιον το μεγα laud. 25 sq.). ⁴⁴ (f. 156-156^v) oratio pro stauropegio, ποιῆμα: Ἰωαννου Χρυσόστομου cod. (*per fare una croci*), inc. Κύριε ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ· ὁ προτύπώσας (Goar 610). ⁴⁵ (ff. 156^v-157^v) oratio pro fundamentis ecclesiae (*per incominciari una chiesa*), inc. Κυριε ὁ θεὸς ἡμῶν· ὁ ἀρεσθεὶς (Goar 606 sq.). ⁴⁶ (f. 158) oratio in dedicatione ecclesiae (*per vinediri una chiesa*; alia manus add. *e benediri una casa*), inc. Κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν· ὁ τα παντα ποιῶν καὶ πραγματεύόμενος, des. ποιήσασθαι τραπέζης· ὅτι σὸν τὸ κράτος κτλ. ⁴⁷ (f. 158^v) oratio in uvae delibatione (*per benedire la uigna*), inc. Εὐλόγησον κύριε τὸν καρπὸν τοῦτον (fere ut ap. Dmitrievskij, pp. 47 et 1021, cfr. Goar 695). ⁴⁸ (ff. 159-160) <oratio in supplicatione in die festo>, inc. Ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ὁ ὢν εὐλογητὸς (Goar 811 sq.). ⁴⁹ (f. 160-160^v) oratio in ful-

minis et fulguris periculo *eis λιτὴν διὰ φόβον* cod. (*per la pagura*), inc. Πάλιν σου κυριε τοῦ φιλανθρώπου, edit. (Goar 805) multo brevior. ⁵⁰ (ff. 160^v-161^v) oratio in terrae motus periculo (*per li terremoti*), in fine ab edit. (Goar 790) diversa, inc. Ο φοβερὸς καὶ θαύμαστὸς καὶ μέγας, des. θεὸς τῶν μετανοούντων καὶ σοὶ τὴν δόξαν κτλ. ⁵¹ (ff. 162-164^v) <oratio mortuo indulgentiam largiens>, ab edit. (Goar 684 sq.) longe discrepans, inc. mut. τας εἰς μετάνοιαν ἀγαγεῖν βουλόμενος casu folii unius post 161, des. καὶ ἐκ θανάτου· ζωοποιούμενος· καὶ σοὶ τὴν δόξαν κτλ. ■ (ff. 164^v-165^v) oratio ad inpetrandam peccatorum remissionem (*oratione per domandar perdono a Dio*), inc. Κύριε ἐν μετanoία με παραλαβε, des. παντος μοι προσηκόντος πράγματος. ⁵³ (ff. 165^v-167^v) s. Clementis * papae <quod ieiunantibus duodecim feriis sextis Deus omnia peccata remittit>, inc. Καγὼ Κλήμοις πάπα Ρῶμοις ἀνέμαθον ἐκ τοῦ ἐμου διδασκάλου Πέτροῦ (ed. Io. Mercati, *Note di letteratura biblica e cristiana antica* [Studi e Testi 5], pp. 238 sq.). ⁵⁴ (f. 168-168^v) oratio ad palmas <ipso Palmarum die> distribuendas (*per li palmj*), inc. Κύριε ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ· ὁ διὰ τῆς κιβωτοῦ (Goar 744). ⁵⁵ (ff. 168^v-169) oratio pro agnum offerentibus (*beneditione dell agnello pascale*), inc. Κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, ὁ προσδεξάμενος· Ἀβραὰμ (Goar 714). ⁵⁶ (f. 169-169^v) oratio ad caseum et ova benedicenda (*beneditioni del caso et oua*), inc. Δέσποτα κυριε ὁ θεὸς ἡμῶν· ὁ κτίστης καὶ δημιουργός, ab ed. (Goar 714) satis diversa. ⁵⁷ (ff. 169^v-170) oratio in uvae delibatione (*beneditione delli frutli*), ut supra (cf. n. 47). ⁵⁸ (ff. 170-173^v) officium detonsionis pueri, Ακολοῦθήα εἰς καμπάνισμα (add. in marg. πειδίου) cod.; concluditur oratione Ἀγία τριάς ὁ θεὸς ἡμῶν κτλ. (Goar 376). ⁵⁹ (ff. 173^v-175) oratio ad retia benedicenda, εἰς ἄγραν· ἡχθήον cod. (*per li pici*), inc. Δέσποτα κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν· ὁ διὰ τὸ πλῆθος (Dmitrievskij 497 sq.); cf. num. 71. ⁶⁰ (f. 175^v) *Jesus. Ad uermis iugulandum*, inc. *dum adproximant. super me. innocentim*, des. *non potuerunt. obstare* (cfr. Ps. XXVI, 1 + XXXV, 3). Adcedit animadversio *quista oracioni cum tri patri nostri et tri aue marie: si metti a lu collo di lu pichirillu supra li carni· o ad altra persona grandi*. ⁶¹ (f. 176-176^v) Bonifacii VIII papae (?) carmen italicum in B. M. V., inc. *Stana la Virgine sutta de la cruce*, des. *contro del inimico donami vittoria* (ed. post alios G. Caetani, *Domus Caietana*, I, 1, Sancesciano Val di Pesa 1927, 61 sq.), praemissa animadv. *Santo (!) Bonifacio. papa· ottauo· fece la infra· scripta· oratione· et concesse a qui la dicera· contrito· et confesso· de tutti· li soy peccati ad pena· et colpa· et libiraracioni (!) de morti subitanea· et sta in la ecclesia· de. s^{to}. Paulo in Roma*. Carmen hoc et superiorem exorcismum ipsum librarium exarasse adfirmare non ausim, sed verisimile mihi videtur. Ante f. 177 resegmen

exstat chartae unius excisae, in quo leges + + γγόττουμ + γγόταμ + γγό-
 νεραμ; quae vv. vim magicam ad secretum silentio premendum habere cre-
 debantur (cf. Pradel 284, 3-4 et 298). ⁶² (ff. 177-185^v) epistula Abgari (BHG.
 1704), ab edit. non parum discrepans, subfixis (ff. 185^v-186^v) oratione Κυριε
 ευλόγησον· αγίασον· φρούρησον· καὶ διάφίλαξον· τὸν οἶκων τοῦτον· ὅπου κήτε
 εἰ αγία ἐπιστολῇ ταύτῃ· καὶ ρίσε αὐτὸν· ἀπο παντὸς κακοῦ κτλ. et excerptis
 non nullis e psalterio, des. ἐγὼ δε ἀνέστην καὶ ἀνορθώθην (Ps. XIX, 9).
 ■ (ff. 186^v-188^v) oratio ad ss. Deiparam pro infirmis, a recens. supra laud.
 (cfr. nr. 8) parum discrepans; praefiguntur vv. Ἐπι τῷ ὀνόματι τοῦ παν-
 τῶκράτωρος θεοῦ· καὶ οὐ φοβήθησόμε τι πηῇσι μὴ ἄνθρωπος. ⁶⁴ (ff. 188^v-193)
 oratio (cod. ἐπιστολή) pro infirmis, qua invocantur duodecim archangeli,
 patriarchae, apostoli, sancti viri sanctaeque feminae, inc. Ἐπικαλοῦμεθά σε·
 κυριε ὁ θεὸς τὸν δυνάμεον· ἐξαπόστλων· τοὺς· ιβ': ἀρχιστρατίγους, des. βοεῖ-
 θοιὰ: γένοῖσθε τοῦ δούλου· τοῦ θεοῦ: ὁ: οἷς το ὄνομα τοῦ πατρος κτλ.
⁶⁵ (f. 193-193^v) <oratio super infirmos>, inc. Πάτερ ἅγιε· οἰάτρῃ ψυχὸν τὲ καὶ
 σωματίων, fere omnino ut supra (sub num. 21). ⁶⁶ (ff. 193^v-197^v) <exhor-
 cismus ad quamlibet infirmitatem atque calamitatem pellendam>, inc.
 Ἀχραντε· ἄφθαρτε· ἀμίαν· αὐτε (sic)· ἀκατασκέβαστε· ἀψυλάφητε... ἐπικαλοῦμεθά
 σε· κύριε δέσποτα: εἰλίαν καὶ σωτηρίαν· καὶ καθάρισμῶν πτεσμάτων· παράσχου,
 des. εἵασις ὁ θεός: Αχαήλ: ἐπακούσον ἡμῶν: νῦν· καὶ αἱ κτλ. (cf. ex. gr. quem
 ed. Legrand, *Bibliothèque grecque vulgaire*, II, pp. xviii-xix, sed codicis
 nostri recens., praesertim sub finem, valde discrepat). ⁶⁷ (f. 198-198^v)
 symbolum Nicaenum latine, graecis autem litteris exaratum, τοῦ κρέδδου
 πητζούλου cod. Marginibus folii 198^{r-v} apostolorum nomina eadem ratione
 inscribuntur. ⁶⁸ (ff. 199-203^v) phylacterium contra inimicos, inc. Κύριε ὁ
 θεὸς ἡμῶν· ὁ τοὺς βασιλεῖς τῶν Ἑλλήνων· φημώσας, des. ποιησον τοὺς ὀφθέντας
 μοι μέλι καὶ γάλα· καὶ ἐμὲ τοῦ δούλου σου· φρατι Ιάκοβον (cf. num. 3)· σίδη-
 ρον: ὅπως συντρίψω αὐτοὺς. Subditur (ff. 203^v-204^v) evang. sec. Iohannem I,
 1-13, abrump. in vv. ἐκ θελήματος σαρκὸς· οὐδὲ ἐκ, folio uno post 204 de-
 perdito. ⁶⁹ (ff. 207^v-208) oratio ad piscationem, inc. Κύριε ἰησοῦ Χριστέ·
 ὁ κελεύσας· τοὺς ἁγίους σου μαθητάς, des. τοῖς ἀνθρώποις· τοῖς ἐπικαλουμένοις·
 τὸ ὄνομα τοῦ πατρος κτλ. Praecedunt (f. 205) <ps. 8>, inc. mut. ἡλάττωσας
 αὐτὸν βραχύ τι, alia charta ante 205 excisa et (ff. 205^v-207) ps. 131 (ἔτερδν
 τοῦ αὐτοῦ cod.), ad quem notatur λέγλου κήστου ψάλμου· ζ'· σουπρά οὐνα καν-
 νάτα δι ακουα ἐπῶ φὰ λ ἀσπερτζι σουπρά τα δύνκει. ⁷⁰ (ff. 208^v-209) alia oratio
 id. id., inc. Κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν· ὁ εἰπὼν τῷ· πρωπάτωρι ἡμῶν Ἀδὰμ· αὐξάνεσθαι καὶ
 πληθύνεσθαι (Dmitrievskij 287). Insequitur (ff. 209-211^v) evang. sec. Iohan-
 nem XXI, 1-14 (εὐαγγέλιον: ἡς ἄγραν ἰχθυὸν cod.), cuius in fine animadversio

Καὶ πρότα ράντισε· τὰ δείκνυά· ἐπιτα· πείσει τὴν ἀπολυσιν. ⁷¹ (ff. 211^v-212) alia oratio id. id., cancellis obducta, inc. <Δ>έσποτα κύριε· ὁ θεὸς ἡμῶν· ὁ δια τῷ (congr. ex τοῦ) πλήθος, def. in vv. τῷ Σίμωνι Πέτρῳ· ἐπι (Dmitrievskij 497-498, 3), cf. num. 59. ⁷² (f. 212^v) oratio super navem cum in mare descendit (εἰς κατόρκου πλοίου cod.), inc. Κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν· ὁ διδοὺς ἐν θαλάσῃ ὁδόν (Dmitrievskij 413 et cf. ib. 473). ⁷³ (ff. 213-214) oratio pro navigatione, inc. Δέσποτα κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν· ὁ καταξιώσας· συμπλεύσαι (Goar 869). ⁷⁴ (f. 214-214^v) oratio ad navim conpingendam, inc. Κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν· ὁ ἐν-τειλάμενός· τῷ Νῶε, des. Στεφάνου· καὶ πάντων τῶν ἁγίων σου· ὅτι πρέπει κτλ. (cf. Dmitrievskij 767 sq. et Goar 703). ⁷⁵ (ff. 217-229) oratio s. Cypriani τοῦ Καλαμιτζίου super infirmos atque a spiritibus vexatos (*per li malati et spiritali*), inc. Δέσποτα κύριε· ὁ ἰατρὸς τῶν νοσοῦντων, καὶ θεὸς πάσης παρακλήσεως, des. εἰρήνῃ· μακροήμερευσιν· ὅπως· δοξασθῇ· καὶ παρ αὐτοῦ· τὸ πανάγιον· ὄνομα κτλ. (edd. A. Vassiliev, *Anecdota graeco-byzantina* I, 323-327, et Almazov in *Λημονικὴ* laud., IX [VI], pp. 68-71; cf. Pradel 256 et pass., Reitzenstein, *Poimandres* 300, n. 1 et 302, Schermann 308, ac potissimum Ioh. Mercati, *Un santo della Calabria e non d'Oriente in Bessarione*, XXXIII [1917], pp. 190 sq. [= *Opp. minori* IV 29 sq.]). ⁷⁶ (ff. 229^v-235^v) exorcismi archangelorum contra spiritus impuros atque in infirmos, inc. Κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν· τη σὴ δόξη· ὁ ἐξαποστείλας, des. ἐγὼ γὰρ ζῶντι θεῷ· δουλεύω· ὅτι αὐτῷ πρέπει· δόξα κτλ. (ed. ex parte Pradel 272, 7-273, 18). ⁷⁷ (ff. 235^v-240^v) alia oratio archangelorum super vexatos a spiritibus inmundis et infirmos, inc. Ὁ θεὸς ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν <γῆν>, des. καθάρισον· τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου· ὅτι πρέπει σοὶ κτλ. (ed. ex parte Pradel 273, 19-274, 32). ⁷⁸ (ff. 240^v-244) exorcismus Michaelis archangeli contra spiritus qui domus infestant et super infirmos (in marg. inf. f. 240^v φυλακτύριον· ἥς οὐκὸν), inc. Κατερχόμενος· ὁ ἀρχιστράτηγος Μιχαὴλ· ἀπὸ Συνά ὁρους (Pradel 275 sq.). ⁷⁹ (f. 244-245) alius exorcismus id. id., inc. Ὁρκίζω σε· εἰς τὸν θεὸν· τὸν ζόντα· ὃν τὰ δεμόνια φριττουσιν (Pradel 276). ⁸⁰ (ff. 245-248) oratio super quaelibet animalia, Εὐχὴ εἰς πρόβατα· καὶ βόας· καὶ χυριδίον· καὶ· εἰς πᾶν ζώον· (in marg. inf. additur + ἰς ψόφον· πᾶν ζώον)· γραφὸν εἰς ἥς οστράκιον· καὶ θες ἰς τὸν πόρον· τῆς μανδρας· καὶ ἂς περάσουν (*per li mandri*), inc. Κυριε δῆξον μοι· τὸν ἄγγελόν· τὸν βοῶν· καὶ τῶν προβάτων (Pradel 270 sq.). Subicitur litt. rubris animadversio καὶ λέγε τοὺς δύο ψαλμοὺς· τούτους Ἐπακουσε σου κυριος ἐν ἡμε<ρα> (Ps. XIX) (καὶ, add. in marg.) Ὁ κατικὸν (Ps. XC): ζῆτι ὀπισθεν εἰς φυλα· ρπ (nunc ff. 77 sqq.: cf. enarrationis partem tertiam). ⁸¹ (ff. 248^v-281) passio s. Marinae (BHG. 1167), fere ut in cod. Palat. gr. 4, cuius specimen ed. Usener, *Acta s. Marinae et*

s. Christophori, p. 47; adverte tamen daemonis cum Marina colloquium multo prolixius in cod. nostro traditum esse (ff. 267^v-272) quam in Palat. laud. (f. 196) propiusque abesse a memoria in lat. interpretatione adservata, quam Mombritius publici iuris fecit (cf. Sanctuarium seu Vitae sanctorum², II, Parisiis 1910, pp. 193 sq., et cf. quoque cod. Ottob. gr. 290, ff. 16^v-21^v). ⁸² (f. 281^v) <de septem horis liturgicis>, inc. Αὐται εἰσὶν· αἱ ἑπτὰ ὥρε· τῆς ἡμέρας· ἀς μέλι ὁ ἱερεὺς· εἶπεν, des. μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. ⁸³ (f. 282-282^v) chronologia perbrevis V. T., inc. Ἀπὸ Ἀδὰμ· ἕως τοῦ κατακλισμοῦ· γενεαὶς ἦ· ἔτη· βσξβ', des. Ἀπὸ Ἀδὰμ· ἕως τοῦ Χριστοῦ· γεννήσεως· γενεαὶς ξβ' ἔτη· ,εφ' (omnino differt a chronologia eiusdem initii in Vat. gr. 488, f. 98^v, cf. Codices Vatt. gr. descripti II, 303).

Ff. III-VI, avolsa ex officio quodam, ut videtur, B. M. V. litterarum formis exscripto, tabulam exhibent festorum mobilium (aa. 1573-1615), cyclum decemnovennalem (aa. 1573-1591) et alia eiusmodi libellorum initio solita inprimi. F. III circa margines ext. atque inf. currit inscriptio *anemovisto questi oraracioni (!) che sono risigati e che escon (?) di servirsi*, eadem manu quae titulos Calabrio sermone latinisque litteris iuxta initium multarum orationum (inde a f. 7, v. supra) adiecit.

Chartae 284-287, paullo maioris moduli, ab Angelo Mercati v. cl., Vaticano Archivo praefecto, in ipso tabulario nuper inventae nostroque codici tanquam opportuniori loco adcommodatae (nam saec. XV Calabriae in finibus exaratae sunt), exhibent (ff. 284-285) panchrestum medicamentum vulgari eloquio conscriptum, *περ γαρίρι ὄνι μαλατία* cod., inc. *Ρέτζηπε τριμνητίνια λίτραν ᾶ, γούμα ἔλεμι — ογγίας ς'*, des. *δάγαλο μπέβερε: α οὖν κε γαριρά,* (f. 285-285^v) remedium pro haemorrhoidis *περ λι μορρόιτι* cod., *Λάβε σχήνον: ὃ λέγεται λατινικὸς· λεντίσκο,* des. *ἀνοθεν ἐπὶ το παθος.*

Exempto ternione a duabus manibus paullo recentioris aevi perscripto initioque codicis adsuto (a 1-3. b 3-6), fasciculi obcurrunt 36, ab uno eodemque scriba, ni fallor (cf. infra), exarati, quaterniones omnes, si primum et novissimum dum taxat excipias, terniones, nec non vicensimum tertium, quinionem; chartis autem non nullis excisis, in fasc. 18 fol. septimum desideratur (inter 144 et 145), in 21 et 26 (ff. 162-167 et 199-205) bifolium externum, in 23 charta secunda (inter 176 et 177), in 25 septima atque octava (post 198), in 27 prima (ante 205). Fasciculi duplicem prae se ferunt enumerationem, latinam scil. et graecam, sed notae numerales haud paucae, graecae praesertim, glutinatoris cultro iacturam passae sunt. In latina subputatione, ang. inf. ext. folior. 1-4 unius cuiusque fasciculi, eiusdem, ut mihi vid., manu adpicta qui ff. 175^v-176^v exaravit, i. e. (v. infra) ipsius fortasse librarii (praeter litteras α-ε signa ς, 9 etc. ut in libris typis impressis adhibentur), perspicuum est fasc. b inter chartas 20-21 (primus ternio nota latina semper caruit sed forte crucula distinctus fuit) hodie desiderari, ante quem

amissum primam singulor. fasciculor. paginam ad ang. sup. ext. graecis numeris librarius, nisi fallor, instruxerat, fasciculum illum inter ff. 20 et 21 postea deperditum nota numerali α' distinguens; charta enim hodie 61 numerum ζ' praebet (praecedentes ad unum effluxerunt), unde conligitur ff. 7-20 post codicem absolutum fasciculosque graeca subputatione instructos addita esse, cui vel hoc favet sententiae, folia laudata, ut et infra notabitur, ductu ab insequentibus aliquanto discrepare. Idem librarius, ut supra monuimus (ad nr. 61), non nulla latina atque italica inseruisse videtur. Alias insuper chartas, et quidem non paucas, effluxisse stadet animadversio folio 248 inscripta (v. supra), ex qua eruitur folium psalmi 90 ('Ο κατοικῶν ἐν βοήθειᾳ) initium exhibens nota numerali $\rho\pi'$ olim distinctum esse, quod nunc num. 77 insignitur (antiquiorem per folia enumerationem, utpote mendorum non expertem, negleximus, novam typis inprimendam curavimus, sed nos primum fugerat chartas nunc 215-216, principio bifolium externum fasciculi 12 efficientes, e sua sede avolsas esse, cf. supra ad numm. 30-31). An quod ipse scriba librum nostrum cum alio conpingere avebat amborumque chartas una graeca serie distinxit, cuius hodie, oris decurtatis, vel vestigium in cassum rimareris?

Folia non nulla (cf. 14^v. 18^v-20^v. 211^v-212 ac praesertim 15-18^v) ab alia manu esse descripta primo obtutu videri possunt, sed re adtentius perpensa mihi persuasum habeo variis temporibus calamis atramentis unum eundemque virum, modo diligentius (ex. gr. ff. 248^v-281) modo perfunctorie oscitanterque, totum codicem descripsisse vel chartas ex parte vacuas serioribus additamentis inplevisse, f. 145^{r-v} dum taxat excepto, quod aliorum duorum manus absque dubio prodit. Conpendia tachygraphica, quae dicuntur, vel in partibus currentiori calamo exaratis frequenter obcurrunt (cf. ex. gr. f. 14^v linn. ima et 6 a. i.), sed potissimum in s. Marinae vita (cf. f. 263 lin. 5). Tituli et litterae maiores rubro colore tinguntur, in ff. 217-240 caeruleo quoque. Officinar. chartarior. insignia quae librum cursim evolventes notavimus: α) ff. 39. 67. 163 corona trium folior. circulo inclusa (cf. Briquet n. 4861, qui tamen differt), β) ff. 90 + 91 bucina resticula praedita, γ) ff. 203 + 204 chiroteca cum flore quinque folior. desuper. F. IV-II 6^v. 84^v. 115^v. 142^v. 283^{r-v}. 285^v-287 scriptione carent.

F. I leges *Librum hunc è Mileto Romam translatum à fratre Felice Centino Ord. / Minor(um) t(i)t(uli) sancti Laurentij in Pane / et Perna Cardinali de Asculo nun/cupato Ep(iscop)o Maceratensi Bibliothecae Vaticanae dono ipse dedit. ~ / 1611* (ed. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III* in *Revue des questions historiques* XLV [1889], p. 190 n. 3; de Felice cf. G. Moroni, *Dizion. di erud. stor.-eccles.* XI, 82 sq., et Pastor, *Storia dei Papi* [ital. interpr.] XII, 243; XIII 29, 82 n. 5, 230, 622). F. VI^v summo 1554, codicis nimirum antiquior nota, et paullo inferius *Orationes Varię exorcestrię*, m. (L. Allatii).

Librum satis longe adcurateque descripsit Almazov in *Λημονuci* pluries memorato, IX (VI), pp. 4-6, in nota.

Integumentum viridi membrana contextum Urbani VIII P. M. et Francisci Barberini card. bybl. (1626-1633) scuta prae se fert; dorso autem, *ιδιογράμμι* membrana reffecto, tesserae gentiliciae Pii IX P. M. et Angeli Mai card. bybl. (1853-1854) inpressae cernuntur.

1539 (olim 1490). Saec. XI (ff. 80-81 et 90-91 saec. XV), membran. (f. 185 chart.), mm. 110×78, ff. 185, linn. 28.

Tetraevangelium cum titulis et sectionibus Eusebianis. ¹ (ff. 3-51^v) Mattheus, vv. τξ' (XVI, 2-3 desideratur), ² (ff. 53-85^v) Marcus, vv. σμα' (verba ἐν τῇ βα(σι)λειᾳ — ἐξηλαθέ μοι, i. e. XIV, 25-48, a m. saec. XV subpleta), ³ (ff. 88-143^v) Lucas, vv. τμβ' (verba τῆς κοιλίας σου — ἐκ χειρὸς, i. e. I, 42-71, ab ipsa manu subfecta), ⁴ (ff. 144-184) Iohannes, vv. σλβ' (obelis instructa est pericopa de muliere adultera, VIII, 3-11). Singulis evangelis praefigitur (ff. 1-2^v, 52^{r-v}, 86-87^v, 143^v) capitum tabula (von Soden, *Die Schriften des N. T.*, I, pp. 405-411), subneclitur vero nota editionis (von Soden 299 [59-60] + 297 [42, 43, 45]) cum stichometria (Matth. βφιδ', Marc. αφι', Luc. βχοζ', Ioh. βσι'). F. 2^v adpinguntur versiculi ἡ τετρας ὧδε τῶν μαθητῶν τοῦ λόγου κτλ. (von Soden 377).

Marginibus saepius iniciuntur m. saec. XV notae liturgicae docentes, quae quoque die pericopa sit in ecclesia recitanda.

Minuto sed nitido caractere descriptus, quot qualesque initio fasciculos complexus fuerit, dispicere haud licet, singulis foliis temporum iniuria dissolutis novaque lege conglutinatis, notis autem numeralibus incauti bybliopegi forfice ad unam absumptis. Πύλαι (sat rudi calamo delineatae), litterae maioris ac maximi moduli, capitum et sectionum Eusebianarum numeri, tituli etc. rubro colore tinguntur. Folia conplura umore corrupta, praesertim ad ang. internos, non sine damno scriptionis (cf. ex. gr. ff. 146 sqq.). Libri sectio rubra. F. 1^v vacat. Ff. 184^v-185 Francisci Accidae inscriptio nuncupatoria graeca ad Xystum V Pont. Max., f. 185^v eiusdem interpretatio latina. Pertinuit ad Graecorum Conlegium Athanasium, teste indiculo in Archivi Bybliothecae tomo 11, f. 262: « *Evangelia quatuor Evangelistarum* ».

Codicem paucis descripserunt Gregory (*Ev.* 376) et von Soden (e 100), non recte in Italia australi exaratis adnumerat A. Vaccari, S. I. *La Grecia nell'Italia meridionale* etc., *Orientalia christiana* III, 3 (1925), p. 305.

Opercula corio signato subrubri coloris vestiantur.

1540 (olim 1494). Saec. XIV, membran., mm. 95×69, ff. I. 78 (+ 16^a; I chart.), linn. 14-18.

Menologium totius anni cum apolyticiis et contaciis (cf. *Ωρολογιον το μεγα*, ed. Rom. 1876, pp. 127-218), in quo, librum cursim evolventes, hoc praesertim notatu digna invenimus: 17 octobris τ. άγγ. άναργύρων Κοσμά κ. Δαμανού τῶν ἐν τῇ Ἀραβίᾳ; 28 februarii Προτεριου πατρ. Ἀλεξανδρείας; 2 martii τ. άγ. μρ. Κοϊντου, 4 τ. άγ. μρ. Ἡσυχιον, 16 τ. άγ. μρ. Πάπα, 21 τ. άγ. Βηρύλλου επ. Κατάνης, 29 τ. άγγ. μρρ. Ἰωνᾶ κ. Βαραχησιόν; 5 aprilis τ. άγ. Θεοδώρας τ. ἐν Θεσσαλονίκῃ; 10 iunii τ. άγ. μρ. Βενιαμίν; 13 iulii

τ. ἀγ. πρ. ἡμ. Σεραπίωνος; 16 τ. ἀγ. μρ. Πέτρου Κρήτης, 26 τ. ἀγ. μεγαλομρ. Ὁραιοζήλης.

Subduntur (ff. 66^v-74^v) contacia Triodii et Pentecostarii (Ὁρολογιον laud. 219... 233), (f. 74-74^v) ἀπολητκία (!) δεσποτικά τῶν ἡ' ἡχων <σὺν ταῖς ὑπακοαῖς αὐτῶν>, initia tantum (ib. 234... 236). Aliae manus fere aequales subiunxerunt praeterea (f. 74^v) contacium (re autem vera ἀπολυτίκιον) in Circumcisione Domini, ab hodie vulgato (Ὁρολογιον 167) diversum, inc. ὁ θρόνῳ πυρμύρφῳ ἐν ὑψίστοις, des. δόξα τῇ οἰκονομία σου μόνε φιλόανθρωπε (cf. Νεον ανθολογιον Antonii Arcudii, pars secunda, Romae 1598, pp. σνγ'-σνδ' vel Ανθολογιον τοῦ ὁλου ἐνιαυτοῦ κτλ., Venetiis apud Ant. Pinellum, 1621, p. ρλγ^v), (f. 75-75^v) paschalia annorum ,ζωπα' et ,ζωση'-ζωπ' (1373 et 1370-72), (f. 76) troparium Ὅτε οἱ ἐνδοξοὶ μαθηταὶ κτλ. ex officio Magnae feriae V (Ὁρολογιον 225); quod ultimum alius vir nescio quis eodem fol. av. iterare coepit, sed ultra prima vv. non est progressus.

Quaternionibus decem constat (ultimi septimum fol. excisum est), in media ora inf. primae singulor. paginae ab ipso forsitan librario signatis, sed notae numerales, marginibus altius resectis, fere omnes perierunt, superant enim ζ' et η' tantum. Tituli, litterae maiores et maximae, alia notabilia cinnabari delineata. Ff. 77-78^r pura.

F. I summo notae 544 (?), cancellata, inferius num. recentior 1540 et Psalterium (deletum), deinde, m. <L. Allatii>, Menologiu(m) Graecor(um). F. 78^v calami probationes.

Integumentum membrana ἰδιοχρώμῳ contextum.

1541 (olim 1491). Saec. XII (ff. 2-160. 198-239) et XIV (rell.), membran., mm. 118×93, ff. I. 247 (I. chart.), linn. plerumque 21.

Psalterium continuatum, i. e. στιχηροῖς, hymnis, precibus pluribus auctum, non dissimili more atque in libro quem Slavi Ψαλτήρβ σαβδουκαναα indigitant. *

1 (ff. 2-148) Psalmi 1-151 in καθίσματα viginti ut fere tributī, quos pone subnectuntur (ff. 148-160^v) cantica 1-10 utriusque Foederis, eadem, qua in Horologio, ratione (cf. Ὁρολογιον το μεγα, ed. Rom. 1876, pp. 39-52).

* Vel apud recentiores pro vero non nunquam obtinet huiusce modi psalteria, Graecis (aunt) prorsus ignota, librorum penuriae medendae a Slavis adornari coepta paulatim in praesentem crevisse magnitudinem (cf. L. Mirković, Πρασολααα λυμγρικα etc., I, Sremski Karlovci 1918, p. 142): qui viri docti secus profecto autumarent, si libros manu exaratos conpertos habuissent, quales Mosquen. 279 (Vladimir 395 sqq.), Athoi 1967 et 3965 (Lampros I 165 et 424) vel Vat. gr. 778, in quo sedulo enarrando illius errorem opinionis iam dudum explosit N. Krasnosel'tsev Сепденіа о пѣкотоуѣхъ лυμγρѣческѣхъ рѣконѣхъ Ватѣканскої библѣотеки etc., Kazan' 1885, pp. 28-39. Laudatis ergo codicibus noster, aetate praestantior, adcedat, qui, forsitan itinerantis vel pauperie laborantis in usum consarcinatus, omnino necessaria ad officiola cotidiana utcumque componenda perstringit.

Notae liturgicae (uti vocant) non una manu passim inseruntur (ff. 61. 68. 86^v. 93^v etc.), saepius autem XIII, ni fallor, saeculo nescio quis plagarum fastigio sententias varias adpinxit (cf. ex. gr. f. 18^v 'πολλοὶ ἐχ<θ>ροὶ· ἀλλ' οὐκ ἀδικοῦσι σε', f. 22^v 'ευχου τω θεῷ καὶ μὴ μεριμνας'): ad cuius exemplar vir paullo recentior crassiori harundine similes adstruxit alias plusculas (cf. ff. 50^v sqq.).

2 additamenta liturgica: ¹ (f. 160^v) initia τῶν στιχηρῶν ἀναστασίμων nec non τῶν ἀποστίχων κατανυκτικῶν vel σταυρωσίμων vel ἀποστολικῶν etc. seu vespere seu aurora per totum hebdomadae circulum psallendorum, praefixa inscript. ἀρχὴ σὺν θεῷ τῶν ἀρχῶν τῆς ὀκτωήχου (cf. Παρακλητικη, ed. Rom. 1885, pp. 2, 4, 20, 24, 34 etc.); libri tamen antiquiori parte deperdita (v. infra), quae ad primum dum laxat ἡχον pertinent hodie supersunt. ² (ff. 161-170) officia vesperarum sabbati secundum octo tonos (Ὀκτωήχος, ed. Rom. 1886, pp. [3]-5, 21-23 etc.). ³ (ff. 170-175) vesperae pro singulis hebdomadae diebus (sabbato tantum exemplo), ea concinnatae ratione, ut cum προσομοίσις ss. Angelorum, Praecursoris, Deiparae etc., in Paracletices tono quarto plagali (uti plurimum) praescriptis, alia troparia (δοξαστικά, θεοτόκια etc.), e menaeis, quantum vidimus, deprompta, ad officia complenda iungantur (cf. ex. gr. f. 170^{r-v} προσόμοια 'Κύριε σὲ τῶν ἀσωμάτων', 'Κύριε σὺ παναρμονίους', 'Κύριε σὲ τα Σεραφίμ' [Παρακλητικη 634], quibus adcedunt δοξαστικά 'Συγχάριτε ἡμῖν' atque 'Ὁς ταξιάρχης καὶ πρόμαχος' [Μηναια, ed. Rom., α', pp. 64 et 65]). ⁴ pro singulorum hebdomadae dierum officiis vespertinis atque aurorae στιχηρὰ (a menaeis, ut videtur, mutuata, quae singula expiscari supervacaneum arbitramur) et canones: ^a (ff. 175^v-177^v) feria secunda, in ss. Angelos canon Πάντες ἀνυμνήσωμεν, λαοί (Μηναια, β', 81 ... 87), ^b (ff. 178-180) feria tertia, in s. Iohannem Baptistam canones 'Ὁς ὀρθ<ρ>ος εὐπρεπῆς, cuius primae odae primum dum taxat troparium exhibetur (Μηναια, ε', 351) atque Τὸν ὑπὲρ πάντας ἀνθρώπους (Μηναια, ζ', 531 ... 538, sed animum adverte librarii oscitantia octavam nonamque oden (ut alia σφάλματα omittam) ex hymno Τοὺς ἀπὸ νηδύος, qui eadem die primo loco adsignatur, inrepsisse), ^c (ff. 180-184) feria quarta, canones paracletici in Iesum dulcissimum et in ss. Deiparam (Παρακλητικη 732-737 et 737-741), ^d (ff. 185-188) feria quinta, in ss. Petrum et Paulum canon Πάντες ἐορτάσωμεν εὐσεβῶς (cf. J. B. Pitra, *Hymnographie de l'Eglise grecque*, pp. C sqq., ubi tamen verba saepe discrepant) nec non in s. Nicolaum canon Διηγεῶς τῷ θεῷ θρόνῳ (cf. Hierosol. s. Sabae 362 [Papadopoulos-Kerameus II, 475] et Crypten. Δ. α. XXVII [Rocchi 328]), tropariis non nullis mulctati (hymnum in Myrensem optime leges in Vat.

gr. 1070, ff. 203-204, cum acrostichide Δέσιν οἰκτρὰν, Νικόλαε, προσδέχον. Ἰωσήφ; cf. quoque L. Petit, ap. E. Marin, *Saint Nicolas, Évêque de Myre*, Paris 1917, p. XIII), ^e (ff. 188-189^v) feria sexta, in venerandam Crucem canon Τὸν τύπον πάλαι (Μηναία, α', 160 ... 164), ^ε (ff. 190^v-193^v) sabbato, in s. Demetrium canon Ἱερωτάτην ἑορτὴν γηθόμενοι nec non ετερος κανὼν τοῦ σαββάτου, in omnes sanctos nimirum, inc. Τίμοι μαργαρίται (Παρακλητική 696 ... 702). ^ε (ff. 193^v-194) πρὸς εὐχὴ Ζαχαρίου τοῦ πατρὸς τοῦ Προδρόμου (quae omnino deest) · καὶ πρὸς εὐχὴ Ἐζεκίου βασιλέως, i. e. Isai. XXXVIII, 10-20 (ed. absque inscriptione A. Dmitrievskij, *Onucanie lutyrgiyeskux rycopucej* etc., II, *Εὐχολόγια*, Kiev 1901, p. 556; quem forsitan fugit orationem ad sacras litteras pertinere). ^ε (f. 194-194^v) oratio Manassis *, inc. Κύριε παντοκράτορ ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν τοῦ Ἀβραὰμ κτλ. (Ωρολογιον supra laud. 117 sq.). ^ε (ff. 194^v-197^v) officium <maioris> completorii, usque ad illa ἐκ σοῦ σαρκωθέντος θεοῦ satis cum ed. (cf. Ωρολογιον 105-114, lin. 14 a. i.) consentiens, quae pone troparia Φώτισον ..., Ἀντιλήπτωρ ..., Ὅτι οὐκ ἔχωμεν... (ib. 113) adferuntur nec non canon Σὺ ὁ θεὸς ὁ σωτήρ μου καὶ πλαστοουργὸς (sub acrostichide Σῶσον με σῶτερ· ὡς θέλεις· κἂν μὴ θέλω, sed admodum pauca quadrant, tropariis compluribus vel omissis vel aliunde petitis), quocum ἀκολουθία concluditur. ^ε (ff. 198-227) canones ἀναστάσιμοι et ss. Deiparae secundum octo tonos dominicis diebus mane psallendi (Οκτωηχος 11-19, 29-35 etc.; singulorum hirmorum prima dum taxat vv. indicaverat librarius, sed qui codicis partem abreptam restituit [v. infra], quae desiderabantur summis imisque foliis exscripsit). ^ε (227-239^v) ἐξαποστειλάρια ἀναστάσιμα 11 cum suis ἐωθινοῖς ἰδιομέλοις nec non totidem evangelicae pericopae aurorae in officiis enuntiandae (cf. Παρακλητική 706 ... 712 et Evangeliiarii edit. Romanam a. 1880 inpressam, pp. 152-156).

3 (ff. 240^v-241^v) de sacro baptisate, <quod apud Graecos usurpata forma (Βαπτίζεται ὁ δοῦλος τοῦ θεοῦ κτλ.) Latinorum sit anteponenda>, inc. <Φ>ησὶν ὁ θεολόγος Γρηγόριος εἰς τὸν λόγον τῶν Φώτων, des. ὡς εἰς τέταρτον οὐρανὸν φθάσας τάχα (omnino ut in Palat. gr. 361, ff. 150^v-152^v [Stevenson 213]). Adcedit (f. 241^v) Gregorii <IX> P. M. ad <Marinum Filangieri>, archiep. Barenssem, <epistula de Graecis ab eo sibi missis, qua illorum mores in baptisate administrando tolerandos esse pronunciat> (data Spoleti 13 iun. 1232), inc. Τοὺς ἀπεσταλμένους παρὰ σοῦ Γραικοῦς, des. μὴ παρὰ τινος [ἐνοχλεῖσθαι] (ut in Palat. laud., latine apud L. Auvray, *Les Registres de Grégoire IX* etc., I, Paris 1896, n° 798 [*Bibl. des Écoles françaises d'Athènes et de Rome*, 2e série, IX], quod nobiscum A. Mercati v. cl. humanissime

communicavit; cf. quoque J. Bellamy, *Baptême dans l'Église latine* etc., in *Dict. de théol. cath.* II, 269). Videtur igitur superior tractatulus hac ipsa occasione conscriptus esse tuncque temporis primum controversia de baptismatis forma inter Graecos Latinosque agitari coepta. * Ff. 240^v-241^v alia m., saec. XIII, exarantur.

4 (ff. 197^v. 242-247^v. 1^r-v) menologium totius anni (cf. ex. gr. *Ορολόγιον το μέγα*, ed. Rom. 1876, pp. [127]-218: nullum troparium in cod. adfertur, sed sanctorum nomina dum taxat), quo in, singulis foliis post 197 et 1 abscissis, dies 9 sept.-27 nov. et 13 iul.-31 aug. desiderantur. Inciuntur: ^a (ff. 243-242^v) tabula ostendens qua hebdomadae die mensis incipiat, ^b (ff. 245-244^v) id. id. quo die intra cyclum 19 annorum ἡ ἀπόκρεως et s. Pascha recurrant, ^c (ff. 245^v-246) id. id. qua mensis die interlunium obcurrat, ^d (f. 246^v) id. praebens concursum dierum mensis cum zodiaco, ^e (f. 247) id. τὸν δωδεκαπλσιασμόν sive numeros ab 1 ad 30 duodecies multiplicatos ostendens. Marginibus nimium resectis non nulla in non nullis tabulis desiderantur.

Distinguitur in partes duas, quarum alteram, subflavo pigmento saec. XII sat nitide perscriptam atque ff. 2-160. 198-241 complectentem, fasciculi efficiunt 27, nullam antiquiorem notam prae se ferentes, quaterniones uti plurimum (3. 17. 18. 24 septem dum taxat chartas ab initio comprehenderunt, primus et vicensimus non nisi duo folia, nunc arte conglutinata, 27 quinque tantum retinet): altera vero, annis circiter centum et quinquaginta (ni fallor) recentior, minutissimis litteris, rudiori tamen calamo fusciorque atramento exarata, fasciculis constat septem, ternionibus (5 excepto, quaternione), ac bifolio (ff. 161-192. 193-197 et fol. deperditum. 242-247. 1 et fol. deperd.), in media ima ora primae singulor. fasciculor. paginae graecis numm. instructis, quorum unus β' superest (cf. f. 167). Quo enim tempore libro post f. 160 lacuna laboranti subplementum insertum, huius folia menologium exhibentia (ut mihi quidem veri simillimum videtur) quo restituimus ordine ante chartam 198 obcurrerant, sed tractu temporis interiecto decerpta sunt custodiaeque in locum partim initio partim codicis in fine conlocata: hoc autem non post saec. XV ex. factum evincunt arabicae notae tunc temporis uni cuique fasciculo adpictae (in marg. inf. med. primi folii recti), chartae enim laudd., utpote e sua prima sede iam remotae, eius modi notis expertia inveniuntur (adverte insuper primo quaternione duplicem notam numeralem, anonymi oscitantia, inici, 1 nimirum [in f. 2] et 2 [in f. 3]). Chartar. subputationem plumbo scriptam, non una menda depravatam negleximus, novam typis inprimendam procuravimus.

Litteras maiores et maximas, titulos, notabilia utraque pars minio descripta praebet, antiquior tamen (in qua rubricatores duo peritia calamique elegantia valde dispares

* Symeonem Thessalonicensem († 1429) primum hac de re Latinos *καινοτομίας* insimulantem atque fastus increpantem inducit M. Jugie, *Theologia dogmatica christianorum orientalium* etc., III, Parisiis 1930, pp. 82 sq.

se se exceperunt) non nunquam et auro superlita (cf. ff. 97 et 105); in eadem ornamenta duo auro et coloribus exornata, taeniola scil. (f. 76^v) et πύλη, adtritu perquam male habita (f. 2), qua insistentes aves duae, hybliopegi cultro capite deinde mulctatae, e cantharo in medio locato bibebant. Codex, licet udori olim obnoxius, scriptionem fere ubique servat integram. Charta 240 lacera. Folior. sectio caeruleo pigmento tincta.

F. 1 superne *Psalterium*(m), paullo inferius n. 1 (qua nota liber instruebatur in Athanasiano phrontisterio), in media vero pagina *Colleg. Græc. Cat. Inscip. Bibl.* (cf. Archiv. Hybl. t. 11, f. 261^v «*Salterio con li troparii di S.^{to} Gio. Damasceno*»). F. 1^v summo codicis num. antiquior 1491 (9 conr. in 4, deinde tota nota oblitterata): quo numero librum instructum post Athanasianam codicum supellectilem in Vaticanum invecam testatur et index in cod. Vat. lat. 7139 adservatus (f. 1). F. 1 imo siglum et sigillum eiusdem Conlegii Athanasiani. F. 72^v in marg. ext. inscriptiunculam latinam, saec., ut vid., XV, glutinatoris forfices decurtaverunt. F. 239^v imo notam possessionis prorsum evanidam, chemicis remediis resuscitatam sic explicare contigit: τοῦτον· τῷ ψαλτήρῃ καὶ τῷ / ἀναστα-
σημ(ον) (scil. ff. 198–239) ἐναὶ τοῦ μ ... τοῦ Κέν/δουκλ(α) (cf. infra; ms. κένδον, litteram autem « alia sequitur, ut vid., deleta) στήν χωρὰν τῶν Τουκκον ης το / χώρον του Πρη-
στέον. Ibid., sed al. manu, nota temporis ,σχον' (1169–1170) suprascripta legitur, quam P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III* in *Revue des questions historiques* XLV (1889), p. 190 n. 5, ad annum quo codex est perfectus de more oscitans rettulit (ceteroquin quis unquam graecum codicem vidit huiusce modi ieiuna temporis nota instructum, quali hodie libri typis inpressi in fronte signantur?). Ff. 240 et 241^v imagunculæ duae adhaerescebant, quae, tabulis aeneis inpressae (altera, mm. 77×55, B. Mariam Virginem renuntiatam, altera, mm. 55×50, cum infante Iesu exprimit), ad saec. XV ex., iudice quidem L. Donati conlega nostro, referendae sunt Italique sculptoris caelum prodeunt (utramque initio codicis adglutinandam curavimus). F. 240 aliam inscriptionem exhibebat, sed adcuratissime abrasam ne venenorum quidem adminiculo eliquare valuimus. F. 241 recentior scriptura notas duas emortuales tegit, quas glutinatoris forfices non nihil decurtaverunt + ἐκοιμ[θ]η ὁ ἐν μακαρί[α] τι [λήξει (?)] / ὁ Μουραπ(ι)τ(ος) ὁ τοῦ Κενδουκλ(α)·
μινι... / ζ' ἡμέ(ρα) δ' ὡρ(α) γ'· ἐτι ,σχ(δ' (1185–1186) ὑδ(κτιώνος) δ' atque inferius + ἐκοιμ-
θ(η) ἰω(άννης) ὁ ἀδελφός Ανδρ(έου) Κε(ν)δουκλ(α) μη(ν) σε[πτεμβρί]ῳ ἡμε[ρα].....].

De libro pauca perstrinxit A. Rahlfs, *Verzeichnis d. griech. Hss. des A. T.*, p. 263, psalmorum variantes lectiones conlegit (Io. Helias Baldi) in Vat. gr. 2276, t. 7, ff. 1746–1755, ubi tamen codex saec. XIII perperam tribuitur.

Integumentum simplicis membrana vestitum exhibet in dorso tesseras gentilicias Pii IX P. M. et Io. Ba. Pitra card. bybl. (1869–1889).

1542 (olim 1492). Saec. X, membran., mm. 120×95, ff. II. 132 (I–II. 131–132 chart.), linn. plerumque 23.

Psalterium in καθίσματα 20 de more partitum, inc. mut. καὶ τοῦ στεναγμοῦ τῶν πενήτων (Ps. XI, 6), abrump. in vv. τῇ δικαιοσύνῃ σου ἀγαλλιά-
σονται (Ps. CXLIV, 7); deperditis autem singulis foliis post 8, 29, 31 et 124 desiderantur verba καὶ ἔσονται εἰς εὐδοκίαν — καὶ ἔδωκας αὐτῷ (Ps. XVIII,

15-XX, 5), illa σου διαπαντός — ἐφ' ὃν ἤλπισα (Ps. XXXIX, 12-XL, 10) nec non καὶ ἐν τῷ ὀνόματι σου — τὰ κρύφια τῆς καρδίας (Ps. XLIII, 6-22) et ἡμῶν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα — κύριε πάντες (Ps. CXXXV, 24-CXXXVII, 4).

Uni cuique psalmo praeiacet (in marg.) hypothesis, subditur vero stichorum numerus, duplici subputatione expressus (cfr. A. Rahlf's, *Verzeichnis d. griech. Hss. d. A. T.*, pp. 18 n. 1 et 225 n. 1); quod nunquam non observatur et in fine tum singulorum καθισμάτων tum trium στάσεων quibus unum quodque κάθισμα constat, psalmorum antiphonarumque ratione utrobique adstructa (cf. ex. gr. f. 19^v, post absolutum quartum κάθισμα: στιχοι ιβ': καὶ κγ': [in psalmo 31] :: ἀντίφωνα γ': ψαλμοι β': στιχοι λη': καὶ οη' [in tertia στάσει] :: ὁμοῦ ὡς εἶναι τὸ δ' κάθισμα. ψαλμοι η': στιχοι ριβ': καὶ σνβ'). Margine summo vel imo notantur insuper (τὰ ὑποψάσματα) sive responsa (cf. L. Petit, *Antiphone dans la liturgie grecque* in *Dict. d'archéol. chrétienne et de liturgie* I, 2, coll. 2466 sqq.); quae, recentiores apud Graecos prorsus obsoleta, quanti sint habenda monuit bo. me. hierom. Nilus Borgia, *Ορολογιον* etc., *Orient. christiana* XVI, 2 [1929], pp. 19, 22 sq. ac praesertim 65 sqq.

Hand ineleganti calamo descriptum, pigmento tamen (subflavi coloris) parum tenaci, ut scriptionem alicubi evanidam nescio quis, infabre tamen, retractaverit (cf. ff. 3^v-4. 6. 18^v-19 etc.), ex australis Italiae finibus prodiisse cum scribendi genus tum ornatus ostendit. Fasciculi <β'>-<ιε'> quiniones sunt omnes, δ' tantum excepto, quaternione, sed hodie novissimi chartae non nisi sex relinquuntur, arte recens conglutinatae, in <β'> ff. 1 et 10, in ε' 4 et 7 interciderunt (notas librarius ipse marg. sup. ext. primae unius cuiusque fasciculi paginae adpinxit, sed glutinatoris improvido cultro plerumque anputatae sunt). Litterae maximae, imagunculas crebro exhibentes (ff. 8 et 47^v pisces, 87 anaticulam, passim viror. capita, rotulas, parvas manus etc.), tribus coloribus depictae, caeruleo nimirum, rubro atque flavo, maiores vero sive rubro sive caeruleo sive flavo tactae pigmento. Psalmorum tituli, hypotheses, τὰ ὑποψάσματα (haec omnia parvis litt. uncialibus), notae numerales et alia notabilia cinnabari delineata. Liber madore saepe laesus (cf. ff. 115 sqq.).

F. I, in scidula adglutinata mm. 36×72, lib. 25 / AA / *Psalterium vetus imperfectum in fragmentis*. F. II + / βιβλίον · κς · AA (quo numero codex instruebatur in sylloge a Fr. Accida Xysto V P. M. oblata): — / — : φλλα · ρλ : — etc., manu ipsius Accidae, inferius eadem latine. Ibid. inter lineas scriptum exstat *Colleg. Græc. Cat. Ins. Bibl.* (cf. quoque *Archivi Bybl. tomum 11, f. 261 «Salterio greco uocchio»*). F. 131 Accidae inscriptio dedicatoria (græce) ad Summum Pontificem. F. 82^v in ora ext. directe scribitur, m. saec. XV-XVI, + εγώ Θεόδωρ· ἡς· (insequuntur litterae non nullae, quarum sensum elicere haud valui, aliis forsitan supra lin. una cum margine absumptis πε· τρω· πον· λυγτετ) P· ἡ γ· ι· ο. Ff. IV. II^v. 131^v-152 scriptionis expertia.

Librum paucis descripserunt vel memoraverunt dum taxat: Bianchini, *Evangeliarium quadruplex* II, p. DXCI a (scripturae specimen ibid. I, tab. III post pag. DXXXII); Ra hlfs, *Verzeichnis* etc., p. 263; P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III* in *Revue des*

questions historiques XLV (1889), pp. 183 n. 1 et 186. Varietates conlegit <Io. He. Baldi> in Vat. gr. 2276, t. 7, ff. 1755^v–1764^v; qui tamen vir doctus iniuria librum saec. XII adsignat. Integumentum *ἰδιοχρώμει* membrana vestitum, dorso scuta inprimuntur Pii IX P. M. et Io. Ba. Pitra (1869–89).

1543 (olim 1493). Saec. XV, chart., mm. 143 × 102, ff. I. 52, linn. 16 (ff. 50–52 linn. 20–22).

Metrophanis metr. Smyrnensis hymni seu canones trinitarii media nocte psallendi (cf. *Οκτώηχος*, ed. Rom. 1886, pp. 5–9, 23–27 etc.). Subfiguntur (ff. 45–49^v) <τὰ ἀπολυτικά ἀναστάσιμα τῶν ἡ' ἡχῶν σὺν τοῖς θεοτοκίοις καὶ ταῖς ὑπακοαῖς αὐτῶν> (*Ωρολογιον το μεγα* etc., ed. Rom. 1876, pp. 234–236) nec non (ff. 50–52^v) canon paracleticus <minor> in ss. Deiparam, Theostriкти monachi (cf. *Παρακλητικη*, ed. Rom. 1885, pp. 737–741, vel *Horologium* laud., pp. 292...298); qui canon alia manu, coaequali tamen, iniectus est.

Modo subfusco modo subflavo pigmento exaratum quaterniones efficiunt quinque et senio. Fasciculi, ipsa librarii manu, ad ang. inf. int. primae novissimaeque singulor. paginae graece subputantur, oris tamen inmodice resectis notae non nullae perierunt, unam (ς') recentior nescio quis subfecit. Rubricae, litterae maioris moduli, hirmorum initia, ornamenta (rudi calamo delineata) rubro colore hodie plerumque pallescente. Liber umore teredineque, praesertim circa margines, aliquantulum laesus, salva tamen ubique scriptione, folia non nulla in fine videntur effluxisse (v. infra). Orae, internae potissimum, chartaceis laciniis parum scite resectae. Officinae chart. insigne obcurrunt forficulae quaedam (cf. ff. 30 + 31. 38 + 39 etc.; adcedit ad nr. 3670 ap. Briquet).

F. IV 1494 (–4 bis conr. in –3, deinde tota nota deleta); quo numero libellus signabatur post codices Graecorum conlegii in Vaticanum translato, nam aedibus Athanasianis olim adservatum esse testatur indiculus in Archivi Bybl. tomo 11, f. 261 «*Μετροφανο Μετροπολίτη δι Σμύρνα*». F. 1, calamo Fr. Accidae + / βιβλίον — ια^{ov} — (hic al. manus [?] inter lineas iniecit notam Λ) / *Μετροφανοῦς μετροπολιτου* / — *Σμυρνης* — / *Ἐν τῷδε βιβλίῳ εἰσιν κανόνες: ι: / σῶν καὶ ἀνελοῖται φύλλα / ·νζ*; inferius eadem latine (adlatis numeris liber distinguebatur in conlectione qua Xystum V P. M. donavit Fr. Accidas, cuius inscriptionem nuncupatoriam invenies in eod. fol. averso). Vacuae sunt chartae I^r et 44.

De codice pauca apud P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III* in *Revue des questions historiques* XLV (1889), pp. 183 n. 1 et 186.

Opercula simplici membrana teguntur.

1544 (olim 1494). Saec. XV, chart., mm. 144 × 103, ff. I. 98, linn. 15–20.

Menologium totius anni cum apolyticiis et contaciis ab editis (cf. *Ωρολογιον το μεγα*, ed. Rom. 1876, pp. [127]–218) saepe numero diversis (die 16 iul. inseritur ad completorium scholion de commemoratione ss. Patrum

qui sex primis conciliis universalibus interfuerunt, ut in Horologii edd. antiquioribus, puta in Venetiis a. 1806 Nicolai τοῦ Γλυκέως typis excusa, p. 327).

Tribus manibus exaratus, quarum prima ff. 1-12 inplevit, secunda (currentiori calamo) ff. 12^v-74, reliqua tertia (an eadem qua chartae 50-52 in superiori codice describuntur?), litteras grandiores, rubricas (ut aiunt), ornamenta etc. rubro colore delineata praebet. Fasciculi 13, quaterniones uti plurimum (10 binio, 13, saltem nunc, ternio). Notae ang. inf. ext. primae et ultimae unius cuiusque fasciculi paginae librariorum calamo iniectae (α', rubro, marg. inf. med. folii 1), sed passim (inde a fasc. <η>) omnino effluxerunt. Codiculus mucore conspurcatus blattisque non nihil propter margines adrosus, nullo tamen scriptiois detrimento. Chartar. insignia duo notavimus, forficulas nimirum (cf. ex. gr. ff. 30 + 31 et 34 + 35), omnino ut in cod. 1543, et (f. 86) bucinam pusilli moduli.

F. IV nota 1494 (inducta), qua liber insigniebatur post codices Athanasianos in Vaticanum translato; iteratur in ora inf. folii 1, sed et hic plumbo oblitterata. Ibid. inter lineas *Collegii Graeci catal: inscri: biblio*. F. 98^v Fr. Accidae inscriptio graeca dedicatoria ad Xystum V P. M., ex qua eruitur tunc temporis libellum 100 chartas comprehendisse, sed temporis progressu folia duo (vacua, ut vid.) in fine amisisse. Operculo ant. int. adglutinatur scidula mm. 18 × 100 cum inscript. *Tropari in honore de santi*, i. e. ut in indice codicum graecorum quos Lucas Felicelli, Athanasiani phrontisterii procurator, Bybliothecae Vaticanae praepositus tradere iussus est (cf., si lubet, Archivi Bybl. tomum 11, f. 261). F. I^r scriptura caret.

Librum obiter memorat P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III in Revue des questions historiques* XLV (1889), pp. 183 n. 1 et 186, pauca de eo profert Pitra, *Analecta sacra* I, p. XV.

Tegumentum viridi membrana vestitum exhibet in tabulis tesseras gentilicias Pauli V P. M. et Scipionis Borghese card. bybl. (1609-1618), in dorso autem, *διοχρώμωι* membrana refecto, scuta Pii IX P. M. et A. Mai card. bybl. (1853-1854).

1545 (olim 1495). Saec. XVI, chart., mm. 150 × 104, ff. I. 70, linn. 17.

Nomocanon seu enchiridion in usum sacerdotum, ad confessionem potissimum quae adtinent perstringens ^a (ff. 2-3^v) <Προοίμιον καὶ ἐρμηνεία περὶ τοῦ πῶς δεῖ ὑπάρχειν πνευματικὸν καὶ ἐρμηνεύειν ἀκωλύτως τοὺς εἰς αὐτὸν ἐρχομένους>, inc. Ὁ δεχόμενος τοὺς λογισμοὺς τῶν ἀνθρώπων, des. τῆς ἐν Καθαργεῖν (!) συνόδου (ed. A. Pavlov, *Номоканонъ при Большомъ Трѣбникѣ* ², in *Ученныя Записки Имп. Москов. Унив.*, Отдѣлъ юрид., выпускъ 14, Mosquae 1897, pp. [83]-86 lin. 11; partis prioris recensionem parum discrepantem iam ediderat M. Gorčakov, *Къ исторіи эпитимійныхъ номоканоновъ (пенитенціаловъ) Православной Церкви in Отчетъ о XVI присужденіи награды графа Уварова*, Petropoli 1874, pp. 36 sq.); ^b (ff. 3^v-8^v) confessionis ritus enarratio, ἀρχὴ εἰς ἐξομολόγησιν cod., inc. Πρόσφέρει ὁ πνευματικὸς πατήρ τὸν μέ-

λοντα ἐξομολο(γη)θῆναι, des. δόξα πατρὶ καὶ νῦν καὶ ἀπόλυσης (edd. Gorčakov 37-43; Pavlov 86-94; A. I. Almazov, *Приложениѧ, I и II, къ Тайной исповѣди въ Православной Восточной Церкви* in *Записки Имп. Новоросс. Унив.* LXV (1895), pp. 29-32); ^c (ff. 8^v-18^v) <quae quibus ἐπιτίμια sint inponenda etc.>, inc. Τότε κανονίζει αὐτὸν κατὰ τὸ πταίσμιον αὐτοῦ, des. ἀγωγῇ τοιαῦδε προσήκουσα (Gorčakov [ex parte] 43-50; Pavlov 95-110; Almazov [ex parte dum taxat] 32-36); ^d (ff. 18^v-67) *Συνδικοὶ καὶ ἀποστολικοὶ κανόνες· καὶ τοῦ μεγάλου Βασιλείου*, def. in νν. τὴν νηστείαν· ὥστε canonis <216> (Pavlov [115] ... 415 lin. 7 a. i., cum ampliss. commentario); canonum 5-6 ordo invertitur, 13-14 et 18 numero carent, 15-17. 19-20 notas prae se ferunt ιδ'-ις'. ιζ'-ιη' (hinc numeri marginibus adpicti omnino cessant), canones desiderantur 24 (nec mirum). 93. 211-212, a 49 denique νν. Ἡμεῖς δὲ λέγομεν — τοῦ μεγάλου Βασιλείου et a 153 illa Καὶ γὰρ τίς μερὶς — τὸν θεῖον Ἀπόστολον exsulant.

De hoc nomocanone, qui, nunquam apud Graecos typis impressus sed codicibus in sexcentis obcurrrens, saec. XVII in. a Serbis ad Russos slavice versus migravit et ad huc inprimitur in Magno Rituali, conferre potes: E. Zachariä v. Lingenthal, *Die Handbücher d. geistl. Rechts aus d. Zeiten d. untergeh. byzant. Reiches* etc., in *Mémoires de l'Académie Imp. des sciences de St. Petersb.*, VIIe série, t. XXVIII, N° 7 (1881), p. 24; N. Milasch, *Das Kirchenrecht d. morgenländ. Kirche*, Mostar 1905, p. 190, vel *Православно црквено право*³, Beograd 1926, p. 200; idem, *О канонском зборникума православне цркве*, Novi Sad 1886, pp. 84-88; A. I. Almazov, *Тайная исповѣдь* etc., in *Записки supra laudd.*, LXIII (1894), pp. 116 sqq.; idem, *Законоправилицик при Русскомъ Требникѣ* etc., in *Христианское Чтеніе* LXXXII, 2 (1902), pp. 126-144, 259-304 etc. (pp. 430-437 citantur plurimi codices); I. Berdnikov, *По поводу второго изданія проф. Павловымъ Номоканона при Требникѣ* etc., in *Ученыя Записки Имп. Казан. Унив.* LXVI, 4 (1899), критика и библиографія, pp. [1]-72; idem, *Краткій курсъ церковнаго права Православной Церкви*, Kazan' 1903, pp. 140-142; V. Benešević in *Журналѣ Минист. Народ. Просвѣщенія* 353 (1904), критика и библиографія, pp. 397 sqq.

F. 70 discipulus forsitan Conlegii Graecorum (ad quod liber olim pertinuit, v. infra) cantiunculam italicam ad D. N. Iesum Christum iniecit, inc. *Caro [m]io dolce Giesù*, des. *Qui non inviderò lo stato altrui. Fiat, ἀμήν* (sic).

Fasciculos 9 complectitur, quaterniones omnes praeter ultimum, qui chartas dum taxat 4 numerat, cum plagulis duabus diversae originis conglutinatas (69-70); alia charta adsciticia obcurrit initio (fol. I). Notae, medio marg. inf. primae singulor. fasciculor. paginae inscriptae, fere omnes effluxerunt (superant ζ' et θ', utraque dimidiata). Litte-

rae maiores et maximae, tituli, notae numerales rubro pigmento exarata. Spatia vacua ad inscriptiones excipiendas saepius offendet (ff. 2. 34^v. 43. 44^v. 46^v etc.). Chartarum insigne (ex. gr. in ff. 25 + 26. 35 + 36) ancora est circulo inclusa, stella radior. sex superinposita (cf. Briquet nr. 554), in f. 69 alia stellula, radiorum pariter sex (cf. Briquet nr. 6033, sed minoris est moduli atque nostrum). Folior. acies rubro colore (nunc fere evanido) lita. Chartae 67^v. 68^v-69. 70^v purae.

F. I *collegii Graecorum(m) catal: inscri: biblio:* (hoc ultimum v. atramento deletum), eadem charta av. codicis nota (del.) 1495 (9 conr. ex 4), qua distinctus est post libros graecos Athanasianos Vaticanis *κειμηλίοις* adstructos, et 1545. F. 1 possessionis nota Ἀγγέλου τοῦ Τρόμβου ἐκ Μήλου / καὶ τῶν φίλων ἀπάντων (de Georgio, viri propinquo Graecorumque Conlegii discipulo, cf. E. Legrand, *Bibliographie hellénique du XVIIe siècle*, III, 145-148); qui Angelus et precatiunculam ad D. N. Iesum Christum ibid. inscripsit. Eodem folio conscribillationes absque pretio (summo tamen marg. Νικολαου Μαρ[as] Γεωργ[ίου]) nec non titulus Α.....τάτη βιβλος τοῖς τοῖς λογισμοῖς τῶν / ἀνθρώπων δεχομένοις, ἢ τοῖς πνευματικοῖς, / οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τοῖς καλῶς ἐξομολογεῖν / βουλομένοις τὰ αὐτῶν ἀμαρτήματα, quem adcuratissime deletum vix aegreque legimus. F. 1^v nescio quis nomocanonis initium exscripsit, calamo videl. temptando. F. 68 summo + τα φίλα του τα ηναι ολα αἰξήττα αἰξή (i. e. ἐξή(ν)τα ἔξι, 66).

Codicem obiter memorat Almazov, *Ταῖνα ὑπομνήματα ἐν Ζανουκί* laud. LXIII (1893), pp. VI (ubi perperam saec. XVII adsignatur) et 117 n. 72, paucis describit P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III* in *Revue des questions historiques* XLV (1889), pp. 190 sq., qui Melon (cf. notam quam supra rettulimus), e Cycladibus unam, pro siculo habet pago cui «Mili» nomen (id. id. ap. A. Vaccari S. I., *La Grecia nell'Italia meridionale* etc., Orient. christiana III, 3 [1925], p. 313) nimisque fidenter italicam cantiumculam fol. 70 Trombae calamo tribuit.

Dorso integumentis, membrana *ἰδιοχρώμει* vestiti, tesserae gentiliciae Pii IX P. M. et lo. Ba. Pitra card. bybl. (1869-89) impressae cernuntur.

1546 (olim 1496). Saec. XVI, chart., mm. 152 × 110 (ff. 3-27, 138 × 98, ff. 28-34, 142 × 107), ff. I. 127 (+ 89^a), linn. 12-19.

1 (ff. 3-24) acoluthia brevior in usum pusillanimum vel parum doctorum (ψαλλόμενη τὸ πρῶτὶ καὶ πρὸ τοῦ ὑπνῶσαι μετὰ προσοχῆς καὶ φόβου θεοῦ add. ms.), cuius sub finem oratio Ὡς ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ καὶ ἀπροσωπολήπτου παρυστικῶς βήματος, initio tantum impressae in libro qui *Θηκαρᾶς* indigitatur (cf. ed. Venetam anni 1643, ap. Victorem Salvioni, pp. κα'-κη') consentanea.

2 (ff. 24^v-27^v) <Manuelis> Chrysolorae grammatices compendium, abrump. in vv. ἡ αἰτιατικὴ τόν: (cf. ed. Venetam a. 1549, pp. 3-6, lin. 4 a. i.).

3 (ff. 28-29^v) <Gennadii Scholarii> expositio Graecorum syllogismi de processione Spiritus Sancti Latinorumque responsionis, + ἐπιχείρημα τῶν Γραικῶν κατὰ Λατίνων, ὅτι οὐκ ἐκπορεύεται τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκ τοῦ υἱοῦ ms. (cf. *Gennade Scholarios* etc., edd. Petit-Sidérès-Jugie, III, Paris 1930, pp. 76 sq.

et cf. ib. X-XI), praecurrente animadversione ἐν Νεαπόλει, ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῇ καλουμένῃ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Καρβουνάρου, ἔστι βιβλίον τί πεπαλαιωμένον, ἑλληνιστὶ γεγραμμένον διὰ καλάμου· ἐν ᾧ πλείστων συγγραφέων περιέχεται συγγράμματα· οὗτινος ἡ ἐπιγραφὴ οὕτως ἔχει ῥωμαϊστὶ :- *Georgij Gemisti. n° XXX°*. (est nunc cod. Neapol. 341 [III. E. 19], cf. Cirillo II, 452-55) ἐν τῷ τέλει αὐτοῦ εὗρον τάδε.

4 (ff. 30-34^v) emphyteuseos instrumentum, quo Cyrus, archimandrita monasterii ss. Deiparae τῆς Τερετῆς apud Rhegium, fundos quosdam concedit Guillelmo Matzacuvae. Per manum Guillelmi Calabrò, a. 1323 (ed. M. Mandalari, *Rivista storica calabrese*, [II], 1894, pp. [32]-42; cf. quoque P. Batiffol in *Mélanges d'archéol. et d'hist. de l'École franç. de Rome*, X [1890], p. 98 n. 1, et in *Byzant. Zeitschr.* II [1893], p. 621). F. 34 in marg. inf. librarius, Iohannes scil. a S. Maura (v. infra), notavit *Il presente l'ho copiato da uno originale scritto in charta pecorina, conservato appresso del I. (?) N. Sacco in Seminara*.

5 varia, praesertim liturgica: ^a (ff. 35-81^v) menologium totius anni (cf. *Ωρολογιον το μεγα*, ed. Rom. 1876, pp. [127]-218); ^b (ff. 82^v-84) oratio ad ss. Deiparam vulgari eloquio (Εὐχη τῆς ὑπεραγίας θεοτοκου· καὶ αἰείπαρθενοῦ Μαρίας ἣν εὐρεθῆν ἀπανω εἰς τῶν· ἁγίων ταφῶν τῆς ὑπεραγίας θεοτοκου κτλ., f. 81^v), inc. *Κύριε καὶ λογε τοῦ θεοῦ του ζώντος υἱὲ τῆς θεοτοκου· βοήθησόν των δούλων τοῦ θεοῦ Μπερναρδο* (cf. quae ad cod. 1538, nr. 3 notavimus) *τριάδα ὁμοῦσιε βοήθησόν μοι· κυριά μου θεοτόκε· μητερα του Χριστου· βωειθυσών μοι*, des. *χαρίζει ἡμῖν ἀχραντε τῶν δούλων σου* (insequuntur litterae non nullae cryptographicae quas nobis interpretari haud contigit); praefigitur (ff. 81^v-82^v) animadversio *Να ἤξερετε καὶ να πιστευέ·ται πας ἀνθρωπος· ὅπου τὴν θελὶ διάβαζεῖν· τὴν καθηνὴ ἡμέραν· ι να τὴν βασταζὴ ἀπανου τοῦ κτλ.*, qua mirae precationis virtutes enuntiantur; ^c (f. 84) *οι λογοι οὗς ἐλαλησεν ὁ Χριστὸς ἐπὶ τῶν σταυρόν;* ^d (ff. 84^v-86) *τά ευλογιταριά <νεκρώσιμα ψαλλόμενα ἐν τοῖς σάββασιν>* (cf. *Horologium laud.*, 237-38); ^e (ff. 86-89^a) <s. *Andreae Cretensis*> triodion in completorium feriae IV Magnae hebdomadae (*Τριωδιον*, ed. Rom. 1879, pp. 648-51); ^f (f. 89^a-89^a^v) troparium *Τον ἡλιδὸν κρίψαντα* (cf. ex. gr. *Ακολουθια του μεγαλου σαββατου και τα εγκωμια* κτλ. ... *μετρικως διορθωθεντα υπο Παγκρατιου Βατοπαιδινου*, Constantinopoli 1920, p. 53); ^g (ff. 90-94^v) canon paracleticus <minor> in ss. Deiparam (*Παρακλητικη*, ed. Rom. 1885, pp. 737-41, vel *Horologium laud.*, pp. 292 ... 298); ^h (ff. 95^v-96^v) *Iohannis Lampadarii* encomium metricum in ss. Deiparam, iussu Matthei patr. Constantinopolitani (1397-1410) conscriptum, ὁρισμός δὲ καὶ ζήτησις κυροῦ Ματθαίου κτλ. cod., inc. *Ἦν πάλαι προεκήρυξαν, τῶν προφητῶν χορεΐαι*,

des. *ασυγκρήτως τῶν Σεραφίμ* (ed. K. Koikylides, *Καταλοιπα χειρογραφῶν ιεροσολυμιτικῆς βιβλιοθηκῆς*, Hierusalem 1899, pp. 72 sq.); summo f. 96 legere est troparia duo ex alphabeto in Hypapanten (incc. *Ἡ θυγάτηρ Φανουήλ* et *<Δ>έσποινα ὦ ἀγαθή*; primum ed. S. Gassisi, *Tre alfabeti liturgici in Byzant. Zeitschr.* XVIII (1909), p. 351); ¹ (ff. 97–99^v) ex officio aurorae Magni Sabbati troparium illud *Τὸν ἥλιον κρίψαντα* (cf. supra sub *b*) et versus politici 21, inc. *Παρισταμένη τῷ σταυρῷ: ἡ πάναγνος παρθένος*, quorum in fine notatur *μετὰ τὸ ἐπιστρέψαι τὸν ἐπιτάφιον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ λέγων* (sed quid sit dicendum desideratur, sequentibus foliis, ut vid., deperditis); ² (ff. 101–111) Clementis VII papae breve pro Graecorum ritibus atque observantiis (26 mart. 1526) graece redditum (ed. L. Allatius, *De aetate et interstitiis... etiam apud Graecos servandis*, Romae 1638, pp. 14–21); ³ (ff. 112–125^v) *μεγαλυνάρια ψαλόμενα τῇ ἀγίᾳ καὶ μεγάλῃ τεσσαρακοστή, inc. Τῇ κυριακῇ τριαδικᾷ: Ἄξιον ἐστὶν ὡς ἀληθῶς: τοῦ δοξάζειν σε τὸν θεολόγον* (intell. τὸν θεὸν λόγον); quibus adcedunt <68> alia in sanctos, plerumque, ut vid., inedita (non nulla tantum modo reperies in Horologio Cryptoferratensi a. 1677, pp. 634–38), ex. gr. in s. Phanurium, Septem Pueros Ephesenos, Iacobum Persam, 318 Patres Nicaenos, in secundum Adventum D. N. Iesu Christi, in VII concilium universale, in feriam IV τοῦ μεγάλου κανόνος etc.

Centunculis variar. originum consarcinatus, fasciculos undecim complectitur (1 quinio, 2. 7–9 quaterniones, 10 ternio, 3–4 folior. septem, 5–6 folior. viginti quattuor, postremus folior. sedecim, sed chartae uti plurimum recenti artificio conglutinantur). Manus septem distinguendae, quarum *a* ff. 3–27^v exaravit, *b* (Iohannis a S. Maura, cf. ex. gr. cod. 1537, f. 28^v) ff. 28–34^v, *c* ff. 35–94^v, *d* ff. 95^v–96^v, *e* ff. 97–100^v, *f* ff. 101–111, *g* reliqua (Petro Batiffol codex est « un recueil de copies de la main de Fr. Accidas » [1], cf. *La Vaticane depuis Paul III in Revue des questions historiques* XLV [1889], p. 186 n. 3). Ornamenta titulis praefixa rubro nigroque pigmento (f. 3) vel rubro viridique (ff. 35. 62^v. 65^v etc.), litterae maiores et maximae sive rubrae sive rubro auroque delineatae (ff. 4^v–6; inde a f. 95^v omnes sunt nigrae). Officinar. chartariar. insignia, ferro mutilata, difficile perspiciuntur: *a* chirotheca litteram T et al. incertam exhibens, flore quinque folior. superinposito (ff. 17 + 20), *b* ancora in circulo, cui circulo stella radior. sex inpendit (ff. 31 + 32), *c* alia chirotheca cum flore quinque folior. desuper (ff. 59 + 62) etc. Ff. 1^v. 2^v. 111^v et 126^r scriptione carent. Chartae complures mucore laesae, salva tamen ubique scriptura, anguli vel margines interdum (ex. gr. ff. 112 sqq.) inscite reffecti.

F. IV num. antiquior 1497 (err. pro 1496), inductus. F. 1 scidulam chartaceam mm. 35 × 67 adglutinatam exhibet cum inscr. *lib. 29. / Ε Ε / Sermones diversoru(m) Pa/tru(m) in fragmentis* (vv. *Sermones-fragmentis* deleta sunt). F. 2, Fr. Accidae manu, + βιβλίον κθ Ε Ε: — / λόγοι, διαφόρων πατέρων φιλ(λα): ρλ: / κεφ(ά)λ(αια): γ: —, eademque, inferius, latine. Ibid. *Colleg. Græc. Cat. Inscript. Bibl.* et num. 1496, quo codex instructus est post librorum manu scriptorum supellectilem Athanasianam in Vati-

canum delatam. F. 95 anonymus troparium in Praecursorem nescio quod inseruit τὸν προδρομὸν ἰω(ἀ)ν(ν)η· τὸν βαπτιστὴν τοῦ σ(ωτῆ)ρ(ο)s etc.; deinde, alior. manibus, + Θεὸς κλιτο<s>. In Mesina al 5 aliaeque conscribillationes sine pretio. F. 126^v summo κοινωνικὸν + σῶμα Χριστοῦ μεταλάβεται etc. F. 127 dedicatio Xysto V P. M., m. Fr. Accidae, eodem folio av. + αφξβ', numeri graeci usque ad λ' nec non numeri aliquot arabici.

Librum breviter descripsit M. Mandalari, op. cit., pp. 38 sq., qui tamen, dum Petrum Batiffol non mediocriter hallucinantem acris verbis insectatur, pari fuit ipse (immo peiori) casu, numm. enim 3-4 nostrae enarrationis Georgii Gemistii (Plethonis) calamo tribui posse autumavit (relege quam sub nr. 3 rettulimus inscriptionem risuque, si vales, tempera). Pauca de codice habent etiam Vogel et Gardthausen, p. 422.

Integumentum simplici membrana coopertum praebet in dorso tesseras gentilicias Pii IX P. M. et Io. Ba. Pitra card. bybl. (1869-89).

1547 (olim 1551). Saec. XII, membran., mm. 165 × 120, ff. II. 183, linn. 19. Rescriptus totus.

I (SCRIPT. REC.)

Anthologium sive officiorum delectus in potiores anni festivitates: ¹ (ff. 1-10^v) in natale D. N. Iesu Christi, inc. mut. καὶ ἐν Βιθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας βρέφος ὡρ[άθ]η (hocce nec non duo quae pone subiunguntur στιχηρά, scil. Ἰνα τοὺς βορτοὺς et Νέον δι' ἡμᾶς, a vespere τῆς παραμονῆς, prout leguntur in Menaeis vel Anthologiis typis impressis, omnino absunt, sed huiusce modi varietatibus nihil inmorabimur, canones vero, quotquot in Menaeorum ed. Romana desiderantur, de more laudabimus); ² (ff. 10^v-15^v) in s. Stephanum protom. (27 dec.); ³ (ff. 16-24^v) in Circumcisionem et in s. Basilium; ⁴ (ff. 24^v-36) in Theophania; ⁵ (ff. 36-39^v) in s. Paulum Thebanum (15 ian.); ⁶ (ff. 39^v-46) in s. Antonium Magnum (17 ian.); ⁷ (ff. 46^v-56^v) in ss. Athanasium Magnum et Cyrillum Alexandrinum (18 ian.); ⁸ (ff. 56^v-63) in s. Gregorium Theologum (25 ian.); ⁹ (ff. 63^v-68^v) in translationem reliquiar. s. Iohannis Chrysostomi (27 ian.); ¹⁰ (ff. 69-74) in ss. Cyrum et Iohannem (31 ian.); ¹¹ (ff. 74-81^v) in Hypapantem (2 febr.); ¹² (ff. 81^v-87) in s. Blasium (11 febr.), cui adsignatur canon Τὴν χάριν τοῦ παναγίου πνεύματος (cf. codd. Crypten. Δ. α. XVI et Δ. α. XXVII [Rocchi 317 et 328]); ¹³ (ff. 87-92^v) in inventionem capitis s. Iohannis Baptistae (24 febr.); ¹⁴ (ff. 92^v-99^v) in ss. XI. martyres (9 mart.); ¹⁵ (ff. 100-107^v) in Adnuntiationem ss. Deiparae (25 mart.); ¹⁶ (ff. 107^v-115) in s. Georgium (23 apr.), qui laudatur canone Ἐν ταῖς λαμπρότησι (toni secundi plagal), cum acrost. Ἐκ τὴν δέξιν μαρτύρων δέχου κλέος. Ἰωσήφ, ex qua eruitur singulum canonem pro uno quoque tono hymnographum ador-

nasse (nulla de eis mentio fit apud Carolum Eméreau, Hymnographi byzantini, in *Échos d'Orient* XXIII (1924), pp. 200. 276 sqq., neque ap. K. Krumbacher, *Der heil. Georg etc.*, in *Abhandl. d. kön. Bayer. Akad. d. Wissens., Philos.-philol. u. hist. Kl.* XXV B, 3 Abhl., 1911, pp. 272-280); ¹⁷ (ff. 115-121) in s. Marcum evang. (25 apr.); ¹⁸ (ff. 121-128) in ss. Iohannem evang. et Arsenium (8 mai.); ¹⁹ (ff. 128-133^v) in ss. Constantinum et Helenam (21 mai.); ²⁰ (ff. 133^v-139) in translationem reliquiar. s. Theodori stratelatae (8 iun.); ²¹ (ff. 139^v-149) in natale s. Iohannis Baptistae (24 iun.), quod celebrat canon Ἡ σιωπὴ τοῦ πρεσβύτου, Andreae Creten-sis, aliis εἰρηοῖς fere semper instructus atque eiusdem (quarti) toni quem laudat L. Petit, *André de Crète*, in *Dict. d'archéol. et de lit.* 1², col. 2038 (animum adverte nostrum secundam quoque oden exhibere; qua de re cf. ex. gr. A. Papadopulos-Kerameus, Σχεδιάσμα περὶ τῶν λειτουργικῶν μηναιῶν in *Βυζαντινικὴ Βρεμενικὴ* I [1894], pp. 367 sqq., vel W. Weyh, *Die Akrostichis in d. byz. Kanonesdichtung*, in *Byzant. Zeitschr.* 17 [1908], pp. 65 sq.); eiusdem initii canon obcurrit et in cod. 1558, f. 145^v, sed post odam α' fere omnino differt; ²² (ff. 149^v-157) in ss. Petrum et Paulum (29 iun.), pro quibus exscribitur canon Iohannis monachi, inc. Ἀσωμαί σοι κύριε ὁ θεός μου ὅτι τοὺς σοὺς ἀποστόλους, ed. Pitra, *Hymnographie de l'Église grecque*, pp. c-cv (cf. quoque codd. Hierosol. s. Sabae 70, f. 45 [Papadopulos-Kerameus II 127] et Vat. gr. 2308, f. 27); ²³ (ff. 157^v-164) in ss. Cosmam et Damianum (1 iul.), cum canone Δνᾶς φωτοειδεῖς sub acrostichide Δνᾶς με σώζοις τῶν σοφῶν ἀναργύρων. Ἰωσήφ (cf. codd. Crypt. Δ. α. XI et Δ. δ. I [Rocchi 309 et 387] nec non Vat. gr. 1590, f. 3^v); ²⁴ (ff. 164-170) in de-positionem pretiosi veli (μαφορίου cod.) ss. Deiparae (2 iul.), Georgii ca-none instructum qui inc. Τὴν χάριν ἡ θεοτόκος (cf., si lubet, codd. Vat. gr. 787, f. 124; 1193, f. 100; 2308, f. 44^v; lacuna post f. 165 libri nostri hiant, effluxerunt theotocion primae odae nec non odae 3 et 4 usque ad vv. ξένος γὰρ ὁ τρόπος, cf. cod. 1193 laud., f. 101 lin. 5); ²⁵ (ff. 170-175^v) in s. Procopium (8 iul.), abrump. in vv. πάσης ἀπειλῆς πάσης (Μηναια, ed. Rom., vol. ζ', p. 68 lin. 2 a. i.); ²⁶ (ff. 176-178^v) in s. Pancratium (9 iul.), inc. mut. in medio nescio quo tropario odae quintae | νάγιον· τέθεικεν ἀκοί-μητον ἐν οἴκῳ (canon ab ed. in Menaeo prorsum differt); ²⁷ (ff. 179-183^v) in prophetam Heliam (20 iul.), canone gaudens Τῆς παρθενίας τὸ κλέος, cum acrost. Τοῖς ἄσμασι στέφω σε, μάκαρ Ἡλία, in theotociis vero Εὐθυμίου; abrump. in 2° tropario septimae odae τοῦ παντάνακτος |.

Officior. initio saepe numero primum τὸ κάθισμα obcurrit (quod anti-quioris aetatis est proprium, cf. Papadopulos-Kerameus, *dissert. laud.*,

p. 360), canonibus vero, si numm. 2. 5. 10. 12. 14. 19 nostrae enarrationis excipias, constanter subnectuntur τὰ σύντομα, πρὸς τὸ Οἶκος τοῦ Ἑφραθά (nusquam hoc nomine appellata sed στιχηρὰ εἰς τοὺς αἰῶνας tantum), quorum, ab impressis Menaeis exsulantium, non nulla invenies apud Pitra, *Analecta sacra* I, pp. 419 sqq.

II (SCRIPT. ANTIQUA)

Quae codex antiquior (saec., ut vid., XI) continuerit, e cuius membranis adcurate lotis atque plicatis noster est minoris moduli effectus, singulatim enarrare non habeo, scriptionis fere ubique ne vestigio quidem vel vestigio dum taxat superante, atramento vero innocuis venenis quibus passim usi sumus reluctante, si perpauca folia eximas, ubi verba non nulla nobis expiscari contigit vel ornamenta perquam evanida internoscere (cf. ff. 39. 52. 111. 123. 183), ac praesertim ff. 145^v + 148, quae praebent Theophanis canonem Σῶτερ εὐεργέτα in Danihelem prophetam (17 dec.) ab initio quintae odae ad finem octavae (*Μηναία*, ed. Rom. vol. β', pp. 514 lin. 5 a. i. ... 518 lin. 4).

Mancus ab initio et in calce fasciculos hodie comprehendit 24, quos manus recentior, primigenia subputatione una cum oris nimium resectis deperdita, numeris graecis instruxit in ang. inf. ext. primae singulorum paginae, sed hi quoque, marginibus iterum decurtatis, haud semel effluxerunt (e nota numerali β', quae f. 15 obcurrit, perspicuum est anonymum laud. fasciculum nunc primum [ff. 1-6, i. e. quaternionem, cuius ff. 1-2 deciderunt] neglexisse). Fasc. κ' septem dum taxat folia habet, uno post 165 amisso, in <κβ> chartae quattuor relinquuntur, totidem aliis, ut vid., inter ff. 175-176 deperditis, postremus, <κγ> nimirum, bifolio externo abscisso chartas sex tantum modo retinet, ceteri sunt quaterniones. Initio bifolium pro custodia obcurrit. Codex sat male mulcatus folia complura lacera praebet (cf. ff. 12. 59. 69. 165. 170 sqq.), acia et acu interdum consuta (cf. f. 168), alia paedore horrida, ut scriptio vix elici queat (cf. ff. 173^v. 177^v etc.), non nulla recentiori atramento (cf. ff. 64^v-65. 165) vel aliis maculis (cf. ff. 141^v sqq.) foedata. Τὸ κείμενον, parum tenaci pigmento descriptum, fere omnino passim effluxit, quod nescio quis rudi calamo alicubi retractavit, litterae maiores et maximae cinnabari sunt delineatae. F. I^r scriptura exsors.

F. IV nota codicis 1547. Id. in f. II, subposita alia nota 1552, deleta tamen (v. infra). Ibid. l'III.^{mo} Card. d'Ascoli (Felix Centino videl., quo de cf. quae in enarrando cod. 1538 posuimus) hā donato / q(u)esto libro alla libreria, atque inferius *Anthologium*, m. <L. Allatii>. Eiusdem folii aversi summo margine 1547 et 1552, contr., ut videtur, in 1547, sed postea linea deletus. Quem numerum, 1552 nimirum, orae quoque inf. int. folii 1 adpictum, erratum esse testatur index in Vat. lat. 7139, f. 11^v «1551. *Ανθολόγιον ἥτοι ἑορτολόγιον ἀνευ ἀρχῆς*» (ceteroqui nota 1552 iam alibi notavimus codicem nunc 1536 olim distinctum esse). Operculo ant. int. frustulum chart. mm. 49 × 91 adglutinatur e codice hymnico saec. XVI.

Codicem memorant P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III* in *Revue des questions historiques* XLV (1889), p. 190, et I. B. Pitra, *Hymnographie de l'Église grecque*, p. 88.

Opercula viridi membrana contexta scuta exhibent Pauli V P. M. et Scipionis Borghese card. bybl. (1609-1618), dorso autem, simplici membrana relecto, tesserae gentiliciae inprimuntur Pii IX P. M. et A. Mai card. bybl. (1853-54).

1548 (olim 1497). Saec. XI in., membran., mm. 175 × 130, ff. 162 (+ 3^a. 55^a), linn. 17,

Evangelia cum titulis et sectionibus Eusebianis: ¹ (ff. 5-89) Lucae, sectt. τμβ' (cc. IV, 16-V, 35 desiderantur, chartis quinque, ut vid., post 18 deperditis, XVII, 1-XXII, 1 [a vv. δι' οὗ, ἔρχεται ad vv. ἀζύμων ἢ λεγομένη] subplevit m. saec. XV, v. infra); praecurrunt (ff. 1^v-3^v) capitum tabula (von Soden, *Die Schriften des N. T.* I, 409-411), (ff. 3^a-4) Cosmae prohoemium (ib. 319, 8-10 et 21-38, deciderunt enim verba | μένους αὐτὸς τάχιστα — ἀνέδραμε λέγων ob f. 3^a, in facie recta evangelistae imaginem exhibens, fere totum barbaram resectum) et (f. 4^v) notitia + τὸ κατὰ Λουκᾶν ἅγιον εὐαγγέλιον καὶ τῶν ἁγίων ἀποστόλων αἱ πράξεις. ὑπηγορεύθησαν ὑπὸ Πέτρου καὶ Παύλου τῶν ἀποστόλων — συνεγράφη δὲ μετὰ τῷ χρόνῳ τῆς Χριστοῦ ἀναλήψεως: — ἐν Θήβαις ταῖς ἐν τῇ Εὐβοίᾳ; ² (ff. 92-160^v) Iohannis, sectt. σλβ' (I, 1-14 deest, folio uno ante 92 deperdito, ad pericopen de muliere adultera [VIII, 3-11] notatur τοῦτο τὸ κεφάλαιον ἐν πολλοῖς ἀντιγράφοις οὐ κεῖται. ἀπὸ τοῦ ἄγουνσι δὲ οἱ γραμματεῖς. μεχρὶ τοῦ μὴκέτι ἀμάρτανε); praeit capitum pinax (qui tamen fere effluxit, charta post 89, cuius in facie aversa Iohannis effigies exprimebatur, turpiter excisa) nec non (ff. 90-91) Cosmae prohoemium, quod (ista de causa) inc. mut. ἐκεῖθεν γάρ (von Soden I, 320 linn. 7-ima), subfiguntur vero (f. 161) <ἡ διδαχὴ τῶν Χερουβὶμ> (Τὰ δὲ δ' Χερουβὶμ. τὸ κατὰ Ματθαῖον, ὅμοιον ἀνθρώπῳ — αὕτη ἡ διδαχὴ τῶν Χερουβὶμ ἀμήν), atque (ib.) notitia + τὸ κατὰ Ἰωάννην ἅγιον εὐαγγέλιον ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος κτλ. συνεγράφη ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Ἰωάννου. ὅτε ἦν ἐν ἑξορίᾳ ἐν Πάτμῳ. — μετὰ λβ' χρόνους τῆς Χριστοῦ ἀναλήψεως.

Subplementa ac σφαλμάτων medelae crebro marginibus iniciuntur, ipsius librarii manu sive in codice describendo sive postmodo addita, cum nigro pigmento praenarratas notitias de evangeliiis chartis 4^v et 161 inseruit, f. 50^v et primam insequentis lineam (nescio qua de causa vacua relicta) subplevit, spiritus, adcentus, litteras conplures conrexit. Scholl. quinque brevissima (in Ioh. VII, 8, 11, 37 et 39 nec non XI, 9) invenies in ff. 113^v, 115^v, 116 et 128. Notae liturgicae saepe obcurrunt, et ipsae a librario, ni fallor, iniectae, si unam excipias marg. summo f. 7 adpictam.

Fasciculi, numero 22, quaterniones sunt, si 4, 7 ac supremum eximas, 7 folior., 17, 9 folior., nec non 11, binionem, tertii tamen chartae tres tantum modo relinquuntur, quinque aliis post f. 18, ut notavimus, decisis, decimi tertii septimum, proximi secundum folium avolsu; quos fasciculos nulla nullibi nota distinctos repperimus, omnibus forsitan propter librum inmodice demarginatum absumptis. Codex perscriptus ab uno eodemque viro, qui pigmentum adhibuit subflavum (praeter seriora additamenta et correctiones, de quibus supra), litteras vero maioris moduli, capitum tabulas, titulos, notas liturgicas, capitum notas numerales (non autem sectionum Eusebianarum) minio delineavit. F. 5 πύλη, ipsius librarii calamo, ut mihi quidem vid., rubro flavoque colore exornata. Ff. 64-75 rudi ductu subplevit saec. XV Calaber sacerdos Nicolaus Perrett(i?), cf. f. 75v: ἐτελ(ε)ώθη(η) τὸ λυπ(ον) (intell. λείπον) τουτ(ου) τοῦ βιβλίου δια χ(ει)ρ(ός) ἐμοῦ τοῦ ἀμαθ(οῦς) τλήμ(ονος) / πρεσβ(υ)τ(έ)ρ(ου) Νικολ(άου) Περρεττ. χώρας Βαδουλ(ά)τ(ου). ἐν μην(ι) φεβρουαρι(ῳ) εἰς τ(ὰς) / Ἰ· τῆς ἡδ(ικτιῶνος) · β· ὁθεν πάντ(ες) ἀδελφ(οί) · μικροὶ ται καὶ μεγ(ά)λλ(οι) · / [οἱ ἀ]ναγιν(ώ)σκοντ(ες) αὐτῷ · εὐχεσθαι καὶ μὴ κα(τα)ράσθαι· οτ(ι) ὁ γρα[φ]ὸν παρα(γράφ)ῃ. Qui Nicolaus (haud memoratus ap. Vogel-Gardthausen), bona cum venia Casparis Renati Gregory, Prolegomena in N. T. Tischendorfianum, p. 498, emendationes nullas reliquo libro iniecit (cf. supra). Liber iam umori aliquantisper circa margines obnoxius, nullo tamen scripturae detrimento.

F. 1 summo adglutinatur scidula mm. 31 × 75 cum inscript. *liber. 21. / X / Evangelia Lucæ et Iohan. / Vetera et, alia (?) manu, fol. CLXJ*; inferius ·Φ· Βιβλίον 'κα' εὐαγγελιστῶν / Λουκα καὶ Ἰω(άν)νου· φύλλα ρξα. In media pag. *Collegii Graeci Catal: inscr: bibl:*, ad calcem denique nota 1497, plumbo inducta; qua nota liber est insignitus post codices Graecorum Conlegii Athanasiani in Vaticanas aedes translatus. F. 89v possessionis notam (?) sedulo abrasam ne chemicorum quidem remediorum ope resuscitare contigit: initio videtur scriptum esse τῶ παρὼν (vel ἱερῶν) εὐαγγελίων, inferius Νικολ(άου) (an Perrettus? scriptura tamen differt). F. 91 inferne Fr. Accidae inscriptio graeca nuncupatoria ad Xystum V P. M. Eodem fol. av. manus perquam rudis saec. XV (?) iambos 9 inscripsit: + Ὡ παντεκοπτα δημιουργέ των ὧλων — ὡπος σὸ φήστί τη σι φηλανθρώπια. F. 161 a tergore versiculi Ἡ τετράς ὡδε κτλ. (von Soden I, 377), a codicis possessore saec. XII, ni fallor, inieci, qui praeterea subiunxit Σῶτερ δώρησαι τῷ κτισμένῳ πόθῳ / εὐρωστίαν ἄφειν ἀμπλακημάτων. F. 162 e rationum libro (« un diplôme » [!] ap. Batiffol, loc. infra citando) decerptum nostroque codici pro custodia adglutinatum locorum virorumque nomina non nulla in utraque facie praebet, ex. gr. (f. 162) *sop(r)a le mura di Chanpiglia...* / (22 apr. 1437) *a Miss(er) Nicholo di mis(er) Lorenzo abate...* / *miss(er) Nicholo Adamello suo fratello...* / *... di me Pi[etro?]*... / (22 apr. 1438) *... e co(m)pag(ni) maest(ri) dele mura di Ca(m)piglia...* / (f. 162v) *... ale mura (?) di monte (?) / ... maestro Antonio Tachon (?)*. In eodem folio recto leges *monsig(no)r mio oss(ervantissi)mo, monsignor n(ost)ro amoreuolissimo*, et alia sine pretio, calami scil. temptamina.

Librum memorant Bianchini, Evangeliarium quadruplex, I, p. DV (scripturae specimen ib., tab. VI post pag. CDXCII), P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III* in *Revue des questions historiques* XLV (1889), p. 186, A. Vaccari S. I., *La Grecia nell'Italia meridionale*, *Orientalia christiana* III, 3 (1925), pp. 305, 307 sq.; breviter describunt Gregory (sub num. 145) et von Soden (sub siglo ε 101).

Tegumentum viridi membrana coopertum exhibet in tabulis tesseris gentilicias

Pauli V P. M. et Scipionis Borghese card. bybl. (1609-18), dorso vero, *idiochrῶμαι* membrana refecto, scuta impressa cernuntur Pii IX P. M. et Angeli Mai card. bybl. (1853-54).

1549. An. 1442 (ff. 1-154, cf. f. 154) et saec. XV med. (ff. 155-184), membran., mm. 183 × 125, ff. IV. 188, linn. 26-27.

Iohannis Becci patr. Constantinopolitani opera varia: ¹ (ff. 1-32^v) de unione Ecclesiarum, des. *εἰρήνην πραγματευσάμενοι· εἰς δόξαν πατρὸς κτλ.* (P. G. 141, 16-157); ² (ff. 33-45) de pace ecclesiastica, recens. brevior, inc. *Ἦν ἂν μακάριον ἀληθῶς*, des. *ὅπερ ὁ λόγος ἡμῶν ἀποδεδειχῶς*, σιωπῇ (ex parte ibid. 925-941, et cf. V. Laurent, *Le cas de Photius et Jean XI Becos* in *Échos d'Orient* XXIX [1930], pp. 397 sqq.); ³ ad Theodorum Sugdeae ep. (ff. 45^v-54) lib. I (P. G., vol. cit., 289-309), (ff. 54^v-61^v) lib. II (ib. 309-324), (ff. 61^v-68^v) lib. III (ib. 324-337), cum scholiis tribus et animadversionibus conpluribus (quae omnia latine versa leguntur ad calcem editionis laudatae); ⁴ (ff. 69-115^v) in Camateri animadversiones, usque ad vv. *παραδέξαιτο τὸ δι' υἱοῦ* (ib. 396...609 C 7), editis alioquin multo breviores (omni. enim ex. gr. vv. *υἱὸς ἐκ πατρὸς — τὸ πνεῦμά ἐστι* [413 A 12-D 4], illa *οἶον πᾶς ὁ ἀποστέλλων — πάλιν ἀπέστειλεν* [420 C 13-421 B 3] et *Σὺ μὲν οὖν — οὐ διαιρεθεῖς* [421 B 15-424 A 7] ac praesertim cc. 133-150 usque ad vv. *τῷ πατρὶ καὶ τῷ υἱῷ* [581 B 8-608 D 6]; adverte insuper f. 87^v verbis *οὐ πρὸς ἀντιδιαστολὴν ταῦτ' ἔλεγε τοῦ υἱοῦ* [ib. 441 B 4-5] scholion adscribi *Ὅτι δὲ τὸ παρ' αὐτοῦ τοῦ πατρὸς — καθάπερ ἀμέλει τὸ ἐκ τοῦ πατρός*, aliud brevius adpingi f. 108^v); ⁵ (ff. 116-119^v) de libris suis (ib. 1020-1028); ⁶ de depositione (ff. 120-130) oratio I (ib. 949-969) et (ff. 130-148^v) or. II (ib. 969-1009); ⁷ (ff. 149-150) testamentum (ib. 1028-1032); ⁸ (ff. 150-152^v) epistula ad Agallianum (ib. 276-281); ⁹ ad Constantinum (ff. 155-163) lib. I (ib. 337-356), (ff. 163^v-170^v) lib. II (ib. 356-372), (ff. 171-176) lib. III (ib. 372-384), cum animadversionibus duabus quas latine interpretatas invenies ad calc. editionis laudatae, (ff. 176^v-181) lib. IV (ib. 384-396).

Iniciuntur praeterea (ff. 152^v-153^v) <Georgii Moschamparis capita antirhetica> 8 et 20 <in Iohannis Becci dogmata et scripta> (cf. V. Laurent, *La vie et les œuvres de Georges Moschabar*, in *Échos d'Orient* XXVIII [1929], p. 153; id., art. supra laud., p. 401) et (f. 154) <notatio historica de Photio eiusque schismate>, inc. *Ἐπὶ τῆς βασιλείας Μιχαὴλ υἱοῦ Θεοφίλου καὶ Θεοδώ-^xρας, Μεθόδιον τὸν πατριάρχην* (cod. *πνιαρ*!), *διαδέχεται Ἰγνάτιος*, des. *ἀναθέ-
ματι· καὶ αὐτὸς καὶ ὁ βασιλεὺς καθυποβέβληται*. Subditur (ff. 181^v-184^v) definitio concilii universalis Florentini (cf. Mansi XXXI, 1025-1040).

Praeter scholl. et animadversiones supra memoratas (nec non alias ineditas) obcurrunt in marginibus, ipsius librarii manu, lemmata, subplementa, illa ὅρα, σ^α etc. (quaedam latine ff. 16^v. 59^v. 60^v. 62^v).

Candidis membranis consartum fasciculi efficiunt undeviginti, quiniones (decimo sexto dum taxat excepto, binione), satis eleganti calamo descripti, graecis autem notis in ima ora primae ac supremae singulorum paginae usque ad ζ' distincti, idque librarii manu, qui insuper prima verba unius cuiusque fasciculi marg. inf. paginae praecedentis in toto libro adpinxit. Custodiae loco binio singulus initio et in fine codicis adglutinatur. Ornamenta, tituli, lemmata et alia notabilia rubro colore aequae ac litterae grandioris moduli. F. 154 inferne, αμβ' ινδ(ικτιωνος) ζ'. μηνὸς ὀκτ(ωβ)ρ(ίου) κη'. Ff. 1^v-IV. 154^v. 185-188^v pura. Chartarum acies croceo pigmento perlita.

F. I summo nota 1549, paullo inferius et sinistrorsum Z vel 2 (nam utrumque legi quit), an nota qua liber signabatur in aliqua sylloge?

Codicem paucis sed egregie descripsit V. Laurent in dissert. *Le cas de Photius* etc. (v. supra), pp. 400 sq.; qui tamen (quem, licet catum, semel non adcidit hallucinari?) librum bubulis exuviis compactum curiose scrutatus officinar. chartariar. insignia nusquam obcurrere adnotavit.

Tabulae lignae corio fusco signato saec. XV confectae clavorum fibularumque vestigia tantum retinent.

1550. Saec. XIV, chartac., mm. 200 × 140, ff. III. 17.

Ψηφάριον (f. 1 ἀρχὴ σὺν θεῷ τοῦ σοφωτάτου ψηφαρίου) sive tabulae ad artem calculatorem pertinentes, in στάσεις 32 divisae. Inc. στάσις πρώτη ἡ σύνθεσις τῶν ἀριθμῶν: α α β, α β γ κτλ. (quae pone subiunguntur titulos prae se ferunt ἡ ἀφαίρεσις, ὁ πολλαπλασιασμός, αἱ εἰκοσάδες, αἱ ἑκατοντάδες etc.), des. στάσις λβ' περὶ κε: τῆς α κε, τῶν β ιγ κκε..... τῶν α υ.

Libellum efficiunt quaterniones duo, quorum initio charta una et bifolium, alia charta in fine custodiae loco adcedit. Tabulae, quinis columnis plerumque digestae (inde a f. 10^v quaternis, a f. 14 trinis), taeniolis minio delineatis interdum exornantur; rubro sunt pariter colore tituli, numeri aliquot potiores, ornamenta non nulla tabulis insistentia (ff. 9. 9^v et 10). Officinae chartariae insigne (ferro mutilum, cf. ff. 3 + 4, 13 + 15): circuli duo linea transversa in crucem desinente secti (cf. Briquet nr. 3188). Chartae I^v-v. II^v-III^v. 17^v-v scriptio carent. Folior. acies flavo colore lita.

F. II summo num. 1550, paullo inferius 1549 et 1578, uterque lineola deletus. Ibid., m. <L. Allatii>, *Calculatoria ars*.

Integumentum ex membrana ἰδιοχρώμει flexibili ligaminum vestigia tantum modo retinet, dorso inscribitur directe *Arithmetica* (litt. quadr.).

1551. Saec. XVI med., chart., mm. 193 × 124, pp. VIII. 168, linn. 28.

1 (pp. 1–98) s. Iohannis Chrysostomi liber ad eos qui scandalizati sunt, ab edit. (P. G. 52, 479–528) non semel discrepans et in capita 24 digestus, quae lemmata distinguunt rubro colore, litteris autem ex parte quadratis exarata (α' Ὅτι ἀναγκαῖον εἰπεῖν τὴν αἰτίαν, ἀφ' ἧς τὸ σκάνδαλον ἐτέχθη... καὶ Ὅτι οἱ ταῦτα παρανομήσαντες, καὶ ἐντεῦθεν ἤδη δίκην διδόασιν, latine tantum in ed. laud., sed interdum pleniora). Variantes lectiones marginibus ab ipso scriba saepe numero iniciuntur.

2 (pp. 99–159) Georgii Trapezuntii de processione Spiritus Sancti (P. G. 161, 769–828).

Manu (Iohannis Honorii) nostri, qua erat singulari peritla, descriptus, fasciculos haud enumeratos 14 complectitur, terniones (primo solum modo excepto, quaternione), ultimi tamen ultima charta operculo post. int. glutine adhaerescit, initio vero custodiae loco binio praecurrit, cuius prima charta operculo ant. int. adglutinatur. Latis marginibus conspicuus, lemmata (ut iam notavimus), inscriptiones plagularum fastigiis adpictas, litteras grandioris moduli rubro delineata praebet, litteras autem initiales (pp. 1 et 99) auro perlitas. Parvi sed pulchelli ornatus (auro, purpura, caeruleo pigmento depicti) titulis inponuntur (ibid.); qui tituli partim quadratis litteris exarantur rubro et auro litis, partim minusculis rubris. P. 1 inf. Alexandri card. Farnese tesserae gentiliciae, auro atque coloribus adfabre decoratae, quas pone caeruleum pallium auro fimbriatum genioli duo (iam argento tacti) sustentant nec non vittam cum inser. *ἁλβιος δει.* (litt. quadr. aur.). Subicitur tabella, caerulei pariter coloris aureoque limbo marginata, qua in legitur *Alex. Card. de Farnes. S. R. E. Vicecam.*, aureis litt. iisque quadratis. Officinae chartariae signum unicum, ferro mutilatum, vidimus (ex. gr. pp. III sqq., 51 sqq.), sagittas nimirum duas decussatas, quibus iaminet stella radiorum sex (cf. Briquet nr. 6299, qui tamen magnitudine differt). Pp. II–VII. 160–168 purae. Libri sectura inpressa et inaurata.

P. I superne *Emptus ex Libris III. mⁱ Lelij Ruini / episcopi Balneoregien(sis) / anno D(omi)ni 1622* (de quo, Polonorum ad regem Sigismundum III iam nuntio, conferre potes *Encyklopedyja powszechna*, XXII, Warszawa 1863, p. 487). P. VII summa num. 1551 contentorumque indiculus, m. (L. Allatii).

Tegumentum corio rubro vestitum exhibet in dorso lilia Farnesiana quattuor, utramque tabulam taeniola circumit auro exornata liliisque ad angulos cum externis tum internos instructa, in medio verum, orbiculo conclusa, codicis obcurrit inscriptio litt. quadr. aur. *Ἰωαν' / Χρυσοστ' / προς τοὺς / σκανδαλ' / σθεν' / καὶ* (in tab. ant.) *Γεωρ. / Τραπεζ' / κατα / Γραικων.* (in tab. post.). Sericorum ligaminum caerulei coloris reliquiae tantum superant (libros Farnesianos non nullos decoro insignes amictu describit T. De Marinis, *Di alcune legature fatte per Paolo III, Alessandro e Ranuccio Farnese*, in *Scritti vari dedicati a Mario Armanni* etc., Milano 1938, pp. 37–48, sed illorum ornatus a nostri plus minusve discrepant).

1552 (olim 1503). Saec. XII, membran., mm. 190 × 149, ff. 40, linn. 27.

Euchologium in fine mutilum, *εὐχολόγιον σὺν θεῷ περιέχων καὶ τὸ ἀποστολοευαγγέλιον τοῦ ὁλου ἐναντοῦ* cod.: ¹ (ff. 1-2^v) orationes lucernarii α'-δ', *εὐχή τῆς εἰσόδου*, ζ' [eis τὸ καταξίωσον cod.], id. τῆς κεφαλοκλισίας (Goar, *Ευχολογιον sive Rituale Graecorum* etc., ed. Paris. 1647, pp. 35-36. 38-39. 37-40); ² (ff. 2^v-5^v) id. id. officii aurorae (α'-η'. ι' [τοῦ πεντηκοστοῦ ψαλμοῦ], ια' [eis τοὺς αἶνους], ιβ' [τῆς δοξολογίας], oratio τῆς κεφαλοκλισίας, Goar 48-52 et 55); ³ (ff. 5^v-6^v) id. id. pervigilii (fere ut ap. A. Dmitrievskij, *Οπισανίε λυπηγραιοεσκειε ργκονυσεῖ* etc., II, *Εὐχολόγια*, Kiev 1901, pp. 13...15, nisi quod oratio τῆς ἀπολύσεως omittitur, ceterae autem cum Cairino cod., cuius varietates ibid. adferuntur, uti plurimum conveniunt); ⁴ (ff. 6^v-13^v) id. id. τῆς γονυκκλησίας (I) die Pentecostes (Goar 754 lin. 18 a. i.-762); ⁵ (ff. 13^v-17) officium aquae benedictae in ss. Theophaniis (Goar 453-460 lin. 17 a. i. circiter, sed pone troparium *Πρὸς τὴν φωνήν*, ib. 453, alia tria in cod. describuntur, nimirum *Τάδε λέγει κύριος πρὸς Ἰωάννην* *προφήτα δέυρο ... Τα τῶν ἀγγέλων στρατεύματα· ἐξίσταντο ...* et *Κύριε πληρῶσαι βουλόμενος* [cf. Dmitrievskij 156, nec non P. de Meester, *Liturgia bizantina* etc., Libro II, Parte VI, *Rituale-Benedizionale Bizantino*, Roma 1930, pp. 443 sq.], prophetia una tantum modo adfertur, nempe Isai. XII, *διακονικὰ* multo breviora quam in ed. obcurrunt, Sophronii oratio *Τρὰς ὑπερούσιε* desideratur, benedictionis aquarum denique formulam *Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς κτλ.*, utpote *τὸν λατινισμὸν* redolentem, nescio quis bene delevit, quam venenorum adminiculo resuscitatam legere nobis contigit); ⁶ (ff. 17-20^v) id. aquae benedictae minoris, *τροπάρια τοῦ ἀγιασμοῦ ψαλλόμενα τὰς ἀρχιμενίας τῶν μηνῶν* cod., ab ed. discrepans (cf. Goar 442 lin. 13-448; quae ibid. desunt troparia fere omnia reperies ap. Dmitrievskij 165); ⁷ (f. 20^v) oratio ad cruce signandum puerum suscipientem nomen octava die nativitatis suae, *εὐχή α'* cod. (Goar 321): subicitur ⁸ (f. 21) <id. in puerum quadragesimo die nativitatis suae> (cf. Dmitrievskij 25 linn. 15-23 potius quam Goar 325); ⁹ (ff. 24 lin. 10-27) officium sancti baptismatis (cf. Goar 350-356 lin. 10), praecurrente (ff. 21-24 lin. 10) oratione ad faciendum catechumenum (ibid. 335-339); ¹⁰ (f. 27-27^v) ablutio post sanctum baptismum (ib. 371 et 372 linn. 17-24); ¹¹ (f. 27^v) oratio in mulierem puerperam post quadraginta dies (cf. Dmitrievskij 176 sq.), *εὐχή εἰς τὸ σιβάσαι* (intell. *συβάσαι* i. e. *συμβιβάσαι*, cf. ib. 343) *γυναῖκα μ' ἡμερῶν εἰς τὴν ἐκκλησίαν*; ¹² (ff. 27^v-28) oratio in prima capillorum detonsione (cf. Dmitrievskij 55 sq., ubi tamen indigitatur *εὐχή εἰς τὸ κουρεῖσαι ἄνδρα τέλειον*), quam alia excipit *Σὲ ἱκετεύωμεν κύριε ὁ θεὸς τῆς σωτη-*

ρίας ἡμῶν· ὁ ἐκ τοῦ πληρώματος (Goar 375); ¹³ (f. 28-28^v) ordo in sponsalibus, ed. brevior (cf. Goar 380-382 lin. 14 a. i. circiter, sed rubrica in fine multo magis convenit cum ea quam exhibet Dmitrievskij 341); ¹⁴ (ff. 29-30) officium coronationis nuptiarum, ed. (Goar 385-393 lin. 18 a. i.) multo brevius, omittit enim ex. gr. orationes Ὁ θεὸς ὁ ἄχραντος et Εὐλογητὸς εἴ κύριε (ib. 387 sqq.); ¹⁵ (f. 30-30^v) oratio cum solvuntur coronae octava die, inc. Νυμφῶνα καταντήσαντες (Goar 400l inn. 6-11); ¹⁶ (ff. 30^v-31) id. ad spiritualem fraternitatem ineundam (cf. Dmitrievskij 466 lin. 3 a. i.-467 lin. 7); subnectitur alia τῆς κεφαλοκλισίας, ed. (Goar 899 linn. 24 a. i.-10 a. i.) in fine amplior; ¹⁷ (f. 31-31^v) ordo servari solitus si contigerit aliquid exsecrandum aut immundum in vini, olei aut alterius cuiuscumque speciei vas incidisse, cum orat. Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ θεὸς ἡμῶν· ὁ ἐν τῇ ἐνσάρκῳ σου οἰκονομία (Goar 603, rubricae vero magis adcedunt ad recensionem codicum Barberin. et Crypten. ibid. [602] laudator., cf. quoque ex. gr. Dmitrievskij 217 sq., 252 etc.); ¹⁸ (ff. 31^v-32) id. solitus observari si contigerit aliquod exsecrandum, quaecumque illud sit, in aquae puteum incidisse, cum orat. Ὁ θεὸς ὁ μέγας καὶ θαυμαστὸς tantum (cf. Goar 597 sq.); ¹⁹ (f. 32) oratio super vase coinquinato (Dmitrievskij 468 linn. 2-10); ²⁰ (f. 32-32^v) id. super exsecrandos et vetitos cibos comedentes (Goar 670); ²¹ (f. 32^v) id. pro illis qui in cibis scandalum passi sunt (Goar 671); ²² (f. 33-33^v) id. super christianos qui abnegarunt Gentilium errore seducti, reversi sunt autem et ad ecclesiam confugerunt (Goar 878 lin. 23 a. i.-879 lin. 15), brevi rubrica praemissa; ²³ (ff. 33^v-34^v) qua ratione ex haeresibus in sanctam Dei catholicam Ecclesiam remigrantes suscipere oporteat (cf. Goar 883-884 lin. 14 a. i.); ²⁴ (ff. 34^v-35) oratio ad adoptionem obeundam (Goar 706 lin. 18 a. i.-707 lin. 4), eis τὸ ἐπάραι παῖδα ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν cod. (cf. Dmitrievskij 32, 180 etc.), subfixa rubrica Καὶ μετὰ τὴν εὐχὴν ποιεῖ αὐτοὺς πρὸς-κυνεῖν τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον· καὶ ἀσπᾶσθαι πρῶτον ὁ πνευματικὸς πατὴρ· εἶτα ὁ πνευματικὸς υἱός· καὶ μετὰ τοῦτο ὁ λαὸς ἅπας ἀμφοτέρους κτλ.; ²⁵ (f. 35) id. pro crucis defixione, ed. (Goar 610) multo brevior (cf. Dmitrievskij 123); ²⁶ (ib.) id. in fundamento ecclesiae ponendo (Goar 606 sq.); ²⁷ (ff. 35-36) ordo in dedicatione templi, ed. (Goar 832 sqq.), multo brevior, exhibet enim duas tantum orationes, i. e. Κύριε ὁ θεὸς ὁ σωτὴρ ἡμῶν· ὁ πάντα ποιῶν (ib. 834) nec non Δέσποτα κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ θεὸς ἡμῶν· ὁ τῷ κορυφαίῳ σου τὸν ἀποστόλων Πέτρῳ φήσας· τὸ, ὅτι συ εἶ Πέτρος — ἀπὸ πάσης ἐπιβουλῆς τοῦ ἀντικειμένου· ἵνα καὶ δι' αὐτῶν καὶ πάντων ἡμῶν· δοξάζεται σου τὸ πανᾶγιον ὄνομα· τοῦ πατρὸς κτλ. (haec post prima vv. omnino differt ab ed. apud Dmi-

trievskij 114 linn. 11 a. i. sqq.); ²⁸ (f. 36) oratio in ordinatione lectoris (Goar 233); ²⁹ (f. 36-36^v) id. ad faciendum ecclesiarcham (Dmitrievskij 1053 linn. 11-14); ³⁰ (f. 36^v) id. in fundamento domus ponendo (cf. Goar 604 sq.); ³¹ (ff. 36^v-37) id. ad <novam> domum benedicendam, ed. (Dmitrievskij 470 linn. 14-21) plenior; ³² (f. 37) id. super paenitentes, ed. (Goar 673 linn. 3-20) brevior; ³³ (ibid.) id. super confessos (Goar 674); ³⁴ (f. 37-37^v) id. in animam iudicandam (Goar 741 linn. 3-17); ³⁵ (f. 37^v) id. in pluviae penuria (Goar 776); ³⁶ (ff. 37^v-38) id. in supplicatione propter metum (Goar 810 linn. 10 a. i.-ima); ³⁷ (f. 38) id. in messe, inc. Ἀγε ἁγίων κύριε ὁ ἀγαθὸν ἡμᾶς, cod. εὐχὴ ἐπὶ σπόρον, err. (cf. Dmitrievskij 73, ubi tamen in fine multo est amplior). ³⁸ (f. 38-38^v) id. id. (Goar 657); ³⁹ (f. 38^v) id. pro vindemia, ed. (Goar 693) brevior (fere ut ap. Dmitrievskij 1021); ⁴⁰ (ibid.) id. ad uvam benedicendam (cf. Goar 695 nec non Dmitrievskij 47 et 1021); ⁴¹ (ff. 38^v-39) id. pro offerentibus fructum novum (Goar 655, et cf. Io. Mercati, *Una preghiera antichissima degli euco-logi medievali in Alcuni scritti e brevi saggi di studi sulla Volgata pubblicati in occasione del cinquantenario monastico di S. E. il card. Gasquet*, Romae 1917, pp. 69-75 [= *Op. minori* IV, 7-15]); ⁴² (f. 39) id. ad caulam benedicendam, eis ποιμνὴν κτινῶν cod., ed. (Goar 743) multo brevior; ⁴³ (f. 39-39^v) id. ad collyba in memoriam sanctorum vel mortuorum benedicenda (cf. Goar 658); ⁴⁴ (f. 39^v) id. in fluxum seminis per somnium, ed. (Goar 663 sq.) amplior (cf. quoque ibid. 894); ⁴⁵ (f. 40) id. ante s. communionem, ab ed. (Ἀρολογιον το μεγα, Romae 1876, p. 319) diversa, inc. Πιστεύω κύριε καὶ ὁμολογῶ ὅτι σὺ εἶ ὁ Χριστὸς... ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου· καὶ βοήθει μου τῇ ἀπιστείᾳ κτλ.; ⁴⁶ (ibid.) id. ad benedicendas carniū escas die Paschae (cf. Goar 713); ⁴⁷ (f. 40-40^v) id. eis τὸ στῆσαι τοξάριον πλήρου (l. πλοίου) (Dmitrievskij 413); ⁴⁸ (f. 40^v) id. pro navigaturo, eis τὸ κατὰ-σπᾶσαι πλοῖον cod. (ut ibid. 57 linn. 5 a. i. et sqq.), praemissa rubrica; ⁴⁹ (ibid.) id. pro conpingenda nave, eis τὸ κατὰσπάσαι πλοῖον cod., ed. (Goar 703) brevior (fere ut ap. Dmitrievskij 767 sq.).

Rudi calamo nigroque liquore conscriptus (litterae vero grandioris moduli, titulus ornamentumque f. 1 minio delineantur), quaterniones 5 complectitur, in ang. sup. ext. primae singulorum paginae duplici serie graeca nescio a quibus distinctos, ex antiquiore tamen, margine nimium decurtato, nota ε' dum taxat superat. Τὸ κείμενον, parum tenaci atramento exaratum, udiri iam obnoxium, usu multo adtritum, fere interdum effluxit (cf. ff. 8^v. 9. 16^v. 17 etc.).

F. 1 in marg. summo *Collegii Graec[i] catal: in<s>cri: biblio:*, ib. in ima ora numerus codicis antiquior 1503, plumbo deletus.

Codicem paucis memorant P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III* in *Revue des questions historiques* XLV (1889), p. 191, qui iure, ut mihi quidem videtur, australis Italiae in finibus descriptum autumat (cf. supra, ad nr. 5), et Io. Mercati, op. laud., qui (nescio an recte) saeculo XIII tribuit.

Integumentum prasina membrana obductum exhibet in tabulis tesseras gentilicias Pauli V P. M. et Scipionis Borghese card. bybl. (1609-18), dorsum *ἰδιοχρώμει* membrana superiori saeculo reffectum est.

1553. Saec. X, membran., mm. 195 × 160, ff. IV. 282 (I-III. 281-282 chart.), linn. 23-24.

s. Iohannis Damasceni sacrorum parallelorum (quae vulgo dicuntur) lib. II, *Λεοντίου πρεσβυτέρου καὶ Ἰωάννου τῶν ἱερῶν βιβλίον δεύτερον* cod. (de hac recens. cf. K. Holl, *Die Sacra parallela des Johannes Damascenus* in *Texte u. Untersuch.*, N. F., Bd. I, 1 [1897], pp. 176 sqq., nec non eiusdem *Fragmente vornicänischer Kirchenväter aus den Sacra parallela*, ib., Bd. V, 2 [1899], pp. [v] sqq.; Patrum reliquias ineditas iam e libro nostro excerpterat A. Mai in *Scriptorum veterum novae collectionis* vol. VII, pp. 83-109 [= P. G. 86, 2, 2034-2100]). Fasciculis incertum quot post chartam 205 deperditis, haud pauci τίτλοι desiderantur in στοιχείοις M-N, i. e. *περὶ μυστηρίων καὶ τῶν ἐκφερομυθούντων μυστήρια — περὶ νεογάμων* (cf. indicem infra citandum, ff. 9v-10v).

Antecedunt (f. 1) praefatiuncula (Mai, op. laud., p. 74 = P. G., vol. adl. [2017]) et (ff. 1-19) οἱ τίτλοι τῶν στοιχείων sive capitum tabula (Mai 74-82 = Migne [2017]-2034).

Non admodum eleganti ductu exaratus, *αὐτοφύει* tamen fucatamque antiquitatem minime redolente (ut Karolum Holl, *Die Sacra parallela* etc., p. 189, saec. XII-XIII post alios tribuentem vel prima fronte longius a recto aberrasse fatearis), vel eiusdem librarii calamum prodit a quo chartae 1-168 Prophetarum codicis Vaticani 2067, saeculo prorsus decimo (teste gravissimo Alafrido Rahlfs, *Verzeichnis d. griech. Hss. des A. T.*, p. 270), vel saltem eidem proximi in Italia inferiori descriptae sunt (de libro Vat. 2067 cf. quoque P. Batiffol, *L'abbaye de Rossano*, pp. 63 et 101; Bianchini, *Evangeliarium quadruplex I* [1749], pp. dxii-dxiv et tab. II post dv). Scholia (τῶ κεμένῳ numquam non intermixta), lemmata, titulorum indices litteris uncialibus parvis, minuseulis cetera exarantur, sed cursivae quae dicitur scripturae haud pauca vestigia fere ubique retinentibus (cf. tamen ff. 36. 39v. 83v. 131v etc.), omnia subflavo pigmento. E litteris vel nexibus insolentioris formae indicasse sufficiat *ep* et *ψ* (omnino ut in cod. 2067 laud.); spirituum forma semper angulata. F. 1 sat rudis ornatus eodem quo textus pigmento descriptus (minime cinnabari) titulo superinponitur (non autem titulum circumcludit, cf. quae somniavit Hollius, op. cit. p. 191). Fasciculi 36 obcurrunt, quaterniones uti plurimum (1. 28 quaterniones, sed utriusque supremum folium excisum est, in 26 chartae 7-8 effluerunt, 27

ternio, 36 binio; aliter, sed perperam, ap. Hollium, p. 189). Custodiae loco folia tria initio, duo in fine adcedunt. Plagulae complures remediis chemicis (*noce di galla*) ad scripturam evanidam resuscitandam ab A. Maio obfusae atque conspurcatae; qui insuper ubi singula Patrum excerpta iam edita invenirentur saepius monuit (cf. f. 201). Libri sectio croceo liquore tincta.

F. IV summo, m. <L. Allatii> notatur 1553 / *Leontij* (*Leonty* Hollius, p. 1921) *Presbyteri et Ioannis / Sacrorum liber 2us*. F. IV medio + πᾶν ῥήμα · ὃ ἐγὼ ἐντέλλομαι σοι σήμερον (ποιεῖν Hollius, ibid.!) τοῦτο φυλάξει ποιεῖν · οὐ προσθήσῃς ἐπ' αὐτῷ. οὐδὲ ἀφελεῖς ἀπ' αὐτοῦ (Deut. XII, 32), quae vv., m. saec. XII iniecta, perperam Hollius (ibid.) ipsius librarii calamo tribuit, illa vero + καὶ εἶδεν ἡ γυνή, ὅτι καλὸν — τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς · καὶ ἔφαγον (Gen. III, 6-7) paullo superius ab eodem adnotatore inserta (alio licet pigmento crassiorique harundine), seriori, XIV nimirum saeculi, adsignat. Ibid. superne, m. saec. XII (Hollius « Renaissance minuskel », ib.!), *beatus uir qui non* (*abiit* etc.), initium videl. psalmi I (Hollius legit *beati io(h)nnis* [sic]). F. IV^v Τοῦτο τὸ βιβλίον ἦν τῆς μονῆς τῆς Κρυπτοφέρρης atque superius n.º 58, quo numero codex distinguebatur in bybliothea Cryptense (iteratur summo in marg. folii 1). F. 1 imo alia nota Cryptensis AK nec non animadversio litteris uncialibus rubris vel ab ipso librario (ut mihi quidem veri simillimum videtur) vel a coaevo quodam adpicta: ἔχει ἡ δέλτος αὕτη φύλλα σϛ' διακόσια ἐνεήκοντα · θ' ἐξ αὐτῶν ἀξυστα (ultima verba Hollius, p. 190, ad chartas scriptura vacantes quae olim forsitan libri in fine obcurrerant, nescio an merito, refert).

Codicis anxiam et minutam enarrationem leges ap. Hollium, *Die Sacra parallela* etc., pp. 189-192, sed tot tantisque σφάλμασι dehonestatam, ut eam iure ipsius adversus Leopoldum Cohn verbis dicere possis: « Der Einfall einer unglücklichen Stunde » (*Fragmente vornehmlicher Kirchenväter*, p. ix). Memoraverunt dum taxat: A. Mai, *Scriptorum veterum nova collectio*, 1^a, Romae 1825, p. LIII (saec. XII-XIII adsignat); J. B. Pitra, *Analecta sacra* II, 1 sq. (quem alibi [Anal. III 538] librum saec. XI tribuisse iniuriā contendit F. Loofs, *Studien über die dem Johannes von Damaskus zugeschriebenen Parallelen*, Halle a. S., 1892, p. 10); P. Wendland, *Neu entdeckte Fragmente Philos.*, Berlin 1891, p. 18; P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III in Revue des questions historiques* XLV (1889), pp. 209 n. 3 et 212, ubi codices nostrum et 1591 ah uno eodemque calamo, licet « (avec) quelques scrupules », fluxisse opinatur (vix credas gemino gaudentem obtutu ita iudicare potuisse) eandemque manum in aliis multis codicibus iam Patiriensibus a se vestigatis obcurrere dicit (ingenue fateor ex his, cfr. *L'abbaye de Rossano*, pp. 48-65, unum 2067 laud. reperire mihi contigisse).

Tabulae, rubro tergore amictae, scuta prae se ferunt Gregorii XV P. M. nec non Scipionis Cobelluzi card. bybl. (1618-1626); fibularum reliquiae tantum modo superant.

1554. Saec. XII, membran., mm. 195 × 135, ff. II. 214 (+ 181^a), linn. 20-21.

Euchologium italo-graecum: ¹ (ff. 3-22) liturgia s. Iohannis Chrysostomi* (cf. Swainson, *The greek Liturgies* etc., pp. [101] sqq.). Inc. μετα τὸ ἐνδύσασθαι τὸν ιερέα · βαλὼν μετανοίας γ' ἐνπροσθεν τῆς ἁγίας τραπέζης καὶ προσκυνῶν · εὐθὺς ἄρχεται προσκομίζων τὸν ἄρτον σταυρωιδῶς λέγων · Θύεται ὁ

υιος καὶ λόγος τοῦ θεοῦ κτλ., des. Καὶ εὐθὺς (i. e. post orationem Τὸ πλήρωμα τοῦ νόμου quae recitatur ἐν τῷ σκενοφυλακίῳ, cf. Swainson 143) σφραγίζει τὸν λαὸν ὁ ἱερεὺς λεγὼν· Εὐλογία κυρίου ἐστὶ ἐφ' ἡμᾶς πάντοτε· νῦν κτλ. F. 11, absoluta praecatione Οὐδεὶς ἄγιος τῶν συνδεδεμένων (Swainson 122 sq.), praescribitur manuum ablutio cum versiculis Νίημε ἐν αἰθερί etc. ut in cod. a B. Falasca nuncupato (C apud Swainson, et cf. Goar, *Ευχολογιον* sive *Rituale Graecorum* etc., Parisiis 1647, p. 102): quō cum noster et in aliis quibusdam (nec mirum) consentit, puta in adsignando megalynario Χαῖρε καὶ χαριτωμένη Μαρία (pro vulgato Ἀξιόν ἐστιν) inque commemoratione τῶν τιμίων ἀσωμάτων ἐπουρανίων δυνάμεων ante s. Iohannis Baptistae in proxima oratione. ² (ff. 23-38^v) liturgia s. Basilii Magni*. Inc. Εὐχη κατήχουμένων πρὶ τῆς ἁγίας ἀναφορᾶς· Κυριε ὁ θεὸς ἡμῶν ὁ ἐν οὐρανοῖς κατοικῶν (cf. Swainson 156), des. καὶ πᾶσι τοῖς δεομένοις τῆς σῆς βοηθείας ἐπικούρησον· ὅτι σὺ εἶ ὁ δωτὴρ τῶν ἀγαθῶν· καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπωμεν κτλ. in oratione ὀπισθαμβώνῳ (a vulgata diversa) quae inc. Ο θυσίαν αἰνέσεως· καὶ λατρείαν εὐάρεστον (cf. M. I. Orlov, *Литургическ. Василия Великаго*, S.-Peterburg 1909, pp. 364-366). Subicitur librarii subscriptio litteris cryptographicis quae dicuntur expressa + ἐγράφει χειρὶ πρεσβητέρῳ Ἰωάννῳ (sic) ἀμην' (sic). ³ (ff. 39-47) liturgia praesanctificationum (cf. Swainson [175] sqq.). Notandum est psalmo Κύριε ἐκέκραξα pulchra subici *ὑποψάλματα* sive responsa pro diversis hebdomadae diebus (cf. N. Borgia, *Ωρολογιον*, etc., *Orientalia christiana* XVI, 2 [1929], pp. 19 n. 1, 22 sq. ac praesertim 65 sq.), orationes autem τοῦ χειρουβικου et τοῦ σκευφυλακίου (missarum in fine) cum recens. codicis Falascae omnino convenire (cf. Goar 203 col. sin. linn. 3-24 et 204 col. sin. lin. 29 — col. dext. lin. 2). ⁴ (ff. 47^v-54) officium matutini (oratio θ' desideratur, cf. Goar 55 n. f, *ἡ ἀπόλυσις*) vero inc. Τὰς ἐωθινὰς ἡμῶν εὐχὰς πρόσδεξαι δέσποτα εἰς τὴν ἐπουρανίων σου βασιλείαν, des. καὶ πάντων τῶν ἁγίων σου). ⁵ (ff. 54^v-56) officium lucernarii (ex orationibus inveniuntur α'-β' Goarii nec non τῆς εἰσόδου et *τῆς κεφαλοκλισίας*), cf. ib. 35-36. 38-39 et 40). ⁶ (ff. 56^v-70^v) officium aquae benedictae in ss. Theophaniis (cfr. Goar 453-460). Tropariis Φωνῇ κυρίου ἐπὶ τῶν ὑδάτων et Πρὸς τὴν φωνὴν τοῦ βοῶντος adcedunt stichèra Ἐβόα Ἰωάννης nec non Δεῦτε μνησώμεθα (F. C. Conybeare etc., *Rituale Armenorum*, Oxford 1905, p. 422), prophetia secunda tertiae respondet editor., pro tertia autem Isai. I, 16-20 exhibetur, pro evangelio Luc. III, 1-18 (cf. De Meester, *Liturgia bizantina* etc., Libro II, parte VI, *Rituale-Benedizionale Bizantino*, Roma 1930, p. 445: marginibus tamen f. 61^v manu perquam rudi saec. XIV-XV Marci pericope vulgata inseritur), preces non nullae diaconales cum Euchol. Barb. conveniunt (Conybeare 415), quibus absolutis

<sacerdos> αρχεται λαμπρᾷ τῇ φωνῇ: Δόξα σοι Χριστε ὁ θεος ἡμῶν ut in Crypt. Γ. β. 10 (Conybeare 424); subduntur, eodem ordine quo in Euchol. Barber., orationes Τριάς ἄκτιστε et Εὐλογεῖς κύριος ὁ θεος (Conybeare 417, sed in cod. formulae verbo Σήμερον incipientes, 30 numero, ab ed. ib. vel 425 sq., 428 sq., 432-34 saepe differunt), post immersionem denique τῶν ἐγκολπίων (cf. De Meester 452), dum populus aspergitur, troparia canuntur Φωνῇ κυρίου ἐπὶ τῶν ὑδάτων (bis), Αἱ πηγαὶ τῶν ὑδάτων (cf. Dmitrievskij 330 et 682 sq.) nec non vulgatum Ἀνύμνησωμεν οἱ πιστοὶ (Goar 460). ⁷ (ff. 70^v-71^v) oratio ad cruce signandum puerum octava die nativitatis suae (Goar 321 linn. 13-28). ⁸ (f. 71^v) id. in puero templo praesentando quadragesima die (Dmitrievskij 25). ⁹ (ff. 72-78) id. ad faciendum catechumenum (Goar 334-339), quam sequitur, nulla facta distinctione, ¹⁰ (ff. 78-84^v) <officium sancti baptismi> (cf. Goar 350-356: post unctionem sacro chrismate praescribitur oratio Παντοδύναμε παντοκράτωρ [Dmitrievskij 235], qua cum officium clauditur). ¹¹ (ff. 84^v-85) oratio ablutionis post sanctum baptismum, ευχη εἰς το ἀπόκουκουλλῶσαι παῖδια (Dmitrievskij 79 sq., et cf. Goar 371, ubi tamen non parum differt). ¹² (f. 85-85^v) alia id. id., εἰς το ἀπολῶσαι παῖδια cod. (cf. Goar 372 linn. 2-12). ¹³ (ff. 85^v-86) in prima capillorum detonsione orationes duae (Goar 375, sed altera fere iisdem varietatibus distinguitur ac recensio quam ed. Dmitrievskij 55). ¹⁴ (f. 86^v) oratio in mulierem puerperam post XL dies (cf. Dmitrievskij 53). ¹⁵ (f. 87) alia id. id. (cf. Dmitrievskij 91). ¹⁶ (ff. 87^v-88) Methodii patr. Cpolitani de iis qui abnegarunt etc., ab ed. (Goar 876) praesertim in fine discrepans, subfixis (f. 88-88^v) orationibus Ὁ θεος ὁ σωτηρ ἡμῶν ὁ βουλόμενος et Κύριε ὁ θεος ἡμῶν ὁ καταξιώσας τέλειον (cf. ib. 884). ¹⁷ (ff. 88^v-89) ordo in sponsalibus, ed. (cf. Goar 380-382 lin. 18) brevior. ¹⁸ (ff. 89^v-98) officium coronationis, ab edd. (ib. 385-396 et Dmitrievskij pass.) plus minusve diversum (orationes obcurrunt Πάνσοφε δέσποτα Χριστε ὁ θεος ἡμῶν ὁ τῶν οὐρανῶν στερεῶσας, Ὁ μόνος ἐκ μόνου ἀνάρχον θεον πατρος γεννηθεῖς [hae duae ineditae videntur], Στεφάνωσον αὐτούς [cf. Goar 396], Ἐπικαλούμεθα σε κυριε ὁ θεος ὁ παντοκράτωρ [cf. Dmitrievskij 464 sq.], Κύριε ὁ θεος ἡμῶν ὁ πρόθεσιν ποιήσας [τοῦ κοινοῦ ποτηρίου; an inedita?], Κύριε ὁ θεος ἡμῶν ὁ ἐν τῇ σωτηριῳδῇ σου οἰκονομία). ¹⁹ (f. 98-98^v) oratio pro solvendis coronis <octavo die> (cf. Goar 400). ²⁰ (ff. 98^v-99) id. ad palmas benedicendas (Goar 744 linn. 4-23), in marg., manu, ut vid., saeculi XIV, ὁρασζόνε πε λα πάλμε (hanc et huius modi inscriptiunculas, quae infra exscribuntur, chemicorum tantum remedium adminiculo saepe legere contigit). ²¹ (f. 99-99^v) id. ad benedicenda ova et caseum, ed. (Goar 713) brevior, in marg. ὁρασζόνε δε κάσου ἐδ ὀβε.

- ²² (f. 99^v) id. pro agnum offerentibus (Goar 714), in marg. *op. δελ αγγιέλλου.*
- ²³ (ff. 99^v-100) id. pro offerentibus fructum novum (cf. Goar 655 et Io. Mercati, *Una preghiera antichissima degli eucologi medievali*, in *Alcuni scritti e brevi saggi di studi sulla Volgata pubblicati in occasione del cinquantenario monastico di S. E. il card. Gasquet*, Roma 1917, pp. 69-75 [= *Op. minori* IV, 7-15]), in marg. *op. δε φρούττι νόβι.*
- ²⁴ (f. 100) id. pro offerentibus primitias (Goar 655), in marg. *op. ὁρασζιόνε δε φρούττι.*
- ²⁵ (f. 100^v) id. in uvae delibatione (Goar 695), in marg. *op. δὲ ούβα ὁ ρασζίνα.*
- ²⁶ (ff. 100^v-101) id. in liberatione servi, inc. *Μεγάλη ἡ τοῦ θεοῦ φιλανθρωπία* (negligenter ed. A. I. Almazov, *Кт исторіи мѡлитвъ на разныя случаи* in *Лѣтописць истор.-филол. общ. при Имп. Новоросс. Универс. VI [Визант. отдѣл. III]*, p. 417 sq.).
- ²⁷ (f. 101-101^v) id. in animam iudicandam (Goar 741), in marg. *op. κουάνδου τραπάσσα λ άνιμα.*
- ²⁸ (ff. 101^v-102) id. colyborum, *μίας άγιών* add. cod., ed. (Goar 658) in fine brevior, in marg. [*op.*] *άλλου γράνου [δὲ] σαντι.*
- ²⁹ (f. 102-102^v) id. in processione quovis metu incumbente, inc. *Δεόμεθά σου, κυριε ὁ θεος ἡμῶν, φύσαι ἡμῶν τοῦ σου πλάσματος, des. καὶ ἀνεκδύγει των άγαθών. Ὅτι ἐλεήμων κτλ.*; in marg. *op. ἃ λλιτανία δε τιμόρε δε δδῆον.*
- ³⁰ (ff. 102^v-104) orationes duae in pluviae penuria (Goar 776-777 lin. 28), in marg. *op. κουανδου νον κιόβε.*
- ³¹ (f. 104-104^v) oratio pro crucis defixione (ib. 610), in marg. *op. κουάνδου σε φά λα κέσια.*
- ³² (f. 104^v) id. in fundamento ecclesiae ponendo (ib. 606 sq.), in marg. *op. <α>σζιονε ἃ πεδεμέντου λε κέσι.*
- ³³ (ff. 104^v-105) id. in inauguratione sacelli sub titulo alicuius martyris, prophetae vel iusti, inc. *Κυριε βασιλεὺς ἅγιε παντοκράτωρ· ὁ πάσης άγαθοσύνης δωτήρ*, des. *eis αντίληψιν καὶ σωτηριαν τῶν δεομένων· ὅτι πρέπει κτλ.*
- ³⁴ (f. 105-105^v) id. in fundamento domus ponendo (cf. Goar 604 sq.), in marg. *op. ἃ πεδεμεντ ...*
- ³⁵ (ff. 105^v-106) id. cum aliquis domum novam ad habitandum ingressurus est (Dmitrievskij 470, linn. 6-12), in marg. *op. δε βενεδίρε [λα] κάσα.*
- ³⁶ (f. 106-106^v) id. ante prandium (Goar 716), in marg. *op. κουάνδου σε δίβε τσινάρε.*
- ³⁷ (f. 106^v) id. postquam e mensa surrexeris (ib.), in marg. *op. δε πῶι σζίνα.*
- ³⁸ (ff. 106^v-107) id. ante somnium, inc. *Δὸς ἡμῖν δέσποτα ὁ θεος τῇ πρεσβεΐα*, des. *παννύχιον ὑμνεῖν τὴν σὴν δοξολογίαν· ὅπως ὑπο τοῦ κράτους σου κτλ.*; pone titulum *op. κουανδου βᾶι ἃ δορμίρε.*
- ³⁹ (f. 107) id. post somnium, inc. *Δόξα σοι βασιλεὺς κτίστα θεὲ πατερ*, des. *ἵνα δοξάζωμεν τὸν ἐν πατρὶ καὶ πνευματὶ κτλ.* (cf. Dmitrievskij 1008); in marg. *op. δὲ πῶι δουρμίρε.*
- ⁴⁰ (f. 107-107^v) id. super proficiscentes (ib. 33), in marg. *op. κουανδου [σ]ε μέττε ἰν καμίνου.*
- ⁴¹ (ff. 107^v-108) id. pro navigaturo (Goar 869: post orationem absolutam sacerdos navem ingreditur turibulum gestans psalmumque recitat 120, cf. de Meester, *op. laud.* 351 sq.), in marg. *op. κουάνδου*

βοί ναβηκάρε. ⁴² (f. 108–108^v) id. ad retia benedicenda, eis ἄγραν ἰχθύων cod. (Dmitrievskij 287), in marg. op. ἃ κράσζια δὲ πίσσ[ι]. ⁴³ (ff. 108^v–109) id. super exsecrandos et vetitos cibos comedentes, inc. Ἄγιε ἁγίων, ὁ ἐν ἁγίοις ἀναπαυόμενος (cf. Goar 670, ubi tamen, initio praesertim, discrepat). ⁴⁴ (f. 109–109^v) id. pro illis qui in cibis scandalum passi sunt (ib. 671), in marg. op. δε κι ..... σζιάτου .... δεττα. ⁴⁵ (f. 109^v) id. super proclive iurantes (ib. 669 sq.), in marg. op. ἃ κυ βολοντερούσαμέντε π σζιουράτου. ⁴⁶ (ff. 109^v–110) id. in fratrem turpi somnio pollutum, ed. (ib. 894) multo brevior in marg. op. κουάνδου σε σόινα λου φράτε. ⁴⁷ (f. 110–110^v) id. ad caulam benedicendam, επι καμπανισμου κτηνων cod. inc. Δέσποτα ὁ θεος ὁ παντοκράτωρ, ὁ πατηρ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησου Χριστου· ὁ ἔχων ἐξουσίαν πάσης κτίσεως... διασωσον τὰ κτήνη ταῦτα, des. ευλογίαν τῷ κυρίῳ αὐτῶν ἐπιχωρήγισον, δια τοῦ μονογενοῦς κτλ. (omnino differt ab illa similis initii ap. Goar 743), in marg. op. κουάνδου σε π .... νου λε ββέστιε. ⁴⁸ (f. 110^v) id. in plantanda vinea, inc. Σὺ εἰ Χριστέ ἡ ἄμπελος, des. χαλάξης· φερομένης βιαίως, ὅτι σὸν τὸ κράτος κτλ., ed. (Goar 692 et Dmitrievskij 1021) multo brevior, in marg. op. κουάνδου σε κιάντα λα βίγγια. ⁴⁹ (ff. 110^v–111) id. pro vino benedicendo, inc. Δέσποτα κύριε ὁ θεος ἡμῶν, δεόμεθα καὶ παρακαλοῦμεν σε τὸν οἶνον τοῦτον, des. καταβαίνων παρα σοῦ τοῦ πατρος τῶν φῶτων· ὅτι πρεπεί; in marg. κουάνδου σε βενεδίσζε λου βίνου. ⁵⁰ (f. 111–111^v) id. cum ὁ ἐγκλειστος cellam ingreditur (Dmitrievskij 32), in marg. op. κουάνδου οἴνου φράτε ἵντρα πρι... ἄλλα σζέλλα. ⁵¹ (ff. 111^v–112^v) officium ad spiritualem fraternitatem obeundam, in marg. ουφίσζιον κουάνδου σε φάννου φράτι σζουράτι; rubricae atque τὰ εἰρηνικά differunt ab edd. (cf. Goar 898 sq.), orationes autem ponuntur Κυριε ὁ θεος ὁ ἐν ὑψιλοῖς κατοικῶν, καὶ τὰ ταπεινὰ ἐφορῶν (ib. 900), Δέσποτα κυριε ὁ θεος ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὸν ἄνθρωπον (eiusdem initii ap. Goarum, ib., multo est prolixior) et Κύριε ὁ θεος ἡμῶν, ὁ ἐντιλάμενος ἡμῖν (ib. 901). ⁵² (ff. 113–114) <officium ad adoptionem obeundam>, fere omnino ut in cod. Barb. quo usus est Goar 708, linn. 8–34, in marg. κουάνδου σε φὰ φίλλιου δε σάντι. ⁵³ (ff. 114–115) ordo solitus observari, si contigerit aliquid exsecrandum in vini aut olei vas nuper incidisse (cf. Goar 601 s.: oratio ponitur Κυριε Ἰησου Χριστε ὁ θεος ἡμῶν· ὁ ἐν τῇ κατα σάρκα, ut in cod. Barb. nuper laud., Goar 603), in marg. κουίστι σου ὁρασζιόνι κουάνδου καδε ἄλκονα κόσα ββρούττα λὰ ὀλλιου οὐ βίνου. ⁵⁴ (f. 115–115^v) id. si contigerit aliquod exsecrandum in aquae puteum incidisse, cum orat. Ὁ θεος ὁ μέγας καὶ θαυμαστὸς dum taxat (cf. Goar 597 ... 98), in marg. κουίστι σου ὁρασζιόνι κουάνδου καδε ἄλκονα κόσα ββρούττα ἃ πούσζου π σζιστάρνα. ⁵⁵ (f. 116–116^v) oratio super quavis specie coinquinata (ib. 604), in marg. op. κουάνδου ἐ στάτου ἄλκονα κόσα ββρούττα ἃ οἴνου ρογάνιου (?).

⁵⁶ (ff. 116^v-117) id. dicenda composito inimicitiarum dissidio (ib. 897), in marg. ὁρασζ. κουάνδου σε πασζίφικανου δοῦι νιμίσι. ⁵⁷ (f. 117) id. cum ὁ ἔγκλειστος cellam ingreditur (cf. supra nr. 50), in marg. ορ. κουάνδου ἀλκού-
νου σε μίττε ἴντρον λα σζέλλα. ⁵⁸ (f. 117-117^v) id. in eum qui ministerium
aliquod subiturus est (Goar 933), in marg. ορ. κουάνδου μίττι ἀλκούνου
ἀ σερβίσζιον. ⁵⁹ orationes ὁπισθάμβωνοι non nullae pro festis diebus:
^a (ff. 117^v-118^v) in Adnuntiationem <ss. Deiparae>, inc. Δέσποτα κυριε ὁ θεος
ἡμῶν ὁ συνάναρχος τῷ πατρι (initium dum taxat ap. Dmitrievskij 87),
^b (ff. 118^v-119) in dominicam Palmarum, inc. Ὑμνούμεν σου τὴν ἄφραστον
συγκατάβασιν (initium ap. Dmitrievskij 22), ^c (ff. 119^v-120) in magna fe-
ria V, inc. Σήμερον ἑθεασάμεθα, ^d (ff. 120-121) in s. Pascha, inc. Λαμπρὰ
ἡμῖν καὶ σωτηριος (recensio amplior quam edita ap. Orlovium, op. laud.,
pp. 344-346, initium autem magis convenit cum textu quem exhibet Dmi-
trievskij 87), ^e (f. 121-121^v) in Ascensionem, inc. Ὁ πατηρ τῶν οἰκτιρμῶν,
^f (ff. 121^v-122) in Pentecosten, inc. Ἐπάκουσον ἡμῶν ὁ θεος (italice ap. N. Bor-
gia, *Gemme eucaristiche*, II^a s., Grottaferrata, p. 86, initium tantum prae-
bet Dmitrievskij 23), ^g (f. 122-122^v) in Christi nativitatem, inc. Ὁ δεδοξα-
σμένος ἐν βουλαῖς ἁγίων, ^h (ff. 122^v-123) in ss. Theophania, inc. Ἄφατος ἡ πρὸς
ἡμᾶς (ed. Orlov 326, initium dum taxat ap. Dmitrievskij 22). ⁶⁰ (ff. 123^v-129)
officium super paenitentes (ed. e nostro cod. A. I. Almazov, *Приложениѣ,
I и II, къ Тайноѣ Исповѣди въ Православноѣ Восточноѣ Църкви* in *Записки Имп.
Новоросс. Унив.* LXV [1895], pp. 64-69 et cf. v. LXIII [1893], pp. 132 sqq.),
cui subiciuntur ⁶¹ (ff. 129-134) canones paenitentiales <61> sub inscript.
Κανὼν τῶν ἁγίων αποστολῶν καθενὼς ἀνθρώπου ὡς συνβῆ (an συμβαίνει?) *τὸ ἁμαρ-
τημα*, inc. Εἶπε δὲ Ἰάκωβος ὁ ἀδελφος τοῦ κυρίου ἕαν τις βλασφημήσει, des. *εχει
ἡμερας μ', καὶ εἰ τι παραγγελλει* (e nostro cod. ap. Almazov, op. cit., pp. 69-73).
⁶² (ff. 134^v-137) officium sancti olei: orationes ponuntur *Κυριε ὁ θεος ὁ ἐν
τῷ ἐλέει* (Goar 413), *Ἐκπεμφον κυριε τὴν πῶτητά σου* (Dmitrievskij 104), et
Ὁ πολὺς ἐν ἐλέει καὶ πλούσιος ἐν ἀγαθότητι (cf. ib. 56), sequitur s. liturgiae
celebratio in qua lectiones praescribuntur Iac. V, 13-20 et Matth. VIII,
14-17. ⁶³ orationes 10 super aegrotantes (cf. A. I. Almazov, *Врачеваль-
ная молитва* in *Литургическо-филολ. Общ. при Имп. Новоросс. Унив.* VIII
[Виз.-слав. отдѣл. V], p. 374), nimirum ^a (f. 137^v) *Πατερ ἅγιε ἰατρὲ ψυχῶν
τε καὶ σωμάτων* (fere ut ap. Goarum 862, cf. Almazov, op. cit. 466),
^b (ff. 137^v-138) *Ἀγαθὲ φιλόανθρωπε εὖσπλαγγνε πολυέλεε κυριε ὁ πᾶσαν νόσον
ἰῶμενος* (Dmitrievskij 197), ^c (f. 138) *Ὁ θεος ὁ δυνατὸς καὶ ἐλεῆμων* (Goar
864), ^d (f. 138^v) *Δέσποτα κυριε παντοκράτωρ, φιλόψυχε* (Dmitrievskij 197 sq.,
et cf. Almazov 468 sq.), ^e (ff. 138^v-139) *Ὁ θεος ἡμῶν ὁ θεος τοῦ σῶζειν* (cf. Dmi-

rievskij 108, [†] (f. 139^v) Κυριε ὁ θεος τῶν δυνάμεων· ἐπίσκεψαι τὸν δούλον σου (cf. ib. 243), ^ε (ff. 139^v-140) Βασιλεῦ θεραπευτᾶ καμνόντων (cf. ib. 198), ^η (f. 140-140^v) Ο φιλόανθρωπος καὶ ἀγαθὸς κυριος· ὁ διδάσκων ἄνθρωπον γνῶσιν (inedita, ut vid.), ^ι (ff. 140^v-141) Κυριε ὁ θεος ἡμῶν, ὁ παιδεύων καὶ πάλιν ἰώμενος (multo brevior quam illa eiusdem initii ap. Goarum 422, propius autem adcedit ad orationem quae inc. Κύριε ἄγιε, ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης, ὁ παιδεύων etc., cf. Almazon 467), ^κ (ff. 141-142) Παρθένε δέσποινα θεοτοκε Μαρία· ἡ τὸν θεον λόγον (cf. Dmitrievskij 211 sq.). ⁶⁴ (f. 142-142^v) <s. Iohannis Chrysostomi*> oratio in obsessos daemonibus (Goar 733). ⁶⁵ (ff. 142^v-143) <alia id. id.> (ib. 737). ⁶⁶ (ff. 143-144) <exorcismus in spiritus impuros>, inc. Ἐξορκίζω σε τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον καὶ ἀντικείμενον, des. καὶ ἔξελθε ἀπὸ τοῦ σκεύους τούτου· ὅτι τῷ θεῷ πρέπει δόξα κτλ. (ed. ex parte F. Pradel, *Griechische u. süditalienische Gebete, Beschwörungen* etc., in *Religionsgeschichtliche Versuche u. Vorarbeiten* hsgg. v. A. Dieterich u. R. Wünsch, III, 3, Giessen 1907, p. 261 linn. 6-24). ⁶⁷ (f. 144-144^v) exorcismus s. Basilii* (Goar 729), cui subditur (ff. 144^v-148^v), nulla facta distinctione, alius eidem tributus (ib. 729-31). ⁶⁸ (ff. 148^v-155) alia precatio super obsessos, τοῦ ἁγίου Γρηγορίου cod. (ed. A. Strittmatter, *Ein griech. Exorzismusbüchlein* etc., *Orientalia christiana* XXVI, 2 [1932], pp. 129-137; alias recensiones adtuli in enarrando cod. 1538, ad nr. 20). ⁶⁹ (ff. 155-158) exorcismus s. Iohannis Chrysostomi*, des. in vv. καταξιωθῆναι τῶν ἀχράντων καὶ ἐπουρανίων σου μυστηρίων· ὅτι αὐτῷ ἡ προσκύνησις κτλ. (cf. Goar 734-736 l. 31). ⁷⁰ (ff. 158^v-160^v) s. Epiphani* precatio et exorcismi, praec. inc. Ἐπικαλούμαι σε κυριε ἐπικαλούμαι· θεὲ πατερ παντοκράτωρ, ὕψιστε (ut ap. Dmitrievskij 918), des. ἄγγελον σώματος καὶ ψυχῆς φύλακα, ὅτι σὺ εἰ κυριε πανάγιος εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν (cf. similis initii orationem s. Iohanni Chrysostomo tributam ap. Goar 733 sq. vel ipsius recensionem parum discrepantem apud Almazon, *Чинъ надъ обесчюватыми* in *Летопись* supra laud. IX [*Визант.-слав. оиднл.* VI], p. 45), exorcismi ince. Ορκίζω σε κατὰ τοῦ παντοκράτορος θεοῦ· πᾶν πνεῦμα ἀκάθαρτον φοβηθῆναι τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον αὐτοῦ, dess. ὁ μόνος ἔχων ἀθανασίαν φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον· ὦ ἡ δόξα κτλ. (fere ut in cod. Matrit. CV [Iriarte I 423], cf. Almazon, art. cit., pp. 71 lin. 12 a. i.-73 lin. 1). ⁷¹ (ff. 160^v-162) exorcismus Salomonis*, Ἐξορκισμὸς Σολομώντος ὃν ἔδωκεν αὐτῷ ὁ θεος ὑπὸτάξαι τὰ ἀκάθαρτα πνεύματα κτλ., inc. Ὀρκίζω ὑμᾶς πάντα τὰ ἀκάθαρτα πνεύματα, ἡ βασκανία, ἡ φαρμακία, des. τὴν πρὸσευχὴν ταύτην, εἰς δόξαν τοῦ πατρος κτλ. (A. Vassiliev, *Anecdota graeco-byzantina, Mosquae* 1893, pp. 332 sq.; cf. quoque Iriarte I 423). ⁷² (ff. 162-164) oratio s. Gregorii <Thaumaturgi* sive angelorum reve-

latio>, inc. *Κυριε ὁ θεος τῶν πατερων μου ἀποκάλυψόν μοι ἀγγελικὴν βοήθειαν*, de *εὐστάθιαν καὶ ὑγίαν καὶ εἰρήνην· καὶ ἔλεος ἀμὴν* (alias recensiones, valde tamen discrepantes, notavimus in enarrando cod. 1538, ad n. 3). ⁷³ (ff. 164^v-177) epistulae atque evangelia pro singulis hebdomadae diebus, dominica excepta: ^a feria secunda (ss. Angelorum) Hebr. II, 2-10 et Luc. X, 16-21, ^b feria tertia (s. Iohannis Baptistae) Rom. XIII, 11-XIV, 4 et Matth. XI, 2-15 (in marg. perperam *εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην*), ^c feria quarta (ss. Deiparae) Philipp. II, 5-11 et Luc. I, 39-56 (*εἰς πα[σαν?] παραμονὴν τῆς θεοτοκου· καὶ εἰς τὸν ὄρθρον· καὶ εἰς τὴν σύλληψιν τοῦ Προδρομοῦ* monet cod.) vel Luc. X, 38-42 + XI, 27-28 (*τοῦτο λεγε καὶ εἰς τὴν κοιμῆσιν τῆς θεοτοκου· καὶ εἰς τὴν τετραδα*), ^d feria quinta: (ss. Apostolorum) I Cor. IV, 9-16 et Luc. X, 16-21, (ss. Martyrum) II Tim. II, 1-10 et Luc. XXI, 12-19, (ss. Hierarcharum, *λεγεται καὶ τοῦ ἁγίου Νικολαου* cod.) Hebr. XIII, 17-21 et Luc. VI, 17-23 usque ad vv. *πολλὸς ἐν τοῖς οὐρανοῖς*, (ss. Mulierum) Gal. III, 23-29 et Matth. XXV, 1-13, ^e feria sexta (s. Crucis) I Cor. I, 18-24 et Ioh. XII, 25-36 usque ad vv. *υἱοὶ φωτὸς γένησθε*, ^f <sabbato> (Defunctorum) I Cor., XV, 20-28 et Ioh. VI, 40-44. Lectiones haec a Graecorum libris impressis omnino exsulant, sed eius modi Slavorum exhibet Octoëchus (Осмогласи́нь), cf. ex. gr. ed. Vindobon. 1855, pars prior, ff. τα^v-τχι, ubi tamen pericopae a nostris diversae ponuntur, si epistulas excipias pro feria secunda, quarta, quinta (de apostolis) et sexta nec non secundum evangelium pro feria quarta: τὰ προκειμένα, contra; et versiculi fere ubique nostris respondent. Subiciuntur (ff. 177^v-178) lectiones in habitum monasticum, in quam libet aliam opportunitam circumstantiam, ὅπου συντ(ε)ν(η) ὁ σκοπ(ος) cod., et in paenitentes, i. e. I Thess. V, 14-23 et Matth. IX, 9-13. ⁷⁴ (ff. 178^v-189) evangelia matutina (Θεῖον καὶ ἱερὸν Εὐαγγέλιον κτλ., Romae 1880, pp. 152-156). ⁷⁵ (ff. 189^v-198) <synhodon in dominica orthodoxiae Michaheli Caerulario* tributum>; ab ed. (P. G. 120, 724 sqq.) inde a vv. *ῥήθημὲν ἀναγράφαι* (ib. 728 B 11) non parum discrepans: de cuius historia vicibusque cf. A. Michel, *Humbert u. Kerullarios II* [Quellen u. Forsch. ... hrsgg. v. d. Görres-Gesellschaft XXIII], Paderborn 1930, pp. 1-21). Nota f. 198 post adclamatos orthodoxos reges, patriarchas, episcopos obcurrere protospatharium quoque et strategam Calabriae: α δ(εῖνα) τοῦ ἐνδοξωτάτου πρωτοσπαθαρίου· καὶ στρατηγοῦ Καλαβρίας· πολλὰ τὰ ἔτη. ⁷⁶ (ff. 198^v-214) officium vesperarum Pentecostes, a vulgatis (Goar 753-764; Dmitrievskij pass.) valde diversum atque antiquioris aetatis haud pauca vestigia retinens (cf., si lubet, ordinem τοῦ ἀσματικοῦ ἑσπερινοῦ apud Nilum Borgiam, *Ορολογιον* etc. [Orientalia christiana XVI, 2, 1929], pp. 235-251). Lectiones pro-

pheticae eadem praescribuntur atque ap. Dmitrievskij 245, epistula ut in commemoratione ss. Patrum Nicaenorum, evangelium ut in sabbato hebdomadae sextae Iohannis: ex orationibus una (Ο θεος ὁ μόνος ἀγαθὸς καὶ ισχυρὸς ὁ διὰ τῆς οἰκονομίας — καὶ πάντων τῶν ἁγίων τῶν ἀπ' αἰῶνος σοι εὐαρεστησάντων) inedita videtur. Subicitur (f. 214^v) ἕτερα ἀκολουθία τῆς γονυκλήσιας, sed mox abrumpitur in vv. Τῆς παναγίας [ἀχράντου etc.].

F. 1, e rotulo ὀπισθογράφῳ saeculi XII exsectum, praebet in facie recta liturgiae s. Iohannis Chrysostomi* fragmentum a vv. πᾶσαν τὴν ὑπὲρ ἡμῶν ad vv. λογικὴν ταύτην καὶ ἀναίμακτον θυσίαν (Swainson, *The Greek Liturgies*, pp. 129 col. sin. lin. 8–130 col. dext. lin. 1), in facie autem aversa frustulum liturgiae a s. Basilio Magno* nuncupatae, a vv. σεμνῇ πολιτεία ad vv. ἐλέησον αὐτοὺς κ(αὶ ἡμᾶς) (ib. 83 col. dext. lin. 11–84 col. sin. lin. 2): non pauca tamen utrobique desiderantur, volumine in longitudinem quoque decurtato. Institutionis verba in Chrysostomi liturgia caeruleo liquore exarata, marginibus autem utriusque paginae commemorationes non nullas nescio qui aetate seriore iniecerunt, ex. gr. (f. 1) + μνησθη[τι κύριε τοῦ δούλου] σου Ἰωάννου [.....] καὶ τέκνο[ν .....].

Codex, quem scripturae genus nec non ornatus ad casinensium eiusdem fere temporis librorum proxime adcedens in Italia inferiore descriptum vel primo obtutu indicant, titulos ac notabilia flavo praebet liquore tacta, πύλας (ff. 3. 23. 47^v. 70^v. 89^v) tribus coloribus decoratas, rubro nimirum, flavo et caeruleo, litteras grandioris moduli plerumque rubro, sed interdum rubro caeruleo vel rubro flavo caeruleo (alterna vice) litas (cf. ff. 65–66, 123^v–124; 61^v–62^v etc.). Litterae initiales, iisdem exornatae coloribus, imagunculas varias non raro expriment, D. N. Iesu Christi (f. 175), angeli (f. 164^v), sanctorum virorum sanctarumque mulierum (ff. 59^v. 90^r–v. 107. 137^v etc.), viri cuiusdam (f. 5^v), sirenis (f. 171), avium (ff. 16. 17^v. 37^v etc.), piscium (ff. 25^v. 50^v. 88 etc.), commenticiorum animalium (ff. 8^v. 9^v. 11^v. 15 etc.), intextarum aspidum (f. 137) etc. etc. F. 178^v superne institutio effingitur ss. Eucharistiae. Folii 189 in parte inf. D. N. Iesum Christum in litore stantem atque vocantem apostoli quattuor exigua cymba insidentes remigio petunt, eodem natando s. Petrus tendit; ib. in ang. inf. ext. discipulis, quorum capita focus cum igni accenso supereminet, pisces assos Christus dispertitur: adcedunt laeva Eucharistiae symbola, panis scil. et piscis (cf. Ioh. XXI, 1–13). F. 22^v <s. Basilii Magni>, cuius insequitur liturgia, decoratur imagine. F. 2, ex alio cod., ut mihi vid., decerptum atque una cum rotuli fragmento de quo supra egimus nostro libro adsutum, praebet in facie recta viri sub arcu sedentis et scribentis (an unius ex evangelistis?) imaginem perquam male habitam, in aversa vero, arcu pariter superinposito (cui sinistrorsum pavo insistit), viri nimbat i stantis, qui dextera benedicit, sinistra Evangeliorum librum gestat (an s. Iohannis Chrysostomi?).

Liber igni atque udore margines propter aliquantulum laesus (scriptione tamen fere ubique incolumi) fasciculos 27 conplectitur (12 ternio, cett. quaterniones, ultimi tamen

ultimum folium desideratur): qui fasciculi in medio, uti plurimum, marg. inf. primae singulorum paginae notis graecis numeralibus, duplici lineola superinposita, distinguebantur, sed oris inmodice resectis plerique numeri effluxerunt, superant enim dum taxat η' . θ' (dimidiatus). ι' - β' et κ' . Initio, praeter ff. 1-2 (aliar. originum, v. supra), bifolium (ff. I-II) eo tempore custodiae loco adiectum quo liber, iam tunc Vaticanus, compactus (v. infra).

F. II notatur *L'III.^{mo} Card. d'Ascoli* (Felix videl. Centino, quo de cf. enarrationis codicis 1538 tertiam partem) / *hà donato il p(rese)nte libro alla / libreria paulloque inferius Euchologium*, m. (L. Allatii). Ib. in summa pag. aversa num. 1550, linea deletus: qui numerus, libri nimirum nota antiquior, iteratur in marg. inf. medio folii 3. F. 214^v in ora ext. numm. 33. 16 quid significant nescire me fateor.

Codicem paucis memoraverunt: P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III* in *Revue des questions historiques* XLV (1889), pp. 183 n. 1 et 190; A. I. Almazov in *Литература* supra laud., vv. VI, 417 et VIII, 374 n. 17 (ubi perperam saeculo X tribuitur); Io. Mercati in art. laud. ad nr. 23 huius enarrationis, p. 70 [9 novae ed.].

Integumentum *διοχρόμων* membrana vestitum exhibet in dorso tesseras gentilicias Pii IX P. M. et Io. Ba. Pitra, antiquius codicis 1538 modo laud. concolor exstitisse (quo cum una liber noster Vaticanae syllogae adscriptus est) vestigia indicant viridis pigmenti circa oras externas folii I.

1555 (olim 1589). Saec. XVI, chart., mm. 206 × 153, ff. 252, linn. 23 (ff. 1-60^v) et 21 (ff. 61-250).

1 (ff. 1-26^v) Dionysii periegesis (Müller, *Geographi graeci* min. II, 104-176).

2 (Eustathii comment. in Dionysium), propter folior. ordinem in archetypo turbatum (cf. quae de codd. KM habet Müller, op. cit., p. xxxix) sic legendus: ^a (ff. 29-189^v lin. 9) ab initio usque ad vv. *περιηγῆσεως, λέγει· τὰ δὲ* (Müller 201-335 lin. 40), ^b (ff. 198 lin. 17-201 lin. 1) a vv. *τοιαῦτα ἐκείνοις* ad vv. *τὸ δὲ ὑπερβολικόν* (ib. 335 lin. 40-338 lin. 8), ^c (ff. 192^v lin. 6-195 lin. 3 a. i.) a vv. *καὶ οἱ ἀγλαῖους* (sic) ad vv. *ἡ Τυνδαρίδων δὲ χώρα* (ib. 338 lin. 8-340 lin. 19), ^d (ff. 204 lin. 10-207 lin. 6) a vv. *πρὸς αὐτῷ ἐστὶ* ad vv. *τοῦτο μὲν γάρ* (ib. 340 lin. 19-342 lin. 29), ^e (ff. 189^v lin. 10-192^v lin. 6) a vv. *καθὸ μὲν τοῦ πρώτου* ad vv. *κρυστάλους λίθους* (ib. 342 lin. 29-344 lin. 43), ^f (ff. 201 lin. 1-204 lin. 10) a vv. *καὶ ἱασπιν ἱερόησαν* ad vv. *ἀνάλωτον εἶναι πέτραν* (ib. 344 lin. 43-347 lin. 19), ^g (ff. 195 lin. 19-198 lin. 17) a vv. *ἦν Ἀλέξανδρος εἶλε* ad vv. *στέατι δελφίνων* (ib. 347 lin. 19-349 lin. 33), ^h (ff. 207 lin. 6-250) a vv. *χρᾶσθαι τοὺς Μοσνοίκους* ad finem: animum tamen adverte textum iisdem hic laborare lacunis atque codd. KM supra laudd., i. e. (f. 217 lin. 3) a vv. *ποτέ,*

οὐκ ἄλλους ad vv. ἡ Δάφνη ἐνικῶς (Müller 357 lin. 22–379 lin. 8) et (f. 234^v lin. 16) a vv. πυλῶν, ἀπὸ τῶν Κασπίων ad vv. ἕως ἐτῶν κ' (ib. 393 lin. 11–395 lin. 26).

Fasciculos 32, quibus liber efficitur (4 binio, celt. quaterniones), librarius ipse graecis numeris in margine inf. primi singulor. folii recti dextrorsum subputavit (α'-δ' = ff. 1–28, Dionysii textum exhibentia, α'-κη' ff. 29–252), paginas vero 2–4 unius cuiusque fasciculi notis romanis distinxit. Periegeseos titulus ac litterae initiales rubro picta. Officinar. chartariar. insignia quae vidimus: ^a (ff. 1 + 8. 3 + 6. 64 + 65 etc.) galerus praelaticius cum desuper cruce trium brachior. (cf. Briquet nr. 3410), ^b (ff. 26 + 27. 65 + 57 etc.) ancora circulo inserta quem stellula supereminet radior. sex (cf. Briquet nr. 486), ^c (ff. 30 + 35. 31 + 34 etc.) arcuballista in circulo (cf. Briquet nr. 744). Fasciculor. ordinem turbatum restituimus, novam folior. enumerationem typis inprimendam curavimus. Chartae 27–28^v. 250^v–252^v scriptionis expertes. Libri sectio flavo colore tineta.

Operculo ant. interno scidula glutine adhaerescit mm. 36 × 94 cum inscript. 1589 (codicis nimirum antiquior nota, qua deleta al. manus recentiore 1555 pone adpinxit) / *Dionysius Periegeta cu(m) Commentarij* (sic) / *Eustathij Thessalonicensis*: quae vv. manu sunt <L. Allatii>.

Integumentum tergore coloris castaneae vestitum: in utraque tabula scutum inprimitur Pauli V P. M. nec non, inferius, aliud (gotthicae, uti dicunt, formae) viri nobilis nescio cuius, quod lilium exhibet foliatum in caulem exsurgens.

1556. Saec. XV ex., chartae., mm. 204 × 143, ff. I. 139, linn. 20.

Pseudo-Callisthenis historiae Alexandri Magni recensio B quae indigitatur (titulum, initium, conclusionem ab A. Maio e nostro cod. descripta profert G. Favre, *Recherches sur les histoires fabuleuses d'Alexandre le Grand* in *Mélanges d'histoire littéraire*, II, Genève 1856, p. 150; cf. quoque I. Zachar, *Pseudocallisthenes* etc., Halle 1867, p. 17). Variantes lectiones ad I, 26 conlegit W. Kroll, *Hermes* XXX (1895), pp. 463–465, perraro adferendas idem putavit in vetustioris formae (A) editione (Historia Alexandri Magni etc., I, Berlin 1926, cf. p. vi).

Σφαλμάτων medelae nec non textus subplementa raro alterius librarii (cf. infra) manu (ff. 18. 40^v. 75?), saepius nescio cuius paullo recentioris marginibus inscribuntur.

Adcedunt ¹ (ff. 131–132^v) Alexandri Magni * testamentum, viri Byzantini procul dubio foetum, quando inter populos a rege subiectos laudat Σθλάβους ..., Ρουσίους ..., Βουλγάρους etc. (inc. Πάντα ὅσα διαταξάμην περὶ τοὺς ἐπιβούλους καὶ ἀτάκτους ἀνθρώπους, des. ταῦτα φυλάττεσθαι παρὰ Ῥωμαίοις μέχρι τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος); ² (ff. 133–138^v) eiusdem aliorumque apophthegmata ap. Sternbach, de Gnomologio Vaticano inedito (*Wiener Studien* IX-

XI) maximam partem obcurrentia: pauca, quae tamen typis evulgata esse minime dubitamus, ibid. et in huius modi conlectionibus quae nobis usui fuerunt expiscari non contigit: nn. 96 (Sternbach). 81. 85. Ἀλέξανθρος βασιλεὺς ἐρωτουμένου αὐτοῦ τοῦ παιδαγωγοῦ αὐτοῦ Λεονίδος ὅτι δύναται Ὀλυμπιά νικῆσαι κτλ. 86. 89-91. 97-98. 77. 94. 99-101. Ὁ αὐτὸς ἐγκρατὴς γενόμενος τῆς Δαρείου γυναικὸς.... αἰσχρὸν ἔφη τοὺς ἄνδρας νικήσαντας ὑπὸ γυναικῶν ἡττᾶσθαι (cf. Stobaei Florilegium V, 36, ed. Gaisford, I, 149). 76. Ὁ αὐτὸς τοῦ κατασκόπου λέγοντος αὐτῷ πλείους εἶναι τοὺς Δαρείον... (Scriptores aliquot gnomici etc., Basileae 1521, typis Ioh. Frobenii, p. 146). 14 ap. Schenkl, *Das Florilegium Ἀριστον καὶ πρῶτον μάθημα* (*Wiener Studien* XI 1 sqq.). 80. 102. 7 ap. Schenkl. 15 ap. Schenkl. 87. 75. 82. 103. 8 ap. Schenkl. 104. 83. 74. 93. 105. 95. 73. Ὁ αὐτὸς καταδικάσας τινὰ θανάτικῷ ψῆφῳ, ἐδάκρυσεν — τῷ δὲ νόμῳ τὴν ψῆφον. 88. 110 (cod. Ὁ αὐτὸς perperam, in ed. Antagorae ut insequens adsignatur). 109. Σωκράτης ὁ σοφὸς ἐρωτηθεὶς τί ἐστὶ γυνή, εἶπεν ἄνδρὸς νανάγιον κτλ. (ut in Maximi confessoris Locis communibus, P. G. 91, 912 C 7-13, ubi tamen Secundo Pythagoraeo tribuitur, et cf. Boissonade, *Anecdota graeca* IV, 466 n. 1). 421 (*Πρωταγόρας*!). 422 (τοῦ αὐτοῦ!). 60 (Archidami). 132, def. mut. in νν. πολλοῦ ἄξιον (*Ἀνάχαρας*!). 137 (cod. Ὁ αὐτὸς perperam, in ed. Aristoteli vindicatur). 64 (Anaxarchi).

Codicem, a librariis duobus exaratum (a ff. 1-47^v, b ff. 48-138^v), fasciculi efficiunt 14, quiniones uti plurimum (4 est quaternio, senio postremus); quos fasciculos nulla nullo nota vel hodie distinguit. Litterae initiales grandiorisque moduli rubrae vel violaceae, pariter atque tituli, ornamenta vero vel rubro (f. 1) vel violaceo fuscoque colore (ff. 131 et 133) rudi calamo describuntur. Officinar. chartariarum signa: * (fere ubique, cf. ex. gr. ff. 24 + 25 vel 102 + 103) forfices quaedam (cf. Briquet nr. 3688, qui tamen differi), ^b (ff. 48 + 57. 51 + 54. 55 + 53) trutina circulo inscripta. Chartae I et 139^v purae. F. IV superne 1558 nec non, m. <L. Allatii>, *Callisthenis historia de Alexandro Magno*. F. 1 in marg. inf. *Miserere mei deus*, initium videl. psalmi L, adcuratissime abrasum.

De codice pauca profert Favre, op. cit. pp. 19 n. 1 et 150, nec non Zacher, *Pseudocallisthenes* etc., pp. 16 sq.

Integumenti dorsum ex corio rubro tesseras gentilicias prae se fert Pii IX P. M.

1557 (olim 1553). Saec. XVI, chart., mm. 213 × 149, ff. III. 120, linn. 23.

Euchologium parvum: ¹ (ff. 1-6^v) orationes et litaniae diaconales vesperarum (orationes sunt apud Goarum, *Ευχολογιον* sive *Rituale Graecorum* etc., Lutetiae Parisiorum 1647, nn. α'-γ', pp. 35 sq., illa *Εὐλογητός σοι δέσποτα παντοκράτορ ὁ φωτῆσας τὴν ἡμέραν*, ib. p. 44, et ζ', ib. p. 37, nec non *τῆς εισόδου* et *<τῆς κεφαλοκλισίας>*, ib. 38 ... 40), ² (ff. 7-12) id.

id. matulini (orationes α'-η': ι' et β' Goari et <τῆς κεφαλοκλισίας>, op. cit., pp. 48 ... 54), ³ (ff. 12^v-57) liturgia s. Iohannis Chrysostomi * (fere omnino ut ap. Swainson, *The Greek Liturgies* etc., pp. [101]-144, in parte inf. paginar.), ⁴ (ff. 59-91) id. s. Basilii Magni * (ib. [151]-171, in parte inf. paginar.), ⁵ (ff. 93-109^v) id. praesanctificationum (ib. [175]-187, in parte inf. paginar.), cuius in fine δόξα τῷ θεῷ τὸν δόντ' ἀρχὴν καὶ τέλος· ἀμήν· ἀμήν ἀμήν.

Folio 110 plagula mm. 141 × 105 glutine adhaerescit, ubi, sub inscript. Βασιλικόν, m. saec. XV (ni fallor) epistulam cuiusdam imperatoris Byzantini ad Demetrium Palaeologum Metochiten, magnum primicerium, transscripsit, qua se varia concessisse vel confirmasse nescio cui Contostephano testatur. Inc. + Μεγά(λ)ω· πριμμικηρ(ί)ω, κῦρ Δημήτρ(ί)ω. Παλαιολόγ(ω) Μετοχίτῃ· ὁ Κοντοστέφανος ἦλθεν ἐνταῦθα, καὶ ἀνέφερε καὶ παρεκάλεσεν, ἵνα ποιήσωμεν αὐξήσιν εἰς τὸ προσοδὸν αὐτοῦ, des. ὁ δὲ παρὸν ορισμός, ἀντιστραφητῶ· πρὸς αὐτὸν, εἰς ἀσφάλειαν αὐτοῦ· μηνι μαρτ(ί)ω. Mentio ib. obcurrit insulae Palaeocastri (εὐεργετούμεν πρὸς αὐτὸν, ἵνα ἔχη, καὶ τοὺς ἐν τῷ Παλαιοκάστρῳ ἐξκουσάτους οὓς εἶχε καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ et infra ὀφείλουσι πείθεσθαι μόνον, οἱ ἐξκουσάτοι nimirum, τὸν ἐν τῇ τοιαύτῃ νήσῳ εὕρισκόμενον εἰς καθολικὴν κεφαλὴν κτλ.).

Qui librum efficiunt fasciculi quindecim (8 ternio, cett. quaterniones) in ang. inf. externo primae singulorum paginae graece subputantur, novissimo tantum excepto, quem, utpote scriptione vacuum, absque nota librarius reliquit. Fasciculis β', η' et ιβ' folium singulum inseritur, viri sancti, cuius insequitur ἡ λειτουργία, praebens effigiem, tribus coloribus (subfusco, nimirum, caeruleo atque rubro) ex antiquiore forma haud indiligenter expressam (ff. 13, 58^v, 92^v): s. Gregorii τοῦ Διαλόγου imago taeniam sustentat cum inscript. Δεσποτα παντοκρατωρ ὁ πάσαν τὴν κτίσιν ἐν σοφίᾳ δημιουργήσας (cf. Swainson, op. laud., p. 186). Tituli, rubricae quae indigitantur, fasciculor. notae numerales ubique rubro colore descripta, litterae autem grandiores et maximae (nec non illud ἐκφά(ν)ησ(ι)s, marginibus frequenter adpictum) flavo insuper tacta liquore. Ff. I^v-III. 13^v. 57^v-58. 91^v-92. 110^v-121^v pura, chartae autem 121 frustulum superat dum taxat. Officin. chartariar. insignia; ^a (ff. 1 + 8 ... 22 + 23) corona quinque floribus instructa, quam monogramma, ut vid., supereminet nescio quod, ^b (ff. 26 + 33 ... 75 + 78) galerus praelaticius cum desuper flore 7 folior. (proxime adcredit ad nr. 3411 ap. Briquet), ^c (f. 58) galerus alius (cf. Briquet nr. 3407), ^d (ff. 81 + 88 ... 109 + 110) galerus, cui subponitur littera L (fere ut ap. Briquet nr. 3440), ^e (ff. 115 + 120 et 116 + 119 + 117) galerus, cui superinponitur crux, additis litteris Z et R, quas inter linea surgit in stellulam radiorum sex desinens (cf. Briquet nr. 3515, qui tamen paullo minoris est moduli).

F. I superne inscribitur *Orationes et alia quae à Diacono / recitantur in divinis officijs*. F. III^v summo num. 1557. Codicem nota 1553 olim distinctum esse testatur index in libro Vat. lat. 7139 adservatus, f. 11^v: 1553. Λειτουργίαι τῶν ἁγίων πατέρων. Quod autem P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III* in *Revue des questions historiques* XLV (1889),

p. 191, contendit, librum nimirum ■ Conlegio Graecorum in Vaticanam Bybliotheam deferri potuisse, falsum est prorsus, illius enim nulla obcurrit mentio in pinace codicum quos Lucas Felicelli, Athanasiani phrontisterii procurator, Bybliothecae Vaticanae prae-positis tradere iussus est (cf. *Archivi Bybl. tomum* 11, ff. 261 sq.).

Tabulae ex ligno castaneae, fusco tergo signato contextae, bullarum fibularumque vestigia solum modo retinent, summum autem imumque dorsum corio rubro iam antiquitus reffectum.

1558. Saec. XVI, chartac., mm. 205 × 150, ff. III. 236, linn. 20-25 (plerumque 22).

Menaeum iunii, synaxariis ditatum cum vulgatis (cf. ex. gr. ed. Atheniensem a. 1904 typis P. P. Parasceuopuli impressam) plerumque consentientibus (cf. tamen ex. gr. ff. 71^v-73 de Anna eiusque filio <Iohanne> [14 iun.], inc. *Αὕτη ἦν ἐκ τῆς Ἑλλάδος, πόλεως Λαρίσσης· γονέων πενήτων, des. καὶ τῷ μοναχῷ ἐπευξάμενοι, τὰς ἀγίας αὐτῶν ψυχὰς, εἰς χεῖρας θεοῦ παρέθεντο*). Canones ab ed. Romana exsultantes obcurrunt: ¹ (ff. 11 ... 15^v) in s. Lucillianum (3 iun.), inc. *Λόγον δὲν ἐνόποιον ἐθνῶν*, sub eadem acrostichide atque in cod. Hierosol. s. Sabae 70 (cf. Papadopoulos-Kerameus, *Ἱεροσολυμιτικὴ βιβλιοθήκη*, II, p. 119), Iosephi; ² (ff. 43 ... 47) in s. Timotheum ep. Prusae (10), inc. *Τῷ ἀνατειλαντι ἑωσφόρον ἀστέρα* (cf. Crypt. Δ. α. IX, sub die XXIV mai, Rocchi 306); ³ (ff. 56 ... 60) in s. Onuphrium (12), inc. *Ἀγγλὴ τῆς τριφυγ-γούς· ἐλαμπόμενος ζωῆς* (cf. Crypt. Δ. α. XXIII et Δ. α. XXVII, Rocchi 324 et 328; nec non Hierosol. s. Sabae 70, Papadopoulos-Kerameus, II, 122); ⁴ (ff. 67 ... 75) in s. Methodium archiep. Constantinopolitanum (14), inc. *Ἐν νηστείαις ὅσιε· δουλαγωγῶν* (cf. Hierosol. s. Sabae 70, Papadopoulos-Kerameus, loc. cit.); ⁵ (ff. 87^v ... 93^v) in ss. Manuelem et socios (17), inc. **Ἀσώμεν <ἄσμα> πάντες τῷ κτίστη* (cf. Crypt. Δ. α. X, Rocchi 307, Andreae Caeci); ⁶ (ff. 129 ... 136^v) profestivus in s. Iohannem Baptistam (23), inc. **Ἐν ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς*; ⁷ (ff. 145^v ... 153) in eundem (24), inc. **Ἡ σιωπὴ τοῦ πρεσβύτου* (quo de v. enarrat. cod. 1547 ad nr. 21); ⁸ (ff. 155^v ... 165^v) in eundem (25), inc. **Ἀγγελὸν οὐράνιον ἐσχηκῶς* (cf. Palat. gr. 138, f. 156^v); ⁹ (ff. 183^v ... 188^v) in translationem reliquiarum ss. Cyri et Iohannis (28), inc. *Τῷ ἀναδίδξαντι ἐν τῷ κόσμῳ τοὺς ἀθλοφόρους*.

Scribae conplures (plus minusve rudi calamo) exaraverunt, quos singillatim laudare supervacaneum videtur. Fasciculos complectitur 30, quaterniones omnes, si 14 et 29 eximas, terniones: graecae notae, angulo sup. ext. primae unius cuiusque fasciculi paginae ab ipsis librariis adpictae, inde a <κε>, marginibus inmodice resectis, effluxerunt. Ultimi quaternionis folium octavum operculo post. int. glutine adhaerescit. Litterae maioris moduli ac maximi et notabilia minio descripta, inde vero a f. 171^v plerumque violaceo colore (litterae tamen initiales non nullae atramento vel rubro atramentoque delineatae,

ff. 177^v, 186^v, 191^v–192 etc.): ornamenta vel rubro (cf. f. 121^v) vel rubro nigroque. Officinar. chartariar. insigne saepissime occurrit, manus videl. cum desuper flore quinque folior., diversas litteras in diversis locis exhibens, puta (ff. 178 + 179) litteras GA (fere ut nr. 10750 ap. Briquet): sub libri autem fine (cf. ff. 224 + 227 et 225 vel 232 + 233 et 231) galerum praelaticium invenies, cui crux inpendit adceduntque litterae CB quas flos trium folior. supereminet. F. I–III^v. 231^v–233 et 234–236 scriptura vacant. Codicis sectio croceo liquore tineta.

F. 193 summo, m. saec. XVI ex., *R(eueren)do et Molto m(agnifi)co s(igno)r mio hono-r(an)do*, calami scil. temptamen. Id. id. f. 233^v + εὐλόγοι ἡ ψηχη μου τον κ(ύριο)ν, initium nimirum psalmi CIII.

Librum, in Athanasiano phrontisterio iam adservatum (teste pinace in Archivi Bybl. tomo 11, f. 261 «*Un'altro per Giugno*»), statim post syllogen illam Vaticanis aedibus invecam nota 1541 distinctum esse demonstrat index in cod. Vat. lat. 7139, f. 11^v (cf. P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III* in *Revue des questions historiques* XLV [1889], pp. 183 n. 1 et 191).

Integumentum corio fusco signato saec. XVII contextum exhibet in libri dorso notam 1558 auro inpressam.

1559 (olim. 1543). A. 1545 (f. 253), chart., mm. 210 × 145, ff. IV. 256, linn. 21–26 (plerumque 22).

Mena eum iulii synaxariis instructum cum vulgatis (prae oculis Atheniensem edit. habuimus a. 1904 typis P. P. Parasceuopuli excusam) uti plurimum consentientibus. Canones ab ed. Romana exsultantes de more laudabimus: ¹ (ff. 3 ... 9) in ss. Cosmam et Damianum (1 iul.), inc. *Τίς μὴ συγχορεύσει νοήτως*; ² (ff. 29 ... 36) in s. Martham, matrem s. Symeonis stylitae (5), inc. *Αἰεὶν ἐφιέμενος, Ιosephi*; ³ (ff. 29 ... 36^v) in ss. Stephanum et socc. (eadem die), inc. *Τῆς ἐκκλησίας ὁ φωστήρ*, Theodoti (ex acrosticho in theotociis), cf. cod. Crypt. Δ. α. XI (Rocchi 309); ⁴ (ff. 110 ... 115) in Patres qui conciliis universalibus I–VII interfuerunt (16), inc. *Οἱ ἐκ Νικαίας*; ⁵ (ff. 186^v ... 195) in s. Christinam (24), inc. *Χρησταῖς ταῖς ἐλπίσι, Ιosephi* (ex acrosticho *Χριστοῦ σε μέλπω τὴν ἐπώνυμον κόρην. Ἰωσήφ*), cf. cod. Crypt. Δ. α. XI (Rocchi 310); ⁶ (ff. 187–195^v) in s. Parasceven (eadem die), inc. *Ἑσκοτισμένην ἡδοναῖς*, cf. Crypt. Δ. γ. XII (Rocchi 372); ⁷ (ff. 204^v ... 211^v) in ss. Olympiaden et Eupraxiam (25), inc. *Σαρκὸς ἀσθενεία τὸν ἰσχυρόν*; ⁸ (ff. 244 ... 252) profestivum in processione s. Crucis (31), inc. *Σταυρὸς προερχόμενος*.

Die tertia et vicesima in honorem s. Phocae idem canon praescribitur atque ille quem recentiores edd. diei 22 septembris adsignant (cf. *Μηναία*, ed. Rom., α', pp. 222 ... 229).

Ff. 197–201^v martyrium inseritur s. Parasceves, inc. *Ἡ ἀρχὴ τῶν ἱαμάτων Χριστοῦ, καὶ τῆς ἀξιεπαίνου πολεμτείας*, des. *καὶ ἀντι αἵματος, γάλα ρυέν - μεθ οὐ (!), πρέπει πᾶσα δόξα κτλ.* (initium ut in cod. Paris. gr. 1604, f. 260, cfr. Catalogus codicum hagiograph. graecor. Bibliothecae Nationalis Parisien., edd. Hagiogr. Bolland. et H. Omont, p. 275).

Librarii duo exaraverunt (a ff. 1–29^v. 49–69^v, b cett.), quorum alter, absoluto codice, sic notavit (f. 253): *ἔτους ζω' γ'* (1545), *ἐν μηνὶ μαρτίου λα / ἐν πόλει Μισήνης*: — *ἔλεος τῷ γράφοντι κτλ.* atque inferius, litteris cryptographicis: *Γεώργης, Μπονκέρ* (جورج [abu Hayr], ut me humanissime certior fecit conlega R. D. A. van Lantschoot C. R. P.) *ἐν πόλει Κολοσσαῖς* (errore, ut vid., pro *ἐκ π. Κ.*), *ἐτελείωσα, τὸ παρὸν βιβλίον, δια ὁδοῦ* (sic! err. pro *ἐξοδους* [!]) *τοῦ εὐλαβεστάτου ἱερέως / παπά, κυρ Μανουηλ'* (sic!) *Ἀτζίδα* (nota in hoc alphabeto cryptographico ei respondere litterae ι et rursus). Codex, praeter binionem custodiae in locum initio positum, quaterniones complectitur 32, duplici serie distinctos, graeca scil. in ang. inf. externo primae unius cuiusque fasciculi paginae, arabica vero in ang. inf. externo postremae. Litterae grandioris moduli (quas librarius ipse rubricatori in margg. ext. singularum paginar. indicaverat, cf. ff. 139, 175 etc.), tituli, alia notabilia rubro vel (rarius) violaceo pigmento descripta, ornatus autem (cf. ff. 108, 117, 164 etc.) rubro nigroque. Chartarum quae vidimus insignia: * (in toto fere libro) manus diversae diversas litteras vel diversa signa in diversis locis exhibentes (flore tamen quinque folior. ubique superinposito), puta (ff. 1 + 8 et 3 + 6) litteras BRP (cf. Briquet nr. 10739), ^o (ff. 210 + 215 ... 249 + 253) in orbiculo ovalis formae, cui subsunt litterae Z (?) B, scutum gothicum, uti dicunt, aviculas tres bene ordinatas praebens, ex quo scuto avis maioris moduli capite (cui corona trium folior. inpendit) et collo eminet, rostro autem pisciculum stringit. Chartae II^v–IV. 253^v–256^v scriptione vacant. Folia complura quae atramenti acor terebrare coeperat charta flava translucida vel integre (ff. 25–27^v. 30–48^v. 252^{r-v}) vel ex parte dum taxat (cf. ff. 59^v. 121^{r-v} etc.) contexta. Libri sectura ornatu nunc prope evanido distincta.

F. I superne *Carisimo et amatissimo Laprese .... a Napoli*, probatio scil. calami. Eadem manu alia similia summis oris folior. IV et II adpinguntur. F. I dextrorsum *Jo Gionano Accitasso* (vel *Accitassa*), eiusdemque calamo f. II: *15562* (sic! pro *1562*) *In Modica agio datto p(er) quattro hiechi (?) scuti 24 ἐν* atque inferius *Molto mag(nifi)co signor mio hoseruandisimo signor nio* (sic! pro *mio*). / *quessto sara p(er) darui auiso come / stamo bene co(n) la gioto* (i. e. *l'agioto*, auxilio) *de Dio et.* Superius, ipsius, ni fallor, manu, *αυται ειμερε επιψεν ω θε(ε)ς* (an Ps. CXVII, 24?). F. IV^v superne, manu saec. XVI ex. + *εθήμεσις· δια τοῦς καλωγαῖρους· τοὺς / πατηγνῶταις (?)· Κλήμοις· ὑερομόναχός· / και ω ἡπο-τακτηκός του· δηάκος· του (πά, cancell.) / Μοιχάλη Καλοῦ· υἱός· του Βαρνάβα του γαμ/προῦ*, atque inferius 1543; quo numero, dein cancell., liber est distinctus statim post codices manu scriptos Athanasiani Graecorum conlegii in Vaticanum delatos, cf. indicem in Archiv. Bybl. tomo 11, f. 261 «*Doi altri per Luglio duplicati*» (noster videl. et nr. 1573).

De codice pauca tantum eaque mendosissima ap. Petrum Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III*, in *Revue des questions historiques* XLV (1889), p. 186 et ib. n. 4.

Integumentum simplici membrana vestitum praebet in dorso tesseras gentilicias Leonis XIII P. M. et Io. Ba. Pitra card. bybl. (1869–1889).

1560 (olim 1544). Saec. XVI in., chart., mm. 215 × 145, ff. IV. 173, linn. 22 (ff. 1-64^v) et 23 (cett.).

Menaeum augusti, synaxariis instructum (haud paucis tamen diebus vacantibus), in quo canones hosce in ed. Romana non obcurrentes invenimus: ¹ (ff. 3^v ... 10^v) in processione s. Crucis (1 aug.), inc. Σταυροῦ τῇ προόδῳ; ² (ff. 3^v-11) in ss. Machabaeos (eadem die), inc. Γηθόμενοι μέλψωμεν (sub acrost. Πόνους ἡρώς τῆς Σολομώνης σέβω· Νικήτας πένης, sed non omnia quadrant, tropariis non nullis vel omissis vel aliunde depromptis); ³ (ff. 27 ... 30) in s. Eudociam (4), inc. Φαῖδρος ἐξανέτειλεν (cfr. cod. Crypten. D. a. XII, Rocchi 311); ⁴ (ff. 32 ... 39) in profestum Transfigurationis D. N. Iesu Christi (5), inc. Ακτινοβολεῖν Χριστὸς ἐν Θαβώρ (sub acrost. Αἴγλη με Χριστέ λαμπρύναις τοῦ σοῦ φάους); ⁵ (ff. 32^v ... 40) in s. Eusignium (eadem die), inc. Ἐν τῷ φωτὶ κύριε τοῦ σοῦ προσώπου (sub acrost. Εὐσημον Εὐσίγνιον ἀθλητὴν σέβω); ⁶ (ff. 152 ... 157) in Decollationem s. Iohannis Baptistae (29), inc. Ποία σε γλώττη.

Additamenta fere coaeva iniciuntur hic illie marginibus (cf. ex. gr. ff. 12^v. 48^v-49 etc.).

Modo subflavo, modo subfusco pigmento a duobus, ni fallor, librariis exaratus (a ff. 1-60^v), quorum alter f. 165 notavit + τῷ συντελεστῇ, τῶν καλῶν θεῶ χάρις, Χριστέ παρράσχον τοῖς ἐμοῖς πόνοις χάριν· πρεσβείαις τῆς μητρός σου καὶ τῶν ἁγίων πάντων· μηνὸς αὐγούστου τοῦ νέου θείου / τέλος· εἴληφε τέλος ἡ παρούσα πικρίδα, διὰ χειρὸς ἐμοῦ τε, Νικολάου τοῦ πικελῆν· Ἀγιομανρίτον, τάχα καὶ διακόνον, / καὶ εὐχεσθαί μοι διὰ πολλῶν σφαλμάτων, οἱ ἀναγνώσται, τῆσδε τῆς βίβλου / ταύτης: — (cf. Vogel-Gardthausen, *Die griech. Schreiber*, p. 314).

Praeter binionem pro custodia initio compactum et folia quinque ipsa de causa in fine additos, codex fasciculos comprehendit 22 (10. 22 terniones, 19 binio, cett. quaterniones), in ora inf. primae singulorum paginae dextrorsum enumeratos, notae autem α'-ις' propter margines inmodice resectas omnino effluxerunt, aliae (δ' et θ') dimidia-tae sunt; adverte insuper fasciculos 18-22 (quamquam τὸ κείμενον lacunarum suscipione prorsus caret) nescio quo errore numeros prae se ferre κδ'-κε'. Litterae maioris moduli et notabilia rubro colore, ornamentum f. 1 rubro nigroque. Officin. chartariar. insignia: * (ff. II + III. 170. 172) manus cui superinponitur flos 6 folior., ^b (ff. 2 + 7 ... 57 + 64) al. manus cum desuper magno flore decem folior., ^v (ff. 66 + 71 ... 163 + 168) id. cum litteris AP; flore 5 folior. superinposito (cf. Briquet nr. 10730). F. 167^v scriptione vacat. Liber humore usuque alicubi male habitus (cf. ff. 40^v sqq.), orae laciniis chartaceis parum eleganter saepe relectae (cf. ff. 79. 85 sqq. etc.).

F. IV^v summo num. 1544 (linea deletus); qua nota liber signabatur statim post codices Conlegii Athanasiani Graecorum a Luca Felicelli, eiusdem procuratore, in Vaticanum delatos, cf. Archivi Bybliothecae t. 11, f. 261 « Un'altro (menaeum videl.) per Agostino ». F. I, inter calami temptamina sine pretio, his monoeondylium obcurrit Μονεμβασίας (semel cinnabari exaratum). F. II^v Τας ἐσπερυνας υμῶν ε<υ>χας προσδεξε ἀνὲ κ(ύρι)ε etc.,

initium scil. primi stichèri vesperarum primi toni (cf. *Οκτωηχος*, ed. Rom., p. [3]): eiusdem perquam rudi manu alphabeta non nulla f. III ibidemque illud + ἀναβαλλόμενος φῶς <ὡς> ἱματιον (Ps. CIII, 2). Aliae calami probationes ff. III^v-IV^v. F. 165^v superne, m. saec. XVI + ἀφιερώθ(η) ὁ παρὼν μὴν ὁ αὐγουστος, εἰς τὸν πανσέβαστον καὶ ἄγιον ναὸν τοῦ σ(ω)τήρ(ο)s ἡμῶν Ἰ(ησοῦ) Χ(ριστοῦ), τοῦ πικλῆν, Ἀντιφω/νητῆς διὰ συνδρομῆς καὶ ἔξοδαν (!) τοῦ μακαριωτ(ά)τ(ου) κυρ Ἀγγελεῖ, Χαλίλι (an خلیل [Halil], ut me monet conlega R. D. A. van Lantschoot C. R. P. ?), ὑπερ ψυχικῆς αὐτοῦ σ(ωτη)ρί(ας) καὶ τῆς συμβίου αὐτῆς Χριστοῦ δοῦλης, καὶ / τῶν τέκνων αὐτῆς καὶ εἰ τις τὸ ὑστερήσει ἀ/π αὐτὸν ἅγιον ναὸν, να ἔχει τὰς ἀρὰς τῶν / τῆς θεοφόρων π(ατέ)ρων, καὶ μετὰ τοῦ Ἰουδα / σχεῖ τὴν μερίδα. F. 166^v magnifico s(sign)or Francesco ni prego chi mi manta/ste pocu mirmigiuni Dio tu garde la nostra signoria non altro baso lo mano, atque paullo inferius, eiusdem calamo, Al molto m(magnifico) s(sign)or Il(lustri)s(sim)o Andria Aidonj. Ff. 167. 170-171^v calami temptamina variar. manuum. F. 168^v imagunculae duae rudissimae. F. 169^v superne ἕννος τῆς ὑπ(ερα)γ(ίας) θε(οτό)κου: + Μνήσθητι σ(ωτη)ρία(s) αὐτοῦργε ἡμῶν ὡς πρὴν χρώτων ἐκ παρθένου, troparium, ut vid., nescio quod. F. 172 ps. I, erroribus scatens, def. in vv. καὶ τῶν φυλῶν αὐτοῦ οὐκ ἀπώρῃσεν(ται) (v. 4); inferius, eadem manu, πῶλες ὕγῆς καὶ χαιρετῖσματα aliaque sine pretio. Idem vir f. 172^v hymnum cherubicum, qui dicitur, conscribavit, folio autem 173 psalmi I rursus initium exaravit.

Codicem paucis memorat, librarii subscriptionem adfert P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III*, in *Revue des questions historiques* XLV (1889), p. 189 et ib. n. 3.

Integumenti dorso ex corio rubro scutum imprimitur Pii IX P. M.

1561 (olim 1555). Saec. XVI, chart., mm. 233 × 172, ff. III. 11, linn. 27-30.

<Demetrii Pepagomeni> de podagra liber, sectionibus digestus cum editionum (ex. gr. cum Morellianae Parisiis a. 1558 excusae vel cum a Ioh. Stephano Bernard Lugduni Batavorum a. 1743 in lucem prolatae) haud semper congruentibus. Spatiis vacuis ad titulos excipiendos relictis librarius ipse, ut vid., sectionum notas numerales usque ad μβ' (quae ultima quintae et quadragessimae in edd. respondet) iniecit, nullo numero conclusionem (in edd. μς') distinxit, isti sectionem (μα') ab edd., quantum vidi, exsulantem subiunxit, inc. ὕστερον δὲ διὰ τὸ καταστεῖλαι τὰς χαλάσας φλέβας, des. κατὰπαῦσαι τοὺς ρευματίζομένους (praescribitur ὁ χυλὸς τῆς ἀγιάτου, h. e. *Achilleae agerati* Linn.).

Supplementa, conrectiones, varietates sive librarii sive aliorum calamo marginibus adpinguntur.

Uno constat senione quem duplex bifolium (custodiam propter) amicit, at huius chartae extremae libri operculis internis glutine adhaerescunt. Ornamentum titulo inpositum rubro colore, litterulae quibus initia sectionum distinguuntur rubro, sed postea violaceo superlita pigmento. Officinar. chartariar. insignia (ff. III + 9. 1 + 8. 3 + 6) arcuballista cum sagitta, circulo inclusa (fere ut nr. 759 ap. Briquet), in foliis

additis (cf. I + 11) duae sagittae decussatae (cf. Briquet nr. 6269, qui tamen minoris est moduli et multo antiquior). Folia plurima (3 sqq.) blattarum morsiunculis circa margines internos adrosa. Chartae I^{r-v}. II^v. 10^v-11^v purae.

F. II superne libri numerus antiquior 1555, linea deletus (id. id. f. III medio); paulo inferius, m. <L. Allatii>, notatur *Anonymi tractatus de Podagra*. F. III^v summo titulus *Ψελον περί ποδάγρας*, litt. quadr., quem duplici linea delevit, ut opinor, Allatius ipse, cuius in dissertatione De Psellis etc., Romae 1634, pp. 59 sqq., tractatulum nostrum a Psello abiudicandum primum ostenditur.

Librum tantum memorat P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III* in *Revue des questions historiques* XLV (1889), p. 191.

Tegumentum ex membrana *idioχρώμω* flexibili.

1562 (olim 1548). An. 1318 (f. 140^v), membran. (ff. 119-120 chart.), mm. 227 × 158, ff. I. 143, linn. plerumque 10.

Octoëchus notatione musica instructus: ¹ (ff. 1-99^v) unius cuiusque toni ^a (ex officio vesperarum sabbati) stichèra *ἀναστάσιμα* (absque notis musicis) et *ἀνατολικά*, ^b (ex officio aurorae diebus dominicis) *ἡ ὑπακοή*, οἱ ἀναβαθμοί, stichèra *ἀνατολικά* eis τοὺς αἶνους, τὸ ἀλληλουϊάριον (i. e. versus selecti e psalmis 17. 19. 30 [θ' cod., err.] 44. 88. 90. 91. 94) nec non alia stichèra *ἀναστάσιμα* diebus dominicis vespere canenda, puta (prò 1° tono) *Ὁ σταυρον εκουσιως* (v. *Ὁρολογιον συν θεωι αγωι κατα την εκπαλαι ταξιν ... του της Κρυπτοφερρης μοναστηριου κτλ.*, Romae 1677, pp. 629-634); ² (ff. 99^v-110^v) 11 *ἑωθινά*, *ποίημα Λέωντος δεσπότης* add. cod. (folio uno inter 106 et 107 amisso, conclusio sexti, septimum et octavi maxima pars desiderantur, a vv. <αυ>-τοῖς προσκυνουμέν ad vv. μεθ' ἧς αξιωσον, cf. *Ὀκτωηχος*, ed. Rom. 1886, pp. 147 lin. 13 ... 148 lin. 17 vel *Horologium Cryptense* supra laud., p. 79 linn. 3-3 a. i.); ³ (ff. 111-112^v) τὰ θεοτοκία pro uno quoque tono pone stichèra κατ' ἀλφάβητον, quae dicuntur, vesperarum sabbati sub finem canenda, primum inc. *Ἰδου πεπληρωται ἡ του Ησαΐου* (*Ὀκτωηχος*, ed. Rom. cit., p. 4); foliis tamen duobus post 112 deperditis, theotocia inde a vv. *πρεσβευειν, του λυτρωθηναι* (in tertio tono, v. *Ὀκτωηχος*, p. 33 lin. 6 a. i.) effluxerunt; ⁴ (ff. 113-140) post conclusionem nescio cuius troparii (<πρεσβευ>σατε προς κυριον· ειρηνην τω κοσμω δωρησασθαι και ταις ψυχαις ημων τω μεγα ελεος) <δόξαι variis hebdomadae diebus, diebus festis etc. secundum morem Cryptensem vesperarum vel matutini in officiis canendae>, prima inc. *Οπου επισκιασει η χαρις σου αρχαγγελε* (*Horologium* laud., p. 161), ultima vero *Συ ει ο θεος ιμων· ο εν σοφια* (ib. 163: ceteras maximam partem ib. invenies, pp. 83-87 et 161-182, ordine tamen diverso, non nullae in menaeis leguntur, ex. gr. (f. 116^v) *Πετρε κορυφαιε των ενδοξων αποστολων*, cf. *Μηναια*, ed. Rom., v. ε', p. 388, vel (f. 124) *Σταυρε*

του Χριστου· χριστιανων η ελπις, id. v. ζ; p. 295). Adverte insuper, folio uno post 118 amisso, quod conclusionem τῆς δόξης Ὁν αποστολων τον χορον' (Horol. laud., p. 162) exhibebat, nescio quem saec. XV chartas duas paullo minoris moduli (119–120) inseruisse et in priori ipsum στιχηρὸν εἰς τοὺς ἁγίους δώδεκα ἀποστόλους (absque tamen notis musicis) totum subfecisse.

F. 141^{r-v}, manu saec., ut vid., XV, insertum <τὸ ἀλλη(λουι)άριον> τοῦ ἀχράντου σώμα καὶ αἷμα (sic!), i. e. Ο τρογον μου την σαρκα κτλ. (Ioh. VI, 56 et 55).

Ff. I et 143 ex alio codice musico saec. XIII–XIV decerpta nostroque custodiae in locum adsuta continent: * (f. I) illud vulgatissimum [Εἰ]δωμεν τὸ φῶς [τὸ ἀ]ληθινόν ex liturgia s. Iohannis Chrysostomi (propter atramentum evanidum nec non suprascriptas adnotatiunculas plura legi nequeunt), (f. 142^{r-v}) <τὸ στιχηρὸν ἰδιόμελον> Εἰσερχομενου σου κυριε ex officio vespertino sabbati Palmarum (Τριωδιον, ed. Rom. 1879, p. 604). Folio IV m. saec. XV inscripsit <τὸ φωταγωγικον τοῦ σταυροῦ: τῇ δ' καὶ τῇ ζ, inc. Σταυρὸς ὁ φῆλαξ πάσι<s> τοῖς οἰκουμένοις (Ωρολογιον το μεγα, ed. Rom. 1876, p. 54) nec non theotocium Ἡμοῖς ἐν σὺ καυχόμεθα (ib.).

Fusco pigmento (non nullibi pallescente) descriptum efficiunt fasciculi 18, quaterniones omnes (si 13 excipias, quinionem), in 14 tamen et in 15 bifolium externum excidit, in 18 chartae 6 et 8 desiderantur, ceteras autem plane dissolutas, inprobe dispositas cumque folio pro custodia in fine addito (nunc 143, antea 142) perperam compactas, priori ordine conglutinandas, folium illud ultimo loco restituendum curavimus. Fasciculi duplici enumeratione (ipsius librarii manu, ut vid.) distinguuntur, graeca nimirum et latina, quarum altera primae singulor. paginae angulo sup. ext. inscribitur (notae ις'-ιη' minio exarantur), altera, margini inf. ultimae unius cuiusque fasciculi sinistrorsum adpicta, numerum insequentis fasciculi notis romanis exprimit; utraque tamen, sive glutinatoris forfice sive pigmenti decoloratione sive foliorum detrimento, iacturam passa est, ut in illa ι'. ιδ'-ιε' effuxerint, ιβ' dimidiata sit, δ'. ζ'. η' prope evanuerint, in hac vero II. XV–XIX desiderantur, III–VIII anputatae sint, V vix cernatur. Tituli, notabilia, musicae interdum notae cinnabari, ornatus et litterae maximae plerumque cinnabari (ff. 1. 11. 22^v etc.), sed alicubi subfusco quoque pigmento delineantur (ff. 49. 99^v etc.).

F. I, praeter conscribillationes absque pretio, notatur superne, m. <Gasparis Viviani>, ep. Anagnini (de quo cf. enarrationem codicis 1497): *Librum quem mihi D. Dionisius (!) / donavit ego Coll(eg)io Greco(rum) (!) dono* (cf. indicem codicum graecorum quos Lucas Felicelli, Athanasiani phrontisterii procurator, Bybliothecae Vaticanae praepositis tradere iussus est, in Arch. Bybl. t. 11, f. 261 « *Dui libri di Canto greco, con note musicali alla greca* » [alter est cod. 1606, cuius enarrationem vide]); ib. inferne codicis num. antiquior 1548 bis obcurrit, linea deletus, nec non inscriptio *Libro di musica*. F. 140, opere absoluto, notavit librarius (litt. rubris) δὲς Χ(ριστ)ὲ τοῦ γράψαντος πταισμά/των λύσιν nec non σωσόν με Ἰησον, cuius invocationis litterae σταυροειδῶς disponuntur. Post versiculos illos ὡς περ ξένοι χαίρουσι ἰδεῖν πατρί/δα etc. pergit librarius in pag. aversa δόξα σοι ἁγία τριάς ἁγία τριάς βοήθ(ει) μοι / τῷ σῶ δοῦλ(φ) Νήφων(ι) ἀμαρτωλ(ῶ) / ἐγρά(φ)η τῷ παρὸν

βιβλιδίτιζιν διὰ χειρὸς καὶ συνδρομῆς καὶ οἰκοδομῆς τοῦ ταπινού· μοναχοῦ (ᾱ): τάχα / καὶ διάκονον τὸν βαθμόν, Νήφωτος ἁμαρτωλ(ού) / μον(α)χοῦ δὲ τῆς περιβλέπτου μονῆς τῆς / ὑπεράγιας θε(εο)τόκου τῆς Κρηπτωφέρρης (cf. Vogel-Gardthausen, *Die griechischen Schreiber* etc., p. 334): — ἀδε(λφοί) καὶ π(ατέ)ρες ὑμεῖς οἱ μέλλοντες (secundum λ atramento exaratum ac fortasse alia manu) ἀναγινώσκιν· βλέποντες τὰ σφάλματα διὰ τὸν / κ(ύριο)ν εὐχαισθαι καὶ μὴ καταράσθαι ὅτι καὶ / ο γρά(φω)ν παραγρά(φ)η ἔτος ,ζω̄κς (= 6826) ἰνδ(ικτιώνος) ᾱ / μη(ν) ἀπρηλλ(ίφ) eis τ(ὰ)ς δ̄. F. 141^v inferne, m. saec. XV, initium epistulae pro feria tertia XIII hebdomadae usque ad vv. οτι την μεν <παράκλησιν> (II Cor. VIII, 16-17); an reliqua cum folio deperdito inter 141 et 142 perierunt? Eadem manus f. 142 imo psalmum 109 latine sed graecis litteris transscribere coepit: δῆσητ δόμηνους δόμοινο μεο κτλ. Ib. reliquam paginam inplet adnotatio diligentissime abrasa, quam ne chemica quidem arte in subsidium vocata resuscitare contigit πρωτων / ἐγὼ [ἀ]δε[λ]φος ..... [τ]οῦ ἁγίου et (hic illic) aliae paucae litterae, quarum sensum elicere haud valui. Idem monachus, ut vid., f. 142^v inf. initium conscribillaevit evangelii s. Iohannis atque inferius Εἰ[ω] ἀδελφος. φρατε Πετρο ..... δαβι. Ib. superne nescio quod troparium notis musicis instructum tegunt maximam partem excerpta tria e Psalmorum libro, manu perquam rudi exarata: Κατατροιφύσων τοῦ κυρίου καὶ δοεῖ σὴ στοιμάτα (Ps. XXXVI, 4) κτλ. F. 143^v imo al. manus initium psalmi XXI (vv. 1-2) iniecit.

Codicem breviter descripsit hierom. L. Tardo, *I codici melurgici della Vaticana* etc. in *Archivio storico per la Calabria e la Lucania*, I (1931), p. 244 (ubi non recte anno 1218 tribuitur), memoravit dum taxat P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III* in *Revue des questions historiques* XLV (1889), pp. 183 n. 1, 191 et ib. n. 3.

Integumentum rubro tergo vestitum praebet in dorso tesseras gentilicias Pii VI P. M. et Fr. Xav. de Zelada card. bybl. (1779-1801).

1563. Saec. XVI in., chart., mm. 220 × 159, ff. III. 113, linn. 23-26 (uti plurimum 24).

1 (ff. 2-94) Eustathii vel Eumathii Macrembolitae de Hysmines et Hysminiae amoribus libri I-XI, sub eadem inscriptione atque in codd. classis θ (cf. I. Heilberg, *Eustathii Macrembolitae protonobilissimi de Hysmines et Hysminiae amoribus libri XI*, Vindobonae 1876, p. XLVIII), praemisso autem (f. 1^v) titulo longiore ut in libris manu scriptis classis ι (cf. Hilberg, ib.). Praecedunt (f. 1-1^v) versus in amorem 1-25 (Heilberg LXXXVII-LXXXVIII).

Lemmata, conrectiones, subplementa, sive ipsius librarii manu sive aliorum (cf. ex. gr. ff. 14. 15^v. 19^v etc.) frequenter oris inscribuntur.

2 (ff. 96-111) Marini Falieri historia <et somnium>, ἱστορία τοῦ κρητὸς Φαλιέρου εὐγενοῦς ἐρωτικάι ὑποθέσεις κτλ. cod. (vv. 1-57 et 685-696 ed. e cod. Ambr. Y 89 sup. E. Legrand, *Bibliothèque grecque vulgaire*, II, pp. LXII-LXIV, conclusionem vero ibid. deficientem e libro Neapol. III 27 subplevit J. Schmidt, *Ποίημα ἀνέκδοτο τοῦ Μαρίνου Φαλιέρη* in *Δελτιον της ιστορικης και*

εθνολογικῆς εταιρίας τῆς Ἑλλάδος, 4 [1892], p. 292 s.: de auctore cfr. K. Krumbacher, *Gesch. d. byzant. Literatur* 2, p. 821, ac praesertim A. Scrinzi, *Poesie inedite di Marino Falieri* in *Atti del R. Istituto Veneto di Scienze, Lettere ed Arti*, LIX, II [1899-1900], pp. [253]-264).

Praeter tria folia initio, in fine duo custodiae loco addita, fasciculi decem obcurrunt (2-7. 9 seniones, 8 quinio, 1 septenio [cuius folium 13 excisum est], 10 ternio [huius ultima charta effluxit]): qui fasciculi in ang. inf. ext. primae et in ang. inf. int. ultimae singulor. paginae subputati sunt, sed oris ab improvido bybliopego altius resectis notarum vestigia dum taxat hic illic supersunt (cf. ff. 13^v, 49^v, 74 etc.). Tituli, lemmata, animadversiones, litterae initiales atque grandioris moduli rubra (a f. 71^v ad 94^v et a 103^v ad 111 tituli atque litterae maiores violaceae), ornamenta vero titulis inposita — rudi calamo descripta — vel rubro et subfusco (f. 2) vel rubro, fusco atque violaceo colore (f. 96) lincta. Officinar. chartariar. insignia: ^a (in toto fere libro, ex gr. ff. 19 + 20 et 17 nec non 31 + 32 et 30) basiliscus litteraeque ZM (nullum ab hoc forma magnitudineque propius distantem invenire contigit ap. Briquet, cf. nn. 2617-2726); ^b (ff. 110 + 111) sagittae duae decussatae, quas inter linea surgit in stellulam radior. sex desinens (cf. Briquet nr. 6289, qui tamen differt). Chartae Ir-v. 95^{r-v}. 112. 113^{r-v} descriptione carent.

Ff. II et 112^v calami temptamina et aliae sine pretio conscribillationes. F. III summo τὸ παρὸν βιβλίον κτῆμά ἐστι Ἀνδρονίκου Νοταρίου / καὶ τῶν φίλων αὐτοῦ: quam possessionis notam nescio quis iterare coepit in marg. sup. f. II^v. F. III^v superne 1563. / *Eustathij Philosophi de Amore Hismenes et / Hismenij lib. 11. / Phalieri Cretensis Amatoria*, m. (L. Allatii). Folii 111^v summo margine 1546 aucto / 19 / 19 conr. ex 7), nescio cuius manu.

Tegumentum prasina membrana vestitum exhibet in tabulis tesseras gentilicias Urbani VIII P. M. et Francisci Barberini card. bybl. (1626-33), in dorso apes Barberiniana quattuor inprimuntur: ligaminum reliquiae tantum modo superant.

1564 (olim 1508). Saec. XVI, chart., mm. 222 × 157, ff. II. 111, linn. 21.

I s. Iohannis Chrysostomi de sacerdotio (ff. 1-10^v) lib. I, περὶ τοῦ, ὅτι πολλοῦ μὲν ἀξιώματος, δύσκολον δὲ ἐπισκοπεῖν, τῶν εἰς ἔξ, λόγος πρῶτος cod. (P. G. 48, [625]-632), (ff. 10^v-20^v) lib. II (ib. 632-640), (ff. 20^v-44) lib. III (ib. 639-660), (ff. 44-58^v) lib. IV (ib. 659-672), (ff. 58^v-65) lib. V (ib. 671-678), (ff. 65-82) lib. VI (ib. 677-692), cuius in fine notatur litteris rubris Ιω. Χρυσοστόμου λόγων ἔξ, πρὸς ἐγκαλοῦντα, ἐπὶ τῷ διαφυγεῖν τὴν ἱερωσύνην, τέλος.

Singuli libri capita conplectuntur 6, 7, 18, 7, 7 et 13, uni cuique libro (primo tantum excepto) praecurrit contentorum indiculus. Chrysostomi Basilique nomina saepe numero omittuntur.

2 (ff. 85–109) Nicephori Blemmydae oratio de regiis officiis (P. G. 142, 612–657).

Scripturarum exempla duo, non autem, ut mihi quidem videtur, duae manus distinguuntur, alterum a f. 1 ad 82 alterum ab 85 ad finem, utrumque politum nitidumque. Fasciculi 14, quaterniones uti plurimum (1. 7 quinionones, postremus binio), ad ang. inf. ext. primae singulor. paginae usque ad ipsius librarii manu signati; qui primum insuper vel prima verba unius cuiusque fasciculi ad calcem superioris paginae drecte notavit. Tituli, litterae initiales atque maioris moduli, capitum numeri, conlocutorum nomina rubra. Officinar. chartariar. insignia: ^a (ff. 1 + 8, 3 + 6; 10 + 17, 12 + 15; 21 + 22, 29 + 30 etc.) aquilae singulae circulo inclusae, quem corona trium folior. supereminet, forma et magnitudine inter se discrepantes (cf. Briquet nr. 207); ^b (ff. 36 + 39) littera M scuto inserta cui stella sex radior. inpendit (cf. Briquet nn. 8390–92); ^c (ff. 109 + 110) rhombus curvilineus, in quo stellula radior. sex, circulo inscriptus (cf. Briquet n. 6097). Chartae IV–II^v. 82^v–84^v. 109^v–111^v scriptione vacant.

F. I index latinus, cui subest (al. manu perscripta) nota *Colleg. Graec. Catal. Inscript. biblio.*: F. 1, in ora inf., siglum sigillumque ipsius conlegii Athanasiani. Librum numero 1598 distinctum esse statim post codices Athanasiani phrontisterii in Vaticanas aedes invecos testatur index in cod. Vat. lat. 7139, f. 3^v.

Tegumentum simplici membrana obductum praebet in dorso tesseras gentilicias Pii IX P. M. et Io. Ba. Pitra card. bybl. (1869–1889).

1565 (olim 1509). Saec. XVI, chart., mm. 223 × 168, ff. IV. 152, linn. 24.

Origenis Philocalia, omisso prologo, contentorum vero indice ante protheoriam 'Εκλογὴν ἢ παροῦσα περιέχει βιβλος nec non epistulam <S. Gregorii Nazianzeni> 'Εορτὴ καὶ τὰ γράμματα conlocato (ed. J. A. Robinson, Cambridge 1893, pp. 4, 10–6, 27; [1], 1–14, [7]–256): adverte insuper ob folior. ordinem in archetypo turbatum easdem in textu perversiones obcurrere atque in codd. AC editionis laud. (cf. adparatum criticum ad pp. 244, 15; 249, 4; 250, 1; 245, 13).

Illa ση(μείωσαι), ὄρα, ὥρ(αῖον), ipsius librarii manu, saepe marginibus adpinguntur.

Adcedunt (f. 150) ἱαμβοὶ <12>· εἰς τὴν τοῦ Ὀριγένους βιβλον, inc. Εἰ μὲν θέλης ἄνθρωπε θαυμάζειν βίον, des. ρανίδες ἀγναὶ μυστικῆς, εὐωδίας (quattuor priores in ed. supra cit., p. xxii).

Praeter chartas tres custodiae in locum initio additas, cum saec. XVII liber, iam tum Vaticanus, conglutinatus est, fasciculos invenies 20 (1 [ff. IV–2] binio, in quo primum folium desideratur, ceteri quaterniones, sed ultimi ultima charta excidit, paenultima operculo post. int. adglutinatur): qui fasciculi (binione illo tantum excepto) in ang. sup. ext. primae atque in ang. inf. ext. novissimae singulorum paginae ipsius librarii manu subputati sunt, sed codice incaute demarginato numeri fere ad unum effluxerunt.

runt, superant enim α' , β' et ζ' dum taxat (cf. ff. 10^v, 11 et 51), primum autem vel prima verba unius cuiusque fasciculi, quo modo scribae ad calcem superioris paginae derecte ad marginem interiorum notare consueverant, decurtantur obque codicem arcte compactum vix dispici queunt (cf. ex. gr. ff. 18^v, 26^v etc.). Litterae maiores et maximae, capitulum tituli, ornamentum (f. 1) litteras ΓB (i. e., ni fallor, $\Gamma[\acute{\alpha}\sigma\pi\alpha\rho\omicron\varsigma]$ $B[\beta\iota\alpha\nu\omicron\varsigma]$, v. infra) concludens, omnia rubro colore descripta, hodie plus minusve evanido. Officinae chartariae signum nullum nullibi obcurrit. Libri sectura croceo liquore tincta. F. IV–III^v. 150^v–152^v vacua.

F. I nescio quis notavit *Greco*. F. IV summo 1565 (5 ex cour.), inferius notae antiquioris 1509, folio praecedenti nunc deperdito (cf. supra) iam inscriptae, vestigium inpressum (cf. cod. Vat. lat. 7139, f. 3^v). Ib. *Origenis / philocalia / A. Maius*, iterum num. 1565 et conscribillationes absque pretio. F. IV^v superne *Gregor(um) Coll(eg)io Romae / Gasp(ar) Vivianus Vrbinas / Ep(iscop)us Anagninus* (quo de vide sis P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III*, in *Revue des questions histor.* XLV [1889], pp. 180 et 187 sq. nec non C. Korolevskij, *Les premiers temps de l'histoire du Collège grec de Rome [1576–1622]*, in *Stoudion* IV [1927], p. 90 et ib. n. 3) / dono dedit. F. 1, in ora inf., siglum sigillumque conlegii Athanasiani. F. 150, post iambos illos in Philocaliam, notavit librarius litt. rubris τέλ(ος), τοῦ παρόντ(ος) βιβλίου, / γραφέν ὑπὸ ἱερέως, Νικήτα Κορογονά: (idem, ut vid., alium codicem, nunc Barocc. 176, anno 1562 absoluit, cf. Vogel-Gardthausen, *Die griech. Schreiber* etc., p. 335, unde veri simillimum fit nostrum inter annum 1556 et 1579 pro Gaspare Viviano, tunc temporis Sithiensi antistite Nicetam in insula Creta transscripsisse eiusque nominis cognominisque graece redditorum litteras initiales ornamento in capite libri inseruisse.

Codicem breviter descripsit P. Koetschau, *Die Textüberlieferung der Bücher des Origenes gegen Celsus* etc., in *Texte u. Untersuchungen* VI (1891), Heft 1, pp. 109 sq., memoravit dum taxat P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III*, in *Revue des questions historiques* XLV (1889), p. 188: qui librum saec. XV exeunti vel XV–XVI perperam adscripserunt.

Tegumentum membrana purpurei coloris nunc pallescentis XVII saec. vestitum exhibet in summo dorso num. 1565 auro inpressum (6 conr. ex 7).

1566 (olim 1510). A. 1329 (f. 220), chart., mm. 215 × 141, ff. IV. 224, linn. 23.

1 (ff. 1–34^v) Epanagoges tituli I–IV. VI–IX. X (sex capita dum taxat, quae in ed. infra laudanda respondent capitibus β + schol. α . γ' . η' + schol. b . θ' – $\iota\alpha'$). XI (omisso c . η'). XIII (in cod. [f. 24^v] inscribitur τίτλος $\bar{\iota}\beta$), cc. α' – η' + schol. α . θ' – $\iota\zeta'$ + schol. b . $\iota\zeta'$; quibus adcedunt <ex titulo XIX> cc. α' + schol. α . β' usque ad vv. τὴν προγαμαίαν λαμβάνει δωρεάν + schol. c usque ad vv. καὶ τὸ λοιπὸν ἡ μήτηρ (ed. C. E. Zachariae v. Lintgenhal, *Collectio libror. iuris Graeco-romani ineditor.*, Lipsiae 1852, pp. 65 ... 127, 11). Inscriptionis ad instar praemittuntur (f. 1) iambi quinque Ἐκ τοῦ προχείρου τούσδε τοὺς τίτλους νόμου (litt. maiusc.) κτλ., ut in

cod. Laurent. plut. LXXX, 6 (ed. Bandini III, col. 179 nec non Zachariae v. Lingenthal, *Ὁ προχειρος νομος*, Heidelbergae 1837, p. xcvi), qui titulum delectum a codicis nostri parum diversum complectitur (cf. Zachariae, ib., pp. xcv-xcvi).

2 (ff. 35-156) Prochiron impp. Basilii, Constantini et Leonis (cfr. Zachariae v. Lingenthal, *Ὁ προχειρος νομος*, pp. [3]-258), non nullis interdum praetermissis, pluribus additis, quae singula recensere nostrum non est; exempli tamen gratia quae titulis X et XXI inseruntur ab editis aliena memorabimus, i. e. in priori (ff. 67^v-68) capita quattuor (ιδ'-ιζ'), quorum primum inc. *Ἐὰν ὁ ἀνὴρ δωρηράμενος τελευτήσῃ* (Epanagoges tit. XX, c. γ'), ultimum vero *Ἐὰν δὲ τῆς γυναικὸς ἀγορασάσης* (ib., c. ις'), in altero (ff. 93^v-94) tractatiunculam *περὶ διάνεμήσεων*, octo excerpta non enumerata perstringentem, inc. *Καὶ ἴσθι ὅτι οὐ μέσον δι' ἑαυτοῦ*, des. *ἡ διαθήκη αὐτοῦ* (huius modi, cave, additamenta nihil prorsus commune habent cum Prochiro aucto quod *κατ' ἐξοχὴν* indigitatur, ed. Zachariae v. Lingenthal, *Ius Graeco-Rom.* III). Adverte insuper pone titulorum indicem inici (ff. 39^v-40) novellam (?) illam de iudicibus qui praeter legem sententiam ferunt (*νόμος κατάκρισις ἐκ*) *τεθεῖσα ὑπὸ τῶν φιλεῦσεβῶν βασιλέων ἡμῶν* (cod.), quam legere est apud Zachariae v. Lingenthal, op. cit., n. cxvi, p. 223, vel in Harmenopuli Hexabiblo, ed. Heimbach, p. 8.

3 (ff. 156^v-166^v) *Νόμος γεωργικός* (κατ' ἐκλογὴν βιβλίου· τῆς θείας λήξεως *Ἰουστινιανοῦ βασιλέως* add. cod.), in cc. ιγ' digestus, ex quibus α'-πε eodem fere ordine se se excipiunt atque in huius legis memoria a Waltero Ashburner edita, nimirum α'-ζ'. η'-ξ'. θ'-ια'. ιγ'. ιβ'. ιε'. ιδ'. ις'-ιθ'. κα'-κβ'. κ'. κγ'-λ'. λβ'-λγ'. λα'. λδ'-ν'. νβ'. να'. νγ'-πε' (cf. W. Ashburner, *The Farmer's Law*, in *The Journal of Hellenic Studies* XXX [1910], pp. 97-108), capita vero <πς'>-ιγ' in seriori recens. ab Heimbachio publici iuris facta respondent titulis capitibusque E 3. A 17. Z 5-6. I 2, 10, 5 et 11 (cf. G. E. Heimbach, *Const. Harmenopuli manuale legum sive Hexabiblos cum appendicibus et legibus agrariis*, Lipsae 1851, pp. 832 ... 850). Praecedunt (f. 156-156^v) versiculi *νόμον θεὸς δέδωκεν, ἀνθρώποις πάλαι· / ὅπως ἀτασθαλῶν* (l. ἀτασθάλων) *γέ παύσοιτο βλάβη*.

4 (ff. 166^v-176^v. 186-220) <Michaelis Attaliatae operis de iure sive pragmaticae> tituli Α'-ΛΕ' (prohoemium omittitur), des. in vv. *καὶ τρίτον, χειροκοποῦνται* (Io. et Pan. Zepoi, *Ius graecoromanum*, VII, Athenis 1931, pp. [418] ... 468, 7), deficientibus illis *τοιαύτη ὑπουργία — ἀργυροπράται δὲ καὶ ἔμποροι* (ib. 426, 7-434, 9 a. i). Capita *περὶ βαθμοῦ συγγενῶν καὶ ἀγχιστῶν* et *περὶ ὑπάρξεων μητρικῶν* inseruntur titulo ΚΓ' post vv. *περίληφθεῖ· δημεύ-*

ται (ib. 444, 3; in ed. eadem leguntur in tit. *KH'*, pp. 448, 3 a. i.-451, l. ima), plane omittuntur in tit. *KΓ'* capita *θ'-κδ'* (ib. 444, 4-445, 6), in *Λ'* cc. *θ'-ιγ'* (περὶ καταχρήσεων καὶ νομῶν, pp. 454, 1-455, 13) et in *ΛΓ'* cc. *γ'-κα'* (περὶ προξεντικῶν κτλ., pp. 458, 1-459, 24). F. 166^v imo nescio quis (an. saec. XV-XVI?) notavit πόνημα Μιχαὴλ ἀνθυπάτου καὶ κρίτου (!) τοῦ Ἀταλιώτου, idemque ad calcem folii 176^v admonuit λείπει τετράδιον· *κγ'*: — καὶ πρῶτον φύλλον τοῦ τετραδίου· *κδ'*: (eadem recentior manus paullo inferius iteravit).

Fasciculi, numero 23, quaterniones sunt omnes (novissimo solum modo excepto, ternione, cuius hodie folia 5-6 desiderantur), primus tamen quaternio ternione re vera ac bifolio efficitur, tertius et vicensimus primumque insequentis fasciculi folium effluerunt (v. supra): hi fasciculi graecis notis numeralibus orae inf. primae singulor. paginae dextrorsum adpictis (ipsius librarii manu) distinguuntur. Litterae maiores et maximae, tituli, ornatus (cf. ff. 1. 35. 156), capitum denique numeri rubro colore descripta. Chartae I-IV. 221-224 custodiae in locum additae, cum liber, iam tum Vaticanus, saec. XVII compactus est, scriptione carent, f. 220^v pariter vacuum. Officinar. chartarior. insignia: ^a (ff. 3 + 4 ... 28 + 29 ... 92 + 93 ... 212 + 213) littera A de filo in laqueum superne desinente pendens (fere omnino ut nr. 7921 ap. Briquet), ^b (ff. 121 + 128 ... 132 + 133 ... 156 + 157 ... 161 + 168) porta arcuata pessuloque instructa (nullo in loco similem reperire contigit), ^c (ff. 169 + 176 ... 204 + 205 ... 219 + 220) circuli duo cruce divisi (omnino ut nr. 3204 ap. Briquet). Codex umore (cf. ff. 121 sqq.) teredineque (cf. ff. 99 sqq.) non nihil laesus, scriptio tamen, praeter ultimum folium, ubique integra. Libri sectio flavo colore lita.

F. 1 summo *Collegij Graecorum*, dextrorsum 1510, nota videl. antiquior (qua codex insignitus est statim post libros Athanasianos manu scriptos Vaticanis *κειμηλίοις* adstructos), in recentiorem 1566 conrecta. Ib. ornamento superinponitur pia scribae invocatiuncula + Χριστὲ προηγού τῶν ἐμῶν πονημάτων, litt. rubris. F. 220, transscribendi munere absoluto, notavit librarius rubro caractere τῷ δὲ θεῷ ἡμῶν ὃ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας, τῶν / αἰῶνων ἀμήν: — δόξα σοι ὁ θεὸς· δόξα σοι· / δόξα σοι ἁγία τριάς: τῷ ἔχοντι καὶ γράψαντι Χριστὲ μου σῶσον: ἔτους ,ζωλῆ' (1329): / μηνὶ σεπτ(εμβ)ρ(ίῳ) ἡμέρα τοῦ αὐτ(οῦ) σεπτ(εμβ)ρ(ίῳ)· ἡμέρ(α) ε' : ὥρ(α) ι': — / ἰνδ(ικτιῶνος) ἡγ': —, atque inferius, atramento, + ἡ βίβλος αὐτῆ, μοναχοῦ Κυρίλλου· καὶ / οἰκονόμος τοῦ ἁγίου Νικολάου τῆς Καμινικείας (procul dubio slav. *Kamenítsa*, sed de quo huius nominis pago agatur satis non liquet, cf. ex gr. P. N. Papageorgiou, *Αἱ Σέρραι* κτλ., in *Byz. Zeitschr.* III [1894], p. 289 et ib. n. 1).

Codicem obiter memoravit, librarii subscriptionem (ex parte) nec non possessionis notam supra relata edidit P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III* in *Revue des questions historiques* XLV (1889), p. 191; qui de more dormitans Italiae australi librum adscripsit.

Integumentum prasina membrana vestitum, summo dorso auro inprimitur n. 1566.

1567 (olim 1560). Saec. XVI, chart., mm. 220 × 160, ff. I. 71, linn. plerumque 23.

<Index codicum graecorum Nicolai card. Ridolfi>, inc. n.º 1. Πλάτωνος Κλειτοφῶν, ἡ προτρεπτικός, des. n.º 63 Θεοκρίτου εἰδύλλια (breviatum ed.

latine Montfaucon in *Bibliotheca Bibliothecarum*, II, 766–778; cf. Io. Mercati, *Mélanges d'Archéologie et d'Histoire publiés par l'École française de Rome*, XXX [1910], pp. 51–53 [= *Op. minori*, III, pp. 126 sq.].

Fasciculos haud enumeratos ⁹ comprehendit, quaterniones omnes (ultimi ultima charta effluxit). Litterae grandioris moduli rubrae. Folia omnia, quae atramenti acor perterebrare coeperat, charta flavi coloris obducta. Officinar. chartariar. insignia: ^a (ff. 2 + 7. 4 + 5) rhombus curvilineus, in quo stellula radior. sex. (ut videtur), circulo insertus (cfr. Briquet nr. 6097), ^b (ff. 11 + 14 ... 28 + 29 ... 52 + 53 etc.) sagittae duae decussatae, quas inter linea surgit in stellam sex radior. desinens (cfr. nr. 6289 ap. Briquet). Ff. I. 71^{r-v} pura.

F. IV summo nota 1567 (conr. ex 1560, qua liber prius distinguebatur, cf. indicem in cod. Vat. lat. 7139, f. 12: 1560 Πίναξ τινῶν Ἑλληνικῶν βιβλίων). Ib. inferius *Elenchus Librorum Graecorum*, m. <L. Allatii>.

Tegumentum membrana ἰδιοχρώμῃ obductum, in dorso stemmata Leonis XIII P. M. et Io. Ba. Pitra card. bybl. (1869–1889).

1568 (olim 1507). Saec. XV in., chart., mm. 221 × 140, ff. 265, linn. 23.

1 s. Basilii Magni in Hexahemeron (ff. 4–15) hom. 1 (P. G. 29, 4–28) (ff. 15–26) hom. 2, (ff. 26–38) hom. 3, (ff. 38–46) hom. 4, (ff. 46^v–58) hom. 5, (ff. 58^v–74) hom. 6, (ff. 74–83) hom. 7, (ff. 83^v–95^v) hom. 8, (ff. 95^v–106) hom. 9 (P. G., vol. cit., 188–208). Praefigitur (f. 2–2^v) πίναξ totius libri, subiciuntur (f. 106^v) versiculi Τῶν ἡμερῶν ἐξ Βασιλείου τοῦ πάνν, / εἶληφεν ἐξήγησις ἐνθαδὶ τέλος. Singulis homiliis nulla praeiacet inscriptio, omnium primae tantum verba S. Scripturae declaranda praeponuntur.

2 s. Gregorii Nysseni ¹ (ff. 111–193^v) de hominis opificio, eis τὰ ἐπιλοιπα τοῦ ἑξαήμερου cod. (P. G. 44, 128 C 1–256), anteposita (ff. 108–109^v) ad Petrum epistula (ib. 125 A 9–128 B 12) nec non (ff. 109^v–111) tabula λ' capitum (c. 29 incipit, secus atque in ed., verbis Μηδ' αὐ πάλιν οἰονεῖ πῆλινον, ib. 233 C 1), suffixis vero (f. 193^v) iambis + καὶ Γρηγορίου τοῦ σοφοῦ πέρας φθάνει / ἐκφρασις ἀνθρώπου νῦν ἡγλαϊσμένη; ² in illud *Faciamus hominem** etc., Βασιλείου ἀρχιεπισκόπου Καίσαρειας Καπαδοκίας ... περὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου γενέσεως cod. (ff. 194–208^v) oratio 1 [α'] (P. G. 44, 252–277) et (ff. 210–222) or. 2 [β'] (ib. 277–297).

3 (ff. 222–227^v) s. Basilii Magni homi. in illud *In principio erat Verbum*, eis τὴν ἀρχὴν τοῦ κατὰ Ἰωάννην εὐαγγελίου cod. [γ'] (P. G. 31, 472–481).

4 (ff. 228–229^v) s. Athanasii (?) <quod non iudicandum sit, ex Evangelio secundum Mattheum> [δ'] (P. G. 27, 1376 C 10–1380 A 15).

5 (f. 230–230^v) s. Anastasii Sinaitae <quaestio 70>, editis (P. G. 89, 696 A 11–B 13) amplior [ε'].

6 (ff. 230^v-231^v) s. Iohannis Chrysostomi <in Mattheum hom. 23 al. 24> [ς'] usque ad vv. τὴν κάμηλον καταπίνοντες (P. G. 57, 307-308 l. 5. a. i.).

7 s. Anastasii Sinaitae ¹ (ff. 232-234^v) <de turpibus cogitationibus et de blasphemia> [ξ'], ab ed. (A. Papadopoulos-Kerameus, *Αναλεκτα ιεροσολυμιτικῆς σταχυολογίας*, I, pp. 400-404) discrepans, interrogatio enim inc. Πόθεν ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου... ἐνθυμῆτε, des. ὁ τοιοῦτος λογισμὸς ἀφανισθήσεται, responsio inc. Ὁ μὲν τοιοῦτος πειρασμὸς, συμβαίνει τοῖς πολλοῖς (ut in recens. cod. Athoi 4508, quam praeter alias inter se et ab editione supra laud. discrepantes memorat Io. Mercati, *Un preteso scritto di s. Pietro vesc. d'Alessandria* etc., in *Riv. storico-critica delle scienze teologiche*, I [1905], pp. 164 = *Opp. minori* II, 427); ² (ff. 234^v-235^v) quaestio <114> [η'], ab ed. (P. G. 89, 765 C 1-768 A 14) paullum discrepans.

8 s. Basilii Magni ¹ (ff. 235^v-237) *Moralium* c. κβ', ἐκ τῶν ἀσκητικῶν [θ'] cod. (P. G. 31, 868 C 5-869 C 11); ² (ff. 237-246^v) constitutionum monasticarum cc. 3-4 [ι-ια'] (ib. 1344 B 5-1360 B 1); ³ (ff. 247-249) excerptum ἐκ τῶν ἀσκητικῶν (?) [ιβ'], inc. Τὸ τελειότατον ἔργον τῆς ἀσκητικῆς πολιτείας, des. οὗτινος ἀπο στόματος οὐκ ἐξέρχεται δόλος; ⁴ (ff. 249^v-254) hom. de fide [ιγ'] (ib. 464-472); ⁵ (ff. 254^v-257^v) hom. de Spiritu Sancto * [ιδ'] usque ad vv. προσηγορία καὶ ὁμοιώσει (ib. 1429-1436 A 1).

9 (ff. 260-263) <Iosephi Bryennii> in s. Pascha [ιε'] (*Ἰωσήφ μοναχου τοῦ Βρυεννίου τα παραλειπομένα κτλ.*... ἐπιμελεῖα τε καὶ δαπάνη Θωμά Μανδακασου, τ. Γ', ἐν Λεβιά τῆς Σαξονίας, ἐν τῇ Τυπογραφίᾳ τοῦ Βρεϊτκόφ, αψπδ', pp. 21-25). De viro cf. Ph. Meyer, *Der Ioseph Bryennios Leben, Schriften u. Bildung*, in *Byz. Zeitschr.* 5 (1896), pp. 74-111.

F. 264 nescio quis, librarii tamen coaevus, definitionem quamdam de morte inscripsit, inc. + ὕπνος τίς ἐστίν ὁ παρ' ἡμῖν περιθρυλούμενος θάνατος, des. καρτέρησον τὴν διάζευξιν, ἀναμένων αὐθις τὴν ἔνωσιν.

Marginibus haud frequenter lemmata, correctiones, animadversiones tum scribae cum aliorum manibus inseruntur, interdum lector quidam locos praestantiores linea subnotavit, non nulla nitido sed minutissimo characterе conpendiisque horrente in oris exscripsit (cf. ff. 20^{r-v}. 45. 50. 54^v-55 etc.).

Praeter binionem initio positum, cuius prima charta operculo ant. interno glutine adhaerescit, fasciculi obcurrunt 33, quaterniones omnes (24 ternio, ultimi quaternionis fol. septimum excisum est): quos fasciculos duplici serie graeca enumeratos invenies, i. e. in ang. inf. int. (α'-ιβ'. ιδ'-ιε'. κζ'-λβ') vel ext. (ις'-κε') ultimae et in ang. inf. int. (β'-ις'. κε'-λγ') vel ext. (ιζ'-κδ') primae singulor. paginae. Litterae initiales ac maioris moduli (librarius ipse rubricatori minutissimis characteribus indicaverat, sed oris a bybliopego resectis, perpauca tantum vestigia servantur, cf. ex. gr. f. 43^{r-v}), inscriptiones, verba e

S. Scriptura, numeri aliaque notabilia minio exarantur, ornatus titulis inpositi rubro nigroque vel nigro dum taxat colore (ff. 4, 108, 222, 260). Officinae chartariae signum saepissime offendes (cf. ff. 7 + 8 ... 47 + 48 ... 159 + 160 ... 261 + 262) trimontium circulis duobus in idem medium vergentibus insertum, ex quo linea egreditur in crucem desinens (fere omnino ut nr. 11898 ap. Briquet). Chartae 1. 3^{r-v}. 107^{r-v}. 209^{r-v}. 258-259^v. 263^v scripturae expertes.

Operculo ant. interno adglutinatur scidula mm. 104 × 22 cum inscr. *Orationi di S. Basilio et altri s.^{ti} / Padri*, quales in libris manu scriptis qui olim Conlegii Graecorum Athanasiani bybliothecae pertinuerunt non raro inveniuntur, cf. ex. gr. codd. 1490 et 1498. F. 1^v superne num. 1507, libri scil. nota Vaticana prior (iteratur, sed al. manu, in ora ima f. 2). Ib. inscriptio + / *Gregor(um) Coll(egi)o Romæ / Gasp(ar) Viuianus Vrbinas / ep(iscop)us Anagninus. / dono dedit* (de viro cf. quae in enarrando cod. 1497 notavimus). F. 4 imo sigillum siglumque S. Athanasii. Folii 264 in parte inf. scriptiunculae absque pretio + ἀγοραστό ἓνα μέρα eis τὸ βοῦτξη etc.

Tabulae codicis rubro tergore amictae fibularumque vestigia dum taxat retinentes tesseras gentilicias Gregorii XV et Scipionis Cobelluzi card. bybl. (1618-26) auro inpressa prae se ferunt: summo dorso nota 1507 (conr. in -68) atramento inscribitur.

1569 (olim 1449). Saec. XIV-XV, chart., mm. 220 × 146, ff. 220 (+ 110^v), linn. 24 (ff. 60-63^v. 66-146^v. 148-153^v. 156-163^v) et 20-23 (rell.).

s. Iohannis Damasceni ¹ (ff. 3-57^v) dialectica (P. G. 94, 521-25 et 529 sqq.), in qua capita, inscriptionibus fere ad unum instructa, notis autem numeralibus nunquam non carentia, longe alio quam in utraque volgata recensione (cf. ib. 525-28) se se ordine excipiunt (asterisco infra distincta ad breviorē, quam dicunt, pertinent): 1-3. 5. 4* (ib. 537 C 9-540 A 17). 9* + 10* (568 B 1-573 A 4). 11, des. ὡς ἄνθρωπος ἵππος, καὶ τὰ τοιαῦτα. 47 (περὶ διαφορὰς cod., sed manus recentior conrexit in marg. — οὐσίας), usque ad vv. εἰδικωτάτων εἰδούς, τάττεται (620 C 3). 12*-14*. 15*-16*. 17. 29. 18-23. 25. 24, ed. amplius, inc. Κοινὰ διαφορὰς καὶ ἰδίου, τὸ ἐπίσης μετέχεσθαι ὑπὸ τῶν μετεχόντων, des. ἦν ἴδια διὰ τὸ ἀντιστρέφειν. 26-27. 28, ed. amplius, inc. Κοινὰ ἰδίου καὶ συμβεβηκότος, τὸ ἄνευ αὐτῶν, des. καὶ τῆς κοινωνίας τὴν παράστασιν (cc. 18-28 breviores titulos, adverte, atque in ed. prae se ferunt, i. e. περὶ τῶν κοινῶν τε καὶ ἰδίων ... περὶ ἰδίου καὶ συμβεβηκότος). 30. 6* (549 B 1-552 B 1). 7. 8*, usque ad vv. οὐ γὰρ πᾶς ἄνθρωπος γραμματικός ἐστίν (556 B 4). 31, usque ad vv. ἡ ἐρώτησις γέγονεν (596 C 5). 32-45. 46 + 47 sub inscript. διαίρεσις τοῦ ὄντος καὶ τῆς οὐσίας usque ad vv. φύσιν ἀπὸ φύσεως (620 C 2), post quae novum caput introducitur sub tit. περὶ τῶν ἰδίων αὐτῆς (620 C 3-621 B 10). 48. 55. 56, sine inscript. 57-64. 65, absque inscript. 68 id. id. 66. ² (ff. 60-217) de fide orthodoxa (P. G., vol. adl., 789 sqq.), praeunte

(ff. 58-59^v) tabula capitum ρε' (cf. ib. 784-788), hoc ordine: 1-3. 5. 4. 6-8. 13. 15 [ι']. 17 (ed. ις', errore). 18-21. 22 (vv. Ἄνεμοι δὲ πνέουσιν — περιοίκων ὀνομαζόμενος [900 C 11-D 7], quibus praecurrit definitio ἄνεμός ἐστι, πλήθος θερμῆς καὶ ξηρᾶς ἀναθ[υ]μιάσεως· κινούμενος περι γῆν, subsequitur vero εἰσὶν οὖν ἅπαντες ιβ'· ὧν ἡ διαγραφὴ, ἔστιν, αὕτη et adstruitur schema, nec non illa ἔθνη δὲ οἰκεῖ — καὶ Σάκκες [901 A 1-10] marginibus f. 90^v et 91 a secunda manu [v. infra] iniciuntur). 23 (sine additamento περὶ πελάγων, quod inferius, per se stans, obcurrit). 24-25. 26 [κ']. 27-28. 29 (ut in codd. Regiis, Colb. 1 etc., cf. ib. 931-32 n. a). 30-35. 41 [λ']. 42-47. 52. 54. 56. 57 [μ']. 60. 64. 68-74. 75 [ν']. 76-78. 79 (adduntur in fine excerpta duo, e s. Cyrillo [Τὸ Χριστὸς ὄνομα, οὔτε ὄρου — ποιεῖτε τὴν δῆλωσιν] et s. Athanasio [Τὸ Χριστὸς ὄνομα, μίαν ὑπόστασιν — καὶ εἰς ἐστὶν ὁ Χριστός]). 80-81. cap. πρὸς τοὺς ἐρωτῶντας· εἰ ὑπο τὸ συνεχές — ἡ ὑπὸ το διορισμένον, inc. Αἱ τοῦ κυρίου φύσεις, des. αἰτία τοῦ ἀριθμοῦ (post c. 52, 1016 A 11-C 8). 94. 82. 83 [ξ']. 84-86. 97-99. 100, omissa in fine doxologia. 89. 88. 87 [ο']. 92. 95-96. 36. 9-12. cap. ἐτι περὶ θεῶν ὀνομάτων ἀκριβέστερον, inc. Τὸ θεῖον ἀκατάληπτον — μόνος γὰρ αἰτιὸς ὁ πατήρ (post c. 12, 845 B 1-849 B 9). 14 [π']. 16 (ed. ιε', err.). 90-91. 93. cap. περὶ πελάγων, inc. Διαδέχεται τὸ Αἰγαῖον — μοιριάδες γ'. ῥοβ (905 B 1-908 A 2). 37-40. 41 [ι'] (in marg. *idem* cap: n.º 30. ante, cf. f. 104). 48-51. 53. 54 (iam superius obcurrerat, cf. f. 115). 55. 58-59. 61 [ρ']. 62-63. 65-66. 67 [ρε'].

Additamenta vel animadversiones recentioris librarii manu (cf. ff. 123^{r-v}; 124^v) oris inscribuntur aequae ac lemmata seu ab ipso (cf. ff. 7. 88. 108. 162^{r-v}. 167^{r-v}. 174) seu a Latino nescio quo (cf. f. 72^v) exarata: hic insuper textum conrexit subplevitque (ff. 72. 73. 106. 112^v), pauca notavit (ff. 67. 68^v. 117).

Subiciuntur ¹ (ff. 217^v-218) s. Epiphani Cyprii ὅτι εἰκοσιδύο ἔργα ὁ θεὸς ἐποίησεν ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τῆς εὐδόμης ἡμέρας, ἅτινα ἐστὶ τάδε, inc. Τῇ α'· τοὺς οὐρανούς τοὺς ἀνωτέρω, des. καὶ εὐλόγησεν αὐτήν, καὶ ἡγίασεν αὐτήν (est excerptum e libro de mensuris et ponderibus, cf. P. G. 43, 276 B 11-277 B 11 nec non 41, III et X, et codd. Vindob. theol. gr. 89, ff. 117^v-118^v [Lamb.-Kollar 483 sq.], Barocc. 185 n. 7 [Coxe 307], Marc. 64 [Zanetti 44]); ² (f. 218^v) <s. Iohannis Damasceni de theologia, qua ratione imaginem Dei homo referat>, inc. Τὸ κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν, des. ἀλλήλοις, αἰ (P. G. 95, 228 C 9-D 9); ³ (f. 219) quaedam de s. Trinitate in V. T., inc. Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν· ὁ πατὴρ οὗτος, des. τρία πάλιν πρόσωπα.

F. 170 manu saec. XVII in. exaratum cumque nostro libro errore compactum frustulum exhibet nescio cuius chronici latini res gestas

saec. VII perstringens, inc. *Anno post domini adventum DCXX*· (litt. quadr.) *Sedente in Apostolico Throno Bonifacio V*· (B. V. litt. quadr.) *Imperij autem Heraclij Anno xij. Ex Arabia prodijt impius fallacissimusque Mahometes*, abrup. (anno 637, Severino papa sedente [!]) in vv. *Cuius praedae partem*.

Duae manus distinguendae (a ff. 60–63^v. 66–146^v. 148–153^v. 156–163^v, b cett. a f. 3 ad 218), quarum prior Damasceni opus de orthodoxa fide conscripsit, altera ipsius dialecticam praemisit, partes quae, antiquiore libro vel imperfecto vel male habito, desiderabantur subplevit, additamenta ex Epiphanio, Damasceno etc. supra laudata subiunxit, utriusque demum partis fasciculos graeca enumeratione seorsum notavit (<α>-ζ' et <α>-κ', in angulo inf. int. primae et ultimae unius cuiusque fasciculi paginae, sed numeri non nulli, chartis teredine adrosis, effluxerunt: fasciculi sunt quaterniones, praeter 6, 16, 20 et 26, quiniones, primi tamen primum folium desideratur, supremi 5 dum taxat chartae servantur nunc arte conglutinatae). Inscriptiones, capitum numeri, litterae maiores et maximae minio picta, rudes ornatus (ff. 3 et 60) atramento delineati. Officinar. chartar. insignia quae librum evolventes notavimus: ^a (ff. 11 + 12. 27 + 28) monoceros grad. diens (cf. Briquet n. 9968), ^b (ff. 67 + 72. 101 + 102) an pirum? (cf. Likhacev n. 418, qui magnitudine differt), ^c (ff. 158 + 161. 159 + 160) cervi caput (cf. nr. 15484 ap. Briquet, qui maioris est moduli), ^d (ff. 175 + 180) trutina lancibus *τριγώνοις* instructa (nn. 2394–2413 ap. Briquet plus minusve discrepant). Liber udore blattisque sat male mulcatus, margines et anguli complures chartacear. adminiculo laciniarum reffecti sunt. Folior. sectio croceo colore lita.

F. 1^v superne versiculi 4: *αρεῶν χεῖρ μου αγαθεῖ | γραφε γραματα καλα | μὴ δαρῆς καὶ λοιποῖς | κ εἰς το φῶρον ἐντραποῖς*: quos versiculos, inter discentes pueros, ut vid., usiatis, aliae manus, pariter rudissimae, iteraverunt in ipsa pag. et f. 217. F. 2 summo *Io: Damasceni logica, et de Orthodoxa fide*, inferius varior. calami temptamina: *ὁ πὼν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πρὸς φλογα* (cf. Ps. 103, 4), *ὁ θεμελιὼν τὴν γῆν ἐπὶ τὴν ἀσφαλὶαν αὐτῆς* (ib. v. 5), atque + *o pio tus agelus astu pneumata. ch(e) tus* (bis), praeter alia non nulla superposita ac difficillima lectu, quae singillatim enucleare fastidiosum est. Ib. in ima ora 1499, qua nota liber distinguebatur statim post Conlegii Graecorum libros manu scriptos in Vaticanas aedes delatos. Partem infer. folii 2^r et totum 2^{av}. occupant versus politici a manu inperitissima exarati, quibus titulus praefigitur + *Ροδος ολεσιχορες χερηνδεκι* (?): non nullos, quos haud sine labore legere potuimus, exempli gratia subiungimus (f. 2^v, linn. 9 sqq.): *τοτες ὁ μεγας μαστορας το φρονιμο* (φ<ο>υσσας del., atque iterum *φρονιμο*, errore) *κεφαλῆ* (lege *φρόνιμον κεφάλι*) | *ἡς το τηχόν ακουδισε το μορφο* (lege *τό'μορφο*) *παλικαρη* | *αδασαδορον εστλε στο μεγαν Βοναφενδι*. F. 3 in ima ora siglum sigillumque s. Athanasii, f. 3^v imo inscriptio dedicatoria *Græcor(um) Coll(eg)io Rome, Gasp(ar) Vivianus Vivianus*. / *dono dedit* (de Viviano cf. enarrat. cod. 1497). F. 219^v superne + *θεῖτης, ἀνάξιος Φανοδριο Μου/γκανάρης*; qui sacerdos admodum indocto calamo ibid. et alibi (ff. 217. 218^v. 220^v) quibus annis, mensibus, diebus eius liberi nati essent adnotavit. F. 218 imo iambi illi excribuntur + *στρωμνὴν κλίνην δάκρυα θάνατον κρίσιν*, + Ff. 219^v et 220 *καλὸν βρέχε σταλάττε πρόβλεπε τρέμε*: +

lami probationes latina atque italica lingua, sine ullo pretio. F. 220 inf. + *αφλγ εν μνη*

<ι>ουνη / Μακαρηος (post ρ scripserat θ, sed delevit) μοναχος / Σκορδηλης / λαπαδεσε (intell. λαμπάδες) ρβ / κατηνληα (intell. καντήλια) λγ' (duo ultima vv. iterantur). F. 220^v superne μιν(ι) απρλιος κα / + ένθημισις μισέρ. Τζανι Κολωνα, ε μισέρ Μανου / Σορεμ.ντο / (sequuntur verba aliquot quorum sensum elicere non valui) ο Γιοβας και ο Ντα / Φερμος και ο κυρ Νικολος για ολο το σαβατο / ημερα. Ibid. inferius <·<·Jo Con(te?) Adrjgo di. C(astro?) / Prínea (an Πρινιάς in insula Creta?), a uuj ser Mich(ele) Corner / far et operar tuto q(ue)llo, / rera (err. pro serà) d(e) bisogno (i conr. ex e), necessaria eiusdemque manu <·<·Jo Coñi (? cf. supra) Adrjgo di C. Prínea, a uuj / mis(er) u(ost)ro Manzos, far et operar tuto / q(ue)llo sera de bisogno, necesarja, et oportuna, horam virtutis.

Codicem tantum memorat P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III* in *Revue des questions historiques* XLV (1889), pp. 183 n. 1 et 188, ubi perperam saec. XVI adsignat.

Integumentum simplici membrana contextum exhibet in dorso stemmata Pii IX P. M. et Io. Ba. Pitra card. bybl. (1869-1889).

1570 (olim 1500). Saec. XVI, chart., mm. 215 × 152, ff. 252, linn. 16.

1 (ff. 2-170^v) Ricoldi Pennisi de Monte Crucis O. P. adversus Mahometem, ex interpr. Demetrii Cydonii (P. G. 154, 1037-1152, cf. U. Monneret de Villard, *La vita, le opere e i viaggi di Ricoldo da Montecroce*, *Orientalia christiana periodica* X [1944], pp. 267-71), sub tit. 'Ανατροπή κεφαλαιώδη<s> τοῦ νόμου Μωάμετ' ὑπὸ μὲν 'Ρικάρδου τινὸς ἐκτεθεῖσα λατινικῶς ὑπὸ δὲ Δημητρίου τοῦ Κυδῶνη, ἐρμηνευθεῖσα ἑλληνικῶς (ut in cod. Paris. 1191 [iam Reg. 1836], cf. Quétif et Échard, *Scriptores ordinis Praedicatorum* I, 505). Adcedit (ff. 170^v-171) Ricoldi laudatio, auctore <Cydonio>, inc. <X>άρις σοι τῆς διαλέξεως, des. περιουσίας ἀπόδειξις (ed. post Quétif et Échard, loc. laud., et I. Sakkellion, *Πατριακή βιβλιοθήκη*, p. 185, Io. Mercati, *Notizie di Procoro e Demetrio Cidone etc.* [*Studi e Testi* 56], p. 161) nec non (f. 171^v) ipsius interpretis encomium Τοῦ μεταγλωττήσαντος σόφωτάτου Δημητρίου — διὰ πάντων ἐνδεκνυμένου (Quétif-Échard et Mercati, locc. citt.), litt. rubris.

2 (ff. 175^v-251^v) s. Thomae Aquinatis liber ad cantorem Antiochenum, ex interpr. eiusdem Cydonii. Inc. 'Ο μακάριος ἀπόστολος Πέτρος ὁ παρὰ τοῦ κυρίου, des. περὶ ὧν ἀκριβέστερον ἀλλαχοῦ διελάβομεν. Praecedit (ff. 174-175) opellae capitulum ι' tabula, sub tit. Κεφάλαια συντεθέντα περὶ τῶν λόγων τῆς πίστεως παρὰ τοῦ μακαρίου Θωμᾶ τοῦ ἀγχιίνου (l), πρὸς τινα ψάλτην Ἀντιοχείας.

Fasciculi 32 (22 binio, cett. quaterniones) in media ima ora primae singulor. paginae notis arabicis distinguuntur (graeca quoque subputatione interdum adstructa, cf. ex. gr. f. 57: 8 η); marginibus tamen a bybliopego parum caute resectis, plerique numeri aut dimidiati sunt aut omnino effluxerunt. Librarius insuper primum vel prima verba unius cuiusque fasciculi in ang. inf. interno ultimae superioris paginae derecte adnotavit. Tituli, litterae grandioris moduli, animadversiones ac lemmata oris iniecta etc. rubro colore nunc sat evanido exarata. Officinar. chartarior. insignia tria obcurrunt: ^a (ff. 2 + 7. 3 + 6 etc.)

ancora in circolo, stellula radior. sex superinposita (cf. ex. gr. Briquet nr. 505) additisque litteris OO, quas inter lineola surgit in flosculum trium folior. desinens (cf. f. 4); ^b (ff. 9 + 16. 12 + 13 etc.) alia ancora, in qua dentes simplici linea efficiuntur (circolo pariter inserta, stellula ut supra insistente [cf. ex. gr. Briquet nr. 549]; adicitur quoque signum ✕, cf. ff. 10 et 14); ^c (ff. 175 + 178. 232 + 233 etc.) cervus gradiens in scuto cui crux impendit (omnino ut nr. 3338 ap. Briquet = nr. 4226 ap. Likhačev). Ff. 172-173^v. 252^{r-v} scriptione vacant. Antiquam folior. seriem, utpote mendorum haud expertem (cf. f. 222 summo: *Salto di numero dal 220 al 229 ind.*), negleximus, novam typis inprimendam curavimus.

Folio 1 scidula mm. 125 × 97 adglutinatur, in qua <Gaspar Vivianus> (v. infra) notavit *Fr(ater) Ricardus ord(ini)s Predicat(orum) (sic) / Florentinus scripsit latine / Confutationem Alcoranj. / quæ postea uersa fuit in / grecum (sic) idioma p(er) Barth(olomeu)m / de Monte arduo Picenum / Operinus (err. pro Oporinus) excussit / Basileæ / It(em) Hispal(i) anno 1520 / Claruit an: 1295. F. 1^v eiusdem Viviani inscriptio dedicatoria + / Græcor(um) Coll(egi)o Rome (sic). Gasp(ar) Viuiamus / Vrbinas, ep(iscopus) Anagninus. / D. D. (de viro cf. quae in enarrando cod. 1497 notavimus). F. 2 imo siglum sigillumque Conlegii Graecorum Athanasiani, e quo liber in Bybliothecam Vaticanam advectus primum nota numerali 1500 insignitus est (cf. cod. Vat. lat. 7139, f. 2).*

Nulla de codice mentio fit ap. M. Jugie, *Démétrius Cydonès et la théologie latine à Byzance*, in *Échos d'Orient* XXVIII [1928], p. 393 n. 2, ubi codices graecam interpretationem Aquinatis opellae ad cantorem Antiochenum exhibentes recensentur. Pauca tantum ap. P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III*, in *Revue des questions historiques* XLV [1889], pp. 183 n. 1 et 188.

Tegumentum *ἰδιοχρώμωι* membrana vestitum, in dorso tesserae gentiliciae Pli IX P. M. et Io. Ba. Pitra card. bybl. (1889-89) impressae cernuntur.

1571 (olim 1501). Saec. XIV ex. ... XVI ex. (ff. 1-74), XI (ff. 75-80), chart. (ff. 75-80 membran.), mm. 210 × 142 ... 215 × 155, ff. II. 81, lin. 16-28.

1 (ff. 1-2) *Iohannis Lampadarii* encomium metricum in ss. Deiparam, iussu Matthei <I> patr. Constantinopolitani (1397-1410) conscriptum, *ορισμὸς δ[ὲ] καὶ ζήτισις κυροῦ Ματθαίου κτλ.* cod., inc. *Ἦν πάλαι προεκύρηξαν, τῶν προφητῶν χορίαι, des. σὲ δοξολογοῦμεν τὴν τημωτέραν τῶν χερουβίμ* (ed. K. Koikylides, *Καταλοιπα χειρογραφῶν ἱεροσολυμιτικῆς βιβλιοθηκῆς*, Hierusalem 1899, pp. 72 sq.). Adcedit (f. 2^v) megalynarium ex liturgia s. Basillii Magni * in Sabbato Sancto *Συγγασάτω πᾶσα σαρξ κτλ.* *Iohannis* encomium al. manu iteratur ff. 64-65^v, ubi def. in vv. *Πεπλανημένων οδῆγέ τιφλῶν ἡ βακτηρία* (Koikylides 73 lin. 15).

2 (ff. 3-8^v) liturgiae s. *Iohannis Chrysostomi* * secundum consuetudinem Italo-graecorum particula, orationes a presbytero cum sacras vestes induit recitandas usque ad illam *Ὁ θεός, ὁ θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸν οὐράνιον ἄρτον*

exclusive comprehendens (cf. *Λειτουργικὸν συνθεωαγίῳ κατὰ τὴν τάξιν τοῦ τυπικοῦ... τῆς Κρυπτοφέρρης*, Romae 1683, pp. 269–270 col. sin., lin. 12 a. i.; *animum tamen adverte* in codice post orationem *Δέσποτα κύριε ὁ θεὸς καὶ πάτῆρ*, op. cit. 269, aliam inseri *Ὁ ἐπισκεψάμενος ἐν ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς* ex liturgia s. Iacobi* depromptam, cf. Brightman, *Liturgies eastern and western*, I, pp. 45 sq.).

3 *διακονικόν*, i. e. partes a diacono enuntiandae in liturgiis (ff. 9–22v) s. Iohannis Chrysostomi* et (ff. 23–27v) praesanctificationum, def. in vv. *ἐκφωνεῖ ὁ ἱερεὺς τὰ προηγιασμένα οὐ γὰρ ὑψοῖ ἄρτίως, τὸν ἄρτον, εἰς τὰ ἀνακαλύψας αὐτὸν* κτλ. (cf. Swainson, *The greek Liturgies* etc., p. 185 col. dext., linn. 5–4 a. i.).

4 *abbatis Angeli Calabrò τοῦ Φιλλέτη?* doctrina in Circumcisionem <et inpositionem nominis D. N. Iesu Christi>, duabus partibus digesta, quarum prior (ff. 30–35v) inc. *Μεγάλη μὲν ἡ πλεονεξία*, des. *ἐν τῷ σταυρῷ ἐξετάνησαν*, altera (ff. 35v–39v) inc. *Ἐπειδὴ πολλὰ περὶ τῆς περιτομῆς*, des. *ἀφέντες πάντα ἐκεῖνης ἐχώμεθα τῆς ἀγάπης ἵνα καὶ τῶν αἰωνίων αὐτῆς ἀγαθῶν κληρονόμοι γενώμεθα ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ* κτλ., utrique praemisso (f. 30) prologo *Καὶ βασιλεῖς μὲν, καὶ ἡγεμόνες — τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦς*. Doctrina haec latini potius quam graeci viri mentem artemque refert, qua re in libro Messana Romam adlato (v. infra) contentam similibus Angelo tributis adcommuandam censuimus, de quibus cf. Io. Mercati, *Per la storia dei mss. greci di Genova* etc. [*Studi e Testi* 68], p. 166 n. 1.

5 preces variae, exhortismi etc.: ¹ (f. 40–40v) oratio s. Basilii Magni*, inc. *Δέσποτα παντοκράτορ ἱατρὲ ψυχῶν καὶ σωματῶν* (A. Dmitrievskij, *Οἰκουμένη λειτουργικῶν рукописей* etc., II, *Εὐχολόγια*, pp. 197 sq., et A. I. Almazov, *Врачевальная молитва в Литописи Помор.-филол. Общ. при Имп. Новоросс. Univ.* VIII [*Визант.-слав. отд. VI*], pp. 468 sq.: cf. quoque Vat. gr. 1538, ff. 69–70); ² (ff. 40v linn. 8–15) oratio <in animam iudicandam>, inc. *Κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν ὁ τῇ σῇ ἀρρήτῳ σοφία*, def. in vv. *δόξης καὶ βασιλείας* (I. Goar, *Εὐχολογίων* sive rituale Graecorum etc., Lutetiae Parisiorum 1647, p. 741 col. sin., linn. 19–23) propter casum unius vel plurium folior. in exempl., quod librarius imprudens haud animadvertit; ³ (ff. 40v lin. 15–46) <exhortismus s. Basilii Magni* in obsessos daemonibus et in quam libet infirmitatem>, inc. mut. *διὰ τῆς ἀρρήτος ἐξ αὐτοῦ γεννηθέντας τὸ τὴν ἀόρατον καὶ ὁρατὴν κτίσιν* (Goar 729 col. sin., l. ima–731); ⁴ (f. 46–46v) alius id. id. <s. Iohannis Chrysostomi*>, inc. *Ὁ θεὸς ὁ αἰώνιος, ὁ λυτρωσάμενος ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας* (Goar 733); ⁵ (ff. 46v–47) alius id. in obsessos, inc. *Ὁ τὸν τιρανῆσαντα διάβολον* (cf. Goar 737 et F. Pradel, *Griechische u. süditalienische Gebete, Beschwörungen* etc.,

in *Religionsgeschichtliche Versuche u. Vorarbeiten* hrsgg. v. A. Dieterich u. R. Wünsch, III, 3, Giessen 1907, pp. 260 lin. 29-261 lin. 5); ⁶ (ff. 48-52^v) exorcismus s. Iohannis Chrysostomi*, inc. Τὴν θείαν, καὶ ἁγίαν καὶ μεγάλην (omnino ut in Vat. gr. 1538, ff. 25-30); ⁷ (ff. 52^v-64) oratio s. Cypriani*, eadem ratione atque in cod. Vat. gr. 1538, ff. 94^v-113, omisso tamen psalmo LXVII, cuius in locum initio subscitur Δόξα ἐν ἡψυστῆς θεῷ καὶ ἐπι γῆς εἰρήνῃ κτλ. γ'.

6 <ex Matthei Blastaris syntagmate alphabetico> ¹ (ff. 66-67) litterae Δ cap. IX, cod. ὅτι δις ἐκδικεῖν ἐπὶ τὸ αὐτὸ, οὐ χρή, des. in vv. τὴν καθαίρεσιν μόνην, omitt. vero illa εἴτε ἐν ἀναγνώστον — προκόψαι βαθμόν (P. G. 144, 1252 B 8-1253 A 13 et 1253 B 5-10), ² (ff. 67-68) e litterae A cap. XVIII excerptum <Theodori> Balsamonis quod non oporteat absque causa rationabili aliquem excommunicare, usque ad vv. κανόνες ἀπαγορεύουσι + <οἱ νόμοι> usque ad vv. δικαίως ὑπομείνῃ (ib. 1096 A 13-C 1 et D 12-1097 A 10); ³ (f. 69) e litterae Π cap. VIII excerptum <ex Epanagoges titulo III (de patriarcha) cc. θ'-ι'>, add. in fine vv. ὡσαύτως καὶ μετανοίας — διαιτητῆς τε καὶ γνώμων ex cap. ια' (P. G. 145, 109 A 3-B 6, et cf. C. E. Zachariae a Lingenthal, Collectio librorum iuris graeco-romani ineditorum etc., Lipsiae 1852, p. 68), Λαοδικίας, κεφαλαιον, η^{ov} [I] cod., ⁴ (f. 70-70^v) ex littera X cap. XVI, <quod non licet episcopo ordinationes facere in districtu ipsi non subiecto> (P. G. 145, 197 D 10-200 A 4), subditis canonibus 2-3 secundae synodi universalis (Rhallis et Potlis II 169 sq. et 173) nec non 13 et 22 Antiochenae (ib. III 150 sq. et 164 sq.).

7 (f. 71-71^v) <s. Basilii Magni* interrogationes variae de sacerdotibus et responsiones s. Gregorii Theologi*>, inc. Ἐρώτισεν ὁ μέγας Βασίλειος τὸν μέγαν Γρηγόριον τὸν θεολόγον: ἦγουν διὰ τί ἱερεὺς καὶ τί, ἱερεὺς, abrump. in vv. τὸ εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ διὸ ἔδισαν αὐτόν (ed. N. F. Krasnosel'tsev, Ad-denda κτ. изданію А. Васильева «Anecdota graeco-byzantina» etc. in *Дημο-νική* supra laud. v. VII [IV], pp. 171 sq., ubi recensio parum discrepans legitur; cf. quoque ib. p. 113, nec non Io. Sajdak, Historia critica scholia-starum etc. Gregorii Naz., I [Meletemata Patristica I], Cracoviae 1914, pp. 229 sq.).

8 (f. 72-72^v) evangelium secundum Mattheum XXI, 45-XXII, 13, a vv. <πα>ραβολ[ὰς αὐ]τοῦ ad vv. ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων>.

9 (ff. 73-74^v) officium vesperarum Ascensionis, inc. mut. οὐχὶ λαὸς μου, abrump. in vv. καὶ τὸ μέγα ἔλεος (Pentecostarium, ed. Rom., pp. 309 lin. 4-310 lin. 7 a. i.).

10 (ff. 75-80^v) conlectionis cuiusdam asceticae capita octo, hoc or-

dine: ex Vitis Patrum cc.: 189 [⟨μγ⟩ cod.], inc. mut. τοιαύτα πράσσοντες· εἰς κόλασιν, in fine ed. (F. Nau, *Histoire des solitaires égyptiens* in *Revue de l'Orient chrétien* XIII [1908], p. 274 linn. 4 et sqq.) auctius; 170 (περὶ ὑπομονῆς cod. [μδ'], ib. 55); 43 (περὶ μετανοίας), editis (R. O. C. XII [1907], pp. 174 sq.) in fine plenius; ex Iohannis Moschi Prato spirituali c. 3 (περὶ Κόινωνος τοῦ ἀπο Κιλικίαν) (P. G. 87, 3, 2853-56); ex Vitis Patrum cc. 171 (περὶ τοῦ πάσῃ σπουδῇ πρὸς ἔχειν ἀπὸ τῶν φαντασιῶν τοῦ δαίμονος, add. in fine vv. καὶ οὐκετι ἔκτοτε εἶασεν ὁ γέρον. τὸν υἱὸν αὐτοῦ πορευθῆναι ἐν τῇ πόλει (R. O. C. XIII, 55) et 211 (περὶ ὑπομονῆς cod., ib. 280-82), add. in fine ἥς γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν· χάριτι κτλ.; narratio peri σωφροσύνης καὶ παρθενίας, inc. Δηγήσατό τις τῶν ἁγίων πατερων· διήγημα ὠφελείας πλήρης· ὅπερ παρὰ πολλῶν ἀκηκοῶς· εὐλογον ἡγήσατο· συγγραφῇ παραδοῦναι· ὅτι παρθενος τίς πάνν εὐειδῆς κτλ. (agitur de captiva virgine quae, ne honestatis detrimentum a Persa quodam pateretur, herbam se nosse finxit, cuius latice nemo unctus ferro laedi posset: cumque in semetipsam experimentum fieri voluisset, capite mulctata est: siquidem occumbere maluit quam conrumpi: de hac historia cf. E. Renaudot, *Historia patriarcharum Alexandrinorum Iacobitarum*, Parisiis 1713, p. 226; *The Churches and Monasteries of Egypt attributed to Abū Sālīh* etc., edited and translated by B. T. A. Evetts, M. A. etc., in *Anecdotes Oxoniensibus*, Semit. Ser., Part VII, Oxford 1895, pp. 240-243, ubi virgo Febronia indigitatur; *History of the Patriarchs of the Coptic Church of Alexandria*, III, ab ipso edita in *Patrol. Orient.* V, p. 163 sq.; G. Levi Della Vida, *A Christian Legend in Moslem Garb*, in *Byzantion* XV [1940-41], pp. 153 sq.); de abbate Daniele Scetiotia [ν'], inc. Οὗτος τοίνυν ὁ ἀββᾶς Δανιὴλ ἐκ παιδόθεν ἀπετάξατο ἐν τῇ Σκήτῃ, abrump. in vv. ἰδὼν δὲ ὁ μαθητὴς αὐ(τοῦ) (ed. L. Clugnet, *Vie et récits de l'abbé Daniel de Scété* in *Revue de l'Orient chrétien* V [1900], pp. 71-73 lin. 4).

Centonibus variarum originum consarcinatus chartas usu multo iam omnino dissolutas, recenti verum artificio compactas exhibet, ut fasciculorum rationem, quae quidem initio fuerit, dispicere nequeas, notis quoque numeralibus vel hodie deficientibus, ff. 40-63 si tantum excipias, quae in biniones sex olim partita esse numm. α'-ε' angulo inf. ext. primae singulorum paginae rubro inscripti demonstrant. Manus novem distinguendae, quarum α (saec. XV) ff. 1-2^v exaravit, β (saec. XV-XVI) ff. 3-8^v, γ (id.) ff. 9-27^v, δ (saec. XVI ex.) ff. 30-39, ε (ff. XV-XVI) ff. 40-65^v, ζ (saec. XVI) ff. 66-68, 69, 70^{r-v}, η (saec. XV) f. 71^{r-v}, θ (saec. XIV-XV) f. 72^{r-v}, ι (id.) ff. 73-75^v, κ (saec. XI), ff. 75-80 (Petro Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III* in *Revue des questions historiques* XLV [1889], p. 186, codex est « un ramas de feuillets mss. du XVe siècle de style levantin » [1]). Tituli, litterae maiores et maximae, rubricae, ornamenta vel

rubra vel rubra et nigra, foliis 30-39^v et 66... 70^v dum taxat exceptis, ubi omnia atramento exarantur. Officinar. chartariar. insignia quae librum cursim evolventes notavimus: ^a (ff. 8) forfices quaedam propter oram resectam dimidiatae, ^b (ff. 25 + 28) ancora cui stellula sex radior. inpendit, subponitur vero littera M (cf. Briquet nr. 531); ^c (ff. 31 + 38, 34 + 35) peregrinus baculum super umero gestans circuloque insertus, cui circulo subsunt litterae ARA (cf. Briquet nr. 7582 sqq.), ^d (ff. 56 + 59, 57 + 58) siren cui subiciuntur litterae CM (cf. Briquet nr. 13878), ^e (ff. 64 + 65) peregrinus alius circulo pariter inclusus baculumque ut supra gestans, subditis litteris A et Z (?). Codex madore aliquantulum male habitus, folia conplura (cf. ff. 1-3^v, 72-74^v) charta translucida ex parte contacta, anguli et margines laciniis chartaceis frequenter sarti.

Folio I plagula mm. 34 × 71 glutine adhaerescit, qua inscribitur *lib. 26 / BB / Diversae Actiones Veterum / Patrum in fragmentis*: quibus notis liber instruebatur in sylloge a Fr. Accida (cf. infra) Xysto V oblata. Ipsa in pagina notatur *Collegii Graeci catal: in(s)cri: biblio:*, atque inferius, duplici linea deletus, num. 1501, quo codex signatus est statim post Athanasiani phrontisterii supellectilem manu scriptam Vaticanis *κειμηλίοις* additam. F. II, rursus Accidae calamo, + / βιβλίον 'κς' — B. B. / Διαφοροι πραγματῖαι, π(ατε)-ρων παλαιων, / κεφ(α)λ(αια) κς· φλλα π, eademque, inferius, latine. F. 81 dedicatio graeca Xysto V P. M., m. Fr. Accidae, eiusdem folii av. summo fastigio nescio quis adpinxit N° 20 — *fogli, 80, capitoli 27*.

Librum memorat Io. Sajdak, op. cit., p. 230, nec non Io. Mercati, *Per la storia dei mss. greci di Genova* etc. [*Studi e Testi* 68], p. 96 n. 2.

Integumentum simplici membrana vestitum exhibet in dorso scutum Pii IX P. M.

1572 (olim 1502). Saec. X, membran. (ff. I. 151 chart.), mm. 318 × 157, ff. I. 151, linn. 20-28.

1 (ff. 3-18^v) Constantini imp. vita, Ὑπόμνημα εἰς τὸν πανένδοξον καὶ ἅγιον βασιλέα Κωνσταντῖνον [λόγ. α'] cod. (cf. BHG. 364), inc. Ἄρτι τότε Διοκλητιανὸς ἀνελὼν Καρῖνον (M. Guidi, *Un BIOΣ di Costantino in Rendiconti della R. Accademia dei Lincei*, Classe di scienze mor., stor. e filol., s. V, v. XVI [1907], p. 307 lin. 12), des. ἵνα καὶ ὁ λαὸς σου ἐν τῇ αὐτῶν γαλήνῃ ἐν εὐφροσύνῃ καὶ πάσῃ χαρὰ διάγων, καὶ σοὶ τῷ δεσπότῃ τῆς δόξης ὕμνον εὐχαριστήριον ἀναπέμπει κτλ. (ib., p. 655 linn. 8 sqq.); animum tamen adverte propter fasciculos non nullos inter ff. 10 et 11 deperditos commentarii maximam partem desiderari, a pag. 316 lin. 25 circiter edit. laudatae usque ad vv. <τοὺς περίξ τῆς Τι>βεριάδος, ib. 646 lin. 2, reliqua vero codicis nostri (qui Michaelem A. Guidi forte latuit) ab illa plus minusve discrepare (cf. *Vita agiologica di Costantino il Grande da un codice greco vaticano*, in *Roma e l'Oriente* VI [1913], pp. [41, err. pro 301] sq.).

2 (ff. 19-41^v) depositio vestis ss. Deiparae in Blachernis (BHG. 1058)

absque nom. auctoris, λόγος δηλὼν τὸν τόπον κτλ. (fere ut in Monac. gr. 146, cf. Khr. Loparev in *Византийский Временник* II [1895], p. 584).

3 (ff. 41^v–74) eiusdem ss. Deiparae miraculum seu de ἀκαθίστω, ed. e nostro codice A. Mai in Novae Patrum Bibl. tomo VI, 2, pp. 423–37 (BHG. 1061).

4 (ff. 75–84^v) s. Basilio Magni* hom. in sanctam Christi generationem, ab ed. (P. G. 31, 1457–76) non nihil diversa. Initium homiliae nescio qua de causa sedulo abrasum grandioribus litteris idem restituit vir paullo recentioris aetatis qui exorcismum infra laudandum f. 74–74^v inseruit.

5 (ff. 84^v–88^v lin. 9 a. i.) s. Demetrii Thessalonicensis passio (fere ut BHG. 496, sed in quibusdam amplior), post quam conclusam (omissa doxologia) verbis διὸ ἐκ τῶν ἐξ' αἰσίων (l. ἐξαισίων) αὐτοῦ θαυμάτων πολλῶν· ὀλίγα πάνυ ἀκούσωμεν προσεχῶς εἰ δοκεῖ transitur (ff. 88^v lin. 6 a. i. — 92) ad miraculorum novem enarrationem (respondent numeris J. III. XIII. IV. VII–IX. XI. VI apud Iohannem Thessalonicensem, cf. BHG. 500 sqq., sed longe pressiori sermone traduntur).

6 (ff. 92^v–94^v lin. 4) passio ss. Cosmae et Damiani (BHG. 372), cui adcedunt (ff. 94^v lin. 5–95^v) miracula 24. 1–2. 15. 36 (cf. BHG. 385 sqq.), omnia ab epitomatore in compendium redacta (cf. L. Deubner, *Kosmas und Damian*, Leipzig u. Berlin 1907, p. 16).

7 (ff. 96–106^v) protevangelium Iacobi (BHG. 1046), cuius conclusionem nescio cur praetermissam vir librario paullo recentior perquam rudi caractere subplevit.

8 s. Gregorii Nazianzeni orationes tres [λόγ. η'–ι'], nimirum (ff. 107–109^v) 10, in se ipsum, εἰς τὸν πατέρα ἑαυτοῦ καὶ εἰς Βασίλειον. ἡνίκα ἐμελλεν χειροτονεῖν αὐτὸν ἐπίσκοπον Σασίμωι cod. (P. G. 35, 828–32); (ff. 109^v–114) 9, apologeticus ad patrem, εἰς τοὺς αὐτοὺς. μετὰ τὴν χειροτονίαν cod. (ib. 818–25); (ff. 114–118^v) 12, ad patrem, εἰς τὸν πατέρα ἑαυτοῦ· ἡνίκα ἐπέτρεψεν αὐτῷ φροντίζειν. καὶ τῆς Ναζιανζοῦ ἐκκλησίας (ib. 844–49).

9 (ff. 119–128^v) passio s. Panteleemonis [λογ. ιη'] (BHG. 1413), des. οὐχ' ὑπ' ἐστράφησαν πρὸς τὸν βασιλέα· ἀλλ' ὦ τίμε μαρτύρων καὶ θαυματουργῶν...· ἐτελειώθη ὁ ἅγιος μηνὶ ἰουλίῳ κζ'· ὦ ἡ δόξα κτλ.

10 (ff. 129–129^v lin. 2 et 134 lin. 4 a. i. — 137) s. Iohannis Chrysostomi* de obcursu Domini, de Deipara et Symeone, ed. (P. G. 50, 807–12) brevior, inserta post vv. τὰ ἰουδαϊκὰ μαθήματα (ff. 129^v lin. 2–134 lin. 5 a. i.) s. Gregorii Nysseni* <homilia de obcursu Domini etc.> usque ad vv. στέφος ἐπλέξατο (P. G. 46, 1152–1177 D 2), in compendium tamen redacta.

11 (ff. 137^v–139) passio s. Theodori stratelatae a. Augaro (BHG. 1750), in compendium redacta.

12 (ff. 139–140 lin. 9 a. i.) passio s. Theodori tironis (BHG. 1761), qua (editis pressiore) verbis τὴν μνήμην αὐτοῦ εἰς δόξαν θεοῦ παντοκράτορος conclusa (cf. H. Delehaye, *Les légendes grecques des saints militaires*, p. 135 l. 10), pergit excerptor διὸ ἀρχὴν ποιήσω (sic) καὶ τῶν θαυμάτων αὐτοῦ et (ff. 140 lin. 8 a. i. — 142^v) miraculorum decem (α'–η' ms., err.) compendium subdit (apud Chrysippum Hierosol. sunt nn. I–IV. VI–X. XII), def. mut. πηγάζουσα καὶ τὸ εἰς (cf. *Acta Sanctorum Novembris*, IV, p. 70 col. sin., l. 27, animumque, sodes, adverte ob notam numeralem in margine praetermissam Chrysippi miraculum IV, de fure nimirum pignus reddere abnuente, Socios Bollandianos latuisse: qui θαύματα novem dum taxat in codice nostro recensent, cf. ib. p. 20).

13 (ff. 143–150^v) legum synopsis (νόμος cod.) in usum privati cuiusdam, ut videtur, capitibus <11> digesta, i. e. de poenis, de sponsalibus, de donationibus, de iure dotis, de emphytheusi, de testibus, de haereditate, de falcidia, de legatis, de procuratoribus, de operis novi nuntiatione [λόγ. κβ' j]. Titulo praemittitur + βιβλίον ἐξηκοστὸν: τίτλος θ', quae vv. ad Basilica quidem referri videntur, sed perperam. Inc. οἱ κατάσκοποι· οἱ ἀποκομίζοντες μανδάτα τοῖς βαρβάροις· ἢ δημοποιούντες αὐτοῖς τὰς βουλὰς τῶν Ῥωμαίων. οἱ τοιοῦτοι ἀποκεφαλίζονται, des. οὐδὲν ὀφείλει ποιεῖν οὔτε δουλεῖα κήπων καὶ δένδρων ἀπόψεως φυλάττεται. Singulae leges obcurrere videntur in variis graeco-romani iuris conlectionibus, textu tamen plus minusve diverso longue alio ordine.

F. 74–74^v manus fere coeva (v. infra) exorcismum quendam iniecit in obsessos a spiritibus impuris, inc. ἐπὶ τῷ ὀνοματι σου κυριε ὁ θεος τῆς ἀληθείας καὶ του μονογενοῦς σου υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου σου πνευματος ἐπιτίθημι τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τὸν δούλον σου ὁ δεῖνα τὸν ἐκ τῶν αἰσχροῦς βιοῦντων δεδεμένον τὴν του σώματος φύσιν καὶ ἐξ' αἰτοῦντα τὴν λύσιν, des. τῇ σελήνῃ συναλοούμενον ἐξελθε ὑπαναχώρησον κατ' ἐκείνου γάρ σε ὀρκίζω τοῦ πατρὸς κτλ.

Praemittitur (f. 2–2^v) codicis index, opellarum quoque ob fasciculos illos pone f. 10 abreptos (v. supra) deperditarum titulos subpeditans, scil. ια' + ἡ ἁγία κοίμησις τῆς θεοτόκου, ιβ' + ὅροι τῶν ἁγίων πατερων, ιγ' + Γρηγορίου τοῦ θεολόγου διάλυσις τῆς ἁγίας λειτουργίας, ιδ' + τοῦ αὐτοῦ δύγησις ὧν ἐμνήσθη ιστοριῶν τῷ εἰς τὰ φῶτα λόγῳ, ιε' + τοῦ αὐτοῦ ἐξήγησις ... ιστοριῶν ἐν τῷ περὶ θεολογίας λόγῳ, ις' + τοῦ αὐτοῦ ἐξήγησις ... ιστοριῶν ἐν τῷ τοῦ μεγάλου Βασιλεῖου ἐπιταφίῳ λόγῳ. Quos iuxta titulos nescio quis XVI saeculo in marg. externo f. 2^v derecte notavit οἱ τοιοῦτοι

λόγοι ἐξέλιπον τοῦ βιβλίου idemque in utraque pagina quo singulae opellae folio inciperent subiunxit.

Praeter bifolium initio positum fasciculos novem et viginti complectebatur (19 binionem, cett. quaterniones) in angulo sup. ext. primae singulorum paginae graeca serie distinctos, ex qua patet fasciculos β'-ε' post f. 10, κ'-κε' post 118 intercidiisse (notae aliquot numerales, marginibus incaute resectis vel umore male habitis, effluxerunt). Manus tres exaraverunt, calami peritia valde inter se dispares, quarum α flavo liquore ff. 3-74 eleganter descripsit, β, multo rudior, ff. 75-106^v et 119-150^v, eodem usa pigmento, γ, rudis pariter primoque saltem obtutu recentior, ff. 107-118^v eaque atramento: quas omnes eidem fere tempori tribuendas vel hoc suadet, manum δ (saeculi profecto X) reliquo quoque libro illa λόγ. α', β' etc. inscripsisse, varia in ipso κειμένῳ emendasse (cf. ex. gr. f. 118^v), interpunctionem lineolis transversis constantissime constantem subplevisse, contentorum denique pinacem praemisisse, quem tamen inde a lin. 6 a. i. folii 2^v alius, ni fallor, vir integravit (Socii contra Bollandiani partes codicis diversas diversis temporibus adsignant, saeculis nimirum XI-XIII, cf. Catal. codd. hagiogr. graec. Bibl. Vat., p. 127, in Actis vero Sanctor. Novembris, IV, p. 20 manus δ saeculo XIV tribuitur!). Aliae manus, seriores haecce, non nulla ff. 74-75 et 106^v subpleverunt vel addiderunt, de quibus v. supra nec non ad numm. 4 et 7 enarrationis nostrae. Ff. 1-2 et 150 charta translucida teguntur, non nulla (145 sqq.) teredine paullulum laesa. Ff. 19 et 41^v tituli minio describuntur, eisdem inpositae taeniolae minio ac subflavo pigmento pariter atque littera initialis f. 41^v. F. I titulus graeco-latinus, m. Fr. Accidae, cuius in confectione Xysto V P. M. oblata notas liber prae se ferebat κβ'-χ (idemque 22. Y). Ibid. notatur *Colleg. Graec. Cat. Inscript. Bibl.* inque ima ora siglum Athanasiani phrontisterii sigillumque inprimuntur (hoc in marg. inf. f. IV iteratur, utrumque vero ad calcem f. 2). F. 1 conscribillationes nihili faciendae atque rudissima imaguncula. F. 151^v, perquam male habitum, occupat maximam partem inscriptio saeculo XIV-XV, ni fallor, iniecta, cuius, rudissimis characteribus exaratae, compendiis horrentis vitilisque orthographicis laborantis verba pauca dum taxat interpretati sumus, quin tamen eius sensum elicere quiverimus. F. 152 inscriptio nuncupatoria graeca Fr. Accidae ad Summum Pontificem.

Librum olim nota 1502 distinctum esse testatur index in Vat. lat. 7139, f. 2-2^v. Descripserunt Socii Bollandiani in operibus supra laudd.

Tegumentum simplici obductum membrana, scuta Pii IX P. M. et Io. Ba. Pitra, card. bybl. (1869-89), exhibet in dorso.

1573 (olim 1542). Saec. XV, chart., mm. 213 × 143, ff. 164, lin. 26.

Menaenum iulii synaxariis instructum libri 1559 (cuius enarrationem vide) fere ad verbum respondentibus. Canones ab ed. Romana exsultantes iidem obcurrunt qui in cod. laud. (uno dum taxat omisso, in ss. Stephanum et socc., die 5 iulii), nimirum: ¹ (ff. 2^v ... 7) in ss. Cosmam et Damianum (1 iul.), inc. *Τίς μὴ συγχορεύσει νοήτως*; ² (ff. 20^v-24^v) in s. Martham, matrem s. Symeonis Stylitae (5), inc. *Αἰεὶν ἐφιέμενος, Ιοσηφί*;

³ (ff. 76^v ... 79^v) in Patres qui conciliis universalibus I-VII interfuerunt (16), inc. *Oi ἐκ Νικαίας*, Germani iunioris (i. e. Germani II patr. Cpolitani), ut in cod. 1559, quod nos primum fugerat (ed. Nicodemus Hagiorites in *Συναξαριστῇ* ³ etc., Athenis 1868, pp. 364-66); ⁴ (ff. 121 ... 127) in s. Christinam (24), inc. *Χρισταῖς ταῖς ἐλπίσι*, Iosephi (primum tantum troparium ab ed. Romana differt, cetera cum eadem omnino consentiunt); ⁵ (ff. 121^v ... 127^v) in s. Parasceven (eadem die), inc. *Ἑσκοτισμένην ἡδοναῖς*; ⁶ (ff. 134^v ... 140) in ss. Olympiaden et Eupraxiam (25), inc. *Σαρκὸς ἀσθενία τὸν ἰσχυρόν*, Iosephi (ex acrostichide *Σεμναῖς γυναιξὶν σεπτὸν ἐξάδω μέλος. Ἰωσήφ*, cf. et subple descriptionem codicis 1559, qui, aequae ac noster, canonem oda secunda, cuius troparia litteris (σεμν)αῖς γ(υναιξὶν) incipiebant, mulctatum exhibet, cf. ex. gr. A. Papadopoulos-Kerameus, *Σχεδιασμα περὶ τῶν λειτουργικῶν μηναιῶν* in *Βυζαντινικὴ Βρεμνητικὴ* I [1894], pp. 367 sqq., vel W. Weyh, *Die Akrostichis in d. byz. Kanonesdichtung in Byzant. Zeitschr.* 17 [1908], pp. 65 sq.); ⁷ (ff. 163^v ... 164^v) profestivus in processionem s. Crucis (31), inc. *Σταυρὸς προερχόμενος*, abrump. in vv. *ἄχραντος σταυρὸς πῖ(σται)* in tropario secundo quartae odae (cf. cod. 1559, f. 246^v lin. 10).

Animum, quaeso, adverte ob folia duo inter 19 et 20 deperdita (cf. infra) τὸν ὀρθρον diei 4 iulii inde a vv. *Ἀγίων. Ὅσις, θεάση (Μηναια* etc., ed. Rom., v. ζ', p. 32 lin. 19 a. i.) fere totum effluxisse.

Additamenta vel subplementa etc. non unius manu marginibus inseriuntur (ff. 35. 48 ... 110), quae inter <ἀπόστιχα vel σύντομα> non nulla in s. Marinam (f. 81), inc. *Ἀσμασιν ἱερεῖς* (intell. *ἱεροῖς*). / *ὑμνήσωμεν ἐνθέως* / *Μαρίνης γὰρ τῆς θείας* etc. (cf. omnino similia in s. Parasceven f. 119).

Ff. 128^v-132 incitur passio s. Parasceves, inc. *Ἡ ἀρχὴ τῶν ἱαμάτων τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς ἀξιεπαίνου πολιτείας*, des. *ἀντι αἵματος, γάλα ρύεν μεθ' οὗ πρέπει πᾶσα δόξα κτλ.* (ut in cod. 1559, ff. 197-201^v, cuius enarrationem vide).

A duobus librariis conscriptus, quorum alter ff. 112-132^v exaravit, fasciculos conplectitur unum et viginti, quaterniones uti plurimum (4 novem chartis efficitur, 17 quinque, tertii autem quaternionis bifolium intimum, i. e. ff. 4-5, effluxerunt, cf. supra): qui fasciculi ad ang. sup. externum primae singulorum paginae signabantur, sed marginibus a bybliopego parum cante resectis notae graecae numerorum perpaucae tantum modo superaverunt, cf. θ' (f. 64, dimid.), β' (f. 88) et ι(η') (vestigium dum taxat). Folior. subputationem, utpote σφάλμασιν depravatam (ff. 48-56 notis 47-55 instruuntur, f. 57 rursus numero 55 et sic deinceps) nescio quis, antiquus tamen, conrexit, sed novam lectu faciliorem enumerationem typis inprimendam curavimus. Litterae grandiores, inscriptiones, alia notabilia minio delineata, maioris vel minoris moduli ornatus, quibus

initia singulor. officiorum distinguuntur (ff. 1, 58, 93; 8. 13, 16^v etc.), rubro colore atque atramento. Chartae complures udore tactae, ubique tamen sine textus iniuria, si folia duo novissima (163 sq.) tantum excipias, quorum orae, ut saepe et in reliquo codice, laciniis chartaceis reffectae sunt. Ex officinar. chartariorum signis notabimus: ^a (ff. 3 + 6. 4 + 5 ... 41 + 46) trimontium, ex quo segmentum egreditur, circulo inclusum, ^b (ff. 48 + 55. 49 + 54 ... 133 + 140) cerasa tria (cf. Briquet nr. 7423), ^c (ff. 141 + 148. 142 + 147 ... 159 + 162) coronam tribus liliis duabusque bacis exornatam.

Librum, ad Athanasianum Graecorum phrontisterium iam pertinentem (cf. indiculum in Arch. Bybl. t. 11, f. 261 « *Doi altri per Luglio duplicati* », noster nimir. et 1559) nota numeri 1542 primum distinctum esse pinax ostendit in cod. Vat. lat. 7139 (f. 11^v). Memoravit dum taxat P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III* in *Revue des questions historiques* XLV (1889), pp. 183 n. 1 et 191.

Integumentum ἰδιοχρώμει membrana contextum praebet in summo dorso tesseram gentilicium Pii IX P. M.

1574. Saec. XI-XII, membran. (ff. 1-3 chart.), mm. 210 × 145, ff. 170, linn. 24.

⟨Nicephori presbyteri CP.⟩ vita s. Andreae τοῦ σαλοῦ (Acta SS. Maii VI, pp. 4* D 14-E 9 et 5* B 3-111* = P. G. 111, 628 C 1-11 et 629 D 1-888, ad fidem codicis praesertim nostri [BHG. 117]), sub inscript. Βίος καὶ πολιτεία τοῦ μακαρίου Ἀνδρέου τοῦ διὰ Χριστὸν σαλοῦ. τοῦ εἰς τὸ Βυζάντειον τῆς θεοφυλάκτου πόλεως ποιήσαντος ἑαυτὸν παραπαίοντα (Acta SS., vol. cit. p. 3* = P. G., vol. laud., 625). Lemmata 38 (περὶ τῆς ὀπτασίας — περὶ τῆς ἐσχάτης ὁμιλίας τοῦ ἁγίου πρὸς τὸν Ἐπιφάνιον, cf. Acta SS. etc., pp. 4* F 1-5* A 20 = P. G., vol. cit. 629 A 1-C 10) seu τῷ κειμένῳ seu marginibus inseruntur, ad quae vir paullo recentior notavit λόγος β' ... λόγος λς' (36 enim et 37 absque nota relinquuntur).

Ipsius, ni fallor, manu praescribitur (f. 4^v) illorum lemmatum vel capitulum indiculus ex parte prorsus evanidus.

Ab uno eodemque scriba subflavo pigmento, crassiori autem ductu (licet non ineleganti) exaratus, fasciculos comprehendit 21, quaterniones (si novissimum dum taxat eximas, qui chartis quinque vel ad praesens constat), eosque ad ang. sup. externum primae singulor. paginae graeca subputatione distinctos; notae tamen admodum paucae, vel notarum vestigia tantum modo, deprehendi queunt, ceteris bybliopegi forficibus incaute absumptis (cf. A f. 30, ζ' [dimid.] f. 134, nec non ff. 110, 118, 126 et 142). Adcedit initio binio custodiam propter cum reliquo codice compactus (ff. 4-5). F. 6 vitae inscriptioni quam supra rettulimus (eodem quo τὸ κείμενον pigmento exaratae) taeniola superinponitur quinque flosculis decorata tribusque coloribus depicta, rubro nimirum, prasino et violaceo, quales in codicibus ad Italiam australem pertinentibus non raro obcurrunt. Ibid. littera initialis imaginem anguis palo implicati exprimit. Singulorum capitum tituli sive lemmata nec non litterae initiales cinnabari delineantur. Codex non nullibi umore tactus (cf. ff. 6 sqq., 165 sqq.), scriptione tamen fere ubique incolumi.

F. 1^v superne 1574. / *Andree Salis uita*, m. <L. Allatii>. F. 2^{r-v} libri syllabus imperfectus, m. hieromonachi <Lucae Felicis Tiburtini>, praefixa nota PP, qua codex insigniebatur in sylloge Cryptensi (iteratur ad calcem f. 6). Alia nota n.º 41, Cryptensis pariter, bis occurrit, scil. summis foliis 3 et 6 (hic insuper manus antiquior notavit) s(a)n(c)t(o)-r(u)m (?) .

F. 4 res memorabiles non nullae annor. 1169-90 adnotantur, quas integre referre operae pretium visum est (scriptionem evanidam venenorum ope restituimus): 1) [+ ἐγένετο (an [ἐγένετο? cf. infra) ὁ σισμὸς· μη(νὶ) φε(βρουαρίῳ) εἰς τ(ὰς) γ' τῆς ινδ. β' / ἐν ἔτι .σχρζ' (= 1169) κατὰ τὸν χρ(όνον) του χα(λ)ασμα(τ)ος πόλε(ως) Κατάνης· καὶ ἑτερας χορας πολλας (cf. ex. gr. M. Baratta, *I terremoti d'Italia — Saggio di storia, geografia e bibliografia sismica italiana*, Torino 1901, p. 27, vel *I terremoti in Italia* [Pubbl. d. Commiss. Ital. per lo studio delle grandi calamità], Firenze 1936, pp. 99 et 172): — 2) + [Ἐγ]ίνετον ἡμερ(α) νήκτα (l. νύκτα) μη(νὶ) σε(πτεμβρίῳ) εἰς τ(ὰς) γ' / τῆς ινδ. β' ὡρ(α) ζ' ἡμερ(α) δ' ἐν ἔτι .σχπζ' (= 1178) (de hoc solis defectu cf. J. Fr. Schroeter, *Sonnenfinsternisse von 600 bis 1800 n. Chr.*, Kristiania 1923, p. 117 et ibid. tabulam 70 b). 3) + ἐκημι[θ](η) ὁ μακάριος κρατεος ρηξ Γου(λ)ιαλ(μ)ος ο β' / μη(νὶ) νο(εμβρίῳ) εἰς τ(ὰς) ι' ἡμερ(α) σαββάτου του ετο (sic) ἀπο / κτισε(ως) .σχλη' (= 1189): — (Guilelmus tamen 18 novembris vita functus esse videtur, cf. ex. gr. Fr. Chalandon, *Histoire de la domination normande en Italie et en Sicile*, II, Paris 1907, p. 417, 10 autem illius mensis in feriam sextam incidit). 4) + ἀνεβί το / σκηπ-τρον του ρηγ(ος) Τανκρεδ(ου) υἱοῦ δουκὸς / εἰ[s] τ(ῆν) Σ[κε]λ[ιαν] μηνι (μ'νι cod.) ιαννου(α)ρ(ίῳ) εἰς τ(ὰς) ιη' ἡμερ(α) ε' / [τοῦ] ετους .σχλη' (= 1190) ινδ. η' (cf. et subple Chalandonum, op. cit., pp. 424 sq.). Adnotationes uno eodemque tempore, anno scil. 1190 vel post illum, exaratas esse scripturae suadet (ni fallor) aequalitas. Subest alphabetum arabicum.

Qui librum descripserit (nisi ff. 4-5 ex alio forte codice decerpta putes nostroque adglutinata) ex possessoris inscriptione f. 5^v iniecta discimus, cuius tamen pleraque verba ob atramentum evanidum membranamque tineis conrosam ne chemicis quidem remediis in subsidium vocatis legi queunt: + ἐγρά(φ)η ἡ τοιαῦτ(η) βιβλος διὰ χειρὸς τοῦ ἀπο ... νας / Γεωργ(ίου) τοῦ νοτ(α)ρ(ίου) μου τοῦ Ταραν[τηνοῦ? .....] / ἐν Ζακύνθ(ω) κατὰ τὴν ..... + (in sequentibus lineis, 8 numero, verba paucissima dum taxat expiscati sumus, ex. gr. lin. 4 ἐτελιώθ[η], lin. 5 μps, μητρὸς scil., etc.). F. 170 + κ(ύρι)ε Ι(ησο)υ Χ(ριστ)ε ο θε(ο)ς ω σ(ωτ)ηρ ἡμῶν ὁ θέλων / πάντας ἀν(θρώπ)ους σωθῆναι ἀντιλαβοῦ τοῦ δουλ(ου) σοῦ· Νύμφον ἀμαρτολοῦ, man. saec. XIII. Ib. in summa pagina <S. Gregorii Nazianzeni> versus iambici acrostichi κατ' ἀλφάβητον 1-2 (P. G. 37, 908 A 14-909 A 1). F. 170^v vir ipse bis conscribilla vit ἐκκλινεν τῷ εὐαγγελίῳ αὐτοῦ ἐκ τῶν Ἰουδα[ϊων] εἰς τὰ θεοφόρητα ἔθνη nec non illud ταφος ἀνεογ-μένος κτλ. (cf. Ps. V, 10).

Codicem paucis memorat A. Rocchi, De coenobio Cryptoferratensi etc., Tusculi 1893, pp. 270 (sub num. 52), 273 et 278, nec non P. Batiffol, *L'abbaye de Rossano*, p. 93 n. 4, qui Rhegi anno 1190 exaratum esse perverse adseverat; ipse unde librum saec. XIII ad monasterium τοῦ Θεοῦ Λόγου in Rhagina dioecesi pertinuisse resciverit (cf. ib. et *La Vaticane depuis Paul III* in *Revue des questions historiques* XLV [1889], pp. 209 n. 3 et 212 sq.), equidem ignoro. An quod in cod. 1595 f. 1^v cuiusdam Niphonis καθηγουμένου τῆς μονῆς τοῦ Θεοῦ Λόγου, βακενδύτον subscriptio occurrit (cf. supra 'Νύμφον ἀμαρτολοῦ')? At huius scriptura ab eiusdem nominis viri qui librum nostrum prae manibus habuit toto coelo differt.

Integumentum simplici membrana vestitum exhibet in dorso tesseras gentilicias Pii IX P. M. et Io. Ba. Pitra (1869-89).

1575. Saec. XVI, chart., mm. 208 × 141, ff. I. 184, linn. 27.

1 Apollonii Pergaei conicorum (ff. 1-48^v) lib. I, (ff. 49-78) lib. II, (ff. 80-111) lib. III, (ff. 111^v-131) lib. IV (ed. I. L. Heiberg, Apollonii Pergaei quae graece exstant etc., Lipsiae 1891-93, I [2]-II 96).

■ (ff. 133-183^v) Eutocii commentaria in Apollonii conica (op. laud., II 168-360).

<Iohannis Honorii> nostri calamo eleganter descriptum figurasque geometricas diligentissime praebentem exaratas fasciculi efficiunt quinque ac viginti (16-17 terniones, quinque folior. novissimus, cett. quaterniones), nulla nota de more a librario insigniti, qui tamen alterius operis folia numm. 1-131, alterius 1-51 distinxit, chartas scriptione vacuas neglexit: multo autem recentior aevo nescio quis folia post 131 notis numeralibus usque ad 183 subputavit. Plagularum partem internam ac superiorem τὸ κεῖμενον occupat, ora ima et externa (utraque valde lata) figuras exhibent. Librorum inscriptiones, parvis litteris ex parte quadratis expressae, rubro colore nunc pallescente delineantur, pariter atque capitum numeri, litterae grandiores et maximae, lemmata, litterulae denique figuris adpictae (si paucas dum taxat excipias alia manu, aequae ac vocolas non nullas, subfectas, cf. ff. 18. 27. 32^{r-v}. 33^v et 34^v). Arabicae subputationis vestigia inde a f. 44 marginibus adpictae saepe deprehendes, qua spatia ubi geometricae figurae delineandae essent Iohannes vel sibimet ipsi vel alii indicavit (id. id. notatur in exemplari infra laudando), monitis quoque interdum adstructis (cf. ff. 85 «[.....] q(ua)n(do) no(n) si facciano mene carco, i. e. me ne incarico», 94^v «un'altra volta, 100^v «il resto», etc.). Officinar. chartariorum quae vidimus insignia: ^a (ff. 2 + 3 ... 133 + 134 etc.) sagittae duae decussatae, stellula sex radiorum superinposita (cf. Briquet 6289 sqq.), ^b (f. 34) conus, ^c (ff. 12. 18. 43 etc.) aliae incertae quibus inmorari supervacaneum duximus. Ff. 78^v. 79^{r-v}. 131^v-132^v pura. Libri facies summa, dextera, ima ornatibus impressae.

F. I superne num. 120, an quo liber signabatur in aliqua sylloge antequam Vaticanus fieret? Ib. in pagina av. summa num. 1575 codicisque indiculus, m. <L. Aliatii>.

Librum breviter descripsit Heiberg, op. laud., II, pp. [XI], XVI et cf. VI, quo iudice Apollonii textus a cod. Vat. gr. 206 pendit, Eutocii vero a 204: ipse nescio quo errore apographum nostrum e bybliotheca Columnensi in Vaticanam fluxisse affirmavit.

Tegumenti dorso simplici membrana obducti tesserae gentiliciae imprimuntur Pii IX P. M. et Antonii Tosti card. bybl. (1860-66).

1576. A. 1619 (pp. IX et XVI), chart., mm. 208 × 154, pp. XXII. 280, linn. 16-17.

Eusebii Caesariensis (pp. 1-81) de martyribus Palaestinae libellus brevior (BHG. 1193) nec non (pp. 83-114) antiquorum martyriorum conlectionis fragmentum (BHG. 1182), sub iisdem inscriptionibus atque in cod. Escu-

rial. R. III. 7 (Iriarte 547 sq., Revilla, I, 168 sq.), ex alio libro eiusdem bybliothecae, deinde pessum dato (Iriarte, loc. cit., et cf. C. Graux, *Essai sur les origines du fonds grec de l'Escorial* etc. [*Bibliothèque de l'École des Hautes Études* etc. XLVI], Paris 1880, p. 330), pariter atque noster a Vincentio Marinerio (Vicente Mariner) Valentino (de quo cf. Iriarte 503 sqq.) descripta. Subditur eiusdem Marinerii latina interpretatio utriusque operis, nempe (pp. 115–217) de martyribus Palaestinae, inc. *Annus hic fuit decimus nonus Diocletiani Imperij*, des. *hec quidem palinodia describenda est*, et (pp. 219–260) de antiquis martyribus fragmentum, inc. *Sub Marco Antonino, et Lucio Vero Smyrne in Asia, persecutio exorta fuit*, des. *ut maiori malorum afficerentur supplicio, condemnabantur*, praecurrunt vero ^a ad Paulum V P. M. ¹ (pp. VII–XI) epistula dedicatoria, inc. *Si magnam Virorum decet strenuitatem*, des. *in summum te possit excitare delectamentum. Vale. Madriti. pridie Idus Iulij 1619* etc., ² (pp. X–XI) epigrammata duo, quorum alterum inc. *Petri altam vectas lucescens undique sortem*, alterum *Παῦλε θεοῦ κῦδος, πάντων γεραρότατε λαῶν* (huius insequitur f. XII interpretatio latina metrica, inc. *Paule Dei numen, cunctis Augustissime gentis*); ^b ad card. Scipionem Cobelluzi ¹ (pp. XIII–XVI) <epistula> propter casum folii unius (v. infra) initio mutila, inc. *Hic itaque hanc mihi prouinciam demandauit* (praecedunt vv. non nulla cancellis obducta), des. *suis cumulet beneficijs, et gratia. Vale* etc., ut supra, ² epigrammata duo, i. e. (pp. XVII–XVIII) *φέγγεα Μουσάων μὲν ἐνὶ φρεσὶ σείο χαράττεις* cum latina versione metrica *Lumina Musarum toto tibi concipis ore*, nec non (p. XIX) *Sacra Camoenarum immenso petis inclutus orbe*.

Marginibus lemmata conplura ipsius librarii calamo inscribuntur.

Folia duo multo minoris moduli (mm. 138×100), codicis in fine adsuta, implent (pp. 277–279) excerpta ab <A. Mercati> v. cl. plumbo descripta ex tribus epistulis aa. 1609–10 ad Decium Carafa, Pauli V P. M. nuntium apud Hispanorum regem, datas (ex cod. I, 950 Burghesiani fundi in Tabulario Vaticano), in quibus mentio fit libri Escorialensis illius nunc deperditi iussu pontificis describendi Romamque mittendi: quod, ut pone notavit <Io. Mercati> (p. 280) vix decem post annos factum est!

Sat indiligenti calamo exaratum fasciculi efficiunt 18, quaterniones omnes, primo dum taxat excepto, quinione, cuius fol. 5 decedit: adduntur, custodiam propter, chartae tres initio totidemque codicis in fine, sed harum ultima, prima illarum operculo interno glutine adhaerescit. Fasciculorum notam nullam videtur adposuisse librarius, angulo tamen inf. int. unius cuiusque folii aversi primum insequentis paginae verbum vel huius partem iniecit. Officinar. chartarum. insignia notavimus: ^a (pp. 71 sq. + 73 sq.,

103 sq. + 105 sq., 125 sq. + 137 sq.) crucem latinam scuto ovatae formae insertam (cf. ex. gr. Briquet nr. 5704), cui scuto graeca crucula superinponitur, subsunt vero litterae AG, ^b (pp. 161 sq. + 175 sq., 213 sq. + 219 sq.) id. id., nisi quod cruculae loco littera B scuto insidet; ^c (fol. operculo ant. int. adglutinatum + pp. I sq.) ut superius, litteris tamen IBD scuto subpositis.

P. I satis longa adnotatio, manu, nisi egregie fallor, <Nicolai Alemanni>, Bybliothecae Vaticanae primi custodis, quam integram referre non ab re duximus: *Codex hic illius (exemplum, add. sup. lin.) uidetur, cuius meminit / B.^{us} Papa Gregorius ep. 29, L. 7 (re vera 8). ind. 1. cu(m) / scribit. in Archivio Ro(manae) e(cclesiae) tunc no(n) fuisse Eusebii de martyribus, nisi pauca quaedam in / unius codicis volumine collecta, eademq(ue) / in Romanae Urbis bibliothecis fuisse indicat* (cf. P. L. 77, 930 sq.) / *eundem codicem legisse uidetur Guglielmus / Lindanus (qui, postea add.) apud Baron. in notis ad martyrol. 23. / 7bris beneficio Philippi II. Hisp. R. unam aut / alteram noctem eum deuorandi facultatem / sibi factam narrat, licet tres libros, non unu(m) / fuisse scribat, sed aut indicis, quem ipse legit / error, aut eius, qui rem refert* (Baronii nimirum), *uidetur, na(m) / et in hoc codice S. Teclę (sic!) martyriu(m) legitur* (cf. pp. 9 et 25, apud Schwartzium pp. 910 et 920) / *sicut in illo legebatur, et index, a Posseuino / editus, bibliothecę Escuriaci* (cf. A. Possevini Apparatus sacros ad Scriptores V. et N. Testamenti etc., III, Venetiis 1606, adpend. p. 131 l. 17 a. i.), *absq(ue) libroru(m) distinctione Eusebii libru(m) hunc habet. missum* (conr. ex - s) *est / ad nos 1619 (m. Aug.^o cancell.). redditum m. Aug.^o.*

P. IV summa num. 1576, m. <L. Allatii>. Chartae II-III. VI. XX-XXII. 82. 218. 261-276 scriptione vacant. Folior. acies inaurata.

Integumentum ex membrana flexibili eaque *ἰδιοχρώμῳ* gemino instruitur laqueolo, cui glans ex ebure aptatur: summo dorso scidula cum inscript. 1576 (rubro colore) iam saec. XVII adglutinata.

1577. Saec. XV, chart., mm. 208 × 146, ff. V. 94 (+ 21^b), linn. 26.

Demosthenis orationes 10 nec non epistula 1, quarum uni cuique Libanii argumentum praescribitur, non nullis autem glossarum inter lineas vel scholiorum parva seges in marginibus adstruitur: ¹ (ff. 1-21^b) Olynthiacae I-III, gloss., scholl. (animum adverte propter chartarum ordinem in exemplo turbatum vv. *καὶ προσλαμβάνων — ἅπασι τούτοις, οἷς*, ed. Blass I, pp. 66, lin. 14-68, lin. 12, post illa *ἄν τις μέγας — ῥοπὴ, μᾶλλον δέ*, ib. 68, lin. 12-70, lin. 6, translata esse, quod librarius ipse notavit ff. 10, 11 et 12^v, in oris); ² (ff. 21^b-30) in Philippum I; ³ (ff. 30-35^v) de pace, hypothesi *δύσκολος αὐτῷ καὶ χαλεπὴ τυγχάνει κτλ.* (est re vera scholion, cf. Oratores attici, ed. C. Müller, vol. II, Parisiis 1858, p. 559 col. sin., linn. 26-41) pone Libanii gaudens, at inter utramque perperam notatur *τέλος τοῦ κατὰ φιλίππου ᾧ*; ⁴ (ff. 35^v-42) in Philippum II; ⁵ (ff. 42-49) de Halonneso, scholl.; ⁶ (ff. 49^v-61^v) de Chersoneso (Libanii

hypotheseos in fine additur schol. οὗτος δὲ ὁ Διοπεύθης — βουλευέται, cf. Müller, vol. laud., p. 563 col. dext., linn. 28 a. i. — 26 a. i.); ⁷ (ff. 61v-73v) in Philippum III, scholl.; ⁸ (ff. 73v-86) in Philippum IV; ⁹ (ff. 86-89) ep. ad Philippum, cui subditur ¹⁰ (ff. 89v-93v) Philippi * ep. ad Athenienses.

Praeter illa ὥραϊον, ση(μείω)σαι, erratorum medelae, textus complementa, variae lectiones, ipsius uti plurimum librarii calamo, sed interdum aliorum quoque (cf. ex. gr. f. 7) marginibus iniciuntur.

Qui librum efformant fasciculi tredecim quaterniones omnes existunt, si primum excipias, 7 chartarum, nec non extremum, 5 chartarum, sed huius prima recenti artificio superiori fasciculo adglutinatur: singulis autem quaternionibus notam numeri nullam videtur adposuisse librarius, prima tamen unius cuiusque verba orae dextrae ultimi folii aversi praecedentis fasciculi directe inscripsit. Chartarum insignia quae vidimus: ^a (ff. III + IV) trutina lancibus τριγώνοις instructa circuloque inserta, quem supereminens illius moderator in stellam desinit sex radior. (cf. Briquet, nn. 2450-56, sed omnes plus minusve differunt); ^b (ff. 13 + 16. 21 + 22. 27 + 32) alia trutina cui circulus circumducitur; ^c (ff. 3 + 10. 6 + 7. 11 + 18 ... 93 + 94) forlices quaedam (cf. Br. nr. 3670). Ff. I-IVv, 2v, 94r-v vacua. Libri acies violaceo colore tincta.

Fol. V med. scidula mm. 46 × 82 glutine adhaerescit, in qua titulus *Orationes Demosthenis Graece*. Eodem fol. averso superne notavit <L. Allatius> 1577 / *Demosthenis orat.^a Olyntiacę* (sic) / *Contra Philippu(m) et alip.* F. 1 summo possessionis nota *Prosperj Podianj*, in marg. inferiore, ipsius manu, *Hic liber erat Bibliothecę Graeculj. cuiusdam Venetj* (4 prima vv. in ras., antea scriptum exstabat, manu saec. XV-XVI, *Miserere mei deus*, cf. Vat. gr. 1556, 1584 et 1593). De Podiano (cuius libri haud pauci cum inpressi tum manu scripti in Bybliothea Vaticana servantur, v. Arch. Bybl. t. 11, ff. 226 sqq.), deque vicibus eius bybliothecae conferre potes G. B. Vermiglioli, *Biografia degli scrittori perugini etc.*, II, Perugia 1829, pp. 237-44, nec non *Cenni sulle antiche bibl. pubbliche di Perugia etc.*, Perugia 1843, pp. 30 sqq. et praesertim 46 sq.; E. Pinto, *La Biblioteca Vallicelliana in Roma*, in *Miscell. della R. Soc. Romana di Storia Patria*, 8, Roma 1932 p. 41 n. 2, ubi tamen «p(adre) Podiano» emendandum est in «P(rospero) Podiano».

Tegumenti summo dorso scutum Pii IX P. M. auro inprimitur.

1578. Saec. XVII in., chart., mm. 209 × 146, ff. III. 32 (+ 22bis), linn. 16-22.

Nili Doxapatri notitia patriarchatum (excerpta conplura e codice nostro deprompta vulgavit L. Allatius, *De ecclesiae occidentalis atque orientalis perpetua consensione etc.*, Coloniae Agrippinae 1648, coll. 15 sq., 160 sq., 165 sq., 167 sq., 173 sq., 195-97, 215, 239 sq., 255, 262, 263, 409-13, 522 sq. et 532, recentiorum editionum seriem invenies apud Vitalianum Laurent, *L'oeuvre géographique du moine sicilien Nil Doxapatri* in *Échos*

d'Orient XXXVI [1937], pp. 24 sqq.; qui vir doctus Nili opellam proxime in Corpore Notitiarum episcopatum iam tunc spondebat se se denuo editurum, cf. ib., p. 27).

Verba non nulla librarii oscitantia vel exemplaris defectu omissa manus coevi nescio cuius in ora sin. f. 14^v subplevit, marg. externo folii 3 latina quoque adnotatio inscribitur.

Praeter binionem initio, bifolium in fine custodiam propter compacta (huius ultima charta, illius prima operculis internis glutine adhaerescunt, prae plagulis tamen aetate fere nostra superpositis vix dispici queunt), fasciculi quattuor obcurrunt siue quaterniones, quorum notae numerales ζ'-η', marg. inf. medio primae singulorum paginae adpictae (postremus, utpote scriptura vacans, absque numero relinquitur), librum portionem dum taxat spissioris codicis existere satis ostendunt: cuius reliquae partes utrum alibi forte delitescant an deperditae sint plane me fateor nescire. Quae officinarum chartar. obcurrunt insignia: ^a (ff. I-II. 26 + 29. 27 + 28) peregrinus baculum super umerum gestans circuloque inclusus (cf. Briquet, nn. 7567 sqq., qui tamen omnes plus minusve discrepant), ^b (ff. 3 + 6. 4 + 5) liliū circulo insertum (cf. ib. nr. 7101), ^c (ff. 11 + 14. 12 + 13. 17 + 23. 18 + 22bis) stellula sex radior. in circulo cui latina crucula insidet (cf. ib. nr. 6089, qui tamen multo maioris est moduli). Ff. I^{r-v}. II^v-III^v. 22^v-32^v pura. Chartas non nullas atramenti acor perterebrare coepit (ex. gr. ff. 17 et 19).

F. II in ang. sup. sinistro num. 1579 (9 conr. in 8, postmodo notam totam lineā deleuit <L. Allatius>, qui pone rectam 1578 iterum scripsit). Ibid. legitur Νελου (adcentus manu seriore subpletus esse videtur) μοναχοῦ (α, quod Allatius perperam explicavit ἀρχιμανδρίτου, cf. Laurent, art. cit., p. 7, nec non Io. Mercati, *Per la storia dei mss. greci di Genova* etc. [Studi e Testi 68], p. 79 n. 2) τοῦ Δοξαπατρὶ / ἐπάνυμα περὶ τῶν / πέντε π(ατ)ριαρχικῶν / θρόνων : : quem titulum, librarii calamo, ut mihi vid., minime exaratum, nescio quis latine redditum inferius plumbo inscripsit (*Nili Archimandritę cognomento Gloripatri, De quinq(ue) / Patriarchalibus Sedibus*).

Opercula prasina membrana contexta tesserās gentilicias praebent Urbani VIII P. M. et Francisci Barberini card. bybl. (1626-33), dorsum recentiori aetate membrana ἰδιοχρώμει reffectum.

1579. Saec. XV ex., chart., mm. 203 × 144, ff. IV. 249, linn. 20.

1 s. Athanasii ¹ (ff. 1-34^v) disputatio contra Arium*, διάλεξις τοῦ μεγάλου Ἀθανασίου, μετα Ἀρειανοῦ cod. (P. G. 28, 440-501), ² (ff. 35-56^v) epistula ad episcopos Aegypti et Libyae, κατὰ ψευδοπροφητῶν καὶ κατὰ τῶν αἱρέσεων cod. (P. G. 25, 537-593).

2 (ff. 57-125) Michahelis Pselli de omnifaria doctrina, sub eadem inscript. atque in cod. Paris. 2087 (cf. Ch. Ém. Ruelle, *XLII chapitres inédits et complémentaires du recueil de M. P. intitulé Διδασκαλία παντοδαπή* etc., in *Annuaire de l'Association pour l'encouragement des études grecques en*

France, XIII [1879], p. 235), cui noster cum in numero capitum (201) tum (fere semper) in ordine optime congruit (quae κεφάλαια notis romanis infra distinguuntur ad subplementum Ruellianum pertinere intellege, cetera inveniuntur in P. G. 122, 688–784): 1 (absque numeri nota). 2 [β]. 3–15. I. 16–26. II–IV. 27. V. 28–29. VI. VII [λζ'–λζ', quia inde a vv. Καὶ μεθ' ἐαν-τὴν μεν, Ruelle 253, l. 14, novum caput incipit]. VIII. IX [λθ'–μ', novum enim κεφάλαιον incohatur verbis Τὰς πολλὰς ἐν ἐκάστῳ, ib. 255, l. 15]. X–XII. 30. XIV–XV. 31–38. XVI. 39–47. XVII. 48–51. XX. 52–55. XVIII–XIX. 56. XXI. 57–58. XXII. 59–60. XXIII–XXIV. 61–70. XXV–XXVI. 71–83. XXVII–XXVIII. 85–87. XXXI–XXXII. 88–92. XXXIII. 93–103. XXXIV. 104–105. XXXV. 106–148 usque ad vv. ἀμύνεται τοὺς διώκοντας (P. G. 122, 777 A 14). 149–157. XXXVI–XXXVII. XIII. XXXVIII–XLI [σ']. XLII (sine num.). Inter cc. XXVIII et 85 spatium vacuum ff. 95^v fere totum et 96 comprehendens, an quod scriba capita XXIX, 84 et XXX in suo exemplari hic deficientia aliunde subplere auebat (cf. ex. gr. capitum ordinem in Paris. 2087 iam laudato ap. Ruelle 243)?

3 (f. 125–125^v) de tribus cyclis paschatis christianorum, cum figura, περὶ τοῦ τῶν Χριστιανῶν πάσχα cod., inc. Δεῖ γνώσκειν ὅτι, τὸ τῶν Χριστιανῶν πάσχα, ἢ διὰ τν' ἡμέρας, ἢ διὰ τνζ'· ἢ διὰ τπε' γίνεται· ἔστι δὲ γνῶναι οὕτως· ἐν τῷ νῦν ἐνισταμένῳ ἔτει τῆς γγ' ἐνδ. τοῦ ςψη' (1209–10) κτλ., des. καὶ μέχρι τῆς κε' τοῦ ἀπριλλίου μηνός. Subditur (f. 126) cyclus solaris octo ac viginti annorum.

4 (f. 126^v) carmen de mensuris <porrectis>, versibus politicis, qui dicuntur, expressum, inc. ὥσπερ τῶν ἄλλων ἀριθμῶν μὴς ἐστὶ τὸ πρῶτον, des. πεντακοσίους σὺν αὐτοῖς τέλος ἰδοὺ τῶν ὅλων.

5 (f. 127) <aenigmata quattuor>, nimirum ^a καρπὸν ἀπάντων, ἡδύτατόν τι πέλω (sub nomine Basilii Megalomyti ap. Boissonade, *Anecdota graeca* III, pp. 443 sq.), ^b δίκαιος εἰμὶ, καὶ δικαίων ἀκρότης (sub nom. eiusdem ib. p. 445, Michahelis Pselli ib. p. 435, Eustathii vel Eumathii Macrembolitae ap. I. Hilberg, *Eustathi Macrembolitae... de Hysmines et Hysminiae amoribus etc.*, p. 214, et cf. M. Treu, *Eustathii Macrembolitae quae feruntur aenigmata*, *Progr. des K. Friedrichsgymn. zu Breslau*, 1893, p. 18, Christophori Mytilenaei ap. E. Kurtz, *Die Gedichte des Christophoros Mitylenaios*, Leipzig 1903, p. 13), ^c ἰχθὺς ἢ χύτρα, τὸ δ' ἐψόμενον ἔνδον (sub nomine Basilii Megalomyti, ap. Boissonade, *Anecdota graeca* III, p. 445), ^d μᾶς καὶ μόνης συλλαβῆς εἰμὶ μέλος κτλ. (an ineditum?).

6 (ff. 127–128) *Iohannis Lascareos παραλαγὴ τῆς μουσικῆς τέχνης, σοφωτάτη*

καὶ ἀκριβεστάτη εἰς ἄκρον κτλ., inc. Ἰστέον φησὶ, ὅτι κύριοι ἦχοι εἰσὶ τέσσαρες, καὶ τέσσαρες πλάγιοι, des. τοὺς κυρίους πλαγίους ἀπέδειξε. F. 128 maximam partem occupant schemata.

7 (ff. 129–136) quomodo, unde et quando Italorum ab Orthodoxis scissio ac separatio facta fuerit, inc. Λεύκιός τις ὀνόματι τὴν δι' ἀστρονομίας (I. Hergenroether, *Monumenta graeca ad Photium eiusque historiam pertinentia* etc., Ratisbonae 1869, pp. 171–81), subfixa adpendicula οὐκ ἔστι γὰρ ὅλως ἢ μερὶς αὐτῶν — δυσίατός ἐστιν, ἢ καὶ παντελῶς ἀνίατος, in qua non solum Latini sed et Graeci quoque illos ab haereseos crimine purgare gestientes acerbè inpetuntur (an idem atque « peroratio contra Latinos », quae legitur in cod. Marciano, cf. Hergenroether p. 181 n. 3?).

8 (ff. 136–146) Nicephori Blemmydae sermo ad monachos suos, περὶ τῆς θείας καὶ ἀμωμήτου πίστεως τῶν χριστιανῶν cod. (P. G. 142, 585–604 A 9).

9 (ff. 146^v–153) s. Gregorii Magni e dialogorum libro IV excerpta non nulla (P. L. 77, 355 A 13–359 D 4; 366 B 6–370 B 13; 374 B 1–375 B 11).

10 (ff. 153–200) <s. Diadochi Photicensis> de perfectione spirituali capitulum, κεφάλαια πρακτικὰ, γνώσεως καὶ διακρίσεως πνευματικῆς, ρ cod. (ed. J. E. Weis-Liebersdorf, Lipsiae 1912, pp. 6–150: animum adverte conclusionem capitis 12 verbis carere Ὅπερ εἰς ποιῶμεν — ἡμᾶς δὲ ἐλαττοῦσθαι, ib. 14, 15–18, capitis vero 14 illis εἴτε γὰρ — ὑμῖν, ib. 16, 25 sq.). Singulis capitibus inscriptiones praeponuntur, ex. gr. α^ο. Περὶ πίστεως· ἐλπίδος· καὶ ἀγάπης, <β'>. Ὅτι μόνος <ὁ θεός> φύσει ἀγαθός· γίνεται δὲ καὶ ἄνθρωπος ἐξ ἐπιμελείας τρόπων, ἀγαθός. γ'. Ὅτι οὐκ ἔστι φύσει τὸ κακόν etc.

11 (f. 200–200^v) s. Antonii Magni (?) ex exhortationibus ad fratres, <quod monachis abstinendum a tropariorum cantu>, inc. Φησὶ γὰρ· ὁ θέλων σωθῆναι, οὔτε ἐν εορτῇ, des. τῆς τοῦ κυρίου ἐνανθρωπίσεως ἐκδεδόκασι, subfixis excerptoris conclusionē καὶ ταῦτα μὲν εὔρον, ἐκ τῶν παραινέσεων τοῦ ἁγίου· ἐγὼ δὲ φημὶ· ὅτι οὐχ' ἡδὶον χριστιανικῆς καταστάσεως, τὸ ἐν εορτᾷ τριφάν τε καὶ σπαταλὰν etc. nec non verbis non nullis s. Gregorii Nazianzeni, cf. P. G. 36, 316 D 1–4 (ed. e nostro codice G. Garitte, *Un fragment grec attribué à S. Antoine l'Ermite*, in *Bulletin de l'Institut Historique Belge de Rome*, XX [1939], pp. [165]–170, particulam vero iam evolgaverat J. B. Pitra, *Hymnographie de l'Eglise grecque*, Romae 1867, p. 43 n. 3, eamque ex cod. Vallicell. E 21, ubi responsum Paulo Cappadoci tribuitur, sed virum eruditissimum forte fugit recensionem a se delibatam in Euergetino, qui nuncupatur, iam dudum typis inpressam obcurrere, cf. *Συναγωγή τῶν θεοφθογγῶν ρηματικῶν καὶ διδασκαλικῶν τῶν ἁγίων καὶ θεοφορῶν πατέρων... συναθροισθεῖσα... παρὰ Παύλου Εὐεργετινοῦ*, 3^a ed., II, Athenis 1900, p. 243).

12 (ff. 201-210^v) *Agapeti diaconi* <capita admonitoria> I-LIV et LVI-LXXII, numerorum notis numquam non omissis (P. G. 86, 1164-1180 D 5 et 1181 A 4-1185).

13 (ff. 211-216) s. *Athanasii apologia de fuga sua*, *περὶ τῶν διαβαλλόντων τὴν ἐν τῷ διωγμῷ φυγὴν αὐτοῦ*· λόγος ἀπολογητικὸς πρῶτος cod., in compendium redacta, om. enim ex. gr. vv. πόθεν γὰρ εὐχὴ — τὴν ἀσέβειαν et illa καὶ γὰρ καὶ ὅτε — πρὸς ταύτας μὲν μαχόμενοι, def. autem in vv. ὁ μὲν γὰρ πατριάρχης Ἰακώβ· φεύγων (cf. P. G. 25, 644-648 A 1, 656 A 12-B 3 et 657 A 8-668 A 10), quae pone spatium vacuum (f. 216 pars inf., 216^v et 217 pars sup.) ad conclusionem, ut videtur, ex alio libro subplendam relictum.

14 (ff. 217-234) <*Basili I imp. paraenesis ad Leonem filium*>, omissis cap. <*Περὶ ὑπεροψίας χρημάτων*> et quattuor ultimis (P. G. 107, xxi-xxxiii B 1 et xxxiii C 5-LIII B 9). Capitum inscriptiones ad unam desiderantur.

15 (f. 235-235^v) ἐρώτησις. Πῶς δεῖ διάγειν κατὰ μόνas, καὶ περὶ εὐχῶν, inc. Αἱ ωραι καὶ ὠδαί, ἐκκλησιαστικάί εἰσι παραδόσεις, des. καὶ τοῦτο μετα φόβου θεοῦ.

16 (f. 235^v-236^v) *Isaiae abbatis* <sermonis IV c. 4>, ab edit. (*Του οσιου πατρος ημων αββα Ησαϊου λογοι καθ'...*, ἐκδ. υπο Αυγουστίνου μοναχου Ἰορδανίτου, Hierosolymis 1911) inde a vv. ποιήσον τὴν λειτουργίαν σου, ἐν προσευχῇ (an legendum προσοχῇ?) καὶ προθυμία (cf. pag. 20 lin. 9) diversum, pergit enim εἰάν ἴδωμεν ὅτι ἡ ὥρα οὐκ ἔστι πολλή κτλ., concluditur autem πλείονα προθυμίαν ἔχει εἰς τὸν κανόνα.

17 (ff. 236^v-241^v) quod anachoretas, utpote conpunctioni deditos, carminum modorumque suavitas in officiorum recitatione dedeceat, ἐκ τοῦ λανσαικοῦ cod., inc. Δηγήσατο ἡμῖν ὁ ἀββᾶς Ἰωαννης, καὶ ὁ ἀββᾶς Σωφρόνιος λέγοντες· ὅτι ἀπελθόντες πρὸς τὸν ἀββᾶν Νεῖλον, διαφαιούσης σαββάτου, def. in vv. τῆς ἐνταῦθα καὶ τῆς ἐκεῖσε βασιλείας ἐξέπεσε (cf. ex. gr. cod. Vat. 663, ff. 213^v-223, ubi plenior textus exhibetur: priorem dum taxat partem edidit, reliqua paucis perstrinxit Io. Ba. Pitra, *Iuris eccl. Graecor. historia et monumenta*, I, pp. 220 sq., cf. eiusdem opus *Hymnographie de l'Église grecque* etc., pp. 43 sq., nec non W. Christ et M. Paranikas, *Anthologia graeca carminum christianorum*, Lipsiae 1871, pp. xxx sq.).

18 *Matthaei* <*Blastaris*> versus politici (f. 244^v) de officiis ecclesiasticis (P. G. 157, 129), (ff. 245-246) <de officiis palatii Constantinopolitani> (ib. 236-39).

Quaternionibus 30 (quorum notas numerales in cassum rimarere) adcedunt binio (ff. 241-244) et bifolia duo (ff. 245-248), praemittitur charta una (f. IV), reliquas autem (ff. I-III et 249) bybliopegus Vaticanus saeculi XVII pro custodia conglutinavit, libri sectionem flavo colore tinxit. Titulos (plerumque), litteras initiales, capitum numeros

minio delineavit, τὸ κελευνὸν una eademque manus crassiori harundine totum descripsit. Officinar. chartar. insignia: ^a (ff. 26 + 31 et 27, 44 + 45 et 46, 76 + 77 et 78) angelus circulo inscriptus (quem circulum stellula sex radior. supereminet), additis litteris TB lineola in medio coniunctis (cf. Briquet nr. 643, ubi tamen litterae lineola inferne iunguntur), ^b (ff. 2 + 7 et 8, 19 + 22 et 21, 41 + 48 et 42) ancora in circulo cui stellula radiorum sex insidet (cf. Br. nr. 520), additis litteris IF, quas inter, lineola coniunctas, alia surgit lineola in flosculum trium folior. desinens, ^c (ff. 124 + 125 et 123, 147 + 150 et 149, 196 + 197 et 195) alia ancora cuius bidens simplici linea constat, additis crucula et littera C, quas inter flosculus ut supra extollitur, ^d (ff. 247 + 248) sagittae duae decussatae, inter quas flos (?) erigitur, ^e (f. 249) avis globulo insidens circuloque inscripta cui littera S superinponitur. Pura sunt ff. I-IV. 96. 128^v. 216^v. 234^v. 242-244. 246^v-249^v, non nulla umore foedantur (ff. 1-2. 6-8 etc.), absque tamen scriptionis detrimento.

F. IV^v libri syllabum imperfectum (m. <L. Allatii>) nescio quis multo recentior ex parte subplevit.

Codicem describit G. Garitte, art. cit., pp. 165 sq., Athanasiana tantum recenset H. G. Opitz, *Untersuchungen zur Ueberlieferung der Schriften des Athanasius (Arbeiten zur Kirchengeschichte hrsgg. v. E. Kirsch u. H. Lietzmann 23)*, Berlin u. Leipzig 1935, p. 92.

Tegumentum, corio signato coloris castaneae vestitum eadem ratione qua ex. gr. libri Vaticani 1558; in summo dorso num. 1579 auro imprimitur.

1580. Saec. XV, membran., mm. 206 × 146, ff. II. 168, linn. 25 vel (ff. 41-167) 26.

1 (ff. 1-39) Xenophontis oeconomicus, eadem lacuna hians qua in codicibus QRU editionis a Theodoro Thalheim concinnatae (cf. Xenophontis scripta minora, fasc. I etc., Lipsiae 1910, p. vii), ■ verbis nimirum ὅτι ἂν δέη ad vv. ἐξ ἀγορᾶς (VIII, 10-22). Subnectitur (f. 39^v) <Cyropaediae> initium dum taxat, usque ad vv. ἡδὴ ὑπὸ δῆμων.

2 Aristotelis ¹ (ff. 41-81^v) rhetorice ad Alexandrum* (an Anaximenis Lampsaceni?), et ² artis rhetoricae (ff. 82-101) lib. I, des. in vv. ἐκ τῶν ἐναντίων ἐστίν (Bekker 1368 col. sin., lin. ima), (ff. 101-112^v) lib. II, i. e. primi pars posterior (ib. inde a p. 1368 col. dext., lin. 1); περὶ τοῦ δικανικοῦ εἶδους τῆς ῥητορικῆς, βιβλίον δεύτερον cod., (ff. 113-167^v) lib. III, scil. II et (f. 145^v lin. 8) III secundum hodiernam partitionem, βιβλ. ῥητ. Ἀρ. τρίτον cod.

Obeurrunt in marginibus, ipsius librarii manu, conrectiones, illa σημ. et ὥρ. etc., Nicolaus autem Pelicanus (v. infra) non nulla omissa integravit (cf. ff. 85^v. 90^v-91 etc.), alia emendavit (cf. ff. 75. 82. 140 etc.), glossulas utraque lingua, graeca scil. et latina, oris inscripsit (cf. ff. 43. 65. 67 sq. etc.). Semel (f. 43) glossam offendes ab eodem adpictam sive possessore sive lectore, qui remedium infra citandum iniecit.

Membranis naviter expolitis conspicuum quaterniones efficiunt unus et viginti (bifolio quoque initio custodiam propter praefixo), quos librarius nomine tantum mihi ignotus*, perito tamen elegantique calamo, in imo margine medio primae ac novissimae singulorum paginae subputavit (fasciculi 1-5, Xenophontea videl. exhibentes, numm. α'-<ε') prae se ferebant, ceteri, utpote primum per se stantes, notas <α'-<ις'), sed incautioris bybliopegi forficibus utraque series lanienam haud mediocrem sustinuit). Tituli iisque inpositae taeniolae, litterae initiales atque grandioris moduli, conlocutorum nomina (in Oeconomico), notae denique numerales, quibus in altera codicis parte utriusque Aristotelis opellae folia in angulo sup. ext. distinguuntur, rubro colore, nunc perquam evanido, descripta. Libri facies summa, dextra, ima impressae atque inauratae. Chartae II. 40^{r-v}. 168^{r-v} purae.

F. I notatur *Emptus ex libris Ill.^{mi} Lelij Ruini / ep(iscopi) Balneoregien(sis)* (quo de cf. enarrationis codicis 1551 partem tertiam) an. 1622. F. I^v summo κτήματι Νικολάφ Πελικανῶ καὶ φίλων αὐτοῦ (!); cuius viri manu, saeculi prorsus XVI, non nullae quoque glossulae et notulae ibid. iniciuntur, antiquiori vero latinum remedium contra dentium gingivarumque morbos e Galeni de compositione medicamentor. libro V depromptum (*Origani montani* 3 ij, *hysopi* 3 iij — *et os odorum servabitur. Galieni*), cf. Cl. Galeni opera omnia, ed. C. G. Kühn, t. XII, Lipsiae 1826, p. 893. F. II^v indiculus m. <L. Allatii>, praemissa libri nota 1580. F. 167^v in imo marg. dextro *B. Mosto*, m. saec. XV (an possessoris alicuius nomen e gente «Da Mosto», de qua cf. A. Da Mosto, *Il navigatore Alvise Da Mosto e la sua famiglia* in *Archivio Veneto*, V s., II [1927], pp. [168]-259?).

Integumentum membrana *idioχρόμῳ* contextum praebet in dorso stemmata Pii IX P. M. et Io. Ba. Pitra card. bybl. (1869-89).

1581 (olim 1498). Saec. XIV-XV, chart., ff. III. 222, mm. 189 × 130, linn. 24 (ff. 1-44. 52-53. 59-70. 200-219), 25 (ff. 45-51. 54-58), 19-21 (ff. 71-191), 22 (ff. 192-199).

sanctorum vitae et martyria: ¹ (ff. 1-22) commentarius in Danihelem prophetam et tres pueros (BHG. 485), *μηνὶ δικ(εμ)β(ρίφ)· εἰς τὰς ιζ'* praemittit codex; ² (ff. 23-41^v) <s. Ephraem Syri> de laudibus b. Ioseph, *τῇ ἁγία καὶ μεγάλῃ δευτέρα· λόγος καὶ ἱστορία Ἰωσήφ τοῦ παγκάλου* cod., ab ed. (Assemani II, 21-41) satis diversus, des. *ἀποθανοῦμε τοῦ λοιποῦ ἀφ οὐ εἶδον τὸ τέκνον μου Ἰωσήφ τῷ παγκάλῳ· ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν κτλ.*; ³ (ff. 43-44^v) historia Tobit, inc. *Μυστήριον βασιλέως κρύπτειν καλὸν κτλ.*· οὕτω γὰρ εἶπεν ὁ ἄγγελος τῷ Τωβίτ· οὕτως γὰρ ὁ Τωβίτ· αἰχμαλωτίσθαι, def. καὶ ταῦτα εἰπὼν· ἀφανεῖς ἐγενετο ὁ ἄγγελος ἀπ' αὐ[τοῦ ....]; ⁴ (ff. 45-70^v) s. Sophronii patr. Hierosolymitani vita s. Mariae Aegyptiacae (BHG. 1042), editis (P. G. 87^a, 3697-3725) in fine brevior, desinit enim *ἐτελεύτησεν δὲ ἡ ὁσία Μαρία· μηνὶ ἀπριλλίῳ εἰς τὴν α'*· ἡ δὲ Ζωσιμᾶς καὶ αὐτὸς τελευτήσας εἰς τὸ αὐτοῦ μοναστή-

* Idem ex. gr. libros Vat. gr. 1619 (ff. 1-54) et Crypt. Z. δ. I descripsit.

ριον· ὁμόσκηνος τῶν ἀγίων ἀσκητῶν ἐγένετο· χάριτι καὶ φιланθρωπία etc.;
⁵ (ff. 71-101^v) passio s. Aecaterinae (BHG. 32), τῷ αὐτῷ· μνη· νόεῦρίου· κδ⁹
 praem. cod.; ⁶ (ff. 102-190^v) s. Athanasii vita s. Antonii (BHG. 140);
⁷ (ff. 192-196^v) passio s. Parasceves, inc. Ἡ ἀρχὴ τῶν ἱαμάτων τοῦ Χ(ριστ)οῦ·
 καὶ τῆς ἀξιεπαίνου πολιτείας, des. καὶ ἀντι αἵματος γάλα ρυεῖν· μεθ οὐ πρέπει
 πᾶσα δόξα etc. (omnino ut in libro 1559 et in 1573, quorum enarratio-
 nes vide).

Adcedunt liturgica non nulla, scil.: ¹ (ff. 198-199) fragmentum
 canonis Ὑπνον ἀπὸ βλεφάρων in s. Andream Cretensem (synaxario quo-
 que instructi), inc. a tropario secundo quintae odae Αἴγλη λαμπρυνόμενος,
 def. in primo odae septimae, quod tamen ab ed. post vv. ὅσιε· θεάσῃ om-
 nino differt (cf. *Μηναια*, ed. Rom., vol. ζ', p. 32 l. 19 a. i.), videtur enim
 parum cautus librarius ad aliud nescio quod troparium (an folio illic
 deciso?) transiluisse; ² (ff. 200-215) officium magni completorii, a vul-
 gato (cf. *Ωρολογιον το μεγα κτλ.*, ed. Rom. 1876, pp. 105 sqq.) in fine diver-
 sum, nam orationi Καὶ δὸς ἡμῖν (ib. 123) illa subduntur Ἡ ἐλπίς μου ὁ θεός·
 κατὰφνγὴ μου ὁ Χριστός κτλ. et fit dimissio, καὶ ἀσπαζόμεθα τὰς ἀγίας εἰκόνας·
 καὶ γίνεται συγχώρησις add. cod.; ³ (ff. 215-219^v) canon paracleticus
 minor in ss. Deiparam (cf. *Ωρολογιον laud.*, pp. 292-306).

Codicem ex quinque libellis (an librorum reliquiis?) consarcinatum diversae manus
 ostendunt, linearum numeri inaequales, tempora non congruentia.

Omnes aetate antecedit pars saec. XIV exarata, vitam s. Mariae Aegyptiacae con-
 prehensens (cf. supra nr. 4), cuius non nisi duodecim folia (ff. 45-51, 54-58, nullis char-
 tarum insignibus distincta) centum ferme post annos relinquebantur: illud enim tem-
 poris nescio quis deperdita subplevit (ff. 52-53, 59-70). Pars ista ternionem binionemque
 initio exhibet, in fine quaternionem, quo autem pacto cett. chartae primum in fascicu-
 los tributae fuerint prorsus incertum, quippe quae iam dissolutae novae legis artificio
 denuo compactae sint.

Eodem fere tempore, saeculo nimirum XV, ipsiusque manu describebantur ff. 1-22
 (octonio et ternio) nec non 43-44* (bifolium), i. e. opellae sub numm. 1 et 3 a nobis recen-
 sitae (officinarum chartarum signum, cf. ff. 1 + 16, 3 + 14 ... 43 + 44, chiroteca est
 cum desuper flore sex folior., cf. Briquet nr. 10789, qui tamen haud parum discrepat).

Eidem, ni fallor, calamo ff. 23-42 (cf. supra num. 2), i. e. quaterniones duo et binio
 adscribendi, officinae chartariae signum forfices quasdam prae se ferentes (ff. 26 + 27 ...
 39 + 42, cf. Br. nr. 3666, qui grandioris est moduli). F. 41^v notavit inferne possessor:
 + ὁ παρὼν λόγος πέλει τοῦ εὐλαβεστάτου ἱερέως κυροῦ Μαλαχίου, τὸ κατ' ἐπίκλησιν Ἀτ-
 ζήδα· καὶ ὅστις τοῦ τὸν ὑστερήσῃ, νὰ ἔχει τὰς / ἀρὰς τῶν τῶν· θεοφόρων πατέρων· καὶ τὴν
 αὐτοῦ κατάραν.

Ff. 71-191, i. e. numm. 5-6 enarrationis nostrae paullo recentioris aevi (saeculi,

* excipe tamen f. 43^v ab alia manu coeava exaratum.

ni fallor, XVI ineuntis) scriptionem prodeunt: fasciculi sunt 15 (1-3. 5-12 quaterniones, 4 septem folior., 13 senio, 14 quinio, postremus initio binio fuisse videtur, qui nunc in bifolia duo dispertitur). Chartarum insignia: ^a corona regia quam crux, ut videtur, supereminet (cf. ex. gr. Br. nr. 4893), additis litteris V (cf. ff. 73 + 76 et 72) vel C3, quas inter flosculus trium folior. erigitur (cf. ff. 112 + 115 et 109); ^b ancora circulo inserta, cui circulo stella sex radiorum superinponitur, additis litteris CA una coniunctis (cf. ff. 182-183 et 181, ut Br. nr. 507).

Biniones duo, postea in quaternionem conglutinatos (ff. 192-199) manus XVI saeculi perscripsit: officinarum chartarum insignia: ^a (ff. 193 + 194) chiroteca in qua litterae, ut vid., NG, flore 5 folior. superinposito (cf. Br. n. 10761), ^b (ff. 196 + 199) id. id. litteras BRP exhibens (Br. 10740).

Vix antiquioris aetatis (saec. XVI in.) esse videntur chartae 200-219 (2 quaterniones et 1 binio), quarum insigne proprium obcurrit ancora circulo inserta quam stella radiorum sex supereminet (cf. ff. 201 + 206).

Tituli, litterae initiales atque grandiores, ornamenta perquam rudia titulis inposita rubro exarantur, si num. 7 nostrae enarrationis unum excipias. Ff. I-III. 22^v. 42^{v-v}. 186^v. 191^{r-v}. 220^v-222^v scriptura vacant. Libri acies flavo colore tincta. Chartae I-II. 221-222 a Vaticano bybliopego saec. XVII custodiam propter additae.

Ff. 71-219 codicem per se stantem aliquando efformasse notae arabicae testantur angulo inf. int. primae unius cuiusque fasciculi paginae adpictae (1-16, at non nullae, codice nimium demarginato, effluxerunt): in codicis autem parte priore animum adverte opellas a nobis sub numm. 1-3 recensitas duplici serie, latina scil. et graeca, in ora sup. primi et in inferiore ultimi folii fasciculorum non nullorum distinctas esse (cf. ff. 17, 23, 43 et 44^v, in quo ultimo tamen notae ipsa de causa quam supra memoravimus decurtatae sunt). Sed cum praedictus Malachias Accidas unius dum taxat λόγος ■ pluribus in libro relatis possessor exstitisse videatur, veri est similis codicem nostrum, ut nunc est, recentiore Francisco Accidam consarcinasse, cuius f. III^v inscriptio latina ad Xystum V P. M. obcurrit, f. 220 eadem graece.

F. 1 summo Coll: Gr̄: Cat: Inscr̄: Bibl̄: ibid. in marg. inferiori siglum sigillumque Conlegii Athanasiani inprimuntur: ex quo librum in Vaticanas aedes rursus delatum (cf. Arch. Bybl. t. 11 f. 261^v «*Panagiricus seu Martirologium scriptum ■ multis*») numero 1498 primum distinctum esse index ostendit in cod. Vat. lat. 7139 adservatus (f. 1^v), cf. quoque P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III* in *Revue des questions historiques* XLV (1889), pp. 183 n. 1 et 187.

Hagiographica codicis nostri recensuerunt Bollandiani, Catal. codd. hagiogr. graecor. Bibl. Vat., p. 129.

Integumentum tergore coloris castaneae saec. XVII obductum, eadem ratione qua in libro 1517; summo dorso nota 1581 auro inpressa.

1582. Saec. XI, membran. (f. I chart.), mm. 206 × 167, ff. I. 142, linn. 26.

s. Anastasii Sinaitae quaestiones (aliter non raro divisae atque in ed., mox laudanda), hac ratione: ^a (ff. 1-100^v) quaestt. 6-44 [⟨ς'⟩-μς' cod.]

inc. mut. ἀνὴρ ἢ γυνή ὥστις ἂν ποιήσει (P. G. 89, 376 A 6-596, animum tamen adverte in quaest. 7, propter folium post 6 deperditum, illa effluxisse γάρ, καὶ πάντοθεν — ὀφείλει. Καὶ γὰρ ἐν τῇ, ib. 388 C 3-389 C 15); ^b (ff. 100^v-102^v) quaest. 46 [μη'] usque ad vv. διὰ τούτων δομάσαι (sic) ἐβούλετο (ib. 597-600 B 8), subfixa, nulla distinctione facta, quaestione 48 inde a vv. Ὡς ἔοικεν· ψιλὰς εἶναι (ib. 605 B 1-608, vv. autem Ἔστιν μὲν γὰρ ἄλογον — διαβομβομένας s. Dionysio Areopagitae codex tribuit, ut in editione Herveti, cf. ib. 607 n. 36) nec non 49 inde a vv. ταῦτα πάντα φυλάξας ὁ Δαυὶδ (ib. 609 B 13-C 12); ^c (ff. 102^v-113^v) quaestt. 52-59 [μθ'-νζ'] (ib. 613-637); ^d (ff. 113^v-118^v) quaestt. 142-151 [νε'-<ξς>' et <α'-η'>] (ib. 793-805); ^e (ff. 118^v-141) quaestt. 60-70 [ξζ'-οζ' et θ'-<ιη>] (ib. 637-696); ^f (f. 141-141^v) quaest. 128 [οη'], ommissa responsione, ordine autem excerptorum e s. Basilio inverso (ib. 781 B 8-15 et A 1-B 6); ^g (ff. 141^v-142^v) quaestt. 71-73 [οθ'-<πα>], def. mut. in vv. προβλεψα[μέν]ου ἵνα μὴ [χ]ωρῇ[s] ἡμῶν τ[ε]λειωθῶσι] (ib. 696-700 C 10).

Ab ed. Gretseriana supra laud. codex satis discrepat, Patrum excerptis frequenter transpositis vel omissis: quibus inmorari cum nostrum haud sit, quae nova inseruntur dum taxat laudabimus, nimirum: (f. 5-5^v) in quaest. 6 e s. Cyrillo <Alexandrino>, et (f. 20) in quaest. 9 e s. Iohanne Climace. In quaest. 42 responsio (ff. 98-100) tribuitur Hippolyto (eique subicitur aliud excerptum ex ipsius commentario in Proverbia, i. e. τῇ βδέλλῃ τρεῖς θυγατέρες ἦσαν — τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, cf. G. Nath. Bonwetsch et H. Achelis, *Hippolytus Werke*, I, 2, Leipzig 1897, pp. [176]-178), in quaest. 144 (ff. 114^v-115^v) <s. Gregorio> Theologo, in 145 (ff. 115^v-116) Tito Bostreno (cf. I. Sickenberger, *Titus v. Bostra* etc., in *Texte u. Untersuchungen*, N. F. VI, 1, Leipzig 1901, p. 150), in 147 (f. 116^v) s. Iohanni Chrysostomo (cf. cod. Vat. 423, cui noster in multis congruit). Quaest. 24 [κδ'], ab ed. omnino diversa, exhibet tantum modo (ff. 74^v-75) nomina magnorum fluviorum (inc. Φεισῶν· Γεῶν· Τίγρις, des. καὶ ὁ Δανούβιος· Ῥόδανος· ὁμοῦ μ') et montium (inc. Λίβανος· Καύκασις· Ταῦρος, des. Ἐρμόνιον· τὸ καὶ Σιών· ὁμοῦ ιβ', ut in Vat. 423 laudato).

Pigmento subflavo in Italia inferiore exaratus (quod vel inscriptiones demonstrant, croceo pigmento, quem ad modum scribae illic delectabantur, superlitaе) quaternionibus duodeviginti constat, quorum primi folia 1 et 8 effluxerunt quorumque notae numerales, ab ipso librario, ni fallor, angulo sup. ext. primae unius cuiusque fasciculi paginae adpictae, ob margines vero nimium decurtatas plerumque deficientes (superant enim

* Subputatio haec altera (prior marginibus in hac sectione numquam non adpingitur) titulis τῶν ἐρωτήσεων praefixa, interdum tamen utraque scribae omittitur oscitantia.

ζ'-η' et ιβ'-ιγ', aliarum vestigia dum taxat deprehenduntur) fasciculos duos initio didisse patefaciunt. Litterae maiores et maximae (quas inter ff. 26^v. 118^v. 129 pisciculi, f. 57^v aves duae, f. 102^v parva manus et anguicula) cinnabari atramentoque sat rudi calamo delineatae. Folior. subputatione antiquiore (an manu L. Allatii?) inde a charta 63 non uno vitio deturpata, nescio quis recentior (saec. XVIII ex.?) nova codicem instruxit. Folii compluribus madore male habitis, scriptura non semel fere evanuit (cf. ff. 134^v-135. 142^{r-v}), orae interdum putredine consumptae in glutinatorum officina Vaticana refectae sunt.

F. I summo num. 1582 nec non inscriptio *Anastasij Synaitę* (sic) *Variarum* (*m*) *questionum* (*m*) / *sacrarum* (*m*) *solutiones*, utrumque calamo <L. Allatii>. F. IV superne <I. Cozza-Luzi> monuit *E bibliotheca Cryptaeferratae* / ω ω: quae numeri nota adpingitur quoque, sed multo antiquiori manu, marg. inferno f. 1. Ibid. in ora sup., calamo saec. XVI (?), notatur *ἐρωταποκρίσεις* n.º 65 (alius videl. num. Cryptensis).

Codicem obiter memorat P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III*, in *Revue des questions historiques* XLV (1889), pp. 209 n. 3 et 210 (ubi perperam saeculo XII adscribitur).

Tegumentum simplici membrana contextum, in dorso stemmata Pii IX P. M. et Io. Ba. Pitra, card. bybl. (1869-1889) auro impressa cernuntur.

1583 (olim 1562). Saec. XIV in., chart. (ff. I. 188 membran.), mm. 212 × 150, ff. XIX. 188, linn. 24-31.

Georgii diaconi *Metochitae* de pace inita inter utramque Ecclesiam seu historiae dogmaticae (ff. 1-85^v) liber I (edd. e nostro codice A. Mai et Io. Cozza-Luzi in *Novae Patrum Bibliothecae* tomo VIII, 2, pp. [1]-178, cum latina Maii transl.), (ff. 85^v-129^v) lib. II (ib. pp. [179]-227); (ff. 130-187^v) lib. III (ed. Io. Cozza-Luzi in *N. P. B.*, X, 1, pp. [319]-370).

Quae textum inrepserant vitia librarius ipse diligenter emendavit, locis perversis curiosissime deletis: hi tamen vel prima facie dinosci queunt, partes enim vel emendatas, vel subpletas atramento scriba exaravit, in codice autem primum describendo subflavum liquorem adhibuerat. Marginibus lemmata frequenter iniciuntur, m. saec. XVI, glossulas non nullas ab alio viro nescio quo, aetate tamen subpari, raro adscriptas invenies (cf. ff. 29. 30^v), animadversiones paucae non unius calamo passim occurrunt (cf. ff. 7^v. 22. 34), notitiam denique de anno mortis Iohannis Becci, patr. Cpolitani, orae infernae f. 166 saeculo, ut vid., XIV anonymus inseruit (ed. V. Laurent, *La date de la mort de Jean Beccos*, in *Échos d'Orient* XXV [1926], pp. [316]-319).

F. XVIII, saec. XVI-XVII, aequae ac superius et subsequens, codici praemissum, exhibet Iohannis Chametae, chartophylacis Chiensis atque magni archimandritae Magnae <Christi> Ecclesiae, argumentum in

opus Georgii Metochitae, manu <Io. Ma. Caryophylli> (ed. cum latina Maii transl. [v. infra] Io. Cozza-Luzi, N. P. B., VIII, 2, p. 228: qui tamen argumentum ab ipso Chamete descriptum esse inmerito suspicabatur).

Folliis II-XVI schedulae (pleraeque omnes mm. 283 × 95) ab A. Maio descriptae glutine aptantur, quibus insunt ^a (f. III) notulae de variis rebus (mentio fit librorum Vaticanor. graecor. 1455 et 1549 nec non Palat. gr. 383), ^b (f. IV-IV^v) argumenti supra laud. ἀπόγραφον eiusque latina interpretatio, ^c (ff. V-XVI^v) libri III historiae dogmaticae cc. 1-20 a Maio latinitate donata (cf. Io. Cozza-Luzi in N. P. B., X, 1, p. 316), praefixa inscriptione *Eiusdem Georgii diaconi Metochitae liber comprehendens ea quae post praedictos dialogos in eodem argumento dicta actaque sunt.*

Praeter chartas II-XIX nuper memoratas nec non ff. I et 188 custodiae gratia iam antiquitus codici adsuta, fasciculi obcurrunt 24 illic quaterniones (si ultimum excipias, binionem), at omnium primi primum folium desideratur. Notae libri primigeniae in angulo inf. ext. primae unius cuiusque fasciculi paginae cernebantur, marginibus autem nimium resectis, usque ad r' omnes effluxerunt, ceterarum non nisi vestigium interdum adparet, qua de causa litteris graeci alphabeti (α-ω) quaterniones in ora inferiori primae singulorum paginae sinistrorsum nescio quo tempore distincti sunt. Librum minutis characteribus unus idemque scriba exaravit conrexitque (v. supra), titulos, ornamenta perquam rudia iis inposita, litteras initiales rubro colore delineavit (inscriptionem f. 1, verba non nulla in insequentibus paginis propter codicem, initio praesertim, mucore corruptum fere omnino evanida ille vir atramento retractavit, nisi egregie fallor, cuius manu lemmata supradicta marginibus iniciuntur. Folia non nulla charta translucida ex parte connecta (cf. ff. 176^v sqq.). Officinae chartariae signum unicum obcurrit (ff. 99 + 100, superne), sed bybliopegi cultro mulctatum quid referat equidem haud intellego.

F. I summo notatur *Presbit(er)i (I) Ioa(n)nis Cotu[l]ae (?) Chie(n)sis*, m. saec. XVI. F. IV, codicem si inverteris, leges *Manuale Pauli Justiniani . . . . . Antonii*, m. saec. pariter XVI. Folio II medio scidula mm. 24 × 83 adhaerescit, qua inscribitur ἔδωσα τοῦ Ζανῆ δαυεικά, ασπρα 100 / ἔχομεν σήμερόν ἡμέρας ε', ἔξοδον, 122, m. saec. XV-XVI. F. XVII occupat inscriptio saec. XVI magnis litteris rudissimisque exarata: + εγὼ Νυκόλος (ν conr. ex ε) εἶλαβα ἐντεκα δοκῆτα μαλαμα κε ενα / γροσο ἀπανου στασπρα (στ' ἄσπρα scil.) / του προυσιφονον (intell. προσυμφώνον) μου κε/νμεα (an err. pro κείμενα?) τα μα (an τὰ 'μά, τὰ ἐμά?) με τυ/ν (τὴν<ν> videl.) γυνεκα μου / εγὼ Νυκόλος Γαρζονίς / ομολογο τα ανοθε / κε δυα χηρος μου ηπο/γραφο του μισ<ερ> Αντονι. Subsunt rationes non nullae, sed alia manu (cf. quoque f. 188^v): F. XVII^v summo nota 1583, paulo inferius *Georgij Diaconi Metochitae orat(ion)es tres / quibus Græcoru(m) nouas obortas hēreses refellit*: omnia calamo <L. Allatii>, qui insuper totius codicis folia serie arabica distinct. F. 188 conscribillationes flocci faciendae, in pagina aversa nescio quis XIV-XV, ut mihi vid., saeculo quarum insignium mulierum gratia quinque Orientis plagas vel urbes laudarent notavit (πρῶτον διὰ τὴν Σάραν οἰπαινέται ἡ χώρα τῶν Χαλδαίων, des. μετέπειτα ἡ Τροία διὰ τὴν Πολυξένην).

Codicem, ex quo notam praedictam de Iohanne Becco deprompsit, nunquam Alla-

tium prae manibus habuisse non recte opinatur V. Laurent, art. cit. p. 317 n. 1; nullus in eo Nicetae Serrarum canon grammaticalis deprehenditur, quod, Io. Baptistae Pitra auctoritate fultus, affirmavit I. Legrand, *Bibliothèque grecque vulgaire*, II, Paris 1881, p. xxvii (cf. contra librum 1584); eum denique saec. XV descriptum esse iniuria adseveravit P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III*, in *Revue des questions historiques* XLV (1889), p. 191. Nota numeri 1562 olim insignitum esse hauries ex indice in libro Vat. lat. 7139 adservato (f. 12).

Tegumentum membrana *ἰδιοχρώμῳ* recens contextum praebet in dorso summo tessellam agglutinatam fuscioris membranae in scuti speciem, ubi tesserae gentiliciae Pii IX P. M. auro impressae cernuntur.

1584. Saec. XV med., chartac., mm. 217 × 145, ff. V. 154, linn. 9-26.

1 (ff. 1-83^v) **Manuells Moschopuli** erotemata (*ἀρχὴ συν θεῷ ἀγίῳ τῶν ἐρωτιμάτων τῶν διορθωθέντων παρὰ τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου κυρ Μανουήλ τοῦ Μοσχοπούλου περὶ προσωδίων*), inc. *Τί ἐστι προσωδία ποιά τάσις ἐγγραμμάτων φωνῆς*, des. *ἡ παθητικὴ, ὁ ζευγνύμενος* (ed. Basileae 1540, pp. 1-119), suffixa (ff. 83^v-91^v) nominum conplurium declinatione (ib. 120-144) nec non (ff. 91^v-95) coniugatione verbi *τύπτειν* (ib. 144-155). Adcedunt (f. 95-95^v) aenigmata tria, nempe *Ἔστι τι ζῶον λογικὸν δέσποτα στεφηφόρε* (sub nomine Michahelis Pselli ap. Boissonade, *Anecdota graeca*, III, p. [429]), *Φυτοσπόρος τίς τῶν κακῶν τῶν ἐν βίῳ* (sub nom. Basilii Megalomytae ib. [437]) et *Οὐδεὶς καθαρῶς τὸν φύσαντά με βλέπει* (ib. [437] sq., sub nom. eiusdem).

2 (ff. 96-111^v) **Catonis maioris sententiae** ex interpr. Maximi Planudae (ed. Ald. 1517, ad calcem Chrysolorae, pp. 297-310), glossis interlinearibus atque scholiis marginibus adscriptis instructae, quorum primum, ad vv. *σφαίρα<ι>ς ἄθυρε* in praefatione (cf. ib. 298 lin. 7 a. i.), inc. *εἰ βούλει φησὶν ἀθύρειν πάρεισιν αἱ σφαίραι*, ultimum, ad vv. *εὐφροσύνη καὶ ἔρις* κτλ. (in disticho 32 IV^{ae} sectionis, cf. ib. 309 lin. 7), inc. *καὶ τῷ οἴνῳ καὶ τοῖς ἀφροδισίοις ἐστὶ τέρψις καὶ ἔρις*.

3 (ff. 112-121) **Michahelis Pselli** de grammatica ad Constantinum Monomachum versus politici, des. *ὁ δὲ ἀγκών ὠλέκρανον ὠραῖος ὁ ἀκμαῖος* (Boissonade, *Anecdota graeca*, III, pp. [200]-228 lin. 2, et cf. G. Uhlig, *Dionysii Thracis ars grammatica* [Gramm. graeci I, 1], Lipsiae 1883, p. xl, qui tamen haud recte adseverat versus laudatos obcurrere in cod. Barocc. 131, f. 62^v).

4 **Nicetae ep. Serrarum** ¹ (f. 121-121^v) **rhythmici de duodecim deorum epithetis** (ed. G. Studemund, *Anecdota varia graeca etc.*, Berolini 1886,

pp. 274–79); ² troparia non nulla de re grammatica, scil. ^a (ff. 121^v–122) tria <πρὸς τὸ> Ἐπεφάνη σήμερον, inc. Τὸ λαμπρὸν ἀνέβηξε, des. παρέσχεν ἡ κέλευσις (duo priora ed. I. A. Tittman, Iohannis Zonarae lexicon, I, Lipsiae 1808, p. xv), ^b (f. 122) unum <πρὸς τὸ> Ἀληθῶς ματαιότης, inc. Υπαπῆει τὸν βίον, des. συντετάχθωσαν; ³ (ib.) <marium nomina, ἐξαποστειλάριον πρὸς τὸ> Γυναῖκες ἀκουτίσθητε, inc. Ἰώνιον· Σαρδώνιον, des. ὁ Κρισσαῖος που κόλπος (hoc nec non cetera ad rem geographicam adque lapides pertinentia troparia ed. L. Colm in Jahns' Jahrbücher etc. 133 [1886], pp. 649 sqq., cf. P. Egenolff, *Die orthogr. Stücke d. byz. Litteratur, Wissensch. Beiträge z. d. Progr. d. Gr. Gymnasiums Heidelberg für d. Schuljahr 1887/88*, p. 23, sed illius dissertationem prae manibus habere non licuit); ⁴ (ib.) <aliud ἐξαποστειλάριον de re grammatica>, ὁμοιον cod., inc. Σημαίνων γράμμα, des. τὰλλα σμικρύνεις, ⁵ (f. 122–122^v) stichèra tria <de re grammatica, πρὸς τὸ> Ἐδωκας σημειώσιν, inc. Ἄνδρα· ἰφθυμότατον, des. ξένοις ισότατον; ⁶ (f. 122^v) <στιχηρὸν ὁμοιον de nominibus fluviorum>, inc. Αἶσηρος· καὶ Αἶσηπος, des. ποταμῶν τὰ ὀνόματα; ⁷ (ff. 122^v–123) <id. id. de nominibus montium>, inc. Αἴγυρις· Ἀρέθουσα, des. ταῦτα ὄρεα; ⁸ (f. 123) <id. id. de nominibus urbium>, inc. Πόλεων ὀνόματα· ἡ Βηρυτος, des. καὶ Μαντίνεια; ⁹ (ib.) <id. id. de nominibus gentium>, inc. Κίκωνες· καὶ Καύκωνες, des. καὶ Ἠμίονες ἔθνεα; ¹⁰ (ib.) <id. id. de nominibus gemmarum>, inc. Λίθος· τὸ τοπάζιον, des. καὶ σαρδώνηξ· λογύριον; ¹¹ (ff. 123–133^v) canon <de re orthographica>, inc. Εἰὸς τὰ ὀξύτονα· ἐκ τῶν εἰς ὅς παραγόμενα, des. τὴν ἐλπίδα· ἀνέθεικα (cf. Egenolff, loc. cit., videtur exstare et in cod. Vindob. theol. gr. 203 [Nessel I, 301; cf. quoque I. Legrand, *Bibliothèque grecque vulgaire*, II, Paris 1881, p. xxvii, sed animum adverte nostro codici num. 1583 illic perperam tribui]); ¹² (ff. 133^v–143) alius canon <de eadem re>, inc. Τὸ ἄ τὴν καταρχὰς ἀσπάζεται, des. τῆς σωτηρίας τὴν ἐξαίτησιν (cf. Egenolff et Nessel, locc. cit.); ¹³ (ff. 143–146^v) versus iambici <199> de eodem argumento, eis τὸ αὐτὸ πόνημα cod., inc. Πέδον τιθηνὸν ἀκρίβου πεφυλμένε, des. τὴν εἰραδα γράφων δὲ διφθογγογράφει (cf. Egenolff, op. laud., p. 29, nec non cod. Patm. 110 [Sakkelion p. 66]).

5 (ff. 147–151) aenigmata 43, auctorum nominibus in libro ad unum carentia, hoc ordine: ¹ Σφαῖρα τὶς ὑπερθεν τῆς γῆς· πετάλοις σκεπομένη κτλ. (sub nomine Michahelis Pselli ap. Boissonade, *Anecdota graeca*, III, pp. [429] sq.), ² Εἶδον ἀρρήτοις ὄμμασι δέσποτα στεφηφόρε (sub nom. eiusdem ib., p. 430), ³ Εἰμὶ πατρὸς λευκοῖο μέλαν τέκος (sub nom. eiusdem ib.), ⁴ Αὐχένος ἐκ δολιχοῦ γῆθεν ἀειρομένη (tribuitur eidem in cod. Barb. gr. 41, f. 104^v), ⁵ Ἦν ὅτ' ἦν βροτοεῖκελος ἄψφα· ἠδὲ νόημα

(Boissonade, op. cit., p. [455]), ⁶ Ἐζων ποτὲ ἔζων πλὴν λόγου παντὸς δίχα (sub nom. Pselli ap. Boiss. 431), ⁷ Ἐχω τράχηλον καὶ κεφαλὴν οὐκ ἔχω (sub nom. Basilii Megalomyti ap. Boiss. 442), ⁸ Ξύλου μὲν ἢ κλείς· ἢ δὲ κυκλεῖς (l. κυκλῖς) ὑδάτων (sub nom. Pselli ap. Boiss. 431, et cf. ib. 444), ⁹ Πτερωτός εἰμι· τοξότης καὶ πυρφόρος (sub nom. eiusdem ib. p. 432), ¹⁰ Οὐδεὶς σπορεύς μου καὶ φύω σπορὰς δίχα (sub nom. eiusdem ib.), ¹¹ Ἀπετρός εἰμι καὶ κινούμενος δόμος (sub nom. eiusdem ib. pp. 432 sq., Eustathii vel Eumathii Macrembolitae ap. I. Hilberg, Eustathii Macrembolitae... de Hysmines et Hysminiae amoribus etc., p. 213, nec non ap. M. Treu, Eustathii Macrembolitae quae feruntur aenigmata [*Progr. des K. Friedrichsgymn. zu Breslau*, 1893], pp. 16 sq., Christophori Mitylenaei ap. E. Kurtz, *Die Gedichte des Christophoros Mitylenaios*, Leipzig 1903, p. 45), ¹² Εἷς τοῦ χοροῦ πέφυκα τῶν θεοτρόπων (sub nom. Pselli ap. Boiss. p. 433), ¹³ Τρισύλλαβον πέφυκα· σὺ δέ μοι σκόπει (sub nom. eiusdem ib. pp. 433 sq.), ¹⁴ Ζῶον τι πεζὸν· ἀλλὰ νηκτὸν εὐρέθη (sub nom. eiusdem ib. p. 434, Iohannis Euchaitorum ap. P. de Lagarde, *Ioh. Euch. metr. quae in cod. Vat. gr. 676 supersunt*, Gottingae 1882, p. 35, anonymum ap. Sp. P. Lampron in *Neos Ellhnomnēmōn* X [1913], p. 320), ¹⁵ Δίκαιός εἰμι· καὶ δικαίων ἀκρότης (sub nom. Pselli ap. Boiss. p. 435, Basilii Megalomyti ib. p. 445, Eustathii vel Eumathii Macrembolitae ap. Hilberg, op. cit., p. 214, Treu, op. cit., p. 18, Christophori Mitylenaei ap. Kurtz p. 13), ¹⁶ Κλήσις πέφυκα καὶ θεοῦ δηλῶ χάριν (sub nom. Pselli ap. Boiss. p. 435, Eustathii vel Eumathii Macrembolitae ap. Treu p. 15), ¹⁷ Ἄνῆρ με γενᾶ καὶ πατὴρ ὑπὲρ φύσιν (sub nom. Pselli ap. Boiss. ib.), ¹⁸ Ἡμεῖς ἀδελφαὶ γνήσιαι ψυχῶν ἄχα (sub nom. Pselli ap. Boiss. pp. 435 sq., Eustathii vel Eumathii Macrembolitae ap. Hilberg, p. 213, et Treu, p. 17, Christophori Mitylenaei ap. Kurtz p. 33), ¹⁹ Ἔστι τι δένδρον· τῶν ἀνακτόρων μέσον (sub nom. Basilii Megalomyti ap. Boiss. p. 440), ²⁰ Μέρος μὲν εἰμι σώματος ἀνθρωπίνου (sub nom. eiusdem ib. p. 441), ²¹ Θάλασσαν οἰκῶ· καὶ βροτοῖς βρώσις πέλω (sub nom. eiusdem ib.), ²² Κατώτερον μὲν εἰμι τῶν ὅλων μέρος (sub nom. eiusdem ib., pp. 441 sq., anonymum ap. Sp. P. Lampron, loc. cit.), ²³ Ὁμοῦ στίφη μένοντα τῶν βροτῶν ἔσω (cf. cod. Barb. gr. 41, f. 106v), ²⁴ Ἔστι τις ἄρσην· ἐξελθὼν λευκῆς πέτρας (sub nom. Basilii Megalomyti ap. Boiss. p. 445), ²⁵ Εἰμι δ' ἐγὼ· ὁ ὦν· σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλεο σοῖσι (ed. Sp. P. Lampros in *Δελτιον της ιστορ. και εθνολ. εταιρίας της Ελλάδος* II [1885], pp. 165 sq.), ²⁶ Τὴν γῆν πιαίνω καὶ κινῶ τὰς ὁκάδας, ²⁷ Ἔστι τι πτηνὸν· μονοσύλλαβον πέλον (sub nom. Basilii

Megalomyti ap. Boiss. p. 442, *anonymum* ap. Sp. P. Lampron in *Neos Ellinomnemon* X [1913], p. 320, ²⁸ Λευκὸν πεφυκὼς οὐδαμῶς ὧν πέλω (sub nom. Basilii Megalomyti ap. Boiss. p. 442), ²⁹ Τοῦ παντὸς ἐκτὸς καὶ κινεῖσθαι καὶ τρέχω (sub nom. eiusdem ib., pp. 442 sq.), ³⁰ Διττὰς συλλαβὰς καὶ τόνον δ' ἓνα φέρω (sub nom. eiusdem ib. p. 443), ³¹ Ἰχθὺς ἢ χύτρα το δ' ἐφ' ὅμενον ἔνδον (sub nom. eiusdem ib. p. 445), ³² Ἀπνοὺς μὲν εἰμὶ τοὺς βροτοὺς δὲ ῥωννύω (sub nom. eiusdem ib. pp. 446 sq., Eustathii vel Eumathii Macrembolitae ap. Hilberg, p. 210, et cf. Treu p. 9), ³³ Ἐχω τρία γράμματα καὶ τί τυγχάνω (sub nom. Basilii Megalomyti ap. Boiss. p. 447), ³⁴ Τῆς ὀγδοάδος τῶν μερῶν σοι τοῦ λόγου (sub nom. eiusdem ib. p. 449), ³⁵ Ἐν γράμμασι τέσσαρσι συλλαβὴν μίαν φέρω (sub nom. eiusdem ib.), ³⁶ Ἐξ' ἑπτὰ συνέστηκε γραμμάτων σκόπει (sub nom. eiusdem ib. p. 450), ³⁷ Τραφὲν ὄρεσι καὶ φάραγξιν ἀγρίαις (sub nom. eiusdem ib. p. 446), ³⁸ Ἔστι τις φύσις θήλεια φωνήεσα καὶ λάλος (sub nom. eiusdem ib. pp. 450 sq.), ³⁹ Βαίνω κατὰ γῆν καὶ πρὸς ὕψος αὐτὸν τρέχω (sub nom. eiusdem ib. p. 451, <Theodori> Aulicalami ap. Hilberg, p. 211, et Treu p. 11 [cf. ib. pp. 32 sq.]), ⁴⁰ Στοὰ ξύλων ἄμοιρος εἰμὶ καὶ λίθων (sub nom. Basilii Megalomyti ap. Hilberg, p. 451), ⁴¹ Ορεξίν ἐμπέπλημι τῶν ζώων ὅλων (sub nom. eiusdem ib.), ⁴² Ἔστι τις φύσις ἐν θνητοῖς ἥτις ἐν μὲν τῇ πρώτῃ (*anonymum* ap. Boiss. p. 436 n. 1), ⁴³ Πατὴρ με γεννᾷ μητέρος μη παρούσης.

6 (f. 151^v) s. Gregorii Nazianzeni versus iambici acrostichi (I, II, 30), γνῶμαι παραινετικάι· κατὰ αβ cod. (P. G. 37, 908–10).

Quaterniones undeviginti (quos custodiae gratia binio antecedit, subsequuntur vero chartae tres) notis numerorum graecis in ora inferiore (uti plurimum media) primae ultimaeque unius cuiusque fasciculi paginae manu librarii distinctos invenies: fasciculis tamen 13 et 14 ut ιε'-ις' perperam subputatis, ipse scriba notas viliosas in ιγ'-ιδ' emendavit (cf. ff. 103^v. 104. 111^v), sed cum in fasc. 15 numerum ιε' in ις' conrexerit (f. 112), 16 ut ις' signaverit et sic deinceps, quaternionem inter ff. 111 et 112 effluxisse haud iniuria suspiceris. Tituli, litterae grandiores et maximae, glossae scholiaque (ad Catonis textum), fasciculorum interdum numeri rubro colore, ornatus (cf. ff. 1. 83^v. 96 etc.) vel rubro atque atramento vel rubro tantum delineantur. Officinar. chartar. insignia: ^a (ff. 2 + 5 ... 97 + 102) flos trium folior. (fere omnino ut nr. 6306 ap. Briquet), ^b (f. 105 + 110. 107 + 108) columna quam crux supereminet cuius brachia in globulos desinunt (simillima cuius imaginem praebet Br. ad nr. 4358), ^c (ff. 112 + 119 ... 145 + 150) forfices quaedam (cf. Br. nr. 3742), ^d (ff. I + IV) alia columna cui corona, ut vid., superinponitur (fere omnino ut Br. nr. 4400).

Librum descripsit Franciscus (Maturantius) Perusinus, teste animadversione f. V inserta (ὁ Φραγκίσκος Περουσίνος / εγγράφε τοῦτο τὸ βιβλίον / ἄγαθός τε καὶ καλός): quam animadversionem aliquis ex illius discipulis, mea quidem sententia, exaravit, ex.

gr. Pyrrhus Perotti vel Gaspar Conti, superioris, ut videtur, amitinus, quorum nomina una cum magistri f. I obcurrunt: *Φραγκίσκος Ματαράτιος* / *Πύρρος Πέροττος* / *Γάσπαρ. Κώμαρ/χος* (cf. Io. Mercati, *Per la cronologia della vita e degli scritti di Niccolò Perotti* etc. [*Studi e Testi* 44], p. 115 n. 3, et ib. p. 60). Operculi anterioris facies interna, chartae I-III. 154^v calami temptaminibus variar. manuum atque inscriptiunculis abundant, quo se se more pueri discentes praesertim delectantur, ex. gr. f. I summo + ο *Μανολης ο καὶ ἐτ Πέτρος Ἀντόνιος Ἰωάννης Ἀντόνιος*. Ib. in margine sinistro drecte legitur *ἐν τῇ Κρήτῃ εἰς τὸν ἀγ(ιον) Νικόλ(αον) τὸν Χοστὸν εἰσὶν* (sequuntur litterae non nullae hebraicae insolentioris formae, quales, ut videtur, ipsa in Creta scribere consueverant, cf. U. Cassuto, *I mss. palatini ebraici della Bibl. Apost. Vaticana* etc. [*Studi e Testi* 66], pp. [29] sqq.). F. IV, codicem si inverteris, exhortismum invenies *Μάθ(ε) καὶ τῶν δυο τα ὀνόματα* εἰτα ἔπαρον τεθνεότος (sequuntur litterae hebraicae ut supra) *τρίγας ἀπὸ τὴν οὐρὰν ἐ ἡ ζ ἡ ξ* etc. Ib. e Catonis maioris sententiarum sectione I distichus 38 (cf. ed. supra laud., p. 301 linn. 6-5 a. i.). F. II^v ex liturgia s. Iohannis Chrysostomi¹⁷ oratio propositionis usque ad vv. *καὶ ἀγιάζοντα ἡμᾶς* (*Εὐχολογιον το μεγα*, ed. Rom. 1873, p. 42 linn. 5-8) nec non ex Manuelis Moschopuli schedographia oratio *κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ θεὸς ἡμῶν ὁ ἀσπόμενος* (cf. ed. Paris. 1545, p. 3). F. III eiusdem Moschopuli *ἐρωτημάτων* initium usque ad vv. *προσῳδία καὶ ἕτερα* (ed. Basil. 1540, p. 1 linn. 5-21: qui vir hoc excerptum superioraque duo inseruit, is Moschopuli quoque textum ff. 5^v-6 lacunosum subplevit). Ib. alphabetus hebraicus. F. V codicis indiculus latinus, quem conplevit <L. Allatius> idemque notam 1584 superius adpinxit. F. 152^v grammaticalia non nulla: *οἶω τὸ μὲν... δαίω τὸ εὐχῶ* etc. F. 153 summo *Rotimata di Moschopolo*, inferius e <Calimachi epigr. XXIII ap. Cahen (= Anthol. Pal. VII, 471)> vv. 1-2 cum interpr. latina metrica, nec non, sub errata inscript. *In 3° Iliados*, vv. 594-600 ex Iliadis libro II. F. 154. eiusdem calamo atque versus modo laudati, hexametri 4 de mensibus: *Ianus et augustus denas nonasque december* etc.

F. 1 in imo margine possessionis nota *D. Prosperj Podianj Perusinj* (quo de cf. enarrationem libri 1577) *ex b(ib)liotheca / D. Basilij Zanchij. Bergomensis* (tria prima verba inscriptiunculam tegunt antiquiorem, i. e. *Miserere mei deus*, eadem manu saec. XV-XVI qua in codd. 1556, 1577 et 1593.

Tabulae roseo tergo signato in Orientis partibus obductae fibularum vestigia dum taxat retinent.

1585. A. 1490 (f. 288), chart., mm. 222 × 161, ff. III. 291, linn. 23.

Demosthenis orationes 13, quarum uni cuique (postrema tantum excepta) Libanii argumentum praefigitur, cunctis vero (ff. 1-4^v) eiusdem <prohœmium in universas ad Montium proconsulem>: Olynthiaca ¹ (ff. 4^v-12) I (cuius ὑποθέσει nomina mensium secundum Graecos Latinosque subduntur), ² (ff. 12-18) II, ³ (ff. 18-25^v) III, ⁴ (ff. 25^v-35^v) Philippica I, ⁵ (ff. 36-41) de pace, ⁶ (ff. 41-48) Philippica II, ⁷ (ff. 48-56) de Halonneso, ⁸ (ff. 56-68^v) de Chersoneso, ⁹ (ff. 69-80^v) Philippica III, ¹⁰ (ff. 80^v-92^v) Philippica IV, ¹¹ (ff. 93-99) de Rhodiorum libertate,

¹² (ff. 99–162) de corona, ¹³ (ff. 162–229^v) de falsa legatione, in qua vv. τῷ τοῖς προεστηκότας — τὸν Ἀτρεστίδαν (ed. C. Fuhr, I, pp. 519 lin. 17–522 lin. 13) ob lacunosum exemplar desiderantur.

Scholia modo paucissima modo uberiora saec. XVI non ab una manu marginibus inscripta.

Adcedit (ff. 230^v–288) Aeschinis or. in Ctesiphontem, praeunte (ff. 229^v–230^v) argumento Ὅτι ἡδυνήθη νικῆσαι (ed. Schultz, pp. 5 sq.).

F. III Christodori Coptitae <descriptionis statuarum> verss. 23–31 (de Demosthene) saec. XVI nescio quis adpinxit, orae vero inferiori chartae 229^v eiusdem carminis verss. 13–16 (de Aeschine).

Ab uno eodemque librario descriptum (si scholia nuper memorata excipias) quaterniones 36 efficiunt ad ang. inf. dextrum primae adque ang. inf. sinistrum ultimae singulorum paginae graecis notis instructi: quibus fasciculis binio singulus codicis initio atque in fine custodiae in locum additur, illius tamen prima charta, novissima huius operculo interno glutine adhaerescit. Tituli, lemmata, ornamentum f. 1, litterae maiores et maximae rubra. Officinar. chartariar. insignia: ^a (ff. 4 + 5 ... 58 + 63 ... 290 + 291) arcubalista circulo inclusa sagittaque praedita (omnino ut nr. 758 ap. Briquet), ^b (ff. 17 + 24 ... 49 + 56 ... 180 + 181) trutina in circulo, cui circulo crux superinponitur (cf. Br. nr. 2565). Libri acies bicolori ornatu, rubro scil. fuscoque, distincta. Ff. IV–IIv. 288^v–291^v scriptione vacant.

F. I summo illud τὸ ἀδικεῖσθαι τοῦ ἀδικεῖν αἰρετώτερον verbaque graeca non nulla. F. III^v superne codicis nota 1585 paulloque inferius Demosthenis Orationes no(n) nullę / Aeschinis contra Ctesiphonte(m), utrumque m. <L. Allatii>. F. 2 in ora inf. nescio quis notavit Aperuisti cre(n)de(n)tibus (sic) regna celorum (sic) (ex hymno Ambrosiano), an ipsius manu qui vv. Miserere mei deus initio codicum 1556, 1577, 1584 et 1593 notavit? F. 288 librarii subscriptio + ἐλαφηβολῶνος ἀπόντος ἔκτη (25 dec., cf. f. 6 mensium pinacem supra laud., id. id. in tabula edita a Ch. Fr. Matthaei, Anecdota graeca etc., II, Mosquae 1774, p. [86]) * / Χριστοῦ κατιόντος ἐννέα δεκάδων * / καὶ τέτταρ' ἑκατὸν σὺν καὶ χιλιάδι * / πέρας εἴληφε πυκτίον Δημοσθένους: —

Integumenti tabulae tergore coloris castaneae eoque adfabre signato saec. XV ex. contactae clavorum fibularumque vestigia, ligaminum vero reliquias tantum modo praebent.

1586. Saec. XV med., chart. (ff. I. 277 membran.), mm. 216 × 150, ff. IX. 277, linn. 22.

Lycophronis Alexandra, Iohannis Tzetzae commentario intermixto inlustrata; qui comment. des. in vv. <T>ρόχιν τὸν ἄγγελον παρὰ τὸ τρέ-

* Iohanni Legrand si fidem adhibeas (cf. *Bibliographie hellénique ou description... des ouvrages publiés en grec par des Grecs au XVe et XVIe siècles*, I, Paris 1885, p. cxxxiv n. 2), « tout le moyen âge grec » nec non « tous les manuels épistolaires à l'usage des Grecs » una eademque atticorum romanorumque mensium concordantia utebantur, ab ipso nimirum proposita, cf. tamen vel unum V. Gardthausen, *Griech. Palaeographie*², II, pp. 475 sq. atque mirare quam temere doctissimus Gallus illud affirmaverit.

χειν κτλ. Λεψιεὺς ὁ δεινὰ καὶ κεκαλυμμένα λέγων κτλ. (ed. Scheer, II, Berolini 1908, pp. 397 linn. 21 sqq. et 395 lin. 23 sq.). In fine Λυκοφρονικῆς τέλος μονοπροσώπου βιβλίου.

Textus inter lineas glossae haud paucae inseruntur, lemmata in marginibus frequenter obcurrunt.

Praeter singulum bifolium ex membrana binionesque binos chartaceos pro custodia codicis initio et in fine compacta (prioris bifolii charta prior, alterius altera operculis inter-nis adglutinantur), fasciculos 34 invenies, quaterniones omnes, si secundum et postremum tantum excipias, ternionem utrumque: qui fasciculi alphabeti graeci litteris (ā-ω et ā-κ) in medio marg. inf. primae singulorum paginae distinguuntur, serie quoque arabica pone adstructa (cf. ex. gr. f. 167), utraque tamen subputatio, arabica praesertim, byblio-pegī cultro haud parum detrimenti accepit. Unius cuiusque fasciculi primum vel prima verba ad ang. inf. internum paginae superioris directe notantur. Tituli, ornatus, litterae grandioris moduli, glossae, animadversiones, interdum lemmata quoque rubro delineata. Officinar. chartarior. insignia: * (in foll. additis, ex. gr. II + V. 270 + 271) corona tribus foliis tribusque bacis instructa, cui stella quinque radior. superinponitur (cf. Briquet nr. 4833), " (ff. 2 + 7. 3 + 6) galerus praelaticius, ° (ff. 15 + 22. 89 + 92. 160 + 165 etc.) galerus alius praelaticius flore quinque folior. decoratus atque retinaculis in fimbrias trilobatas desinentibus instructus, ° (ff. 161 + 164 et 162. 170 + 171 et 169 etc.) ancora duobus de anulis dependens circuloque inscripta, quem circulum superior anulus excedit (cf. Br. nr. 474 vel 476), additis litteris AE, ° (ff. 95 + 102 et 96. 129 + 132 et 130) galerus praelaticius et litterae AL (omnino ut nr. 3464 ap. Briquet). Ff. I-IXv. 269-277v pura. Chartarum orae inferiores externae inde a f. 239 blattarum morsiunculis paullulum tactae.

F. 1 summo m. saec. XVI inscribitur *Lycophron cum com(m)entarijs* et (alia manu) libri num. 1586. F. 268v, transscribendi munere absoluto, subiunxit librarius διπλοῦν τὸν ἀπλοῦν ἢ κηρύσσει λόγον, / διπλὴν ῥῶσιν δίδου μοι τῷ γεγραφότι:· atque inferius + Ἰωάννης Καλατζούκας, καὶ ταύτην τὴν βιβλίον ἐν Κρή/τῃ ἐξέγραψα:· (cf. Vogel-Gardthausen, *Die griech. Schreiber* etc., p. 173). Codex ad Prosperum Podianum (quo de cf. enarrationem libri 1577) olim pertinuit, teste pinace in Archivī Bybl. tomo 11 servato (f. 231, sub num. 5).

Tabulae corio rubro signato statim post codicem confectum, ni fallor, vestitae sunt, dorsum vero saec. XVII tergore coloris castaneae reffectum exhibet superne notam 1586 auro impressam: servantur ad huc fibulae, tabellae autem cum libri inscriptione quae operculo anteriori clavulis adfigebatur vestigia tantum modo superant.

1587 (olim 1569). A. 1389 (f. 372v), chart., mm. 207 × 147, ff. I. 372, linn. 23. In duo voll. dispartitus (II = ff. 177-372).

sanctorum Patrum recentiorumque homiliae de tempore inque sanctos, partim nullo se se ordine excipientes, partim vero (nn. 15-56) in dies Triodii atque Pentecostarii solemniores tributae (cf. A. Ehrhard, *Die*

Ueberlieferung u. Bestand d. hagiogr. u. homilet. Literatur d. griech. Kirche etc. [Texte u. Untersuch. z. Gesch. d. altchristl. Literatur ... hsgg. v. E. Klostermann u. W. Eltester, IV R., VI B.], Leipzig 1938, p. 258): ¹ (ff. 2-12) <Iohannis metr. Euchaitorum sermo in Tres Hierarchas> (BHG. 747), inc. mut. <δ>οκεῖ καὶ ὑμῖν · τοῦτο (ed. P. de Lagarde, Ioh. Euch. metr. quae in cod. Vat. gr. 676 supersunt, Gottingae 1882, pp. 108 lin. 11 a. i.-119), deficientibus quoque propter folium post 5 deperditum verbis ὁργῇ γὰρ ὁ λόγος — καὶ τὸ ἐν ὄγκῳ (ib., pp. 112 lin. 14 a. i.-113 lin. 14 a. i.) et aliis particulis ob chartarum 2 et 5 partes superiores abscissas; ² (ff. 12^v-21^v) s. **Basilii Magni** homilia exhortatoria ad s. baptismum (P. G. 31, 424-444); ³ (ff. 21^v-28^v) eiusdem * hom. in sanctam Christi generationem (ib. 1457-1476); ⁴ (ff. 29-42) **Maximi Planudae** oratio in sepulturam D. N. Iesu Christi, qua in, foliis duobus post 38 amissis, illa desiderantur αὐτοῦ, καὶ τὰ ὀχυρώματα — προλεγόμενον ἡξεῖν (P. G. 147, 985-1005 D 2 et 1009 D 2-1016); ⁵ (ff. 42^v-56^v) **Georgii metr. Nicomediensis** in ss. Deiparam cruci adsistentem (BHG. 1139), lacuna hians a vv. Τάναρ' ἵα γὰρ ad vv. αἱ συνεπόμεναι propter chartas duas ante 43 excisas (P. G. 100, 1457 A 1-B 15 et 1461 B 12-1489 D 3), glossulis vero praedita (aeque ac praecedentis orationis initium) sive inter lineas sive marginibus ab ipso librario iniectis; ⁶ (ff. 58-73) **Nicolai Pepagomeni** encomium in s. Isidorum, inc. Ἰσίδωρον τὸν γενναῖον λόγοις ἐγκωμᾶσαι, des. τὸ πᾶν ἀκωλύτως διεξελθεῖν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ κτλ. (particulam e nostro cod., ut videtur, ed. L. Allatius, In Eustathii Antiocheni Hexahemeron notae etc., Lugduni 1629, pp. 69 sq.; cf. Fabricius-Harles, X, p. 265, et XI, pp. 293 sq., nec non Krumbacher, *Gesch. d. byz. Lit.*,² p. 176, qui ad cod. Athous 3762 ff. 258 sqq. [Lampros I 376] eiusdem in eundem homiliam, diversi tamen initii, continentem remittit); ⁷ (ff. 73-77) **Symeonis Metaphrastae** Deiparae planctus (P. G. 114, [209]-17; BHG. 1148); ⁸ (ff. 79-85^v) s. **Basilii Magni** hom. in ss. XL martyres (P. G. 31, 508-25, BHG. 1205); ⁹ (ff. 85^v-102^v) s. **Sophronii patr. Hierosolymitani** vita s. Mariae Aegyptiacae, des. γραφῇ παραδοθῆναι κελεύσαντι· ὅτι αὐτῷ πρέπει δόξα κτλ. (P. G. 87^s, 3697-3725 C 7; BHG. 1042); ¹⁰ (ff. 103-113^v) s. **Andreae Cretensis** ἀρχιεπισκόπου Κρήτης τοῦ Ἱεροσολυμίτου cod., in adnuntiationem ss. Deiparae (P. G. 97, 881-913); ¹¹ (ff. 113^v-115^v) s. **Iohannis Chrysostomi** * in adnuntiationem ss. Deiparae, def. mut. in vv. οὐκ ἔδωκας αὐτῷ τῆς propter folium post 115 excisum (P. G. 50, 791-94 lin. 34 a. i.: cf. quoque enarrat. cod. 1515, ff. 287^v-289); ¹² (ff. 116-131) s. **Andreae Cretensis** (τοῦ Ἱεροσολυμίτου, ut supra) in s. Iohannis decollationem (P. G. 97, 1109-1141; BHG. 861); ¹³ (ff. 131^v-139^v) s. **Iohannis Chrysostomi** de beato Philogonio. VI,

sub inscript. ed. brevior (P. G. 48, 747-756; BHG. 1532); ¹⁴ (ff. 140-143v) eiusdem in publicanum et pharisaeum, re autem vera excerptum e sermone V de incomprehensibili Dei natura, inc. *Μηδέποτε καταλιμπάνωμεν ἀγαπητοὶ τῆς σωτηρίας... μέγα γάρ ἐστιν ὄπλον ἡ εὐχή* (P. G. 48, 743 lin. 9 a. i.-748); ¹⁵ (ff. 144-150v) eiusdem * in parabolam de filio prodigo (P. G. 59, 515-22), κυριακὴ πρὸ τῆς ἀποκρέου τοῦ ἀσώτου monet librarius in marg. sup. f. 144; ¹⁶ (ff. 151-166) s. Andreae Cretensis (τοῦ Ἱεροσολυμήτου, ut supra) de humana vita et de defunctis, des. *φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον ὃν εἶδεν οὐδεὶς ἀνθρώπων οὐδὲ ἰδεῖν δύναται· αὐτῷ ἡ δόξα κτλ.* (P. G. 97, 1268-1301) [σαββατῶ τῆς ἀπόκρεω εἰς κοιμηθέντας]; ¹⁷ (ff. 166-170) s. Iohannis Chrysostomi * de salute animae, εἰς τὸν μάταιον βίον cod., ab ed. (P. G. 60, 735-38) paullum discrepans; est autem re vera s. Ephraem Syri or. in vanam vitam et de paenitentia ed. Assemani, III, pp. 308-14) [τῇ κυριακῇ τῆς ἀπόκρεω]; ¹⁸ (ff. 170-179v) s. Iohannis Chrysostomi * in expulsionem Adam, inc. *Ἀκούσωμεν ὧ φιλακροάμονες τῆς ἱστορίας ἐξ ἀρχῆς* (ut in cod. Mosquen. 386 al. CCII [Vladimir 581 vel Matthaei 127]), des. *ἐκλαύσαμεν μετ' αὐτοῦ τὴν ἀπαράμυθητον τραγωδίαν· ἀλλ' ἐνταῦθα τὸν λόγον στήσαντες, δόξαν αὐτῷ τῷ πλάσαντι ἡμῶν θεῷ ἀναπέμψωμεν κτλ.*: est vera sermonis III in Genesim * pars secunda, paucis initio et in fine mutatis, cf. P. G. 56, 528 lin. 17 a. i.-535 lin. 9) [τῇ κυριακῇ τῆς τυροφάγου]; ¹⁹ (ff. 180-193) s. Anastasii Sinaitae oratio in ps. VI, εἰς τὴν παρίσβασιν (l. παρεῖσ-) τῶν νηστειῶν· καὶ εἰς τὸν ἕκτον ψαλμόν cod., in concl. ab ed. discrepans (P. G. 89, 1077-1116) [τῇ β' τῆς πρώτης ἐβδομάδος]; ²⁰ (ff. 193-201) Neectarii patr. Constantinopolitani de festo s. Theodori (P. G. 39, 1821-1840; BHG. 1768) [σαββατῶ πρώτῳ τῶν νηστειῶν]; ²¹ (ff. 201v-204v) s. Athanasii * sermo de miraculo Beryti edito, sub eadem fere inscript. atque in cod. Colbert. 5110, editisque (P. G. 28, 797-805) brevior (ob folii 201 partem inferiorem abreptam non nulla insuper desiderantur) [κυριακῇ πρώτῃ τῶν νηστειῶν]; ²² narrationes de imaginibus (cf. BHG. 1388), ἕτερα θαῦματα τῶν ἁγίων καὶ σεπτῶν εἰκόνων· συναθροισθέντα ἐκ διαφόρων ἱστοριῶν cod. (de libri nostri recensione cf. E. v. Dobschütz, *Maria Romaiia* etc., in *Byzant. Zeitschr.* XII [1903], pp. 192 sq.): * (ff. 204v-205v) de imagine Deiparae Diospolitana, inc. *Ὁ κ. ἡμ. καὶ θεὸς Ἰ. Χ.* διὰ τὴν πάντων ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν σωτηρίαν· πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως, des. *τὸν ἐξ αὐτῆς τεχθέντα Χριστὸν τὸν ἀληθινὸν θεὸν ἡμῶν· ᾧ ἡ δόξα κτλ.* (fere ut in cod. C apud v. Dobschütz, *Christusbilder* etc., in *Teale u. Untersuch.* XVIII [1899], pp. 219*-211** ad calc.), θαῦμα δεύτερον τῶν ἁγίων εἰκόνων notatur summo fol. 204v, ^b (ff. 206-207v) de imagine Christi in vetere Roma, inc. *Τοῦ ἀγιωτάτου καὶ*

οίκουμενικῷ πατριάρχῳ Γερμανοῦ· τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ καλῶς καὶ θεοφιλῶς οἰακίζοντος, des. ἔστωσαν δὲ καὶ ἀλλότριοι, τῆς τῶν οὐρανῶν βασιλείας· ἡμεῖς δὲ ἐφ' ἑτέρου θαύματος διήγησιν τὸν λόγον τρέψωμεν (adcedit ad memoriam cod. C laud., cf. ib. 213**–16**), ^a (ff. 207^v–209) de miraculo imaginis Christi in puteo, inc. Δεσποτικῶν καὶ παραδόξων θαυμάτων ἀνάμνησιν, des. καὶ τῇ ἀπωλείᾳ παρέδωκε (praeter initium ed. v. Dobschütz, op. cit., pp. 216**–19**), additis in fine vv. τούτου δὲ τοῦ μεγίστου θαύματος πανταχοῦ διαφημισθέντος, ἦν ἰδέσθαι ποταμιδὸν τὰ πλήθη — εὐχαριστοῦντες ἐπὶ πᾶσι τούτοις· τὸν ἀπειροδύναμον καὶ φιλόανθρωπον θεὸν ἡμῶν, ^a (ff. 209^v–210^v) de imagine Deiparae ἐν Ὁδηγοῖς, inc. Ναὸς τίς ὑπάρχει περικαλλής, des. ἐφ' ἑτέραν θεοσημεῖαν καὶ καλλίστην διήγησιν τὸν λόγον τρέψωμεν (ib. 221**–23**), ^e (ff. 211–212) περὶ Συνεσίου λιθοξόου τοῦ ἐν τῇ Πανευφῆμῳ· ὅπως τὴν ἀγίαν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ καὶ θεοῦ ἡμῶν καταστρέψαι βουλομένου μικρὰ ψηφὶς ἐκπηδήσασα ἐκ τῆς εἰκόνης ἐτύφλωσεν αὐτοῦ τὸν ὀφθαλμὸν· καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐτελεύτησεν, inc. Πρὸς τῇ δημοσίᾳ λεωφόρου τῶν Λαύσου ἐχόμενα, des. τῶν ὁμοίων πειραθεῖεν· ἐντεῦθεν δὲ, ἐφ' ἕτερον μετῆμοι (intell. μέτειμι) θαῦμα; ⁱ (ff. 212–213^v) περὶ Ἀνθήμου οἰκέτου· ὅπως ἐμμανῶς καὶ ὀργίλως τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου καὶ ἐτέρων ἀγίων ἐξωρύξας σεπτὰς καὶ ἀγίας εἰκόνας βασάνοις νύκτωρ ἐτασθεῖς, τελείως ἀπετυφλώθη [θαῦμα ζ^{ov}], inc. Ἐν τῇ τοῦ Χαλκοῦ Τετραπύλου στάσει ἥτις ἰδρυταὶ πρὸς τὸ μεσότατον τῆς βασιλίδος πόλεως, des. ἡμεῖς δὲ ἐνταῦθα τὸν λόγον καταπαύσαντες, δόξαν αὐτῷ τῷ μόνῳ θεῷ ἀναπέμψωμεν κτλ.; ²³ (ff. 214–215^v) s. Iohannis Chrysostomi* de ieiunio, καὶ σωφροσύνης add. cod. (P. G. 62, 731 sq.) [κυριακῇ δευτέρᾳ τῶν νηστειῶν]; ²⁴ (ff. 216–218) eiusdem* de ieiunio (καὶ ελεημοσύνης add. cod.) sermo V (sub nom. Basilii Magni in cod. Vindob. theol. gr. 144 [Lamb.-Koll. IV, 221]), ed. (P. G. 60, 717–20) in fine brevior (fol. 216, textum usque ad vv. Φύγε πλεονεξίαν exhibens, manus XV–XVI saeculi subplevit); ²⁵ (ff. 218–221^v) Iosephi archiep. Thessalonicensis oratio in venerandam et vivificam crucem (I. Gretser, Opera omnia de s. Cruce, Ingolstadii 1616, coll. 1199–1207 [BHG. 440], et cf. quoque P. G. 59, 675, ubi orationis initium legitur inter spuria Chrysostomi**) [τῇ δ^η τῆς μεσσηστήμου]; ²⁶ (ff. 221^v–225^v) s. Iohannis Chrysostomi* in Genesim sermonis III pars

** Quae sequuntur, a Chrysostomo pariter abiudicanda, hac ratione coalescunt: ^a vv. πᾶσιν ὁμοίως ἐπιτρέπει — μετάσχωμεν τοῦ νηφαλίου (P. G. 59, 675 lin. 18 a. i.–676 lin. 15 a. i.: «non inepta» [I. indice parum cauto Montefalconio, ib. in admonitione] ex orat. II in ieiunium s. Basilii Magni (P. G. 31, 196 A 5–197 B 9); ^b vv. τῶν περμάτων ἐπιτηδεύων — τὴν ἀμετρίαν κολάζουσα (P. G. 59, 676 lin. 15 a. i.–678 lin. 18 a. i.) ex orat. I in ieiunium eiusdem (P. G. 31, 176 A 13–181 A 11), ^c vv. τοῦ εὐρεῖν ἄνθρωπον — καθ' ἐκάστην διαρεῖται κτλ. (P. G. 59, 678 lin. 18 a. i. sqq.) ex oratione historica in festum restitutionis imaginum (Combellis, Novum auctarium, II, 742 E 4–743).

prima (λόγος περὶ νηστείας cod.) usque ad vv. διὰ τὴν ταύτης καταφρόνησιν (P. G. 56, 525-528 lin. 17 a. i.), quibus additur conclusio ταύτην οὖν καὶ ἡμεῖς ὑποδεξώμεθα κτλ. et doxologia [κυριακῇ δ' τῶν νηστειῶν];²⁷ (ff. 226-231) eiusdem* de ieiunio, de Davide etc., ἐν τῷ λέγειν τὸν Δαυεὶδ, ἐξομολογήσομαί σοι κύριε ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου καὶ εἰς τὸν Ἰωσήφ cod., ab ed. (P. G. 62, 759-764) discrepans [κυριακῇ πέμπτῃ τῶν νηστειῶν]; ■ (ff. 231-236) Hesychii Hierosolymitani (?) hom. in Lazarum quadriduanum, inc. Δεῖπνον ἡμῖν πολυτελὲς Λάζαρος αὐθις, des. περισκοπῶν τὴν δύναμιν· ὅτι ἐξ αὐτοῦ καὶ ἐν αὐτῷ· καὶ δι' αὐτοῦ τὰ πάντα καὶ αὐτοῦ ἐστὶν ἡ δόξα κτλ. (cf. Fabricius-Harles, VII, p. 551) [σαββάτῳ τοῦ δικαίου Λαζάρου]; ■ (ff. 236-242) s. Iohannis Chrysostomi* in Ramos Palmarum, ab ed. (P. G. 59, 703-08; in P. G. 18, 384-97 sub nom. s. Methodii ep.) in fine discrepans [κυριακῇ τῶν Βαΐων];³⁰ (ff. 242-246^v) Leontii Byzantini in Ramos Palmarum et in resurrectionem Lazari, inc. Τοὺς τῆς εὐσεβείας καθήκει μίστας, des. τὸν δεσπόζοντα οὐρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθονίων· ᾧ ἡ δόξα κτλ. (cf. Marc. gr. 573 [Zanetti 300]) [τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ λόγ. β^{ος}];³¹ (ff. 247-251^v) s. Iohannis Chrysostomi* in parabolam de ficu, εἰς τὴν ξηρανθῆσαν συκὴν cod. (P. G. 59, 585-90) [τῇ ἀγία καὶ μεγάλη β^{ος}];³² (ff. 251^v-256) Basilii Seleuciensis in beatum Hiob, inc. Ὡς περ οἱ κατὰ γῆν βασιλεύοντες, des. τοῦτοις τοῖς λόγοις τὴν ζωὴν κυβερνώμεθα· ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ κτλ. (cf. Fabricius-Harles, IX, p. 96 = P. G. 85, 17-18) [τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ λόγ. β^{ος}];³³ (ff. 256-260^v) s. Iohannis Chrysostomi* in decem virgines (P. G. 59, 527-32) [τῇ ἀγία καὶ μεγάλη γ^{ος}];³⁴ (ff. 260^v-265) eiusdem* in parabolam de X virginibus, de eleemosyna et quod non deceat in ecclesia de negotiis loqui, inc. Τίνος ἕνεκεν ἐπὶ τοῦ προσώπου (cf. P. G. 64, 1411-12 lin. 28), des. τὸν βίον ἐκκαθάρωμεν τὸν ἡμέτερον· καὶ τῶν ἐπηγγελμένων ἐπιτύχωμεν ἀγαθῶν· χάριτι καὶ φιλανθρωπία κτλ.; quae homilia excerptis constat ex Iohannis interpr. in evang. sec. Mattheum, nimirum³⁵ (ff. 260^v-262^v lin. 2 a. i.) ex hom. 78 (P. G. 58, 711 lin. 23-713 lin. 26 + 714 lin. 23 a. i.-12 a. i.),³⁶ (ff. 262^v lin. 2 a. i.-265) ex hom. 88 inde a vv. ἀναπαύσωμεν αὐτῷ τῷ λαμβάνοντι (ib. 778 lin. 12 a. i.-782), paucis interdum omissis vel paullulum inmutatis [τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ];³⁵ (ff. 265-269^v) eiusdem* in meretricem et Pharisaeum, τῇ ἀγία καὶ μεγάλη τετράδι καὶ εἰς τὴν πόρνην καὶ εἰς τὸ μῦρον (P. G. 59, 531-36) [τῇ ἀγία καὶ μεγάλη δ^{ος}];³⁶ (ff. 269^v-275) eiusdem* in illud, Pater si possibile est etc. (P. G. 61, 751-56) [τῇ ἀγία καὶ μεγάλη ε^{ος}];³⁷ (ff. 275-278^v) s. Athanasii* sermo in feriam V, cum doxol. edita uberiore (P. G. 28, 1048-53) [τῇ ἀγία καὶ μεγάλη ε^{ος}];³⁸ (ff. 278^v-281^v) s. Iohannis Chrysostomi* in latronem et in proditorem Servatoris nostri

I. C., *eis* τὸν ληστὴν τὸν σταυρωθέντα καὶ πιστεύσαντα cod., cum doxol. ab ed. parum discrepante (P. G. 59, 719-22) [τῇ ἀγία καὶ μεγάλῃ παρασκευῇ];³⁹ (ff. 281^v-288) eiusdem in sepulturam et resurrectionem Christi (iam notaverat Montfaucon, S. P. N. Iohannis Chrysostomi ... opera etc., XIII, Parisiis 1738, p. 302 col. sin., linn. 26-24 a. i., hanc esse homiliam in Mattheum LXXXIX al. XC [P. G. 58, 781]: cuius initio, animum adverte, breve aptatur prohoemium Ἰδετε χθὲς ληστοῦ εὐγνωμοσύνην — ἐπὶ τῆς ὑμετέρας ἀγάπης, post autem vv. ἱματισμῷ πολυτελεῖ, Tim. I, 2, 9 [ib. 786 lin. 3] citatio ex epistula ad Timotheum completur aliaque pauca subduntur, nempe πανταχοῦ μὲν βλαβερὸν τὸ χρυσοφορεῖν — ταῖς μεθοδείαις τοῦ διαβόλου· καὶ τῆς παρὰ τοῦ θεοῦ φιλανθρωπίας ἀξιοθείημεν· ἥς γένοιτο κτλ. [τῷ ἀγίῳ καὶ μεγάλῳ σαββάτῳ];⁴⁰ (ff. 288-294) Georgii Nicomediensis in ss. Deiparae adstantiam in sepulcro etc. (P. G. 100, 1489-1504; BHG. 1156);⁴¹ (ff. 294-306) s. Epiphaniī Cyprii* hom. II, in Sabbato Magno (P. G. 43, 440-64);⁴² (ff. 306^v-308) s. Gregorii Nazianzeni oratio I, in sanctum Pascha (P. G. 35, 396-401);⁴³ (ff. 308^v-313^v) s. Theodori Studitae oratio IV, in sanctum Pascha (P. G. 99, 709-20);⁴⁴ (ff. 314-319) s. Iohannis Chrysostomi* in sanctum apostolum Thomam, *eis* τὴν νέαν κυριακὴν· καὶ *eis* τὴν ἀπιστείαν τοῦ Θωμᾶ, ab ed. (P. G. 59, 681-88) interdum diversa, inc. Ἰδοὺ πάλιν ἐορτὴ· ἰδοὺ πάλιν σωτηρία ψυχῶν· ἤκω τοίνυν, τὸ χρέος κτλ. (cf. P. G. 64, 1359-60 lin. 19) [τῇ κυριακῇ τοῦ Θωμᾶ];⁴⁵ (ff. 319-325) Gregorii ep. Antiocheni oratio in mulieres unguentiferas, *eis* τὴν τριήμερον ἀνάστασιν· καὶ *eis* τὸν Ἰωσήφ τὸν ἀπὸ Ἀριμαθαίας cod., in compendium redacta, des. in vv. χρῆει τῷ μύρῳ τοῦ πνεύματος· αὐτῷ ἡ δόξα κτλ. (P. G. 88, 1848 ... 64 C 12);⁴⁶ (ff. 325-330) s. Iohannis Chrysostomi* in paralyticum etc., *eis* τὸ μὴ κρίνετε κατ' ὄψιν καὶ *eis* τὸν παράλυτον (P. G. 61, 777-82; sub nom. Amphilocheii in P. G. 39, 120-29, omisso tamen initio; Nestorio vindicavit P. Batiffol in *Revue Biblique* IX [1900], p. 343, quem nemo est secutus): initium homiliae (Ὡς περ ἡ φασφόρος — ἐκάστῳ κατεργάζεται) ut in P. G. 60, 763 [κυριακῇ γ' *eis* τὸν παράλυτον];⁴⁷ (ff. 330-332) eiusdem* in Mediam Pentecosten (P. G. 61, 741-44) [τῇ δ' τῆς μεσοπεντηκοστῆς];⁴⁸ (ff. 332-338^v) eiusdem* in Samaritanam etc., ab ed. (P. G. 59, 535-42) discrepans et saepe in compend. redacta, des. καὶ αὐτὴ κύριον ανακηρύττει· ὅτι αὐτῷ πρέπει etc. [κυριακῇ τετάρτῃ τῆς Σαμαρείτιδος];⁴⁹ (ff. 338^v-345^v) Leontii Byzantini sermo I, in mediam Pentecosten, *eis* τ. ἐκ γεννητῆς τυφλὸν· καὶ *eis* τ. ἁγ. ἀπ. Πέτρον τὸν ὑπὸ Ἡρώδου ἐν τῇ φυλακῇ ἀποκλεισθέντα cod., ab ed. (P. G. 86, 2, 1976-93) discrepans, des. ψυχὴν τεθλιμμένην ἐλευθερώσει· ἐν τούτοις γὰρ ὡς ἀληθῶς καὶ θεὸς δοξάζεται καὶ ἐπενφραίνετε καὶ τοιαύταις εὐαρεστῆτε θυσίαις· ᾧ

ἡ δόξα κτλ. [κυριακὴ ε' τοῦ τυφλοῦ]; ⁵⁰ (ff. 345^v–349^v) s. Athanasii * sermo in Adsumptionem Domini (P. G. 28, 1092–1110) ἡ [ἀγία ἀνάληψις]; ⁵¹ (ff. 349^v–353) s. Iohannis Chrysostomi * in Ascensionem sermo IV (P. G. 52, 799–802) [τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ]; ⁵² (ff. 353^v–355 lin. 6) precatio ss. Patrum Nicaenorum ῥηθείσα ἐπάνω τειχέων τῆς φιλοχρίστου καὶ λαμπρᾶς μητροπόλεως Νικαίας, inc. Εἰρήνης πρύτανι καὶ καθαιρέτα πολέμων, des. δὸς πάσῃ ψυχῇ καὶ πάσῃ ἡλικίᾳ εὐχαριστεῖν σοι καὶ δοξάζειν εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν (ed. V. N. Beneševič, *Μολιτεια ομιλοεσ Νικεϊκάγο περβαγο εσελενεκαγο σοβορα*, in *Извѣстія Имп. Акад. Наукъ*, VI s., II, 1 [1908], pp. [73] sq.), adcedentibus (ff. 355 lin. 6–357^v) nominibus 318 Patrum (haud pauca tamen desunt), quorum <1–151> eodem fere ordine se se excipiunt atque in indice libri Vat. Reg. gr. 44 (cf. Patrum Nicaenorum nomina latine graece etc., edd. H. Gelzer, H. Hilgenfeld, O. Cuntz, Lipsiae 1898, pp. [71]–75, reliqua autem pars pergit Εὐσέβειος, παροι- κίας Ἡσαννύρας· Νάρκισσος, Εἰρηνοπόλεως· Ἀκύλας, χωρεπίσκοπος et conclu- ditur nominibus Ἀντώνιος, Κολοσσαέων· Ἐλπίδιος Ταϊνῶν· Εὐτυχιανὸς Ἀδρια- νουπόλεως (cf. quoque Beneševič, op. cit., pp. [281]–306; D. Lebedev, *Списокъ епископовъ перваго еселенскаго собора съ 318 именъ* in *Записки Имп. Акад. Наукъ*, VIII s., XIII, 1, 1916, pp. 1–116; E. Honigmann, *Recherches sur les listes des Pères de Nicée et de Constantinople*, in *Byzantion*, XI [1936], pp. [429]–439; id., *La liste originale des Pères de Nicée*, ib., XIV [1939], pp. 52–61, etc.); subfigitur animadversio οὗτοι οἱ τριακόσιοι δέκα καὶ ὀκτὼ ἀναπληρώσαντες τὴν πίστιν ἐπὶ τοῦ μεγάλου βασιλέως Κωνσταντίνου· καὶ καθελόντες τὸν Ἀρειον σὺν τοῖς κατ' αὐτὸν, ἀπῆλθον ἕκαστος αὐτῶν μετὰ χαρᾶς καὶ δόξης πολλῆς εἰς τὴν χῶραν αὐτῶν· δοξάζοντες καὶ αἰνοῦντες τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν· ὅτι αὐτοῦ ἐστὶν ἡ δόξα κτλ. [κυριακὴ τῶν ἁγίων πατέρων]; ⁵³ (ff. 357^v–361) s. Anastasii Sinaitae * sermo in defunctos, re autem vera s. Ephraem Syri sermo in Christo obdormientes, ab edd. saepe diversus, def. in vv. ἀλλοιοῦνται οἱ ὀφθαλμοὶ· (P. G. 89, 1192–1200 A 7; Assemani III, 260–265 C 4); ⁵⁴ (ff. 362–364^v) s. Ioan- nis Chrysostomi (?) de sancta Pentecoste (ed. <e nostro cod.> A. Mai, Spicil. Rom. IV, pp. LXXIII–LXXVI = P. G. 64, [417]–24; sub nom. Basilii Se- leuciensis exstat in cod. Hierosol. 6 [Papadopoulos-Kerameus I 23]); ⁵⁵ (ff. 365–366^v) Basilii Seleuciensis in Pentecosten, inc. Πικνὰ μὲν· ἀλλ' ἐπω- φελεῖ, des. τῇ δυνάμει τοῦ σταυρωθέντος Χριστοῦ τοῦ θεοῦ ἡμῶν· ᾧ πρέπει πᾶσα δόξα κτλ. (cf. Fabricius-Harles, IX, p. 96) [ἕτερος λόγος εἰς τὴν ἀγίαν ν']; ⁵⁶ (ff. 367–372^v) s. Iohannis Chrysostomi de sanctis martyribus (P. G. 50, 705–12; BHG. 1188) [κυριακὴ τῶν ἁγίων πάντων].

F. 57–57^v, ipsius librarii manu, carmina quinque iambica grammatici nescio cuius inseruntur (proxime edet G. Schirò in *Studi bizantini e neol.*

Ienici VII), nimirum ^a (f. 57) *Τεσσαράκοντα μαρτύρων τρισολβίων — δεκατετραπλάριθμε μαρτύρων φάλαγξ*, ^b (f. 57^v) *Τὸν ἀφροδιτότατον ἐξώθει βίον — ἀσυλοτάτην ὡς λάβης κληρουχίαν*, ^c (ib.) *Δελταρίου μοι μὴ παρόντος ἀρτίως — καὶ τοῦ κατορθῶσαι σε τοὺς σοφοὺς λόγους*, ^d (ib.) *πολλὴν ἐγὼ μέριμναν ἐν ψυχῇ φέρω — δείξεις τε φίλων ἐντελεῖς τὰς ἐλπίδας*, ^e (ib.) *Ὡς ὑπερηγάσθην σε τῆς στιχουργίας*, def. in vv. ὡς σὲ βλέπω σπεύδοντα τέρπειν τοὺς νέους, folio uno post 57 abscisso (cf. infra).

Ff. 28^v et 77^v-78 manus XV-XVI saeculi excerpta duo ex <*Iohannis Lampadarii encomio in ss. Deiparam*> (cf. enarrationem libri Vat. gr. 1546, ff. 95^v-96^v) iniecit (K. M. Koikylides, *Καταλοιπα χειρογραφων Ιεροσολυμιτικης βιβλιοθηκης*, Hierosolymis 1899, pp. 73 linn. 7-4 a. i. et ib. linn. 7-ima).

Fasciculorum ratio, quae quidem initio fuerit, haud facile dinosci potest, folia enim singula temporis iniuria plerumque dissoluta novae legis artificio recentior bybliopegus conglutinavit eiusdemque (an potius antiquioris?) culter numerorum notas quibus fasciculi fortasse distinguebantur una cum oris circumsecandis absumpsit; chartarum tamen insignibus nisi seriem hancce non sine labore restituiimus: 1-14. 19-32. 34-48 quaterniones, 15 (ff. 103-112) et 33 (ff. 240-249) quiniones, 18 (ff. 116-127) senionem, 16-17 (ff. 113-115 + fol. deperd.) bifolia, in fine chartas tres: adverte praeterea in primo fasciculo ff. 1-2. 7 desiderari, in sexto 1-2. 7-8 (ante f. 39 et post 42), in octavo fol. 8 (post 57), in undecimo ff. 5-6; pura (post 77), et 8, pariter absque scriptione (post 78), in tricensimo chartam 1 deperditam (f. 316) saeculo XV subfectam esse. Folior. enumeratio graeca, saec. XV, ni fallor, adscripta (in angulo sup. externo unius cuiusque chartae rectae) librum tunc temporis integrum initio fuisse demonstrat, folia vero quae hodie in sexto fasciculo inque octavo et decimo septimo desunt iam amisisse pariterque chartam vacuam, de qua supra, in fine fasciculi 11 (non autem ff. 5-6 eiusdem quaternionis). Codicis, bonae indolis, quem nitide accurateque totum atramento descripsit Michael ὁ νομοφύλαξ (v. infra), folia compluria umore foedata (ut inscriptiones interdum evanuerint, cf. f. 201^v), alia folia charta translucida ex parte contacta, margines male habitum in glutinatorum officina Vaticana parum decore saepe reffecti. Litterae grandioris maximeque moduli, tituli, numeri aliquot nec non animadversiones liturgicae plagularum fastigiis inscriptae rubro colore delineantur. Officinarum chartarum insignia: ^a (ff. 8 + 13. 9 + 12 etc.) scutum in taeniam sectum, cui scuto crux superinponitur (Briquet nr. 882), ^b (ff. 17 + 20. 25 + 28) littera N cum crucula desuper (cf. Br. nrr. 8426 sqq., qui tamen omnes plus minusve differunt), ^c (ff. 60 + 63) arcubalista (cf. Br. nr. 702, saeculo circiter antiquiorem), ^d (ff. 67 + 72. 68 + 71) basiliscus (cf. ex. gr. Br. nr. 2630), ^e (ff. 79 + 86. 82 + 83) ensis vagina conditus (cf. Br. nr. 5128, qui verum differt magnitudine), ^f (ff. 117 + 126. 119 + 124) bucina de resticula pendens, ^g (ff. 130 + 133. 137 + 142) arcus cum sagitta (cf. Br. nn. 779 sqq.), ^h (ff. 324 + 327. 332 + 335) trimontium.

F. 1 contentorum index quem libri num. antiquior vel erroneus 1569 (linea obductus) recentiorque 1587 praecurrunt, omnia m. <L. Allatii>, praeter additamenta non nulla ab <A. Maio> injecta. Folii 78 in utraque pagina conscribillationes nullius pretii, in

aversa remedium in carbunculos a nescio quo notatum alia manus coaeva, saeculi nimirum XV, iteravit (+ δια τὸ καρβούνην· πρότον κουκουνάρια ροδόμελει — ζαχαρην καὶ ροδολιον· καὶ ροδομελιν). F. 372 imo subscriptio + ἱερεὺς Μ(ι)χ(αή)λ ὁ νομοφύλαξ τὴν βιβλον τήνδε γράψας ἐν τῷ / μηνὶ νοεμβρίῳ· τοῦ ἔτους ς^ω· ω^ω· ις^ωη^ω· ινδ(ικτιῶνος) ιγ'· / ἡμέρ(α)· τετράδι· τοῦ ἀγ(ίου) ἱερομάρτυρος Ἐλευθερ[ι]ου: ὦρα γ^η (cf. atque emenda Vogel-Gardthausen, *Die griech. Schreiber* etc., p. 324, et adverte νοεμβρίῳ Michahelis oscitantia pro δεκεμβρίῳ positum esse, nam s. Eleutherius 15 decembris commemoratur, quae dies anno 1389 in feriam quartam incidit).

Librum descripsit A. Ehrhard, op. cit., pp. 258–61, hagiographica tantum recensuerunt Socii Bollandiani (Catal. codd. hagiogr. graec. Bibl. Vaticanae etc., pp. 129 sq.), qui non recte anno 1390 illum tribuunt.

Utriusque voluminis opercula membrana ἰδιοχρώμῳ vestiuntur, dorsis vero tesserae gentiliciae Pii IX et Io. Ba. Pitra card. bybl. (1869–89) auro imprimuntur.

1588. Saec. XIV med., chart. (ff. I–II. 263–364 membran.), mm. 215 × 142, ff. VI. 364, linn. 27 (ff. 1–195) et 24 (ff. 196–360).

1 Synesii opera varia: ¹ (ff. 2 ... 108) epistularum CLVI collectio canonica quae nuncupatur (cf. W. Fritz, *Die handschriftliche Ueberlieferung der Briefe des Bischofs Synesios*, in *Abhandl. d. philos.-philol. Kl. d. Kön. Bayer. Akad. d. Wissens.*, XXIII B. [1909], p. 323), nimirum epp.: 1 (R. Hercher, *Epistolographi graeci*, Parisiis 1873, p. [638]), sine inscript., glossis autem atque scholiis non nullis instructa. 2. 3 (τῷ ἀδελφῷ). 5. 4. 6–10 [ι']. 11. 12 [ιγ', err.]. 13. 14 (Διονυσίῳ). 15–18. 19 [κ']. 20, inscriptione carens atque numeri nota. 21 [κα']. 22–25. 26 [κς', inde ab hac ep. notae numerales nunquam non desiderantur, quas inde a ς' alia manus eaque recentior addiderat]. 27–31. 35–39. 40 (Οὐρανίῳ). 41, sine inscript., des. in vv. διανοία κεχρησθαι. 42 (Κληδονίῳ Γενναδίῳ). 43. 57–58. 44–45. 32–34. 46–56. 59–64. 65 (τῷ αὐτῷ i. e. Ἰωάννῃ). 67. 66. 68–69. 70, haud inscripta. 71–108. 109, sine inscript. 110. 111 (τῷ αὐτῷ, i. e. τῷ ἀδελφῷ). 112 (ἄλλῳ). 113–115. 117. 116 (Ἀνξάνοντι). 118. 119 (Τρύφωνι). 120. 121 (Ἀθανασίῳ τῷ ὑδροκόμητι). 122–130. 131, haud inscripta. 132–139. 140, in duas divisa (II orditur a vv. Εἰ φιλοσοφία πρεσβεύειν, Hercher p. 726 lin. 4). 141–149, quam pone inseritur ² (ff. 100–104) catastasis, Θαλελαίῳ praemittit cod. inscriptioni solitae (P. G. 66, 1565–73) epp. 150–151. 153. 152. 154 (τῇ πάντα ἀρίστη φιλοσόφῳ). 155–156; ³ (ff. 108–113) de dono astrolabii, πρὸς Παϊόνιον περὶ τοῦ δώρου cod. (P. G. vol. cit., 1577–88); ⁴ (ff. 113–114) homilia I (ib. 1561) et ⁵ (ff. 114–115) hom. II (ib. 1564); ⁶ (ff. 115–116) constitutio, def. in vv. στρατιώτου φθέγγεται (ib. 1576 D 10).

F. 1 epistulam 1 librarius transscribere coeperat (cum non nullis ex

glossis atque scholiis supra memoratis), sed nescio qua de causa non ultra vv. τὰ δὲ ἀλλήλων (Hercher 638, lin. 21) progressus est.

2 (ff. 117–187) s. Gregorii Nazianzeni epistulae CXXXV (quibus s. Basilii Magni epistulae VI interseruntur, notis romanis infra distinctae), eadem fere ratione atque in cod. Vat. 483 (cf. G. Przychocki, *Watykańskie rękopisy listów św. Grzegorza z Nazjanzu* etc., in *Eos* XVI [1910], pp. 105 sq.): 239, sine inscript. (P. G. 37, 381). 20. 127. 77. 159. 186. 21. 100. 230 (Θεοδώρω). 174 [ι']. 14. 204. 175. 87. 173. 132. 135. 133. 136. 70 [κ']. 94. 33. 37. 211. 219–221. 56. 76 (Γρηγορίω). 123 [λ']. 168–169. 209. 81 (Γρηγορίω). 73. 109. 108. 119. 110. 116 [μ']. 117. 112–113. 124. 89 (τῷ αὐτῷ, Θεοδώρῳ scil.), CLXXI (P. G. 32, 645). 167. CLXX. 218. 240 [ν']. 226. 193 (Βιταλίω). 194 (τῷ αὐτῷ). 75 (τῷ αὐτῷ). 207–208. 176. 82 (Ὀλυμπίω, err.). 161, post quam folio 138^v summo conclusam cetera pagina nescio qua de causa vacua relinquitur. 115 [νδ', errore nescio quo], praemissis epistulae superioris verbis extremis linea rubra deletis. 172. 229. 3. 55. 97. 128 [ξ']. 137 (Δομετίω). 205. 242. 158 (Ἑλλαδίω). 122. 151. 164. 187. 198. 200 [ο']. 177–178. 69. 16–18. 44. 197 (Γρηγορίω παραμνητική). 24. 23 [π']. 141. 104, des. in vv. τὸ ἀρρωστεῖν ζημούμεθα (P. G. 37, 205 A 4). 130. 152. 125. 140. 106, quae des. in vv. παραμνηθεῖσθαι τὸ γῆρας ἡμῶν (ib. 205 C 15). 143. 150. 145 [ϰ']. 147–148. CLXVII. 11 (Γρηγορίω). 182 (Γρηγορίω). 98. 29. 215, usque ad vv. πρὸς τοὺς ψόφους ἐξαγριαίνουσιν (ib. 352 B 4). 32. 7 [ρ']. 203. 103 (ἀνεπίγραφος). 154. 153. 155. 244. 139. 157. 138. CLXIX [ρι']. 179. 190. 192. 232. 210. 120. 10. 15. 223. 222 [ρκ']. 39. 156. 238, des. ἐαυτοὺς καταστήσετε (ib. 381 B 11). 195. 144, sine num., des. ἐτέρως κρίνωσιν (ib. 248 A 3). 126. 146. 67. I, inc. Λόγον ἐρῶ πρὸς τὴν σὴν λογίτητα· θαυμαστὸν μὲν ἴσως· ἀληθὴ δέ· ἐγὼ κατέλιπον μὲν τὰς Ἀθήνας κτλ. (P. G. 32, 220 A 13). CXII. 163 [ϰλ']. 160. 68. 149. 162. In fine notatur rubris τέλος τῶν ἐπιστολῶν τοῦ μεγάλου Γρηγορίου τοῦ θεολόγου.

3 διαφόρων φιλοσόφων ἐπιστολαί: ¹ (ff. 187–194) Cratetis* epp. XXXIV (praeter Hercherii Epistolographos graecos laudd., pp. [208]–217, cf. Fr. Boissonade, *Notice des lettres de Cratès le Cynique contenues dans le ms. 483 du Vatican* [Notices et extraits des mss. etc. XI, 2, 1827, pp. 16–46], quo in codice idem epistularum delectus atque in libro nostro praebetur): 15 Herch. (= I Boiss.). 16 (II). 6. 5. 3, numero atque inscript. carens. 2. 11, sine num. 17–18 (III–IV). 14. 8. 19 (V) [ι']. 20 (VI). 21 (VII), absque inscript. 22 (VIII). 4. 13. 23 (IX). 7. 24–25 (X–XI). 26 (XII) [κ']. 27–28 (XIII–XIV). XV. 29–32 (XVI–XIX). 33, in duas divisa (XX–XXI). 34 (XXII) [λ']. 35–36 (XXIII–XXIV). 12; ² (f. 194) Socratis* ep. VII b, ad Platonem

(Hercher 616, Boiss. 51); ³ (f. 194–194^v) Aristotelis *, Ἀριστοφάνης cod., ad Theophrastum (Herch. 174, Boiss. 51 sq.); ⁴ (f. 194^v) Menippi * (Herch. [400], Boiss. 53 sq.); ⁵ (ib.) Heracliti * ep. 2, Δαρείω cod. (Herch. [280]; ⁶ (ff. 194^v–195^v) Anacharsidis * epp. 4–5 et 1 [μ'] (duae ultimae editis, Hercher [102] sq., breviores).

4 Libanii opera complura, praefixa (ff. 196–198) eiusdem vita Eunapio auctore, ἐκ τοῦ βιβλίου τοῦ ἐγγεγραμμένου (primum γ conr. in ras. a manu recentiore) βίοι σοφιστῶν cod. (ed. R. Foerster, Libanii opp., I, pp. 4–8): ¹ (ff. 198–203^v) legatio Menelai, absque προθεωρία (Foerster V, 201–221), ² (ff. 203^v–205^v) de insatiabilitate (F. I [354]–360); τοῦ αὐτοῦ ἐκ τῶν προγυμνασμάτων: ³ (ff. 205^v–209) irae vituperatio (F. VIII 315–324), ⁴ (ff. 209–211) bovis encomium (ib. 267–273), ⁵ (ff. 211–213^v) ruris et urbis comparatio (ib. 353–360), ⁶ (ff. 213^v–214) heroum cursus descriptio (ib. 468–470), ⁷ (f. 214–214^v) alterius picturae descriptio (ib. 470–472), ⁸ (ff. 214^v–215^v) veris descriptio, des. ἀπὸ τούτων στεφάνους (ib. 479–482 lin. 16), ⁹ (ff. 215^v–217) kalendarum descriptio (ib. 472–477), ¹⁰ (ff. 217–218) ebrietatis descriptio (ib. 477–479), ¹¹ (ff. 218–219) belli descriptio (ib. 460–464), ¹² (ff. 219^v–220) aulae in senatu descriptio (ib. 465–468); ¹³ (ff. 220–221^v) quod iniuste divitem fieri miserabilius sit quam pauperem esse (F. I [373]–376), ¹⁴ (ff. 221^v–223) de paupertate, περὶ φιλῶν cod. (ib. [385]–390), ¹⁵ (ff. 223–348^v) epistularum CCLXIV conlectio Lacapeniana, glossis interlinearibus atque marginalibus interdum aucta: 1 (Foerster). 617. 499. 325. 327. 331. 333. 352. 197. 314 [ι']. 1058. 872. 693. 696. 699–700. 1041. 711. 746. 754 [κ']. 780. 797. 509. 511. 515. 923. 1039. 969. 838. 844 [λ']. 847. 851. 857. 901. 892. 103. 109. 114. 119. 121 [μ']. 122–123. 125. 127. 136–137. 143. 131. 150. 163 [ν']. 167. 173. 175. 182. 184. 192. 195. 210. 221. 224 [ξ']. 226. 237–239. 242. 245. 247–248. 253. 255 [ο']. 256. 282. 298–299. 301. 332. 345. 348. 72. 1330 [π']. 1155. 1257. 1340. 1288. 323. 947. 956–957. 410. 1231 [ι']. 1233. 1232. 1228. 1202. 1171. 1158. 1134. 1153. 1173. 1168 [ρ']. 1170. 1147. 1195. 1203. 964. 972. 1016. 1048. 1080. 1081 [ρι']. 1010. 1006. 1004. 995. 965. 962. 945. 911. 909. 907 [ρκ']. 819, cum scholio de Marco Arethusio. 809–810. 804. 802. 796. 763. 756. 741. 736 [ρλ']. 735. 732. 731. 694, cum scholio de Maximo Tyrio. 663. 659. 651. 650. 639. 571 [ρμ']. 561. 558. 552. 528. 503. 408. 405. 399. 390. 388 [ρν']. 386. 371. 379. 374. 368. 364. 362. 283. 274. 128 [ρξ']. 97–98. 95. 86. 89. 65. 61. 58. 46. 49 [ρο']. 37. 33. 26. 38. 383. 1110. 999. 1026. 1063–1064 [ρπ']. 80–81. 578. 19. 636. 391. 369. 389. 432. 436 [ρι']. 441–442. 476. 473. 481. 493. 495. 1119. 1120. 1127 [σ']. 1130. 1145. 1154. 1184. 1157. 1189. 1185. 1196–1197. 1200 [σι']. 1209. 1218. 1224. 1238. 1259–1261. 1266.

1274. 1283 [σκ']. 1342. 1350-1351. 1361. 1383. 1395. 1397. 1408. 1411. 1414 [σλ']. 1419. 1424-1425. 1428-1431. 1433. 1435-1436 [σμ']. 1438-1439. 1441. 1443. 1458. 1466. 1473. 1483. 1487-1488 [σν']. 1508. 1517-1518. 1524. 1526-1527. 1533. 1536. 1540. 773 [σξ']. 435. 501. 647. 12. commercii inter Basilium Libaniumque. In fine notatur + ὁ Χριστὸς αὐτὸς ἐστὶν ἀρχὴ καὶ τέλος + atque inferius + αὐταὶ αἱ ἐπιστολαὶ τοῦ Λιβανίου, αἱ ἐκλεγείσαι τῷ κυρῷ Γεωργίῳ τῷ Λακαπηνῷ· ὁμοῦ αἱ πᾶσαι, διακόσαι ἐξηκοντατέσσαρες (ed. Foerster, I, p. 340, et IX, p. 134) +. Ib. in ima pag. + Ἀστυδάμας γέγονας κατὰ τὴν παροιμίαν· ἐπὶ τῶν ἐαυτοῦς ἐπαινούντων (cf. Photii lexicon, ed. Naber, II, Leidae 1865, p. 148) +.

Epistularum vel in inscriptionibus vel in conclusionibus codicis nostri recensio fere semper, quantum vidi, cum libro Vind(obon. phil. 90) optime consentit (quo de v. Foerster IX, 137), cf. ex. gr. epp. 72, 1330, 1155, 972, 95 etc.

5 (ff. 349-360^v) s. Basili Magni sermo de legendis libris gentilium (P. G. 31, 564-589).

F. V, manu fere coaeva descriptum, schedographiae nescio cuius fragmentum exhibet, inc. mut. τόπος· ξυρῶ ρῆμα, ξυρήσω καὶ τὰ ὅμοια, des. πρόκρινε ψιλὸν προκρίναι δὲ, δίφθογγον (secundo loco anecdotum explicatur Δημοσθένης ὁ ρήτωρ ἐρωτηθεὶς πῶς δι' ὀλίγων καιρῶν εἰδήμων λόγων ἐγεγόνει κτλ., quo de cf. L. Sternbach, De gnomologio Vaticano inedito, in *Wiener Studien* X [1888], p. 212).

Tribus ex partibus conflatur, quarum priores duas (ff. 1-116 et 117-195^v) unus idemque librarius exaravit (diversis licet temporibus) illudque ὦ Χριστέ, βοήθει μοι τῷ σῷ δούλῳ utriusque initio rubro caractere adnotavit (cf. ff. 1, 2 et 117), tertiam vero (ff. 196-360^v) alia profecto manus, coaeva tamen, descripsit. Quarum partium propria una quaeque fasciculorum subputatione instruitur, imo margini medio vel interno primae ultimaeque singulorum paginae adpicta (a ab α' ad ιε', qui fasciculi sunt omnes quaterniones, novissimo tantum excepto, binione; b ab α' ad ια', nota η' librarii errore praetermissa, quaterniones pariter, tertium si excipias, senionem, cuius ff. 3-4 nullo textus detrimento excisa sunt, ac postremum, 5 folior.; c ab α' usque ad κα', et hi quaterniones, praeter novissimum, 5 folior.): saeculo autem XV libri, ut nunc est iam compacti, fasciculos latini alphabeti litterarum serie iterata nescio quis distinxit (signis quoque 9 etc. ut in libris typis inpressis adhibitis), notae tamen istae propter margines parum caute recisas non numquam perierunt vel decurtatae sunt. Codicis initio atque in fine singulum bifolium ex membrana custodiae gratia positum (ff. I-II. 363-364), duo alia chartacea saeculo, ni fallor, XVII ista de causa iniecta (ff. III-IV. 361-362): adcedunt praeterea chartae V (supra laud.) et VI (de qua v. infra). Litterae maioris maximique moduli, epistularum interdum inscriptiones numerique, Libanii opellarum tituli, pauperes denique ornatus (cf. ff. 1. 2. 117. 196) rubro delineata. Officinarum chartarum insignia quae

obcurrunt: ^a (ff. 1 + 8 ... 89 + 96) gladius (cf. ex. gr. Briquet nr. 5104); ^b (ff. 91 + 94 ... 134 + 141) incus (cf. Br. nr. 5950), ^c (ff. 136 + 137 ... 191 + 193) aquila (cf. Br. nr. 73, pariter antiquum, discrepantem tamen), ^d (ff. 197 + 202 ... 332 + 339) saucunculus (cf. ex. gr. Br. nr. 13600), ^e (ff. 236 + 289 ... 359 + 360) amphora (cf. Br. nrr. 12164-73, qui omnes plus minusve discrepant), ^f (f. V) an circuli duo linea transversa secti, quorum alter defectu folii cum V coniuncti desideratur (cf. ex. gr. Br. nrr. 3155 sqq.)? Ff. I^{r-v}. III-IV. VI. 116^v. 361-362^v. 363^v-364^v scriptione vacant. Chartae complures udore terebinte laesae (ubique tamen incolumi scriptura), frustulis chartaceis interdum refectae. Libri sectio croceo pigmento, hodie plerumque evanido, lita.

Folii II in summo fastigio notatur, m. saec. XVI, *ep(istu)lar(um) libri*. Ib. et in pagina aversa latinae inscriptiones erasae saec. XIV, quas ne venenorum quidem ope resuscitare potuimus. F. V in marg. sup. possessionis nota *Prosperj Podianj Perusinj* (de viro cf. enarrationis libri 1577 partem tertiam). F. VI a L. Allatio iniectum, qui a tergore num. 1588 superne inscripsit contentorumque indiculum subiunxit. F. 363, codicem si inverteris, inscriptiunculas non nullas vix dispicies, quarum in f. II^{r-v} notavimus omnino similes.

Descripsit Przychocki, op. et loc. cit., nec non Foerster, Libanii opp. I, 339-341, et IX, 134; hic tamen nescio quo errore inductus codicem perperam adseveravit e Graecorum conlegio Athanasiano in Vaticanam devenisse. Nulla de eo mentio fit apud Fritz, op. laud.

Integumenti tabulae lignae saeculo XV-XVI tergore coloris castaneae signato (hodie perquam male habito) contactae fibularum vestigia dum taxat retinent; summo autem dorso tessella ex corio rubro glutine adhaerescit, qua in num. 1588, saec. XVII auro impressus.

1589. Saec. X in., membran., mm. 224 × 160, ff. I. 305 (I. 305 chart.), coll. 2, linn. uti plurimum 41.

sanctorum (monachorum praesertim) vitae, quibus excerpta non nulla patristica vel ascetica interseruntur: ¹ (ff. 3-4^v) passio s. Barypsabae eremitaе (ed. in Actis Sanctor. Sept., III, pp. 498-500, e libro nostro [BHG. 238]) [a']; ² (ff. 4^v-15) vita s. Arsenii anachoretae, inc. 'Εν ταῖς ἡμέραις ἐν αἷς ὁ θεὸς ἀγαθὸς ἐξήγειρεν Θεοδοσίον, des. ὅτι ἦν ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ πλήρης πνεύματος ἁγίου καὶ πίστεως· ὅτι τῷ θεῷ πρόκει ἡ δόξα κτλ. (obiter commemorant L. Allatius, De Symeonum scriptis diatriba etc., Parisiis 1664, p. 120 [= P. G. 114, col. 119]; Acta SS. Iulii, IV, p. 616; Fabricius-Harles, X, p. 200; V. G. Vasiljevskij, *Синодальный кодекс Метамфрасма* in *Журнал Минист. Народ. Просвещения* 311 [1897], p. 355; G. F. Tsereteli, *Жизне убоже во святых отца нашего Арсения Великого*, St. Petersburg 1899, p. [III] n. 1)*; ³ (ff. 15^v-16^v) <verba seniorum conplura>, hoc ordine:

* Vita haec post vv. ἕως ὧδε τὰ πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ μεγάλου Ἀρσενίου· ἐν τε τῇ Ῥώμῃ καὶ ἐν τῷ παλατίῳ πραχθέντα (f. 7^v col. sin., lin. ima) Arsenii ipsius vel aliorum de eo

199 (ap. F. Nau, *Histoires des solitaires égyptiens* in *Revue de l'Orient chrétien*, XIII [1908], p. 278). 225 (*R. O. C.*, XIV [1909], p. 360). 271. 273-274. 325 (*R. O. C.*, XVII [1912], p. 209). 330. *Μονάζων τίς ἦν ὑφ' εαυτὸν ἔχων ἄλλον μονάζοντα κτλ.* (*Ευεργετινος*, ed. infra laud., pars III, pp. 110 col. dext., lin. 24-111 col. sin., lin. 6). *Εἶπεν γέρον· μοναχὸς εἶν ὀλίγας ἡμέρας κοπιᾷ κτλ.* (ib., pars I, p. 107 col. dext., linn. 13-15). *Εἶπεν ἡ αμμάς Εὐγενεια· ἀπαιτεῖν ἡμῖν συμφέρει κτλ.* (ut in Vat. gr. 1599, f. 191^v, vel in Berol. Phil. 1624, f. 175^v, teste W. Bousset, *Apophthegmata. Studien z. Gesch. d. ältesten Mönchtums*, Tübingen 1923, p. 112). *Εἶπέν τις τῶν πατερων· ὅτι οὐκ ἐστὶν ταύτης τῆς ἐντολῆς κάλλιον κτλ.* (cf. Vat. laud. f. 198, latine initium dum taxat in P. L. 74, 392 sub num. 91). *Ἐπερωτήθη γέρον περι τῶν ἐτι περιόντων καὶ εὐχὰς κτλ.* (cf. *Ευεργετινος*, IV, 59 col. dext., lin. 4 a. i.-60 col. sin., lin. 7). *Ἐρωτήθη γέρον τί ἐστὶν τὸ ὑπερ' ἀργοῦ ῥήματος κτλ.* (ib. II, 324 col. dext., linn. 17-23). *Εἶπεν γέρον· ταῦτα τῷ μετανοοῦντι πρέπουσιν· ἰδιάσαι κτλ.* (in Berol. laud., f. 199, cf. Bousset, op. cit., p. 115); ⁴ (ff. 17-20) vita s. Pauli eremitae in Aegypto (BHG. 1466) [γ']; ⁵ (ff. 20-29^v) vita s. Charitonis ab. in Palaestina (ed. ad fidem codicis praecipue nostri G. Garitte, *La Vie pré-métaphrastique de S. Chariton*, in *Bulletin de l'Institut Historique Belge de Rome*, XXI [1941], pp. [5]-50) [δ']; ⁶ (ff. 29^v-51^v) vita s. Antonii a. s. Athanasio, πρὸς τοὺς ἐν τῇ ξένῃ μοναχοὺς ἐπιστολῇ εἰς τὸν βίον τ. ὁσ. πατρ. ἡμ. Ἀντωνίου cod. (P. G. 26, 837-976 [BHG. 140]), omitta in fine doxol [ε']; ⁷ (ff. 51^v-69^v) vita s. Hilarionis a. Hieronymo (BHG. 753) [ς']; ⁸ (ff. 70-93) vita s. Theodosii mon. prope Hierosolyma a. Theodoro ep. Petrarum (BHG. 1776) [ζ']; ⁹ (ff. 93-95) eiusdem vita a. Cyrillo Scythopolitano (ed. E. Schwartz, *Kyrillos von Skythopolis* in *Texte u.*

consarcinatur apophthegmatis hac se se ratione excipientibus: Arsenii apophth. 3 (P. G. 65, 88), 4-15. 33, Danihelis 7 (ib. 156). 1. 6. *Εἶπεν ὁ ἀββάς Δανιὴλ· ὅτι ἦλθεν ποτὲ τίς ἀδελφὸς θέλων ἰδεῖν τὸν ἀββᾶν Ἀρσένιον· καὶ οὐκ ἠθελήσαμεν δεῖξαι αὐτῷ κτλ.* (cf. *Συναγωγή τῶν θεοφθογγων ρηματων... τῶν αγίων... πατερων... συναθροισθεῖσα... παρα Παύλου... Ευεργετινου*³, Athenis 1900, pars IV, p. 20 col. dext., linn. 17-19). *Καὶ πάλιν ἄλλοτε ἄλλων ἀπελθόντων ἀδελφῶν κτλ.* (cf. Arsenii apophth. 26). Arsenii apophth. 16. 39. 17-25. 28. *Φέρεται τοῦ ἁγίου πατρος ἡμῶν ἀββᾶ Ἀρσενίου· καὶ τοῦτο τὸ διήγημα· λέγουσι γὰρ τοὺς μεγάλους τῶν Ῥωμαίων κτλ.* (cf. vitam a Tseretelio editam, pp. 25 lin. 28-26 lin. 15). Arsenii apophth. 38. 36. 34. 43. 35. 27. 29. *Εἶπον περὶ τοῦ ἀββᾶ Ἀρσενίου· ὅτι οὐκ ἠδυνήθη τίς καταλαβεῖν τὴν διαγωγὴν τῆς πολιτείας αὐτοῦ.* Arsenii apophth. 30-31. Theophili apophth. 5 (P. G. 65, 201). Arsenii apophth. 32. 40-42, des. ut supra notatum (ib. 108 B 2). Obeurrit quoque in cod. Paris. gr. 1066 (Catalogus codd. hagiogr. graecor. Bibl. Nation. Parisien., edd. Haglogr. Bolland. et H. Omont, p. 66), Arsenii vel de ipso apophthegmatis eadem fere, ut videtur, ratione atque in codice nostro subfixis, verba enim quibus illic vita concluditur (*τριχινον κάμασιν λευκόν, καὶ σανδάλια σεβένινα*) apophthegmatis 42 (cf. supra) in fine leguntur (P. G. 65, 108 B 4).

Unters. z. Gesch. d. altchristl. Liter. ... hsgg. v. W. Eltester u. E. Klostermann, XLIX B., 2 Heft [1939], pp. 235-241 [BHG. 1777] [η']; ¹⁰ (ff. 95^v-122^v) s. Euthymii ab. in eremo sanctae Civitatis vita a. Cyrillo Scythopolitano (ed. Schwartz, op. laud., pp. [5]-85 [BHG. 647-48]) [θ'-ι']; ¹¹ (ff. 122^v-161^v) vita s. Sabae mon. in Palaestina a. Cyrillo Scythopolitano (ed. Schwartz, op. laud., pp. 85-200 [BHG. 1608]) [ια']; ¹² (ff. 161^v-168^v) vita s. Iohannis ep. et hesychastae Laurae S. Sabae <a. Cyrillo Scythopolitano> (ed. Schwartz, op. laud., pp. [201]-222 [BHG. 897] [ιβ']; ¹³ (ff. 168^v-173) vita s. Cyriaci anachoretæ in Palaestina <a. Cyrillo Scythopolitano> (ed. Schwartz, op. laud., pp. 222-235 [BHG. 463] [ιγ']; ¹⁴ (ff. 173^v-176^v) vita s. Iohannis mon. in Armenia, τοῦ βαλόντος ἐαυτὸν εἰς τὸ φρέαρ (BHG. 895) [ιδ']; ¹⁵ (ff. 176^v-183^v) vita s. Martiniani eremitæ in Palaestina (cf. BHG. 1177) [ιε']; ¹⁶ (ff. 183^v-193) vita s. Mariae Aegyptiacæ <a. Sophronio patr. Hierosolymitano>, des. διὰ τε θεωρίας καὶ πράξεως· ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν· ὃ ἡ δόξα κτλ. (P. G. 87, 3, 3697-3725 C 10 [BHG. 1042], in marg. inf. f. 183^v notatur μην(ι) ἀπριλ(ί) α' [ις']; ¹⁷ (ff. 193-210^v) vita s. Synclcticae v. Alexandriae <a. Ps. Athanasio>, βίος... συγγραφεὶς δια Πολυκάρπου ἀσκητοῦ cod., des. ἐπαθλον τῶν ἀγώνων παρ αὐτοῦ δεξαμένη· τὴν οὐρανιον βασιλείαν (P. G. 28, 1488-1557 A 18 [BHG. 1694]) [ιζ']; ¹⁸ (ff. 210^v-215) s. Gregorii Nysseni ep. canonica (P. G. 45, 221-236 et cf. 44, 20), cum schem. in marg. inf. f. 211 [ιη']; ¹⁹ (f. 215^v) s. Cyrilli Alexandrini ep. 79 ol. 60 (P. G. 77, 364 sq.), aequae ac superior «aus der Kanonessammlung der 14 Titel» (Schwartz, op. cit., p. 319 n. 2) descripta; ²⁰ (f. 216) s. Athanasii Alexandrini (?) dictum, a manu paullo recentiore, saeculi videl. XI, iniectum, inc. Εἶπεν ὁ ἀββὰς Ἀθανάσιος ὁ ἐπίσκοπος Ἀλεξανδρίας· ὅτι πολλάκις λέγει τίς ὑμῶν· ποῦ ἐστὶν ὁ διώγμους κτλ. (cf. Vat. gr. 1599, ff. 257^v-258, et Bousset, op. laud., p. 119); ²¹ (ff. 217-224^v) vita s. Xenophontis, inc. Ἡ περὶ τῶν μακαρίων ἀνδρῶν βίων ἀναγραφὴ· οὐκ αἰλαχίστης (cod. οὐκ/λαχίστης) οὐδ' ευκαταφρονήτου μοίρας, des. καὶ τοὺς ἐν κόσμῳ καὶ τοὺς ἐν ἐρημίαις συνελθόντας· ὑπεράγεσθαι καὶ ἐπαινεῖν ὅτι τὸν ἐν ἐγκατέροις βίον ἄριστα διέλθων... ὑπὲρ ἧν οὐκ ἐστὶν ἀνανάβασις (sic) καὶ· γνώσεως θεοῦ κατηξιώθη καὶ παρρησίας [ιθ']; ²² (ff. 224^v-233^v) vita s. Eudociae m. Heliopoli (e nostro codice in Actis Sanctorum Martii, I, pp. 875-85, una cum passione infra laudanda [BHG. 604]) [κ']; ²³ (ff. 233^v-237) eiusdem passio (BHG. 605) [κα']; ²⁴ (ff. 237-272^v) vita s. Pachomii mon. in Thebaide (ed. F. Halkin, Sancti Pachomii vitae graecae [Subsidia hagiogr. 19], Bruxelles 1932, pp. [166]-271 [BHG. 1400]) [κβ']; μην(ι) μαῖω ιδ' adnotatur in summo fastigio f. 237; ²⁵ (ff. 273-304)

vita s. Stephani iunioris m. Cp. <a. Stephano diac.> (P. G. 100, 1069-1185 [BHG. 1666]; de hac vita cf. Ch. Diehl, *Une vie de saint de l'époque des empereurs iconoclastes*, in *Comptes-rendus des séances de l'Académie des Inscriptions et Belles-Lettres*, Paris 1915, pp. 134-150, nec non J. Gill, *A note on the life of St. Stephen the Younger, by Symeon Metaphrastes*, in *Byz. Zeitschr.* XXXIX [1939], pp. [382]-86).

Praecurrunt. ^a (f. 1-1^v) *πίναξ ἀκριβὴς τῆς γραφῆς τοῦ βιβλίου*, ^b (f. 2) s. Dionysii Areopagitae * <de divinis nominibus c. VII § 4> usque ad vv. τῶν πεπεισμένων (P. G. 3, 872 C 1-14), addito schol. <s. Maximi confessoris> (P. G. 4, 353 A 13-B 11) nec non schemate, ^c (f. 2^v) explicatio signorum quattuor (solis videl., asterisci, ^o *ω* et *σ*ⁿ), qualia marginibus operum praecipue s. Gregorii Nazianzeni adpingere mos erat, *ἐκ τοῦ βιβλίου τοῦ θεολόγου Γρηγορίου* cod. (ed. Montfaucon, *Palaeographia graeca*, pp. 371 et 373, cf. quoque Sp. P. Lampros, *Τα παλαιογραφικὰ σημεῖα ἡλιακόν, ἀστερισκός* etc., in *Neos Hellēnomnēmon* XI [1914], pp. [255]-259).

F. 304^v manus XI saeculi non nulla liturgica iniecit, nempe ^a <ἀπολυτικόν> s. Stephani iunioris (*Μηναια*, ed. Rom., vol. β', p. 307), ^b aliud in quem libet *ὁσιον*, inc. *Ταῖς τῶν δακρύων σου ῥοαῖς* (cf. *Ωρολογιον*, ed. Rom. 1876, pp. 128, 136, 195 etc.), ^c aliud in s. Spyridonem, inc. [*Τὸ*] *ἄπλαστον τοῦ Ἰακώβ· Μωϋσέως τὸ πρᾶον* (cf. ex. gr. *Μηναια*, vol. cit., p. 475 linn. 18 sqq.): quibus alia manus recentior, XII, ni fallor, saeculi, contacium oecumque in s. Stephanum iun. subiunxit (incc. *Τὸν μαρτύρων πρῶταθλον* et [*Τὸν*] *ἐν μάρτυσι νῦν, ἅπαντες νέον Στέφανον*).

Codex, quem scriptionum genus ac potissimum ornatus (v. infra) in australis Italiae finibus exaratum suadet, e Cryptense vero schola minime ortum (cf. S. Gassisi, *I mss. autografi di S. Nilo iuniore*, etc., *Oriens christianus* IV [1904], p. 363) quaterniones complectitur 38, in angulo sup. ext. primae unius cuiusque fasciculi paginae inde a f. 9 signatos (α'-λζ'). Librariorum novem, nisi egregie fallor, distinguendae manus, quarum prima unciali, qui dicitur, caractere, ff. 1-16^v. 210^v col. dext.-215^v descripsit eademque opellarum titulos in toto fere libro adpinxit, reliqua ceterae litteris minusculis exaraverunt, nimirum *b* ff. 17-69^v, *c* 70-77 col. sin., *d* 77 col. dext.-210^v col. sin., *e* ff. 217-237 col. sin., lin. 7 et 287^v-304 (sociata tamen opera cum *f*, quae ff. 218 col. dext.-222^v. 223^v-224^v col. sin., lin. 15. 230 col. sin., lin. 12 a. i.-232 col. dext., lin. 20. 293^v col. dext., lin. 16 a. i.-294^v. 295^v col. dext., lin. 10 a. i.-296. 297-297^v col. dext., lin. 13. 301^v col. dext., lin. 11 a. i.-303 descripsisse videtur), *g* 237-272^v, *h* 273-281, *i* 281^v-287. Litterae initiales, rubro tantum colore (ff. 29^v. 93. 122^v etc.) vel rubro viridique (f. 176^v) vel rubro viridi fusco (ff. 95^v. 161^v. 163^v) exornatae, ad casinensium beneventanorumque eiusdem fere aetatis codicum adcedunt. Folia prima et novissima udore, circa margines praesertim, non sine textus detrimento corrupta, in aliis conpluribus (cf. ff. 97 sqq., 280^v sq.) scriptio evanida retractata. F. 216^v purum.

F. 1 in marg. inf. libri nota Cryptensis XX, f. 2 summo alia nota n.º 46, Cryptensis pariter (cf. Io. Mercati, *Per la storia dei mss. greci di Genova* etc. [Studi e Testi 68], p. 89). F. IV superne num. 1592 linea deletus, inferius 1589 atque titulus *Vite diuersorum(m) sanctorum(m) Patrum(m) a Varijs / Patribus conscripte*, omnia m. <L. Allatii>.

Codicem descripserunt Hagiogr. Bollandiani, Catal. codd. graecor. Bibl. Vaticanae, pp. 130-132, qui ff. 1-16 saeculo X, reliqua XI inique tribuunt; K. Krumbacher, *Studien zu den Legenden des heil. Theodosius* in *Sitzungsb. d. philos.-philol. u. hist. Cl. d. Kais. bayer. Akad. d. Wissens. zu München* 1892, pp. 221 et 228 sq., qui aequae ac vir doctus infra citandus librum saeculo X recte tribuit, tres autem tantum librarios distinxit; G. Garitte, op. cit., pp. 12 sq.; Schwartz, op. cit., pp. 318 sq. Saeculo VII [I] adsignauerant, Allatium secuti, Papenbroeck et Stiltinck, cf. *Acta Sanctorum Sept.*, III, p. 495. Memorauerunt dum taxat P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III* in *Revue des questions historiques* XLV [1889], pp. 209 n. 3 et 213, A. Ehrhard, *Üeberlieferung u. Bestand d. hagiogr. u. homil. Lit. d. griech. Kirche* etc., I (*Texte u. Untersuch.* 50), p. 455 n. 2, et II (*Texte u. Untersuch.* 51), p. 354 n. 1, et alii quos laudare supervacaneum videtur.

Integumenti tabulae lignae corio rubro vestitae atque tesseras gentilicias Gregorii XV P. M. et Scipionis Cobelluzi card. bybl. (1618-20) prae se ferentes fibularum vestigia tantum modo retinent.

1590. Saec. XIV, chart., mm. 224 × 144, ff. I. 272, linn. 23.

Menaemum iulii, in quo canones hosce a Romana editione alienos invenimus: ¹ (ff. 3^v ... 9) in ss. Cosmam et Damianum (1 iul.), sub acrostichide: *Δνάς με σώζεις τῶν σοφῶν ἀναργύρων. Ἰωσήφ*, inc. *Δνάς φωτοειδής* (cf. codd. Crypt. Δ. a. XI et Δ. δ. I [Rocchi 309 et 387] nec non Vat. gr. 1547, ff. 158^v-163^v), ² (ff. 34 ... 43^v) in s. Martham matrem s. Symeonis Stylitae (5), inc. *Αἰνεῖν ἐφιέμενος, Ιοσηφί* (cf. Vat. gr. 1559, ff. 29 ... 36); ³ (ff. 51^v ... 58^v) in s. Acacium τὸν ἐν τῇ κλίμακι (7), sub acrost. *Ἀκάκιον τὸν ἀριστον ὑπήκοον ἄσμασιν ἄδω*, inc. *Ἀκάκω θεόφρον γνώμη*, ⁴ (ff. 129 ... 133^v) in Patres qui conciliis universalibus I-VII interfuerunt (16), inc. *Οἱ ἐκ Νικαίας*, Germani iunioris i.e. Germani II patr. Cpolitani (ed. Nicodemus Hagiorites in *Συναξαριστή* ³ etc., II, Athenis 1868, pp. 364-66), ⁵ (ff. 174 ... 181^v) in Hiezechielem prophetam (21), sub acrost. *Θεῖον Ἰεζεκιήλ ἱεροῖς ὕμνοισι γεραίρω*, inc. *Θέλονται εὐφημῆσαι*, Theophanis (cf. cod. Crypt. Δ. a. XII [Rocchi 311]), ⁶ (ff. 194^v ... 198^v) in ss. Trophimum et socc. (23), inc. *Ἀσομαί σοι κύριε ὁ θεός μου ὅτι ἀνέτειλας* (cf. Crypt. Δ. a. XXIII [Rocchi 324], ubi Theophani tribuitur), ⁷ (ff. 201 ... 205) in s. Christinam (24), sub acrost. *Χριστοῦ σε μέλπω τὴν ἐπώνυμον κόρην. Ἰωσήφ*, inc. *Χρησταῖς ἐπ' ἐλπίσι* (primum dum taxat troparium ab ed. differt, cf. Vat. gr. 1573, ff. 121 ... 127), ⁸ (ff. 211 ... 218^v) in ss. Olympiaden et Eupraxiam (25), sub acrost. *Σεμναῖς γυνάξιν σεμνὸν ἐξάδω μέλος. Ἰωσήφ*, inc. *Σαρκὸς*

ἀσθενεία τὸν ἰσχυρόν (oda secunda deest ut in codd. 1559 et 1573, quorum enarrationes vide), ⁹ (ff. 261 ... 269^v) profestivum in processione S. Crucis (31), inc. Σταυρὸς προερχόμενος (cf. codd. modo laudatos), Georgii. Menaei textus abrump. in theotocio Ἀρχαγγελικὸν λόγόν ὑπεδέξω· καὶ | (an inedito?) pone δοξαστικὸν illud Τῶν προφητῶν αἱ φωναί (Μηναία, ed. Rom., ζ', p. 276).

Die secunda et vicensima in honorem divi Phocae idem canon praescribitur atque ille quem recentiores edd. diei 22 septembris adsignant (Μηναία, ed. laud., α', pp. 222 ... 229), cf. enarrationem cod. 1559.

Ff. 271-272 a manu fere coaeva descripta praebent lectiones β'-γ' e Deuteronomio in officio SS. Patrum etc. (16 iul.) legendas, inc. mut. καὶ τῷ Ἰσαὰκ· καὶ τῷ Ἰακώβ (Μηναία laud., ζ', pp. 110 lin. 17-111 lin. 9).

Praeter bifolium in fine (ff. 271-272) nec non chartam unam (I) custodiae in locum codicis initio adglutinatam, fasciculi 34 obcurrunt itque uti plurimum quaterniones, exceptis nimirum ε' et κζ', 7 folior., atque β, quem ternio bifoliumque simul compacta efficiunt. Quaternionum notae, in angulo sup. ext. primae inque angulo inf. int. novissimae singulorum paginae ab ipso librario iniecta, ob margines incaute resectas non nunquam perierunt. Litterae grandiores, tituli, rubricae quae indigitantur, alia notabilia, interdum hirmi quoque (cf. ff. 41^v et 42^v-43) rubro colore descripta, ornamenta vero ac taeniolae, quibus officiorum initia distinguuntur, plerumque rubro atramentoque, sed inde a f. 219 rubro tantum delineata. Officinar. chartarior. insignia: ^a (ff. 2 + 7 ... 112 + 119) dolabra (cf. Briquet nr. 7502, qui tamen satis discrepat), ^b (ff. 120 + 127 ... 261 + 269) an punicum malum (proxime adcredit ad nr. 7397 ap. Briquet)? Folia complura circa margines blattis terebrata, scidulis autem vel frustulis chartaceis in glutinatorum officina Vaticana (hau satis decore) resecta. Libri facies summa, externa, ima croceo pigmento lita.

F. IV superne num. 1590 et Μηναι(μ)· Μηνσις Ιουλῆ, m. (L. Allatii). F. 272^v medio scidula mm. 23 × 56 glutine adhaerescit, in qua legitur, m. saec. XV ex. *Julios minos* (I), μηνὸς scil.

Tegumentum ex simplici membrana, in dorso scuta Pii IX P. M. et Io. Ba. Pitracard. bybl. (1869-89).

1591. A. 964 (f. 216^v), membran., mm. 220 × 165, ff. III. 216 (II-III chart. pauloque minoris moduli), coll. 2, linn. 35-37.

1 (ff. 1-107^v) vita s. Pancratii ep. Tauromenii a. Evagrio (BHG. 1410), qua in lemmata obcurrunt (f. 45^v) θαύμα α' (sectio haec verbis orditur καὶ ἀπελθόντων αὐτῶν· ἐγένετο ὡσεὶ ὥρας μᾶς διάστημα), (f. 47^v) θαύμα β (inc. Ἑτέρα δὲ γυνὴ ἦλθεν ἐν ἀληθινῇ διαθέσει), (f. 79^v) περὶ τοῦ ἁγίου Μαρκιανοῦ (inc. Ἦλθεν οὖν ἡ ἀκοὴ εἰς τὸν ἀγιώτατον Μαρκιανόν. περὶ τῶν πεπραγ-

μένων ὑπὸ τοῦ Ἐπαφροδίτου), (f. 80) ἐπιστολὴ πρὸς τὸν ἅγιον Μαρκιανὸν (inc. Μαρκιανῶ τῷ αἰνωτάτῳ ἀρχιεπισκόπῳ τῆς Συρακούνων πόλεως... δεξάμενος τὰ παρὰ σοῦ (γραφέντα add. in marg.) καὶ ὑπαναγνοῦς τὴν κατα θεὸν διδασκαλίαν σου), (f. 91) περὶ Ταύρον (inc. Ταύρος οὕτως ὁ πολὺς ἐν σαρκικῇ δυνάμει). In fine συν θεω τέλος τοῦ πολύτλα Παγκρατίου ὁ βίος nec non, litteris capitilibus, ὁ θεὸς ἰαθῇ μοι Βασιλεῖω τῷ ξυσαντῇ + Βασιλείου μοναχοῦ δὸς Χριστε πάλα (?) τοῖς πόνοις atque ὡς περ τοῖς πεινοσι (πεινῶσι scil.) ὑδὺς ὁ ἄρτος, οὕτω καὶ τοῖς γράφουσιν ὁ ἔσχατος, στίχος (hanc subscriptionem edd. Hagiographi Bollandiani, Catalogus codd. hagiogr. graecor. Bibliothecae Vaticanae, p. 132, et Sajdak nec non K. et S. Lake in opp. infra citandis).

Subnectitur (f. 108) s. Gregorii Nazianzeni * tractatulus ὅπως δεῖ τὸν νέον ἐν τῇ ἀσκήσει αὐτὸν ἄγειν, inc. Δεῖ τὸν νέον ἀσκεῖν, σώματος ἐρημίαν, des. τὴν ἀνταπόδοσιν, αἰωνίους δωρεαῖς (ed. e nostro cod. Jo. Sajdak, Historia critica scholiastarum etc. Gregorii Nazianz. I [Meletemata patristica I], Cracoviae 1914, pp. 242 sq.; cf. quoque T. Sinko, *O rękopisach mōw św. Grzegorza z Nazjanzu w bibliotekach wtojskich*, in *Eos* XII [1906], p. 101).

2 (ff. 110–147) passio ss. Alphii, Philadelphii et Cyrini, mm. Leontinis in Sicilia (ed. e nostro cod. in Actis Sanctor. Maii, II, pp. 772–788, cf. ib. p. 505 [BHG. 57]), suffixis additamentis * (ff. 147^v–153^v) περὶ Ἐπιφανῆς τῆς γυναικὸς Ἀλεξάνδρου (BHG. 58), ^b (ff. 153^v–165^v) περὶ τοῦ ἐπισκόπου Ἀγάθωνος τῆς τῶν Λιπαριτῶν νήσου (BHG. 59), cuius in fine legitur + σὺν θεω περας εἶληφεν ἡ βίβλος τῶν ἁγίων. Ἀλφείου Φιλαδέλφου καὶ Κυρίνου· δια χειρὸς Βασιλείου μοναχοῦ γραφέν, ^c (ff. 165^v–182) περὶ τῆς αἱμορροούσης γυναικὸς· καὶ περὶ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς Εὐθαλίας· καὶ τὸ πῶς αὐτὴν ἀπέκτεινεν Σερβιλιανὸς ὁ ἀδελφὸς αὐτῆς (BHG. 60), ^d (f. 182–204) περὶ Βηργαντίνου τοῦ τυφλοῦ καὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Βηκτορίνου. καὶ πῶς αὐτὸς ἀνέβλεψεν· καὶ περὶ τῆς τελειώσεως τοῦ ἀθλίου Σερβηλιανοῦ (BHG. 61), ^e (ff. 204–216^v) περὶ Σαμουήλ ἐβραίου τοῦ λεπροῦ· καὶ πῶς αὐτὸν ἰάσαντο οἱ ἅγιοι (BHG. 62).

Oris interdum adscribuntur verba omissa, variantes lectiones ex alio libro (ἐν ἄλλῳ, cf. 24^v, 54^v, 154 etc.), sphalmaton medelae sive ipsius librarii manu sive recentiorum (cf. ff. 173^v, 174, 193^v etc.), animadversiones denique non nullae (ff. 13^v, 21, 91^v etc.).

Codex, quem in australis Italiae finibus exaratum cum ductus tum ornatus ostendit (v. infra), in partes duas distinguitur (α ff. 1–109, β 110–216), quarum utraque fasciculos 14 complectitur in angulo sup. ext. primae singulor. paginae ab ipso librario subputatos, notae tamen α'-δ' in parte priore ob margines consumptos effluxerunt. Fasciculi sunt omnes quaterniones, si ultimum alterius partis excipias, binionem (cuius folium

quartum desideratur), nec non in parte priore ι', 7 folior., et δ', 6 folior. (folio uno post 78, duobus vero post 108 nullo textus detrimento excisis). Litterae initiales vel cinnabari tantum vel cinnabari prasiinoque colore decoratae (quae ff. 1, 47^v et 153^v occurrunt parvas manus exprimunt), taeniolae titulis inpositae rubro pariter viridique pigmento distinctae, inscriptiones ipsae flavo tactae liquore, qua se se ratione in Italia inferiori delectabantur librarii. Folia compluria iam lacera (initio codicis huius mediocri cum damno scriptionis) Vaticani glutinatores reconcinnaverunt. F. 109 vacat.

Folii I in parte sup. vestigia scripturae saeculi XI (?) perquam evanida: ... δευτε προς κν (?) ... σι(αυ)ρων γαρ υπομεινας etc., an troparium aliquod? Ibid. inferne plagula mm. 62 × 96 adglutinatur, cum libri nota 1591 (1 conr., ut vid., ex 0) contentorumque indiculo latino m. <L. Allatii>. F. IV manus librario aliquanto recentiores vitarum, quae in codice leguntur, titulos iteraverunt. Ibid. litterae initiales non nullae satis rudī calamo delineatae (aliae similes in marg. inf. folii 1) nec non piae invocatiunculae [κύρι]ε ..... [ἐ]λεησον τον δ[ου]λ[ο]ν σου Βλασιον et + μη(σ)θ(η)τ(ι) κύριε τον δουλου σου Κυπριανου του αλτιρηου]. F. II summo nota Cryptensis n.º 40 (eadem fastigio folii 5 adpingitur), f. III libri pinax graecus a <Luca Felice Tiburtino> confectus, praemissa nota Π Π, Cryptense pariter (quae iteratur ad calcem folii 1), nec non, alia manu, animadversione τουτο το βιβλιον ην της μονης της Κρυπτωφέρρης (π conr. ex φ). F. 108^v superne nescio quis notavit κυρις ο θεος των πατερων μου βοηθησον μοι και σκεπασον με γενοιτο αμην. F. 109^v rudis imago (atramento plerumque delineata) viri nimbati suspicientis, qui stolam manibus stringit; an Elisaei prophetae post meloten receptam? Ib. icuncula viri nescio cuius duplici circulo inserta. F. 216^v, transscribendi munere absoluto, notavit librarius litteris capitalibus + συν θεω τέρμα πυκτιδος :: :: γραφεν δια / χειρος Βασιλειου μο(να)χ(ου) ταπεινου κ(αι) αμαρτ(ωλου) / μηνι δεκεμβριω 'κδ' / ημέρα σα(ββάτω) ωρ(α)ς' :: ινδ. η' / ετ(ους) 'ζυογ' (6473 = 964 p. Ch. n.) :: σ(ελήνης) κυ(ελφ) 'εγ' (praeter Bollandianos supra laud. et Sajdak ediderunt K. et S. Lake nec non P. Franchi de' Cavalieri atque Io. Lietzmann in operibus infra citandis, et cf. quoque Vogel-Gardthausen, *Die griech. Schreiber* etc., p. 56).

Alphii sociorumque passionem e libro nostro depromptam latine vertit Io. Sirmond « phrasim contrahendo, non numquam et circumstantias resecando aliquas » (cf. *Acta SS. Mai*, II, pp. 504 sq.); cuius interpretationis ecgraphum ab A. Beatillo confectum ideoque Neapolitanum nuncupatum in suum usum receperunt Hagiographi Bollandiani. Hos tamen, cum ibid. legissent codicem Cryptensem (nostrum scilicet!) anno 1473 a Basilio monacho descriptum esse (temporis nota 'ζυογ' a Sirmondio, ut videtur, perverse lecta), haud mirum est illum a « codice Vaticano 1591 » omnino differre autumasse, sibi (cave) per aliud indiligens apographon dum taxat cognito; qui aliter explicari possit eruditissimos viros librarii nomen in « Ms. Vaticano » frustra quaesivisse?

Librum descripserunt Hagiogr. Bollandiani, *Catalogus codd. hagiogr. graecor. Bibl. Vaticanae*, pp. 132 sq.; P. Franchi de' Cavalieri et Io. Lietzmann, *Specimina codicum graecorum Vaticanorum*², Berolini et Lipsiae 1929, p. x; K. Lake et S. Lake, *Dated greek minuscule manuscripts to the year 1200*, VII, Boston 1937, p. 10, qui tamen ff. 65^v (ex parte) atque 66 (quibus addi possunt 13, 22^v et 75 fere totum) non Basilium monachum sed eius coaequalem exarasse non recte adseverant, confer enim folia illa cum subscriptione ab ipso Basilio litteris minusculis f. 165^v iniecta tibi que facile persuaseris

ab unius eiusdemque viri calamo integrum codicem fluxisse. Folii 51 imaginem phototypam, quam dicunt, subpeditant Franchi de' Cavalieri atque Lietzmann (tab. 14), nec non L. Th. Lefort et J. Cochez, *Palaeographisch Album van gedagteekende grieksche minuskelhandschriften uit de IXe en X^e eeuw* etc. (tab. 37), foliorum autem 65^v-66, 107^v, 147^v et 216^v K. et S. Lake (tabb. 466, 467 et 469). Librum denique laudat P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III* in *Revue des questions historiques* XLV (1889), pp. 209 n. 3, 212 (ad quam cf. quae in enarrationis codicis 1553 tertia parte notavimus) et 213, nec non A. Rocchi, *De coenobio Cryptoferratensi eiusque bibliotheca* etc., p. 278.

Integumentum membrana *ιδιοχρώμει* contextum praebet in dorso scuta Leonis XIII P. M. et Io. Ba. Pitra card. bybl. (1869-89).

1592. Saec. XI, membran., mm. 305 × 235, ff. 153, linn. 32.

1 s. Grégorii Nazianzeni orationes XVI (praemissa folio 1^v tabula):

¹ (ff. 2-7^v) oratio 38, in Theophania, *εἰς τὸ γενέθλιον τοῦ κ. καὶ σωτ. ἡμ. Ι. Χ.* cod. (P. G. 36, 312-333); ² (ff. 7^v-37) oratio 43, in laudem Basilii Magni, *ἐπιτάφιος εἰς τὸν μέγαν Βασίλειον* cod., des. τοῖς λόγοις ἄξιον (ib. 493-605 A 8); ³ (ff. 37-43^v) oratio 39, in sancta Lumina (ib. 336-360), des. *ὡ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας ἁμήν*; ⁴ (ff. 43^v-62) oratio 40, in <sanctum> baptisma (ib. 360-425), cum schol. brevissimo ad vv. τῶν σοφῶν τινὸς λέγοντος (ib. 420 A 7), nimirum Γεώργιον (!) *λεγει τὸν θαυματουργῶν ἐν τῇ ἀποκαλύψει* (cf. ib. 419 n. 43); ⁵ (ff. 62-64^v) oratio 11, ad Gregorium Nyssenum etc., *ἐπιστάντα μετὰ μίαν τῆς χειροτονίας ἡμέραν* cod. (P. G. 35, 832-841), des. *ὡ ἡ δόξα ἡ τιμὴ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας κτλ.*; ⁶ (ff. 64^v-76^v) oratio 21, in laudem Athanasii, *εἰς τὸν μέγαν Ἀθανάσιον ἐπιτάφιος* cod. (ib. 1081-1128), des. *ὡ πᾶσα δόξα τιμὴ κράτος κτλ.*; ⁷ (ff. 76^v-86) oratio 42, *Supremum vale* (P. G. 36, 457-492), cuius ad vv. οὐ βοῦν ὑμῶν εἰληφα φησὶ Σαμουήλ (ib. 480 D 4) scholion compendiis horrens adnotavit man. saec. XI-XII (ταῦτα μὲν ὁ μέγας προφήτης Σαμουήλ ὅτε τὸν υἱὸν Κῆς — περὶ τοῦ βασιλέως εἰληπται τῷ πατρί); ⁸ (ff. 86-100) oratio 14, de pauperum amore (P. G. 35, 857-909), des. *ὡ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος κτλ.*; ⁹ (ff. 100-108) oratio 16, in patrem tacentem, *εἰς τὴν πληγὴν τῆς χαλαΐης καὶ τὸν πατέρα αὐτοῦ διὰ ταύτην σιωπῶντα* cod. (ib. 933-964), cum schol. ad vv. κρεῖττον ὡς κολάσει κάμπτεσθαι (ib. 941 A 8-9), ab eadem manu quae supra memoratur iniecto (ὁποτέρως ἂν ἐπάγωνται ἡμῖν παρὰ θεοῦ παιδεῖαι — ἡγουμένους ταύτας, μετεωρίζεσθαι); ¹⁰ (ff. 108-109^v) oratio 1, in sanctum Pascha I (ib. 396-401); ¹¹ (ff. 109^v-120) oratio 45, in sanctum Pascha II, *εἰς τὸ ἅγ. Πάσχα λόγ. δεύτ.* cod. (P. G. 36, 624-664), des. *ὅτι σοὶ πᾶσα δόξα κτλ.* cum schol. brevissimo ad vv. εἴτε τινα φύσιν ἄλλην κτλ. (ib. 629 B 2), nempe σημειῶσαι ὅτι μᾶς φύσεως πάντα τὰ λογικά;

¹² (ff. 120^v–124) oratio 44, in Novam dominicam, καὶ τὸ ἔαρ καὶ τὸν μάρτυρα Μάμαντα· καὶ περὶ ἐγκαίνιων add. cod. (ib. 608–621) cum schol. brevissimo atque inconpleto ad vv. τῆς ἐκεῖθεν ἀποκαταστάσεως (ib. 613 A 2), i. e. δεῖ γὰρ ἐκεῖ σε καταλῆξαι, τὸν ἐνταῦθα σαββατισμὸν τῶν ψυχῶν· τῆς (inseruit manus XIV, ni fallor, saeculi); ¹³ (ff. 124–130) oratio 41, in Pentecosten (ib. 428–452), cuius ad vv. τὸν Ἰωβυλαῖον (ib. 432 A 8–9) scholion Ἰοβηλαῖος ἐρμηνεύεται, ἀλλοίων — ἀλλ' ἢ συμφορὰς λύσις adpinxit manus quam ad nn. 7 et 9 huius enarrationis laudavimus; ¹⁴ (ff. 130–135^v) oratio 15, in Machabaeorum laudem (P. G. 35, 912–933); ¹⁵ (ff. 135^v–142) oratio 24, in laudem s. Cypriani, eis τ. μρ. Κυπρ. ἐξ ἀγροῦ ἐπιστὰς μετὰ μίαν τῆς μνείας ἡμέραν cod. (ib. 1169–1193), des. eis τοὺς αἰῶνας· ἀμήν.; ¹⁶ (ff. 142–147) oratio 19, ad Iulianum tributorum exaequatorem (ib. 1044–1064), cum schol. brevissimo ad v. ἐξεμεθήσετε (ib. 1056 C 13), quod vir sub numm. 7, 9 et 13 memoratus adscripsit (ἐν τῷ Ἰωβ φησιν ἡ θεῖα φωνή?) πλοῦτος ἀδίκως συνα[γόμενος] ἐξεμεθήσεται. Quot una quaque homilia foliis contineretur singularum initio notavit manus saec. XIV.

Marginibus, ipsius librarii calamo, iniciuntur subplementa textus aliquot (ff. 44^v, 112, 120), lemmata non pauca, illa *ωρ.*, *σημ.* etc., scholia denique ad nn. 4 et 11 enarrationis nostrae laudata.

Subfiguntur ^a (f. 147^v) eiusdem s. Gregorii Nazianzeni carmen I, 1, 32, δοξολογία ἐσπερινή cod. (P. G. 37, 511–514, et cf. Io. Sakkelion, *Πατριακή βιβλιοθήκη*, p. 23, ubi recensio cum libri nostri in quibusdam magis consentiens exhibetur) et ^b (f. 148) Theodori cuiusdam epigrammata tria in s. Gregorium Nazianzenum (α' inc. θεωριῶν ἄβυσσος οὐ κενουμένη, β' inc. θεῶν ἀπορρῶξ χειλέων Γρηγορίου, γ' inc. μέλι γλυκάζον καὶ φρένας καὶ καρδίας; omnia primus transcripsit, e codice nimirum nostro, L. Allatius, De Theodori etc., cf. *Novae Patrum Bibliothecae* vol. VI, 2, pp. 184 sq., recentius autem, inedita ratus, denuo in lucem protulit Io. Sajdak, in *Eos* XXIII [1918], p. 54).

² (ff. 148^v–151^v) s. Iohannis Chrysostomi adversus obpugnatores vitae monasticae lib. I, abrump. in vv. τηρήσω· τὰ μὲν, verbis quoque μηδέποτε τῆς πρὸς τὸν θεὸν — γεγόμενα ἅπαντα ἀνα<τιθέασι> propter bifolii casum post chartam 148 deficientibus (P. G. 47, 319 linn. 1–5 a. i. — et 322 lin. 14 a. i. — 326 lin. 13).

Subflavo liquore peritaque harundine descriptum quaterniones efficiunt hodie 19, quorum ultimi bifolium intimum desideratur, iique in margine imo primae singulor. paginae ad angulum int. librarii manu subputati; oris tamen parum adtente a bybliopogo resectis, numeri uti plurimum effluerunt (superat enim notae η' vestigium nec non ε' et β' dum taxat, cf. ff. 58, 74, 90). Seriore autem aevo, saeculo, ut videtur, XIII,

libri iam in fine mutili quaterniones nescio quis graecis numeris medio margini inf. postremae singulorum paginae adscriptis ordine inverso ad maiorem cautelam distinxit, sed hae quoque notae numerales margines propter decurtatos ex parte tantum (scil. β'-ι', cf. ff. 145^v-81^v) adservantur. Rubri sunt homiliarum tituli, rubrae litterae maioris moduli, rubra lemmata et scholia oris ab ipso librario injecta, taeniolae autem titulis inpositae variis micant coloribus (caeruleo nimirum, prasino, rubro, purpureo) eademque ratione litterae initiales decorantur (iuxta f. 120^v conspicuam angeli dextra benedicens, baculum laeva levantis imagunculam glutinatoris forfices non nihil mulctaverunt): cuius modi ornatuum genus in libro haud sane pro monasterio s. Iohannis Chrysostomi prope Iordanum,* certe autem in Orientis regionibus descripto (cf. infra) arabicum quid in litteris initialibus vel etiam armeniacum sapere (iudice Hugone Monneret de Villard v. cl.) quis mirabitur? Excipe tamen taeniolam f. 2 summo adpictam, quales in codicibus ex ipsa regia Urbe derivatis sexcenties offendas.

Librum a Theodoro quem supra laudavimus propria manu exaratum esse cum Allatius tum Saidak, locc. citt., pronunciant, incautissime ambo, cum ex illius verbis in fine secundi epigrammatis hoc unum liqueat, Theodorum nomine quemdam Nazianzeni homiliarum codicem olim descripsisse suosque versus divi Gregorii in laudem subiunxisse, utrum autem is librarius noster exstiterit an potius qui nostri codicis exemplar (vel archetypum) exaraverit minime constet.

F. 1 medio notatur, m. saeculi XII, + οὗτη ἡ βιβλος ὀνήσθη παρα τοῦ τιμωτάτου οἰκονόμου κυροῦ Βησαρίον ἐξ εὐκοίου τιμήματος ἀπὸ τὰ / κούρσα τῆς Πτολαιμαΐδος (urbene a Crucigeris a. 1104 capta, an 1187 post pugnam apud Hittin amissa, an 1191 a Richardo I Anglorum rege recuperata?). lb. superne + ἀφιερῶθ(η) τὸ παρὼν βιβλίον, ἵγουν ὁ θεολόγ(ος) παρ(ὰ) / (μον)αχ(ῆς) Πολλοιξένης τῆς Κοντὸστεφάνας· εἰς τὴν μο(ν)ήν, μ^ε cod.) τοῦ / ἐν ἀγίοις π(α)τρὸς ἡμῶν Ἰω(άννου) τοῦ Χρ(υσοστόμου)· τῆς ἐγκιστα τοῦ Ἰορδάνου / καὶ οἱ ἀνάγινδσκόντες αὐτῷ εὐχεσθαι αὐτὴν / διὰ τὸν κ(ύριον) (sic) + : quam Polyxenam saeculo XIV vixisse scriptura testatur. Eiusdem paginae in parte inf. possessionis nota :: ἥδε βιβλος τοῦ Χρ(υσοστόμου) πᾶσι (sequitur, ut vid., verbum deletum) / τῆς μονῆς τῆς κημένης ἐγγισ- / στα τὸν Εἰρδάνου (sic) :: Ff. 152 (mm. 300 × 295) et 153 (mm. 230 × 301), saec. XIV codici custodiae in locum adglutinata, duarum epistularum arabico sermone fragmenta in facie recta praebent, quarum altera Hierosolymitanus patriarcha Athanasius Raḥmah Allāh (Athanasius scil. IV, quo de cf. Chr. A. Papadopolou, *Ιστορία της εκκλησίας Ἱεροσολύμων*, Hierosolymis atque Alexandriae 1910, pp. 423-25) graecam ('Rūm') monialem Euphrosynam utriusque cleri fideliumque caritati commendat (huius epistulae tergo nota, pariter arabica, inscribitur qua eam anonymus se se legisse testatur), altera vero,

* Adseveravit P. Batiffol, *L'abbaye de Rossano*, p. 83 n. 2, notam insuper 1992 codici nostro perverse tribuens, quem errorem receperunt M. Vogel et V. Gardthausen, *Die griechischen Schreiber* etc., p. 51 (advertit quoque ibid. p. 497 col. dext. lin. 15 a. i. eidem monasterio librum Athoum 5892 pertinuisse parum caute indicari, quo in libro, cf. ib. p. 166 et Lampron II, 368, nulla prorsus Iordani fluvii mentio deprehenditur). Eodem autem tempore quo Batiffolii opus in lucem prodibat, codicem Nanianum gr. 7 (hodie Marc. Suppl. gr. I, 14) olim in dicto phrontisterio adservatum esse recte docebat A. Ehrhard, *Griech. Patriarchal-Bibliothek zu Jerusalem in Römische Quartalschrift* etc., V (1891), p. 260.

a. 1336 ab Incarnatione, 4° autem mensis Ašbāt exarata graeceque subscripta, ad stipem congligendam pro nescio quibus in summam inopiam (an hostium incursu, ut supra?) redactis idem hortatur (epistulam utramque nostrum in usum, qua par est humanitate, legit perstrinxitque R. D. A. van Lantschoot C. R. P., conlega noster).

Saeculo XIV codicem transfretasse atque litora Thessalica adpulisse diserte docet adclamatio liturgica sive φήμη pro Isidoro Glaba metr. Thessalonicense (1379–1393 c., cf. L. Petit, *Les évêques de Thessalonique* in *Échos d'Orient* V [1901], pp. 94 sq., et idem, *Le synodicon de Thessalonique*, ib. XVIII [1919], pp. 249 sq.) a Simone quodam hierodiatcono concinnata (an Symeone qui temporis progressu et ipse Thessalonicensi Ecclesiae praefuit? cf. Petit, *Les évêques* etc., pp. 95 sq., et *Le synodicon* etc., p. 250) atque tergori chartae 153 a viro parum docto adpicfa: Σίμωνος ιεροδιακόνου / + Ἡσι- δώρου τοῦ ἀγιοτάτου ἡμῶν, ἀρχιεπισκόπου / ὑπερτίμου καὶ ἐξάρχου πᾶσις Θεσσαλίας· καὶ ὑπὲρ τοῦ προσκομίζοντος τὰ ἅγια δῶρα κ(υρ)ίῳ τῷ θ(ε)ῷ ἡμῶν / ο δ(ε)ῖνα· τοῦ τιμωτ(ά)τ(ου) ἐν ιερομονάχοις· τοῦ τιμίον προσβυτερίου τοῖς ἐν Χ(ριστ)ῷ διακ(ο)νίας· καὶ παντὸς ιερατικοῦ τάγματος· ὑπὲρ σ(ωτη)ρία· κράτος· νίκης· διαμονῇ / τὸν εὐσεβεστάτον καὶ θεοφιλάκτον βασιλέων ἡμῶν· τοῦ εὐσεβεστάτον καὶ / φιλωχρίστου βασιλέως ἡμῶν Ἰωάννου (Iohannis videl. V 1341–1376 et 1376–1391)· εἰρήνης καὶ καταστάσεως τοῦ / σύμπαντος κόσμου· εὐσταθείας τῶν ἁγίων τοῦ θ(εο)ῦ ἐκκλησιῶν· ὑπ[έρ] / ἀπο λυτρώσεως τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν τὸν αἰχμαλλῶτων· ὑπὲρ εὐδόσεως[s] / καὶ ἐισαχύσεως τοῦ φιλωχρίστου στρατοῦ αὐτοῦ· ὑπὲρ ἀφέσεως καὶ συγχω(ρ)ίσεως τὸν πλημελημάτων πάντων ἡμῶν ὑγίας καὶ σ(ωτη)ρίας τοῦ περιέστώτος λαοῦ· καὶ πάντων καὶ πασῶν ÷ + +. Subiungitur, alia manu, φυλλα ρν', paullo autem inferius, manu a praecedentibus diversa sed fere coeua, inscribitur + ἔστιν ἐτούτων το βιβλιον· Κωνσταντίνου Λασκαρι του Πα/γωμένου eiusdemque monogramma. F. 2 in margine imo notatur *Prosper Pod(ia)-nus ex Bibliotheca* (sic) *Basilij* (vv. ex — *Basilij* in rasura) *Zanchij Bergome(n)sis / D(omi)nj· Prosperj, Podtanj* (duo ultima vv. in rasura, de Podiano cf. enarrationem cod. 1577). F. 1^v summo 1592. / *Gregorij Naziansenj Orationes*, m. <L. Allatii>. F. 37 in marg. sup. manus saec. XIV–XV notavit + ἂν καλὸς αγωνισθῶμεθ(α) καλῶς καὶ ἀπολαύσω-μεν των ἐντευθεν. F. 110 in ora sup. versus politici non nulli <de fortunae vicibus> a viro saec. XII, ut vid., iniecti, quorum duo primi corrupti sunt, inc. + βλέπω σε οὐ(ρ)ὰν δρομὴς κοῦφίξης eis αστέρα, des. καὶ κάτω· κάτω ρίψει σε καὶ ἀνάελθιν οὐκ εὐρης. Conscrib- lationes absque pretio inveniuntur in summis marginibus folior. 43^v, 49, 86, 136.

Librum obiter memorat T. Sinko, *O rękopisach mōw św. Grzegorza z Nazjansu w bibliotekach wiosekich*, in *Bos* XII (1906), pp. 100 et 102.

Tegumentum simplici membrana obductum praebet in dorso tesseras gentilicias Leonis XIII P. M. nec non scutum Io. Ba. Pitra, card. bybl. (1869–89).

1593. Saec. XVI in., chart. (ff. I. 166 membran.), mm. 325 × 217, ff. I. 166, linn. 28.

Quinti <Smyrnaei> posthomerorum (παραλειπόμενα Ὀμήρου cod.): (ff. 1–15^v) lib. I, (ff. 16–28) lib. II, (ff. 28^v–42^v) lib. III, (ff. 43–53^v) lib. IV, (ff. 54–66) lib. V, (ff. 66^v–78) lib. VI, (ff. 78^v–91^v) lib. VII, (ff. 92–101) lib. VIII, (ff. 101^v–111) lib. IX, (ff. 111^v–120) lib. X, (ff. 121–130) lib. XI, (ff. 130^v–140^v) lib. XII, (ff. 141–151) lib. XIII,

(ff. 151^v–163^v) lib. XIV, quo absoluto notatur litteris rubris *Κοῖντον παραλειπομένων Ὁμήρω τέλος* (hoc animum adverte, chartarum serie, ut videtur, in exemplari turbata, versus 539–578 huius libri post 579–618 translatos esse).

Singulorum librorum in fine spatium vacuum ad insequentis *ὑπόθεσιν* excipiendam relinquitur, emendationes autem vel varietates ab ipso librario in codice describendo marginibus adpictas perquam raroprehendes (cf. ff. 4, 106, 112^v).

Codicem eleganti calamo descriptum latisque marginibus conspicuum fasciculi efficiunt 17, quiniones (praeter ultimum, ternionem), lique graecis notis in marg. inf. dextro primae singulorum paginae ab ipso librario subputati: custodiae autem in locum initio et in fine libri singulum folium ex membrana compactum est. Litterae initiales grandiorisque moduli, tituli eisque inpositi ornatus rubro vel roseo colore delineata. Officinarum chartariarum quae obcurrunt insignia: ^a (ff. II ... 8) galerus praelaticius, cuius omnino similem ap. Briquet hau deprehendimus, ^b (ff. 13 ... 55) avicula caudae expers (nr. 12143 ap. Briquet, ut vid.), ^c (ff. 51 ... 164) arcuballista circulo inscripta (cf. Br. nrr. 743 et 748). Chartae I^v–II. 164–166^v scriptione vacant. Libri acies purpureo liquore tincta.

F. I superne inscribitur possessionis nota *D. Prosperj Podianj Perusinj* (quo de cf. enarrationem cod. 1577), ad calcem vero folii 1 *D. Basilij Zanchij Berg(omensis)s.* atque iterum *Prosperj. Podianj* (vv. *D(omini) — Zanchij* invocatiunculam tegunt *Miserere mei deus*, eadem ratione qua in codd. 1556, 1577 et 1584). F. II^v summo <L. Allatius> notavit 1593. / *Cointi* (sic) *Smyrnej reliqua Homeri libris 14.*

Asseres fusco tergore adfabre signato saec. XVI contextae ligaminum vestigia dum taxat praebent, summo autem dorso tessella ex corio rubro, saec. XVII adglutinata, codicis notam 1593 auro inpressam exhibet.

1594. Saec. IX, membran., mm. 310 × 205, ff. I. 284 (f. I chart.), coll. 2 (saeter ff. 66–67. 272–283), linn. 38 (ff. 272^v sqq. linn. 41).

¹ (ff. 1–8^v) *προλεγόμενα τῆς Πτολεμαίου μεγάλης συντάξεως* (f. 1 summo manus XIII saeculi adnotavit + *Θέωνος καὶ ἐτέρων σοφῶν καὶ μαθηματικῶν ἀνδρῶν προλ. eis τ. μεγ. συντ. τοῦ Πτολεμαίου*, sed cf. A. Rome, *Commentaires de Pappus et de Théon d'Alexandrie sur l'Almageste*, I [*Studi e Testi* 54], Roma 1931, pp. xiii–xvii). Initium usque ad vv. *ἀναποδείκτους ἐφόδους* (f. 1^v col. dext., lin. 16) inpressum obcurrit ap. Fr. Hultsch, *Pappi Alexandrini collectionis quae supersunt etc.*, III, 1, Berolini 1878, pp. xvii–xix, quae insequuntur sub tit. *ὅτι τῶν ἰσοπεριμέτρων σχημάτων πολυχωρητότερος ὁ κύκλος* usque ad vv. *ὠφελείας ὁμολογήσομεν* nec non illa *Ἀποδεικνὺς ὁ Πτολεμαῖος — σφαιροειδὴς ἡ γῆ* sub inscript. *ἀναμέτρησις γῆς* (f. 5 col. dext. lin. 15–5^v col.

dext., lin. 9) invenies ibid. pp. 1138-1164 et XX sq., capita denique μέθοδοι εὐχρηστοὶ πρὸς τοὺς ἀπο μορίων πολλαπλασιασμούς κτλ. et περί πολλαπλασιασμοῦ Diophanti pseudepigraphis inseruit P. Tannery; Dioph. Alexandrini opera etc., II, Lipsiae 1895, pp. [3]-15.

Marginibus scholl. non nulla cum ipsius librarii manu tum recentiorum adscripta inveniuntur, duo multo longiora compendiisque horrentia vir doctus nescio quis XIII. saec. iniecit, quorum alterum sic (animum adverte) concluditur (f. 5) τοῦτο οὖν καὶ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν καὶ τῶν ὥρων οὗτοι οἱ νεώτεροι οἱ περὶ τὸν Ἀλῆμ πεποιήκασιν.

² Claudii Ptolemaei syntaxeos mathematicae (ff. 9-28) lib. I (marg. inf. f. 9 inscripsit librarius epigramma illud οἶδ' ὅτι θνητὸς ἔφυν κτλ. [Anthol. Palat. IX, 577], quod iuxta recentior adnotavit ἡρωελεγεῖοι), (ff. 28-57) lib. II, (ff. 57-76^v) lib. III (charta una post 65 deperdita, vv. ἀνωμαλίαν καὶ κατὰ τὰ αὐτὰ — ὁμοίως τὸ Ν· καὶ ἐκβληθεῖσων [Heiberg I, pp. 224, 14-228, 20] subplevit in foliis 66-67 vir ipse XIII saeculi, qui scholl. supra infraque memorata marginibus inseruit), (ff. 77-97) lib. IV, (ff. 97-122) lib. V, (ff. 122-145) lib. VI, (ff. 145^v-159^v) lib. VII, (ff. 160-174) lib. VIII, (ff. 174-195^v) lib. IX, (ff. 195^v-209^v) lib. X, (ff. 209^v-229) lib. XI, (ff. 229-244^v) lib. XII, (ff. 245-263^v) lib. XIII.

Singulis libris praecurrunt capitulum tabulae, oris autem scholia uberima sive librarii manu sive recentioris mox laudati iniciuntur, huius tamen inde a f. 112^v omnino cessant.

Subduntur eiusdem Ptolemaei ¹ (ff. 264-272) phaseon stellarum fixarum lib. II, omissa praef. (Heiberg, Claudii Ptolemaei opera etc., II, (pp. 14-67), ² (ff. 272^v-277) περί κριτηρίου καὶ ἡγεμονικοῦ (ed. Fr. Hanow in Progr. Gymn. Costrinensis 1870), ³ (ff. 278-283) hypotheseon planetarum lib. I, des. in vv. περί τὸ κέντρον αὐτοῦ ἰσοταχῶς (Heiberg, II, pp. 70-104, 23). Adcedunt in fine, manu saec. XIII (?), tabulae duae, quarum alteri (ff. 283^v-284) praemittitur inscriptio + ἐψηφηφορήθη τὸ κανόνιον τῶν ἐν κύκλῳ εὐθειῶν καὶ εὐρέθη ἔχον οὕτως (propter foliorum 283-284 partes inferiores laceratas numeri conplures perierunt), altera vero multo brevior (f. 284^v) ob titulum una cum ora superiori absumptum quid referat equidem haud intellego.

Codicem, quo pulchriorem se se unquam vidisse negat Heiberg (Claudii Ptolemaei opp. I, 1, p. iv) cuique primas inter Almagesti libros manu scriptos, quotquot innotuerunt, deferunt C. H. F. Peters et E. B. Knobel (*Ptolemy's Catalogue of Stars — A revision of the Almagest* etc., Carnegie Institution of Washington, Publ. No. 86, Washington 1915, p. 21), littera minuscula mire constanti et aequabili, pigmento autem flavesciente unus

idemque librarius totum exaravit, si ff. 278-283 dum taxat excipias, quae paullo fusciori atramento coaevus nescio quis eleganti pariter harundine descripsit: librorum capitumque inscriptiones, numeri, verba notaeque numerales tabulis inclusa, lemmata denique paucissima unciali, qui dicitur, parvo caractere delineata. Fasciculi obcurrunt hodie 37, in medio marg. inf. primae singulorum paginae neque ab ipso librario neque eius tempore graece signati (ιδ', κγ', λβ' terniones, λς' bifolium; cett. quaterniones, ultimi tamen ultimum folium effluxit, ια' autem in locum secundi folii deperditi duo saec. XIII subfecta praebet, quod iam supra notavimus): e qua numerorum serie perspicuum est fasciculos duos (β'-γ' nimirum) post f. 8, quattuor vero (λξ'-μ') post 263 desiderari, quorum partem iam saec. XIII intercidissee nota suadet illo tempore f. 284^v inscripta: + ἡ βιβλος αὐτῇ τῆς μ(ε)γ(ά)λ(η)ς συντάξεως ἔχει φύλλα τρεῖς· και / δύο eis τὴν ἀρχ(ήν) τοῦ βιβλίου ἀπολυτά (congr. ex ἀπό-): — (ed. Heiberg, loc. cit.). Ornamentum f. 9, rotulae quibus singulorum librorum inscriptiones includuntur, capitum tituli, ipsorum notae numerales in pinace uni cuique libro praemisso obcurrentes flavo colore neglegenter distincta. Codex initio et in fine situ foedatus blattisque conrosus, utrumque non sine aliquo damno scriptionis, quam f. 1^{r-v} evanidam ex parte nescio quis recentior retractavit. F. 277^v vacat.

F. 263^v in marg. sinistro notatur + τοῦ ἀστρονομικωτάτου / Λέοντος ἡ βί(β)λος (ed. Heiberg, Claudii Ptolemaei opp., II, p. xxxii; de Leone cf. praesertim ipsius Heibergii *Bidrag til Mathematikkens Historie hos Byzantinerne in Overs. over d. K. D. Vidensk. Selsk. Forh.* 1877, pp. 88 sqq., nec non L. Petit, *Les évêques de Thessalonique in Échos d'Orient* IV [1900], p. 217). F. 284^v superne *Visto p(er) mī Franc(esc)o da Lucha* (cf. Claudii Ptolemaei Geographiae codex Urbinas graecus 82 phototypice depictus etc., Tomus prodromus, I [Codices ■ Vaticanis selecti quam simill. expressi etc., XVIII], Lugduni Batavorum-Lipsiae 1932, pp. 196-201, 203, 221 et 537; Heiberg, vol. supra cit., p. xxxiii perverse legit *Janeto Salusa!*). Ib. laeva inscriptionem accurate cancellis obductam ex parte tantum legimus *Al - R(euerend)o (?) / ..... Lelio Ruino / Con / D. J. .... Mancianno (?) / Die 14 Januarij 1604 / Fabian(us)* (cf. Heiberg, loc. cit.). F. 1 imo adnotatur *Emptus ex libris Ill.^{mi} Leltij Ruini / ep(iscop)i Balneoregien(sis). 1622* (de quo, Polonorum ad regem Sigismundum III iam nuntio, cf. potissimum *Encyklopedyja powszechna*, XXII, Warszawa 1866, p. 487).

Descripserunt Heiberg, Cl. Ptolem. opp. I, 1, p. iv et II, XXXII sq., ubi conrectorum quattuor manus (an recte diiudicare non ausim) distinxit, nec non Peters et Knobel, op. et loc. cit.; breviter inter alios commemoraverunt Fr. Böhl, *Zur Ueberlieferungsgeschichte d. griech. Astrologie u. Astronomie in Sitzungsab. d. phil. philos. u. hist. Cl. d. k. b. Akad. d. Wissensch. zu München*, 1899, Heft I, pp. 79 sq., 82 et 85, atque Io. Mercati in Tomo prodromo supra laud., p. 198. Folium 185^v solis ope depictum praesto tibi est in Heibergianae editionis saepius adlatae vol. II, folium vero 155 apud Peters et Knobel, op. cit., Plate IV.

Tegumentum prasina membrana obductum tesseras gentilicias Urbani VIII P. M. (in tabula ant.) et (in tabula post.) Fr. Barberini, card. bybl. (aa. 1626-33) prae se fert, dorso autem, *ιδιοχρώμωι* membrana refecto, scuta Pii IX P. M. et A. Mai card. bybl. (1853-54) impressa cernuntur.

1595. Saec. XI, membran., mm. 271 × 205, ff. IV. 201, coll. 2, Hnn. 33-41.

sanctorum passionēs et vitae, hoc ordine: ¹ (ff. 1-4) commentarius in s. Lucam evangelistam (BHG. 991), *ὁκτοβρίῳ η'* notatur in marg. sup. f. 1; ² (ff. 4^v-19^v) passio s. Artemii m. Antiochiae in Syria (BHG. 172) [*ὁκτ. κ'*]; ³ (ff. 19^v-25) passio s. Dionysii Areopagitae (BHG. 555) [*ὁκτ. γ'*]; ⁴ (ff. 25-29) commentarius in s. Iacobum fratrem Domini (BHG. 764) [*ὁκτ. δ'*]; ⁵ (ff. 29^v-31) commentarius in s. Mattheum ap. ev. (BHG. 1226) [*νοεμβ. ις'*]; ⁶ (ff. 31-33^v) s. Germani patr. Constantinopolitani in praesentationem ss. Deiparae. II (P. G. 98, 309-320; BHG. 1104), τ. ἐν ἀγ. πρ. ἡμ. Γ. πατρ. Κωνστ. — *τριετῆς οὔσα* cod. [*νοεμβ. κα'*]; ⁷ (ff. 33^v-48^v) passio ss. Menae, Hermogenis et Eugraphi (BHG. 1271), cuius in fine litteris viridibus *τέλος τοῦ μαρτυρίου τῶν ἀγγ. μμρρ. Μηνᾶ κτλ.* [*δεκ. ι'*]; ⁸ (ff. 49-51^v) passio ss. Zenobii et Zenobiae mm. (BHG. 1885) [*ὁκτ. λ'*]; ⁹ (ff. 51^v-56^v) s. Iohannis Chrysostomi de beato Philogonio. VI (P. G. 48, 747-756; BHG. 1532); ¹⁰ (ff. 56^v-57^v) passio Timothei ap. (BHG. 1847) [*ιαν. κβ'*]; ¹¹ (ff. 57^v-64^v) passio s. Panteleemonis m. (BHG. 1413) [*ιουλ. κζ'*]; ¹² (ff. 65-68^v) vita s. Pauli conf. ep. Constantinopolitani (BHG. 1473) [*νοεμβ. ς'*]; ¹³ (ff. 68^v-77^v) vita ss. Deiparae, auctore Epiphanio mon. (BHG. 1049; fere omnino consentit, quantum vidi, cum recens. ab A. Dressel edita, Epiphanii mon. et presb. edita et inedita, Parisiis et Lipsiae 1843, pp. [13]-44) [*σεπτ. η'*]; ¹⁴ (ff. 77^v-144) vita s. Iohannis Chrysostomi *καὶ πάντων μὲν τῶν κατὰ θεὸν κτλ.* (BHG. 875), ab ed. (P. G. 114, 1045-1209) saepe discrepans et in fine multo plenior, inmiscet enim epistulas illas s. Innocentii* papae ad Arcadium, Honorii imp. ad eundem, Arcadii* ad Innocentium, Innocentii* responsum ad Arcadium nec non Adelphii ep. Arabissi visionem (cf. Ioh. Moschi Pratum spirit. 128, P. G. 87, 3, 2992 sq.), des. *παριστάμενος τῷ φοβερῷ καὶ ἐνδόξῳ θρόνῳ τοῦ θεοῦ ὃ πρέπει* etc. [*νοεμβ. ιγ'*]; ¹⁵ (ff. 144^v-150) s. Amphilochii ep. Iconiensis (BHG. 72) [*νοεμβ. κγ'*]; ¹⁶ (ff. 150-158^v) passio s. Aecaterinae v. m. (BHG. 32) [*νοεμβ. κε'*]; ¹⁷ (ff. 159-166^v) commentarius in Andream ap. (BHG. 101) [*νοεμβ. λ'*]; ¹⁸ (ff. 167-182^v) vita s. Maerinae auctore s. Gregorio Nysseno (P. G. 46, 960-1000; BHG. 1012), add. in fine doxologia [*ιουλ. ιθ'*]; ¹⁹ (ff. 182^v-190^v) passio s. Basilii ep. Amaseae <auctore Iohanne presb.> (BHG. 239); ²⁰ (ff. 190^v-199^v) narratio de festo Orthodoxiae (BHG. 1734).

Ff. I-IV (iam I-I^e) et 200-201, custodiae in locum antiquitus libro adglutinata (cf. infra), post annum vero 1902 (cf. animadversionem a F<ran-

cisco> E<hrle> operculi anterioris interni summo fastigio adpictam) in Bybliothecae Vaticanae thesauro (vulgo 'Riserva') seorsim adservata, e libris duobus unciali, qui dicitur, caractere saec. IX binis columnis exaratis fluxerunt, quorum alter πανηγυρικὸν fuisse videtur (folium enim II s. Iohannis Chrysostomi* homiliae in exaltationem s. Crucis epilogum inde a vv. [ἐπιτελε]σθήσεται ἐο[ρτή] continet, cf. P. G. 59, 682 linn. 16 sqq., folium autem 201^{r-v} (quod invertit!) Pantaleonis diaconi CP. sermonem de eodem argumento inde a vv. [εὖσ]εβίας ὑπόβαθρα, P. G. 98, 1269 A 7-D 10, cetera denique, i. e. IV. IIv. IV^{v-r} homiliarum pariter fragmenta, quantum vidi, conplectuntur, quas tamen hucusque agnoscere non valui*); alter vero in f. 200^{r-v} Galeni opellae περὶ ἀντεμβαλλομένων fragmentum exhibet ab A. Maio Iuris civilis anteiustiniani reliquiis ineditis (!), III p. (Romae 1823, pp. 158-160) subfixum: qui tamen neque auctorem agnovit neque (de more) codicis notam protulit (cf. H. Schöne, *Fragment einer alten Galenhandschrift in Mitteilungen z. Gesch. d. Medizin u. d. Naturwissens.* I [1902], pp. 141-143).

Subfusco pigmento ab uno eodemque librario in Italia inferiore descriptum quaterniones efficiunt 25 (quorum ultimi ultimum folium effluxit) itque in angulo sup. externo primae singulor. paginae subputati, notas autem κ-κε' incauti bybliopegi forfices absumpserunt. Litterae initiales atque (interdum) litterae maioris moduli, parvi ornatus vitarum non nullarum titulis adstructi coloribus distinguuntur (rubro vel viridi vel rubro viridique vel rubro caeruleoque), sed flavo insuper liquore liniuntur eadem qua tituli ratione. Folia custodiae in locum addita, i. e. I-IV. 200-201, praesertim circa margines male habita, atramento conrosa, blattis terebrata, scriptionem paene evanidam (si 200 tantum excipias) praebent: quae A. Maius chemicis remediis (*noce di galla*) haud cum prospero successu temptavit.

Operculo anteriori interno scida mm. 84 × 107 glutine adhaerescit, qua contentorum indiculus latinus, m. (L. Allatii), inscribitur. F. IV libri tabula graeca, m. saec. XIII, in pagina recta eiusdem pinacis initium dum taxat. Ib. notatur τοῦτο τὸ βιβλίον ἦν τῆς μονῆς τῆς Κρυπτωφέρρης inferiusque adpingitur nota Cryptensis Z. F. IV^v summo κ(υ)ρ(οῦ)

* F. III alia de cruce homilia procul dubio inest, cf. ex. gr. col. sin., linn. 9-8 a. i. 'ἐν σοὶ σταυρωθεὶς', lin. 15 a. i. 'σταυροῦ τὸ μυστήριον', linn. 25-22 ab imo 'τοῦ προφήτου / βοᾶν ποῦ σου ἄδῃ τὸ / νίκος ποῦ σου θάνατε / τὸ κέντρον' (cf. Os. XIII, 14 et I Cor. XV, 55), ex omnibus autem, quotquot mihi innotuerunt, homiliis de s. Cruce nulla verborum illas iuncturas simulque locum ■ S. Scriptura modo laudatum praebere videtur (cf. I. Gretser, *Opera omnia de sancta Cruce etc.*, Ingolstadt 1616, pp. 1169 sqq. et indicem Scripturarum, nec non Bibliothecam hagiogr. graecam² nrr. 411 sqq., et A. Ehrhard, *Ueberlieferung u. Bestand d. hagiogr. u. homilet. Literatur d. griech. Kirche etc.* 1, 2 [Texte u. Unters. z. Gesch. d. altchristl. Literatur... hsgg. v. E. Klostermann u. W. Eltester, IV R., VI B], Leipzig 1938, p. 661). An illic Pantaleonis alterius homiliae in exalt. s. Crucis in libro Messan. gr. 4, ff. 50^v sqq. obcurrentis frustum quaerendum (cf. Ehrhard, loc. cit. et pp. 186-7)?

Νικόδιμοῦ, quae possessionis nota non eadem manu in media pagina iteratur: βιβλίον του κ(υ)ρ(ου) / Νικοδιμον (saec. XII-XIII). Ib. superne + καὶ ἐγὼ Νήφ os εὐτελής· καὶ κἀθηγούμενος / τῆς μονῆς τοῦ θ(εο)ῦ λόγου (intell. τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ θεολόγου deque hoc phrontisterio cf. Batiffol, *L'abbaye de Rossano*, pp. 86 et 112)· ρακηνδίτης. F. 201 + [τ]ο βιβλίον τοῦτον υπάρχη της Γροῦττας Φερράτας, eadem m. saec. XIV quae f. I tabulae initium iteraverat. F. 1 summo inscribitur n.º 6, alia videl. nota Cryptensis, ibidemque non eadem manus, sed multo antiquior notavit *lege(n)da sanctor(um)*. Margini sup. folii 64 plagula mm. 123 × 119 glutine aptatur, cuius in utraque pagina grammaticalia non nulla sine pretio manu XVI-XVII saeculi iniciuntur.

Librum describunt Hagiographi Bollandiani, Catal. codicum hagiogr. graec. Bibl. Vaticanae, pp. 134 sq., paucis memorant P. Batiffol, loc. cit. et *La Vaticane depuis Paul III in Revue des questions historiques* XLV (1889), pp. 209 n. 3, 212 et 213; A. Rochi, *De coenobio Cryptoferratensi etc.*, pp. 270 (sub nr. 34), 272, 278 (ubi perperam adseveratur e calamo D. Nicodemi supra laud. fluxisse) et 305; H. Diels, *Die Handschriften d. antiken Ärzte*, p. 114 (propter Galeni fragmentum). Scripturae folii 200 specimen praebet A. Mai, op. laud., in tabulae ante initium paginationis arabicae angulo inf. dext.

Integumentum, simplici membrana vestitum, exhibet in dorso scuta Leonis XIII P. M. et Io. Ba. Pitra card. bybl. (1869-89).

1596. Saec. X-XI (ff. 1. 78-93. 102-114. 182-188 saec. XIV), membran. (ff. I-II. 78-93. 110-114. 182-188 chart.), mm. 282 × 210, ff. II. 188, linn. 52-36 (foll. add. 32-39), ex parte rescriptus (ff. 1r. 102-109).

sanctorum vitae et passiones pro diebus 14-30 mensis novembris, βιβλίον τῆς μεταφράσεως, δεύτερον (novembris nim.) adnotatur manu saec. XIV summo fol. 1v: ¹ (ff. 1v-5) commentarius in s. Philippum ap. (BHG. 1527, usque ad vv. καὶ οὐκ αποκρύπτεται [P. G. 115, 189 A 15] subplevit m. saec. XIV nuper laud. eademque doxologiam in fine mutavit) (14 nov.), ² (ff. 5-17v) passio ss. Guriae, Samonae et Abibi mm. Edessae (BHG. 736-738) (15 nov.), ³ (ff. 17v-19v) commentarius in s. Mattheum ap. ev. (BHG. 1226) (16 nov.), ⁴ (ff. 19v-42v) s. Gregorii Nysseni de vita s. Gregorii Thaumaturgi (BHG. 715), des. in vv. τοῖς γεγραμμένοις οὐ προσεθήκαμεν (P. G. 46, 957 D 8) (17 nov.), ⁵ (ff. 42v-48) passio s. Platonis m. Ancyrae (BHG. 1551-52) (18 nov.), ⁶ (ff. 48-53v) vita s. Amphilochii ep. Iconiensis (BHG. 72) (23 nov.), ⁷ (ff. 53v-80) vita s. Gregorii ep. Agrigentini (BHG. 708, vv. inde ab eis Ῥάβεναν δὲ [P. G. 116, 261 A 3] subplevit manus supra laud.) (24 nov.), ⁸ (ff. 80-87) passio s. Aecaterinae, v. m. Alexandriae (BHG. 32) (25 nov.), ⁹ (ff. 87-122) s. Clementis I papae * epitome de gestis Petri (BHG. 345-47, vv. usque ad ἔτη τετρακόσια· τὸ δὲ [P. G. 2, 501 C 10] nec non illa τιμωρίαν, ἀποθανεῖν — τῷ λόγῳ διατυπούσα [ib. 528 B 3-580 C 5] subplevit m.

saec. XIV ut supra), sub inscript. *Κλήμεντος τῶν Πέτρου ἐπιδημῶν κ. ρυγμάτων ἐπιτομή*, in fine τέλος τοῦ βίου τοῦ ἁγίου Κλήμεντος (ead. die), ¹⁰ (ff. 122^v-129) passio s. Petri ep. Alexandrini (BHG. 1503) (ead. die), ¹¹ (ff. 129-136^v) passio s. Mercurii (BHG. 1276), des. ut in cod. S (cf. H. Delehaye, *Les légendes grecques des saints militaires*, Paris 1909, p. 258 in nota) (eadem die), ¹² (ff. 136^v-145^v) vita s. Aypii stylitae Adrianopoli (BHG. 64) (26 nov.), ¹³ (ff. 146-152) passio s. Iacobi Persae (BHG. 773) (27 nov.), ¹⁴ (ff. 152-181^v) vita s. Stephani iunioris m. Cpolitani (BHG. 1667), abrump. in νν. καὶ πολλοῖς κινδύνον καθίσταται πρόξενος (cf. cod. Vat. gr. 1801, f. 179^v col. sin., linn. 10-9 a. i. vel lat. interpretationem Iacobi Billii, S. Ioh. Damasceni opp. etc., Parisiis 1619, p. 810 C 15) (28 nov.), ¹⁵ (ff. 182-188^v) commentarius in s. Andream ap. (BHG. 101).

Praecurrit (f. 1) codicis tabula, manu saeculi, ni fallor, XIV-XV: quae manus singularum quoque passionum initio quot una quaeque folia conplecteretur notavit illaque λόγ. α', β' inscripsit, recentior vero unius cuiusque folii recti oram summam dextram nota graeca numerali qua singulae vitae vel passiones in serie distinguuntur instruxit.

Quae codex antiquior continuerit e cuius membranis adcuratissime lotis ff. 1. 102-109 nostri sunt effecta, dignoscere omnino vetamur, scriptionis ne vestigio quidem superante, si litteras grandiores minio pictas non nullas excipias: hoc tantum perspicere licet, illum eiusdem fere magnitudinis ac recentior exstitisse binisque columnis descriptum esse.

E fasciculis 25, quibus liber constat, 5 et 18 terniones, 1 et 25 septem folior., 15 quinque folior., cett. quaterniones, in 20 tamen fol. 5, in 24 folia 5 et 7 nullo textus detrimento excisa sunt: animum insuper adverte, fasciculos 11-12. 14-15. 25 (nec non primi primam chartam) saeculo XIV subfectos esse, flavo ceteros pigmento unum eundemque librarium non admodum eleganti calamo, *αὐτοφύει* tamen et antiquiorem aetatem hau dubie prodeunte descripsisse (nota quoque spiritus, adcentus, interpunctionem sive deficientia subplevisse sive erronea nescio quem recentiorem alicubi emendasse). Quos fasciculos in angulo inf. interno primae singulor. paginae subputatos invenies, non autem librarii manu-neque eius temporibus (notis forsitan primigeniis propter oras immodice resectas deperditis), nec te fugiat paenultimum, praeter notam κδ' eandemque iteratam, numero quoque με' a tertia manu (saeculi, ut vid., XV) insignitum esse, unde patet tunc librum una cum menologii novembris parte priore servatum esse. Officinar. chartariorum insignia in foliis subpletis vel additis: * (f. I) gladii duo decussati (cf. Briquet nr. 5157), ^b (ff. 89. 183. 184) corona trilobata (cf. Br. nr. 4595, qui tamen est multo maior).

Liber initio praesertim circaque margines humore tactus, ubique tamen sine damno scripturae.

F. I, si codicem inverteris, rationes non nullas invenies a Veneto quodam saec. XVI parum perspicuo caractere descriptas (obcurrunt ex. gr. nomina *Andria* et *Zorzi*).

F. II summo, praeter nullius momenti conscribillationes, possessionis notam poeticeam, ἡρωελεγείον scil., leges: Βιβλίον (conr. ex βιβλος) οἰκονόμου [...] λάβε μ' ἐς χέρας [...] εἰμί γαρ ὁ τῶν / τοῦ Ἑλεαβούλκου, ἡ δ' ἀγαθῶν ἐτάρων (conr., ut vid., ex ἐ — !), manu saec. XVI. Forsitan Eleabulcus, ad quem liber pertinebat, Spartano genere natus est, ex quo ipso saeculo Nicolaus eiusque filius Thomas (Theophanes), Magnae Christi Ecclesiae διδάσκαλος et ἱεροκῆρυξ innotuerunt (cf. K. Sathas, *Νεοελληνικὴ φιλολογία* etc., p. 144, et S. P. Lampros in *Neos Ἑλληνομνημον* IV [1907], pp. 349 sq., et V [1908], pp. 340 sq.), nec non (ut vid.) Michahel ille, Chiensis ecclesiarcha, cuius mentio fit apud M. Crusium, Turco-graeciae libri octo etc., Basileae <1584>, pp. 218 et 305. F. II^v libri pinax, m. <L. Allatii>, praemissa nota 1564 (erronea, hoc enim numero cod. 1616 olim distinguebatur), in 1596 emendata. F. 1 inferne alphabetum latinum, m. saec. XV, nec non incertarum scriptionum reliquiae perquam evanidae, eiusdem fere aetatis. F. 77^v in ora summa + ὁ εὐτελὴς οἰεῖς (ιερεῖς scil.) κ(ύρ) (?) Νικό(λαος) του στην ληριου (?) κ(αί) ο εἰμος (νιὸς scil.) μου κλησὴν (κλησιν scil.) ος, m. saec. XV.

Codicem descripserunt Hagiogr. Bollandiani, Catal. codd. graecor. Bibl. Vaticanae, pp. 135 sq.; A. Ehrhard, *Ueberlieferung u. Bestand d. hagiogr. u. homilet. Literatur d. griech. Kirche* etc. I, 2 [Texte u. Untersuch. z. Gesch. d. altchristl. Literatur ... hsgg. v. E. Klostermann u. W. Eltester, IV R., VI Band], Leipzig 1934, p. 432.

Integumenti tabulae, prasina membrana contectae, tesseras gentilicias exhibent Urbani VIII P. M. (tab. ant.) et (tab. post.) Francisci Barberini card. bybl. (1626–1633), dorso autem, ἰδιοχρώμῳ membrana reffectum, scuta Pii IX P. M. et A. Mai card. bybl. (1853–54) impressa cernuntur.

1597 (olim 1513). Saec. XIV ex., chart., mm. 270 × 200, ff. VI. 284, linn. 26–33.

Macarii Chrysocephali metr. Philadelphiensis orationes 14 (titulos atque initia e codice nostro deprompta ed. L. Allatius, In Roberti Cregyghtoni Apparatum etc., Romae 1665, pp. 681 sq.): ¹ (ff. 1–20) in novem ordines angelorum et in s. Michaelem (Λογοὶ πανηγυρικοὶ ἰδ'. τοῦ ... ἀρχιεπ. Φιλαδελφείας ... κυροῦ Μακαρίου τοῦ Χρυσοκεφάλου, νῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθ. ἀναλώμασι τοῦ ... Ἡλιονπόλεως, καὶ Θνατείρων ... κυρίου Λεοντίου ... ἐν Κοσμοπολεῖ [i. e. Vindobonae], <1793 vel 1794, cf. L. Petit in *Dict. de théol. cath.* IX, 2, col. 1447>, pp. 34–58), praemissa (f. VI–VI^v) tabula capitum primae et secundae homiliae, ² (ff. 20–43^v) in principes angelorum Michaelem et Gabrihelem (ed. cit., pp. [59]–89), ³ (ff. 44–57) in Hypapanten (ib., pp. [90]–107), ⁴ (ff. 57–76^v) in festum Orthodoxiae (ib. [108]–134), absque lacuna quae in ed. obcurrit, ⁵ (ff. 77–99^v) in tertiam dominicam ieiuniorum (ib. [135]–163), ⁶ (ff. 99^v–115^v) in Ramos Palmarum (ib. [164]–184), ⁷ (ff. 116–136^v) in Christi resurrectionem (ib. [185]–211), sine lacuna in ed. obcurrente, ⁸ (ff. 136^v–162) in mulieres unguentiferas et in Ioseph ab

Arimathaea (ib. [212]–246), ⁹ (ff. 162–183^v) in Ascensionem Domini (ib. [247]–275), ¹⁰ (ff. 184–200) in s. Iohannem ev. (ib. [276]–297), ¹¹ (ff. 200–213) in natale s. Iohannis Baptistae (ib. [298]–315), ¹² (ff. 213^v–234) in Transfigurationem D. N. Iesu Christi (ib. [316]–345), subfixis iambis 4: *Χρυσὴ κεφαλὴ πνεύματος πληρεστάτη · | Μακάριε τρισόλβιε Χριστοῦ στόμα · | Τὸ τῆς γραφῆς ἀνάκτορον τῆς ἀγίας, | σκίρτα · τέρπου· χόρευε· τῶν λόγων χάριν* (omnino ut in cod. Ambros. H 23 inf., cf. Marlini et Bassi, 1104, sed cf. quoque ed. Leontii ante praefationem), ¹³ (ff. 234^v–258^v) in Decollationem Praecursoris (ib. [346]–379), ¹⁴ (ff. 258^v–280^v) in Exaltationem s. Crucis, abrump. in vv. *συνεθλάσθησαν πύλαι· καὶ οἱ νεκροί*, (ib. [1]–32 lin. 11 a. i. et cf. I. Gretser, Opera omnia de Sancta Cruce etc., Ingolstadii 1616, coll. 1289–1347 [= P. G. 150, 173–232], qui et librum nostro cognatum prae manibus habuisse videtur, non autem, ut minus recte adfirmavit L. Petit, loc. cit., cod. Monac. gr. 271 dum taxat, quo in, teste Hardtio, III, 129, oratio paullo superius defieit, in vv. nimirum *ὡς σκεύη κεραμέως*, cf. ed. Leontii laud., p. 32 lin. 19 vel Gretser 1345–6 lin. 3 a. i.).

Singuli λόγοι in binas dividuntur lectiones (cf. + ἀνάγνωσις δευτέρα ff. 30, 50, 65 etc.), marginibus autem lemnata quoque non nulla ab eodem saeculi XVI viro adpinguntur, qui f. V^v totius pinacem libri, f. IV lemmatum illorum indiculum praemisit.

F. 281 homiliae, ut vid., nescio cuius de Christi passione fragmentum exhibet, ab eadem manu quam modo laudavimus conscriptum inc. *μᾶλλον δὲ πνευματικῶς τῷ ὄντι καὶ ὑπὲρ λόγον φύσεως*, def. in vv. *ἐκ τῆς σαρκὸς καὶ τῶν ὀστέων αὐτοῦ εσμέν· ἐπεὶ γὰρ ἐκ τῆς πλευρᾶς τοῦ πρωτοπλάστον* (explanatur Ioh. XIX, 33 sq.).

Fasciculorum (notis vel hodie numeralibus numquam non carentium) quae olim ratio fuerit dispici nequit, singulas enim chartas temporis iniuria omnino dissolutas novae legis artificio bybliopegus Vaticanus saeculi XVII (v. infra) conglutinavit: idem folia quaterna codicis initio atque in fine pro custodia adiecit, sed horum postremum, primum illorum operculo interno glutine adhaerescit. Librum una eademque manus (crassiori usa calamo) totum atramento descripsit, litterae initiales nec non maioris moduli rubrae, ornatus vero inscriptionibus inpositi atramento delineati rubroque colore tincti. Officinar. chartarum insignia saepe obcurrunt: ^a (ff. VI. 2 sqq. 114. 211 etc.) petasus quidam (cf. Briquet nr. 3361), ^b (ff. 122 sqq.) arcuballista (cf. Br. nr. 715), ^c (ff. 194 sqq.) scutum taenia sectum, cui scuto littera G insidet (fere ut nr. 974 ap. Br.), in chartis exeunte saeculo XVI compactis (ff. IV. V) circulus linea transversa sectus, ex qua alia linea egreditur in stellulam sex radiorum desinens (cf. Br. nr. 3074), et (f. 281) angelus in genu procumbens (cf. Br. nr. 637). Chartae complures (cf. 43 sqq., 182 sqq.) blattarum morsiunculis ad oras tactae, fol. 279 lacerum. Libri acies summa, externa, ima flavo colore lita.

F. IV summo notae antiquioris 1513, folio praecedenti postea deperdito iam inscriptae, vestigium inpressum discernitur. Ib. in media pagina notatur *Collegij Graecorum* nec non (manu <L. Allatii>) *Macarij Chrysocephali Philadelphiensis Metropolitę orat.* 14. / *in uarios sanctorum festus*, in imo margine vero sigillum siglumque conlegii Graecorum Athanasiani rubro inprimuntur (illud ad calcem folii VI iteratur). F. 281 nescio quis conscribillavit + ἀρχου χεῖρ μου αγαθὴ· γράφε (γράμματα καλὰ etc.) (cf. pag. 165) nec non (inverso codice) + δόξα ἐν ὑψίστοις θεῷ καί.

Librum paucis descripserunt Hagiogr. Bollandiani, Catal. codd. graecor. Bibl. Vaticanae, p. 136, memoraverunt P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III* in *Revue des questions historiques* XLV (1889), p. 191, ubi saeculo XVI inique tribuitur, et L. Petit, loc. laud.

Integumentum corio fusco signato saeculo XVII compactum exhibet in libri dorso notam 1597 eodem tempore auro inpressam.

1598 (olim 1512). Saec. X (ff. 113-132 saec. XIII), membran. (ff. I-IV. 133-138 chart.), ff. IV. 138 (-31), linn. 25 (ff. 113-132 linn. 24-29).

Symeonis Metaphrastae sermones 24 de moribus, ex operibus s. Basilii Magni contexti: ¹ (ff. 1-10^v) sermo I, de virtute et vitio (P. G. 32, 1116-1133), cum doxol. edita longiore; ² (ff. 10^v-17^v) sermo II, de doctrina et admonitione (ib. 1133-1145); ³ (ff. 17^v-21) sermo III, de caritate (ib. 1148-1153); ⁴ (ff. 21-28) sermo IV, de eleemosyna (ib. 1153-1168), inc. *Τί θαυμάζεις*, in fine doxol. brevior quam in ed.; ⁵ (ff. 28-36) sermo V, de divitiis et paupertate (ib. 1168-1181); ⁶ (ff. 36-44) sermo VI, de avaritia (ib. 1181-1196), in fine doxol. brevior quam in ed.; ⁷ (ff. 44-54^v) sermo VII, de peccato (ib. 1196-1217); ⁸ (ff. 54^v-64^v) sermo VIII, de paenitentia (ib. 1217-1237); ⁹ (ff. 65-69) sermo IX, de oratione (ib. 1237-1245); ¹⁰ (ff. 69-75) sermo X, de ieiunio (ib. 1245-1256); ¹¹ (ff. 75^v-87) sermo XI, de morte (ib. 1256-1277); ¹² (ff. 87-92) sermo XII, de tristitia et animi deiectione (ib. 1277-1288) cum doxol. edita brevior; ¹³ (ff. 92-96^v) sermo XIII, de patientia et longanimitate (ib. 1288-1297); ¹⁴ (ff. 96^v-101) sermo XIV, de futuro iudicio (ib. 1297-1305); ¹⁵ (ff. 101-105^v) sermo XV, de imperio et potestate (ib. 1305-1316); ¹⁶ (ff. 105^v-112^v) sermo XVI, de ingluvie et ebrietate (ib. 1316-1328), in fine doxol. brevior edita; ¹⁷ (ff. 112^v-116) sermo XVII, de ira et odio (ib. 1328-1336), inde a *κατὰ τῶν λελυπηκότων* (ib. 1329 A 2) subplevit manus XIII saec.; ¹⁸ (ff. 116-119^v) sermo XVIII, de invidia et malevolentia (ib. 1336-1345); ¹⁹ (ff. 119^v-122^v) sermo XIX, de temperantia et incontinentia (ib. 1345-1353); ²⁰ (ff. 122^v-124^v) sermo XX, de humilitate et inani gloria (ib. 1353-1360); ²¹ (ff. 125-126^v) sermo XXI, de prospera et adversa fortuna (ib. 1360-1365); ²² (ff. 127-129) sermo XXII, de providentia (ib. 1365-1373); ²³ (ff. 129-130) sermo XXIII,

de anima (ib. 1373–1376); ²⁴ (ff. 130^v–132) sermo XXIV, de honore parentibus exhibendo etc. (ib. 1377–1381).

In marginibus unde singulae Basilii *chrēseis* excerptae sint ipsius librarii manu indicatur, lemmata vero animadversionesque obcurrunt a viro fere coaequali inserta, glossulas denique ff. 12^v sqq. inter lineas nescio quis iniecit idemque (ni fallor) f. 28^v lacunas non nullas in textu explevit.

Subest (f. 132^v) contentorum pinax, litt. rubris exaratus, cuius in fine animadversio, rubro pariter caractere + ὁ ἄξιος τῷ ὄντι λογοθέτης τοῦ δρόμου ὁ ἐν ἀγίοις ἐκεῖνος Συμεὼν ὁ μεταφραστὴς τοὺς προτεταγμένους καὶ λόγους συνέθετο συλλέξας ἀπὸ ἰδίων τοῦ μεγάλου Βασιλείου πάντων λόγων, τὰς προσφόρους χρήσεις.

F. I–II. 137–138, olim bifolia quattuor (i. e. quaternio) codicis XV saeculo descripti, fragmentum exhibent vitae s. Martiniani (BHG. 1177), a vv. οὔτε ἄλλης σπώρας ad vv. καὶ το ὕδωρ καὶ, non nullis tamen praesertim ob folii 138 partem infernam abreptam deficientibus (cf. P. Rabbow, *Die Legende des Martinian*, in *Wiener Studien* XVII [1895], pp. 284, 24–291, 26)*.

Fasciculos vel hodie non enumeratos 17 complectens (octavum folia 7 efficiunt, postremus est binio, celt. quaterniones) librarium duorum calamos prodit, ex quibus alter flavo pigmento satisque currenti calamo, litteris autem inclinatis (ff. 83^v–84 dum taxat litteris erectis) codicis partem antiquiorem exaravit, alter vero ff. 113–132, i. e. fasciculos 15–17, saeculo XIII subplevit. Adcedunt, custodiae in locum, chartae quattuor initio, in fine sex, praeter enim ff. I–II. 137–138 modo memorata sex alia sive in Graecorum phrontisterio Athanasiano (v. infra) sive in ipsa Bybliothea Vaticana libro adsuta sunt: quae notis hodie numeralibus III–IV. 133–136 distinguuntur. Chartae 113–132 titulos, ornamenta vel taeniolas initio sermonum obcurrentia, litteras maiores et maximas, lemmata denique marginibus adpicta rubro liquore delineata praebent, in codice vero saeculi X primi tantum sermonis titulo taeniola superinponitur coloris rubri, sed haec quoque saec. XIII adpicta esse videtur, cf. omnino fere similem f. 122^v. Officinarum chartarum insignia quae in foliis additis obcurrunt: ^a (ff. I. II. 137) incertum, an littera quaedam? ^b (ff. III. 134. 136) bucranium quod supereminet lunula et, nisi egregie fallor, pusillus tetrans. Librum ad oram praesertim externam udore tactum voraces insuper mures paullulum roserunt, τὸ καίμενον atque lemmata non nullibi evanescentia nescio quis atramento retractavit (cf. ff. 1. 4^v. 6^v ... 106. 110). Ff. III–IV^v. 133–134. 135–136^v scriptione carent.

F. IV^v summo nota codicis antiquior 1512 in recentiorem 1598 conrecta, inferius *Collegij Graecor(um)** nec non (m. <L. Allatii>) titulus *Symeonis Metaphrastę sermones de Virtutibus et Vitijs ex / Varijs D. Basilij operibus collecti*. Folii 2 in marg. superiore adnotationem fere omnino evanidam venenorum ope restituimus: 1400 del meo(e) de lugio

* Paginarum seriem nimirum turbatam serie arabica plumbo adscripta restituimus.

adj 10 adj sabadj (lege sabadi, ut lunedì, martedì etc.) / fo prexe le galie de Chandia i(n) Galipoli e adj / 4 auosto fosemo misi i(n) prexo(n) de Leuca et adj / 26 dece(m)-bre fosemo tratj de p(re)xo(n) 1401 adj (hic scriptura deficere videtur). F. 19 in ora sup. dextra, m. saec. XIV-XV, notatur *Ego* (sequuntur vv. non nulla quae curiose abrasa ne venenorum quidem adminiculo legere licuit). F. 132 in marg. summo atque in externo bis monogramma NMB, semel AMB (utrobique cruceula e litterarum nexu surgente) inseritur, an eiusdem viri saeculi XV a quo inferne excerptum philosophico-morale in dialogo relato, ut vid., nescio quo insertum (ἐὰν κακῶς τίς ζῇν [sic], ἀγαθὸν ἐκεῖνο .... ἀλλὰ κακὸν ἔφην ἐγὼ — οὐκοῦν εἰ κακόν τι ὑπάρχει αὐτῷ)? Ib. in pag. aversa eiusdemque manu e s. Gregorii Nysseni (tractatu quod non sint tres dii) ad Ablabium excerptum τὸ ἀπαράλακτον τῆς φύσεως — σχέσεως [μὴ] ἀπηργοῦσης (P. G. 45, 133 B 7-C 4). F. 134^v exercitationis causa discipulus forsitan conlegii Graecorum conscribillavit πρόσκειπέ μοι τὸν περὶ πάντα τὰ μαθήματα ἑλληνικὰ (sic) καὶ ῥωμαϊκὰ ἐξαιρέτως δὲ / περὶ τὴν ἱατρικὴν ἐπιστήμην μὴ ἀμαθῶς ἔχοντα Νικόλεων τὸν Φιρίνον (p. contr. ex v, an nomen fictum?) / σὸν καὶ ἐμὸν εὐνούστατον φίλον: culus modi formula, verbis tamen inmutatis, inferius ab ipso iteratur.

Librum obiter commemorat P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III*, in *Revue des questions historiques* XLV (1889), p. 191.

Tegumentum viridi membrana contextum exhibet in tabulis tesseras gentilicias Urbani VIII P. M. (in tab. ant.) et (in tab. post.) Francisci Barberini card. bybl. (1626-33), dorso autem saeculo XIX membrana ἰδιοχρώμῳ refecto scuta Pii IX P. M. et A. Mai card. bybl. (1853-54) impressa cernuntur.

1599. Saec. X, membran., mm. 285 × 200, ff. IV (chart.). 347 (+ 57^a, — 245), linn. 32 (ff. 1-87) et 30 (cett.).

¹ (ff. 1-114^v) apophthegmata Patrum (λογοὶ δε [?] περὶ βίου καὶ ἀσκήσεως τῶν μακαρίων ἀνδρῶν cod. *), quae inter 51 obcurrunt ab edd. (P. G. 65, 72-440) aliena, i. e. fere omnia in libro quoque Berol. Phil. 1624 servata (1 et 16 tantum exceptis, 17 vero post apophth. 144 Poemenis translato, cf. W. Bousset, *Apophthegmata. Studien z. Gesch. d. ältesten Mönchtums*, Tübingen 1923, pp. 106 sq. **) nec non alia pauca, quorum initia subiungimus: (f. 30) post apophth. 4 Evagrii aliud Εἶπεν πάλιν· ἀρχὴ σωτηρίας κτλ. (cf. *Συναγωγή των θεοφθογγων ρημάτων καὶ διδασκαλιων των αγίων καὶ θεοφορων πατερων ... συναθροισθαισα ... παρα Πανλου ... Ευεργετινου*, 3^a ed., I, Athenis 1900, p. 169), (f. 69^v) ante 1 Nistheroi apophth. *Ελεγον περὶ τοῦ ἀββᾶ Νισθερώων· ὅτι ἔμεινεν εἰς Ῥαῖθου κτλ., (f. 80^v) post 78 Poemenis apophth. Εἶπ. ὁ ἀββ. Ποιμὴν· ὅτι ὁ ἀββ. Παφνούτιος· μέγας ἦν· καὶ ἔφυγεν

* Inscriptio, utpote a recentiore viro atramento retractata, qua tenus primigeniae respondeat haud satis liquet, concicere tamen licet loco illius ἀνδρῶν olim legi πατέρων, ut in cod. Sinaitico 425 (448) (Benešević I, 233 sq.), de quo cf. pag. 241 not. *

** Animum, quaeso, adverte ultimum ἀπόφθεγμα a Boussetio indicatum, scil. οἱ ἐν κοινόβ. ὄντες, impressum exstare in P. G. 65, 425, sub num. 16 (est initium apophth. 4 Cronii).

κτλ., (f. 84^v) post 136 eiusdem apophth. Ὁ αὐτ. εἶπ. ὅτι ὁ Δαυὶδ ἔγραψε τῷ Ἰωὰβ κτλ. et Ὁ αὐτ. εἶπ. ὅτι ἔλεγεν ὁ Ἰωὰβ ἀνδρίζεσθε κτλ., (f. 85^v) post 143 eiusdem apophth. Εἶπ. ὁ ἀββ. Π. αὕτη ἡ φωνὴ βοᾷ κτλ. (est n. 10 conlectionis editae a Fr. Nau infra citandae) nec non Εἶπ. πάλιν τὸ κλαίειν ἐστὶν ἡ ὁδὸς κτλ. et post 144 apophth. Ἀδελφὸς ἡρώτ. τ. ἀββ. Π. λέγων ὅτι ζημῶ τὴν ψυχὴν μου κτλ. (latine in P. L. 73, 922 sq.), (f. 87) ante 168 eiusdem apophth. Εἶπ. πάλιν οὐ δύναται ἄνθρωπος κτλ. nec non Εἶπ. πάλιν τὸ μὴ προορᾶν ἡμᾶς πρᾶγμα κτλ. (Euergy. III, 85) et Εἶπ. πάλιν ἄνθρωπον εἰς ὃν, ἡ καρδιά σου κτλ., (f. 87^v) post 172 eiusdem apophth. Εἶπ. πάλιν εἰ μὴ Μωυσῆς τὰ πρόβατα, (f. 88 et 88^v) post 179 eiusdem apophth. Εἶπ. ὁ ἀββ. Π. διὰ τοῦτο ἐν τοσοῦτοις καμάτοις κτλ. (cf. Poim. 71) et Εἶπ. ὁ ἀββ. Π. δια τοὺς παῖδας τοῦ Σεμεὶ ὅτι ἡ ὕλη ἐστὶ κτλ., (f. 107) post 7 Sarae apophth. Εἶπ. πάλιν τοῖς ἀδελ. ἐγὼ μὲν εἰμὶ ἀνὴρ κτλ.

Omittuntur apophth. 10 Epiphani, 3-6 Iohannis Eunuci, 10 Nili et 14 Syncleticae (alia omissa subplentur in fine, cf. infra) nec non 5 Sarae (a verbis enim λέγ. αὐτοῖς ἡ ἀμμ. Σάρρα in fine apophth. 4, P. G. 65, 420 D 3, nescio quo errore transilitur ad illa ὅτι βάλλω τὸν πόδα initio apophth. 6, ib. 421 A 1) et 9-15 abbatis Or, invertitur ordo apophthegmatum 8-9 Isidori Pelusiotae, 178-179 Poemenis, 30-31 Sisois, 7-8 Sarae, 10-11 Syncleticae. Apophth. 1 Carionis praefigitur apophthegmatis Zachariae, 14 abbatis Pambo subfigitur apophthegmati Petri Dii, apophth. Hieracis iteratur paullo diversis verbis, post 135 Poemenis iteratur apophth. 119 usque ad vv. κτᾶται αὐτάς (ib. 353 A 8), 2 Orsisii iteratur in fine apophthegmatum abbatis Or (init. Εἶπ. ὁ ἀββ. Ὁρ τὸ ἀββᾶ Σισὴ νομίζω etc. ut in cod. Berol. laud., cf. Bousset p. 3). Dicta non nulla aliter incipiunt vel desinunt atque in ed. cit., nimirum: 3 Dioscori des. ut in duobus codd. Colbertinis (cf. P. G. 65, 161 sq., n. 12), 7 Eliae des. in vv. δι' ἡμᾶς ἐσταυρώθη (ib. 185 A 9), 8 Isidori in vv. τοῦ ἰδεῖν τινά (ib. 221 B 11), 4 Isidori presbyteri in vv. μᾶλλον κρεοφαγείτε (ib. 236 B 5), 31 Poemenis in vv. παρὰ μικρὸν δέ (ib. 329 C 13), 11 abbatis Pambo inc. ut in cod. Berol. saepius adlato (cf. Bousset, p. 2), 2 Spyridonis des. in vv. δέδωκεν αὐτὴν τῷ ἐπιζητοῦντι, 7 Syncleticae in vv. τῷ θανάτῳ οὐ παρέδωκεν με (P. G. 65, 424 B 7) et 9 in vv. ὑπομονὴ σου καταργεῖται (ib. 425 A 2).

Subduntur (ff. 114^v-115^v) τὰ λείποντα ἐκ τοῦ κατὰ στοιχείον, i. e. apophth. Τὰ περὶ τοῦ ἀββᾶ Νισθερώων ἀκούων ὁ ἀββᾶς Ποιμὴν κτλ. (cf. ib. 307 sq., n. 65), 2 Xoii, 2 Xanthiae, 2 Olympii, 2 Pauli Galatae, apophth. Εἶπ. ὁ ἀββ. Παῦλος ἀκολούθη τῷ Ἰησοῦ, 28-29 Sisois, verba senio-

rum, quae dicuntur, 15 et 11 (ed. Fr. Nau, *Histoires des solitaires égyptiens*, in *Revue de l'Orient chrétien* XII [1907], pp. 54 et 52).

² (ff. 116–308) verba seniorum (ἀποφθέγματα τῶν ἀγίων γερόντων cod.), i. e. conlectio quam ex parte tantum ed. Fr. Nau in *Revue de l'Orient chrétien* (vv. XII [1907], pp. 43–69, 171–189, 393–413; XIII [1908], pp. 47–66, 266–297; XIV [1909], pp. 357–379; XVII [1912], pp. 204–211, 294–301; XVIII [1913], pp. 137–146), saepe tamen alia immiscentur dicta: 1 (Nau) — 9. 12–14. 16–54. 56–123. apophth. Εἰπ. γέρ. ἄνθρωπος συνοικῶν μετὰ παιδίου κτλ. (sub nomine Carionis in *Ευεργ.* supra laud., II, pp. 275 sq.). 124–125. 131. 126. 132. 127–130. <capita IV περὶ ἀναχωρητῶν ἀγίων> (ed. F. Nau, *Les anachorètes et St. Paul de Thèbes*, in *Revue de l'Orient chrétien*, X [1905], pp. 409–414). Ἄλλος τις ἀναχωρητῆς πλαζόμενος ἐν τῇ ἐρήμῳ κτλ. (*Ευεργ.* III, 81). 133–143. περὶ ἐγκρατείας, i. e. nn. 144–148. 161. 149–154. 162 usque ad vv. καὶ ἥσθιον μηδὲν διακρινόμενοι (post quae vv. manus recentior in folii 145^v parte inf. c. 154 et initium c. 162 iteravit, tertia rursum c. 154, quarta vero haec subiunxit + καλοὶ μου φίλοι καὶ γνωστοὶ ἵνα τί οὐ θρηνεῖται· ἵνα τί οὐ πενθεῖται· τὸν ποτὲ ἀγαπητὸν καὶ φίλον καὶ ἀδελφὸν· νῦν δὲ ξένον καὶ θεοῦ καὶ πάντων ὑμῶν et + πᾶν γοῦν ἰδυτάτη ἢ βίβλος αὕτη γε ἔνει· ἀκριβίαν, καὶ νῦν, γνωστὸς ὑπάρχει ἐν ταῖς ψυχαῖς, ταῖς μοναζούσαις ἐκάστοτε· τὰς διδαχὰς ἐν αὐτῇ πρὸςτρέχοντες ἅπαντες; haec manus eadem mihi esse videtur atque illa quae in marg. externo folii 1 alia non nulla sine pretio conscribillavit). 155–160. 163–169, des. καὶ διδαχῆς τοῦ γέροντος· ἀπηλλάγη τοῦ πειρασμοῦ (tria ultima vv. subpleta in marg.). 170, inc. Ἄλλος μοναχὸς μαθητῆς μεγάλου γέροντος ἐπολεμήθη εἰς πορνείαν (vv. usque ad εἰς subpleta in marg.). 171–215. περὶ διακρίσεως, i. e. nn. 216–251. 253. ὅτι φυλάττεσθαι χρὴ το μηδένα κρίνειν, i. e. nn. 254–255. περὶ τοῦ μηδὲν εἰς ἐπίδειξιν ποιεῖν· καὶ πλεονεξίαν ἀποστρέφασθαι, i. e. nn. 256–263. περὶ τοῦ δεῖν αἰεὶ νήφειν, i. e. nn. 264–280. ὅτι χρὴ ἐλεεῖν καὶ φιλοξενεῖν· ἐν ἰλαρότητι, i. e. nn. 281–291. 293–297. περὶ ταπεινοφροσύνης, i. e. nn. 298 (des. εὐθὺς ἀφῆκεν αὐτόν, ex conrect.) — 303. 305–320 (308 ed. in *Patr. Orient.* VIII, 169). Εἰπ. γέρ.· ἐὰν εἴπῃς τινὶ· συγχώρησόν μοι κτλ. (*Ευεργ.* I, 173 col. sin., linn. 7–6 a. i.). 321–334. περὶ ἀνεξικακίας, i. e. nn. 335–343. περὶ ἀγάπης, i. e. nn. 344–348. Ὁ Μακάριος ὁ δοῦλος τοῦ θεοῦ παραγενόμενος ποτὲ πρὸς τινα ἀναχωρητὴν κτλ. (est apophth. 8 Macarii iam supra relatum, cf. P. G. 65, 265–268). 349–358. περὶ διορατικῶν, i. e. nn. 359–374. 376–383. 385–389, abrump. in vv. διακείσθαι ὡς τὸ αὐτὸ (*Revue de l'Orient chrétien* XVIII [1913], p. 143 lin. 2 a. i.) ob lacunam post f. 185.

Quae sequuntur ἀποφθέγματα (ff. 186-272^v) eadem fere sunt atque in cod. Berol. Phil. 1624, ff. 166 sqq. adservata (cf. Bousset, op. cit., pp. 110-120), sed haec potissimum notanda sunt*: apophth. <1-5> Bousseti propter lacunam nuper memoratam desiderantur, <6> inc. mut. ἐμπροσθεν αὐτοῦ, καὶ οὐ βλέπει αὐτὰς, ἀλλ' εἰς τὰ τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἀδολεσχεῖ (cf. *Ευεργ.* III, 14 col. dext., linn. 22-20 a. i.); narratio de Paphnutio e Socratis historia eccl. deprompta (cf. Berol. cit., f. 169^c) propter aliam lacunam post f. 188 hiantem abrump. in vv. ὄντες ἡγάγοντο (P. G. 67, 104 A 1) eademque de causa Bousseti apophth. <21-37> effluxerunt, <38> inc. mut. αὐτοῦ· ὁρᾷ τοὺς δαίμονας κύκλῳ αὐτοῦ ὡς Αἰθιώπας (cf. *Ευεργ.* II, 260 col. sin., linn. 16-17); inter <102 et 103> (i. e. post cap. <περὶ τῶν δώδεκα ἀναχωρητῶν>, cf. Berol. laud. f. 185) inseruntur (ff. 203-206) narrationes duae de abbate Macario politico, quarum prior inc. Τοῦ βασιλέως τῶν αἰώνων πλουσίως χαρίζομένου... καὶ δὴ πρὸς τὴν βαθυτάτην ὁδεύων ἔρημον (cf. *Ευεργ.* III, 23 col. dext., lin. 2 a. i. — 24 col. dext., lin. 3 a. i.), altera vero Εὐχομένου ποτὲ τοῦ ἀββᾶ Μακαρίου ἐν τῷ κελλίῳ αὐτοῦ κτλ. (latine in P. L. 73, 1013-14, sub num. 17), deinde una de Antonio Magno (latine ib. 785, sub num. 130) ac postremo alia de Macario (P. G. 34, 209 n. 2); apophth. <256> (ἐ. ἔχης ἀγάπης μ. παιδίου, cod. Berol. f. 215^b) omittitur; post <280>, i. e. post narrationem 1 de Daniele Scetiota (cf. ib. f. 218^b) aliae 8 de eodem exscribuntur (ff. 239^v-254^v), scil. nn. 3 (ed. L. Clugnet, *Vie et récits de l'abbé Daniel*, in *Revue de l'Orient chrétien* V [1900], pp. 60-62; βίος τοῦ ἀββᾶ Δανιὴλ τοῦ σκητιώτου cod.). 4 (τ. αὐτ. περὶ τοῦ μακαρίου συναδελφοῦ τοῦ ἀπὸ ὁμμάτων). 5 A (περὶ ἀγίας τινὸς καὶ σώφρονος κόρης), quem excipit, nulla distinctione facta, 6. 2 B. 10 A (περὶ ἀργυροπράτου τινὸς καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, des. ut in redact. B). 7. 9 (ed. laud., pp. [254]-261; περὶ τοῦ λατόμου cod.); apophth. <292>, de sene nimirum latronum pedes lavante (cod. Berol. laud., f. 222^c) rectius post 289 conlocatur, <306> vero (*Ein Greis in der Wüste* etc., ib. f. 224^d) omittitur; post <310> apophthegmata Ἡρωτήθη γέρ.· καλὸν ἐστὶ μεσάσαι (*Ευεργ.* IV, 140) et Ἡρωτήθη γέρων· πῶς δύναται ἄνθρωπος οἰκῆσαι

* Animum insuper adverte folio 168^c libri Berolin. obcurrens ἀπόφθεγμα (*Der entdeckte Heilige* etc.) in Patr. Orient. VIII, pp. 178 sq. inpressum exstare, cap. περὶ ταπεινοφροσύνης (cf. Berol. laud., f. 184^b) in codice nostro (ff. 199^v-200) s. Gregorio Nazianzeno * tribui (cf. I. Sajdak, Hist. crit. schollastar. et commentator. Gregorii Nazianz., I [Meletemata patristica I], Cracoviae 1914, p. 243), illud περὶ τῶν β' ἀναχωρητῶν graece in P. L. 73, 1062-64 legi, aliud 'τὸ ὄνομα ἐ. τὸ σῶζον, ἢ τὸ ἔργον;' Antonium Amante iam dudum graece edidisse, cf. *Didaskaleion* I [1912], pp. 524-26 (quae omnia Boussetium forte fugerunt), caput denique quod inc. Ἦν τις ἀναχωρητῆς ἐν τῇ ἐρήμῳ βοσκόμενος μετὰ τῶν βουβάλλων (f. 213^v) numero 62 ap. Nau + Amante, op. cit., p. 538 respondere.

κατὰ μόνας (ib. I, 156) a cod. Berolinensi, ut videtur, aliena iniiciuntur; <315-326> (cod. Berol. laud., ff. 229^a-233^c) post <327-331> (*Altes Testament für den Teufel erträglich*, ib. f. 237^a) reponuntur, omissis tamen <320> (*Ein Sklave, der Mönch wird* etc.) et <322>, <332-336> desunt.

Adcedunt aliae historiae vel apophthegmata, quorum initia subiungere, utpote a codice Berolinensi iam saepius adlato exsulantium atque ex parte, ut videtur, graece saltem vel latine ineditorum, non ab re videtur: (f. 272^v) ¹ Ἀδελφὸς ἔμενεν ἐν κοινοβίῳ ὑποτασσόμενος (cf. Bousset, op. cit., p. 11 n. 2), ² Ἀδ. ἡρώτ. γέροντα λέγ.· διατί ἐπιτελῶν τὰς μικράς μου λειτουργίας, ³ Γέρ. τίς σκητιώτης· ἔμεινεν εἰς τὸ ὄρος τοῦ Παησίου (Εὐεργ. IV, 4), ⁴ Ἀδ. τις ἀπῆλθεν ἀγοράσαι λινάρια, ⁵ Ἡρωτήθη γέρ.· τί ἐστὶν ἡ ζωὴ τοῦ μοναχοῦ (ib. II, 319), ⁶ Ἐλεγε γέρ.· ὅτι οἱ πατερες τῇ ἀποτομία («congr.» in ἀποτολ-!) (ib. I, 168), ⁷ Εἶπ. ὁ ἀββ. Ὑπερέχιος· ἡμέραν τὴν νύκτα (latine in P. L. 73, 862 sq., sub num. 17), ⁸ Εἶπ. πάλιν· ξηρὸν ὑπο νηστείας σῶμα, ⁹ Εἶπ. γέρ.· τὸν τῆς γαστριμαργίας δαίμονα, ¹⁰ Εἶπ. ὁ ἀββ. Ὑπερέχιος· ὕμνος πνευματικὸς (P. G. 79, 1488 A 1-5), ¹¹ Εἶπ. πάλ.· δέον ἐστὶν ὑμᾶς· προ τῶν πειρασμῶν (latine in P. L. 73, 897, sub num. 21), ¹² Εἶπ. ὁ ἀββ. Ποιμὴν· πάντως ὁ ἐπιδικαζόμενος, ¹³ Ἐλεγον περὶ τῶν Σκητιωτῶν· ὅτι ἡ (intell. εἰ) κατελάμβανέ τις (Εὐεργ. III, 72), ¹⁴ Εἶπ. γέρ.· τὸ ἀνθρωπινὸν φρόνημα, ¹⁵ Ἐλ. γέρ.· περὶ τοῦ Μωϋσῆ, ὅτι ὅτε ἐπάταξε, ¹⁶ Ἐλ. γέρ.· περὶ τοῦ ῥητοῦ τ. ἐν τῷ ψαλμῷ· καὶ θήσομαι ἐν θαλάσσει, ¹⁷ Εἶπέν τις τῶν πατέρων· τὸ καθαρὸν ζῶον, ¹⁸ Εἶπ. γέρ.· ὅτι ἐὰν ῥῆμα ἀνέλθῃ ἐπὶ καρδίαν ἀδελφοῦ, (f. 275) ¹⁹ Εἶπ. ὁ ἀββ. Ποιμὴν· ὅτι ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος (latine in P. L. 73, 936, sub num. 24), ²⁰ Εἶπ. ὁ ἀββ. Ὑπερέχιος· ἡ ἐνθύμησίς σου (P. G. 65, 429-32, sub num. ζ'), ²¹ Εἶπ. πάλ.· ζωὴ μοναχοῦ κατα μίμησιν (P. G. 79, 1476 C 5-6), ²² Εἶπ. γέρ.· σπουδασὸν ἐπιμελῶς μὴ ἀμαρτάνειν, ²³ Ἐλεγε γέρ.· ὅτι οὐ δεῖ μεριμνᾶν οὐδέν· εἰ μὴ τὸν φόβον τοῦ θεοῦ, ²⁴ c. 267 conlectionis a Fr. Nau editae, ²⁵ Εἶπ. γέρ.· ἀπο μικροῦ ἕως μεγάλου (Εὐεργ. III, 86), ²⁶ Εἶπ. γέρ.· ἀδελφοὶ· νήψωμεν, ²⁷ Ἦλθεν ποτὲ ἀδ. οἰκῶν εἰς τὰ κελλία, ²⁸ Τίς ποτε ἀνασεύστης ὁδεύων, ²⁹ Εἶπ. γέρ.· ἡ γῆ ἐν ἣ ἐνετείλατο κύριος (Εὐεργ. I, 171), ³⁰⁻³² cc. 303-305 ap. Nau, ³⁰ Εἶπ. γέρ.· οὐδέποτε τὴν τάξιν, ³⁴ Ἀδ. ἡρ. τὸν ἀββ. Ποιμένα· διὰ τὰ πάθη τὰ σωματικά, ³⁵ Εἶπ. ὁ ἀββ. Παλλάδιος· δεῖ τὴν κατὰ θεὸν ἀσκουμένην ψυχὴν (Εὐεργ. I, 60), ³⁶ Εἶπ. γέρ.· ἐὰν ἴδῃς ἀδελφὸν ἀμαρτήσαντα, ³⁷ Εἶπ. ὁ ἀββ. Εὐάγριος· ὅτ' ἂν ἀθνηύς, ³⁸ Εἶπ. πάλ. ὅταν λογισμὸς ἐπίστῃ, ³⁹ Εἶπ. γέρ.· ἀδελφοὶ· ἀρχὴν τῶν μαθητῶν, ⁴⁰ Εἶπ. ὁ ἀββ. Ὑπερέχιος· δένδρον ζωῆς (P. G. 79, 1476 A 4-5), ⁴¹ Εἶπ. γέρ.· θέλω διδαχθῆναι ἢ διδάξαι, ⁴² Εἶπ. πάλιν μὴ δίδασκε προ καιροῦ (hoc apophth. et praecedens in unum coacta latineque versa

leges in P. L. 73, 967, sub num. 81, alterum graece in *Ενεργ.* IV, 129),
⁴³ Εἶπ. ὁ μακάριος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος· καθεζομένου σου εἰς ἀνάγνωσιν,
⁴⁴ Εἶπ. ὁ ἀββ. Μωϋσῆς· ὁ ἔχων ἔγγιστα αὐτοῦ τὸν Ἰησοῦν (*Ενεργ.* IV, 25),
⁴⁵ Εἶπ. πάλ· ἀδύνατον κτήσασθαι τιὰ τὸν Ἰησοῦν (*ib.*), ⁴⁶ Ἀδ. ἡρώτ. τί
 ἐστὶν ἡ γεωργία τῆς ψυχῆς, ⁴⁷ Ἀδ. ἡρώτ.· τί ἐστὶν ἡ προκοπὴ τοῦ ἀνθρώπου,
⁴⁸ Ἡρωτήθη γέρ.· πῶς κτάται ἡ ψυχὴ ταπεινῶσιν, ⁴⁹ Εἶπ. γέρ.· ὅτι ὁ ἁμαρ-
 τήσας τῷ θεῷ, ⁵⁰ Ἐλεγον περὶ τ. ἀββᾶ Λογγίνου· ὅτι διεβλήθη αὐτῷ,
⁵¹ Ἐλεγον πάλ. περὶ αὐτοῦ· ὅτι τίς ποτε ναύκληρος, ⁵² Πάλιν καθεζόμενος ἐν
 τῷ κελλίῳ αὐτοῦ· πατερῶν παραβαλλόντων, ⁵³ Εἶπ. γέρ.· ὥσπερ ὁ νεκρὸς
 οὐκ εσθίει (*Ενεργ.* I, 170), ⁵⁴ Εἶπ. ὁ ἀββ. Ποιμὴν· ποιήσον τὴν δύναμιν
 σου, ⁵⁵ Μοναχοὶ τινες ἐξελθόντες ἐκ τῶν κελλίων αὐτῶν κτλ. ⁵⁶ (ff. 278v-280v)
 περὶ τοῦ πῶς δεῖ καθίσσαι ἐν τῷ κελλίῳ· καὶ περὶ θεωρίας κατ
 ἐρώτησιν· καὶ ἀποκρισιν, inc. Ἡρώτ. ἀδ. γέροντα· τί δεῖ ἀσκεῖν ἐν τ.
 κελλίῳ, des. καὶ καταλαλιᾶς ἀπέχεσθαι (cf. *Ενεργ.* IV, 24 col. dext.,
 linn. 19-26 + 92 col. dext. lin. 9 a. i. — 94 col. dext., lin. 18 + 46 col.
 dext., linn. 19-35). ⁵⁷ Δηγήσατό τις γέρον· περὶ τινος ἐπισκόπου ἵνα μάλιστα
 καὶ ἐξ ἐκείνου (latine in P. L. 73, 998-1000), ⁵⁸ Εἶπ. ὁ ἀββ. Ἡσαΐας διὰ
 τὴν ταπεινοφροσύνην· ὅτι γλῶσσαν (P. G. 88, 1005 D 7-1008 A 9 et *Ενεργ.* I,
 176), ⁵⁹ Εἶπ. ὁ ἀββ. Μάξιμος (confessor scil.)· ὥσπερ φησὶν ὁ κασίτη-
 ρος (*Ενεργ.* I, 15 col. dext., linn. 14-18, et cf. P. G. 90, 525 C 2-7), ⁶⁰ Εἶπ.
 γέρ. μνημονεύσωμεν· τοῦ μὴ ἔχοντος ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνει, ⁶¹⁻⁶² ex <Ιο-
 hannis Moschi Prato spirituali cc. CXV> (P. G. 87³, 2980 [quarta admon.
 omitt. in cod.], cf. quoque P. G. 65, 233 A 12-B 8) et CLVI (P. G. 87³,
 3024 sq.), ⁶³ Εἶπ. γέρ.· πολλοὶ τῶν μοναχῶν ἐσκόρπισαν χρήματα (*Ενεργ.* II,
 209), ⁶⁴ Ἀδ. ἡρώτ. γέροντα λέγ.· πᾶτερ εἰπέ μοι τί ἀγαθόν, ⁶⁵ Ὁ αὐτὸς
 εἶπ. ὅτι ὀφείλει ὁ διδάσκων ἐτέρους (*Ενεργ.* IV, 129 sq.), ⁶⁶ Ἀδ. ἡρώτ. γέροντα
 λέγ.· πῶς οἱ ἐν τῷ κόσμῳ βιωτικοὶ (cf. *Ενεργ.* I, 110), ⁶⁷ Ὁ ἀββᾶς Εἰρη-
 ναῖος· εἶπ. πρὸς τ. ἀδελφοὺς· ἀγωνισώμεθα, (f. 285) ⁶⁸ Ἀδ. ἡρώτ. τ. ἀββ.
 Σιλουανὸν λέγ.· τί ποιήσω (ed. F. Nau, *Patrol. Orient.* VIII, 180), ⁶⁹ Ἦλθεν
 πρὸς τ. ἀββ. Παλλάδιον ὁ ἄρχων· θέλων θεάσασθαι, ⁷⁰ Ἀδ. ἡρώτ. τ. ἀββ.
 Μακάριον· πατερ· τί ἐστὶ τὸ καρτερεῖν, ⁷¹ Ὁ ἀββ. Ἀπολλῶς ὁ μαθητὴς τ.
 ἀββ. Σισὴ δηγήσατο ἡμ. λέγ.· ὅτι ἐν ἀρχῇ, ⁷² Ἀδ. ἡρώτ. τιὰ τ. πατερῶν
 περὶ τ. λογισμοῦ τῆς βλασφ.μίας λέγ.· θλίβεται (*Ενεργ.* III, 82 sq.), ⁷³ Εἶπ.
 γέρ.· ὥσπερ τις ἀποθανὼν ἐν πόλει (*ib.* I, 85), ⁷⁴ Ὁ αὐτὸς εἶπ.· μοναχὸς
 μετὰ τ. ἀποτάξασθαι, ⁷⁵ Εἶπ. πάλ.· ὥσπερ κρέας (cf. *ib.*), ⁷⁶ Ἀδ. ἡρώτ.
 γέροντα λέγων· τί αἰνίττεται, (f. 290) ⁷⁷ Εἶπ. γέρ.· χρὴ φυγεῖν ἀπο πάντων
 τῶν ἐργαζομένων τὴν ἀνομίαν (*ib.*), ⁷⁸ Εἶπ. πάλ. ὁ γέρ.· κρείσσον οἰκεῖν
 (*ib.*, 90). ⁷⁹ Ὁ αὐτὸς εἶπ. οὐ συμφέρει μετὰ παρανομούντων (*ib.* 85 sq.),

⁸⁰ Εἶπ. γέρ. οὐδὲν πτωχότερον διανοίας (ib. IV, 127 sq.), ⁸¹ Εἶπ. πάλ. ὅτι προσήκει τῷ μοναχῷ· μη περι δένδρων, ⁸² Διηγῆσατο ἡμ. ὁ ἀββ. Θεωνᾶς· περὶ τ. ἀββ. Μαρκέλλου (ed. Fr. Nau in *Revue de l'Orient chrétien* VII [1902], pp. 613 sq.), ⁸³ Ἀδ. ἡρώτ. τ. ἀββ. Παλλάδιον λέγ.· πατερ εἶπέ μοι τί ποιήσω (Ευεργ. II, 254), ⁸⁴ Ἀδ. ἡρώτ. γέροντα λέγ.· τί ποιήσω ἀββᾶ ὅτι ὅτ ἂν ἴδω τινὰ ἀμαρτάνοντα, ⁸⁵ Εἶπ. γέρ. μικρὸν ἀψίνθιον (Ευεργ. II, 260), ⁸⁶ <ex Iohannis Moschi Prato spirituali c. CLXXXVII>, des. καὶ τὴν στενοχωρίαν (P. G. 87, 3, 3064 sq.), ⁸⁷ Ἀδ. ἡρώτ. γέροντα λέγ.· πάτερ πῶς τινὲς βλέπουσιν ἀποκαλύψεις (cf. c. 332 conlectionis a Fr. Nau editae, quod tamen multo brevius est), ⁸⁸ Διηγῆσατο ἡμ. ὁ ἀββ. Μηνᾶς· ὥσῃ κατημένον μου ποτὲ ἐν τῷ κελλίῳ μου, ⁸⁹ Ἀδ. ἡρώτ. τ. ἀββ. Σισόην λέγ.· τί ποιήσω πῶς σωθῶ, ⁹⁰ Ὁ αὐτὸς εἶπ.· εἰσὶ τινὲς ἐν ἀμελείᾳ, ⁹¹⁻⁹² (ff. 295-297) <ex Iohannis Moschi Prato spirituali cap. ined.> (inc. Παρεβάλομεν ἐγὼ καὶ ὁ σοφιστὴς· Σωφρόνιος· τῷ ἀββᾶ Ἰωσήφ· εἰς τὸ ἑνατον· ὁ δὲ γέρων ἀσμένως, des. κηδεῦσαι· τοιοῦτον ἅγιον) et c. CLXIV (P. G. 87, 3, 3032), ⁹³ Διηγῆσατό τις τ. πατέρ.· ὅτι ἐν Θεσσαλονίκῃ· ὑπῆρχεν ἀσκητήριον (i. e. ex Iohannis Moschi Prato spirituali cap. 4 ed. a Theodoro Nissen, *Unbekannte Erzählungen aus dem Pratum spirituale*, in *Byzant. Zeitschr.* XXXVIII [1938], pp. 357 sq., sed cf. quoque Ευεργ. I, 13 col. dext., lin. 17 a. i. — 14 col. sin., lin. 6, cuius recensio Nissenium, ut videtur, fugit), ⁹⁴ Ὁ μακάριος Σέριδος ἔχων κοινόβιον εἰς Θαναθὰ (ed. Fr. Nau in *Patrol. Orient.* VIII, 176 sq.), ⁹⁵ Ἐλεγέ τις τ. πατέρ. δια τὴν ταπεινοφροσύνην παραβολήν· ὅτι αἱ κέδροι (cf. Fr. Nau, *Vie et récits d'anachorètes*, in *Revue de l'Orient chrétien* VIII [1903], p. 96 n° 11), ⁹⁶ Εἶπ. πάλ. οἱ ἅγιοι οἱ ἔχοντες τ. Χριστὸν, ⁹⁷ Εἶπ. γέρ.· γνῶθι τῇ πείρᾳ, ⁹⁸ Εἶπ. πάλ. μὴ θαυμάσης εἰ ἄνθρωπος ὢν, ⁹⁹ Εἶπ. πάλ. ὁ γέρ. οὐδὲν οὕτω προσάγει τῷ θεῷ, ¹⁰⁰ Ὁ ἀββ. Παμβῶ, ἀπέστειλε τ. μαθητὴν αὐτοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ (cf. Fr. Nau, ib., p. 98 n° 26), (f. 300) ¹⁰¹ Εἶπ. ὁ ἀββ. Ἀντώνιος· οὐδέποτε ἔστιν ἄνθρωπος καλὸς, ¹⁰² Εἶπ. πάλιν· ὁ ἀδικούμενος ἐκουσίως, ¹⁰³ <de expugnatione Hierusalem> Ἐν τῇ λαύρᾳ τῆς Ἐπταστόμου· ὡς ἀπὸ σταδίων δεκαπέντε τῆς λαύρας τ. ἀγ. πρ. ἡμ. Σάβα (ed. e codice Sinaitico infra laud. N. Marr, *Антиохт Стратуэгт. Пльменіе Іерусалима Персани* etc., in *Тексты и разысканія по армяно-грузинской филологіи*, кн. IX, Petropoli 1909, pp. 42-44; animum, sodes, animadvertite ibid. relatum ἀπόφθεγμα Moysis Καθημένων ποτὲ ἀδελφῶν ἐπτὰ κτλ. iam bis impressum obcurrere, i. e. in P. G. 65, 285 n. ι' et in Ευεργ., ed. laud., III, 56, quod Marrium fugisse videtur), ¹⁰⁴ <Anastásii monachi narratio XVII> (ed. Fr. Nau, *Le texte grec des récits du moine Anastase*, in *ephem. Oriens christianus*, II [1902], pp. 69 sq.), ¹⁰⁵ (ff. 301v-303) Theophili archiep.

Alexandrini (?) *περὶ τῆς ἁγίας ἀναφορᾶς*, inc. Ἔλεγον περὶ τινος ἀδελφοῦ ὅτι γενομένης συνάξεως ἐν καιρῷ κυριακῆς ἀνέστη κατὰ τὸ ἔθος (ed. ut anonymi Nau, in ephem. Oriens christianus, III [1903], pp. 75–77, initium dum taxat e cod. Petrop. 381 — ubi Theophilo pariter tribuitur — phototypice edd. G. Cereteli et S. Sobolevski, *Exempla codicum graecor. etc.* II, Mosquae 1913, tab. VIII), * ¹⁰⁶ *περὶ Εὐλογίου*, i. e. apophth. Δηγήσαντο ἡμ. οἱ μαθηταὶ τ. ἀββ. Εὐλογίου ὅτι ὅτε ἀπέστειλεν ἡμᾶς (Εὐεργ. I, 81 sq.), ¹⁰⁷ <Anastasio monachi narratio XXVII> (Nau, in ephem. Oriens christianus II [1902], p. 76), ¹⁰⁸ Ἡσαΐου, i. e. apophth. Δηγήσατο ἡμ. ὁ ἀββ. Ἡσαΐας, ὅτι καθεζομένου μου ποτὲ πλησίον τ. ἀββ. Μακαρίου... εἶπε ἡμῖν πατερ πῶς σωθῶμεν, edito (Εὐεργ. I, 83 sq.) multo amplius. Subest interrogatio ποίας ἀρετὰς κτησάμενος ἄνθρωπος δύναται σωθῆναι, inc. Τέσσαρες εἰσὶν ἀρεταὶ προκείμεναι τῷ ἄνθρωπῳ, des. πασῶν τῶν ἀρετῶν κυριεύει (nihil videtur commune habere cum κεφαλαίοις de virtutibus s. Nilo in cod. Nanian. CLX tributis [cf. Mingarelli 361 nec non Fabr.-Harles X, 13] idemque initium exhibitibus).

* *Iohannis Cassiani* ¹ ad Castorem (ff. 309–319^v) ep. I, *περὶ διατυπώσεως καὶ κανόνων τῶν κατὰ τὴν Αἴγυπτον καὶ ἀνατολὴν κοινοβίων καὶ τῆς τούτων διαγωγῆς* cod. (P. G. 28, 849–872) et (ff. 319^v–336) ep. II sive de octo <malitiae> cogitationibus (ib. 872–905, lacunam quae obcurrit col. 897 integravit K. I. Dyobouniotes e cod. 573 Meteor. in *Εκκλ. Φαροι* XI [1913], pp. 242 sq.); ² (ff. 336–347^v) ad Leontium <hegumenum> de sanctis Patribus in Scete degentibus, def. mut. in νν. [καθ]ὼς καὶ δια τοῦ προφήτου (ed. Dyobouniotes, ib., pp. 57–65 et 161–168 lin. 8).

Passim obcurrunt in marginibus textus subplementa ab ipso librario exarata (ff. 11. 46^v. 59^v etc.).

Folio 308^v vacuo relicto manus duae recentiores non nulla inscripserunt, nempe a) formulam quandam epistolarem, ut dicunt, b) interrogationem de re theologica, inc. Ὁ κύριος μόνος ἀπόκρι(σις) τι φῆς ἄνθρωπε φῶσει ὅτι μόνος πάντων κτλ.

A tribus librariis exaratus, quorum a ff. 1–95^v, b ff. 96–145^v. 148–159^v (uterque litteris inclinatis), c erectis cetera descripsit (omnes subflavo usu pigmento), fasciculos complectitur 45 in angulo sup. ext. primae singulorum paginae graece subputatos (cf. notam β f. 88, ις f. 120, ceterae ob codicem non mediocriter superne demarginatum ad unam effluxisse videntur): qui fasciculi sunt omnes quaterniones (exceptis 40, ternione, et 19, bifolio), vicensimi quinti tamen folia quattuor (3–5, nimirum, et 8), novissimi

* «Liber» Petropol. uno folio constat, quod tunc temporis archimandrita Porphyrius (Uspenskij) e cod. Sinaitico 425 (448) decerpit: qui codex, a. 1004 exaratus, nostro omnino congruere videtur.

autem, cuius in fronte nescio quis recentior notavit τετραδ(ι)α με', septem dum taxat ad huc servantur. Nullum verbum, littera nulla rubro exaratur colore, nisi quod manus a librarii diversa inscriptiones aliquot cinnabari retractavit (cf. ff. 182^v, 197^v, 199^v, 239^v ... 242^v) eademque fortasse litteram initialem (ni fallor unicam) f. 116^v minio pariter adpinxit. Folia complura umore foedata, praesertim initio atque in fine (cf. quoque ex. gr. ff. 50^v-52, 56^v-57, 117 etc.).

Ff. II-III libri pinacem imperfectum exhibent, m. saec. XVI, quo in apophthegmata Patrum κατὰ στοιχείον dum taxat recensentur, id est codicis pars quae ff. 1-114^v complectitur (f. I officinae chartariae signum obcurrit, chirotheca sc. in qua litterae CM cuique flos 5 folior. superinponitur, f. II id. id., sed cum litt. TM). F. IV superne inscriptionem rudissimo caractere descriptam aegre legimus: + 1591 δικαίβρις· 21 τριτη εξ μαιρα / τετραδι στες 22 · κβ στες 5 opes / της νικτας εκίμηθη · δουλυ του θεου / Σιμουνητα του Βαρθολομαιο Μα/τζήνο (i. e. 'Mazzini', qua de gente, e Liguria orta atque in insula Chio commorante, cf. G. I. Zolotan, Ιστορια της Χίου, I, 2, Athenis 1923, pp. 558 et 594; an liber quoque 1599, aequae ac proximus 1604, ab ipso L. Allatio Romam delatus est?) · συμβία [,] του μακαριτου μισε / Μαρι Περουζο · θυγατερα κυριου ο θεου / να της δόσι τον παραδησον. F. IV^v summo libri nota 1599 atque contentorum indiculus (Facta et dicta sanctorum Patrum(m). / Ioannis Cassiani de Coenobiis Aegyptiacis et alia), utrumque manu (Leonis Allatii). Folii 116 in marg. inf. + ο αμαρτόλος Θεοδόσιος.

Codicem nescio an alii memoraverint praeter supra laudatum Sajdak, loc. cit., qui saec. XI-XII perperam eum adsignat.

Integumenti tabulae, viridi contextae membrana ligaminumque reliquias tantum modo retinentes, arma praebent Urbani VIII P. M. (in tab. ant.) et (in tab. post.) Francisci Barberini card. bybl. (1626-1633), dorso autem ιδιοχρώμωι membrana reflecto tesserae gentilitiae Pii IX P. M. et A. Mai card. bybl. (1853-54) impressae cernuntur.

1600. Saec. XII, membran., mm. 239 × 185, ff. I. 178, linn. uti plurimum 29.

1 (ff. 1-6) synhodieon in dominica orthodoxiae Michaheli Caerulario* tributum, ab ed. (P. G. 120, 724-36) in anathematismorum ordine discrepans: de cuius historia vicibusque cf. A. Michel, *Humbert u. Kerullarius II* [Quellen u. Forsch. ... hrsgg. v. d. Görres-Gesells. XXIII], Paderborn 1930, pp. 1-21. F. 1 summo notatur ο δ(ι)άκονος σοφία, ad initium vero lectionis ο δ(ι)άκονος πρόσχωμεν, utrumque litt. rubris.

2 s. Iohannis Climacis 1 Paradisi scalae (ff. 12^v-17^v) gradus I (P. G. 88, [632]-44), (ff. 17^v-19) gradus II, (ff. 19^v-21^v) gradus III, addito (f. 22-22^v) tractatu de insomniis (ib. 669-72), (ff. 22^v-42) gradus IV, (ff. 42-49) gradus V, (ff. 49-51) gradus VI, (ff. 51^v-57^v) gradus VII, (ff. 57^v-60^v) gradus VIII, (ff. 60^v-61^v) gradus IX, (ff. 61^v-63) gradus X, (ff. 63-64) gradus XI, (ff. 64-65) gradus XII, (ff. 65-66) gradus XIII, (ff. 66-69^v) gradus XIV, cuius in fine subicitur (ff. 69^v-70^v)

<prohoemium sermonis de corporibus> (ib. 880 B 15–C 10), (ff. 70–79^v) gradus XV, (ff. 79^v–80) gradus XVI, (ff. 80–81) gradus XVII [ιζ', in ras. atque manu poster.], (ff. 81–82^v) gradus XVIII [ιζ'], (ff. 82^v–83^v) gradus XIX, (ff. 83^v–85) gradus XX, add. in fine vv. Εἰ μὲν ἐν κοινοβίοις — θυγάτηρ δειλία, initium scil. subsequentis λόγου, (f. 85–85^v) gradus XXI, inc. Δειλία ἐστὶν νηπιῶδες ἦθος (ib. 945 B 6), (ff. 85^v–89) gradus XXII, om. in fine vv. Ὁ τῆς νόσου ταύτης ἐκτὸς κτλ. (ib. 957 A 1–2), (ff. 89–91^v) gradus XXIII [κβ'], cui subicitur (ff. 91^v–93) caput de inexplicabilibus blasphemiae cogitatione (ib. 976–80), om. in fine sententia Νίκην τοῦ παθους κτλ. (ib. 980 B 7–8) [numeri nota, ut supra, erasa], (ff. 93^v–95) gradus XXIV [κγ'], (ff. 95–101^v) gradus XXV, (ff. 101^v–111^v) gradus XXVI [κε'], des. τοῦ σώματος καὶ εἰκότος (ib. 1036 C. 8), additis (ff. 111^v–118^v) cap. de discreta discretione (ib. 1056–1076 A 6) [κς'] nec non (ff. 118^v–121) graduum superiorum brevi et per summas enumeratione (ib. 1084–1092), (ff. 121^v–123^v) gradus XXVII, cui subicitur (ff. 123^v–128) caput de differentia et discrimine religiosae exercitationis (ib. 1105–1117), (ff. 128–132^v) gradus XXVIII, (ff. 132^v–134) gradus XXIX, cuius in fine vv. νέμει τὰ δῶρα Χριστος ἡγαπημένος, (ff. 134^v–136^v) gradus XXX sub inscript. περὶ ἀγάπης ἐν ᾗ καὶ περὶ ἐλπίδος καὶ πίστεως καὶ λαμπρότητος, des. in vv. ὁ μέγας μου μύστης ἔφησεν (ib. 1160 D 5), subfixa (f. 136^v) <brevi adhortatione, qua omnia supra latius dicta comprehenduntur> (ib. 1160 D 10–1161 A 15). ^a (ff. 137–145^v) <liber> ad pastorem (ib. [1165] ... 1208), quo in, foliorum nescio quot casu in exemplari vel in archetypo, a vv. τύπον· τὴν κεφαλὴν (ib. 1168 B 1) transilitur ad illa ζητήτωσαν ἐμπόνως in fine cap. IV (ib. 1173 A 11). Praecurrunt ^a (f. 7–7^v) Iohannis Rhaïtuensis ep. ad s. Iohannem Climacen (ib. 624 sq.), ^b (f. 8) prologus Τοῖς ἐν τῇ βίβλῳ τῆς ζωῆς (ib. 628), ^c (f. 8–8^v) <graduum tabula> (ib. 629) cum animadv. Ἐσκόπισεν ὄντως ἀρίστως κτλ. (ib.), ^d (ff. 8^v–11^v) Danihelis Rhaïtuensis vita s. Iohannis Climacis (ib. 596–608 A 2), ^e (f. 11^v) versus 5 iambici in s. Iohannem Climacen (quorum 4–5 marg. inferiori paginae adpinguntur), inc. Πητρεύσεών σου ὡς ἔφησ τὰς ἐκφράσεις (ed. C. Van de Vorst, *Die griech. Hss. d. Bibl. Rossiana in Zentralbl. f. Bibliothekswesen* XXIII [1906], p. 498), ^f (f. 11^v–12^v) <s.> Iohannis <Climacis> ἐπιστολὴ ad Iohannem <Rhaïthuensem> (P. G. 88, 625–628), praemissa inscript. πλακες πνευματικαί.

Marginibus, praeter textus subplementa, adscripta sunt scholia conplura, quorum primum (f. 14^v) fere idem est atque ἰδ' ap. Migne, vol. cit. 648, ultimum (f. 125) in vv. Μετερχόμενος τὸ μέσον (ib. 1109 B 14) inc.

ἀσαφῶς ἡρμήνευσε τὴν θεωρίαν διὰ τὸ μὴ βούλεσθαι πᾶσιν ἀνακεκαλύφθαι τα τοιαῦτα κτλ.

3 *ascetica varia*, hoc ordine ¹ (ff. 146-147) <s. Ephraem Syri> de intemperantia (Assemani I, 16-18), des. τηρήσατε ἑαυτοὺς ἵνα σὺν Χριστῷ βασιλευσητε εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν; ² (ff. 148-157) s. Basilii Magni ἐκ τῶν ἀσκητικῶν κεφαλαίων interrogationes ac responsiones XIV, nimirum: ex regulis brevius tractatis nn. 98 (P. G. 31, 1149-1152). 287. 288; ex regulis fusius tractatis nn. 7, inde a vv. Εἰ χρὴ τὸν ἀναχωρίσαντα (ib. 928 C 1). 10, usque ad vv. τὸ τῶν ἐντολῶν φορτίον (ib. 944 C 12). 14, usque ad vv. τοῦ θεοῦ τὸ ἀνάθημα (ib. 952 A 1). 15, usque ad vv. καὶ οἶκους καὶ διαίτας (ib. 952 C 3). 16, usque ad vv. πρὸς τὴν εὐσέβειαν (ib. 960 B 5), quibus, nulla facta distinctione, subfiguntur nn. 17 inde a vv. αἱ μὲν οὖν λοιπαὶ ἀρεταί (ib. 964 C 1) et 18, deinde 25. 37; ex regulis brevius tractatis nn. 85 et 86; ³ (ff. 157-159) <s. Anastasii Sinaitae> quaestio <VI> (P. G. 89, 369-76 B 13), excerptorum e Proverbiis atque Hiob ordine inverso (quaestionis huius initium Petro quoque chartophylaci tributum occurrit, cf. P. G. 119, 1097 A 2-10); ⁴ (ff. 159-161) quaestio <de frequenti communione>, Τι ἄρα καλὸν το συνεχῶς κοινωνεῖν τῶν ἁγίων μυστηρίων cod., inc. Ὅτι μὲν πᾶσα θυσία τῷ θεῷ προσφερομένη εἰς ἄφεσιν, des. προσεγγίσει ἢ βλάψαι χριστιανὸν ἄνθρωπον (verba rara occurrunt κελεφός, λειχήνη, κάμψα, Armenii inpetuntur, historia narratur de Danihele Iudaeo venefico, quo de cf. Fr. Nau, *Le texte grec des récits utiles à l'âme d'Anastase (le Sinaïte)*, c. L, in ephemer. Oriente christiano III [1903], p. 70); ⁵ (ff. 161-162v) s. Basilii Magni sermo de ascetica disciplina (P. G. 31, 648-52), cum doxol. edita brevior; ⁶ <Isaaci Syri> ^a (f. 163-163v) <sermo XXXIX, de motu angelico> (Του ὁσ. πατρ. ἡμῶν Ἰσαὰκ ... του Συρου τα εὐρεθέντα ἀσκητικά ... ανατυπούμενα ἐπιμελεῖται Ἰωακείμ Σπετσίερη ἀγιοταφίτου, Athenis 1895, pp. 167 sq.), ^b (ff. 163v-164v) <sermo XL>, de secunda operatione (ib. pp. 169 sq.), om. in fine doxologiam, ^c (ff. 164v-165v) <sermo LVII>, de mutatione in anima etc. (ib. pp. 232 sq.); ⁷ (ff. 165v-168v) s. Iohannis Chrysostomi* ep. 125 (P. G. 52, 681-85), cui subditur <s. Maximi confessoris de caritate centuriae I cap. 3> (P. G. 90, 961 B 5-11); ⁸ (ff. 168v-177) s. Anastasii Sinaitae oratio de s. synaxi, ab ed. (P. G. 89, 825-849) sub finem discrepans ac fere omnino desinens ut in ed. Combefisiana (ib. 849-50 not. 7: de ipsa oratione cf. Ioh. Mercati, *Un preteso scritto di S. Pietro vesc. di Alessandria* etc., in *Riv. stor.-critica delle scienze teologiche* I [1905], pp. 176-180 = *Op. min.* II, 440-444).

F. 177r-v excerpta non nulla inseruntur, quorum duo prima ipsius librarii manu, sed negligentius celeriusve scribentis (cf. ex. gr. ff. 146-147),

cetera vero fere coaevis: (f. 177) ^a octo cogitationum malitiei atque animae partium trium enumeratio, ^b e seniorum verbis, quae dicuntur, c. 225 (ed. Fr. Nau, *Histoires des solitaires égyptiens*, in *Revue de l'Orient chrétien* XIV [1909], p. 360), ^c sententia ἀγαπῶν τὸν θεὸν ἀγαπᾶν τὸν πλησίον· μὴ μνησικακεῖν κτλ., des. πρᾶον εἶναι καὶ εἰρηνικόν; (f. 177^v) de tribus animae partibus nec non de quattuor virtutibus deque vitiis contrariis, inc. + ἰστέον ὅτι τρία μέρη ἡγουν τρεῖς δυνάμεις εἰσὶν τῆς ψυχῆς... τέσσαραι δὲ εἰσὶν ἀρεταί· φρόνησις· ἀνδρεία κτλ., des. καὶ ἡ δικαιοσύνη το μεσον σκοπούσα (rursus librarii calamo).

Ab uno eodemque librario descriptus (folia enim 64-66. 67^v-69, licet prima fronte diversa, non aliam manum, sed aliud scripturae exemplum, me quidem iudice, produnt) fasciculos complectitur 23, quorum 1 septem folior., cett. sunt quaterniones (ultimi tamen ultimum folium desideratur), quorumque notae numerales graecae, in angulo sup. externo primae unius cuiusque fasciculi paginae adpositae, ob margines incaute decurtatos, praeter vestigia non nulla (cf. ff. 112 et 128), omnino effluxerunt. Libro insuper binio custodiae in locum praecurrit, cuius chartae 1 et 3 hodie desunt, 2 autem operculo anteriori interno glutine adhaerescit, illas autem saec. XII-XIII, aequae ac postremi fasciculi chartam ultimam nuper memoratam, adhuc servatas esse nota testatur eo tempore f. 178^v adpicta: + ἔχη ἡ βιβλος αὐτῇ φυλλ(α) ρπα'. Tituli, litterae maiores atque maximae, Climacis graduum tabula f. 8^{r-v}, scholia etc. cinnabari exarantur. Ff. 6^v. 147^v. 178 pura.

Operculi anterioris interni summo fastigio με ἀπόστρέψῃς· το πρόσδρόν σου. perquam rudi caractere. F. I superne iteratur (an ipsius librarii manu?) inscriptio τοῦ συνοδικοῦ in Orthodoxiae festo (f. 1). F. IV summo nota (an possessionis?) + ἰω(ά)ν(νου) του μακαρωτ(ά)του· καὶ πρωτοπαπα (αππ cod.), manu saec. XII-XIII, non autem XV, ut perperam adfirmavit P. Batiffol, loc. infra laud. Ibid. Ludovicus Bavaricus eiusque adsecla Petrus a Corvaro (qui antipapa sub nomine 'Nicolaus V' aa. 1328-1333 tuit) anathemate percelluntur: Λοδοῦκους· δε Βαβάρια Τῆσκων (cf. Teutiscus et simil.) ἀνάθημα / φράτε Πέτρον δε Κορβάρων (de huius nominis recta forma cf. A. Mercati, in *Arch. Francisc. Historico* XX [1927], p. 262, n. 1) ἀνάθημα / ἀνάθημα καὶ πάντες τῆς γῆς (υἱοῖς scil.) αὐτοῦ / καὶ πάντες τῆς δουλῆς αὐτοῦ. Ib. in media pag. Τοῦτο τὸ βιβλίον ἦν τῆς μονῆς τῆς / Κρυπτοφύρου, paulloque inferius libri numerus 1600 nec non contentorum indiculus latinus, utrumque manu <L. Allatii>. Folii 1 in margg. sup. et inf. nota Cryptensis n.º 46, in hoc tantum alia nota, pariter Cryptensis, ΦΦ. F. 5^v Cryptensium monachorum duos πολυχρονισμοὺς in ora ima exhibet, scil. τοὺς εἰσαγγελοὺς· καὶ πνευματικοὺς πατέρας ἡμῶν / ἱερομονάχων Κρήπτοφύρου: πόλλᾶ <τὰ ἔτη>: et τοὺς μοναχοὺς καὶ πάντας τοὺς ἀμφιερωμ(έ)νους τῆς αγίας / μον(ῆς) ἡμῶν θεοτοκου τῆς Κριπτοφύρου πολλὰ τα ἔτι, folio autem 6 similes Romani pontificis, cardinalium, hegumeni iniciuntur: πολυχρόνιον ποιῆσι κ(ύρι)ος ὁ θε(ὸς) ἡμῶν τῶν ἀγιώτατον / καὶ ἐνδοξώτατον ἡμῶν κύριν πάπαν δ καὶ πάντας / τοὺς καρδινάλιους· π. τ. ἔ. et πολ. ποι. κς ο θς ἡμ. τον τιμώτατον καὶ / ἐνδοξώτατον κύριν δ καὶ μέγαν καθυγούμενον τῆς Κριπτοφύρου π. τ. ἔ. Subest aliud πολυχρονισμὸς diligenter abrasus, in quo vv. ἱερομονάχους (lin. 2) et τα ἔτη (lin. 3) dum taxat expiscari licuit. F. 178^v in marg.

sup. dextro pia invocatiuncula *Κ(ύρι)ε Ι(ησο)υ Χ(ριστ)έ ο θ(ε)ς ήμων ελε(ησον) η[μᾶς]*, inferius *καίρος ήν θερῆτα(ος?)· και ή μὲν τεττηγες τιν ὀδιν / ἐπίγοντ(αι) ήλθεν* an initium fabellae ex aliquo προγυμνάσματι derivatae? Ibid. *κ(α)γῶ Βαρσάνουφ(ιος) μοναχος τῶν μρ. (?)*.

Librum recenset P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III*, in *Revue des questions historiques* XLV (1889), pp. 209 n. 3 et 211: qui tamen, cum in inscriptione folii IV supra relata *Κορβάρου* ut *Κανζάρου* legisset atque 'Catanzaro' interpretatus esset, fabellam romanensem de codice a Petro quodam Cataciensi monacho donato intexuit, ratus nimirum voces *ανάθεμα* et *ανάθημα* unum idemque declarare.

Asseres, corio subflavo signato vestiti, tesseras gentilicias exhibent Gregorii XV P. M. (in tab. ant.) et (in tab. post.) Scipionis Cobelluzi card. bybl. (1618-26).

1601 (olim 1534). Saec. XII, membran., mm. 238 × 180, ff. 192 (+ 103^a), coll. 2, linn. 21-22.

Evangeliarium totius anni.

A. Lectiones pro festis mobilibus, eadem fere ratione atque apud C. R. Gregory (*Textkritik* etc., pp. 344-64), iis tantum exceptis quae infra notabuntur.

¹ (ff. 1-39^v) Iohannes a Pascha usque ad Pentecosten. Feria sexta 5 hebd. ut apud Scholz et Scrivener. F. 14 summo notatur ad evang. feriae quartae 3 hebd., manu saeculi XIV: *τῇ ε'* (tertia scil. hebdomadae): *τοῦ τημιον, σώματος. και αἵματος του κυρίου· εὐαγγέλιον· eis τ(ὸν) ὄρθρον*, folii vero 15 ad calcem, alia manu eaque forsitan paullo antiquiore + *τοῦτο τὸ εὐαγγέλιον* (feriae nimirum sextae 3 hebd.) *λέγεται και τῇ ε' eis τὴν ἑορτὴν τοῦ σώματος και αἵματος τοῦ κ. ήμ. I. X.* ² (ff. 39^v-61^v) e Mattheo lectiones *σαββατοκυριακαί*, quas inter discrepant: sabbati 16 hebd. (ut Evl. 32), dominicae 16 hebd. (ut Evl. 32 et 292). In fine (f. 62) animadversiones *Χρῆ γινώσκειν ὅτι οὐδέποτε ἀνεγνώσθησαν ἰς' κυριακαί τοῦ Ματθαίου, ἀλλ' αὐτὸ τὸ εὐαγγέλιον τῆς Χανανέας λέγεται κυριακή τῇ πρὸ τοῦ Φαρισαίου· εἰ ἄρα και λήφει ὁ Λουκᾶς διὰ τὸ μὴ κύνεσθαι τὸ πάσχα: et Δεῖ εἶδέναι ὅτι ὁ Λουκᾶς ἄρχετε κυριακή τῇ μετὰ τῆς ὑψώσεως· τότε και ἡσημερία γίνεται.* ³ (ff. 62-77^v) e Luca lectiones sabbato-dominicae, ex quibus differunt: dominicae 4 hebd. (ut Evl. 292), dominicae 6 hebd. (ut Evl. 316), dominicae Filii prodigi (ut Evl. 32). Notandum est post f. 72 duos, ut conicio, fasciculos intercidissee, quibus continebantur lectiones a sabbato 9 hebd. (inde a vv. ἀποτέξασθαι [err. pro ἀποτά-] τοῖς eis τὸν οἶκον μου; Luc. IX, 61) ad sabbatum ante dom. Filii prodigi (usque ad vv. ἡ πτωχὴ πλεῖον πάντων, ib. XXI, 3). Subduntur (ff. 77^v-78^v) pericopae in pervigiliis 1 hebd. ieiunior. recitandae, cum suis *προκειμένοις* (duae primae atque ultima indicantur dum taxat). ⁴ (ff. 79-91) e Marco lectiones *σαββατοκυριακαί* Quadragesimae; dominica 1 hebd. legi-

tur Ioh. I, 43-51 (ap. Gregory 44-52, sed perperam), dominica autem Palmarum tria exhibentur evangelia matutina, nempe (praeter consuetum ex Mattheo) Marc. XI, 1-10 et Luc. XIX, 29-38. ⁵ (ff. 91-113^v) lectiones Magnae hebdomadae, quas inter differunt: feriae 2 mane (ut ap. Scrivener), feriae 4 mane (ut Evl. 32), feria autem 5 evang. α' lavacri legitur Ioh. XIII, 1-11 (ut Evl. 330), inter vero missarum sollemnia recitatur Matth. XXVI, 1-20 + Ioh. XIII, 3-17 et cett. ut apud Gregory. ⁶ (ff. 113^v-132^v) evangelia s. Passionis D. N. Iesu Christi. ⁷ (ff. 132^v-134^v) evangelia horarum Magnae Parasceves, ut in Evl. 32, si horam primam tantum excipias pro qua remittitur ad evang. ε' s. Passionis i. e. Mt. XXVII, 3-32 (lectio quoque horae sextae indicatur dum taxat). ⁸ (ff. 134^v-138^v) magna et sancta feria VI, vespere. ⁹ (ff. 138^v-139^v) lectiones Sabbati sancti (pericopa τοῦ ὁρθρου tantum indicatur).

Adcedunt (ff. 140-143^v) evangelia matutina ἀναστάσιμα (1. 2. 5. 6. 9. 11 indicantur dum taxat).

B. (ff. 143^v-191) Lectiones pro festis immobilibus, saepe indicatae, rarius integre descriptae, diebus conpluribus omnino vacantibus (cf. Menologium ap. Gregory pp. 365-384, quo cum nostrum conferentes, ad nomina sanctorum adque pericopam primo loco illic adlata respicimus, libri varietates nunquam non memoramus): septembris 1*, 2*, 3* ut Evl. 303, 4*, 5* ut Evl. 303, 6 τ. ἀρχιστρ. Μιχαηλ ut Evl. 303, 7 ut dom. 15 Mt, 8*, 9 — τ. ἀγ. Σεβηριανού, 10, 11 ut Evl. 292, 12 ut feria tertia 6 hebd. Ioh. (certe legendum feria secunda, cf. Ev. 292), 13, dom. ante Exaltationem Crucis*, 14* (evang. τοῦ ὁρθρου ut in Evl. 32), sabb. post Exalt. ut feria sexta 4 hebd. <Ioh.>, i. e. ut Evl. 32, dom. post Exalt. ut Evl. 13, 15* cum lect. Mt. X, 16-22, 16*, 17 ut sabb. 17 Mt., 18 ut 15 sept., 19 — Σαβατίου, ut 10 oct., 20* τ. ἀγ. μρ. Εὐσταθίου κ. τ. συνόδ. ut Evl. 17, 21*, 22 ut 4 sept., 23 eis τ. γενέσιον τ. Προδρόμου, 25 ἡ λειτῇ ἐν τῷ κάμπῳ, 27 τ. ἀγ. μρ. Καλλιστράτου ut sabb. 3 hebd. Ioh., 29 ut ap. Scholz, 30*; octobris 1 ut 2 sept., 2 ut 3 sept., 3* cum lect. Mt. XIII, 45-54 (non omissis nimirum verss. 49-50), 5 ut 4 dec., 8*, 9 ut dom. 1 hebd. L., 10* ut Evl. 32, 11* τ. ἀγγ. πρρ. τῆς ζ' συνόδου, 12 τ. ἀγ. Ἀνδρονίκου κ. τ. σὺν αὐτῷ ut 20 sept., 13*, 15 τ. ἀγ. μρ. Λουκίου ut 27 iul., 16 ut evang. ζ' Passionis, 17* τ. προφ. Ὡσιέ, 18*, 19 ut 5 sept., 20 ut dom. 3 ieiunior, 21*, 22 ut sabb. 11 hebd. L., 23*, 24 ut 15 sept., 25*, 26* ut Evl. 303 i. e. Mt. VIII

* Cf. animadversionem ad calcem p. 71.

(III, err., ap. Gregory), 23-27, 27 τ. ἀγ. Νέστορος ut sabb. 3 hebd. Ioh., 28 ut 10 oct., 29 τ. ὁσ. Ἀβραμίου ut Evl. 303 i. e. Mt. IV, 25-V, 12, 31 τ. ἀγ. Μαρκιανοῦ ut 13 nov.; novembris 1*, 2 ut 15 sept., 4 τ. ὁσ. Ἰωαννικίου ut 10 ian., 5 ut 10 oct., 6 ut dom. 1 hebd. Mt., 7 ut 15 sept., 9 τ. ἀγ. Ματρῶνας ut sabb. 17 hebd. Mt., 10 τ. ὁσ. Θεοδώρου τ. Στουδίτου ut 21 oct., 11 ut 20 sept., 12 — Νείλου ut 10 ian., 13* (ad matut. ut 3 sept., intra missarum solemnity Ioh. X, 1-9), 14 ut dom. 1 ieiunior. (heic Gregory perperam habet Ioh. X, 44-55), 15 ut 25 oct., 18 — Ρωμανοῦ, 19 τ. προφ. Ἀβδίου ut 17 oct., 20 τ. ἀγ. Γρηγορίου τ. Δεκαπ. ut 2 sept., 21, an ad matut. quoque ut 8 sept., 22 τ. ἀγ. Πρόκλου ut 11 oct., 23 τ. ἀγ. μρ. Κικιλίας ut sabb. 17 hebd. Mt., 24 τ. ἀγ. Γρηγορίου τ. Ἀκραγ. ut 30 sept., 25 τ. ἀγ. Αἰκατερίνης ut 13 oct., 28 ut 10 oct., 29 τ. ἀγ. Εἰρηάρχου ut 13 oct.; decembris 1 ut 5 sept., 3 id. id., 4*, 6 ut 10 ian., 7 ut 21 oct., 8 ut 13 nov., 9 ut feria quarta 1 hebd. ieiunior. (cf. Gregory, p. 361), 10 ut 10 oct., 11 τ. ὁσ. Δανιὴλ τ. Στυλ., 12* inscript. ut Evl. 32, lectio fere ut Evl. 33 (Lc. XI, 1-13), 14*, 15 ut dom. 3 hebd. ieiunior., 16 ut 17 oct., 17 ut 5 sept., 18 τ. ἀγ. Μιχαὴλ τ. ὁμολ. ut 25 oct., 19 ut 15 sept., 20* (κ. Λουκᾶν, err.), 21 ut 16 sept., 23 τ. ἀγγ. ι'. μρρ. τ. ἐν Κρήτῃ ut 15 sept., dom. τῶν προπατόρων ut dom. 11 hebd. L., sabb. ante Nativitatem ut sabb. 12 hebd. L., dom. τῶν πατέρων* cum lect. Mt. I, 1-25, vigilia Nativitatis*, 25* (evang. aurorae perperam indicatur κατὰ Μάρκον), 26*, 28 τ. ἀγγ. δισμυρίων ut 25 oct., 29 (indicatur Mt. II, 13-18), 30 τ. ἀγ. μρ. Ἀνυσίας ut 16 sept., 31 τ. ὁσ. Μελάνης ut 4 dec., sabb. post Nativ.*, sabb. ante ss. Lumina* (Mt. III, 1-11), cum animadv. Χρὴ γινώσκειν ὅτι ἐὰν τύχωσι δύο κυριακαὶ κτλ. (cf. Gregory 373), dom. ante ss. Lumina*; ianuarii 1*, 2 τ. ἀγ. Σιλβέστρου ut 2 sept., 3 τ. ἀγ. μρ. Γορδίου ut Evl. 303, 4 τ. ὁσ. Θεοκτίστου ut 5 dec., 5*, 6*, 7*, sabb. post Lumina*, dom. post Lumina*, 8 τ. ὁσ. Δομνίκης κ. τ. ἀγ. μρ. Ἰουλιανοῦ ut sabb. 10 hebd. Mt., 9 τ. ἀγ. μρ. Πολυεύκτου ut 15 sept., 10* τ. ἀγ. Γρηγορίου τῆς Νύσσης, 11 τ. ὁσ. Θεοδώρου τ. κοινοβ. ut 21 oct., 13 τ. ἀγγ. Ἐρμούλου κ. Στρατονίκου ut 20 sept., 20*, 21 ut 25 oct., 22 ut 13 oct., 23*, 24 ut 5 febr., 25 ut 13 nov., 26 τ. ἀγ. μρ. Κλαυδίου κ. τῆς συν. αὐτοῦ ut 20 sept., 27 ut 13 nov., 30 τ. ὁσ. Ξενοφώντος κ. τ. συν. αὐτοῦ ut sabb. 11 hebd. L., 31 τ. ἀγγ. Κύρου κ. Ἰωάννου ut 1 nov.; februarii 1 ut 10 oct., 2* (ad matut. ut 8 sept.), 5* cum lect. Luc. XV, 3-10, 6 ut 2 sept., 7 τ. ἀγ. μρ. Θεοδώρου ut sabb. 11 L., 8 ut 17 oct., 9 ut 21 maii, 10 ut sabb. 3 hebd. Ioh., 11 ut 13 oct., 14 ut 1 nov., 15 ut 18 oct., 16 ut 10 oct., 17 ut sabb. 3 hebd. Ioh., 19 ut 14 oct., 20 τ. ἀγ. Λέοντος Κατάνης κ. Εὐσταθίου Ἀντιοχ. ut 13 nov., 22 τ. ἀγγ. τῶν ἐν τοῖς Εὐγενίου ut dom. 1 hebd. Mt., 23* (in marg.

sup. folii 177^v notatur manu, aequae atque inferius memoratae, saec. XIII-XIV, τῇ αὐτῇ ἡμέρα τ. ὁσ. πρ. ἡμ. Ἰωάννου τοῦ Θεριστοῦ), 24*, 25 ut 13 nov., 26 τ. ἀγ. Πορφυρίου Γάζης ut 10 ian., 28 τ. ἀγ. Βάσσου ἐπ. Δαμασκοῦ ut 10 ian., 29 τ. ἀγ. Βασιλείου τ. ὁμολ. ut 25 oct., martii 1 ut 5 febr., 2 τ. ἀγ. Θεοδότου Κυρηνίας ut 10 ian., 3 ut 15 sept., 4 τ. ὁσ. Ἐσυχίου ut 2 sept., 5 ut sabb. 8 hebd. Ioh., 6 ut 25 oct., 7-8. 9* (in marg. sup. folii 179^v notatur μηνι: τῷ αὐτῷ εἰς τας ἰβ: τ. ὁσ. πρ. ἡμ. Νικωδήμου· τὸν Κελλαράνον, ζήτ. εὐάγγ. ἰαν. κ'; de monte Cellarano vel Cellerano a quo sanctus Nicodemus heic nuncupatur conferre potes *Vita di S. Nicodemo abate dell'ordine di S. Basilio Magno raccolta e descritta dal P. Maestro D. Appollinare Agresta* etc., Romae 1677, pp. 20, 36 et pass.), 10-24, 25*, 30-31; aprilis 1 ut 8 oct. (in ora sup. folii 180^v notatur μηνι τῷ αὐτῷ εἰς τας η' τ. ὁσ. πρ. ἡμ. Φιλαρέτου), 2-21, 24, 25* cum lect. Mc. VI, 7-13, 27-29, 30 ut dom. 1 hebd. L.; maii 3-7 (marg. summo f. 181^v adscribitur τῷ αὐτῷ μηνι εἰς τας ζ' ἢ ἀνάμνησιν τοῦ ἐν οὐρανοῖς φανέντος σημειοῦ τοῦ σταυροῦ), 8* (in marg. ext. eiusdem folii notatur τῇ αὐτῇ η' τοῦ ἀρχαγγέλου Μιχαήλ), 9 ut feria quarta 6 hebd. <Ioh.> (in marg. inf. eiusdem folii notatur τῇ αὐτῇ θ' ἢ ἀνακομιδῇ του λυψάνου τ. ἀγ. Νικολάου ἐν τῇ Βάρῃ· ἐορτάζεται λαμπρὸς), 10 ut sabb. 3 hebd. L., 11 τ. γενέθλιον τ. πόλεως κ. τ. ἀγ. Μωκίου, ζήτ. ε. τ. διαθήκην, 12 ut 11 oct. (in marg. sup. folii 182 bis obcurrit animadv. τῇ αὐτῇ ἰβ' τ. ὁσ. πρ. ἡμ. Φιλίππου τοῦ Ἀργυρίου· ζήτ. ἰανν. κ'), 13 τ. ἀγ. μρ. Γλυκερίας ut 5 febr., 16-19, 20 ut dom. post Exaltationem s. Crucis, 21* cum lect. Ioh. X, 2-5. 9, 23 ut 25 oct., 24 ut 20 ian. (in marg. sup. sin. f. 182^v eis τας κέ' τ. ὁσ. πρ. ἡμ. Ἰων(ία?), 26 ut 23 oct., 27 τ. ἀγ. Θεράποντος ut 1 nov., 28 τ. ἀγ. ἀπ. Κάρπου ut 25 apr., 30 τ. ἀγ. Ἑρμίας ut 2 sept., 31 τ. ὁσ. Ἰσακίου ut 5 dec.; iunii 1 ut 20 sept., 3 τ. ἀγ. Λουκιλλιανοῦ ut 15 sept. (in marg. sup. dext. eiusdem folii notatur eis τας γ' του ὁσ. πρ. ἡμ. Κόνου), 4 ut 2 sept., 5 τ. ἀγ. μρ. Δωροθέου, ζήτ. εὐάγγ. εἰς μάρτυρα, 6 τ. ἀγ. ἱερομρ. Θεοδότου ut 11 febr., 7 τ. ἀγ. Κύριλλον ut 2 sept., 8 (in marg. inf. eiusdem folii 182^v [τῇ] η' τ. αὐτοῦ [μηνὸς], iunii scil. τ. ἀγ. μεγαλομρ. Θεόδωρον), 9 τ. ἀγ. Ἀλεξάνδρου ut 11 oct., 10 τ. ἀγ. Τιμοθέου ἐπ. Κύπρου (!) ut 22 ian., 13 ut 16 sept., 14* τ. ἀγγ. Ἡλιοῦ κ. Ἐλισσαίου (κ. Ματθ., err.), 15 ut 17 oct. (in marg. ext. 183^v drecte scribitur τῇ αὐτῇ ἡμ. τ. ἀγ. μρ. Βήτου), 16 ut 15 sept., 17 ut 3 nov., 18 ut 20 sept., 19 τ. ἀγγ. ἀπ. Θαδδαίου κ. Φορτουνάτου ut 18 oct., 20 — Ἀσυγκρίτου ut 10 ian., 21 ut sabb. 3 hebd. Ioh., 22 τ. ἀγ. Βασιλείου Πατελλαρίας ut 6 dec., 23 ut 4 dec., 24*, 26 ut 21 oct., 27 ut sabb. 11 hebd. L., 28, 29* (κη', err.), ad matut. eadem lectio praescribitur atque in sabb. Pentecostes, 30* cum lect. Mc. III, 14-19. VI,

7-13; iulii 2 ut 8 sept. ad matut., 4 ut 11 maii, 5 τ. όσ. Παλλαδίου κ. τ. άγ. ιερομρ. Στεφάνου του νέου, 6 τ. όσ. Σισώη του μεγ. ut 6 dec., 7 τ. άγ. Κυριακῆς ut 5 febr., 8 ut 17 oct., 10 ut 20 sept., 12 ut 25 oct., 13 τ. άγ. ιερομρ. Πέτρου Κρήτης (καί Υποπολυτου add. manus recentior) ut 11 febr., 16 τ. άγγ. χλ' πρων τ. εν Χαλκιδόνι, ζήτ. eis τ. διαθήκην (in marg. sup. folii 187^v eis την ις' τ. άγ. ιερομρ. Άνθινογένη), dom. qua canuntur τὰ ἀλλακτά ut 11 oct., 18 ut sabb. 3 hebd. Ioh., 20 ut 14 iun., 21 τ. όσσ. Συμεών κ. Ιωάννου ut 4 sept., 22 τ. άγ. Μαρίας τ. Μαγδαληνῆς ut έωθινόν η' (ap. Gregory perperam, ut vid., Ioh. XX, 19-31, i. e. έωθ. θ'), 23 τ. προφ. 'Ιεζεκιήλ ut 17 oct., 24 ut 10 oct., 25 τ. άγ. Άννης κ. Εύπραξίας κ. Όλυμπίας ut sabb. 10 hebd. L., 26 τ. άγ. ιερομρ. Έρμολάου κ. τ. άγ. Παρασκευῆς ut 15 sept., 28 τ. άγ. μρ. Άκακίου ut 10 oct., 29 ut 15 sept., 30 ut 25 apr., 31 eis τ. προσκύνησιν τ. τιμίων ξύλων; augusti 2* cum lect. Mc. XII, 1-11, 4 ut 5 febr., 5 ut 20 sept., 6**, 7 eis τ. ανάμνησιν τ. βαρβάρων ut 12 dec., 8 ut 25 oct., 9 κ. τῆς άγ. Ιερουσαλη[μ] add. in marg. manus posterior, 10 ut 10 oct., 11 τ. άγγ. Φωτίου κ. Άνικητου ut 15 sept., 12 τ. άγ. μρ. Εϋπλου ut sabb. 3 hebd. Ioh., 13 ut 25 oct., 16 τ. άγ. Διομήδους, 17 ut 15 sept., 18 ut 10 oct., 19 ut 20 sept., 20 ut 21 sept., 21 τ. άγ. άπ. Θαδδαιου ut dom. 1 hebd. L., 22 ut 15 sept., 23 τ. όσ. Μελετίου ut 11 oct., 24 ut 10 oct., 25 ut 18 oct., 26 ut 10 oct., 27 τ. όσ. Ποιμένος, 28 τ. όσ. Μωσή τ. Αιθίοπος, 29* (propter folium post 190 abreptum desiderantur in lectione vv. ότι 'Ηλίας έστίν — και ήραν τὸ πτώμα, Mc. VI, 15-29), 30 τ. άγ. μρ. Φίλικος ut sabb. 3 hebd. Ioh., 31 ut 8 sept.

Subduntur (ff. 191-192^v) evangelia pro variis circumstantiis: in encaenia (ut 29 iun. vel ut feria sexta 5 hebd. [Iohannis] από τὸ μέρος); in terrae motus memoriam (ut 26 oct. vel ut 12 dec.), in gentium incursionem* (Luc. XIII, 1-9, illis in fine subfixis ταῦτα λέγων έφώνει· ὁ έχων ὧτα ακούειν ακούετω); in pluviae penuriam*; in angelos (ut feria sec. post Pentec. vel ut 18 oct.); in prophetas (ut 5 sept. vel ut 17 oct.); in apostolos (ut 18 oct. vel Luc. V, 1-11); in martyres (ut 15 sept. vel ut 10 oct.), in hieromartyres (ut 23 febr. vel ut 13 oct.); in pontifices (ut 10 ian. vel ut 11 oct.); in plures όσίους (ut 21 oct. vel ut 20 ian.); in monachi vestitionem; in monialis vestitionem; in επινίκια regis (ut feria quarta 1 hebd. ieiunior. vel ut 12 dec.); in infirmos (ut feria sec. 3 hebd. Ioh.).

Animum, quaeso, adverte initium primae pericopae in libro adlatae (f. 1^r) notatione ecphonetica, quae dicitur, instrui.

Subflavo pigmento, litteris autem erectis exaratus adque eandem australis Italiae scholam pertinens, ex qua codices ex. gr. 2017 et 1993, ff. 132 sqq. prodierunt (huius confer ff. 155 sqq.), fasciculos 25 complectitur, quaterniones omnes (praeter novissimum,

bifolium), sed ultimum paenultimi fasciculi folium, ut iam supra notavimus, effluxit: qualernionum notae numerales paucae dum taxat superant, angulo uti plurimum inf. exteriori primae et ultimae unius cuiusque fasciculi paginae ab ipso librario inscriptae (cf. ff. 81. 151^v-152. 159^v-160. 167^v-168. 175^v-176. 183^v-184), nescio tamen qua de causa fasciculus 11 numero ζ' signetur, 20 numero ις' et sic deinceps, ita ut subputatio usque ad κ' tantum modo producat (f. 184). Ornamenta (ff. 1. 41. 62. 79. 113^v. 140), inscriptiones, pericoparum litterae initiales aliaque notabilia rubro tinguntur.

Notae inscriptionesque varior. temporum (interdum adcuratissime abrasae) marginibus frequenter adpictae, quas operae pretium referre videtur. F. 106, in ora inf. ἐγὼ διάκονός Θεομάς Αρμασι, m. saec. XIV-XV (?). Folii 143 aversi in margg. externo atque inferiore exhibetur satis longa <κατα>λαλία eis πληγ(ήν), exhortismum scil., quem maximam partem evanidum probe enucleare nequivimus, cf. linn. 3-2 a. i. ὄνομα(α) τοῦ π(ατ)ρ(ός) καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ αγ(ίου) πν(εύματος) καὶ εἰπ(ε)· οὐτ(ως)· πὸς (πᾶς scil.) ὁ ..... ὁ Λογγίν(ος). ελοχχευσεν τὸν κ(ύριον) ημων / ἡ(ισοῦ)ν Χ(ριστὸ)ν κτλ. (manus saec. XIII). Ff. 147^v-148 inferne notam diligentissime abrasam offendes, cf. ad ang. inf. internum folii 147^v ἡδ(ικτιῶνος) γ' κα ...; alia similis fastigio folii 171^v adpingebatur, qua in pauca tantum verba expiscaberis: τὸν αγ(ιον) [ἡ]ω(άννην?), lin. 3, τα δύο μερι, lin. 4, καὶ αὐτὸς ὁμοσεν, lin. 5. F. 178 summo Τη ᾠ.α ἡμερ(α) του ανγ(ού)στ(ου) μη(νός) τῆς ἡδ(ικτιῶνος) .θ'. ἐκημηθ(η) εν μακαρια τη (conr. ex της, ut vid.) μνήμ(η) ὁ / ἀδε(λφός) Αμβροσιος αρχ(ι)μανδρίτης μο(νής) αγ(ίου) Φιληπ(ου) Αργ(υρίου) του Ἰερακος: ἡμερ(α) .ς' ὡρα .θ' / του ετους ,ς.λ.λ.γ. (= 1425) ἡδ(ικτιῶνος) θ' (recte γ'; inscriptionem, aequae ac subsequentes duas, ed. P. Batiffol, *L'abbaye de Rossano*, p. 167, qui tamen αὐτὴν perperam interpretatus est αὐτοῦ i. e. — cf. sequentem inscriptionem 38 annis antiquiorem — 31 aprilis!). Eiusdem paginae in ora inf. ipsa nota iteratur, abrasa tamen. Folii 181 in marg. sup. notatur τη β' ημ(έρα) του ἀπρηλλ(ίου) μην(ός) τῆς ἡδ(ικτιῶνος) ι'. ἐκημ(η)θ(η) . ὁ εν μακαρῇ[α] τι μνη[μ]η . = ἀδε(λφός) Κυπρη / ἀνός αρχ(ι)μανδρίτης) . teis μ(ο)ν(ής) τοῦ αγ(ίου) Φιληπ(ου) τοῦ Ἰερακος . εν ημ(έρμ) ε' . ὡρα(α) ε' τῆς νικτ(ός) τοῦ / έτους ,ς.ω.ε (= 1387, adverte tamen illo anno 12 aprilis in feriam sextam incidisse). F. 188 summo leges + τη α' ημερ(α) του αὐγουστ(ου) μη(νός) τῆς ἡδ(ικτιῶνος) ε'. ἐκημ(η)θ(η) εν μακαρια τη μνημ(η) . ἀδε(λφός) / Νεῶφιτ(ος) αρχ(ι)μανδρίτης) μονῆς αγ(ίου) Φιληπ(ου) του Ἰερακος: ἡμέρ(α) δ' . ὡρα θ' . του / έτους ,ς.ω.ξ' (= 1352) . ἡδ(ικτιῶνος) ε'. F. 189^v superne inscriptio omnino erasa. F. 191 summo notam perquam evanidam sic enucleavimus τη λ' ημ(έρα) τ[οῦ] αὐγ(ού)στ(ου) μ(ηνός) τῆς ἡδ(ικτιῶνος) ζ' ἐκημ(η)θ(η) ο εν μακαρια τι μνημ(η) .....: reliqua verba huius lineae omnino effluxerunt] / εν ημ(έρα) . παρασκευι . ὡρα . ι' τῆς νικτ(ός) τοῦ ετους ,ς.λ.ς' (= 1398). Folii 191^v in summo fastigio inscriptio diligenter abrasa, ibid. inferne nota alia pariter male mulcata ..... eis τὴν μνημ(η) αγ(ίου) Φιληπ(ου) [τοῦ] Ἰερακος . ὁ ἱερ(εὺς) ..... / Βερζ[ι] ..... ἀφ(ι)ερῶσεν ..... καννούλατ(ον) κατανηκτηκον (an catanacticon in rotuli formam, barbarico parce verbo, «incannulatum», cannulae nimirum i. e. umbilico circumvolutum?). Ibid. inferius *Ego fra*. Folii 192 in ora summa Καγὼ διάκων(ος) Κωστάς τη λ (an Τηλ....?), m. saec. XIV. Ad calcem f. 192^v τῇ γ' του μαῖου μη(νός) ἡδ(ικτιῶνος) ι' ἡμέρ(α) ε' ὡρα(α) ἐσπερεινοῦ ἀφιέρωσεν . ἡ δονν(α) Μαργ(α)ρ(ί)τα ἡ γυνι τοῦ / μαῖστ(ο)ρ(ος) Πέρραι Βούττ(ι) αλογα β' . ἡ πρώτ(η) αληθ(ι)ν(ή) . καὶ ἡμέτερ(α) πράσι (?) . eis τ(όν) ἁγ(ιον) Λουκᾶν του Χοστην(ου) / ἐν τῇ αὐτῇ ἐκκλη(σί)α του ἁγ(ίου) Λουκ(ά) . που ειναι ἔξο τοῦ κλάστρου τῆς μο(νής) ἁγ(ίου) Φιληπ(ου) τοῦ Αργ(υρίου) / Ἰερακος . eis τ(αῖς) σπ(ί)σαις (an 'spese', expensas?) του ἡγουμ(έν)ου τῆς αὐτῆς μο(νής) αγ(ίου) Φ[ι]ληπ-

π(ου) .... τον αδε(λφόν) Κυπρ(ιαν)όν / ἡγουμ(ε)ν(ον) τοῖς αὐτοῖς· μο(ν)ς τοῦ ἔτους .....
 ἐτ ..... F. 193 Francisci Accidae inscriptio nuncupatoria graeca ad Xystum V P. M.

Codicem breviter describit Gregory (Evst. 550) nec non Scrivener (Evst. 384) (qui minus recte, ut mihi quidem videtur, saeculo XIII tribuit), memorat dum taxat P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III*, in *Revue des questions historiques* XLV (1889), pp. 183 n. 1 et 186.

Integumentum corio rubro vestitum exhibet in dorso tesseras gentilicias Pii VI P. M. et Fr. Xav. de Zelada card. bybl. (1779–1801).

1602 (olim 1536). A. 1542 (f. 361^v), chart., mm. 240 × 170, ff. III. 364, linn. 20.

Menaenum septembris, cum synaxariis vulgatis, in quo canonem unicum a Romana exulantem editione invenimus, nimirum (ff. 42 ... 50) in s. Anthimum ep. Nicomed. (3 sept.), inc. Δίπλοκον εὐσεβείας (cf. cod. Crypt. Δ. a. I [Rocchi 289], ubi Germano tribuitur).

Praeter binionem initio atque bifolium in libri fine pro custodia compacta (huius altera charta, prima illius operculo interno adglutinatur), fasciculos offendes 46 eosque quaterniones, primo tantum excepto, 7 folior., nec non postremo, ex quo non nisi quattuor chartae hodie adservantur: qui fasciculi ab ipso librario, Georgio scil. Constanti-nopolitano (v. infra), in medio marg. inf. primae singulorum paginae notis graecis distincti sunt. Litterae maioris ac maximi moduli, rubricae quae vocitantur, tituli, rudes ornatus (cf. ff. 1. 39^v. 67 etc.), interdum οἱ εἰρμοὶ quoque rubro colore descripta. Offici-narum chartar. insignia duo notavimus, i. e. in ipso libro (ff. 4–5 ... 362) lunulam sub qua litterae F B, cum desuper cruce cuius bracchia in geminos petalos desinunt, in foliis vero additis (f. I) chirothecam cum litteris AI, quam flos 5 folior. supereminet. Liber circa margines humore non nihil tactus blattisque perforatus. Chartae I^v–III^v. 362–364^v vacant. Orae libri clausi externae inscribitur + μὴν σεπτέ(μ)βριος.

Operculi anterioris interni summo fastigio manu saec. XVI adpictum Τζαπετρος δε Αζαρο· παλερμι/τανος· κοτζατορες· στεκει στην κο/τζαριαν, summo autem folio I tempore fere eodem notatum + Ριγίνας· Στασινὶ χίρα· Γεόργιου· Νικολαου Σάήτα. F. 361^v, transscribendi munere absoluto, subiunxit librarius 'Ετελειώθη ἡ παροῦσα δέλτος, διὰ χειρὸς κάμου / τοῦ ἀμαρτωλοῦ Γεωργίου ἐκ τῆς Κωνσταν/τινουπόλεως· διὰ συνδρομῆς καὶ ἐξόδου, τοῦ ὁσιωτάτου ἐν ἱερομονάχοις καὶ / πνευματικοῦ π(ατ)ρ(ὸ)ς κυροῦ Κυρίλλου ἐκ Παλαιῶν / Πατρῶν, ἐν πόλει Μησύνη: 'Επὶ / ἔτους ,ζν' (= 1542) ἐν ἰνδ(ικτιῶνι) β^{ης} (!) (re autem vera ιε^η). 'Εν μηνὶ / μαρτίῳ α'· ἡμέρα τετράδι ὥρα ς' (ed. P. Batiffol, *L'abbaye de Rossano*, p. 166, et cf. ib. p. 98, nec non Vogel-Gardthausen, *Die griech. Schreiber*, p. 79).

Librum paucis memorat P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III*, in *Revue des ques-tions historiques* XLV (1889), pp. 183 n. 1 et 191.

Integumenti tabulae lignae, tergore signato fusci coloris contectae, fibularum vesti-gia dum taxat retinent, anteriori autem scidula mm. 36 × 110 glutine adhaerescit cum inscr. *September* litteris gothicis (quae vulgo dicuntur) exarata.

1603 (olim 1568). Saec. XIII, chart. (ff. 1-4. 81-84 membran.), mm. 258 × 171, ff. 84, linn. 26-55.

ss. Cosmae Hierosolymitani et Iohannis Damasceni canones in dies anni sollemniores, commentariis Theodori Prodromi intermixtis elucidati (ed. ex parte H. M. Stevenson senior, Theod. Prodromi comment. in carmina sacra melodorum Cosmae Hierosol. et Ioannis Damasc. etc., Romae 1888): ¹ (ff. 5-9^v) <Cosmae canon in Exaltationem s. Crucis>, comment. inc. mut. πρὸς τοῦτον ἀνερχομένω· οὐχ' ἰν' Ἑρυθράν (Stevenson, pp. 13 lin. 10-29), ² (ff. 9^v-17) eiusdem canon in Nativitatem Domini (ib., pp. 30-31 lin. 10 et 32 lin. 10-57, omisso nimirum capite Περὶ τῶν ὀκτῶ ἡχῶν), ³ (ff. 17-21) Iohannis canon in Theophania (ib., pp. 57-58 lin. 17 et 59 lin. 7-74, omissa scil. interpretatione in acrostichidem), ⁴ (ff. 21-27) Cosmae canon in ss. Lumina (ib., pp. 75-76 lin. 12 et 76 lin. 26-98, explanatione τῆς ἀκροστιχίδος ut supra omissa), ⁵ (ff. 27-30^v) Iohannis canon in eandem festivitatem (ib., pp. 99 lin. 15-116 lin. 11 et 116 lin. 19-117, omittuntur enim prohoemium et interpretatio in hirmum nonae odae), ⁶ (ff. 30^v-33^v) Cosmae canon in Hypapantem (ib., pp. 117-120, sed tantum usque ad troparium tertium primae canonis odae inclusive), comment. des. ἐν τούτῳ τῷ ῥήματι, τὴν ὁδὴν ἐπεσφράγισεν (cf. Stevenson, p. xxv), ⁷ (ff. 33^v-37^v) eiusdem canon in Ramos Palmarum, prohoem. inc. <Τ>ὸ ὡσάνὰ Ἑβραίοις ἐστὶ λέξις, comment. inc. <Τ>ὴν κατὰ τὸν Ἑρυθραῖον κόλπον, des. εἰς σωτηρίαν τῶν εὐσεβῶν ἀναστήσεται, ⁸ (ff. 37^v-39^v) eiusdem triodium in feria II Magnae hebdomadae, prohoem. inc. <Ε>ἰ μὲν οὖν ὑπέστρωται ἱαμβος τῇ δευτέρᾳ καὶ τρίτῃ καὶ τετράδι, comment. inc. <Τ>ῆς κατὰ Μωϋσέα πρώτης ὁδῆς, des. εὐρήσει ἂν μὴ διεφθυσμένους ἡμᾶς (utrique praecurrente brevi animadversione sub tit. <Α>κολουθία τῆς μεγάλης ἐβδομάδος, inc. <Φ>έρε δὴ μεταβῶμεν ἐκ τῶν προλαβόντων ἱερῶν κανόνων), ⁹ (ff. 39^v-40^v) eiusdem diodium in feria III Magnae hebdomadae, comment. inc. <Μ>άταῖος ἂν εἴη· καὶ πέρα τοῦ μετρίου, des. τίς ὑποστήσεται σοι, ¹⁰ (ff. 40^v-42) eiusdem triodium in feria IV Magnae hebdomadae, comment. inc. <Ω>σπερ ἐν τῷ τῆς δευτέρας τριωδίου, des. ὁμοίως τοῖς πρὸ αὐτοῦ δυσὶ ὡς προεῖρηται, ¹¹ (ff. 42-47) eiusdem canon in feria V Magnae hebdomadae, comment. inc. <Τ>ὴν περὶ τὴν Ἑρυθράν θαυματοποιίαν, des. καὶ τὸ ἐν οἷς δεικνύς ἀληθέστερον, ¹² (ff. 47-49^v) eiusdem triodium in Parasceve, comment. inc. <Η> τοῦ παρόντος τριωδίου ἀκροστιχίς, des. ἡ τῶν ἀνθρώπων φύσις, σεσῶσμεθα, ¹³ (ff. 49^v-58) eiusdem canon in Magno Sabbato, prohoem. inc. <Π>οίημα ἐκ μὲν πρώτης ὁδῆς, comment. inc. [Ο] παρὼν εἰρμὸς, ὀνειδίζει, des. ὑπὲρ ὅλου τοῦ βροτησίου γένους ταῦτα ὑπήνεγκε, ¹⁴ (ff. 58-65) Iohannis canon in s. Pascha, pro-

hoem. inc. <Ε>ὶ συνεσταυρώθημεν Χριστῷ, comment. inc. [Ἵ]στέον πρὸ τῶν λοιπῶν, des. τὴν ἄρρητόν σου τοῦ προσώπου δόξαν θεάσασθαι, ¹⁵ (ff. 65-72) Cosmae canon in Pentecosten, prohoem. inc. <Τ>ὰ μὲν δὴ τοῦ υἱοῦ, πέρας ἔχει, comment. inc. <Ο>ὶ τοῦ παρόντος κανόνος εἰρμοί, des. πῶς οὐ παρα[δοξόν], ¹⁶ (ff. 72-80^v) eiusdem canon in Transfigurationem, prohoem. inc. <Εἰ> δὲ φῶς ἡμέρας τὸ ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν, comment. inc. [Αὕτη ἡ ἀκ]ροστιχὶς διὰ μὲν στίχου ἡρωϊκοῦ, des. ἡ θεολογικὴ φωνὴ τοῦ Γρηγορίου αὐτὸν προσηγόρευσεν.

Canonum textus paullo grandiori caractere descriptus, minutis vel minutissimis litteris commentarii exarati.

Ff. 1-4 et 81-84, e codice fere coaevo decerpta cumque nostro pro custodia compacta, idiomela et doxastica non pauca complectuntur musica notatione aucta, nimirum: ^a (ff. 1-3) <ex officio s. Procopii Gazensis (8 iul.)> (primum inc. mut. <χωρῖ>σει τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ, cf. *Μηναια*, ed. Rom., vol. ζ', p. 70 lin. 12 a. i., cetera leguntur ib. pp. 63...64 et 70...71), ^b (ff. 3-4^v) ex officio ss. Cirycei et Iulittae (15 iul.), abrump. in vv. τη γαλου-<χω> (ib. pp. 134...135 et 128, linn. 5-8), ^c (ff. 81-82^v) <ex officio in Dormitionem ss. Deiparae>, abrump. in vv. Πέτρος δε (ib. pp. 409...411, lin. 1), ^d (f. 83) <ex officio ss. Adriani et Nataliae> (26 aug.) doxast. Ὁ ζεύγος ἄμωμον inde a vv. τον ενδοξον· γνωρημων (ib., p. 506 lin. 1), ^e (ff. 83-84^v) ex officio in Decollatione Praecursoris (29 aug.), ultimum δοξαστικὸν abrump. in vv. ἀλλ ἐν τούτῳ ἀπεκρυ<ψε> (ib. p. 540 lin. 7, cetera fere ad unum leguntur ib. pp. 527...529).

Liber, quem viri docti duo exaraverunt emendationis magis quam ductus elegantiae studiosi (alter ff. 5-62 lin. 7 a. i. nec non 74-80^v atramento descripsit, subflavo alter liquore cetera ipseque paullo grandioribus litteris), quaterniones 10 complectitur, quorum primi chartae 1-3 effluxerunt, ultimi vero ultima (scriptione vacans) desideratur, quorumque notae numerales graecae a priori, ut videtur, librario imo medio margine primae unius cuiusque fasciculi paginae iniectae sunt. Litterae initiales ubicumque desunt, quas uterque scriba minio pingendas rubricatori reliquerat. Codicem mucore blattisque praesertim circa margines perquam male habitum (magno cum damno scriptionis) glutinatores Vaticani parum eleganter resarserunt. Folia membranea in custodiae locum addita e codice italo-graeco fluxisse bene perspexit L. Tardo hierom. Crypten., *I codici melurgici della Vaticana* etc., in *Archivio Storico per la Calabria e la Lucania* I [1931], p. 246, cf. potissimum litteram initialem f. 83 conspicuam, quae rubro ac viridi coloribus exornata pingendi rationem in Italia australi servatam hau dubie refert.

Chartae ante f. 1 obcurrenti (haec et praecedens nec non alia codicis in fine saeculo XVII custodiae gratia sunt addita) scidula mm. 60×121 adglutinatur, in qua num. antiquior (vel erroneus) 1568, linea deletus, atque inscriptio *Theodori Prodrumi expositio in Canones SS.*^(um) / *Cosmę et Ioannis Damasceni qui cantari / solent in solem-*

nitatibus Dominicis, utrumque m. <L. Allatii>. F. 80^v superne notatur calamo nescio cuius + ρεπόνζολον / πμπινέλλες, herbarum videl. nomina, ibidemque aliae paucae conscribillationes flocci faciendae occurrunt.

Librum breviter describit hierom. L. Tardo, loc. laud., prorsus ignoraverat Stevenson, cf. op. cit., p. xxvii.

Tegumentum corio rubro vestitum exhibet in dorso stemmata Pii VI P. M. et Fr. Xaverii de Zelada card. bybl. (1779-1801).

1604 (olim 1567). Saec. XIII-XIV, chart., mm. 215 × 170, ff. II. 451, linn. 29-30 (ff. 1-2. 4-11. 392-419), 37-38 (cetera, praeter ff. 384-390, minutioribus litteris exarata).

1 Iohannis monachi * Xiphilini homiliarum in totius anni dominicas (Paschatis atque Pentecostes tantum modo exceptis) conlectio a S. Eustratiade absque nomine auctoris ex parte typis evolgota (Ομιλῖαι εἰς τὰς κυριακάς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκ χειρογράφου τῆς ἐν Βιέννῃ αὐτοκρατ. βιβλιοθήκης ... ἐκδιδόμεναι ... ὑπὸ Σ. Ε. κτλ., τομ. α', ἐν Τεργεστῇ 1903: de quarum homiliarum auctore fuse egit A. Ehrhard, *Überlieferung u. Bestand d. hagiogr. u. homilet. Lit. d. griech. Kirche* etc., III [Texte u. Untersuch. z. Gesch. d. allchristl. Lit. ... hrsgg. v. E. Klostermann u. W. Eltester, IV R., VII B.], pp. 525-559), τοῦ ἀγιωτάτου ἀρχιεπισκόπου Κ. πόλεως καὶ οἰκουμένου πατριάρχου Ἰωάννου τοῦ, τοῦ Χαλκηδόνος ἐρμηνεία κτλ. (ed. Ehrhard, op. cit., pp. 532 sq.), ad calcem vero folii 1 rubro notavit librarius Οὔτος ὁ τοῦ Χαλκηδόνος ἦν ἱερομνήμων τῆς μεγάλης ἐκκλησίας ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ κυρ. Ἀλεξίου ..... ἀνεγέχθη εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον ἐν ᾧ διέπρεψεν [ἔτη] κγ' (ed. Ioh. Mercati, op. infra laud., loc. cit., cuius lectionem in aliquibus integramus): ¹ (ff. 4-16) in dominicam ante Christi nativitatem (Eustratiades, pp. [1]-30); ² (ff. 16-24^v) in dominicam post Christi nativitatem (E. [31]-54). ³ (ff. 24^v-32) in dominicam ante Lumina (E. [55]-69), des. καὶ τῆς τοῦ ἁγίου πνεύματος δωρεᾶς, χάριτι καὶ φιланθρωπία κτλ.; ⁴ (ff. 32-40^v) in dominicam post Lumina (E. [70]-91); ⁵ (ff. 40^v-48^v) in dominicam XII Lucae (E. [92]-113); ⁶ (ff. 48^v-56) in dominicam XIII Lucae (E. [114]-136); cuius initio notatur ἰστέον ὅτι ἡ ιβ' κυριακὴ τοῦ Ματθαίου ἡ αὐτὴ ἐστὶ κατὰ τὴν ἐξήγησιν καὶ τὴν ἔννοιαν τοῦ κειμένου, τῇ παρουσίᾳ κυριακῇ (cf. Ehrhard, op. cit., p. 530 n. 2); ⁷ (ff. 56-63) in dominicam XIV Lucae (E. [137]-156); ⁸ (ff. 63-70^v) in dominicam XV Lucae (E. [157]-175), cum doxol. ed. brevior; ⁹ (ff. 70^v-77^v) in dominicam Publicani et Pharisei (E. [176]-194); ¹⁰ (ff. 77^v-86^v) in dominicam Filii Prodigii (E. [195]-218); ¹¹ (ff. 86^v-95) in dominicam Carnisprivii (E. [219]-241); ¹² (ff. 95-102^v) in dominicam

* non autem patriarchae, cuius noster nepos erat.

Lacticiniorum (E. [242]-262); ¹³ (ff. 102^v-112^v) in dominicam Orthodoxiae (E. [263]-291); ¹⁴ (ff. 112^v-122) in dominicam II Quadragesimae (E. [292]-316), cum doxol. ed. ampliore; ¹⁵ (ff. 122-131) in dominicam III Quadragesimae (E. [317]-340, sed iam ediderat I. Gretser, Opera omnia de Sancta Cruce, Ingolstadii 1616, coll. 1449-1475 = P. G. 120, 1260-1288), des. μετὰ ἀνδρικοῦ φρονήματος ἀντιπαταξώμεθα· ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ κτλ.; ¹⁶ (ff. 131-139) in dominicam IV Quadragesimae (E. [341]-362); ¹⁷ (ff. 139-148^v) in dominicam V Quadragesimae (E. [363]-388), cum concl. paullo breviorē quam in ed.; ¹⁸ (ff. 148^v-158^v) in dominicam Palmarum (E. [389]-417), cum doxol. edita paullo longiorē; ¹⁹ (ff. 158^v-167^v) in dominicam Thomae (E. [418]-443); ²⁰ (ff. 167^v-175^v) in dominicam τῶν Μυροφόρων (E. [444]-466); ²¹ (ff. 175^v-183^v) in dominicam Paralytici (E. [467]-488), des. καὶ τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν, καταξίωσον; ²² (ff. 183^v-194) in dominicam Samaritanae (E. [489]-518); ²³ (ff. 194-203^v) in dominicam Caeci (E. [519]-545); ²⁴ (ff. 203^v-212) in dominicam ss. Patrum (E. [546]-569), cum doxologia breviorē quam in ed.; ²⁵ (ff. 212-220) in dominicam Sanctorum omnium (E. [570]-594; prohoemium iam ediderat Io. A. Mingarelli, Graeci codd. manu scripti apud Nanios... assertati, Bononiae 1784, pp. 253 sq. = P. G. 120, 1289-1292); ²⁶ (ff. 220-226^v) in dominicam post omnes Sanctos, inc. Φέρε δὴ τὸ τῆς διδασκαλίας τουτὶ διακόνημα, des. μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. οἷς γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν κτλ.; ²⁷ (ff. 226^v-233) in dominicam III Matthei, inc. Οὐδὲν φιλαργυρίας αἰνότερον, des. δογμάτων ὀρθότητι· εὐαρεστεῖν τῷ θεῷ· ᾧ ἡ δόξα κτλ.; ²⁸ (ff. 233-239^v) in dominicam IV Matthei, inc. Οὐδὲν τῆς ἀδιστάκτου πίστεως ισχυρότερον, des. καὶ ἀπὸ κακίας εἰς ἀρετὴν· ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ κτλ.; ²⁹ (ff. 239^v-246^v) in dominicam V Matthei, inc. Πηγὴ πάλιν ἡμᾶς ἀδελφοὶ περικλύζει σωτήριος, des. τῆς ἐκ τούτων βλάβης· γενέσθαι ἀνώτερον· ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ κτλ.; ³⁰ (ff. 246^v-253) in dominicam VI Matthei, inc. Οἱ τὸ φιλεργὸν καὶ φιλόπονον, des. εἰς θεωρίαν φθάσαντες, δοξάσωσι τὸν θεὸν· αὐτῷ ἡ δόξα κτλ.; ³¹ (ff. 253-260) in dominicam Unionis, inc. Οὐδὲν ἀγάπης ἡδύτερον, des. καὶ κατ' αὐτὰς πολιτευόμενοι· ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ κτλ.; initio notatur litteris rubris ελεχθι· ὅτε ο βασιλεὺς Λέων τέρτατον (sic) γάμον συνήφθη καὶ στάσεις μέσον τῆς ἐκλήσιας ἐγένετο· καὶ πάλιν ἐνταῦθα ἐνώσεως (cf. Ehrhard, op. cit., p. 528); ³² (ff. 260-267^v) in dominicam τοῦ ὄρου, inc. Ὑπόθεσις προοιμίου γενέσθω μοι, des. ἀπηρτησμένος ἦ, μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν· οἷς γένοιτο κτλ.; notatur initio, ut supra ελέχθι ἐν τῇ δ' συνοδῷ (sic) κατα Διοσκόρου καὶ τὸν Ιακωβεῖτον (cf. Ehrhard, ib.); ³³ (ff. 267^v-275^v) in dominicam τῶν ἀλλακτῶν, inc. Ἄλλοι μὲν ἄλλα τεθήπασί

τε καὶ ἐκθειάζουσι, des. κληρονόμους ἀποδεικνυούσης, τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν· ἥς εὐχόμεθα πάντας ἐπιτυχεῖν κτλ.; initio notatur, ut supra ελεχθη ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ κατα Οριγένους (cf. Ehrhard, ib. p. 529), in fine vero, rubris pariter characteribus τέλος του προτου βιβλιου (cf. Ehrhard, ib. p. 533);
³⁴ (ff. 276-283^v) in dominicam VIII Matthei, inc. Ὁ μὲν τῆς ἡμετέρας σωτηρίας κηδόμενος κύριος, des. εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ· αὐτῷ ἡ δόξα κτλ.; initio notatur ἀρχη του δευτέρου βιβλίου; ³⁵ (ff. 283^v-291^v) in dominicam IX Matthei, inc. Καὶ αἰσθηταὶ πανδαισίου, des. ἀπο πάσης κακίας εἰρηνευσάντων· μεθ' ὧν καὶ ἡμεῖς αὐτῆς ἐπιβαίημεν· ἐν Χριστῷ κτλ.; ³⁶ (ff. 291^v-297) in dominicam XI Matthei, inc. Φοβερόν ἡμῖν ἡ παρούσα ἡμέρα, des. ἡμαρτηκότες καταλλάξωμεν· καὶ τῶν μελλόντων ἀγαθῶν ἐπιτύχωμεν· ἐν Χριστῷ κτλ.; ³⁷ (ff. 297-303^v) in dominicam XII Matthei, inc. Οὐδὲν οὕτως ἀγαπητοὶ θολοῦν οἶδεν, des. ἐπὶ τῷ ἀφάτῳ τούτῳ θησαυρῷ τρυφὴν καὶ ἀπόλαυσιν ἔχομεν· ἐν Χριστῷ κτλ.; ³⁸ (ff. 303^v-310^v) in dominicam qua Decollatio Praecursoris commemoratur, inc. Δεινὸν ἀγαπητοὶ τὸ τῆς πορνείας ἀμάρτημα, des. τὰς ἀπάτας φεύγειν σπουδάζωμεν ἅπαντες ἐν Χριστῷ κτλ.; ³⁹ (ff. 310^v-317) in dominicam XIV Matthei, inc. Ἐπὶ πολυτελῇ πανδαισίᾳ, des. καὶ τῆς βασιλικῆς εὐχίας κατατρυφήσωμεν· ἐν Χριστῷ κτλ.; ⁴⁰ (ff. 317-322^v) in dominicam ante Exaltationem (s. Crucis), inc. Φέρε δὴ καὶ σήμερον τὴν συνήθη τοῖς καλοῖς, des. οὕτω τῶν ἀτελευτήτων ἀπολαύσομεν· ἐν Χριστῷ κτλ.; ⁴¹ (ff. 322^v-330) in dominicam post Exalt. (s. Crucis), inc. Ὡςπερ πολλὰ μὲν εἰσὶ τὰ τὸν (congr. ex τῶν) γενναῖον στρατιώτην χαρακτηρίζοντα, des. τῆς ἀτελευτήτου εὐκλείας ἐπιτενξώμεθα· ἥς γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν κτλ.; ⁴² (ff. 330-336^v) in dominicam I Lucae, inc. Ἐπειδὴ τῆς θείας ἀπορραγέντες ζωῆς, des. ὃς γὰρ ἂν φησι ποιήσῃ καὶ διδάξῃ, μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν· ἥς γένοιτο κτλ.; ⁴³ (ff. 336^v-344) in dominicam II Lucae, inc. Οὐδὲν ἀγάπης ἀνώτερον· οὐδὲν τῆς κατὰ θεὸν ἐνώσεως ὑψηλότερον, des. καὶ τὴν πρὸς τοὺς πλησίον ἀπέχθειαν· οὕτω γὰρ τῶν ἀτελευτήτων ἀγαθῶν ἐπιτενξώμεθα· ἐν Χριστῷ κτλ.; ⁴⁴ (ff. 344-352^v) in dominicam Sationis, inc. Ἡ τῶν θείων λογίων ἀνάγνωσις, des. εἴτε τελείως· εἴτε μέσως· εἴτε ὑφειμένως ἐν Χριστῷ κτλ.; ⁴⁵ (ff. 352^v-359) in dominicam IV Lucae, inc. Πάλιν ἡμῖν ἡ τῶν εὐαγγελικῶν φρεάτων ἀναβλύζει πηγὴ, des. εἰς δόξαν θεοῦ διαπραττώμεθα· ἵνα καὶ τῆς ἀρρήτου δόξης τούτου κατατρυφήσωμεν· ἐν Χριστῷ κτλ.; ⁴⁶ (ff. 359-367^v) in dominicam VI Lucae, inc. Οὐ μόνον αἱ διδασκαλῖαι καὶ δημηγορίαι τοῦ σωτῆρος, des. εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Ἀβραάμ ἀναπαύσῃ ἡμᾶς, ἐν τῷ αἰῶνι τῷ μέλλοντι· χάριτι κτλ.; ⁴⁷ (ff. 367^v-376^v) in dominicam Divitis et Lazari, inc. Πάντα μὲν τὰ θεία λόγια χρηστά, des. καὶ ἐν τοῖς τοῦ Ἀβραάμ κόλποις ἀναπανσώμεθα· ἐν Χριστῷ κτλ.; ⁴⁸ (ff. 376^v-383^v) in dominicam qua commemoratur s. Paulus

confessor, inc. Ὑπόθεσις προοιμίου γενέσθω μοι σήμερον, des. τῆς ἀπορρήτου δόξης, κοινωνοὺς ἀπεργάσῃται ἥς γένοιτο κτλ.; ⁴⁹ (ff. 384–390) in dominicam qua legitur evangelium Iairi, ὁ Ἰάειρος eod., inc. Δυσάγωγον τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος, des. καὶ θεραπείας ἀξιωθεῖσα, τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν κατατρυνφᾷ· χάριτι κτλ.; ⁵⁰ (ff. 421–428) in dominicam VIII Lucae, inc. Μέγα δεινὸν ἡ οἴησις, des. καὶ τῆς εἰς ἀρετὴν, ὁδοῦ ὁδηγὸς· ἐν Χριστῷ κτλ.; ⁵¹ (ff. 428–436^v) in dominicam IX Lucae, inc. Οὐδὲν φιλαργυρίας δεινότερον, des. μὴ ἀποστερῶμεν τὸν θεὸν τῶν αὐτῶν ἀγαθῶν· ὃ ἡ δόξα κτλ. (ed. K. G. Bonis, Προλεγόμενα εἰς τὰς «Ἑρμηνευτικὰς διδασκαλίας» τοῦ Ἰωάννου VIII Ξιφιλίνου etc., Athenis 1937, pp. [73]–93); ⁵² (ff. 436^v–443) in dominicam X Lucae, inc. Πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως ἀγαπητοί, τὸν ἰουδαϊκὸν λαὸν ἄνωθεν διεξάγων, des. καὶ τῆς ψυχικῆς σωτηρίας ὁλοψύχως φροντίζομεν· ἥς γένοιτο κτλ.; ⁵³ (ff. 443–449^v) in dominicam XI Lucae, inc. Ἀβροτέραν ἡμῖν τὴν τράπεζαν ὁ θεὸς Λουκᾶς ἀγαπητοί, τίθησι σήμερον, des. ἐν καθαρᾷ καρδίᾳ καὶ συνειδήσει τούτου κατατρυνφῆσωμεν· ἐν Χριστῷ κτλ.

Praecurrit in folio add. 3–3^v homiliarum tabula, manu paullo recentiore subpleta, sub inscript. + πίναξ πέφυκε τῆς βίβλου τῆσδε οὕτως, rubro caractere perquam evanido: quam inscriptionem, verborum ordine tamen inmutato, manus XV–XVI (?) saeculi iteravit. Marginibus textus subplementa, animadversiones, lemmata sive librarii manu (cf. ff. 51^v. 52. 62^v. 430 etc.; 101^v. 157. 167^v. 176^v etc.) sive recentiorum (cf. 30^v. 44^v etc.; 12^v. 17. 19^{r-v}. 20. 21 etc.), frequenter iniciuntur: initio autem plerarumque homiliar. (numeris videl. 1. 3–5. 7. 19–21. 23–24. 31–35. 39. 43. 48. 50–51 enarrationis nostrae dum taxat exceptis) quae Ceramei quoque homilia illa die recitaretur, λ(έ)γ(ε)τ(αι) καὶ ὁ Κ(ε)ραμ(εύς), minio notatum, idque manu eiusdem recentioris a quo pleraeque omnes animadversiones modo laudd. (rubris pariter litteris) descriptae sunt.

2 Theophanis Ceramei ¹ (ff. 392–396^v) hom. LIII, in Adnuntiationem ss. Deiparae (P. G. 132, 928–941), τοῦ αὐτοῦ ὁμ. κτλ. cod. ² (ff. 396^v–407) hom. LIX, in Transfigurationem D. N. Iesu Christi (ib. 1020–1048), add. doxol. in fine, τοῦ σοφωτάτου ἀρχιεπ. Ταυρομενείας... τὸ ἐπὶ κλιν Κεραμέως κτλ. cod.; ³ (ff. 407–416^v) hom. XXV, de iusti Lazari resurrectione, ed. (ib. 512–541) hic illic brevior, om. enim ex. gr. illa Δηλωθήσεται τοίνυν — τῆς σαρκὸς ἐπαγόμεναι (ib. 513 B 7–516 A 3); ⁴ (ff. 417–420) hom. LXII, de siccitate quae eo tempore contigit (ib. 1069–1077).

Ff. 1–2 (an ad ipsum codicem pertinentia, nescio, certe tamen ab eadem manu conscripta librique initio nunc adglutinata) iam laudatae homiliae in Transfigurationem fragmentum exhibent, a vv. nimirum πρὸς

τὸ εὐαγγέλιον· ὁμοφωνεῖν γὰρ σημαίνει ad vv. ἀλλὰ τί λογισάμενος (P. G. vol. cit., 1036 B 10–1041 C 6).

Librum efficiunt codices duo, scriptione atque aetate diversi, quorum alter (ff. 392–420) fasciculos 4 complectitur in margine inf. dextro primae singulor. paginae ab ipso librario distinctos (γ' ternio, cett. quaterniones, secundi tamen fol. septimum nullo textus detrimento excisum est), alter vero, in duas partes (ut iam supra notavimus) distinctus duabusque saltem manibus* exaratus (a ff. 4–275v. 380–383v. 421–449v, b 276–379v. 384–390) fasciculis 53 constat (quaternionibus, praeter 48, binionem, nec non ultimum, ternionem cuius ultima charta desideratur, addito bifolio custodiae in loco, i. e. ff. 450–51): qui fasciculi graeca subputatione ad angulum sup. ext. primae singulor. chartae rectae instruuntur, adverte tamen notas numerales in altera parte (inde a f. 276) obcurrentes non ab ipso scriba (ut, ni fallor, in parte priore) adpositas esse hancque ipsam partem propria quoque distingui fasciculorum enumeratione ora inf. media earundem paginarum (an librarii manu?) iniecta, ex quo Xiphilini homiliarium non solum in geminas partes distinctum, sed in duo prorsus volumina primitus divisum esse concludi posse videtur. Utriusque codicis textus fusco pigmento exaratur, tituli autem et litterae initiales in altero codice rubro, in priore subviolaceo colore delineata, in hoc vero litterae maioris moduli nec non illa κείμενον, ἐρμηνεία, ἡθικὸν etc. marginibus adscripta plerumque rubra. Officinarum chartar. insigne nullum adparet. Liber umore non nullibi maculatus, integro tamen textu. Chartae IV–IIv. 390v–391v scriptura carent.

Ff. I–II, minoris moduli (mm. 210 × 135), saec. XVII iniecta sunt, fortasse ab ipso L. Allatio, qui f. I summo codicis notam antiquiorem 1567, postea deletam, nec non recentiorem 1604 adpinxit. Ibid. eiusdemque manu subicitur contentorum indiculus, i. e. *Ioannis Chalcedonis Patriarchae Constantinopolitani enarratio in omnia evangelia Dominicalia, ex Patribus collecta. / Ceramei homeliæ in Transfigurati(ion)e(m) Domini / in Lazari resurrect(ion)e(m), et aliæ*, nec non animadversio *Donum Leonis Allatii* (Vaticanae scil. Bybliothecae): quae animadversio f. 3v inferne iteratur. F. 390 in parte inf. possessor codicis nescio quis XIV saec. non nulla de libris a se vel sibi commodatis notavit *εχο α' βιβλίον του αδελφου μου π(ατ)ερηκῶν και επιρεν το ο Χριστοφορ[ος] / αλλ(ο) του αδελφου του πισκοπ(ου) Χρισοστομ(ου) και επιρεν το ο Χριστοφορος / αλλο μεγ(αν) Βασιλιο και επιρεν το ο Χριστοφορος / εχο α' λεξικο του Πετρ(ου) / εχο α' βιβλιον ομορφ(ον) του Πετρ(ου) / εχο αλλ(α) β' τις πισκοπης (an Chiensis? cf. paullo infra) / εχο α' του Φλαγκι / εχο διο βιβλια του παπ(α) Πετρ(ου) / και ενα μελιαρα (an ὁμιλιαρᾶν), homiliarium?) και επιρεν τ(ο) ο Χριστοφορος. Idem fortasse vir vel certe coaevus f. 451v alia quaedam non magni pretii notavit, cf. ex. gr. lin. 5–6 *εχο του κουμπαρου μου οστις(μερ)ον* (lege *ὡς τῆς σήμερον*) *τες λα' ημερα κριακιν ομου / παν α' νόμισμα?* (cf. supra lin. 2). κ(ουκκιάς?) ζ. F. 450 medio, manu saec. XV (?) notatur *μετά γὰρ τὸ ἀποθανεῖν τὸν ἄνθρωπον, ἡ ψυ/χὴ αὐτοῦ ἕως τὴν τρίτην ἡμέραν, / τῷ ἰδίῳ σώματι ἐπισκέπτεται* (iam ed. A. Ehrhard, op. cit., p. 533 not.).*

Ff. 450v et 451v alius codicis possessor e chiensi (vel potius ligustico) genere «Mazzini» (quo de cf. G. I. Zolotas, *Ιστορία της Χίου*, I, 2, Athenis 1923, pp. 558 et 594)

* F. 276v et folii 277 linn. 1–9 manu a subsequenti diversa conscripta videri possunt, se ad hoc adfirmare non ausim.

non nulla inscripsit quae haud supervacaneum exscribere visum est: (f. 451^v) 1550. νοενβρίο 26 / + έδοκα τήν σίμαιρον / της Παντους του Δικαί/ο τις κόρις του Κοντιλα / μαι-
ταξην φιο[λ]ιν (?) λι/τρης 4 / ογγιες 3 και γκουερια (?) 6. βερουν ο/μου λιτρης 7/8; (f. 450^v) + 1562. νοένβρίο 8. / εκμιθιν ι θιγατέρα μου· η Μπερτόλύνα η μακαρίριτισα; (ib.) + 1564. ιουνιο 23. εκιμιθι ο ιος μου Ισιδορος / η μακαρίτις· ο Μαζίνος εις στην Βλαχίαν / στην μπουκα ταγιου (i. e. τ' άγιου, του άγιου) Γιόργγιου (i. e. Castel S. Giorgio, apud urbem Giurgiu, quo de cf. *Marele dictionar geografic al României, alcătuit și prelucrat dupa dictionarele parțiale pe județe de George Ioan Lahovari etc.*, III, București 1900, p. 544)· και το μαντάτον / ηρτεν στις 23· του δευτεροουλυ (iulii scil.) κριακίν μαι/ραν το αργά [...] ό ιος του εγένιθιν στις 3· γ' / του μαγιου στα 1564; (ib.) + 1579 μηνί ιουλυο ιθ' ημαίρα κριακί / εγοράσα το ιποσστατικόν τουι Γιανι Μαζυνο εκί/νου Νηκόλα στους Πούτους· για δουκατα Χίου· ρδ' εκατον / τέσερα· την αυτήν μαιραν εκάμαμε χαρτην νομι/κατον στον Στεβανι· ντè· Πορτου εκινου Νικοροζο / κα νοταρίον εδόσα του τα ανόθεν δουκατα Χίου / ρδ'· εκατον τέσερα μαιριτα (μετρητά scil.)· εδοσα του δουκατα / χρισα βενετικα μδ' και ασ(πρα?) στονμανία ιβ' δοδε/κα διχος τις όξοδες· και διά ενθίμι-
σμαν γρα/φο να πληρόνο και 4 κου(κκιās) δια χρουστιχον (sic) / τόν καθεν χρόνον μαρτιρες μισε Γιά-
κουμος / ντε Κανμπις εκινου Βισενσου μισε Νικορόζος / Μαρηνγκος του εκινου Φραν-
σέσκου μισε Φά/μπρισιους 'Ιουστουνια(ν) ντα Ραφουνρετος / εκινου Γιουζέπέ μισε Μπρίσις 'Ιουστουνια(ν) ντα / Ραφουνρετος εκινου Ζανε μισε Φράνσεσκος / Πατες εκινου Μπεπια μισε Στεβας / Πατες εκινου Βισενσου και ετέρι (de generibus hic obcurrentibus cf. opus supra laudatum Zolotae, pass.).

Codicem descripserunt Ioh. Mercati in *Theol. Revue* IV (1905), coll. 143 sq. (= *Op. minori* II, 451) nec non A. Ehrhard, op. laud., pp. 532 sq., prorsus ignoravit vel neglexit K. G. Bonis, op. cit., cf. pp. 36 sqq.

Tegumentum prasina membrana contextum tesseras gentilicias exhibet Urbani VIII P. M. (in tab. ant.) et (in tab. post.) Francisci Barberini card. bybl. (1626-33), dorso autem *διοχρωμωι* membrana refecto scuta Pil IX P. M. et Angeli Mai card. bybl. (1853-54) inprimuntur.

1605. Saec. XI, membran., mm. 260 × 212, ff. 58, linn. 24.

<Heronis * Byzantini>: ¹ (ff. 1-42) <liber de machinis bellicis> (edd. C. Wescher, *Poliorcétique des Grecs etc.*, Paris 1867, pp. 197-276, et R. Schneider, *Griech. Poliorketiker etc.*, in *Abhandl. d. kön. Gesells. d. Wissens. zu Göttingen*, phil.-hist. Kl., N. F., Bd. XI, 1 [1908], pp. [4]-80, uterque ad fidem potissimum codicis Bonon. Univ. 1497, qui e nostro, aequae ac ceteri, quotquot huc usque innotuerunt, descriptus est, cf. K. K. Müller, *Handschriftliches zu den sogen. Hero*, in *Rhein. Museum*, N. F., v. XXXVIII [1883], pp. 454-63, et praesertim A. Dain, *La tradition du texte d'Héron de Byzance*, <Collect. d'études anciennes publiée sous le patronnage de l'Assoc. G. Budé>, <Paris 1933>, pp. 41-51). Operi (pariter atque subsequenti) nulla praecurrit inscriptio librarii manu exarata, in spatio autem ad illam excipiendam relicto nescio quis XV-XVI saec. notavit 'Ηρων: — προοίμιον. Ad v. έπιμονιδίους

(Wescher, p. 203, l. 3) minio exscribitur in marg. folii 3^v satis longum scholion (ib. pp. 277-79). Machinarum bellicarum, turrium etc. imagines variis coloribus adfabre pictae crebriter obcurrunt (similes e codice Bonon. laud. ed. Schneider, op. cit., Tafel I-XI, e nostro unam dum taxat, fol. 36 conspicuam, in *Zeitschr. für hist. Waffenkunde*, V, p. 85, cf. *Byzant. Zeitschr.* XIX [1910], p. 191): quibus imaginibus notulas interdum latinas XV saeculi manus adstruxit (cf. ff. 18. 22^v. 36 etc.), ab alia XIII-XIV saeculi, quae textus inter lineas temptamina latinae interpretationis iniecerit (sic Dain, op. cit., p. 28, sed cf. infra) nimirum diversa. ² (ff. 42-57^v) <liber de geodesia> (ed. A. Vincent in *Notices et extraits des mss. de la Bibliothèque Imp.* etc., t. XIX, 2 [1858], pp. 348-400), schematibus atque figuris instructus. Folior. 46^v-47 marginibus longum scholion ad vv. τὴν ἀναμέτρησιν (ib. p. 366 lin. 10 a. i.) litteris rubris, ut supra, adpingitur, inc. τὰ γὰρ πρὸς ἀναμέτρησιν καὶ σχηματισμὸν πόρρωθεν κατὰ μεγέθ(η) ἐπιγινωσκόμενα χωρία, des. τοὺς ἐναντίους καταγωνιζόμενοι.

Subditur (f. 58) zodiaci effigies ex graeco exemplari saeculo XIV, ut videtur, depicta, qua in media circellus cum inscr. γη: eodem fere tempore luminum signorumque caeli nomina graeca (interdum conrupta) manus procul dubio latina circum notavit: *Kryos* (κρίος), *Thaurus*, *Dydimi*, *Karthinus* (καρκίνος), *Leon*, *Parthenus*, *Zygos*, *Scorpius*, *Thoxotis*, *Egotzeros* (αἰγόκερως), *Ydrochos*, *Ychlyes*.

Flavo pigmento ab una manu elegantissime descriptum fasciculi efficiunt hodie 8, quorum tertius binio, sextus ternio, quaterniones ceteri, sed omnes quaterniones exstistisse singulumque quaternionem post quartum et sextum fasciculum effluxisse propter lacunas illis locis hiantes coniecit Dain, op. cit., pp. 29-32: qui tamen quo modo libri detrimenta tam adcurate computare potuerit equidem miror, cum Heronis codices ad unum e nostro manaverint neque aliunde (puta ex antiqua interpretatione) integer textus ad nos usque pervenerit, quo nisi de lacunarum amplitudine iudicare queamus, neque insuper fasciculorum notae numerales ullibi nunc adpareant, membranarum autem utraque subputatio (v. infra) ad aetates pertineat quibus liber iam mutilus esset. Adde quod virum diligentissimum inscriptiuncula imo f. 57^v saeculo XIII ex. vel XIV in. adpicta (*Carte scripte. lxxix*) forte fugisse videtur, ex qua aut codicem longe aliter inde ab initio compositum esse atque sibi ille persuaserit aut iam tunc temporis folia non nulla decidisse patet.

Membranarum ordinem antiquitus turbatum cum litterae βb-η saeculo, ni fallor, XV in fronte folior. nunc 2-7 (olim 37. 39. 41. 38. 40. 42) ad rectam seriem restituendam inscriptae, tum enumeratio saec. XVII unius cuiusque folii recti angulo sup. ext. iniecta (quam nescio qui recentioribus aetatibus usque ad f. 42 emendaverunt), tum denique textus perversiones in ceteris libris manu scriptis obcurrentes indicant (cf. Dain, pp. 29 sqq. et 41 sqq.). Folii 9 oram infernam abreptam sordidissima membrana Vaticani glutinatores refecerunt.

Saec. XII-XIII Alexii cuiusdam Chrysomalli parum docti (an possessoris alicuius?) nomen codex recepit (cf. folii 58^v ad calcem + 'Αλεξίως ὁ Χρυσώμαλλος), quorum autem in manus non multo postea devenerit notula ostendit summo folio 58 adpicta sed a Dainio neglecta: *lib(er) de ingeniis A* (del.) *And* (cf. 57^v iterum *And*, et 58, codice inverso, alia manu *liber ingenior(um)*): cuius modi notis libros a Normannorum regibus conlectos atque a Carolo Andegavensi papae oblatos insigniri docuit A. Pelzer in *l'Antiquité classique* VII [1938], pp. 268-70. Codex, igitur, ad pontificiam bybliotheam saec. XIII ex. spectans, Bonifatianae, quae indigitatur, conlectionis in indicibus, praesertim in Perusino anni 1311, fortasse quaerendus, quo in libri non nulli graeci aut membranarum compacti aut de quorum materia nihil constat nullumque prae se nomen auctoris ferentes sub numm. 600. 611. 616. 623 occurrunt (cf. F. Ehrle, *Historia bibliothecae Romanor. Pontificum* etc., Romae 1890, pp. 96-98). An autem progressu temporis Avenionem quoque delatus fuerit (ubi a. 1369 in curia pontificia codex saltem unus membraneus graeca lingua descriptus exstabat, cf. Ehrle, op. cit., p. 398 sub num. 1512), prorsus incertum neque hoc satis notae probare valent Heronis inter lineas non nullibi iniectae atque postea diligentissime abrasae (cf. ff. 4^{r-v}. 6^v. 7. 53-54), quas Dain, op. cit. p. 28, nescio quibus fretus latinae interpretationis temptamen putavit, cum verbum unum alterumve vix aegreque explicari possit neque latinum (uti plurimum) neque cum Heronis textu aliquid habens commune, narbonense vero ('provençal') adque medicamentorum quorundam (puto) confectionem pertinens, cf. ex. gr. f. 53^v lin. 12 *Recipe*, lin. 13 *cu(m) vinagro blanch i(n) vas*, lin. 14 *alguet*, lin. 23 *abolime(n)t*, f. 54 lin. 1 *auripame(n)t*: quae verba non Avenione tantum, sed iam in Italia australi, antequam Romam codex deferretur, vel curia in ipsa a quodam Gallo inseri potuerunt. Quidquid ceterum de hac re sentiendum sit, certum est librum nostrum, a bybliothea pontificia iam antiquitus egressum, in Vaticanam non ante saec. XVII denuo receptum esse, quod bene perspexit R. Devreesse conlega ap. Dain, op. cit., p. 33. Nota denique f. 58^v verbum *chiens* (manu saec. XIV?), quo inductus primum sibi (non recte, ut opinor) persuaseram codicem olim in insula Chio adservatum, deinde ab ipso L. Allatio (ut praecedentem 1604) Romam delatum Vaticanaeque bybliothecae oblatum fuisse: an verbum quoque illud gallice interpretandum, ut 'canes' nimirum?

Librum fuse descripsit Dain, op. cit., pp. [25]-33.

Tegumentum corio rubro vestitum, dorsum vero tergore coloris castaneae (non eodem tempore) obductum tesseras gentilicias prae se fert Pii IX P. M. et A. Mai card. bybl. (1853-54).

1606 (olim 1549). Saec. XIII-XIV, chart., mm. 268 × 189, ff. III. 183 (II-III. 182-183 membran.), linn. uti plurimum 15.

Ἀσματικὸν italo-graecum, i. e. conlectio, musica notatione instructa, τῶν ὑπακοῶν, contaciorum, oecorum, τῶν ἀλληλουϊᾶριων cum suis versibus, nec non τῶν κοινωνικῶν diebus anni sollemnioribus a protopsalta canendum (f. 130 μαίω ιβ' τοῦ οσ. πατρ. ἡμ. Φιλίππου τοῦ Ἀργύρου). Lacunas hiare notavimus vel suspicati sumus post folia: 14 (inter officia s. Thomae, 6 oct., et s. Demetrii, 26 oct.), 30 (in officiis s. Nicolai Myrensis, 8 dec.,

et Conceptionis s. Annae, 9 dec.), 31 et 32 (in officio τῶν Προπατόρων), 122 (in officiis Mesopentecostes et Ascensionis), 132 (in officio Nativitatis s. Iohannis Baptistae, 24 iun.).

Adcedunt: ^a (ff. 151–152^v) θεοτοκίον ψαλλόμενον εἰς πρεσβεΐαν, i. e. contactium Προστασία τῶν χριστιανῶν ἀκαταΐσχυντε (cf. Ωρολογιον, ed. Rom., p. 84), quod excipit oecus Ἐκτεινόν σου παλάμας, ἐν αἷς ὁ πάντων δεσπότης κτλ.; ^b (ff. 152^v–168^v) τὰ ἀλληλουϊάρια et αἱ ὑπακοαὶ dominicarum secundum octo tonos, ultimus tamen abrumpitur in medio κοινωνικῶι propter lacunam inter ff. 168–169 exstantem (animum insuper adverte in uno quoque tono τὴν ὑπακοὴν duplici notatione musica instructam exhiberi, alteram autem τοῦ ἀσματικοῦ inscribi); ^c (ff. 169–171^v) τὰ προκείμενα vesperarum per hebdomaden psallenda (cf. Ωρολογ. laud. p. 102), initio mut.; ^d (ff. 171^v–179^v) officium genuflexionis in s. Pentecoste, antiquitatis vestigia in vesperarum τάξει retinens (cf. N. Borgia, Ωρολογιον etc., Orient. christiana XVI, 2 [1929], pp. 184–194 et 235 sqq.), subdita notatione alleluiae sec. tonum plag. 4; ^e (ff. 180–181) κοντάκιον παρακλητικὸν ss. Deiparae, inc. Προστασία ἄμαχε τῶν θλιβομένων, cum oeco Δέξαι τὴν δέησιν ἡμῶν, εὐπρέπεια τοῦ κόσμου.

F. II^v–III manus fere coaeva illud Δόξα πατρὶ καὶ υἱῷ κτλ. secundum octo tonos inseruit, foliis vero 181^v–182 aliquanto recentior eaque rudissima troparium nescio quod in ss. Apostolos, inc. Τῶν αποστόλων των χωρῶν· ἀνημνησωμεν· παντες· ὡς δι αὐτῶν ἐλπίζομεν, notis musicis pariter instructum.

F. I, palimpsestum, vestigia servat antiquioris scripturae, saeculi, ni fallor, XI–XII: quae legere potuimus (σήμερον ὡς βρέφος· δι' εὐσπλαγχνίαν ἄφατον .... σήμερον, ὡς βασιλεὺς ..... τὴν ψυχὴν ὡς δεσπότην) sive ad officium quoddam liturgicum sive ad homiliam in Christi nativitate vel Circumcisionem referri posse videntur.

Fasciculorum ratio, quae quidem initio exstiterit, dispici nequit, folia enim singula udore circa margines corrupta atque omnino dissoluta recentior bybliopegus conglutinavit idemque loca quae blattae perforaverant scidulis chartaceis superinductis parum concinne reconcinnavit. Litterae maiores et maximae, inscriptiones, interdum notae quoque musicae rubro colore descriptae. Officinar. chartariar. insignia nulla nullo obcurrunt. Libri sectio flavo colore lita.

F. I summo, m. saec. XVII notatur *q(ue)sta musica e del colegio di greci trasferito di Constantinopoli*, eiusdem folii aversi fastigio codicis notam antiquiorem 1549 adpinxit <L. Allatius>. F. II superne τῷ τιμωτ(άτῳ) ἐν Χ(ριστῷ) κῦρ [Νή]φω καθηγουμ(ένῳ) μο(νῆς) αγ(ίου) Φιλίπ(που) τοῦ Μακ[.....] ὁ ἱερο[μ]όναχος Βαρναβας ἐντελ(ης) καθηγ(ού)μ(εν)ος τῆς μο(νῆς) αγίου Φαντ(ί)ν(ου) χωρας [Τούρκων? .....] / ὡς π(ατ)ρι μάρ(τυρῶ?)

ὅτι οἱ ὑπεναντιοὶ ἐλα[σαν?] ἐν τι χώρᾳ Τοῦκων καὶ πολλὰ[.....] / σαν ζῶα, ἀλλὰ χάρητι θεοῦ τὰ νμετ(ερα) ζῶα διεσώθεισαν· ὁ δὲ οἰκονομὸς Τοῦκων / ἐξήτησεν δεκατισθῆν(αι) τὰ ζῶα· καὶ ὁ ἀ[δελφὸς?] Βαρσανούφιος (manu saec. XIII). lb. inferius Francisci Accidae ad Xystum V P. M. inscriptio nuncupatoria graeca, margini autem imo scidula chartacea mm. 16 × 8½ glutine adhaerescit, in qua notatur *Libro di musica Greca* (eius modi inscriptionibus libri muniebantur non nulli Graecorum in Conlegio Athanasiano olim servati, ex quo noster in Vaticanam denuo inlatus est, cf. Arch. Bybl. t. 11, f. 261 « *Dui libri di Canto greco, con note musicali alla greca* », noster scil. et 1562).

F. III^v, m. saec. XII-XIII, legitur μηνὴ νοεμβρίῳ ·ε· τῆς ὑδ(ικτιῶνος) ιδ'· ἐτέλεϋτησεν ὁ κύρης Ιω(άννης) / τοῦ Κάλατατζερουν(η)· καὶ ὁ κύρης Ιω(άννης) ὁ Μικρὸς ἔπαρ(α)τίθ(ει) τὸ χαράφην (sic) τὸ ἀπερ ἐκράτισεν ὁ κυρίος του· χρό(νους) ·λ· τὸ ἀπερ ἦτον τῆς μονῆς καὶ οὗτος τὸ ἐπαρ(α)τίθ(ει) τῆς αὐτῆς ἡμερ(ας) παρουσία μαρτίρων· / ἐν πρότοις· ὁ κύρης Ιω(άννης) τοῦ Μαλέττα· / ὁ κύρης Ιω(άννης) τοῦ Καλβέλλου· / ὁ κύρης Συμεὼν του Ἀσκουλα· ὁ κύρης Γιδ (gallicum scil. 'Guide'!) Φηλιγγέρης (i. e. 'Filangieri') / ὁ κύρης Γαλτέρης ὁ Φισάβουλος· ὁ κύρης Βράνκας / ὁ κύρης Γουλιέλμος του Καβαλλάρη / ὁ κριτῆς Ρουβέρτος· ὁ κριτῆς Θωμάς· / ὁ Πέτρος τῆς Τζεσάριας.

F. 182 superne inscribitur + eis τ(ᾶς) ἡ' του ιουνιου ἐστιχισ[εν] Νικο[λαος] τῆς Μαζαλ[ης] eis τ[ὸ] δουλευσε / eis τ(ῆν) μο(νὴν) eis ἀπασα δουλιαν δια ολου (cong. ex ουλου) αὐγ(ού)στι(ου) δια ταρια ε' / κα..... ἡμέραν τοῦ σεπτ(εμβρίου) τῆς ὑδ(ικτιῶνος) ε' εως ὅλου αὐγ(ού)στι(ου) τῆς αὐτ(ῆς) ὑδ(ικτιῶνος) εμου/σεν (i. e. ὤμοσεν) eis τ(ᾶ) αγια τοῦ Χριστοῦ εβαγγέλια eis τ(ὸ) δουλευσε eis τ(ῆν) μο(νὴν) δια καρπ(οῦ) / γουμαρια δυο το [ἐ]ν σιταρην καὶ το ἔτερ(ον) αναμηγὸν καὶ οφιλι / σπιρ[ειν] τοῦ αὐτ(οῦ) γέρου Νικολ(άου) σιτ(άριν) θουμ(ενα) α' καὶ φάβαν θουμ(ενο)ν α' παρ(ου)σια μαρτ(ύρων) Ιακοβός Καρουνσους καὶ Θεόδωρ(ος) τοῦ Αγέλου (manu praecedentis fere coaeva). Ibid. inferius inscriptio prorsus evanida.

Folii 173 partem superiorem occupat exhortatio ad furem detegendum, inc. φέρε τὸ λευκὸν· τὸ ὡὸν καὶ τὸν ζομὸν τῆς μίνθας, des. ἄκον μετα ζημίας ομολογίσι (cf. sat similem quem ed. A. Delatte, *Anecdota Atheniensia*, I [Bibl. de la Faculté de phil. et lettres de l'Univ. de Liège, fasc. XXXVI], Liège-Paris 1927, p. 625 linn. 17-22, quemque iam ex eodem codice in lucem protulerat A. Vassiliev, *Anecdota graeco-byzantina*, I, Mosquae 1893, p. 341 linn. 1-6). Ibid. inferne leges, eadem, ni fallor, manu folii 182 supra laudata: + eis τ(ῆν) α' ἡμεραν τοῦ σεπτ(εμβρίου) ἐστίχησεν Νικολ(αος) Πελαγινίτης eis τ(ὸ) φιλάξε / τα μοχθηρα τῆς μο(νῆς) δια ὅλου τοῦ σεπτ(εμβρίου) τῆς ὑδ(ικτιῶνος) ε' δια / σιτάρην γουμαρην α' καὶ μητζαρόλες δύο καὶ γηρμ(..)νὸν (?) γουμ(άριν) α' καὶ θουμ(ενα) δύο καὶ ζουγουλιν(ον?) θουμ(ενα) ε' καὶ φαβαν / θουμ(ενα) δ' καὶ πηστον θουμ(ενα) γ' παρ(ου)σία· αξιοπιστων μαρτ(ύρων) / Ιακώβος Καρουνσους, συν τοῦ ιου αὐτ(οῦ) Γουλιέλμου· κ(αὶ) / Νικολάου Χοδρηάτι· καὶ ἀδε(λφου) Νικοδιμου ἐκκλησιάρχ(ου) καὶ / ἀδε(λφου) Κοσμά καὶ ἀδε(λφου) Βενιαμή· καὶ ὑπαρχ(ει) ὁμοτης εν/ τῆς ἀχράτης (intell. ἀχράντοις) εὐβαγγελῆς. In ima pagina nota perquam evanida, quam enucleare praetermisimus.

Codicem breviter descripsit hierom. L. Tardo, *I codici melurgici della Vaticana*, in Arch. stor. per la Calabria e la Lucania, I (1931), p. 244.

Tegumentum simplici obductum membrana; scuta Pii IX P. M. et A. Tosti card. bybl. (1860-66) in dorso inprimuntur.

1607. Saec. X ex. (ff. 151-154 saec. X-XI), membran., mm. 268 × 189, ff. III. 156 (III chart.), coll. 2, linn. 28-31.

ss. Cyri et Iohannis vitae, miracula, in eosdem encomia ab A. Maio e nostro codice in Spicilegii Romani tt. III-IV edita, hac ratione (cf. Th. Nissen, De ss. Cyri et Iohannis vitae formis, in *Analectis Bollandianis*, LVII [1939], pp. [65]-71): ¹ (ff. 1-4) vita (BHG. 470; Mai, IV, pp. 242-48 [= P. G. 87, 3, 3689-96]); ² (ff. 4-6) s. Cyrilli Alexandrini oratiunculae tres (BHG. 472-74; Mai, ibid., pp. 248-52 et *Nova Patrum Bibl.*, II, pp. 472-75 [= P. G. 77, 1100-5]); ³ (ff. 6-12^v) vita et miracula (BHG. 469; Mai, ib., pp. 230-41 [= P. G. 87, 3, 3677-89]; cf. Th. Nissen., art. laud., pp. 68-71); ⁴ (ff. 13-33) s. Sophronii patr. Hierosolymitani laudatio (BHG. 475-76; Mai, III, pp. 1-94 [= Migne, vol. cit., 3380-421]), adcedentibus epigrammatis (f. 33-33^v) eiusdem de se ipso, et (f. 33^v) Senecae iatrosophistae in sanctos (Mai, ib., pp. 95 sq. [= Migne, 3421-24]); ⁵ (ff. 33^v-150^v) s. Sophronii miracula (BHG. 477-79; Mai, ib., pp. 97-669 [= Migne, 3424-676]).

Subduntur ^a (f. 151-151^v) synhodicum in festo Orthodoxiae, inc. mut. ἡγουν τοῖς εἰκονοκλάστοις ἀνάθεμα .... Τοῖς ἐκλαμβάνουσιν τὰς παρὰ τῆς θεῆας γραφῆς ῥήσεις, des. συν τῇ συνκλήτῳ καὶ ἄρχουσι καὶ τῷ πιστοτάτῳ στρατῷ καὶ παντὶ πολιτεύματι ὅτι αὐτῷ πρέπε κτλ. (cf. *Τριῳδιον*, ed. Rom. 1879, p. 243 linn. 5 et 16 a. i. et sqq., cuius tamen recensio a libri nostri haud parum discrepat, deque Synhodici historia et vicibus cf. A. Michel, *Humbert u. Kerullarios*, II [*Quellen u. Forsch. ... hrsgg. ... v. d. Görres-Gesells.*, XXIII B.], Paderborn 1930, pp. 1-12); ^b (ff. 151^v-152) Thalassii abbatis capitula <selecta>, sed propter folia duo post 151 excisa servantur dum taxat centuriae IV cc. 95-96, inc. mut. φυλάττουσι καὶ ἀσπυγχοῦσι (P. G. 91, 1469 A 2-10), addita in fine doxol.; ^c (ff. 152-153^v) s. Dorothei abbatis <doctrina XV>, de ieiunio sancto, abrump. in vv. τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν εἰργάσαντο (P. G. 88, 1788-92 C 7), in folio tamen 154, cuius frustulum tantum modo superat, alia pauca legere poteris, i. e. νηστεύομεν τῇ κ[οιλίᾳ] - ἀναιδῶς (ib. 1792 D 5-11).

Codex, quem australis Italiae intra fines cum ductus tum ornamenta exaratum testantur, minime autem eiusdem viri calamo a quo liber 1650 perscriptus (quod perperam docuit infra laudandus P. Batiffol), fasciculos complectitur 21, quaterniones (praeter 2 et 17, terniones, ac 20, binionem), primi tamen fasciculi bifolium externum effluxit, ultimi vero, alia manu eaque paullo recentiore descripti, non nisi chartae quattuor ad huc servantur (ff. 151-154): qui fasciculi graeca serie primae singulor. paginae in angulo sup. externo inscripta distinguebantur, oris tamen incaute resectis notae duae numerales dum taxat restant, θ' nimirum (f. 61) et ιγ' (f. 93). Inscriptiones, variantes

lectiones vel lemmata vel additamenta non nulla marginibus inserta, numeri denique aliquot litteris uncialibus parvis, quae dicuntur, exarantur (cf. ff. 15. 29. 33. 44^v), ornamentis litterisque initialibus, calamo eodemque subfusco quo τὸ κείμενον atramento delineatis, animalium imagunculae interdum adstruuntur (cf. ff. 13. 16^v. 33^v. 142^v). Primum ac praesertim duo ultima folia ignis et odoris vim experta non sine scriptionis detrimento. Chartae I^v-II. 155-156^v vacant.

F. II^v superne inscribitur 1607. / *Vita, Martyriu(m) et miracula SS.^{rum} / Cyri et Ioanis. / ex / Cyrillo et / Sophronio Monachis*, m. <L. Allatii>. Folium III, aliquanto minoris moduli (mm. 207 × 132) occupat index graecus a Luca Felici mon. Cryptensi confectus, quo in liber graeca nota NN signatur, ibid. alia nota Cryptensis n.º 37 (iteratur in summo marg. folii 1), inferne autem alia manus notavit Τοῦτο τὸ βιβλίον (ιβ conr. ex λι, ut vid.) ἦν τῆς μονῆς / τῆς Κρυπτοφέρρης.

Codicem descripserunt Hagiogr. Bollandiani, Catal. codd. hagiogr. graecor. Bibl. Vaticanae, pp. 136 sq.; non nulla de eo apud A. Mai, *Spicilegium Romanum*, III, pp. VII-VIII (ubi saeculo XIII tribuitur!), P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III*, in *Revue des questions historiques* XLV (1889), pp. 209 n. 3 et 212, et A. Rocchi, *De coenobio Cryptoferratensi etc.*, Tusculi 1893, pp. 278 et 305.

Integumenti tabulae lignae subflavo tergoe contactae tesserisque gentilicias Gregorii XV P. M. (in tab. ant.) et (in tab. post.) Scipionis Cobelluzi card. bybl. (1618-26) prae se ferentes fibularum vestigia solum modo retinent.

1608. Saec. XI in., membran., mm. 267 × 205, ff. II. 208 (+ 75^a et 170^a; ff. I-II et 208 chart.), 2 coll., linn. 23-45.

sanctorum vitae ac passionis, hoc ordine: ¹ (ff. 1-12) s. Thomae apostoli acta I-III. XII-XIII (cf. BHG. 1800. 1802. 1808. 1824 et 1827), ab editis discrepantia: I inc. mut. καὶ συνεφώνησεν μετ' αὐτὸν (M. Bonnet, *Acta Philippi et ... Thomae*, Lipsiae 1903, p. 101 lin. 11), II des. in vv. καὶ ἐκεὶ δείξω ἐν σοὶ τὴν ἐμὴν δόξαν (ib. 146, 8), III in compendium redigitur, des. βαπτίζων· καὶ ἐκκλησίας οἰκοδομῶν εἰς δόξαν τοῦ θεοῦ ἡμῶν· ἀμ(en), XII [ι'] (qui solus in codice titulo gaudet, i. e. *Μαρτύριον τοῦ ἀποστόλου Θωμᾶ*) inc. Εἰσελθόντος τοῦ μακαριωτάτου ἀποστόλου Θωμᾶ εἰς τὸν οἶκον Ιουζάνου (ib. 264, 13 et cf. quoque pag. xxv); ² (ff. 12-15^v) s. Anastasiae <Romanae> passio [ια'] (ed. H. Delehay, *Étude sur le Légendier Romain etc.* [Subsidia hagiogr. 23], Bruxelles 1936, pp. [250]-58); ³ (ff. 15^v-19^v) s. Michaelis archangeli miraculum in Chonis a. Archippo (BHG. 1282), δι' ἣν κ. ἀπὸ· κάλ. τ. ἀρχαγγ. Μιχαὴλ· ἐν τ. Χῶναις· κ. τ. ὅς. Ἀρτίππου κ. πρόσμοναρίου cod. [ιβ']; ⁴ (ff. 19^v-24) s. Ephraem Syri vita (BHG. 584), des. τὴν ἐκδεχομένην τοῦ κυρίου λαμπρότητα· ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ κτλ. (f. 19^v imo nescio quis, XVII tamen saeculi, notavit *Est haec Vita per Sym. Metaphrasten descripta, et extat latine iam in principio 2ⁱ Tomi Operum S. Patris Ephraem Syri edita à Vossio*) [ιγ']; ⁵ (ff. 24-31^v) ss. XL Mulierum et

s. Ammonis passio (ed. H. Delehayе in *Analector. Bollandianor.* t. XXXI [1912], pp. 194-207, e codice nostro) [ιδ']; ⁶ (ff. 31^v-39^v) ss. Iohannis et Pauli passio [ιε'], inc. 'Εν ταῖς ἡμέραις Κωνσταντίνου τοῦ εὐσεβεστάτου αὐγούστου καὶ μεγάλου βασιλέως· ἦν τίς ἀνὴρ θαυμαστὸς ἐν πολέμοις ὀνόματι Γαλλικάνος, des. ἐξηγήσαντο πάντα· τὰ κατὰ τὴν ἀθλησιν τῶν ἁγίων ἐγγράφως· χάριτι κτλ. (f. 31^v summo notatur μηνι ιουνίῳ κε'); ⁷ (ff. 39^v-45^v) ss. Caesarii et socior. passio (BHG. 284; ed. e nostro cod. in *Actis Sanctorum Nov. I.*, pp. 106-17) [ις']; ⁸ (ff. 46-51^v) eiusdem miracula et translatio Romam (BHG. 285) encomio quodam inserta, inc. Οἱ τοῖς νοέροις συμβόλης τῆς καθ' ὅλην τὴν οἰκουμένην, des. σὺν πάσι τοῖς ἁγίοις Χριστοῦ τοῦ ἀληθινοῦ θεοῦ ἡμῶν κτλ. (miracula translatioque in *Actis Sanctor. Nov. I.*, 126-29, e libro nostro), cum schol. οὐκ ἔστι τοῦτο ὡς ἐνταῦθα ἐμφέρεται ἀλλ' ὅποιαν ἔσχε· γυναικὰν ὁ μακάριος Οὐαλεντινιανὸς κτλ. (ad p. 126, ll. 5 a. i. et sqq. editionis laud.), manu saec. XIII-XIV [ιζ']; ⁹ (ff. 51^v-61) s. Eugeniae acta, inc. 'Επι εβδόμῳ ἔτι τῆς ὑπατείας Κομώδου τοῦ βασιλέως ἀπέστειλεν τὸν μεγαλωπρεπέστατον Φίλιππον, des. πόσοι δὲ νεώτεροι διὰ Προτὰς καὶ Υἱακίνθου· τῷ κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ ἐπίστευσαν· ᾧ ἡ δόξα κτλ. (cf. H. Delehayе, *Étude sur le Légendier Romain* etc., p. 178) [ιη']; ¹⁰ (ff. 61-64^v) eiusdem passio, inc. Βασιλεύοντος Βαλεριανοῦ καὶ Γαλλίνου ἐπὶ τῆς Ρώμης· ἀνέτειλεν στάσις κατὰ τῶν χριστιανῶν, des. τοῦτο μόνον ἐννοήτω· ὅτι περ τὸ ὄνοματι Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος· ἐν αὐτοῖς ὕμνης ἀπεκρίναντο· δόξα τὸ πατρὶ κτλ. (cf. librum Paris. gr. 1491, ff. 182-186, ap. Hagiogr. Bollandianos, *Catal. codd. hagiogr. graecor.* Bibl. Nation. Parisien., p. 177) [ιθ']; ¹¹ (ff. 65-77) s. Martinae passio (BHG. 1176) [κ']; ¹² (ff. 77-80^v) ss. Guriae et Samonae passio (BHG. 733; ed. E. v. Dobschütz, *Die Akten der edessenischen Bekenner* etc., in *Texte u. Untersuch.* XXXVII, 2 [1911], pp. 3...63) [κα']; ¹³ (ff. 81-83^v) s. Abibi passio (BHG. 734; ed. v. Dobschütz, op. laud., pp. 65...99) [κβ']; ¹⁴ (ff. 83^v-89) eorumdem sanctor. Guriae, Samonae et Abibi miraculum (BHG. 739; ed. v. Dobschütz, op. cit., pp. 148...199) [κγ']; ¹⁵ (ff. 89-97^v) ss. Chrysanthi et Dariae vita (BHG. 313), des. ut in cod. Colbertino (cf. *Acta SS.* Oct. XI, 487) [κδ']; ¹⁶ (ff. 97^v-101) s. Tryphonis <vita et> miracula (ed. H. Delehayе in *Actis Sanctor. Novemb., IV.*, pp. 336-43) [κε']; ¹⁷ (ff. 101^v-105) eiusdem passio (BHG. 1856; denuo ed. H. Delehayе, op. cit., pp. 329-36); ¹⁸ (ff. 105-115^v) s. Clementis Ancyranī e passione (BHG. 352) excerptum, ἐκ τὸ ἐλλύποντι (!) μαρτύριον τ. ἁγ. Κλ. ἐπ. 'Αγκ. cod., inc. Κελεύει σοῦβλας ἐνεχθῆναι πεπυρωμένας, des. τῶν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἀγωνισαμενος, εἰς δόξαν καὶ ἔπαινον τοῦ μεγάλου θεοῦ καὶ σωτηρος ἡμῶν Ι. Χ. κτλ. (cf. *Acta Sanctor. Ian., II.*, pp. 465

col. sin., lin. 12 a. i. — 470) [κς']; ¹⁹ (ff. 115^v–119) s. Ianuarii passio (ed. P. Franchi de' Cavalieri, *Note agiografiche*, fasc. 4 [*Studi e Testi* 24], pp. [105]–114) [κζ']; ²⁰ (ff. 119^v–125) ss. Quattuor Coronatorum (BHG. 1600, ed. e nostro codice H. Delehay, Acta SS. Nov., III, pp. 765–79) [κη']; ²¹ (ff. 125^v–153) s. Demetrii Thessalon. miracula I–II. VI–IX. XI. XIV–XV, in unum caput conflata (cf. BHG. 500–501. 505–508. 513 et 516), auctore s. Iohanne Thessalon. episcopo, praecurrente prohoemio (BHG. 499), cum schol. εἶπεν πρὸς Μωϋσῆν ὁ δεσπότης· ἔασόν με — ἐπικάμψαι πρὸς οἶκτον θεόν ad vv. ταῦτα τοῦ εὐσπλάγγχνου (P. G. 116, 1320 D 15), manu saec. XIII–XIV [κθ']; ²² (ff. 153–170^a) ss. Cosmae et Damiani miracula I–III. IX–XI. XIV–XVIII. XX (BHG. 385 et 387) [λ']; ²³ (ff. 171–182) Iohannis Thessalonicensis ep. oratio de dormitione ss. Dei-parae (BHG. 1144, ed. M. Jugie in Patrol. Orientalis t. XIX, pp. 375–401 et 403) [λα']; ²⁴ (ff. 182–187) s. Patapii vita (BHG. 1424) [λβ']; ²⁵ (ff. 187–190^v) s. Ephraem Syri oratio in ss. martyres (Assemani II, 306–312 [BHG. 1183]) [λγ']; ²⁶ (ff. 190^v–206^v) de gestis in Perside (BHG. 802) [λδ']; ²⁷ (ff. 206^v–207^v) s. Parasceves passio, inc. Μετὰ τὴν ἐπὶ γῆς τοῦ σωτ. ἡμ. Ἰ. Χ. ἐνδοξον παρουσίαν, πολλοὶ μὲν ἐν ἀρετῇ, abrump. in vv. ὁ ἡγεμὼν λέγει τοῖς δημίσις· ἀνοίξατε [λε'].

Vitarum in fine saepe *amen*, latinis nimirum litteris, ab ipso librario exaratum deprehendes (cf. ff. 7^v, 15^v, 31^v etc.).

Liber utrimque mutilus, quem variorum manibus primo quidem obtutu descriptum rearis, unus tamen idemque vir Italo-graecus modo elegantiori modo currentiori calamo sed ubique recte emendateque scribendi rationis parum callido exaravit (cf. ex. gr. ff. 40, 88, 117^v, in quibus lineae non nullae longe secus atque reliqua pagina exaratae ad scriptionem inde a f. 125^v communiorem evadentem propius adcedunt), fasciculos hodie 27 dum taxat retinet, quorum 23 ternio, 16 novem folior., 22 chartas nunc tres, 24 septem complectitur, ceteri sunt quaterniones: qui fasciculi in angulo sup. externo primae singulor. paginae graeca serie glutinatorum ob cultrum codicemque male habitum lacunis laborante distinguuntur, ex qua decem initio effluxisse satis constat, folium enim 17 notam γ' prae se fert, 80 notam κα' et sic deinceps (animum, quaeso, adverte fasciculum λβ' numero β' nescio quo errore insigniri, duos vero insequentes notis λα' et λβ'). Taeniolae quibus vitarum initia plerumque decorantur, ornamentum folio 171 conspicuum (quod angues tres impliciti atque avicula efficiunt), litterae denique initiales rubro flavoque coloribus fere semper distinctae, a folio verum 125^v ad 170 flavo dum taxat: quo colore inscriptiones quoque uti plurimum liniuntur. Membrana non bene polita scripturamque recipere abnuente, fenestrae hic illic hiant (cf. ff. 36^v, 57^v etc.), oras foliorum superiores umore maculatas mures insuper paulum adroserunt. Codicis initio inque fine bifolium singulum ex charta custodiam propter saeculo XVII compactum, sed primi primum, alterum alterius folium operculo interno adglutinatur. Scriptione carent ff. I.

170^{av} (huius non nisi frustulum ad huc servatur, cuius in facie recta τὸ κείμενον desinit) et 208^{r-v}.

F. IV summo nota 1608 atque inscriptio *Vite et Martyria diuersorum(m) Sanctorum(m)*, utrumque manu <L. Allatii>. F. II, multo minoris moduli (210 × 137 mm.) exhibet in utraque facie libri pinacem graecum a Luca Felici mon. Cryptensi confectum, praecurrente nota HH (eadem inscribitur margini inf. folii 1) nec non, aliorum manibus, alia nota n.º 37 (quae iteratur in ora sup. folii 1) atque animadversione τοῦτο <τὸ> βιβλίον ἦν τῆς μονῆς τῆς Κρυπτοφύερρης.

Codicem descripserunt Hagiogr. Bollandiani, Catal. codd. hagiogr. graecor. Bibl. Vaticanae, pp. 137-140, qui non recte saec. XII-XIII adscribunt (id. id. ap. H. Delehaye in Actis Sanctor. Nov. III, 751, in IV autem tomo, p. 319 saec. XI ab ipso tribuitur), sed iam P. Franchi de' Cavalieri, Hagiographica (*Studi e Testi* 19), pp. 22 et [44] et *Note agiogr.*, fasc. 4 (*St. e Testi* 24), p. 94 saeculo XI bene restituerat: quo cum non omnino vel omnino non consentiunt E. Bratke, *Texte u. Untersuch.* XIX (1899), 3, p. 69 (saec. XII), E. von Dobschütz, ib., XXXVII, 2, 1911, p. xix (saec. XII), L. Deubner, *Kosmas u. Damianos*, p. 8 (saec. X-XI), M. Jugie, *Patrol. Orient.* XIX, p. 353 (saec. XII-XIII). Librum memorant insuper P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III*, in *Revue des questions historiques* XLV (1889), pp. 209 n. 3 et 212, atque A. Rocchi, *De coenobio Cryptoferratensi* etc., pp. 270 (sub num. 39), 272 et 278.

Integumentum omnino ut in praecedente codice.

1609 (olim 1547). Saec. XV, chart., mm. 275 × 190, ff. I. 169, linn. 17-20.

Typicum Studitanum quod indigitatur, σὺν θεῷ τυπικὸν περιέχων τὴν ἅπασαν ἀκολουθίαν τῆς ἐκκλησιαστικῆς κα<τα>τάξεως Θεοδόρου τοῦ Στουδίτου καὶ λοιπ(ῶν) cod., litteris maiusc. rubris: * (ff. 1-117) <ordo divini officii persolvendi in festis vel commemorationibus menologii>, ὃ (ff. 117-169) Συναξάριον σὺν θεῷ τῆς ἀγίας τεσσαρακοστῆς ἀρχομένων ἀπὸ τῆ κυριακῆ τοῦ τελώνου καὶ τοῦ φαρισαίου ἕως τῆς κυριακῆ τῶν ἀγίων πάντων (typicum tamen desinit in officio vesperarum Pentecostes, cf. E. Dmitrievskij, *Onucanie liturgicheskiy rykonucei* etc., I, *Τυπικα*, 1, Kiev 1895, pp. 898 sq.; qui vir doctus varietates quoque libri nostri ibid. protulit, cf. pp. 837-92 in notis).

Fasciculi 21, litteris <α> — γ. δ. ε. ζ. η. θ. et ξ in margine inf. medio primae singulorum paginae a nescio quo subputati, quaterniones omnes exsistunt (novissimo excepto, quinione), primi tamen folium primum, scriptione videl. carens, excidit. Inscriptio (cf. supra) nec non litterae grandioris moduli rubrae, ornamenta (ff. 1. 19. 26 etc.) rubro atramentoque delineata. Officinae chartariae insigne obcurrit (cf. ff. 2+5. 11+12 etc.) flos quidam ad numm. 6650-51 ap. Briquet proxime adcedens. Margines, interni praesertim, scidularum adminiculo saepe reffecti, fol. I (add.) blattis perterebratum, insequentis utraque facies charta flavesciente contexta. Fol. I vacat.

F. 1b8 + ἐτελειώθη τὸ παρὸν βιβλίον τυπικὸν διὰ χυρὸς Γεωργ(ίου) / ἀμαρτωλοῦ τῷ ἔχοντι καὶ γράψαντι (sic) Χριστε μου / σῶσον (deest ap. Vogel-Gardthausen, *Die griech.*

Schreiber etc.): — ; in pagina aversa ἀμαρτίαν ἔχω οἶδας· ἔχεις οἶδας· / + ἀμαρτίαν ἔχω οἶδας· εὐσπλαχνίαν / ἔχεις οἶδας· ἔχω οἶδας· ἔχεις· / οἶδας· σῶσον με Χριστὲ ὡς εἶδας: aliaeque invocationes quas referre superfluum visum est. F. Iv titulus utraque lingua, calamo <Fr. Accidae>, cuius in confectione liber notas KΓ-Ψ et 23 — Z ferebat, atque inscriptio nuncupatoria graeca Xysto V P. M. (ed. A. Mai, Nova Patrum Bibl. V, 3, pp. 103 (= P. G. 99, 1691 sq.)).

Codicem, in Athanasiano Graecorum Conlegio iam adservatum (cf. Arch. Bybl. t. 11, f. 261 «*Tipicon Theodori Studiti*») adcurate describit Dmitrievskij, loc. cit., paucis memorant A. Mai, loc. cit., Th. Toscani, Ad Typica Graecorum etc. animadversiones, Romae 1864, p. 36 n. 2, P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III*, in *Revue des questions historiques* XLV (1889), pp. 186 sq., qui saeculo XVI perperam adscribit.

Tegumentum ἰδιοχρώμῳ membrana contextum exhibet in dorso scuta Pii IX P. M. et A. Tosti card. bybl. (1860-66), antiquioris tamen fragmenta duo ad huc adservantur operculis internis adglutinata, quibus in Gregorii XV P. M. et Sc. Cobelluzi card. bybl. (1618-26) arma inpressa exstant.

1610. Saec. XVI, chart., mm. 303×197, ff. X. 389 (+ 329*), linn. 30.

Macarii Chrysocephali metrop. Philadelphiensis <magnum alphabetum i. e. in loca singularia evangelii sec. Lucam (potissimum) catena sive mutila sive imperfecta in 16 λόγους distributa> (qua de cf. praesertim I. Sickenberger, *Titus von Bostra* etc. [*Texte und Untersuch. z. Gesch. d. altchristl. Literatur*, XXI, 1], 1901, pp. 47-50, nec non Karo-Lietzmann, *Catenar. graecar. catal.*, pp. 142 sq.), praemissis ^a (f. II) versiculis 4 Εὐαγγελικῶν διάνοιαν ρημάτων etc., litt. rubris (edd. Fabricius-Harles, VIII, p. 679 = [Migne in P. G. 150, coll. 171 sqq.]; I. Pasini, *Codd. mss. Bibl. Reg. Athen. Taurin.*, I, p. 188; H. O. Coxe, *Catal. codd. mss. Bibl. Bodl.*, I, p. 368; Reuss in op. infra citanda, p. 112), ^b (f. II-IIv) prohoemio Ἐμοὶ κόσμος καὶ πλοῦτος κτλ. (ed. Pasini, op. cit., pp. 188 sq., ex parte dum taxat L. Alati, In R. Creyghtoni apparatus etc., Romae 1665, pp. 682 sq. [= Fabricius, vol. cit., pp. 682 sq. = P. G. 150, 241-44]), ^c (ff. III-VIIv) unius cuiusque λόγου capitulum indice, cuius in fine versiculi 5 exscribuntur τῷ συντελεστῇ τῶν καλῶν θεῷ χάρις: Μακάριος κέκραγε κτλ., litt. rubris (Coxe, loc. laud.): ¹ (ff. 1-32) <sermo I, in nativitatem s. Iohannis Baptistae>, inc. <Α>νωθεν μὲν καὶ ἐξ ἀρχῆς, des. καὶ τῆς βασιλείας ἀξιούσα τῶν οὐρανῶν· ἥς καὶ τύχομεν κτλ., evangelii pericope interpretanda (Luc. I, 1-25 + 57-80), ut et in insequentibus λόγοις, praemissa; ² (ff. 32-54) sermo II, in festum Adnuntiationis, inc. <Β>ασιδικῶ παναχράντῳ τόμῳ, des. καὶ δοξάσαντα κύριον· ἵνα καὶ τῆς μελλούσης ἐκείνης καὶ ἀκηράτου δόξης ἐπιτύχωμεν· ἐν αὐτῷ Χριστῷ κτλ. (Luc. I, 24-38); ³ (ff. 54-61) sermo III, in officium aurorae festorum Deiparae, inc. <Γ>νώμης στερρότητι· καὶ φρενῶν γενναϊότητι, des. τῆς ἐαυτοῦ

δόξης μετόχους· καὶ τῶν ἀκηράτων αὐτοῦ καὶ αἰωνίων ἀγαθῶν κληρονόμους· ὅτι αὐτῷ πρέπει κτλ. (Luc. I, 39-56); ⁴ (ff. 61-86^v) sermo IV, in vigiliam Christi nativitalis, inc. <Δ>όξα ἐν ὑψίστοις θεῷ κτλ., ἀκούω τῶν ἀγγέλων ὑμνούντων, des. δοξάζοντες τὴν ἁγίαν καὶ πανσθενῆ· καὶ ἰσοσθενῆ καὶ ὁμοούσιον παναγίαν τριάδα· καὶ ὑμνούντες πατέρα κτλ. (Luc. II, 1-20); ⁵ (ff. 86^v-115) sermo V, in festum Circumcisionis, inc. <Ε>βδόμη παρῆλθεν ἡμέρα ἐξ οὗ τὴν ἱερὰν ἐορτήν, des. καὶ τοῦ παναγίου καὶ ὁμοδόξου πνεύματος· τῆς μιᾶς θεότητος καὶ βασιλείας· ἣ πρέπει πᾶσα δόξα κτλ. (Luc. II, 20-21 + 41-52); ⁶ (ff. 115-138^v) sermo VI, in Obscurum Domini, inc. <Ζ>ωὴ καὶ φῶς καὶ εἰρήνη, des. εἰς τὴν πατρίδα ἡμῶν τὴν ἀληθινὴν· τὴν ἐπουράνιον Ἱερουσαλήμ· ἧς γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν κτλ. (Luc. II, 22-40); ⁷ (ff. 138^v-169^v) sermo VII, in vigiliam ss. Luminum, inc. <Η> πηγὴ τῶν εὐαγγελικῶν διδαγμάτων, des. τὴν παρούσαν διανύσεις ζῶν· καὶ τῆς μελλούσης ἐν Χριστῷ ἀξιωθῆσιν χαρᾶς χάριτι καὶ φιλανθρωπία κτλ. (Luc. III, 1-22); ⁸ (ff. 169^v-189^v) sermo VIII, in parabolam de eo qui incidit in latrones, inc. <Θ>αυμαστὰ μὲν ἅπαντα τοῦ Θεοῦ τὰ λόγια, des. καὶ γνησίους τίθησι καὶ τῶν μελλόντων ἄξιοι (intell. ἄξιοι) ἀγαθῶν· μεθ' ὧν καὶ ἡμεῖς εὐξεθειῖμεν (sic! intell. εὐρ —) πάντες κτλ. (Luc. X, 25-37); ⁹ (ff. 189^v-202^v) sermo IX, in parabolam de divite stulto cuius ager uberes fructus adtulit, inc. <Ι>ερουργῶν ὁ θεῖος ἀπόστολος τῆς βασιλείας, des. τὸν ἀνώδυνον καὶ ἄλυπον ζήσωμεν βίον· καὶ ἐν τῷ μέλλοντι τῆς αἰωνίου καταξιοθῶμεν δόξης τε καὶ βασιλείας· ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ κτλ. (Luc. XII, 16-21); ¹⁰ (ff. 202^v-215) sermo X, in parabolam de vocatis ad coenam, inc. <Κ>αλλίστην ἐξυφαίνει παραβολὴν ὁ δεσπότης, des. εἰς τὴν κλῆσιν ἐκείνην παραγενώμεθα· ἧς ἀπολαῦσαι γένοιτο πάντας ἡμᾶς κτλ. (Luc. XIV, 16-24); ¹¹ (ff. 215-251) sermo XI, in parabolam de filio prodigo, inc. <Λ>αμπροτάτην ἡμῖν σήμερον τίθησιν τὴν πανήγυριν, des. τίς ἡμᾶς χωρίσει ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ· αὐτῷ πρέπει δόξα κτλ. (Luc. XV, 11-32); ¹² (ff. 251-287^v) sermo XII, in parabolam de divite et Lazaro, inc. <Μ>ακάριος ἀνὴρ, οὗ ἐστὶ τὸ ὄνομα κυρίου ἐλπίς αὐτοῦ κτλ., τοιαῦτα γὰρ πάντα κτλ., des. μετὰ φόβου βιοτεύσωμεν· ἵνα καταξιοθῶμεν τῆς αἰδίου δόξης τυχεῖν τοῦ θεοῦ· χάριτι καὶ φιλανθρωπία κτλ. (Luc. XVI, 19-31); ¹³ (ff. 287^v-312) sermo XIII, in parabolam de pharisaeo et publicano, inc. <Ν>εάν ὥσπερ ἀνέδειξε κτίσιν, des. οὕτω γὰρ ἴλεον εὐρήσομεν τὸν κριτὴν· καὶ τῆς τῶν οὐρανῶν βασιλείας ἀξιοθῶμεν· ἐν αὐτῷ Χριστῷ κτλ. (Luc. XVIII, 10-14); ¹⁴ (ff. 312-340) sermo XIV, in secundum Christi adventum, inc. <Ξ>ένον καὶ φρικτὸν ἡμῖν ἀγαπητοὶ τὸ δικαστήριον, des. τῆς σωτηρίας τῆς ἑαυτῶν τὴν φροντίδα ποιῶμεθα· ἵνα καὶ τῶν παρόντων καὶ τῶν μελλόντων ἀξιοθῶμεν ἀγαθῶν· χάριτι καὶ φιλανθρωπία κτλ. (Matth. XXV, 31-46; de hoc λόγῳ et de insequenti cf. J. Reuss, Matthäus-, Markus- und Johannes-Katenen etc. [Neutestamentl.

Abhandl. hrsgg. v. ... M. Meinertz, XVIII B., 4-5], Münster i. W. 1941, pp. 113 sq.); ¹⁵ (ff. 340-360) sermo XV, in Transfigurationem Domini, inc. <Θ> βασιλεὺς τῆς δόξης Χριστὸς, des. τρανώτερόν τε καὶ καθαρώτερον τὸ τῆς παναγίας τριάδος μυστήριον· ἡ πρέπει πᾶσα δόξα κτλ. (Matth. XVII, 1-9); ¹⁶ (ff. 360-388) sermo XVI, in quatruiduanam e mortuis resurrectionem iusti Lazari, inc. <Π>ολλὴν πανδεσίαν ἡμῖν ὁ ἐπιστήθιος, des. δημιουργὸς πάσης ὁρατῆς καὶ νοουμένης κτίσεως ὁ πατὴρ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος· ὧ πρέπει πᾶσα δόξα κτλ. (Ioh. XI, 1-45; de hoc sermone cf. I. Reuss, op. cit., pp. 216 sq.).

Oris lemmata, unde singulae Macarii *chrήσεις* excerptae sint monentia, ipsius librarii manu inscribuntur, locos autem a se se vel ab aliis editos A. Mai persaepe notavit (cf. ff. 26, 136^v, 163^v etc.).

Liber, quem, si folia II-VII^v excipias, unus idemque librarius, non aequabili tamen calamo, descripsit, quaterniones 50 complectitur (ultimi ultima charta excisa est), numeris ab [α'] ad μθ' inde a fasciculo secundo in angulo inf. externo primae singulorum paginae distinctos: cuius modi notae ob margines incaute resectos pleraeque omnes effluxerunt. Litterae initiales inde a f. 1 semper desunt, quas librarius, aequae ac titulum ornatumque ib., rubricatori pingendas reliquerat. Officinarum chartarum insignia quae notavimus: ^a (ff. II + IX, III + VIII, IV + VII etc.) ancora, cuius brachia simplici linea efficiuntur, circulo inclusa, stella sex radior. superinposita (cf. ex. gr. Briquet nr. 559), additis autem litteris BS, ^b (f. X) alia ancora omnino similis, minoris tamen moduli, ^c (ff. 8, 23, 24 ... 278 ... 389) scutum gentis « Della Rovere » (cf. Br. nr. 989), ^d (ff. 27 + 28) alia ancora cum litteris IS quas inter flosculus erigitur trium folior., ^e (ff. 57 + 62, 266 + 269 etc.) angelus benedicens circulo inclusus, quem circum stella sex radior. supereminet (cf. Br. nr. 655), et litterae GB cum flosculo ut supra, ^f (ff. 120 + 127, 122 + 125, 123 + 124 etc.) alia ancora et litterae AT. Chartae IV. VIII-Xv. 383^v-389^v scriptionis expertes.

F. I summo, pone forsitan codicis notam antiquiorem sedulo abrasam, nova inscribitur 1610 nec non titulus *Macarij Chrysocephali episcopi Philadelphiensis Magnu(m) / Alphabetu(m). hoc est orationes e 24. tantu(m) 16. / quae sunt enarratio in Matthaei, et Lucae eva(n)gelii(m)*, omnia manu <L. Allatii>.

Librum paucis memorant Sickenberger et Karo-Lietzmann, locc. laud., describit I. Reuss, op. cit. p. 112, neglexit L. Petit, art. *Macaire Chrysoképhalos*, in *Dict. de théol. cath.* IX, 2, col. 1448.

Integumentum tabulae rubro tergore contactae, in summo dorso tesserae gentilitiae Pii IX P. M. auro imprimuntur.

1611. Aa. 1116-17 (ff. 1^v. 94^v. 158. 244), membran., ff. I. 320, mm. 382 × 295, inde a lin. 13 unius cuiusque paginae (42^v et 244 tantum exceptis) duobus laterculis exaratus, linn. 40 (ff. 1^v-163^v), 41 (ff. 169-200^v), 42 (rell.).

Nicetae metrop. Heracleensis catena in evangelium sec. Lucam (typ. IV ap. Karo-Lietzmann, *Catenar. graecar. catal.*, pp. 137-39; cf. R. De-

vreesse, *Chânes exégétiques grecques*, in *Dict. de la Bible*, suppl., t. I, coll. 1183 sq.), συναγωγή ἐξηγήσεων εἰς τὸ κατὰ Λουκᾶν ἅγιον εὐαγγέλιον ἐκ διαφόρων ἐρμηνευτῶν· παρὰ Νικήτα διακόνου τῆς τοῦ θεοῦ μεγάλης ἐκκλησίας καὶ διδασκάλου γεγονυῖα cod., litt. maiusc. rubr. (excerpta e 33 scriptoribus ad fidem edidit codicis nostri, quin tamen eius notam protulerit, A. Mai in *Scriptorum veterum novae collectionis* tomo IX, Romae 1837, pp. 626-722; cf. J. Sickenberger, *Aus römischen Handschriften über die Lukaskatene des Niketas*, in *Römische Quartalschrift* XII [1898], pp. 67 sq., nec non *Die Lukaskatene des Niketas von Herakleia*, in *Texte u. Untersuch. z. Gesch. d. altchristl. Literatur*, N. F., VII B., 4 Heft, 1902, pp. 71 sq.: qui vir doctus, ib. pp. 83-101, cetera quoque scholia varior. auctorum sive nostro e libro sive ex aliis deprompta diligentissime recensuit). Catena haec in quatuor βιβλία dispertitur, quorum primo titulus praeit βιβλίον α' + τῶν εἰς τὸ κατὰ Λουκᾶν (sic) ἐξηγήσεων τοῦ Σερρῶν litt. maiusc. (f. 1 summo), secundum f. 94^v (κεφ. ιζ'), tertium f. 158 (κεφ. μ'), quartum f. 244 (κεφ. ξγ') incipit, animum lamen adverte novissimum in vv. σύμμορφον τοῦ σώματος τῆς δόξης αὐτοῦ e Theodoreti Eraniste (ad Luc. XXIV, 51, cf. P. G. 83, 165 A 13) abrumpi, librum secundum explanatione in Lucae cc. IX, 23-X, 21 propter fasciculos duos pone f. 136 deperditos carere (cf. Sickenberger, *Die Lukaskatene des Niketas* etc., p. 39), ordinem vero folior. 9-16. 17-24 invertendum esse, quod iam folii 9 ad angulum sup. internum plumbo indicaverat (A. Maius): cuius manu aliae quoque adnotatiunculae marginibus passim inscribuntur (cf. ex. gr. ff. 2. 3^v. 5. 6. 7^v etc.), non nullae autem graece a viro saeculi XVII (ex. gr. ff. 24^v et 58^v, cf. Sickenberger, op. laud., p. 39 n. 1), glossae denique latinae tres XIII-XIV saeculi in ora externa f. 248^v deprehenduntur (cf. Ioh. Mercati, *Per la storia dei mss. greci di Genova* etc. [*Studi e Testi* 68], p. 90).

Auctores non minus quam 66 nominantur, quorum seriem, utpote a Sickenbergero, op. laud., pp. 83-101, nec non a Karo-Lietzmann, pp. 137-39, adcuratissime relata, describere supersedemus.

Folio IV capitum πβ' (νβ' cod., err.) indicem graecum XV, ut mihi videtur, saeculo nescio quis inscripsit (fere omnino ut ap. Cramer, *Catenae in evangg. s. Lucae et s. Iohannis*, Oxonii 1841, pp. <3>-5, et cf. Sickenberger, op. laud., pp. 38 sq.).

Folii 86 marginibus infer., ext., super. atque interno <μακαριστάρια vel μακαρώνεια> non nulla in festum Dormitionis ss. Deiparae (cf. Ioh. Mercati, *Nuove minuzie*, in *Studi bizantini*, II [1927], p. 299 = *Op. min.* IV, 382 sq.), musica quoque notatione adstructa, librarius ipse inseruit:

qui et rubricam (uti dicunt), qua ratione huius modi laudes in monasterio τῆς Ἀγιοπατερνίσσης, i. e. in Patiriensi coenobio apud Rossanum psalli solerent monentem, subiecit (omnia ap. Sickenberger, op. laud., pp. 36 sq.).

Modo subflavo modo fusciori pigmento ab uno librario eoque diligentissimo exaratus, * scriptura tamen hanc semper aequabili (quod mirum non est pro tanta codicis magnitudine), ut partes non nullae compendiorum segete horrentes (cf. ex. gr. ff. 97^v et 136^v cum 33) ab alia manu fluxisse primo quidem obtutu videri queant, fasciculos 40 complectitur, quaterniones omnes, notis α'-μβ' ad angulum inf. externum primae ultimaeque singulor. paginae ipsius librarii calamo distinctos, fasciculi enim ιη'-ιθ' effluerunt (quaternionum β'-γ' ordinem turbatum esse iam supra notavimus). Scholior. litterae initiales, lemmata (sive τῷ κειμένῳ inserta sive marginibus adpicta), Lucae verba interpretanda purpureo liquore delineantur, pariter atque operis inscriptio (cui πᾶλη superinponitur sat adfabre ornata) nec non evangelii capitum tituli summis vel imis oris unciali (uti plurimum) caractere descripti. Liber udore non nullibi tactus, inde a charta 305 complura vel fere omnino evanuerunt vel difficillima sunt lectu.

Codici describendo quam diu scriba vere χαλκέντερος insudaverit ipsius animadversiones initio unius cuiusque libri marginibus (partim directe) insertae nos edocent: (f. 1^v) βι(βλίον) α' τοῦ κ(α)τ(ὰ) Λουκ(ᾶν) ἀρχθὲν μη(νὶ) ἰουνίῳ ια' ἰνδ(ικτιῶνος) θ'. τοῦ ,ςχκδ' (= 1116) ἔτους + eis τὴν σχολὴν τοῦ ἀγ(ίου) Πέτρου +; (f. 94^v) ἐνταῦθα ἐπληρώθ(η) τὸ α' βι(βλίον) ὃ ἦν τετράδ(ια) ξβ'· ἀρχ(ῇ) τοῦ β' βι(βλίου) ἀπὸ τοῦ ιε' (sic) κε(φαλαίου) (vv. ἀρχή-κεφαλαίου rubra): + τέλος τοῦ πρώτου τῶν τεσσάρων τεύχους. τῶν eis τὸ κ(α)τὰ Λουκᾶν ἀγ(ίου) εὐαγγελίου· κατὰ συναγωγὴν ἐξηγήσεων: ἐπληρώθ(η) μη(νὶ) αὐγ(ού)στ(ῳ) κε' τῆς αὐτ(ῆς) ἰνδ(ικτιῶνος) ἐν ἣ καὶ ἤρχθῃ + ∴ εἰ θέλεις ποιῆσαι καὶ σοὶ τὸ ἐν βι(βλίον) δ' ἰδοὺ καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ β' βι(βλίου): συναγωγὴ ἐξηγήσεων eis τ(ὸ) κ(α)τ(ὰ) Λουκ(ᾶν) εὐαγγέλιον· γεγονυῖα παρὰ Νικ(η)τ(α) διακόνου τῆς τοῦ θε(ο)ῦ μ(ε)γ(ά)λ(ης) ἐκκλη(σίας) καὶ διδασκάλ(ου) τοῦ τοῦ Σεφ(ρ)ῶν: βι(βλίον) β' περιέχον ἀπὸ τοῦ ἑπτακαίδεκάτου κεφαλαίου καὶ αὐτοῦ μέχρι τοῦ λθ' καὶ αὐτοῦ· ἦγουν κεφάλαια τοῦ κατὰ Λουκᾶν ἀγ(ίου) εὐαγγελίου εἴκοσι καὶ τρία; (f. 158) + τέλους τοῦ δευτέρου τῶν τεσσάρων τεύχους· τῶν eis τὸ κατὰ Λουκᾶν ἄγιον εὐαγγέλιον· κατὰ συναγωγὴν ἐξηγήσεων + ἐπληρώθ(η) μη(νὶ) ἰαννουαρ(ίῳ) κζ'· τῆς αὐτῆς ἰνδ(ικτιῶνος) ἐν ἣ καὶ ἀρχὴν ἔλαβεν: eis τὴν ἀρχ(ῇ)ν τοῦ γ' βι(βλίου) (sex ultima vv. rubra) ∴ συναγωγὴ ἐξηγήσεων eis τὸ κατὰ Λουκᾶν εὐαγγέλιον κτλ. ut supra, βι(βλίον) γ' ἀρχ(ὸ)· με(νον) ἀπὸ τοῦ μ' κεφα(λαίου) καὶ αὐτοῦ· καὶ λήγον μέχρι τοῦ ἐξηκοστοῦ δευτέρου καὶ αὐτοῦ: — ἀρχθὲν μη(νὶ) φε(β)ρ(ουαρίῳ) εἰκάδι τῆς αὐτῆς ἰνδ(ικτιῶνος) ἐν ἣ καὶ ἐπληρώθ(η) eis τὴν σχολὴν τοῦ ἀγ(ίου) Πέτρου μετὰ τὸ ἐμὸν μούλτον (de quo verbo cf. Sickenberger, *Die Lukaskatene des Niketas* etc., p. 36, n. 1, qui animadversiones hasce integre rettulit); (f. 244) + ἐπληρώθ(η) τὸ γ' βι(βλίον) μη(νὶ) μαῖῳ ιθ' τῆς αὐτῆς ἰνδ(ικτιῶνος) ἐν ἣ καὶ ἤρχθῃ ∴ συναγωγὴ ἐξηγήσεων κτλ. ut supra, βι(βλίον) δ', ἀρχόμ(ε)νον ἀπὸ τοῦ ξγ' κεφαλαίου καὶ αὐτοῦ καὶ διήκον μέχρι τοῦ τέλους: — (vv. συναγωγὴ — τέλους rubra). Foliis non nullis in fine deperditis, quando librarius opus absoluerit non constat.

F. I superne notavit <L. Allatius> *Nicetę Serron Catena ex / Varijs auctoribus in / Evangelium(m) Lucę*. F. 1 summo *Libro 33 santo Nichita diacono*, manu saeculi XVI, nec non, manu paullo antiquiore, *Expositione sop(ra) sancto Luca evangelista*; quae inscri-

* Excipe tamen f. 313^v, manu saec. XIII subpletum.

ptiones in Patiriensi monasterio adpositae sunt, ex quo inter aa. 1614-19 liber in Vaticanas aedes delatus est, quin tamen unquam Cryptae ferratae servatus fuerit, ut perperam adseveravit P. Batiffol, illo *sine caract(ere)* iniuria nisus folii 1 ad calcem obcurrente (cf. quae adversus P. Batiffol, *L'abbaye de Rossano*, p. 48, monuerunt A. Rocchi, *De coenobio Cryptoferratensi eiusque bibliotheca etc.*, Tusculi 1893, pp. 280 sq., et Ioh. Mercati, op. cit., pp. 90 et 95-97).

Librum descripsit P. Batiffol, loc. cit. et cf. ib. pp. 69, 83, 151, multo amplius diligentissimeque J. Sickenberger, op. laud., pp. 31-40. Folii 94^v phototypam, quam dicunt, imaginem, partem inferiorem sinistram paginae dum taxat complectentem, exhibet Sickenberger, *Aus römischen Handschriften etc.*, in tab. V post pag. 243, folii vero 2^v exiguum specimen (ll. 2-3) in aere cusum inseruit A. Mai Novae Patrum Bibliothecae tomo IV, Romae 1847, tab. post p. VIII, n. 1.

Integumenti tabulae corio subrubro vestitae saec. XVIII, dorso autem recentiori aetate refecto Pii IX P. M. scutum auro inprimitur.

1612. A. 1540 (f. 280), chart., mm. 408 × 276, ff. VII. 288 (+ 233^a), lian. 32.

Appiani, praemisso (ff. 1-4) prohoemio: ¹ (ff. 4^v-38^v) Lybica, in quibus lac. a vv. *ὀλκάδας ἐπ' αὐτὸν* ad vv. *καὶ τὸ δαιμόνιον* (ed. Viereck et Roos, I, pp. 226 lin. 23-229 lin. 28) ut in ceteris libris e Vaticano gr. 141 derivatis hiat (cf. ib. pp. xi sq.); ² (ff. 39-59) Syriaca, praemissis (ib.) subsequentium librorum indice atque initiis; ³ (ff. 59-74^v) Parthica*; ⁴ (ff. 75-110^v) Mithridatica, in quibus cc. 118-119 initio reponuntur; ⁵ bellorum civilium (ff. 111-143^v) lib. I, (ff. 144-184) lib. II, (ff. 184-209^v) lib. III, (ff. 209^v-240^v) lib. IV, (ff. 240^v-273^v) lib. V; ⁶ (ff. 273^v-280) Illyrica.

Lemmata marginibus conplura iniciuntur, sive graeca ipsius librarii sive latina fere coaevi manu quam in libris quoque 1617 et 1620-23 obcurrere notabimus.

Latis marginibus conspicuum fasciculi efficiunt 31, quiniones uti plurimum (1 est quaternio, cuius prima charta operculo anteriori interno adglutinatur, 30 binio, 31 ternio, cuius folium sextum operculo posteriori interno adhaerescit); quos fasciculos librarius ipse in angulo inf. ext. ultimae singulor. paginae, primum utpote scriptura carentem neglegens, notis graecis distinxerat, oris tamen incaute decurtatis una dum taxat nota, i. nimirum, hodie deprehenditur (cf. f. 100^v). Inscriptiones rubro colore exaratae, id. id. verba numerique non nulli in pinace f. 39; litterae initiales ubique desunt. Officinar. chartarior. insignia: ^a (in toto fere libro) arcuballista circulo inserta, quem liliū supereminet (cf. Briquet nr. 762), ^b (ff. 202 et 206) ancora in circulo, stella radiorum sex superinposita (cf. ex. gr. Br. 549). Chartae I-VII. 280^v-288^v scriptione vacant. Foliorum labia flavo liquore tineta.

F. VII^v superne libri nota 1612 nec non *Appiani Alexandrini historia*, m. <L. Al-

latii). F. 280, transscribendi munere perfecto, notavit librarius Θ(εο)ῦ τὸ δῶρον καὶ Γεωργίου πόνος + Κκλ' / + "Ετους ,α'φμ' (= 1540) ἐν μη(νὶ) μαρτίῳ κς' ἐν Βενετία. Illud Κκλ' procul dubio legendum Κοκόλου, de Georgio autem Cocolo, qui a. 1542 codicem nunc Berol. 2 Venetiis transcribebat, cf. Vogel-Gardthausen, *Die griech. Schreiber*, p. 78.

Integumentum omnino ut in cod. 1555, cuius enarrationem vide; dorsum tinearum morsibus perquam male habitum.

1613. Aa. 976-1025, membran., mm. 364 × 284, pp xx. 434 (= ff. X. 218: ff. III-9 chart.), linn. 16.

Menologium Basilii II imp. quod indigitatur, menses a septembri ad februarium inclusive comprehendens, non minus quam 430 picturis insigne (post editionem <Ioseph Simonis Assemani>, Menologium graecor. etc. ... munificentia ... Benedicti XIII ... nunc primum ... prodit, studio et opera Annibalis ... card. Albani ..., Urbini 1727 [τὸ κείμενον tantum latinaque interpretatio denuo inpressa in P. G. 117, coll. 21-613], integrum codicem cum amplissima praef. volgavit <P. Franchi de' Cavalieri>, *Il Menologio di Basilio II* etc., in Codicibus e Vaticanis selectis phototypice expressis etc., VIII, Augustae Taurinorum 1907). Antecedit (f. X) praefatio metrica 28 iambis expressa, inc. Ἐνταῦθα νῦν σκόπησον ὀρθῶς ὁ βλέπων (pluries edita, cf. ex. gr. H. Delehay, *Synaxarium Ecclesiae Constantinopolitanae*, coll. XXV sq.), litteris uncialibus ex auro atque purpura.

Praemittitur (ff. IV-IX) *Elenchus* (litt. quadr.) *Sanctorum, qui in hoc Menologio continentur*, cuius in fine notatur *Leo* (litt. quadr.) *Allatus concinnabat*.

Codicem praestantissimum, quo de innumeri paene plus minusve copiose disseruerunt, litteris minusculis subflavi coloris (singulorum synaxariorum inscriptiones unciali, qui dicitur, caractere) hac ratione unus idemque librarius exaravit, ut unius cuiusque folii recti partem dimidiam superiorem, inferiorem unius cuiusque folii aversi (folii 1 tergore tantum modo excepto) vacuam relinqueret: quae spatia pictores octo (Pantoleon, Michahel Blachernita, Georgius, Symeon, Michahel ὁ μικρός, Menas, Nestor, Symeon Blachernita) pulcherrimis imaginibus inpleverunt. Litterae initiales auro purpuraque confectae, titulis singularum paginarum summis fastigiis adpictis crux nunquam non praefulget, eadem qua litterae ratione depicta, varia tamen forma, ornatu vario. Fasciculi 1 (bifol., non enumeratum) + 28 (1. 2. 7-9. 11-18. 20-24. 26. 27 quaterniones, 3 septem folior., 4. 19. 25 novem folior., 5 quinque folior., 6 quinio, 10 binio, 28 duorum folior.) manu parum eleganti saeculi XIII in angulis inferioribus internis primae ultimaeque singulorum paginae subputati sunt, notis, ut videtur, primigeniis ob margines incaute resectas deperditis; codice tamen iterum demarginato (qua re latinae quoque synaxariorum inscriptiones a duabus manibus saec. XVI exeuntis imis oris iniectae saepe decurtatae sunt), notae dum taxat ε'-ιγ' (fasciculorum in fine) nec non

δ'-κβ' et κδ'-κη' (fasciculorum initio eaeque non raro mutilae) hodie superant. Adcedit utrimque bifolium singulum membraneum (ff. I-II. 217-218), alterius tamen folium alterum non nisi recentiore aeo insertum cumque praecedenti compactum, eodem scil. tempore quo prius bifolium custodiae in gratiam initio adsutum (an Benedicto XIII Pontifice Maximo? v. infra). Folio 218 plagula mm. 268 × 203 prius adhaerescebat (cf. Franchi de' Cavalieri, op. laud., praef. p. xi), quae nunc ante pinacem Allatianum translata numero III signatur. Ff. I-II^v. III^v. IX^v. XV. 218^{r-v} atque, codice in ipso, f. 1 (cuius pagina aversa nota 1 distinguitur menologiique initium exhibet) nec non pagina una (non subputata) post 362 scriptura carent, alicubi τὸ κεῖμενον tantum desideratur, quod picturam comitari debuit, cf. pp. 238. 286. 303. 313. 320. 370. 377. 381. 386. 391. 398. 400. 402. 415. 418 et 425.

F. III notatur manu saec. XVI ex. *Q(ues)to libro (Greco, add. sup. lin.) fù mandato (al, cancell.) à Ludouico Sforza Duca di M(i)l(an)o / di Constantinopoli co(n) molta solennità (insieme co(n) / un ceruo, cancell.) et restò poi nelle mani di Battista / Sfondrato, p(ad)re di Franc(esc)o Sfo(n)drato Car(dina)le: et Auo (conr. sup. lin. ex p(ad)re) / di Nicolò Sfo(n)drato hora Car(dina)le: app(re)ssò il q(ua)le / Battista restarono altre scritture, et cose del / Duca Ludouico, di cui era molto favorito, (et / del, cancell.) come dimostrano diuerse legationi ch'egli / à nome suo hebbe per cose grauissime, p(re)ssò / quasi tutti i principi Ch(risti)ani, cioè app(re)ssò / Innocentio (PP:, add. sup. lin.) VIIJ Carlo Re di Francia / Ferdinando et Elisabet Re di Spagna / Ferdinando Re di Napoli et di Sicilia / et la Repub(bli)ca di Venetia, doue morse / ultim(amen)te in quella legatione. / Il libro sud(dell)o fù fatto fare per quel, che si / può ueder dal proemio da Basilio Im(peratore di Constantinopoli che può / da settecento uentisette anni (tria ultima vv. ab alia manu, me quidem iudice, iniecta sunt ipsaque numerum 727 notis arabicis sup. lineam iteravit). Folii 1 ora summa possessor XV saeculi atramento nunc perquam pallido inscripsit *Jesus / Jste Liber est mei B(ar)th(olome)i (?) de Jacoppo (?) Legu(m) doctoris et Cinis Janue. qui Liber co(n)tinet plures Legendas multor(um) s(an)c(t)or(um) / secondu(m) Legem gregor(um) / B. J.* (possessoris nomen sedulo abrasum perdifficile restituitur). F. 217 superne eadem, ni fallor, manus, quae synaxariorum titulos latinos ad paginam usque 152 adiecit (vide supra) notavit *O(mn)es pagine sunt n(umer)o 430 .i(dest). CCCCXXX.* Eiusdem folii faciei aersae in parte superiore notulae duae hebraicae, quarum unius verba duo leges apud P. Franchi de' Cavalieri, op. cit., praef., pp. x sq.*

Qui potissimum de codice nostro post editionem phototypam saepius laudatam egerint vel imagines non nullas almi solis lumine adhibito denuo protulerint, laudatos inuenies apud K. Weitzmann, *Die byzant. Buchmalerei des 9. u. 10. Jahrhundert.*, Berlini 1935, p. 30 n. 168 (cf. ib. pp. 33, 38, nec non tabulam XL, nn. 221-226): quibus post a. 1935 nobis cogniti adcesserunt P. Buberl u. H. Gerstinger, *Die byzant. Hss.*, 2 (*Beschreibendes Verzeichnis d. illuminierten Hss. in Österreich*, N F., IV, 2), Leipzig 1938, pp. 22, 34, 39 et 51; E. Aeschlimann, *Dictionnaire des miniaturistes du Moyen Âge et de la Renaissance etc.*, Mediolani 1940, cf. pp. 74, 130, 132, 137, 144, 173 et 177 nec non tabulas XXXIV, LXXXIV-VI, LXXXVIII, XCII, CXII et CXV; Hugo Buchthal, *The miniatures of the Paris Psalter etc.* [*Studies of the Warburg Institute etc.*, 2], Londini 1938, p. 75; id., « Hellenistic » *Miniatures in Early Islamic Manuscripts*, Ars isla-

mica VII, 2 [1940], p. 127 et fig. 18; Sirarpie Der Nersessian, *Remarks on the Date of the Menologium and the Psalter written for Basil II*, in *Byzantion* XV [1940-41], pp. [104]-125.

Integumenti tabulae lignae purpureo 'velluto' (uti dicunt) amictae ornataque ex argento circum circum decoratae fibularum reliquias dum taxat retinent; cum autem in ornamento parvae rosae atque stellae alterna vice exprimantur, veri simile videtur (Pio Franchi de' Cavalieri auctore, cf. operis laud. praefat., p. xi) librum Benedicti XIII P. M. temporibus compactum esse, cuius arma Ursiniorum rosam divique Dominici stellam videlicet exhibebant.

1614. Saec. XV ex., membran., mm. 361 × 243, f. 175, linn. 34.

¹ Alexandri Aphrodisiensis ¹ quaestionum et solutionum (ff. 7-29v) lib. I, (ff. 31-51) lib. II, (ff. 51v-73v) lib. III (post vv. οὐκέτι γὰρ ἂν εἴη πανταχοῦ οὕτως, ed. Bruns p. 103, 21, eadem inseruntur vel iterantur quae in codicibus FGS, cf. ib.), (ff. 74v-97v) lib. IV (omittuntur vv. τῷ πλοῦτῳ εἶναι τι ἐναντίον — εἰ γὰρ οἱ προαιρούμενοι, ib. 123, 17-129, 23, uti in codd. laudatis). Singulis libris praecurrunt (ff. 4r-v. 30r-v. 51r-v. 74r-v) capitum tabulae. ² (ff. 98-124v) de fato, cuius in fine notavit librarius ἐγὼ δὲ ὁ Λαυρέντιος ὁ Κύαθος φλορέντιος ἔγραψα ἐπὶ πρώτης ἡμέρας δεκεμβρίου χίλια σθ' (sic, cf. infra), litt. rubris.

² (ff. 125-156) Galeni* definitiones medicae (Kühn XIX, 346-462).

³ (ff. 157-171v) Cassii <Felicis> iatrosophistae problemata LXXXV (ed. I. L. Ideler, *Physici et medici graeci minores*, I, pp. 144-67, codici tamen nostro κεφάλαιον, ut videtur, ineditum inter 27 et 28 sub num. κη' inseritur, quod inc. Διά τι τοῦ κερατοειδοῦς λεγόμενου χιτῶνος ὅς μόνος σκέπει, des. vero συμβαίνει μέλαν φαίνεσθαι τὸ ὑποκείμενον; cf. ex. gr. cod. Barb. gr. 147, ff. 1-32, qui nostro in ceteris quoque adprime consentit, puta in capitum 3, 22 et 25 recensione ab Idelerio edita longiore). Adcedit in fine (sub num. πς'!) excerptum Τί διαφέρει ψάμμος — παρὰ τὸν αἰγιαλὸν ut in Barb. laud. et in Ambros. A 92 sup. (Martini et Bassi I, 23).

Verba omissa hau raro in marginibus ab ipso librario postmodum subpleta deprehendes.

Membranis naviter expolitis compactum latisque gaudentem oris fasciculi 18 efficiunt (initio atque in fine singulum bifolium adcedit, custodiae causa adglutinatum), primus autem fasciculus est binio, ceteri quiniones, 13 solum modo excepto, quaternione, nec non 18, 9 folior.: qui fasciculi notis arabicis angulo inf. externo primae singulor. paginae adpositis distinguuntur (cf. notas 12 et 17 ff. 107 et 155), foliis autem 1-5 unius cuiusque quinionis series pariter arabica, ubi et praecedens, incitur (cf. ex. gr. f. 27 notam 11, f. 37 n. 16, f. 67 n. 31), utrique tamen subputationi bybliopegi forfices hau parum detrimenti intulerunt. An librarius ipse notas huius modi numerales adpinxerit

equidem nescio, ipse tamen angulo infer. interno novissimae unius cuiusque fasciculi paginae primum vel prima insequentis verba derecte ad maiorem cautelam inscripsit. Capitum sectionumque tituli, notabilia, litterae initiales rubra. F. 7 ornatum splendidissimum auro variisque coloribus pinxit <Actavantius de Actavantiis> eadem fere ratione qua in cod. Laurent. VI, 6 infra laudando (P. d'Ancona, *La miniatura fiorentina* etc., II, Florentiae 1914, p. <703>), adverte tamen in codice nostro litteram R (non P) superne circulo inscribi atque ibid. nodum gordianum, qui dicitur, desiderari; epigraphe Mediceo scuto inposita pariter deest. Ff. 1. 2-3: 5-6v. 156v. 172-174. 175r-v pura. Libri acies inpressa atque inaurata.

Cum libro Vaticano, ad privatam syllogen Mediceam olim pertinenti (v. infra), et codici nunc Laurent. VI, 6 (ab eodem scriba exaratis, unius magnitudinis, eundem linear. numerum praebentibus) glutinator saeculi XV ex. conpingendis operam daret, utriusque similitudine deceptus nostri folia nunc 8-15 alteri inseruit et invicem, quo effectum est ut ad annum usque 1933 in Eusebii Praeparatione evangelica Florentino contenta Alexandri Aphrodisiensis commentarii capita non nulla legerentur (cf. Bandini I, 103), in huius verum codice nostro Eusebiani operis folia octo delitescerent. Quod cum casu animum advertissemus, Pio XI f. r. P. M. nec non tunc temporis italico studiorum summo moderatore benigne adnuentibus, utrique codici propria recipere, aliena reddere tandem licuit.

Quo anno liber descriptus fuerit, scire vetamur, in Laurentii enim Cyathi (italice 'Ciati' vel potius 'Ciatti') nuper adlata subscriptione temporis notam erroneam esse nemo non vidit (simili quoque modo in subscriptione codicis Florentini bonus Laurentius peccavit [Bandini, I, 106]; quo de viro, praeter Vogel-Gardthausen, *Die griech. Schreiber* etc., p. 257, cf. A. della Torre, *Storia dell'Accad. Platonica di Firenze* [Pubbl. del R. Ist. di Studi sup. ... in Firenze, Sez. di Filos. e filol.], Florentiae 1902, p. 693 n. 9); certum est autem die 31 octobris 1495 cum librum nostrum tum Laurentianum Florentiae Petri Medices in aedibus iam adservatos esse (cf. E. Piccolomini, *Ricerche intorno alle condizioni ed alle vicende della Libreria Medicea privata*, Florentiae 1875, pp. 98 [sub num. 724] et 97 [sub num. 715]).

F. 1v in ang. sup. externo n.º 523, manu saec. XV ex., folii 174v medio alia nota n.º 399, eiusdem fere temporis. F. 3v superne libri numerus Vaticanus 1614 nec non indiculus latinus, m. <L. Allatii>.

Asseres tergore fusco signato contexti (saec. XVI medio?) bullarum ligaminumque vestigia dum taxat retinent, summo autem dorso tessella ex corio rubro, in qua num. 1614, saeculo XVII adglutinata.

1615 (olim 1563). Saec. XI, membran., mm. 358 × 255, ff. I. 225, coll. 2, linn. 30.

sanctorum vitae atque passionis metaphrasticae pro diebus 4-15 mensis decembris: ¹ (ff. 2-7v) <passio s. Barbarae> (BHG. 216), inc. mut. ἄλλως τε δέ· καὶ διασκέψεως (P. G. 116, 304 C 13), abrump. in vv. καὶ εἰς τὸν ἡγεμόνα (ib. 316 B 13) (4 dec.); ² (ff. 8-82) <vita s. Sabae mon. in Palaestina> (BHG. 1609), inc. mut. ὁδοῦ μῆκει ἀπαγορεύση (cf.

Vat. gr. 812, f. 7 col. dext., lin. 15, ad quem remitto, cum opus K. Koikyliδu, *Bios kai πολιτεία του οσ. πρ. ημ. Σαβα*, Hierosolymis 1905, prae manibus habere non licuerit) (5); ³ (ff. 82–104) vita s. Nicolai ep. Myrensis (BHG. 1349) (6); ⁴ (ff. 104–114) vita s. Ambrosii ep. Mediolanensis (BHG. 69) (7); ⁵ (ff. 114–119) vita s. Patapii anachoretae CP (BHG. 1424) (8); ⁶ (ff. 119^v–144) passio ss. Menae, Hermogenis et Eugraphi mm. Alexandriae (BHG. 1271) (10); ⁷ (ff. 144^v–179^v) vita s. Danihelis stylitae in Anaplo (BHG. 490) (11); ⁸ (ff. 179^v–204) vita s. Spyridonis ep. Trimithuntis (BHG. 1648) (12); ⁹ (ff. 204^v–224^v) passio ss. Eustratii, Auxentii, Eugenii, Mardarii et Orestis mm. sub Diocletiano (BHG. 646) (13), in qua non nulla (cf. P. G. 116, 480 C 7 sqq. et 481 A 2 sqq.) armeniace, graecis autem litteris, in marginibus folior. 210^v–211 a recentiore nescio quo (an saeculi XII–XIII?) reddita sunt, ad locos vero ex Platonis Timaeo (cf. ib. 492 B 7 sqq.) variantes lectiones ex alio codice folior. 216^v–217 oris ipsius librarii calamo inscriptae.

Praecurrit (f. 1) *πίναξ ἀκριβῆς τῆς γραφῆς τοῦ βιβλίου*, litt. rubris exaratus.

Subflavo liquore peritoeque calamo descriptum fasciculi efficiunt 28, graeca subputatione in angulo inf. interno primae ultimaeque singulor, paginae ipsius librarii manu instructi, quaterniones omnes, praeter primum, cuius bifolium externum hodie desideratur, nec non ultimum, quinionem; initio binio, ut videtur, adcedebat, cuius folium secundum dum taxat et quartum hodie superant (ff. 1 et I). Tituli rubro colore delineati pariter atque litterae maioris moduli pleraeque omnes (ff. 173^v–174 dum taxat, caeruleo), ornamenta vero vitarum inscriptionibus inposita litteraeque initiales tribus coloribus, rubro nimirum, caeruleo, viridi, sat adfabre decorantur. Folia non nulla, in fine praesertim, umore superne foedata (ut scriptio alicubi evanuerit, cf. ff. 218 sqq.) tinearumque morsibus conrosa.

Operculo anteriori interno charta glutine adhaerescit, cui libri num. 1615 contentorumque pinax latinus manu <L. Allatii> iniciuntur. F. I valde a blattis perterebratum exhibet in facie recta conscribillationes perquam evanidas nulliusque, ut videtur, pretii nec non rudissimam imaginem viri nescio cuius, in aversa, praeter eiusdem furfuris conscribillationes, notam hanc saec. XII–XIII: + δῶρον προσήξε ὁ ευτελής Κωνσταντ(ι)ν(ος) σπαθ(ά)ρ(ιος) κουβουκ(ου)λάρ(ιος) / ὁ Κραμβωνήτ(ης). Folii 1 in marg. sup. litterae R. P. C. (quas interpretandas censeo *Reginaldi Poli* [*Pool*] *cardinalis*), ibid. in marg. infero codicis nota antiquior 1565 (in 1563 perperam conrecta, cf. indicem in Vat. lat. 7139 adservatum, f. 17^v) nec non, manu saec. XIII (?), + ω Καλινικός / ωμου π (¶). F. 2 summo possessionis nota *Collegij Anglicani* (cui dono dederat card. Reginaldus nuper laud.). F. 38^v inferne + τῇ γ' πρώτῃ ἦσαν ράνια (an pecuniae nomen ut insequens σημάδιον?) β' σημάδια ρανίων γ' δούκ(ά)τ(ον) α'· καὶ ολ(ω)ς τοῦ ολωνοῦ ρανίον α' (saec. XIV–XV). F. 48 in summo margine ὁ θεοῦ λογ(ε) σκεπε τοὺς εὐσεβεῖς βιοῦντας ὀρθο δόξους ἀνακτας, καὶ ὑπὸ τὴν αὐτῶν χεῖραν κρατοῦμενους μὴ ἐγκαταλίπης ἕως τέλους ἀμην. F. 83 summo,

codicem si inverteris, verba duo slavica cinnabari exarata deprehendes, nempe + **ΔΖΗ ΠΗCΔ<ΧΖ>** (= ego scripsi), folii 84 in ora summa, libro pariter inverso, invocatiunculam ad s. Nicolaum minio pariter inscriptam cernes *ἀγ(ι)ε Νικολ(α)ε πρόφθασον ἐξελού ἡμᾶς ἀπο* (cetera desunt, glutinatoris cultro forsitan absumpta). F. 202 in margine inf. *ὁ ἀμνων* atque vestigia monocondylii quod enucleare nequivimus. F. 224^v librarii conclusioni + *Χ(ριστο)ς παράσχοι τοῖς ἐμοῖς πόνοις χάριν* + (rubris litteris exaratae) vir paullo recentior subiecit + *ἀμὴν γένοιτο γένοιτο / καὶ σώσαι σε κ(ύρι)ε τὸν ποιῆσαντα ἔργον τίμιον*: — atque paullo inferius notavit alius *ὁ Χ(ριστ)ὲ πάνβασιλεὺ σκέπε / φρουρή φύλατε Δωρόθ(εον) (ἑρέα?)*, inter vero utramque inscriptionem nota temporis *ετ(ους) ,Ϸχλζ'* (= 1188–89) perquam evanida dispicitur, quam infra laudandus P. Batiffol ad annum quo liber absolutus est inprobe retulit. F. 225, umore blattarumque rabie perquam male habitum, praebet in facie recta calami probationes aliquot, rudissimam imaginem nescio cuius mendisque scatentem inscriptiunculam saeculi XIII (?) *ἀνὰ με Καλῆ/σ του τας χρ(ι)στολογίας / εν ὧ τας Λα/βραιντίου (Λαυρεντίου scil.) ἀγα/θω ερασ (?)*; in eiusdem vero folii faciei aversae angulo superiore dextro inscriptionem praecedentis fere coevam parumque perspicuam leges + *αγαμε ὦδε του κεκ / μόνου ὠλβου μαλον φα/ναιρός* et alia eiusdem furfuris.

Codicem memorant P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III*, in *Revue des questions historiques* XLV (1889), pp. 183 n. 1 et 190, G. Anrich, *Hagios Nikolaos*, I, p. 234 et II, 116, describunt Hagiographi Bollandiani, Catal. codicum hagiogr. graecor. Bibl. Vaticanae, pp. 140 sq. nec non A. Ehrhard, *Überlieferung u. Bestand d. hagiogr. u. homilet. Lit. d. griech. Kirche (Texte u. Untersuch. z. Gesch. d. altchristl. Literatur ... hrsgg. v. E. Klostermann u. W. Eltester*, IV F., VI B.J, Leipzig 1938, pp. 480 sq.

Libri tabulae, corio rubro vestitae scutaeque Gregorii XV P. M. (in tabula ant.) atque (in tab. post.) Scipionis Cobelluzzi (1618–26) auro inpressa exhibentes, fibularum vestigia dum taxat retinent.

1616 (olim 1564). Saec. XII, membran., mm. 356 × 255, ff. III. 315 (I–III. 313–315 chart.), coll. 2, linn. 27–36.

s. Iohannis Chrysostomi homiliae 1–31 in Genesin: ¹ (ff. 1–6^v) hom. 1 (P. G. 53, 21–26), ² (ff. 6^v–13) hom. 2 (ib. 26–32), *ὁμ. α'* cod., ³ (ff. 13^v–22) hom. 3 (ib. 32–39), ⁴ (ff. 22–32) hom. 4 (ib. 39–48), ⁵ (ff. 32–39^v) hom. 5 (ib. 48–54), ⁶ (ff. 39^v–49) hom. 6 (ib. 54–61), ⁷ (ff. 49–59) hom. 7 (ib. 61–69), ⁸ (ff. 59–67) hom. 8 (ib. 69–76), ⁹ (ff. 67–74^v) hom. 9 (ib. 76–81), ¹⁰ (ff. 74^v–86^v) hom. 10 (ib. 81–90), ¹¹ (ff. 87–97^v) hom. 11 (ib. 90–98), ¹² (ff. 97^v–107^v) hom. 12 (ib. 98–105), ¹³ (ff. 107^v–115^v) hom. 13 (ib. 105–110), ¹⁴ (ff. 115^v–126) hom. 14 (ib. 111–118), ¹⁵ (ff. 126–137) hom. 15 (ib. 118–125), ¹⁶ (ff. 137^v–149^v) hom. 16 (ib. 125–134), ¹⁷ (ff. 149^v–166) hom. 17 (ib. 134–148), qua in post f. 159^v ob casum folii unius in exemplari vel in archetypo desiderantur vv. *Καὶ οὐδὲ τοῦτῳ ἀρκεσθήσομαι — τῶν λυπηρῶν τῶν καθ' ἐκάστην* (ib. 143, linn. 9–7 a. i.), des. in vv. *καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη · χάριτι καὶ φιλανθρωπία κτλ.* (ib. 148, lin. 8), ¹⁸ (ff. 166–178) hom. 18 (ib.

148-158), ¹⁹ (ff. 178-187^v) hom. 19 (ib. 158-166), ²⁰ (ff. 187^v-197) hom. 20, des. προάποθήσει παρρησίαν· εἰς γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν κτλ. (ib. 166-174, lin. 6 a. i.), ²¹ (ff. 197-208^v) hom. 21 (ib. 175-185), in qua vv. ταῦτα μοι ἀπλῶς ἀκούομεν — τῆς ἀρετῆς μέτρον (ib. 182 lin. 4 a. i. — 183 lin. 29) ante illa καὶ ἐξησεν φησὶ Μαθουσαλά — τὰ λειπόμενα ταμιεύσώμεθα (ib. 181 lin. 23-182 lin. 5 a. i.) transposita, ut in ed. Savil. (cf. ib. 182 n. d), ²² (ff. 208^v-220^v) hom. 22 (ib. 185-196), ²³ (ff. 220^v-231) hom. 23 (ib. 196-206), ²⁴ (ff. 231-244) hom. 24 (ib. 206-218), ²⁵ (ff. 244-257) hom. 25 (ib. 218-229), ²⁶ (ff. 257-268) hom. 26 (ib. 229-239), ²⁷ (ff. 268-279^v) hom. 27 (ib. 239-252), in qua ad parabolam Matth. XVIII, 23 sqq. paullo recentior nescio quis in marg. inf. folii 276 I Corinth. XIII, 1-8 exscripsit, ²⁸ (ff. 279^v-288^v) hom. 28 (ib. 252-260), ²⁹ (ff. 288^v-298^v) hom. 29 (ib. 260-273), ³⁰ (ff. 298^v-308) hom. 30 (ib. 273-282), ³¹ (ff. 308^v-312^v) hom. 31, abrump. in vv. αὐτὴν τοῦ πατρὸς τὴν | τελευτήν (ib. 282-287 lin. 11).

Τὸ κείμενον, in prima praesertim libri parte, saepe nescio quis emendavit subplevitque (cf. ff. 6, 8^v, 42 etc.), in marginibus autem τὰ ἡθικὰ interdum notantur.

Grandioribus litteris crassioreque ductu ab uno eodemque librario exaratus (folia enim 291 col. dext., lin. 4-294^v non aliam manum, sed aliud currentioris minutiorisque scripturae produnt exemplum), fasciculos complectitur 40 duplici subputatione graeca distinctos, in angulis nimirum externis, superiore atque inferiore, primae singulorum paginae, alteram tamen seriem, ab ipso scriba, ut mihi quidem videtur, superne adpositam, bybliopegi ferrum plerumque absumpsit, ut notae dum taxat ιε'-ιζ'. ιθ'-κβ'. κα'-κς'. κη'-κθ'. λα' et quidem dimidiatae codicem evolventi adpareant: quem codicem, quaternionibus uti plurimum constantem (λα' si tantum excipias, bifolium, superioris autem chartae 7-8 nulla textus iniuria excisae sunt), binio singulus custodiae gratia praecedat atque subsequatur, illius autem primum folium, ultimum huius operculo interno glutine adhaerescit. Initio atque in fine folia non nulla umore conspurcata blattae insuper paullulum adroserunt, ubique tamen inlaesa scriptione, oras vero inferiores folior. 123-124. 189. 211. 310 et 312 nescio quis barbarus mutilavit. Inscriptiones, ornamenta, litterae initiales maiorisque moduli minio delineantur, verba autem S. Scripturae interpretanda homiliarum initio adlata plerumque minio, interdum purpureo colore scribuntur (cf. ex. gr. ff. 22. 39^v. 49). Ff. IV-III. 313-315^v pura (ff. I et 314 officinae chartariae signum dispicitur, luna bicornis ex qua crux latina egreditur cuique subsunt litterae FM, fere omnino ut nr. 5257 apud Briquet, qui tamen magnitudine differt). Libri sectio summa, externa, ima rotulis aliisque ornatibus distinctae.

Folii III^v in summo fastigio *R. P. C.*, id est *R(eginaldi) P(oli) C(ardinalis)*, cui siglo libri num. 1616 (conr. in ras. ex 1564, cf. infra) nec non titulus latinus, m. <L. Al-latii>, subponitur: ib. in media pagina notae libri duae, quibus in Conlegii Anglicani bybliothea signabatur, scil. *A. S. / 12.* / et *BV / 25*. Folio 1 summo, praeter scribae invocatiunculam *Χ(ριστ)ε προήγοῦ τῶν ἐμῶν πονημάτων* rubris litteris ornamento inpositam,

manu librarii fere coaeva scriptum leges [του] ἐν ἁγίοις π[ατρ]ο[ῶ]ς] ἡμῶν Ἰωαν[νου ἀρχ]ιεπισκόπ[ου] Κωνσταντινουπόλεως κτλ., operis videl. titulum, quem, pariter atque scriptiunculas alias ibid. obcurrentes, perperam infra laudandus P. Batiffol possessionis notas esse autumavit. Ibid. notatur *Collegij Anglicani*, in margine autem inferno *Liber Hospitalis Anglorum de Vrbe ex dono / Illmī D. Reginaldi Poli SRE Car: Angli*. Folior. 31^v-32 in oris inferioribus invocatio ex parte evanida ad <s. Michaelem> archangelum, ut Romanorum imperii hostes profliget. Aliae piae invocatiunculae summo folio 85. Librum olim in Vaticana hybliothea num. 1564 insignitum esse hauritur ex indice in Vat. lat. 7139 adservato, f. 16^v. Eum obiter memorat P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III*, in *Revue des questions historiques* XLV (1889), pp. 183 n. 1 et 190.

Integumenti tabulae lignae corio rubro signato in Orientis regionibus vestitae fibularum vestigia tantum modo praebent.

1617 (olim 1587). Saec. XVI in., chart., mm. 331 × 223, ff. II. 289, linn. 30.

Est ἀπόγραφον codicis 744, ad cuius pleniorē enarrationem remittimus, hoc tantum praemonitum volentes, librum nostrum sive imperfectum sive chartis non nullis vel ad praesens in fine carentem abrumpi in vv. ἐκτραγωδεῖ· ἅπερ καὶ διὰ τοῦ | ἰεζεκιὴλ (cf. Vat. gr. 744, f. 147^v lin. 14 a. i.). Praebet ergo catenas (ff. 4^v-279) in Psalmos et (ff. 279-286^v) in cantica utriusque Testamenti (typ. XVII Karo-Lietzmann, *Catenar. graecar. catal.*, pp. 48-50), sed haec propter lacunam modo memoratam non ultra Deut. XXXII, 25 (in cant. II) progreditur; antecedit (ff. 1-4) prologus, inc. mut. οὖν πρὸς τοῦτο ὅτι οὐδὲν θαυμαστὸν, omnino ut in Vat. 744 laud. (cf. P. G. 12, 1057 C 3). Summo f. 1 notatur, manu gallica saec. XVI, *Scholia s. Basilii (!) in psalmos* (cf. codd. 1620-23).

Marginibus, praesertim in foliis a priore scriba exaratis (v. infra), supplementa non nulla, variantes lectiones, auctorum nomina adpinguntur, lemmata vero latina a nescio quo saeculi XVI viro iniecta (cf. codd. 1612 et 1620-23) ad fol. usque 10 dum taxat adparent.

A duobus librariis exaratus, quorum prior, <Michahel> nempe <Damascenus> (cf. H. Omont, *Fac-similés de mss. grecs des XVe et XVIe siècles etc.*, tab. 36), ff. 1-94^v exaravit, cetera alter idemque non semper aequabili calamo (cf. ex. gr. ff. 257^v-258), * fasciculos 36 comprehendit, quaterniones omnes (quarto tantum modo excepto, ternione), in margine inf. dextro foliorum 1-4 unius cuiusque fasciculi a scribis ipsis usque ad ις' enumeratos (·ᾱ ·ᾱ, ·ᾱ ·β̄ etc.), notas vero ις'-λς' recentior quidam, ut mihi videtur, nescio cur omissas in margine imo medio primae singulor. fasciculorum chartae subplevit. Uterque insuper librarius primum vel prima unius cuiusque fasciculi verba in angulo infer. interno praecedentis paginae notavit. Custodiae loco binio codici praemissus, alius

* Ipse codices 1620 et 1621 procul dubio descripsit.

in fine compactus, huius tamen ultima charta operculo posteriori interno adglutinator, illius duo prima folia tabulae anteriori aversae glutine adhaerescunt. Litterae initiales atque notabiliores, inscriptiones, auctorum quoque nomina conplura rubra. Officinar. chartariorum insignia obcurrere notavimus: ^a (ff. 1 ... 92) sagittas duas decussatas circulo inclusas, cui stella sex radior. iminet (cf. Briquet nr. 6305), ^b (ff. 99 ... 170. 173. 239 ... 262) scalam scuto insertam, cui scuto stella sex radior. inpendit (cfr. Br. nr. 5926-27), ^c (ff. 176 ... 190) aliam scalam etc., sed grandioris moduli, ^d (ff. 271 ... 285) aliam scalam in circulo, stella radiorum sex superinposita (cfr. Br. nr. 5920), ^e (ff. 172. 193 ... 237) ancoram circulo inclusam quem stella sex radior. supereminet (propius abest a nr. 480 Briquetii, sed hic minoris est formae; ut in cod. 1621, sub litt. ^b), ^f (ff. 265 ... 270) arcuballistam in circulo, cui circulo lilium superinponitur (cf. Br. nrr. 760 et 762), ^g (ff. II. 287. 289) racemum, cui litterae MP insident coronaque superinponitur (cfr. Br. nr. 13205, qui tamen discrepat). Foliorum non nullorum marginibus (1-7, 271-272, 279) murium voracitas hau pepercit. Chartae conplures libri sub finem umore tactae. Ff. I-II. 287-289^v scriptione carent.

F. II^v summo libri nota 1587, ut vid., adcuratissime abrasa, inferius *Expositio in Psalteriu(m) ex Varijs Patribus*, m. (L. Allatii).

Codicem breviter describunt Karo-Lietzmann, op. cit., p. 50, et Rahlfs, *Verzeichnis d. griech. Hss. d. Alten Testam.*, p. 263, memorat Ioh. Ba. Pitra, *Analecta sacra* II, 406 et 407.

Integumentum omnino ut in codd. 1555 et 1612, quorum enarrationes vide; dorsum lineae aliquantum adroserunt.

1618 (olim 1577). Saec. XVI, chart., mm. 305 × 207, ff. I. 341, linn. 30.

evangelia quattuor commentariis sive potius catenis plerumque lemmatis carentibus explanata: ¹ (ff. 1-156) catena in evang. sec. Mattheum sive Ps. Petri Laodicensis commentarius qui dicitur (typ. II apud Karo-Lietzmann, *Catenar. graecar. catal.*, pp. 123 sq.; cf. quoque C. F. G. Heinrici, *Des Petrus v. Laodicea Erklärung des Matthäusevang.* etc. [*Beiträge z. Gesch. u. Erklärung des N. T.*, V], Leipzig 1908, p. xix; R. Devreesse, *Chaines exégétiques grecques*, in *Dict. de la Bible*, suppl. I, coll. 1165 sq.; I. Reuss, *Matthäus-, Markus- u. Iohannes-Katenen* etc. [*Neutestamentl. Abhandl. hrsgg. v. ... M. Meinertz*, XVIII B., 4-5], Münster i. W. 1941, pp. 81 n. 3, 89, 90, 91, 92 et 96); ² (ff. 157-210) catena in evang. sec. Marcum sive Ps. Victoris Antiocheni commentarius qui nuncupatur (cf. Devreesse, op. cit., coll. 1175 sqq., nec non Reuss, op. cit., pp. 118 et 126); ³ (ff. 211-266^v) catena in evang. sec. Lucam sive Ps. Titii Bostrensis commentarius qui indigitatur, τ. ἐν ἀγ. Τίτου ἐπισκ. Βόστρων καὶ ἄλλων τινῶν πατέρων ἀγίων, ἐρμηνεία κτλ. cod. (cf. I. Sickenberger, *Titus v. Bostra* etc., in *Texte u. Untersuch. z. Gesch. d. altchristl. Lit.*,

N. F., VI, 1 [1901], pp. 16-41; Devreesse, op. cit., coll. 1181 sq.); ⁴ (ff. 267-339v) catena in evang. sec. Iohannem ex Iohannis Chrysostomi operibus uti plurimum excerpta atque interrogationum responsionumque in modum redacta, ἐρμηνεῖα ἐν ἐπιτομῇ εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην ἅγιον εὐαγγέλιον· ἀπὸ διαφόρων ἁγίων πατέρων τὴν σύνταξιν ἔχονσα cod. (cf. Devreesse, op. cit., coll. 1195 sqq.; Reuss, op. cit., p. 220).

Marginibus auctorum nomina inscribuntur (ad catenam tantum in evang. sec. Mattheum); recentior autem nescio quis (an Iohannes Mattheus Caryophyllus?) ommissa subplevit, variantes lectiones ex alio codice protulit, lemmata quoque interdum conrexit (et ipse in catena dum taxat in evang. sec. Mattheum).

Librum, eiusdem viri manu exaratum, qui ff. 1-4. 301-4 codicis 1503 subplevit, fasciculi 43 efficiunt, quaterniones omnes (vicensimo dum taxat excepto, binione), ab ipso scriba in angulo inf. dextro primae singulor. paginae subputati ($\alpha^{150v} - \pi^{150v} =$ ff. 1-156, et rursus $\alpha^{157v} - \kappa\gamma^{157v} =$ ff. 157-340). Tituli, litterae initiales, evangelii textus, lemmata denique rubro liquore descripta, taeniolae titulis inpositae plerumque rubro atramentoque, semel (f. 211) rubro tantum exornata. Officinar. chartariarum signa ancoras duas saepissime notavimus, utramque circulo inclusam, stella radiorum sex utrique superinposita, quorum insignium alterum litterae incertae (an potius alia figura?) comitantur (cf. ff. 1 + 8 sqq.), alterum vero litterae AT (cf. ff. 208 + 209 sqq.): in folio addito (cf. f. I) arcuballista litteraeque PS circulo insertae occurrunt, cui circulo flosculum trium foliorum insidet. Chartae 156v. 210v. 340r-v vacuae.

F. I superne manus XVII saeculi ineuntis scripsit *Commentarius in Marcu(m) e(st) ide(m) eu(m) comment. Victoris Antiocheni edito a Peltano lat. / sed iste illo paulo diffusior est*, post quae verba nescio quis plumbo notavit..... *Titi Bostror(um) ep(iscop)i*. F. I^v contentorum pinacem latinum infecit <L. Allatius> idemque, ni fallor, libri notam antiquiorem summo margini a se adpictam (1577) in 1618 conrexit.

Codicem paucis descripserunt Karo-Lietzmann, Catal., p. 124, et Sickenberger, op. cit., p. 18, paullo amplius Reuss, op. laud., p. 90, memorant V. Soden, *Die Schriften des N. T.* etc., I, 1, p. 257, et Gregory, *Textkritik des N. T.*, 184.

Integumentum simplici membrana obductum.

1619. Saec. XV in., chart. (ff. 1-55 membran.), mm. 274 × 200, fl. l. 231, linn. 25
(ff. 1-55), 32-33 (ff. 56-182) et 29-33 (ff. 186-228).

1 Manuelis II Palaeologi orationes ¹ (ff. 1-14^v) in Dormitionem ss. Deiparae, praecurrente (f. IV) argumento (ed. e nostro codice M. Jugie, Patrol. Orient. XVI, 543-66); ² (ff. 15-29^v) in s. Mariam Aegyptiacam, τοῦ αὐτοῦ εὐσεβεστάτου καὶ φιλοχρίστου βασιλέως Μανουὴλ τοῦ Παλαιολόγου, λόγος, ὅτι ἡ μὲν ἁμαρτία, τὸ πάντων χεῖριστον· δεῖ δὲ, μηδένα ἀπογινώσκειν· μήτε ἑαυτὸν, μήτε ἕτερον· κρίνειν δὲ ἑαυτὸν, καὶ οὐχ ἕτερον· καὶ τοὺς ἡμαρτηκότας,

οὐ μισεῖν ἀλλ' ἐλεεῖν· καὶ περὶ μετανοίας καὶ τῆς τοῦ θεοῦ προνοίας, καὶ ἀγάπης καὶ φιλανθρωπίας cod. (de hac oratione deque insequentibus duabus cf. L. Petit, art. *Manuel II Paléologue*, in *Dict. de théol. cath.* IX, 2, coll. 1928 sq.), inc. <O> λόγος οὗτος, ὁ τῆς ὁσίας ἡμῖν τὸν βίον ἄριστα διαζωγραφήσας, des. πρὸς ἀκριβῆ κατάληψιν τῆς τοῦ σωτῆρος φιλανθρωπίας· αὐτῷ ἡ δόξα κτλ.; ³ (ff. 30–46^v) in nativitatem D. N. Iesu Christi, λόγος, περὶ τῆς εἰς τὸ ἡμέτερον γένος, οἰκονομίας καὶ προνοίας τοῦ κυρίου κτλ. cod., inc. <O> υδ' ἂν, ἐν δῆπου γένοιτο χεῖρον, des. νικῆσαι δὲ τὸν ἐξ ἀρχῆς καταβεβληκὸτα τὸ γένος, καὶ κοινωνοὺς ἡμᾶς ἀναδείξαι τῆς ἐν οὐρανῷ βασιλείας· ἥς γένοιτο πάντας ἐπιτυχεῖν κτλ., praefixa (f. 29^v) contentorum declaratione in compendio (+ ὁ παρὼν λόγος, παραινεῖ χάριν εἶδέναι τῷ θεῷ — ἀναγινώσκειται δὲ τῷ μεγάλῳ σαββάτῳ, πρὸ τοῦ ἐπιταφίου κανόνος); ⁴ (ff. 47–54^v) <in s. Iohannem Baptistam>, inc. <X>ρεὼν ἐστὶν ἅπαντας τιμᾶν, τοὺς τὸν θεὸν ἐσπουδακότας τιμᾶν, des. εὐμενῶς εὐ οἶδα προσδέξεται, καὶ μεταδώσει τῶν ἐν οὐρανοῖς ἀγαθῶν· αὐτῷ ἡ δόξα κτλ. (non est mutila initio, ut minus recte adfirmant Hagiogr. Bollandiani, Catal. codicum hagiogr. graecor. Bibl. Vat., p. 141, titulum enim dum taxat litteramque initialem omisit rubricator).

2 Xenophontis ¹ commentariorum (ff. 56–69^v) lib. I, (ff. 69^v–85) lib. II, (ff. 85–101) lib. III, (ff. 101^v–118) lib. IV (marginibus lemmata graeca vir XV saeculi non raro iniecit, cf. infra), ² (ff. 118–134^v) Cyneticus, ³ (ff. 135–145^v) Hipparchicus, ⁴ (ff. 145^v–156^v) Hieron, ⁵ (ff. 157–169^v) de re equestri, ⁶ (ff. 169^v–179) de Lacedaemoniorum republica, cum parvo schemate in marg. externo folii 177 (ed. e cod. Laurent. LV, 21 L. Dindorf in praef. edit. Oxon., p. xxiv), ⁷ (ff. 179–181 lin. 14) de Atheniensium republica*, abrump. in νν. μάλιστα ἦσαν Ἀθηναίων (I, 16) quaternionis casu in exemplari (cf. G. Pierleoni, Xenophontis opuscula, p. Lxxvii), ⁸ (ff. 181 lin. 14–182) de rebus, inc. mut. καὶ σοφισταὶ καὶ φιλόσοφοι (V, 4).

3 (ff. 188^v–210^v) **Manuelis II Palaeologi** praecepta C <educationis regiae> (P. G. 156, 320–84), praemissa (ff. 186–188^v) epistula prohoemiali τῶν ἐφεξῆς κεφαλαίων (ib. 313–20).

4 (ff. 211–228^v) **Plutarchi*** regum et imperatorum <graecorum> apophthegmata, i. e. usque ad Pelopidam inclusive (Moralia, II, edd. Nachstädt, Sieveking et Titchener, pp. 1–70).

Ff. 187^v. 197^v et 211 lemmata non nulla obcurrunt eadem manu quam supra notavimus.

Codicem e tribus libris vel librorum partibus compactum diversae manus (licet eiusdem temporis vel fere) ostendunt linearumque numeri inaequales, secundum tamen ac tertium βιβλίον iam antiquitus coniuncta esse vel certe unius possessoris lectorisve in

manibus fuisse lemmata graeca indicant utriusque marginibus ab uno eodemque viro saec. XV adpicta, i. e., nisi egregie fallor, a Guarino Veronensi, Francisci Barbari, ad quem codex deinde pertinuit, praeceptore (cf. ex. gr. verba graeca in epistt. autographis quas praebet cod. Vat. lat. 3908, ff. 156 et 231).

Partem primam (ff. I-55), candidis membranis consartam eodemque perscriptam calamo a quo codices Vat. gr. 1580 (cuius enarrationem vide) et Crypt. Z. *δ. f.* nec non Barb. gr. 219 fluxerunt, quaterniones octo efficiunt graeca subputatione in imis marginibus primi ultimique singulorum folii ab ipso librario distincti. Cum Palaeologi oratio in Dormitionem ss. Deiparae supra recensita titulum prae se ferat τοῦ αὐτοῦ.... βασιλέως Μανουῆλ κτλ., aliud quid eiusdem auctoris ante illam exstitisse autumavit G. Pierleoni in dissert. infra memoranda: cuius viri docti sententiae vel hoc obstare videtur, codicis nostri primo fasciculo notam α' (cf. f. 7^v) scribam ipsum adpinxisse, qua re potius, me quidem iudice, censendum alium vel alios codices Manuelis operum librarium ante nostrum transscripsisse atque consuetudine ductum illud 'τοῦ αὐτοῦ' in huius quoque capite minus recte iterasse. Orationum tituli, αὶ ὑποθέσεις, litterae initiales grandiorisque moduli diluto cinnabari delineata. F. 55^{r-v} scriptione vacat.

Ff. 56-185 in quiniones 13 distributa repperies, notis numeralibus vel ad praesens omnino carentes; quae folia librarius a praecedentis elegantia multum distans, adcuratus tamen exaravit. Tituli, litterae maiores et maximae rubro colore nunc evanido descripta, taeniolae vero titulis inpositae vel rubro tantum vel rubro atramentoque. Signum officinae chartariae unum idemque saepissime occurrit (cf. ff. 59 ... 184), incus nimirum, ex qua crux surgit (cf. Briquet nr. 5953). Chartae 182^v-185^v purae.

Tertia pars fasciculos quinque complectitur (5 ternionem, cett. quiniones), a nescio quo perite atque eleganter descriptos, nulla vel hodie nota numerali nullibi subputatos. Tituli, litterae initiales atque maioris formae, ornatus f. 186 rubro colore, delineata. Officinae chartariae insigne quod unicum invenies: (ff. 187 + 194 ... 227 + 230) littera M, ex qua segmentum egreditur (cf. ex. gr. Br. 8349, qui tamen cruculam loco segmenti praebet). Ff. 229-231^v absque scriptione.

Codice ut nunc est iam consarcinato inque Francisci Barbari senioris hybliotheam reposito, folio I summo contentorum indiculum latinum ipse forsitan iniecit: *In hoc volumine Francisci Barbari Veneti patricii et procuratoris s(an)c(t)i Marci infrasc(r)ipta continent(ur)* etc. (cf. quoque pinacem graecum librorum τοῦ λαμπροτάτου Βαρβάρου in cod. Vat. lat. 7246, f. 124). Ibid. mediae paginae scidula mm. 45 × 141 glutine adhaeret, qua in alius index latinus, sed brevior, manu saec. XV inscriptus (non autem typis impressus, ut perperam adfirmavit G. Pierleoni, cf. infra).

Librum, praeter Hagiographos Bollandianos, Catal. codd. hagiogr. graecor. Bibl. Vat., p. 141, descripsit G. Pierleoni in *Studi ital. di filol. class.* VI [1898], pp. 69 sq.; qui tamen ff. I-55, Manuelis II Palaeologi (+ 1425) orationes praebentia, saeculo XII tribuit notamque Francisci Barbari supra relatam parum adcurate transscripsit. Memoravit dum taxat Ioh. Mercati, *Pro Adriano*, in *Revue biblique* N. S. XI [1914], p. 250 n. 1 (= *Op. min.* III, p. 386 n. 4).

Tegmen ἰδιοχρώμῳ membrana vestitum praebet in dorso tesseras gentilicias Leonis XIII P. M. et Io. Baptistae Pitra card. hybl. (1869-89).

1620 (olim 1583). Saec. XVI in., chart., mm. 330 × 229, ff. III. 167, linn. 30.

<Alexandri Aphrodisieci*> commentarii in quinque postremos libros Metaphysicae Aristotelis (ut monet notula summo folio 1 ab eodem viro Gallo saeculi XVI ex. adpicta qui similem inscriptionem in fronte libri 1617 notavit: aliae notulae initio singulor. librorum obcurrunt): ¹ (ff. 1-24v) in <librum> I (M. Hayduck, Comment. in Aristot. graeca edd. cons. et auctor. Acad. litterar. reg. Borussicae, I, pp. 602-32), des. ut in cod. A, ² (ff. 25-49v) in <librum> K (ib. 633-67), ³ (ff. 50-88) in <librum> Λ (ib. 668-721), ⁴ (ff. 88v-141v) in <librum> M (ib. 722-93), ⁵ (ff. 141v-163) in <librum> N, def. in vv. *τιθέναι τὸ ἀγαθὸν ἐν ταῖς ἀρχαῖς* (ib. 794-824 lin. 4).

Subplementa conrectionesque perquam raro marginibus a librario iniecta, paullo saepius (cf. ff. 18. 54. 62-64) lemmata latina invenies eadem manu qua in codd. 1612, 1617 et 1621-23 (praeter unum graece f. 51v).

Ab eodem scriba exaratus qui codicem 1621 partemque libri 1617 descripsit, fasciculos 17 complectitur, quiniones uti plurimum (2 est quaternio, novissimus ternio), nulla nullibi nota vel ad praesens distinctos, prima tamen unius cuiusque fasciculi verba in angulo infer. interno praecedentis paginae librarius notavit. Custodiae loco singulus binio initio atque in fine compactus, quorum prioris prima charta, alterius postrema operculo interno glutine adhaerescit. Officinarum chartariar. insignia: ^a (ff. 1. 5. 7 ... 28. 39 ... 77) siren in circulo (cf. Briquet, nr. 13.884), ^b (ff. 29. 31 ... 37. 162) ancora circulo inclusa, quem stella 6 radior. supereminet (omnino ut in codd. 1621, sub litt. ^d, et 1622), ^c (ff. 80. 84. 85 ... 157. 159. 160) arcuballista in circulo, cui circulo lilium superinponitur (omnino ut in cod. 1617, ff. 265 ... 270), ^d (ff. II. III. 165. 166) racemus cui litterae MP insident coroneque superinponitur (omnino ut in cod. 1617 laud.). Ff. 69-74 rabidi mures horride conroserunt, multorum partes supernas (cf. ff. 37 sqq.) umor maculavit absque tamen textus detrimento. Chartarum acies flavo lita colore. Ff. I-III. 163v-167v pura.

F. IIIv summo libri nota antiquior 1583, ex parte diligenter abrasa, m. L. Allatii. Integumentum omnino ut in codd. 1617 etc.

1621 (olim 1586). Saec. XVI in., chart., mm. 327 × 230, ff. III. 273, linn. 30.

Alexandri Aphrodisieci commentarii in quinque priores libros Metaphysicae Aristotelis: ¹ (ff. 1-66v) in librum A, 'Αλεξ. 'Αφροδ. ὑπόμνημα' eis τὰ μετὰ τὰ φυσικὰ 'Αριστοτέλους' τῶν εἰς δύο τὸ πρῶτον cod., litt. quadr. (omnino ut in cod. A editionis infra citandae), inc. <'Ο>τι δέ ἐστι τιμώτερον γνῶσις πράξεως κτλ. ut in cod. A (M. Hayduck, Comment. in Aristot. graeca edd. cons. et auctor. Acad. litterar. reg. Borussicae, I, pp. 2, lin. 3-136), ² (ff. 67-87) in lib. α (ib. 137-70), ³ (ff. 87v-131v) in lib. Β (ib. 171-236), lac. α vv. καθ' ἑκάστα. καὶ εἰ οὕτως ad vv. ἀγαθὸν καὶ τῇ αὐτοῦ (ib. 180

lin. 12-182 lin. 22) casu duorum, ut vid., folior. in exemplari, ⁴ (ff. 132-202) in lib. Γ (ib. 237-343), lac. a vv. *τοιαύτη λαμβάνει ὡς ἐπόμενον — τὸ φαινόμενον ἀλλὰ* (ib. 318 lin. 21-319 lin. 27) ut in cod. A, casu unius folii, ut vid., in archetypo, ⁵ (ff. 202v-269) in lib. Δ (ib. 344-439).

Emendationes atque subplementa ipsius librarii manu perquam raro in marginibus obcurrunt, multo frequentius latina lemmata idem vir adpinxit qui et in codicibus 1612, 1617, 1620 et 1622-23.

Eadem parum aequabili manu perscriptum, qua libri 1617 (ex parte) et 1620, fasciculi 28 efformant, quiniones uti plurimum (3 et 20 quaterniones, ultimus est binio), singulo bifolio codicis initio atque in fine pro custodia compacto (prima charta prioris, alterius ultima operculo interno adglutinatur). Fasciculor. notas numerales nullas adposuisse videtur librarius, primum tamen vel prima singulorum verba margini infer. interno paginae praecedentis iniecit. Titulus, ornatus, littera initialis folio 202v rubro colore delineata, atramento cetera. Officinar. chartariorum quae obcurrunt insignia: * (ff. 1. 2. 3 etc.) sagittae duae decussatae, quibus inpendit stella sex radior. (cf. ex. gr. Briquet nr. 6301-2, qui tamen haec parum differunt), ^b (ff. 11. 16. 56. 129 etc.) ancora circulo inserta, quem stella sex radior. supereminet (ut in cod. 1617, cf. nr. 480 ap. Briquet, qui tamen minoris est moduli), ^c (ff. 61. 63. 69. 128 etc.) siren in circulo (ut in cod. 1620), ^d (ff. 68. 133. 201 etc.) alia ancora ut supra, sed paullo minoris formae (omnino ut in codd. 1620 et 1622), ^e (ff. II. 271 et 272) racemus, cui litterae MP insident coroneque superinponitur (omnino ut in codd. 1617, 1620 et 1622). Chartae 1 sqq. umore superne non nihil tactae, orae interiores non nullae male habitae scidularum ope reffectae (ff. 1-6). Libri sectio summa, externa, ima flavo colore tincta. Ff. I-III. 269v-273v scriptio- nis expertia.

Folii IIIv in summo fastigio nota libri antiquior 1586, <m. L. Allatii>, diligenter abrasa. F. 1 superne, manu eiusdem viri Galli qui similes inscriptiones in fronte libror. 1617, 1620, 1622 et 1623 notavit, inscribitur *Alexandri Aphrodisi* (sic) *Co(m)mentarius / in Metaphysicam Aristotelis*: quae pone verba <L. Allatius> subiecit *in quinq(ue) priores libros*.

Codicem memorat dum taxat Brandis, *Die Aristotelischen Hss. d. Vatikan. Bibliothek*, p. 34.

Tegumentum omnino ut in codd. 1555, 1612, 1617, 1620 et 1622.

1622 (olim 1587). Saec. XVI in., chart., mm. 332 × 230, ff. IV. 501 (+ 68a), linn. 30.

Aristotelis in Ethicae ad Nicomachum libros X variorum commentarii: ¹ (ff. 1-89) <Eustratii Nicaeni in lib. I> (ed. G. Heylbut, Comment. in Aristot. graeca edd. cons. et auctor. Acad. litterar. reg. Borussicae, XX, pp. 1-121, et cf. Io. Mercati, *Fra i commentatori greci d'Aristotele*, in *Mélanges d'Archéologie et d'Histoire* etc., XXXV [1915], pp. 198-202 [= *Opp. minori* III, 464-467]), praefixa inscriptione *Eustratii Comment. in Ari-*

stotelis ethica, eadem gallica manu saec. XVI, quae initio codicum 1617, 1620, 1621 et 1623, f. 136 huius modi titulos adpinxit; ² <Aspasii> ^a (ff. 92-111v) in lib. I, inc. <Τ>ην διαλεκτικὴν ἐνιοὶ ἔφασαν ut in cod. N (ed. Heylbut, Comment. in Aristot. gr. etc., XIX, 1, pp. 3, lin. 10-36), ^b (ff. 111v-124) in lib. II (ib. 37-57), ^c (ff. 124-147v) in lib. III (ib. 58-94), ^d (ff. 147v-166v) in lib. IV (ib. 95-126), Ἀσπασίου φιλοσόφου etc., cod.; ³ (ff. 167-213v) Michahelis Ephesii in lib. V (ed. M. Hayduck, Comment. in Aristot. gr. etc., XXII, III, pp. 1-72, et cf. Mercati, op. cit., pp. 194-195 [= 460-461]), subfixis, nulla fere distinctione facta, (ff. 213v-215v) <Alexandri Aphrodisiei quaestionibus ethicis 3, 30 et 10> (ed. I. Bruns, Supplementum Aristotelicum, II, II, pp. 121 sq., 161-163 et 130 sq.); ⁴ (ff. 215v-317v) Eustratii Nicaeni in lib. VI (ed. Heylbut, Comment. in Aristot. gr., XX, pp. 256-406); ⁵ (ff. 317v-357) anonymi in lib. VII (ib. 407-460); ⁶ Aspasii ^a (ff. 357-377) in lib. VII, sub eadem inscript. atque in cod. N (ed. Heylbut, Comment. in Aristot. gr., XIX, 1, pp. 127-157) et ^b (ff. 377-395) in lib. VIII (ib. 158-186); ⁷ Michahelis Ephesii ^a (ff. 395-438v) in lib. IX (ed. Heylbut, Comment. in Aristot. gr., XX, pp. 461-528), lacc. a vv. δὴκει τοιοῦτόν ἐστιν ad vv. ὁ δῆμος καὶ ἐν τοῖς (ib. 502 lin. 23-504 lin. 12) et a vv. κατ' ἀρετὴν ἐνεργεῖν ad vv. τὸ ζῆν ἀγαθὸν καὶ ἡδύ (ib. 514 lin. 33-516 lin. 20) propter folior. duorum, ut videtur, casum in exemplari (utramque lacunam fenestra librarius indicavit, cf. ff. 422-23 et 429v-30v), ^b (ff. 439-497) <in lib. X> (ib. 529-620), des. θεοειδεστάτοις καὶ λόγον μόνον ζητοῦσαι (de hoc libro deque superiore cf. Mercati, op. cit., pp. 195-198 [= 461-464]).

Marginibus conrectiones fere nullae iniciuntur, lemmata vero latina ab eodem viro saeculi XVI, qui similia in libris 1612, 1617, 1620, 1621 et 1623 notavit, frequenter adpinguntur.

<Michahelis Damasceni> calamus prodens (cf. libri 1617 ff. 1-94v) in partes duas distinguitur, quarum prior (= ff. IV-90) novem fasciculos, quadraginta et unum altera (ff. 91-498) complectitur, quiniones uti plurimum, nono scil. dum taxat excepto, senione, nec non quinquagesimo, quaternione: quos fasciculos litteris alphabeti graeci in utraque parte librarius ipse distinxit (α-ι et α-ω + A-P), chartas quoque 1-5 unius cuiusque quinionis numeris α'-ε' pone ipsorum notas adpictis diligenter subputans (αα', αβ' ... βα', ββ' etc.), primum autem vel prima verba singulor. fasciculor. chartae praecedentis margine inf. interno ad maiorem cautelam inscribens. Codicis initio atque in fine singulus binio custodiae in locum compactus, prioris tamen prima charta, alterius ultima operculo interno adglutinatur. Litterae initiales nunquam non desunt. Officinae chartariae insigne unum idque saepissime occurrit, ancora nimirum circulo inscripta, quem stella sex radior. supereminet (cf. ff. 1 ... 90 ... 99 ... 430 atque omnino simile signum quod in enarrandis codicibus 1620 et 1621 notavimus), in foliis vero additis (II. III. 499. 501)

racemus cui litterae MP regiaeque corona superinponuntur (omnino ut in libris modo laudatis et in 1617). Chartae I-IV. 89^v-91^v. 497^v-501^v vacuae. Libri sectio croceo liquore tincta.

Folii IV^v in ora summa codicis num. antiquior 1587 (fere omnino abrasus), manu <L. Allatii>, paullo inferius contentorum indiculus latinus ab eodem iniectus.

Librum describit Chr. A. Brandis, *Die Aristotelischen Hss. d. Vatikan. Bibliothek*, p. 29 (sub num. 175), paucis memorant Heylbut et Hayduck in praef. editionum supra memoratarum nec non Io. Mercati in dissert. laudata.

Integumentum omnino ut in codicibus 1555, 1612, 1617, 1620 et 1621.

1623 (olim 1588). Saec. XIII ex., chart., mm. 334 × 260, ff. I. 222. linn. 51-56.

¹ Iohannis Zonarae historiarum epitomes libri VI-XVIII (secundum partitionem post Ducangium usitatam): ¹ (ff. 1-5) lib. VI, inc. mut. 'Ιουδαίους κακῶν' τοσοῦτον δὲ (Dindorf II, 50 lin. 17), ² (ff. 5-16, lin. 22) lib. VII, praemisso lemmate περὶ 'Ρώμῃ καὶ 'Ρωμύλου καὶ τῶν 'Ρωμαίων: περὶ τοῦ Αἰνείου, ³ (ff. 16, lin. 22-26^v, lin. 23) lib. VIII, ⁴ (ff. 26^v, lin. 23-37^v) lib. IX, ⁵ (ff. 37^v-51, lin. 21 a. i.) lib. X (initio notatur ἀρχὴ τῆς περὶ τῶν αὐτοκρατόρων ἱστορίας), ⁶ (ff. 51, lin. 21 a. i. — 60^v, lin. 4) lib. XI, ⁷ (ff. 60^v, lin. 4-72) lib. XII, quo in (f. 70^v, lin. 24 a. i.) lacuna hiat a vv. δαιμόνων εἰς λειτουργίαν ad vv. τῆς πίστεως ἀσυμπαθῶς (Dindorf III, 158, 1-162, 26), cum adpend. ἐν δὲ τῇ 'Ρώμῃ — τῷ λειτουργήματι (ib. 169-71) sub lemm. περὶ πατριαρχῶν, ⁸ (ff. 72-82^v, lin. 10 a. i.) lib. XIII, ⁹ (ff. 82^v, lin. 9 a. i. — 93^v) lib. XIV (folii 93 in marginibus externo atque inferiore non nulla de s. Germano I patr. Cpolitano ἀφ' ἑτέρου χρονικοῦ, i. e. ex Theophanis chronographia, depromuntur, verba nimirum ψήφῳ καὶ δοκιμασία — ἐπὶ 'Αρτεμίου βασιλέως, ed. de Boor 384, 22-385, 4), ¹⁰ (ff. 93^v-104^v) lib. XV, praemisso lemm. βασιλεία Λέοντος τοῦ 'Ισαύρου τοῦ καὶ Κόνωνος, ¹¹ (ff. 104^v-116) lib. XVI (initio notatur βασιλεία 'Ιωάννου τοῦ Τζυμνσκῆ, ¹² (ff. 116-126^v) lib. XVII, ¹³ (ff. 126^v-135) lib. XVIII (praemisso in marg. lemmate βασιλεῖα Μιχαὴλ στρατιωτικοῦ του γέροντος), cuius in fine notatur litteris purpureis ἐνθάδε τέρμα, καὶ θεῶ νέμω χάριν + + +.

² Nicetae Choniatae historia, ἱστορία ἀρχομένη ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ Κομνηνοῦ κυροῦ 'Ιωάννου συγγραφείσα παρὰ τοῦ σεβαστοῦ καὶ ἐπὶ τῶν κρίσεων ἐσϋστέρον δὲ γεγονότος, καὶ λογοθέτου τῶν σεκρέτων, Νικήτα τοῦ Χωνιάτου καὶ καταλήξασα μέχρι τῆς βασιλείας τοῦ ἐκ Φράγγων Ἑρρῆ τοῦ Φλάντρας cod. (summo f. 136 eadem gallica manus quam in codd. 1617, 1620, 1621 et 1622 enarrandis memoravimus notavit Nicetae Choniatae De Comneno Imperat. et Aliquibus Imperat. orientalib[us]): ¹ (ff. 136-143^v) <praefatio sive

de Iohanne Comneno> (P. G. 139, 320–76), cuius in fine notatur in marg. δεῖ εἶδέναι ὡς ὁ συγγραφεὺς οὗτος πλατέως τὰ κατὰ τὸν βασιλέα Μανουὴλ διηγέται· ἐπεὶ καὶ πρόφασις αὐτῆς τῆς συγγραφῆς, τὰ τοῦ βασιλέως τούτου γεγένηται; ² de Manuele Comneno (ff. 143^v–147) lib. I, (ff. 147–152) lib. II, (ff. 152–156) lib. III, (ff. 156–160) lib. IV, (ff. 160–163^v) lib. V, (ff. 163^v–168) lib. VI, et (ff. 168–172) lib. VII; ³ (ff. 172–180) de Alexio Comneno; ⁴ de Andronico Comneno (ff. 180–186^v) lib. I, et (ff. 186^v–192) lib. II; ⁵ de Isaacio Angelo (ff. 192–197^v) lib. I, (ff. 197^v–201) lib. II, et (ff. 201–206) lib. III; ⁶ de Alexio Isacii Angeli fratre (ff. 206–210) lib. I, (ff. 210–213^v) lib. II, et (ff. 213^v–219^v) lib. III; ⁷ (ff. 219^v–222) de Isacii Angeli una cum Alexio filio iterato imperio; ⁸ (f. 222–222^v) de Alexio Duca Murzuflo, abrup. in vv. περιφοιβῶντα λαόν· οἱ δ' | οὐτ' ἐπέιθοντο (P. G. 139, 954 A 19).

Subplementa, σφαλμάτων medelae, admonitiones librarii manu interdum obcurrunt, lemmata vero frequentissime sive ab eodem marginibus iniecta sive a recentioribus tribus, quorum primus graeca et latina saeculo XV adscripsit (cf. ex. gr. ff. 132^v–133), alter latina tantum XVI (hunc similia in codicibus 1612, 1617, 1620, 1621 et 1622 notantem iam deprehendimus) passim adiecit (cf. ff. 23, 24 etc.), tertius denique (cf. ex. gr. ff. 96^v et 117^v) Gallus est quem supra memoravimus.

Singulis chartis omnino dissolutis atque a recentiore bybliopogo denuo compactis, fasciculorum rationem (quae quidem initio fuerit) dispicere vetaremur, nisi unum quemque primae chartae in margine inferiore medio vel dextro latini alphabeti litteris nescio quis usque ad folium saltem 128 numerasset (in altera enim libri parte, Nicetae historiam complectente, eius modi notae nullae nullibi obcurrunt): quae saeculi XVI (procul dubio) subputatio Zonarae historiam quaterniones 20 tunc temporis comprehendisse demonstrat, ex quibus *a-c* hodie desunt, *d* folium primum amisit, *e-u* integri servantur, nisi quod (ut et in reliquo codice) chartas prope omnes mador inquinavit, non nullas teredo perforavit, exili tamen τοῦ κεμένου detrimento. Codex ab uno eodemque librario subflavo liquore diligenter exaratus ab ipsoque, quantum potuit, mendis repurgatus litteras initiales, titulos, notabilia, interdum lemmata quoque marginibus adpicta purpureo liquore delineata praebet. Foliorum fere omnium orae angulique scidularum chartacearum ope in glutinatorum officina Vaticana salis ἀμούσως resarta. Libri sectio flavo colore lita. Chartae IV et 135^v vacuae.

F. I, additum (signum officinae chartariae arcuballista circulo inclusa, quem lilium supereminet, cf. Vat. gr. 1620, f. 84 ex. gr.), exhibet in faciei rectae summo fastigio libri notam antiquiorem, 1588 videl., fere omnino abrasam, manu <L. Allatii>, qui contentorum quoque indiculum latinum subiunxit. Codicem olim una cum libris 1612, 1617, 1620, 1621 et 1622 adservatum esse tum lemmata ab eodem lectore vel possessore saeculi XVI ipsorum marginibus iniecta tum tituli a Gallo coaevo supra memorato fere omnibus adpicti luculenter testantur.

Liber latuisse videtur Theodorum Büttner-Wobst, *Studien z. Textgesch. v. Zonaras*, in *Byzant. Zeitschr.* I (1892), pp. 202-44, nec non U. Philippum Boissevain, *Zur handschriftl. Überlief. d. Zonaras*, ibid., IV (1895), pp. 250-71.

Integumentum simplici membrana vestitur, in dorso stemmata Pii IX P. M. et A. Tosti card. bybl. (1860-66) auro inprimuntur.

1624. Saec. XVI, chart., mm. 333 × 234, ff. I. 38, linn. 6-25).

Iohannis Acciaiuoli* (ff. 3-34^v) carmen de vita rebusque gestis Caroli V imperatoris, versibus politicis, qui dicuntur, expressum, inc. <A>ναρχε ἀτελεύτητε, κύριε παντοκράτορ, δημιουργέ τῶν ὁρατῶν, πάντων καὶ ἀοράτων, des. θεοπρεπῶς δοξάζεσθαι, ἐν φόβῳ τε καὶ τρόμῳ, πάντοτε, νῦν τε καὶ αἰεὶ, εἰς ἅπαντα (sic) τὸν κόσμον. Ἀμὴν γένοιτο. Praecurrunt (f. 1) inscriptio metrica <Δ>ύγησις συνοπτικῇ, μεγάλου βασιλέου, Καρόλου πέμπτου σὺν θεῷ, τοῦ ἡγεμόνων κλέος :· ποίημα δὲ ὡς ἄδεται, καὶ κόπος τοῦ εἰς τέλος, διαλαμβάνη τούνομα, καὶ πάβεται τὸ μέλος, et (ff. 1^v-2^v) prohoemium, inc. Ἄπειρος δὲ εἰμὶ ἐγὼ, γραμμάτων καὶ σοφίας, des. μετὰ ψυχῆς εἰληκρινούς, καὶ καθαρὰς καρδίας, subsequuntur vero (ff. 35-36^v) conclusio sub acrostichide Ἰωάννου Ἀξαγιώλου τοῦ πρωτοκόμητος Κορώνης (inc. Ἰδοῦ ἡ βίβλος σὺν θεῷ, ἐν Παρθενόπῃ πέρας, εἴληφε κτλ., des. τῶν εὐσεβῶν κ' ὑποταγῇ, πάντες τῆς βασιλείας. Ἀμὴν γένοιτο), nec non (f. 36^v) admonitiones duae, quarum prior inc. Καὶ ἥτις (εἴ τις scil.) ἐναντιεθῇ, τ' ἀντιβολῶ καὶ γράφω, altera duobus hisce versibus comprehenditur <Ε>ὶ θέλεις γνῶναι φίλτατε, τὸν ποιητὴν τῆς βίβλου, τῶν κεφαλαίων πρόσεξε, τοῦ παρελθόντος φύλλου).

Spatia vacua pagina fere in omni ad imagines, ut videtur, excipien-
das relicta sunt, lemmata duo a manu coeva marginibus iniecta obcur-
runt ff. 8^v et 20^v.

Quaterniones 5 complectitur (ultimi folium sextum nullo textus detrimento exci-
sum est), in angulo inf. interno primae unius cuiusque fasciculi chartae notis arabicis
distinctos. Litterae initiales persaepe desunt, quas minio pingendas rubricatori librarius
reliquerat. Officinae chartariae insigne (cf. ff. I. 1. 2 ... 33. 34. 36) angelus est benedi-
cens circulo inclusus ovatae formae (cf. Briquet nr. 642, qui tamen maioris est moduli).
Chartae 37-38^v scriptione vacant.

F. I superne notatur *Della vita di Carlo Quinto In Greco*, in media pagina Ἰαύ-
λιος ὁ Καπάκιος ἐπεμψε (de hoc viro e neapolitano genere 'Capacci' certe oriundo nihil
comperi). F. I^v summo codicis nota antiquior adcuratissime abrasa titulusque latinus

* Idem est procul dubio atque Iohannes Coronaeus (Ντζάνε ὁ Κορωνάιος), cuius poema de
rebus gestis Mercurii Buae ed. K. N. Sathas, *Ἑλληνικά ἀνεκδοτα*, I, Athenis 1867, cf. quoque Sp.
P. Lampron, *Neos Ἑλληνομνημῶν* IX (1912), pp. 466 sq. De Iohanne v. Ch. Gidel, *Nouvelles études
sur la littérature grecque moderne*, Parisiis 1878, pp. 541-44 et 554.

Ioannis Axiagioli uita Caroli V Imperat(ori)s Carmine Politico, manu <L. Allatii>. F. 1 summo librarius ipse versus hosce inscripsit: <Ὁ γὰρ γεννήσας λέγουσιν, υἱὸν οὐκ ἀπεθένη, διὸτ' αὐξάνει σὺν θεῷ, τὸ γένος καὶ πληθύνει.

Tegmen flexibili membrana confectum ligaminum non nisi reliquias retinet.

1625 (olim 1535). Saec. XIII, membran., mm. 350 × 255, ff. I. 361 (+ 90^a), 2 coll., linn. 21.

Evangeliarium totius anni secundum morem Constantinopolitanum, notis ecphoneticis antiquioribus, quae dicuntur, instructum.

A. Lectiones pro festis mobilibus, fere ut apud Gregory (*Textkritik* etc., pp. 344-64), iis tantum modo exceptis quae infra notabuntur.

¹ (ff. 1-44) Iohannes a Pascha usque ad Pentecosten, omisso evang. in matutino Pentecostes. Lectio feriae sextae 5 hebdom. ut apud Scholz et Scrivener (Ioh. X, 17-28), in vigilia Pentecostes ad Ioh. XXI, 19 notatur τέλος τῆς τιμίας ἀλύσεως (huius modi notae et alibi obcurrunt, cf. ex. gr. ff. 4^v. 120^v. 125). ² (ff. 45-117) Mattheus, in quo discrepant lectiones feriae III post Pentecosten (ut Evl. 292), sabbator. 10 et 15 hebd. (ut Evl. 32), sabbati 16 hebd. (ut in ed. Rom. a. 1880), dominicae 16 hebd. (ut Evl. 32 et 292), ante vero pericopam feriae secundae 12 hebd. notatur + ἀρχὴ τοῦ Μάρκου. In fine rubrica Χρὴ γινώσκειν ὅτι τὸ εὐαγγέλιον τῆς Χανααίας omnino ut in Evl. 303. ³ (ff. 118-215^v) Lucas, in quo differunt pericopae feriae sextae 4 hebd. (Lc. IX, 12-18), dominicae 4 hebd. (ut Evl. 303), feriae tertiae 6 hebd. (ut ap. Matthäi), dominicae 11 hebd. (ut Evl. 31 et 292), dominicae 14 hebd. et sabbati 16 hebd. (ut Evl. 32). Dominica 17 hebd., i. e. τῆς Χανααίας, pericopa indicatur dum taxat (ζητεῖ ὁπισθεν εἰς τὸν Ματθαῖον· εἰς κυριακὴν ἡ ἐκεῖ προεγράφη, nempe Mt. XV, 21-28); insequuntur lectiones pro sabbato et dominica ante Carnisprivium (ut ap. Scrivener, cf. Gregory 359). Subduntur (ff. 215^v. 218^{r-v}) lectiones in pervigiliis 1 hebd. ieiunior. recitandae (duae primae et ultima tantum indicantur, pro lectione feriae sextae remittitur ad 2 sept., cf. infra). ⁴ (ff. 219-231^v) e Marco lectiones sabbato-dominicae Quadragesimae (diebus dominicis evang. εἰς τὸν ὄρθρον nunquam ponitur, si Palmarum diem tantum excipias); dominica 1 hebd. legitur Ioh. I, 43-51 (apud Gregory 44-52, errore, ut vid.). ⁵ (ff. 231^v-261^v) lectiones Magnae hebdomadae, ex quibus discrepant feriae 2 mane (ut ap. Scrivener) et vespere (προεγράφη εἰς τὸν ὄρθρον ἕτερον ζητεῖ κυριακὴν ἐκ τῶν νηστειῶν), feriar. 3 et 4 mane (ut Evl. 32), feriae 5 mane (Mc. XIV, 1-11); eadem die εἰς νικτήρα legitur Ioh.

XIII, 3-11 et (μετὰ τὸ νύφασθαι) XIII, 12-17, ut apud Gregory, inter vero missar. sollemnia enuntiantur Matth. XXVI, 1-20, Ioh. XIII, 3-17 et cett. ut apud Gregory. Notandum est insuper praeter a R. C. Gregory memoratas alias exhiberi lectiones pro feria 3 *eis τὴν παννυχίδα* (Lc. XII, 35-59), feria 4 id. id. (Lc. XXII, 1-39), feria 5 *ἐσπέρας* (Mc. XIV 12-16).⁶ (ff. 261^v-285) evangelia s. Passionis D. N. Iesu Christi.⁷ (ff. 285-292) evangelia horarum Magnae Parasceves (ut Evl. 32, pericopa horae 6 indicatur tantum).⁸ (ff. 292-296^v) *τῇ ἀγία καὶ μεγάλῃ παρασκευῇ εἰς τὴν λειτουργίαν*.⁹ (ff. 296^v-298) lectiones Sabbati Sancti, ad matutinum (indicatur dum taxat) et *eis τὴν λειτουργίαν ἐσπέρας*.

B. (ff. 298^v-361^v) Lectiones pro festis immobilibus, saepe indicatae, rarius integre descriptae, diebus hau multis omnino vacantibus (cf. Menologium ap. Gregory 365-384, quo cum nostrum conferentes, ad sanctorum nomina adque pericopam primo loco illic adlata respicimus, codicis varietates semper memoramus): septembris 1* inscr. fere ut Evl. 393, 2* (Mt. V, 14-19 pro ss. Ioh. Ieiun. et Paulo iun., pro Mamante remitt. ad feriam VI primae hebd. ieiunior. [I], cf. supra), 3*-5 ut Evl. 303, 6 τ. ἀρχιστρ. Μιχαὴλ ut Evl. 303 + τ. ἀγ. Κυρίλλου ἐπ. Γορτύνης ut 23 febr. + τ. ἀγ. μρ. Εὐδοξίου* (Mc. XII, 28-37), 7 ut Evl. 303, 8*, 10 ut Evl. 303 (pro Menodora et sociis ut sabb. 17 Mt.), 11 ut Evl. 303 + τ. ὁσ. Θεοδώ-
pas ut 8 oct., 12 ut Evl. 303 + τ. ἀγγ. Αὐτονόμου κ. Κορνούτου ut feria tertia 12 hebd. L., 13* + τὰ ἐγκαίνια τ. ἀγ. Χριστοῦ ἀναστάσεως ut 22 dec. + τ. ἀγ. Κορνηλίου τ. ἐκατοντ. ut Evl. 303, sabb. ante Exaltat. s. Crucis, dom. ante Exalt. s. Crucis*, 14* (ad matut. ut Evl. 32), sabb. et dom. post Exalt. s. Crucis ut Evl. 303, 15 ut Evl. 303 + Ἀκακίου, 17 ut sabb. 17 Mt., 18-19 ut Evl. 303. 21-22 ut Evl. 303. 25 ut Evl. 303. 27-29 ut Evl. 303. 30* + τ. ἀγγ. μρρ. Ῥιψίμης κ. Γαϊανῆς κτλ. ut Evl. 303; octobris 1 ut sabb. 7 L. + τ. ὁσ. Ῥωμανοῦ τ. μελ. ut feria tertia 5 hebd. L., 2 ut 13 oct., 3*, 8*, 9*, 10 + τ. ὁσ. Βασιανοῦ, 11* (pro Zenaide et Theophania imp.), ut Evl. 303, 12 ut Evl. 303 (remitt. ad feriam tertiam 12 hebd. L.), 13*, 14 inscr. ut Evl. 303, lectio ut sabb. 3 Io., 16 lectiones duae indicantur, quarum altera ut ev. 7 τ. ἀγγ. παθῶν, 18*, 19 pro Varo remitt. ad feriam sextam 1 hebd. ieiunior., 23 ut feria tertia 15 hebd. Mt., Ignatius et 7 Pueri ut Evl. 303, 24 ut sabb. 11 L., 26 ut Evl. 303, sed prima quoque pericope pone indicatur, 27 ut Evl. 303, 28 ut feria tertia 12 hebd. L., 29 ut Evl. 303, 30

⁶ Cf. animadversionem ad calcem p. 71.

inscr. ut Evl. 303, lectio ut 2 sept., 31 ut feria quarta 15 hebd. Matthei; novembris 1*, 2 ut feria tertia 12 hebd. L., 3-4 ut Evl. 303, 5*, dominica ante 6 nov. ut Evl. 303, 6* cum rubr. τὸ αὐτὸ ἀναγιν. κ. μετὰ τὴν ζ' τ. νοεμβ.· οἷα κυριακὴ φθάσει, 7 — τ. Καρτερησίου, 8 ad matut. ut feria sec. post Pentec., 10*, 12 — τ. ἀγ. Νείλου ut feria tertia post Pentec., 13* ad matut. (Io. X, 1-9), 15 ut feria sexta 7 hebd. L., 20 + Ἀνατολίου, 21 ad missam ut 8 sept. ad matut., 22 ut Evl. 303 + τ. ἀγ. μρ. Κιλικίας ut sabb. 17 Mt., 23 ut 2 sept. vel ut feria tertia post Pentec., 24 ut Evl. 303, lectio ut 30 sept., 25 fere ut Evl. 32 et 303, 26 ut Evl. 303, 27-28 ut Evl. 303, 29*; decembris 1 ut feria quarta 11 hebd. Mt., 2 + τ. δικ. Φιλαρέτου ἐλεήμ. κτλ. ut Evl. 303, lectio ut sabb. 11 L., 4 ut Evl. 303, 7 ut 13 nov. ad matut., 8 ut Evl. 303, 10 ut feria quarta 3 hebd. Mt., 11 τ. ὅσ. πρ. ἡμ. Δανιὴλ τ. Στυλ. ut 10 nov., 12 ut 3 sept., 14 ut feria quarta 3 hebd. Mt., 15 ut 5 nov., 16 — τ. ἀγ. Βάκχου τ. νέου, 17* (L. XI, 44-51), 18 ut Evl. 303, 19 ut feria tertia 12 hebd. L. + τ. ἀγγ. μρρ. Πρόμου, Ἀρεως κτλ. ut Evl. 303, 21 ut feria sec. 4 hebd. L., 22* (Ioh. X, 22-30, εἰς τὰ ἀνοίξια, pro s. Anastasia ut dom. 17 L.), 23 ut Evl. 303, sabb. ante Nativ. ut sabb. 12 L., rubr. ut Evl. 303, dom. ante Nativ.* subfixis vv. Δέον γινώσκειν· ὅτι ἐὰν ἡ ἐορτὴ κτλ., fere omnino ut in Evl. 303, et evang. sec. Matth. pro vigilia Nativ. cum in sabbatum inciderit, 24*-25* ut Evl. 303, <26>*, sabb. post Nativ.*, dom. post Nativ. cum rubr. χρὴ δὲ γινώσκειν ut ap. Gregory, 27 cum rubr. ut Evl. 303, 28 ut 6 sept., 29 + τ. ὅσ. Μαρκέλλου ut 10 nov.; ianuarii 1* (pro s. Basilio ut 3 sept.), 2*, 3* ut Evl. 303, 4*, sabb. ante Theophania*, dom. ante Theoph.*, 5*, 6**; 7*, sabb. post Theoph.*, dom. post Theoph.*, 8 + τ. ἀγγ. μρρ. Ἰουλιανῶ κ. Βασιλίσσης κ. τ. ἀγ. Δομνικας, 9* + τ. ἀγ. μρ. Πολυεύκτου ut feria tertia 12 hebd. L., 10 + τ. ἀγγ. Γρηγορίου Νύσσης κ. Δομετιανῶ Μελιτ. κ. τ. ὅσ. Μαρκιανῶ κ. Ἰωάννου τ. κατὰ Σάβαν, 11 + τ. ὅσ. πρ. ἡμ. Θεοδοσίου τ. κοινοβ. ut feria sexta 2 hebd. L., 12* + τ. ἀγ. μρ. Τατιανῆς, 13 + τ. ἀγγ. μρρ. Ἐρμούλου κ. Στρατονίκου, 15 τ. ὅσ. πρρ. ἡμ. Παύλου τ. Θηβαίου κ. Ἰωάννου τ. Καλυβίτου ut 10 nov., 18 — Ἀλεξάνδρου, 19 + Θεοδότου Ἀγκύρας ut feria sexta 2 hebd. L., 20 ut Evl. 303 (pro s. Neophyto lectio ut feria sexta 1 hebd. ieiunior.), 21 ut 6 nov., 24 ut feria quinta 16 hebd. L., 25 ut Evl. 303 (ad matut. reapse Mt. V, 14-19), 28 ut feria sexta 2 hebd. L., 29 ut feria sexta 13 hebd. L., 30 ut 23 febr., 31 ut Evl. 303 (ἕτερον, evang. scil., ζήτ. τῇ δ' τῆς γ' ἐβδ. Mtθ.); februarii 2*, 4 + τ. ὅσ. Νικήτου τοῦ ἐν τοῖς Πυθίοις ut 10 nov., 10 ut feria tertia 12 hebd. L., 11 ut feria sexta 1 hebd. ieiunior., 13 + τ. ὅσ. πρ. ἡμ. Αὐξεντίου ut 1 nov., 14* (τ. ἀγ. ἀπ. Ὁνησίμου), 15, 16 ut feria tertia 12 hebd. L., 17

ut feria sexta 1 hebd. ieiunior., 18 ut 10 sept. + τ. ἐν. ἀγγ. πρ. ἡμ. κ. θανμ. Ἀγαπητοῦ ἐπ. Συναοῦ ut 3 sept., 20 τ. ὁσ. πρ. ἡμ. Παφνούτιου + τ. ἀγ. ἀπ. Ἀρχίππου κ. τ. ἀγ. Λέοντος ἐπ. Κατάνης ut 3 sept., 22 — Θωμᾶ πατρ. et Πορφυρίου Γάζης, inscr. ut Evl. 303, lectio ut 1 dom. Mt., 23*, 25 + τ. ἀγ. ιερομρ. Μαρκέλλον ut feria tertia 12 hebd. L., 26 — Βερκίου, 29; martii 2-5, 7-8, 10-16, 18-24, 25*, 26-31; aprilis 1 τ. ὁσ. Μαρίας τ. Αἰγυπτίας ut feria sec. 4 hebd. L., τ. ἀγ. Εὐτυχίου ut 3 sept., 2-5, 6 τ. ἀγ. Εὐτυχίου ἀρχιεπ. Κπόλεως ut 3 sept., 7 ut 13 nov., 9 — Εὐτυχίου, 11 ut 3 oct., 12 ut 6 nov., 13 ut feria tertia 12 hebd. L., 15 — Θεοδώρου, 16 τ. ἀγ. Ἀκακίου ἐπ. Μελιτήνης dum taxat, 29 ut feria sexta 7 hebd. L., 30 ut 9 oct.; maii 3 ut 29 nov., 4 ut feria tertia 12 hebd. L., 8* + τ. ὁσ. πρ. ἡμ. Ἀρσενίου, 9 ut feria quarta 6 hebd. Ioh. + τ. ἀγ. μρ. Χριστοφόρου, 11 τ. ἀγ. ιερομρ. Μωκίου κ. Παχωμίου ut sabb. 3 Io., 13 τ. ἀγ. μρ. Ἀλεξάνδρου, 14 ut feria tertia 12 hebd. L., 15 τ. ὁσ. πρ. ἡμ. Παχωμίου κ. Θεοδώρου τ. ἡγιασμ., — Ἰούδα, 17 — Σώλωνος, 18-19, 20 ut feria sexta 1 hebd. ieiunior., 23, 25 ἢ τρίτη εὐρ. τ. κεφ. τ. Προδρόμου, 26*, 31 ut feria sexta 1 hebd. ieiunior.; iunii 3 τ. ἀγ. μρ. Λουκιλλιανοῦ ut sabb. 10 L., 5 ut 2 sept., 14 + τ. ἀγ. Μεθοδίου ἀρχιεπ. Κπόλεως, 17 ut feria tertia 12 hebd. Lc., 19*, 22 + Βασιλείου ἡγουμ. Πατελαρίας, 24*, ad matut. ut feria quinta 4 hebd. L., 29*, 30*: iulii 4 ut 2 sept., 5 ut Evl. 303, 6 ut feria sexta 7 hebd. L. + τ. ὁσ. Θωμᾶ τ. ἐν τῷ Μαλαιῷ ut 10 nov., 7 + τ. ὁσ. Σισόη τ. μεγ., 8* ut Evl. 303, 10 ut feria quarta 9 hebd. Mt., 13 ut Evl. 303, 18 + τ. ἀγ. Θεοδοσίας μαρτυρησάσης κτλ., 19 — Μακρίνης, ut feria tertia 5 hebd. L., 21 + τ. ὁσ. πρ. ἡμ. Συμεὼν τ. διὰ Χριστὸν σαλοῦ κ. Ἰωάννου, 22 + τ. ἀγ. μρ. Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς ut ἐωθινὸν η' (Io. XX, 11-18), ap. Gregory perperam Io. XX, 19-31 (= ἐωθ. θ'), 25 + τ. ὁσ. γυναικ. Εὐπραξίας κ. Ὀλυμπιάδος, 26 — Παρασκευῆς, 31 + eis τ. πρόοδ. κ. προσκύν. τ. τιμ. σταυροῦ*; augusti 2 + τ. ἀγγ. ζ' παίδων τ. ἐν Ἐφέσῳ ut feria tertia 12 hebd. L., 3 ut Evl. 303, 6**, 7* + τ. ἀγ. ὁσιομρ. Δομετίου τ. Πέρσου, 12*, 14 ut Evl. 303, 16*, lectio abrump. in vv. ψυχὰς ἀνθρώπων (L. IX, 55).

F. 229, iuxta initium pericopae τοῦ ὄρθρου dominicae Palmarum, manus saec. XV-XVI (?) notavit *legitu(r)*: quod unicum latinum verbum codicem in aliqua Italo-graecorum ecclesia tunc temporis in usu fuisse monstrare videtur.

Ab una eademque manu subnigro atramento eleganter descriptus, ductu tamen haud omnino αὐτοφνεῖ quique antiquioris exempli studiosam imitationem passim prodat (qua re Casparis Renati Gregory saeculo XIII tribuentis sententiae, cf. infra, adstipulandum censemus) quaterniones 45 hodie retinet, quibus folium initio adcedit (f. I), bifolium vero inter fasciculos κζ' et κη' conlocatur (ff. 216-17): notae, angulo infer.

dextro primae unius cuiusque quaternionis paginae librarii calamo adpictae, ob margines parum caute resectos inde a ζ' dum taxat servantur, με' pariter desideratur, unam (β') in ang. super. externo deprehendes, aliam (κδ') his obcurrere notabis, in angulis nimirum, superiore atque inferiore, dextris folii 184. Tituli, variar. sectionum pericoparumque initio vel summis paginis inscripti, litterae initiales (interdum opulenter exornatae, cf. ff. 218^v-219), litterae denique grandioris moduli auro micant, taeniae vero vel πῶλα (cf. ff. 1. 45. 118. 219. 261^v. 298^v. 308^v etc.) auro variisque coloribus (prasino, caeruleo, purpureo, fusco). Rubricae quae vocitantur atque notae ecphoneticae purpureo liquore descriptae; evangelistarum sedentium scripturaeve incumbentium imagines, ex antiquiore exemplari auro coloribusque adfabre depictae (ff. Iv, Iohannis, 44^v, Matthei, 117^v, Lucae, et 217^v, Marci), adtritum propter omnes damnum aliquod perpessae sunt. Foliorum inde a 310 circiter angulos superiores internos mures paullulum adroserunt. Chartae 216-217 purae.

Tabulae internae operculi anterioris fastigio summo nota codicis primigenia 1535 (in recentiorem 1625 conrecta) inscribitur, qua statim post Athanasiani conlegii librorum manu scriptorum supellectilem graecam in aedes Vaticanas translatam insignitus est. F. 1 medio *Collegij Graecorum*. Huius libri operculo interno (posteriori, sed P. Batiffol loco mox citando habet «à la garde gauche») diploma vel diplomatis fragmentum arabica lingua hegirae anno, ut videtur, 497 conscriptum adhaerescebat, quod post a. 1889 nimirum decerptum ubinam hodie servetur equidem ignoro (cf. indicis Allatiani, qui dicitur, codicum graecor. Bybl. Vaticanae vol. III, f. 469^v «In fine est folium litteris Arabicis exaratum» et P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III*, in *Revue des questions historiques* XLV [1889], p. 191 et ib. n. 4: ibid. codex ipse minus recte, me quidem iudice, saeculo XII tribuitur).

Librum memorat dum taxat Scrivener, *Introduction to the criticism of the N. T.* 4 (Evst. 551), paucis describit Gregory, op. cit. p. 434 (Evl. 551). De ornamentis cf. M. Alison Frantz, *Byzantine Illuminated Ornament* etc., in *The Art Bulletin* etc. XVI (1934), p. 44 et tabb. II, 6; X, 17-18; XI, 21; XII, 7; XVII, 9 et 14.

Tabulae lignae (quarum posterior est fracta) tergore subflavo vestitae tesseras gentilicias exhibent Gregorii XV P. M. (tab. ant.) et (tab. post.) Scipionis Cobelluzzi card. bybl. (1618-26).

1626 (olim 1558). A. 1477 (ff. 404^v et 422^v), membran. (f. I chart.), mm. 408 × 270, ff. I + 423, linn. 40 (ff. 407^v ... 420^v linn. 39).

Homeri Ilias librum per totum paginis dum taxat aversis contenta (singulae ραψωδία incipiunt ff. 1^v. 17^v. 39^v. 51^v. 65^v. 88^v. 102^v. 114^v. 129^v. 147^v. 162^v. 183^v. 196^v. 217^v. 231^v. 250^v. 272^v. 291^v. 307^v. 318^v. 331^v. 347^v. 360^v et 383^v), quam e regione comitatur latina interpretatio ad verbum hac lege expressa, ut singulis τοῦ κεμένου versibus singulae interpretationis lineae respondeant; omittuntur VII, 227-482, VIII, 1-529, XIII-XIV, XV, 1-275, XXIV, 207-804. Cuius ieiunae prorsus versionis initium ex. gr. subiungere liceat: *Iliados primus lib. Homeri conglutinationis* (ραψωδίας

scil.) *lib. primus preces Chrysaë pestem exercitus odium regum Iram cane dea Pelide Achillis* (haec omnia litt. quadr.) *Funestam: quae innumeros Achivis dolores fecit: Multasque praestantes animas Orco misit Heroum: ipsos uero escam fecit canibus, Auibusque omnibus. Iouis autem perficiebatur consilium* etc.

Iterantur in fine (ff. 407^v ... 421^v) libri XXIV verss. 223-804, latina interpretatione tamen omissa.

Marginibus interdum adscribuntur librarii vel alia manu emendationes (cf. ex. gr. ff. 12^v, 296^v et 307^v), versus neglegentia omissi (cf. ff. 229^v, 243^v, 257^v, 296^v), lemmata (ff. 30^v sqq.), ordo τῶν στίχων semel restituitur (cf. f. 366^v 'οὕτως κεῖνται ἐν ἐτέρῳ βιβλίῳ' et 367^v 'οὕτως εὔρον ἐν ἐτέρῳ βιβλίῳ').

Ornatu pulcherrimo, candida membrana, latis oris, polita scriptura* conspicuus fasciculos 41 comprehendit (quiniones, decimo ac postremo, quaternionibus, tantum exceptis); cum autem Iohannes Rhosus (v. infra) in duobus ultimis paginas linearum 39 oscitantia fecisset (ceterae 40 nunquam non exhibent), ἀκριβείας laudabili studio videlicet impulsus folia illa unius diei spatio iterum descripsit, quin tamen (codice hau ad unguem perducto atque compacto, cf. infra) repudiata effluxerint: quae temporis progressu cum ceteris conglutinata sunt (ff. 407-423, i. e. quinio et quaternio, huius tamen charta ultima excisa, praecedens operculo interno adhaerescit). Anteibant, custodiae causa, folia chartacea tria, ultimi tamen non nisi frustula superant, primum vero tabulae anteriori internae glutine adhaeret. Cf. subscriptiones foliis 422^v et 404^v iniectas: (f. 422^v) ∴ τοῦτ' ἐστὶ τὸ βιβλίον ἧτοι ἡ τοῦ / 'Ομήρου 'Ιλιάς' μετεγράφη, ἐν 'Ρώμῃ / διὰ χειρὸς ἐμοῦ 'Ιωάννου / πρεσβυτέρου 'Ρώσου τοῦ Κρητός / (ἔτει ἀπὸ τῆς Χριστοῦ γεννησεως add. in marg.) χιλιο-
στῶ· τετρακοσιοστῶ / ἐβδομηκοστῶ, ἐβδόμῳ· Ἰνδικτιῶνος, ι'· / μηνὸς μαΐου, τριακοστῇ
(hanc subscriptionem, pariter atque subsequentem, ed. Th. W. Allen, *Homeri Ilias, Prolegomena*, pp. 47 sq., de Iohanne autem Rhoso cf. Vogel-Gardthausen, *Die griech. Schreiber*, pp. 187-193); (f. 404^v) ∴ ἐτελειώθη ἡ τοῦ 'Ομήρου 'Ιλιάς' / ἀναλώμασι μὲν τοῦ
αἰδεσιμωτάτου / κυρίου ἡμῶν κυρίου Φρανκίσκου / τῆς ἱεραρχίας καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς
ἐκκλησίας· καρδηνάλιου / τῆς ἁγίας Μαρίας Νόβας (Francisci nimirum Gonzaga, quo
de cf. L. Pastor, *Storia dei papi* etc., II, pp. 197 sq. et pass., non autem, ut perperam
adfirmat P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III*, in *Revue des questions historiques*
XLV [1889], pp. 188 sq., Francisci Todeschini Piccolomini, qui diaconus
S. Eustachii aa. 1460-1503 fuit)· χειρὶ δὲ 'Ιωάννου πρεσβυτέρου / 'Ρώσου τοῦ Κρη-
τός / ἐν 'Ρώμῃ / ἔτει ἀπὸ τῆς Χριστοῦ γενέσεως· χιλιοστῶ / τετρακοσιοστῶ· ἐβδομηκοστῶ,
ἐβδόμῳ (1487 non recte apud P. Batiffol, loc. cit.)· / Ἰνδικτιῶνις δεκάτης· μηνὸς / μαΐου·
τριακοστῇ πρώτῃ ∴ Fasciculos triplici subputatione distinctos invenies, nempe:
a) graeca (ipsius librarii manu, an ceterae quoque eidem tribuendae sint equidem
ignoro, certe sunt coevae), in ora inferiore media primae ultimaeque singulorum pagi-
nae (notae α'-ζ' quinionum in fine desiderantur pariter atque ζ' initio fasciculi), b) notis

* vel potius scripturis, graeca scil. et latina, hanc enim ipsius Rhosi calamo tribuere non equidem audeam, quam in codicibus latinis tantum eiusdem temporis haud infrequenter obcurrere me monet A. Campana collega (cf. ex. gr. Vat. lat. 1835, 3814, 10228 et Casanat. 453).

numeralibus arabicis imo margini medio primae novissimaeque unius cuiusque fasciculi paginae adpictis (numeros 1-6. 8-13 fasciculorum in fine nec non alios paucos bybliopegi culter incaute absumpsit), c) latini alphabeti litteris minusculis notisque arabicis 1 ... 5 (vel 1 ... 4) angulo inferiore externo folior. 1-5 (4) unius cuiusque fasciculi inscriptis (addita crucula in folio sexto vel quinto), sed usque ad fasciculum 7 (11) dum taxat, post quem aliud enumerationis genus (eodem fere quo praecedens loco) iam obtinet, i. e. in chartis 1 ... 5 (vel 1 ... 4) unius cuiusque fasciculi duplex series arabica singulorum folia tantum respiciens, cruculā folio sexto (vel quinto) ut supra notato (altera series, i. e. margini externo imo adpicta plerumque effluxit, cf. ex. gr. ff. 189 sqq.), in chartis vero 2-5 (4) dum taxat notae numerales vel potius litterae β - ϵ (β - δ), fasciculi numero pariter graeco hac ratione adstructo: β τοῦ β , γ τοῦ β etc. Fasciculorum 1-6 in fine primum insuper vel prima verba graeca insequentis fasciculi ad maiorem cautelam librarius notavit.

Librorum initio (cum graeci textus tum interpretationis) atque etiam ante Βοιωτῶν sive navium catalogum spatia vacua ad imagines recipiendas Iohannes reliquerat, undecim tamen dum taxat e carminum ipsorum argumentis desumptas elegantissimo artificio pictor absolvit (cf. ff. 1^v. 2. 18. 30. 40), quinque aliae delineatae tantum (cf. ff. 17^v. 29^v. 52), ceterae prorsus omissae: ornamenta pariter sumptuosissima primae unius cuiusque παρῳδίας vel conglutinationis paginae margines circum decorant, et ipsa raro fere absoluta (cf. praeter folia primo loco laudata, 52 quoque et 66), bis auro tantum modo lita (cf. ff. 17^v et 29^v), saepius non nisi delineata (cf. ff. 89. 103. 130. 148. 163. 184. 251. 273. 292), plerumque omissa. Francisci Gonzaga tesserae gentiliciae bis adparent, in oris nimirum inferioribus mediis folior. 1^v et 2. Litterae initiales variis coloribus (auro quoque interdum adhibito) exornatae (ff. 1^v. 2. 18. 30. 40. 52. 66), bis non nisi auro tactae (ff. 71^v. 29), alicubi lineis tantum descriptae (cf. ff. 89. 103. 130. 148. 163. 184. 251. 273. 292. 308), ceterum neglectae. Litterae maioris moduli, tituli, periochae subscriptionesque unius cuiusque τοῦ κεimένου libri nec non singulorum numeri graeci summis paginis inscripti, lemmata insuper non nulla (ff. 31^v sqq.) rubro exarantur colore, latinae autem interpretationis tituli, initia, notae numerales sive auro sive coloribus picta (rubro, violaceo, caeruleo, viridi). Imaginum ornatuumque genus ad ferrariensis quae dicitur scholae adcedere iudicavit P. D'Ancona, *La miniatura ferrarese nel fondo Urbinate della Vaticana*, in *L'Arte* XIII (1910), p. 361 (cf. quae proxime de codice nostro disseret Fr. W. Volbach v. cl. in *La Bibliofilia*). Scriptione vacant ff. 109 ... 123. 198 ... 238. 390 ... 404. 405-407. 408 ... 422. 423.

F. 1 medio notatur m. <L. Allatii> *Homeri Ilias cu(m) Interpretat(ion)e Latina*.

Codicem, quem breviter descripserunt Batiffol et Allen, locc. citt., e Graecorum Conlegio in Vaticanum provenisse (quidquid de hoc Batiffol dubitaverit) certiores nos facit index librorum manu scriptorum quos L. Felicelli, Athanasiani phrontisterii procurator, tunc temporis Bybliothecae nostrae praeceuntibus tradere iussus est (cf. Arch. Bybl. t. 11, f. 262 'Odisea (cod. scil. 1627), et Iliade d'Homero in pergameno foglio grande sciolto').

Integumenti tabulae lignae corio purpureo vestitae fibularumque non nisi vestigia retinentes scutis Gregorii XV P. M. (tab. ant.) et (tab. post.) Scipionis Cobelluzzi card. bybl. (1618-26) auro inpressis distinguuntur.

1627 (olim 1559). A. 1477 (f. 318), membran., mm. 412 × 275, ff. 319, linn. 40.

Homeri *Odyssaea* (singulae *ῥαψωδίαι* incipiunt ff. 1^v. 13^v. 24^v. 37^v. 59^v. 71^v. 80^v. 89^v. 105^v. 119^v. 134^v. 151^v. 163^v. 174^v. 188^v. 202^v. 215^v. 231^v. 242^v. 258^v. 268^v. 280^v. 293^v. 303^v), eadem ratione qua codex 1626 conscripta, totius nimirum libri paginis rectis latinae interpretationi accipiundae destinatis: quae tamen, codice aequae ac superior imperfecto, nulla nullibi adparet.

Oris non infrequenter librarii manu adpinguntur emendationes (cf. ff. 5^v. 27^v. 31^v. 33^v etc.) et versus omissi (cf. 83^v. 87^v. 93^v. 102^v etc.), interdum lemmata quoque (cf. ff. 10^v. 198^v. 311^v) vel illa *ὠρ(αί)ον* atque *ση(μείω-σ)αι* (cf. ff. 93^v. 96^v. 122^v etc.); semel, quantum vidi, versuum ordo restituitur (f. 179^v), ad ψ, 296 denique notatur in margine τοῦτο τὸ τέλος τῆς Ὀδ. φησὶν Ἀρίσταρχος καὶ Ἀριστοφάνης.

Fasciculos complectitur 32, quiniones omnes (noni tamen folium septimum nullo textus cum detrimento excisum est), iisdem fere subputationibus atque liber superior distinctos, nimirum α) graeca, ipsius librarii manu, in margine inferiore medio primae et ultimae singulorum paginae, β) notis numeralibus arabicis imo margini medio primae ultimaeque unius cuiusque fasciculi paginae adpictis (an hancce et sequentem enumerationem ipse librarius graecus* inseruerit, nescio, coaevi tamen procul dubio utraque est), γ) numeris 2 ... 5 angulis inferioribus externis paginarum secundae, tertiae, quartae et quintae singulorum fasciculorum iniectis, quibus fasciculi nota graeca pone adstruitur (ex. gr. 2 τοῦ β, 3 τοῦ β, 4 τοῦ β etc.), sexto insuper folio crucula distincto. Librorum initio spatia vacua (ut in praecedenti codice) Iohannes Rhosus pictori (vel pictoribus) reliquerat, nulla tamen imagine, nullo eleganti ornatu *Odyssaea* nostra gaudet. Singulorum rhapsodiarum litterae initiales nunquam non desunt, inscriptiones litteris quadratis rubris exaratae, quarum non nullae flavo liquore superliniuntur (cf. ex. gr. ff. 18^v. 202^v. 258^v): rubri sunt pariter coloris periochae, lemmata, subscriptiones et alia pauca notabilia. Scriptura vacant (praeter totius libri paginas rectas) ff. 318^v et 319. (hoc facie aversa operculo posteriori interno adglutinatur).

F. 317^v, transscribendi munere absoluto, sequentes iambos librarius subiunxit: *φυγῶν Ὀδυσσεὺς τὸν μαχησμένον Ἰλίον* (err. pro Ἰλίου), / *πλήθος Κικόνων, Λωτοφάγων τοὺς δόλους* / *Κύκλωπος δεινὸν ὄμμα τοῦ βροτοκτόνου* / *τὴν Λαιστρυγόνων ὠμότητα καὶ Κίρκης* / *τρόπους ἀδύλους καὶ μεμηχανευμένους* / *ἄδου τὸ φρικτὸν καὶ τὸν Σειρήνων φθόγγον*, / *πέτρας τε πλαγκτὰς καὶ Χαρύβδεως στόμα* / *Σκύλλης τὸ δεινὸν καὶ βίαιον ὡς ἔφη* / *υἱοῦ χεροῖν τέθηκεν, ἐν τῇ πατρίδι* :: F. 318 eiusdem subscriptio: *Τοῦτ' ἡ βιβλίον ἦτοι ἡ τοῦ Ὅμηρου Ὀδυσσῆα μετεγράφη* / *διὰ χειρὸς ἐμοῦ, Ἰωάννου ἱερέως Ῥώσου Κρητὸς τὸ γένος* / *ἀναλάμασι μὲν, τοῦ αἰδεσιμωτάτου κυρίου ἡμῶν κυρίου Φραγκίσκου τῆς ἱεροαγίας καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς ἐκκλησίας* / *καρδηνάλιον τῆς ἁγίας Μαρίας Νόβας* (quo de cf. superioris codicis enarrationem) / *ἔτει ἀπὸ τῆς Χριστοῦ γενέσεως χιλιοστῷ* / *τετρακοσιοστῷ*, / *ἐβδομηκοστῷ*, / *ἐβδόμῳ* / *ἰνδικτιόνος, δεκάτης* / *μηνὸς Σεπτεβρίου, πεντεκαδεκάτης* / *ἐν Ῥώμῃ* (hanc subscriptionem iam edd. P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III*, in *Revue des questions historiques* XLV [1889], p. 189 n. 1, et

* V. not.* ad pag. 299.

Th. W. Allen, *The text of the Odyssey*, in *Papers of the British School at Rome* V [1910], pp. 11 sq.). F. 1 medio notavit <L. Allatius> *Homeri Odyssea*.

Codicem, quem e Graecorum Conlegio Athanasiano in Vaticanam bybliothecam translatum esse superiorem enarrantes monstravimus, nescio an alii praeter laudatum Allen, loc. cit., descripserint.

Integumentum omnino ut in libro 1626.

1628. Saec. XI, membran., mm. 415 × 295, ff. I. 226 (ff. I. 226 chart.), coll. 2, linn. 32.

s. Iohannis Chrysostomi homiliae, encomia etc.: ¹ (ff. 1–6v) cum presbyter fuit ordinatus (P. G. 48, 693–700) [όμ. α']; ² (ff. 6v–40v) de s. Babyla etc. (P. G. 50, 533–572) [BHG. 208], inscript. ut in cod. Colb.; ³ (ff. 40v–45) in Iuventinum et Maximinum martyres (ib. 571–578) [BHG. 975]; ⁴ (ff. 45–53v) de ss. Bernice et Prosdoce (ib. 629–640) [BHG. 274]; ⁵ (ff. 54–58) de s. Pelagia virgine et martyre. I (ib. 579–584) [BHG. 1477]; ⁶ (ff. 58v–63v) in s. Barlahamum martyrem (ib. 675–682) [BHG. 222]; ⁷ (ff. 63v–68) in s. Romanum martyrem. I. (ib. 605–612) [BHG. 1601]; ⁸ (ff. 68v–71v) in martyres Aegyptios (ib. 693–698) [BHG. 1192], doxol. brevior quam in ed.; ⁹ (ff. 71v–79) in s. Ignatium martyrem (ib. 587–596) [BHG. 816]; ¹⁰ (ff. 79–85) de beato Philogonio (P. G. 48, 747–756) [BHG. 1532]; ¹¹ (ff. 85v–89) in s. Lucianum martyrem (P. G. 50, 519–526) [BHG. 998], inscript. ut in ed. Savil.; ¹² (ff. 89v–93v) de s. Meletio Antiocheno (ib. 515–520) [BHG. 1244]; ¹³ (ff. 93v–102) de s. Droside martyre καὶ ὅτι καλὸν τὸ μεμνήσθαι θανάτου cod. (ib. 683–694) [BHG. 566]; ¹⁴ (ff. 103–108v) in s. Eustathium Antiochenum (ib. 597–606), doxol. brevior quam in ed. [BHG. 644]; ¹⁵ (ff. 109–113v) de sanctis martyribus (ib. 705–712) [BHG. 1188]; ¹⁶ (ff. 113v–121) in s. Iulianum martyrem (ib. 665–676) [BHG. 967]; ¹⁷ de laudibus s. Pauli apostoli (ff. 121–125v) hom. 1 (ib. 473–478), (ff. 125v–128v) hom. 2 (ib. 477–484) [όμ. η'], (ff. 128v–131) hom. 3 (ib. 483–488), (ff. 131v–138) hom. 4 (ib. 487–496), (ff. 138–142v) hom. 5 (ib. 495–502), (ff. 142v–147) hom. 6 (ib. 501–508), (ff. 147–150v) hom. 7 (ib. 507–514) [BHG. post n. 1460]; ¹⁸ de Maccabaeis (ff. 151–155) hom. 1 (ib. 617–624) et (ff. 155v–158v) hom. 2 (ib. 623–626) [BHG. 1003–9]; ¹⁹ de Davide et Saule (ff. 158v–167v) hom. 1 (P. G. 54, 675–686), doxol. longior quam in ed., (ff. 167v–174v) hom. 2 (ib. 687–695), (ff. 174v–186v) hom. 3 (ib. 695–708), doxol. longior quam in ed.; ²⁰ (ff. 187–189) in Diodorum Tarsensem (P. G. 52, 761–766). Subiciuntur (ff. 189–194v) ad Theodorum lapsum <paraenesis 1>, re vera 2, πρὸς Θεόδωρον μοναχὸν· σκεπτόμενον ἐξελθεῖν τοῦ μοναστηρίου, καὶ γαμήσαι καὶ πραγματεύεσθαι cod. (P. G. 47, 309–316), des. ἀντιγράψαι καταξίωσον

ἡμῖν· εὐφραίνει γὰρ ἡμᾶς ἡ σὴ ἐπιστολή· ἡ δὲ σὴ τελειότης... καὶ ἡμᾶς ὠφελή-
σει· καὶ γράφουσα καὶ προσευχομένη· ἐρρῶσθαί σε εὐχόμεθα ἐν κυρίῳ ἀμήν [όμ.
λ'] et (ff. 195-224^v) paraenesis 2, re vera 1 (λόγ. β' cod.), εἰς τὸν ἐκπε-
σόντα Θεόδωρον (ib. 277-308).

F. 225 manu XII, ni fallor, saeculi inscribitur + πίν(α)ξ ἄριστος τῆς
γραφῆς του βιβλίου.

Obcurrunt in marginibus animadversiones (cf. ff. 1^v. 4. 39^v. 146), lem-
mata non nulla (cf. ff. 205 et 207), verba omissa (cf. ff. 52. 56^v. 94^v), illa
ση. (frequentissime), ὥρ., γνω., omnia librarii manu.

Subflavo pigmento ab uno eodemque scriba exaratus (licet initio paullo grandiori-
bus litteris quam in reliquo libro) fasciculis constat 29 iisque quaternionibus, si 13
excipias, ternionem, 25, binionem, ac postremum, quinionem, cuius folia 3, 7 et 9 nulla
τοῦ κειμένου iactura excisa sunt: qui fasciculi ipsius librarii manu, vel certe eius tempo-
ribus, in angulo inferiore interno primae ultimaeque singulorum paginae notis graecis
numeralibus instructi sunt, oris tamen tumultuarie resectis notae primigeniae haud
paucae perierunt, ceteras recentior subplevit nescio quis fasciculator. initio dum taxat
(cf. ex. gr. ff. 17, 25, 33 etc.). Animum insuper adverte fasciculos 26-29 propria quoque
subputatione instrui (cf. f. 219 notam δ). Litterae initiales maiorisque moduli rubrae, ἡ
πύλη f. 1 obcurrens nec non rudes ornatus ceterarum homiliarum initis inpositi rubris
pariter laeniolis constant vel paullo operosiore lineatione distinguuntur (cf. ff. 109. 155^v
et praesertim 125^v). Chartae non nullae ex parte lacerae acia et acu consutae sunt (cf.
ff. 36. 51. 103. 120), aliarum orae turpiter mutilatae (cf. ff. 169. 195. 202. 205. 206). Ff. I^{r-v}.
102^v. 225^v-226^v scriptione carent.

Folii 1 margine summo <L. Allatius> inscripsit *S. Ioannis Chrysostomi Orationes
Variæ*, paullo inferius nota Patiriensis legitur *Libro 9 de sancto Io(hann)i Chrysostomo
sop. li laudi homilia* (vv. *sancto-laude* antiquiora sunt, omnia tamen saec. XVI, cf. de
eius modi titulis in libris Patiriensibus P. Batiffol, *L'abbaye de Rossano*, p. 47, et Ioh.
Mercati, *Per la storia dei mss. greci di Genova* etc. [*Studi e Testi*, 68], p. 90 et ib. n. 2).
In ora inf. folii 20 caput D. N. Iesu Christi manus hau prorsus inperita delineavit.

De codice nostro egit Batiffol, op. cit., pp. 48 et 69, nec non Mercati, op. laud.,
pp. 101, 299, 308 et 332, qui iure, ut mihi videtur, autumat recto tramite ex Patiriensi
monasterio in Vaticanam bybliotheam devenisse.

Tegumentum ligneis tabellis constans atque subfusco tergore vestitum fibularum
vestigia tantum modo praebet; cuius in tabula ant. scutum Urbani VIII P. M., in poste-
riore vero tabula Antonii Barberini card. bybl. (1633-46) auro inprimitur.

1629. Saec. XI, membran., mm. 362 × 252, ff. V. 315 (— 117, + 313*: ff. I. 303-314
et 315 chart.), coll. 2 (praeter ff. 303-314), linn. 32 (ff. 303-314 linn. 22-37).

s. Iohannis Chrysostomi opera complura (f. IV-IV^v praecurrit + πιναξ
ἀκριβῆς τῆς γραφῆς τοῦ βιβλίου): ¹ de sacerdotio (πρὸς Βασίλειον ἐταῖρον·
περὶ ἱερωσύνης· καὶ ὁποῖον εἶναι δεῖ τὸν ἱερέα cod.) (ff. 1-9) lib: I (P. G.

48, 623-632), (ff. 9-17) lib. II (ib. 631-640), add. in fine brevi doxologia (huic libro sicut et insequentibus capitum tabula praemittitur), (ff. 17-37) lib. III (ib. 639-660), (ff. 37-49) lib. IV (ib. 659-672), (ff. 49-54^v) lib. V (ib. 671-678), (ff. 54^v-68^v) lib. VI (ib. 677-692); ² de Lazaro (sub inscript. paullo brevior quam in ed.) (ff. 69-86) concio 1 (ib. 963-982), cum doxol. brevior quam in ed., (ff. 86-95) concio 2 (ib. 981-992), (ff. 95-109) concio 3 (ib. 991-1006), cum doxol. brevior quam in ed., (ff. 109-120) concio 4 (ib. 1005-1016), (ff. 120-129^v) concio 5 (ib. 1017-1026), omissis in titulo verbis καὶ εἰς τὸν Ἰωβ καὶ εἰς τὸν Ἀβραάμ; ³ (ff. 129^v-143^v) contra theatra*, εἰς τὸ μὴ πλησιάζειν θεάτροις καὶ εἰς τὸν Ἀβραάμ cod. (P. G. 56, 541-554); ⁴ (ff. 144-151) de beato Philogonio (P. G. 48, 747-756); ⁵ ad Theodorum lapsum (ff. 151^v-183) paraenesis 1, λόγος παραινετικός ἐν εἵδει ἐπιστολῆς· εἰς Θεόδωρον ἀσκητὴν ἐκπεσόντα cod. [λόγ. η'] (P. G. 47, 277-308), et (ff. 183-189^v) paraenesis 2, πρὸς τὸν αὐτὸν ἐκπεσόντα παραινετικός· ἐν εἵδει ἐπιστολῆς cod. (ib. 309-316); ⁶ de conjunctione (ff. 189^v-206) lib. I, ad Demetrium (ib. 393-410) et (ff. 206-217^v) lib. II, ad Stelechium (ib. 411-422), des. φλογί· ἧς ῥυσθείμεν κυριε καὶ θεὲ χάριτι κτλ.; ⁷ ad Stagirium a daemone vexatum (ff. 217^v-240) lib. I, λόγος παρακλητικός πρὸς τινὰ δαιμονῶντα ἀσκητὴν Σταγείριον καὶ ὅτι οὐκ ἄνευ κινδύνων οἱ δίκαιοι· τὸν παρόντα βίον, δῆνυσαν (ib. 423-448), cuius ad vv. Εἰ δὲ λέγοι τις· τίνος οὖν ἕνεκεν (ib. 432 lin. 14) notatur in marg. ext. f. 224^v λόγος β' οὗ ἡ ἀρχή, in superiore verum ὅτι ὁ διάβολος· οὐ μόνον οὐδὲν βλάπτει τοὺς νήφοντας· ἀλλὰ καὶ αἷτιος πολλῶν αὐτοῖς εὐεργεσιῶν γίνεται, (ff. 240-262^v) <lib. II>, ὅτι ἡ ἀθυμία κτλ. cod. (ib. 447-472), add. in fine doxologia, (ff. 262^v-284) <lib. III>, πρὸς τὸν αὐτὸν μοναχὸν Σταγείριον cod. (ib. 471-494), add. in fine doxologia; ⁸ de Anna (ff. 284-293^v) sermo I (P. G. 54, 631-643), (ff. 293^v-302) <sermo II>, εἰς τὴν πίστιν τῆς Ἀννης κτλ. cod. (ib. 643-652).

Illa ση, ω, γ^ω marginibus interdum librarius adpinxit, quot una quaeque homilia foliis contineretur singularum initio manus XIV, ni fallor, saeculi bis notavit, iuxta titulum scil. inque pagina ima (vel in ipsa vel in praecedenti vel in insequenti), lector denique nescio quis (an. saec. XIV?) verba membrave librarii oscitantia praetermissa sive inter lineas sive in oris diligenter subplevit (cf. ex. gr. ff. 15. 31^v. 109^v. 110 ... 283. 301^{r-v}), lacunam semel integravit (cf. f. 291^v).

Folia tria praevia e codice hagiographico saeculi X-XI duobus laterculis exarato (linear. 35 et 38) decerpta nostroque custodiae in locum adglutinata praebent (f. II^{r-v} et V^{r-v}) vitae s. Cononis Isaaurici quae inc. Ἐν τοῖς καιροῖς τῶν ἀγίων ἀποστόλων ἐν οἷς καὶ ἡ τοῦ λόγου θεότης frag-

mentum a vv. circiter <ε>πέ[μενεν παραι]νῶν αὐ/τοῖς ad vv. εἰς τοῦτο ἀνυβρίσ-
σως (cf. R. Trautmann et R. Klostermann, *Drei griech. Texte zum Cod. Suprasliensis*. II., in *Zeitschr. für. slav. Philol.* XI [1934], pp. 305, lin. 29–309, lin. 1) et (f. III^{v-r}) fragmentum vitae s. Codrati et socior. mm. Nico-
mediae [BHG. 359] sub finem, a vv. ἐνδς· ἀ[λλὰ καὶ πάσης] / αὐτοῦ ad vv. οὐ
προσποιούμαι· / ἀλλ' οὔτε σε τὸν τὴν (cf. Acta integra s. Codrati etc., in Ana-
lectis Bollandianis I [1882], p. 464, lin. 12 sqq., sed codicis nostri recensio
ab illic edita non nunquam abludit, fere omnino verum congruit cum anti-
qua versione palaeoslava in celeberrimo Codice Suprasliensi adservata,
cf. F. Miklosich, *Monumenta linguae palaeoslovenicae e cod. Suprasl.*, Vin-
dobonae 1851, pp. 85, lin. 7 a. i. — 87, lin. 10 circiter).

Foliis 303–313, mm. 295 × 225, inest s. Iohannis Chrysostomi
liturgia, quae dicitur, inde ab oratione 'Ο θεὸς ὁ θεὸς ἡμῶν ὁ τὸν οὐράνιον
ἄρτον (cf. Swainson, *The Greek Liturgies*, p. 108): qua in liturgia (animum
advertite) Bessarionis, cardinalis nimirum Tusculanique episcopi, bis
nomen obcurrit, cf. ff. 303^v (non omnino abrasum), 306 et 310^v (hic ὁ
πάπα Ρῶμης in rasura subfectum est). Ff. 313^v et 314^{r-v} Cryptensis mona-
chus nescio quis XVI, ut videtur, saeculi orationes τῆς προθέσεως (iuxta
ritum Italo-Graecorum) usque ad εὐχὴν τοῦ θυμᾶματος inclusive subiunxit
(cf. Sacras... liturgias... quibus utuntur... Monachi Italograeci Ordinis
Sancti Basilij etc., Romae 1601, pp. 2 col. sin., lin. 8–3 col. dext. lin. 20);
quas, nulla facta distinctione, tres aliae orationes excipiunt ante commu-
nionem recitandae, scil. Ο <θεὸ>ς ἄντες ἄφες συγχώρησόν μοι (cf. ib. p. 21),
Μὴ μὴ δὸς δέσποτα ταῦτα τὰ ἅγια εἰς κρίμα (cf. orationem *Perceptio corporis
tui* in Missali Romano) et Γενοιτό μοι κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ θεὸς ἡμῶν τὸ σῶμα
σου τὸ ἅγιον.

Codicem subflavo liquore perite descriptum quaterniones 38 efficiunt, quorum ultimi
folia 5–8 nullo textus detrimento abscissa sunt quosque (ab ipso librario, ut videtur)
duplici nota subputatos invenies, in angulis nimirum inferioribus internis primae ulti-
maeque unius cuiusque fasciculi paginae. Charta singula initio atque in fine libri pro
custodela saec. XVII compacta, in utraque officinae chartariae signum adparet, scutum
scil. cum litt. M, quam flos sex folior. supereminet (cf. ff. I et 315). Contentorum pinax
(praeter initia unius cuiusque λόγου), capitum tabulae, tituli, litterae initiales, litterae
maioris moduli, notae numerales summis paginis adpictae rubro colore, folio tamen 1
inscriptio litteris aureis micat litteraque initialis auro, rubro, viridi, caeruleo distingui-
tur, eadem ratione atque ἡ πύλη ibid. obcurrēns: ceteri autem ornatus initio unius cuius-
que libri conspicui variis pariter coloribus decorantur, sed omnino diversum picturae
genus prae se ferunt. Prima folia horrende maculata, gravi cum iactura scriptionis,
ff. II^v et V^{r-v} videtur insuper. A. Maius (?) chemicis remediis ad scripturam fere eva-

nidam resuscitandam parum prospere temptasse. Foliorum in sectione externa notatur (manu saec. XV) *XRISostHOMVS* (sic).

F. 302 imo possessor XIII, ni fallor, saeculi notavit *μαργαριτα του πριμικρι / Ρομα-
νου* (P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III*, in *Revue des questions historiques* XLV
[1889], p. 212, legit *Μαργαρίτου του πριμικριον 'Ρυσσανου*, Rossanensis scil., sed in
pagina aversa rubris characteribus inscribitur + *βιβλίον* [conr. ex *βιβλος*] / *μαργαρίτε*
[conr. ex — *tes*], manu fere coeua, codicem autem nostrum, vel potius nostri similem,
in Typico Cryptoferrat. librum *margaritarum* indigitatum esse monet A. Rocchi, De
coenobio Cryptoferratensi eiusque bibliotheca, Tusculi 1893, p. 277). Ibid. imaguncula
byzantini imperatoris, ut videtur, rudissimo calamo delineata (saec. XIV?). F. III
summo notatur n.º δ nec non alia nota Cryptensis Θ (haec iteratur in margine inf.).
Folii 1 in ora sup. animadversio *Τούτο το βιβλίον ην της μονης της Κρυπτωφέρρης*. F. I.
medio leges *Señor Misia (?) de Paredes / yo Pedro de Ander (?)*, m. saec. XVI. F. IV,
praeter verbum vel nomen adcurate deletum (*αντω.....*), nescio quis alius tabellam
illam dierum infaustorum unius cuiusque mensis secundum Esdram inseruit (saec. XIII-
XIV), in graecis codicibus vulgatissimam, inc. + *είσιν αι παρατηρίσειμαι ημέραι των
μήνων / αυται· ας εφανέρωσεν ο θεος 'Εσδρά τω ιερεί· .... μην σεπτέβροϊω· εις γ' και κδ', des.
μην αυγ(ού)στω εις δ' και ιε'* (cf. Catalogum codicum astrologicor. graecor., pass.), subfixa
notula de diebus lunae infaustis + *εχει δε και το φέγγος ημέρας δισκόλους· / εις τας
γ' εις τ(ας) ε' και εις τας· κβ' ·· εν ταντες / γουν ταίς ημέραις, ουκ όφιλ. άρχ(ε)σθαι τινός·.*
F. IV^v superne, m. <L. Allatii>, notatur *S. Joannis Chrysostomi de Sacerdotio / et alijs
homilijs*. Folior. 155 et 184 margines externi turpiter mutilati (absque tamen textus
iactura) scidulis e codice pergam. saeculi XIII-XIV (mm. circiter 280 × 185, linearum
autem 26) resecti sunt, quae praebent (f. 155^{r-v}) ex Aristotelis categoriis fragmenta
quattuor, vv. scil. ^a *δηλον οτι κατ' ουδέτερον — μέλαν γενέσθαι* (ed. Bekker, I, 13 col. sin.,
linn. 15-21), ^b *είναι θάτερον — εξιν λεγόμενα* (ib., col. dext., linn. 4-9), ^c *αληθές· ώστε επι
μόνων — επι των άλλων* (ib., linn. 32 — p. 14 col. sin., lin. 1), ^d *Πρότερον δέ ετερον — πρότε-
ρον· δυοιν* (ib., linn. 26-31); (f. 184^{r-v}) ■ *Davidis in philosophiam prolegomenis quat-
tuor fragmenta, vv. scil. ^a <α>ντιστρέφει· όσα μὲν — μελέτην θανάτου* (Comment. in Aristot.
graeca edd. cons. et auctor. Academiae... Borussicae, XVIII, II, pp. 36, lin. 26 ... 37,
lin. 13), ^b *δικαιοσύνη και — ἐμνημόνευσε φ<ημι>* (ib. pp. 37, lin. 15 ... 38, lin. 2), ■ *τούτω
κέχρηται — προδιατυποῖ* (pp. 43, lin. 24 ... 44, lin. 4), ^d *<θεω>ρήματα και — εστιν ειπεῖν* (pp. 44,
linn. 10 ... 26) (foliis in longitudinem plus quam dimidiatis pleraque desiderantur).

Ff. 303-313 serius iniecta atque quaternionem + binionem efficientia litteras maio-
ris moduli, titulos, rubricas, quae indigitantur, notabilia rubro descripta praebent,
inscriptioni f. 313 taenia superinponitur flavo, rubro caeruleoque coloribus sat rudi arte
depicta, littera initialis ib. pari ratione decoratur. F. 313 librarii subscriptio, rubris cha-
racteribus expressa + *θεου το δωρον, / και πόνος Γεωργίου, ελαχίστον ιερέως του Τζαγ-
γαροπούλου* (notaverunt Vogel-Gardthausen, *Die griech. Schreiber* etc., p. 85): paullo
inferius *κτῆμα 'Ιγνατίου ιερομονάχου*, ipsius Georgii, ut vid., manu. Officinarum char-
tariar. insignia duo adparent, trimontium nimirum ex quo linea egreditur (ff. 304.
305 etc., cf. nr. 11684 apud Briquet, qui maioris est moduli), et bucina quaedam de
habena pendens (f. 313, cf. Br. n. 7693, qui tamen differt). F. 313^a (mm. 220 × 150) notu-
las quasdam exhibent rudissimo caractere infimaeque lingua conscriptas de pecunia

pluribus vicibus a. 1475 commodata vel soluta a nescio quo Antonio ([?], cf. initio + ὁμολ[ογῶ] ἐγὼ Ἀττωνῆς, sequentia verba propter marginem male habitum legi nequeunt) et ab alio, eius forsitan propinquo (nominantur *πρηνικῆρη* [intell. *πρηνικῆρι*] το *Μιγη-στιανον*, *Μιχελος ο γραματικος*, *Γεωργις ὁ Πλιακος*, *Διμιτρισ ο Παλατιανος του Αντονιτζι ο γανρος, γα'μ*) βρὸς scil., etc.).

De codice pauca habet A. Rocchi, op. cit. pp. 277 et 305, nec non P. Batiffol, art. laud. pp. 209 n. 3 et 212 sq.

Integumenti tabulae lignae cerio subrubro signato contextae fibularumque vestigia dum taxat retinentes arma praebent Gregorii XV P. M. (tab. ant.) et (tab. post.) Scipionis Cobelluzzi card. bybl. (1618-26).

1630. Saec. XI, membran., mm. 360 × 258, ff. I. 293 (I chart.), coll. 2, linn. uti plurimum 33.

s. Iohannis Chrysostomi homiliae conplures: ¹ (f. 1) in dictum Pauli, Nolo vos ignorare etc., inc. mut. *ὦσιν οἱ τοῖς μέλλουσι μὴ πιστεύοντες* (P. G. 51, 252, linn. 5 sqq.); ² (ff. 1^v-9) de baptismo Christi (P. G. 49, 363-372) [λόγ. δ]; ³ (ff. 9^v-24) de Spiritu Sancto* (P. G. 52, 813-826), add. in fine vv. *ἐτίμησε τὸ πλάσμα τὸ σὸν — ὁ Χριστος δοξάζεται· αὐτοῦ γὰρ ἐστὶν ἡ δόξα* κτλ. ut in Vat. gr. 335, cuius enarrationem vide (inscript. homiliae ut in cod. Colbert.); ⁴ (ff. 24-28^v) in s. Lucianum martyrem (P. G. 50, 519-526 [BHG. 998]), inscript. ut in cod. Colbert.; ⁵ (ff. 28^v-36) de fide et lege naturae, *εἰς τὸν περι φύσεως νόμον λόγος πάνυ ὠφέλιμος* cod. (P. G. 48, 1081-1088: homiliam hanc Severiano Gabalensi restituit Ch. Martin in *Revue d'histoire ecclésiastique*, XXV, 1 [1929], p. 709 n. 1, cui adstipulatur F. Cavallera in *Bulletin de littérature eccl. publié par l'hist. cath. de Toulouse*, XXXIII [1932], pp. 140 sq.); indicatur lacuna vv. *οὕτω διὰ τῆς — ἐπλουτίσθη* comprehendens (ib. 1081, linn. 19-20); ⁶ de verbis Apostoli, *Habentes eumdem Spiritum* (ff. 36^v-45) hom. 1 (P. G. 51, 271-282), (ff. 45-53^v) hom. 2 (ib. 281-290), inscript. ut in duobus codd. apud Migne citatis (cf. ib. 281 not. a), (ff. 53^v-64) hom. 3 (ib. 289-302), indicatur brevior lacuna inter vv. *τοὺς πειρασμούς* et *τὰ μυρία κακὰ* (ib. 292, lin. 15 a. i.); ⁷ (ff. 64-73) de peccatis fratrum non evolvandis (ib. 51, 353-364), indicatur brevior lacuna inter vv. *πραγμάτων* et *προσέχετε* (ib. 355 l. 9 a. i.); ⁸ (ff. 73-79^v) quod non sit desperandum (ib. 363-372), cum doxol. edita brevior; ⁹ (ff. 79^v-94) in illud, *In faciem ei restiti, εἰς τὴν ἀποστολικὴν ῥῆσιν· ὅτε δὲ ἦλθε Πέτρος* κτλ. καὶ ὅτι οὐκ ἦν ἀντίστασις· ἀλλ' οἰκονομία τα γινόμενα *σοφωτάτη* cod. (ib. 371-388); ¹⁰ (ff. 94-100^v) de angusta porta, et in orationem dominicam (ib. 41-48); ¹¹ (ff. 100^v-114^v) in illud, *Vidua eligatur* (ib. 321-338); ¹² (ff. 115-123^v) in illud, *Propter fornicationes uxorem* etc.

(ib. 207–218); ¹³ (ff. 123^v–130^v) de libello repudii, inscript. plenior quam in ed. (ib. 217–226); ¹⁴ (ff. 130^v–146^v) quales ducendae sint uxores, inscript. ut in codd. Colbert. et in ed. Savil. (ib. 225–242); ¹⁵ (ff. 146^v–149^v) in Pharisaeum et Publicanum nec non de humilitate et oratione*, inc. Καθάπερ νεφῶν συνδρομή, des. οὕτω γὰρ διηλεκῶς ἀπολαύσομεν τῆς σωτηρίας· καὶ τῶν μελόντων ἐπιτενξόμεθα ἀγαθῶν· ὧν γένοιτο κτλ., cf. A. Ehrhard, *Überlieferung u. Bestand d. hagiogr. u. homilet. Lit. d. griech. Kirche* etc., II (*Texte u. Untersuch. z. Gesch. d. altchristl. Lit. ... hrsgg. v. E. Klostermann u. W. Eltester*, IV R., VI B), p. 243, nec non cod. Mus. Brit. Add. 36. 589, f. 171^v (est re vera ex hom. V de inconprehensibili Dei natura excerptum, variis immutatis, cf. P. G. 48, 744 lin. 23 a. i. — 748); ¹⁶ (ff. 149^v–158) de profectu Evangelii (P. G. 51, 311–320), inscript. ut in codd. Colbert.; ¹⁷ (ff. 158–168^v) de caeco et Zacchaeo*, ὅτε ἐθεράπευσεν ὁ σωτὴρ τὸν ἐκ γενετῆς τυφλὸν· καὶ εἰς τὸν Ζακχαῖον κτλ. (P. G. 59, 599–610); ¹⁸ (ff. 169–178) de filio prodigo* (ib. 627–636); ¹⁹ (ff. 178–188) de perfecta caritate (P. G. 56, 279–290); ²⁰ (ff. 188–192^v) de s. Meletio Antiocheno (P. G. 50, 515–520), ad vv. ἐπ' ἄλλη κληθέντες αἰτία (ib. 518 linn. 15–14 a. i.) notatur in marg. litt. uncialibus τίς δὲ ἡ ἄλλη αἰτία κτλ. ut in duobus codd. ap. Migneum adlatis; ²¹ (ff. 192^v–195) in illa, Verumtamen frustra conturbatur* etc., ἐκ τοῦ λη' ψαλμοῦ εἰς τὸ πλὴν μάτην κτλ. καὶ κατα πλουσίων καὶ κατα δανειζομένων cod., des. in vv. ἐμοὶ ἐποιήσατε· εἶπε τῇ ἀχράντῳ αὐτοῦ φωνῇ ὁ κυριος καὶ θεος ἡμῶν Ἰησοῦς ὁ Χριστός. αὐτῷ ἡ δόξα κτλ. (P. G. 55, 559–561 lin. 7 a. i.); ²² (ff. 195^v–199) de salute animae*, εἰς τὸ μάταιον βίον τοῦ κόσμου τούτου· καὶ εἰς κατάνυξιν καὶ ὠφέλειαν τῶν ψυχῶν ἡμῶν cod. (P. G. 60, 735–738: est re vera s. Ephraem Syri hom. de poenitentia, cf. Assemani III, 308–314); ²³ (ff. 199–203^v) de eleemosyna*, εἰς τὸ ἐφόσον ἐποιήσατε ἐν τούτων κτλ., ab ed. (P. G. 60, 707–712) in fine discrepans; ²⁴ (ff. 203^v–207) in illud, Si non dimiseritis hominibus peccata eorum* etc., inc. Πρώην ὁ σωτὴρ ἡμῶν· κατα τὴν τῶν ἁγίων εὐαγγελίων παράδοσιν, des. ἔλεγεν· εἰρήνην τὴν ἐμὴν, δίδωμι ὑμῖν· μεθ' οὗ τῷ πατρὶ κτλ. (cf. P. G. 64, 1401–1402 lin. 4 a. i.: exstat et in cod. Mosquen. 159, f. 146 [Vladimir 164]); ²⁵ (ff. 207–215^v) in epist. I ad Thessal. hom. VIII, ed. (P. G. 62, 439–446) multo auctior; inscript. autem des. in vv. μὴ φθάσωμεν τοὺς κοιμηθέντας; ²⁶ (ff. 215^v–222) in s. Eustathium Antiochenum [BHG. 644], def. in vv. τῶν ἁγίων τούτων τὰς ἀρετὰς· ἵνα καὶ τῶν στε<φάνων> (P. G. 50, 597–606 lin. 12) ob partem sup. dext. folii 222 abscissam (qua de causa et vv. οὐδέπω τοῦ λαοῦ — καὶ προέδρίας, ib. 605 lin. 15–606 lin. 2, desiderantur); ²⁷ (ff. 222^v–230) in epist. ad Hebraeos homiliae 31–32 et 23 sub tit. [Εἰρήνην] διώκετε μετὰ πάντων καὶ τὸν ἁγιασμὸν· καὶ ὅποιον δεῖ εἶναι

τον ἀληθῆ χριστιανόν, hac ratione in unam coactae: ^a (ff. 222^v-226 col. dext., lin. 2) hom. 31 usque ad vv. ἀπὸ τῆς συνεχείας ἀνύσμεν (P. G. 63, 213-218 lin. 8 a. i.), ^b (ff. 226 col. dext., lin. 2-228 col. sin., lin. 13) hom. 32 a vv. καὶ δέομαι καὶ ἀντιβολῶ ad vv. τῶν ἀφθάρτων θησαυρῶν τοῦ θεοῦ (ib. 222, lin. 17-224 lin. 7 a. i.), ^c (ff. 228 col. sin., lin. 13-230) hom. 23 inde a vv. οὐδὲν γὰρ τῶν τούτων ἐπιτυγχανόντων μακαριώτερον (ib. 163, lin. 21-166), haud paucis omis- sis, inmutatis, transpositis; ²⁸ (ff. 230^v-239^v) de Lazaro concio 7 (P. G. 48, 1043-1054), notatur lac. inter vv. κρημνὸν κατάγει et ὁ δὲ καὶ (ib. 1052 lin. 29); ²⁹ (ff. 239^v-244) eis τὸ πῶς ὁ Ἀδὰμ τὴν ψυχὴν ἔλαβεν ὅτε ἐπλασθῇ· καὶ eis τοῦ παθὸς τοῦ σωτῆρος ἐρμηνεία (ed. Savile, V, 648-653 [cf. P. G. 64, 1363-64, linn. 8-7 a. i.]: homilia est re vera Antiochi Ptolemaidos, cf. S. Haidacher in *Zeitschr. f. kath. Theologie*, XXXII [1908], pp. 408-410, quam obcurrere notavimus ex. gr. in codd. Mosquen. 216, ff. 320^v sqq. et 217, f. 145^v sqq. [Vladimir 269 et 271] nec non in Vindob. theol. gr. 107, ff. 145-150^v [Lambecius-Kollar IV, 64 sq.]; ³⁰ in Genesim (ff. 244^v-247^v) sermo 3 (P. G. 54, 590-593), (ff. 247^v-250) sermo 6, eis τὸν Ἀδὰμ ὅτι πρὶν ἢ φαγεῖν αὐτὸν ἐκ τοῦ ξύλου τῆς γνώσεως ἦδει τί καλὸν· καὶ τί πονηρὸν· καὶ περὶ τοῦ δεῖν ἐν οἰκίᾳ κτλ. cod. (ib. 604-607), (ff. 250-256^v) sermo 7, des. in vv. ταῦτα κατέχετε καὶ μέμνησθε (ib. 615 linn. 5-4 a. i.)· καὶ γὰρ πολλὰ τὰ εἰρη- μένα· καὶ διδασκαλίας βελτίονος ἀπολαύσεσθε· ταῦτα οὖν κατέχοντες μετὰ ἀκρι- βείας· καὶ πρὸς τὰ μέλλοντα ῥηθήσεσθαι παρασκευασώμεθα· κοινῇ πάντες δόξαν ἀναπέμποντες τῷ θεῷ κτλ., omittit vero vv. Ἀπώλεσας μὲν γὰρ — βασιλείαν τῶν οὐρανῶν (ib. 614 lin. 23 a. i. — 615 lin. 1), (ff. 257-262) sermo 1, περὶ νηστείας καὶ τίνος ἕνεκεν ἐξ οὐρανοῦ καὶ γῆς ἦρξατο ὁ Μωϋσῆς καὶ περὶ ἐλεημο- σύνης, ὁμιλ. α' cod. (ib. 581-586), des. ὃν γένοιτο πάντας ἡμᾶς καταξιοθῆναι· εὐχαῖς καὶ πρεσβείαις τῶν ἱερέων· χάριτι καὶ φιλανθρωπία κτλ., (ff. 262-264^v) sermo 2 (ib. 586-590), (ff. 265-269^v) sermo 4, ὁμιλ. γ' cod. (ib. 593-598), cum doxol. edita brevior, (ff. 269^v-274^v) sermo 5 (ib. 599-604); ³¹ (ff. 274^v-286) de decem millium talent. debitore homilia (P. G. 51, 17-30); ³² (ff. 286-293^v) in illud, Simile est regnum caelor. patrif. etc.,* κατήχησις πρὸς τοὺς μέλλοντας φωτί- ζεσθαι· καὶ eis τὴν παραβολὴν τοῦ ἀμπελῶνος cod. (P. G. 59, 577-586) [λόγ. μβ'].

Emendationes atque subplementa seriorum manuum alicubi deprehen- duntur (ff. 41^v. 46. 48^v. 52 etc.), locos non nullos e S. Scriptura in Chry- sostomi κειμένῳ obcurrentes nescio quis indicavit (cf. ff. 13 et 57^v) vel alia notavit (cf. ff. 46 et 48^v).

Subflavo liquore descriptus fasciculos 37 hodie complectitur (quaterniones, 35 dum taxat excepto, ternione, et ultimo, 7 folior.), sed quattuor initio effluxisse notae graecae numerales ostendunt sive primae ultimaeque singulorum paginae (ς' [ff. 9 et 16^v] .κβ'.

καδ'. κς'. λ'. λα'. λγ'. λδ') sive primae (ζ'. ις'. κ'. κε'. κς'. λθ'. μα') sive ultimae tantum ab ipso librario vel certe eius temporibus adpictae. Inscriptiones, litteris uncialibus exaratae, nec non homiliarum numeri summis paginis iniecti rubra, taeniolae inscriptionibus inpositae auro, rubro, caeruleo elegantissime decoratae, id. id. litterae initiales (litteras nec non ornatus aliquot nescio quis barbarus turpiter dempsit, cf. ff. 100. 158. 195v. 222v). Folia ultima circa margines odore tacta, absque tamen textus detrimento.

F. 1v superne notatur, m. <L. Allatii>, s. *Iohannis Chrysostomi Homiliæ diversæ*, ora inferiore folii 1 inscribitur num. XXX (an libri nota in aliqua sylloge?).

Integumentum tabulis ligneis confectum atque subrubro tergo signato amictum fibularum vestigia tantum modo praebet; in tab. ant. scutum Gregorii XV P. M., in post. tab. scutum Scipionis Cobelluzzi card. bybl. (1618-1626) auro inprimitur.

1631. Saec. XI, membran., mm. 358 × 258, ff. IV. 229 (+ 207a: ff. III-IV chart.), coll. 2, linn. uti plurimum 30 (ff. 214-228 linn. 31-32).

sanctorum vitae, in eosdem atque in festos dies etc. homiliae pro mensibus praesertim hibernis (qua de confectione italo-graeca v. quae disseruit A. Ehrhard, *Übertieferung u. Bestand d. hagiogr. u. homilet. Lit. d. griech. Kirche* etc., I [Texte u. Untersuch. z. Gesch. d. altchristl. Lit. ... hrsgg. v. E. Klostermann u. C. Schmidt, IV R., V B.], pp. 323-325): ¹ (ff. 1-13v) vitas. Symeonis stylitae <a. Antonio> (cf. BHG. 1682-1685; H. Lietzmann, *Das Leben des heil. Symeon Stylites*, in *Texte u. Untersuch.* etc., III R., II B., Heft 4, pp. 200 sqq.; H. Delehaye, *Les saints stylites* [Subsidia hagiographica 14], Bruxelles-Paris 1923, pp. III) (1 sept.); ² (ff. 13v-22) protevangelium Iacobi (BHG. 1046), τοῦ ἀγ. Ἰακώβου λόγος εἰς τὴν γενέθλιον τῆς ἀγ. θεοτοκου cod. [λόγ. β'] (8 sept.); ³ (ff. 22v-24v) **Pantaleonis** diaconi CP. sermo de exaltatione s. Crucis (P. G. 98, 1265-1269 [BHG. 430]) (14 sept.); ⁴ (ff. 24v-26) passio s. Ananiae ap., inc. Ἀνέτειλεν μετὰ τὴν ἀνάληψιν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ πρὸς τὸν ἴδιον πατέρα, δεσ. καὶ τῆς ἀγίας καὶ ὁμοούσιου καὶ ἀκτίστου φύσεως ἀγίας καὶ σεβασμιωτάτης τριάδος, εἰς τοὺς πάντας ἀτελευτήτους αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν (= Vat. gr. 866, ff. 37-38) (1 oct.); ⁵ (ff. 26-29) s. **Iohannis Chrysostomi** * sermo in s. Thomam apostolum (P. G. 59, 497-500 [BHG. 1838]) (6 oct.); ⁶ (ff. 29-32) passio ss. Cosmae et Damiani (BHG. 372), χάρις καὶ δωρεὰ ἰαμάτων τῶν ἀγίων ἀναργύρων Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ cod. (1 nov.); ⁷ (ff. 32-39v) acta ss. Pauli et Theclae (BHG. 1711) (24 sept.); ⁸ (ff. 40-46) miraculum in Chonis a. Archippo (BHG. 1282), διῃγησις τῶν θαυμάτων τοῦ ἀρχιστρατήγου Μιχαήλ, καὶ βίος τοῦ ὁσ. πρ. ἡμ. Ἀρχίππου cod. (8 nov.); ⁹ (ff. 46-54) passio s. Philippi ap. (BHG. 1525) (14 nov.); ¹⁰ (ff. 54-58) passio s. Demetrii m. Thessalonicae (BHG. 497) (26 oct.); ¹¹ (ff. 58-60v) pas-

sio s. Sozontis m. Pompeiopoli in Cilicia (BHG. 1643) (7 sept.);
¹² (ff. 60^v-75) miracula I-X s. Menae m. in Aegypto a. Timotheo arch.
 Alexandriae (BHG. 1256-1266), ad quae animum, sodes, adverte in miracu-
 lis 5-6 ob folium post 67 avolsum illa desiderari ἀνὴρ ἦλθεν ἐπάνω μου —
 Εἰσενέγκας δὲ αὐτὴν εἰς ἐσώτερον (I. Pomjalovskij, *Житие преп. Пауция Бел. и*
Τιμοθεα πατρ. Αλεξανδρ. πομπησσοσανιε ο υγδεσαπρ. Св. Великомуч. Муну, Petro-
 poli 1900, pp. 74 lin. 26-76 lin. 14), miraculum 7 in fine multo fusiori
 sermone tradi quam in ed. laud., in 8 vv. καὶ τὸν ἅγιον Μηνᾶν — καὶ κολα-
 κείας ἐλάλει αὐτὸν circiter (ib. 81 lin. 22-83 lin. 24) propter scriptionem in
 f. 72 fere omnino evanidam legi non posse (11 nov.); ¹³ (ff. 75-87) vita
 et miracula IX s. Martini ep. Franciae (BHG. 1181) (cf. K. Krumbacher,
Miszellen zu Romanos, in *Abhandl. d. k. bayer. Akad.*, I Kl., XXIV B., III
 Abteil., p. 57) (11 nov.); ¹⁴ (ff. 87-97^v) passio s. Aecaterinae v. m.
 (BHG. 30, recens. B [J. Viteau, *Passions des saints Écaterine et Pierre*
d'Alexandrie etc., Parisiis 1897, pp. 25-39]) (24 nov.); ¹⁵ (ff. 97^v-102)
 passio ss. Barbarae et Iulianae vv. mm. sub Maximiano (BHG. 213),
 ed. in fine paullo amplior (4 dec.); ¹⁶ (ff. 102-108) acta s. Nicolai ep.
 Myrensis (BHG. 1350), modo cum recens. I, modo cum recens. III ap.
 G. Anrich, *Hagios Nikolaos* etc., I, pp. 67-77 et 83-91, magis consentientia,
 cf. ib. II, pp. 46 et 48 (6 dec.); ¹⁷ (ff. 108-111^v) passio s. Luciae v. m.
 Syracusae (BHG. 995) (13 dec.); ¹⁸ (ff. 111^v-114) passio s. Stephani
 protomartyris, inc. Βασιλεύοντος Ἡρώδου καὶ Ἀρχελάου ἐν τοῖς ἐκείνων χρόνοις
 κατὰ δὲ χριστιανοὺς βασιλεύοντος τοῦ κυρίου ἡμ. Ἰ. Χρ., des. ἐν δὲ ἀζύμοις ἐτε-
 λεύτησεν· τελειοῦται δὲ ο μακάριος Στέφανος· βασιλεύοντος Ἡρώδου ἐν Ἱερωσο-
 λήμοις τῆς Ἰουδαίας κτλ. (27 dec.); ¹⁹ (ff. 114-138) vita et miracula α'-θ'
 s. Basilii Magni a. Amphilochio (BHG. 247-251. 253-256. 258-259),
 omissis nimirum capitibus Περὶ Οὐάλεντος et Περὶ τοῦ θαύματος... εἰς Πέτρον,
 capite autem Περὶ τοῦ ῥιπίζοντος διακόνου cum praecedente conflato atque
 desinente in vv. ἐκέλευσεν ἐορτάζειν, ed. Combefis, SS. Patrum Amphilochii
 Iconiensis, Methodii Patarensis, et Andreae Cretensis Opera omnia etc.,
 Parisiis 1644, p. 184 lin. 5 a. i. (animum insuper adverte propter folium
 post 123 abscissum verba desiderari τοῦδε τοῦ χορτοκοπέου — πιστεύσας οὖν
 ἀδιστάκτω, ib. pp. 180, lin. 8-182, linn. 12-11 a. i., inscriptiones vero capi-
 tum ab edit. laudatae saepe discrepare); in fine additur χρῆ δε γινώσκειν.
 ὅτι τοὺς ἐπιτυμβίους ἱαμβους, οὓς ἐξέθετο ὁ θεολόγος Γρηγόριος ἄχρι τοῦ νῦν
 σῶζονται· εἰς τὸ μνήμα αὐτοῦ ἐπιγεγραμμένοι καὶ μετὰ ἀκριβείας τετονισμένοι· ἡ
 χάρις τοῦ κυρίου ἡμ. Ἰ. Χρ. ... διάφυλάξει πάντας ἡμᾶς ἀμήν (1 ian.); ²⁰ (ff. 138-141)
 Iohannis presb. Euboeensis sermo in ss. Innocentes (P. G. 96, 1501-1508

[BHG. 825]), cum doxol. edita brevior (29 dec.); ²¹ (ff. 141–146) passio s. Blasii ep. Sebastiae (BHG. 276), des. ὕμνων καὶ εὐχῆς πολλῆς· λαβοῦσα δὲ Ἐλευθέρα τίς τὰ ἅγια λείψανα ὀνόματι Ἑλισσαία· ἀπέθετο αὐτὰ οὐ ἐτελειώθησαν τόπω μετὰ τῶν παίδων· ἐμαρτύρισεν δὲ ὁ ἅγιος Βλάσιος ἐν Σεβαστείᾳ τῇ πόλει ἡγεμονεύοντος Ἀγρικολάου, βασιλεύοντος τοῦ κ. ἡμ. Ἰ. Χ., ὧ ἡ δόξα κτλ. (11 febr.); ²² (ff. 146–152) inventio Crucis atque elavorum (cf. BHG. 401 et 407) (3 mai.); ²³ (ff. 152–160) acta s. Andreae ap. (BHG. 94) (30 nov.); ²⁴ (ff. 160–164^v) s. Andreae Cretensis encomium in s. Nicolaum γενόμενον... παρὰ τῶν τριῶν στρατιλατῶν τῶν ῥυσθέντων δι' αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ πικροῦ θανάτου cod. (P. G. 97, 1192–1205 [BHG. 1362]) (6 dec.); ²⁵ (ff. 165–172) s. Gregorii Nazianzeni oratio 38. In Theophania, εἰς τὴν γέννησιν τοῦ κ. ἡ. Ἰ. Χ. (P. G. 36, 312–333) (25 dec.); ²⁶ (ff. 172–180) eiusdem oratio 39. In sancta Lumina, εἰς τὰ ἅγια θεοφάνια cod. (ib. 336–360) (6 ian.); ²⁷ (ff. 180–185) vita s. Alexii, Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ (ὀνόματι Ἀλέξιος add. man. serior) (BHG. 51); ²⁸ (ff. 185–189^v) s. Amphilocheii Iconiensis oratio in Obscurum Domini (P. G. 39, 44–60) (2 febr.); ²⁹ (ff. 189^v–195^v) s. Iohannis Chrysostomi* in parabolam de filio prodigo (P. G. 59, 515–522) (dom. τοῦ ἀσώτου); ³⁰ (ff. 196–199^v) eiusdem* de salute animae, εἰς τὸν μάταιον βίον τοῦ κόσμου τούτου cod., ab ed. (P. G. 60, 735–738) paullum discrepans: est re vera s. Ephraem Syri or. in vanam vitam et de paenitentia (ed. Assemani, III, pp. 308–314) (sabb. τῆς ἀπόκρεω); ³¹ (ff. 199^v–214^v) s. Iohannis Chrysostomi* in Genesim sermo III, εἰς τὴν παρεΐσθασιν τῶν νηστειῶν καὶ εἰς τὴν ἐξορίαν τοῦ Ἀδάμ cod., ed. (P. G. 56, 525–538) in fine plenior, exemplo enim Susannae alia subiungit, Annae nimirum prophetissae, Elisabeth, Marthae atque Mariae et ss. Deiparae (dom. τῆς τυροφάγου); ³² (ff. 214^v–219) passio s. Theodori stratelatae μαρτυρίσαντος ἐν Ἡρακλείᾳ Πόντου add. cod. (BHG. 1750), des. πολλὰ γὰρ θαύματα καὶ ἰάσεις ποιεῖ ἐν τῇ σκηνῇ αὐτοῦ ὁ κύριος· ὧ ἡ δόξα κτλ. (I sabb. ieiunior.); ³³ (ff. 219^v–222^v) s. Iohannis Chrysostomi* in tentationem Christi, inc. Ἐξῆλθεν ὁ κύριος ἡμῶν Ἰ. Χ. εἰς τὴν ἔρημον· ὅπλιζόμενος κατὰ τοῦ διαβόλου, des. καὶ ἀργεῖ τὰ τῶν πατέρων· καὶ λάμπει τὰ τῆς θεότητος· ἐν ἧ γένηται πάντας ἡμᾶς σωθῆναι ἐν αὐτῷ τῷ Χριστῷ· ὧ ἡ δόξα κτλ. (cf. P. G. 64, 1349–50, lin. 2) (I dom. ieiunior.); ³⁴ (ff. 222^v–227) vita Zosimi monachi, βίος καὶ πολητεία τῶν ἀγίων μακαρῶν cod. (cf. BHG. 1890), des. τὴν δὴκοισιν τῶν ἀγίων μακάρων· τοῖς πατράσιν τοῖς ἐν τῇ ἐρήμῳ (cf. M. R. James, Apocrypha anecdota, *Texts and Studies*, II, 3 [Cambridge 1893], p. 108 lin. 4), deficientibus quoque ob folium post 226 deperditum verbis ποταμῷ τῷ Εὐμέλῃ — φύγῃς ἀπ' ἐμοῦ ἕως οὗ (ib. pp. 106 lin. 6–107 lin. 33); ²⁵ (ff. 227–228, col. sin., lin. 8) s. Epiphani Cyprii* (αρχιεπ. Κωνσταντίνου πο-

λεως της Κύπρου cod.) hom. in festo Palmarum, def. vv. Βιθανία μόνη θαναμάζει·
ἐνταῦθα δὲ (P. G. 43, 429 C 11) propter nescio quot folior. casum in ori-
ginali vel in archetypo, quod scriba imprudens non animadvertit; ³⁶ (f. 228
col. sin., lin. 8-228v) <s. Iohannis Chrysostomi* hom. in parabolam de ficu>,
inc. mut. καὶ ζώῃν πάσων ἡστράψεν· σταυρου μὲν ρίζε (P. G. 59, 590 lin. 6)
(Magna feria II).

Manu superiorum fere coeua subicitur (f. 228v) <e Nonni abbatis inter-
pretatione graecarum historiar. quarum meminit s. Gregorius Nazianz. in
orat. De sacris luminibus> cap. de Iove (P. G. 36, 1065) et, nulla distinc-
tione facta, alius initium de Phrygum excisione: οὐδὲ Φρυγὸν αἰκτομαι (cf.
ib. 337 B 6)· αὕτη ἡ ἱστορία κύται οὗτος· ἐν Φρυγία εσεβασθη ἡ Παία· ἡ μητηρ
τον θεον |.

Ff. II et 229 pro custodia addita (olim bifolia duo libri saeculo
XII descripti*) Triodii fragmenta tria exhibent, i. e. ^a (ff. II^{ra}-II^{va})
<canonem in s. Crucem pro matutino feriae quartae IV heb. ieiunior.>
a tropario secundo primae odae (Οράται προκείμενος) ad σταυροθεοτοκίον,
quod indigitatur, odae quintae (Τριψδιον, ed. Rom. 1879, pp. 385
lin. 1 ... 387 lin. 5 a. i.), subfixa oda quinta triodii <Iosephi> pro feria
sexta eiusdem hebdomadae, abrump. in vv. μέθην ἀναστέλλων (ib. p. 408,
lin. 16-10 a. i.); ^b (f. II^{vb}-II^{rb}) <canonem eis τὸν περιπεσόντα eis τοὺς
ληστὰς, pro matutino dominicae eiusdem hebdomadae>, inc. mut. ὁθεν·
μεμαστήγομαι πταίσμασιν (in secundo tropario quartae odae), abrump. in
fine troparii secundi odae octavae (ib. pp. 426 lin. 14 a. i. ... 430 lin. 2);
^c (ff. 229va-229ra, 229rb-229vb) <tridion s. Andreae Cretensis pro con-
pletorio dominicae Palmarum> inde a vv. ἐν οὐσιώτητι μὰ κηρυττω (in δοξα-
στικῇ primae odae) et matutinum Magnae feriae secundae usque ad vv.
τοῆς ἀποστόλοις ἔλεγεν (ib. pp. 617 lin. 9 ... 622 lin. 17 a. i.).

F. I, iam bifolium et ipsum inque custodiae locum compactum varia
liturgica non una manu saec. XIV adpicta facie in utraque prae-
bet: ^a (f. I^{ra}) στιχηρὰ tria ex officio quodam in s. Pentecosten (incc. Ἰδοὺ ἡμέρα
χαρᾶς, Πεντηκοστὴν ἐορτάζωμεν ἁγίαν [non est vulgatum quod legitur in ed.
Romana Pentecostarii a. 1883, p. 390] et Οἱ οὐρανοὶ οἱ ἔμφυχοι [propter
bifolii partem inferiorem abscissam plura legi nequeunt]); ^b (f. I^{va}) illud
Τὸν νυμφῶνα σοῦ βλέπω (cf. ex. gr. Τριψδιον laud., p. 633) et alia pauca ex
officio Magnae feriae III, a vulgatis, quantum vidi, aliena); ^c (f. I^{vb}) στι-
χηρὰ ψαλλόμενα τη κυριακῇ τῆς Σαμαριτιδος, a Pentecostario vulgato pariter

* Paginarum seriem nimirum turbatam litteris alphabeti latini plumbo adscriptis restituimus.

exsulantia (Δείτε ἴδετε ἄνθρωπον, Ἡ πηγὴ ἡ ἀένναος et Ὡς πηγὴ ἀγαθότιτος);^d (f. Ir^b) fragmenta officii cuiusdam in LXX Apostolos, ut videtur.

Ab uno eodemque scriba non ineleganti calamo exaratum (si ff. 222-228 excipias, manui coevae multo rudiori tribuenda) vel membranae squalor ornatuumque genus ex australis Italiae finibus prodiisse prima fronte ostendunt. Fasciculi 29, in angulo superiore externo primae singulorum paginae notis graecis numeralibus distincti (quarum haud paucae oris incaute resectis effluxerunt), octona folia complectuntur, e θ' tamen folium quartum, ■ <ις> quintum, e <κθ'> sextum effluxit: quas lacunas iam supra hiare notavimus. Αἱ πύλαι (cf. ff. 1. 24^v ... 75. 97^v. 196. 219^v) nec non taeniolae inscriptionibus superinpositae, litterae insuper initiales, imagunculis non nullibi exornatae (manus, cf. ff. 13^v. 60^v. 80 etc., viri capitis, cf. f. 111^v), flavo rubroque colore distinguuntur, inscriptiones vero (interdum litterae quoque potiores, cf. ex. gr. ff. 11^v) flavo tantum superlatae, qua se se ratione Italo-graeci librarii delectabantur. Margines externi folior. 164-167 et 205 turpiter excisae. Liber initio et in fine madore laesus. Folia non nulla (cf. ff. 116 et 199) acia et acu consuta.

Chartae operculo anteriori interno adglutinatae (L. Allatius) adpinxit *Vitæ et Martyria diversorum Sanctorum Patrum*(m). Ff. III-IV chartacea minorisque moduli (mm. 220 × 157) codicis tabulam a (Luca Felicelli, hierom. Cryptensi) confectam exhibent, cuius initio nota graeca P inscribitur et, manu a Lucae diversa, alia nota n.º 17 (haec summo f. 1 iteratur); ib. admonitio τοῦτο τὸ βιβλίον ἦν τῆς μονῆς τῆς Κρυπτωφέρρης. Folii I^v partem inferiorem occupat satis longa inscriptio saeculi XIV perquam evanida, quam enucleare frustra (timeo) conareris: pauca tantum, oculorum acie intenta, expiscati sumus, quae inter εἰς τὴν ἐκκλη. τοῦ αγ. Λουκά τοῦ Χο(στινοῦ) (lin. 1), τῆς δοννα Μαρ-γ(α)ρητ(ας) (lin. 2), πενήκοντ(α) ὀκτὼ καφ(ζ)ια ἐλαδ(ιν) (lin. 12) etc.; ecclesiam s. Lucae Chostini apud monasterium s. Philippi Argyrii in Hieracis finibus iam in cod. 1601 memoratam obcurrere notavimus, unde conligi posse videtur olim utrumque librum phrontisterio in illo servatum esse. Eiusdem folii in summo fastigio inter ff. 8 et 9 eminente alia quaedam eodem fere tempore notata: [τῇ] κγ' ἡμερ(α) τοῦ δε(κεμβρίου) μην(ος) τῆς ινδ. 16^α ἐνωπι(ον) τῶν υπογραφ(έντων) μαρτ(ύ)ρ(ων) ἡ κυρα Μαργαραητ(α) τοῦ Γαρν. ἔδωκε / [τ]ω χρεος αὐτῆς τοῦ Βουσαγκήν(ου), Σαμὶ ἐλάδιν κεφ(η)ζ(ια) ὀκτὼ καὶ et alia quae male habita lectuque difficilia temptare supersedemus.

Codicem adcuratissime descripsit A. Ehrhard, op. et loc. citt., memoraverunt dum taxat P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III*, in *Revue des questions historiques* XLV (1899), pp. 209 n. 3 et 211, et A. Rocchi, De coenobio Cryptoferratensi eiusque bibliotheca etc., Tusculi 1893, p. 278.

Integumentū tabulae lignae corio subrubro signato contextae scuta Gregorii XV P. M. (tab. ant.) et (tab. post.) Scipionis Cobelluzzi card. bybl. (1618-26) auro inpressa prae se ferunt: fibularum vestigia tantum modo cernuntur.

1632. Saec. XII in., membran., mm. 233 × 215, ff. I. 219 (ff. I. 219 chart.), linn. 28.

¹ (ff. 1-86^v) <apophthegmata Patrum>, inc. mut. οὐρα|νῶ· καθάπερ (in fine 2 apophth. Heliae, cf. P. G. 65, 184 B 6 ... 440 A 13 animumque, sodes, adverte ob scriptionem in f. 1^r fere omnino evanidam apophth. 2-7

ipsius Heliae usque ad vv. Ὅτι τολμῶσι κρατῆσαι, ib. 185 A 4, legi non posse).

Apophthegmata conplura inveniuntur ab edd. aliena, i. e. nn. <2-10>. <12-15>. <18-23>. <29-38> ex adlatis e cod. Berol. Phill. 1624 apud W. Bousset, *Apophthegmata. Studien z. Gesch. d. ältesten Mönchtums*, Tübingen 1923, pp. 106 sq., nec non: (f. 50) ante 1 Nistheroi apophth. Ἐλεγ. περὶ τ. ἀββᾶ Ν. ὅτι ἔμεινεν εἰς Παῖθόν κτλ. (cf. Vat. gr. 1599, f. 69^v: qui codex cum nostro in multis consentit), (f. 62^v) post 71 Poemenis apophth. Εἰπ. ὁ ἀββ. Π. ὅτι ὁ ἀββ. Παφνούτιος μέγας ἦν· κ. ἔφυγεν εἰς τὰς μικρὰς λειτουργίας, (f. 69) post 167 Poemenis apophth. Εἰπ. πάλιν οὐ δύναται ἄνθρωπος κτλ. nec non Εἰπ. πάλιν· τὸ μὴ προορᾶν ἡμᾶς πρᾶγμα κτλ. (cf. *Συναγωγή τῶν θεοφθογγῶν ρημάτων καὶ διδασκαλίων τῶν αγίων καὶ θεοφορῶν πατέρων... συναθροίσθαι... παρα Παύλου... Ευεργετινῶν*, 3^a ed., III, Athenis 1900, p. 85), (f. 69^v) post 172 eiusdem apophth. Εἰπ. πάλιν· εἰ μὴ Μωϋσῆς τὰ πρόβατα κτλ. (nota insuper, quaeso, apophth. <21-23> Boussetii post apophth. 177, non 179, Poemenis inseri, <30> ante apophth. 9 Syncleticae, <31-37> vero ante 10, <38> post 10).

Omittuntur apophth. 1 Carionis, 2 Hieracis, 72-78. 81. 128. 131-144. 179-187 Poemenis, 1-13 Pambonis, apophthegmata abbatum Pisti, Pior, Pityrionis, Pistamonis et Petri Pionitae, 1-3 Paphnutii, 2 Pauli cosmetae, 2 Pauli Magni, apophth. Petri Dii, 9. 18-19. 21. 24-37. 39. 41-42. 45-52 Sisois, 1-5. 7-8. 11-12 Silvani, apophthegmata Simonis et Sopatri, 1. 2 et 4 Sarmatae, 3-4 Serapionis, 2 Sereni, 2 Spiridonis, apophth. abbatis Saio, 4 Sarrae, 14 Syncleticae, apophthegmata Phocae, 4-6. 9-15 abbatibus Or; invertitur ordo apophthegmatum 7-8 Sarrae et 10-11 Syncleticae. Apophth. 39-40 Iohannis Colobi praefiguntur apophthegmatis Cassiani, 2 Longini subditur apophthegmati Cyri, 1 Macarii urbici inseritur post 32 Macarii Aegyptii, 140 Poemenis conlocatur post 172 eiusdem, 14 Pambonis subfigitur apophthegmati Pauli simplicis, 3-4 Serapionis incipiuntur post 18. Syncleticae. Dicta non nulla secus incipiunt vel desinunt atque in ed. laud., nimirum: 6 Isidori Pelusiotae des. in vv. ἐν προοιμίῳ ἐλάσωμεν (P. G. 65, 224 B 4), 2 abbatibus Lot des. in vv. τὴν μετάνοιαν τοῦ ἀδελφοῦ (ib. 256 B 15), 14 dicto Moysis praeponitur titulus ut in cod. Colbert. (ib. 287 n. 34), 2 Rufi des. in v. ἐτελειώθησαν (ib. 392 A 10), 3 Sarmatae des. in vv. ὅτ' ἂν νυστάξεις· κοιμῶ (ib. 413 C 4), quibus manus recentior subfixit μόνον ἐκ τοῦ κελλίου σου μὴ ἐξέλθεις, 4 Serapionis inc. Εἰπ. ὁ ἀββ. Σ.· μέχρι τοῦ

νῦν (ib. 417 A 6), 7 Syncleticae des. in vv. οὐ παρέδωκέ με (ib. 424 B 7), 9 eiusdem des. in v. καταργεῖται (ib. 425 A 2). Animum denique adverte apophth. 1 Longini et 16 Moysis editis breviora esse, 1-2 Sarrae in unum conflari, 7 abbatis Or ultima tantum verba editi comprehendere.

² (ff. 87-136^v) <verba seniorum>, i. e. conlectio quam ex parte tantum ed. Fr. Nau in *Revue de l'Orient chrétien* (vv. XII [1907], pp. 43-69, 171-189, 393-413; XIII [1908], pp. 47-66, 266-297; XIV [1909], pp. 357-379; XVII [1912], pp. 204-211, 294-301; XVIII [1913], pp. 137-146), interdum tamen alia inmiscuntur dicta: 5 (Nau), inc. mut. πολοστὸν ἀπέδρα (R. O. C., XII, p. 50, lin. 8) — 10. 12-13. 16-18. 20-24. 26-28. 30-31. 33-59. 62-67. 70-72. 76. 75. 77-78. 80-81. 83-88. 90-93. 94-95 in unum, scribae oscitantia, coacta. 96-97. 99-112. 114. 116-118. 121-123. apophth. Γέρων τις ἔφη· ἄνθρωπος συνοικῶν μετὰ παιδίου κτλ. (sub nom. Carionis in *Ευεργ.* supra laud., II, pp. 275 sq.). 125. 131. 126-130. περὶ τῶν ἀναχωρητῶν λόγοι ψυχωφελεῖς <δ'> (ed. F. Nau, *Les anachorètes et S. Paul de Thèbes*, in *Revue de l'Orient chrétien*, X [1905], pp. 409-414). 134-140. 141, des. in vv. οὐαί μοι. 142-143. περὶ ἐγκρατείας· λόγοι i. e. nn. 144-145. 146 inde a vv. Ἐγένετο δέ ποτε βαλλόντων ἡμῶν σύναξιν (R. O. C., XIII, p. 50 lin. 15). 161. 149-150. 152-160. πρὸς τὸν τῆς πορνείας· ἐπανιστάμενον ἡμῖν πόλεμον, i. e. nn. 163. 166-170. 176-180. 182. 186-191. διηγήματα πρὸς ὑπομονὴν καὶ καρτερίαν ἡμᾶς ἐπαλείφοντα, i. e. nn. 192-202. 204-206. 208-215. περὶ πορνείας (librarii oscitantia, scribendum erat π. τ. διακρίσεως), i. e. nn. 216-218. 221-222. 224-226. 230-232. 234. 238. 247. 249-250. 253. περὶ τὸ μηδὲνα κρίνειν, i. e. n. 255. περὶ τοῦ μη δεῖν εἰς ἐπίδειξιν ποιεῖν καὶ πλεονεξίαν, i. e. nn. 256-257. 261-262. περὶ τοῦ δεῖν πάντοτε νῆφειν, i. e. nn. 267-269. 271-275. 279. ὅτι χρὴ ἐλεεῖν καὶ φιλοξενεῖν ἐν ἰλαρότητι, i. e. nn. 281-282. 286-287. περὶ υπακοῆς, i. e. nn. 290. 294-297. περὶ ταπεινοφροσύνης, i. e. nn. 298-302. 305. 307-308 (308 ed. in *Patr. Orient.* VIII, 169: iam dudum inpressum obcurrerat in *Euergetino*, cf. ed. laud., III, 73). 310-313. 316-317. 320. Εἰπ. γέρ.· ἔὰν εἴπῃς τινὶ συγχώρησόν μοι κτλ. (*Ευεργ.* I, 173 col. sin., linn. 7-6 a. i.). 323. 325. περὶ ἀνεξικακίας, i. e. nn. 335-337. 339-340. <περὶ ἀγάπης>, i. e. nn. 347. 352. 358.

Quae subfiguntur ἀποφθέγματα (ff. 136^v-191^v) in cod. quoque Berol. Phill. 1624, ff. 166 sqq. adservata reperies (cf. Bousset, op. laud., pp. 110-120), non nullis aliis, ut supra, intermixtis: περὶ πορνείας, i. e. nn. <66>. <70>. <71>. <78>. <87>. περὶ τοῦ μὴ κρίνειν, i. e. nn. <88>. <90-91>. <96>. <100>, i. e. (f. 137^v) s. Gregorii Nazianzeni* περὶ ταπεινοφροσύνης (cf. I. Saj-

dak, Hist. crit. scholiastar. et commentator. Gregorii Nazianz., I [Melete-mata patristica, I], Cracoviae 1914, p. 243). <101>. <314>. <319>. <102>, i. e. (ff. 139-141) *περὶ τῶν δώδεκα ἀναχωρητῶν* (P. L. 73, 1062-1064). narrationes duae de Macario politico (ff. 141-143) *περὶ τοῦ ἀββα Μακαρίου τοῦ πολιτικοῦ*, inc. *Τοῦ βασιλέως τῶν αἰώνων πλουσίως χαρίζομένου... καὶ δὴ πρὸς τὴν βαθυτάτην ἔρημον* (cf. *Ευεργ.* III, 23 col. dext., lin. 2 a. i. — 24 col. dext., lin. 3 a. i.) et (f. 143-143^v) *περὶ τῶν δύο γυναικῶν καὶ τοῦ ἀββᾶ Μακαρίου*, inc. *Εὐχομένου ποτὲ τοῦ ἀββᾶ Μακαρίου ἐν τῷ κελλίῳ αὐτοῦ κτλ.* (latine in P. L. 73, 1013-1014, sub num. 17). (ff. 143^v-144) <narratio de Antonio Magno>, inc. *Ἐλεγον καὶ περὶ τ. ἀγ. Ἀν. ὅτι καὶ αὐτοῦ ποτὲ εὐχομένου*, des. *οὐ κατέλαβόν σε* (latine in P. L. 73, 785 sub num. 130). (f. 144) <alia narratio de Macario> (P. G. 34, 209 n. 2). <103> (graece ed. A. Amante in *Didaskaleion* I [1912], pp. 524-26). <104>-<106>. <108>. <110>-<114>. <116>-<124>. <129>. <136>-<137>. <142>. <149>-<150>. <158>. <160>-<164>. <166>-<170>. <172>-<178>. <183>-<184>. <190>-<193>. <196>-<197>. <200>-<202>. <204>. <206>. <210>-<218>. <220>-<224>. <227>. <230>. <233>-<234>. <236>-<241>. <243>-<244>. <247>. <249>-<253>. *Ἀνιστάμενος ἀπὸ τοῦ ὕπνου σου· εὐθέως τὸ στόμα σου κτλ.* (cf. Vat. gr. 1599, f. 236). <254>. <257>-<264>. <268>. <272>-<275>. <278>. <280>, i. e. narratio 1 de Danihele Scetiota, quam pone aliae 8 de eodem exscribuntur (ff. 163-179^v), scil. nn. 3 (ed. L. Clugnet, *Vie et récits de l'abbé Daniel*, in *Revue de l'Orient chrétien* V [1900], pp. 60-62; *περὶ τοῦ ἀββᾶ Δανιὴλ τοῦ σκητιώτου* cod.). 4 (*περὶ τοῦ ἀπο τῶν ὁμμάτων*). 5 A (sine inscript.). 6 (sine inscript.). 2 B, absque doxol. in fine. 10 A (*περὶ ἀργυροπράτου τινὸς καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ*, des. ut in redact. B, cf. cod. 1599). 7. 9 (ed. laud., pp. 254-261; *τ. αὐτοῦ περὶ τοῦ λατόμου* cod.). <281>. <282> (graece ed. Amante, op. cit., pp. 537-38). <283>, cuius initio manus recentior notavit in marg. *πρόσεχε ὃ ὅτι ἔστιν καθαρτήριον* <285>. <287>-<289>. <292>. <298>. <303>. <306>-<308>. <310>. <313>-<314>. <316>. <318>-<320>. <323>-<325>. narratio 11 de Danihele Scetiota (*περὶ τοῦ ἀββᾶ Δουλᾶ* cod.), def. in vv. *δικάζοντι· ἠρωτᾶτο* (*R. O. C.*, V [1900], pp. 387-388 lin. 32).

³ (ff. 193-201^v) s. Basillii Magni sermo de renuntiatione saeculi, *περὶ ἀσκητικοῦ βίου· κ. τελ. πνευμ.* cod. (P. G. 31, 625-648).

⁴ <Stephani syncelli et metrop. Nicomediensis?> (quo de cf. I. Hausherr, *Vie de Syméon le Nouveau Théologien*, *Orient. christ.*, XII [1928], pp. LI-LVI) opuscula non nulla (an potius Patrum excerpta?): = (ff. 201^v-202) *περὶ αὐτεξουσιότητος τῶν ἀνθρώπων*, inc. *Ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον αὐτεξούσιον ἔπλασεν*, des. *τὴν ἐξουσίαν ἐλάβομεν* (sub nom. s. Ephraem Syri ap. Assem. III,

pp. 434 sq., ubi paullo fusius in fine legitur), ^b (ff. 202–202v) <de triplici facultate animae>, inc. Ὅτι τὰ τρία μέρη τῆς ψυχῆς· λογισμὸς· θυμὸς· ἐπιθυμία, des. τὴν ἀποκειμένην μακαριότητα· τοῖς ἀγαπήσασιν τὸν θεόν (sub nom. Iohannis Damasceni in P. G. 95, 96 A 2–B 14, et cf. P. G. 91, 1481–82 nec non Fabricius-Harles, XI, p. 715), praemissis, tituli ad instar, verbis ὁ θεὸς· ψυχῇ· λογισμὸς· θυμὸς· ἐπιθυμία· δόξης κενῆς· χρήματα· σαρκὸς ἡδονῆς litt. rubr., ^c (f. 202v) διαίρεσις τῶν παθῶν, inc. Τῶν παθῶν τὰ μὲν· εἰσὶ σωματικά, des. ἀπαρεμποδίστως ὁρᾷ (sub nom. Iohannis Damasceni in P. G. 95, 84 B 4–12), ^d (ff. 202v–203) διαίρεσις καὶ ὑποδιαίρεσις λεπτομερὲς· τοῦ τριμεροῦς τῆς ψυχῆς, inc. Ἡ ψυχὴ διαρεῖται· εἰς λογιστικόν· θυμικόν· ἐπιθυμητικόν, des. ἡ τῆς νιοθεσίας ἐπιθυμία (sub nom. eiusdem ib., 92 B 2–D 3). Haec quattuor sive opuscula sive excerpta aliis intermixta leges in cod. quoque Reg. gr. 78, ff. 200 sqq. (sub nom. Stephani Nicomed.).

^e (ff. 203–209v) Christophori Alexandrini homilia, cui vita humana sit similis, τ. ἐν αγ. πρ. ἡμ. Ἰω. τοῦ Χρυσοστόμου, παρένεσης ψυχοφελῆς πάντοι, ἐν τάξει παραβολῆς φέρουσα τίνι παρίκαστε ὁ βίος οὕτως κτλ. cod. (P. G. 100, 1216 ... 1232), omissis vv. Ὅταν οὖν τὰ κατὰ τὸν πρωτόπλαστον — τῇ ἀπάτῃ τοῦ βίου τούτου (ib. 1216 B 2–1217 D 2) quorum in locum haec tantum scribuntur: ἀλλὰ προσέχεται μετὰ πάσης ἀκριβείας τῆς παραβολῆς τὴν δύναμιν· ἥς μέλλω σαφηνίσαι· τῇ ὑμετέρα ἀγάπῃ, in ceteris vero ab ed. saepe discrepans.

^f (ff. 209v–213v) s. Iohannis Chrysostomi* de eleemosyna, τ. αὐτοῦ εἰς το ἐφ ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων κτλ., abrump. in vv. σήμερον δικάζεται (P. G. 60, 707–711 lin. 9).

^g (ff. 214–216v) <s. Ephraem Syri de paenitentia>, inc. mut. ἀνάπασιν ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν (Assemanius I, 149 C 4), ab edit. in multis div., des. ἵνα ἀξιοὶ εὐρεθῶμεν ἐν τῷ νυμφῶνι αὐτοῦ· χάριτι κτλ.

^h (ff. 216v–218v) Apocalypsis Iohannis, λόγ. τ. αγ. Ἰω. τ. θεολ.· περὶ τῆς δευτέρας τ. κ. ἡμ. Ἰ. Χ. παρουσίας, ὅτε μέλη κατελθεῖν ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ κρίναι πᾶσαν ψυχὴν ἀνθρώπου· καὶ περὶ τοῦ ἀντιχρίστου τὸ πῶς μέλη πλανῆσε τοὺς ἐκλεκτοὺς τοὺς τοῦ θεοῦ· καὶ περὶ συντελείας τοῦ κόσμου καὶ (τοῦ add. a manu recent.) φθαρτοῦ βίου τούτου cod. (BHG. 921 vel 922), abrump. in vv. καὶ ἤκουσα φωνῆς [λεγούσης μοι·] ἄκουσον (C. Tischendorf, Apocalypses apocryphae, p. 80 lin. 8).

Conrectiones atque parva subplementa sive κειμένω in ipso sive in marginibus hic illic obcurrunt (cf. ff. 30v, 31, 107, 130, 135 etc.) a recentioribus iniecta.

Fasciculi 29, quibus liber (subflavo pigmento ab uno eodemque scriba exaratus) hodie constat, quaterniones uti plurimum sunt, exceptis nimirum: 12, olim septem folior., nunc autem sex tantum, primo deperdito, retinente; 15 et 25, ternionibus; 28,

hodie quinque folior. (quot pone effluxerint incertum est), 29, nunc ternione, cuius ultimum folium desideratur (animum quoque adverte primi fasciculi folia 1-2 desiderari, decimi septimi folium septimum, post fol. scil. 129, nullo textus, ut videtur, cum detrimento excisum esse): e notis tamen numeralibus angulo inferiori interno primae ultimaeque singulorum paginae adpictis (haud paucae, oris incaute resectis, perierunt) fasciculos α'-ς' initio, λβ'-λδ' inter ff. 192 et 193 deperditos esse conligitur. Taeniolae plus minusve ornatae, quae inscriptionibus non nullis inponuntur, rubro caeruleoque (cf. ff. 121^v et 193) vel rubro, caeruleo flavoque colore (f. 139) delineantur. Litterae maioris moduli, capitum, sectionum, homiliarum tituli rubra, litterae autem initiales vel rubro tantum vel rubro caeruleoque (cf. ff. 115 ... 193) pictae. Liber initio atque in fine umore non parum laesus, ff. 1 et 218^v scriptionem fere omnino evanidam praebent. Margines folior. 215 et 217 turpiter decurtati. Ff. I et 219^{r-v} pura.

F. IV superne notavit <L. Allatius> *Ascetica varia idest / Vitę. et dicta SS. Patru(m) eremitaru(m)*. Post f. 1 chartae duae minoris moduli (mm. 219 × 157) inseruntur, quas inplet codicis tabula manu <Lucae Felicelli hierom. Cryptensis> exarata, praemissis notis Cryptensibus II et n.º 33 nec non animadv. τοῦτο τὸ βιβλίον ἦν τῆς μονῆς τῆς Κρυπτωφέρρης. Nota II obcurrit quoque in marg. inferiore folii 2, in superiore autem leges iterum n.º 33 nec non Βίοι τῶν ἁγίων πατέρων. F. 54^v imo Franciscus De Mellinis romanus, Cryptensis abbas a. 1422 renuntiatus, de se scripsit *fr. Ἀδελφος Φρανκησκος Abbas λβ* (cf. A. Rocchi, De coenobio Cryptoferratensi eiusque bibliotheca etc., Tusculi 1893, p. 80, qui tamen Francisci subscriptionem e codice nostro parum accurate rettulit). Folii 218 in angulo inf. ext. leges *f(rat)e Piet(r)o Yaconissa* (cf. A. Rocchi, Codices Cryptenses, p. 302: qui tamen ubinam dixerit Petrum libros complures e Cryptensibus circa a. 1579 conglutinasse, quod adfirmat P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III*, in *Revue des questions historiques* XLV [1889], pp. 211 n. 1, equidem non video). Folii 218^v in ora inferiore conscribillationes nullius pretii: *Li monaci di Grutta ferrata ..... car(issi)mi ose(ruantissi)mi* etc. etc.

Codicem, praeter Batiffol, loc. cit., memorat A. Rocchi, De coenobio Cryptoferratensi etc., pp. 278 et 305, nec non Io. Sajdak, op. cit., p. 243 n. 5.

Integumenti tabulae lignae corio subflavo signato contextae fibularum vestigia tantum modo servant: in tabula ant. scutum Gregorii XV P. M., in post. tabula scutum Scipionis Cobelluzzi card. bybl. (1618-1626) auro inprimitur.

1633. Saec. X-XI, membran., mm. 280 × 210, ff. V. 359 (III-V chart.), coll. 2, linn. 46-49).

πανηγυρικὸν italo-graecum totius anni (quo de cf. A. Ehrhard, *Ueberlieferung u. Bestand d. hagiogr. u. homilet. Literatur d. griech. Kirche* etc., II [Texte u. Untersuch. z. Gesch. d. altchristl. Literatur... hrsgg. v. E. Klostermann u. W. Eltester, IV R., VI B.], Leipzig 1938, pp. 134-142):
¹ (f. 1-1^v) s. Iohannis Chrysostomi* in principium Indictionis (P. G. 59, 673-674 [BHG. 820]) (1 sept.);
² (ff. 1^v-4^v) s. Andreae Cretensis in Nativitatem ss. Deiparae. I (P. G. 97, 805-820 [BHG. 1082]) (8 sept.);

² (ff. 4^v-7^v) eiusdem in Exaltationem s. Crucis. I (ib. 1017-1036 [BHG. 443]), add. in fine doxol. (14 sept.); ⁴ (ff. 7^v-8^v) **Pantaleonis** diaconi CP. de Exaltatione s. Crucis (P. G. 98, 1265-1269 [BHG. 430]) (eadem die); ⁵ (ff. 8^v-11^v) **Inventio s. Crucis et clavorum** (cf. BHG. 401-2 et 407-8) (eadem die); ⁶ (ff. 11^v-14) s. **Iohannis Chrysostomi*** de Susanna (P. G. 56, 589-594) (dom. ante Natale); ⁷ (ff. 14-17) eiusdem* de tribus pueris (ib. 593-600), cum doxol. ed. pleniore (eadem die); ⁸ (ff. 17-23^v) eiusdem* in illud, Memor fui Dei etc., *εἰς τὴν ἐνανθρώπῳσιν τοῦ κ. ἡμ. 'Ι. Χ. cod.* (P. G. 61, 689-698) (20-23 dec., *προεόρτια*); ⁹ (ff. 23^v-34^v) de gestis in Perside (BHG. 802), inscript. ut in Vat. gr. 1608 (cf. E. Bratke in *Texte u. Untersuchungen* XIX, 3 [1899], p. 69) (iisdem diebus); ¹⁰ (ff. 34^v-37^v) s. **Athanasii Magni*** de descriptione Deiparae, des. in νν. *πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ πατέρα ὑμῶν· αὐτῷ ἡ δόξα κτλ.* (P. G. 28, 944-957 D 3) (24 dec.); ¹¹ (ff. 38-42) s. **Gregorii Nazianzeni** orat. 38. In Theophania, *εἰς τὸ γενέθλιον κτλ. cod.* (P. G. 36, 312-333), cuius in fine notatur *εἰς τὸ γενέθλιον τοῦ σωτηρος σ'τ'ι νε'* (25 dec.); ¹² (ff. 42-45^v) s. **Basilii Magni** in sanctam Christi generationem (P. G. 31, 1457-1476) (eadem die); ¹³ (ff. 45^v-48) s. **Iohannis Chrysostomi*** in natale D. N. Iesu Christi (P. G. 61, 763-768), cum doxol. ed. pleniore (eadem die); ¹⁴ (ff. 48-49) eiusdem* *εἰς τὴν Χριστοῦ γένναν*, inc. *Δαυὶδ μὲν ὁ βασιλεὺς καὶ προφήτης· τὴν τὸν νόμον, des. πρὸς θεὸν φέρουσιν ὁδεύσωμεν τρίβον· ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ κτλ.* (cf. S. Io. Mercati, *Antica omelia metrica Eis Χριστοῦ γένναν*, in «Biblica» I [1920], p. 77: legitur in cod. quoque Vallic. B 35, ff. 167^v-170^v [Martini II, 20]) (eadem die); ¹⁵ (f. 49-49^v) eiusdem* in Nativitatem Domini, inc. *Φόβου γέμει καὶ φόβου* (ed. Mercati, art. cit., pp. 84-90) (eadem die); ¹⁶ (ff. 49^v-50^v) eiusdem* *εἰς τὴν ἐνανθρώπῳσιν τοῦ κ. ἡ. 'Ι. Χ.*, inc. *'Ηλιγγὰ διάνοια ζητοῦσα· πῶς θεὸς ἀτρέπτως γέγονεν ἄνθρωπος*, des. *οὗτος μου θεὸς καὶ δοξάσω αὐτόν· αὐτῷ ἡ δόξα κτλ.* (cf. Mercati, ib. p. 77: est re vera pars homiliae de Incarnatione s. Proclo arch. Constantinopolitano tributa, quam latine leges in P. G. 65, 842 B 11-844 C 6 et graece ap. Ch. Martin, *Un florilège grec d'homélies christologiques* etc., in *Le Muséon* LIV [1941], pp. 46, lin. 3-48 lin. 15 circiter, et cf. ibid. pp. 20-30) (eadem die); ¹⁷ (ff. 50^v-52) eiusdem (?) in natalem Christi diem, *εἰς τὴν ἐνανθρώπῳσιν τ. κ. ἡμ. 'Ι. Χ. cod.*, inc. *Σημεῖον ἀντιλεγόμενον ὁρῶ· καὶ μυστήριον ξένον*, des. in νν. *τὰ τῆς ἀμαρτίας διαρήσσει δεσμά· αὐτῷ ἡ δόξα κτλ.*, ed. (P. G. 56, 385-392 lin. 31) brevior saepeque discrepans (cf. Mercati, art. cit., p. 77 sq., ac praesertim Ch. Martin, *Note sur deux homélies attribuées à saint Grégoire le Thaumaturge*,

in *Revue d'histoire ecclésiastique* XXIV [1928], pp. 364–373, et *Un florilège grec* etc., pp. 30–33) (eadem die); ¹⁸ Procli arch. Constantinopolitani de incarnatione Domini (ff. 52–55) oratio 1 (P. G. 65, 692–704: v. ἐκάρυστρίδας in titulo explicatur glossa τρουλλίον ἐλαδικόν) et (ff. 55–56) oratio 2 (ib. 704–708) (eadem die) [18]; ¹⁹ (ff. 56–59) s. Asterii Amaseni (Πρόκλου cod.) hom. XII. In laudem s. Stephani (P. G. 40, 337–352 [BHG. 1656]) (27 dec.); ²⁰ (ff. 59–64) s. Gregorii Nysseni in eumdem (P. G. 46, 701–721 [BHG. 1654]) (eadem die); ²¹ (ff. 64–66) Procli arch. Constantinopolitani in laudem eiusdem (P. G. 65, 809–817 [BHG. 1657]) (eadem die); ²² (ff. 66–69) Ἀποκάλυψις ἀποκαλυφθῆσα Λουκιανῶ πρεσβ. περι τῶν λειψάνων τοῦ ἁγ. Στεφάνου κτλ., inc. Τοῖς κατα πόλιν καὶ χώραν ἀγνωστάτοις καὶ θεοσεβεστάτοις ἐπισκόποις, des. ἡγαπήσατε τὸ ὑμέτερον ἐν Χριστῷ μέλος, προῆσπειρα γὰρ ἵνα πάντως καὶ θερήσω ἐπ' εὐλογίαις καὶ πληρώματος τοῦ κ. ἡ. Ι. Χ. μεθ' οὗ ἡ δόξα κτλ. (ut in Vat. gr. 866, ff. 363^v–365^v, cf. Catal. codd. hagiogr. graecor. Bibl. Vat., p. 92) (eadem die); ²³ (ff. 69–71) translatio reliquiarum s. Stephani ex Hierosolymis Constantinopolim (BHG. 1650) (eadem die); ²⁴ (ff. 71–72) s. Iohannis Chrysostomi* in Rachelem et in infantes, εἰς τὰ ἅγια νήπια τὰ ὑπὸ Ἡρώδου ἀνερθεθέντα cod., ab ed. (P. G. 61, 697–700) in fine discrep., des. ἡκούσθη δὲ παρὰ τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου· ὦ ἡ δόξα (29 dec.); ²⁵ (ff. 72–74^v) Basilii Seleuciensis oratio 37. De sanctis infantibus (P. G. 85, 388–400 [BHG. 824]); inter vv. τοῦ ξίφους ἀπώλειαν et Ἀκούειν καὶ κρίνειν (ib. 392 A 8) conplura leguntur ab ed. aliena (ᾠτῆς Ἡρώδου μανίας — τὰ μὲν λαλῶν ἐμμανῶς· τὰ δὲ, cf. Vat. gr. 555, f. 360^v [Devreesse, 429]) (eadem die); ²⁶ (ff. 74^v–76) Iohannis Euboeensis in ss. Innocentes, doxol. brevior quam in ed. (P. G. 96, 1501–1508 [BHG. 825]) (eadem die); ²⁷ (ff. 76–78) s. Iohannis Chrysostomi* de obscursu Domini, de Deipara et Symeone, εἰς τὴν ὀκταήμερον περιτομὴν τοῦ κ. ἡ. Ι. Χ. (P. G. 50, 807–812); ²⁸ (ff. 78–81) s. Andreae Cretensis orat. 6. In Circumcisionem Domini et in s. Basilium (P. G. 97, 913–932 [BHG. 262]) (1 ian.); ²⁹ (ff. 81–84) s. Ephraem Syri in s. Basilium Magnum (ed. S. Io. Mercati, s. Ephraem S. opp. I, 1, pp. 143–178 [BHG. 246]) (eadem die); ³⁰ (ff. 84–88) s. Gregorii Nazianzeni or. 39. In ss. Lumina, εἰς τ. ἁγ. τοῦ Χριστοῦ Θεοφάνια cod. (P. G. 36, 336–360), in fine στίχοι φν' (6 ian.); ³¹ (ff. 88–100) eiusdem orat. 40. In s. baptisma (ib. 360–425), in fine στίχοι, ανιθ' (eadem die); ³² (ff. 100–104) s. Basilii Magni hom. 13. In s. baptisma (P. G. 31, 424–444) (eadem die); ³³ (ff. 104–105) s. Iohannis Chrysostomi* in Epiphaniam et baptisma Christi (P. G. 61, 761–764) (eadem die); ³⁴ (ff. 105^v–106^v) eiusdem* in s. Theophania seu bapt. Chr., doxol. ab ed. (P. G. 50, 805–808) div. (eadem die); ³⁵ (ff. 107–108)

Procli archiep. Constantinopolitani or. 7. In ss. Theophania (P. G. 65, 757-764) (eadem die); ³⁶ (ff. 108-110^v) s. **Amphilochii Iconiensis** in Obeursum Domini, om. in tit. vv. καὶ εἰς τὴν θεοτόκον — Συμεῶνα (P. G. 39, 44-60) (2 febr.); ³⁷ (ff. 110^v-112^v) s. **Cyrilli Alexandrini** hom. 12. In Obeursum D. N. Iesu Christi (P. G. 77, 1040-1049) (eadem die); ³⁸ (ff. 112^v-119) s. **Methodii Patarensis*** de Symeone et Anna (P. G. 18, 348-381) (eadem die); ³⁹ (ff. 119-122^v) s. **Iohannis Chrysostomi*** in parabolam de filio prodigo (P. G. 59, 515-522) (dom. ante Carnisprivium), in marg. f. 119 not. ρέσκε-τ(αι), εὐρίσκεται scil., και κυ(ριακῇ) <β> των νηστ(ειῶν), cf. Ehrhard, op. cit. I, p. 303 n. 1; ⁴⁰ (ff. 122^v-124^v) s. **Ephraem Syri** de paenitentia, τ. ἐν ἀγ. πρ. ἡμ. ἰω... τ. Χρυσοστ. κτλ. λο. εἰς τὸν μάταιον βίον τοῦ κόσμου τούτου cod. (Assemanius III, 308-314), des. σου ἐστὶν ἡ δόξα καὶ ἡ βασιλεῖα πάντων τῶν καταφενγόντων εἰς σέ· εἰς τοὺς αἰῶνας κτλ. (sabbato Carnisprivii); ⁴¹ (ff. 124^v-128^v) s. **Iohannis Chrysostomi*** περι κατανύξεως καὶ περι συντελείας· καὶ πῶς δεῖ εἶναι τὸν Χριστιανόν, inc. Ὅταν ἄρξομαι λαλεῖν περὶ τῆς συντελείας, des. αὐτὸς καὶ ποιμανεῖ ἡμᾶς εἰς τοὺς αἰῶνας· αὐτῷ ἡ δόξα κτλ. (cf. ed. Savil., VIII, 857) (τῷ σαββατ. της ἀποτυρ. notatur initio, praemittitur autem + κυ. της ἀποκρε. ζ(η)τ. κε. εἰς τ. ἅγιον Ἐφραίμ, cui admonitioni alia summa pagina respondet: ζη. κυ. της ἀποκρ. εἰς τ. ἅγιον Ἐφραίμ λόγος Πῶς ἐγὼ ὁ ἁμαρτω. μεστῶς πλημμε., cf. Ehrhard, op. cit., p. 136 n. 1); ⁴² (ff. 128^v-135^v) s. **Anastasio Sinaitae** in psalmum VI, ρηθήσα εἰς τὰς παρησβάσης των νηστειων add. cod., des. in vv. οὐ γὰρ ἵνα χαυνόσω τὰς ὑμετέρας ψυχὰς ταῦτα συνέγραψα, ἀλλὰ μᾶλλον ἵνα ἐγείρω πρὸς μετάνοιαν· ἐν Χριστῷ Ἰησὺ κτλ. (P. G. 89, 1077-1116 B 3) (dominica Lacticinior.); ⁴³ (ff. 135^v-140) s. **Asterii Amaseni** hom. XIV. In principium ieiuniorum, τ. ἀγ. Γρηγορίου ἐπ. Νῦσης· εἰς τ. εἰσβασιν των ἀγίων νηστειῶν cod. (P. G. 40, 369-389) (eadem die); ⁴⁴ s. **Basilii Magni** (ff. 140-143) de ieiunio hom. 2 (P. G. 31, 185-197) et (ff. 143-147) hom. 1 (ib. 161-184) (eadem die) [μζ']; ⁴⁵ s. **Iohannis Chrysostomi*** (ff. 147-148) de ieiunio sermo 1 (P. G. 60, 711-714) et (ff. 148-149) sermo 2 (ib. 713-714) (fer. II primae hebdom. ieiunior.?) [μη']; ⁴⁶ (ff. 149-150^v) eiusdem* de ieiunio et eleemosyna (P. G. 48, 1059-1062), cum doxol. ed. brevior (eadem die?); ⁴⁷ (ff. 150^v-154) eiusdem de paenitentia hom. 5, περι νηστείας cod., ed. (P. G. 49, 305-314) in fine brevior (eadem die?), ⁴⁸ (ff. 154-155) eiusdem* in mediam hebdomadam ieiunior. (P. G. 59, 701-704), cum doxol. ed. longiore (feria V tertiae hebdom. ieiunior.?) ⁴⁹ (ff. 155-158) Nestorii in illud, Si filius Dei es, etc., τοῦ ἀγ. ἰω... τοῦ Χρ. λογ. εἰς τ. πειρασμόν cod. (P. G. 61, 683-688, cf. Fr. Nau, *Le texte grec de trois homélies de Nestorius* etc., in *Revue de l'Orient*

chrétien XV [1910], pp. 113–119) (1 dom. ieiunior.); ⁵⁰ (ff. 158–160) s. Iohannis Chrysostomi* *eis* τὸν πειρασμὸν τοῦ κ. ἡμ. I. X., inc. Ἐξήλθεν ὁ κ. ἡμ. I. X. καὶ σωτηρ *eis* τὴν ἔρημον, des. ἐν ἣ πάντας ἡμᾶς σωθῆναι ἐν αὐτῷ τῷ Χριστῷ· ὃ ἡ δόξα κτλ. (cf. P. G. 64, 1349–50 lin. 2) (eadem die); ⁵¹ (ff. 160–163) eiusdem* in Samaritanam, καὶ τί ἐρμηνεύεται ὁ Μεσίας cod., des. in vv. καὶ ἐπὶ τοῦ τάφου τὸ ἐλλείπον τῆς δημιουργίας πηλῶ πρόσά-
ναπληροῦνται· καὶ αὐτῇ κυριον αὐτὸν κηρύττει· ὅτι αὐτῷ δόξα κτλ. (P. G. 59, 535–542 lin. 16) (2 dom. ieiunior.); ⁵² (ff. 163–167^v) eiusdem contra Anomoeos. XII (P. G. 48, 801–812) (3 dom. ieiunior.); ⁵³ (ff. 167^v–172^v) s. Athanasii Magni* in caecum a nativitate (P. G. 28, 1001–1024) (4 dom. ieiunior.); ⁵⁴ (ff. 172^v–174^v) s. Iohannis Chrysostomi* in Adnuntiationem ss. Deiparae (P. G. 60, 755 ... 760), omiss. vv. Οὐρανὸς δὲ ἀστέρων — ἐπὶ γῆς εἰρήνη (ib. 755 lin. 18 a. i. — 756, lin. 19 a. i.) (25 mart.): ⁵⁵ s. Gregorii Thaumaturgi* (ff. 174^v–176^v) hom. 1 in Adnuntiationem ss. Deiparae (P. G. 10, 1145–1156; cf. M. Jugie, *Les homélies mariales attribuées à s. Grégoire le Thaumaturge*, Analecta Bolland. XLIII [1925], pp. 87–90), cum doxol. ed. brevior, et (ff. 176^v–179^v) hom. 2 (ib. 1156–1169) cum doxol. ed. pariter brevior (eadem die) [νθ']; ⁵⁶ (ff. 179^v–181) s. Iohannis Chrysostomi*, τοῦ αὐτοῦ cod. (al. manus conr. in τ. αγ. Iω. τ. Χρ.) in Adnuntiationem ss. Deiparae (P. G. 50, 792–796; e nostro codice, olim Cryptensi, latine versum edidisse videtur G. Vossius, cf. Jugie, art. cit., pp. 86 et 91 sq.) (eadem die); ⁵⁷ (ff. 181–188) s. Procli arch. Constantinopolitani de laudibus ss. Deiparae (P. G. 65, 721–757 [BHG. 1110]) (eadem die); ⁵⁸ (ff. 188–189^v) s. Iohannis Chrysostomi* de Lazaro et divite, ab ed. (P. G. 59, 591–596) discrep. (5 dom. ieiunior.); ⁵⁹ (ff. 189^v–190^v) Hippolyti (?) in quadriduanum Lazarum (ed. Achelis, I, 2, pp. 215–227), τ. αγ. Iω... τ. Χρ. cod. (sub huius nomine in P. G. 62, 775–778) (sabb. Lazari); ⁶⁰ (ff. 190^v–192^v) Hesychii Hierosolymitani (?) *eis* τὸν τετραήμερον Λάζαρον, inc. Δείπνον ἡμῖν πολυτελὲς Λάζαρος αὐθις, des. καὶ μείναντος ἐν αὐτῷ τὴν δύναμιν κατὰσκοπῶν· αὐτῷ ἡ δόξα κτλ. (cf. Fabricius-Harles VII, 551) (eadem die); ⁶¹ (ff. 193–195) s. Iohannis Chrysostomi* in Lazarum I (P. G. 62, 771–776) (eadem die); ⁶² (ff. 195–197) eiusdem* in Ramos Palmarum, ab edit. (P. G. 59, 703–708) saepe discrepans (congruere videtur cum recens. ex gr. Vat. gr. 563, ff. 5–8) (dom. Palmar.); ⁶³ (ff. 197–199) s. Epiphani Cyprii* hom. 1. In festo Palmarum (P. G. 43, 428–437) (eadem die); ⁶⁴ (ff. 199^v–200^v) s. Procli archiep. Constantinopolitani in Ramos Palmarum (P. G. 65, 772–777) (eadem die); ⁶⁵ (ff. 200^v–203) s. Iohannis Chrysostomi* in parabolam de ficu, *eis* τὴν ξηρανθῆσαν συκὴν cod.

(P. G. 59, 585-590) (magna feria 2); ⁶⁶ (ff. 203-211^v) s. Ephraem Syri de laudibus b. Ioseph (Asseman. II, 21-41) (eadem die); ⁶⁷ (ff. 211^v-214) s. Iohannis Chrysostomi * in decem virgines (P. G. 59, 527-532), cum conclus. edita brevior (magna feria 3); ⁶⁸ (ff. 214-216) eiusdem * *περι της συντελείας τοῦ αἰῶνος καὶ δευτέρας τοῦ κυρίου παρουσίας· καὶ τῆς τοῦ μυλωνος παραβολῆς· καὶ περι τῶν δέκα παρθενῶν* (commentatur Matth. XXIV, 36-51 et XXV, 1-13: homilia fragmentis ipsius Chrysostomi initio saltem consarcinata esse videtur, verba enim ταῦτα πάντα καὶ τοῦ εἶδέναι — ἐναγόνιους εἶναι διηνεκῶς (f. 214, col. sin., lin. 27 a. i. — col. dext., lin. 21) ex hom. LXXVII in Mattheum deprompta sunt, cf. P. G. 58, 704 lin. 24 a. i. — lin. ima, etc. [aliter, sed perperam ap. Ehrhard, op. laud., p. 138 n. 1]); des. τὴν ὥραν· ἐν ἣ ὁ κύριος ὑμῶν ἔρχεται· αὐτῷ ἡ δόξα κτλ. (eadem die); ⁶⁹ (ff. 216-219) s. Ephraem Syri in mulierem peccatricem, des. in vv. τὸ ὀλίγον φειλοῦντι πολὺ συγχωρηθήσεται (!)· καὶ νῦν καὶ ἀεὶ κτλ. (Asseman. II, pp. 297-306 A 3-4) (magna feria 4); ⁷⁰ (ff. 219-221) s. Iohannis Chrysostomi * in meretricem et pharisaeum (P. G. 59, 531-536) (eadem die); ⁷¹ (ff. 221-222) eiusdem * alia hom. id. id. (P. G. 61, 709-712) (eadem die); ⁷² (ff. 222-223) eiusdem * in proditorem Iudae, *εἰς τὴν προδοσίαν τ. κ. ἡμ. I. X.* (ib. 687-690) (magna feria 5); ⁷³ (ff. 223-227^v) eiusdem de prodicione Iudae hom. 1 (P. G. 49, 373-382), conlata cum alio cod., in quo recensio longior edita praebebatur, cf. additamenta in marginibus folii 227^v (eadem die); ⁷⁴ (ff. 227^v-228^v) s. Athanasii Magni * sermo in feriam V (P. G. 28, 1048-1053), cum doxol. edita longiore (eadem die); ⁷⁵ (ff. 229-230^v) s. Iohannis Chrysostomi * in s. Parasceven et in passionem Domini, *ὅτι ὁποῖα ἡμέρα ἐξεβλήθη ὁ Ἀδὰμ τοῦ παραδείσου· ἐν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ εἰσηλθεν καὶ ὁ ληστὴς εἰς τὸν παράδεισον*, des. in vv. *εἰς οὐρανους ἀνεκόμεσεν, ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν· ὃ ἡ δόξα κτλ.* (P. G. 62, 721-724 lin. 44) (magna feria 6); ⁷⁶ (ff. 230^v-234) eiusdem de cruce et latrone homil. 1 (P. G. 49, 399-408) (eadem die); ⁷⁷ (ff. 234^v-235^v) s. Athanasii Magni * in passionem Domini (P. G. 28, 1053-1061), cum doxol. ab ed. diversa (eadem die); ⁷⁸ (ff. 235^v-236^v) s. Procli patr. Constantinopolitani in Parasceven, des. in vv. *ἡμῖν δὲ θεοῦ δύναμιν καὶ θεοῦ σοφία χάριτι Χριστοῦ· ὃ ἡ δόξα κτλ.* (P. G. 65, 781-788 A 1) (eadem die); ⁷⁹ (ff. 236^v-241^v) s. Epiphanii Cyprii * homil. 2, in Sabbato Magno (P. G. 43, 440-464) (magna sabbato); ⁸⁰ (f. 242-242^v) s. Amphilochii Iconiensis <in diem Sabbati sancti> (P. G. 39, 89-93) (eadem die); ⁸¹ (ff. 242^v-243^v) s. Iohannis Chrysostomi * in Sabbatum sanctum, inc. *Ἡ μὲν τοῦ πάθους τῆς ἡμετέρας ἀπαρχῆς ναυαγία*, des. *ἡγέρθη γὰρ καθὼς εἶπεν· αὐτῷ ἡ δόξα κτλ.* (verbum inusitatum obcurrit φιλαματογνώμων, cf. f. 243 col. sin., linn. 4-3 a. i.: κεκόρεσμαι

γὰρ τῶν φιλαματογνώμων — intell. φιλαματογνώμωνων — αἵμασι παρ αὐτῶν προφητικοῖς ἐμολύνθην κτλ.) (eadem die); ⁸² (ff. 243^v–244) s. Gregorii Nazianzeni orat. 1. In sanctum Pascha, + ἔχει δὲ ἡ ἀνάγνωσις ^{xx}στί ρη' notat cod. (P. G. 35, 396–401) (dominica Resurrectionis); ■ (ff. 244–250) eiusdem orat. 45. In sanctum Pascha, καὶ εἰς τὴν βραδυτῆτα add. cod. (P. G. 36, 624 ... 664), om. vv. Νοῦς μὲν οὖν ἤδη — ἔχουσιν ὑψηλότερον, i. e. capp. ζ'–θ' (ib. 629 D 4–636 A 15) (eadem die); ⁸⁴ (f. 250–250^v) s. Iohannis Chrysostomi* in s. Pascha, inc. Λαμπρὰ καὶ περιχαρὶς ἡμῖν, des. ἐν ᾧ ἐσφραγίσθητε εἰς ἡμέραν ἀπολυτρώσεως Χριστοῦ· ᾧ πρέπει πᾶσα δόξα κτλ. (ut in Vat. gr. 455, ff. 35^v–36^v [Devreesse 211]) (eadem die); ⁸⁵ (ff. 250^v–251) eiusdem* in s. Pascha (P. G. 59, 721–724) (eadem die); ⁸⁶ (f. 251–251^v) s. Basilii Magni* in s. Pascha, inc. Χριστὸς ἐγεννήθη χωρεύσωμεν· Χριστὸς ἐσταυρώθη, πιστεύσωμεν, des. τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλῶτα οἴκου Ἰσραὴλ· αὐτῷ ἡ δόξα κτλ. (eadem die); ⁸⁷ (ff. 251^v–252^v) s. Cyrilli Alexandrini* in s. Pascha, inc. Πάντοτε μὲν χαίρειν τὴν καθ' ἡμᾶς, des. τῆς τοῦ Χριστοῦ ἀναστάσεως ἀξίους εὐρεθῆναι· καὶ ἐν τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι· νῦν κτλ. (sub nomine Chrysostomi* in Vat. gr. 455 laud., ff. 26–28^v [Devreesse 210]) (eadem die); ⁸⁸ (ff. 253–255) s. Gregorii Nazianzeni orat. 44. In novam Dominicam, καὶ τὸ ἔαρ: καὶ εἰς τον μρ. Μάμαντα· τῇ γὰρ νέα κυρια. ἐπιτελεῖται κτλ. καὶ περι εγκαινίων cod. (P. G. 36, 608–621 et cf. 607 n. 65–99), cuius initio notatur οὐδὲν ἔχει δογματικόν, in fine vero ^{xx}στί σ'ε' (dominica Thomae); ■ (ff. 255–257) s. Iohannis Chrysostomi* in s. apostolum Thomam, εἰς τὴν νέαν κυριακὴν· καὶ εἰς τὴν ἀπιστείαν τοῦ Θωμᾶ cod., ab ed. (P. G. 59, 681–688 [BHG. 1839–41]) interdum diversa, inc. Ἰδοὺ πάλιν ἐορτῇ· ἰδοὺ πάλιν σωτηριαν ψυχῶν· ἡκω τοίνυν τὸ χρέως κτλ. (cf. cod. Vat. gr. 1587, ff. 314–319) (eadem die); ⁹⁰ (ff. 257^v–260^v) Gregorii ep. Antiocheni (τοῦ αὐτοῦ cod.) oratio in mulieres unguentiferas, εἰς τὴν ἀνάστασιν τοῦ κυρίου· καὶ εἰς τὰς μυροφόρους cod., in compendium redacta (cf. Vat. gr. 1587, ff. 319–325), des. in vv. χρίει τῷ μύρῳ τοῦ πνευματος· αὐτῷ ἡ δόξα κτλ. (P. G. 88, 1848–1864 C 11) (dominica τῶν μυροφόρων); ⁹¹ (f. 260^v) s. Iohannis Chrysostomi* in Mediam Pentecosten, inc. Ὁ τῆς ἀναστασήμεν ἐορτῆς αἴτιος Χριστός, des. καὶ εἰς τὰς μετὰ τοῦτο ἐορτάς· χάριτι καὶ φιλανθρωπία κτλ. (cf. P. G. 64, 1383–84 lin. 14) (Media Pentecoste); ⁹² (ff. 260^v–262^v) eiusdem* in Mediam Pentecosten καὶ εἰς τὸν Μελχισεδέκ cod. (P. G. 61, 739–742); ⁹³ (ff. 262^v–266^v) Leontii presb. Constantinopolitani sermo 1. In Mediam Pentecosten, καὶ εἰς τ. ... τυφλὸν· καὶ εἰς τ. ἁγ. Πέτρον, ὑπὸ Ἡρωδου ἐν τῇ φυλακῇ κατακλεισθέντα cod., ed. (P. G. 86, 2, 1976–1993) plenior, addit enim vv. Τί οὖν οἱ Φαρισαῖοι πρὸς τὸν ποτὲ τυφλὸν — ἐπὶ τὸ προκείμενον χωρῆσαι post illa καθ' ὑπόγρα-

ψας· ἐπὶ τὸ προκείμενον βαδιῶμαι (ib. 1984 A 6-7) (eadem die); ⁹⁴ (ff. 266^v-269) s. Iohannis Chrysostomi* in Ascensionem D. N. Iesu Christi, inc. Εὐλογητὸς ὁ θεὸς εὐκαιρον ἡμᾶς ἅπαντας ἀναβοῆσαι τὸ δαυτικὸν ἐκεῖνο λόγιον (cf. P. G. 52, 793), sed pergit τὸ πρέπων τῇ παροῦσῃ ἑορτῇ καὶ λέγειν· ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου κυριε κτλ. ac deinde subdit, nulla facta distinctione, s. Epiphani Cyprii* homiliam IV, in Assumptionem nimirum (P. G. 43, 477 C 9-485), qua in post vv. οὕτως ἐλεύσεται (ib. 485 B 3), praemissis ἵνα δὲ σαφέστερον τὴν ἀπόδειξιν τοῦ λόγου ἐρμηνεύσωμεν, ἐκ τῆς βίβλου τῶν πράξαιων ἀναγνῶμεν, exscribuntur Act. Apost. I, 1-12 (die Ascensionis); ⁹⁵ (ff. 269-270^v) eiusdem* in Ascensionem, des. τριᾶς ἀγία ἔνδοξος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων· ἀμήν (P. G. 64, 45-48; iteratur ff. 338^v-339^v sub nomine Eusebii ep. Alexandrini, cf. Ch. Martin, *Un discours prétendument inédit de S. Cyrille d'Alexandrie*, in *Revue d'histoire ecclésiastique*, XXXII [1936], pp. 345-50) (eadem die); ⁹⁶ (ff. 270^v-271) eiusdem* in Ascensionem λο. γ', inc. Εὐφραινέσθωσαν οἱ οὐρανοὶ καὶ ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ, ὅτι τὸ μεσότηχον τοῦ φραγμοῦ σήμερον λύσας ὁ Ἰησοῦς κατὰ τὸν Παῦλον, des. ὃν ἡμεῖς ἐπιγνῶντες· καὶ προσκυνίσωμεν καὶ δοξάσωμεν αὐτὸν κτλ. (cf. P. G. 64, 1353-54, linn. 29-30, animum tamen adverte homiliam eiusdem initii ib. memoratam atque a Combesio editam nihil plane cum nostra commune habere; cf. quoque cod. Barocc. gr. 148, f. 77^v [Coxe, 256], ubi sermo iisdem verbis incipiens ex diversis confectus esse dicitur) (eadem die); ⁹⁷ (ff. 271-275) s. Gregorii Nazianzeni oratio 41. In Pentecosten καὶ εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον (P. G. 36, 428-452; in marg. ext. folii 271 notatur ἐρρεθη ἐν Κωνσταντινουπόλει et ἔχει δογματικόν) (die Pentecostes); ⁹⁸ (ff. 275^v-278) s. Iohannis Chrysostomi de sancta Pentecoste (hom. II), εἰς τὴν ν' καὶ εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον cod. (P. G. 50, 463-470), cum doxol. edita pleniore (eadem die); ⁹⁹ (f. 278-278^v) Procli archiep. Cypolitani oratio XVI. In Pentecosten (P. G. 65, 805-808) (eadem die); ¹⁰⁰ (ff. 278^v-281) s. Ephraem Syri in gloriosos martyres (Asseman. II, 306-312 [BHG. 1183]) (dom. Sanctorum omnium); ¹⁰¹ (ff. 281-282^v) s. Iohannis Chrysostomi* in apostolos et martyres sermo tribus excerptis consarcinatus, quorum primum (Ὡς περ φαίνει ὁ ἥλιος τοῖς ὀρώσιν — οἰκητόρας [sic] παρὰδείσου ἐποίησεν, f. 281, col. sin., lin. 8 a. i.) fere ad verbum consentit cum initio passionis s. Theodori stratelatae a. Augaro (BHG. 1750, cf. *Analecta Bollandiana* II [1883], pp. 359-360, lin. 2), secundum (δόξας θλίβειν αὐτοὺς δια τῶν τυράννων· μᾶλλον οὐρανοπολίτας γενέσθαι αὐτοὺς παρεσκεύασεν· ἐνθα γὰρ θλήψις, ἐκεῖ καὶ παράκλησις — τὴν ἀξίαν θαυματομένων, f. 281^v, col. dextr., lin. 23) depromptum est e Chrysostomi hom. XXVI in epist. II ad Cor. (P. G. 61, 579 lin. 28 a. i. —

580, lin. 3 a. i.), tertium (ὁ δε Χριστος τότε ἐπὶ τὸ προσκυνεῖν αὐτὸν τὴν οἰκουμένην, ἤγαγεν ὅτε ἐτελεύτησεν· καὶ τί λέγω περὶ τοῦ Χριστου κτλ.) conclusio est eiusdem homiliae (ib. 581, lin. 5 a. i. — 584) (eadem die); ¹⁰² (ff. 282^v–283^v) eiusdem * in natale s. Iohannis Baptistae, abrump. in νν. κατὰ τί γινώσκει τοῦτο (P. G. 61, 757–759 lin. 41 [BHG. 848]) propter fasciculum post f. 283 deperditum (v. infra) [ρς'] (24 iun.); ¹⁰³ (ff. 284–289^v) acta ss. Petri et Pauli (BHG. 1490) [ρια'] (29 iun.); ¹⁰⁴ (ff. 289^v–290^v) s. Iohannis Chrysostomi * in Transfigurationem Domini, inc. Ἦκουες τοῦ δεσπότου ἡμ. Χριστου ἀρτίως λέγοντος, des. πλήρης γὰρ ὁ οὐρανός καὶ ἡ γῆ τῆς δόξης αὐτοῦ· τοῦ πατρος κτλ. (ed. Savile, VII, 339 sq.; cf. quoque P. G. 64, 1355–56, linn. 23 sqq.) (6 aug.); ¹⁰⁵ (ff. 290^v–292^v) Timothei Antiocheni in crucem et in Transfigurationem Domini (ed. e nostro codice I. Gretser, Opera omnia, II, Ratisbonae 1734, pp. 307–313 = P. G. 86, 1, 253–266: in marg. ext. f. 290^v notavit <A. Maius>: *edidit Gretserus*) (eadem die); ¹⁰⁶ (ff. 292^v–293^v) s. Iohannis Chrysostomi * in Transfigurationem Domini (P. G. 61, 713–16), cuius in fine ἀμὴν litteris cryptographicis (ἀξβ'ν) (eadem die); ¹⁰⁷ (f. 293^v) eiusdem * hom. in mediam hebdomadam ieiuniorum, scribae oscitantia huc inserta (cf. Ehrhard, op. et vol. cit., p. 140 n. 2), abrump. in νν. ἀμιλλῶνται· ἡ ἀσθεινής (P. G. 59, 701–703 lin. 1) [ριε'] (in dimidio ieiunior.); ¹⁰⁸ (ff. 294–296) Iohannis apostoli * liber de dormitione Deiparae (BHG. 1055), in quo propter folium post 294 excisum verba desiderantur ἀρπάσασά με παρέστησέν με — ἄπανστον ὑμνωδίαν. ὅτε δέ (Tischendorf, Apocalypses apocryphae etc., pp. 101, lin. 8 a. i. — 105, lin. 8 a. i.; folii 294 margini superiori externoque notulas tres manus, ut videtur, una XII saeculi adpinxit, quas integre referre operae pretium visum est: α) + ἐπιγινωτε τοῦτον τὸν λόγον ψευδοσύγγραπτον ὄντα καὶ οὐκ ἀληθῆ· οὐ μόνον ὅτι οὐδὲν τι [Ehrhard, op. cit., p. 140 n. 3: οὐδὲν ἐπὶ] τοῦ θεολογικοῦ χαρακτήρος ἐπιφέρεται γινώρισμα· ἀλλ' ὅτι καὶ ψευδηγορεῖ τὰ πλείστα πρὸς ὕβριν τοῦ καθ' ἡμᾶς ὑπερθέου τελεσιουργήματος +; β) *Ista dicta non sunt uera, quia falsa reprobata sunt· nullifarie et multimodis. nemo sit autem ausus predicare ex ipsis.* +; γ) καὶ ταῦτα ἔξεστιν ἡμῖν ἀκριβῶς ἐπιγινῶναι ἐκ τῶν λόγων τοῦ αγίου Ἀνδρεου Κρητός τοῦ ὅσοι τὸ σεπτὸν τοῦτο τῆς θεοτόκου κατελήφατε τέμενος [cf. infra f. 300]· ὡς διδάσκει· ἐν ἀπορίας προσχήματι· μηδένα τῶν θεολόγων καὶ εὐαγγελιστῶν καὶ ἀποστόλων συγγράψαι τὰ περὶ τὴν κοίμησιν καὶ μετάστασιν τῆς πανάγνου θεοτοκου καὶ θεομήτορος· εἰ δὲ ἦν τοῦτο πῶς ἠγνόησεν αὐτὸ ὁ πολὺς οὗτος καὶ μέγας τῆς ἐκκλησίας διδάσκαλος; οὐ μὲν οὖν· ἀλλ' ὡς ψευδὲς ἀποβαλλέσθω ἐς κόρακας) (15 aug.); ¹⁰⁹ s. Andreae Cretensis orationes 13, 12 et 14, i. e. in Dormitionem ss. Deiparae (ff. 296^v–300) orat. 2 (P. G. 97, 1072–1089

[BHG. 1115]), (ff. 300-305^v) orat. 1 (ib. 1045-1072 [BHG. 1122]); (ff. 305^v-309^v) orat. 3 (ib. 1089-1110 [BHG. 1109]), des. μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ· μεθ' οὗ τῷ πατρὶ ἡ δόξα καὶ ἡ τιμὴ κτλ. [ρη'-ρκ'] (eadem die); ¹¹⁰ (ff. 309^v-310^v) s. Iohannis Chrysostomi* in saltationem Herodiadis etc., eis τὴν ἀποτομὴν τοῦ ἁγ. Ιω. τ. προδρ. καὶ βαπτ. cod., ed. (P. G. 59, 521-26 [BHG. 867]) in fine brevior (29 aug.); ¹¹¹ (ff. 310^v-313) eiusdem* in Decollationem Iohannis Baptistae, eis τὴν Ἡρωδιάδα καὶ eis τὴν ἀποτομὴν κτλ. καὶ περὶ πονηρῶν γυναικῶν, ed. (P. G. 59, 485-490 [BHG. 859]) in fine plenior, post enim vv. ἡ ρίζα τῆς φρονήσεως (ib. 490, lin. 31) satis longam seriem sanctarum mulierum inserit (ἦσαν δὲ τοιαύται γυναῖκες καὶ ἐπὶ τοῦ κυρίου — καὶ πόθον σπουδῆς πολλῆς ἐρεθίσθη, ff. 312^v, col. dextr., lin. 10 a. i. — 313 col. sin., lin. 8 a. i.: de hoc additamento cf. S. I. Mercati, *Note papirologiche*, in «Biblica» II [1921], p. 232 not., et codicibus ibid. laudatis nostrum adde nec non Vat. gr. 1673, ff. 178-180^v) (eadem die); ¹¹² (ff. 313-316) s. Basilii Magni in ss. XL martyres (P. G. 31, 508-525) (9 mart.); ¹¹³ (ff. 316-320) s. Iohannis Chrysostomi* in illud, Simile est regnum caelor. patrif., etc., eis τοὺς ἐργάτας cod. (P. G. 59, 577-586) (II dom. ieiunior? cf. Ehrhard, op. cit., p. 141); ¹¹⁴ (ff. 320-323^v) prote-vangelium Iacobi (BHG. 1046), Ιακώβου ἐπ. Ἱεροσολυμῶν eis τὸ γενέθλιον τ. ἁγ. θεοτοκου cod. (8 sept.); ¹¹⁵ (ff. 323^v-326^v) <s. Amphiloehii Magni* miracula 7-8 et 12> s. Basilii Magni (BHG. 253-254 et 258), quorum primum inscriptionem prae se fert περὶ τοῦ ἀρνισαμένου τὸν Χριστὸν ἐγγράφος (i. e. ἐγγράφως), tertium vero editis (cf. Combefis, SS. Patrum Amphiloehii Iconiensis, Methodii Patarensis et Andreae Cretensis Opera graecolatina, Parisiis 1644, pp. 215-220) in fine plenius, des. μὴ στερίσης ἡμᾶς τοῦ ἐλέους σου καὶ τῆς δόξης τῆς βασιλείας σου· σὺ γὰρ εἶ ὁ θεὸς ἡμῶν των πτωχῶν καὶ ἀπελπισμένων καὶ σοῦ ἐστὶν ἡ δόξα κτλ. (notandum est tamen post vv. ποταπῇ ἀρα ἐστὶν [ed. cit. p. 219, lin. 13 a. i.] nescio quem, librarii tamen aequalem vel fere, τὸ κείμενον erasisse volgatamque conclusionem verbis πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν absolutam [ib. 220 lin. 1] subfecisse, quin tamen reliquum textum de paenitentiae opportunitate vel gravissime peccantibus oblata disserentem deleverit) (1 ianuar.); ¹¹⁶ Eusebii ep. Alexandrini (?) (ff. 326^v-328^v) sermo 1 (P. G. 86, 1, 313-324; sermonem huncce pariter atque insequentes fere omnes e nostro codice volgavit A. Maius in Spicilegii romani tomo IX, 1, pp. 1-28 et 652-713), (ff. 328^v-329) sermo 2 (ib. 324-328), (ff. 329-330^v) sermo 10 (ib. 365-372), (ff. 330^v-331^v) sermo 11 (ib. 372-380), (f. 332-332^v) sermo 3 (ib. 328-332), (ff. 332^v-333^v) sermo 12 (ib. 380-384) (τὴν <ἀγίαν> β', initio notatur), (ff. 333^v-335) sermo 13 (ib. 509-526, paginar. in parte inferiore,

sub nomine Eusebii Emeseni*, pariter atque proximus, adlatus) (τη αγια γ'), (f. 335-335v) sermo 14 (ib. 525-536) (τη αγια δ'), (ff. 336-337v) sermo 15, inc. Ἀκουσας ὁ διαβολος τοῦ κυριου εἰποντος· περιλυπος κτλ. (ib. 384 C 5-405) (τη αγία ε'), (ff. 337v-338v) sermo 21, ab ed. (P. G. 61, 733-738, sub nomine s. Iohannis Chrysostomi*) praeter initium omnino diversus (quid quid in contrarium A. Mai pronuntiaverit, cf. P. G. 86, 1, 293-94, linn. 19-20), des. πάντας ἀνακαλεῖτε τοὺς εἰς αὐτὸν ἐλπίζοντας· τῷ πατρὶ κτλ. [ρλη'], (ff. 338v-339v) sermo 22 (P. G. 64, 45-48, sub nomine s. Iohannis Chrysostomi*; cf. supra ff. 269-270v), (ff. 339v-341) sermo 23 (ed. ex alio codice A. Mai, Classici auctores, X, pp. 595-600, cf. P. G. 86, 1, 293-94, linn. 29-30, et 423-24 initio; sub nom. s. Iohannis Chrysostomi* in P. G. 61, 775-78), (f. 341-341v) sermo 6 (P. G. 86, 1, 349-353), (ff. 341v-343) sermo 16, ab ed. (ib. 413-421) discrepans, (ff. 343-346v) Eusebii Alexandrini vita (ib. 297-309, capitum ordine iure inmutato [BHG. 635]), in qua propter bifolium ante f. 346 deperditum cap. secundum inde a vv. χρονου· ἡ ἀναπαύσης (ib. 305 B 7) nec non insequens, περὶ ἀστρονόμων indigitalum (cf. infra laudandum indiculum atque Ehrhard, op. et vol. cit., p. 141 n. 2) usque ad vv. ἐλεους τυχεῖν· χάριτι καὶ φιλανθρωπία κτλ. exclusive desideratur [ρμγ'-<ρμς'>], (f. 346-346v) sermo 7 (P. G. 86, 1, 353-357), (ff. 346v-348) sermo 4 (ib. 332-341), (ff. 348-349v) sermo 5 (ib. 341-349) [ρμθ' et λογ. ζ], (ff. 349v-350v) sermo 8 (ib. 357-361), subfixo eusebianorum α'-κδ' pinace; ¹¹⁷ (ff. 351-353v) acta s. Andreae apostoli (BHG. 94), def. in vv. μετ' εὐλαβείας καθήλειν το σῶμα τοῦ (Bonnet, Acta apostolor. apocrypha II, 1, pp. 1, 7-35, 14); ¹¹⁸ (ff. 354-357v) acta ss. Andreae et Matthiae (BHG. 109), inc. mut. καὶ της ἐκτίσεως (sic, l. ἐρωτήσεως) ποτὲ ἐκπειράζεις με· καὶ ἀποκριθεῖς ὁ Ἰησους (Bonnet, op. cit., II, 1, pp. 78, 2-116).

Emendationes atque subplementa conrector librarii vel fere .coaevus marginibus persaepe adpinxit, homiliarum conplurium textum cum alio vel cum aliis codicibus conferens (v. ex. gr. ff. 45, 193-195, 219-227v, 261-262v, 351-353v, et cf. quae supra notavimus ad nr. 73): glossulae latinae non nullae m. saec. XV sive oris sive inter lineas ff. 123v-124 ini-ciuntur.

Modo nigro modo subflavo atramento, modo currentiori modo adcuratori minutiorique ductu ab uno librario descriptus (ab eodem qui codicis 1524 maximam partem exaravit; oppido fallitur G. La Piana in *Roma e l'Oriente* III [1911-12], p. 241 n. 2, librum nostrum e duobus conflatum esse putans, quorum alter saeculo uno recentior), fasciculos 37 hodie retinet in angulo sup. externo primae singulor. paginae notis grae-

cis numeralibus (grandioris interdum moduli ornatuque distinctis vel prasino tactis colore, cf. ex. gr. numm. θ' et ι') subputatos; e qua notarum serie, umorem propter initio libri evanida (prima nota legitur δ' , f. 27, non ζ' , ut adfirmat A. Ehrhard, op. cit., p. 134 n. 1), fasciculum λ' inter ff. 283 et 284 effluxisse liquet, lacunae autem in textu hiantes (cf. supra) nec non homiliarum graeca enumeratio chartas fortasse duas fasciculi $\lambda\alpha'$, hodie 10 folior., in fine (cf. Ehrhard p. 140 n. 2), secundam fasciculi $\lambda\beta'$, hodie 9 folior. (cuius nota satis bene ad huc dispicitur, quid quid in contrarium adfirmaverit Ehrhard, p. 140 n. 1), singulum vero bifolium vel bina bifolia post ff. 345 et 353, in mediis videl. fasciculis $\langle\lambda\zeta'\rangle$, nunc ternione, et $\lambda\eta'$, hodie quinione, cuius ultima charta excidit, desiderari ostendunt (reliqui fasciculi quiniones uti plurimum, exceptis nimirum $\langle\beta'\rangle$ - $\langle\delta'\rangle$, ζ' et θ' , quaternionibus, ι' et $\langle\kappa\zeta'\rangle$ senionibus, $\kappa\zeta'$, novem folior., omnes autem, λ' iam amisso, saec. XV nescio quis arabicis numeris usque ad 37 in medio margine inf. primae unius cuiusque fasciculi paginae signavit). Inscriptiones, unciali parvo, qui dicitur, caractere descriptae, prasino vel citrino vel utroque pigmento superliniuntur, violaceo quoque, sed rarius adhibito (cf. ex. gr. ff. 45^v et 49), litterae potiores citrino interdum distinguuntur (cf. ff. 183^v-185), litterae denique initiales (varias figuras exprimentes, ex. gr. manuum ff. 8^v, 17, 163 etc., anguiculorum ff. 14, 42, 69 etc., pisciculorum f. 200^v, viri capitis f. 203, rotularum ff. 56, 59, 76 etc.) nec non ornatus varii (taeniolae etc.) inscriptionibus praecurrentes (cf. omnium maximum f. 243^v) diversis coloribus adornantur varie iunctis, citrino scil., prasino, fusco, nigro, rubro, violaceo: alia ornamenta, minoris tamen formae, marginibus quoque interdum adpinguntur (cf. ff. 64 et 76, initio duorum sermonum) atque in fronte singulorum fasciculorum. Liber udori iam obnoxius (cf. ff. 25 sqq. etc.), ultimum folium, laceratum maleque habitum, scriptionem evanidam lacunosamque praebet. Membranis non bene praeparatis (ut in Italia australi fieri solebat), atramentum hic illic diffunditur (cf. ff. 29, 30^v, 208^v etc.), alibi, parum tenax, evanuit (cf. ff. 37, 185^v ac praesertim 294^v-295^v, etc.). Ff. I-II^v. 358^{r-v} et 359^v pura (haec quattuor folia, paullo minoris moduli, custodiae gratia saec. XV vel antea codici addita sunt, cf. infra).

Ff. III-V pinax graecus auctore $\langle$ Luca Felici hieromon. Cryptensi $\rangle$, praeunte nota A nec non, alia manu, animadversione τοῦτο τὸ βιβλίον ἦν τῆς μονῆς τῆς Κρυπτωφέρρης. F. V^v indiculus latinus brevissimus m. $\langle$ L. Allatii $\rangle$. F. 357^v possessionis nota saec. X-XI (litteris uncialibus parvis) difficillima lectu, cuius pauca tantum verba dispicere potuit P. Batiffol, *L'abbaye de Rossano*, p. 155: μονα[χου Γ]ρηγορίου ἀββα πρε(σβυ)τ(ε)ρον / .... βιβλίον υπηρχ(ε) / κ(αὶ) ..... ηγουμ/ Βισινια ... ου / του .. .. (aliae quoque litterae passim internoscuntur, sensus tamen elici nequit). F. 359 summo dell' abate d(e) *Grotta ferata*, manu saec. XV.

Codicem, praeter Ehrhard, op. et loc. citt., descripserunt Hagiographi Bollandiani, Ad catalogum codicum hagiogr. graecor. Bibl. Vaticanae supplementum, *Analecta Bollandiana* XXI (1902), p. 8; qui verba non nulla subscriptionis modo adlatae minus recte, ut mihi videtur, enuclearunt. Brevis de eo mentio fit apud P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III*, in *Revue des questions historiques* XLV (1889), pp. 209 n. 3, 212 et 213, nec non *L'abbaye de Rossano*, pp. 87, 90 et 155 (iam laud.), et A. Rocchi, De coenobio Cryptoferratensi eiusque bibliotheca, Tusculi 1893, pp. 277, 281 n. 1 et 305 (ipso teste codex noster saepius adfertur in Typico Cryptensi a. 1300 a Blasio II nuncupato). Cfr. quoque

Ioh. Mercati, *Per la storia dei mss. greci di Genova* etc. (*Studi e Testi*, 68), p. 97 n. 1, a quo discimus librum, cardinali G. Sirleto iam commodatum, 25 novembris a. 1582 Cryptensibus pluteis denuo inlatum esse.

Integumenti tabulae corio rubro signato amictae scutaque Gregorii XV P. M. (tab. ant.) et Scipionis Cobelluzzi card. bybl. ab a. 1618 ad a. 1626 (tab. post.) prae se ferentes fibularum non nisi vestigia hodie servant.

1634. Saec. XI, membran., mm. 330 × 263, ff. IV. 160 (ff. I-IV. 157-160 chart.), coll. 2, linn. 35.

s. Cyrilli Alexandrini de adoratione in spiritu et veritate, καὶ ὅτι τῆς ἐν Χριστῷ καὶ εὐαγγελικῆς πολιτείας σκιά καὶ τύπος ὁ νόμος cod.: (ff. 1-29^v) lib. I (P. G. 68, 133-209), (ff. 29^v-48^v) lib. II, (ff. 48^v-64) lib. III, (ff. 64-86^v) lib. IV, (ff. 86^v-106) lib. V, (ff. 106-135) lib. VI (huius ante inscriptionem, librario dormitante, totius operis inscriptio modo adlata iteratur), (ff. 135-156^v) lib. VII (ib. 480-533).

Recentiores emendationes κεμένφ in ipso ad omnes fere paginas obcurrunt, in marginibus autem sive librarius (ff. 1^v. 17^v. 20 etc.) sive alii, non uno tempore, omissa curiose subpleverunt (ff. 8^v; 9. 14. 15; 70, 98^v etc.).

Subflavo pigmento ab una manu descriptum quaterniones 20 efficiunt, quorum ultimi chartae 3 et 6-8 nullo textus detrimento excisae sunt quorumque notae graecae numerales, angulis inferioribus externis primae ultimaeque singulorum paginae saeculo, ni fallor, XIV adpictae (primigeniis propter oras decurtatas forsitan deperditis), codicem tunc temporis inprobe compactum esse testantur, quippe quae, fasciculorum recta serie postmodum restituta, hac se se ratione nunc excipiant: α'. <ε'>. β'. δ'. γ'. ζ' etc. Inscriptiones littera unciali exaratae, ornatus nulli obcurrunt, librorum litterae initiales simplici cultu delineatae. Prima folia umore aliquantulum circa margines tacta, textus ubique integer. Officinar. chartariar. insignia in foliis add.: ^a (ff. III. 159) sagittae duae decussatae quibus stella sex radior. inpendit; ^b (f. 157) flores tres circulo inclusi cui stella, ut supra, insidet.

F. I superne Cyrilli oPera (sic), post quae vv. <L. Allatius> addidit de Adoratione in Spiritu et Veritate; ib. in media pagina notatur Emptus ex Libris III.^{mi} Lelij Ruini / ep(iscop)i Balneoregien(sis). 1622 (quo de cf. enarrationem cod. 1551). F. 1 iuxta titulum inscriptio sedulo abrasa + ... τοῦ μεγάλου Κυρίλλου καὶ ὁ ..... (saec. XII?), in margine vero inferiore κτῆμα Μάρκου Μαμουν(ᾶ) (cf. Vogel-Gardthausen, *Die griech. Schreiber* etc., pp. 289 sq., nec non H. Gerstinger, *Johannes Sambucus als Handschriftensammler*, in *Festschr. d. Nationalbibl. in Wien*, 1926, pp. 297 sq.), deinde, alia manu, ἦν μὲν ἤδη νῦν δὲ Γεώργιου κομ(η)τος Κορινθίου (de quo cf. É. Legrand, *Bibliogr. hellénique des XVe et XVIe siècles*, I, pp. 252 sq., et H. Gerstinger, op. cit., pp. 297 sq., quem codex noster latuit). F. 2 in marg. sup. litteris rubris perquam evanidis + ... σου κ(ύ)ριε ..., in marg. inf. ∴ Γεργανὸς ᾧ (μοναχὸς) ..... F. 156^v notatur καὶ τὸ Μάμουνα ἦν, εὔτε τὰδ' ἐγράφετο (manu Georgii comitis, cf. Gerstinger loc. cit.). Ib. in ang. inf. int.

καλὸν βιβλίον :: — / ἔχη δὲ ἀκρίβειαν ὡς / τὴν γραφήν (?) — Κύριλλος (saec. XIV-XV?). Aliae conscribillationes nullius pretii in eadem pagina.

Integumenti tabulae lignae corio subfusco signato contextae saeculo XVI; dorsum superne inferneque post librum Vaticanis κεμηλίοις additum tergore coloris castaneae reffectum.

1635. Saec. XII, membran., mm. 350 × 262, ff. I. 285, linn. 30.

s. Iohannis Climacis Paradisi scalae gradus I-XIII (P. G. 88, 632 ... 861) Heliae metr. Cretensis commentario intermixto elucidati (cuius excerpta dum taxat pone singulos Heliae gradus v. ap. Migne, vol. cit.), praeuntibus (f. 1-1^v) Heliae prologo, inc. *Ὅστις μὲν [καὶ ὅσος τὴν ἀρετὴν], des. [ὡς ἐξῆς] φανεῖται (cf. cod. Laurent. IX, 11 ap. Bandini, II, 1, p. 406, vel Chisian. R VII 47 ap. Franchi de' Cavalieri, p. 80), atque (ff. 1^v-3) ipsius [περὶ τῆς τοῦ ματαίου βίου] βιαίας ἀποταγῆς, i. e. explanatione in ipsum primi gradus titulum, inc. Ε[πειδὴ κλίμακι προσεοικέναι τὰς] τῆς μακαρίας ἀσκήσεως, des. [οὐκ ὀλίγον δὲ τούναντίον] ταλανίζονται (cf. Bandini, loc. cit. et Chisian. laud. f. 2): (ff. 3-63) gradus I, comment. inc. Πρὸς [τοὺς] εὐσεβῶς μὲν [καὶ πιστῶς] βιασμένους, des. ἡ τοῦ σώματος νέκρωσις, ζώωσις τῆς ψυχῆς; (ff. 63-81^v) gradus <II>, om. in titulo vv. ἡγουν ἀλυπίας, comment. inc. Μετὰ τὸν περὶ ἀποταγῆς λόγον, des. ἐξ ἀπροσεξίας τὲ καὶ ἀμελείας; (ff. 81^v-95) gradus III, comment. inc. Τῆς ξεντείας ἡ μὲν, ἀκουσίως πέφυκε, des. τῆς μετανοίας ἀψασθαι τῆς σωτηριώδους; (ff. 95-165^v) gradus IV, des. ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ (ib. 728 B 14), comment. inc. Περὶ ὑπακοῆς ἐνταῦθα ὁ λόγος, des. ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς αὐτῶν ἀναλαμβάνουσιν; (ff. 165^v-194^v) gradus V, om. in tit. vv. ἐν ᾗ καὶ βίος — φυλακῆς, comment. inc. *Ὅτι οὐ περὶ μετανοίας ἀπλῶς, des. οὐ γὰρ ἀπογνωστέα ἡ τρεπτὴ φύσις; (ff. 194^v-205) gradus VI, comment. inc. <᾽Ω>σπερ δὲ πάσης φωνῆς σημαντικῆς, des. οὐ δὲ μελέτην τὴν φιλοσοφίαν εἶναι ὀρίζονται; (ff. 205-236) <gradus VII>, absque inscript., comment. inc. Διττὸν τὸ πένθος, des. τὸ ἔχειν πρὸ ὀφθαλμοῦ, τὸν ἑαυτοῦ θάνατον; (ff. 236-252^v) gradus VIII, comment. inc. ᾽Ωσπερ δὲ κατὰ φλογὸς καιομένης, des. ὀργή· ἀκηδία· καὶ ὑπερηφανία; (ff. 252^v-258^v) gradus IX, comment. inc. Ὅρα πῶς εὐφύως ὁ πατὴρ οὗτος, des. λόγοις χρῆσασθαι καὶ ἐνέδροις καθ' ἡμῶν; (ff. 259-267) gradus X, des. πεπλάνηται καὶ αὐτοί (ib. 849 A 3), comment. inc. Πρόγονοι τῆς καταλαλιᾶς εἰσὶν οὗτοι, des. διὰ τὸ πολλάκις ὡς ἀληθῶς πλανᾶσθαι καὶ αὐτούς; (ff. 267-272^v) gradus XI, om. in tit. vv. καὶ σιωπῆς, comment. inc. Ἐν τοῖς προλαβοῦσι φθάσας ὁ θεῖος οὗτος, des. δι' ἐγκρατείας ἡ γλῶττα δαμάζεται; (ff. 272^v-278^v) gradus XII, comment. inc. Ὁ σίδηρος καὶ ἡ πυρίτις λίθος, des. πῶς γὰρ ἂν ὁ τοιοῦτος γεγωνὸς ψεύσεται ποτε; (ff. 278^v-284^v) gradus XIII, comment. inc.

Πολλῶν καὶ διαφόρων ὄντων τῶν τῆς πολυλογίας κακῶν, des. καὶ διδόντα εὐχὴν τῷ εὐχομένῳ, φανερόν.

Ff. I et 285, e codice saeculi XI binis columnis 31–32 linear. exarato decerpta (v. infra), praebent: (f. I^{r-v}) <S. Iohannis Chrysostomi hom. in illud, Vidua eligatur> a vv. καὶ πτωχὸς τὴν διάνοιαν ad vv. τοῦτο κατέβη. καὶ (P. G. 51, 332 lin. 8–333 lin. 12) et (f. 285^{r-v}) <eiusdem hom. III de diabolo temptatore> a vv. κατορθώσαντας; εἶδες ad vv. τί οὖν ἡ γυνή (P. G. 49, 268 lin. 13–269 lin. 14).

Fasciculi 36, qui librum efficiunt, subflavo pigmento ab una eademque manu sat pulchre descriptum, quaterniones omnes exsistunt, ultimo dum taxat excepto, binione, itique ipsius librarii calamo in angg. inf. externis primae ultimaeque singulorum paginae graecis notis distinguuntur, quarum non nullae, marginibus parum caute resectis, hodie desunt. Litterae initiales grandiorisque moduli purpureo colore delineatae, pariter atque ἡ πύλη f. 1 conspicua, quae tamen, libri primis ultimisque chartis aqua corruptis (non absque flebili τοῦ κειμένου detrimento) plus quam dimidia in pessum ivit (loca udore consumpta maleve habita plagulis chartaceis valde ἀμούσως inductis Vaticani bybliopegi resarserunt).

Ante f. I chartae duae minoris moduli (mm. 220×155) adglutinantur, quarum prioris in facie recta nescio quis recentior operis inscriptionem initiumque lectu difficilia enucleare studuit. Folii I in marg. inf. notatur *sine caract(ere)*, cf. Ioh. Mercati, *Per la storia dei mss. greci di Genova* etc. (*Studi e Testi*, 68), pp. 87 et 95–98; ib. in marg. ext. *Antonina / Judici / 273*, m. saec. XVI. F. 1, in ora ima, manu saec. XV, *Ant(oni)u)s de M[essana?]* (cf. Mercati, op. cit., p. 94). Fol. 3 imo notulae duae rudissimis characteribus exaratae, i. e. *λογος ασκητικος εις νουθητησιν μοναχῶν* et, manu saec. XVI, *libro dj sermonj dj astine(n)tia et dj amonitionj / dj lj monacj*.

Codicem Messanae SS. Salvatoris in aedibus olim adservatum esse folia I et 285 satis ostendunt, ex eodem libro decerpta, cuius alia folia non nulla codicum Messanen-sium 1, 3, 6 et 71 initio vel in fine, custodiam propter adglutinata, inveniuntur; quorum serie (qua tenuis licuit) restituta ap. Mercati, op. cit., p. 94 n. 2, sat hic erit indicasse Messanensis 1 folium 120 Chrysostomi hom. III de diabolo temptatore sive contra igna-viam a vv. ἀποδείξως τὸν τρόπον ad vv. τοὺς ἀμαρτάνοντας καὶ τοὺς | κατορθώσαντας continere (P. G. 49, 267 lin. 10–268 lin. 13, cf. Mancini p. 2 nec non initium folii 285 libri Vati-cani supra relatum).

Tegumentum simplici membrana contextum exhibet in summo dorso tesseram gen-tiliciam Pii IX P. M.

1636. A. 1064 (f. 242^v; ff. 138–189 saec. X–XI, ff. 191–210 saec. XII, cf. infra), membran., mm. 345×265, ff. I. 244 (+ 127^a), coll. 2 (exceptis ff. I–3. 190. 243–244), linn. 36–42 (ff. 4–137 et 211–242), 29–37 (ff. 138–189), 34–39 (ff. 191–210).

πανηγυρικὸν italo-graecum totius anni (quo de cf. A. Ehrhard, *Ueberlieferung u. Bestand d. hagiogr. u. homilet. Literatur d. griech. Kirche* etc., II [*Texte u. Untersuch. z. Gesch. d. altchristl. Literatur*...

hrsgg. v. E. Klostermann u. W. Eltester, IV R., VI B.], Leipzig 1938, pp. 175-182): ¹ (ff. 4-8) s. Andreas Cretensis in Nativitatem ss. Deiparae (P. G. 97, 805-820 [BHG. 1082]), doxol. plenior quam in ed. (8 sept.), ² (ff. 8^v-10) Pantaleonis diac. Constantinopolitani de exaltatione s. Crucis (P. G. 98, 1265-69 [BHG. 430]) (14 sept.), ³ (ff. 10-13^v) inventio Crucis et clavorum (cf. BHG. 403 et 409) (eadem die), ⁴ (ff. 13^v-15) passio s. Demetrii Thessalonicensis μαρτυρήσαντος ἐν Θεσσαλονίκῃ πρὸ ἐπτὰ καλανδῶν νοεμβριῶ (BHG. 496) (26 oct.), ⁵ (ff. 15-19) miraculum in Chonis s. Michaelis archangeli (BHG. 1282) (8 nov.); ⁶ (ff. 19-25^v) martyrion s. Philippi apostoli (BHG. 1526) (14 nov.); ⁷ (ff. 26-28^v) s. Germani patr. Constantinopolitani in Praesentationem ss. Deiparae II (P. G. 98, 309-320 [BHG. 1104]), sub inscript. brevior quam in ed. <21 nov.>; ⁸ (ff. 28^v-35) passio s. Aecaterinae, τῆς βηργηλίου καὶ ῥήτορος cod. (BHG. 31) (25 nov.), ⁹ (ff. 35-40) acta s. Andreae apostoli (cf. BHG. 94) (30 nov.), ¹⁰ (ff. 40-43) passio s. Barbarae (BHG. 213) (4 dec.); ¹¹ (ff. 43-46^v) acta s. Nicolai ep. Myrensis sive praxis de stratelatis (G. Henrich, *Hagios Nikolaos I*, 67-77 [cf. BHG. 1350]) (6 dec.); ¹² (ff. 46^v-49^v) s. Andreae Cretensis in s. Nicolaum (P. G. 97, 1192-1205 [BHG. 1362]), doxol. brevior quam in ed. (eadem die); ¹³ (ff. 49^v-52) passio s. Luciae (BHG. 995) (13 dec.); ¹⁴ (ff. 52-56) s. Iohannis Chrysostomi* de tribus pueris sermo (P. G. 56, 593-600) <17 dec.>, ¹⁵ (ff. 56^v-61^v) s. Gregorii Nazianzeni or. 38, In Theophaniam, εἰς τὸ γενέθλιον τοῦ σωτήρος ἡμῶν I. X. cod. (P. G. 36, 312-333) (25 dec.), ¹⁶ (ff. 61^v-63) s. Iohannis Chrysostomi (?), τ. ἐν ἀγ. πρς. ἡμ. Βασιλείου κτλ. cod., in Christi natalem diem, κ. εἰς τ. ἀγ. θεοτόκον cod., ab ed. (P. G. 61, 737-38) discrepans, des. χρυσὸν καὶ λίβανον καὶ συμῦρναν ὡς βασιλεῖ καὶ ὡς θεῷ καὶ ὡς δι ἡμᾶς νεκρῷ μεθ' οὗ τῷ πατρὶ κτλ. (cf. Ch. Martin, *Deux homélies attribuées à S. Grégoire*, in *Revue d'histoire ecclésiastique* XXIV [1928], pp. 364 sq., nec non P. Radó, *Die Ps.-Chrysostomische Homilie eis tēn Xristou gēnēsin* in *Zeitschr. für katholische Theologie* LVI [1932], pp. 82 sq.) (eadem die), ¹⁷ (ff. 63-65^v) translatio ex Hierosolymis CP. s. Stephani protomartyris (BHG. 1650) <27 dec.>, ¹⁸ (ff. 65^v-68) s. Basilii Seleuciensis or. 37, De sanctis infantibus, ab ed. (P. G. 85, 388-400 [BHG. 824]) diversa, eadem ratione, ut vid., atque in cod. 1633, ff. 72-74^v (29 dec.), ¹⁹ (ff. 68^v-84) vita et miracula s. Basilii a. Amphilochio*, ab ed. saepe discrepantia (om. praeterea mirac. XI nec non vv. πειράσωμεν οὖν ὁ σὺ κελεύεις, Βασίλειε — ὁμολόγησαν. ὁ δὲ Εὐβουλος ἔφη in mirac. I. [ed. Combefis, pp. 162, lin. 9-168, lin. 6 a. i.], mirac. IV-VI in unum coalescunt, conplurium inscriptiones ab ed. differunt) (BHG. 247-256 et 258-259) <1 ian.>.

²⁰ (ff. 84-89^v) s. Gregorii Nazianzeni or. 39. In sancta Lumina, eis τ. ἄγ. θεοφάνια cod. (P. G. 36, 336-360) (6 ian.), ²¹ (ff. 89^v-91) s. Iohannis Chrysostomi* hom. in ss. Theophania, inc. Πάσης οἰκουμένης τῇ τῆς ἀμαρτίας νόσῳ κατακειμένη, des. προς ὃν ἐβόων προφήται· παρὰ σοῦ πηγὴ ζωῆς, ἐν τῷ φωτί σου ὁψώμεθα φῶς· ὦ ἡ δόξα κτλ. (verbum graecum lexicis ignotum μεταξοειδὴς obcurrit, cf. f. 90 col. dext., lin. 4 'σταγῶνες μεταξοειδὴς') (eadem die), ²² (ff. 91-94^v) s. Amphilochii Iconiensis or. in Obscursum Domini, ἐγκώμ. eis τ. δέσπ. ἡμ. τ. θεοτόκον· κ. eis τ. Ἄνναν· κ. eis τ. ἀπαντὴν τοῦ κυρίου cod. (P. G. 39, 44-60) (2 febr.), ²³ (ff. 94^v-98^v) passio s. Theodori strategatae a. Augaro (BHG. 1750) (6 febr.), ²⁴ (ff. 98^v-102) passio s. Blasii (BHG. 276), ab ed. discrepans, des. ἐμαρτύρησεν δὲ ὁ ἄγ. Βλ. ἐν Σεβαστεία τῇ πόλει· ἡγεμονεύοντος Ἀγρικολάου· βασιλεύοντος δὲ τοῦ κ. ἡμ. Ι. Χ. κτλ. (11 febr.), ²⁵ (ff. 102^v-107) s. Ephraem Syri de caritate et eleemosyna, ab ed. discrepans, des. ταύτην τὴν ὁδὸν καὶ τὴν ἀληθειαν ἀγαπήσωμεν ἀδελφοί· ὅτι αὐτῷ πρέκει πᾶσα τιμὴ κτλ. (cf. Assemani II, 247-250 C 8 et 253 B 4-258 E 5, omitt. enim vv. εἰπόντος· ὅτι φανήσεται — βίβλοι ἀνοιγῶσι) (dom. Carnisprivii), ²⁶ (ff. 107-110^v) eiusdem in eos qui in Christo obdormierunt (ed. e nostro codice Assem. III, 260-267 E 3) (sabb. Lacticinior.), ²⁷ (ff. 111-115) passio ss. martyrum XL Sebastenorum, ab ed. (BHG. 1201) sallem in fine discrep., des. ἐμαρτύρησαν δὲ οὗτοι οἱ ἅγιοι καὶ γενναῖοι ἀθληταί, μηνὶ μαρτίῳ θ' ἐπὶ Λυκινίου αὐτοκράτορος· καθ' ἡμᾶς δὲ βασιλεύοντος τ. κ. ἡμ. Ι. Χ. κτλ. (9 mart.), ²⁸ (ff. 115-117) s. Iohannis Chrysostomi* in Adnuntiationem ss. Deiparae sermo qui inc. Πάλιν χαρὰς εὐαγγέλια (P. G. 50, 791-96; cf. quoque enarrat. codicis 1515, ff. 287^v-289) (25 mart.), ²⁹ (ff. 117^v-120) eiusdem* in eundem festum sermo qui inc. Βασιλικῶν μυστηρίων ('Ἀδελφοί· βασιλικῶν κτλ. cod.), omissis vv. Οὐρανὸς δὲ ἀστέρων — ἐπὶ γῆς εἰρήνη ut in cod. 1633, ff. 172^v-174^v (P. G. 60, 755 linn. 19-18 a. i. et 756 lin. 19 a. i. — 760) (eadem die), ³⁰ (ff. 120-127) passio s. Georgii (BHG. 671-72) (23 apr.), ³¹ (ff. 127-131) s. Iohannis Chrysostomi* in natale s. Iohannis Baptistae (P. G. 61, 757-762 [BHG. 848]), concl. ab ed. discrepans (24 iun.), ³² (ff. 131-133^v) eiusdem* in Petrum et Paulum (P. G. 59, 491-496 [BHG. 1497]), concl. ut in cod. Regio (29 iun.), ³³ (ff. 133^v-137^v) passio s. Panteleemonis (BHG. 1413), abrump. in vv. ἔβρυχον τοὺς ὀδόντας κατ' αὐτοῦ λέγοντες (cf. Vat. gr. 1641, f. 372^v col. dext., lin. 7 a. i.) [λόγ. λγ'] (27 iul.), ³⁴ (ff. 138-139) s. Iohannis Chrysostomi* eis των πρωτόπλαστῶν Ἀδὰμ κ. eis τὴν Εὐάν, inc. Ἠκούσαμεν ἀρτίως· ἀγαπητοὶ τῆς θείας γραφῆς λεγούσης δια Μωσέως, des. τὸν κυρίον ἡμ. Ι. Χ. ἐκυφόρισεν· αὐτῷ ἡ δόξα κτλ. (ut in cod. 2048, ff. 86^v-87^v

[cf. Ehrhard, op. cit., I, p. 303] et in cod. Crypten. B. a. XIII [cf. Rocchi, 88]), in fine *eis την παραβασιν του Ἀδὰμ τη κυ. της τυροφαγου του Χρ. λο. β*, quae vv. sequentem homiliam respiciunt [λο. λη'] (dom. Lacticinior.),³⁵ (ff. 139–150^v) eiusdem* in Genesin sermo III, *eis την παρείσβασιν τῶν νηστειῶν καὶ εἰς τὴν ἐξωρίαν τοῦ Ἀδὰμ*, ed. (P. G. 56, 525–538) in fine plenior (cf. cod. 1631, ff. 199^v–214^v) (eadem die),³⁶ (ff. 151–152^v) s. Dorothei <doctrina 15>, *περι των αγιων νιστειῶν* (P. G. 88, 1788–1793) <I hebdom. ieiunior.>,³⁷ (ff. 152^v–155) s. Iohannis Chrysostomi* de ieiunio et eleemosyna (P. G. 48, 1059–1062) <eadem hebdomada>,³⁸ (ff. 155–158) eiusdem* in temptationem <D. N. Iesu Christi>, inc. *Ἐξῆλθεν ὁ κ. ἡμ. Ι. Χ. καὶ σωτηρ εἰς τὴν ἔρημον ὀπληζόμενος κατὰ τοῦ διαβόλου*, des. *καὶ ἀργεῖ τὰ τῶν πνευματῶν* (sic) *λάμπει τὰ τῆς θεότητος ἐν ᾗ γεγένηται πάντας ἡμᾶς σωθῆναι ἐν αὐτῷ τῷ Χριστῷ κτλ.* (cf. P. G. 64, 1349–1350, lin. 2). <I dom. ieiunior.>,³⁹ (ff. 158–163) eiusdem* in parabolam de filio prodigo (P. G. 59, 515–522) <II dom. ieiunior.>,⁴⁰ (ff. 163–171) eiusdem* in illud, *Simile est regnum caelor. patrifamilias etc.* (P. G. 59, 577–586) <eadem die>,⁴¹ (ff. 171–172^v) Pantaleonis diac. Constantinopolitani de exaltatione s. Crucis, abrump. in vv. *ο μονογενῆς υἱος τοῦ πατρος ἐλεύσεται κρῖναι ζῶντας* (P. G. 98, 1265–1269 C 8 [BHG. 430]) <in media Quadrag.>,⁴² (ff. 173–175^v) <s. Iohannis Chrysostomi* in parabolam Samaritani>, inc. mut. *τὴν ἀκίρατον δόξαν τὴν μετὰ Χριστον διατριβὴν* (P. G. 62, 755 lin. 9 a. i. — 758; sub nom. Leontii presbyteri in cod. 1641, ff. 262–264) <IV dom. Quadrag.>,⁴³ (ff. 175^v–178^v) eiusdem* de Lazaro et divite (P. G. 59, 591–596) <V dom. Quadrag.>,⁴⁴ (ff. 178^v–179^v) eiusdem* in s. Pascha, inc. *Νῦν τὸ πένθος τῶν νεκρῶν πεφυγάδευται*, des. *κριτῆς ζῶντων καὶ νεκρῶν οὐ τῆς βασιλείας αὐτοῦ οὐκ ἔσται τέλος ὅτι δόξα κτλ.* (latine sub nom. s. Epiphanii Cyprii in P. G. 43, 505–508) <dom. Paschatis>,⁴⁵ (ff. 179^v–184) s. Epiphanii Cyprii* hom. 3, in die Resurrectionis (P. G. 43, 465–477) <eadem die>,⁴⁶ (ff. 184^v–185) s. Iohannis Chrysostomi* in s. Pascha, *μικρὸς ἄλλα πάνυ καλὸς* notat cod., des. *τῶν κεκοιμημένων ἐγένετο ἀνέστη Χριστος, καὶ εἰρήνην τῷ κόσμῳ ἐδώρησατω αὐτῷ ἡ δόξα κτλ.* (P. G. 59, 721–724) <eadem die>,⁴⁷ (ff. 185–190^v) Gregorii ep. Antiocheni oratio in mulieres unguentiferas, in compendium redacta, des. *χρίει τῷ μύρῳ τοῦ πνευματος αὐτῷ ἡ δόξα κτλ.*, ut in Vat. gr. 1587, f. 325 (P. G. 88, 1848–1864 C 12) <dom. τῶν Μυροφόρων>,⁴⁸ (ff. 211–214) s. Iohannis Chrysostomi* in s. apost. Thomam, ab ed. (P. G. 59, 681–88 [cf. BHG. 1839–41]) discrep. (cf. cod. 1633, ff. 255–257) <dom. Thomae> [λο. νβ'],⁴⁹ (ff. 214^v–217) eiusdem* in Mediam Pentecosten (P. G. 61, 739–742) <Media Pente-

coste>, ⁵⁰ (ff. 217-218^v) eiusdem* in Ascensionem sermo 3 (P. G. 52, 797-800) <die Ascens.>, ⁵¹ (ff. 218^v-221^v) eiusdem* in Pentecosten sermo 1 (P. G. 52, 803-808) <die Pentec.>, ⁵² (ff. 221^v-224^v) s. Ephraem Syri in gloriosos martyres, *eis tous ágiους παντας* cod. (ed. Assem. II, 306-312 [BHG. 1183]) <dom. Sanctor. omnium>, ⁵³ (ff. 224^v-226^v) s. Iohannis Chrysostomi* in quadriduanum Lazarum. II (P. G. 62, 775-78; sub nom. Hippolyti ap. Achelis, *Hippolytus Werke*, I, 2, Leipzig 1897, pp. 215 ... 227) <sabb. Lazari> [νζ'], ⁵⁴ (f. 226^v) s. Epiphanii Cyprii* hom. <1> in festo Palmarum, abrump. in vv. *θεοπρεπώς ἐπισείοντες* (P. G. 43, 428-429 A 8) <dom. Palmarum> [νζ', err.], ⁵⁵ (ff. 227-228^v) <s. Iohannis Chrysostomi* in decem virgines>, inc. mut. *πανήγυρις* παρήλθεν τοῦ βίου τὸ θέατρον (P. G. 59, 529 lin. 37-532), concl. brevior quam in ed. <Magna feria II>, ⁵⁶ (ff. 228^v-231^v) eiusdem* in meretricem et pharisaeum, *eis την πόρνην καὶ εἰς το μύρον* cod. (P. G. 59, 531-536), doxol. brevior quam in ed. (Magna feria IV) [ξα'], ⁵⁷ (ff. 231^v-233) eiusdem* in proditorem Iudae (P. G. 61, 687-690) <Magna feria V>, ⁵⁸ (ff. 233-235) s. Athanasii* sermo in passionem Domini, *eis την ἀγίαν παρασκευην* cod. (P. G. 28, 1053-1061), doxol. ab ed. diversa <Magna feria VI>, ⁵⁹ (ff. 235-242^v) s. Epiphanii Cyprii* hom. <2> in Sabbato magno, *eis την θεόσωμον ταφην του κυριου κ. περι τῆς τοῦ Ἀδου κατελθ'* cod. (P. G. 43, 440-464), concl. ab ed. discrep. <Magno Sabbato>.

Praecurrit (ff. 1^v-3) tabula sermonum passionumve ξδ'; ex quibus ob casum duorum fasciculorum post f. 137 (cf. infra) hodie desiderantur: λδ. *Τιμοθέου πρεσβ. Ἀντιοχείας, εἰς τὴν μεταμόρφωσιν τοῦ κ. ἡμ. Ι. Χ. καὶ εἰς τον Ἡλίαν. λε'. μαρτύριον τοῦ ἀγ. καὶ ἐνδ. ἱερομρ. Εὐπλου. λς'. Ιωαννου αρχιεπ. Θεσσαλονικῆς ἀνδρὸς δικαίου* εἰς τὴν κύμησιν (sic) τῆς υπ. θεοτοκου. λς'. Ιωαννου αρχιεπ. Κωνσταντινουπολ. του Χρυσοστομου εἰς τὴν ἀποτομὴν τοῦ Προδρόμου καὶ εἰς τὴν Ἡρωδιάδα.

Ff. 191-210, manu saec. XI-XII conscripta recentiorique forsitan aevo inserta, praebent: ^a (f. 191) <Petri patr. Antiocheni epist. ad archiep. Gradensem>, inc. mut. *ὡς εἴρηται* οὔτε οἱ ἀπόστολοι (P. G. 120, 776 B 15-781), ^b (ff. 191^v-201^v) s. Sophronii patr. Hierosolymitani vitam s. Mariae Aegyptiacae (BHG. 1042), cum doxol. edita brevior (f. 196 notatur ad vv. οὕτως εἰπούσα, P. G. 87³, 3709 C 17, τέλος τῆς πρώτης ἀναγνώσεως), ^c (ff. 201^v-209) Georgii archiep. Nicomediensis in ss. Deiparam adsistentem cruci etc. (P. G. 100, 1457-1489 [BHG. 1139]), ^d (ff. 209^v-210^v) Theodori quaestoris encomium in s. Georgium, inc. *Προτρέπουσί με πρὸς εὐφημῖαν τὴν γλῶτταν*, des. *ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς, ὁ τὸν μάρτυρα στεφανώσας... ἀμήν* (cf. Krumbacher, in *Abhandl. d. Kön. Bayer. Akad. d. Wissens., Philos.-philol. u. hist. Kl.*, XXV B., 3 Abhl., 1911, pp. 214-225).

Folio 243, custodiam propter codici adglutinato, instrumentum inest mense iulio a. 1159 (ζχξξ') per manum Nicolai Contophilippi (κων φιλν), notarii Cassanensis, exaratum, quo Theodorus, Paschalis Hagiomauritae filius, Maria uxor et liberi vineam in loco Gardi (εις το Γαρ^{π'}) apud Cassanum Leoni Pellettini vendunt (pauca tantum excerpit P. Batiffol, *L'abbaye de Rossano*, p. 151). F. 243^v notatur + η διαπρασις του αμ τω άπερ αγοράσεν ο Λεων Πελλετινου παρά τον κύρ Θεόδωρον τω αμ τού ποταμού +.

Ff. I (quod invertit!) et 244, ex libro latino manu saec. XV exarato decerpta cumque nostro, custodiae pariter gratia, compacta, servare videntur (f. Iv^r) iuris consulti nescio cuius consiliorum fragmentum ad res varias pertinens, et (f. 244^{r-v}) partem indicis in idem vel eiusdem generis opus.

Liber, quem atramentorum, scripturarum, ornatuum genus membranarumque squalor Italiae australis in finibus exaratum esse primo obtutu demonstrant, in partes duas distinguitur, quarum alteram, ff. 138-189 comprehendentem, fasciculi septem efficiunt, quaterniones (quinto tantum modo excepto, 7 folior., nec non ultimo, 5 hodie folior., olim quaternione cuius ff. 6-8 excisa sunt), alteram vero, ff. 4-137 et 211-242 completentem a Leoneque presbytero quodam conscriptam (f. 242^v imo + έγρα(φη) δια χ(ειρ)ος Λέοντος εν τε(λ)ους πρε(σ)βυτέρου καί δαμ^ε (Ψ) / μη(ν) / μαρτ(ι)α ινδ(ικτιωνος) β' ημε(ρα) γ' ωρ(α) ε' εν ετει , ζφοβ' = 1064: ff. 4-137 manu a Leonis diversa, immo a pluribus descripta esse quo modo Ehrhard, op. cit., p. 181 n. 1, autumaverit equidem miror), fasciculi 17 + 4, quaterniones pariter (primo dum taxat excepto, ternione, atque secundo, 9 folior.). Frusto enim haud spernendo antiquioris (procul dubio) codicis alicubi exsistente (ff. 138-189 sat diu per se stetisse, non eodem quo cetera tempore perscripta cum illis in unum simul coaluisse primi faciem rectam flavescentem, sordibus inquinatam maculisque conspersam ostendere Ehrhardium fugisse videtur), quae utrimque desiderabantur Leo noster subplevit (f. 190 non exempto, quod a 211 sqq. minus recte secernere mihi videtur Ioh. Mercati, *Per la storia dei mss. greci di Genova* etc. [*Studi e Testi* 68], p. 294 n.), singulos libri a se consarcinati fasciculos in ang. sup. externo primae paginae subputavit (qua serie η'-κ' post f. 137 deperditos esse liquet: notae non nisi paucae superant, i. e. ε', ζ', η', θ', ια', ιγ'-ιε', κβ'-κζ', κ(θ') [f. 219], ceteras byblioepi forfices absumpserunt), homilias etc. graeca enumeratione paginarum fastigiis adpicta distinxit, contentorum syllabum praemisit. Cum autem in antiquioris codicis fragmento lectiones pro dominicis fere tantum Triodii proque Paschate ponerentur (Palmarum dominica nescio cur praetermissa, cf. nrr. 34-47 enarrationis nostrae), quae ex novo exemplari pro Lazari sabbato, dominica τών Βαϊών Magnaeque Hebdomadae singulis diebus Leo presbyter subplere avebat, Pentecostarii lectionum in fine disponere necessario debuit (nrr. 53-59, et cf. animadversionem ab ipso f. 2^v imo adpictam: ζη(ει) τὰ αναγνώ(σ)ματα τῆς μ(ε)γ(α)λῆς ἐβδομαδ(ος) ἀπὸ τῆ κυ(ρια)κῆς τῶν ἁγίων παν(των)). Libro denique iam dudum completo, qua nescio aetate fasciculi duo, saec. XII exarati nullaue nota distincti, post f. 190 inserti sunt (prior undecim hodie foliorum, duobus initio excisis, novem foliorum alter). Taeniolae titulis inpositae variis micant coloribus (rubro, viridi, flavo, caeruleo, fusco etc.), pariter atque litterae initia-

les varias figuras exprimentes, ex. gr. manum (ff. 10, 43, 63, 151 etc.), piscem (f. 179^v). Litterae maioris moduli minio exaratae (cf. ff. 5 sqq. etc.) vel atramento (hae interdum flavo, viridi, caeruleove colore superliniuntur, cf. ff. 52^v-53, 71^v-72, 131, 139 etc.). Inscriptiones, eodem subfusco, quo τὸ κείμενον, atramento vel, in fasciculis praesertim a Leone subpletis, minio rubidi coloris (illius quem in cod. 1666 notabimus omnino simili): quae atramento exarantur, flavo pigmento perquam evanido insuper tanguntur (cf. ff. 127, 131, 178^v, 211 etc.). Illa denique λο. β' etc. summis paginis adscripta vel minio vel atramento vel caeruleo liquore (cf. ex. gr. f. 13^v) notata. Multorum foliorum anguli vel margines turpiter excisi (cf. ff. 4-6. 8-10. 12-17. 19. 21-31. 38. 50, 56 etc.): liber umore non mediocriter foelatus atque corruptus, initio praesertim.

F. I superne (L. Allatius) notavit *Diuersor(um) Sanctor(um) Patru(m) orat(ion)es / in Varias Solemnitates Iesu Christi / et Sanctorum*. F. 1, praeter conscribillationes absque pretio, epistolaris formulae alicuius initium: τὸ τιμιον και ενδωξωτ(α)τ(ον) σου γραμμα εδεξαμ(ην)· καλλ(ι)στ(ε) και περιποθ(η)τ(ε) κτλ. F. 3 inferne notula de pugna Beneventana a. 1266: ἐν μη(νί) μαρτήρων· η πρώτη παρᾶσκευβη εἰς τας· ε· ἡμερας (ω' ε' sup. lin.) ἐπολέμησεν ὁ ρυγα Καρλος· ..... Μαμφρέδαν / εἰς τοποθεσίαν τῆς πολ(εως) Βενεβέντου ἐν ετ(ει).... ινδ. θ' (pugnatum est re vera 26 febr. 1266) (notulam iam ed. P. Batiffol, *L'abbaye de Roszano*, p. 151 sq.). lb. inscriptio rudissimo calamo exarata δεια χειρὸς Ιω(αννου) πρεσβυτερον alicuius, quam lectu difficillimam, flocci autem, ut videtur, faciendam integram enucleare supersedimus. F. 3^v superne index librorum Iohannis ecclesiarchae atque tabularii (scriptura omnino differt a nota praec.): εἰσὶν τὰ βιβλία τοῦ ἐκκλη(σι)αρχ(ου)· και ταβουλα(ρ)ιου Ιω(ἀ)ν(νου) ιερέ(ως) ταυτ(α)· ἐν πρώτ(οις) τὸ παρὸν ἀναγνωστ(ι)κ(όν) (adverte codicem nostrum trifariam distinguendum esse minime hic affirmari, quod Ehrhard, op. cit. p. 181 n. 1, cum ex indiculo Iohannis ecclesiarchae tum e verbis minus bene intellectis Ioh. Mercati, cf. supra, perperam eruit)· / και τὸ διερμινευτ(όν) ευαγγέλιον· (και τὸ συναξάριον, vid. abras.) και ὁ Δαμασκηνός· και τὸ τέτραβα(γγέλιον)· και το ψαλτ(ή)ριον / και τὸ εὐχολόγιον· και τὸ αναπασμ(ον): (..... στῆ^ρ και τὸ ἀναγνωσματικὸν μεγάλ(ον) / ἐν ᾧ ἐστὶν μεγάλ(α) και πολλ(ὰ), vid. abras.) και τετραδ(ια) ἐν αἷς ἐστὶν· ἡ γεναιάλογία τῆς θεοτόκου· και ἄλλον / ἐν ευχολόγ(ι)ον. Ib. superius, manu eadem: + ἐγεννήθ(η) ὁ ἐμὸς υἱος Βονηφάτιος· ἐν μη(νί) ιουλ(ι)ου· κ'· ἐν ἡμερ(α) κυριακ(ῇ)· ὥρ(α) β' ινδ(ικτιωνος) ς'· ἔτους σψ..., atque paullo infra ινδ(ικτιωνος) ... ἔτους ςψις (= 1208, undecima tunc erat indictio, ια' tamen post ινδ. nullo pacto legi quit, sexta vero indictio superius adl. non nisi anno 1203 vel 1218 respondere potest: notulam hancce superioremque indiculum, qua tenus potuit, exscripsit Batiffol, op. cit., p. 152). F. 4 summo nota Patiriensis inscribitur *Libro 41*, quam iuxta, in chartula mm. 28 × 53 acia et acu membranae adsuta, legitur, m. saec. XVI, *Sermonario de Sancto / Andrea archiep(iscop)o de / Candia*. Ib., in margine imo litterae vel numerus XX (an alia codicis nota?). F. 93 summo inscriptiuncula sine pretio eiusdem manus quam ad f. 1 laudavimus. Folii 123 in ora inferna nescio quis Synhodici, quod dicitur, initium conscribilla vit: Πρ[ο]φ[η]τικαῖς ἐπόμενοι ρησεσι και αποστολικάις... (cf. P. G. 120, 724 A 5). Ff. 124^v. 205^v, 207^v et 208 vir saec. XIII, ut videtur (idem, ni fallor, qui notulam de pugna Beneventana supra mem. exaravit), colophonem versiculis expressum (non semper omnino iisdem saepeque claud cantibus) oris adscripsit; cf. ex. gr. f. 205^v θητα (i. e. θύτα) με ευλό(γη)σον νεύση κυριου / ἐμὴ τον χαράξαντη (intell. ἐμὲ τὸν χαράξαντα) ταύτας τὰς χάρτας / ὡς θεμη(ς) σοι πεφηκεν τουτο πῆσαι / εὐχου ουν το γραψαντη ὡς ο κυριος ἔφη / και

μὴ ζητησῆς δεσποτα τες βλασφημίαις / ..... γέγραπτε ὁ γράφων παραγράφῃ. F. 133^v imo nescio quis, antiquus tamen (saec. XI?), notavit [οὐ]δενὶ γὰρ οὕτω δεῖν ἐν εἶκειν, ὡς τὸ τα ἀλλότρια νοσφίσασθ[αι] +. Margini inf. folii 187^v vir praecedentis fere coaevus στιχηρὸν ἰδιόμελον nescio quod inseruit: Ἡ ἀγνὴ καὶ παρθ(ε)νος· συμμαθητῇ καὶ παρθ(ε)νῳ κτλ. Folii 228^v in ora inferna ipse forsitan librarius, Leo scil. presbyter, locum e libro Sirach transscripsit (IV, 31), folio autem 231 imo γνώμην unde nescio depromptam πονηρὰ γὰρ γυνὴ κἄν εὐμορφος ἦ, ἐὰν δὲ καὶ ἀμορφίας δυστιχῇ, τὸ κακὸν διπλοῦν +. F. 235 summo grammaticalia quaedam rudissimo caractere. Folii 238^v in ora externa, manu Leonis presbyteri + οἷς γὰρ οὐκ ἴσον τὸ δύνασθαι· ἐκείνο(ι)s οὐ θέμις τὸ μάχεσθαι· καὶ οἷς ἐλλείπει στρατεύματα, ἀνέκλυτα (l. ἀνέ(γ)κλητα) τὰ ἡττήματ(α).

De codice, qui Patres Bollandianos casu fugit (cf. Catal. codd. hagiogr. graecor. Bibl. Vat. et suppl. in Analector. Bollandianor. tomo XXI, pp. 1 sqq.), egerunt: P. Battifol, *L'abbaye de Rossano*, pp. 48 sq., 69 et 99 (ubi nulla iusta causa ipsum «aux environs de Cassano» transcriptum esse adseveratur): Ioh. Mercati, *Per la storia dei mss. greci di Genova* etc. (*Studi e Testi*, 68), pp. 101, 294 et 332, ac praesertim A. Ehrhard, op. et loc. citt.

Integumentum corio subflavo signato contectum fibularum non nisi vestigia praebet: cuius in tabula ant. scutum Gregorii XV P. M., in altera vero Scipionis Cobelluzzi card. bybl. (1618-26) auro inprimitur.

1637. Saec. XI ex., membran., mm. 367 × 277, ff. I. 329 (l. 329 chart.), coll. 2, linn. 33.

1 s. Iohannis Chrysostomi eclogae XXXIII: ¹ (ff. 3-16) de patientia et longanimitate, hom. 22 (P. G. 63, 701-716 [cf. S. Haidacher, *Studien über Chrysostomus-Eklogen* in *Sitzungsber. d. k. Akad. d. Wissens.*, phil.-hist. Cl., CXLIV B., Wien 1902, III Abhandl., pp. 51-53]), ² (ff. 16-29^v) de eleemosyna, hom. 23 (ib. 715-732 [Haidacher 53-55]), ³ (ff. 29^v-40^v) de dilectione, hom. 1 inde a vv. αὐτοῦ τῇ μεγαλonoία ab ed. (ib. 567-574 lin. 24 a. i.) diversa, cum recens. vero libri Vindob. theol. gr. 88 consentiens (cf. Haidacher 30 sq.), ⁴ (ff. 40^v-49) de doctrina et conreptione, hom. 6 (P. G. 63, 605-616 [Haidacher 36 sq.]), ⁵ (ff. 49-58^v) de peccato et confessione, hom. 24 (ib. 731-744 [Haidacher 55-57]), add. in fine doxol., ⁶ (ff. 58^v-64) de imperio, potestate et gloria, hom. 21 (ib. 695-702 [Haidacher 50 sq.]), ⁷ (ff. 64-73) de futuro iudicio, hom. 25 (ib. 743-754 [Haidacher 57-59]), ⁸ (ff. 73-82^v) de virtute et vitio, hom. 26 (ib. 753-764 [Haidacher 59 sq.]), ⁹ (ff. 82^v-89^v) de magnanimitate et fortitudine, hom. 32 (ib. 811-818 [Haidacher 65 sq.]), ¹⁰ (ff. 89^v-94^v) de iuramentis, hom. 28 (ib. 771-778 [Haidacher 61 sq.]), ¹¹ (ff. 94^v-102^v) de morte, hom. 31 (ib. 801-812 [Haidacher 64 sq.]), ¹² (ff. 102^v-109) de puerorum educatione, hom. 27 (ib. 763-772 [Haidacher 61]), ¹³ (ff. 109-117) de mansuetudine et iniuriarum memoria, hom. 29 (ib. 777 ... 788), omiss. verbis Ὅταν ἐννοήσω — κοινωνῶμεν

ἀλλήλοis (ib. 786 lin. 21-787 lin. 31) ut in codd. Vindob. theol. gr. 88 et 94 (cf. Haidacher 62 sq.), ¹⁴ (ff. 117-126) de oratione, hom. 2 (ib. 579-590 [Haidacher 31-33]), ¹⁵ (ff. 126-131^v) de paenitentia, hom. 3 (ib. 589-596 [Haidacher 33 sq.]), ¹⁶ (ff. 131^v-135) de ieiunio et temperantia, hom. 4 (ib. 595-602 [Haidacher 34 sq.]), ¹⁷ (135-139) de humilitate, hom. 7 (ib. 615-622 [Haidacher 37 sq.]), ¹⁸ (ff. 139-142) de anima, hom. 8 (ib. 621-624 [Haidacher 38 sq.]), ¹⁹ (ff. 142-148^v) de non contemnenda ecclesia Dei etc., hom. 9 (ib. 623-632 [Haidacher 39 sq.]), ²⁰ (ff. 148^v-153) de providentia, hom. 10 (ib. 631-638 [Haidacher 40 sq.]), ²¹ (ff. 153-161) de divitiis et paupertate, hom. 11 (ib. 637-646 [Haidacher 41 sq.]), ²² (ff. 161-166) de ingluvie et ebrietate, hom. 12 (ib. 645-652 [Haidacher 42 sq.]), ²³ (ff. 166-170^v) de medicis et adversa valetudine, hom. 13 (ib. 651-656 [Haidacher 43 sq.]), ²⁴ (ff. 170^v-179^v) de mulieribus et pulchritudine, hom. 14 (ib. 657-666 [Haidacher 44 sq.]), ²⁵ (ff. 179^v-185) de avaritia, hom. 15 (ib. 665-672 [Haidacher 45 sq.]), ²⁶ (ff. 185^v-189) de prosperitate et adversitate, hom. 5 (ib. 601-606 [Haidacher 35]), ²⁷ (ff. 189-193) de superbia et inani gloria, hom. 16 (ib. 671-678 [Haidacher 46 sq.]), ²⁸ (ff. 193^v-196^v) de invidia, hom. 17 (ib. 677-682 [Haidacher 47]), ²⁹ (ff. 197-201^v) de odio et inimicitia, hom. 18 (ib. 681-686 [Haidacher 48]), ³⁰ (ff. 201^v-204^v) de tristitia et maerore, hom. 19 (ib. 685-690 [Haidacher 48 sq.]), ³¹ (ff. 204^v-209^v) de ira et furore, hom. 20 (ib. 689-694), aliis excerptis in fine additis, eadem ratione atque in codd. Vindob. supra laud. (Haidacher 49 sq.), ³² (f. 210) de silentio et secretis, hom. 37 (ib. 847-848 [Haidacher 68]), ³³ (ff. 210^v-222^v) de laudibus s. Pauli apostoli, hom. 30 (ib. 787-802 [Haidacher 63 sq.]).

2 s. Basili Magni sermones XXIV de moribus <a Symeone Metaphrasta concinnati>: ¹ (ff. 222^v-229^v) sermo 1, de virtute et vitio (P. G. 32, 1116-1133), ² (ff. 229^v-235) sermo 2, de doctrina et admonitione (ib. 1133-1145), ³ (ff. 235-237^v) sermo 3, de caritate (ib. 1148-1153), ⁴ (ff. 237^v-243^v) sermo 4, de eleemosyna (ib. 1153-1168), ⁵ (ff. 243^v-249) sermo 5, de divitiis et paupertate (ib. 1168-1181), ⁶ (ff. 249-255) sermo 6, de avaritia (ib. 1181-1196), ⁷ (ff. 255-263) sermo 7, de peccato (ib. 1196-1217), ⁸ (ff. 263-271^v) sermo 8, de paenitentia (ib. 1217-1237), ⁹ (ff. 271^v-274^v) sermo 9, de oratione (ib. 1237-1245), ¹⁰ (ff. 274^v-279) sermo 10, de ieiunio (ib. 1245-1256), cum doxol. ed. brevior, ¹¹ (ff. 279^v-288) sermo 11, de morte (ib. 1256-1277), cum doxol. ed. longior, ¹² (ff. 288^v-292) sermo 12, de animi deiectione (ib. 1277-1288), ¹³ (ff. 292-295^v) sermo 13, de patientia (ib. 1288-1297), ¹⁴ (ff. 295^v-299) sermo 14, de futuro iudicio (ib. 1297-1305), ¹⁵ ff. 299-302^v) sermo 15, de imperio et potestate (ib.

1305-1316), ¹⁶ (ff. 302^v-308) sermo 16, de ingluvie et ebrietate (ib. 1316-1328), ¹⁷ (ff. 308-311) sermo 17, de ira et odio (ib. 1328-1336), ¹⁸ (ff. 311-314^v) sermo 18, de invidia et malivolentia (ib. 1336-1345), ¹⁹ (ff. 314^v-317) sermo 19, de temperantia et incontinentia (ib. 1345-1353), ²⁰ (ff. 317^v-320) sermo 20, de humilitate et inani gloria (ib. 1353-1360), ²¹ (ff. 320-322) sermo 21, de prospera et adversa fortuna (ib. 1360-1365), ²² (ff. 322-325) sermo 22, de providentia (ib. 1365-1373), cum doxol. ed. brevior, ²³ (ff. 325-326) sermo 23, de anima (ib. 1373-1376), ²⁴ (ff. 326^v-327^v) sermo 24, de honore parentibus exhibendo (ib. 1377-1381).

Praecedit (ff. 1-2) contentorum index sub tit. + ἐνταῦθ' ἀκριβῆς τῆσδε τῆς βιβλίου πίναξ, litt. uncial. rubr.; in marginibus unde singula Chrysostomi Basilique excerpta deprompta sint sive atramento sive minio ipsius librarii manu indicatur, saeculo autem XV lemmata latina nescio quis interdum notavit (cf. ff. 62, 122 sqq.).

F. 328, e libro saeculi X duobus laterculis (linear. 40) pariter exarato decerptum, particulam exhibet syntagmatis canonum a Photio nuncupati, tit. IX, cap. XXV, a vv. εὐρεῖθῶσι τὰ τῆς ἰδι[as θρη]σκείας ad vv. ἐξορίζεται· καὶ ὁ πιμεν|τάριος (P. G. 104, 765 A 9-768 C 9).

Ab uno eodemque librario (ni fallor) subflavo liquore descriptum fasciculi 41 efficiunt, quaterniones uti plurimum (quinti ac vicensimi, animum adverte, secundum folium nulla cum textu iactura excisum, μα' est ternio), iidemque gemina subputatione, in angulis nimirum inf. internis primae novissimaeque singulor. paginae, vel ipsius librarii manu vel certe coaevi, distincti: praemittuntur folia duo (alterius frustulum dum taxat adservatur, in quo pinax concluditur), unum subsequitur (custodiae gratia) ex antiquiore libro decerptum (v. supra). Inscriptiones, taeniolae his inpositae (f. 3 πύλη), litterae maiores et maximae, lemmata pleraque, homiliar. numeri summis in panis purpureo colore descripta. Folior. 1-16 margines super. externi umore cōrupti, non sine aliquo τοῦ κειμένου detrimento, inde a f. 260 circiter orae infernae et externae pariter aqua iactae vel consumptae. F. I et 329^{r-v} scriptione carent.

F. IV summo indiculus latinus m. <L. Allatii>. Margine imo folii I nota Cryptensis Γ inscribitur, fastigio autem folii 3 animadversio Τοῦτο τὸ βιβλίον ἦν τῆς μονῆς τῆς Πρυπτωφύλλης (sic. Π videtur tamen conr. in K). Ibid. s(er)mones Io(hannis) C(ri)sostomi, manu saec. XV (eamdem in cod. 1526 similia notantem deprehendimus). F. 22 nescio quis invocationunculas ad D. N. Iesum Christum litteris rubris margini externo adpinxit.

Librum memorant P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III* in *Revue des questions historiques* XLV (1889), pp. 209 n. 3 et 213, atque A. Rocchi, *De coenobio Cryptoferratensi eiusque bibliotheca*, Tusculi 1893, p. 277, qui tamen iniuria (ut mihi videtur) Italiae intra fines descriptum esse autumavit.

Integumenti tabulae lignae corio subrubro signato contextae scuta Gregorii XV P. M. (tab. ant.) et (tab. post.) Scipionis Cobelluzzi card. bybl. (1618-26) auro inpressa exhibent: fibularum vestigia dum taxat superant.

1638. Saec. XI ex., membran., mm. 383 × 277, ff. I. 329 (ff. I et 329 chart.), coll. 2, linn. 30.

sanctorum vitae atque passiones praemetaphrasticae, homiliae etc. pro diebus 1-17 mensis ianuarii (cf. A. Ehrhard, *Ueberlieferung u. Bestand d. hagiogr. u. homilet. Lit. d. griech. Kirche* etc., I [Texte u. Untersuch. z. Gesch. d. altchristl. Lit. ... hrsgg. v. E. Klostermann u. C. Schmidt, IV. R., V B.], pp. 542-544), contentorum ordine paullum turbato (v. infra):¹ (ff. 6-41^v) vita et miracula s. Basilii Magni a. Amphilochio*, eadem fere ratione atque in Vat. gr. 417 (Devreesse 128 sq.) (BHG. 247-255. 257. 256. 258 et 260) (1 ianuar.);² (ff. 42-72^v) vita s. Silvestri papae, ed. (cf. BHG. 1628-1629) in fine longior, des. καὶ πάντα τὸν λαὸν ἄτρωτον διαφυλαχθῆναι καὶ τῆς αἰωνίου ζωῆς πάντας καταξιοθῆναι ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ κτλ. (2);³ (ff. 72^v-85) s. Gregorii Nazianzeni orat. 39, In ss. Lumina, eis τα ἁγ. θεοφάνια cod. (P. G. 36, 336-360) (6);⁴ (ff. 85-93^v) s. Iohannis Chrysostomi in Mattheum <hom. 10>, abrump. in vv. καὶ γὰρ ἐπὶ θύραις τὸ δικαστήριον (P. G. 57, 183-190 lin. 24) propter fasciculos ιβ'-ιδ' integre, ιε' ex parte pone f. 93 deperditos (v. infra) (7);⁵ (ff. 2-5^v et 94-104) <Theodori Daphnopatae> orat. de translatione manus s. Iohannis Baptistae (BHG. 850), deficientibus vv. οὐ καὶ κατὰ τὸ πλάγιον — καὶ τὴν ἐξ Ἑμέσης (V. V. Latyšev, *Два рече θεοδωρα Дαφнопата* etc. in *Православный Палестинский Сборник*, вып. 59, 1910, pp. 22, lin. 18-25, lin. 6) ob folia duo post 5 amissa (eadem die);⁶ (ff. 104-137) s. Gregorii Nazianzeni orat. 40, In <sanctum> Baptisma (P. G. 36, 360-425), scholiis aucta <Basilii minimi>, quorum (f. 110) primum, in v. ῥοπή (ib. 372 A 9), inc. Τοντέστιν ἐν μιᾷ ῥοπῇ καιροῦ, (f. 137) ultimum, in vv. καὶ λαθὼν ἐαυτὸν παρενείρη (ib. 425 C 11), inc. Οἷα τινὲς ματαίαις θερμαινόμενοι ἐλπίζουν (cf. ex. gr. Vatt. gr. 436, ff. 25 ... 31^v, et 437, f. 55 ... 55^v) (eadem die);⁷ (ff. 137-149^v) s. Basilii Magni hom. 13, In <s.> Baptisma (P. G. 31, 424-444);⁸ (ff. 149^v-160) s. Iohannis Chrysostomi de baptismo Christi, eis τὰ ἅγια θεοφάνια cod. (P. G. 49, 364-372) (κυριακὴ μετὰ τῶν φώτων [sic] notavit manus recentior summo f. 149^v);⁹ (ff. 160^v-170^v) passio s. Poly-eucti (cf. BHG. 1567) (8: θ', conr. m. recentior ex η');¹⁰ (ff. 170^v-175^v) s. Gregorii Nazianzeni orat. 11, ad Gregorium Nyssenum (P. G. 35, 832-841), inscript. ut in «tribus aliis Regg.» (cf. ib. 831 n. 68), iisdem scholiis <Basilii minimi> ditata quibus in cod. Vat. gr. 464, ff. 100^v-102^v (Devreesse 234), i. e. Πρὸς τὰ κάτω καὶ αἰσθητὰ κτλ. (ed. I. Sajdak, *Historia critica scholiastar. etc. Gregorii Nazianzeni, Cracoviae 1914*, p. 212 n. 1) .... Πάλιν πρὸς τὴν ἐξαρχῆς ὑπόθεσιν ... προχωρήσασαν τυρανίδα (10);¹¹ (ff. 175^v-189^v) vita

s. Marciani pr. oecon. eccl. CP. (BHG. 1033), ab ed. interdum discrepans (cf. M. Gedeon, *Βυζαντινὸν εορτολογιον*, I, Constantinopoli 1899, pp. 272-77, a cuius recensione propius abest), des. μέτοχοι καὶ τῶν ἀποκειμένων τοῖς ἀγίοις γενόμεθα ἀγαθῶν· χάριτι καὶ φιλανθρωπία κτλ. (eadem die); ¹² (ff. 189^v-203^v) passio s. Tatianae (BHG. 1699, et cf. P. Franchi de' Cavalieri, *S. Martina*, in *Römische Quartalschrift* XVII [1903], pp. 227 sqq. (12); ¹³ (ff. 203^v-208^v) passio ss. Hermyli et Stratonici, inc. Βασιλείοντος Λικινίου τοῦ δυσσεβοῦς· καὶ μανικῶς κεχρημένου κατὰ τῶν τοῦ Χριστοῦ θεραπόντων, des. ἀπὸ μιλίων δέκα καὶ ὀκτὼ τῆς πόλεως Σινγηδόνας, ὑμνοῦντες τὸν θεόν· ὅτι αὐτῷ πρέπει ἡ δόξα κτλ. (cf. H. Delehay, *Saints de Thrace et de Mésie*, in *Analectis Bollandianis* XXXI [1912], pp. 255-257) (13); ¹⁴ (ff. 208^v-226^v) Ammonii monachi de ss. Monachis Sinaitis etc. (BHG. 1300), des. ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ· παρακαλῶ δὲ πάντας τοὺς ἐντυγχάνοντας, εὐχεσθαι ὑπὲρ τῆς ἐμῆς εὐτελείας· ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ κτλ. (14); ¹⁵ (ff. 226^v-237) vita s. Iohannis Calybitae (BHG. 868), ab ed. saepe discrepans (15); ¹⁶ (ff. 237-245) vita s. Pauli eremitae (BHG. 1466) des. μετὰ τῆς ἀξίας αὐτῶν· ὁ δὲ θεὸς ὁ μεγάλα ποιῶν θαυμάσια.... τῆς ἐκείνων μερίδος καταξιώσει· καὶ τῆς αἰωνίου ἀπολαύσεως· ὅτι αὐτῷ πρέπει κτλ. (eadem die); ¹⁷ (ff. 245-268^v) sermo in adorationem catenarum s. Petri ap. (BHG. 1486; cf. Fabricius-Harles X, pp. 16 sq., ubi Nilo cuidam tribuitur) (16); ¹⁸ (ff. 268^v-328^v) s. Antonii ab. vita a. Athanasio, δν δηγήσατο ὁ μακάριος Ἀθανασίος cod. (BHG. 140) (17).

Praecedit (f. 1^{r-v}) contentorum tabula, ex qua eruitur ob lacunam post f. 93 supra memoratam λόγους duos s. Iohannis Chrysostomi <eis τὴν σύναξιν Praecursoris> (7 ian.) excidisse (cf. Ehrhard, op. cit., p. 542).

Subflavo liquore ab uno eodemque scriba paullo crassiore ductu exaratus graeca-que serie in ang. inf. externo primae singulor. fasciculorum paginae instructus, fasciculos 45 initio complectebatur, quaterniones omnes, praeter ultimum, binionem, cuius folium quartum, scriptura carens, excisum est: libro tamen antiquitus dissoluto foliorumque ordine turbato, fasciculi β'-δ' integri effluxerunt, quaternionis autem ιε' chartae 3-6 dum taxat superant eaeque a sua sede remotae codicisque initio perperam conlocatae (ff. 2-5), contentorum videl. pone syllabum, paginis 1-2 bifolii inscriptum, cuius alterum folium decerptum est. Litterae grandioris moduli, tituli iisdemque inpositae taeniolae, lemmata etc. purpureo colore; folio nunc 6 (olim primo) πύλη obcurrit auro coloribusque ornata (rubro nimirum, viridi, caeruleo) litteraque initialis eiusdem cultus. Margines externos rabidi mures ad fol. usque 185 inferne conroserunt, alii non nulli (cf. ff. 31, 61, 73, 213, 238, 252, 256 et 260) turpiter excisi, utrumque tamen citra textus iniur am. Ff. I. 329^{r-v} pura.

F. Iv summo notavit <L. Allatius> *Martyria et Vitae sanctorum Pantru(m)* (sic). Insequuntur plagulae duae minoris moduli (mm. 218 × 158), quarum prioris gemina facie libri pinacem graecum inseruit <Lucas Felici Tiburtinus, Cryptensis hieromon.>.

prae fixa nota *N*, quam pone aliam *n.* 13 nescio quis adpinxit (utraque f. 2 iteratur, imo illa margine, haec summo, ubi animadversio quoque inscribitur Τοῦτο τὸ βιβλίον ἦν τῆς μονῆς τῆς Κουπτοφέρρης). F. 237 imo anonymus conscribavit + τολμὸν ἀνάξιος καὶ πανευτελὴς δοῦ(λος).

Codicem descripserunt Hagiogr. Bollandiani, Catal. codd. hagiogr. graecor. Bibl. Vaticanae, pp. 144 s. l., nec non Ehrhard, loc. cit., memoraverunt dum taxat P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III*, in *Revue des questions historiques* XLV (1889), p. 209 n. 3, A. Rocchi, De coenobio Cryptoferratensi eiusque bibliotheca etc., Tusculi 1893, p. 278, ubi minus recte (me quidem iudice) saeculo XII tribuitur.

Tabulae lignae corio subrubro signato vestitae fibularumque non nisi vestigia praebentes tesseris gentilicis decorantur Gregorii XV P. M. (tab. ant.) et (tab. post.) Scipionis Cobelluzzi card. bybl. (1618-26).

1639. Saec. XI, membran., mm. 366 × 270, ff. I. 340 (ff. 1 et 340 chart.), coll. 2, linn. 33.

ss. Patrum (praesertim s. Iohannis Chrysostomi) homiliae variae hoc ordine: ¹ (ff. 1-4) <s. Iohannis Chrysostomi de paenitentia hom. 6>, inc. mut. τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ· εἰς τὸ μὴ καταχρήσασθαι τῇ ἐξουσίᾳ μου (P. G. 49, 318 lin. ima — 324), doxol. ab ed. diversa [<η>]; ² (ff. 4^v-20^v) s. Iohannis ieiunatoris, cod. τοῦ αὐτοῦ, de paenitentia et virginitate, ab ed. (P. G. 88, 1937-1977) in fine discrepans, des. οὐδὲ σοὶ φήσεται· νῆφε οὖν πάντοτε καὶ πρόσεχε τοῖς παραγγέλμασιν, ἵνα ἐν σοὶ δοξάζεται ἡ ἀγία καὶ ὁμοούσιος τριάς· πατήρ υἱὸς καὶ ἅγιον πνεῦμα· νῦν καὶ ἀεὶ κτλ. [λό. θ']; ³ (ff. 20^v-26^v) s. Iohannis Chrysostomi de eleemosyna, hom. 3, eis τὰς δέκα παρθένοὺς καὶ περι μετανοίας καὶ ἐλεημοσύνης cod., om. vv. Μικρὸν θέλει παρὰ σοῦ πόνον — τὴν οἰκουμένην περιελθὼν ut in cod. Reg. (P. G. 49, 291-298 lin. 4 a. i. + 300 linn. 1-20, et cf. 298 n. d); ⁴ (ff. 26^v-30) eiusdem* in psalmum XCIV, eis τὸ δεῦτε κτλ. καὶ eis τοὺς Νινευίτας cod. (P. G. 55, 615-620); ⁵ eiusdem de paenitentia (ff. 30-36) hom. 1 (P. G. 49, 277-284) et (ff. 36-41) hom. 2 (ib. 283-292), doxol. longior edita (initio notatur οὗτος ὁ λόγος ἀναγινώσκεται τῇ ε' κν. τῶν νηστειῶν ἡνίκα ψάλλεται καὶ ὁ μέγας κα(νὼν)) [εγ']; ⁶ (ff. 41-51) eiusdem* in psalmum L (P. G. 55, 565-575); ⁷ (ff. 51^v-61^v) eiusdem* in ea quae supersunt ex quinquagesimo psalmo, ed. (ib. 575-588) brevior, des. τὴν τελευταίαν τειχομαχοῦντων· τοὺτους καὶ ἡμεῖς μνησώμεθα διὰ τῆς μετανοίας· ἵνα τῶν αἰωνίων ἐπιτύχωμεν ἀγαθῶν· χάριτι καὶ φιλανθρωπία κτλ.; ⁸ (ff. 61^v-72^v) eiusdem ad populum Antiochenum hom. 20, περι μνησικακίας ἥτοι ὀργῆς· καὶ περὶ τοῦ μετα πάσης σπουδῆς φεύγειν τοὺς ὄρκους (P. G. 49, 197-212); ⁹ (ff. 72^v-77^v) eiusdem* de ieiunio, de Davide etc. (P. G. 62, 759-764); ¹⁰ (ff. 77^v-83) eiusdem de diabolo temptatore, hom. 2 (P. G. 49, 257-264);

¹¹ (ff. 83-92) eiusdem expositio in psalmum XLI, ed. (P. G. 55, 155-167) in fine brevior, om. enim vv. Τοῦτο δὲ καὶ ἐν ταῖς περιστάσεσι — ἐλπῖσι χρῆσταις συντρεφόμενος (ib. 166 linn. 16 a. i. — 3 a. i.) et alia non nulla; ¹² (ff. 92-102^v) eiusdem expositio in psalmum CXL, abrump. in vv. φαίνεται καὶ τῆς ἡμετέρας σπουδῆς (ibid. 426-441 lin. 21 a. i.) propter fasciculum post f. 102 perditum; ¹³ (f. 103) <eiusdem (?)> incertae homiliae conclusio, inc. mut. ἄλλως δὲ οὐκ ἔστι ταύτης ἐπιτυχεῖν, εἰ μὴ διὰ τοῦ ἐνταῦθα μὴ τὰ ἡδέα κτλ.; ¹⁴ eiusdem de precatione (ff. 103-106^v) hom. 1 (P. G. 50, 775-780) et (ff. 107-111^v) hom. 2 (ib. 779-786) [κγ']; ¹⁵ (ff. 111^v-117^v) eiusdem* de angusta porta, et in orationem dominicam (P. G. 51, 41-48, cf. S. Haidacher in *Zeitschr. für kath. Theologie* 34 [1910], pp. 216-218); ¹⁶ (ff. 117^v-126) eiusdem de perfecta caritate (P. G. 56, 279-290); ¹⁷ (ff. 126-130^v) eiusdem de futurae vitae deliciis (P. G. 51, 347-354); ¹⁸ (ff. 131-134^v) eiusdem* in illud, Adtendite ne eleemosynam etc. (P. G. 59, 571-574); ¹⁹ (ff. 135-144) s. Andreae Cretensis in Lazarum quatruiduanum (P. G. 97, 960-985), doxol. ab ed. diversa; ²⁰ (ff. 144^v-155) eiusdem in Ramos Palmarum (ib. 985-1017), doxol. brevior edita; ²¹ s. Iohannis Chrysostomi* in Hiob (ff. 155-159^v) hom. 1 (P. G. 56, 563-567), cuius initio notatur ἀρχὴ τῶν λόγων τῆς μεγάλης ἐβδομάδος, (ff. 159^v-163) hom. 2 (ib. 567-570), (ff. 163-169^v) hom. 3 (ib. 570-576), (ff. 169^v-176^v) hom. 4 (ib. 576-582) [λγ']; ²² (ff. 177-180^v) eiusdem* in decem virgines (P. G. 59, 527-532), des. μονὴν ἐν οὐρανοῖς ἐτοιμάσω σοι· ἥς γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν· χάριτι κτλ.; ²³ (ff. 180^v-187^v) s. Amphilocheii Iconiensis orat. in mulierem peccatricem (P. G. 39, 65-89); ²⁴ (ff. 187^v-194^v) s. Iohannis Chrysostomi* de proditione Iudae hom. 2, ed. (P. G. 49, 381-392) brevior, om. enim vv. οὐχὶ δὲ τὸν πάσχοντα — ὀργὴν κληρονομοῦσι (ib. 383 linn. 25 a. i. — 11 a. i.), vv. Διὰ γὰρ τοῦτο τετάρτην — ἱκανῶς εἴρηται (ib. 383 lin. ima — 384 lin. 27) vv. Τοσαύτη γὰρ ἡ δύναμις — αὐτὸν πρὸς ἑαυτόν (385, linn. 12-19) et vv. καὶ οὐδὲν ἐκ τούτων — θανάτῳ ἀποθανεῖσθε (ib. 392, linn. 2-19), omnino ut in cod. Vat. gr. 566, ff. 183^v-190^v (cf. Devreesse 451); ²⁵ (ff. 194^v-200^v) eiusdem de cruce et latrone (P. G. 49, 399-408); ²⁶ (ff. 201-206) eiusdem* λόγος ἀναγινωσκόμενος τῷ μεγάλῳ σαββατῷ εἰς τὴν θεόσωμον ταφὴν τοῦ κυρίου (re vera excerptum ex hom. in Mattheum LXXXIX al. XC, paucis additis inmutatisve, cf. Vat. gr. 1587, ff. 281^v-288, cuius recensio a codicis nostri paullulum discrepat), inc. Εἶδετε χθὲς ληστοῦ εὐγνωμοσύνην, des. ταῖς μεθοδῶν τοῦ διαβόλου· καὶ τῆς παρα τοῦ θεοῦ φιλανθρωπίας ἀξιοθῆναι· χάριτι κτλ.; ²⁷ (ff. 206-214^v) s. Epiphanii Cyprii* hom. <II>, in Sabbato Magno (P. G. 43, 440-464); ²⁸ s. Iohannis Chrysostomi ad Theodorum lapsum (ff. 215-240)

paraenesis I, λόγ. παραινετικὸς ἐν εἴδει ἐπιστολῆς eis Θεόδ. ἐκπεσ. cod. (P. G. 47, 277-308), et (ff. 240-245) paraenesis II, inscript. ut in 3 cod. Colbert. (ib. 309-316), inc. Εἰ καὶ δάκρυα... Δακρύω δὲ ἐγὼ κτλ. (cf. ib. 309 n. α) [μα']; ²⁹ (ff. 245-248^v) Theodori lapsi * responsio ad Chrysostomum (P. G. 48, 1063-1066); ³⁰ (ff. 248^v-262) s. Iohannis Chrysostomi (cod. τοῦ αὐτοῦ!) de compunctione, ad Demetrium lib. 1, πρὸς Δημ. ἀσκητὴν περὶ κατανύξεως cod. (P. G. 47, 393-410); ³¹ eiusdem ad Stagirium monachum a daemone vexatum (ff. 262-280) lib. 1 (ib. 423-448), (ff. 280^v-299^v) lib. 2 (ib. 447-472) et (ff. 299^v-319) lib. 3, πρὸς Σταγείριον λόγ. γ' cod. (ib. 471-494) [μα']; ³² (ff. 319^v-334^v) eiusdem quod nemo laeditur nisi a se ipso, ἐπιστολὴ γραφεῖσα ἀπὸ Κουκουσοῦ τῆς Κιλικίας πρὸς τὴν μακαρίαν Ὀλυμπιάδα ὅτι τὸν ἑαυτὸν μὴ ἀδικοῦντα etc. cod., abrump. in vv. ὑπὸ βαρβάροις ἐγένον δεσμώτης· ἀλλὰ καὶ (P. G. 52, 459-478 lin. 39); ³³ (ff. 335-337) <eiusdem * ep. 125>, inc. mut. <ἀπεγνώ>σθησαν· καὶ οὐδὲν λοιπὸν οὐκ ἀπελίπετο (ib. 682 lin. 5-685); ³⁴ (ff. 337^v-339^v) eiusdem * de salute animae, eis τον μάταιον βίον· καὶ eis κατάνυξιν καὶ ὠφέλειαν τῶν ψυχῶν ἡμῶν cod., abrump. in vv. φθέγξασθαι οὐ δυνάμεθα· τῶν θρηνοῦντων ἡμᾶς ἀκούομεν (P. G. 60, 735-738 lin. 16: est re vera s. Ephraem Syri de paenitentia, Assem. III, 308-312 F 8) [μθ'].
 Obcurrunt in marginibus lemmata perrara (cf. ff. 285^v, 293, 294 etc.) nec non textus subplementa, sive ipsius librarii sive aliorum manu (cf. ff. 32, 33, 57^v, 102, 115 etc.).

Ab uno eodemque scriba (ni fallor) subflavo liquore exaratum fasciculi saltem 50 olim efficiebant, ex quibus α-ς' et κ' hodie desiderantur, <ζ'> primum folium amisit, <ν'> folia 2-6 tantum modo retinet, ceteri, librarii manu in ang. inf. interno primae ultimaeque singulor. paginae signati (inde a <λε'> tamen huius modi notae ob margines nimium decurtatos effluxerunt), quaterniones exsistunt, praeter ιε', 7 folior. Litterae maximi moduli, taeniolae vel πύλαι (cf. f. 155) initio τῶν λόγων conspicuae, auro coloribusque (rubro, violaceo, prasino, caeruleo) eleganti decorantur artificio atque ab ornatuum quos in cod. 1630 iam notavimus non longe distante. Tituli, homiliar. notae numerales paginarum fastigiis inscriptae paucaeque alia notabilia purpureo colore delineata. Folior. complurium orae supernae udore tactae, nihil tamen detrimenti τὸ κείμενον accepit (f. 339^v tantum modo excepto). Chartae I. 340^{r-v} scriptione vacant.

F. IV summo notatur (m. <L. Allatii>) *Ioannis Chrysostomi / Andreæ Cretensis / Epiphaniij / Amphilochij / Orationes Varię*. Plagulis duabus minoris formae (mm. 218×148) praeponē sequentibus libri pinacem graecum iniecit <L. Felici, hierom. Cryptensis>, praemissa nota Π, quam notam alia, Cryptensis pariter, comitatur, n.º 16 scil. (utraq. f. 1 iterata), nec non animadversio Τοῦτο τὸ βιβλίον ἦν τῆς μονῆς τῆς Κρυπτωφέρρης. Margini superiori folii 78^v nescio quis adpinxit Μιχαήλ (an saec. XIV?), eodem fere tempore possessor quidam fortasse f. 319 notavit + Ἰωαννίκιος α' (μοναχὸς nimirum) ω γεγῶ- vos... καὶ ἀμαρτ(ω)λ(ός). Alius subscriptionis vestigia perquam evanida remediisque che-

micis, ut videtur, iam temptata f. 337 obcurrunt, quae in cassum enucleare satagimus.

Librum memorant P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III*, in *Revue des questions historiques* XLV (1889), pp. 209 n. 3 et 213, atque A. Rocchi, *De coenobio Cryptoferratensi eiusque bibliotheca*, Tusculi 1893, pp. 277 (ubi minus recte, me quidem iudice, saeculo XII tribuitur) et 305.

Tabulae codicis lignae corio purpureo signato vestiuntur fibularumque vestigia dum taxat retinent; in anteriore Gregorii XV P. M. scutum auro inprimitur, in posteriore vero tabula scutum Scipionis Cobelluzzi, card. bybl. (1618-26).

1640. Saec. XI, membran., mm. 427 × 295, ff. II. 260 (ff. I et 260 chart.), coll. 2, linn. 40.

s. Iohannis Chrysostomi in Genesin homiliae 1-33: ¹ (ff. 2-6) hom. 1 (P. G. 53, 21-26), ² (ff. 6-11) hom. 2 (ib. 26-32), ³ (ff. 11-17v) hom. 3 (ib. 32-39), ⁴ (ff. 17v-25) hom. 4 (ib. 39-48), ⁵ (ff. 25-31) hom. 5 (ib. 48-54), ⁶ (ff. 31-38v) hom. 6 (ib. 54-61), ⁷ (ff. 38v-45v) hom. 7 (ib. 61-69), ⁸ (ff. 45v-51) hom. 8 (ib. 69-76), ⁹ (ff. 51-55v) hom. 9 (ib. 76-81), ¹⁰ (ff. 55v-62v) hom. 10 (ib. 81-90), ¹¹ (ff. 62v-68v) hom. 11 (ib. 90-98), ¹² (ff. 68v-74) hom. 12 (ib. 98-105), ¹³ (ff. 74-79) hom. 13 (ib. 105-110), ¹⁴ (ff. 79-85) hom. 14 (ib. 111-118), ¹⁵ (ff. 85-91v) hom. 15 (ib. 118-125), ¹⁶ (ff. 91v-99) hom. 16 (ib. 125-133), ¹⁷ (ff. 99-111v) hom. 17, *Καὶ ἤκουσαν τῆς φωνῆς — δειλινὸν καὶ ἐκρύβησαν* cod., des. *καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη· χάριτι καὶ φιλανθρωπία κτλ.* (ib. 134-148 lin. 8 + 148 linn. 28-31), fere ut in codd. Vat. gr. 512-16 etc. (Devreesse 367 ... 370), ¹⁸ (ff. 111v-115) hom. 18, des. *καὶ τὴν ὑπόμνησιν παρέχειν δυνάμενης· εὐχαριστίαν οὖν ἀναπέμφωμεν Χριστῷ τῷ ἀληθινῷ θεῷ ἡμῶν· ὅτι αὐτῷ πρέπει δόξα κτλ.* (ib. 148-153 lin. 3 et cf. ib. not. a), ¹⁹ (ff. 115-126) hom. 19, *Ἀδὰμ δὲ ἔγνω — ἐργαζόμενος τὴν γῆν* cod., inc. *Σκόπει πότε τοῦτο ἐγένετο κτλ.* pergitque usque ad vv. *καὶ κακίας ὑπερβολῇ* (ib. 153 lin. 4-158 lin. 2), deinde, homiliae 18 conclusione omissa, transilit ad initium 19, quam integram exscribit (ib. 158, lin. 44-166), ²⁰ (ff. 126-133v) hom. 20, *Καὶ ἔγνω Κάϊν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ — οἰκοδομῶν πόλιν* cod., ut in cod. Coislin. (ib. 166-174, et cf. 166 n. a), ²¹ (ff. 133v-143) hom. 21 (ib. 175-185), verbis *Καὶ ἔφησε φησὶν Μαθουσαλά — τὰ λειπόμενα ταμεινσόμεθα* (ib. 181, lin. 23-182, lin. 5 a. i.) post illa *τῆς ἀρετῆς τὸ μέτρον* (ib. 183, lin. 29) translatis ut in ed. Savil. (cf. ib. 182 n. d) et in Vatt. gr. 515, 516 et 521 (Devreesse 370, 371 et 377), ²² (ff. 143-152v) hom. 22 (ib. 185-196), ²³ (ff. 152v-161v) hom. 23 (ib. 196-206), ²⁴ (ff. 161v-172v) hom. 24 (ib. 206-218), ²⁵ (ff. 172v-183) hom. 25 (ib. 218-229), ²⁶ (ff. 183-192) hom. 26 (ib.

229-239), ²⁷ (ff. 192-202^v) hom. 27 (ib. 239-251), ²⁸ (ff. 203-210^v) hom. 28 (ib. 252-260), ²⁹ (ff. 211-222) hom. 29 (ib. 260-273), ³⁰ (ff. 222-231) hom. 30 (ib. 273-282), ³¹ (ff. 231-240) hom. 31 (ib. 282-292), ³² (ff. 240^v-252^v) hom. 32, *Καὶ ὁφθῇ κυριος — τῷ ὁφθέντι αὐτῷ· καὶ ἀπέστη ἐκείθεν εἰς τὸ ὄρος· κατὰ ἀνατολὰς Βεθλὴλ* cod. (ib. 292-305), ³³ (ff. 252^v-259^v) hom. 33 (ib. 305-312). In fine τέλος τῆς ἐξαμέρου τοῦ α' βιβλίου.

Illud ^αη' (ἡθικὸν scil.) librarii manu haud infrequenter marginibus adpingitur (cf. ff. 10. 14^v. 22^v etc.), τὸ κείμενον modo in rasura modo inter lineas vel in oris nescio quis, coaevus tamen, emendavit (cf. ff. 21^v. 22. 48. 49 etc.), adnotationes denique manus recentior passim inscripsit (cf. f. 20^v 'λείπει ὧδε μικρόν', 42 'λείπει ὧδε', 71 'σφάλλει ὧδε' etc.).

Liber, quem fasciculi 32 efficiunt in angulo sup. externo primae singulorum paginae a viro coaevo graece subputati (quaterniones, praeter ultimum, quinionem, initio autem bifolium custodiae gratia conpingitur), manus duas prodit, quarum altera ff. 2-180 subflavo liquore descripsit, altera, multo elegantior, flavo vel subflavo cetera. Geneseos verba interpretanda singulis homiliis praemissa nec non illa ὁμλία α', β' etc. summis paginis injecta unciali parvo, qui dicitur, exarantur caractere, ornatus litteraeque initiales auro micant, f. 2 πύλη obcurrit auro coloribusque (prasino, rubro, caeruleo, subnigro) depicta. Folior. inde a 50 circiter anguli sup. externi aqua tacti, ut fasciculorum notae aliquid passim detrimenti acceperint (ff. 170 et 178). Ff. II^{r-v}. 1. 260^{r-v} pura.

F. I (aeque ac 260 saec. XVII codici adsutum) exhibet in facie aversa titulum latinum m. <L. Allatii>: *Ioannis Chrysostomi in Genesi(m) lib. primus / Homilię XXXIII*. F. 1^v s. Iohanni Chrysostomo sedenti scripturaeque incumbenti adstat quasi dictans apostolus Paulus: cui picturae, non parum detrimenti adritu perpessae atque saeculo XIII (iudice F. W. Volbach v. cl.) tribuendae, versiculi hi subsunt + Ὁρφεὺς θεοῦ σὺ, τὴν σοφὴν κρότει λύραν: — / Ἰωάννην ὁ Παῦλος, τὸ χρυσοῦν στόμα: — / ἔλκουσαν πᾶσαν τὴν λιθότροπον φύσιν: — / εἰς Χριστὸν ἀκρόγονον ἀρραγῆ (sic) λίθον: — Θεόκτιστος ἐχάρραξε ἐν πολλῷ δέος (sic) (ib. summa pagina manus italo-graeca saec. XV notavit *Paulos apostolos et Ioan(n)is bucadauro parllano de li cose de la corayisema / inlla tut' t.* (tertia scil.) *omilia Jenesis*). Folii 2 in fastigio libri nota Patiriensis *Libro 10 de Sancto Ioan(n)i bucca doro sermonj / ad monitorij de la quadragesima* (vv. *Libro 10 de paullo* recentiora sunt, omnia tamen saec. XVI tribuenda), in imo autem margine notatur *s(ine) car(acter)*, manu forsitan <N. Alamanni> (cf. Ioh. Mercati, *Per la storia dei mss. greci di Genova* etc. [*Studi e Testi*, 68], pp. 95-97). F. 55 superne inscriptiuncula nullius pretii magnis iisque rudissimis litteris exarata. Folii 130^v in ora summa nescio quis XIII saeculo (?) notavit *εἰσα φήλλα ἐνπροσθεν, εἰσα οπισθεν μεσάζει ἐδῶ τὸ βιβλίον*: quae vv. glutinatoris forfices paululum decurtaverunt.

De codice cf. P. Batiffol, *L'abbaye de Rossano*, pp. 49 et 69, Ioh. Mercati, op. cit., pp. 92 sq. et 307.

Integumentum omnino ut in cod. superiore.

1641. Saec. X-XI, membran., mm. 400 × 300, ff. 379, coll. 2, linn. 44-45.

sanctorum vitae, in eosdem atque in festos dies etc. homiliae per totum anni circulum (de qua conlectione italo-graeca v. quae disseruit A. Ehrhard, *Ueberlieferung u. Bestand d. hagiogr. u. homilet. Lit. d. griech. Kirche* etc., I [*Texte u. Untersuch. z. Gesch. d. altchristl. Lit.*... hrsgg. v. E. Klostermann u. C. Schmidt, IV R., V B.], pp. 286-293):
¹ (ff. 1-2^v) <ss. Eustathii et socior. passionis> (BHG. 641) fragmentum a vv. ἀναπηδήσαντες κατεφίλουν ad vv. διορίαν εἰς τὸ πρὸς εὐξασθαι (P. G. 105, 401 C 18-413 D 10, et cf. M. A. Guidi, in *Xeniis Romanis* p. 125, ubi tamen liber inique saec. XII-XIII tribuitur) (20 sept.); ² (f. 3-3^v) <s. Demetrii m. Thessalonicensis passio> (BHG. 496) inde a vv. ὁ Μαξιμανὸς, καὶ φιλεῖν ἐπ' ἐδεκνυτο (H. Delehaye, *Les légendes grecques des saints militaires*, Paris 1909, pp. 260 lin. 24-263) <26 oct.>, ³ (ff. 3^v-33) eiusdem miracula I-XV <a. Iohanne Thessalonicensi>, omissis prologo atque doxologiis miraculor. I-XIII in fine, miraculis autem XIV-XV in unum coactis ut in cod. 1608, ff. 142-153 (BHG. 500-513 et 516) (eadem die) [θ', quae nota, pariter atque insequentes, a manu seriore iniecta est] <eadem die>, ⁴ (ff. 33-34^v) ss. Cosmae et Damiani passio (BHG. 372) <1 nov.>, ⁵ (ff. 34^v-39) eorundem miracula 21-25 et 28 (add. in fine doxol.: cf. BHG. 388 et 389) <eadem die>, ⁶ (ff. 39-42) s. Michaelis archangeli miraculum Chonis a. Archippo (cf. BHG. 1282), ab ed. saepe discrepans, des. ἡ δὲ χάρις τοῦ θεοῦ καὶ δύναμις ἔσται ἐπισκιάζουσα ἐν ὀνόματι τοῦ πατρὸς κτλ. (cf. Anal. Bolland. VIII [1889], p. 306 lin. 17 vel Patr. Orient. IV, 561 lin. 6) <8 nov.>, ⁷ (ff. 42^v-45) s. Menae mart. in Aegypto passio (BHG. 1254), des. ut in cod. Q (cf. K. Krumbacher, in *Abhandl. d. K. bayer. Akad. d. Wissens.*, philos.-philol. Kl., XXIV B., III Abt. [München 1909], p. 43 not.) <11 nov.>, ⁸ (ff. 45-53^v) eiusdem miracula I-X a. Timotheo patr. Alexandriae* (BHG. 1256-1266), ab ed. saepe discrepantia adque recensioem cod. 1631, ff. 60^v-75, adcedentia (de his miraculis cf. H. Delehaye, *L'invention des reliques de S. Ménas à Constantinople*, in *Analectis Bollandianis* XXIX [1910], pp. 127-136) <eadem die>, ⁹ (ff. 53^v-60^v) s. Iohannis Chrysostomi vita a. Theodoro ep. Trimithuntis, ὁμηλία κτλ. cod. (BHG. 872), in qua propter folium post 55 excisum desiderantur vv. τὰ ἡμερώτατα διδάξαι — Ἰωάννου καὶ τῆς Εὐδοξίας (P. G. 47, LXIII lin. 9 — LXVII lin. 7) <13 nov.>, ¹⁰ (ff. 60^v-65^v) ss. Guriae, Samonae et Abibi miraculum (BHG. 734; ed. E. v. Dobschütz, *Die Akten der edessenischen Bekenner Gurias* etc., in *Texte u. Untersuch.* XXXVII, 2 [1911], pp. 148 ... 199), des. ἡ δὲ δοῦλη τοῦ θεοῦ Εὐφημία κτλ. fere

ut in codd. NJ edit. laudatae <15 nov.> [ιε' /], ¹¹ (ff. 65^v-67^v) s. Germani patr. Constantinopolitani in Praesentationem ss. Deiparae (P. G. 98, 309-320 [BHG. 1104]), doxol. brevior quam in ed. <21 nov.> [ιζ'], ¹² (ff. 67^v-71^v) acta s. Andreae ap. (BHG. 94) <30 nov.>, ¹³ (ff. 71^v-74^v) Hesychii presb. Hierosolymitani laudatio in s. Andreae ap. (BHG. 104: excerpta non nulla graeca in P. G. 93, 1477-1478, quod Patres Bollandianos fugisse videtur) <eadem die>, ¹⁴ (ff. 74^v-76^v) s. Barbarae v. m. passio (BHG. 213) <4 dec.>, ¹⁵ (ff. 76^v-79) s. Nicolai ep. Myrensis acta sive praxis de stratelatis (BHG. 1350: ed. G. Anrich, *Hagios Nikolaos*, I, pp. 67-77) <6 dec.>, ¹⁶ (ff. 79-86) eiusdem vita a. Methodio, *Μιχαήλ ἀρχιμανδρίτου* cod. (BHG. 1348: ed. Anrich, vol. cit., pp. 113-139) <eadem die>, ¹⁷ (ff. 86^v-89) s. Andreae Cretensis in eundem laudatio (P. G. 97, 1192-1205 [BHG. 1362]) <eadem die>, ¹⁸ (ff. 89-98^v) ss. Eustratii, Eugenii, Mardarii et Orestis passio (BHG. 646) <13 dec.>, ¹⁹ (ff. 98^v-111) Danihel in 13 ὁράσεις dispersit (oratio Azariae hymnusque trium pueror. fere omnino omitt.) <17 dec.>, ²⁰ (ff. 111-114) s. Iohannis Chrysostomi* sermo de tribus pueris (P. G. 56, 593-600) <eadem die>, ²¹ (ff. 114^v-117^v) s. Athanasii Magni* sermo de descriptione Deiparae, des. in vv. πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ πατέρα ὑμῶν· αὐτῷ ἡ δόξα κτλ. (P. G. 28, 944-957 D 3) <24 dec.>, ²² (ff. 117^v-121^v) s. Gregorii Nazianzeni orat. 38, In Theophania, eis τὸ γενέθλιον τοῦ σωτ. ἡμ. I. X. cod. (P. G. 36, 312-333) <6 ian.>, ²³ (ff. 121^v-124^v) s. Basilii Magni hom. in sanctam Christi generationem (P. G. 31, 1457-1476), doxol. brevior quam in ed. <eadem die>, ²⁴ (ff. 125-128) s. Iohannis Chrysostomi* hom. in natalem Christi diem (P. G. 56, 385-394; cf. etiam quae in enarrando cod. 1633 ad nr. 17 notavimus), doxol. edita brevior <eadem die>, ²⁵ (ff. 128-131) Ἀποκάλυψις τῶν λειψάνων τοῦ ἁγίου Στεφάνου τοῦ πρωτομάρτυρος καὶ πρωτοδιάκονου, inc. Ἀποκάλυψις ἀποκαλυφθεῖσα Λουκιάνῳ τῷ πρεσβυτέρῳ.... τοῖς κατὰ πόλιν καὶ χώραν ἁγιωτάτοις καὶ θεοσεβεστάτοις ἐπισκόποις, des. <ἀγα>πήσατε τὸ ὑμέτερον ἐν Χριστῷ μέλος· πρὸ ἔσπερα γὰρ ἵνα πάντως καὶ θερήσω ἐπ' εὐλογίας καὶ πληρώματος τοῦ κ. ἡ. I. X.· μεθ' οὗ ἡ δόξα κτλ. (cf. cod. Vat. gr. 1633, ff. 66-69) <27 dec.>, ²⁶ (ff. 131-133) translatio reliquiarum s. Stephani ex Hierosolymis Constantinopolim (BHG. 1650) <eadem die> [κβ', err. pro λβ'], ²⁷ (ff. 133-135) Procli arch. Constantinopolitani in laudem s. Stephani (P. G. 65, 809-817 [BHG. 1657]) <eadem die> [κγ', err. pro λγ'], ²⁸ (ff. 135-137) Basilii Seleuciensis oratio 37, De sanctis infantibus (P. G. 85, 388-400 [BHG. 824]), cum eodem additamento quod in Vat. gr. 1633, ff. 72-74^v, notavimus <29 dec.> [λδ'], ²⁹ (ff. 137-139^v)

s. **Iohannis Chrysostomi*** de Obscursu Domini, de Deipara et Symeone, *eis tήν [ὀκταήμερον περι]τομήν τ. κ. ἡ. I. X. (?)* cod., inc. mut. *γα[ρ] πρὸς νόμον ὑπὲρ νόμου*, *ἵνα τοὺς μαθητὰς κτλ.* propter litteram initialem a nescio quo barbaro excisam (P. G. 50, 807 lin. 23 a. i. — 212) <1 ian.>, ³⁰ (ff. 139^v–150^v) vita et miracula s. Basilii a. Amphilochio* (BHG. 247–256 et 258–259), ab ed. saepe discrepans, abrump. in vv. *μεθ' ὀρκῶν [φ]ρικτῶν ὑποσχόμενος· ὅτι ἐὰν ζήσῃ* (cf. ed. Combefisii, SS. Patrum Amphilochii Iconiensis, Methodii Patarensis et Andreae Cretensis opera omnia, Parisiis 1644, p. 222 C 5) *ὁ τοῦ θεοῦ ἄνθρωπος· πάντως λαμβάνει τὴν τοῦ ἁγίου πνεύματος χάριν* ob fasciculum post f. 150 deperditum (cf. infra et animum adverte librum nostrum praeterea omittere mirac. XI nec non vv. *πειράσωμεν οὖν ὃ σὺ κελεύεις, Βασίλειε — ὁμολόγησαν· Ὁ δὲ Εὐβουλος ἔφη* in mirac. I, ed. laud., pp. 162 A 9–168 D 3, mirac. IV–VI in unum conflare, conplurium inscriptiones a volgatis plus minusve abludentes exhibere; cf. quoque cod. Vat. gr. 1636, ff. 68^v–84) <eadem die>, ³¹ (ff. 151–152^v) <s. Gregorii Nazianzeni orat. 39, In Sancta Lumina>, inc. mut. *καὶ τί παιδευθώμεν· καθαίρεσθαι* (P. G. 36, 349 D 3–360) <6 ian.>, ³² (ff. 152^v–156^v) s. Basilii Magni hom. in sanctum baptisma (P. G. 31, 424–444) <eadem die>, ³³ (ff. 156^v–168^v) s. Gregorii Nazianzeni orat. 40, in sanctum baptisma, *eis τὰ ἅγια θεόφάνεια* cod. (P. G. 36, 360–425) <7 ian.> [μ'], ³⁴ (ff. 168^v–171) s. Amphilochii Iconiensis orat. in Obscurum Domini, om. in tit. vv. *καὶ εἰς τὴν θεοτόκον — Ἄνναν* (P. G. 39, 44–60) <2 febr.>, ³⁵ (ff. 171–174^v) s. Iohannis Chrysostomi* in parabolam de filio prodigo, *eis τὸν ἄσπτον υἱόν* cod. (P. G. 59, 515–522) <dom. Filii prodigi>, ³⁶ (ff. 174^v–178) s. Anastasii Persae miracula Romae (BHG. 89) <22 ian.>, ³⁷ (ff. 178–182) s. Leonis ep. Catanensis vita, *καὶ περὶ τῆς ἐπ' αἰδίδας Ἡλιόδωρου* cod. (BHG. 981; cf. V. V. Latyšev, *Неизданные древние агиограф. тексты*, in *Записки Импер. Академ. Наук*, VIII s., v. XII, 2 [1914], pp. viii–xix) <21 febr.>, ■ (ff. 182–184) s. Iohannis Chrysostomi* de salute animae, *eis τὸν μάταιον βίον καὶ εἰς τὴν δευτέραν παρουσίαν τοῦ κ. ἡ. I. X.* cod., ab ed. (P. G. 60, 735–738) paullum discrepans: est re vera s. Ephraem Syri orat. de paenitentia (Asseman. III, 308–314) <sabb. Carnisprivii>, ³⁸ (ff. 184–188^v) s. Ephraem Syri de caritate et eleemosyna, *eis τὴν δευτέραν παρουσίαν τ. κ. ἡ. I. X.* cod. (Asseman. II, 247–258), concl. brevior quam in ed. <dom. Carnisprivii> [μς'], ³⁹ (ff. 188^v–197) s. Iohannis Chrysostomi* in Genesin sermo III, *eis τὴν παρίσβασιν τῶν νηστειῶν· καὶ εἰς τὴν ἐξορίαν κτλ.* cod., ed. (P. G. 56, 525–538) in fine plenior, exemplo enim Susannae alia subnectit, Annae scil. prophetissae, Elisabeth, Marthae atque Mariae, Annae matris Deiparae ipsamque Deiparam (cf.

cod. 1631, ff. 199^v-214^v) <dom. Lacticinior.> [με' /], ⁴¹ Severiani ep. Gaba-
lorum, Ἀντιβόλων (!) cod., de mundi creatione (ff. 197-201) orat. 1, eis τὴν
ἐξαήμερον τῆς κοσμοποιίας· ἡμέρα α' cod. (P. G. 56, 429-438), doxol. brevior
quam in ed., (ff. 201-205^v) orat. 2 (ib. 438-447), des. πὰν στόμα αἰρετικῶν
ἐνφραγὴ· ἡμεῖς δὲ δοξάσωμεν· πατέρα κτλ., (ff. 205^v-210^v) orat. 3 (ib. 447-456),
(ff. 210^v-218) orat. 4 (ib. 457-471), des. πνευμα ἅγιον προσκυνούντες καὶ εὐχα-
ριστοῦντες· ὧ ἡ δόξα κτλ., (ff. 218^v-225) orat. 5 (ib. 471-484), doxol. ab ed.
div., (ff. 225-231) orat. 6, eis τὴν ἑκτην ἡμέραν τῆς κοσμοποιίας tantum cod.,
edit. (ibid. 484-500) passim brevior (om. ex. gr. vv. Οὐχ ὡς ποσὶ κεχημέ-
νον — καταβάλλεται νόμῳ, ib. 495 linn. 6-20), lacuna autem ob folium post
230 excisum laborans a vv. τὸν ποτε διανεστηκότα ad vv. πόνω. Λοιπὸν σὺ
(ib. 495 lin. 20 a. i. — 498 lin. ima), des. τοῦ δικαστοῦ τὴν φιλανθρωπίαν·
ἐκδεξώμεθα τὴν σωτηρίαν τοῦ Χριστοῦ· ὅτι αὐτῷ ἡ δόξα κτλ. <1 hebd. ieiunior.>
[μς'-να], ⁴² (ff. 231-234) s. Theodori stratelatae passio a. Augaro
(BHG. 1750), des. πολλὰ γὰρ θαύματα καὶ ἰάσεις ποιεῖ κυριος δι' αὐτοῦ ἐν τῇ
σκηνῇ αὐτοῦ· ἐν Χριστῷ κτλ. <1 sabb. ieiunior.> [νγ' /], ⁴³ (ff. 234-237^v)
Nestorii in illud, Si filius Dei es, etc., ἰω... του Χρ. λό. eis τὸν πειρασμον
cod. (P. G. 61, 683-688, cfr. Fr. Nau, *Le texte grec de trois homélies de Nestorius*, etc., in *Revue de l'Orient chrétien* XV [1910], pp. 113-119) <1 dom.
ieiunior.>, ⁴⁴ (ff. 237^v-241) s. Basilii Magni hom. in XL martyres (P. G.
31, 508-525 [BHG. 1205]) <9 mart.>, ⁴⁵ (ff. 241-244) ss. XL martyrum
passio (BHG. 1201), des. ἐπὶ σωτηρία πάντων τῶν πιστευόντων eis πατέρα κτλ. ...
Συνεσχέθησαν δὲ οἱ ἅγιοι τοῦ Χριστοῦ μάρτυρες eis τὸν ὑπερ τῆς ἀληθείας ἀγῶνα
προ ἐπτά ἰδῶν μαρτίων· ἐτελειώθησαν δὲ μὲν μαρτίῳ θ' ἐπὶ Λυκινίου αὐτοκράτο-
ρος· καθ' ἡμᾶς δὲ βασιλεύοντος τοῦ κ. ἡ. Ι. Χ.· ὧ ἡ δόξα κτλ. <eadem die>,
⁴⁶ (ff. 244-245^v) s. Iohannis Chrysostomi* in Adnuntiationem ss. Deiparae
(P. G. 50, 791-96 et, sub nomine s. Gregorii Thaumaturgi, ib. 10,
1172-77; cf. Ch. Martin in *Revue d'histoire ecclésiastique* 24¹ [1923], p. 364
n. 3 et M. Jugie, *Analecta Bollandiana* XLIII [1925], pp. 91 sq.) <25 mart.>,
⁴⁷ (ff. 245^v-248) eiusdem* in idem festum, inc. Ἀγαπητοῖ· βασιλικῶν μυστη-
ρίων κτλ. (P. G. 60, 755-760) <eadem die>, ⁴⁸ (ff. 248-253) eiusdem*
in illud, Simile est regnum caelor. patrif, etc. (P. G. 59, 577-586) <2 dom.
ieiunior.>, ⁴⁹ (ff. 253-256^v) eiusdem hom. in Samaritanam*, ab ed.
discrepans inque compendium saepe redacta, des. πηλῷ πρόσάναπληροῦντα·
καὶ αὐτῇ κυρίον ἀνακηρυττεῖ· ὅτι αὐτῷ ἡ δόξα κτλ. (cf. P. G. 59, 535-542 lin. 17)
<3 dom. ieiunior.>, ⁵⁰ (ff. 256^v-257) eiusdem* in mediam hebdomaden
ieiuniorum (ib. 701-705) (in dimidio ieiunior.) [ξ' /], ⁵¹ (ff. 257-262)
s. Athanasii Magni* hom. in caecum a nativitate (P. G. 28, 1001-1024)

<4 dom. ieiunior.>, ⁵² (ff. 262-264) eiusdem*, *Λεοντίου πρεσβ. Ἱεροσολ. cod.*, in parabolam Samaritani (P. G. 62, 755-758) <5 dom. ieiunior.?,
⁵³ (ff. 264-265v) s. *Iohannis Chrysostomi** de Lazaro et divite, ab ed. (P. G. 59, 591-596) discrepans <5 dom. ieiunior.>, ⁵⁴ (ff. 266-268) *Hesychii presb. Hierosolymitani* (?) *εἰς τὸν τετραήμερον Λάζαρον, inc. Δείπνον ἡμῖν πολυτελὲς Λάζαρος αὐθις, des. καὶ δείξαντος πάσιν αὐτοῖς κατασκοπὸν τὴν του Χριστοῦ δύναμιν· ὧ ἡ δόξα κτλ.* (cf. Fabricius-Harles VII, 551) <sabb. Lazari>, ⁵⁵ (ff. 268-272v) s. *Andreae Cretensis* orat. in Lazarum quadriduanum, abrump. in vv. *παρ' αὐτοῦ οὐ γὰρ ἦτησεν propter bifolium inter ff. 272 et 273 deperditum* (P. G. 97, 960-980 A 7), ⁵⁶ (ff. 273-275v) <s. *Iohannis Chrysostomi** in Ramos Palmarum>, inc. mut. *αὐτῷ· καὶ μακαρίζων καὶ γνωρίζων ὅτι οὐκ' ἐξ οικείας μελέτης· ἀλλὰ πατρόθεν ἔλαβεν τὴν ἀποκάλυψιν κτλ.*, ab ed. (P. G. 61, 715 lin. 29 a. i. — 720) saepe discrepans ipsisque in fine longior, post enim vv. *τοὺς δὲ μαθητὰς κραταιότερους ἀπέδειξεν* (cf. ib. 718 lin. 3 a. i.) pergit *ἔστιν δὲ πάντως εἰπεῖν τινά· καὶ πῶς ἡ ἀνάστασις Λαζάρου τοὺς μαθητὰς κραταιότερους ἀπ' ἐδείξεν* atque inferius concluditur *αὐτὸς ὑμῖν γνωρίσει τίς εἰμι· ὁ δεσπότης οὐρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθονίων· αὐτῷ ἡ δόξα κτλ.* <dom. Palmar.>, ⁵⁷ (ff. 275v-278) s. *Epiphaniū Cyprii** hom. 1, In festum Palmarum, ab ed. (P. G. 43, 428-437) discrep., des. *οὗτος ὁ τῶν κάτω καὶ τῶν ἄνω κτήσεων ποιητὴς· θεὸς κυριὸς καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν· αὐτῷ ἡ δόξα κτλ.* <eadem die>, ⁵⁸ (ff. 278-281) *Titi ep. Bostrensis* orat. in Ramos Palmarum (P. G. 18, 1264-1277) <eadem die>, ⁵⁹ (ff. 281v-284) s. *Iohannis Chrysostomi** in parabolam de ficu (P. G. 59, 585-590) <Magna feria II> [ξη'], ⁶⁰ (ff. 284-292v) s. *Ephraem Syri* de laudibus b. Ioseph, ed. (Asseman. II, 21-41) in fine longe amplior, des. *καὶ ἔθαψαν αὐτὸν εἰς τὸ διπλοῦν σπήλαιον· ὑπ' ἔστρεψεν δὲ Ἰωσήφ· δοξάζων καὶ εὐλογῶν τὸν θεόν· ὧ ἡ δόξα κτλ.* <eadem die>, ⁶¹ (ff. 293-295) s. *Iohannis Chrysostomi** in decem virgines, des. *καὶ μονὴν ἐν οὐρανοῖς ἐτοιμάσω· αὐτῷ ἡ δόξα κτλ.* (P. G. 59, 527-532 lin. 19) <Magna Feria III>, ⁶² (ff. 295-297v) eiusdem* in meretricem et Pharisaicum, eis τὴν πόρνην καὶ εἰς τὸ μύρον cod. (ib. 531-536), doxol. brevior edita <Magna Feria IV>, ⁶³ (ff. 297v-301) s. *Ephraem Syri* in mulierem peccatricem, eis τὴν πόρνην καὶ εἰς τὸν φαρισαῖον cod., des. *τῷ ὀλίγον ὀφείλοντι πολλὰ συγχωρεῖται· νῦν κτλ.* (Asseman. II, 297-306 A 4) <eadem die>, ⁶⁴ (ff. 301-305v) s. *Iohannis Chrysostomi* de proditiōe Iudae, hom. 1, κ. εἰς τ. παράδοσιν τ. μυστ. add. cod. (P. G. 49, 373-382) <Magna feria V>, ⁶⁵ (ff. 305v-306v) eiusdem* in proditiōem Iudae (P. G. 61, 687-690) <eadem die>, ⁶⁶ (ff. 306v-308v) eiusdem*, *τοῦ ἁγ. Εὐσεβείου* cod., in sancta Parasceve et in passionem Domini, des. *ἀνέκωμῃσεν ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν· αὐτῷ ἡ δόξα κτλ.*

fere ut in Vat. gr. 1633, ff. 229–230^v (P. G. 62, 721–724) <Magna Feria VI>, ⁶⁷ (ff. 308^v–309) s. **Procli** archiep. **Constantinopolitani** orat. 11, in Parasceven, des. ἡμῖν δὲ, θεοῦ δύναμις καὶ θεοῦ σοφία χάριτι Χριστοῦ κτλ. (P. G. 65, 781–788 A 1 ... 5) <eadem die>, ⁶⁸ (ff. 309–315) s. **Epiphanii** **Cyprii** * hom. 2, in Sabbato Magno (P. G. 43, 440–464), doxol. ab ed. parum div. (Magno Sabbato), ⁶⁹ (ff. 315–318^v) **Gregorii** ep. **Antiocheni**, *Nύσης* cod., in mulieres unguentiferas, eis τὴν τριήμερον καὶ σωσίσκομον ἔγερσιν cod., des. τὴν ἡμέραν τῆς ἀναστάσεώς σου· ὅτι σὺ πρέπει καὶ ἐπ' ὀφείλεται δόξα κράτος κτλ. (P. G. 88, 1848–1865) <eadem die> [οἷ'], ⁷⁰ (f. 319–319^v) s. **Gregorii** **Nazianzeni** orat. 1, In s. Pascha (P. G. 35, 396–401) <dom. Paschatis> [οἷ'], ⁷¹ (f. 320) s. **Iohannis Chrysostomi** * in s. Pascha, inc. Λαμπρὰ καὶ περιχαρὴς ἡμῖν, des. ἐν ᾧ ἐσφραγίσθητε eis ἡμέραν ἀπολυτρώσεως Χριστοῦ· ᾧ πρέπει κτλ. (ut in Vat. gr. 1633, f. 250–250^v) <eadem die>, ⁷² (ff. 320^v–323) s. **Epiphanii** **Cyprii** hom. 3, In die Resurrectionis Christi, ab ed. (P. G. 43, 465–477) discrep., doxol. edita brevior <eadem die>, ⁷³ (ff. 323–324) s. **Iohannis Chrysostomi** * λο. τῇ β' ἡμέρα eis τοὺς νεοφωτίστους καὶ eis το πάσχα, inc. Ἀπήνησεν eis ἔργον ᾧ παῖδες, ἅπερ ὑμῖν ὑπ' ἐσχόμεθα, des. οὐ φοβηθήσομαι κακὰ, ὅτι σὺ μετ' ἐμοῦ εἶ· αὐτῷ ἡ δόξα κτλ. (cf. P. G. 64, 1331–32 lin. 8 a. i.) <Feria II post Pascha>, ⁷⁴ (ff. 324–331^v) s. **Gregorii** **Nazianzeni** orat. 45, In s. Pascha (P. G. 36, 624–664) <eadem die>, ⁷⁵ (ff. 331^v–334) eiusdem orat. 44, In novam dominicam, ἐν ᾧ καὶ περι ἐγκαίνιων cod. (ib. 608–621) <dom. Thomae>, ⁷⁶ (ff. 334–337) s. **Iohannis Chrysostomi** * hom. in s. apostolum Thomam, eis τὴν νέαν κυριακὴν καὶ eis Θωμὰν τὸν ἀπο. cod., ab ed. (P. G. 59, 681–688) interdum diversa, inc. Ἰδοὺ πάλιν ἐορτή, ἰδοὺ πάλιν σωτηρία ψυχῶν· ἤκω τοίνυν τὸ χρέως κτλ. (cf. Vatt. gr. 1587, ff. 314–319 et 1633, ff. 255–257) <eadem die>, ⁷⁷ (ff. 337–342^v) **Severi** patr. **Antiocheni**, *Γρηγορίου* ἐπ. *Nύσης* cod., orat. 77, In Christi resurrectionem (Patrol. Orient. XVI, 794–860, sub nom. s. **Gregorii** **Nysseni** P. G. 46, 628–652) <dom. τῶν Μυροφόρων?>, ⁷⁸ (ff. 342^v–344^v) s. **Iohannis Chrysostomi** * in mediam Pentecosten (P. G. 61, 739–742) <Media Pentecoste>, ⁷⁹ (ff. 344^v–346) eiusdem * in Ascensionem sermo 3 (P. G. 52, 797–800), doxol. brevior ed. <die Ascensionis>, ⁸⁰ (ff. 346–350) s. **Gregorii** **Nazianzeni** orat. 41, In Pentecosten καὶ eis το πνεῦμα τὸ ἅγιον (P. G. 36, 428–452) <die Pentecostes> ⁸¹ (ff. 350–352^v) s. **Iohannis Chrysostomi** * in Pentecosten sermo <1> (P. G. 52, 803–808), des. καὶ νῦν χάριτι θεοῦ πατρὸς Θεοδοσίου· ὑπερ οὗ εὐχόμεθα τῷ Χριστῷ, ἵνα ἡμῖν φυλαχθεῖν μακροῖς περιόδοις ἐτῶν, ἐν Χριστῷ κτλ. <eadem die>, ⁸² (ff. 352^v–355) s. **Ephraem** **Syri** in gloriosos martyres (Asseman. II, 306–312 [BHG. 1183]) <dom. Sanctor. omnium>, ⁸³ (ff. 355–357^v) **Antipatri** ep.

Bostrensis in s. Iohannem Baptistam etc. (P. G. 85, 1764–1776 [BHG. 847]) <24 iun.>, ⁸⁴ (ff. 357^v–361) s. Iohannis Chrysostomi * in Natale s. Iohannis prophetae, etc., ab ed. (P. G. 61, 757–762 [BHG. 848]) discrep., des. τῷ κυρίῳ ἤνεσεν· ἡμεῖς δὲ βοῶμεν, εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς τῶν χριστιανῶν ὅτι αὐτῷ πρέπει etc. <eadem die>, ⁸⁵ (ff. 361–362^v) eiusdem * in Petrum et Paulum (P. G. 59, 491–496 [BHG. 1497]), des. fere omnino ut in quodam cod. Regio (cf. ib. 495–496 not. b) <29 iun.>, ⁸⁶ (ff. 362^v–369^v) acta ss. Petri et Pauli (BHG. 1490) <eadem die>, ⁸⁷ (ff. 369^v–375) passio s. Panteleemonis (cf. BHG. 1413), des. καὶ τὸ φυτὸν ἔνθα ἦν, πρὸς δεδεμένους, γάλα ἔρευσεν· καὶ πᾶν τὸ πλῆθος Νικομηδεῶν ἰδόντες τὴν τοῦ σώματος αὐτοῦ λευκότητα ... (ut in cod. Palat. gr. 317, f. 81, quo cum liber noster, quantum vidimus, optime consentit, cf. Catal. codicum hagiogr. graecor. Bibl. Vatic., p. 221)· ἐμαρτύρισεν δὲ ὁ ἅγιος μεγαλομάρτυς Π., μηνὶ ἰουλίῳ κς' βασιλεύοντος τοῦ ἀσεβέστατου καὶ παρ' ἀνόμου Μαξιμιανοῦ· καθ' ἡμᾶς δὲ βασιλεύοντος τοῦ κ. ἡ. Ι. Χ.· ὃ ἡ δόξα κτλ. <27 iul.>, ⁸⁸ (ff. 375–376^v) s. Iohannis Chrysostomi * in Transfigurationem Domini, inc. Ἦκουες τοῦ δεσπότη Χριστοῦ ἀρτίως λέγοντος· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, des. πλήρης γὰρ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ τῆς δόξης αὐτοῦ· τοῦ πατρὸς κτλ. (ed. Savile VII, 339 sq.) <6 aug.>, ⁸⁹ (ff. 376^v–379^v) s. Ephraem Syri in Transfigurationem Domini, ed. (Asseman. II, 41–49) in fine multo brevior <eadem die>, ⁹⁰ (f. 379^v) Iohannis archiep. Thessalonicensis oratio de Dormitione ss. Deiparae (BHG. 1144), abrump. in νν. ἐστρέβλωσαν [τὰ συγγραφέντα] τοῦτον χάριν (ed. M. Jugie in Patrol. Orient. XIX, pp. 375–376 lin. 23) [4η'] <15 aug.>.

Ab una eademque manu subflavo pigmento exaratus eodemque parum tenaci, ut scriptio interdum fere evanuerit, quam vir recentior parum adcuratus instauravit (cf. ex. gr. ff. 86^v–87, 261^v–262, 265^v–266 etc.), fasciculos non nisi 48 nunc retinet, notae autem numerales angulo sup. externo primae singulorum paginae, haud (forsitan) ab ipso librario adpictae quarumque complures, marginibus minus caute decurtatis umoreve corruptis, effluxerunt, non nullos initio (A'–Γ'), unum inter ff. 150 et 151 (ΚΓ'), praeter nescio quot in fine, periisse demonstrant: ceteri fasciculi octo foliorum omnes exstiterunt, in <Δ> tamen folium tertium (inter 2 et 3) hodie desideratur, in <ΙΑ> primum (ante 56), in <ΛΔ> primum (ante 231), in ΛΘ' bifolium intimum (inter 272 et 273). Homiliarum vitarumque, sed capitum quoque, litterae initiales coloribus decoratae (rubro, caeruleo, flavo, violaceo) pingendi genus in australis Italiae finibus volgatum procul dubio referunt (cf. non nullas potiores ff. 89, 117^v, 188^v, 284 etc.), inscriptiones, litteris uncialibus parvis exaratae, flavo colore (ut Italo-graecis mos erat) plerumque superlitae. Foliorum complurium orae imae vel externae litteraeque duae initiales (ff. 137 et 152) turpiter excisae. Folia non nulla acia et acu consuta (cf. ff. 231, 269 etc.).

Operculo anteriori interno scidulae duae adglutinantur, quarum superior libri notam Vaticanam, inferior autem, maioris moduli (112 × 101 mm.), indiculum quoque latinum

(<L. Allatii> manu) continet. F. 1 imo nota Cryptensis obcurrit (M), f. 3 summo inscribitur animadversio *Τοῦτο τό βιβλίον ἦν τῆς μονῆς τῆς Κρυπτοφέρρης*: cuius animadversionis ultimum verbum aliam notam, Cryptensem pariter (nº 12), ex parte tegit. Bifolium chartae paullo minoris moduli (320 × 215 mm.) inter ff. 1 et 2 conlocatur pinacem graecum a <Luca Felici Tiburtino, hierom. Cryptensi> confectum exhibens (praemissa utraque nota supra relata), ex quo fasciculum KΓ' (cf. supra) bifoliumque in fasciculo ΛΘ' supra notatum iam effluxisse, libri autem in fine non nulla hodie deficientia tunc temporis adservata esse conligitur, nimirum α) Λόγος εἰς τ. ἀγ. Σιλβέστρον πάπα Ῥώμης, κ. εἰς τὰ θαύματα, κ. τὰς ἰάσεις Κωνσταντίνου τοῦ θεοφιλεστάτου βασιλέως, β) Λεοντίου ἐπ. Νεαπόλεως τῆς Κυπρίων νήσου εἰς τὰ λείποντα τοῦ βίου τ. ἐν ἀγγ. πρὸς ἡμ. ἀρχ(ι)επ. Ἀλεξανδρίας Ἰω. τοῦ ἐλεήμωνος, et γ) Ἀνάπανσις τ. ἀγ. θ(ε)οκ(ο)ν, κ. ἀπερ αὐτῇ ἀπεκαλύφθη: cum autem ipsius tabulae initio paullo recentior nescio quis duorum primorum tantum λόγων inscriptiones iteraverit, utrique praemisso *Fragment.*, tertium paullo post indicem a Luca concinnatum excidisse, superiorum autem iam eiusdem tempore frustula dum taxat superesse haud iniuria suspiceris. F. 374^v summo notulam offendes manu saec. XIV exarata: *Εγὼ ἀδελφὸς Ρομᾶνος ἡγέρ(ο)μοναχος*.

Codicem adcuratissime descripsit A. Ehrhard, op. et loc. cit., non nisi hagiographica recensuerunt PP. Bollandiani, Catal. codd. hagiogr. graecor. Bibl. Vat., pp. 145–148, perpauca tantum notaverunt P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III*, in *Revue des questions historiques* XLV (1889), pp. 209 n. 3 et 213, et A. Rocchi, De coenobio Cryptoferratensi eiusque bibliotheca, Tusculti 1893, pp. 278 et 305. Cf. quoque A. Rahlfs, *Verzeichniss der griech. Hss. des A. T.*, p. 264.

Tabulae lignae, porio subrubro signato contextae fibularumque vestigia solum modo retinentes, scuta Gregorii XV P. M. (in tab. ant.) et (in tab. post.) Scipionis Cobelluzzi card. bybl. (1618–26) auro impressa exhibent.

1642. Saec. XII, membran., mm. 365 × 285, ff. I. 296 (1 et 296 chart.), coll. 2, linn. 30.

Nicetae metrop. Heracleensis catenae in evangelium sec. Lucam (typ. IV ap. Karo-Lietzmann, *Catenar. graecar. catal.*, pp. 137–39; cf. R. Devreesse, *Chaines exégétiques grecques*, in *Dict. de la Bible*, suppl., t. I, coll. 1183 sq.) lib. I <e cod. Vatic. gr. 1611, ff. 1–94^v> ad amussim descriptus (cf. I. Sickenberger, *Aus römischen Handschriften über die Lukaskatene des Niketas*, in *Römische Quartalschrift* XII [1898], p. 63, ac praesertim *Die Lukaskatene des Niketas von Herakleia*, in *Texte u. Untersuch. z. Gesch. d. altchristl. Literatur*, N. F., VII B., 4. Heft, 1902, pp. 47–49).

Verba membrave per oscitantiam admodum raro praetermissa sive ipsius librarii sive aliorum calamo in marginibus subplentur (cf. ff. 2^v. 11^v. 121 etc.; 15, 169).

Quaterniones 37 (quorum ultimi ultimum folium, scriptura carens, excisum est) sat eleganter, licet paullo crassiori harundine, unus idemque librarius italo-graecus (v. infra) subflavo pigmento descripsit, qui et singulos graeca subputatione in angulo inf. externo

primae paginae munivit: operis inscriptio, litterae grandioris moduli, lemmata, ἡ πύλη f. 1 obcurrens purpureo liquore delineantur. Folior. circiter 50-130, oras superiores externas mures paullulum adroserunt. Ff. I et 296^{r-v} vacua.

F. IV^v superne <L. Allatius> notavit *Nicetę Serron Catenę in euangelium(m) Lucę / liber primus*. Folii 1 in margine summo *Libro 34 / fatto da sa(n)to Nichita*, manu saeculi XVI (alia manus paullo antiquior scripserat tantum *La Interpretatio(n)e sop(r)a sancto Luca*, cf. Ioh. Mercati, *Per la storia dei mss. greci di Genova* etc. [*Studi e Testi* 68] tab. Ia); quae inscriptiones in Patiriensi monasterio adpositae sunt, ubi librum (inter aa. 1614-1619 in Vaticanam bybliothecam delatum) ex nunc Vat. gr. 1811 transscriptum fuisse ostendit Sickenberger, *Die Lukaskatene* etc., loc. cit. Ib. in ora inferna notatur *s(ine) car(actere)*, quam animadversionem Cryptaeferratae adpictam esse falso P. Batifol iudicavit, *L'abbaye de Rossano*, p. 49 (cf. quae contra monuerunt A. Rocchi, *De coenobio Cryptoferratensi eiusque bibliotheca* etc., Tusculi 1893, pp. 280 sq., et Ioh. Mercati, op. cit., pp. 90 et 95-97). F. 153 summo Boethii sententia bis exscribitur, nimirum *Nu(n)-q(u)a(m) tua faciet e(ss)e fortuna que a te nat(ur)a rer(um) fecit e(ss)e aliena* (De consol. philos. II, pr. V, P. L. 63, 691 B 6-692 A 1), eademque manus XIV saeculi externo in margine aliud eiusdem excerptum inseruit, i. e. *Jam u(er)o q(uam) sit inane — a maior(um) uirtute degenerare(n)t* (ib. III, pr. VI, P. L., vol. cit., 746 A 4-13), quod pone vir fere coaevus versum nescio cuius bis notavit *Nemo t(ibi) t(ri)buat q(uod) no(n)du(m) es nom(en) ade(m)pt(us)* (sic). F. 274 ad vv. "Ἀξίον θαυμάσαι τὸ ἀπλάστον καὶ φιλάληθες ἦθος καὶ τὴν φιλοσοφίαν τοῦ εὐαγγελιστοῦ Ματθαίου notatur in ora externa, m. saec. XIII-XIV, *dignum e(st) mira(n)di philosophia(m) Math(ae)i apostolj. Ita tam(en)*. Folii 295^v in summo fastigio non nulla de Adnuntiationis mysterio notavit manus, ut videtur, saeculi XIV.

Librum diligentissime descripsit Sickenberger, *Die Lukaskatene* etc., loc. cit.; cf. quoque Batifol, op. cit., pp. 49, 69 et 83 nec non Ioh. Mercati, op. laud., pp. 90, 116 et 306.

Integumenti tabulis corio subflavo signato vestitis fibularumque vestigia tantum modo retinentibus arma Gregorii XV P. M. (tab. ant.) et (tab. post.) Scipionis Cobelluzzi card. bybl. (1618-26) auro inprimuntur.

1643. Saec. XI, membran., mm. 345 × 265, ff. 1. 218 (I et 218 chart.), coll. 2, linn. 33.

Menologium metaphrasticum septembris, praecurrente (f. 1^{r-v}) contentorum tabula, cuius in fine rubro caractere notatur *λόγοι κε' ἀνευ τῶν θεοκλείων* (v. infra): ¹ (ff. 2-22^v) s. Symeonis τοῦ ἐν τῇ Μάνδρα vita (BHG. 1686-87) (1 sept.), ² (ff. 23-29^v) s. Mamantis passio (BHG. 1018) (2), ³ (ff. 30-35) s. Anthimi ep. Nicomediensis passio (BHG. 135) (3), ⁴ (ff. 35-40) s. Babylae ep. Antiocheni vita (BHG. 206) (4), ⁵ (ff. 40-44) s. Michahelis archangeli miraculum in Chonis (BHG. 1284) (6), ⁶ (ff. 44-48^v) ss. Eudoxii, Romuli et socc. passio (BHG. 1604) (eadem die), ⁷ (ff. 49-51) s. Sozontis passio (BHG. 1644) (7), ⁸ (ff. 51-55^v) s. Severiani passio (BHG. 1627) (9), ⁹ (ff. 55^v-60) ss. Me-

nodorae, Metrodorae et Nymphodorae passio (BHG. 1273) (10),
¹⁰ (ff. 60–69^v) s. Theodorae Alexandrinae vita (BHG. 1730) (11),
¹¹ (ff. 69^v–72) s. Autonomi passio (BHG. 198) (12), ¹² (ff. 72–78^v)
s. Cornelii centurionis passio, *πράξις καὶ τελείωσις* cod. (BHG.
371) (13), ¹³ (ff. 78^v–81) s. Nicetae <Gothi> passio (BHG. 1340) (15),
¹⁴ (ff. 81–88^v) s. Euphemiae passio (BHG. 620) (16), ¹⁵ (ff. 88^v–95^v)
ss. Sophiae, Fidei, Spei et Caritatis passio (BHG. 1638) (17),
¹⁶ (ff. 95^v–101^v) ss. Trophimi, Sabbatii et Dorymedontis passio
(BHG. 1854) (19), ¹⁷ (ff. 101^v–118) ss. Eustathii, Theopistae,
Agapeti et Theopisti passio (BHG. 642) (20), ¹⁸ (ff. 118^v–121^v)
s. Asterii Amaseni <hom. 9>, In s. martyrem Phocam inde a vv. *ἱερὸς μὲν
καὶ θεσπέσιος* (P. G. 40, 304 A 11–313 [BHG. 1539–40], *animus tamen
adverte loco verborum καὶ ἵνα συνελὼν εἴπω — ἐγνώρισαν· μᾶλλον δέ, ib. 304 C
6–8, plura legi ab ed. aliena, nimirum εὐθὺς γὰρ ἐν τῷ τιμίῳ τούτου σηκῷ —
φυλάττειν τὴν εὐσέβειαν· ἀλλὰ γάρ*) (22), ¹⁹ (ff. 121^v–131^v) s. Theclae
acta (BHG. 1719) (24), ²⁰ (ff. 131^v–161^v) **Basilii** ep. Seleuciensis de vita
s. Theclae lib. I (P. G. 85, 477–560 [BHG. 1717]), in duas sectiones
divisus, quarum altera inc. verbis *Ἀλλὰ τὰ μὲν κατὰ τὸ ἱκόνιον* (ib. 520
B 2); initio notatur in summo marg. folii 131^v + *τὰ θεόκλεια*, in fine
autem *τέλος σὺν θεῷ τῶν θεοκλείων* (eadem die), ²¹ (ff. 162–168^v) s. Eu-
phrosynae Alexandrinae vita (BHG. 626) (25), ²² (ff. 169–178) de
s. Iohanne theologo commentarius (BHG. 919) (26), ²³ (ff. 178–185)
s. Callistrati et soc. (BHG. 291) (27), ²⁴ (ff. 185–193) s. Charito-
nis passio (BHG. 301) (28), ²⁵ (ff. 193–201^v) s. Cyriaci anachoretæ
vita (BHG. 464) (29), ²⁶ (ff. 201^v–217^v) s. Gregorii ep. Magnæ
Armeniae (BHG. 713), abrump. in vv. *καὶ εἰς ταῦτα ὑπὸ τοῦ παρρησιασ-
τος* (P. G. 115, 981 B 13) (30 sept.).

Codex, quem flavo vel subflavo pigmento unus librarius (quid quid in contrarium
adfirmaverit A. Ehrhard loc. infra citando), licet parum aequabili calamo, descripsit,
fasciculos 27 hodie servat (<δ> binio, ζ' senio, cett. quaterniones), in angulo sup. externo
primæ singulorum paginae ab ipso scriba subputatos: cuius modi notae, margine resecto,
interdum perierunt. Adcedebat initio binio, cuius altera charta tantum modo superat
pinacem supra laudatum praebens. Tituli, litterae grandioris formae, verba potiora qui-
bus initia sectionum distinguuntur, animadversiones liturgicae summis paginis injectae
purpureo colore (f. 1 dum taxat rubro). Codex umore hic illic tactus, scriptura non nul-
libi retractata (cf. ex. gr. ff. 55^v–56^v), folior. non nullorum orae absumptae, aliae (sub
finem) a muribus conrosae, textu tamen ubique indemni. Ff. I et 218^{r-v} vacua.

F. IV summo notavit <L. Allatius> *Vitæ et Martyria diversor(um) Sanctor(um) /
Mensis Septembris*. Margini sup. folii 1 utraque nota Cryptensis adpingitur, A nimirum

et n.º 11, folii 2 in summo fastigio *le(genda) sa(n)tor(um)* (eadem saeculi XV manu quam similia notantem in codd. 1526 etc. deprehendimus) nec non, inferius, illud consuetum *Τούτο τὸ βιβλίον ἦν τῆς μονῆς τῆς Κρυπτωφέρρης*.

Librum breviter descripsit A. Ehrhard, *Ueberlieferung u. Bestand d. hagiogr. u. homilet. Literatur d. griech. Kirche* etc., II (*Texte u. Untersuch. z. Gesch. d. altchristl. Lit.* etc., 4 R., VI B.), Leipzig 1938, p. 339, amplius recensuerant Hagiographi Bollandiani, Catal. codd. hagiogr. graecor. Bibl. Vat., pp. 148-150, qui eum non recte saec. XII-XIII tribuunt (id. id. M. A. Guidi, in *Xeniis Romanis*, p. 126); obiter memoraverat P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III*, in *Revue des questions historiques* XLV (1889), pp. 209 n. 3 et 213.

Integumentum ex tabulis ligneis tergore subrubro signato contactis, quarum in altera scutum Gregorii XV P. M., in altera Scipionis Cobelluzzi card. bybl. (1618-26) auro inprimitur: fibularum non nisi vestigia supersunt.

1644. Saec. XII-XIII, membran., mm. 338 × 253, ff. II. 103 (+ 18^a et 72^a; f. I chart.), coll. 2 (praeter f. 103), linn. 26.

s. Iohannis Chrysostomi homiliae diversae: ¹ (ff. 1-4^v) <ad populum Antiochenum hom. 14>, iuc. mut. *προ[χειρότερον εἰς] μέσον ἀγά[γωσι τὸν] ὑπεύθυνον* (P. G. 49, 150 lin. 27-154), (ff. 4^v-16^v) hom. 15 (ib. 153-162), (ff. 16^v-28^v) hom. 16 (ib. 161-72), (ff. 28^v-40) hom. 17, om. in titulo vv. *Εἰς τοὺς ἄρχοντας — μαγίστρον*, add. vero in fine *γένοιτω κυρίῃ τὸ ἐλεός σου ἐφ' ἡμᾶς ἀμήν δέσποτα* (ib. 171-180), (ff. 40^v-51) hom. 18, om. in titulo vv. *Εἰς τὴν προειρημένην ὑπόθεσιν τῆς στάσεως* (ib. 179-188), (ff. 51-63) hom. 19, *τῆς σωζομένης* in tit. (ib. 187-198), (ff. 63-75) hom. 21 (ὁμ. κ' cod.), *εἰς τὴν ἐπάνοδον τοῦ ἐπισκόπου· καὶ εἰς τὴν τοῦ βασιλέως διάλαγην· καὶ πρὸς τὴν πόλιν κτλ.*, des. *πρεπούσης φιλανθρωπίας· ἥς γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν κτλ.* (ib. 211-222); ² (ff. 75-87) ad inluminandos catechesis II, (ὁμ. κα' cod.), *πρὸς τοὺς μέλλοντας φωτίζεσθαι — ἀλλότρια χριστιανοῖς· καὶ περὶ χρηστὰς ἔχειν ἐλπίδας* (ib. 231-240), doxol. brevior edita; ³ (ff. 87-102^v) in Genesim sermo III* (ὁμ. κβ' cod.), abrump. in vv. *ἐβλέψατε αὐτὸν ἀπέναντι* (P. G. 56, 525-535 lin. 8).

Verba omissa ipsius librarii manu, ut videtur, marginibus interdum adscribuntur (cf. ff. 6. 11. 37^v etc.).

F. II, e codice saeculi XI binis columnis (36 linear.) exarato decerptum, praebet (f. II^{r-v}) <s. Basilii Magni homiliam in illud, In principio erat Verbum> inde a vv. *συστάσει· ὅλον τὸν λόγον καὶ ἀπηρτισμένον* (P. G. 31, 480 A 2-481), et (f. II^v) eiusdem hom. contra Sabellianos (λόγ. μζ' cod.), abrump. in vv. *θεολογούντες· ἐκ τοῦ λατρεῖν* (ib. 600-601 A 1).

F. 103, quod liber membran. saeculo XIII grandioribus characteribus

descriptum (linear. 27) subpeditavit, exhibet <Theophili antecessoris Institutionum libri IV tit. 6 § 3-6> a vv. οὐσονκαπιτεύσα|σιν· καὶ λέγειν εἰ φαίνεται ad vv. τοῖς κρεδίτορσιν ἐξ ἀποφά|σεως (ed. B. C. Ferrini, Institutionum graeca paraphrasis Theophilo antecessori vulgo tributa etc., Berolini 1884-87, pp. 418 lin. 14-420 lin. 5). Verba non nulla latina, puta διρέκταν ἢ ὡς ρέμ, ἢ ὡς ρέμ πουβλικιανή etc. rubro pigmento ab ipso librario inter lineas iterantur.

Librum, praeter folia duo adsciticia quae modo memoravimus, quaterniones 13 efficiunt ad angulum inf. externum primae singulor. paginae librario ab ipso (italo-graeco, ut mihi quidem videtur) subputati: quorum e notis, κδ'-λζ' nimirum, fasciculos 23 initio desiderari conligitur aliud forsitan volumen olim efficientes (v. infra). Ornatus (admodum rudes), inscriptiones, litterae initiales atque grandioris moduli purpurea (cf. tamen litteras maiores non nullas rubri coloris ff. 56v-62v et 76v-78). Membranis non bene prae- paratis calamoque reluctantibus fenestrae passim hiant (cf. ff. 7v et 12v). Ff. II-2 umore valde corrupta non absque textus detrimento. F. I scriptione vacat. Libri clausi acie inferna inscribitur λ(ό)γοι διαφοροί, manus autem paullo recentior inter utrumque verbum addidit rubro caractere β, quod tunc temporis codicis partem priorem una cum altera servari ostendere videtur.

F. IV summo <L. Allatii> manu notatur *Ioannis Chrysostomi / Homiliæ varieg.* Folii II margini inferiori rudissimis litteris adpictum αναγνωστικὸν μετὰ διαφοροὺς λόγους (sic) paulloque superius *lege(n)dj djfere(n)tj*, manu saec. XVI. An littera Y, quae ad calcem folii I legitur, liber in aliqua sylloge signatus fuerit equidem nescio.

Integumenti tabulae lignae corio subflavo signato contextae fibularumque non nisi vestigia retinentes arma praebent Gregorii XV P. M. (tab. ant.) et (tab. post.) Scipionis Cobelluzzi card. bybl. (1618-26).

1645. Saec. XI-XII, membran., mm. 320 × 256, ff. I. 321 (ff. I et 321 chart.), coll. 2, linn. 30 (uti plurimum) — 28 (ff. 10-219) vel 37 (uti plurimum) — 38 (ff. 220-313v).

Menologium metaphrasticum decembris: ¹(ff. 10-14v) s. Barbarae passio (BHG. 216) (4), ²(ff. 15-73v) s. Sabae vita (BHG. 1609) (5), ³(ff. 73v-89) s. Nicolai ep. Myrensis vita, recens. I (ed. G. Anrich, *Hagios Nikolaos* etc., vol. I, pp. 235-267, et cf. vol. II, pp. 115-127 [BHG. 1349]) (6), ⁴(ff. 89v-97) s. Ambrosii ep. Mediolanensis vita (BHG. 69) (7), ⁵(ff. 97v-101) s. Patapii vita (BHG. 1424) (8), ⁶(ff. 101v-123) ss. Menae, Hermogenis et Eugraphi passio (BHG. 1271) (10), ⁷(ff. 123-153v) s. Danihelis stylitae vita (BHG. 490) <11>, ⁸(ff. 153v-176) s. Spyridonis ep. Trimithuntis vita, in capp. κγ' distincta, notis tamen numeralibus haud paucis librarii oscitantia praetermissis (BMG. 1648) (12), ⁹(ff. 177-195v) ss. Eustratii et socior. passio (BHG. 646) (13), ¹⁰(ff. 196-218) ss. Thyrsi et socior. pas-

sio (BHG. 1845-46) (14), ¹¹ (ff. 218-223^v) s. Eleutherii ep. passio (BHG. 571), edita saepe plenior conrectiorque et ad recensioem codicis Vindob. theol. gr. 111 (cf. Lamb.-Kollar IV, p. 136), ut videtur, adcedens (15), ¹² (ff. 223^v-233^v) comment. in s. Danihelem prophetam inque ss. tres pueros (BHG. 485) (<17>, cf. pinacem infra laudandum), ¹³ ff. (233^v-238^v) s. Bonifatii passio (BHG. 281-82) (19), ¹⁴ (ff. 239-244^v) s. Ignatii theophori passio (BHG. 815) (20), ¹⁵ (ff. 244^v-249^v) s. Iulianae passio (BHG. 963) (21), ¹⁶ (ff. 249^v-262) ss. Anastasiae <et socior.> passio (BHG. 82) (22), ¹⁷ (ff. 262-264^v) ss. X Martyrum Cretensium passio (BHG. 1197) (23), ¹⁸ (ff. 264^v-279^v) s. Eugeniae passio (BHG. 608) (24), ¹⁹ (ff. 279^v-286^v) s. Gregorii Nysseni orat. in s. Stephanum (P. G. 46, 701-721 [BHG. 1654]) (27), ²⁰ (ff. 286^v-295^v) s. Theodori grapti vita (BHG. 1746) (28, 27 iuxta pinacem infra citandum), ²¹ (ff. 295^v-312) ss. XX milium nec non Indi et Domnae, Glycerii, Theophili, Dorothei et socc. passio (BHG. 823) (<28>, secundum pinacem modo memoratum); ad vv. 'Ο δὲ Μαξιμιανὸς καὶ ἔτι τὴν σιωπὴν κτλ. (P. G. 116, 1068 A 2-3) manus recentior notavit in marg. ext. folii 306^v *Μαρτύριον τῶν αγίων δούσμωνίων* et alia in ora summa + τέλος Ἰνδῆ καὶ Δώμνα.

Praecedit (f. 9-9^v) + πίναξ ἀκριβὴς τῆς γραφῆς τοῦ βιβλίου, in quo passionibus vel vitae tres recensentur ab ipso codice alienae, nimirum sub nr. ιδ' passio s. Sebastiani et socc. (19 dec.), sub nrr. κα'-κβ' vitae s. <Marcelli>, archimandritae Acoemotorum (29 dec.) et s. Melaniae Romanae (31 dec.), Nysseni vero encomium in s. Stephanum prorsus omittitur, cuius inscriptionem manus multo recentior subplevit, i. e., nisi egregie fallor, Lucae Felici Tiburtini, hierom. Cryptensis (cf. ex. gr. contentorum tabulas codicibus 1639, 1641 etc. praemissas).

F. 1-8. 313-320, e codice italo-graeco saec. XI (v. infra) decerpta nostroque custodiae in locum adsuta, continent: ^a (f. 1) conclusionem nescio cuius homiliae vel excerpti: ὁ πύργος καὶ οἱ δέκα καὶ ὀκτώ· ὅτε τὴν Ἱερουσαλὴμ ὁ Τίτος καταστρέψας, πολὺν λαὸν ἐθανάτωσεν (haec verba leguntur in catena in evang. sec. Lucam a Cramero editam, Oxonii 1841, p. 107 linn. 8-9), ^b (f. 1-1^v) s. Iohannis Chrysostomi* ὅτι οὐ δεῖ κακηγορεῖν ἢ καὶ ἀδικεῖν τῷ πλησίον· καὶ ἡ ἀπόδειξις ἐκ τῶν κατὰ τὸν Δαυὶδ καὶ τοῦ Ἰωβ γεγεννημένη· ἀλλ' ἐαυτοὺς εὐθύνας ἀπαιτεῖν τῶν πεπραγμένων, inc. Εἶδες πῶς ἀνεπαχθὲς τὸ δικαστήριον, abrump. in vv. πεποίηκεν τὰ ἐκείνου· βούλεσθε καὶ ἐτέρωθεν (cf. P. G. 64, 1341-42 lin. 25 a. i., ubi homilia haec «ex fragmentis consarcinata et praetermissa» dicitur) (λόγ. κα'), ^c (ff. 313-314^v et 319-320^v) <eiusdem ad Theodorum paraenesis 2>, inc. mut. τοῦ πατρῶου θεοῦ· ὅρα

πόσον κακὸν (P. G. 47, 311 lin. 18-316), ^d (f. 320^v) eiusdem in epist. ad Hebraeos hom. 20, εἰς τὸν ἐκουσίως ἀμαρτάνοντα μετὰ τοῦ λαβεῖν τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας· καὶ ὅπως χρὴ προίεναι τοῖς μυστηρίοις τοῦ Χριστοῦ cod., abrump. in vv. ἂν τοίνυν ἐπιστρέψας ἐπὶ τὸν (P. G. 63, 143 linn. 9-33) (λό. κη'), ^e (f. 8-8^v) <eiusdem * de paenitentia sermo 1>, inc. mut. εὐρήσει γὰρ ἕκαστος· ἀντι ὧν ἀπώλεσεν, abrump. in vv. τὴν ἀπλήρωτον αὐτοῦ καὶ ἀκήρατον (P. G. 60, 683 lin. 17-684 lin. 17), ^f (f. 2) <eiusdem in epist. ad Romanos hom. 31>, inc. mut. κατοδυνώμενων· πῶς οὖν τολμᾷς (P. G. 60, 675 linn. 20-676), doxol. ab ed. div., ^g (ff. 2-7^v) eiusdem in illud Pauli, Nolo vos ignorare etc., οὐ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν — ἡ δὲ πέτρα ἦν ὁ Χριστος cod., abrump. in vv. βαπτίζομεθα· ἐκείνων μὴ βαπτισθέντων (P. G. 51, 241-248 lin. 14 a. i.) (λογ. μα'), ^h (ff. 315-318^v) <eiusdem de verbis apostoli, Habentes eundem spiritum, II> inc. mut. καὶ γὰρ αὐτὰ τὰ ὀνόματα, abrump. in vv. τὸ αὐτὸ θερίζει πάλιν· ἐπὶ δὲ (P. G. 52, 282 lin. 26 a. i. — 287 lin. 20 a. i.).

Modo flavo modo subfusco atramento descriptus in partes tres distinguitur, quarum prima (ff. 9-101) fasciculis 12 constat iisque quaternionibus (praeter primum, 7 folior., nec non septimum, ternionem), nulla vel hodie nota numerali distinctis, secundam quaterniones 11 efficiunt (adcedentibus in fine binione atque bifolio, i. e. ff. 190-195), serie graeca in angulo inf. externo primae singulor. fasciculor. paginae aucti (oris altius resectis notae perpaicae supersunt, nimirum δ' [f. 126] et ζ'-ι' [ff. 150 ... 174]), tertia denique fasciculos 15 complectitur in angulo inf. interno primae singulorum paginae subputatos, quaterniones omnes, ιε' tantum excepto, ternione, cuius folium ultimum excisum est, praecedens autem in longitudinem dimidiatum. Manus complures deprehenduntur haud semper praeclare inter se differentes, quarum α (ut mihi quidem videtur) ff. 10-101^v exaravit, β ff. 102-182 col. sin., γ ff. 182 col. dext. — 195^v, δ ff. 196-216^v col. sin. lin. 12 (nescio an a praecedente diversa, cf. ex. gr. f. 197^v col. sin. cum 195^v), ε reliqua: quas omnes italo-graecas A. Ehrhard iudicavit, *Ueberlieferung u. Bestand. d. hagiogr. u. homilet. Literatur. d. griech. Kirche* etc., II [*Texte u. Untersuch. z. Gesch. d. altchristl. Lit. ... hrsgg. v. E. Klostermann u. W. Eltester*, t. R., VI B], p. 513 n. 3, cuius tamen viri eximii sententiae quo minus adstipuler πύλαι (ff. 9 et 10), ornatus (ff. 15. 73^v. 89^v. 97^v), litterae initiales (ib.) in parte a primo librario exarata obcurrentia me vetant, quae, auro variisque coloribus expressa (prasino, caeruleo, purpureo, rubro), pingendi rationem in australis Italiae finibus usitatam (licet non elegantissimae) procul dubio haud exhibent (in reliquo codice ornatus litteraeque grandioris moduli plerumque minio, atramento non nullibi perquam rudi calamo delineantur. Folia vero 1-8 et 313-320 (a muribus inferne citra textus detrimentum conrosa) e libro italo-graeco saeculi XI fluxisse nullus, reor, in dubium vocabit qui ad ornatuum litterarumque initialium formam pigmentorumque copulationem animum adverterit; quod iam Ehrhard, loc. laud., pronuntiaverat. Ff. 309-312 perforata textum lacunis laborantem praebent.

F. IV <L. Allatius> notavit *Vitę et Martyria diversorum Sanctorum*. F. 1 summo

nota Cryptensis n.º 2 (literatur in fastigio folii 9) nec non animadversio τοῦτο τὸ βιβλίον ἦν τῆς μονῆς τῆς Κρυπτιωφέρρης; ib. in imo margine alia nota, Cryptensis pariter, B (iterum obcurrit f. 9v). Folii 9 in ora sup. nescio quis (XIV saec.?) rudissimo calamo scripsit ἐστὶ παναχῆ (sic, ?) βιβλίον του δεκέμβριου μηνὸς. F. 10 summo adpingitur *lege(n)da s(anc)-tor(um)*, eadem manu quam ex. gr. in cod. 1643 enarrando laudavimus. F. 195v nota ipso codice recentior, sedulo abrasa. F. 263 in ora ext. manus Graecorum ritu benedicens, in summo feminae caput. F. 291v in marg. sinistro icuncula viri sancti nimbat. F. 312, transscribendi munere absoluto, notavit (ultimus) librarius ἐτελιώθει· ἐν Χ(ριστ)ῷ τῷ θ(ε)ῷ / μὴν δεκέμβριος μηνὶ ἀν' γούστῳ: ἡ' ημε(ρα) ε' ὡρ(α) θ'.

Codicem, praeter Ehrhard, op. laud., pp. 513 sq., descripserunt Hagtiogr. Bollandiani, Catal. codd. hagiogr. graecor. Bibl. Vaticanae, pp. 150 sq., memoraverunt dum taxat P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III*, in *Revue des questions historiques* XLV (1889), pp. 209 n. 3 et 213, et A. Rocchi, De coenobio Cryptoferratensi eiusque bibliotheca etc., Tusculi 1893, p. 278, qui «orientalibus» merito illum adnumerat.

Tabulae lignae corio purpureo signato vestitae fibularumque vestigia tantum modo retinentes tesseras gentilicias exhibent Gregorii XV P. M. (tab. ant.) et (tab. post.) Scipionis Cobelluzzi card. bybl. (1618-26).

1646. A. 1118 (f. 278v), membran., mm. 308 × 254, ff. I. 278 (I chart.), coll. 2, linn. 32-45.

s. Maximi confessoris opera conplura: ¹ (ff. 9-147v) quaestiones ad Thalassium (P. G. 90, 268 D 5-773), scholiis marginalibus instructae fere iisdem atque illa quae in ed. laud. pone singulas adferuntur, praemissis (ff. 1-2) prologo ad scholia (ib. 261-265) et (ff. 2v-9) epistula ad Thalassium (ib. 244-261), scholiis vulgatis pariter aucta (ib. 265-268: Photii censura, ib. 268 B 8-D 4, omittitur); ² (ff. 147v-159) expositio orationis dominicae (ib. 872-909) cum tribus scholiis e vulgatis (ib. 909, nrr. β'-δ') et aliis paucis brevissimis; ³ (ff. 159v-174) liber asceticus (ib. 912-956); ⁴ capita de caritate (ib. 960-1073), i. e. (ff. 174-179v) prologus et centuria I, (ff. 180-188) centuria II, (ff. 188-195v) centuria III, (ff. 195v-202) centuria IV; ⁵ capita theologica et oeconomica, ἑτέρα κεφάλαια ρ' cod. (ib. 1084-1173), nimirum (ff. 202-211v) centuria I, (ff. 211v-224) centuria II, κεφ. ρ' cod.; ⁶ (ff. 224-226) <capitum quinquies centenorum* centuriae I> cc. 1-15, κεφ. ιε' cod. (ib. 1177-1185 C 5; animum adverte c. ε' edito multo plenius esse); ⁷ (ff. 226-235) ep. <15>, sive de communi et proprio etc. (P. G. 91, 544-576, omittuntur tamen vv. Διδάσκων διαρρήδην ἡμᾶς — ἀειπαρθένου Μαρίας, ib. 553 C 14-D 6, et φύσει κατ' οἰκονομίαν — διεδείκνυτο σώζων, ib. 556 A 9-B 1, ad quae subplenda ff. 228v et 229 spatium vacuum relinquitur), scholiis vulgatis ditata (ib. 576, om. δ'); in fine + ἐπληρώθη ὁ περὶ κοινοῦ καὶ αἰδίου (sic) λόγος κτλ. πρὸς Κοσμὰν διάκονον Ἀλεξανδρείας;

^a (ff. 235–250^v) disputatio cum Pyrrho (ib. 288–353). Adcedunt hagiographica de s. Maximo, scil. ^a (ff. 250^v–255^v) relatio motionis inter Maximum et principes (BHG. 1231), lac. a vv. τοῦ/του συνηγοροῦντος ad vv. Παραγγελίαν ἔχομεν (P. G. 90, 124 D 7–128 C 5) ob folium post 254 excisum, ^b (ff. 255^v–256) s. Maximi abbatis ad Anastasium mon. (BHG. 1232), et ^c (ff. 256–265^v) tomus alter sive gesta in primo exsilio (BHG. 1233).

Marginibus illa σ^η, ω^ς, γ^ν ipsius librarii manu saepe inscribuntur.

Adcedunt: ¹ (ff. 266–268^v) s. Iohannis Chrysostomi comparatio regis et monachi (P. G. 47, 387–392), ² (ff. 268^v–275) Procli archiep. Constanti-nopolitani oratio de laudibus ss. Deiparae (P. G. 65, 716–757 [BHG. 1110], omittuntur tamen vv. Καρπὸς τῆς ἀνθρωπότητος — Καὶ ἡ ἀγία, ib. 741 A 1–3, ad quae excipienda f. 272 spatium vacuum relinquitur), ³ (ff. 275–278) s. Ephraem Syri adversus vitiose viventes, τ. οσ. πρὸς ἡμ. Νίφωντος, λόγος πρὸς διόρθωσιν — τιμᾶς ἀπαιτῶντων ἐν τῇ μοναδικῇ καταστάσει: καὶ τὸ πῶς δεῖ εἶναι τὸν μοναχὸν cod., des. ἐν ἐξήκοντα· καὶ ἐν ἑκατὸν· ὅτι τῷ πατρὶ καὶ τῷ υἱῷ κτλ. (Assemani I, 111–118 E 5).

Codicem, inter italo-graecos (v. infra) cum scriptionis elegantia tum ornatuum pulchritudine locum eximium sibi vindicantem, fasciculi 36 efficiunt, quaterniones, 20 et 35 tantum modo exceptis, 7 folior., nec non 21 et 34, ternionibus, quorum in altero folium sextum utpote scriptura vacuum abscisum est (animum, insuper, adverte in 33 folium secundum, post 254 nimirum, effluxisse, in postremo postrema duo, scriptione pariter vacua excisa esse): quos fasciculos, ipsius librarii manu in angulo inf. externo primae singulorum paginae graecis notis numeralibus instructos, nescio quis multo recentiore aevo (saec. XV–XVI) latini alphabeti litterarum serie geminata iterum distinxit (A–Z et signa tria in libris inpressis adhiberi solita, nempe 7, 3, 4, et α–ι). Scholia, litteris uncialibus parvis, quae dicuntur, exarata compendiosis scatentia summo, externo, imo margini adscribuntur. Ornamenta inscriptionibus praefixa (πύλαι ff. 1. 9, 147^v, taeniolae ff. 91, 159^v etc.) nec non litterae initiales grandiorisque moduli tribus coloribus micant, rubro scil., caeruleo et flavo, inscriptiones ipsae (qua tenus minio hau descriptae), cf. ff. 174 sqq., nec non litterae potiores flavo superlitaе, qua se se ratione italo-graeci librarii delectabantur: Folia prima ultimaque non nihil aqua superne tacta. Folia 22 ora externa abscissa. F. I vacuum.

Folio I^v summo contentorum indiculus latinus adpingitur, m. (L. Allatii). Folia 1 in ora ima notatur s(ine) car(actere) (qua de nota cf. loh. Mercati, *Per la storia dei mss. greci di Genova* etc. [Studi e Testi 68], pp. 90 et 95–98, qui librum nostrum e Patiriensi monasterio in Vaticanam hybliothecam recto tramite devenisse iure autumat, cf. ib. pp. 91 sq.). F. 278^v librarii subscriptio cum temporis possessionisque notis, quas, utpote perquam evanidas, venenorum ope dum taxat eruere potuimus: + ἐγράφη αὕτη ἡ βιβλος τοῦ οσ(ίου) π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν Μαξιμ(ου) τοῦ ὁμολογητοῦ διὰ χειρὸς / Νικολάου χαμαλοῦ 'Ρηγινου (deest apud Vogel-Gardthausen, *Die griech. Schreiber* etc.)· ἐν μη(νὶ) / ὁκ(τω-βρίῳ) κδ'· τοῦ ςχκζ' (= 1118) ινδ. ιβ'. + χεῖρ μὲν ἡ γράψασα σίπεται τάφῳ· / γραφὴ δὲ μένει

eis χρόνους ἀπεράντους. + πάντες δὲ ἀδελφοὶ οἱ ἀναπτύξαντες καὶ οἱ μεταγράφοντες εὐχεσθαι / διὰ τὸν κύριον· ὅτι καὶ ὁ γράφων παραγράφει· ὁ γὰρ μὴ πταῖον ἐν λόγῳ ἢ ἐν ἔργῳ / ἐκεῖνός ἐστιν ἀνὴρ τέλειος. + μνήσθητι κύριε τοῦ π(α)ρ(ο)ς ἡμῶν Γρηγ[ορί]ου μοναχοῦ τοῦ πόθου (intell. πόθῳ) κτησαμε[ου] / τήνδε τὴν δέλτον· ὑπὲρ ἀφέσεως / καὶ ἀναίσεως τῶν αὐτοῦ ἀμαρτη[μ]άτων, νῦν καὶ ἀεὶ κτλ. Inferius excerptum ■ seniorum verbis, quae dicuntur, librarius ipse transscripsit: + εἶπεν γέρον ὥσπερ τὴν σκιὰν ἑαυτῶν πανταχοῦ περιφέρωμεν etc. (nr. 140 apud Nau, *Histoires des solitaires égyptiens*, in *Revue de l'Orient chrétien* 13 [1908], p. 49, qui non recte habet ὥσπερ τὴν κακίαν; latine in P. L. 73, 864 n. 24). In fine δόξα σοι ὁ θεός [ἡμῶν δό]ξα σοι +.

Notae nullius pretii variorum manibus, variis aetatibus, vario sermone marginibus interdum adscribuntur, quas inter versus italicus f. 115: δαμι λα μυορτι ορμαὶ κι σοῦ κον-τεντη, i. e. *dami la muorte ormai chi su contenti*, et f. 196^v summo εγω ἀδελφὸς Ἀθ ανα-σιος. F. 117^v adlocutio devotissima inseritur ad immaculatam Deiparam: ἀγία δέσποινα θεοτόκε οὐκ ἐ(σ)χες καὶ οὐκ ἦν ἀνίγκην σὺ μένεις τὸν κέρον (καιρόν scil. της καθάρσεως ὅτι σὺ εἰ καθαρότερα καὶ λαμπρότερα ὑπὲρ τῶν ἡλιακῶν φῶς συ ὑπάρχεις ὑψηλότερα τῶν ου(ρα)νίων στρα-τευμάτων, m. saec. XV (?). Aliae conscribillationes utraque lingua, graeca scil. et latina, f. 278^v inferne vix dispiciuntur.

Librum summatim descripsit Mercati, op. et loc. laud., prorsus ignoraverunt K. et S. Lake, *Dated greek minuscule manuscripts to the year 1200* etc.

Tabulae, corio purpureo signato amictae, fibularum vestigia tantum modo prae-
bent; quarum tabularum in anteriore lesserae gentiliciae Gregorii XV P. M., in poste-
riore scutum Scipionis Cobelluzzi card. bybl. (1618-26) auro inprimitur.

1647. Saec. XVI in., chart., mm. 334 × 214, ff. VII. 159, linn. 30 (ff. 1-19) et 28 (rell.).

Polybii historiarum libror. VI-XVI et XVIII excerpta antiqua, ut ex gr. in editione Casauboni, Amstelodami 1670, pp. 627-1077, sed absque capitibus: (ff. 1-23^v) e lib. VI, ἐκ τοῦ ἐκτοῦ των Πολυβίου περι σηστασεως και αυξησεως της Ρωμαιων πολιτειας ἐτι (litt. quadr.) δ' ακμῆς τε καὶ διαφορᾶς πρὸς τὰς ἄλλας cod., (ff. 23^v-27) e lib. VII, (ff. 27-41) e lib. VIII (omitt. vv. Ἄππιος δ' ἦν ἡγεμὼν — ἀπὸ τῶν ἀνατολῶν, ed. cit., pp. 715 lin. 6 a. i. — 716 lin. 13 a. i.), (ff. 41-56^v) e lib. IX, (ff. 56^v-79^v) e lib. X, (ff. 79^v-93^v) <e lib. XI>, (ff. 93^v-100^v) e lib. XII, (ff. 101^v-103^v) <e lib. XIII>, (ff. 104-110) <e lib. XIV>, (ff. 110^v-126) <e lib. XV>, quo in vv. μάλα τῶν ἐχθρῶν — τὰς μάστιγας παρέστησαν (ed. laud., pp. 993 lin. 6 a. i. — 994 lin. 11 a. i.) nescio cur praetermissa manus coaeva vel paullo recentior in marg. externo imoque f. 122 subplevit, (ff. 126-135^v) e lib. XVI, (ff. 135^v-152) <e lib. XVIII>.

Marginibus adscribuntur cum librariorum tum nescio cuius fere coaevi manu (ff. 1^v. 2 sqq.) σφαλμάτων medelae, verba omissa, lemmata, γινώμαι (prima f. 1 inc. τὸ γὰρ ἀδύνατον ἐν τῷ ψεύδει μόνον, cf. ed. Büttner-Wobst,

II, p. 241 linn. 25 sq., ultima f. 149^v τὸ δὲ λεγόμενον τρέχῳσι τὴν ἐσχάτην, ib. III, p. 309 lin. 14): lemmata latina obcurrunt f. 7 nec non (alia manu) 36 et 37^v.

A duobus librariis exaratus, quorum alter (ff. 19^v lin. 14-152) codicem quocque 1555 perscripsit, quaterniones 19 complectitur duplici subputatione instructos, graeca scil. et latina (<a i> - t iiii), utrique tamen (orae inferiori primae unius cuiusque fasciculi paginae dextrorsum adpictae) bybliopegi culter haud parum detrimenti adtulit; paginae insuper 2-4 singulorum quaternionum notis romanis in marg. inf. dextro distinctae sunt (eadem manu qua in cod. 1555 laudato), primum autem vel prima unius cuiusque fasciculi verba in angulo inf. interno praecedentis paginae directe scribuntur. Librum custodiae gratia quaternio praecurrit scriptionis expers, alius in fine subditur, huius tamen ultima charta, prima illius operculo adglutinatur interno. Litterae initiales pleeraeque omnes desiderantur, inscriptiones a librariis omisae manus duae recentiores fere ubique subpleverunt, altera (ff. 1. 23^v. 27) eiusdem simillima quae f. 7 lemma supra laud. iniecit, altera (ff. 41. 56^v etc.) ab adnotatoris fere coevi quem supra memoravimus, me quidem iudice, non diversa. Officinar. chartarum. insignia: ^a (ff. I. II ... 158. 159) arcuballista circulo inclusa ovatae formae, ^b (ff. 1. 2. 13 etc.) ancora circulo inserta quem stella sex radior. supereminet (cf. Briquet nr. 489), ^c (ff. 4. 6 etc.) alia ancora id. id., sed multo minoris moduli, ^d (ff. 125. 127 etc.) arcuballista in circulo cum lilio desuper (cf. Briquet nr. 761). Libri sectio colore subrubro tincta.

Operculo anteriori interno possessionis nota *Andreae Naugerij* (Navager scil., + 1529 Blaesii [Blois] in Gallia) adpingitur. F. VII^v superne indiculus latinus m. <L. Allatii>.

Integumenti tabulae lignae corio fusco elegantissime signato saeculo XVI in vestitae sunt: fibularum clavorumque reliquiae tantum superant.

1648: Saec. X, membran., mm. 340 × 230, ff. I. 316 (I et 316 chart.), coll. 2, linn. 34 (ff. 1-16^v) et 36 (rell.).

s. Iohannis Chrysostomi in epistolam I ad Corinthios: ¹ (ff. 1-3^v) <hom. 2>, inc. mut. σηπεδὸνα τοῦ νοσήματος ἐκκαθαίρων (P. G. 61, 19 lin. 34-22), ² (ff. 3^v-11) hom. 3 (ib. 21-30), (ff. 11-19) hom. 4 (ib. 29-40), (ff. 19^v-26^v) hom. 5 (ib. 39-48), (ff. 26^v-32) hom. 6 (ib. 47-54), (ff. 32-43^v) hom. 7 (ib. 53-68), (ff. 43^v-49^v) hom. 8 (ib. 67-76), (ff. 49^v-55) hom. 9 (ib. 75-82), (ff. 55-60) hom. 10 (ib. 81-88), (ff. 60^v-68) hom. 11 (ib. 87-96), (ff. 68-77^v) hom. 12 (ib. 95-108), (ff. 77^v-84) hom. 13 (ib. 107-114), (ff. 84-90) hom. 14 (ib. 113-122), (ff. 90-97^v) hom. 15 (ib. 121-130), (ff. 97^v-105^v) hom. 16 (ib. 129-140), (ff. 105^v-110^v) hom. 17 (ib. 139-146), (ff. 110^v-116) hom. 18 (ib. 145-152), (ff. 116^v-123^v) hom. 19 (ib. 151-160), (ff. 124-132) hom. 20 (ib. 159-170), (ff. 132-142) hom. 21 (ib. 169-180), (ff. 142-149) hom. 22 (ib. 181-188), (ff. 149-157^v) hom. 23

(ib. 187-198), (ff. 157^v-164^v) hom. 24 (ib. 197-206), (ff. 164^v-170) hom. 25
 (ib. 205-212), (ff. 170-181) hom. 26 (ib. 211-224), (ff. 181-188^v) hom. 27
 (ib. 223-232), (ff. 188^v-194^v) hom. 28 (ib. 231-240), (ff. 195-203) hom. 29
 (ib. 239-250), (ff. 203^v-210) hom. 30 (ib. 249-258), (ff. 210^v-216) hom. 31
 (ib. 257-264), (ff. 216^v-226^v) hom. 32 (ib. 263-276), (ff. 226^v-234^v) hom. 33
 (ib. 275-286), (ff. 235-243^v) hom. 34 (ib. 285-296), (ff. 243^v-252) hom. 35
 (ib. 295-306), (ff. 252^v-260) hom. 36 (ib. 305-316), (ff. 260^v-264^v) hom. 37
 (ib. 309-322), (ff. 265-273^v) <hom. 38> (ib. 321-332), (ff. 273^v-286) hom. 39
 (ib. 331-348), (ff. 286^v-292^v) hom. 40 (ib. 347-354), (ff. 293-299^v) hom. 41
 (ib. 355-362), (ff. 299^v-303) <hom. 42> (ib. 361-368), (ff. 303^v-308^v) hom. 43
 (ib. 367-374), (ff. 308^v-315^v) hom. 44 (ib. 373-382). Doxologiae ab editis
 plerumque differunt (breviores sunt).

Marginibus, ipsorum librariorum calamis, adscribuntur illa ω et $\sigma\eta\mu.$, verba omissa (perraro), lemmata; $\eta\theta\iota\kappa\acute{\alpha}$ (primum f. 1^v $\delta\tau\iota\ \sigma\upsilon\kappa\ \alpha\nu\acute{\alpha}\gamma\kappa\eta\ \sigma\upsilon\tau\epsilon\ \tau\acute{\alpha}\ \kappa\alpha\lambda\acute{\alpha}\ \sigma\upsilon\tau\epsilon\ \tau\acute{\alpha}\ \phi\alpha\upsilon\lambda\alpha\ \cdot\ \acute{\alpha}\lambda\lambda\acute{\alpha}\ \pi\rho\omicron\theta\acute{\epsilon}\sigma\epsilon\iota$, numero carens, ultimum, $\mu\gamma'$, f. 306^v inc. $\delta\tau\iota\ \sigma\upsilon\ \delta\epsilon\iota\ \theta\alpha\nu\mu\acute{\alpha}\zeta\epsilon\iota\nu\ \eta\mu\acute{\alpha}\varsigma\ \acute{\omicron}\rho\omega\acute{\nu}\tau\alpha\varsigma\ \tau\omicron\upsilon\varsigma\ \acute{\epsilon}\nu\ \alpha\rho\epsilon\tau\alpha\acute{\iota}\varsigma\ \zeta\omega\acute{\nu}\tau\alpha\varsigma\ \delta\upsilon\sigma\pi\rho\alpha\gamma\omicron\upsilon\acute{\nu}\tau\alpha\varsigma\ \kappa\tau\lambda.$); alia lemmata notulasque passim iniecit manus XIII, ut videtur, saeculi (cf. ff. 1^v. 9^v. 25. 34^v etc.).

Fasciculos 40, quaterniones omnes, praeter $\lambda\delta'$ quinionem, in angulo sup. externo primae singulor. paginae a librariis enumeratos (e qua numerorum serie fasciculum unum initio excidisse liquet) atque quadruplici crucula vel (inde a f. 17) asterisco in fronte distinctos, flavo plerumque pigmento manus duae descripserunt (a ff. 1-13), elegantissimo utraque caractere (altera praesertim), ornatuum vero lenocinia prorsus neglegentes: S. Scripturae verba interpretanda homiliarum initio adlata, inde a f. 17 lemmata quoque nec non $\tau\acute{\alpha}\ \eta\theta\iota\kappa\acute{\alpha}$ litteris uncialibus descripta. Folia complura situ violaceo teterimo inquinata (cf. ff. 179^v-180, 217^v-218 etc.), umore alia superne tacta, sed absque textus detrimento.

F. 1^v summo inscribitur *Ioannis Chrysostomi expositio in epistolam / D. Pauli ad Corinthios primam*, m. <L. Allatii>. F. 1 imo animadversio *sine caract(ere)* (qua de cf. Ioh. Mercati, *Per la storia dei mss. greci di Genova* etc. [*Studi e Testi* 68], pp. 90 et 95-98). F. 315^v *Ego frat(er) Nicodim(us) monac(hus) / ecl(es)ie s(anc)te Marie d(e) Patiro*, manu saec. XV.

De hoc libro videsis P. Batiffol, *L'abbaye de Rossano*, pp. 47, 49, 53 et 82, qui nulla iusta causa saeculi XIII adnotatorem supra laudat. eundem esse contendit atque ille cui scholia complura oris Vaticani gr. 1994 adpicta debentur, nec non Ioh. Mercati, op. laud., p. 93, qui e Patiriensi monasterio statim Vaticanis pluteis inductum esse monstravit.

Integumentum tabulis ligneis compactum tergo purpureo signato vestitur, fibularum autem vestigia tantum modo servat; in tab. anteriore tesserae gentiliciae Gregorii XV P. M., in tab. posteriore scutum Scipionis Cobelluzzi card. bybl. (1618-26) auro inprimitur.

1649. Saec. XII, membran., mm. 329 × 254, ff. I. 138 (I et 138 chart.), coll. 2, linn. uti plurimum 48.

Theodori ep. Cyrensis interpretatio XIV epistularum divi Pauli: ¹ (ff. 2^v-34^v) in epist. ad Romanos (P. G. 82, 44-225), omissa subscr. Ἰσρέον ὅτι ἡ πρὸς Ῥωμαίους κτλ. (ib. 225 C 4-5) ut in cod. August. (eius modi subscriptiones in fine quoque sequentium commentarior. semper omittuntur); anteit (ff. 1-2^v) praefatio (ib. 36-44); ² (ff. 34^v-56^v) in epist. I ad Corinthios (ib. 225-376); ³ (ff. 57-69^v) in epist. II ad Corinthios (ib. 376-460), «tomo secundo» commentarii praefixa (f. 64) inscript. ὑπόθεσις τῆς πρὸς Κορινθ. ἐπιστολῆς τρίτης (!); ⁴ (ff. 70-77) in epist. ad Galatas (ib. 460-504); ⁵ (ff. 77-85) in epist. ad Ephesios (ib. 505-557); ⁶ (ff. 85-90) in epist. ad Philippenses (ib. 557-589); ⁷ (ff. 90-96) in epist. ad Colossenses (ib. 592-628); ⁸ (ff. 96-100^v) in epist. <I> ad Thessalonicenses (ib. 628-656), ⁹ (ff. 100^v-103) in epist. II ad Thessalonicenses (ib. 657-673); ¹⁰ (ff. 103^v-122^v) in epist. ad Hebraeos (ib. 673-785); ¹¹ (ff. 122^v-130) in epist. <I> ad Timotheum (ib. 788-829); ¹² (ff. 130-134^v) in epist. II ad Timotheum (ib. 832-857); ¹³ (ff. 134^v-136^v) in epist. ad Titum (ib. 857-869); ¹⁴ (ff. 136^v-137^v) in epist. ad Philemonem (ib. 872-877).

Notae liturgicae haud paucae manu fere coeua marginibus adpinguntur, libri praesertim initio (cf. ff. 5. 6. 7. 8 etc.).

Subnigro atramento satisque rudi harundine exaratum fasciculi efficiunt duodeviginti, nulla vel ad praesens nota numerali distincti, quaterniones uti plurimum (nonus est 5 folior., duodecimus atque ultimus terniones): litterae initiales rubrae, rubrae uti plurimum inscriptiones, taeniolae ornatusque rubro et atramento distincta, litterae potiores rubro, inscriptiones aliquot (cf. f. 53^v) flavo colore superlitae, quod ultimum (praeter membranarum squalorem) librum in australis Italiae regionibus transcriptum esse testatur. Ff. I et 138^{r-v} pura.

F. IV summo notatur *Theodoretii expositio in epistolas Pauli*, m. <L. Allatii>. Folii 1 in marg. sup. codicis nota Patiriensis libro 66, in marg. inf. animadversio *sin(e) caract(ere)*, quam perperam Cryptaeferratae adpositam esse autumavit P. Batiffol (cf. infra). F. 137^v notae duae rubro colore perquam evanido: ... κ(ύρι)ε τοῦ δοῦλου ... et + μνηστητι κ(ύρι)ε τοῦ δούλου σου / ..... Ἀθανασίου.

Librum memoravit P. Batiffol, *L'abbaye de Rossano*, pp. 50, 70, 100, et Ioh. Mercati, *Per la storia dei mss. greci di Genova* etc. (*Studi e Testi* 68), pp. 89 sq. (cf. pp. 95-98).

Integumentum ex tabulis ligneis corio signato subrubri coloris vestitis, quarum in altera Gregorii XV P. M. scutum, in altera Scipionis Cobelluzzi card. bybl. (1618-26) auro inprimitur, fibularum in utraque vestigiis dum taxat obcurrentibus.

1650. A. 1037 (f. 186), membran., mm. 345 × 271, ff. I. 189 (ff. I et 188-189 chart.), coll. 2, linn. 42-54 (plerumque 43).

1 (ff. 1-19) Actus Apostolorum, inc. mut. ἐξουσία ὑπῆρχεν· τί ὅτι εἶθον κτλ. (V, 4), in 40 κεφάλαια dispersi, quorum οἱ τίτλοι (inde a ζ' tantum modo servati) marginibus adpinguntur (v. Soden, *Die Schriften des N. T.*, I, pp. 450-53).

2 Epistulae catholicae, i. e. ¹ (ff. 21-22^v) Iacobi, ² (ff. 23-25) Petri prima, ³ (ff. 25^v-27) Petri secunda, ⁴ (ff. 27^v-29^v) Iohannis prima, ⁵ (f. 30) Iohannis secunda, ⁶ (f. 30-30^v) Iohannis tertia, ⁷ (ff. 30^v-31) Iudae, singulis praecurrente <Euthalii?> argumento nec non capitum elencho (P. G. 85, 676 sqq.; v. Soden 334 sqq. et 457 sqq.): quorum capitum ipsorumque ὑποδιαίρέσεων tituli, ut supra, marginibus quoque adscribuntur. Stichometria non nisi elenchorum adfertur (excepta utraque Petri epistula).

Praecedunt (f. 19) versus iambici Ἡ πρωτόβαθμος τῶν μαθητῶν ἀκρότης (v. Soden 385; versus 2 iteratur ante primam Petri), (ib.) elenchus lectionum etc. cum numero capitum, versuum et auctoritatum (P. G. 85, 668 sq.), (f. 19-19^v) programma (ib. 669), (f. 19^v) elenchus seu potius computatio testimoniorum (ib. 669-72), (ib.) aliud programma (ib. 672), (f. 19^v-20) elenchus testimoniorum (ib. 672-76), et (f. 20-20) prologus <Euthalii> (ib. 665-68: v. Soden 673).

3 Pauli epistulae, commentario ex interpretatione s. Iohannis Chrysostomi excerpto singulis subsequente ditatae (quo de cf. K. Staab, *Die Pauluskatenen* etc. [Scripta Pontificii Instituti Biblici], 1926, pp. 259 sq., et R. Devreesse, *Chartes exégétiques grecques*, in *Dictionnaire de la Bible*, suppl., t. I, coll. 1212 sq.): ¹ (ff. 39-46^v) ad Romanos; ff. 46^v-68 subicitur commentarius, ἐκ τῆς πρὸς Ῥωμαίους κατὰ λέξιν ἐρμηνείας Ἰωάννου ἐπισκόπου ἐπιτομὴ τῶν ἀναγκαιοτέρων ἐκλογῇ cod., cuius modi inscriptiones initio ceterorum quoque commentariorum obcurrunt; ² (ff. 68^v-75^v et 75^v-91^v) ad Corinthios prima, cuius in fine ἐπληρώθησαν αἱ ἐκλογαὶ τῆς πρὸς Κορινθ. ἐπιστολ. ■ ἐκ τοῦ κατὰ πλάτους (sic) ὑπομνήματος Ἰωάννου ἐπισκόπου (eius modi subscriptiones in fine ceterorum quoque commentariorum inveniuntur, si nrr. 12 et 13 tantum excipias); ³ (ff. 92-96^v et 96^v-115^v) ad Corinthios secunda, ⁴ (ff. 115^v-118 et 118-128^v) ad Galatas, ⁵ (ff. 129-131^v et 131^v-134^v) ad Ephesios; ⁶ (ff. 134^v-136 et 136-149) ad Philippenses; ⁷ (ff. 149-151 et 151-156) ad Colossenses; ⁸ (ff. 156-158 et 158-160^v) ad Thessalonicenses prima; ⁹ (ff. 161-161^v et 161^v-163) ad Thessalonicenses secunda; ¹⁰ (ff. 163^v-168^v et 168^v-176^v) ad Hebraeos; ¹¹ (ff. 177-178^v

et 178^v-180^v) ad Timotheum prima; ¹² (ff. 181-182 et 182-183) ad Timotheum secunda; ¹³ (ff. 183^v-184 et 184-184^v) ad Titum; ¹⁴ (ff. 184^v-185 et 185) ad Philemonem. Uni cuique epistolae praescribitur argumentum (P. G. 85, 748 sqq.; v. Soden, op. et vol. laudd., 339 sqq.) et capitum elenchus (P. G. 85, 749 sqq., v. Soden 462 sqq.; capita cum suis ὑποδιαιρέσειν oris quoque, ut supra, suo loco adscribuntur), adcedunt vero nota editionis (v. Soden 300) et stichometria nec non lectionum, capitum, testimoniorumque subputatio.

Praemittuntur (ff. 31^v-34) <Euthalii> prologus (P. G. 85, 693-713; v. Soden 650-56), (f. 34-34^v) martyrium Pauli apostoli (ib. 713-16 [BHG. 1459]), (ff. 34^v-35) elenchus seu potius computatio lectionum earumque capitum, nec non testimoniorum etc. (ib. 716-720), (f. 35) programma, (ff. 35-36) elenchus testimoniorum (ib. 720-725), (f. 36) aliud programma (ib. 725), (f. 36-38) testimonia ipsa et alia additamenta (ib. 725-748 A 10).

Initia conclusionesque τῶν ἀναγνωσμάτων in ecclesia recitandorum manus XIII-XIV saec. notare coeperat (ff. 1 sqq.): quae τὸ κείμενον insuper hic illic emendavit subplevitve. Latinae glossulae admodum raro inveniuntur (cf. ff. 40^{r-v} et 69^v).

Conmentarius in primam ep. ad Corinthios scholiis non nullis vel dissertatiunculis ditatur a viro italo-graeco coaevo vel fere (an a Rhegino metropolita Nicolao, ad quem liber pertinet? c. infra) marginibus folior. 76 ... 85 adpictis, in quibus Latina ecclesia ac praesertim clericorum coelibatus acerbissime inpetitur: exempli gratia ultimum scholion (ad Galat. I, 8: in comment. ad I Cor. XIII, 3) exhibemus, εἰς ἀναθήματι ὑπεύθυνος ἐστὶν ὁ εὐαγγελιζόμενος παρὸς παρέλαβεν· νῦν δὲ ὁρῶμεν ἐν τῇ ῥωμάνᾳ ἐκκλησία κηρύγματα ἐξεναντίας τῆς κυριακῆς φωνῆς καὶ τῆς ἀποστολικῆς παραδόσεως. δῆλον ἐστὶν ὡς οὐκ ἔξω εἰσὶ τοῦ ἀποστολικοῦ ἀναθήματος.

Adcedunt, a manu fere coaeva sed multo rudiore descripta: ¹ (f. 186) rubrica quo ordine quattuor evangelia recitentur aperiens, inc. + χρῆ γινώσκειν· ὅτι ἀναγινώσκεται ἀπο τῆς τυροφαγίστημον· μέχρι τῆς λαμπρᾶς κυριακῆς τοῦ πάσχα· ὁ εὐαγγελιστὴς Μάρκος κτλ. (ed. Ioh. Mercati, *Nuove note di letteratura biblica e cristiana antica* [Studi e Testi, 95], p. 56 n. 1), ² (f. 186-186^v) Ἀκολουθεία εἰς ἐγκαίνια cantus lectionesque in templi dedicatione usurpata indicans (ed. Mercati, op. cit., p. 77), ³ (ff. 186^v-187) Ἀθανασίου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας πῶς καὶ ἔγκριτα βιβλία τῆς παλαιᾶς [καὶ τῆς νέας] διαθήκης (est excerptum ex ep. festali 39, a recens. volgata satis differens, quod ed. Mercati, op. cit., pp. 78-80) et cf. ib. pp. 56-59, ⁴ (f. 187) Γνώσις τῆς ἑβίβλου καθὼς ὑποτέτακται κατ' ἀκρίβειαν· ὡς ἀπόκειται ἐν

τῇ δέλτῳ ἐνωρδίνως (ed. Mercati, ib., pp. 82–84 et cf. quoque 59 sq.),
 5 (f. 187–187^v) Macarii Magnetis Apocriticon libror. I–III capitum tabula,
 abrump. post c. ιη' libri III (ed. Mercati, op. cit., pp. 62–74 et cf. 49–52).

Fasciculos 25 initio complectebatur notis graecis in angulo sup. externo primae singulorum paginae ab ipso librario signatos, ex quibus 1 effluxit, 25 binio est, seu potius erat, ultimo folio iam antiquitus resecto, ceteri sunt quaterniones, quorum numeri ob margines incaute decurtatos interdum effluxerunt (ιζ' et κβ'–κε'). Qui codicem descripserit, quando cuiusque iussu e subscriptionibus littera maiuscula in fine adpictis elucet: (f. 185^v) + εἰληφε τέρμα βίβλος ἡγλαίσμένη· | Χ(ριστο)υ φέρουσα τοὺς θεοφθόγγους λόγους· | ἔγραψε ταύτην Νικόλαος ἐν πόθῳ· | ἐν ἐπισκόποις ἀρχιερεὺς ὑπάρχων· | γαίᾳ Καλαβρίτιδος 'Ριγίου πόλις· | καὶ Σικελίας Θρηνακρίτιδος χώρας· | θησαυρὸν αὐτὴν ὥσπερ ἄφθαρτον μέγα· | ἔχειν θελήσας παντὸς ἐνκλεεστέραν· | χρυσοῦ σμαράγδου τ' ἀργύρου τε πορφύρας· | καὶ μαργάρων τε τῶν σελασφορῶν λίαν· | ὕλης τε πάσης φιλάτης ψευδολόγῳ· | τὰ φθαρτὰ γὰρ πέφυκε τέρπειν ἀφρόνων· | κτηνῶν δίκην αἴσθησιν οἱ Χ(ριστο)υ λόγοι· | τέρπονσιν φωτίζουσιν ἐμφρόνων νόας· | καὶ προξενούσι τῶν μελλόντων τὸ κλέος· (inferius) + ἡ πηγὴ ὧδε τῶν μαθητῶν τοῦ λόγου· ἐκχεῖ τὸ ῥεῦμα τῶν ἀειρρύντων λόγων· | τοίνυν ὁ διψῶν μὴ κατ' ὀκνεῖ τοῦ πίνειν· | ψυχὴν κατάρδων καὶ ποτίζων τὰς φραῖνας (αι «congr.» sup. lin. ex e)· | ἐναγγελιστῶν τοὺς θεοπνεύστους λόγους· | τομαῖς διαίρεθέντας ἐνεπιβόλοις· | καὶ τῇδε βίβλῳ τεχνικῶς ἡρμοσμένους (primum o congr. sup. lin. ex ω)· | ἅπας ἀκούων, καὶ τρυφῶν καθ' ἡμέραν· | ἔστωσιν ὥσιν τοὺς ὑποφωνομένους· | Νικόλαον θαύμαζε τῆς ἐνβουλίας· | τὸν αὐτὸν ἐπίσκοπον τὸν προρηθέντα· | σπουδασμα πολλοῖς οὐ πρὶν ἐσπουδασμένον· | καὶ σπουδάσαντα συντό(φ. 186)νως προθυμαῖς· καὶ καλλιεργίσαντα κόσμοις ποικίλοις· | τοὺς μὲν ξενίζει τοὺς ὀρώντας ὡς ἔχει· | τοῖς τοῦ θε(ο)υ δὲ ῥήμασιν ψυχοτρόφοις· | ἐνεργετῇ ἅπαντας ἀκρωμένους· | ἐνταῦθα τὴν θέλγουσαν ἐικότως λύραν· | κινῶν τελῶν συνκινεῖ καὶ τοὺς λίθους· | ὅθεν πλάνε σίγησον ὀρφαῖος (ὀρφαϊκὴ scil.) λύρα· | πόνοις γὰρ Νικόλαος ἡρμωσε ξένην· | καθ' ἡμεροῦσαν τὴν λιθότροπον φύσιν· (inferius) ∴ αἱ αἱ τῆς λύπης ἀβάλοι· αἱ τῆς / συμφορᾶς των πραγμάτων· / φεῦ τῆς ὀδύνης· ὅτι χεῖρ ἡ γράψασα σίπεται τάφῳ· γραφὴ δὲ / μένει εἰς μακραίωνους χρόνους· ἐγράφη αὕτη ἡ / δέλτος διὰ χειρὸς Θεοδώρου / κληρικοῦ Σικελιώτου κατ' ἐπιτροπὴν Νικολάου ἐπισκόπου / κτήτορος ταύτης· ἐν ἔτει ἀπὸ / κτίσεως κόσμου ἔτ. ςζμ' (= 1037) ινδ. ι' / κυ(κλου) (σελήνης) θ' κυ(κλου) (ἡλίου) κα' καὶ ἐπληρωθ(η) μ(η)νι / ἱαννουαρίῳ εἰς τὸν αὐτὸν χρ(όνον) ἡμέ(ρα) σα(ββάτου) ὥρα γ' (integre iam ed. Ioh. Mercati, *Nouve note di letteratura biblica* etc. [*Studi e Testi*, 95], pp. 75 sq., et cf. 53 sq.). Inscriptiones capitalibus pariter litteris (ff. 20. 22^v etc.) vel (eadem ratione qua S. Scripturae verba interpretanda in comment. adlata nec non οἱ τίτλοι aliaque lemmata oris inscripta) uncialibus parvis, litterae initiales admodum ieiuno cultu delineatae raroque (cf. ff. 23. 39. 149) coloribus postmodum tactae (cf. quoque aviculas duas f. 129 virique caput f. 165^v). Liber initio atque in fine udore tactus, ff. 186 et 187 lacerata textum exhibent mutilum, folii 38 ora externa abscisa. Ff. I et 188–189^v scriptionis expertia.

Folio IV contentorum indiculum latinum superne adpinxit <L. Allatius>. F. 1 imo nota Cryptensis Φ, f. 2 summo animadversio Τοῦτο τὸ βιβλίον ἦν τῆς μόνῃς τῆς Κρυπτωφέρρης. F. 186^v imo + ἐν ὀνομ(α)τ(ι) τοῦ π(α)τρ(ὸ)ς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος καὶ τῆς κυρίας καὶ ὧλως (?) ὑπερένδοξον ὑπέρευλο(γ)μένης δεσποίνης ἡμῶν / θ(εοτό)κου καὶ ἀειπαρθ(έν)ου Μαρίας ἐγὼ Πέτρ(ο)ς Σωτήρις μαρτυρῶ (sequuntur verba duo vel tria quae interpretari non valui) οἱ ἐν τῷ καπιτωλῷ (nota hic abrumpitur), folii 187 in summo fasti-

gίo εν ονόματι τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος· ἐγὼ δὲ Μα .....
 ..... / καὶ ἀγγελικὸν μηνὶ αὐγούστῳ 16^η· ἡμερὰ κυριακὴ ..... / ἐξηρωτωνίθῃ
 διακὼν ὑπο τοῦ ἁγιοῦ (ἁγίου) ἐπισκόπου ..... : quae inscriptiunculae, saeculo XIII-
 XV, ni fallor, tribuendae, perquam evanidae sunt.

Librum, quem adcuratissime descripsit Mercati, op. cit., pp. 52-55 (post alios quorum ibid. mentio fit), numero 623 notavit Gregory, *Die griech. Hss. d. N. T.*, 1908, p. 69, siglo autem α 173 von Soden, op. et vol. cit., p. 222. Folii 31 imaginem phototypam, quam dicunt, subpeditant P. Franchi de' Cavalieri et Ioh. Lietzmann, *Specimina codicum graecorum Vaticanorum*², tab. 22, foliorum autem 13^v, 120, 160^v, 161, 163^v, 178^v et 186 K. et S. Lake, *Dated greek minuscule manuscripts to the year 1200*, fasc. VII, tabb. 510-516.

Tegumentum tabulis ligneis confectum corioque subrubro signato coopertum fibularum nuda vestigia retinet; cuius tabula anterior Gregorii XV P. M., posterior vero Scipionis Cobelluzzi card. bybl. (1618-26) scutum auro inpressum exhibet.

1651. Saec. XI-XII, membran., mm. 350 × 274, ff. III. 274, coll. 2, lian. 28.

s. Gregorii Nazianzeni orationes XVI: ¹ (ff. 1-3^v) oratio 1, in s. Pascha I (P. G. 35, 396-401); ² (ff. 3^v-24) oratio 45, in s. Pascha II (P. G. 36, 624-664), ³ (ff. 24^v-31^v) oratio 44, in Novam Dominicam, κ. εἰς τ. μρ. Μάμαντα cod. (ib. 608-621), ⁴ (ff. 31^v-43^v) oratio 41, in Pentecosten, κ. εἰς τ. ἁγ. πνεῦμα cod. (ib. 428-452), ⁵ (ff. 43^v-53^v) oratio 15, in Machabaeorum laudem (P. G. 35, 912-933), ⁶ (ff. 54-64) oratio 24, in laudem s. Cypriani, om. v. ἐπανήκοντος in inscript., lac. a vv. καὶ διώκτης καὶ στεφανίτης ad vv. ἵνα τι καὶ αὐτοὶ τῷ propter folium post 62 deperditum (ib. 1169-1189 A 7 et 1192 A 7-1193), ⁷ (ff. 64^v-74) oratio 19, ad Iulianum tributorum exaequatorem (ib. 1044-1064), ⁸ (ff. 74^v-85^v) oratio 38, in Theophrasia, εἰς τὴν Χριστὸν γέννησιν cod. (P. G. 36, 312-333), ⁹ (ff. 85^v-141^v) oratio 43, in laudem Basilii Magni (ib. 493-605), om. in fine doxol., ¹⁰ (ff. 141^v-154) oratio 39, in ss. Lumina (ib. 336-360), ¹¹ (ff. 154^v-189) oratio 40, in s. baptisma (ib. 360-425), ¹² (ff. 189-194) oratio 11, ad Gregorium Nyssenum, εἰς Γρηγ. ἐπ. ἀδελφον Βασιλείου cod., des. ἐποφθείσης ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἀμήν (P. G. 35, 832-841 B 2), ¹³ (ff. 194-217^v) oratio 21, in laudem Athanasii (ib. 1081-1128), ¹⁴ (ff. 217^v-235^v) oratio 42, Supremum vale (P. G. 36, 457-492), ¹⁵ (ff. 235^v-261) oratio 14, de pauperum amore, lac. a vv. παρατρέχοντα; τίς προσθήσεται ad vv. βάθη ποταμῶν casu bifolii post f. 248 (P. G. 35, 857-884 C 1 et 888 B 4-909), ¹⁶ (ff. 261-274^v) oratio 16, in patrem tacentem, abrupt. in vv. τὸν χρυσὸν καὶ τὸν ἄργυρον, ὥσπερ (ib. 933-960 C 12).

Marginibus illa ὦ, ση^ρ, γν^ω etc. ipsius librarii manu rubro interdum adpinguntur.

Ab uno eodemque librario paullo crassiore harundine neque admodum eleganti descriptus fasciculos hodie 35 conplectitur in angulo inf. interno primae singulor. paginae notis graecis rubris distinctos (24 ternio est, cett. quaterniones, octavi tamen folium septimum, secundi ac tricesimi bifolium intimum, ultimi ultimum folium effluxit), adcedente quoque crucula rubri pariter coloris fronti unius cuiusque fasciculi adpicta. F. 1 $\pi\acute{\omega}\lambda\eta$ auro tribusque coloribus (purpureo nimirum, viridi, caeruleo) exornata, taeniolae vero ceteris inscriptionibus inpositae purpureo tantum colore delineantur; litterae maiores et maximae purpureae, f. 1 auro quoque nunc pallente superlitae. Folia non nulla acia et acu consuta (1, 16, 35 etc.), aliorum orae decurtatae (48, 61, 131 etc.) nullo textus detrimento. Ff. IV et III pura.

Codicis initio bifolium minoris moduli (mm. 218 × 157) compactum (f. I-II), cuius in charta priore recta illud $\tau\omicron\upsilon\tau\omicron\ \tau\acute{o}\ \beta\iota\beta\lambda\iota\omicron\nu\ \eta\nu\ \tau\eta\varsigma\ \kappa\rho\nu\pi\tau\omega\phi\acute{\epsilon}\rho/\acute{\epsilon}\rho\eta\varsigma$ (secundum $\acute{\epsilon}\rho$ delet.) superne notatur, alterius vero gomina facie homiliarum syllabum inscripsit <Lucas Felici Tiburtinus, hierom. Cryptensis>; cui syllabo notae Ξ et (alia manu) $n^{\circ}\ 14$ praemittuntur (haec in summo, illa in imo folio 1 iteratur). F. III^v <L. Allatius> notavit *Gregorij Nanzianzeni* (sic) *Orationes XVI*. Folii 1 in ora ima nescio quis XVI saec. conscribillavit *Et allegramo(n)ci* (sic) (cf. $\lambda\alpha\mu\pi\rho\nu\nu\theta\acute{\omega}\mu\epsilon\nu$ initio primae orationis Nazianzeni). F. 25 grammaticalia latina non nulla manu saec. XIV exhibet in margine imo. Folii 62^v in ora externa sup. Fortunae rotae imago saec. XV in. (?) non inperite delineata (cf. A. Doren, *Fortuna im Mittelalter u. in d. Renaissance*, in *Vorträge d. Bibliothek Warburg hrsgg. v. Fr. Saxl*, 1922-1923, pp. 80-92, nec non tab. II, 5 et 7); ff. 117^v et 129^v, externis pariter in marginibus, mulieris imagines duae, folii 197 in marginibus sup. atque externo humana capita, omnia uni atque eidem calamo paullo recentiori tribuenda.

Librum memorat P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III*, in *Revue des questions historiques* XLV (1889), pp. 209 n. 3 et 213.

Tabulae lignae subflavo tergo signato contextae fibularum vestigia tantum modo servant; quarum altera scutum Gregorii XV P. M., altera Scipionis Cobelluzzi card. bybl. (1618-26), utrumque auro inpressum, exhibet.

1652. Saec. XII, membran, mm. 392 × 292, ff. I. 133 (I et 133 chart.), coll. 2, linn. 42-45.

sanctorum vitae, in eosdem atque in festos dies etc. homiliae per totum anni circulum (qua de conlectione italo-graeca v. quae disseruit A. Ehrhard, *Ueberlieferung u. Bestand d. hagiogr. u. homilet. Lit. d. griech. Kirche* etc., I [Texte u. Untersuch. z. Gesch. d. altchristl. Lit. ... hrsgg. v. E. Klostermann u. C. Schmidt, IV R., V B.], pp. 308-311):
¹ (ff. 1-2) <acta s. Andreae apost. cum laudatione contexta>, inc. mut. $\delta\iota\epsilon\pi\acute{\alpha}\gamma\epsilon\iota\ \kappa\alpha\iota\ \delta\iota\alpha\pi\alpha\rho\gamma\epsilon\iota\varsigma\ \pi\iota\kappa\rho\acute{\omega}\ \theta\alpha\nu\acute{\alpha}\tau\omega$ (ed. M. Bonnet, Anal. Bolland. XIII [1894], pp. 349 lin. 2-352 [BHG. 100]) <30 nov.>, ² (ff. 2-4) passio s. Barbarae, des. fere ut in Paris. gr. 683 (cf. S. Viteau, *Passions des saints Écaterine et Pierre d'Alexandrie* etc., Paris 1897, pp. 89-99 lin. 11 et 103-105

[BHG. 213-214] [λο<γ.> κ'] <4 dec.>, ³ (ff. 4-9^v) vita s. Nicolai a. Methodio, (Μιχαήλ' τ. ἀρχηγ. etc. cod., ut in codd. TV^{ca} apud G. Anrich, *Hagios Nikolaos*, I, 113 in adpar. crit.), abrump. in vv. ἀποπεμπόμενος, τῆς τοῦ δικαίου (Anrich, ib., p. 134 lin. 1) [BHG. 1348] <6 dec.>, ⁴ (ff. 10-15) passio s. Eustratii et socior., inc. mut. τῶν χειρῶν· καὶ βάκλοις σὺνκλασθήτω (P. G. 116, 485 A 2-505 [BHG. 646] <13 dec.>, ⁵ (ff. 15-18) e Danihele excerpta tria sub titl. προφητεία Δανιὴλ' περὶ Σουσάννης· καὶ δικαιοκρισίας τοῦ θεοῦ ἐν αὐτῇ (Sus. 1-64), περὶ τῆς προβολῆς Δαρείου τοῦ Μῆδου καὶ ἀποβολῆς τοῦ Βαλτάσαρ καὶ τῆς ἐνέδρας τοῦ Δανιὴλ', καὶ τῆς ἐν λάκκῳ τῶν λεόντων καταδύσεως (Dan. V, 30-VI, 28), ἐτέρα διήγησις περὶ τοῦ Δανιὴλ' καὶ τοῦ Βῆλ' καὶ τοῦ δράκοντος (Baal et drac. 2-41, add. in fine doxol.) [λο. κγ'-κε'] <17 dec.>, ⁶ (ff. 18-21^v) s. Iohannis Chrysostomi* de tribus Pueris sermo (P. G. 56, 593-600) <eadem die>, ⁷ (ff. 22-25^v) s. Gregorii Nazianzeni oratio 19, ad Iulianum tributorum exaequatorem (P. G. 35, 1044-1064) <24 dec.>, ⁸ (ff. 25^v-29) eiusdem oratio 38, in Theophania, εἰς τ. ἁγ. τ. Χριστοῦ γέννησιν cod. (P. G. 36, 312-333) <25 dec.>, ⁹ (ff. 29^v-32^v) s. Basilii Magni* homilia in sanctam Christi generationem (P. G. 31, 1457-1476), doxol. ab ed. div. <eadem die>, ¹⁰ (ff. 32^v-34^v) s. Procli Constantinopolitani oratio 17, in laudem s. Stephani, edita (P. G. 65, 809-817 [BHG. 1657]) in fine plenior, des. καὶ δαιμόνων στήφῃ διώκονται· καὶ ποικίλαι νόσοι δραπετεύονται· χάριτι καὶ φιланθρωπια κτλ. <27 dec.>, ¹¹ (ff. 35-36^v) Iohannis Euboeensis sermo in ss. Innocentes (P. G. 96, 1501-1508 [BHG. 825]), des. μεθ' ὧν καὶ ἡμῖν δώσει Χριστὸς ὁ φιланθρωπος θεὸς κυριὸς ἡμῶν, μερίδα καὶ κλῆρον ἐν τῇ αὐτοῦ βασιλείᾳ· αὐτῷ ἡ δόξα κτλ. <29 dec.>, ¹² (ff. 36^v-38^v) s. Iohannis Chrysostomi* de Obscursu Domini, de Deipara et Symeone, εἰς τ. ὀκταήμερον περιτομῆν τοῦ κυρίου cod. (P. G. 50, 807-812) <1 ian.>, ¹³ (ff. 38^v-50^v) vita et miracula s. Basilii a. Amphilochio*, omissis vv. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὁ τῆς μετανοίας — ὡμολόγησαν. Ὁ δὲ Εὐβολὸς ἔφη in mirac. I (ed. Combefis, pp. 162 lin. 10-168 lin. 6 a. i.) nec non integro mirac. XI, des. μνήμην τοῦ καθαροῦ αὐτοῦ βίου καταλείψας ταῖς ἐκκλησίαις, ταῖς κατ' ἐνέργιαν τοῦ ἁγίου-πνεύματος, συγγραφήσας παρ' αὐτοῦ βίβλους· εἰς δόξαν καὶ ἔπαινον τ. κ. ἡμ. I. Χ· μεθ' οὗ κτλ. (BHG. 247-256. 258 et 260, adverte tamen in codice miraculorum inscriptiones ad unam desiderari); additur nota in fine de fratribus s. Basilii γεγονάσι δὲ τοῦτου τρεῖς ἀδελφοὶ... ὁ δὲ μέγας Β., ὀκτῶ χρόνους ἐπισκοπήσας, πρὸς κυρίον ἀπεδήμησεν <eadem die>, ¹⁴ (ff. 50^v-55) s. Basilii Magni homilia in s. baptismum (P. G. 31, 424-444) <5 ian.>, ¹⁵ (ff. 55-59^v) s. Gregorii Nazianzeni oratio 39, in ss. Lumina, εἰς τ. ἁγ. θεοφαν. cod. (P. G. 36, 336-360) <6 ian.>, ¹⁶ (ff. 59^v-63) s. Iohannis Chrysostomi de baptismo Chri-

sti, eis τ. ἄγ. φῶτα cod. (P. G. 49, 363-372), doxol. brevior quam in ed. <eadem die>, ¹⁷ (ff. 63-65^v) s. **Amphilochii Iconiensis** oratio in Obscursum Domini (P. G. 39, 44-60) <2 febr.>, ¹⁸ (ff. 65^v-68) **Theodori metrop. Cyziceni** laudatio in s. Blasium, inc. Βλάσιον τὸν μέγαν ἐν ἱεράρχαις καὶ μάρτυσι, des. καὶ πόθοις ῥυπαροῖς ἀνεπίμκτον· ἐν δὲ τῷ αἰῶνι τῷ μέλλοντι, τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν τὴν ἀπόλαυσιν· ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ κτλ. (cf. K. Krumbacher, *Gesch. d. byz. Lit.* ², p. 169; encomium hoc legitur etiam in cod. Vat. gr. 1246, ff. 76^v-79, cf. Catal. codd. hagiogr. graecor. Bibl. Vat., p. 121, et in Barb. gr. 456, ff. 158^v-161^v), ¹⁹ (ff. 68-70) s. **Iohannis Chrysostomi** * in publicanum et pharisaeum (P. G. 59, 595-600) <dom. Publicani>, ²⁰ (ff. 70-73) eiusdem * in parabolam de filio prodigo (ib., 515-522) <dom. Filii prodigi>, ²¹ (ff. 73-77) s. **Ephraem Syri** de antichristo deque consummatione, ab ed. (Assemani II, 222-230) valde discrepans, inc. Πῶς ἐγὼ ὁ ἐλάχιστος κ. ἁμαρτωλὸς Ἐφραίμ'.... ἐξείπειν τολμῆσαι δυνήθῳ, τὰ ὑπὲρ ἐμὲ πράγματα περὶ τῆς συντελείας ὅλου τοῦ κόσμου τοῦτου, καὶ περὶ τῆς παρουσίας τοῦ ἀναιδεστάτου καὶ πονηροῦ δράκοντος κτλ., des. ἐν τῇ αἰωνίῳ καὶ ἀτελευτήτῳ βασιλείᾳ τοῦ κ. ἡμ. Ι. Χ.· ὑμνοῦντες κ. δοξάζοντες πατέρα κτλ. <dom. Carnisprivii>, ²² (ff. 77-85^v) s. **Iohannis Chrysostomi** * in Genesim sermo III, ed. (P. G. 56, 525-538) in fine plenior (cf. codd. 1631, ff. 199^v-214^v, 1636, ff. 139-150^v et 1641, ff. 188^v-197) <dom. Lacticiuior.>, ²³ (ff. 85^v-88) s. **Basili Magni** de ieiunio hom. 2. eis τ. εἰσβασιν τῶν νηστειῶν (P. G. 31, 185-197) <eadem die>, ²⁴ (ff. 88-89^v) s. **Iohannis Chrysostomi** * de ieiunio et eleemosyna (P. G. 48, 1059-1062) <eadem die>, ²⁵ (ff. 90-95^v) s. **Basili Magni** de ieiunio homilia 1 (P. G. 31, 164-184) <eadem die>, ²⁶ (ff. 93^v-97^v) **Nectarii** archiep. Constantinopolitani de festo s. Theodori etc. (P. G. 39, 1821-1840 [BHG. 1768]) <1 sabb. ieiunior.>, ²⁷ (ff. 97^v-100^v) s. **Iohannis Damasceni** oratio adversus Constantinum Cabalinum in compend. redacta, inc. Πιστεύω εἰς ἓνα θεὸν πατέρα παντοκράτωρα (P. G. 95, 312 A 6), des. ἔχειν μέρος μετ' αὐτῶν καὶ μὴ μετὰ τῆς ἀκεφάλου ταύτης καὶ ληστρικῆς (ib. 344 B 3), post quae vv. conclusio subicitur ab ed. exsulans: γρηγόρει ὁ ἀναγινώσκων, καὶ φόβῳ καὶ πόθῳ τὰ λεγόμενα συνεχῶς ἄκουε· καὶ πρῶτος ποιῶν, εἴθ' οὕτως δίδασκε τοὺς ἐν ἀπειρία ὄντας· ἵνα μὴ ὡς ὁ κρύψας τὸ τάλαντον κατακριθεῖς· ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰρήνης καὶ τῆς παρακλήσεως· τῇ αὐτοῦ εὐσπλαγχνεῖα ῥύσεται ἡμᾶς τῆς ἐνεστώσης καὶ πάσης αἰρέσεως· καὶ καταξιώσει τυχεῖν, τῆς ὀρθοδόξου ἀναστάσεως· ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ κτλ. <1 dom. ieiunior.>, ²⁸ (ff. 100^v-104^v) διηγησις θαυμαστή περὶ τοῦ γεναμένου θαύματος ἐν Βηρυτῷ παρὰ τῆς ἀγίας εἰκόνης Χριστοῦ τ. θ. ἡμ.· κ. περὶ νηστ. κ. ἐλεημοσύνης (BHG. 786) <eadem die>, ²⁹ (ff. 104^v-107^v) s. **Iohannis Chrysostomi** de paenitentia homil. 2 (P. G. 49, 283-292), des.

δικαιοσύνην ἐκτίσατο· καὶ τὴν οὐράνιον βασιλείαν ἀπέλαβεν δια τῆς ταπεινοφροσύνης καὶ τῆς ἐξομολογήσεως καὶ μετανοίας· ἥς γένοιτο κτλ. <2 dom. ieiunior.>, ³⁰ (ff. 107^v–110^v) eiusdem* de adoratione pretiosae Crucis, τῶν τιμίων ξύλων· τῇ κυριακῇ τῆς μεσονηστήμου cod. (P. G. 52, 835–840 [BHG. 419]), des. τέλος, ταφὴν καταδεξάμενον, τὸν αἶροντα τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου· αὐτῷ ἡ δόξα κτλ. <3 dom. ieiunior.>, ³¹ (ff. 110^v–112^v) eiusdem* in parabolam Samaritani (P. G. 62, 755–758) (eadem die?), ³² (ff. 112^v–115^v) s. Basilii Magni homilia in s. XL martyres (P. G. 31, 508–525 [BHG. 1205]) <9 mart.>, ³³ (ff. 115^v–122^v) s. Iohannis Chrysostomi de paenitentia homil. 7 (P. G. 49, 323–336) <4 dom. ieiunior.>, ³⁴ (ff. 124^v–127) eiusdem* in illud, Simile est regnum caelor. patrif. etc., εἰς τὴν παραβολὴν τῶν ἐργατῶν cod. (P. G. 59, 577–586) <2 dom. ieiunior.>, ³⁵ (ff. 127–128^v) s. Iohannis Chrysostomi* de Lazaro et divite, ab ed. (ib. 591–596) discrepans <5 dom. ieiunior.>, ³⁶ (ff. 128^v–130) eiusdem* in Adnuntiationem ss. Deiparae (P. G. 50, 791–796), des. αὐτὸς γάρ ἐστιν ἡ εἰρήνη ἡμῶν, αὐτός ἐστιν ὁ σωτὴρ πάντων καὶ ζωὴ ἡ αἰώνιος· ἥς γένοιτο κτλ. <25 mart.>, ³⁷ (f. 130–130^v) eiusdem* in eundem festum, inc. Τῇ προλαβοῦση κυριακῇ, τὴν ὀρθόδοξον ταύτην ἐκκλησίαν, abrump. in νν. ἤδη τοῦ βαπτιστοῦ Ἰωάννου, χρόνον (P. G. 62, 763–765 lin. 33).

Folia nunc 131–132 (olim 38–39), codicis initio reponenda, passionis s. Arethae et socior. fragmentum exhibent, a νν. οἱ μεγιστάνες καὶ οἱ δυνάσται πρὸς ἔπεςαν τῷ βασιλεῖ ad νν. μοναχὸς θεοφόρος ἀσκητὴς· καὶ (Acta SS. Octobr. 10, 739 B 20 ... 748 D 14 [BHG. 166]) <24 oct.>.

Utrisque mutilis quaterniones dum taxat 17 hodie retinet (quorum secundi folia 2–7 exciderunt), eosque notis graecis numeralibus in angulo sup. externo primae singulor. paginae subputatos (ις' <λβ'>), numeros tamen complures bybliopegi culter absumpsit). Folia 131–132, deperditae partis prioris reliquiae, pallidiore pigmento idem, ni fallor, librarius, qui cetera, exaravit, bono autem, ut solet, caractere scribendique genus italo-graecum fere nullibi redolente; codicem tamen a transmarinis scriptoriis abiudicare rudiusculae suadent membranae, homiliar. inscriptiones notaeque numerales flavo liquore maculatae, litterarum maioris maximique moduli atque ornatuum forma (cf. pisces ff. 4, 36^v et 50^v, aviculas ff. 59^v et 70), colorum denique inter se pugnantium (prasini, violacei, rubri, caerulei) discordes copulationes. Folia non nulla plus minusve lacerata acia et acu consuta (ff. 2, 23, 38, 39 etc.), folii 9 ora externa resecta. Ff. 1 et 133^{r-v} scriptione vacant.

F. Iv superne notatur, m. <L. Allatii> *Orationes diversorum Patrum* / in / *Varias solemnitates Sanctorum*. F. i imo littera B, codicis forsitan nota antiquior (cf. Ioh. Mercati, *Per la storia dei mss. greci di Genova* etc. [Studi e Testi, 68], p. 332). Codicem saeculo XV in Trigonensi monasterio S. Bartholomaei adservatum esse notae ostendunt emortuales folior. 33 et 129 fastigiis adpictae: (f. 33) + Ι(ησου)ς Χ(ριστο)ς· μνη(ι) δε(κεμ-

βρίψ) κς' έτος από τής Χ(ριστο)ν γενοισσεος· χυλοῖωστῶ· τετρακοσῖωστῶ· πέ'· εν τι μον(ῆ)· / του· αγιον· Βαρθολομ(αι)ου· τής· Τριγων(ας)· εκοιμθ(η)· ὡ· εν μακαρια τι μνημ(η) αυτου· ω αδελφος Βαρσανωφλοῖος ἱερωμ(ο)ν(α)χ(ος) / καὶ οικονομ(ος)· τής αυτοῖς· μον(ῆς)· διῶ (εν, ut vid., del.) εὐχεστε περι αυτοῦ· ωτι πρᾶος· καὶ αγαθὸς υπηρχεν; (f. 129) + Ἰ(ησου)ς Χ(ριστο)ς· μη(νός) μ[αρ]τιου· κε'· ἡμερα· δ'· έτος από Χ(ριστο)ν σαρκοσσεος· , απθ εν τι μον(ῆ) του αγιον / Βαρθολομ(αι)ου· του Τριγωνοῖου· ετελευτι ὡ· εν μακαρια αυτ(οῦ) μνημ(η)· αδελφος ημων Αρσενοιος (μον)αχ(ός) τής αυτῆς μον(ῆς) / διω οἱ αν(α)γινωσκοντες ευχεστε υπερ αυτ(οῦ) (ultramque inscriptionem iam ed. P. Batiffol, *L'abbaye de Rossano*, p. 166).

De codice cf. quoque Mercati, op. cit., pp. 114 n. 1 et 304 n. 3, Hagiogr. Bolland., Catalogus codicum hagiogr. graecor. Bibl. Vat., pp. 151 sq., A. Rahlfs, *Verzeichnis der griech. Hss. des A. T.*, p. 264.

Integumenti tabulae lignae corio subflavo signato vestitae fibularumque non nisi vestigia servantes arma praebent Gregorii XV P. M. (tab. ant.) et (tab. post.) Scipionis Cobelluzzi, card. bybl. (1618-26).

1653. Saec. XI in., membran., mm. 393 × 301, ff. I. 314 (I et 314 chart.), coll. 2, linn. 23.

s. Gregorii Nazianzeni orationum argumentis atque scholiis anonymis instructarum conlectio utrimque mutila: ¹ (ff. 2-8^v) <oratio 15, in Machabaeorum laudem>, inc. mut. προ|φῆται καὶ πατριάρχαι (P. G. 35, 920 C 3-933). Schol. ιβ' inc. Οὐ τὰ ἀρχαιότητι μόνον τετιμημένα, schol. λ' des. δοξαζόμενος καὶ δοξάζων ἐν αὐτῷ τῷ Χριστῷ· ὡι ἡ δόξα κτλ. (fere omnino ut in Vat. gr. 436, ff. 106^v-107^v, et in 437, ff. 149-150^v, qui argumenta et scholia cum libri nostri uti plurimum congruentia in subsequentes quoque fere omnes orationes, Basilio Minimo tributa, praebent; de utroque cod. Vaticano, praeter Devreesse 170-176, cf. Ioh. Sajdak, *Historia critica scholiastar. et commentator. Gregorii Nazianzeni* [Meletemata patristica I], Cracoviae 1914, pp. 50 sq.). ² (ff. 8^v-21) oratio 24, in laudem s. Cypriani, ἐξ ἀγροῦ ἐπανήκων μετὰ μίαν τῆς μνείας ἡμέραν cod. (P. G. 35, 1169-1193) [η']. Argumento, quod inc. Ἡ μὲν ὑπόθεσις δήλη· ἐγκώμιον γάρ ἐστι Κυπριανοῦ, des. διὸ καὶ ἀπολογεῖται (cf. Sajdak 74), subicitur illud εἰ ὑπερήμερος καὶ μετὰ μίαν ἐκδέδοται ὁ λόγος κτλ. Georgio interdum adscriptum (Sajdak ib.). Schol. α' inc. Ἐκαρτερεῖτε φέροντες τὴν ζημίαν, schol. νβ' des. καὶ τὰς δυστυχίας ταύτας ποιοῦμενοι (cf. Sajdak 64). ³ (ff. 21^v-32) oratio 19, in Iulianum tributorum exaequatore, καὶ εἰς τὴν ἀπογραφὴν τοῦ σωτηρος (P. G. 35, 1044-1064). Argum. inc. + Ὁ μετὰ χεῖρας οὐτοσί λόγος· τοῦ συμβουλευτικοῦ εἶδους ὑπάρχει, des. καὶ τοὺς ψόγους ἐμπίπτειν (ed. R. Cantarella, *Basilio Minimo*. II, in *Byzant. Zeitschrift* 26 [1926], p. 12 linn. 30-34, sub nomine Georgii ed. Sajdak 81). Schol. α' inc. Ἡ τυραννὶς ἐστι· βίαιός τις καὶ αὐτο-

χειροτόνητος (sub nomine eiusdem ib.), schol. ρλγ' des. διερεθίσετε πάντως ἀγάπης καὶ τῶν καλῶν ἔργων. ⁴ (ff. 32-43^v) oratio 38, in Theophania (P. G. 36, 312-333). Argum. inc. + Ὁ λόγος ὁ κατὰ ἀποτάδην καὶ διεξοδικός, des. εὐφραίνεισθαι παρακελευομένη (ed. Cantarella 4 sq., cf. Sajdak 42 et 72). Schol. α' inc. Γεννᾶται εἶπεν· οὐκ ἐγεννήθη· διότι τὴν αὐτὴν σώζει (sub nomine Nicetae Serrarum latine in P. G. 127, 1178 A 5 sqq.), schol. οθ' des. τοῦ ἀχωρήτου τὲ καὶ ἀκαταλήπτου γινώσιν τὲ καὶ κατάληψιν. ⁵ (ff. 44-106) oratio 43, in laudem Basilii Magni, des. ἐπαίνου, τοῖς λόγοις ἄξιον (P. G. 36, 493-605 A 8). Argum. inc. Ζητεῖται ἐν πρώτοις διατί οὐχὶ ἐγκώμιον, des. τῶν τε κώλων καὶ ὀνομάτων (ed. Cantarella 21, cf. Sajdak 72). Schol. α' inc. Ὁμωνύμου ταύτης ὑπαρχούσης τῆς φωνῆς (cf. Sajdak ib.), schol. σκδ' des. ἡ ὀλίγοι καὶ σπάνιοι ἐπαινέσονται. ⁶ (ff. 106-119^v) oratio 39, in ss. Lumina (P. G. 36, 336-360). Argum. deest. Schol. α' (quod perperam « prooemium » indigitatur apud Sajdak 82, cf. ib. p. 65) inc. Τὸ πάλιν πρὸς τὸ Χριστὸς γεννᾶται τὴν ἀναφορὰν ἔχει, schol. να' des. πᾶσι τοῖς ζωτικοῖς συντελοῦντες. ⁷ (ff. 119^v-157^v) oratio 40, in s. baptisma (P. G. 36, 360-425). Argum. inc. Τῆς πανηγυρικῆς ιδέας τοῦ βαπτίσματος, des. ὑποστιχθήσεται διὰ τὸ σήμερον (cf. Sajdak 65, ubi non recte « commentarius » dicitur, et 82). Schol. 1 (numero carens) inc. Τὰς γαμηλίους Ἑλλήνων ἐορτὰς λέγει καὶ πανηγύρεις, schol. ρδ' des. ἀμαρτημάτων ὄντες ἀνάπλεοι. ⁸ (ff. 157^v-163) oratio 11, ad Gregorium Nyssenum (P. G. 35, 832-841, des. ut in tribus codd. Regiis (cf. ib. 842 n. 32). Schol. 1 (numeri expers) inc. Πρὸς τὰ κάτω καὶ αἰσθητά, des. πάντα κουφίζων ἄνω (ed. Sajdak 212 n. 1 et cf. ib. 65), schol. κγ' des. τὴν πνευματικῶς προχωρήσασαν τυραννίδα. ⁹ (ff. 163-188) oratio 21, in laudem Athanasii (P. G. 35, 1081-1128). Argum. inc. Ὁ εἰς τὸν μέγαν οὗτος Ἀθανάσιον λόγος, des. τὰς ἐπιγραφὰς ποιητέον (ed. Cantarella 13 sq., cf. Sajdak 74 et 85); subicitur aliud prohoemium brevissimum τὸ τοῦ λόγου προοίμιον ἀπο συλλογισμοῦ συνήκται κτλ. Schol. α' inc. Ὁ Ἀθανάσιος ἀρετὴν εἶχεν, schol. ρλη' des. καὶ κατ' ἀξίαν ἐκείνου ἐγκωμιάσαι. ¹⁰ (ff. 188-207^v) oratio 42, Supremum vale (P. G. 36, 457-492). Argum. inc. Ὑπὸ τὸ πανηγυρικὸν εἶδος ἀνάγεται καὶ οὗτος ὁ λόγος, des. σὺν εἰρωνείᾳ πλεκόμενον (cf. Sajdak 73). Schol. α' inc. Πῶς παρ' ὑμῖν τὰ καθ' ἡμᾶς ἔχει (cf. ib.), schol. σκ des. ἀπεξεῦχθαί τε καὶ διεστάναι· οὕτως ἡρμήνευκεν. ¹¹ (ff. 208-220) oratio 33, contra Arianos et de se ipso (P. G. 36, 213-237), doxol. brevior quam in ed. Argum. inc. Ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς οὐκ ἄδηλα τὰ τῆς ὑποθέσεως, des. μετα τὴν τελευταίαν Οὐαλεντινιανοῦ καὶ Οὐάλεντος· τῶν Ἀρειανῶν βασιλέων. Schol. α' inc. Ταῦτα ὡς ἐκείνων ἀποδιδρασκόντων, schol. λε' des. ἐκτυπωτέραν γινώσιν τε καὶ κατάληψιν. ¹² (ff. 220-234) oratio 26, in seipsum (P. G. 35,

1228-1252). Argum. inc. *Μάξιμός τις κυνικός φιλόσοφος· προσοικειωθείς τῷ πατρι, des. ἐπέστη καὶ τοῦτον προσφωνεῖ τον λόγον. Schol. α' inc. Καὶ ποθεῖν καὶ ἐπ' ἴσης ποθεῖσθαι ὁμολογεῖ, schol. γγ' des. ἢ μηδ' ὅλως ἐκζητήσασιν· ἀποκλείεται. ¹³ (ff. 234-243) oratio 36, de se ipso etc. (P. G. 36, 265-280). Argum. inc. Ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς· καὶ τὰ τῆς ὑποθέσεως δῆλα· στασιασθεῖς γάρ, des. εἰς τὴν θεολογίαν τοῦτον περιγράφει. Schol. α' inc. Πρὸς τὸ τί· τὸ δὲ πρὸς τὴν μαγνήτιν λίθον ἀποδώσεις, schol. μζ' des. μὴδὲ τὰ πρεσβεῖα ἐκείνη παραχωροῦντες. ¹⁴ (ff. 243-272^v) oratio 14, de pauperum amore (P. G. 35, 857-909). Argum. inc. Τὸν προκειμενον τοῦτον περὶ φιλοπτωχίας λόγον, des. ἐξ ἀντιθέσεως ἐμπεπτωκότων εἰς τὴν ὑπόθεσιν (cf. Sajdak 82 sq.). Schol. α' inc. Ἐν τῇ προτάσει τοῦ προοιμίου· τὰ τῆς ὑποθέσεως, schol. ρκζ' des. ἐξ ἡμισείας φιλόχριστος· καὶ λελόγισται καὶ ὠνόμασται. ¹⁵ (ff. 273-313^v) oratio 2, apologetica, inscr. des. τί τὸ τῆς ἱερωσύνης ἐπάγγελμα· καὶ (del.) καὶ ὅποιον εἶναι δεῖ τὸν ἐπίσκοπον, abrump. in vv. οἱ ἡγαπημένοι· ὅτι γεγόναμεν (P. G. 35, 408-493 A 6). Argum. inc. Ὅμοιος οὗτος ὁ λόγος· μετὰ τὸν εἰς τὸ πασχα πρῶτον· γεγράφθαι, des. μετὰ πλείονος τῆς σχολῆς καὶ ἐπιστάσεως. Schol. α' inc. Ὡς ἐπὶ ἀγῶνος τινὸς τὴν ἑαυτοῦ ἐλόντος γνῶμην τε καὶ βουλήν, schol. ριδ' des. ἐξεφώνησε τοὺς εἰρηνικούς (cf. Vat. gr. 437 supra laud., f. 174^v).*

Folio 1 (olim 9), codicis initio utpote partis prioris deperditae superstitite reposito, insunt: ^a (f. 1^{r-v}) orationis 44, in Novam dominicam, excerptum, inc. mut. λόγος· ἀλλ' ἀσώματον καὶ ἀνήλιον, des. καὶ θεω πλησιάσαντες (P. G. 36, 609 D 2-612 B 3). Schol. ι' inc. Ὑλη ἐστὶ τὸ ὑποκείμενον, schol. γγ' des. ταῦτα θεραπευθήσεται παραληφθέντα (cf. ex. gr. Vatt. gr. 436, ff. 53^v-54, et 437, ff. 121-122), ^b (f. 1^v) oratio 41, in Pentecosten, abrump. in vv. τιμὴ θεοῦ τὸ ἀμαρτάνειν, πρὸς (P. G. 36, 428-429 A 13) [ε']. Argum. inc. Ὁ λόγος πανηγυρικὴν ὑπισχνεῖται τὴν ἰδέαν, des. ἡ κατασκευὴ, ἀπὸ τῆς αἰτίας (cf. Sajdak 73 et 83). Schol. α' inc. Μικρὰ ὀλίγα· μὴ φοβηθῆς τὰ βραχεία (cf. Sajdak 64), schol. ζ' des. κατὰ τὰς ἐορτὰς αὐτοῦ γίνεσθαι καὶ θεραπείαν.

Perpolititis membranīs, latissimis orīs, aequabili elegantique scriptione, ornatu pulcherrimo conspicuus quaterniones Θ'-MZ' dum taxat (praeter folium modo memoratum) hodie retinet, in angulo inf. interno primae unius cuiusque fasciculi paginae auro subputatos: inscriptiones litteris capitalibus expressae, litterae maiores, homiliarum scholiorumque notae numerales, illa ω, ση^ρ etc. marginibus interdum adpicta pariter auro micant, litterae autem initiales nec non πύλαι titulis inpositae (v. omnium pulcherrimam f. 273) auro variisque coloribus (viridi, caeruleo, rubro, purpureo). Paginarum partem superiorem, externam, imam scholia occupant, τὸ κείμενον internam. Liber non nulli umore paullulum tactus, folior. 304 et 313 margo inferior turpiter decurtata.

F. IV summo <m. Leonis Allatii> notatur *Gregorij Nanzianzeni* (!) *Orationes variae*! Cum Scholijs, f. 2 imo animadversio s(ine) car(actere), quae quo modo recte sit interpre-

tanda docuit Ioh. Mercati, *Per la storia dei mss. greci di Genova* etc. [*Studi e Testi* 68], pp. 90 et 95-98: qui codicem e Patiriensi phrontisterio recto tramite Vaticanis pluteis inductum esse iure, ut mihi vid., autumavit (cf. ib. p. 93).

Tabulae lignae, corio subflavo signato vestitae (quarum altera Gregorii XV P. M., altera Scipionis Cobelluzzi, card. bybl. ab a. 1618 ad 1626, scutum auro inpressum exhibet), fibularum ad praesens nuda vestigia servant.

1654. Saec. XI, membran., mm. 390 × 300, ff. I. 212 (I et 212 chart.), coll. 2, linn. 38 (f. 36^{r-v} linn. 43).

s. Iohannis Chrysostomi commentarii 1 in epistulam ad Philippen-
ses, nimirum ¹ (ff. 7-11^v) homilia 1 (P. G. 62, 181-190) [λο. β' cod.],
praemisso (ff. 5-7) argumento (ib. 177-182) (f. 5 summo + ἡ προς Φιλιπ-
πησίου ἐπιστολὴ ἐν λόγοις ις' +), ² (ff. 11^v-16) hom. 2 (ib. 189-198),
³ (ff. 16-20) hom. 3 (ib. 197-206), ⁴ (ff. 20-24^v) hom. 4 (ib. 205-212),
⁵ (ff. 24^v-27^v) hom. 5 (ib. 213-218), ⁶ (ff. 27^v-33^v) hom. 6 (ib. 217-228),
⁷ (ff. 33^v-38^v) hom. 7 (ib. 227-238), ⁸ (ff. 38^v-42^v) hom. 8 (ib. 237-246),
⁹ (ff. 42^v-48^v) hom. 9 (ib. 245-256), ¹⁰ (ff. 49-53^v) hom. 10 (ib. 255-264),
¹¹ (ff. 53^v-57^v) hom. 11 (ib. 263-270), ¹² (ff. 57^v-61) hom. 12 (ib. 269-276),
¹³ (ff. 61-64^v) hom. 13 (ib. 275-282), ¹⁴ (ff. 65-67^v) hom. 14 (ib. 281-288),
¹⁵ (ff. 67^v-73) hom. 15 (ib. 287-298) [λο. ις']; 2 in epistulam ad He-
braeos, nempe ¹ (ff. 76-79^v) homilia 1 (P. G. 63, 13-20) [λο. α' cod.],
praecurrente (ff. 74-76) argumento, ὑπόθεσις καὶ αἰτιολογία τῆς ἐπιστολῆς
κεφαλαιώδης cod. (ib. 9-14 et cf. ib. 9 not. b) (f. 74 summo + ἡ προς
Ἑβραίους ἐπιστολὴ ἐν λόγοις λδ'), ² (ff. 79^v-83^v) hom. 2 (ib. 19-28),
³ (ff. 84-89^v) hom. 3 (ib. 27-38), ⁴ (ff. 90-95^v) hom. 4 (ib. 37-46),
⁵ (ff. 96-100^v) hom. 5 (ib. 45-54), ⁶ (ff. 100^v-105) hom. 6 (ib. 53-60),
⁷ (ff. 105-109^v) hom. 7 (ib. 59-68), ⁸ (ff. 109^v-114^v) hom. 8 (ib. 67-76);
des. τῆς συμβουλῆς τοῦ Χριστοῦ· ἵνα καὶ τῶν παρόντων καὶ μελλόντων ἐπιτύχω-
μεν ἀγαθῶν· ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ κτλ., ⁹ (ff. 114^v-118^v) hom. 9, inc. Ἠκούσατε
ὅσα Ἑβρ. ἐνεκάλεσεν εἰκότως ὁ Παῦλος· βουλόμενος γὰρ αὐτοῖς ἀεὶ διαλέγεσθαι
τὰ αὐτὰ καὶ περὶ τῶν αὐτῶν· οὕτως ἔλεγεν· ὀφείλοντες κτλ. (ib. 75-84),
¹⁰ (ff. 118^v-122^v) hom. 10 (ib. 83-90), ¹¹ (ff. 122^v-126) hom. 11, in qua
propter folium unum post 125 deperditum verba σχηματίζεται. Τοῦτο σοῦ
κατηγορία — ἂν δὲ διατροφῆς δέχεται, μηδὲν (ib. 89-94 lin. 18 a. i. et 96 lin. 27
[cf. ib. not. α] — 42) desiderantur, ¹² (ff. 126-129^v) hom. 12 (ib. 95-102
(summo f. 126 notatur οὗτος ὁ λόγος ὀφείλει ἀναγινώσκεσθαι τῇ ἡμέρᾳ τῆς
ὑπαπαντῆς), ¹³ (ff. 129^v-134) hom. 13 (ib. 101-110) (f. 129^v summo nota-
tur + καὶ οὗτος ὁ λόγος ἀναγινώσκεται τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τῆς ὑπαπαντῆς β'),

¹⁴ (ff. 134^v-138) hom. 14 (ib. 109-116), ¹⁵ (ff. 138^v-142) hom. 15 (ib. 117-124), ¹⁶ (ff. 142^v-145) hom. 16 (ib. 123-128), ¹⁷ (ff. 145^v-149^v) hom. 17 (ib. 127-134), ¹⁸ (ff. 149^v-152^v) hom. 18 (ib. 133-138), ¹⁹ (ff. 152^v-155) hom. 19 (ib. 139-144), ²⁰ (ff. 155-158^v) hom. 20 (ib. 143-148), ²¹ (ff. 158^v-162) hom. 21 (ib. 147-154), ²² (ff. 162^v-166) hom. 22 (ib. 153-160), ²³ (ff. 166-170) hom. 23 (ib. 159-166), ²⁴ (ff. 170^v-174) hom. 24 (ib. 165-172), ²⁵ (ff. 174-177^v) hom. 25 (ib. 171-178), ²⁶ (ff. 177^v-182) hom. 26 (ib. 177-184), ²⁷ (ff. 182-185^v) hom. 27 (ib. 185-192), ²⁸ (ff. 186-192^v) hom. 28 (ib. 191-202), ²⁹ (ff. 192^v-195^v) hom. 29 (ib. 203-208), ³⁰ (ff. 195^v-198) hom. 30 (ib. 207-214), ³¹ (ff. 198-201^v) hom. 31 (ib. 213-218), ³² (ff. 201^v-205) hom. 32 (ib. 219-224), ³³ (ff. 205-208^v) hom. 33 (ib. 225-232), ³⁴ (ff. 208^v-211^v) hom. 34 (ib. 231-236), cuius in fine litteris uncialibus parvis + δόξα τῷ θεῷ ἡμῶν πάντοτε + atque inferius τέλος τῆς πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολῆς.

Textu ad fidem forsitan emendationis codicis librario ab ipso diligentissime repurgato, loci abrasi conrectique frequentissime obcurrunt, verba omissa subplentur in marginibus: potiores lectiones primum plumbo, ut videtur, librarius eiusve socius cursim notaverat, integra membra saepe ad cautelam exscribens (quas Batiffol, op. infra laud., p. 50 « notes marginales... d'une main grecque du XIIIe siècle » adpellavit!). Oris pariter (praeter illa ^pω, σ^pη, γ^vη) ἡθικὰ 16 ad comment. in ep. ad Philippenses (primum, ad vv. Ταῦτ' οὖν εἰδότες καὶ ἡμεῖς κτλ., P. G. 62, 180, lin. 20 a. i., inc. ὅτι διὰ παντὸς τοῦ βίου· χρὴ ἡμᾶς ἐλεημοσύνην ἐργάζεσθαι, ultimum, ad vv. Δεσμὸς γάρ τίς ἐστιν ἡ θλίψις κτλ., ib. 294, lin. 28, inc. ὅτι μέγα ἀγαθὸν θλίψις καὶ λύπη· διὸ καὶ ἀγάπης ἐστὶν αὐξήσις), 34 ad comment. in ep. ad Hebraeos inseruntur (primum ad vv. Ἐπεὶ οὖν καθαρισμὸν κτλ., P. G. 63, 17 lin. 16, inc. περὶ τοῦ δεῖν καθαρὸν εἶναι ἀπὸ ἀμαρτίας, ultimum, ad vv. Μὴ δὲ αὐτὴν ἀποκρουσώμεθα κτλ., ib. 235 lin. 13, inc. περὶ τῆς θείας χάριτος· καὶ ὅτι ἐν ἡμῖν ἐστὶ) nec non scholia paucissima (cf. ff. 182 et 187^v); omnia litt. unc. parvis.

Praecedat (ff. 2^v-4^v) index τῶν ἡθικῶν supra laudator., unciali characterē parvo exaratus, sub inscript. τ. ἐν ἀγ. πατρ. ἡμ. Ἰωαν. ἀρχιεπ. Κωνστ. τοῦ Χρ. ἐκ τῆς ἐρμηνείας τῆς πρὸς Φιλιππησίους καὶ πρὸς Ἑβραίους τῶν ἐπιστολῶν τῶν ἡθικῶν ἡ δύναμις ἐν ἐπιτόμῳ; cui inscriptioni subfigitur animadversio Ἐπειδὴ ἔθος ἦν τῷ μακαριωτάτῳ Ἰω. τ. Χρ. μετὰ τὸ ἐρμηνεύσαι — ἀπόνως καὶ ἐν συντόμῳ εὐρίσκειν (cf. cod. Vat. gr. 541, f. 1^v [Devreesse, p. 405]).

Fasciculus 1, hau subputatus, binio est, quaterniones ceteri (α'-κζ'), si [θ'] excipias, 5 folior., ιε', 9 folior., κα', κβ' et κζ', terniones, e fasciculo insuper ιε' folium quartum (post f. 125), ut supra notavimus, effluxit: notae numerales angulo sup. externo primae

singulor. fasciculorum paginae inscribuntur, non nullas nescio quis plumbo subplevit vel iteravit (cf. ff. 138, 146, 154 etc.). Liber sat bono caractere descriptus titulum f. 5 verbaque S. Scripturae unicuique homiliae praeiacentia purpureo colore litterisque uncialibus parvis exarata praebet, taeniolae vero illis inpositae, eodem subflavo atramento, quo τὸ κείμενον lemmataque, delineatae, caeruleo vel caeruleo viridique (satis rudi penicillo) fere semper liniuntur (cf. ff. 5, 7, 16 etc.). Ff. I. 1v. 73v. 212r-v pura.

F. Iv superne inscribitur *Ioannis Chrysostomi expositio D. Pauli epist. / ad Philippenses, et / Hebræos*, m. (L. Allatii). F. 1 operis inscriptiones graecae duae, altera saeculi XI, altera XIV-XV, nec non (tempore inter utramque inscriptionem conlocanda) petitio ad nescio quem: θέλομεν τὴν ἐρμηνείαν τὴν πρὸς Κορινθίους εἰ μὲν β(ού)λ(ει) στήλον ἡμῖν παρακαλοῦμεν σε (haec omnia ap. Mercati, op. et loc. infra laudd.). F. 2 imo notatur *s(ine) car(actere)*, ad quam animadversionem cf. quae in superiore libro enarrando memoravimus. F. 5 summo nota Patiriensis *Libro terzo d(e) Sando Joani Chrysostomo* (sic) *sop(ra) la ep(isto)la de Paulo ad Philippensis* (tria prima verba paulo recentiora sunt, omnia tamen saec. XVI adscribenda, cf. Batiffol, *L'abbaye de Rossano*, pp. 47 et 69, nec non Ioh. Mercati, op. infra cit., p. 90 n. 2). Ibid. in margine imo + μ(η)ν(ι) μαρτ(ι)ς εἰς τὰς 1α' (sequitur verbum quod interpretari nequivi) ἐφ' ὅσον ὁ ψαρία (?), m. saec. XIII.

De codice videsis Ioh. Mercati, *Per la storia dei mss. greci di Genova* etc. [*Studi e Testi* 68], pp. 93 et 306, nec non P. Batiffol, op. laud., p. 50.

Tabula anterior integumentum (tergore subflavo signato cooperti) scutum Gregorii XV P. M., posterior vero scutum Scipionis Cobelluzzi card. bybl. (1618-26), utrumque auro inpressum, exhibet: fibularum vestigia tantum modo exstant.

1655. Saec. XVI, chart., mm. 328 × 224, ff. II. 443 (- 4), lian. 29.

1 s. Athanasii ep. Alexandrini opera conplura, praefixa (ff. 1-22) eiusdem vita (P. G. 25, CLXXXIV-CCXI [BHG. 183]): ¹ (ff. 23-56v) oratio contra gentes (ib. 4-96) (nulla exstat lacuna ff. 34v-35), ² (ff. 57-60) de synhodo usque ad vv. ἀλλ' ἀρκεῖσθαι τοῖς μόνοις (P. G. 26, 681-692 B 6), ³ (f. 60-60v) epistula ad Iohannem et Antiochum (ib. 1165-1168), ⁴ (ff. 60v-61) epistula ad Palladium (ib. 1168-1169), ⁵ (ff. 61-64v) epistula ad Dracontium (P. G. 25, 524-533), ⁶ (ff. 65-78) de synhodo inde a vv. Ἐπειδὴ δὲ, οὕτως (P. G. 130, 457 D 7-492 A 11 et P. G. 26, 749 D 4-789 C 9, omis- sis tamen vv. ἵνα δείξωσιν, ὅτι — τὰ ὀλίγα ταῦτα [ib. 764 C 13-D 6 et cf. 764 n. 81] ut in P. G. 130, 469 B 16-C 1), sub inscript. ἐκ τῆς ἐπιστολῆς τῆς περὶ τῶν γενομένων ἐν τῇ Ἀριμῆνῳ τῆς Ἰταλίας, καὶ ἐν Σελευκείᾳ τῆς Ἰστανρίας συνόδων (ut in P. G. 130, 457 D 7-9 et cf. P. G. 26, 750 n. 17), ⁷ (ff. 78-81) de sententia Dionysii excerptum, inc. Οἱ πάλαι Ἰουδαῖοι, τοσαῦτα τοῦ κυρίου πεποιηκότος, des. τὴν ὀρθὴν μου φρόνησιν (P. G. 130, 492 A 14-497 D 13 et P. G. 25, 484 A 3 [cf. 482 n. 66]-497 B 11 [cf. ib. n. 37]), sub eadem inscript. atque in P. G. 130, 492 A 12-13 et in cod. Felkmanni 3 anonymo

(cf. P. G. 25, 479 n. 53), ⁸ (ff. 81^v-93^v) de incarnatione et contra Arianos (P. G. 26, 984-1028), ⁹ (ff. 93^v-116^v) de passione et cruce Domini * (P. G. 28, 185-249), ex lacun. exempl. (cf. ff. 112^v et 116), ¹⁰ (ff. 117-118) de passione et cruce Domini * excerptum sub tit. *εἰς τὸ πάθος τοῦ σωτηρος*, inc. *Τῶν μὲν ἀνθρώπων ἡ ἁμαρτία*, des. *πάντες ζωοποιηθῶσονται* (ib. 204 B 13-208 B 14), ¹¹ (ff. 118^v-142) disputatio contra Arium * (ib. 440-501), ¹² (ff. 142-182^v) oratio III contra Arianos (P. G. 26, 321-468), ¹³ (ff. 183-188^v) epistula encyclica (P. G. 25, 221-240) sub inscript. solita (cf. ib. 221 n. 84), ¹⁴ (ff. 188^v-210^v) epistula I ad Serapionem (P. G. 26, 529-608), cui titulus *τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολῇ πρὸς Σεραπίωνα ἐπίσκοπον περὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος* (cf. ib. 529 n. 71), ¹⁵ (ff. 210^v-215) epistula II (ib. 608-624), ¹⁶ (ff. 215-216) epistula catholica * (P. G. 28, 81-84), ¹⁷ (ff. 216-217) refutatio hypocrisis Meletii * (ib. 85-88), ¹⁸ (ff. 217-225) epistula IV ad Serapionem inde a vv. *Περὶ οὗ γράφων* (P. G. 26, 648 C 1-676), sub inscript. *εἰς τὸ ῥητὸν τοῦ εὐαγγελίου· ὃς ἂν εἴποι λόγον κατὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου κτλ.* (cf. ib. 647 n. 73), iuxta quam ubi excerptum in ed. Veneta <a. 1717> exordiretur plumbo notavit A<ngelus> M<ai>, ¹⁹ (ff. 225^v-242) de comuni essentia Patris et Filii et Spiritus Sancti * (P. G. 28, 29-80), in 50 capita distributum (nam cc. 13-15, 51-52, 53-54 in singulum conflantur), ²⁰ (ff. 242^v-249) sermo contra omnes haereses * (ib. 501-524), cum doxol. ut in cod. Seguer. (cf. ib. 524 n. 14), ²¹ (ff. 249-271^v) eiusdem * (re autem vera Eutherii Thyanensis) confutationes quarundam propositionum (ib. 1337-1393; de auctore cf. G. Ficker, *Eutherius von Tyana*, Leipzig 1908), ²² (ff. 272-283) de virginitate * (ib. 252-281; von der Goltz, *Λογος σωτηρίας προς την παρθενον*, in *Texte und Untersuchungen*, N. F. XIV, 2, Leipzig 1905, pp. 35-60).

2 (ff. 283-296) Theodoti ep. Ancyrani expositio symboli Nicaeni (P. G. 77, 1313-1348).

3 (ff. 296-297^v) Zenon's imperatoris Henoticon (P. G. 86, 2, 2620 C 1-2625 A 3; E. Schwartz, *Cod. Vat. gr. 1431, eine antichalkedonische Sammlung* etc., in *Abhandl. d. Bayer. Akad. d. Wissens., Philos.-philol. u. hist. Kl.*, XXXII B., 6 Abhandl. [1927], pp. 52, 21-54, 21).

4 (ff. 298-299) Leontii ep. Cypri adversus Iudaeos fragmentum (P. G. 130, 292 B 5-296 A 8; latine tantum in P. G. 93, 1609-1612).

5 (ff. 299^v-301^v lin. 7) s. Polycarpi ep. Smyrnensis epistula ad Philipenses, def. in vv. *ὑπὲρ ἡμῶν ἀποθανόντα· καὶ δι' ἡμᾶς ὑπο* (ed. F. X. Funk, *Patres apostolici* 2, I, Tubingae 1901, pp. 296-306 lin. 11, et cf. ib. p. xxxi). Subfigitur, absque ulla distinctione,

6 (ff. 301^v lin. 7–311) <s. Barnabae ap.* epistula>, inc. mut. τὸν λαὸν τὸν κενὸν ἐτοιμάζων ἐπιδείξει (Funk, ib., pp. 50 lin. 22–96).

7 (ff. 314–441^v) Origenis Philocalia, omisso prologo (ed. J. A. Robinson, Cambridge 1893, pp. 1, linn. 1–14 et 4 lin. 9–256): adverte, insuper, ob folior. ordinem in archetypo turbatum eosdem in textu perversiones obcurrere atque in codd. AC editionis laud. (cf. apparatus criticum ad pp. 244, 15; 249, 4; 250, 1; 245, 13). In fine Τέλος βιβλίου τῶν κατὰ Κέλσον, ἡ λεγομένη φιλοκαλία.

Subplementa emendationesque admodum raro marginibus ab ipso librario adpinguntur.

Ab eodem librario exaratus, qui codd. Vat. gr. 1492 et 1493 descripsit, in duas partes distinguitur, propria foliorum enumeratione distinctas, quarum altera easdem Athanasii, quas illorum prior opellas (ordine tantum paullulum inmutato), continet (ff. II–313, in fasciculos 40 distributa, quaterniones, exceptis 11, 20 et 31, ternionibus, nec non 38, septem folior., arabica subputatione in angulo sup. externo primae unius cuiusque fasciculi paginae instructos, cuius tamen subputationis, marginibus altius resectis, num. 13 dum taxat superat [cf. f. 95]), altera Origenis Philocaliam complectitur (ff. 314–442, 17 fasciculos efficientia, nullam vel hodie notam prae se ferentes, ex quibus 12, 13 et 17 terniones, 11 septem folior., ceteri quaterniones). Custodiae loco bifolium singulum utrimque compactum, prioris tamen charta prior operculo anteriori interno adglutinatur, alterius folium alterum tantum modo servatur operculo posteriori interno adhaerescens. Litterae maiores et maximae rubrae, ornatus non nullis inscriptionibus praepositi rubro atramentoque delineati. Insigne chartarum unicum in toto libro adparet (ff. 1. 2. 3 .... 437. 438. 439), ancora nimirum circulo inserta (cf. nrr. 471–472 ap. Briquet, qui tamen modulo differunt): in foliis additis (f. I) corona invenitur cui stella sex radior. impendit. Chartae I–II^v. 22^v. 34^v–35. 311^v–313^v. 442–443^v purae. Libri sectio caeruleo liquore lita.

Operculo priori averso contentorum indiculus latinus manu saec. XVI adpingitur, paullo superius notatur α ff. 312 / β ff. 127.

Librum ignorasse videtur H. G. Opitz, cf. *Untersuchungen zur Ueberlieferung der Schriften des Athanasius (Arbeiten zur Kirchengesch. hrsgg. v. E. Hirsch u. H. Lietzmann)*, Berlin u. Leipzig 1935, pp. 48–54, ubi de codicibus ad classem φ, aequae ac noster, pertinentibus disseritur. Francisci Barbaro, patr. Aquileiensis († 1616), vel Hermolai, illius successoris, dono in Bibliothecam Vaticanam pervenisse index testatur in *Archivi Bibl. tomo 11, f. 259* adservatus (inscriptio: *lista de' libri Manoscritti donati da Mons. Patriarcha d'Aquil.*, f. 266^v): '3. Athanasij Theodoreti Leontij, Policarpi opuscula in vol. bomb.^{no} in fol.' (cf. enarrationes librorum 1661–1665).

Integumenti tabulae lignae, fibularum ligaminumque vestigia dum taxat retinentes, tergore subfusco adfabre signato ipso saeculo XVI vestitae sunt, dorso tessella chart. mm. 45 × 140 adglutinatur, qua in auctorum operumque nomina summatis indicantur.

1656. Sac. XI-XII, membran., mm. 300 × 247, ff. 182, linn. 31.

s. Iohannis Chrysostomi commentarius in epistolam ad Hebraeos, nimirum: ¹ (ff. 6-10^v) homilia 1 (P. G. 63, 13-20) [λόγ. β'], praemissa (ff. 3-6) praefatione (ib. 9-14) [λόγ. α'], ² (ff. 10^v-17) hom. 2 (ib. 19-28), ³ (ff. 17-25) hom. 3 (ib. 27-38), ⁴ (ff. 25-33) hom. 4 (ib. 37-46), des. *καὶ εἰς τοὺς ἐπαίνους· ἵνα τυχεῖν ἅπαντες καταξιωθῶμεν τῶν ἀγαθῶν, ὧν ἐπηγγείλατο ὁ θεός κτλ.*, ⁵ (ff. 33-39^v) hom. 5 (ib. 45-54), doxol. brevior quam in ed., ⁶ (ff. 39^v-45) hom. 6 (ib. 53-60), ⁷ (ff. 45^v-51) hom. 7 (ib. 59-68), ⁸ (ff. 51-57^v) hom. 8 (ib. 67-76), doxol. brevior quam in ed., ⁹ (ff. 57^v-63^v) hom. 9 (ib. 75-84), ¹⁰ (ff. 63^v-68) hom. 10 (ib. 83-90), ¹¹ (ff. 68-73^v) hom. 11 (ib. 89-96), ¹² (ff. 73^v-77^v) hom. 12 (ib. 95-102), ¹³ (ff. 77^v-83^v) hom. 13 (ib. 101-110), ¹⁴ (ff. 83^v-88^v) hom. 14 (ib. 109-116), ¹⁵ (ff. 88^v-93^v) hom. 15 (ib. 117-124), ¹⁶ (ff. 93^v-97^v) hom. 16 (ib. 123-128), ¹⁷ (ff. 97^v-102^v) hom. 17 (ib. 127-134), ¹⁸ (ff. 103-106^v) hom. 18 (ib. 133-138), ¹⁹ (ff. 106^v-109^v) hom. 19 (ib. 139-144), inc. (post iterata Scripturae verba *Ἔχοντες οὖν ἀδελφοὶ* usque ad *πρόσφατον καὶ ζῶσαν*) *δείξας τὸ μέσον τοῦ ἀρχιερέως κτλ.*, ²⁰ (ff. 109^v-114) hom. 20 (ib. 143-148), doxol. brevior quam ed., ²¹ (ff. 114^v-118^v) hom. 21 (ib. 147-154), ²² (ff. 118^v-123) hom. 22 (ib. 153-160), des. *ταύτην τὴν πολλὴν σύνεσιν μεταδιώκωμεν· ἵνα τύχωμεν τῶν ἐπηγγελμένων ἀγαθῶν κτλ.*, ²³ (ff. 123-128) hom. 23 (ib. 159-166), ²⁴ (ff. 128-133) hom. 24 (ib. 165-172), doxol. brevior quam ed., ²⁵ (ff. 133-137^v) hom. 25 (ib. 171-178), doxol. ab edita diversa, ²⁶ (ff. 137^v-143) hom. 26 (ib. 177-184), ²⁷ (ff. 143-148^v) hom. 27 (ib. 185-192), ²⁸ (ff. 148^v-157) hom. 28 (ib. 191-202), ²⁹ (ff. 157^v-161^v) hom. 29 (ib. 203-208), ³⁰ (ff. 161^v-165) hom. 30 (ib. 207-214), ³¹ (ff. 165-169) hom. 31 (ib. 213-218) doxol. ab edita diversa, ³² (ff. 169^v-173^v) hom. 32 (ib. 219-224), doxol. ab edita diversa, ³³ (ff. 174-178^v) hom. 33 (ib. 225-232), doxol. ab ed. diversa, ³⁴ (ff. 178^v-182^v) hom. 34 (ib. 231-236) [λόγ. λε'].

Marginibus, praeter subplementa vel emendationes admodum raras nec non illa *ση^p, ω* (cf. ff. 33^v, 39, 49, 59 etc.), *ἡθικῶν* lemmata 34 ipsius librarii manu adpinguntur (notas tamen numerales recentior vir adiecit): quorum lemmatum *α'* (*ὅτι ὁ δοκῶν ἐτέρῳ ἐπιβουλεύειν, πρότερον αὐτὸς ἀπολαύει τῆς ἀμαρτίας· τηρόμενος*) vv. *Ἐπεὶ οὖν καθαρισμόν ἐποίησε τῶν ἀμαρτιῶν κτλ.* respicit (P. G. 63, 17 lin. 16), *λδ'* autem (*ὅτι δεῖ πρὸς πᾶσαν ἀρετὴν, τετονωμένους εἶναι καὶ διεγχευμένους*) illa *Πολλῆς τοίνυν ἡμῖν δεῖ σπουδῆς κτλ.* (ib. 235 lin. 19). Animadversiones liturgicae hic illic seriori manu inscribuntur (cf. ff. 18^v, 41, 47, 65, 68, 90^v, 97^v, 114^v). Glossulae denique latinae non nullae saeculi XIII inter lineas vel in oris folior. 9 et 16^{r-v} occurrunt.

F. 1-2^v, olim bifolium intimum fasciculi codicis XI saeculi, plena pagina (40 linear.) in Orientis regionibus flavo liquore eleganter descripti particulam exhibent Basilicorum libri XLI, tit. 4 a vv. [τῶ] νόμῳ τὴν ἐξουσίαν ad vv. μεταξὺ τῶν συνοικούντων (ed. Heimbach IV, 150 lin. 29-155 lin. 27); cuius fragmenti varietates protulit conlega V. Capocci in Actis Congressus Iuridici Internationalis Romae a. 1934 habiti, vol. I, pp. 513-516.

Librum, quem rudis ductus, atramentum subnigrum, membranarum squalor in australis Italiae finibus ortum habuisse testantur (cf. P. Batiffol, *L'abbaye de Rossano*, p. 84 n. 1), fasciculi 23 efficiunt, quaterniones, praeter ultimum, 9 folior., cuius ff. 4-8 (scriptionis videl. expertia) nescio quis abscisit, 9 operculo posteriori int. adhaerescit: qui fasciculi in angulis inf. internis primae novissimaeque singulorum paginae graece subputantur. Foliorum orae infernae in toto fere libro umore corruptae atque interdum laceratae, exili tamen τοῦ κειμένου detrimento (cf. f. 73). F. 3 πύλη litteraque initialis rubro atramentoque admodum ineleganter delineatae.

F. 2 imo inscribitur *sine caract(ere)* (qua de nota cf. quae adversus P. Batiffol disseruit Ioh. Mercati, *Per la storia dei mss. greci di Genova* etc. [*Studi e Testi* 68], pp. 90 et 95-98). Folii 3 summae orae tessella chartac. mm. 35 × 5½ adsuitur cum inscript. *Sancto Io(ann)i Chrisostomo / sop(ra) le epistole de Paulo / ad Hebreos* (manu saec. XV): quam iuxta tessellam recentior nescio quis notavit *Libro secu(n)do* (cf. eius modi inscriptiones initio librorum olim in Patiriensi monasterio adservatorum obcurrentes, puta in Vat. gr. 1654). Operculo posteriori interno canticum Symeonis (Luc. II, 29-32) graeco atque (initium tantum) latino sermone manus rudissimae iniecerunt (an manus rudissima iniecit?).

De libro cf. Batiffol, op. cit., pp. 50 et 69, nec non Ioh. Mercati, op. laud., p. 93 et 307.

Tegumentum ex tabulis ligneis corio subflavo signato contextum fibularum non nisi vestigia retinet: cuius in altera tabula scutum Gregorii XV P. M., in altera Scipionis Cobelluzzi card. bybl. (1618-26) auro inprimitur.

1657. Saec. XI, membran., mm. 312 × 237, ff. IV. 246 (I-IV. 246 chart.), linn. 20-41 circiter).

Octateuchus, nimirum: ¹ (ff. 1-78) Genesis, inc. mut. καὶ εἶπεν ὁ θεὸς βλαστησάτω ἡ γῆ βοτάνην χόρτου (I, 11), cum catena usque tantum ad XV, 16 dum taxat (typ. III Karo-Lietzmann, *Catenar. graecar. catal.*, p. 15; cf. R. Devreesse, *Châînes exégétiques grecques*, in *Dict. de la Bible*, suppl. t. I, c. 1101), quae inc. (f. 1) Σευηριανοῦ· εἶπεν ὁ θεὸς συναχθήτω τὰ ὕδατα· ποῦ οὖν συνήχθη (cf. Σειρα ενος και πεντηκοντα υπομνηματιστων εις την οκτατευχον κτλ. ... εκδοθεισα ... επιμελειαι ... Νικηφορου ιερομοναχου του Θεοτοκου. Ἐν Λειψία τῆς Σαξονίας, 1772, t. I, col. 26 Γ 9), des. vero ἕως ὅτου ἀξιοὶ γενονται θανάτου οἱ κατοικοῦντες· την Παλαιστίνην (ib. 210 Ε 6-8). Auctores nomi-

nantur Acacius, Apollinarius, Basilius, Cyrillus, Didymus, Diodorus, Ephraem, Eusebius ep., Eustathius Antiochenus, Gennadius, Gregorius Nyssenus, Hippolytus, Iohannes (Chrysost.), Irenaeus, Isidorus, Origenes, Philo ep., Philo hebraeus, Serapion Thmuitanus, Severianus, Severus, Theodorus, Theodoretus, Theophilus Alexandrinus. Folior. 12^v-13 marginibus infernis scholion a manu diversa fuscioaque atramento insertum obcurrit (ad II, 21) Λέοντος χαρτοφύλακος, inc. διὰ τέσσαρας αἰτίας ἡ γυνὴ ἐκ τῆς πλευρᾶς τοῦ Ἀδὰμ διεπλάσθη, des. τέλος τὸ προσῆκον λαμβάνοι: qui Leo, aliunde, mihi saltem, ignotus (an vir italo-graecus? cf. infra), libri nostri possessor forsitan exstitit. Inde a f. 33^v catena omnino deficit scholiaque dum taxat solitaria eaque anonyma in huncce atque in insequentibus libros (libro Ruth tantum excepto) a viris recentioribus (v. infra), uti plurimum adpinguntur, quorum primum (f. 36) ad XVIII, 2 inc. διατί τῷ Ἀβραὰμ τρεῖς τῷ δὲ Λῶτ δύο ὤφθησαν ἄγγελοι κτλ. (cf. ed. laud. Nicephori, I, col. 232 Γ 3 sqq.). ² (ff. 78-112) Exhodus. Primum schol. (f. 78^v) inc. Καθότι δὲ αὐτοὺς ἐταπείνου Φαραὼ, πλείους ἐγίνοντο· καθόσον γὰρ καὶ ἡμῖν πολεμεῖ ὁ διάβολος κτλ. (ad I, 12), ultimum (f. 112) inc. καὶ ἡ στάμνος δὲ ἡ χρυσή, τύπος ἐστὶ τοῦ Χριστοῦ κτλ. (ad XL, 18 sqq.). ³ (ff. 112-136^v) Leviticum. Primum schol. (f. 113^v) inc. Λαμβάνεται ὁ μόσχος εἰς τύπον Χριστοῦ ὡς ἄμωμος κτλ. (ad IV, 3), ultimum (ff. 132^v-133^v) inc. πάσα ἐτέρα ἐορτὴ τῶν νέων ὅτε τὸ ἐξ ἀγρῶν σπέρμα προσέφερον (ad XXIII, 4 sqq.). ⁴ (ff. 136^v-172) Numeri, quorum in fine notatur ἀριθμῶν ἀριθμοὶ κατὰ λέξιν ξα'. Primum schol. (f. 136^v) inc. διατι προσέταξεν ὁ θεὸς ἀριθμηθῆναι τὸν λαόν· ἵνα τῆς οἰκειᾶς ἐπαγγελίας δείξῃ τὸ ἀληθές κτλ. (cf. ed. laud. Nicephori, I, col. 1161 Z 1 sqq.). (ad I, 2), ultimum (f. 171^v) inc. εἰάν δὲ φησὶν ἐπὶ πάντων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ κτλ. (cf. ib. 1413 H 1 sqq.) (ad XXXVI, 4). ⁵ (ff. 172-202^v) Deuteronomium, cuius in fine ἀριθμοὶ δευτερονομίου ις'· πεπλήρωται Μωσέως ἡ πεντάτευχος. Primum schol. (f. 172^v) inc. τοὺς ἐν τῇ πεδιάδι· καὶ τοὺς ἐν τῷ ὄρει· καὶ τοὺς ἐν τῇ κοιλάδι κτλ. (ad I, 7), ultimum (f. 200) οὐκ ἐπειδὴ ἔμφυχα ταῦτα καὶ λογικά, ἀλλ' ὅτι πάντων ἐστὶ τῶν κτισμάτων περιεκτικά κτλ. (ad XXXII, 1). ⁶ (ff. 203-223) Iosue, quo completo notatur (in summo marg. f. 223) Ἰησοῦ ἀριθμοὶ νδ'. Praemittitur (in oris folior. 202^v-203^v idque manu seriore, saeculi fortasse XIII) contentorum synopsis Athanasiana, quae dicitur (initio tantum pauca a recensione volgata differunt), inc. διατί Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυῆ καλεῖται τὸ βιβλίον· ἐπειδὴ αὐτὸς Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυῆ διαδεξάμενος Μωϋσῆν, ἐστρατήγησε τοῦ λαοῦ κτλ., des. βασιλεὺς Γεὶδ τῆς Γαλιλαίας· βασιλέως Θεργὰ (P. G. 28, 309 C 12-312 C 12)· πάντες

οὗτοι βασιλεῖς εἴκοσι εννέα· ἔχει δὲ τὸ βιβλίον στίχους δισχιλίους ἑκατόν. Primum schol. (f. 203^v) inc. *Ραὰβ ἐρμηνεύεται πλατυσμός· σύμβολον οὕσα κτλ.* (cf. ed. Nicephori. II coll. 9 H 1-10 Γ 3-4) (ad II, 1), ultimum (f. 210) inc. *εἰ ἡ Ἱερουσαλήμ ὑπὸ Ἰησοῦ ἐλήφθη, πῶς πάλιν ὑπὸ τοῦ Δαυὶδ ἐπολιορκήθη κτλ.* (ad X, 1). ⁷ (ff. 223-243) Indices, quorum in fine notatur *κριτῶν ἀριθμοὶ· ξδ'.* Primum schol. (f. 224^v) inc. *Βααλὶμ ἐρμηνεύεται· οἶκος παραπικρασμῶν κτλ.* (ad II, 11), novissimum (f. 243) inc. *διατί οἱ διακόσιοι τοῦ Βενιαμὴν ἤρπασαν τὰς χορευούσας θυγατέρας τῶν Γαβαωνιτῶν κτλ.* ⁸ (ff. 243-245^v) Ruth, in fine notatur *ἀριθμοὶ Ρούθ· ι'·* inferiusque *ἡ ὀκτάτευχος.*

Oris, praeter catenam scholiaque supra laudata, sectionum numeri atque lemmata ipsorum librorum manibus iniciuntur.

Fasciculos 31, quibus liber constat quorumque notae numerales marg. sup. externo primae singulorum paginae adscriptae propter oras altius decurtatas fere omnes evanuerunt (cf. f. 72 num. α' ex quo liquet fasciculos duos initio effluxisse: fasciculi nunc 4 et 25 septem folior., cett. quaterniones, ultimi tamen ultimum folium excisum) manus duae exaraverunt, quarum altera politiore calamo flavoque atramento ff. 1-31 complevit, altera currentiore ac parum aequabili, atramento vero modo flavo modo subfusco reliqua descripsit, utraque scripturae compendiis, praesertim in scholiis, adfatim usa. Exemplaris, quod prae oculis habebat, faciem externam librarius prior sedulo imitatus, pro copia scholiorum unius cuiusque paginae oris (summa, externa imaque) adpingendorum τὸ κείμενον intra fines tum angustiores (ex. gr. linear. 8 in f. 29^v) tum latiores continuavit, hoc quoque curiosissime cavens, ne singulae paginae secus inciperent desinerentve atque in exemplo, qua re fit ut in media ultima linea scriptura passim abrumperetur, cf. ff. 18, 26^v, 31: quem ad morem alter librarius in primis dum taxat foliis a se descriptae partis se se adcommodavit, catenam ipsam transcribundi proposito mox vale dicens, qua propter inde a f. 57 textus plena pagina exaratus occurrit. Scholia tamen solitaria, ut supra notavimus, ■ viris recentioribus saltem duobus iniecta (cf. ff. 36, 38, 63 etc.; 50^v, 53, 75 etc.); quae scholia glutinatoris cultro damni aliquid interdum perpessa sunt (cf. ff. 80 sqq.). Taeniolae inscriptionibus praemissae, inscriptiones ipsae litteraeque initiales (eodem omnia, quo textus, atramento, non sine tamen elegantiae aliquo studio) flavo colore nunc evanido insuper liniuntur, cf. ex. gr. f. 172). Prima folia udore superne tacta lacerataque non mediocri τοῦ κειμένου detrimento.

F. II^v, manu <L. Allatii>, libri tabula, cuius ad calcem notatur *Integra haec catena ex Regiæ Francorum Bibliothecæ codice / transcripta habetur in cod. Vaticano num. 1520 Zacagnius.* Ff. III-IV, multo minoris moduli (167 × 113 mm.), exhibent: (f. III) codicis notam Cryptensem n.° 25 (iteratur summo f. 1), (f. III^v) contentorum indiculum graecum, a. <Luca Felici Tiburtino hierom. Cryptensi>, praemissa alia nota, Cryptensi pariter, AA (occurrit in ima quoque ora folii 1, sed alia manu), (f. IV) animadversionem τοῦτο τὸ βιβλίον ἦν τῆς μονῆς τῆς Κρυπτωφέρρης καὶ τὰ ἕτερα πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν ἑλληνικῇ (γλωττ. ex correct. et cancell.) γλώττῃ. Notae ad biblicam chronologiam (quae dicitur) manu saeculi XIII hic illic plumbo adpinguntur, cf. ex. gr. f. 21 *ab Ada(m) usq(ue) ad i(n)gressum (Noe, sup. lin.) i(n) arcam / anni duo milia ducenti (i corr. ex a) et / xl duo*

(aliae ff. 23, 23^v etc.). F. 30' notulam latino sermone perquam rudi de Abraham 318 vernaculis (Gen. XIV, 14) totidemque Nicaenis Patribus nescio quis eadem fere aetate margini adpinxit inferno. Folii 43^v in summo fastigio versiculi 5 manu XII-XIII saeculi ἔρως ἀφικνεῖ ψυχικός μου ὁ πατερ (vv. μου-πατερ congr. sup. lin. ex σῆς ιδέας) / θάλλει λογισμὸς ὡς κρῖνον καὶ ὡς ῥόδον / ἀμφὶ ὀπηνίκα τὰς ὁμοιδέας / αὐτοψὶ ἐκκέκλικα τὴν σεπτὴν ὄψιν; / ἦν καὶ προσκυνῶ καὶ σέβω καὶ δοξάζω.

Librum, quem Holmes et Parson num. 128 insigniverant, breviter descripsit A. Rahlfs, *Verzeichnis d. griech. Hss. des A. T.*, p. 264, obiter memoravit P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III*, in *Revue des questions historiques* XLV (1889), pp. 209 n. 2 et 213: quo modo autem Cryptensi scriptorio S. Gassisi tribuere potuerit (Oriens christianus IV [1904], p. 363) equidem miror; an ib. legendum 1658?

Tabulae integumentum corio subflavo signato amictae scuta Gregorii XV P. M. (tab. ant.) et (tab. post.) Scipionis Cobelluzzi (1618-26) prae se ferunt auro inpressa: fibularum vestigia tantum superant.

1658. Saec. X ex., membran., mm. 323 × 220, ff. VII. 224, coll. 2, linn. 40-76 (ff. 1-104), 50 (rell.).

s. Iohannis Chrysostomi in evang. sec. Mattheum: ¹ (ff. 1-2^v) homilia 1, πρόλογ. cod. (P. G. 57, 13-24), doxol. brevior quam in ed., ² (ff. 2^v-4) homilia 2 (ib. 23-32) [β'], ³ (ff. 4-5^v) homilia 3 (ib. 31-40), ⁴ (ff. 5^v-8^v) homilia 4 (ib. 39-54), ⁵ (ff. 9-11) homilia 5 (ib. 55-62), ⁶ (ff. 11-14^v) homilia 6 (ib. 61-72), doxol. longior quam in ed., ⁷ (ff. 14^v-17^v) homilia 7 (ib. 73-82), ⁸ (ff. 17^v-19^v) homilia 8 (ib. 81-90-176), doxol. longior quam in ed., ⁹ (ff. 20-22^v) homilia 9 (ib. 89-175-184), ¹⁰ (ff. 22^v-25^v) homilia 10 (ib. 183-192), ¹¹ (ff. 25^v-29^v) homilia 11 (ib. 191-202), ¹² (ff. 29^v-31^v) homilia 12 (ib. 201-208), ¹³ (ff. 31^v-34^v) homilia 13 (ib. 207-218), doxol. longior quam in ed., ¹⁴ (ff. 34^v-36^v) homilia 14 (ib. 217-222), ¹⁵ (ff. 36^v-42) homilia 15 (ib. 223-238), ¹⁶ (ff. 42-47) homilia 16 (ib. 237-254), ¹⁷ (ff. 47-50^v) homilia 17 (ib. 255-266), ¹⁸ (ff. 50^v-53) homilia 18 (ib. 265-274), ¹⁹ (ff. 53-57) homilia 19 (ib. 273-286), ²⁰ (ff. 57-59^v) homilia 20 al. 21 (ib. 285-294), ²¹ (ff. 59^v-61) homilia 21 (ib. 293-300), ²² (ff. 61-64) homilia 22 (ib. 299-308), ²³ (ff. 64-67^v) homilia 23 (ib. 307-320), ²⁴ (ff. 67^v-69) homilia 24 (ib. 321-328), ²⁵ (ff. 69-70^v) homilia 25 (ib. 327-334), ²⁶ (ff. 70^v-73^v) homilia 26 (ib. 333-344), doxol. longior ed., ²⁷ (ff. 73^v-74^v) homilia 27 (ib. 343-350), ²⁸ (ff. 74^v-76) homilia 28 (ib. 349-358), doxol. longior ed., ²⁹ (ff. 76-77) homilia 29 (ib. 357-362), doxol. longior ed., ³⁰ (ff. 77-78^v) homilia 30 (ib. 361-370), ³¹ (ff. 78^v-80) homilia 31 (ib. 369-376), doxol. longior ed., ³² (ff. 80-82) homilia 32 (ib. 377-388), doxol. longior ed., ³³ (ff. 82-84) homilia 33 (ib. 387-398), doxol.

longior ed., ³⁴ (ff. 84-85^v) homilia 34 (ib. 397-404), ³⁵ (ff. 85^v-87) homilia 35 (ib. 405-412), doxol. longior ed., ³⁶ (ff. 87-88) homilia 36 (ib. 413-420), ³⁷ (ff. 88-89^v) homilia 37 (ib. 419-428), ³⁸ (ff. 89^v-90^v) homilia 38 (ib. 427-434), ³⁹ (ff. 90^v-91^v) homilia 39 (ib. 433-438), ⁴⁰ (ff. 91^v-92^v) homilia 40 (ib. 439-446), ⁴¹ (ff. 92^v-93^v) homilia 41 (ib. 445-452), ⁴² (ff. 93^v-94) homilia 42 (ib. 451-456), ⁴³ (ff. 94-95^v) homilia 43 (ib. 455-464), doxol. brevior ed., ⁴⁴ (ff. 95^v-96^v) homilia 44 (ib. 463-472), doxol. longior ed., ⁴⁵ (ff. 96^v-97^v) homilia 45 (P. G. 58, 471-476), ⁴⁶ (ff. 97^v-98) homilia 46 (ib. 475-482), doxol. longior ed., ⁴⁷ (ff. 98-99) homilia 47 (ib. 481-486), doxol. longior ed., ⁴⁸ (ff. 99-101) homilia 48 (ib. 487-496), ⁴⁹ (ff. 101-102^v) homilia 49 (ib. 495-504), ⁵⁰ (ff. 102^v-103^v) homilia 50 (ib. 503-510), ⁵¹ (ff. 103^v-106) homilia 51 (ib. 509-518), doxol. longior ed., ⁵² (ff. 106-109) homilia 52 (ib. 517-526), doxol. brevior ed., ⁵³ (ff. 109-111^v) homilia 53 (ib. 525-532), ⁵⁴ (ff. 111^v-115) homilia 54 (ib. 531-540), doxol. longior ed., ⁵⁵ (ff. 115-118^v) homilia 55 (ib. 539-550), ⁵⁶ (ff. 118^v-122) homilia 56 (ib. 549-558), doxol. brevior ed., ⁵⁷ (ff. 122-125) homilia 57 (ib. 557-566), ⁵⁸ (ff. 125-128^v) homilia 58 (ib. 565-574), ⁵⁹ (ff. 128^v-132^v) homilia 59 (ib. 573-584), doxol. longior ed., ⁶⁰ (ff. 132^v-134^v) homilia 60 (ib. 583-588), ⁶¹ (ff. 134^v-137^v) homilia 61 (ib. 587-596), doxol. brevior ed., ⁶² (ff. 137^v-141) homilia 62 (ib. 595-604), doxol. brevior ed., ⁶³ (ff. 141-143^v) homilia 63 (ib. 603-610), doxol. brevior ed., ⁶⁴ (ff. 143^v-147) homilia 64 (ib. 609-618), ⁶⁵ (ff. 147-151) homilia 65 (ib. 617-626), doxol. brevior ed., ⁶⁶ (ff. 151^v-154^v) homilia 66 (ib. 625-632), doxol. brevior ed., ⁶⁷ (ff. 154^v-158) homilia 67 (ib. 631-640), ⁶⁸ (ff. 158-161^v) homilia 68 (ib. 639-648), ⁶⁹ (ff. 161^v-165) homilia 69 (ib. 647-654), ⁷⁰ (ff. 165-168) homilia 70 (ib. 655-662), ⁷¹ (ff. 168-170^v) homilia 71 (ib. 661-668), ⁷² (ff. 170^v-173) homilia 72 (ib. 667-674), doxol. brevior ed., ⁷³ (ff. 173-175^v) homilia 73 (ib. 673-680), ⁷⁴ (ff. 175^v-179) homilia 74 (ib. 679-686), doxol. longior ed., ⁷⁵ (ff. 179-182^v) homilia 75 (ib. 685-694), doxol. brevior ed., ⁷⁶ (ff. 182^v-186) homilia 76 (ib. 693-702), des. ut in codd. GM, ⁷⁷ (ff. 186-189^v) homilia 77 (ib. 701-710), in qua manus paullo recentior (eadem est, procul dubio, atque illa quae marginibus folior. 76 ... 85 codicis 1650 scholia Latinis infensa adpinxit) ad illa ἐν ᾧ (τῷ Υἱῷ) εἰσὶ πάντες οἱ θησαυροὶ τῆς σοφίας κτλ. (cf. ib. 703 lin. 29) ἐρώτησιν numero β' signatam ora folii 186^v inscripsit, inc. διατί εἶπεν ἐν ᾧ εἰσὶ κτλ. καὶ οὐκ εἶπεν ὅς ἐστι θησαυρὸς καὶ σοφία, des. χωριστικαὶ γὰρ ἀλλήλων αἱ θεῖαι ὑποστάσεις (priorem ἐρώτησιν, ad vv. nimirum καὶ τὸν μὲν πατέρα εἶδε σαφῶς κτλ., ib. lin. 14, pertinentem nescio cur scribere vel transscribere omiserit, notam dum taxat numera-

lem in margine signaverit), ⁷⁸ (ff. 190–192^v) homilia 78 (ib. 711–718), ⁷⁹ (ff. 192^v–195) homilia 79 (ib. 717–724), ⁸⁰ (ff. 195^v–198) homilia 80 (ib. 723–730), ⁸¹ (ff. 198–201^v) homilia 81 (ib. 729–738), ⁸² (ff. 201^v–205) homilia 82 (ib. 737–746), doxol. longior ed., ⁸³ (ff. 205–207^v) homilia 83 (ib. 745–752), ⁸⁴ (ff. 207^v–210) homilia 84 (ib. 751–758), ⁸⁵ (ff. 210–212^v) homilia 85 (ib. 757–764), doxol. longior ed., ⁸⁶ (ff. 212^v–215^v) homilia 86 (ib. 763–770), doxol. longior ed., ⁸⁷ (ff. 215^v–218) homilia 87 (ib. 769–774), des. ut in codd. GM, ⁸⁸ (ff. 218–220) homilia 88, in qua, folio uno post 219 exciso, verba desiderantur αὐτὸν ἀπεστρέφον, οὐκ ἂν εἰς γένναν λεγόμενα ὑπὸ ἀνδρῶν (ib. 775–778 lin. 9 a. i. et 781 lin. 1–782), ⁸⁹ (ff. 220–223) homilia 89 (ib. 781–788), ⁹⁰ (ff. 223–224^v) homilia 90, abrump. in vv. ἀλαζονείας πολλῆς (ib. 787–792 lin. 1).

Marginibus, praeter subplementa lemmataque paucissima, ἡθικὰ 90 (unum pro una quaque homilia) inscribuntur, ex quibus 45 differt ab edito, 8, 32, 49, 51, 52, 55, 58, 59, 61, 64, 66, 71, 77, 78 parum vel tantillum discrepant, 1, 2, 11, 69 et 83 pleniores exsistunt, 19, 40, 42, 47, 50 et 87 breviores. Notae liturgicae non nullae recentiori manu (an saec. XII–XIII?) oris interdum adscriptae, cf. ff. 109, 141, 158, 161^v, 179, 187, 190 et 195^v.

Ff. IV–VII, e codice saeculi VIII littera unciali duobusque laterculis (linear. 28) exarato, fragmentum exhibent Zachariae prophetae a vv. ἐπιτελέσουσιν αὐτον· καὶ ἐπιγνώση ad vv. ἕκαστος πρὸς τον (IV, 9–VIII, 16), quod ed. I. Cozza, Sacrorum biblicorum vetustissima fragmenta graeca et latina etc., pars tertia, Romae 1877, pp. cxi–cxx (cf. A. Rahlfs, *Verzeichnis d. griech. Hss. des A. T.*, pp. 75 et 264).

Fasciculos 29 comprehendit, quorum ultimi, bifolii, ut videtur, folium alterum excisum, superioris autem fasciculi, quaternionis, folium quartum (post 219); ceteri, quaterniones omnes, in angulo superiore externo primae singulorum paginae (an a scriba scribisve, haereo) graece signati, marginibus tamen parum caute resectis, numeri β'–α' dum taxat superant (ff. 17 ... 97, animum enim adverte fasciculum primum et, nescio quo errore, octavum notis numeralibus carere). Distinguitur in partes duas, quarum prior, nexibus notisque tironianis insignis, manus tres prodere videtur (α ff. 1–8^v, 102–103^v col. sin. lin. 18, β ff. 9–65 col. dext. lin. 18, γ ff. 65 col. dext. lin. 18–101^v), altera litteris minusculis pariter adcuratis describitur eidemque librario fortasse tribuenda est quem sub α recensuimus (cf. f. 103^v col. sin. linn. 18–19, ubi alteram altera scriptio excipit): ceterum utramque partem ad scholam Cryptensem pertinere minime ambigitur, Iosephus autem Cozza e Pauli I abbatis calamo fluxisse non iniuria contendit (op. cit. pp. cix–cx), cuius re vera scriptio tachygraphica ad librarii nota β supra distincti proxime adcedit (cf. R. et S. Lake, *Dated greek minuscule manuscripts to the year 1200*, X, Boston 1939, tab. 719). Homiliarum inscriptiones, lemmata, τὰ ἡθικὰ unciali,

qui dicitur, caractere delineantur; quae omnia, aequae ac litterae maiores et maximae, eodem subflavo, quo textus, atramento uti plurimum, rarius cinnabari descripta sunt (cf. ff. 66^v-90. 111^v-132^v). Folia non nulla umore adtritumque male habita, textum evanidum nescio quis infabre alicubi retractavit (cf. ff. 216 sqq.); inde a 220 chartae omnes plus minusve laceratae magno cum damno scriptionis.

F. I superne *Ioannis Chrysostomi expositio in Mattheum*, m. (L. Allatii). Ff. II-III, multo minoris moduli (165 × 112 mm.), servant ^a (f. II^v) operis titulum graecum m. (Lucae Felici Tiburtini), praemissa nota Cryptensi *Ψ* (iteratur imo folio 1) et (alia manu) alia nota, Cryptensis pariter, n.º 23 (quae adpingitur summo quoque f. 1), ^b (f. III) animadversionem τοῦτο τὸ βιβλίον ἦν τῆς μονῆς τῆς Κρυ(πτω)φέρρης. F. VI^v imo troparion inseritur ἡ δ' Θ(εο)τοκε ἡ προστασία πάντων, τῶν δεοντῶν · εἰς σὲ θαρροῦμεν · εἰς σὲ καυχώμεθα / ἐν σοὶ πᾶσα ἡ ἐλπίς ἡμῶν ἐστίν · πρέσβευε τῷ ἐκ σοῦ τεθέντι / ὑπὲρ οἰκείων δούλων σου; quod troparion, manu saeculi XIII exaratum, nescio quo modo Cozza, op. laud., pp. cix et cxx, calamo Lucae I abbatis Cryptensis, ducentis ferme annis antiquioris, tribui posse cogitaverit. Folii VII in ora summa a (expunct.) *beata(m) me dicente* (sic) *o(mne)s gentes*, in ima vero (codice inverso) *ego frater Paulu* et litterae graecae α β γ δ ε, omnia manu saec. XI ex., ut videtur (Cozza, op. et locc. cit., Paulo I, secundo abbati Cryptensi, iterums omnians adscribit). F. 1 summo *Chrisostom(us) sup(er) Matheu(m)*, m. saec. XV, ibidemque notula fere coaeva *de Roma*, quae ad quid pertineat me nescire fateor (cf. phototypam, quam dicunt, imaginem ap. Ioh. Mercati, *Per la storia dei mss. greci di Genova* etc. [*Studi e Testi* 68], tab. II c). F. 9 summo notatur *Omell(is) sup(er) euangel(ium)*, eiusdem viri saec. XIV-XV manu quam similia notantem in codd. ex. gr. 1526 et 1637 deprehendimus. Imo f. 218 nota compendiis tachygraphicis ab ipso librario exarata, quam ad praesens enucleare nequimus.

Librum dum taxat memoraverunt P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III*, in *Revue des questions historiques* XLV (1889), pp. 209 n. 3 et 213, atque A. Rocchi, *De coenobio Cryptoferratensi eiusque bibliotheca* etc., Tusculi 1893, pp. 272 et 277.

Integumenti tabulae, tergore subflavo signato contectae, fibularum vestigia tantum modo praebent; quarum tabularum in anteriore tesserae gentiliciae Gregorii XV P. M., in posteriore scutum Scipionis Cobelluzzi, card. bybl. (1618-26) auro inprimitur.

1659. Saec. X, membran., mm. 318 × 237, ff. I. 449, coll. 2, linn. 31.

s. *Iohannis Chrysostomi commentarii* 1 in epistulam II ad Corinthios, i. e. ¹ (f. 1-4^v) homilia 2, inc. mut. ρυθμιζων · ἅμα δὲ καὶ μετριά-
ζειν, deficientibus quoque ob folium unum post 1, sex autem, ut videtur, post 2 verbis εὐχὰς τὰς ἐκείνων — συμβάλλεται. Ἀρχόμενος et οὕτω, κακίας οὔσης — ἀγαθὸν σοφίῃ. Πάλιν (P. G. 61, 395 lin. 21-396 lin. 21, 397 lin. 18-398 lin. 14 et 403 lin. 25 a. i. — 404), doxol. brevior edita, ² (ff. 4^v-18^v) homilia 3 (ib. 405-418), doxol. ab ed. discrepans, ³ (ff. 19-30) homilia 4 (ib. 417-428), ⁴ (ff. 30-38) homilia 5 (ib. 427-436), doxol. edita brevior, ⁵ (ff. 38^v-45^v) homilia 6 (ib. 435-442), ⁶ (ff. 45^v-59^v) homilia 7 (ib. 441-454), ⁷ (ff. 60-66^v) homilia 8 (ib. 453-460), ⁸ (ff. 66^v-75) homilia 9 (ib. 459-466), doxol. ab ed. discrepans, ⁹ (ff. 75^v-83^v)

homilia 10 (ib. 465-474), ¹⁰ (ff. 83^v-92) homilia 11 (ib. 473-480), doxol. ab ed. discrepans, ¹¹ (ff. 92-103^v) homilia 12 (ib. 481-490), ¹² (ff. 103^v-111^v) homilia 13 (ib. 489-498), ¹³ (ff. 111^v-117^v) homilia 14 (ib. 497-502), doxol. ab ed. discrepans, ¹⁴ (ff. 117^v-127^v) homilia 15 (ib. 501-512), des. τῶν ἐπηγγελμένων ἀγαθῶν· ὧν γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν· χάριτι κτλ., ¹⁵ (ff. 127^v-134^v) homilia 16 (ib. 511-518), ¹⁶ (ff. 134^v-141^v) homilia 17 (ib. 517-524), doxol. ab ed. discrepans, ¹⁷ (ff. 141^v-148) homilia 18 (ib. 523-530), ¹⁸ (ff. 148^v-156^v) homilia 19 (ib. 529-536), doxol. ab ed. discrepans, ¹⁹ (ff. 156^v-161^v) homilia 20 (ib. 535-540), ²⁰ (ff. 161^v-168) homilia 21 (ib. 541-546), des. ut homil. 15, ²¹ (ff. 168^v-175) homilia 22 (ib. 547-554), doxol. brevior ed., ²² (ff. 175-187^v) homilia 23 (ib. 553-564), doxol. brevior ed., ²³ (ff. 187^v-194) homilia 24 (ib. 563-570), doxol. brevior ed., ²⁴ (ff. 194-200) homilia 25 (ib. 569-574), doxol. brevior ed., ²⁵ (ff. 200-209^v) homilia 26 (ib. 575-584), doxol. brevior ed., ²⁶ (ff. 209^v-216^v) homilia 27 (ib. 583-590), des. καὶ ὁμόνοιαν ἀσπαζόμεθα· καὶ τῶν μελλόντων τευξόμεθα ἀγαθῶν· ὧν γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν· χάριτι καὶ φιλανθρωπία τοῦ κ. ἡμ. Ι. Χ. ἀμὴν, ²⁷ (ff. 217-224) homilia 28 (ib. 589-596), doxol. brevior ed., ²⁸ (ff. 224-235) homilia 29 (ib. 595-606), ²⁹ (ff. 235-241) homilia 30 (ib. 605-610), cuius in fine τοῦ ἐν αγ. πρὸς ἡμ. Ἰωάν. τ. Χρυσόστ. ἐρμηνεία eis τὴν πρὸς Κορινθ. β' ἐπιστ. τοῦ ἀγ. ἀποστ. Παύλου ἐν λόγοις λ, litt.uncialibus. 2 in epistulam ad Colossenses, nimirum ¹ (ff. 241-252) homilia 1 (P. G. 62, 299-310), doxol. plenior ed., ² (ff. 252^v-263^v) homilia 2 (ib. 309-318), ³ (ff. 263^v-271) homilia 3 (ib. 317-324), ⁴ (ff. 271^v-279^v) homilia 4 (ib. 325-332), doxol. ab ed. paullulum discrepans, ⁵ (ff. 279^v-287^v) homilia 5 (ib. 331-338), ⁶ (ff. 287^v-294) homilia 6 (ib. 337-344), ⁷ (ff. 294-303^v) homilia 7 (ib. 343-352), ⁸ (ff. 304-314^v) homilia 8 (ib. 351-360), ⁹ (ff. 314^v-320) homilia 9 (ib. 359-366), initio notatur ὁλος ὁ λόγος· ἠθικος καὶ ωραίος, ¹⁰ (ff. 320^v-330) homilia 10 (ib. 365-374), ¹¹ (ff. 330^v-339) homilia 11 (ib. 373-380), ¹² (ff. 339-351^v) homilia 12 (ib. 379-392), post quam absolutam litteris uncialibus notatur (f. 352) τοῦ ἐν αγ. πρὸς ἡμ. Ἰωάν. τ. Χρυσόστ. ἐρμηνεία eis τ. πρὸς Κολοσσαεῖς ἐπιστ. τ. αγ. ἀποστ. Παύλου ἐν λόγ. β'. In una quaque huc usque laudatarum homiliarum singulorum ἠθικὸν ad oram notatur, notam tamen numeralem ad illam pertinens lemma saepe hau comitatur (cf. ex. gr. ff. 12, 42^v, 65, 109 etc.). 3 in epistulam I ad Thessalonicenses, scil. ¹ (ff. 353-360^v) homilia 1 (ib. 391-398), cui praemittuntur (ff. 352-353) τα κεφάλαια τῶν <ια> ἠθικῶν της πρὸς Θεσσαλονικεῖς ἐπιστολης, primum inc. Ὅτι οὐ δεῖ ἀπογινώσκειν καὶ καταφρονεῖν τῶν εὐχῶν, ultimum inc. περὶ τοῦ μη παρατρεχεῖν πένητας, μάλιστα

καὶ ορκίζοντας (singula ad singulas homilias in marginibus denuo exscribuntur), ² (ff. 360^v-369) homilia 2 (ib. 399-406), ³ (ff. 369-381^v) homilia 3 (ib. 405-416), ⁴ (ff. 381^v-390^v) homilia 4 (ib. 415-422), ⁵ (ff. 390^v-398) homilia 5 (ib. 423-428), des. τῶν ἐπηγγελεμένων ἀγαθῶν τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτὸν· χάριτι κτλ., ⁶ (ff. 398-405) homilia 6 (ib. 429-434), des. ἀπολαύσωμεν ἀγαθῶν· ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν· μεθ' οὗ τῷ πατρὶ κτλ., ⁷ (ff. 405-410^v) homilia 7 (ib. 435-440), ⁸ (ff. 411-420) homilia 8 (ib. 439-446), ⁹ (ff. 420-430^v) homilia 9 (ib. 445-454), ¹⁰ (ff. 431-439^v) homilia 10 (ib. 455-462), des. ἀγαθῶν ἐπιτυχεῖν· ὃν γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἀξιωθῆναι· χάριτι κτλ., ¹¹ (ff. 439^v-448^v) homilia 11 (ib. 461-468), cuius in fine τοῦ ἐν ἀγ. πρὸς ἡμ. Ἰωάν. τ. Χρυσόστ. ἐρμηνεία εἰς τὴν πρὸς Θεσσαλον. α' ἐπιστ. τ. ἀγ. ἀποστ. Παύλου ἐν λόγοις ια'.

Praeter τὰ ἠθικὰ supra memorata textus emendationes vel supplementa, illa ὦ, ση^α etc., animadversiones non nullae (cf. ex. gr. ff. 58^v) nec non pauca lemmata marginibus ab ipso librario iniciuntur.

Subflavo liquore ab uno eodemque librario litteris laevorsum paullulum inclinatim eleganter descriptus membranarumque nitore pariter spectabilis, fasciculos retinet 56, ob margines, ut videtur, non mediocriter exsectos, nulla nullibi ad praesens nota subputatos, quaterniones omnes, 53 tantum modo detracto, 7 folior., in ultimo autem folium septimum, utpote scriptione carens, in alios usus abscissum: initio chartae tres, fasciculi deperditi reliquiae, conlocantur, quarum ordinem in libro conpingendo turbatum restituimus. Verba S. Scripturae declaranda uni cuique λόγῳ praeiacentia, lemmata, commentariorum subscriptiones iam supra relatae unciali caractere describuntur, singular. homiliarum initiis πύλαι admodum exili cultu delineatae superinponuntur, ornatus duo paullo operosiore lineatione concinnati ff. 241 et 353 obcurrunt, litterae initiales modulo dum taxat distinguuntur (cf. tamen ff. 92 et 134^v). Liber in angulo sup. externo non nihil a muribus conrosus, ultimarum foliorum orae infernae umore tactae, cetera pagina tineis hic illic perforata: τὸ κείμενον ubique integrum.

F. 1^v indiculus latinus m. <L. Allatii> superne adpingitur. Folii 2 in ora summa nota Patiriensis *libro 14 de Sermoni de sancto Jo(ann)i archiep(iscop)o* (vv. *libro 14 de paullo recentiora sunt quam cetera, omnia tamen saeculi XVI*), in margine imo *s(ine) car(actere)*, quae animadversio quid significet recte contra Batiffolium explicavit Ioh. Mercati, *Per la storia dei mss. greci di Genova* etc. [*Studi e Testi* 68], pp. 90 et 95-98. Lemmata notulaeque manuum recentiorum ff. 123^v, 124 et 329^v marginibus adpinguntur (duae primae, nisi egregie fallor, eiusdem sunt manus XIII saeculi quam in enarrando codice 1648 laudavimus).

De libro cf. P. Batiffol, *L'abbaye de Rossano*, pp. 50, 69 et 82, nec non Ioh. Mercati, op. laud., pp. 93 et 306.

Integumentum tabulis ligneis compactum corio purpureo vestitur; cuius tegumenti in tabula ant. scutum Gregorii XV P. M., in tabula post. Scipionis Cobelluzzi card. bybl. (1618-26) auro inprimitur. Fibularum vestigia tantum modo cernuntur.

1660. An. 916 (f. 408), membran., mm. 320 × 200, ff. III. 409 (III. 409 chart.), linn. 26.

sanctorum passiones vitaeque pro mense aprili (qua de conlectione cf. A. Ehrhard, *Ueberlieferung u. Bestand d. hagiogr. u. homilet. Lit. d. griech. Kirche* etc., I [Texte u. Untersuch. z. Gesch. d. altchristl. Lit. ... hrsgg. v. E. Klostermann u. C. Schmidt, IV R., V B], pp. 608-611):
¹ (ff. 1-27^v) vita s. Mariae Aegyptiacae a. Sophronio (BHG. 1042), doxol. brevior edita (1 apr.),
² (ff. 28-33^v) passio ss. Apphiani et Aedesii <a. Eusebio> (BHG. 161) (2),
³ (ff. 33^v-34^v) passio s. Theodosiae m. Caesareae in Palaestina <a. eodem> (BHG. 1775) (3),
⁴ (ff. 35-49) passio ss. Theoduli et Agathopodos mm. Thessalonicae (BHG. 1784) (4),
⁵ (ff. 49-56) passio ss. Agapes, Irenes et Chionnes mm. Thessalonicae (ed. e nostro codice P. Franchi de' Cavalieri, *Nuove note agiografiche* [Studi e Testi 9], pp. 15-19 = BHG. 34) (5),
⁶ (ff. 56-63^v) passio ss. Theodoraе et Didymi (ed. e libro nostro in Actis Sanctor. April., III, pp. LXIII-LXV = BHG. 1742) (6),
⁷ (ff. 63^v-68) passio ss. Pherbuthae et socc. (ed. e codice nostro in Actis Sanctor., vol. cit., pp. I-II = BHG. 1511) (eadem die),
⁸ (ff. 68-75) passio ss. Terentii, Africani et socc. (BHG. 1700) (eadem die),
⁹ (ff. 75^v-108) oratio funebris s. Platonis hegumeni τῶν Στουδίου a s. Theodoro Studita (ed. e nostro libro in Actis Sanctor. Aprilis, I, pp. XLVI-LIV = BHG. 1553) (?),
¹⁰ (ff. 108^v-190^v) vita s. Eutychii patr. Constantinopolitani a. Eustratio presb. (ed. ex hoc ipso libro ib., pp. LIX-LXXXII = BHG. 657) (6),
¹¹ (ff. 191-194^v) passio s. Badimi archimandr. (<ex hoc libro> ib., pp. LXXXV-LXXXVI = BHG. 210) (8),
¹² (ff. 194^v-200) passio s. Calliopii m. sub Maximiano (e libro nostro ib. LXXXIII-LXXXV = BHG. 290) (9),
¹³ (ff. 200-205^v) passio s. Antipae ep. Pergami (ex hoc ipso codice ed. in Act. Sanctor. Aprilis, II, pp. 965 sq. = BHG. 138) (11),
¹⁴ (ff. 205^v-211^v) passio s. Sabae Gothi (e libro nostro ib. 966-968 = BHG. 1607) (12),
¹⁵ (ff. 211^v-228) vita et miracula s. Athanasiae (BHG. 180) (13),
¹⁶ (ff. 228^v-245^v) vita s. Iacobi monachi (BHG. 770), ed. plenior (15),
¹⁷ (ff. 246-256^v) narratio Malchi mon. captivi (BHG. 1015) (16),
¹⁸ (ff. 256^v-266) vita s. Iohannis mon. <in Armenia> (ed. e nostro codice in Actis Sanctor. Martii, III, pp. 43*-45* = BHG. 895) (17),
¹⁹ (ff. 266-271^v) passio s. Zosimi, inc. Ἐπιβάντος Δομετιανοῦ τοῦ κόμητος τῶν θείων λαργιτιόνων ἐν Κιλικία, des. εὐξαμένου τοῦ ἁγίου Ζωσίμου εἰσεδέχθησαν οἱ τρεῖς ἐν τῇ πέτρα, εὐλογοῦντες τὸν πάντων σωτήρα Χριστὸν ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος κτλ. (diei nota erasa),
²⁰ (ff. 272-288) passio s. Georgii

megalomartyris (ed. K. Krumbacher, *Der heil. Georg* etc., in *Abhandl. d. Kön. Bayer. Akad. d. Wissens., Philos.-philol. u. hist. Kl.*, XXV B, 3 Abhl. 1911, pp. 41–51 = BHG. 671–672) (23), ²¹ (ff. 288^v–309) laudatio s. Georgii a. <s. Andrea Cretensi?>, ed. plenior (BHG. 681), des. ὅτι ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις τοῦ σώζειν ἐν καιρῷ θλήψεως· οὐκ ἔστιν ἑτέρον ἀλλ' ἡ μόνον αὐτοῦ τοῦ κυρίου ἡμ. I. X. τοῦ ἀληθινοῦ θεοῦ καὶ σωτηρὸς ἡμῶν· δι' οὗ καὶ μεθ' οὗ κτλ. (eadem die), ²² (ff. 309^v–314^v) passio s. Marci apostoli et evang. (BHG. 1036), subfixis non nullis de forma corporis (ἦν δὲ ἡ εἰδέα τοῦ ἁγίου Μάρκου, μακρόρυνχος· σύνοφρυς — πεπληρομένος χάριτος θεοῦ παρα πάντας, ἀμήν: pars est capitis 11 passionis in BHG. sub num. 1035 recensitae, cf. *Acta Sanctor. Aprilis*, III, p. XLVII <D>, linn. 19–23) (25), ²³ (ff. 314. 322^v–341) vita s. Basileos ep. Amaseni <a. Iohanne presb.> (BHG. 239) (cum vir nescio quis paullo recentior, saeculi tamen, ut videtur, XI, alium textum huc inseruisset, Procopii nimirum diaconi laudationem s. Marci <ex hoc ipso libro> in *Actis Sanctor.*, vol. laud., pp. XLVIII–L editam [BHG. 1037] librique nostra folia nunc 315–322 occupantem, Amaseni vitae inscriptionem primumque verba f. 314^v obcurrentia cancellis ipse deleuit, subplevit vero f. 322^v), ²⁴ (ff. 341^v–347) passio ss. Maximi, Dadae et Quintiliani (ed. e libro nostro in *Actis Sanctor. Aprilis*, II, pp. 974 sq.), ²⁵ (ff. 347–366) passio ss. Paphnutii et socci DLVI (BHG. 1419) (20!), ²⁶ (ff. 366–408) vita s. Nicetae confessoris a. Theostericto (ed. in *Actis Sanctor. Aprilis* I, pp. xxii–xxxiii [BHG. 1341, e codice nostro, cuius et infra relata subscriptio refertur, non autem e cod. Vat. gr. 1190, ut Bollandistae perperam inpresserunt, quorum error — heu — receptus est apud B. Melioranskij, *Перечень визант. грамотъ и писемъ*, in *Записки Имп. Акад. Наукъ*, VIII s., IV, 1899, № 5, p. 43, et Vogel-Gardthausen, op. infra cit., p. 200 [βίος ... Νικολάου!] (29).

Crassiore ductu sed minime ἀμούσφ ab una eademque manu (praeter ff. 25–27^v) exaratum litterasque sinistrorsum paullulum inclinatas praebentem (membranis haud semper sine reprehensione, «irreprochablement», politis, ut P. Batiffol, *L'abbaye de Rossano*, p. 80, minus recte adfirmavit, flavus liquor, quo codex descriptus, interdum non nihil diffunditur, cf. ex. gr. ff. 241, 259 et 323), quaterniones 50 efficiunt gemina crucula in fronte distincti (cf. A. Ehrhard, op. cit., p. 608 n. 2) graecaque serie in angulo sup. externo primae singulorum paginae subputati (marginibus nimium resectis numerorum notae plerumque vel effluxerunt vel decurtatae sunt, cf. notas α'-μ<θ> ff. 81 ... 393): animum, tamen, adverte fasciculum quartum (= ff. 25–32) binione, cuius folium quartum excisum, et quaternione, e quo folia 1–3 abscissa sunt (utrumque nulla textus lacuna) re vera effici, paullo autem recentiori aetate quaternionem alium (i. e. ff. 315–322, cf. supra) inter ff. 314 et 323 conlocatum esse. Passionum vel vitarum inscriptiones unciali,

qui dicitur, caractere describuntur, litterae initiales atque litterae maiores magnitudine tantum a reliquis differunt (cf. tamen ff. 1, 2 et 5^v, litteras initiales a recentiore nescio quo subpletas), ornatus nullus nullibi obcurrit (secus in quaternione insiticio de quo supra locuti sumus). Folia prima novissimaque umore maculata teredo insuper perforavit, τῷ κειμένῳ tamen integro. Ff. I. II^{r-v}. 409^{r-v} pura.

F. IV superne inscribitur *Vite Sanctorum Diversorum*, m. <L. Allatii>. Ff. II-III, multo minoris moduli (219 × 159 mm.), iniecit <Lucas Felici Tiburtinus, hierom. Cryptensis>, qui utramque alterius folii faciem graeca libri tabula inplevit (praemittuntur notae, Cryptenses pariter, Y et, alia manu, n° 20 — haec summo folio 1 iteratur — nec non animadversio Τοῦτο τὸ βιβλίον ἦν τῆς μονῆς τῆς Κρυπτωφέρρης [ω emend. in ο manus recentior]). F. 408, transscribendi opere completo, notavit librarius τετέλεσται ἡ παρούσα / βιβλος, μὴν μαρ[τ]ίῳ / καὶ ὑδ. ᾧ ἔτους κόσμου / , ς κς δ' (= 916 a. Ch. n.) γραφείσα δια χειρὸς ἰωάννου ταπεινοῦ / καὶ ἐλαχίστου μοναχοῦ, / ἐπὶ Ανατολίου τοῦ ὁσιωτάτου ἡγουμένου / τῶν Στουδίου (iam edd. Bollandiani Patres, Lietzmann-Franchi de' Cavalieri, K. et S. Lake in operibus infra laudandis, cf. quoque Vogel-Gardthausen, *Die griech. Schreiber*, p. 199 sq., qui anni notam perperam legerunt). F. 408^v nescio quis leonis imaginem plane rudem delineavit, quam supra Italo-graecus scripsit τοῦ λεοντος / λου λεόνε.

Codicem post Hagiographos Bollandianos, Catal. codicum hagiogr. graecor. Bibl. Vaticanae, pp. 153-155, adcuratissime descripsit A. Ehrhard, op. et loc. cit.: cf. quoque P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III*, in *Revue des questions historiques* XLV (1889), pp. 209 n. 3 et 213; id., *L'abbaye de Rossano*, p. 80; A. Rocchi, De coenobio Cryptoferratensi eiusque bibliotheca etc., pp. 272 et 278. Folia 200 tabulam phototypam, quam dicunt, exhibet The Palaeographical Society, *Facsimiles of Manuscripts and Inscriptions*, Second Series, II 82, folii 187 praebent Lietzmann-Franchi de' Cavalieri, Specimina codicum graecorum Vaticanorum², Berolini et Lipsiae 1929, tab. 12, folior. 225, 315 et 408 K. et S. Lake, *Dated greek minuscule Manuscripts to the year 1200*, VII, tabb. 461-62 et 463.

Integumenti tabulae lignae, tergore purpureo signato coopertae fibularumque vestigia tantum modo retinentes, arma Gregorii XV P. M. (tab. ant.) et (tab. post.) Scipionis Cobelluzzi card. bybl. (1618-26) auro inpressa prae se ferunt.

1661. Saec. XVI, chartac., mm. 304 × 204, ff. III. 395, linn. 26.

conciliorum canonum cum interpretationibus Zonarae Balsamonisque syntagma initio mutilum: ¹ (f. 1) <Chalcedonensis> (IV oecum.), inc. mut. αὐτοὺς Αἰγυπτιακῇ διοικήσει in medio comment. Balsamonis ad can. 30 (Rhallis et Potlis, *Συνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων* κτλ., II, p. 290 linn. 15-4 a. i., vel P. G. 137, 496 A 11-B 16), ² (ff. 2^v-151^v) Trullani (R. et P., ib., pp. 295-553, vel P. G., vol. cit., 501-873), praemissis (ff. 1^v-2^v) <Zonarae> animadversionibus de quinto, sexto et quinisexto, quod nuncupatur, concilio (R. et P., ib., pp. 292 linn. 1-12, 293 linn. 1-5 atque 17-20, 294 linn. 10-20 [= P. G. vol. cit., 497 C 14-500 A 4, 500 B

14-18 et D 3-7, 501 A 8-B 5], omitt. enim, spatio vacuo relicto, vv. ἐπισκοπήσαντος ἐν Φαράν — ἡ ἀνεέργητος, an propter lacunam in exemplari? cf. infra), ■ (ff. 152-197) <oecumenici> septimi (R. et P., ib., pp. 555-646 vel P. G., vol. cit., 876 B 11-1001 B 6), praemissa <Zonarae> notitia de eodem concilio (R. et P., ib., p. 555 linn. 4-15 vel P. G., vol. cit., 876 A 11-B 10), ad quam librarius notavit in marg. ἀπὸ δὲ τῆς ἑκτῆς συνόδου ἕως τῆς ἑβδόμης, ἔτη ρκ'· γέγονε δὲ ἐν ἔτη ,ς'·ς' τῆς ια^{ης} ἰνδικτιῶνος, subfixa vero (ff. 197^v-203^v) s. Tarasii patr. Constantinopolitani epistula ad Hadrianum papam cum explanat. <Balsamonis> (R. et P., IV, pp. 375-384 lin. 10 a. i. = P. G. 98, 1441-52 + 138, 936 B 8-937 B 6), ⁴ (ff. 204-239^v) Constantinopolitani primi et secundi, quod indigitatur, praecurrentibus <Zonarae> Balsamonisque notitiis (R. et P., II, pp. 647-704, vel P. G. 138, 1004-1081 C 15), ⁵ (ff. 240-245) Photiani a. 879 (R. et P., ib., pp. 705-712, vel P. G., vol. cit., 1084-1096), ⁶ (ff. 245^v-257) Carthaginien-sis, praemissis notitiis <Zonarae> et Balsamonis (R. et P., III, pp. 1-19 lin. 11, vel P. G., vol. cit. 1096-1121), ⁷ (ff. 257^v-283) Ancyрани, praemissa <Zonarae> notitia (R. et P., ib., pp. 20-69, vel P. G., vol. cit., 1124-1193 D 13), canonum 22-23 ordine inverso, Balsamonis vero interpretatione in can. 4 post interpret. in can. 5 translata, ⁸ (ff. 283^v-296) Neocaesariensis, praemissa notitia <Zonarae Balsamonisque> (R. et P., ib., pp. 70-94, vel P. G., vol. cit., 1196-1232), ⁹ (ff. 296^v-307) Gangrensis, praefixis notitiis <Zonarae Balsamonisque> (R. et P., ib., pp. 96-119, vel P. G., vol. cit., 1233-1269), omissa epist. ad Armenios episcopos. canonibus autem hoc se se ordine excipientibus: 1-9. 12-17. 11. 18-19. 10. 20-21, ¹⁰ (ff. 307^v-332) Antiocheni, praecurrente notitia <Zonarae Balsamonisque>, omisso vero prohoemio 'Ἡ ἀγία καὶ εἰρηνικω-τάτη σύνοδος κτλ. (R. et P., ib., pp. 122 linn. 1-20 et 123-169, vel P. G., vol. cit., 1273 A 1-B 9 et 1276 B 12-1340 D 1), ¹¹ (ff. 332^v-359^v) Laodicensis (R. et P., ib., pp. 171-226, vel P. G., vol. cit., 1341-1421), ¹² (ff. 360-394^v) Sardicensis, praefixa notitia <Zonarae Balsamonisque> (R. et P., ib., pp. 227-284, vel P. G., vol. cit., 1421-1496).

Praeter textus complementa non nulla obcurrunt in marginibus lemmata, commentatorum nomina, animadversiones, exemplar autem, a quo liber noster descriptus est, lacunis non nullis laborasse videtur, cf. ex. gr. ff. 325 et 328^v.

Ab eodem librario exaratus qui cod. 1570 descripsit, fasciculos 49 retinet, quaterniones omnes praeter ultimum, quinionem, nulla nullibi nota vel hodie signatos, angulo tamen inf. interno novissimae singulorum paginae primum vel prima verba inse-

quentis ad cautelam directe inscribitur (codice arctissime compacto eius modi verba fere nequeunt legi); praecedit, custodiae causa, binio, bifolium subsequitur, sed huius altera, prima illius charta operculo interno glutine adhaerescit. Inscriptiones, litterae maiores et maximae, lemmata etc. rubro colore, nunc perquam evanido. Officinar. chartariorum insignia: ^a (in toto fere codice, cf. ff. 8 + 1 ... 44 + 45 ... 281 + 288 ... 304 + 297 ... 376 + 369) ancora circulo inclusa, quem stella 6 echinorum supereminet (cf. Briquet nr. 553), et littera V, ^b (ff. 17 + 24. 18 + 23 etc.) ancora paullo minoris moduli atque a praecedente discrepans (cf. Br. nr. 549) nec non litterae 3B, quas inter flosculus trium folior. surgit, ^c (ff. 296 + 289. 290 + 295 etc.) alia diversaue ancora (cf. ex. gr. Br. nr. 517), et litterae incertae cum flosculo ut supra, ^d (ff. 384 + 377. 378 + 383 etc.) ancora illius similis quam sub *b* recensuimus, additis tamen litteris MB flosculoque. Libri acies caeruleo liquore tincta. Ff. I-IIIv. 395^{r-v} absque scriptione.

Operculi anterioris interni in summa ora notatur fol. 395 paulloque inferius *De sexta, et septima synodo, et de synodis alijs p(er) loca / alius (liber scil., sive potius altera libri pars) incipiens a Canonib(us) Synodi Cartaginesis* (sic), quibus verbis, manu nescio qua XVI saeculi exaratis, <L. Allatius> subiunxit *cum expositione / Ioannis Zonari et / Theodori Balsamonis*. Liber, aequae ac numm. 1655 et 1662-1665, dono Francisci Barbari iun., patriarchae Aquileiensis (+ 1616), vel Hermolai, ipsius successoris, Vaticanis pluteis inductus est, teste pinace in Archivi Bibl. t. 11, f. 259 servato; ubi sub num. 6 iisdem fere verbis quae mox exscripsimus recensetur. Notatur et in quodam pinace codicum τοῦ ἐκλαμπροτάτου Βαρβάρον in Vat. lat. 7246 adservato (f. 122^v).

Integumenti tabulae lignae, ligaminum fibularumque reliquias dum taxat retinentes, tergore subfusco adfabre signato ipso saeculo XVI (simili ratione qua in codicibus 1655 et 1662-1665, ad eandem nimirum syllogen ac noster pertinentibus) vestitae sunt, dorso autem tessella chart. mm. 49 × 142 adhaerescit cum eadem inscriptione quam supra rettulimus (nisi quod v. *alius* ante *incipiens* omittitur).

1662. Saec. XVI med., chartac., mm. 316 × 216, ff. III. 195, linn. 29.

Eusebii Caesariensis commentarii in psalmos excerpta diversa (Εὐσεβίου Καισαρίας, τοῦ Παμφίλου ἐξήγησις cod.) eadem omnino ratione qua in libris Vatt. gr. 397 et 398 (cf. Devreesse 97 sq.), nimirum: in ps. I, 1^a (P. G. 23, 76 C 3). 2-5; II, 1-6. 8. 9^a; III, omissis verbis Οὕτω τὸ Ἑβραϊκὸν — Ἐμίσησάν με δωρεάν (ib. 97 C 1-100 B 11); IV, 2-9, subfixo, nulla facta distinctione, Asterii Ariani commentario in eundem psalmum; V, 1-2; XIII, 3-7; XIV, 1^b-5; XV, 1-5; XVI, 1. 3-5. 7-15; XVII, 1. 5-40. 47-51; XVIII-XXVII. XXVIII, 1-4. 8-11; XXIX-XXXI; XXXII, iniecto pone vv. πρὸς τοὺς ἐλέου δεδομένους (ib. 281 C 6) excerpto homiliae s. Basilii Magni in eundem psalmum, i. e. ἐνταῦθα διέζευκται ἀπὸ τῆς κρίσεως — ἀπάσας τὰς ἐν αὐτῷ δυνάμεις συνεπέφερεν (P. G. 29, 332 C 4-333 B 9). XXXIII-XLIV. XLV (nulla distinctione facta). XLVI-XLVIII, 1-3. Insequuntur diversorum Patrum, scil. <Athanasii, Cyrilli Alexandrini, Didymi,

Eusebii, Hesychii, Theodoretī (cf. Devreesse, loc. cit.) excerpta in varios psalmos nescio a quo, auctorum lemmatibus fere semper omis-
sis (f. 178 Chrysostomi siglum, f. 179 Ἀθανασίου et Εὐσεβίου), hac ratione
conflata: ^a (ff. 153-163) in ps. LXXXIII, 4^a. 5^a. 6^a. 9^a. 11^{ab}. 12; LXXXIV,
1-3; XC, 4; XCI, 9. 10; XCII, 1^a. 1^c; XCIII, 1. 9; XCIV, 1. 2. 3^a. 4^c,
quae omnia vel fere in editione laud. desiderantur, ^b (ff. 163-193) in
ps. XCV, 7^a. 8^b; XCVI, 1^b. 2^a. 3-4^a. 8. 10^b; XCVII, 3^a. 5. 6^a. 7^a; XCVIII,
8. 9; XCIX, 3^a. 4. 5; C, 3^c. 4. 5^a. 7. 8; CI, 1. 3^c. 7^b. 13. 16. 17^a. 24-25^a.
27^b; CII, 1. 3-4^a. 17^a. 20^a. 21^a. 22^a; CIII, 1^b. 2^a. 13^a. 14. 16^b. 19. 25^b. 26^a.
29^b. 30. 33-35; CIV, 1. 2^a. 3-5. 8^b. 19^a. 20-21; CXII, 5^b-8: qua in altera
sectione prima vv. Οὐ μάτην ἄσμα καινὸν ἄδειν κτλ. (P. G. 23, 1221 D 9) ex
commentario Hesychii Hierosolymitani (P. G. 55, 773, linn. 11
a. i. sqq., novissima ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι (P. G. 23, 1353 A 14) e Theo-
doretī (P. G. 80, 1788 B 2) deprompta sunt.

Praefiguntur ^a (f. 1) Eusebii in psalmorum inscriptiones (P. G. 23,
66 AC), ^b (ff. 1^v-4) argumentum psalmorum (ib. 66 C-72 C), et ^c (f. 4-4^v)
canticorum, ^d (ff. 5-6) in psalmos <prohoemium> (ib. 72-76 A 13).

Conrectiones atque subplementa non nulla sive ipsius librarii sive
paullo recentioris manus in oris obcurrunt (cf. ff. 25. 28^v. 111^v. 192; 5. 22.
95), alius nescio quis latine graeceve pauca notavit (cf. ff. 40 et 45 'desunt
multa', f. 100^v 'λείπει'), lemmata duo adpinxit (ff. 24^v et 82).

Fasciculos 24, quaterniones praeter ultimum, quinionem, a <Iohanne Mauromata
Corcyrensi> descriptos (cf. Graux et Martin, *Fac-similés de mss. grecs d'Espagne*, Paris
1891, tab. 58, et, melius, cod. Vat. gr. 1218) nullaue, ut videtur, numeri nota insigni-
tos (prima tamen singulorum verba margine inf. medio praecedentis paginae ad cau-
telam inscribuntur) bifolia duo in custodiae locum praecurrunt, unum subsequitur, sed
huius altera charta, prioris illorum prior operculo interno glutine adhaeret. Inscriptio-
nes, litterae grandiores atque maximae, notae numerales, taeniola f. 9 rubro colore.
Officinarum chartariarum quae invenimus insignia: ^a (ff. 1 sqq.) aquila cum desuper
corona (cf. Briquet nrr. 94-96, qui tamen discrepant), ^b (ff. 9. 12. 14. 15. 26 ... 47.
107 ... 192), scutum quo in cervus gradiens cuique crux inponitur (idem est, ni fallor,
atque nr. 3338 Briquetii), ^c (ff. 17. 21-23) equus in circulo, cui circulo stella sex radio-
rum inpendit, ^d (ff. 48. 52. 60 etc.) aquila circulo inserta cum corona desuper (cf.
nr. 207 ap. Briquet), ^e (ff. 54-56. 62 etc.) id. id., sed maioris moduli, ^f (ff. III et 195)
corona tribus foliis duabusque bacis ornata, cui stella sex radorum inpendit. Ff. I.
II-IIIv. 6^v-8^v. 152^v. 193^v-195^v pura. Foliorum acies summa, externa, ima caeruleo colore
tinctorum.

F. Iv notatur superne *Eusebij Caesariensis in spal. (!) expositio*, eadem manu
saeculi XVI quam similia notantem in superiore codiceprehendimus. Codex, iam adla-
tus in indice quodam librorum τοῦ ἐκλαμπροτάτου Βαρβάρου (Vat. lat. 7246, f. 123), recen-

setur quoque in pinace codicum a Francisco Barbaro iun., patr. Aquileiensi († 1616), vel ab eius successore Hermolao Bybliothecae Vaticanae oblaturum: '8. Eusebij in psalmos Vol. in fol. bomb. manuscrip.' (Archivi Bibl. t. 11, f. 259) (cf. enarrationes codicum 1635, 1661 et 1663-1665).

Tabulae integumentum lignae, tergore coloris castaneae adfabre signato ipso saeculo XVI contactae, ligaminum fibularumque vestigia dum taxat retinent, dorso autem tessella chart. mm. 40 × 135 glutine adhaeret, in qua eadem operis inscriptio, quae f. IV, obcurrit.

1663. Saec. XVI, chartac., mm. 301 × 212, ff. II. 214, linn. 26 et (ff. 137-208) 25.

1 (ff. 1-129) Andronici I Comneni dialogus contra Iudaeos, inc. *Ἐπειδήπερ πολλοὶ τὴν τῶν παρανόμων Ἰουδαίων ἐπεχείρησαν παραστήσαι δυσσέβειαν, des. τὸ κατὰ δύναμιν τῷ θεῷ δεδιδάγμεθα· οὐκοῦν τῷ ἀνάρχῳ καὶ ἀθανάτῳ βασιλεῖ· καὶ ποιητῇ τῶν αἰώνων μόνῳ σοφῷ θεῷ εἴη δόξα κτλ.* (latine tantum in P. G. 133, 797-924). Praecurrunt, inscriptionis ad instar, versiculi *Ἡ δογματικὴ τῶνδε τῶν λόγων χάρις κτλ.* (ib. 793 sq.), litt. rubris. De hoc opere cf. A. Lukyn Williams, *Adversus Iudaeos etc.*, Cambridge 1935, pp. 181-187.

2 Ps. Nonni collectio atque interpretatio historiarum quarum meminit Gregorius <Nazianzenus>: ¹ (ff. 137-175) in invectiva priore adversus Iulianum (orat. 4) historiae octo et nonaginta (P. G. 36, 985-1036), ex quibus *ιη'*, *λδ'* et *ιζ'* editis fusiores, *ξα'* brevior, historiae *λς'* non nisi inscriptio exhibetur (*Τριακοστὴ ἕκτη ἐστὶν ἱστορία, ἡ κατὰ τὸν ἱμάντα τοῦ Ἀναξόρου ἐστι δὲ ὡς εἶπομεν*), *λζ'* — *λη'* = 36-37 ap. Migne, *λθ'* = 38-39, *κγ'* des. *πεντήκοντα μῶν τῷ Ἀννικέρῳ* (ib. 997 C 4), *μζ'* des. *καὶ εἰάν ζήσῃ ἐπὶ τὰ σκάκελα (!) τῷ τάφῳ αὐτοῦ, μη'* des. *ἐν τοῖς ἐαυτοῦ μηχανήμασι* (ib. 1012 B 12); ² (ff. 175-191) in altera invectiva in eundem (orat. 5) historiae sex et triginta (cf. ib. 1036-1058), ex quibus *α'* = 1-6 ap. Migne, *λβ'* = 37-39 (haec ultima, fusior, desinit in vv. *φέρεσθαι τὸν τροχόν*); ³ (ff. 191-200) in laude funebri s. Basilii (orat. 43) historiae viginti (cf. ib. 1057-1065) hoc ordine: 1-5 ap. Migne, omisso prohoemio [cod. *α'*]. 6. de Iphigenia [*γ'*] (cf. hist. 7 in orat. 4). de Thessalico antro (ed. A. Westermann, *Μυθογραφοί*, Brunsvigae 1843, p. 365, sub num. xv, 1). de anulo Gygis (cf. hist. 55 in orat. 4). de Mida (Westermann 377 sq.). de Abaridis sagitta (cf. P. G. 38, 509, v. 274). 7. de Alphaeo fluvio (Westermann 361, sub num. ix, 3). de salamandra (ed. R. Devreesse e libro Vat. gr. 437, cuius enarrationem vide). de Lydio curru (P. G. 38, 620 sq.). de Oreste et Pylade (ib. 621). de Molionidibus (Westermann 362, sub num. x, 3). 8. de Minoe et Rhadamantho (*Μίνως καὶ Ῥαδάμανθος λέγονται υἱοὶ εἶναι τοῦ Διὸς — καὶ ἡ ρίζα ὠφέλιμος*).

9-13; * (ff. 200-208^v) in oratione in ss. Lumina (orat. 39) historiae quinque et viginti (cf. P. G. 36, 1065-1072), hac ratione: 1. de Phrygum excisione (cf. P. G. 38, 502 linn. 16-27 atque hist. 59 in orat. 4). 2 [γ' cod.]. 3 [δ'-ε', ε' inde a vv. *Πρότερον ἢ κεφαλὴ τοῦ Διὸς γέγονε· κεφαλῆς* (sic) *ὠδίνων*, cf. P. G. 36, 1069 A 10, sub inscript. *περὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διός*]. 4. de Dionysi phal-
lis (P. G. 38, 487 linn. 1-17). 5. de festo *μαστιγιῶν* apud Lacedaemonios (cf. ib. 508 sq.). de Tantalo et Pelope (cf. ib. 476, v. 128, vel Westermann 380, sub num. LVII, 1). de Hecate (ed. E. Norden, Scholia in Gregorii Nazianzeni orationes, Hermes XXVII [1892], p. 619; cf. quoque P. G. 38, 487 et 505). 6. 7, ed. plenior, des. *διὰ γὰρ γυναικῶν ἐχρησμάδει ἐκείντε ὁ Ζεὺς*. de tripode delphico (cf. ib. 498, v. 253). 8. de magis, de Chaldaeorum astrologia et de Thracum orgiis [α'-ιη'] (cf. histt. 1-3 in P. G. 38, 619 sq.). 9. de Osiride (ib. 508, linn. 8-16). 10-11. de bove Api (ib. 508, v. 271). 12-13, ed. breviores.

Subplementa, emendationes, coniecturae admodum raro ipsorum libra-
riorum manibus oris iniiciuntur.

Distinguitur in partes duas a totidem librariis exaratas (prior idem est atque ille qui cod. 1505 descripsit) propriaque chartarum subputatione instructas; quarum partium altera, multo elegantiore calamo descripta, quaterniones complectitur 17, notarum omnino expertes, altera fasciculos 8, quiniones, praeter primum, quaternionem, numeris pariter carentes; libellis deinde in unum compactis bifolium singulum pro custodia initio atque in fine additum est, prioris tamen charta prior, alterius altera operculo interno adhae-
rescit. Andronici dialogus litteram initialem litterasque maioris moduli rubro delinea-
tas praebet, taeniolam vero f. 1 versiculis *Ἡ δογματικὴ τῶνδε τῶν λόγων χάρις κτλ.* inposi-
tam ornatumque litteram initialem comitantem rubro atramentoque; inde a f. 137 omnia nigra. Chartarum insignia: ^a (ff. 4. 6. 7 ... 135) scala in scuto, cui stella sex radior. inpen-
dit (maxime adcedit ad nr. 5927 Briquetii), ^b (ff. 136 + 143 ... 204 + 213) angelus in
circulo cum desuper stella sex radiorum et litterae ΘΕ (fere omnino ut nr. 643 Br.).
Chartarum antiqua subputatione, utpote mendosa, neglecta, novam typis inprimendam
curavimus. Folia IV-II^v. 129^v-136^v. 209-214^v scriptione carent. Libri sectio summa,
externa, ima caeruleo liquore tineta.

Operculo ant. interno, ad angulum sup. externum, inscribitur *fol. 130 / fol. 72*,
utriusque scil. libri partis. F. I summo notatur *Andronici Donnatica* (sic?) *Panoplia*, eadem
manu quae pinacem infra laudandum exaravit. Codex, in indice quodam librorum τοῦ
ἐκλαμπροτάτου Βαρβάρου memoratus (Vat. lat. 7246, f. 123^v), a Francisco Barbaro, patr. Aqi-
leensi († 1616) vel a successore Hermolao Vaticanae Bybliothecae oblatus est, quod pinax
testatur in Archivi Bibl. tomo 11, f. 259 adservatus; '2. Andronici Dognatica (sic) Pan-
oplia in vol. bombicino in fol.' (cf. enarrationes librorum 1655, 1661-1662 et 1664-1665).

Liber tabulis ligneis corioque subfusi coloris adfabre signato compactus est, liga-
minum fibularumque non nisi vestigia ad huc servantur, dorso autem scidula chart.
mm. 40 × 132 glutine adhaeret cum operis inscriptione latina.

1664. Saec. XVI, chartac., mm. 310 × 217, ff. III. 297, linn. 28.

1 <Gelasii Cyziceni> historiae Nicaenae synhodi (eadem ratione atque in codd. V¹P³ apud G. Loeschke et M. Heinemann, *Gelasius Kirchengeschichte*, in *Die griech. christl. Schriftsteller d. ersten drei Jahrhunderte*, Leipzig 1918, cf. pp. xiv et xxi): (ff. 1-17) liber I, capitum inscriptionibus (an librarii oscitantia?) omissis, (ff. 17-86) liber II, (ff. 86^v-95) libri III excerpta, ut in antiquioribus editionibus (P. G. 85, 1344-1360 [= Loeschke-Heinemann, ed. laud., pp. 183-200]).

2 s. Athanasii Magni ¹ (ff. 95^v-111^v) de sententia Dionysii (P. G. 25, 480 521), eadem fere ratione atque in cod. Taurin., i. e. verbis ἡ δὲ πρόσφασις δι' ἣν ἔγραψε κτλ. praeposita inscriptione λόγος β' τοῦ μεγάλου Ἀθανασίου ὑπὲρ τοῦ ἁγίου Διονυσίου τοῦ Ἀλεξανδρείας (cf. ib. 497-98 n. 41; initio λόγ. πρώτος et reliqua ut apud Migne), ² (ff. 111^v-130^v) epistula ad episcopos Aegypti et Libyae, περὶ τῆς πανουργίας — τοὺς ἀγνοοῦντας αὐτοὺς cod. (ib. 537-593 et cf. 537 n. 94), ³ (ff. 130^v-146^v) <de synhodi>, a vv. Επειδὴ δὲ, οὕτως αὐτοὶ ad vv. εἰς κυριος· μία πίστις· ἐν βάπτισμα· ἐν Χριστῷ, Ἰησοῦ κτλ., omissis tamen illis Εἰ μὲν οὖν καὶ αὐτοὶ — ὡς αὐτοὶ νομίζουσιν et ἵνα δείξωσιν, ὅτι — τὰ ὀλίγα ταῦτα (P. G. 130, 457 D 10-492 A 11 et cf. 26, 749 D 4-756 C 10, 757 A 6-764 C 13 et 764 D 6-789 C 9).

3 (ff. 147-156^v) Theodori Raithuensis de incarnatione (P. G. 91, 1484-1504).

4 (ff. 156^v-161^v) s. Anastasii Sinaitae ex Viae Duce excerpta tria, i. e. cap. 3 inde a vv. Ἀρχὴ τῶν λόγων σου, cap. 4 totum (praem. Ἐν ὀνόματι τοῦ πατρὸς κτλ. ut in cod. August.) et capitis 3 initium a vv. Λέγοντες δύο γεννήσεις ad vv. προσθήκη προσώπου γνωρίζεται, cui praemittitur, inscriptionis ad instar, scholion <Ἀ>νατροπὴ καὶ καθαιρέσει — φύσις ἀνυπόστατος (P. G. 89, 89 A 1-97 et 88 C 1-D 5).

5 (ff. 161^v-165) Anonymi Becucciani, qui nuncupatur, dogmata catholica ss. Apostolorum (P. G. 98, 1229-1237 A 10).

6 (ff. 165^v-182) Theodoti ep. Ancyran expositio symboli Nicaeni (P. G. 77, 1313-1348).

7 (ff. 182-184) <Evagrii Scholastici historiae ecclesiasticae libri III c. 14>, sive Zenonis Henoticum, Ἰσον τοῦ ἐνωτικοῦ cod. (P. G. 86, 2, 2620-2625 A 3; E. Schwartz, *Cod. Vat. gr. 1431, eine antichalkedonische Sammlung* etc., in *Abhandl. d. Kön. Bayer. Akad. d. Wissens., Philos.-philol. u. hist. Kl. XXXII B.*, 6 Abhandl. [1927], pp. 52, 21-54, 21).

8 s. Iohannis Chrysostomi de inconprehensibili Dei natura sermones VI, i. e. (ff. 185-191^v) sermo 1 (P. G. 48, 701-710), doxol. brevior edita, (ff. 191^v-200) sermo 2 (ib. 709-718), doxol. brevior edita, (ff. 200^v-208)

sermo 3 (ib. 719-728), doxol. brevior edita, (ff. 208^v-216^v) sermo 4 (ib. 727-736), (ff. 216^v-226^v) sermo 5 (ib. 735-748), (ff. 226^v-232^v) contra Anomoeos. XI, τοῦ αὐτοῦ περὶ ἀκαταλήπτου· ἐρρέθη δὲ ἐν τῇ καινῇ ἐκκλησίᾳ· λόγος ζ' cod. (ib. 795-802).

9 (ff. 236-240^v) s. Athanasii Magni* homilia in ss. patres et prophetas (P. G. 28, 1061-1073), des. τὴν στερεὰν καὶ ζῶσαν πέτραν ἐμέ, σὺν τῷ πατρὶ κτλ.

10 (ff. 240^v-245^v) <ὁ> πόμνημα εἰς τὸν ἅγιον ἀπόστολον καὶ εὐαγγελιστὴν Μάρκον, inc. Ὡς ἂν τοῦ παρακλήτου, πυρὸς ἐν εἶδει τοῖς ἀποστόλοις ἐπιφοιτήσαντος, καὶ στομώσαντος αὐτῶν τὴν διάνοιαν, des. μετ' εὐφροσύνης καὶ θυμωδείας πνευματικῆς· μηνὶ ἀπριλλίῳ εἰκοστῇ πέμπτῃ· βασιλεύοντος Γαΐου Τιβερίου Καίσαρος· καθ' ἡμᾶς δὲ βασιλεύοντος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰ. Χ. κτλ. (cf. BHG. 1035, a qua tamen recens. multum differt: in marg. f. 240^v <A. Mai> plumbo notavit *Extat latine apud Surium*).

11 (ff. 246-296) catena in cantica utriusque Testamenti (Symeonis προσευχῇ dum taxat omissa) eadem fere ratione atque in Vat. gr. 1232, ff. 537-539, e quo catenam hancce latine versam ed. A. Carafa, Beati Theodoretī episcopi Cyri interpretatio in omnes Davidis psalmos etc., Patavii 1564, ff. 267-298^v (cf. quoque R. Devreesse, *Chaines exégétiques grecques*, in *Dict. de la Bible*, suppl., t. I, c. 1139). Auctorum lemmata plerumque omittuntur, interdum cum edit. non congrunt.

Praeter bifolia duo initio, unum in fine custodiae loco addita (illorum prioris charta prior, huius altera operculo interno adglutinatur), fasciculos 38 comprehendit ab eodem librario, qui Vatt. gr. 1492, 1493, 1655 et alios complures exaravit, descriptos, nulla nullibi nota vel hodie subputatos, quaterniones uti plurimum (e 29 folium sextum, e novissimo septimo, utrobique sine τοῦ κειμένου detrimento, excisum est, 28, 30 et 32 terniones). Fasciculis 6-11 ante 1-5 bybliopegi oscitantia translatis, chartarum series ad huc usque perversa exhibebatur, qua emendata, novam foliorum enumerationem typis imprimendam curavimus. Litterae maiores maximaeque rubro, taeniolae inscriptionibus praefixae rubro atramentoque. Chartarum signa: ^a (ff. III. 2 ... 24. 36 ... 56. 105. 106. 121 ... 183. 254 ... 296) gladius (cf. Likhačev nr. 4220), ^b (ff. 4. 57 ... 103. 109. 110) flores tres una e caule surgentes, circulo inclusi quem stella (?) supereminet (cf. Briquet nr. 6683), ^c (ff. 25 ... 29. 116 ... 120) faber ferrarius (fere omnino ut Br. nr. 7558), ^d (ff. 185 ... 235) cervus in circulo, ^e (ff. 236 ... 246) flores tres ut supra, circulo inclusi, nulla tamen stella (?) superinposita, ^f (f. 240) id. id., sed minoris moduli, ^g (f. 297) corona tribus foliis duabusque bacis ornata, cui stella sex radiorum inpendit (cf. enarr. codicis 1662). Liber initio atque in fine paullulum a tineis adrosus. Ff. I-III^v, 184^v, 233-235^v, 296^v-297^v scriptione vacant. Chartarum sectio summa, externa, ima viridi colore (nunc perquam evanido) distincta.

Codicem Bybliothecae Vaticanae sive Franciscus Barbarus iun., patr. Aquileiensis

(† 1616) siue successor eius Hermolaus donavit, teste pinace in Archivi Bibl. tomo 11, f. 259 adservatus: '9. Sintagma (sic) actor. in Nicena Synodo, et alia in uno vol. Bomb. contenta' (cf. enarrationes librorum 1655. 1661-63 et 1665). Iam notatur in indice quodam librorum τοῦ ἐκλαμπροῦ τοῦ Βαρβίρου (Vat. lat. 7246, f. 123).

Integumenti tabulae, corio subviridi eleganter inpresso (simili ratione atque in codd. 1655, 1661-1663 et 1665) contextae, ligaminum fibularumque non nisi vestigia retinent, dorso autem scidula chartacea mm. 45 × 135, aliam eiusdem fere moduli tegens, glutine adhaeret, in qua contentorum indiculus (ut in libris modo laudatis) perstringitur (animum, quaeso, adverte iam tunc temporis fasciculorum ordinem turbatum esse possessorem hau fugisse).

1665. Saec. XVI med., chartac., mm. 323 × 222, ff. 286, linn. 29.

1 s. Cyrilli archiep. Alexandrini homiliae paschales, quae indigitantur: (ff. 1-11^v) homil. 1 (P. G. 77, 401-425), (ff. 12-23) homil. 2 (ib. 428-452), (ff. 23-32^v) homil. 4 (ib. 452-472), (ff. 32^v-44^v) homil. 5 (ib. 472-500), (ff. 44^v-61) homil. 6 (ib. 500-533), (ff. 61-69^v) homil. 7 (ib. 536-552), (ff. 69^v-80^v) homil. 8 (ib. 553-577), (ff. 80^v-93^v) homil. 9 (ib. 577-605), (ff. 93^v-106^v) homil. 10 (ib. 605-633), (ff. 106^v-121) homil. 11 (ib. 633-665), (ff. 121-133) homil. 12 (ib. 665-693), (ff. 133-140^v) homil. 13 (ib. 693-709), (ff. 140^v-149^v) homil. 14 (ib. 709-728), (ff. 149^v-158) homil. 15 (ib. 728-748), (ff. 158-167^v) homil. 16, praemisso prologo (ib. 748-768), (ff. 167^v-177) homil. 17, praemissa protheoria (ib. 768-789), (ff. 177-186) homil. 18, praecurrente protheoria (ib. 800-820), (ff. 186-193^v) homil. 19, praefixo prologo (ib. 820-837), (ff. 193^v-199) homil. 20 (ib. 837-849), (ff. 199-202) homil. 21 (ib. 849-857), (ff. 202-209^v) homil. 22, praemisso prologo (ib. 857-873), (ff. 209^v-215), homil. 23, protheoria praescripta (ib. 873-885), (ff. 215-222^v) homil. 24 (ib. 885-901), (ff. 222^v-227^v) homil. 25 (ib. 901-912), (ff. 228-235) homil. 26 (ib. 913-928), (ff. 235^v-241^v) homil. 27 (ib. 928-941), (ff. 241^v-248) homil. 28, cum protheoria (ib. 941-957), (ff. 248-253^v) homil. 29, cum praeludio (ib. 957-968), (ff. 254-260) homil. 30 (ib. 969-981). Emendationes emendationumve temptamina, supplementa, lemmata ipsius librarii manu raro marginibus adscribuntur (cf. ff. 1, 9^v, 50 etc.; 69^v, 76^v, 78^v etc.; 28, 63^v, 64 etc.).

2 (ff. 261-276) Adriani ('Αδριανού cod., sed alia manu conr. in 'Αφρικανού, cf. Ioh. Mercati, *Pro Adriano*, in *Revue biblique*, N. S., XI [1914], p. 249 = *Opp. minori* III [*Studi e Testi* 78], p. 386) isagoge in ss. Scripturas (P. G. 98, 1273-1312). Scholia non nulla (ff. 263^v-264 et 267) capitumque numeri rubro exarata oris iniciuntur (c. 30 sectionis cui titulus 'Επίλυσις τῶν ῥηθέντων διαιρέσεων bifariam in cod. partitur, in λ' nimirum

et, inde a vv. Τὸ βέβαιον τῆς βασιλείας [ib. 1284 B 15], λα', in subsequenti autem sectione cc. 25-26 editionis capiti κε' codicis respondent, 27 = κς', 28 = κζ', num. κη' in cod. omittitur, ita ut 29 = κθ' et sic deinceps).

3 Hieronymi graeci, qui nuncupatur ¹ (ff. 276-278^v) de effectu baptismi etc. (P. G. 40, 860-865), et ² (ff. 278^v-283^v) dialogus de ss. Trinitate, ἐρώτησις Ἰουδαίου πρὸς τὸν αὐτόν cod. (ib. 848-860).

4 (f. 284-284^v) de septem editionibus s. Scripturae (cf. Catenam Nicephori, quae indigitatur, I, Ἐν Λευφία τῆς Σαξονίας 1772, pp. κθ' sq. et P. G. 106, 125 sq., n. 45), des. εἰς διαφύλαξιν· ὅπερ καὶ κατέχει εὐροῦσα μέχρι τῆς σήμερον ἡ ἀγία καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ ἐκκλησία εἰς ἀνεπίληστον μνήμην. Subduntur, nulla fere distinctione facta, ³ (ff. 284^v-285) de ἀστροθεσίαι apud Hiob, inc. Ἐχει ὁ Ἰὼβ περὶ ἀστροθεσίας τάδε· ὁ ποιῶν πλιάδα καὶ ἔσπερον καὶ ἀρκτούρον· καὶ ὠρίωνα· καὶ ταμεῖα νότου (cf. Hiob IX, 9)· καὶ ἡ μὲν πλιάς ἐπτὰ ἐτέρας (l. ἀστέρας) ἔχουσα, πολλοῖς ἐστὶ κατάδηλος, des. ἄλλων δὲ τοπικῶν ὀνομάτων ἐπειγείων ὑπομνησθέντες ποιούμεθα τὴν διήγησιν, ⁴ (f. 285-285^v) quae intercedat differentia inter ὄρος, βουνὸς et νάπη, inc. Ὅρη μὲν εἰσὶ φνσικῶς ὑψώματα ὄντα ἐκ θεοῦ κατασκευασμένα, des. σταχυοειδῶς σχηματίζεται.

Liber, quem unus idemque librarius totum descripsit (<Iohannes nimirum Mauro-mata Coreyrensis>, cf. enarrationem libri 1662), in partes duas distinguitur, quarum altera (ff. 1-260) quaterniones 32 et binionem complectitur, altera (ff. 261-286) quaterniones tres et bifolium: fasciculorum nulla nullibi numeri nota vel hodie deprehenditur, primum tamen vel prima singulorum verba sive angulo inf. interno (directe) sive ora inferiori (sic uti plurimum inde a f. 176^v) paginae praecedentis ad cautelam inscriptum. Litterae grandioris maximique moduli, homiliarum inscriptiones notaeque numerales, taeniolae duae (ff. 1 et 261) rubra. Folia prima et novissima tineae paulisper adroserunt. Officinarum chartariorum insignia: ^a (ff. 1 ... 14. 122. 124. 129 ... 184. 209 ... 259) cervus in scuto quod in crucem graecam superius desinit (idem est, ni fallor, atque nr. 3338 Briquetii), ^b (f. 16) rhombus, in quo stella sex radiorum, circulo inclusus (<Likhačev nr. 4224>), ^c (ff. 17 ... 48. 83 ... 97) crux graeca quinque lunulis falcatis ornata circuloque inserta, quem lilium supereminet (cf. Briquet nr. 5380), ^d (ff. 51 ... 57. 62 ... 66. 101. 112) flores tres ex eadem caule surgentes, quibus circulus circumducitur, stella (?) superinposita (cf. Br. nr. 6683), ^e (ff. 60. 65. 68. 70 ... 75. 98. 102 ... 110) id. id., sed minoris moduli et absque stella (?) superinposita, ^f (ff. 113 ... 117, 128) arcuballista in circulo (cf. Br. nr. 747, qui tamen multo antiquior est), ^g (ff. 186 ... 208. 262 ... 266. 269 ... 285) aquila circulo inclusa, cui circulo corona inpendit (Br. nr. 207), ^h (f. 268) faber ferrarius (fere omnino ut Br. nr. 7558). Folia 260^v et 286^{r-v} pura.

Operculo ant. interno manu <L. Allatii> adpingitur *Cyrilli Alexandrini Homeliæ* (sic) *Eort[asticæ XX]X / Adriani Isagoge in sacra(m) Scriptura(m) et alia.*

De codice breviter egit Ioh. Mercati, op. et loc. cit., qui eum ad Franciscum Barbaro iun., patr. Aquileiensem, pertinuisse monstravit (τοῦ ἐκλαμπροτάτου Βαρβάρου librorum

in quodam pinace procul dubio notatur: τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Κυρίλλου ... λόγοι ἑορταστικοί· λ^α ἔτι δὲ Ἀδριανοῦ εἰσαγωγή εἰς τὰς θείας γραφάς, Vat. lat. 7246, f. 119^v): ipsius autem Francisci († 1616), vel eius successoris Hermolai, dono in Vaticanam bybliotheam devenisse indiculus testatur in Archivi Bibl. t. 11, f. 259: '4. Cirilli (sic) Alexand.ⁿⁱ in sacram scripturam sermones in uno vol. digesti cum Adriani exposit.^{na} in sacram scripturam' (cf. enarrationes librorum 1655 et 1661-1664).

Integumentum corio fusco adfabre signato ligaminum reliquias tantum modo exhibet, dorso autem scidula chartae. mm. 43 × 143 glutine adhaeret, in qua contentorum indiculus, eadem ratione atque in superioribus codicibus, perstringitur.

1666. An. 800 (f. 185^v), membran., mm. 310 × 220, ff. 185, coll. 2, linn. 30-32.

s. Gregorii Magni liber dialogorum a s. Zacharia papa graece versus, praemissa (ff. 1^v-2^v) anonymi praefatione (P. L. 77, 147-150): (ff. 3-40^v) liber I (ib. 150-215), (ff. 42^v-82) liber II seu vita s. Benedicti (P. L. 66, 125-203, vel melius I. Cozza-Luzi, *Historia S. P. N. Benedicti a ss. pontificibus romanis Gregorio I descripta et Zacharia graece redita etc.*, Tusculani 1880), (ff. 83-134^v) liber III (P. L. 77, 215 ... 318), quo in, fasciculo ζ' post f. 121 deperdito (cf. infra), vv. εἶναι μαρτύριον, ὁ κύριος — τὴν διήγησιν ὑποστρέψωμεν, i. e. capita 26 (ex parte) et 27-32 (ib. 282 C 16-295 A 15) desiderantur, (ff. 136^v-185^v) liber IV (ib. 318-430). Singulis libris praecurrit (ff. 2^v, 40^v-41^v, 82^r-v. 135-136) capitum tabula.

Anteit (f. 1) epigramma in b. Gregorium Senioris Romae papam, 33 choliambis expressum, quorum in acrostichide Γρηγορίου βίβλος Ζαχαρίου πατριάρχου (post Cozza-Luzi, op. cit., pp. xxv sq., iterum edidit isque diligentissime S. I. Mercati, *Sull'epigramma acrostico premesso alla versione greca di S. Zaccaria Papa del « Liber dialogorum » di S. Gregorio Magno*, in *Bessarione* XXXV [1919], pp. 67-75).

F. 41^v-42 manus latina saeculi X ex. (iudice gravissimo Helia A. Loew, *The Benevent script etc.*, Oxford 1914, p. 365) tabulam paschalem dierumque paschalium seriem beneventana, quae dicitur, scriptura iniecit, vir autem graecus nescio quis recentioris aetatis (an saec. XIII?) notas graecas numerales iuxta latinas adpinxit.

Litteris uncialibus exaratum insolentioris formae latinamque illius aetatis multo magis quam graecam scripturam redolentibus non omnino iniuria e romano quodam scriptorio fluxisse contendit P. Batiffol, *Librairies byzantines à Rome*, in *Mélanges d'archéologie et d'histoire de l'École française de Rome* VIII [1888], pp. 304-308: cuius viri docti sententiae adstipulantur S. I. Mercati, art. laud., p. 68, nec non Lietzmann-Franchi de' Cavalieri in opere infra citando, dum V. Gardthausen, *Griech. Palaeographie*², II, p. 147, Italiae australi vindicandum censere videtur (praeter codicem Bobiensem, hodie Ambros. B 159 sup., a P. Batiffol cum nostro conlatum, cf. ex. gr. libros Vatt. lat. 3835 + 3836, alte-

rum fortasse alterum hau dubie Romae descriptum, apud Heliam A. Lowe, Codices latini antiquiores, I, Oxford 1934, tabb. 18^a-18^b). Fasciculi 25 (3 ternio, 8, 16 et 22 septem folior., 11 quinque folior., 25 novem folior., cett. quaterniones, 17, ut supra notavimus, intercidit) in angulo sup. externo primae singulorum paginae ipsius, ni fallor, librarii manu subputati sunt, notae tamen non nullae (A'-B'; IΘ'-K') propter margines resectos udo-reve corruptos effluxerunt. Litteras grandioris moduli non nisi magnitudine a reliquis discrepantes uti plurimum deprehendes (cf. tamen ff. 143^v-144^v. 146^v etc.), litterae vero initiales, rubidae tantum vel duobus tribusve coloribus variatae (flavo et rubido, vel flavo, rubido et caeruleo, vel flavo, rubido et viridi), animalium imagines exprimunt, quales in latinis codicibus eiusdem temporis passim inveniuntur (cf. ff. 3, 42^v et 83 pisciculos, f. 136^v serpentes duos cauda coniunctos, quorum uterque anguiculus ore stringens in columellam, quam capite supereminet, adtollitur: haec est littera omnium maxima ornatissimaque). Conlocutorum nomina, litterae initiales versuum supra laudati epigrammatis, inscriptio tabulae capitum librorum V dialogorum praemissa minio exarantur rubidi coloris (Batiffol, art. cit., p. 305 'rouge-brique'), a Graecorum rubro purpureove plane diverso (Gregorii Petrique nomina, rubricatoris incuria saepe omissa, manus recentiores perquam rudes interdum subpleverunt). Membrana non adprime depsta parumque bonae notae atramentum hic illic sorbente, fenestrae citra textus damnum hiant ff. 17^v, 46^v, 48^v, 63^v, 101^v (totius paginae) et 109^v. Chartae complures initio atque in fine umore male habita, ut scriptio fere evanuerit lectu difficillima siet, trium autem (ff. 182-184) partes superiores externas scidulis membranis ex alio codice sedulo eluto decerptis (cf. vestigia scripturae antiquioris f. 182^v) nescio quis refecit atque τὸ κείμεν. v subplevit; an ipse alibi quoque (cf. ff. 67^v, 140, 141^v-142 etc.) scripturam propter atramentum parum tenax evanescentem retractaverit, haereo. Margines foliorum non nullorum exsecti (ff. 64, 66, 69, 70 et 74).

Operculo ant. interno scidula chart. mm. 24 × 74 cum inscript. *Gregorij Papae Dialogi*, m. <L. Allatii>, superne adglutinata. Folii i in angulo sup. dextro manus XV saeculi notavit *dialogus s(anc)ti Gregorij*, orae infernae nota Cryptensis ΔΔ adpingitur. F. 41^v vir a scriba diversus paulloque recentior (quod Batiffolium, art. laud., p. 301, nescio quo modo fugerit) invocatiunculam graecis litteris in modum chrismi dispositis, latino autem (ex parte) sermone iniecit: Ἰς Χς νι-κα δω-μη-νε σαλ-βου κουν-σερ-βα με. F. 82 librarius ipse σταυρ:ειδῶς notavit ορα προ με et infra του γραψαντος, recentior autem mox laudatus, subiunxit οτι δι-στν-ν s ημεῖ (εἰμὶ scil.). F. 185^v librarii subscriptio; + ἐτελειώθη δὲ ἡ βιβλος / αὐτῇ μνη ἀπρηλίω / ἡκάδῃ· ἃ ἔτους· ςτῇ (= 800 p. Chr. n.).

Codicem fuse descripsit Batiffol, art. cit., paucis enarraverunt Hagiographi Bollandiani, Catal. codd. hagiograph. graecor. Bibl. Vaticanae, p. 155, memorant dum taxat ipse Batiffol in dissert. *La Vaticane depuis Paul III*, in *Revue des questions historiques* XLV (1889), pp. 209 n. 3 et 213, et A. Rocchi, De coenobio Cryptoferratensi eiusque bibliotheca, Tusculi 1893, p. 278. Folii 136^v imaginem phototypam, quam dicunt, subpeditant Bond et Thompson, *Palaeographical Society* II, 81, folii 146^v H. Lietzmann et P. Franchi de' Cavalieri, Specimina codicum graecor. Vaticanor. 2, Berolini et Lipsiae 1929, tab. 6, folii 1 librarii subscriptionis S. I. Mercati, art. cit.

Integumenti tabulae corio purpureo indutae fibularumque nuda vestigia praebentes arma Gregorii XV P. M. et (tab. post.) Scipionis Cobelluzzi card. bibliothecarii (1618-26) auro inpressa prae se ferunt.

1667. Saec. X, membran., mm. 296 × 205, ff. I. 391 (+ 2^{a-b}: ff. I. 2^{a-b}. 391 chart.), linn. 31 uti plurimum.

sanctorum vitae atque passiones praemetaphrasticae, homiliae etc. pro mense iunio (cf. A. Ehrhard, *Ueberlieferung u. Bestand d. hagiogr. u. homilet. Lit. d. griech. Kirche* etc., I [Texte u. Untersuch. z. Gesch. d. altchristl. Lit. ... hrsgg. v. E. Klostermann u. C. Schmidt, IV R., V B.], pp. 641–645): ¹ (ff. 3–5) passio ss. Iustini, Charitonis et socior. (BHG. 973) (1 iun.), ² (ff. 5–9) passio ss. Lucilliani, Paulae et infantium, inc. Βασιλεύοντος Αὐριλλιανου· ἐγένετο ἀθροισμὸς μέγας τῶν χριστιανῶν, des. ἐνθα καὶ ἀπέθανεν· μηνὶ ιουνίῳ γ' ἐπὶ Αὐριλλιανῷ τοῦ τυράννου· βασιλεύοντος τοῦ κ. ἡμ. Ι. Χ.· ὧ ἡ δόξα κτλ. (ed. H. Delehaye, *Saints de Thrace et de Mésie*, *Analecta Bollandiana* XXXI [1912], pp. 137–192) (f. 5 summo τῷ μηνὶ εἰς τὰς γ', in marg. autem externo τὸ ἀνάγνωσμα τοῦ ἁγίου Νικηφόρου ζῆται εἰς τὸ τέλος ταύτης τῆς ἀναγνώσεως, utrumque manu recentiore litterisque rubris), ³ (ff. 9–46^v) vita s. Nicephori patr. Constantinopolitani (συγγραφεὶς [βίος scil.] ὑπὸ Ἰγνατίου διακόνου καὶ σκευοφύλακος τῆς ἀγιοτάτης μεγάλης ἐκκλησίας τῆς Ἀγίας Σοφίας add. in marg. m. recentior), in qua, singulo fasciculo post ff. 10 et 18 deperdito, verba desunt οἷς, καὶ ἡ κλῆσις τὸ φερωνύμοις εἶναι μαρτύρεται — ὥς εἰς σαγήνην τοὺς πάντας et καὶ εἰ μὲν τὸ δοκοῦν ἐκείνοις — ἀφελόντες ἐλλόβια τὴν χρυσὴν (P. G. 100, 41–45 C 9, 64 B 9–81 B 9 et 100 A 1–160 [BHG. 1335]) (in marg. ext. f. 10^v m. recentior, a superiore diversa, eadem quam in marg. folii 294 codicis 1633prehendimus, notavit ἀπεντεύθεν ἀρχεται ἡ τοῦ μεγάλου Νικηφόρου πατριάρχου ὁμολογητοῦ καὶ μάρτυρος διήγησις δύο φυλλα τοῦ παρόντος πρώτου τετραδίου· τὸ δὲ δεύτερον καὶ τὸ δ' τετράδιον οὐκ ἔστι: — διήκει δὲ ὁ πολυάθλος βίος αὐτοῦ ἄχρι τοῦ ε' φύλλου τοῦ η' τετραδίου) (2 iun.), ⁴ (ff. 46^v–67) vita ss. Metrophanis et Alexandri ἐπισκόπων γεναμένων ταύτη τῇ θεοφυλάκτῳ καὶ βασιλίδι πόλει... ἐν ταυτῷ δὲ καὶ ὁ βίος τοῦ εὐσεβοῦς Κωνσταντίνου γενομένου βασιλέως ἡμῶν cod. (BHG. 1279) (4 iun., manus autem recentior δ' in ζ' emendavit aliaque [v. infra] in marg. ext. folii 46^v notavit + μηνὶ τῷ αὐτῷ δ' τῶν ἁγίων μρρ. Νικανδρου καὶ Μαρκιανού· ζῆται ἐνπρωσθεν), ⁵ (ff. 67–68) passio ss. X martyrum Marciani et socior. (BHG. 1194) (3 iun., ut vid., sed γ' emendatum est primum cinnabari in δ', deinde in ζ' ab eadem manu quae diei notam in superiori vita conrexit), ⁶ (ff. 68–70^v) passio ss. Nicandri et Marciani (BHG. 1330) (4 iun., correct. manus recentioris), ⁷ (ff. 70^v–73) passio s. Cyrilli ep. Gortynae (edd. e nostro codice Patres Bollandiani, *Acta Sanctor. iulii* II, pp. 684–686 [BHG. 467]) (6 iun., correct. manus recentioris), ⁸ (ff. 73^v–79^v) passio s. Theodori stra-

telatae a. Augaro (BHG. 1750), des. πολλὰ γὰρ θαύματα καὶ ἰάσεις ποιεῖ ὁ κυριος δι' αὐτοῦ ἐν τῇ θήκῃ αὐτοῦ· τυφλοὶ ἀναβλέπουσιν κτλ.· ὅσοι δὲ ἐν θλήψεσι περιπίπτουσιν, προσεύχόμενοι ἐν τῇ θήκῃ αὐτοῦ τῶν κινδύνων ἀπαλλάττονται δια τοῦ κ. ἡμ. Ι. Χ.· ὃ ἡ δόξα κτλ. (8 iun., manu recentiore), ⁹ (ff. 80-100v) passio ss. Theodoti et virginum VII a. ps.-Nilo (BHG. 1782) (9 iun., conrect. manus recentioris), ¹⁰ (ff. 101-105) passio ss. Alexandri et Antoninae (BHG. 50) (10 iun.), ¹¹ (ff. 105-110) acta s. Barnabae ap. <a. Marco> (edd. e nostro cod. Patres Bollandiani, Acta Sanctor. iunii, II, pp. 431-35, cf. p. 435 n. a [BHG. 225]) (11 iun.), ¹² (ff. 110-127v) laudatio in eumdem a. Alexandro <Cyprio> (edd. <e nostro cod.> Patres Bolland., ib., pp. 436-52 [BHG. 226]) <eadem die>, ¹³ (ff. 127v-132) laudatio s. Bartholomei ap. a. Iosepho mon. (BHG. 232) (sine die), ¹⁴ (ff. 132-139) vita s. Onuphrii a. Paphnutio (BHG. 1378), des. ἐτελειώθη δὲ ὁ ἅγιος Ὀνούφριος μηνὶ ἰουνίῳ ἐνδεκάτῃ· καὶ πρεσβεύει συν πᾶσι τοῖς ἀγίοις ὑπὲρ τοῦ γένους τῶν χριστιανῶν τὸν κ. ἡμ. Ι. Χ.· ὅτι αὐτῷ πρέπει δόξα κτλ. (12 iun.), ¹⁵ (ff. 139-145) passio s. Aquilinae (BHG. 163) (13 iun.), ¹⁶ (ff. 145-148v) s. Basilii Seleuciensis orat. X, in Elisaeum et Sunamitidem (P. G. 85, 137-148 [BHG. 582]) (14 iun.), ¹⁷ (ff. 148v-156v) vita s. Methodii patr. Constantinopolitani (BHG. 1278) (eadem die), ¹⁸ (ff. 156v-161) passio s. Bonifatii (BHG. 279-280), des. ἐπιήσασα οὖν ἔτη ιε' ἐν τῇ ἀσκήσει, οὕτως ἐτελειώθη· ἐπρεσβευσεν γὰρ ὑπὲρ αὐτῆς ὁ ἅγιος μάρτυς καλῶς ἀγωνισάμενος εἰς δόξαν Χριστοῦ... ὃ ἡ δόξα κτλ. (15 iun.), ¹⁹ (ff. 161-165) passio s. Dulae (BHG. 567) (eadem die), ²⁰ (ff. 165v-170) passio ss. Manuhel, Sabel et Ismahel (BHG. 1023) (17 iun.), ²¹ (ff. 170v-176v) passio s. Leontii (BHG. 986), cum multis emendationibus ipsius viri manu qui textum in Vat. gr. 1669, ff. 319 sqq. contentum pariter conrexit (18 iun.), ²² (ff. 176v-180) passio s. Zosimi (BHG. 1888) (19 iun.), ²³ (ff. 180-208) passio ss. Iuliani et Basilissae (BHG. 970-971) (21 iun.), ²⁴ (ff. 209-214) passio ss. Zenonis et Zenae (e nostro libro edd. Hagiographi Bollandiani, Acta Sanctor. iunii IV, pp. 476-482 [BHG. 1887]) (23 iun.), ²⁵ (ff. 214v-229) s. Sophronii patr. Hierosolymitani <oratio VII>. i. e. encomium in s. Iohannem Baptistam (P. G. 87, 3, 3321-3353 [BHG. 844]), des. κοινωνοὶ καὶ τῆς ἀποκειμένης σοι ζωῆς αἰωνίου γενοίμεθα, καὶ τῆς τῶν ἐν οὐρανοῖς ἡτοιμασμένων σοι πάντων ἀγαθῶν ἀπολαύσεως μέτοχοι· ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν· δι' οὗ κτλ. (24 iun.), ²⁶ (ff. 229v-233) s. Athanasii Magni* homilia in Nativitatem Praecursoris (P. G. 28, 905-913 [BHG. 866]) <eadem die>, ²⁷ (ff. 233v-238) Leontii presb. Constantinopolitani μετὰ τὴν μέσσην ἐβδομάδα ἐν κυριακῇ εἰς τὸν βαπτιστὴν Ἰωάν-

νην, inc. Πολλοὶ μὲν ἤδη πολλάκις ἀγαπητοὶ ποικίλας ὑμῖν διδασκαλίας προτεθή-
 κασιν, des. σὺ γὰρ εἶ ὁ αἶρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου· καὶ σὺ πρέπει ἡ δόξα
 κτλ. <eadem die>, ²⁸ (ff. 238v-257v) passio s. Febroniae (BHG. 659)
 (25 iun.), ²⁹ (ff. 257v-261) vita s. Iohannis ep. Gotthiae (BHG. 891)
 (in marg. f. 257v ipse librarius notavit ζητεῖ τὸν βίον τοῦ οσ. πρσ. ημων
 Δαυιδ εἰς τὸ τέλος τοῦ μηνός: ubi tamen nihil hodie exstat) (26 iun.),
³⁰ (ff. 261-267v) passio s. Basilii presbyteri (BHG. 242) (28 iun.),
³¹ (ff. 268-281v) acta ss. Petri et Pauli (BHG. 1490), doxol. ab ed.
 diversa (29 iun.), ³² (ff. 281v-285) Hesychii presb. Hierosolymitani enco-
 mium in ss. apostolos Petrum et Paulum, inc. Καλὸν μὲν τὸ ῥώδον τῆς ἐαρι-
 νῆς ὥρας, des. πρεσβεύει γὰρ πάντοτε τυχεῖν ἡμᾶς τῶν αἰώνιων ἀγαθῶν· ἐν
 Χριστῷ Ἰησοῦ κτλ. (cf. Fabricius-Harles VII, 551) (eadem die), ³³ (ff. 285-288v)
 s. Sophronii patr. Hierosolymitani (P. G. 87, 3, 3356-3364 [BHG. 1495])
 (eadem die), ³⁴ (ff. 289-334v) vita s. Hypatii hegumeni in Rufinia-
 nis (edd. e codice nostro Patres Bollandiani, Acta Sanctor. iunii, III,
 pp. 308-349 [BHG. 760]), in qua, fasciculo μα' post f. 304 abscisso (v. infra),
 desunt vv. τοσοῦτον δὲ ἦν ὀφθαλμιάσας — ἡμῖν γὰρ ἐστὶ τὸ μὴ πεισθῆναι αὐτοῦ
 (Callinici de vita s. Hypatii liber, edd. Sodales Bonnenses, Lipsiae 1895,
 80, 24-94, 19) (30 iun.), ³⁵ (ff. 335-364) acta s. Theclae a. Basilio
 ep. Seleucia (BHG. 1717), deficientibus vv. Οὗτος καὶ τῶν γενῶν — ἅμα
 δὲ καὶ τὸ τῆς αἰτήσεως (P. G. 85, 509 C 4-528 B 10) ob fasciculum μη' inter
 ff. 350 et 351 deperditum (cf. infra), doxologia vero in fine ommissa. (sine
 die), ³⁶ (ff. 364-390v) eiusdem miracula α'-μς', abrump. in vv. καὶ ἐπω-
 θουμένην τῷ ἀγκῶνι, adverte tamen propter fasciculos να'-νβ' inter f. 366v
 (ν' abrump. in vv. τὴν δεσποτικὴν ἐκείνην καὶ βασιλικὴν) et 367 (νγ' inc. ὁδοι-
 πορείας ἀποπειρωμένη τοῦ θαύματος) deperditos miraculi α' conclusionem,
 β'-ιζ' integra nec non initium miraculi ιη' desiderari (Pantiniana editio,
 apud Migne, vol. laud., 561-617, denuo impressa, e cod. Vat. gr. 655,
 nostri apographo pendente, nulla lacuna loc. cit., cf. ib. 568 B 5,
 notatur), conclusionem vero miraculi με' (ed. laud. mirac. xxxi) et subse-
 quentis initium, ob folium 390v lectu difficile, in ed. non inveni (BHG. 1718,
 et cf. Ehrhard, op. et vol. cit., pp. 642 et 645 n. 4) (sine die).

Additamenta, emendationes, animadversiones, lemmata rarissima cum
 ipsius librarii tum recentioris viri manu (cf. ex. gr. ff. 32 sqq.) margini-
 bus adscribuntur.

Ff. 1-2, custodiae in locum praemissa, Patrum excerpta utraque
 lingua, manu saec. XI, hoc ordine praebent: ^a (f. 1-1v) <s. Maximi con-
 fessoris quaestiones ad Thalassium> 16-21, inc. mut. ὑπὸ τὸ ὕδωρ, λέγω

δὲ τὴν γνῶσιν, abrump. in vv. τέλειος ἄνθρωπος· δια τὸ ταύτης (P. G. 90, 301 C 4-313 B 10), add. schol. uno ad quæst. 21, α' nimirum ap. Migne; ^b (f. 2) <eiusdem* capitum quinquies centenorum centuriarum III et IV κεφάλαια decem> absque ulla distinctione se se excipientia: III, 94, inc. mut. θεωρίαν οὐκ ἄπρακτον διανύων (P. G. 90, 1301 A 10). 95. 97, praemissis verbis οὐκοῦν ἐπειδὴ τὴν τε λύπην καὶ τὴν ἡδονὴν διττὴν οὖσαν ἀπέδειξεν ὁ λόγος, τὴν καὶ τὴν μὲν κατὰ ψυχὴν, τὴν δὲ κατὰ αἴσθησιν συνισταμένην, φέρε καὶ τὰς τούτων συνοπτικωτέρας θεωρήσωμεν αἰτίας. 100. IV, 2. 6. 4, des. in vv. τῶν κατ' αὐτὴν ἡδονῶν (ib. 1304 D 4). 7, inc. οὐκοῦν ὡς ἔφην, ἐπειδὴ τὴν μὲν τῆς ψυχῆς λύπην κτλ. 8. 10, inc. οὕτως οὖν κατ' ἐμὲ φάναι δύναται χαίρειν ἄνθρωπος ἐν ᾧ λυπεῖται· τῇ γὰρ ἀρετῇ κατὰ σάρκα κτλ. (marginibus folii 2 summo externoque scholia [ξ']-ις' adpinguntur, quorum primum Ὅτι γένεσις ἐστὶν ἀρετῆς ἀληθῆς φησὶ, ἢ πρὸς τὴν σάρκα τῆς ψυχῆς ἐκούσιος ἀλλοτριώσις, ultimum des. τῆς γνώμης τοῦ νόμου τῆς ἀμαρτίας); ^c (f. 2-2^v) s. Gregorii Magni moralium libri 31 excerpta quattuor, nimirum: ^a c. 23 (sub inscript. *de omelia XXXI moraliorum [!] beati Gregorii papae*) usque ad vv. *pro se certantibus subministrat* (P. L. 76, 595 linn. 22-7 a. i.), ^b ex c. 7 (sub inscript. *quia in hoc saeculo sancta ecclesia quasi peregrina est*) initium usque ad vv. *permundavit aream suam* (ib. 576 lin. 8 a. i. — 577 lin. 2), praemissis verbis *Ipse beatus Gregorius in eadem omelia libri XXXI dicit de rinocero(te)*, nec non vv. *quia enim praesentem gloriam amantes — moribus impugnatur* (ib. 577, linn. 14 a. i. — 2 a. i.), praemissis verbis *post pauca dicit de principibus huius saeculi*, ^r rursus ex c. 23 vv. *fiat Dan, coluber in via — ascensor eius retro* (i. e. Gen. XLIX, 17, cf. ib. 596, linn. 30-32), praemissis verbis *De antichristo patriarcha dicit, filio suo Dan et vv. per quem digne antichristi adventus — cornibus potestatis* (ib. linn. 12 a. i. — 9 a. i.), praemissis vv. *sanctus Gregorius papa*; ^d (f. 2^v) s. Fulgentii de fide libri cap. 35 seu reg. 32 usque ad vv. *ulla posse ratione salvari* (sub inscript. *Ex libro sancti Fulgentii capiti (!) XXXI*; P. L. 65, 703 B 2-8), ^e (ibid.) Gennadii <Massiliensis de ecclesiasticis dogmatibus libri> cc. 56-58 (XXVIII-XXVIII cod.). 11-14 (XII-XIII cod.), add. in fine *creationem vero animae. solum creatorem omnium nosse*. 70-71 (XXXIII cod.), subdita nota *hic Gennadius dicit quoniam mortui qui domino surgendo surrexerunt etiam ascendente in celos simul ascenderunt* etc.; ^f (ibid.) e s. Augustini de Trinitate libro XII c. 10 a vv. *Ad imaginem quippe dei naturam ipsam ad vv. tanto magis inde formatur ad imaginem dei* (P. L. 42, 1003 lin. 23 a. i. — 1004 lin. 3) et cc. 3-5 a vv. *sicut enim in omnibus pecoribus ad vv. in eorum prolem compleatur* (ib. 999 lin. 16

a. i. — 1000 lin. 28), praemissis verbis *Iuxta vero principi(um) XIIme lectionis sic dicit beatus Augustinus*, subfixis vero K^o (?) *Genuit Adam filium ad imaginem et similitudinem s[u]am Basilius dicit. Imago patris filius et filii spiritus*. Excerpta haecce latina vir graecus (italo-graecus) procul dubio exaravit, scribit enim *in euangelio, aggelicam, napokalypsi* (sic) graecique alphabeti litteras passim adhibet, puta α (praesertim in fine lineae) et ϵ . *

Bono caractere descriptus atque dextrorsum uti plurimum inclinato, non nullibi autem in erectam formam abrupte transeunte (cf. ff. 30, 78^v, 144^v, 155, 166^v etc.), scapis 55 initio constabat, ex quibus 2, 4, 41, 48, 51 et 52 hodie desiderantur (cf. supra), 7 et 20 septem folia conplectuntur, ceteri quaterniones exsistunt (e 45 folia 7-8 citra textus damnum excisa sunt), omnes, librarii manu, in angulo sup. externo primae singulorum paginae graeca subputatione instructi: qua subputatione fere integra ad huc servata (notis α' et $\nu\delta'$ - $\nu\epsilon'$ tantum deficientibus), idem tamen, ni fallor, vir, qui animadversionem folii 10^v margini iniecit (cf. supra), notas conplures ad maiorem cautelam iteravit (γ' , $\epsilon'-\zeta'$, $\theta'-\alpha'$, $\mu\beta'$, $\mu\theta'$, ν' , $\nu\gamma'$, $\nu\delta'$), paucas retractavit (π' , $\beta'-\delta'$). Scapos insuper non nullos una vel tribus cruculis in fronte distingui (cf. ff. 35, 225, 233, 297, 305, 335, 359 et 383) A. Ehrhard fugisse videtur, op. et loc. cit.: qui alibi recte monuerat (ib. p. 227 n. 1) similem morem in coenobio Studitano invaluisse. Maioris moduli litterae non nisi magnitudine a reliquis discrepant, litterae autem initiales inque passionum inscriptionibus adhibitae uncialem, quae dicitur, formam prae se ferunt; veri nominis ornamentum nullum nullibi adparet (f. 3 taeniola eodem, quo τὸ κελευρον, flavo liquore delineata), nisi quod italo-graecus nescio quis litteras duas initiales (ff. 3 et 127^v) in pisciculi speciem rudi calamo mutavit. Chartae haec paucae murium rabiem expertae textum valde mutilum exhibent (ff. 199 ... 215), chartae l. 2^{ar-v}, 39^{tr-v} scriptionis expertes.

F. 1^v summo notavit <L. Allatius> *Vitę et Martyria diversoru(m) Sanctoru(m)*. Folii 1 in ora inferna nota Cryptensis K. F. 2^{ar-v} praebet libri syllabum graecum a <Luca Felici hierom. Cryptensi> confectum, praemissa nota K iam adlata, quam pone alia, ut videtur,

* An graeca quoque superius enarrata transcripserit in dubium vocari potest, quamquam veri simillimum videtur utraque ex eiusdem calamo manasse, certissimum autem eodem tempore locoque: ipse tamen procul dubio Esaiæ geminam interpretationem oris palimpsesti Cryptensis A. γ. XIV contentam exaravit (alteram ex Volgata, alteram graeco textui magis inhaerentem graecumque scriptorem redolentem), ut libri Vaticani excerpta latina cum Cryptensis phototypico specimine conferenti patebit, quod opellae Iosephi Cozza cui titulus 'Sacrorum biblicorum vetustissima fragmenta graeca et latina ex palimpsestis codicibus bibliothecae Cryptoferratensis eruta atque edita' etc., pars prima, Romae 1867, praemittitur (cf. quoque ib. pp. XLIV-LXI). Ex quibus Esaiæ versionem Cryptensem, saeculis VIII-IX vel IX-X perperam adscriptam (C. Vercellone, *Un codice greco palimpsesto scoperto dai monaci Basiliani di Grottaferrata* etc., Romae 1866, p. 16; Cozza, op. cit., p. XLV), ineunte saeculo XI (quo tempore nimirum graeca Patrum excerpta Vaticana transscripta esse nullus, opinor, infitias ibit) ortum habuisse conligitur. Cum autem graeca excerpta eandem profecto manum prodant, quae scholia Latinis infensa marginibus adpinxit libri Vaticani 1650 a. 1037 pro Nicolao archiep. Rhegino exarati, unum virum italo-graecum (an Nicolaum ipsum?) scholia illa concinnasse, Esaiæ interpretando operam dedisse, Patrum excerpta pluries laudata conlegisse negari non posse videtur.

manus aliam notam. Cryptensem pariter, posuit (n.º 10): ibid. in marg. summo animadversio Τοῦτο τὸ βιβλίον ἦν τῆς μονῆς τῆς Κρυπτωφέρρης. Folii 3 in fastigio notatur lege(n)da sa(n)tor(um), eadem manu saeculi XV quam similia notantem in cod. 1526prehendimus. F. 10^v imo notula adeuratissime deleta. F. 208^v invocatio erroribus scatens ad ss. <Iohannem> Chrysostomum, Gregorium atque Notarios (Marcianum Martyriumque, nimirum), et alia eiusdem generis. F. 265^v eadem manus versiculos duos e Psalmorum libro exscripsit (Ps. CX, 10 et XXXVII, 2). Folii 267^v in marg. superiori ἐγὼ ἀδ(ελ)φος· Ρωμανός· ὁ ἐρμωναχός, manu saec. XIV-XV (?). F. 283 summo + *florida uirgo d(eu)m pep(er)it hec sine germi(n)e ueru(m)*, manu saec. XIV-XV (*hec expunge, ut versus legitimus evadat!*). F. 334^v notula rudissimo caractere saec. XIV conscripta legitur: σῶσον ὁ θε(ε)ς τὸν κυρ διακῶνα τον ἰω ακίμ· ὅτ(ι) ἐδωκέν μοι / τον βιβλὼν τοῦτ(ι)ν· καὶ ἠνέγνωσ' αὐτῷ ..... (μιν)αχ(ος) ὁ .. συγκελ(λος) δούλ(ος) Χ(ριστ)ῶ / δῶξά τῷ π(ατ)ρί κτλ., atque inferius μινὶ φε(βρουαρίῳ) ν(δικτιῶν. s) δ^{ος} ἐλα(βον?) ἀπὸ σοῦ ..... δούλον et alia quae enucleare non valui.

Codicem, praeter A. Ehrhard, op. et loc. cit., descripserunt Hagiographi Bollandiani, Catalogus codicum hagiograph. graecor. Bibl. Vaticanae, pp. 155-158, memoraverunt inter alios P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III*, in *Revue des questions historiques* XLV (1889), pp. 209 n. 3 et 213, A. Rocchi, De coenobio Cryptoferratensi eiusque bibliotheca, Tusculi 1893, pp. 269, 272, 278 (heic perperam italo-graecus dicitur) et 305, Ioh. Mercati, *Per la storia dei mss. greci di Genova* etc. (*Studi e Testi* 68), p. 98 n. 5.

Integumenti tabulae corio rubro vestitae scutaque Gregorii XV P. M. (tab. ant.) et (tab. post.) Scipionis Cobelluzzi card. bybl. (1618-26) auro inpressa exhibentes fibularum non nisi reliquias ad huc retinent.

1668. Saec. XII, membran., mm. 315 × 214, ff. I. 359, liun. 29.

catena in Genesin (typ. III Karo-Lietzmann, Catenar. graecor. catalogus, p. 12; cf. R. Devréesse, *Chaines exégétiques grecques*, in *Dict. de la Bible*, suppl. t. I, c. 1101). Inc. Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν: ἐρμηνεία Θεοδωρήτου: τί δῆποτε μὴ προστέταχε κτλ., des. τόπος ἐστὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου... ὁ ἐστὶν ἐρμηνεύμενον, τόπος κύκλου (ut in cod. Vaticano gr. 1684; cf. Σειρα ενος και πέντηκοντα υπομνηματιστων εις την οκτατευχον κτλ... εκδοθεις... επιμελειαι... Νικηφορου... του Θεοτοκου. Ἐν Λειψία τῆς Σαξονίας, 1772, t. I, coll. 1 ... 548 Z 5). Auctorum nomina plerumque in textu, rarius in marginibus notantur, saepe (praesertim sub finem) plane omittuntur: notae numerales ab α' ad χπβ', oris pariter adpictae.

Praecurrunt (ff. 1-37^v) Aristae epistula, cuius inscriptionem, Ἀριστέας Φιλοκράτη scil., manus paullo recentior orae supernae f. 1 adscripsit (ed. Thackeray apud Swete, *An Introduction to the Old Testament in Greek*, pp. 519-574) et (ff. 37^v-38^v) e s. Athanasii* synopsi Scripturae sacrae cap. de Genesi sub inscript. περὶ τῶν ὀνομάτων τῶν βιβλίων· καὶ διατί ἕκαστον οὕτως καλεῖται· καὶ ἀπὸ μέρους τί περιέχει ἕκαστον (cf. Karo-Lietzmann, loc. cit.).

Verba per oscitantiam interdum omissa librarius ipse in marginibus subplevit (cf. ff. 6^v, 50, 67^v etc.), locos alios conplures nescio quis recentior vel in marginibus integravit vel *κειμένον* in ipso conrexit (cf. ff. 2, 7^v, 10, 20^v etc.).

Praeter singulum folium custodiae in locum utrimque compactum, fasciculos 45 comprehendit ab una eademque manu flavo liquore politaque scriptura exaratos, quaterniones omnes (34 tantum excepto, ternione), eosque graeca serie angulo inf. interno primae singulorum paginae adpicta subputatos: quae tamen numerorum notae, librario ab ipso iniectae, ob margines nimium resectas pleraeque omnes perierunt (*λα'*, *λζ'*, *μ'*, *μβ'*, *μδ'* et *με'*, integrae vel dimidiatae, dum taxat superant, ceterarum non nisi vestigia vel ne vestigia quidem cernuntur). Ornatus nulli, litterae maioris maximique moduli nullibi minio descriptae. Folii 357 ora externa recisa, f. 359^{r-v} scriptione caret.

F. I medio notatur *Emptus ex Libris Ill.^{mi} Lelij Ruini / ep(iscop)i Balneoregion(sis)* (de quo, Polonorum ad regem Sigismundum III olim nuntio, cf. quae in libro 1551 enarrando posuimus) 1622, in pagina aversa summa legitur *Aristeas de Interpretat(ion)e Divinae scripturae / I(n) Genesim Catena ex diversis Patribus*, m. <L. Allatii>. F. 358^v imo possessionis nota saeculi, ut vid., XIV, rudissimis characteribus conscripta + *τοῦτο το βυβλῆον εἰνέ Μανου ἡλ' του Βοῦ ηλα* (?).

Codicem, quem Karo-Lietzmann, op. et loc. cit., saeculo XII recte tribuerunt, saeculo recentiore sine iusta causa iudicarunt P. Wendland, *Aristeas ad Philocratem* epistula etc., Lipsiae 1900, p. ix, et Thackeray, op. cit., p. 513 (hic tamen non absque dubitatione), XII-XIII adscripsit A. Rahlfs, *Verzeichnis der griech. Hss. des A. T.*, p. 264.

Integumenti tabulae, tergo coloris castaneae adfabre signato saeculo, ut videtur, XVI amictae, ligaminum reliquias, vestigia bullarum tantum retinent.

1669. Saec. X in. (ff. 319-350 saec. XI), membran., mm. 313 × 212, ff. III, 425 (ff. I-III et 425 chart.), linn. 28 (ff. 319-350 plerumque 29).

sanctorum vitae atque passiones praemetaphrasticae, homiliae etc. pro diebus 1-15 mensis novembris (cf. A. Ehrhard, *Ueberlieferung u. Bestand d. hagiogr. u. homilet. Lit. d. griech. Kirche* etc., I [Texte u. Untersuch. z. Gesch. d. altchristl. Lit. ... hrsgg. v. E. Klostermann u. O. Schmidt, IV R., V B.], pp. 488-491): ¹ (ff. 7-22^v. 1-6^v. 23-37^v) ss. Cosmae et Damiani miracula X-XVI. XVII-XIX. XXXIII-XXXVIII, inc. mut. *ἐκτενῶς προσάγων τῷ κυρίῳ* (L. Deubner, *Kosmas u. Damian*, Leipzig u. Berlin 1907, p. 118, 23): animum adverte propter singulum folium ante 1 et post 6 deficiens verba desiderari *τῆς στούπας νομίσασα — ἐφ' οἷς ὁλως ἐτόλμησεν* (ib. 141, 73-142, 14) et alia fere totidem inter *ἀλλὰ τοῦτο προ* et *τὸ πάθος ἐφύγεν* in nullo alio codice servata (cf. ib. 150, 10-11: de fasciculis initio deperditis deque foliorum ordine turbato cf. Deubner, op. cit., pp. 5 sq.) (cf. BHG. 385, 387 et 390) <1 nov.>, ² (ff. 37^v-52^v) passio ss. Acyndini, Pegasii, Anempodisti et socior. (BHG. 22) (*λ[ό]γ.*

β' minio notavit iuxta titulum eadem manus quam in codice 1667 describendo ad f. 5 memoravimus) (2 nov.), ³ (ff. 53–73) passio ss. Acepsimae, Ioseph et Aeithalae (ed. e codice nostro H. Delehay, *Actes des martyrs persans*, in *Patrologiae Orientalis* t. II, pp. 478–517 [BHG. 15–16] (3 nov.), ⁴ (ff. 73^v–123) vita s. Ioannicii a. Saba monacho (vv. βίος τοῦ οσ. πατρος ἡμῶν Ἰωαννικίου in rasura atque manu recentiore) (BHG. 935) <4 nov.: τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ cod., sed eras.>, ⁵ (ff. 123^v–142^v) passio s. Cononnis Isaurici (edd. ex libro nostro R. Trautmann et R. Klostermann, *Drei griech. Texte zum Cod. Suprasliensis. II.*, in *Zeitschr. für slav. Philologie* XI [1934], pp. 299–320) <4 nov.: τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ cod.>, ⁶ (ff. 143–156^v) vita sive certatio s. Pauli ep. Constantinopolitani, inc. Οἱ μὲν οὖν βουλόμενοι τινὰ τῶν ἔξω ἐν τῷ παρόντι βίῳ διαφανέντων, des. διωγμοὺς πολλοὺς ὑπομείνας καὶ ἐξορίας καὶ θάνατον· τῶν αἰωνίων ἐπέτυχεν ἀγαθῶν· ὧν καὶ ἡμεῖς ἀξιωθείμεν· εὐχαῖς καὶ πρεσβείαις κτλ. (conclusio inde a vv. καὶ πάντα ἀξίως τῆς αὐτῆς πολιτείας διαπραξάμενοι, cf. Vat. gr. 808, f. 76 col. sin., linn. 8 a. i. — 5 a. i. subplevit in ora externa f. 156^v manus paullo recentior; in angulo autem sup. externo f. 143 idem vir, quem in enarrando libro 1667 ad f. 10^v laudavimus, notavit ζῆται καὶ τοῦ ὁσίου πατρός ἡμῶν Λεονάρδου θαυματουργοῦ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τὴν πᾶσαν ακολουθίαν εἰς τετράδια καινούργια, quae tamen τετράδια hodie in cassum rimareris: de s. Leonardo ab Italo-graecis culto cf. H. Delehay, *Synaxarium Eccl. Constantinopolit.*, p. 200 linn. 55–56) (6 nov.), ⁷ (ff. 157–171^v) encomium in ss. archangelos Michael et Gabriel a. Michaele mon., inc. Το στόμα μου ἦνοιξα καὶ εἴκυσσα πνεῦμα φησὶν ὁ θεὸς Δαυὶδ· καγὼ τήμερον μετ' αὐτοῦ, des. ὡς δημιουργὸν καὶ πρῦτανιν καὶ συνοχέα τοῦ παντὸς· ὑμνεῖ· εὐλογεῖ· δοξολογεῖ· εὐχαριστεῖ· προσκυνεῖ· σοὶ γὰρ ἀληθῶς πρέπει τιμὴ δόξα τε καὶ ἡ προσκύνησις· μεγαλωσύνη καὶ μεγαλοπρέπεια τῷ πατρι κτλ., subfiguntur autem versiculi tres ὡς ταξιάρχης τῆς ἄνω σκηπτουχίας, | πρωτᾶγγελος πέλων τε ρῦσαι πταισμάτων· | λιταῖς με ταῖς σαῖς καὶ τρικνυμίας βίου <8 nov.>, ⁸ (ff. 172–175) passio s. Orestis (BHG. 1384) (9 nov.), ⁹ (ff. 176–182) passio s. Menae (BHG. 1254) (11 nov.), ¹⁰ (ff. 182–187) passio ss. Victoris <et Coronae> (BHG. 1865) (eadem die), ¹¹ (ff. 187^v–198^v) passio s. Vincentii, cuius ultima vv. (ὁς ἐτελείωσε μαρτύριον εἰς δόξαν Χριστοῦ κτλ.) subplevit manus recentior in marg. inf. folii 198^v (BHG. 1867) (eadem die), ¹² (ff. 199–257) vita s. Theodori Studitae a. Michaele mon., in qua f. 199, eius initium usque ad vv. λήθης φάρμακον continens (P. G. 99, 233 C 6), saeculo XI subpletum (BHG. 1754) <eadem die>, ¹³ (ff. 257^v–318^v) vita s. Iohannis eleemosynarii a. Leontio ep. Neapoleos, in capita ξ' divisa et ab edit. (H. Gelzer, *Leontios*

von Neapolis Leben etc., Freiburg i. B. u. Leipzig 1893 [BHG. 886]) saepe diversa, des. ἐξαίφνης τὴν τῶν μύρων ἱαματικὴν εὐωδίαν ἐκ τῆς οἰκείας σωροῦ πᾶσιν ἀνέβλυσεν· ἦς, ἅπαντες ἐν ευφροσύνῃ ἀπολαύσαντες, δόξαν καὶ μεγαλοπρέπειαν τῷ πατρὶ κτλ. (cf. Gelzer, 102 linn. 2 sqq.) (capita duo, λζ' scil., inter XXXV et XXXVI editionis, et νς', inter XLIV et XLV, inedita videntur, quorum prius, de Iohannis disputatione cum Theodosianis, inc. καὶ γὰρ εἰ καὶ μὴ σοφὸς ἦν τῷ λόγῳ πᾶν ὁ ὁσιος, des. ἀνεχώρησαν μετ' αἰσχύνῃς, alterum, Alexandriam rhetoricè beatam praedicans quod Iohannem aluerit eiusque corpus possideat, inc. εἰ γὰρ Τυάνων οἱ πάροικοι μέχρι τοῦ νῦν σχεδόν. des. ἐν βραχεὶ κατάδηλα ποιῆσαι πιδάσεται) (12 nov.), ¹⁴ (ff. 351-364) vita s. Martini ep. <Franciae> (BHG. 1181) (λόγ. ιε', cf. infra) (eadem die), ¹⁵ (ff. 364^v-379^v) vita s. Iohannis Chrysostomi <a. Theodoro ep. Trimithuntis> (cf. BHG. 872), non paucis omissis (cc. 2, 15 et 24), aliis in compendium redactis (ex. gr. cc. 5 et 25), in fine autem ed. amplior, inc. Ἰωάννης οὗτος μικρὸς ὢν τῇ ἡλικίᾳ, ἐπαιδεύθη ἐν πάσῃ σοφίᾳ ἀνθρώπων (P. G. 47, LII lin. 2 a. i), des. οὗτος ὁ Ἰσίδωρος καὶ οἱ διωχθέντες παρὰ Θεοφίλου μοναχοὶ, ἐν τῷ παραδείσῳ τῷ γραφέντι πρὸς Λαύσον τὸν πραιπόσιτον μνημονεύονται· ὃν ὁ βίος καὶ τὰ θαύματα φέρονται, καὶ ἡ ἀγιωσύνη περισσὴ· χάριτι Χριστοῦ κτλ. (13 nov.), ¹⁶ (ff. 379^v-389) passio s. Philippi ap. (BHG. 1526) (14 nov.), ¹⁷ (ff. 389^v-400^v) encomium in s. Philippum apostolum a. Michaele mon., inc. Πᾶσα μὲν μαρτύρων Χριστοῦ τελετὴ καὶ πανήγυρις, φαῖδρα καὶ περιχαρὴς καὶ σωτήριος, des. καὶ τὴν θεουργὸν ἐκ τῆς ἀγίας παρθένου τοῦ σωτηρος ἡμῶν Ι. Χ. γέννησιν ἐορτάσαι καὶ τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν ἐπιτυχεῖν· χάριτι καὶ οἰκτιρμοῖς κτλ. <eadem die>, ¹⁸ (ff. 401-409) passio ss. Guriae et Samonae mm. Edessenorum (BHG. 731) (15 nov.), ¹⁹ (ff. 409-414) passio s. Abibi (BHG. 732) (eadem die), ²⁰ (ff. 414-424^v) miraculum ss. Guriae, Samonae et Abibi (BHG. 739), abrump. in vv. ἐν αὐτοῖς ἐστὶ ψεῦδος (ed. E. v. Dobschütz, *Die Akten der edessenischen Bekenner* etc., in *Texte u. Untersuch.* XXXVII, 2 [1911], p. 196 lin. 3) (λόγ. κα') <eadem die>.

Saeculo XI nescio quis descripsit inseruitque (ff. 319-350^v) vitam s. Iohannis Chrysostomi, inc. Καὶ πάντων μὲν τῶν κατὰ θεὸν πολιτευσαμένων ὁ βίος ut BHG. 875, cum qua initio magis consentit (licet in compendium redacta), infra vero ad BHG. 876 propius accedit, multis tamen ut supra omissis vel inmutatis, des. παραδραμόντες τὰ παρατρέχοντα, καὶ μόνα ποθήσαντες τὰ οὐράνια· ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ κτλ. <13 nov.> (λόγ. ιδ'). Emendationes non nullae marginibus adpinguntur (cf. ff. 319^v-321^v) ab eadem manu quae Leontii passionem in cod. 1667, ff. 170^v-176^v obcurrentem sedulo emendavit.

Flavo liquore ab una eademque manu exaratus in partes duas distinguitur, quarum prior fasciculos 23 hodie retinet (ff. 1-175), nulla vel ad praesens nota numerali distinctos (14 et 17 septem folior., 23 binio, ceteri quaterniones, primi tamen fasciculi, quem recte post secundum reponendum esse monstravit L. Deubner, op. cit., p. 5, bifolium externum, primi ac vicensimi primum folium, post 156 scil., effluxit); altera vero pars (ff. 176-424) fasciculis 28 constat in angulo inf. interno primae singulor. paginae ipsius librarii manu graece subputatis (δ' et $\kappa\epsilon'$ septem folior., [$\kappa\eta'$] tria tantum folia servat, ceteri quaterniones, animum tamen adverte in γ' folium ultimum, 199 videl., saeculo X-XI subpletum esse): omnes insuper fasciculi gemina crucula in fronte notantur, quem morem apud Studitanos monachos invaluisse censet A. Ehrhard, op. et vol. cit., p. 227 n. 1. Quaterniones haud enumeratos quattuor (ff. 319-350) saeculo XI insertos esse iam supra monuimus, qui vero textus initio codicis perierint, i. e. passio quaedam ss. Cosmae Damianique nec non martyrium s. Cyriaenae, Typico Cryptensi a. 1300 a Blasio nuncupato, quo in libri nostri lectiones complures singillatim indicantur, A. Ehrhard fretus edocuit (op. cit., p. 490). Adcedit utrimque, custodiae in locum, singulum bifolium chartaceum, alterius autem altera charta operculo post. interno giutine adhaerescit; de f. III, minoris moduli (mm. 218 $\times$ 158), cf. infra. Inscriptiones unciali, qui dicitur, caractere descriptae, litterae maioris maximique moduli magnitudine tantum modo a reliquis discrepant, litteras initiales non nullas recentiores Italo-graeci, quorum in manibus codex tunc temporis erat, pro suo sensu refinxerunt (cf. ff. 37^v, 73^v, 157, 257^v [pisciculus!], 401). Membranis hau semper artis ad apicem politis scriptionemque recipere negantibus, parvae fenestrae hic illic hiant (ff. 103^v, 185^v, 225^v, 239^v), atramentum non nullibi diffunditur (cf. ex. gr. f. 103), vel, parum tenax, fere effluxit (f. 53 scriptura retractata). Folia non nulla umore tacta (cf. ff. 5 sqq. etc.), complurium orae infernae turpiter excisae (ff. 110-120. 141-150), ut infima τοῦ κειμένου linea interdum perierit. Ff. 296-302 et 424 plus minusve lacerata, 313 acia et acu consutum. Chartae I^v-v. II. 175^v. 425^{r-v} purae.

F. II^v summo inscribitur, manu <L. Allatii>, *Vitæ et Martyria diversorum Sanctorum Patrum*(m). F. III^{r-v} exhibet libri syllabum graecum a <Luca Felice Tiburtino, hierom. Cryptensi> concinnatum, praecurrente nota T, quam pone aliam notam, Cryptensem pariter, manus alia subiunxit (n.º 19, iteratur in ora summa folii 1); f. III inferne obcurrit animadversio τοῦτο τὸ βιβλίον ἦν τῆς μονῆς τῆς Κρυπτωφέρρης. F. 164^v imo, litteris perquam rudibus, notatur ἐγὼ Ἰωάννης δε Νερετὸ πρεσβύτεβ. (sic). F. 171^v summo *Ego frate Romano de Geraci*, m. saec. XIV-XV.

Codicem, praeter Ehrhard, op. et loc. cit., descripserunt Hagiogr. Bollandiani, Catalogus codicum hagiograph. graecor. Bibl. Vaticanae, pp. 158-161, memoraverunt inter alios P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III*, in *Revue des questions historiques* XLV (1889), pp. 209 n. 3 et 213, et *L'abbaye de Rossano*, p. 80, nec non A. Rocchi, *De coenobio Cryptoferratensi eiusque bibliotheca etc.*, Tusculi 1893, pp. 278 (ubi italo-graecis iniuria adnumeratur) et 305.

Integumentum tabulae corio rubro signato amictae scutaeque Gregorii XV P. M. (tab. ant.) et Scipionis Cobelluzzi, card. bybl. ab a. 1618 ad a. 1626 (tab. post.), prae se ferentes fibularum non nisi vestigia retinent.

1670. Saec. XI, membran., mm. 291 × 230, ff. III. 198 (ff. I-III et 198 chart.), coll. 2, linn. 29 et (ff. 128-197) 30.

Veteris Testamenti librorum propheticorum sylloge initio mutila, alibi lacunosa: ¹ (ff. 2-3^v) Zacharias inde a vv. φυλή οἴκου Λευὶ (XII, 13), in fine notatur ^{xx}στι ψος'. ² (f. 1^{r-v}) [Malachias inde a vv. ^{xx}ὀνόματί μου ἐπὶ ψεύδι (III, 5), in fine ^{xx}στι σδ'. ³ (ff. 8-9^v. 4-7^v. 10-57^v) Esaias inde a vv. γάρ μου ὁ θυμός (I, 24), deficientibus quoque verbis καὶ ἐξ πτέρυγες — οὐδὲ μὴ παραχθῆτε (VI, 2-VIII, 12) ob folia duo post 5 deperdita; in fine ^{xx}στι γψ. Τὸ κείμενον dividitur in sectiones πη', quarum uni cuique lemma litt. uncialibus parvis exaratum in margine respondet, primum (γ') inc. προφητεία ἐμφανῆ τὴν νέαν Ἱερουσαλημ καὶ τὴν Σιών· πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν, cf. II, 1 sqq., ultimum inc. προφητεία δευτέρας Χριστοῦ παρουσίας καὶ ἀπωλείας τῶν ἀσεβῶν, cf. LXVI, 15 sqq. Manus latinae duae saec. XV verborum locorumve non nullorum interpretationem latinam ex Volgata depromptam sive inter lineas sive marginibus iniecerunt (cf. ff. 17^v; 28^v sqq. etc.). ⁴ (ff. 58-103) <Hieremias> ex recensione lucianea, quo in, fasciculis aliquot post f. 97 amissis, lacuna hiat a vv. καὶ κτήσονται ἀγροὺς ἐν ἀργυρίῳ | ad vv. κατοικήσει ἐκεῖ ἄνθρωπος (XXXII, 44 — L, 40 secundum Hebraeorum partitionem), in fine ^{xx}στι δφ. Marginibus folior. 58-59^v (superioribus atque externis) nescio quis saec. XIV nitida scriptura latinam versionem capitum I, 1-II, 26 adpinxit. ⁵ (ff. 103-108) Baruch (tit. add. m. recent.), in fine ^{xx}στι φιδ'. ⁶ (ff. 108^v-114) <Lamentationes>, in fine προσευχη (i. e. cap. V) ^{xx}στι μ. ⁷ (ff. 114-115^v) <Hieremiae> epistula, abrump. in vv. ἀδύνατοι ὄντες (v. 53). ⁸ (ff. 116-173^v) Hiezecihel inde a vv. ζώων· καὶ αὕτη ἡ ὄρασις (I, 5), in fine ^{xx}στι δφ. ⁹ (ff. 173^v-176) Susanna (tit. add. m. recent., ut supra), in fine ^{xx}στι σκδ' (initio m. saec. XIII-XIV notavit θὲς εἰς τέλος τῶν ὁράσεων· καὶ ἐστὶν κεφ^α' γ'). ¹⁰ (ff. 176-195^v) <Danihel>, quem excipit (ff. 196-197^v) <Bel et dracon> (ια' cod.), cuius initio vir saec. XIII-XIV modo laud. monet τρισκεδέκατον ἡ Σουσάννα· ἰδ' τὸ παρὸν ἡγουν τὸ εἶδωλον. In fine Δανιήλ :: ^{xx}στι αω atque inferius δόξα τῷ θεῷ· πάντων ἕνεκα + ὡς πολλὰ μογίσας + (tria ultima vv. litt. rubr.).

Capitum notas numerales, concordantias, quae nuncupantur, cum aliis libris tum Veteris tum Novi Testamenti eadem saeculi XIII-XIV manus graeca, quam supra laudavimus, oris iniecit, librorum vero inscriptiones (Ζαχαρίας, Μαλαχίας etc.) summae cuique paginae adscripsit.

Liber, flavo liquore polite descriptus (quem nulla iusta causa ex australis Italiae finibus prodiisse autumavit A. Rocchi, De coenobio Cryptoferratensi eiusque bibliotheca etc., Tusculi 1893, p. 276), fasciculos 26 nulla vel hodie nota numerali distinctos

conplectitur (f. 58 summo an notae vestigium?), aliquot. tamen initio, alios (quinque fortasse) post f. 97 intercidisse iam notavimus: adcedit utrimque pro custodia bifolium chartac., sed prioris charta prior, alterius altera operculo interno adglutinatur. Fasciculi 2 et 21 terniones, 16 septem folior., ceteri quaterniones, sed primi fasciculi folia 3-4 et 6 effluxerunt, secundi folia 3-4, sexti decimi folium tertium (post 115 nimirum, errore ib. notatur $\delta\delta\epsilon$. ζ^{η} $\delta\upsilon\omicron$ $\phi\upsilon$), primarum autem chartarum seriem iam dudum turbatam esse notulae ostendunt manu perquam rudi ff. 4 et 9^v inscriptae. Sacri textus verba potiora nec non litteras grandioris moduli subrubro pigmento librarius interdum exaravit (cf. ex. gr. ff. 11^v. 13^v. 58 ... 183 ... 196), librorum autem litteras initiales titulosque plane omisit: hos ff. 103 et 173^v dum taxat, illas ubique Italo-graecus minio subplevit, qui f. 58 parum eleganti harundine $\pi\omega\lambda\eta\nu$ insuper avemque anguiculum rostro caedentem delineavit (f. 176 littera initialis in aviculam superius desinens atramento rudissime ab alia manu delineata). Folia prima novissimaque umore non nihil tacta, ff. 4-5 et 8 lacerata (f. 8 cum aliquo textus damno), f. 9 acia et acu consutum, omnium orae, supernae praesertim, incaute resectae (ut lemmata ad Esaiam supra mem. aliquid interdum detrimenti acceperint, cf. ff. 6 et 18). Ff. I. III^v. 198^{r-v} absque scriptione.

F. IV contentorum indiculum superne iniecit <L. Allatius>. Ff. II-III, minoris moduli (mm. 209 × 136), praeter libri notam Cryptensem n.º 26 (f. III, iteratur et f. 1 summo) atque syllabum graecum a <Luca Felice Tiburtino, hierom. Cryptensi> confectum, praemissa alia nota BB (f. II^v), animadversionem $\tau\epsilon\upsilon\tau\omicron$ $\tau\omicron$ $\beta\iota\beta\lambda\iota\omicron\nu$ $\eta\nu$ $\tau\eta\varsigma$ $\mu\omicron\nu\eta\varsigma$ $\tau\eta\varsigma$ $\kappa\rho\upsilon\pi\tau\omega\phi\acute{\epsilon}\rho\eta\eta\varsigma$ saepius adlatam exhibent (f. III). F. 1 imo nota Cryptensis BB iteratur. F. 2 summo m. saec. XV (?) notavit *IIII Prophetae*; quae inscriptio, bybliopegi cultro decurtata, codicem tunc temporis iam mutilum, primorum autem foliorum ordinem adhuc rectum esse suadere videtur.

Librum, quem nota 231 Holmes et Pearson insigniverant, paucis descripsit A. Rahlfs, *Verzeichnis der griech. Hss. des A. T.*, p. 264. Memoravit dum taxat P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III*, in *Revue des questions historiques* XLV (1889), pp. 209 n. 13 et 213.

Integumentum tabulis ligneis compactum fibularumque vestigia tantum retinens corio rubro signato vestitur: in tab. anteriore scutum Gregorii XV P. M., in tab. posteriore scutum Scipionis Cobelluzzi card. bybl. (1618-1626) auro inprimitur.

1671. Saec. X, membran., mm. 312 × 204, ff. II. 407 (ff. I-II et 407 chart.), linn. 29.

sanctorum vitae atque passionis praemetaphrasticae, homiliae etc. pro mense augusto (cf. A. Ehrhard, *Ueberlieferung u. Bestand d. hagiogr. u. homilet. Lit. d. griech. Kirche* etc., I [Texte u. Untersuch. z. Gesch. d. altchristl. Lit. ... hrsgg. v. E. Klostermann u. C. Schmidt, IV R., V B.], pp. 673-676): ¹ (ff. 1-24) commentarius ($\mu\alpha\rho\tau\upsilon\rho\iota\omicron\nu$ cod.) in Machabaeos (BHG. 1006), ab ed. discrepans <1 aug.>, ² (ff. 24-33) s. Gregorii Nazianzeni oratio <15>, in Machabaeorum laudem (P. G. 35, 912-933 [BHG. 1007]) <eadem die>, ³ (ff. 33-45) passio et inventio s. Stephani protom., ab ed. saepe diversa, des. $\delta\upsilon\nu\acute{\alpha}\mu\epsilon\iota\varsigma$ $\acute{\epsilon}\gamma\acute{\epsilon}\nu\omicron\nu\tau\omicron$ $\acute{\epsilon}\pi\iota$ $\tau\omega\nu$

ἀσθενοῦντων ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις· εἰς δόξαν πατρός κτλ. (cf. A. Papadopoulos-Kerameus, *Αναλεκτα ιεροσολυμιτικῆς σταχυολογίας* κτλ., V, p. 48, lin. 1 [BHG. 1649]) (2 aug.), ⁴ (ff. 45–56) vita s. Isaacii (ex nostro cod. edd. Patres Bollandiani in *Actis Sanctorum maii*, VII, pp. 247–258 [BHG. 956]) (3 aug.), ⁵ (ff. 56^v–69^v) vita s. Dalmati (BHG. 482) (eadem die), ⁶ (ff. 69^v–79^v) passio s. Stephani papae sociorumque (BHG. 1669, ed. V. V. Latyšev, *Невзданные греческие азисгр. тексты*, in *Записки Имп. Акад. Наук*, VIIIe s., t. XII, № 2, pp. 76–92) (4 aug.), ⁷ (ff. 79^v–87^v) passio s. Eusignii (BHG. 639) (f. 82^v ad vv. ὁ τῆς πόρνης υἱὸς Κωνσταντῖνος βασιλεύσας κτλ. m. saec. XIV notavit in marg. οὐ λέγει ἀληθ'· ὅτι πόρνη ἦν· μὴ γένοιτο· ἀλλὰ μαλλον παρθένος ἀγνή· καὶ μηδενὶ ἐτέρῳ προσελθοῦσα ἀνδρὶ ἢ τῷ Κωνστ. ἅπαξ καὶ μόνον· ὁ δὲ συγγραφεὺς πολλὰ ἐψευσατο) (5 aug.), ⁸ (ff. 87^v–91^v) passio s. Iae ([BHG. 761] ed. e codice nostro H. Delehayе, *Actes des martyrs persans*, in *Patrol. Orient.*, II, pp. 453–461) (eadem die), ⁹ (ff. 92–95^v) s. Iohannis Chrysostomi* in Transfigurationem Servatoris (P. G. 61, 713–716, sub nomine Procli in P. G. 65, 764–772) (6 aug.) ¹⁰ (ff. 95^v–103) s. Ephraem Syri in Transfigurationem Domini (Assem. II, 41–49) (eadem die), ¹¹ (ff. 103–113) s. Anastasii Sinaitae sermo in Transfigurationem Domini, ἐρρέθη ἐν αὐτῷ τῷ ἀγίῳ ὅρει τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, inc. Ὡς φοβερὸς ὁ τόπος οὗτος, des. εἰς τὸ Θαβώριον ὄρος ἐόρτασον τῷ παμβασίλει Χριστῷ τῷ ἀληθινῷ θεῷ καὶ κυρίῳ ἡμῶν I. X. κτλ. (cf. P. G. 89, 23–24) (eadem die), ¹² (ff. 113–125^v) passio ss. VII Puerorum Ephesenorum (BHG. 1594) (7 aug.), ¹³ (ff. 125^v–130) passio ss. Laurentii, Xysti papae et Hippolyti (BHG. 976–977; cf. P. Franchi de' Cavalieri, *Note agiografiche*, VI [*Studi e Testi* 33], pp. 170 nn. 3–4 et 171; 161 n. 2, 164 n. 1 et H. Delehayе, *Recherches sur le légendier romain*, *Analecta Bollandiana* LI [1933], pp. 40 sq.) (10 aug.), ¹⁴ (ff. 130^v–134) passio s. Eupli (BHG. 630, cf. P. Franchi de' Cavalieri, *Note agiografiche*, VII [*Studi e Testi* 49], pp. 26–28) (11 aug.), ¹⁵ (ff. 134–143) passio ss. Photii, Aniceti et socior. (BHG. 1542, ed. V. V. Latyšev, op. cit., pp. 93–113) (12 aug.), ¹⁶ (ff. 143–152^v) historia brevis de s. Martino papa et s. Maximo confessore (ed. e libro nostro R. Devreesse, *Le texte grec de l'Hypomnesticum de Théodore Spoudée*, *Analecta Bollandiana* LIII [1935], pp. 66–80) (13 aug.), ¹⁷ (ff. 153–162^v) Iohannis* apostoli liber de dormitione Deiparae (BHG. 1055) (folii 153 in marg. ext. notavit m. saec. XIII, ipsa fortasse quae plane similia monuit ad eundem textum in Vat. gr. 1633, f. 294: οὗτος ὁ λόγος ψευδής ἐστι· αἱρετικοὶ γὰρ αὐτὸν πεποιήκασιν πρὸς χλευσ(ην) καὶ διαστροφὴν τῆς ἀληθείας δια τοῦτο ὁρᾶτε μὴδέ τί ἐξ αὐτοῦ ἀναγνῶτε· λέγει γὰρ ὅτι οὐκ ἐτάφη ἡ

θεοτοκος, ἀλλ' ἡρπάγη μετὰ τῶν ἀποστόλων εἰς τὸν παράδεισον: καὶ ψεύδος θέλει παραστήσαι τὸ παρὰ τῆς θείας γραφῆς καὶ Χριστοῦ ἐκκλησίας ἀδόμενον ὅτι ἐτάφη καὶ μετὰ τρίτην ζῶσα μετάρσιος εἰς οὐρανους ἀνεβιβάσθη καὶ νῦν σύνεστι συνδοξαζομένη καὶ συνευφραινομένη Χριστῷ τῷ ἰδίῳ υἱῷ· κατα τὸ ἀνά(στηθι) κυριε εἰς τὴν ἀν[ά]π(αυσιν) σου σὺ καὶ ἡ κιβωτὸς τοῦ ἀ[γιάσματος] σου], Ps. CXXXI, 8, καὶ το μητερα ἐπὶ τέκνω ευφρ[αι]νομένην, Ps. CXII, 9; alia m. recentior f. 162 monuit in ora externa: ὅλον ἐστὶ ψευδές καὶ αἰρετικῶν ποίημα· καὶ τοῦτο πλεῖον ἀπάντων) (15 aug.), ¹³ (ff. 162^v–168) s. Theodori Studitae (ὁμολογητοῦ ἐτ ἡγουμένου τῶν Στουδίου cod.) oratio <5>, in Dormitionem ss. Deiparae (P. G. 99, 720–729 [BHG. 1157], cf. M. Jugie, *La mort et l'assomption de la Sainte Vierge* etc. [Studi e Testi 114], pp. 255 sq.) <eadem die>, ¹⁹ s. Andreae Cretensis <orationes 13, 12 et 14>, i. e. in Dormitionem ss. Deiparae (ff. 168^v–177) oratio <2> (P. G. 97, 1072–1089 [BHG. 1115]), (ff. 177^v–190) oratio 1, λόγος δεύτερος cod. (ib. 1045–1072 [BHG. 1122]), doxol. brevior ed., (ff. 190–200) oratio 3 (ib. 1089–1109 [BHG. 1109]) (eadem die), ²⁰ s. Iohannis Damasceni in Dormitionem ss. Deiparae (ff. 200^v–212) oratio 1 (P. G. 96, 700–721 [BHG. 1114]) et (ff. 212–227^v) oratio 2 (ib. 721–753 [BHG. 1097]), in qua lacuna hiat vv. ὡς ἂν προθυμίας — τῆς θείας ἐμπορούμενοι (ib. 733 B 7–736 B 2) comprehendens (an eadem quae in cod. Reg., cf. ib. 734 n. 42?) (eadem die), ²¹ (ff. 228–234) passio s. Diomedis, edita (V. V. Latyšev, op. cit., pp. 125–132 [BHG. 548]) brevior, a verbis enim ὁμοῦ τε τὰ ἐπαθλα τὰ ἐσόμενα αὐτοῖς ἐγγυόμενος παρὰ τοῦ ἀθλοθέτου Χριστοῦ (cf. ib. p. 127, lin. 12) transilit ad illa τούτων δὲ οὕτως μεγάλως πραττομένων (ib. p. 128, lin. 8) (16 aug.), ²² (ff. 234–249^v) passio ss. Iulianae et Pauli (BHG. 964, ed. V. V. Latyšev, Συλλογὴ παλαιστίνης καὶ συριακῆς αἰολογίας, II [Πравославный Палестинский Сборник, вып. 60], Petropoli 1914, pp. 56–73, denuoque R. Trautmann et R. Klostermann, quos editio superior latuerat, ex ipsis codicibus evolgaverunt in *Zeitschr. für slav. Philologie* XI [1934], pp. 2–19) (17 aug.), ²³ (ff. 249^v–277^v) passio ss. Flori et Lauri (BHG. 660) (18 aug.), ²⁴ (ff. 278–284) passio s. Andreae stratelatae (BHG. 118), doxol. brevior ed. (19 aug.), ²⁵ (ff. 284^v–293^v) vita s. Samuhelis prophetae, inc. Οὗτος ὁ μακάριος Σαμουήλ ὁ προφήτης ὑπῆρχεν ἐξ Ἀρμαθὲμ Σηφᾶ· ἐξ ὁρους Ἐφραίμ, des. καὶ πλήρης ἡμερῶν, ἐν εἰρήνῃ ἀνεπαύσατο· οὐ ταῖς πρεσβείαις κυριε· καὶ ἡμᾶς τῶν αἰώνων ἀγαθῶν μετόχους ποιήσον· ἵνα δοξάζωμεν σὲ τὸν ἀγαθὸν θεὸν ἡμῶν κτλ. (initium tantum ut ap. H. Delehaye, *Synaxarium Ecclesiae Constantinopolitanae*, coll. 909 sqq.) (20 aug.), ²⁶ (ff. 293^v–305) passio s. Bassae et filiorum eius (BHG. 268, ed. V. V. Latyšev, *Нечуданные греч. агиогр. тексты* etc.,

pp. 133-146), add. in fine ἐπληρώθη τὸ μαρτύριον τῆς ἁγίας Βάσσης. καὶ τῶν υἱῶν αὐτῆς· κηρύσσεται δὲ αὐτῆς ἡ μνήμη. μηνὶ αὐγούστῳ εἰκάδα πρώτη (21 aug.),²⁷ (ff. 305^v-313) passio s. Agathonici et socior. (BHG. 40), ab ed. satis diversa (22 aug.),²⁸ (ff. 313-321) passio s. Anthusae (BHG. 136) (23 aug.),²⁹ (ff. 321^v-322) passio s. Athanasii ep. (BHG. 181) (24 aug.),³⁰ (ff. 322^v-326) passio ss. Charisimi et Neophyti (BHG. 299) (eadem die),³¹ (ff. 326^v-340^v) s. Andreae Cretensis oratio <16>, in apostolum Titum, εἰς τ. ἁγ. κ. ἀποστολικὸν ἡμ. πατέρα καὶ πρωτόθρονον T. cod. (P. G. 97, 1141-1169 [BHG. 1852]), doxol. longior ed. (25 aug.),³² (ff. 341-354) passio s. Adriani et XXIII socior. (BHG. 27), ab ed. satis discrepans, des. ἐσφράγισαν τὸ οἶκημα· πλῆθος δὲ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἀπέμειναν ἐκεῖ· πάντων ἀποταξαμένων καὶ δουλεονόντων τῷ κυρίῳ· ᾧ ἡ δόξα κτλ. (cf. Acta Sanctor. septembris, III, p. 230 F 5-9) (26 aug.),³³ (ff. 354-360) s. Theodori Studitae (ὁμολ. et ἡγουμ. τῶν Στουδίου add. cod.) oratio <8>, in Decollationem s. Iohannis Baptistae (ed. e nostro codice A. Mai, Nova Patrum Bibl., V, 3, pp. 43-53 = P. G. 99, 757-772 [BHG. 864]) (29 aug.),³⁴ (ff. 360^v-376) s. Andreae Cretensis oratio <15>, in s. Iohannis Decollationem (P. G. 97, 1109-1141 [BHG. 861]) (eadem die),³⁵ (ff. 376-381^v) s. Iohannis Chrysostomi * in Decollationem s. Iohannis Baptistae (P. G. 59, 485-90 [BHG. 859]) (eadem die),³⁶ (ff. 381^v-393) Chrysippi presb. Hierosolymitani encomium in s. Iohannem Baptistam (BHG. 851, ed. A. Sigalas, *Des Chrysippos von Jerusalem Enkomion auf den hl. Johannes den Täufer* [Texte u. Forschungen zur byzant.-neugriech. Philologie, nr. 20], Athen 1937) (eadem die),³⁷ (ff. 394-399) s. Germani I patr. Constantinopolitani in ss. Deiparae zonam, εἰς τὰ ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ τῆς παναγίας θεοτοκου· τῶν Χαλκοπρατίων τῆς ἁγίας σωροῦ· καὶ εἰς τὴν κατάθεσιν τῆς τιμίας καὶ ἁγίας ζώνης κτλ. (P. G. 98, 372-384 [BHG. 1086], et cf. M. Jugie, *La mort et l'assomption de la Sainte Vierge* etc., pp. 697 sqq.),³⁸ (ff. 399-406) s. Euthymii patr. Constantinopolitani encomium in zonam ss. Deiparae etc. (BHG. 1138, ed. M. Jugie, *Homélies mariales byzantines*, in Patrol. Orientali, XVI, pp. 505-514).

Flavo vel subflavo liquore a tribus manibus exaratus, quarum tertia (ff. 394-406) superioribus vix recentior (secunda, omnium elegantissima, in fine partis a se descriptae, ff. 143 lin. 5-393 nimirum, notavit + ἐτελειώθη ἡ βίβλος δια χειρὸς Δωροθέου διακόνου ἀμαρτωλοῦ· ἐπὶ Τιμοθέου ἡγουμέ(νου) τῆς εὐαγεστάτης μονῆς τοῦ ἁγίου Προδρόμου τῶν Στουδίου, cf. Vogel-Gardthausen, *Die griech. Schreiber*, p. 114), fasciculos 52 comprehendit, 2, 24-26, 42 septem foliorum, 19 quinionem, cuius ultimum folium excisum, 31 et 52 terniones (alterius charta novissima resecta), quaterniones ceteros (nisi quod quinquagesimi ultimum folium abscissum). Numerorum notae primigeniae, angulo sup. externo

primae unius cuiusque fasciculi paginae adpictae, cum interdum evanuiscent vel cultorum caede absumptae essent (inde a α , f. 136, nulla nullibi obcurrit), recentior nescio quis in earundem paginarum ang. inf. dextro atramento numeros subplevit, haud paucos tamen fasciculos omnino negligens (cf. notas β' - γ' , ϵ' - ζ' , $\iota\beta'$, $\iota\theta'$, $\kappa\alpha'$ - λ' , $\lambda\beta'$, $\lambda\theta'$, $\mu\zeta'$, $\mu\theta'$, ν' , $\nu\beta'$ atque animum adverte inter $\iota\theta'$ et $\kappa\alpha'$ quaterniones duos numero carentes obcurrere, quem errorem cum anonymus forsitan persensisset, fasciculum 52 nota $\nu\beta'$ [post ν'] signavit). Fasciculi singuli trina quoque crucula in fronte distinguebantur (quo de more cf. quae in enarrandis codicibus 1660, 1667 et 1669 notavimus), oris tamen bybliopegi ferro parum caute resectis, eius modi signa non nisi ff. 153 ... 185 adparent. Custodiae gratia bifolium chartaceum initio libri adsutum, aliud in fine, sed huius altera charta, prior illius operculo interno glutine adhaerescit. Passionum inscriptiones caractere unciali parvo exaratae, litterae initiales usque ad f. 143 magnitudine tantum a reliquis, minusculis videl., differunt (non nullas tamen recentior vir minio atramentove in ornatorem formam sat $\alpha\mu\cdot\upsilon\sigma\omega\varsigma$ redegit, cf. ff. 1, 24, 33^v et 103), in parte autem a Dorotheo descripta rotulas (ff. 228 et 284^v), aviculas (ff. 293^v et 326^v) aliosque ornatus ipso, quo $\tau\omicron$ $\kappa\epsilon\iota\mu\epsilon\nu\epsilon\nu$, atramento elegantissime delineatos invenies. Scriptio evanida non nullibi retractata (cf. ff. 1 et 2^v), ff. 100 et 367 acia atque acu consuta, alia complura lacerata, interdum cum textus detrimento (cf. ff. 82, 102, 106, 114, 353, 380), foliorum 135 et 198 margines inferni resecti. F. 393^v scriptura vacat. Liber umore supernè dextrorsum non mediocriter laesus (cf. ff. 257 sqq.), ultimae chartae textum evanidum vel lacunosum exhibent.

F. IV superne notavit <L. Allatius> *Vitæ et Martyria diversorum Sanctorum Patrum*. F. II^{r-v}, vix minoris moduli, libri syllabum graecum a <L. Felici hieromonacho Cryptensi> concinnatum praebet: ib. in facie recta notae quibus liber in Cryptoferratensi coenobio insigniebatur, E scil. et (alia manu) $\kappa\cdot\omicron$ 5 (utraque iteratur f. 1), nec non animadversio $\tau\omicron\upsilon\tau\omicron$ $\tau\omicron$ $\beta\iota\beta\lambda\iota\omicron\nu$ $\eta\upsilon$ $\tau\eta\varsigma$ $\mu\omicron\nu\eta\varsigma$ $\tau\eta\varsigma$ $\kappa\rho\upsilon\pi\tau\omega\phi\acute{\epsilon}\rho\eta\varsigma$. F. 1 summo m. saec. XV inscripsit *d(e) mult(is) sanc(tis) ystorie* (sequitur verbum quod legere nequivi). F. 227^v inferne monocondylion saeculi, ut vid., saec. XI + δ $\epsilon\upsilon\tau\epsilon\lambda\eta\varsigma$ $\mu\cdot\nu\alpha\chi\omicron\varsigma$ $\beta\iota\kappa\tau\omega\rho$ (?) $\kappa\alpha\iota$ $\acute{\alpha}\rho\theta\eta$ ($\kappa\acute{\alpha}\rho\iota\varsigma$) (cfr. omnino simile monocondylion in Vat. gr. 1675, f. 333^v). F. 406^v manu saec. XV quaedam latina *dilect(i)o* (?) *i(n)effabile m(en)tis e(st) gaudiu(m) alt(er)nis i(n) s(er)uicijs / dulce sume(n)s pabulu(m) amoris alt(er)nabile nut(ri)tiu(m)*; ib. nescio quis trecentis fere annis recentior etymologiam, quam dicunt, latino-italici verbi *mere(n)da* (secundum e sup. lin.) a $\mu\epsilon\pi\omicron\varsigma$ et 'edo' proposuit!

Librum, praeter Ehrhard, op. et loc. cit., descripserunt Hagiogr. Bollandiani, Catalogus codicum hagiogr. graecor. Bibl. Vaticanae, pp. 161-164, nec non Sigalas, op. cit., pp. 2 sq., memoraverunt inter alios P. Batiffol, *L'abbaye de Rossano*, p. 80, et *La Vaticane depuis Paul III*, in *Revue des questions historiques* XLV (1889), pp. 209 n. 3 atque 213, nec non A. Rocchi, De coenobio Cryptoferratensi eiusque biblioteca, Tusculi 1893, pp. 269 (sub num. 28), 272, 278 et 305. Lectiones mensis augusti e codice nostro indicantur in Typico Cryptoferratensi anni 1300 a Blasio II nuncupato (cf. Ehrhard, op. cit., p. 673 n. 3).

Integumentum tabulae, corio rubro signato vestitae armaque Gregorii XV P. M. (tab. ant.) et Scipionis Cobelluzzi card. bybl. ab a. 1618 ad a. 1626 (tab. post.) praebentes, fibularum non nisi vestigia retinent.

1672. Saec. XIII, membran., mm. 315 × 240, ff. 221, linn. uti plurimum 22-24 (ff. 162-221 saec. XIV, mm. 283 × 222, coll. 2, linn. uti plurimum 30-34).

1 s. Iohannis Damasceni opera non nulla: ¹ (ff. 1-64v) de fide orthodoxa, sine librorum distinctione, cc. <μδ'> ... ρα' (<μδ'>-σα' = II, 10-30 et III, 1-7, <οθ'>-ρα' = III, 15-29 et IV, 1-8 edit., οβ'-οη' desiderantur, v. infra), inc. mut. τὰ δὲ ἐδώμα (P. G. 94, 908 D 2 [quae in ipsa pagina praecedunt legi nequeunt]... 1117 A 11). Textus ab ed. laud. non semel discrepat: capiti <μδ'> subiungitur (ff. 2-3) provinciarum index, eadem fere ratione atque in Coisl. 374 (Montfaucon, Bibliotheca Coisliniana, pp. 582-84) et in Patm. PKζ' (Sakkelion, Πατριαρχική βιβλιοθήκη, pp. 72 sq.); c. με' (II, 11) add. in fine (ff. 5v-6) inedita quaedam ἡ ξύλον μὲν ζωῆς, ἡ μετοχή τοῦ θεοῦ — θεώσεως καὶ ζωῆς αἰωνίου γίνεται πρόξενος; c. μζ' (II, 12) om. vv. Τοῦ δὲ μὴ πειθομένου — καὶ μὴ θελόντων ἐνεργοῦσι (P. G., vol. cit., 928 D 1-930 B 7), quae capiti ν' (II, 16) subfiguntur (cf. ib. 927-8, n. t); c. μθ' (II, 15) eundem timoris generum ordinem servat quem codd. Regii (cf. ib. 931 sq., n. α); c. ξζ' (III, 3) pone vv. ὁ αὐτὸς καὶ ἄνθρωπος τέλειος (ib. 993 A 5) longum additamentum inserit (ff. 31v-32v) ἀλλὰ καὶ πάσης συνθέτου φύσεως τὰ μέρη κτλ., ut in conpluribus codd. Regiis (P. G. 95, 412 sq.); c. σα' (III, 7) verbis δύο αὐτοῦ τὰς γεννήσεις σέβοντες (P. G. 94, 1009 C 3) illa (f. 39v) οὐ γὰρ πέπονθε σαρκῶθεις κτλ. ut in codd. Regiis laud. subdit, fasciculis tamen duobus (cf. infra) ante f. 40 deperditis, additamentum abrump. in vv. ἀλλ' ἐνήργησε δημιουργήσας ἐαυτῷ· σάρκα (P. G. 95, 413 B 1-10), capita autem οβ'-οη' nec non οθ' (III, 15) usque ad vv. τούτων διάφορος ἡ ἐνέργεια | (P. G. 94, 1052 B 8) desiderantur; capitis πβ' (III, 18) in fine notatur σⁿ ὅτι οὐ γνώμη· ἀλλὰ φυσικῇ δυνάμει αἱ δύο τοῦ κυρίου θελήσεις διέφερον ἀλλήλοις. Adcedit (f. 65) <s. Maximi?> (cf. enarrationem Vat. gr. 490 ap. Devreesse 306) tabula sive diagramma duplex, i. e. διαιρεῖται ἡ κατὰ Χριστὸν φιλοσοφία εἰς τρία. εἰς πρακτικὸν τούτου Τὸ μὲν ἐστὶ ταπεινώσις, des. ὃ ἐστὶ τοῦ μονογενοῦς ἐνανθρώπισις ἀπερίεργως, et δι' ἐπτὰ τρόπων· συνίστανται τὰ καλὰ, inc. διὰ θεοῦ ὡς Παῦλος καὶ Μωσῆς, des. ἔφαγον καὶ ἐχορτάσθησαν, subdita conclusione Δια τούτων τῶν ζ' πολλάκις — ἐὰν μὴ καλῶς γένηται. ² (ff. 66-75v) de fide contra Nestorianos (ed. ex hoc ipso codice Fr. Diekamp in *Theologische Quartalschrift* 83 [1901], pp. 560-583). ³ (ff. 75v-91) adversus Nestorianos (P. G. 95, 188-224). ⁴ (ff. 91-121v) contra Iacobitas, τ. αὐτ. Ιω. μον.· πρεσβ. Δαμασκηνοῦ· ἐπονομασθέντος Χρυσορρόα· λόγος πονηθεὶς κατὰ τῆς θεοστρυγούς τῶν Ἰακωβιτῶν θρησκείας (P. G. 94, 1436-1501), absque lacunis quae in edd. hiant (primam, ampliorem, ex codice nostro subplevit Diekamp, dissert. laud., pp. 596-599). ⁵ (ff. 121v-157v) de duabus voluntatibus, διδασκαλία

περὶ τῶν ιδιωμάτων τῶν, ἐν τῷ ἐνὶ Χριστῷ τῷ κ. ἡμ. δύο φύσεων κτλ. cod., fere ut in cod. 493 (P. G. 95, 128–185), usque ad vv. καὶ ἐν ἀποτελέσας πρόσωπον (f. 132^v lin. 1) ab ed. discrepans, exinde vero pergens ἀπέστω δέ· ἀλλ' ἡμᾶς μὴ γένοιτο τετράδι λατρεύειν κτλ. ut apud Migne (ib. 140 C 4 sqq., et cf. Vat. 493 laud. apud Devreesse, 315).

2 (ff. 158–161^v) Iohannis Philoponi libellus de paschate (ed. C. Walter in Commentation. philol. Ien. VI, 2 [1899], pp. 197 sqq.), abrump. in vv. ὁλω εἶθνε πανταχοῦ τῆς (ib. 214, 24), sed, ultima pagina perquam male habita, quae praecedunt inde a vv. προ[ο]ρρήσει· [Ματθαῖος] (ib. 213, 31) fere nulli legi queunt.

3 (ff. 162–221) <s. Anastasii Sinaitae> quaestiones <2–19>, editis (raro tamen) modo breviores modo pleniores. Quaestio 2 orditur a vv. τοῦ Χρυσοστόμου. Οὕτω καὶ πό<λ>εις μέσας κτλ. (P. G. 89, 348 B 11), quibus praepositur inscriptio Εἰς λέξεως περὶ προφητῶν· καὶ τῶν ἁγίων πατέρων.

F. 65^v manus XIII saec. exorcismum nescio quem (an in mulierum sterilitatem?) iniecit, cuius, postmodum eluti atque ex parte abrasi, lineas hau paucas ne venenorum quidem ope legere potuimus: cf. linn. 5 sqq. ... τροπάρηα· καὶ ὥς κατὰ νοκτα φάγην ἐνὰ καὶ εἰς τὰς γ' νῆκτας λαβὼν το ζῶνα-ρὴν αὐτῆς γραφε σταυρους ρα' καὶ τα β' τροπάρηα καὶ (sic) κυμηθῇ ζῶσμε(νη) καὶ ληέτῃ (i. e. λύεται) κτλ.

Si ff. 162–221 detrahas, quae utpote diversae originis casuque tantum huc inlata seorsim recensebimus (v. infra), partibus duabus liber noster constat (vel forsitan duobus Damasceni operum codicibus, iam dudum tamen in unum conflatis, quod ff. 1 et 161^v, diu postrema ideoque umore, adtritu, teredine pessime habita, folia contra 65^v–66 sordium fere omnino expertia, testantur). Quarum partium altera (ff. 1–65), a duabus manibus exarata (α ff. 1–24^v), fasciculos octo comprehendit, quaterniones (praeter 5, septem foliorum), et bifolium, duplici serie graeca, praeter bifolium, subputalos, antiquiori scil. angulo sup. externo primae (cf. vestigium f. 56) et angulo inf. externo (mirum sane!) ultimae unius cuiusque fasciculi paginae adpicta (nota *η'* dum taxat superest, cf. f. 32^v), recentiori autem in angulo inf. interno novissimae paginae obcurrente (numm. κα'-κε'. κη'-λ', antiquioribus <ιε'-ιθ'>. <κβ'-κδ'> respondentes, cf. ff. 8^v ... 63^v, fasciculos duos, κ'-κα' nimirum, ante f. 40 intercidissee ostendunt): altera vero pars (ff. 66–161), a tribus librariis descripta (β ff. 114–160 lin. 13) fasciculis tredecim efficitur cum in media fronte primae singulor. paginae (cf. ff. 101, 112 et 120) tum in angulo inf. interno postremae (cf. ff. 119^v, 135^v, 143^v, 151^v) nova enumeratione distinctis iisque quaternionibus (praeter quintum, ternionem, atque ultimum, bifolium). Tituli, iisdem superinpositae taeniolae, litterae maioris maximique moduli, capitum numeri (plerumque) cinuabari purpureo colore exarata. Hic illic ad capita editionis Lequienianae libri de fide orthodoxa lectorem remisit (cf. ff. 3, 27, 44^v, 64) lacunasve indicavit (cf. ff. 39^v et 64^v) <L. Zaccagní>: qui ubi aliae Damasceni opellae in cod. 493 (*Alius Codex*) inciperent notavit (cf.

ff. 75^v, 91) etc. Ff. 71, 96 et 147 acia et acu consuta. Folii 1 pars superior externa ora-que inferior, folior. 2, 160 et 161 margines ex parte nova membrana resecta.

F. 2 in marg. externo nota Patiriensis *libro 29* (2 conr. ex 3 aut e contrario?) / *sermoni Sancto Io(ann)i Dama/sceno* (sequitur verbum atramento deletum, verbum autem *sermoni* paullo recentius aliaque manu superadditum esse videtur): ib. in margine inf. animadversio *s(ine) car(actere)*, qua de cf. Ioh. Mercati, *Per la storia dei mss. greci di Genova* etc. (*Studi e Testi* 68), pp. 90 et 95-98.

Ff. 162-221, nescio ubi quandoque codici adsuta, in sex fasciculos tribuuntur (1 quaternio, senio novissimus, ceteri sunt quiniones), nulla nullibi nota vel ad praesens distinctos, ab una eademque manu exaratos (exceptis tantum parte folior. 183 et 187^{r-v} atque f. 221^{r-v}). Scriptio rudissima, tituli, notabilia, litterae initiales rubro perquam evanido, taeniolae inscriptionibus inposita rubro atramentoque. Officinarum chartariorum insignia (praeter incerta ff. 200 ... 209): * (ff. 162 ... 199) pirum cum duobus foliis (cf. ex. gr. Briquet nr. 7358), ^b (ff. 210 ... 219) arcuballista (cf. Br. nr. 708). Orae, internae potissimum, aqua foedatae, primas insuper atque ultimas chartas tineae non nihil adroserunt. F. 189^v in ora summa + ο Χ(ριστ)ε βοηθ(η)ει μοι τον δουλον σου Γε(ω)ρ(γιον), manu fere coaeva (iteratur, nescio an eiusdem calamo, summo f. 190, ultimum tamen verbum effluxisse videtur: ib. reliquiae fortasse inscriptiunculae hybliopegi forficibus decurtatae: καὶ νόσος γε της κακη atque inferius κακηs ευεξίας· λιμῶ· μὲν οὐτις ραδίως διεφθάρει). F. 218 in ora inf. remedium quoddam indicatur + ἔπαρον ροδέλαιον καὶ ἀνηθοέλαιον καὶ ἀλιφε τὸ πρίσμα eis τα παντ(α) μέλι τα πονοέμ(εν)α (? πονούμενα?).

Librum descripsit Diekamp, dissert. laud., pp. 556-559, e Patiriensi monasterio recto tramite Vaticanis pluteis inlatum esse ostendit Ioh. Mercati, op. laud., pp. 91, 203 et 306.

Integumentum corio subrubro signato vestitum fibularum vestigia tantum modo retinet: in tabula ant. scutum Gregorii XV P. M., in tabula post. scutum Scipionis Cobelluzzi card. bybl. (1618-1626) auro inprimitur.

1673. Saec. XI in. (ff. 12-230) et X (ff. 231-332), membran., mm. 315 × 225, ff. II. 333 (-80-89; ff. I-II. 10-11 et 333 chart.), coll. 2, linn. (ff. 12-230) 43-49 (plerumque 43) et (ff. 231-332) 34.

1 sanctorum vitae, in eosdem atque in festos dies nec non in Triodii Pentecostariiue sollemniores dies homiliae (qua de collectione italo-graeca v. A. Ehrhard, *Die Ueberlieferung u. Bestand d. hagiogr. u. homilet. Literatur d. griech. Kirche* etc. [Texte u. Untersuch. z. Gesch. d. altchristl. Literatur ... hrsgg. v. E. Klostermann u. W. Eltester, IV R., V B., Leipzig 1937, pp. 311-315]: ¹(ff. 12-16^v) vita s. Symeonis Stylitae (BHG. 1682) <1 sept.), ²(ff. 17-20^v) s. Andreae Cretensis oratio IV, in Nativitatem ss. Deiparae (P. G. 97, 861-881 [BHG. 1092]) <8 sept.), ³(ff. 21-23) eiusdem oratio I, in eundem festum (ib. 805-820 [BHG. 1082]), doxol. longior ed. <eadem die>, ⁴(ff. 23-24) Pan-

talconis diaconi Cpolitani sermo in Exaltationem s. Crucis (P. G. 98, 1265-1269 [BHG. 430]) <14 sept.>, ⁵ (ff. 24-26) inventio s. Crucis atque clavorum (BHG. 401 et 407) <eadem die>, ⁶ (ff. 26-30) protevangeli-
 um Iacobi, τ. μακ. Ἰακώβου τ. ἀπ. καὶ ἀδελφοῦ τοῦ κυρ.· περὶ τῆς γεν-
 νήσεως τ. ἀγ. θεοτοκου cod. (BHG. 1046), des. ἡ χάρις τοῦ πατρος καὶ τοῦ
 υἱοῦ καὶ τοῦ ἀγ. πνευματος μετὰ πάντων ὑμῶν ἀμήν ut in codd. F^bN editionis
 Tischendorfianae <8 sept.>, ⁷ (ff. 30-32^v) s. Amphilochii ep. Iconiensis
 oratio in Obscurum Domini (P. G. 39, 44-60) <2 febr.>, ⁸ (ff. 32^v-36^v)
 eiusdem in ss. Deiparam et in Symeonem (Combesis, SS. PP. Amphilochii
 Iconiensis, Methodii Patarensis et Andreae Cretensis opera omnia etc.,
 Parisiis 1644, pp. 36-56; sub nomine Theodoti ep. Ancyranus in P. G.
 77, 1389-1412) <eadem die>, ⁹ (ff. 37-38^v) s. Cyrilli archiep. Alexandrini *
 hom. <11>, in ss. Deiparam (P. G. 77, 1029-1040 [BHG. 1154]) (dom.
 sanctor. Patrum), ¹⁰ (ff. 38^v-40^v) s. Athanasii Magni * sermo de descri-
 ptione Deiparae, des. in vv. πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ πατέρα ὑμῶν· αὐτῷ ἡ
 δόξα κτλ. (P. G. 28, 944-957 D 3) <24 dec.>, ¹¹ (ff. 40^v-43^v) s. Gregorii
 Nazianzeni oratio <38>, in Theophania, eis τὸ γενέθλιον τοῦ σωτηρος cod. (P. G.
 36, 312-333) <25 dec.>, ¹² (ff. 43^v-46) s. Basilii Magni * hom. in sanctam
 Christi generationem (P. G. 31, 1457-1476), doxol. ab ed. div. <eadem die>,
¹³ (ff. 46-49^v) s. Iohannis Chrysostomi in diem natalem D. N. Iesu Christi,
 des. δυνηθῶμεν εὐρεῖν, χάριν, ἔλεος εἰρήνην· ἧς γένοιτο πάντας διηκεῖν ἀπολαύειν·
 χάριτι καὶ φιλανθρωπία κτλ. (P. G. 49, 351-362) <eadem die>, ¹⁴ (ff. 49^v-50^v)
 eiusdem * in s. Stephanum (P. G. 59, 699-702 [BHG. 1659]) <26 dec.>,
¹⁵ (ff. 50^v-51^v) s. Procli patr. Constantinopolitani oratio in laudem s. Ste-
 phani (P. G. 65, 809-817 [BHG. 1657]) <eadem die>, ¹⁶ (ff. 52-53) s. Iohan-
 nis Chrysostomi in Herodem et infantes (P. G. 61, 699-702) <29 dec.>,
¹⁷ (ff. 53-54^v) Basilii Seleuciensis orat. <37>, de infantibus in Betlehem ab
 Herode sublati (P. G. 85, 388-400 [BHG. 824]), ¹⁸ (ff. 55-56) s. Iohannis
 Chrysostomi * in ss. Theophania (P. G. 50, 805-808) <6 ian.>, ¹⁹ (ff. 56-59^v)
 s. Gregorii Nazianzeni orat. <39>, in ss. Lumina, eis τὰ ἁγ. θεοφάνια τ. κ. ἡμ.
 I. X. cod. (P. G. 36, 336-360), glossulis non nullis caractere unciali parvo,
 qui dicitur, oris adpictis, aequae ac inferior, ditata, ²⁰ (ff. 59^v-68) eius-
 dem orat. <40>, in s. baptismum, eis τὰ ἁγ. θεοφάνια cod. (ib. 360-425)
 <7 dec.>, ²¹ (ff. 69-76^v) s. Iohannis Chrysostomi * in Genesin sermo III,
 eis τὴν παρείσβασιν τῶν νηστεϊῶν καὶ eis τὴν ἐξωρίαν τοῦ Ἀδάμ cod., ed.
 (P. G. 56, 525-38) in fine plenior, Susannae enim exemplo alia subnec-
 tit, Annae videl. prophetissae, Elisabeth, Marthae atque Mariae nec non
 ss. Deiparae <sabb. Lacticinior.>, ²² (ff. 77-79^v) Nestorii ἱω. ἀρχ. Κωνσταν-

τινον. cod., in illud, Si filius Dei es, etc. (P. G. 61, 683–688, cf. Fr. Nau, *Le texte grec de trois homélies de Nestorius* etc., *Revue de l'Orient chrétien* XV [1910], pp. 113–119) <1 dom. ieiunior.>, ²³ (ff. 79^v–91) s. Iohannis Chrysostomi * eis τοὺς ἀποληφθέντας eis τὰ ἐγκένια· ἔτει ὄντος αὐτοῦ ἐν Ἀντιοχείᾳ, inc. Οὐκ ἀρκεῖ τὸ ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχεν ἀκούειν ἡμᾶς χριστανθρώπους, des. ἵνα τῆς μελλούσης ἀτελευτήτου γεέννης ἀπαλλαγῶμεν· καὶ τῆς τῶν οὐρανῶν βασιλείας ἀξιωθῶμεν· χάριτι κτλ. (cf. P. G. 64, 491 sq., nec non S. Haidacher in *Zeitschr. f. kath. Theologie* 30 [1906], pp. 182 et 573 sq., atque Chr. Baur in *Theol. Quartalschrift* 100 [1919], p. 265: est, paucis mutatis additisve, hom. IX de paenitentia, P. G. 49, 343–349) <?>, ²⁴ (ff. 91–94) eiusdem * in parabolam de filio prodigo (P. G. 59, 515–522), doxol. longior ed. <2 sabb. ieiunior.>, ²⁵ (ff. 94^v–99) eiusdem * in illud, Simile est regnum caelorum patrif. etc. (ib. 577–586) [κδ', err.] <2 dom. ieiunior.>, ²⁶ (ff. 99–100) eiusdem * in parabolam evangelii sec. Lucam etc. (P. G. 61, 755–58) <3 dom. ieiunior.>, ²⁷ (ff. 100–103) eiusdem * in Samaritanam * etc., ab ed. (P. G. 59, 535–542) discrepans, des. τὸ ἐλλείπων τῆς δημιουργίας πηλῶ πρὸς ἀνάπληροῦντα (cf. ib. 542 lin. 16)· καὶ αὕτη κυριον αὐτὸν ἀνακηρύττει· ὅτι αὐτῷ ἡ δόξα κτλ., ut in codd. 1587, ff. 332 sqq., 1633, ff. 160 sqq. et 1641, ff. 253 sqq. (haec homilia Ehrhardium casu fugit, cf. op. supra laud., p. 313) <an 3 dom. ieiunior. ut in cod. 1641?>, ²⁸ (ff. 103–107^v) s. Athanasii Magni * hom. in caecum a nativitate (P. G. 28, 1001–1024) <4 dom. ieiunior.> (κς', err.), ²⁹ (ff. 107^v–109) s. Iohannis Chrysostomi * de Lazaro et de divite (P. G. 59, 591–96) <5 dom. ieiunior.>, ³⁰ (ff. 109–110^v) Hippolyti (?) τ. αὐτοῦ cod., in quadriduanum Lazarum (ed. Achelis, I, 2, pp. 215–227) (sub nom. s. Iohannis Chrysostomi * in P. G. 62, 775–778) <sabb. Lazari>, ³¹ (ff. 110^v–113^v) s. Iohannis Chrysostomi * in Martham, Mariam et Lazarum etc. (P. G. 61, 701–06) <eadem die>, ³² (ff. 113^v–115) eiusdem * in Adnuntiationem ss. Deiparae, des. ἡ εἰρήνη ἡμῶν· ἥς γένοιτο διὰ παντὸς ἀπολαύειν ἡμᾶς· χάριτι Χριστοῦ τοῦ ἀληθινοῦ θεοῦ ἡμῶν. ὦ ἡ δόξα κτλ. (P. G. 50, 791–96 et, sub nom. s. Gregorii Thaumaturgi, ib., 10, 1172–77; cf. Ch. Martin, in *Revue d'histoire ecclésiastique* 24¹ [1928], p. 364 n. 3, et M. Jugie, *Analecta Bollandiana* XLIII [1925], pp. 91 sq.) <25 mart.>, ³³ (ff. 115–117) eiusdem * in eundem festum (P. G. 60, 755–760), doxol. longior ed. <eadem die>, ³⁴ (ff. 117–119) s. Epiphani ep. Cypri * hom. <1>, in festo Palmarum (P. G. 43, 428–437) <dom. Palmarum>, ³⁵ (ff. 119–122) Leontii presb. Constantinopolitani eis τὰ προφωτίσματα eis τὰ βαῖα καὶ eis τὴν ἔγερσιν τοῦ Λαζάρου, inc. Ἦδη τῆς δεσποτικῆς πανηγύρεως, παρακύπτει τὰ χαρίσματα, des. ὁ δεσπότης οὐρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθονίων· αὐτῷ τῷ Χριστῷ ἡ δόξα

κτλ., ed. (P. G. 61, 715–720, sub nom. s. Iohannis Chrysostomi*, cf. quoque Fabricius-Harles VIII, 322) plenior <eadem die>, ³⁶ (ff. 122–124v) s. Iohannis Chrysostomi* in parabolam de ficu, *eis tήν ξηρανθήσαν συκὴν* cod. (P. G. 59, 585–590) (magna feria II), ³⁷ (ff. 124v–131v) s. Ephraem Syri de laudibus b. Joseph, ab ed. (Assemani, II, 21–41) discrepans, des. *ἀφ' οὗ ἴδον τὸ τέκνον μου Ἰωσήφ· ὑπὲρ δὲ τούτων ἀπάντων Χριστον δοξολογήσωμεν σὺν πατρὶ κτλ.* <eadem die>, ³⁸ (ff. 132–134) s. Iohannis Chrysostomi* in decem virgines, des. *καὶ μονὴν ἐτομάσω ἐν οὐρανοῖς· αὐτῷ ἡ δόξα κτλ.* (P. G. 59, 527–532) <magna feria III>, ³⁹ (f. 134–134v) eiusdem* in meretricem <et Pharisaeum> (P. G. 61, 709–712) <magna feria IV>, ⁴⁰ (ff. 134v–136) s. Athanasii Magni*, τ. ἐν ἀγ. πρὸς ἡμ. Ἰωάννου... του Χρ. cod., sermo in feriam V (P. G. 28, 1048–1053) <magna feria V>, ⁴¹ (ff. 136–137v) s. Iohannis Chrysostomi*, τ. ἀγ. Εὐσεβιον cod., in s. Parasceve et in passionem Domini, eadem, ut vid., ratione atque in Vatt. gr. 1633, ff. 229–230v, et 1641, 306v–308 (in quo Eusebio pariter tribuitur), des. *eis οὐρανους ἀνεκόμεσεν ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν· αὐτῷ ἡ δόξα κτλ.* (P. G. 62, 721–724, lin. 44) <magna feria VI>, ⁴² (ff. 137v–143) s. Epiphaniū Cypri* hom. <2>, in Sabbato Magno (P. G. 43, 440–464), conclus. atque doxol. ab ed. parum div. <magno Sabbato>, ⁴³ (ff. 143–144) s. Gregorii Nazianzeni oratio <1>, in s. Pascha (P. G. 35, 396–401) <dom. Resurrectionis>, ⁴⁴ (ff. 144–146v) s. Epiphaniū Cypri hom. <3>, in die Resurrectionis (P. G. 43, 465–477) <eadem die>, ⁴⁵ (ff. 146v–149) s. Gregorii Nazianzeni oratio <44>, in Novam Dominicam, κ. *eis τ. ἑαρ' κ. eis τὸν μρ. Μάμαντα* add. cod. (P. G. 36, 608–621), cum unico scholio ad vv. *μισῶ καὶ τὴν διὰ ἔρος* (sic) κτλ. (ib. 616 B 6 sqq.), inc. *πρὸς γυναῖκας καὶ μάλιστα τὰς τὸν μονήρην βίον ἐπανηρημένας*, des. *διὰ τῆς ἀκαίρου καὶ ἀπρεποῦς θεωρίας* <dom. Thomae>, ⁴⁶ (ff. 149–151v) s. Iohannis Chrysostomi* in s. apostolum Thomam, *eis τὴν νέαν κυριακὴν κ. eis τ. ἁγ. Θωμὰν τ. ἀπ.* cod., ab ed. (P. G. 59, 681–688 [cf. BHG. 1839–41]) interdum diversa, inc. *Ἰδοὺ πάλιν ἐορτῇ· ἰδοὺ πάλιν σωτηρία ψυχῶν· ἤκω τὸ χρέος ἀποδόσον ὑμῖν* (cf. ex. gr. Vatt. gr. 1587, f. 314, vel 1633, f. 255) <eadem die>, ⁴⁷ (ff. 151v–153) s. Iohannis Chrysostomi* in Mediam Pentecosten (P. G. 61, 739–42) <Media Pentecoste>, ⁴⁸ (f. 153v) s. Iohannis Chrysostomi* in Mediam Pentecosten, inc. *Ὁ τῆς ἀναστασίμου ἐορτῆς αἴτιος Χριστος*, des. *καὶ eis τὰς μετὰ τοῦτο ἐορτὰς· χάριτι κτλ.* (cf. P. G. 64, 1383–84 lin. 14) <eadem die>, ⁴⁹ (ff. 153v–154v) eiusdem* in Adscensionem sermo <1> (P. G. 52, 791–794) <die Adscensionis>, ⁵⁰ (ff. 154v–156) s. Epiphaniū Cyprii* homilia <4>, in Adsumptionem Christi (P. G. 43, 477–485) <eadem die>, ⁵¹ (ff. 156–160) s. Gregorii Nazianzeni oratio <41>, in Pen-

tecosten <I>, κ. εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον add. cod. (P. G. 36, 428–52) <die Pentecostes>, ⁵² (ff. 160–162^v) s. Iohannis Chrysostomi * in Pentecosten, καὶ εἰς τοὺς ἀππ add. cod. (P. G. 52, 803–808), des. ut in Vat. gr. 1641, f. 352^v <eadem die>, ⁵³ (ff. 162^v–165^v) eiusdem * in natale s. Iohannis prophetae (P. G. 61, 757–62 [BHG. 848]), conclus. paullo brevior edita <24 iun.>, ⁵⁴ (ff. 165^v–167^v) eiusdem * in Petrum et Paulum sermo (P. G. 59, 491–96 [BHG. 1497]), des. fere ut in cod. Regio (cf. ib. 495 n. b) <29 iun.>, ⁵⁵ (ff. 167^v–168^v) eiusdem * in Transfigurationem Domini, inc. Ἦκουες τοῦ δεσπότου Χριστου ἀρτίως λέγοντος· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, des. πλή- ρις γὰρ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ τῆς δόξης αὐτοῦ· τοῦ πατρος κτλ. (ed. Savile VII, 339 sq.) <6 aug.>, ⁵⁶ (ff. 168^v–171) s. Ephraem Syri in eundem festum, ab ed. (Assemani II, 41–49) valde discrepans, des. in vv. καὶ ἐν ἐστὶν τὸ πρόσωπον τοῦ ἁγίου πνεύματος· καὶ αὐτῷ ἐστὶν ἡ δόξα κτλ. (cf. ib. 49 E 2) <eadem die>, ⁵⁷ (ff. 171–174^v) s. Andreae Cretensis in Dormitionem ss. Deiparae orat. <II> (P. G. 97, 1072–89 [BHG. 1115]) <15 aug.>, ⁵⁸ (ff. 174^v–178) s. Germani patr. Constantinopolitani in Dormitionem ss. Deiparae orat. <I–II> absque ulla distinctione se se excipientes (P. G. 98, 340–357 [BHG. 1119 et 1135]) <eadem die>, ⁵⁹ (ff. 178–180^v) s. Iohannis Chrysostomi * in Decollationem s. Iohannis Baptistae, cum eodem additamento de pravis mulieribus quod in cod. 1633, ff. 310^v–313, notavimus (P. G. 59, 485–90 [BHG. 859]) <29 aug.>, ⁶⁰ (ff. 180^v–184) acta s. Andreae ap. (BHG. 94) <30 nov.>, ⁶¹ (ff. 184–186) passio s. Barbarae (BHG. 213) <4 dec.>, ⁶² (ff. 186^v–188^v) s. Nicolai ep. Myrensis acta sive praxis de stratelatis (BHG. 1350; ed. G. Anrich, Hagios Nikolaos, I, pp. 67–77) <6 dec.>, ⁶³ (ff. 189–195^v) eiusdem vita a. Methodio, Μιχαὴλ τ. ἀγ. ἀρχιμανδρίτου cod. (BHG. 1348; ed. Anrich, ib., pp. 113–139) <eadem die>, ⁶⁴ (ff. 195^v–197) passio s. Lucia (BHG. 995) <13 dec.>, ⁶⁵ (ff. 197–199) passio s. Bonifatii (BHG. 279–80) <19 dec.>, ⁶⁶ (ff. 199–202) vita s. Iohannis Calybitae (cf. BHG. 868), ab ed. discrepans <15 ian.>, ⁶⁷ (ff. 202–204^v) passio s. Agathae (cf. BHG. 37), ab ed. discrepans, des. ἀρξάμενον καλάνδων φευρουαρίῳ ε' ἐν ἡ καὶ ἐορτάζομεν τὴν μνήμην αὐτῆς· χάριτι καὶ φιλανθρωπία κτλ. <5 febr.>, ⁶⁸ (ff. 205–207^v) passio s. Theodori stratelatae a. Augaro (BHG. 1750), des. πολλὰ γὰρ θαύματα καὶ ἰάσεις ἐκτελεῖ ὁ θεὸς δια τοῦ μάρτυρος, εἰς ἡμετέραν πίστοσιν... τυφλοὶ ἀναβλέπουσιν· χωλοὶ περιπατοῦσιν· δαίμονες ἀπελαύνονται· ὅσοι δὲ ἐν θλίψεσιν ὄντες· προσερχόμενοι πρὸς πίπτουσιν τῷ τύμβῳ αὐτοῦ τῶν κινδύνων ἀπαλλάττονται· καὶ χαρμονῆς καὶ εὐφροσύνης ἀποπληρούμενοι ὑποστρέ- φουσιν· διὰ τῶν οἰκτιρμῶν κτλ. (cf. Vat. gr. 1667, f. 80) (sine nota num.) <8 febr.>, ⁶⁹ (ff. 207^v–209) passio s. Nicephori (BHG. 1331), des. καὶ

τοῖς ἀγίοις μάρτυσιν συναριθμείσθαι κατηξιώθη· εἰς ἔπαινον τῆς δόξης τῆς παναγίας καὶ ζωοποιοῦ καὶ ὁμοουσίου τριάδος· πατρός κτλ. [Ξε'] <9 febr.>, ⁷⁰ (ff. 209–211) passio s. Blasii et socior. (BHG. 276), ab ed. discrepans, des. καὶ εὐωχίας πολλῆς· ἐμαρτύρισεν δὲ ὁ ἅγιος Βλάσιος· ἐν Σεβαστείᾳ τῇ πόλει· ἡγεμονεύοντος Ἀγρικολάου· βασιλεύοντος δὲ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ι. Χ.· ὦ ἡ δόξα κτλ. <11 febr.>, ⁷¹ (ff. 211–216) vita s. Martiniani (BHG. 1177), ab ed. discrepans, des. ἀπήγγειλαν τῷ ἐπισκόπῳ τὸν ἐνάρετον αὐτῆς βίον· καὶ ὁ ἐπίσκοπος συνελθὼν μετὰ κηρῶν καὶ ὕμνων, ἔθαψεν αὐτὴν ἐν ἐπισήμῳ τόπῳ· ἅπαντες δόξαν καὶ προσκύνησιν ἀναπέμποντες· τῷ πατρὶ κτλ. <13 febr.>, ⁷² (ff. 216–218^v) passio ss. Martyrum XL Sebast., ὧν τὰ ὀνόματα εἰσὶ ταῦτα: Δόμνος· Κύριλλος· Οὐαλεντιανός... Ἀμμόνιος· Ἀγλαῖος καὶ ὁ καπικλάριος (BHG. 1201), add. in fine Ἐμαρτύρισαν δὲ οἱ ἅγιοι τεσσαράκοντα μάρτυρες τὸν ὑπὲρ Χριστοῦ ἀγῶνα, πρὸ ἐπτὰ καλανδῶν μαρτίῳ· ἐτελειώθησαν δὲ μηνὶ μαρτίῳ θ'· ἐπὶ Λικινίου αὐτοκράτορος· κατ' ἡμᾶς δὲ βασιλεύοντος τ. κ. ἡμ. Ι. Χ., νῦν κτλ. (cf. simile additamentum in versione slavica veteri, F. Miklosich, Monumenta linguae palaeoslovenicae e cod. Suprasliensi, Vindobonae 1851, pp. 60 sq.) <9 mart.>, ⁷³ (ff. 218^v–222^v) passio ss. Puerorum VII Ephesenor. (BHG. 1595) <22 oct.>, ⁷⁴ (ff. 222^v–225) passio s. Clementis papae (BHG. 349), des. ut in ed. Cotelieriana, qua cum et in reliquis, quantum vidi, consentit <25 nov.>, ⁷⁵ (ff. 225^v–229) passio ss. Xenophontis, Mariae et filior., inc. Δηγήσατό τις γέρων μέγας· ὅτι Ξενοφῶν τίς, γέγονεν συγκλητικὸς, σπουδαίως περι τὰς ἐντολὰς τοῦ θεοῦ, des. καὶ ἐνβαλεῖ τὸν φόβον αὐτοῦ εἰς τὰς ψυχὰς ἡμῶν· ἵνα μὴ τῇ ἀμελείᾳ καὶ ῥαθυμίᾳ ἡμῶν. ἀπολέσωμεν τὰ ἡτομασμένα ἡμῖν ἀγαθὰ· ὧν γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν· χάριτι καὶ φιλανθρωπία κτλ., ⁷⁶ (ff. 229–230^v) passio ss. Ciryci et Iulittae i. e. <epistula Theodori ep.> (BHG. 315) <15 iul.>.

2 s. Basilli Magni homiliae diversae: ¹ (ff. 231–236) in psalmum I (P. G. 29, 209–28), ² (ff. 236–242^v) in psalmum VII (ib. 228–249), ³ (ff. 242^v–246^v) in psalmum XIV (ib. 249–264) [ε'], ⁴ (ff. 246^v–251) in partem psalmi XIV, κατὰ τοκίζόντων cod. (ib. 264–280), ⁵ (ff. 251–258^v) in psalmum XXVIII (ib. 280–305), ⁶ (ff. 258^v–264) in psalmum XXIX (ib. 305–324), ⁷ (ff. 264–272) in psalmum XXXII (ib. 324–349), des. τῆς δόξης τοῦ Χριστοῦ· αὐτῷ ἡ δόξα κτλ., ⁸ (ff. 272^v–275^v) in psalmum LIX (ib. 460–469), ⁹ (ff. 275^v–280) in psalmum LXI (ib. 469–484), ¹⁰ (ff. 280–283^v) in psalmum CXIV (ib. 484–493), ¹¹ (ff. 283^v–287) in psalmum CXV* (P. G. 30, 104–116), cuius in fine litt. uncial. exscribuntur iambi pessumae notae quattuor in s. Basilium (εἴ τίς ποτε ἦ, γουργάθω [l. γυργ–] ἐξαντλήσαι· ἢ κυάθω τὴν θάλασσαν πειράται· οὗτος καὶ Βασίλειον τὸν μέγαν γνώσει· ἰσχύσει

λαβεῖν εἰς τέλος ἐν συνέσει), ¹² (ff. 287–290) in illud, In principio erat Verbum (P. G. 31, 472–481), ¹³ (ff. 290–292^v) de fide (ib. 464–472), ¹⁴ (ff. 292^v–298) de gratiarum actione (ib. 217–237), cuius in fine litt. uncial. ἐλπίς τῶν καλῶν· σὺ Χριστέ φρουρὸς δόξα, ¹⁵ (ff. 298^v–305^v) in martyrem Iulittam (ib. 237–261 [BHG. 972]), ¹⁶ (ff. 305^v–311) in Gordium martyrem (ib. 489–508 [BHG. 703]), ¹⁷ (ff. 311–316) in XI Martyres (ib. 508–525 [BHG. 1205]), ¹⁸ (ff. 316–327^v) in principium Proverbiorum (ib. 385–424), cum schol. οὗτος ὁ λόγος ἐρρέθη ἐπὶ παρουσία τοῦ ἀγ. Μελετίου κτλ. (ib. 385 n. 76), ¹⁹ (ff. 327^v–332) quod Deus non est auctor malorum, def. in vv. καὶ αὐθαίρετον ζῶν λαβούσα (ib. 329–344 B 11) [κα'].

Marginibus, ipsius librarii manu, verba omissa (raro), glossae, lemmata, scholia, animadversiones inscribuntur.

Ff. 1–9, e codice saeculo XI duobus laterculis 52–56 linear. exarato decerpta, praebent s. Nili de monastica exercitatione cc. 19–75 (absque ulla κεφαλαίων distinctione), inc. mut. *εὐεργέτας αὐτοῖς· καὶ τῶν χριστιανῶν κηδαιμόνας* (P. G. 79, 744 C 9–809). Textum emendaverunt subpleveruntque manus duae, scribae coevae vel fere, altera inter lineas uti plurimum, altera sive in rasuris sive in marginibus: quarum prior, oris internis folii 9^{r-v} olim fortasse contectis, prima ultimave unius cuiusque lineae verba, quae legi non poterant, superioris in fine initiove subplevit, altera vero uncialibus parvis, quae dicuntur, litteris opellae conclusioni subiunxit + *τον ἀββὰ Νεῖλον λόγος ἀσκητικὸς περὶ φιλοσοφίας· καὶ οἷον εἶναι δεῖ τοὺς ταῦτη προσερχομένους· καὶ ὅτι πρὸ τῇ[s] τελείας ἐν τῇ ἀρετῇ ἔξω, ἐπικίνδυνον τὸ ἐτέρων ἀναδέχεσθαι προστασίαν*. Glossulae quoque non nullae unciali characterē (librarii manu, ut vid.) oris inscribuntur.

Codicem (praeter ff. 1–9, de quibus infra) libri duo efficiunt quos, aetate, scriptione, ornatu dispares casuque tantum (quando, ignoro) in unum conflatos, disiunctim enarrabimus.

Liber prior, vel flavo exaratus liquore (cf. ff. 187^v–210) vel (plerumque) subfusco parum tenaci (ut scriptio interdum evanuerit, quam recentior quidam infabre retractavit, cf. ex. gr. ff. 26^v–27 et 99), fasciculos complectitur 26 (1 hodie novem folior., 6 ternio, 7 quinio, ceteri quaterniones), eosque in angulo sup. externo primae singulor. paginae neque ab ipso librario neque, ut videtur, eius tempore inde a sexto dum taxat (cur?) graece subputatos (cf. numm. θ' f. 127, α'-ιδ' ff. 143 ... 167, κ' f. 215, κ<α'> f. 223, ceterorum vel nihil vel solum vestigium cernitur, cf. ff. 69, 77, 95 et 111). Inscriptiones, litteris uncialibus parvis exaratae, flavo vel flavo atque violaceo pigmento (cf. ff. 23 et 30) superliniuntur. Litterae initiales, varias interdum figuras exprimentes (avis f. 21, anguis f. 100, piscis f. 110^v, commenticiorum animalium ff. 43^v et 46), coloribus varie iunctis (rubro, caeruleo, flavo, violaceo) usque ad f. 178 adornantur, litterae autem potiores vel flavo (uti plurimum) vel violaceo (cf. ex. gr. ff. 104^v–105^v) vel rubro (cf. ff. 22^v–26) distinguuntur.

tur: ornatus non nisi unus invenitur (f. 21), homiliae titulo inpositus iisdemque, quibus litterae initiales, coloribus depictus.

Librum alterum, fasciculis 13 constantem iisque quaternionibus (praeter ultimum, ternionem) in angulo sup. externo primae singulor. paginae graeca instructis enumeratione (notae ζ' et θ'-ιγ' tantum modo servantur, ceteras hybliopegi forfices absumpserunt), unus, ni fallor, librarius exaravit, non uno tamen atramento usus neque una scribendi ratione: folia enim 231-278^v ab insequentibus prima saltem fronte discrepare videntur, intentiore tamen oculorum acie: f. 254 ex. gr. cum 279 confer tibi, puto, persuaseris eundem virum parum aequabili calamo codicem integrum descripsisse. Litterae initiales atque in inscriptionibus adhibitae unciali caractere, ornatus nullus obcurrit. Liber cum praecedenti saeculis XIII-XIV iam coniunctus erat, teste inscriptione manu illius temporis f. 231 iterata (cf. omnino similes eiusdemque viri ff. 167^v, 205 et 230^v). Ib. πύλη perquam rudis eadem manu subpleta.

F. 1-9 sunt quaternio <ζ'> et primum folium fasciculi ζ' (ab ipso librario in ang. sup. externo faciei rectae signati) codicis XI saeculi, de quo supra plura locuti sumus.

Ff. 10-11^v, paullulo minoris moduli, libri tabulam continent a <L. Felici Tiburtino hierom. Cryptensi> digestam, cuius initio nota Cryptensis / exscribitur.

Ff. II, 36^v col. dext., 68^v, 333^{r-v} pura. Folii 68 col. dextra sinistraeque pars inferior abscissae, nullo tamen τ ὁ κειμένον detrimento.

F. IV summo *Diuersorum Patrum(m) orat.* in diuersas solemnitates Sanctorum, m. <L. Allatii>. F. II^v (mm. 200×215) inscribitur, m. saec. XVII in., Τοῦτο τὸ βιβλίον ἦν τῆς μονῆς τῆς Κρυπτωφέρρης καὶ τὰ / ἑτέρα πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν ἑλληνικῇ γλώττῃ. F. 1 summo, manu saec. XV quam similia notantem in cod. 1526 etc.prehendimus, inscribitur s(er)mones ... s(an)c(t)or(um). Folii 1^v in marg. sup. + μνήσθη(ι) κ(ύρι)ε τοῦ δοῦλ(ου) σου· Νήφου εὐτελ(οῦς) τῆς Καλ(ά)βρης καὶ / σηχωρησον αὐτου, f. 154^v summo, eadem manu, + μνήσθη(ι) κ(ύρι)ε τοῦ δ(ούλου) σου ἡρομανάχο Νήφονος εὐτέλου κ(ῆ) ρακην/δίτη· κ(ῆ) σ(ί)χωρησον αὐτοῦ· Νήφος εὐτ(ε)λ(ε)ῖς τῆς Καλαβρίας τῆς Πηγηνῆς ἐπαρχίας (utramque inscriptionem ed. P. Batiffol, *L'abbaye de Rossano*, p. 87 n. 1, qui ib., p. 86, recte monuit Niphonem eundem virum esse atque Niphonem hegumenum s. Iohannis Theologi quem in cod. 1595 enarrando memoravimus). F. 20^v homiliarum libro contentarum indiculus graecus imperfectus m. saec. XII (?) (alius indiculus eiusdem generis eiusdemque fere aetatis f. 332^v). F. 202 summo invocatio ad s. Iohannem Calybitam. F. 230^v inperitissima manus doxasticum laudum Exaltationis s. Crucis inscripsit: Σήμερον προσέρχεται ὁ σ(α)ν(α)ρος κτλ., (Μηναια, ed. Rom., vol. α', p. 165). F. 332^v, praeter crucem latinam aviculamque rudi calamo nescio a quo vel a quibus delineatas, eadem manu, quae ff. 167^v, 205, 230^v et 231 inscriptiones non nullas conscribilla, sententiae tres morales adpinguntur, nempe + βίον τῷ κέρδος ἐκβιοῦν, καθιμέραν / δεινῶν πένεσθαι, χεῖρον δ' εὐπορὴν κακῶς / ἐβεργετῶν νόμιζε μῆμίσθαι θ(εο)ν (sic).

Codicem post PP. Bollandianos (cf. Catal. codd. hagiogr. graecor. Bibl. Vat., pp. 164 sq.) accuratissime descripsit Ehrhard, op. et loc. cit., qui tamen iniuria ff. 231-332 saeculo XII tribuit: cum enim in ora ext. folii 328^v librarius ipse notaverit εὔγε π(ά)τερ Βασίλειε ὄντως γάρ καὶ νυν ἡμῖν τ(ῶ)ς ταπεινοῖς Ταυρομενίταις ἐκ πλήθους αμαρτιῶν πολυειδῶν ἐπληθὲν ὁ ὀλεθρος· καὶ δικαίως (quae vv. P. Batiffol ad Tauromenium a. 902 a Saracenis expugnatum iure mihi quidem referre videtur, cf. *L'abbaye de Rossano*, p. 87), libri nostri

partem alteram saeculo potius X adsignare compellimur (Tauromenium enim a. 1079 Saracenorum iugum excussit). Liber notatur dum taxat ap. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III* in *Revue des questions historiques* XLV (1889), pp. 209 n. 3, 212 et 213, nec non ap. A. Rocchi, De coenobio Cryptoferratensi eiusque bibliotheca, Tusculi 1893, pp. 278 et 305, qui nescio a quo Basilio descriptum autumat; cf. quoque Ioh. Mercati, *Per la storia dei mss. greci di Genova* etc. (*Studi e Testi*, 68), p. 97 n. 1, a quo conperimus librum cardinali G. Sirleto iam commodatum, 25 novembris 1582 Cryptensibus monachis redditum esse. Folii 301^v imaginem phototypam, quam dicunt, subpeditant L. Th. Lefort et I. Cochez, *Palaeographisch Album van gedagteekende grieksche minuskelhandschriften uit de IXe en X^e eeuw* etc., tab. 74.

Integumenti tabulae, corio purpureo signato vestitae scutaeque Gregorii XV P. M. (tab. ant.) et (tab. post.) Scipionis Cobelluzzi card. bybl. (1618-26) prae se ferentes, fibularum non nisi vestigia retinent.

1674. Saec. XI, membran., mm. 322 × 266, ff. III. 265 (I-III et 265 chart.) coll. 2, linn. uti plurimum 29.

s. Iohannis Chrysostomi homiliae in Genesim: ¹ (ff. 1-5^v) hom. 1, *ὁμ. εἰς τ. ἀρχὴν τ. ἀγ. τεσσαρακοστῆς* cod. (P. G. 53, 21bis-26), ² (ff. 5^v-11^v) hom. 2, *ὁμ. α'* cod., sed al. m., ut videtur (ib. 26-32); vv. *ἄξιον ἐνταῦθα διαπορῆσαι — τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν* (ib. 27 lin. 6 a. i.-28 lin. 11) librarii oscitantia f. 7^v iterata recentior vir lineis inductis delevit, ³ (ff. 11^v-18) hom. 3 (ib. 32-39), ⁴ (ff. 18-25^v) hom. 4 (ib. 39-48), doxol. amplior ed., ⁵ (ff. 26-32) hom. 5 (ib. 48-54), ⁶ (ff. 32-39) hom. 6 (ib. 54-61), ⁷ (ff. 39-46^v) lin. 7 (ib. 61-69), ⁸ (ff. 46^v-52^v) hom. 8 (ib. 69-76), ⁹ (ff. 52^v-57^v) hom. 9 (ib. 76-81), ¹⁰ (ff. 57^v-64^v) hom. 10 (ib. 81-90), ¹¹ (ff. 65-71) hom. 11 (ib. 90-98), ¹² (ff. 71-77) hom. 12 (ib. 98-105), qua in vv. *ἄξιον ἐνταῦθα ζητῆσαι κτλ.* (ib. 99, linn. 27 sqq.), scribae neclegentia bis exarata, f. 72 deleta sunt, ¹³ (ff. 77-82) hom. 13 (ib. 105-110), ¹⁴ (ff. 82-88^v) hom. 14 (ib. 111-118), ¹⁵ (ff. 88^v-94^v) hom. 15 (ib. 118-125), ¹⁶ (ff. 95-102) hom. 16, des. *εἶδετε διαβόλου κακουργίαν καὶ ἀνθρώπου ραθυμίαν καὶ δεσπότου φιланθρωπιαν; αὐτῷ ἢ δόξα κτλ.* (ib. 125-134 lin. 15), ¹⁷ (ff. 102-113^v) hom. 17, des. *καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη· χάριτι καὶ φιλανθρωπία κτλ.* (ib. 134-148 lin. 8), ¹⁸ (ff. 113^v-122) hom. 18 (ib. 148-158), ¹⁹ (ff. 122-128^v) hom. 19 (ib. 158-166), ²⁰ (ff. 128^v-135^v) hom. 20 (ib. 166-174), des. *ἵνα τὴν ἐκεῖ σαυτῷ προάποθῃ παρρησίαν· ἥς γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν· χάριτι κτλ.*, ²¹ (ff. 135^v-144^v) hom. 21 (ib. 175-185), verbis *Καὶ ἔζησε φησι Λάμεχ* (vv. *Καὶ ἔζησε, φησί, Μαθουσαλα — ἐγέννησε τὸν Λάμεχ* errore omittuntur) — *τὰ λειπόμενα ταμευσόμεθα* (ib. 181, lin. 25-182, lin. 5 a. i.) post illa *τῆς ἀρετῆς φθάσωμεν μέτρον* (ib. 183, lin. 29) translatis ut in

cod. 1640, ²³ (ff. 145–154^v) hom. 22 (ib. 185–196), ²³ (ff. 154^v–162^v) hom. 23 (ib. 196–206), ²⁴ (ff. 162^v–172) hom. 24 (ib. 206–218), ²⁵ (ff. 172–182^v) hom. 25 (ib. 218–229), ²⁶ (ff. 182^v–192^v) hom. 26 (ib. 229–239), ²⁷ (ff. 192^v–203) hom. 27 (ib. 238–251), ²⁸ (ff. 203–211) hom. 28 (ib. 252–260), ²⁹ (ff. 211–221^v) hom. 29 (ib. 260–273), ³⁰ (ff. 221^v–230) hom. 30 (ib. 273–282), ³¹ (ff. 230–238^v) hom. 31 (ib. 282–292), ³² (ff. 238^v–250) hom. 32 (ib. 292–305); doxol. brevior edita, ³³ (ff. 250–256^v) hom. 33 (ib. 305–312), ³⁴ (ff. 256^v–264) hom. 34, *ὁμ. λγ'* cod. (ib. 312–321).

Lemma ipsius, ni fallor, librarii calamo unum tantum obcurrit (f. 15^v), duo alia lectoris XIII saeculi (ff. 66^v et 117), eiusdem nimirum quem ad codd. 1633, f. 294, 1667, f. 10, et 1671, f. 153, laudavimus quique longum scholion de Evae sanctitate deque peccati originalis natura (utrum ab eo compositum aliundene depromptum ignoro, inc. *ἰδε ὡς ἐπαινεί καὶ θαυμάζει τὴν τῆς Εὐας εὐγνωμοσύνην ὁ μέγας Χρυσόστομος* [cf. P. G. 53, 178 lin. 29 a. i.], des. *φανερῶς λέγεται ὅτι οὐκ ἦν συνουσία ἐν παραδείσῳ ἀλλὰ παρθενία φυλαττομένη*) margini summo externoque folii 139 codicis nostri adpinxit. Lemma latinum m. saec. XV, ut videtur, in ora dextra folii 127 notavimus.

Codicem, ab uno eodemque librario italo-graeco perscriptum (atramento modo subnigro modo subflavo interdum pallente, scriptura non nullibi est retractata, cf. ff. 12–13, 32^v, 48), quaterniones 33 efficiunt, in ang. sup. externo primae singulor. paginae subputati (notae dum taxat *ε', ζ', θ', ι', ιβ', ιδ', ις', ιη', κα', κδ', κς', κς', κθ'* et *λ<α>*) hodie leguntur, librarii manu adpositae, nisi forte duas tresve excipias, *κα'* ex. gr.). Inscriptiones unciali, qui dicitur, parvo caractere, litterae maiores maximaeque eodem, quo τὸ κείμενον, atramento descriptae, has tamen recentior nescio quis grandiores purpureasque refecit (cf. unam in piscis speciem f. 250^v), idemque, purpureo pariter colore, taeniolas ante inscriptiones delineavit, ornatus varios marginibus iniecit (rotulas, cruculas, aves, cf. ff. 25^v–26, 53, 129, virum f. 203, feminae *προτομήν* ib.: si ornamentum summo f. 46^v iniectum cum *πύλη* in f. 231 superioris libri subpleta comparaveris, utrumque ab eodem calamo fluxisse tibi facile, reor, persuadebis). Folia non nulla scissa, textus interdum non sine damno (cf. ff. 12, 13, 41, 48, 104 etc.), duorum ora superior decurtata (ff. 34 et 39), non nulla acia et acu consuta (cf. ff. 76 et 94). Folior. 193–200 (fasc. *κε'*) et 201–208 (fasc. *κς'*) ordo inversus (cf. notulas manu saec. XIV–XV ff. 162^v, 193, 200^v, 201, 208^v et 209 iniectas).

F. I^v summo, m. <L. Allatii>, notatur *Io. Chrysostomi expositio in Genesim*. F. II–III, multo minoris formae (mm. 165 × 115), praebent: (f. II^v) contentorum indiculum graecum a. <Luca Felici hierom. Cryptensi>, praemissis notis X et (alia manu) n.º 22 (illa imo, summo haec f. 1 iteratur, ubi manus multo antiquior, saeculi nimirum XV, notaverat *omelie x(ri)sostomj*, cf. eiusdem viri similes adnotationes in cod. 1526 etc.), atque (f. III) animadversionem illam saepius adlatam *Τούτο τὸ βιβλίον ἦν τῆς μονῆς τῆς Κρυπτοφύρου*. Folii 18 in ang. sup. externo nescio quis conscribillavit *ἀρχὴν <ν> ἐμνήσε τὰ ἴσα θεῷ*; pia invocatiuncula obcurrit summo f. 38^v.

Codicem obiter memorant P. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III*, in *Revue des*

questions historiques XXV (1889), pp. 209 n. 3 et 213, et A. Rocchi, *De coenobio Cryptoferratensi eiusque bibliotheca etc.*, Tusculi 1893, pp. 269 (sub num. 22), 272, 277 (ubi non recte saeculo XIII tribuitur) et 305.

Integumentum ex tabulis ligneis corio purpureo signato vestitum fibularum non nisi vestigia retinet: in tab. anteriore scutum Gregorii XV P. M., in tab. posteriore scutum Scipionis Cobelluzzi card. bybl. (1618-26) auro inprimitur.

1675. Saec. XI in., membran., mm. 330 × 245, ff. III. 342 (I-III, 96 et 342 chart.), coll. 2, linn. 28.

s. Gregorii Nazianzeni orationes XIX, epistulae III, carmina II aliaque non nulla eidem, ut videtur, falso tributa: ¹ (ff. 1-12) oratio 29, theologica III, *περι υιου λο. α'* cod. (P. G. 36, 73-104), ² (ff. 12-23^v) oratio 30, theologica IV, *περι υιου λογος β'* cod. (ib. 104-133), ³ (ff. 23^v-38^v) oratio 31, theologica V (ib. 133-172), ⁴ (ff. 38^v-47) oratio 38, in Theophania (ib. 312-333), ⁵ (ff. 47^v-57^v) oratio 39, in ss. Lumina (ib. 336-360), ⁶ (ff. 58-84^v) oratio 40, in s. baptisma (ib. 360-425), ⁷ (ff. 84-95^v et 97-102^v) oratio 45, in s. Pascha (ib. 624-664), ⁸ (ff. 103-108^v) oratio 44, in Novam Dominicam, *εις τ. καινην κυ. του αντιπασχα* cod. (ib. 608-621), ⁹ (ff. 108^v-118) oratio 41, in Pentecosten (ib. 428-452), ¹⁰ (ff. 119-127) oratio 33, contra Arianos et de se ipso (ib. 213-237), doxol. brevior ed., ¹¹ (ff. 127^v-135^v) oratio 22, de pace II, *ειρηνικος τριτ. εις Αμφιλόνεικον* (P. G. 35, 1132-1152), ¹² (ff. 136-151^v) oratio 32, de moderatione in disputando, *περι ενταξίας της εν ταϊς διαλέξεσι* cod. (P. G. 36, 173-212), ¹³ (ff. 151^v-161^v) oratio 26, in se ipsum (P. G. 35, 1228-1252) cum schol. *οίμαι τὸ κατα δάφνην καὶ Ἀπόλλωνα λέγειν — αντιμάχεσθαι καὶ τὸν ἔρωτα* ad vv. "Ἔστι τι μύθῳ φυτὸν κτλ. (ib. 1240 C 13), ¹⁴ (ff. 162-168) oratio 36, de se ipso, om. vv. *καὶ εις τὴν τοῦ λαοῦ κτλ.* in tit. (P. G. 36, 265-280), ¹⁵ (ff. 168^v-182^v) oratio 42, Supremum vale (ib. 457-492), ¹⁶ (ff. 183-189) epist. 101 (P. G. 37, 176-193), ¹⁷ (ff. 189-192) epist. 102 (ib. 193-201), ¹⁸ (ff. 192-193^v) epist. 202 (ib. 329-333), ¹⁹ (ff. 194-241^v) oratio 4, contra Iulianum I, *κατὰ Ἑλλήνων καὶ κατὰ Ιουλιανοῦ στηλιτευτικὸς πρωτ.* cod. (P. G. 35, 532-664), ²⁰ (ff. 241^v-261^v) oratio 5, contra Iulianum II (ib. 664-720), ²¹ (ff. 262-273) oratio 37, in Mattheum XIX, 1-12, *εις τὸ ρητὸν τ. έναγγ. λεχθεὶς ἐν Κωνσταντινουπόλει* cod. (P. G. 36, 281-308), ²² (ff. 273-274^v) oratio 13, in consecratione Eulalii ep. (P. G. 35, 852-856), ²³ (ff. 275-276^v) carmen I, 2, 3, ad virgines exhortatio, *προς παρθένον παραινέτ. συνήνεται δὲ τῇ δοξολογία* cod. (P. G. 37, 632-640), ²⁴ (f. 277) carmen I, 1, 32, *δοξολογία* cod. (ib. 511-514, et cf. Ioh. Sakkelion, *Πατριακή βιβλιοθήκη*, p. 23, ubi recensio cum

libri nostri in lectionibus non nullis magis consentiens praebetur),
²⁵ (ff. 277^v-280^v) epist. 243*, re autem vera s. Gregorii Nysseni epist. 26
 (P. G. 46, 1101-1108), ²⁶ (ff. 280^v-281^v) significatio in Hiezecihalem * (P. G.
 36, 665-669), ²⁷ (ff. 282-295^v) <s. Gregorii Thaumaturgi> metaphrasis in
 Ecclesiasten (P. G. 10, 988-1017).

Lemmata, unciali praesertim caractere (cf. ff. 2-11^v. 101^v etc.), σφαλ-
 μάτων medelas (cf. ex. gr. ff. 60, 61^v, 125^v-126^v), variantes lectiones ex alio
 codice ('έν άλλω', cf. ex. gr. ff. 102, 121^v, 125^v, 152^v etc.), signa quattuor
 illa (solem scil., asteriscum, ω et σ^η) marginibus adpinxit librarius ipse,
 manus vero plus minusve recentiores τὸ κείμενον hic illic integraverunt vel
 emendaverunt (cf. ff. 24^v, 33, 76, 119^v etc.).

Subditur <Ps. Nonni> conlectio atque interpretatio historiarum quarum
 meminit s. Gregorius <Nazianzenus>: ¹ (ff. 296-301) in oratione
 in ss. Lumina (or. 39) historiae viginti quinque, eadem fere omnino ratione
 atque in cod. 1663, cuius enarrationem vide, ² (ff. 301-324) in invectiva
 priore adversus Iulianum (or. 4) historiae octo et nonaginta, id. id., nisi
 quod historiar. 96-97 ordo invertitur, ³ (ff. 324-333) in altera invectiva
 in eundem (or. 5) historiae triginta septem, quarum 1-35 = 1-35 codicis
 modo adlati, 36, de Acteone, inc. Ἀκταίων κυνηγέτης ἦν· οὗτος εἶδεν γυμνὴν
 τὴν Ἄρτεμιν (cf. A. Westermann, *Μυθολογικοί*, Brunsvigae 1843, p. 360 n. vi,
 et P. G. 36, B 13-C 4), 37 autem, de Orione, inc. Εὐρνεὺς τις τῆς Βοιωτίας
 ἦν βασιλεὺς κτλ. (Westermann 389 n. lxxx, P. G., vol. cit., 1061 C 4-12). In
 fine πεπλήρωνται αἱ ἱστορίαι.

F. 96^{r-v}, saec. XVII in. a quodam Cryptensi monacho iniectum, exhi-
 bet τὰ προκείμενα, quae dicuntur, τῆς λειτουργίας toni plagalis primi et
 secundi, nec non troparium sive apolyticiū, theotociū contaciumque
 toni plagalis secundi et (contacio excepto) toni gravis, inc. <Σ>ῶσον με
 κυριε ὅτι ἐκλέλυπεν ὁσῖος, abrump. in vv. πρὸ τόκου παρθένος καὶ ἐν τῷ κω
 (Ωρολογιον... κατὰ τὴν ἐκπαλαί ταξιν... τοῦ τῆς Κρυπτοφερρῆς μοναστηρίου,
 Romae 1677, pp. 22 lin. 2 a. i. ... 24 lin. 8 a. i.).

Ff. 334-341 (quaternio scil.) e libro procul dubio italo-graeco saeculi XI
 duobus laterculis (36 linear.) exarato decerpta nostroque adglutinata, exhi-
 bent: ¹ (ff. 334-340) s. Gregorii Nazianzeni oratio 38, in Theophania (P. G.
 36, 312-333), in qua post verba πόρρω τοῦ συγκαλέσαντος (ib. 317 A 4) non
 nulla leguntur ab ed. aliena (τί γὰρ τὸ πρῶτον ἡμῶν ἀξίωμα — καὶ διαγέλα
 τοὺς γελῶντας τὰ καθαρὰ καὶ σεβάσματα, f. 335 col. dext., lin. 14-335^v col. sin.,
 lin. 9 a. i.; notandum est ibid. obcurrere satis rarum verbum ἀρνπαρώς,
 ἀρνπαρώς scil., quod et alibi Nazianzenus usurpat, cf. P. G. vol. cit., 424

B 6), ² (ff. 340–341^v) s. Basilii Magni * homilia in sanctam Christi generationem (titulum subpl. m. recentior, eadem nimirum quae in cod. 1673, f. 231 inscriptionem iteravit), abrump. in vv. τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν ἐκ πνεύματος (ἐστὶν ἀγίου, paullo inferius, in angulo scil. inf. dextro folii 341^v, quaternionis huiusce postremo) (P. G. 31, 1457–1465 A 11).

Flavo vel subflavo atramento ab una eademque manu exaratus, litteris autem ad f. usque 231 (circiter) erectis, exinde vero dextrorsum inclinatis (cf. praesertim ff. 296–333), cum ornatuum litterarumque initialium auro coloribusque (caeruleo, rubro, viridi) micantium pulchritudine tum scriptiois elegantia membranarumque nitore locum sibi egregium vindicat. Fasciculi sunt 44, quaterniones uti plurimum (8 bifolium, 16 binio, 27, 34, 39 et 44 terniones, animum insuper adverte primi fasciculi folium primum, ultimum noni ac tricensimi nulla τοῦ κεῖμενον iactura excisa esse), iidemque singulorum primi folii in ang. sup. externo subputati fuerunt, oris nihilo minus ab incauto bybliopego resectis, notarum non nisi vestigia raro deprehenduntur (cf. ff. 16 et 90). Margines valde latos librarium scholiis accipiundis destinasse credas, quae tamen omissa sunt. Ff. 50–109 inferne mures adrosuerunt, folior. autem 7–11, 32–39, 135–144, 158–163, 253–259 oras inferiores nescio quis barbarus exsecuit. Ff. I, 118^v et 342^{r-v} scriptioe carent.

F. IV summo notavit L. Allatius *Gregorij Nansianzeni* (sic) *Orationes*. Ff. II–III, multo minoris moduli (mm. 218 × 155), exhibent libri tabulam graecam a <Luca Felici Tiburtino, hierom. Cryptensi> confectam, quam praecedunt notae, Cryptenses pariter, O et n.º 15 (haec summo f. 1 iteratur). Folii II in ora inferna notatur praeterea τοῦτο βιβλίον ἦν τῆς μονῆς τῆς Κρυπτωφέρρης. Folio 57^v, in quo non nulla nescio quis agresti morum squalore praeditus conscribillaverat deindeque, facti sero paenitens, non bene deleverat, lector saec. XIII, ut videtur, eius insaniam abominatus, versiculos hosce inscripsit: οἱ κυθρωπροσωπόχριστοι καὶ μούζοκοπημένοι (en verba duo lexicis, ut videtur, ignota) | ἡφάνισαν ἡχρεῖωσαν κάλλος τῆς· θείας βίβλου· | αὐθις ἀλλ' οὖν μετέγνωσαν ἰσχὺν μὴ κεκτημένοι· | τοῦ πρώτου πρὸς ἀνακλήσιν κάλλους· φεῦ τῆς ἀνοίας· | δεῖ γὰρ ἡμᾶς περᾶξέσθαι πρῶτον· τολμᾶν δὲ τρόμωι, inferius autem subiunxit δεῖ γὰρ αὐτοὺς περᾶζοντας, πρὶν εἶτ' ἀτρομαίνειν (ai conr. sup. lin. ex ei) μήπω. F. 333^v inscriptio nuncupatoria ad monasterium Studitanum σταυροειδῶς disposita Ἐδωρήθη ἡ βίβλος αὕτη τῇ εὐαγεστάτῃ μονῇ τοῦ / ἀγίου Ἰωάννου / τοῦ προφήτου / προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ, τῶν Στουδίου· / παρὰ Νικολάου πριμικηρίου καὶ ἀρχοντος / τοῦ χρυσοχείου Ἐπὶ Νικολάου (vv. παρὰ Νικολάου — Ἐπὶ Νικολί in ras., sed certo certius eadem manu quae cett. exaravit) τοῦ εὐλαβεστάτου μοναχοῦ πρεσβυτέρου καὶ ἡγουμένου / τῆς αὐτῆς ἀγιωτάτης μονῆς· μηνὶ μαρτίωι / ἰνδικτιώνος πρώτης· Ἔτους ἀπὸ κτίσεως κόσμου· ἑξακισχίλιστοῦ πεντακοσιοστοῦ ἐικοστοῦ ἔκτου (= 1018) (edd. Lietzmann-Franchi de' Cavalieri, Specimina codicum graecor. Vaticanor.², Berolini et Lipsiae 1929, p. xi, nec non R. et S. Lake, *Dated greek minuscule Manuscripts to the year 1200*, VII, 1, Boston 1937, p. 13). Ibid. inferius, manu coaeva; + + ὁ εὐτελής μον(α)χ(ος) Βικτ(ω)ρ (?) πρεσ(βυ)τ(ε)ρ(ος) καὶ βιβλοφύλ(α)ξ τῆς αὐτῆς ἀγίας μονῆς τῶν Στουδ(ι)ου (ex parte dum taxat mendoseque edd. Lake, op. et loc. cit.).

De codice cf. P. Batiffol, *L'abbaye de Rossano*, p. 81; id., *La Vaticane depuis Paul III*, in *Revue des questions historiques* XLV (1889), pp. 209 n. 3 et 213; A. Rocchi, *De coenobio Cryptoferratensi eiusque bibliotheca etc.*, Tusculi 1893, pp. 272, 277 (ubi

saeculo XIII perverse tribuitur) et 305; Lietzmann-Franchi de' Cavalieri, op. et loc. cit.; K. Weitzmann, *Die byzantinische Buchmalerei des 9. u. 10. Jahrhunderts*, Berlin, 1935, p. 18, qui recte ambigit librum eodem anno quo in Studitanum coenobium inlatus est ortum habuisse. Folii 119 imaginem phototypam, quam dicunt, dederunt Lietzmann-Franchi de' Cavalieri, op. laud., tab. 20, folii 103 L. Th. Lefort et J. Cochez, *Palaeographisch Album van gedagteekende grieksche minuskelhandschriften uit de IXe en X^e eeuw etc.*, tab. 75, foliorum 157, 296 et 313^v K. et S. Lake, op. cit., tabb. 494-96, non nisi ornatuum ff. 103, 1 et 23^v conspicuorum Weitzmann, op. cit., tabb. 121-23.

Integumenti tabulae lignae purpureo tergore contextae, quarum altera scutum Gregorii XV P. M., altera Scipionis Cobelluzzi card. hybl. (1618-26) auro impressum prae se fert, fibularum non nisi vestigia hodie retinent.

1676. Saec. XIV, chart., mm. 303 × 210, ff. II. 410 (410 membran.), linn. 25-37.

Plutarchi moralia: ¹ (ff. 1-9^v) Platonicae quaestiones (cum parvo schem. f. 7 imo) [λζ']; ² de placitis philosophorum * (ff. 10-16^v) liber I, ^b (ff. 17-21) lib. II, ^c (ff. 21^v-25) lib. III, ^d (ff. 25-29^v) lib. IV, ^e (ff. 30-35^v) lib. V (quo in ordo capitum 23-24 invertitur); singulis libris praemittuntur (ff. 9^v, 16^v-17, 21-21^v, 25, 29^v-30) capitum tabulae [λη'-μβ']; ^f (ff. 36-41^v) coniugalia praecepta; ⁴ (ff. 41^v-54) mulierum virtutes; ⁵ (ff. 54-56) amatoriae narrationes*; ⁶ (ff. 56-58^v) de vitando aere alieno; ⁷ (ff. 59-60^v) de latenter vivendo; ⁸ (ff. 60^v-72) non posse suaviter vivi secundum Epicurum; ⁹ (ff. 72-77^v) de primo frigore, ¹⁰ (ff. 78-82) bruta animalia ratione uti, ¹¹ (ff. 82-97^v) de sollertia animalium, ¹² (ff. 97^v-99^v) aqua an ignis utilior, ¹³ (ff. 99^v-109) de tuenda sanitate praecepta, ¹⁴ (ff. 109-125^v) praecepta gerendae reipublicae, ¹⁵ (ff. 125^v-126^v) de unius in republica dominatione, ¹⁶ (ff. 126^v-128^v) ad principem ineruditum, cuius in fine αὐτὸ αὐτὸ τὸ λείπον ζῆμοι με μείζονως ἢ τὸ προληφθὲν παιδαγωγοῦν ἡδύνει, ¹⁷ (ff. 129-131) maxime cum principibus viris philosopho esse disserendum, ¹⁸ de Alexandri fortuna aut virtute (ff. 131-134^v) oratio I, et (ff. 135-141^v) oratio II, ¹⁹ (ff. 141^v-147^v) de fortuna Romanorum, ²⁰ (ff. 147^v-154^v) parallela Graeca et Romana, ²¹ (ff. 154^v-171 lin. 8 a. i.) apophthegmata Laconica*, quibus, nulla facta distinctione, subduntur, ²² (ff. 171 lin. 8 a. i. — 173 lin. 11 a. i.) instituta Laconica*, et ²³ (ff. 173 lin. 10 a. i. — 174^v) Lacenarum apophthegmata*, ²⁴ (ff. 174^v-198^v) regum et imperatorum apophthegmata*, ²⁵ (ff. 198^v-220) aetia romana, κεφαλαίων καταγραφή cod., ²⁶ (ff. 220-229) <aetia> Graeca, ²⁷ (f. 229-229^v) Stoicos absurdiora poetis dicere, ²⁸ de vita et poësi Homeri, (ff. 230-231 lin. 8 a. i.) lib. I, et, nulla facta distinctione, (ff. 231 lin. 8 a. i. — 256^v) lib. II, ²⁹ (ff. 256^v-257^v) Aristophanis et Menandri conparationis epitome, ³⁰ (ff. 257^v-259) de

animae procreatione libri epitome, ³¹ (ff. 259^v-271^v) X oratorum vitae, ³² (ff. 271^v-286^v) de Stoicorum repugnantibus, ³³ (ff. 286^v-292^v) de E apud Delphos, ³⁴ (ff. 292^v-310^v) de defectu oraculorum, ³⁵ quaestionum convivialium (ff. 310^v-320^v) lib. I, (ff. 321-330^v) lib. II, (ff. 331-337^v) lib. III, (ff. 338-349) lib. IV, eadem cum praeced. laborans perturbatione qua codices a M. Planude nuncupati (cf. ed. a C. Hubert parata, Lipsiae 1938, p. xv), (ff. 353-362) lib. V, (ff. 362-369^v) lib. VI, (ff. 370-382) lib. VII, (ff. 382^v-396) lib. VIII, (ff. 396^v-405^v) lib. IX, quo in quaestio 6 def. in vv. *πρὸς τὴν σελήνην*, ed. laud., p. 316 lin. 4, 15 vero abrump. in vv. *καὶ Θέμην αἰδοίην ἐλικοβλέφαρόν τ'* (ib. 333 lin. 7) [*ογ'-πα'*] (singulis libris praecurrunt, ff. 310^v, 320^v-321, 330^v-331, 338, 353, 362, 369^v, 382^{r-v}, 396^{r-v}, capitum tabulae).

Verba membrave omissa sive inter lineas sive in marginibus, ipsorum librariorum manu, interdum subplentur (cf. ff. 10^v. 11^{r-v}, 12 etc.), animadversiones (cf. ff. 9, 12 etc.), lemmata (cf. ff. 42-52^v, 231^v-255^v), emendationes (ff. 20. 22^v. 25^v) passim occurrunt.

Altera tantum pars libri, cuius prior in cod. Neap. gr. III. E. 28 adservatur (cf. Plutarchus, Moralia, I, edd. W. R. Paton, I. Wegehaupt et M. Pohlenz, Lipsiae 1925, p. xxv), conplurium tamen librariorum, pariter atque ille, manus prodens (a ff. 1-6^v. 15-179 lin. 10. 230-279, b ff. 7-14^v, c ff. 179 lin. 10-229 lin. 11 a. i., 279^v-405^v, d f. 229 lin. 10 a. i. — 229^v), fasciculos unum et quinquaginta complectitur, ex quibus 1-29, quaterniones (primi folia 1-2 desiderantur, ultimi ultimum, scripturae videl. expers), notis graecis angulo inf. externo primae singulor. paginae inscriptis enumerantur (numm. β'-δ' rubri, κη', margine inprovidē resecto, periit, numerorum κε'-κζ' non nisi vestigia cernuntur), ceteri autem fasciculi, quaterniones omnes, propria notarum serie (utpote initio per se stantes) eodem, quo superiores, loco instruuntur (numm. ιδ', ιε', ιη', κ' et κβ' omnino effluxerunt, quaterniones ζ'-<κβ'> nescio cur in ora quoque inf. media novissimae singulorum chartae aversae notis <α'>-ις' signentur). Custodiae causa bifolium praemittitur, binio subsequitur nec non aliud bifolium (membran.), cuius altera charta, in longitudinem plus quam dimidiata, operculo posteriori interno glutine adhaerescit. Taeniola f. 1 rubro atramentoque, litterae autem initiales maiorisque moduli, opellarum inscriptiones atque subscriptiones, numerorum denique notae quibus singulae distinguuntur (summis oris singulorum folior. adpictae) rubro purpureove colore describuntur. Officinarum chartar. insignia: ^a (ff. 2 + 3. 40 + 45 ... 47 + 54) bos (cf. Briquet, nrr. 2748-53), ^b (ff. 9 + 12. 7 + 14 ... 33 + 36 ... 175 + 182 ... 278 + 285) circuli duo linea transversa secti in cruculam desinente (cf. Br. nr. 3190), ^c (ff. 183 ... 211. 218 ... 229. 330. 405) alii duo circuli etc. etc., minoris tamen moduli (cf. ex. gr. Br. 3174), ^d (ff. 55 + 62 ... 143 + 150. 232 + 235 ... 256 + 259) trutina (cf. Br. nrr. 2364-67), ^e (ff. 216. 290-292. 294 ... 321) lilium (cf. ex. gr. Br. nr. 6751), ^f (f. 293) pirum cum duobus foliis (cf. ex. gr. Br. nr. 7347): quae signa, sed et chartae « crassae, rudis, fuscae » vel sola species codicem saec. XIV descriptum esse luculenter testantur (non autem XV, ut editores recentissimi autumave-

runt, Salvatorem Cyrillum nimirum secuti, Codices graeci mss. Regiae bibl. Borbonicae etc., II, Neapoli 1832, p. 463). Folia I-II. 349^v-352^v. 400^v-401^v. 406-410^v vacua. Libri sectio summa externa ima flavo colore lita.

F. IV plagula mm. 127 × 96 adglutinatur, qua in <Fr. Ehrle>, Bybl. Vaticanae praefectus, notavit «Vatic. gr. 1676 è la / 2^a parte del cod. Neapol. / gr. III. E. 28». F. II^v summo, manu saec. XV, adpingitur *platonice questiones*, inferius, calamo <L. Allatii>, *Plutarchi Opuscula quædam Moralia*; ib. possessionis nota *Liber Magnifici Viri / Vicentij Rustici*, sedulo abrasa, vix legitur (Vincentius Rusticus, Cincii Romani nepos, 30 nov. 1532 sepultus est in eccl. Ste Mariae super Minervam, cf. Ottob. lat. 2552, litt. R, pp. 460 sq.). Folii 1 in ora inf. inscriptio nuncupatoria S.^{mo} D(omi)no n(ost)ro Paulo V. / D. Constantinus Abbas Caietanus D. D. anno D((omi)ni 1619. / mense Octobris.

Integumenti tabulae saec. XV tergo coloris castaneae signato contextae fibularum vestigia dum taxat retinent, dorsum corio flavi coloris inferne reffectum.

1677 et 1678. Saec. XVI, chart., mm. 332 × 232, ff. 757 (= IX. 248 + IV. 520 *), linn. 30 et (ff. 512 sqq.) 32.

¹ (ff. 1-715) catena in Psalmos (typ. III Karo-Lietzmann, Catenar. graecar. catal., pp. 25 sqq.), inc. mut. *νῦν αἰῶνος τὴν βασιλείαν ἐφύλαξαν* sub finem explanationis in ps. LIV (cf. Vat. gr. 1682, f. 221 lin. 15): cuius catena pars tomo priore, 1677 nimirum, contenta verbis absolvitur *οὐδενὸς ἡμῖν μεταδίδους* in fine excerpti *Θεοδώρου* ad ps. LXXIII, cf. Vat. gr. 1683, f. 316^v, lin. 12) Auctores nominantur: Apollinarius, Athanasius, Basilus, Cyrillus, Didymus, Diodorus, Eusebius, Gregorius Nyssenus, Gregorius Theologus, Hesychius, Iohannes Alexandrinus, Iohannes Chrysostomus, Origenes, Severus, Theodoretus, Theodorus, Theodotion, Theodotus.

² (ff. 715^v-752^v) catenas in Odas. Auctores nominantur: Basilus, Cyrillus, Didymus, Eudoxius philos., Eusebius, Gregorius Nyssenus, Hippolytus, Iohannes Chrysostomus, Maximus, Nicolaus presb., Origenes, Severus, Theodoretus, Theodorus Heracleensis, Victor.

Emendationes atque subplementa cum inter lineas tum marginibus inseruntur, sive librariorum sive *διορθωτῶν* recentioris aevi saltem duorum manibus (cf. ex. gr. α ff. 5, 11^v, 13^v, β ff. 5, 7, 9^{r-v}): hi tamen in cod. 1678

* Utrumque librum, folia initio atque in fine recentius addita fere omnia neclegens (i. e. in 1677 ff. I-IX. 247-248, in 1678 ff. I-IV. 517-520), una serie arabica manus XVIII saec. distinxit (animum, quaeso, adverte singulam chartam post 285, 382, 415, 421 et 460 numeri nota carere).

pauca tantum initio (cf. f. 248^{r-v}) marginibus adscripserunt, conplura autem in foliis additis (ff. 753-757) sub numm. 1-108 et <10>9-<1>57 iidem procul dubio digesserunt (cf. Pitra, op. et loc. infra citt.), monentes in fine *conferito insino al centesimo trigesimo* (psalmo videl., cf. locum, quem ultima nota, <1>57 nimirum, respicit, in explan. psalmi 129, f. 658^v lin. 8). Theodori fragmenta in catena Corderiana, quae dicitur, edita saepe notavit <A. Mai>, singulis adponens illud *ed.*, minutissimo caractere exaratum (cf. ff. 3, 5^{r-v}, 6^v etc.), alius nescio quis, coevus tamen (an Ioh. B. Pitra?), psalmorum non nullorum initio notas numerales sive plumbo sive graphitide rubri caeruleive coloris posuit.

Catena haec, tribus voluminibus olim constans (teste inscriptione operculo ant. externo utriusque codicis nostri adpicta, cf. in altero *Catenae aureae super Psalmis Vol. III*), trium librariorum calamos prodit, quorum *a* (idem nimirum qui codd. Vatt. gr. 1555 et 1647, ff. 19^v-152, nec non Ross. 962 descripsit) ff. 1-511^v, alter 512-660 lin. 16. 668-670^v. 682-752^v, tertius 660 lin. 19-667^v. 671-681^v exaravit: folium autem 330 deperditum recentiori aevo (an saec. XVI ex.?) subpletum est (eadem manus in cod. 1683 folia 346 et, ex parte, 349 renovavit). Psalmorum inscriptiones, auctorum nomina, litterae interdum maioris moduli rubro colore vel purpureo. Officinarum chartarum insignia duo frequentissime obcurrunt: ^a (cf. ex. gr. ff. 83, 96, 252-254) ancora circulo inserta, quem stella sex radior. supereminet (adced. ad nr. 492 ap. Briquet, qui tamen non nihil differt), ^b (ff. 85, 99, 247, 260 etc.) alia ancora id. id., minoris tamen moduli (cf. Br. nr. 480). Utriusque libri sectio summa, externa, ima flavo colore lita, in acie inf. notatur litt. quadratis: *comment. in Psalm.*

Codex 1677, praeter quinionem initio, bifolium in fine custodiam propter compacta (illius prima charta operculo ant. interno adhaerescit), fasciculos complectitur 25, quiniones omnes, ultimo tantum excepto, ternione, eosque duplici subputatione insignitos, graeca scil. ipsius librarii manu in marg. inf. dextro primae singulor. paginae (folia insuper 2-5 uniuscuiusque fasciculi notis II-III distinguuntur), arabicis autem numeris a viro coevo paullove recentiore in angulo sup. externo primae singulorum paginae: quae altera numerorum series alterius quoque codicis fasciculos complectitur (26-77). Ff. 1-2, lacerata udoreque tacta, tessellis chart. superinductis parum decore nescio quis resarsit. Chartae I-VIII^v. 247-248^v scriptione vacant.

F. IX^v superne legitur *Catena aurea sup(er) Psalmos / quaterni xxv / A Psalmo LV. usque ad LXXIII.*, manu saec. XVII-XVIII. Folii 1 in marg. summo *qui(n)ternj .66. Sco-me(n)za da psalmo ve. et finise In psalmo ρκδ*, quae verba codicem tunc temporis non ultra f. 651^v transcriptum esse testantur. Ib. possessionis nota *Jo. Matthaej Giberti ep(iscop)i Veron(ensis)* (1524-43), nescio an ipsius Giberti manu, certissime autem eiusdem viri qui titulos supra memm. operculis anterioribus externis utriusque tomi adpinxit.

Cod. 1678, praeter binionem pro custodia initio compactum (cuius prima charta operculo ant. int. glutine adhaeret) nec non folia quattuor ista de causa in fine adglutinata, fasciculis constat 23, quinionibus uti plurimum (43 et 45 terniones, 44 quaternio, senio novissimus, cuius ultimum folium absque textus lacuna excisum est). Qui fasciculi

ad folia usque 502-511, in parte scil. a primo librario descripta, omnino ut in cod. superiore subputantur (α'-κζ'), in <28> et <29> folia dum taxat (1-5) numeris arabicis muniuntur, reliquorum primae paginae numeris arabicis in marg. inf. dextro (1-23), paginae autem 2-5 notis romanis II-III, ut in cod. 1677, signantur (hae tamen propter margines externos valde resectos non nisi inde a f. 603 discerni queunt). Folio IV, paullo minoris moduli, eadem profecto manus (an Giberti?), quam supra laudavimus, inscripsit: *incipit a parte quadam reliqua expositionis in psalmu(m) / septuagesimu(m) tertium. et usq(ue) in fine(m) psalmor(um) omniu(m) progredit(ur)*. F. 1 (247) summo possessionis nota ut in cod. praeced.

Utrumque codicem paucis laudaverunt A. Mai, Nova Patrum Bibliotheca III, 1, p. ix (sub siglo H) et Ioh. B. Pitra, Analecta sacra etc. II, pp. 406 sq., summam descripsit A. Rahlfs, *Verzeichnis d. griech. Hss. des A. T.*, p. 265.

Integumenta simplici membrana obducta tessellas corii rubri cum libri numeris saec. XVII auro inpressis ferunt in summo dorso; ligaminum non nisi reliquiae supersunt.

1679. Saec. XII, membran., mm. 326 × 238, ff. I. 341, coll. 2, linn. 28.

menologium metaphrasticum octobris, quod praecedit (ff. 1-2) *πιναξ ἀκριβῆς τῆς γραφῆς τοῦ βιβλίου*: ¹ (ff. 3-6v) passio s. Ananiae ap. (BHG. 76) (1 oct.), ² (ff. 7-25v) passio ss. Cypriani et Iustinae (BHG. 456), doxol. ut in codd. BCDF (P. G. 115, 881 sq., n. 26) (2), ³ (ff. 25v-36v) passio s. Dionysii Areopagitae (BHG. 555) (3), ⁴ (ff. 36v-40v) passio s. Charitines (BHG. 300) (4), ⁵ (ff. 40v-48v) passio s. Thomae ap. (BHG. 1835) (6), ⁶ (ff. 48v-65) passio ss. Sergii et Bacchi (BHG. 1625) (7), ⁷ (ff. 65-72) vita s. Pelagiae Antiochenae (BHG. 1479) (8), ⁸ (ff. 72v-80) passio ss. Eulampii et Eulampiae (BHG. 617) (10), ⁹ (ff. 80v-89) passio ss. Probi, Tarachi et Andronicii (BHG. 1575) (12), ¹⁰ (ff. 89-103) passio ss. Carpi, Papyli et socior. (BHG. 295) (13), ¹¹ (ff. 103-110v) passio ss. Nazarii, Gervasii, Protasii et Celsi (BHG. 1324) (14), ¹² (ff. 110v-122) passio s. Luciani (BHG. 997) (15), ¹³ (ff. 122-130) passio s. Longini centurionis, τοῦ ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ κυρίου add. cod. (BHG. 989) (16) *, ¹⁴ (ff. 130-137) conmentarius in s. Lucam (BHG. 991), doxol. longior edita (18), ¹⁵ (ff. 137v-149) passio ss. Vari et socior. (BHG. 1863) (19), ¹⁶ (ff. 149v-160) passio s. Andreae in Crisi (BHG. 112) (eadem die), ¹⁷ (ff. 160-194) passio s. Artemii (BHG. 172) (20), ¹⁸ (ff. 194-223v) vita s. Hilarionis (BHG.

* Summo f. 130 notatur manu recentiori: ζήτ(ει) ἐμπρόσθεν (σθ conr. sup. lin. in στ) λόγ. ις', passionem scil. s. Andreae in Crisi (ff. 149v-160), quae in codice diei 19 octobris adsignantur. An quod adnotatoris in patria vel in monasterio s. Andreas die 17 eiusdem mensis, ut passim, colebatur? Cf. f. 149v, ipsius manu, λόγ. ις' et paullo superius ... [ι]ζ'.

755) (21), ¹⁹ (ff. 224-248^v) vita s. Abercii ep. Hierapolitani (BHG. 4) (22), ²⁰ (ff. 248^v-259) commentarius in s. Iacobum ap. et fratrem Domini (BHG. 764) (23) ²¹ (ff. 259-285) passio s. Arethae et socior. (BHG. 167) (24), ²² (ff. 285^v-287^v) passio ss. Marciani et Martyrii (BHG. 1029) (25), ²³ (ff. 288-297^v) passio s. Demetrii (BHG. 498) (26), ²⁴ (ff. 297^v-306^v) passio s. Anastasiae Romanae (BHG. 77) (28), ²⁵ (ff. 307-329^v) vita s. Abrahamii (BHG. 8) (29), ²⁶ (ff. 329^v-335^v) passio ss. Zenobii et Zenobiae (BHG. 1885) (30), ²⁷ (ff. 336-340) passio s. Epimachi (BHG. 594) (31).

F. I et 341 (quae invertē!), e missali saec. X-XI in Italia media, ut videtur, carolina scriptura, quae dicitur, exarato decerpta nostroque libro custodiam propter adsuta, continent: (f. I^{r-v}) missam in vigilia s. Andree ap. (29 nov.), inc. mut. *caput iusti. ideo dedit illi hereditatem* (cf. Eccli. XLIV, 26), abrump. in vv. *beato Saturnino martyre tuo. per eadem nos placatus* (in secreta pro s. Saturnino, eodem die culto); (f. 341^{v-r}) missas in vigilia et in festo conplurium apostolorum, inc. mut. *qui etiam proprio filio suo non pepercit* (Rom. VIII, 32), des. *Domine probasti me. Oratio* (in fine introitus ipsius diei festi). Missale hocce duobus laterculis 31 linear. descriptum est, marginibus tamen decurtatis umoreque corruptis (v. infra), summa vel summae lineae unius cuiusque laterculi effluxerunt.

Liber, ab una eademque manu flavo descriptus liquore, fasciculos 43 (praeter bifolium initio positum) complectitur, quaterniones omnes, ultimo dum taxat excepto, ternione, quorum in 5 folium sextum, in 13, 23, 32 folium tertium, nullo τοῦ κειμένου detrimento, excisum: qui fasciculi graeca serie angulo inf. externo primae singulor. paginae ab ipso librario iniecta distinguebantur, oris tamen (infernis potissimum) aqua vitiatas muriumque insuper, ut videtur, rabiei obnoxiiis, notae paucae dum taxat superant, δ' nimirum (f. 27) nec non λα et λγ' (err. pro λβ' et λδ', ff. 243 ... 233). Tituli litteraeque maioris moduli nec non illa μη(νι) ὀκτωβρίω α', β' etc., summis paginis unciali caractere inscripta, auro exarantur (in pinace titulus, notabilia, litterae maiores rubra), passionum autem litteras initiales plerasque omnes sanctorum imagunculae auro variisque coloribus adfabre depictae exprimunt, inscriptionibus πύλη (f. 3) taeniolaeve eadem ratione adornatae inponuntur (f. 103 icunculae taeniola includuntur, alibi litterae initiali vel taeniolae insistent, cf. ff. 149^v et 259). Titulos rubricatori scriba indicavit in margine sup. paginarum (cf. ff. 6^v, 65, 122 etc.), litteras grandioris moduli in margg. externis (cf. ex. gr. ff. 182 sqq.). Folia non nulla acia et acu consuta (cf. ff. 205, 220, 237 etc.).

Folli 1 in ora summa notatur n.º 7 (ibid. μη(νι) ὀκτωβρίω, m. saec. XIV-XV?), in ima vero H, notae scil. Cryptenses (cf. f. 3 summo τοῦτο τὸ βιβλίον ἦν τῆς μονῆς [τῆς Κρυπτοφέρρης: ibid. nota n.º 7 iteratur). Folio 2 (cuius pars dextera fere tota est abscissa) inscribitur superne + μη(νι) ὀκτωβρίω (κε' μνήμη τῶν ἀγίων νοτα)ρ(ίων) Μαρκαν(οῦ) καὶ

Μαρτ(υ)ρ(ι)ου add. sup. lin.) ἰνδικτιῶν(ος) ἡμέρ(α) γ'· ὥρ(α) ὥσει / ἐβδόμη· ἐχού(σης) τῆς (σελήνης) πέντ(ε) (κύκλους) (δίμειρον, δίμοιρον scil., sed expunctum), ἐγγενήθ(η) ὁ δοῦλ(ος) τοῦ θε(ο)ῦ Ἰωάννης), βασι/λεύοντος Ἀλέξiou καὶ Εἰρήνης ἔτει / ,ςχγ' (= 1104). Ibid. in pag. inf. sinistra + μνησθ(η)τ(ι) κ(ύ)ριε τοῦ ἁμαρτ(ω)λ(οῦ) δοῦλου· Ἰωάννου, τοῦ / Παναρέτου· καὶ συνχώρησον αὐτῷ ὅσα ἤμαρτον ἐν τ(ῷ) ματαίῳ καὶ πρόσκέρω τοῦτ(φ) / βίω, ἐν γνῶ(σει) τὴ καὶ ἀγνία· ὡς φιλόφρο(νος) / καὶ οἰκτίρμ(ων) θε(ο)ς ἡμῶν καὶ κειδόμε(ν)ος / τῆς αἰωνίου σωτηρίας τῶν χριστιαν(ῶν)· διὸ καὶ / ὁ· ἐντυγχάν(ων) τῇ παρού(σῃ) τᾶπεινῇ μ(ου) γρα(φῇ)· ἄτε καὶ / αὐτὸς χριστιαν(ῆς) δὲν καὶ φοβούμε(ν)ος τὴν θε(ο)ν καὶ πε(ρ)ί/κείμ(ε)ν(ος) σάρκ(α) ὁμοιωπαθ(ῆ), ἐπιλεγέτω τὸ, ὁ θε(ο)ς / σώσει καὶ συνχωρή(σῃ) αὐτ(ῷ) εἰς ἃ εἵμαρτ(εν)· ἐν γνῶ(σει) / καὶ ἀγνοία ἐνώπιον τοῦ θε(ο)ῦ· ἵνα κακεῖν(ος) τὰ ὁμ(οία?) / σχεῖ· ἐν τ(ῇ) βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν, ἀμήν. F. 2^v nescio quis XVII saec. notavit *Metaphrastes de vi* (litteris maiusc.) *tis* / *Sanctor Mensis Octobris* / *eloquentiss(im)us Auctor, atq(ue) Vtinam* / *typis excuderetur*. F. 349^{r-v} aliam pre-cationem Iohannis Panareti mox laud. leges (cuius scriptura, saeculo XIV tribuenda, omnino differt a possessionis nota quam alius vir eiusdem nominis f. 403^v libri Urb. gr. 123 — non Vat. gr. 101, ut perperam habent Vogel-Gardthausen, *Die griechischen Schreiber* etc., p. 184 — saec. XV iniecit): + ἐλέ(ησον) κ(ύ)ριε· οἰκτηρον δέσποτα· σὺνπαθ(η-σων) / φιλόφρο(ν)· διὰ τ(ῶν) πρεσβιῶν τῆς ἀει/παρθ(ε)ν(ου) θε(οτό)κου καὶ ἀχράντ(ως) τεκούσης σε· / τῶν ἁγίων νοερίων καὶ ἐπουρανίων / δυνάμ(εων)· προφητ(ῶν)· ἀπόστολ(ων)· μαρτύρων· / ἱεραρχ(ῶν)· ὁσίων· δικαί(ων), καὶ λοιπ(ῶν) πάντ(ων) / ἁγίων τῶν ἀπαιῶνος εὐάρεστησάντ(ων) τὴν / σὴν ἄπειρον ἀγαθότη(τ)α, Ἰωάννην ἁμαρτ(ω)λ(όν)· / τῇ ἐπονυμ(ί)ᾳ μὲν Πανάρετ(ον)· ἀρετὴν δὲ ἀγαθ(ήν) / μηδεμίαν κεκτημ(έν)ον συνόλ(ως)· ὡς σοῦ μό(νου) / φιλόφρο(ν) κ(ύ)ριε λέγο(ντος)· τὸ, οὐκ ἤλθ(ον) καλεῖσθαι δικαί(ους) / ἀλλὰ [ἀ]μαρτολοὺς εἰς μετάνοιαν (Mt. IX, 13)· καὶ / (f. 340^v) τὸ, δεῦται πόντες οἱ κοπιῶνται καὶ πεφορτισμέν(οι) κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς (Mt. XI, 28). μὴ οὖν μνησθ(ῆς) ἀνωμῶν μου ἀρχ(αίων) ἐνδιόλ(α)κτ(ε) / κύριε· ἀλλ' ἔπειδε καὶ ἐπὶ τοῖς κ(α)τὰ σάρκ(α) περιλημπανομ(έ)ν(οις) μου / συγγενέσι καὶ διέξ(ε)γα(γ)ε αὐτοῖς (sic) τ(οῦ) παρόντος βιωτ(ι)κ(οῦ) κινδ(ύ)ν(ου)· ἐν ἡρίνε (sic, l. εἰρήνῃ) / ἀγά(π)ῃ· ὁμωνοία· ..... τῶν ἐν πλουσίῳ σου δω(ρεῶν)· καὶ ἀνὰμαρτησία εὐάρεστος διέλθ(εῖν) τὸ πέρας / τῆς παρού(σης) αὐτῆς ζωῆς· ὡς ἂν κἂν τοῦτο δοξασθ(ῇ) τὸ μέγας σὺν / ὄνομα νῦν καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας· καὶ σὺ οὖν ὁ ἀναγινώσκ(ων) / τείν παροῦ(σαν) δέλτ(ον) ..... λέγειν τὸ, ὁ θε(ο)ς σώσει καὶ συν/χωρή(σῃ) τὴν ἁμαρτ(ω)λ(ήν) ψ[υ]χ(ή)ν τζαν ἐμοῦ· τοῦ ἁμαρτολοῦ Ἰωάννου, τὴν / ὁμοίαν ..... νῦν τε καὶ εἰς τοὺς ἀ/τελευτήτ(ους) [αἰ]ῶνας ἀμήν (non nulla propter evanidum atramentum legi nequeunt).

De codice, quem descripserunt Hagiogr. Bollandiani, Catalogus codd. hagiogr. graec. Bibl. Vaticanae, pp. 165-67, pauca insuper leges ap. Batiffol, *La Vaticane depuis Paul III*, in *Revue des questions historiques* XLV (1889), pp. 209 n. 3, 212 et 213; A. Rocchi, De coenobio Cryptoferratensi eiusque bibliotheca etc., Tusculi 1893, pp. 270, 272, 278 (ubi perperam a. 1106 tribuitur) et 305; A. Ehrhard, *Ueberlieferung u. Bestand d. hagiogr. u. homilet. Lit. d. griech. Kirche*, in *Texte u. Untersuch. z. Gesch. d. altchristl. Lit. ... hrsgg. v. E. Klostermann u. W. Eltester*, 4 R., VI B., Leipzig 1938, p. 377.

Integumenti tabulae, corio subflavo signato vestitae scutaque Gregorii XV P. M. (tab. ant.) et Scipionis Cobelluzzi card. bybl. ab a. 1618 ad a. 1626 (tab. post.) prae se ferentes, fibularum non nisi vestigia servant.

1680. Saec. X-XI, membran., mm. 405 × 273, ff. I. 440 (I et 440 chart.), coll. 2, linn. 31.

s. Iohannis Chrysostomi homiliae in Mattheum: ¹ (ff. 2-12^v) homilia 1 (P. G. 57, 13-24), doxol. ab ed. diversa, ² (ff. 12^v-21^v) homilia 2 (ib. 23-32), ³ (ff. 21^v-29^v) homilia 3 (ib. 31-40), doxol. longior edita, ⁴ (ff. 29^v-45^v) homilia 4 (ib. 39-54), ⁵ (ff. 45^v-53) homilia 5 (ib. 55-62), doxol. ab edita diversa, ⁶ (ff. 53-64^v) homilia 6 (ib. 61-72), doxol. longior edita, ⁷ (ff. 65-75) homilia 7 (ib. 73-82), doxol. longior edita (f. 73^v imo notatur litt. uncial. parvis *ἐκ τούτου δέκνται· ὅτι ἐν Ἀντιοχείᾳ ὧν ὁ πατήρ, τοὺς λόγους τούτους εἶπε πρεσβύτερος ὧν*), ⁸ (ff. 75-82^v) homilia 8 (ib. 81-90-176), doxol. longior edita, ⁹ (ff. 82^v-92) homilia 9 (ib. 89-175-184), doxol. brevior edita, ¹⁰ (ff. 92-101^v) homilia 10 (ib. 183-192), ¹¹ (ff. 101^v-113) homilia 11 (ib. 191-202), ¹² (ff. 113-120^v) homilia 12 (ib. 201-208), ¹³ (ff. 120^v-131^v) homilia 13 (ib. 207-218), ¹⁴ (ff. 131^v-138) homilia 14 (ib. 217-222), ¹⁵ (ff. 138-157) homilia 15 (ib. 223-238), ¹⁶ (ff. 157-176^v) homilia 16 (ib. 237-254), ¹⁷ (ff. 176^v-188) homilia 17 (ib. 255-266), ¹⁸ (ff. 188-198^v) homilia 18 (ib. 265-274), doxol. brevior edita, ¹⁹ (ff. 198^v-213^v) homilia 19 (ib. 273-286), ²⁰ (ff. 213^v-223) homilia 20 (ib. 285-294), ²¹ (ff. 223^v-229^v) homilia 21 (ib. 293-300), ²² (ff. 229^v-239) homilia 22 (ib. 299-308), ²³ (ff. 239^v-255) homilia 23 (ib. 307-320), ²⁴ (ff. 255-262^v) homilia 24 (ib. 321-328), ²⁵ (ff. 262^v-270) homilia 25 (ib. 327-334), doxol. brevior edita, ²⁶ (ff. 270-283) homilia 26 (ib. 333-344), doxol. longior edita, ²⁷ (ff. 283-290^v) homilia 27 (ib. 343-350), ²⁸ (ff. 291-300) homilia 28 (ib. 349-358), ²⁹ (ff. 300-305) homilia 29 (ib. 357-362), doxol. longior edita, ³⁰ (ff. 305-315) homilia 30 (ib. 361-370), doxol. longior edita, ³¹ (ff. 315-323^v) homilia 31 (ib. 369-376), doxol. longior edita, ³² (ff. 323^v-337^v) homilia 32 (ib. 377-388), doxol. longior edita, ³³ (ff. 337^v-349^v) homilia 33 (ib. 387-398), doxol. longior edita, ³⁴ (ff. 350-358) homilia 34 (ib. 397-404), ³⁵ (ff. 358-368^v) homilia 35 (ib. 405-412), doxol. longior edita, ³⁶ (ff. 368^v-375^v) homilia 36 (ib. 413-420), ³⁷ (ff. 375^v-387) homilia 37 (ib. 419-428), ³⁸ (ff. 387^v-394) homilia 38 (ib. 427-434), ³⁹ (ff. 394-399^v) homilia 39 (ib. 433-438), ⁴⁰ (ff. 399^v-407) homilia 40 (ib. 439-446), ⁴¹ (ff. 407^v-414^v) homilia 41 (ib. 445-452), ⁴² (ff. 414^v-421) homilia 42 (ib. 451-456), ³³ (ff. 421-430^v) homilia 43 (ib. 455-464), doxol. brevior edita, ⁴⁴ (ff. 430^v-439^v) homilia 44 (ib. 463-472), doxol. longior edita. In fine τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρ. ἐρμηνεία εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγέλιον, βιβλίον α'· περιέχων λόγους μδ'.

Praecedit (f. 1-1^v) ἡθικῶν 44 (unum pro una quaque homilia, μβ' tan-

tum ab ed. discrepat, singula suo quoque loco marginibus adpinguntur) pinax ob folium post 1 deperditum mutilus, abrump. in vv. *εἰ γὰρ μὴ τοῦτο ἦν, πολλὰ* | in *ἡθικῶι λδ'* (cf. P. G., vol. laud., 403-404 n. 35-36).

Verba pauca inter scribendum omissa plerumque librarius, admodum raro nescio quis recentior, in oris subplevit (cf. ff. 21, 44 etc.; 100^v-101); *σφαλμάτων* medelae (ff. 80, 179^v, 201^v etc.), notulae lemmatave (ff. 117, 137^v, 294), illa *ση., ὥρ.* (cf. f. 298 *σημ. φο(βερόν) υπ., ὑπόδεγμα* scil.), scribae pariter manu, marginibus iniciuntur.

Ab una eademque manu subflavo liquore, scriptione autem expedita elegantique, dextrorsum tamen plus quam mediocriter inclinata exaratus, quaterniones 55 complectitur (praeter bifolium initio positum, cuius alterum folium excidit, v. supra: ultimi, cave insuper, fasciculi ff. 7-8, vacua nimirum, in alios usus abscissa sunt); quos fasciculos in angulo sup. ext. primae singulorum paginae librario ab ipso graece subputatos invenies (oris bybliopegi cultro incaute resectis mucoreve conruptis notae non nullae, α-δ', η', ιε', μθ', να'-νδ' scil., vel totae vel ex parte effluxerunt). Custodiae, insuper, causa bifolium chartaceum utrimque compactum, prioris tamen charta prior, alterius altera operculo interno adhaerescit. Litterae initiales simplici admodum cultu delineatae, litterae grandiores magnitudine tantum a reliquis distinguuntur, S. Scripturae verba homiliarum initio adlata, τὰ ἡθικά nec non illa *ὁμλία α', β'* etc. marginibus adpicta characteri unciali parvo, qui dicitur, exarantur. Folior. non nullorum margines externi turpiter excisi praeter τοῦ κειμένου detrimentum (ff. 16, 65, 81, 126 et 295^v, aliorum orae refectae litteraeque paucae deperditae a nescio quo, scriba tamen paullo recentiore, subpletae (cf. ff. 254^v-257^v). Liber, superne praesertim, umore maculatus, initio folia non nulla mures adroserunt. Chartae I^r-v. 440^{r-v} scriptionis expertes.

Folii 1 in marg. inferiori notatur *s(ine) car(actere)*, quae verba quo modo sint explicanda Ioh. Mercati docuit (*Per la storia dei mss. greci di Genova* etc. [*Studi e Testi*, 68], pp. 95-97). F. 2 summo inscribitur *Libro 6 de .s.^{to} Ioan Grisostomo / Homelia sop(ra) li euangelij de .s.^{to} Matteo*, nota videl. Patiriensis, in qua vv. *Homelia-Euangelij* paullo antiquiora sunt, omnia tamen saec. XVI. F. 99 imo nescio quis XIII, ut videtur, saeculi monuit *ἔχομεν (ἔχωμεν scil.) τὸν φόβον τοῦ θανάτου ἐν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν, ηγ(ου) (?) τὰ ἐκείθεν κολαστήρια*. Aliae inscriptiunculae f. 439^v, i. e. versiculi illi *ὥσπερ ξένοι τρέχοντες κτλ.* et *κ(ύρι)ς ὁ θ(εὸ)ς ἡμῶν ὁ ἐν ἐλέῃ πλουσιως καὶ οἰκτηρμοῖς ἀκατάληπτος?* (an initium orationis quam ex cod. Val. gr. 7/8, f. 81 laudat N. Krasnosel'tsev, *Слѣдствія о ѿкопированъ антигравическоу рѣкопию въ Ватиканскоу библіотеку*, Kazan' 1885, p. 30?).

De libro videsis Ioh. Mercati, op. cit., pp. 92 et 306, nec non P. Batiffol, *L'abbaye de Rossano*, pp. 51, 69 et 82.

Integumenti tabulae lignae corio purpureo signato coopertae fibularumque non nisi vestigia prae se ferentes tesseriis gentiliciis Gregorii XV P. M. (tab. ant.) et (tab. post.) Scipionis Cobelluzzi card. bybl. (1618-26) auro impressis exornantur.

1681. A. 1594 (f. 405^v), chart., mm. 435 × 314, ff. III. 408, linn. 27.

anonymi ἐκλογὴ sive νόμων παρεκβολή ad libros I-X Basilicorum, Theodori Hermupolitani* sub nomine volgo laudata (varietates in textu τῶν Βασιλικῶν plurimas adtulit C. G. E. Heimbach, Basilicorum libri LX, v. I, Lipsiae 1833, in adpar. crit.; de commentarii auctore cf. C. E. Zachariae, *Ανεκδοτα*, Lipsiae 1843, pp. XLIII sq.). Libro, e quo noster fluxit (s. infra), a. 1594 chartis conpluribus initio, aliis alibi iam mulcato, ἡ ἐκλογὴ ad lib. I tota desideratur, ceterae hac se se ratione praebent: ¹ (ff. 1-117^v) <ad lib. II>, inc. mut. *τοντέστι θέσιν λαμβάνει· ἡ γὰρ ἐγγράφως ἐξεφωνήθη*, principio nimirum comment. ad Basil. II, 1, 41 (cf. cod. Ottob. gr. 439, ex eodem atque noster exemplo [Zachariae, loc. cit.], adhuc integro tamen, descriptum, f. 4 lin. ima); ² (ff. 117^v-130) ad lib. III; ³ (ff. 130-142^v) ad lib. IV (ff. 141^v-142 librarii oscitantia inter scribendum praetermissis, ipse notavit ibid. *λάθος*, paginae autem praeced. in ora inferna *verte folium unum*, utrumque rubro liquore); ⁴ (ff. 142^v-160^v) ad lib. V; ⁵ (ff. 161-174^v) ad lib. VI, def. in vv. *καὶ οἴκοθεν πράττειν τὰ προσήκοντα· ἵνα μήτε* i. e. Basil. VI, 6, 13 (cf. Ottob. laud., f. 120 lin. 3); ⁶ (ff. 175-251^v) ad lib. VII; ⁷ (ff. 252-254) ad lib. VIII, def. in vv. *ἐξήτησεν ἀποκατάστασιν καὶ ἔλαβεν* in comment. ad Basil. VIII, 1, 1 ('Ο καταδικασθεὶς ἐξ ἀτιμοποιουῦ δικαστηρίου κτλ., cf. Ottob. laud., f. 178 lin. ima), quae pone librarius notavit *hic deficient* (sic) *quedam folia*, insequentem autem paginam vacuum reliquit; ⁸ (ff. 255-325^v) <ad lib. IX>, inc. mut. *καὶ ὡς ἐρεθίζοντες, ἦτοι διεγείροντες* in comment. ad Basil. IX, 1, 18 (cf. Ottob. laud., f. 188^v lin. 6 a. i.), ⁹ (ff. 326-405^v) ad lib. X, quo in, hiante lacuna post vv. *καὶ ἐὰν μὲν μέχρι ψιλοῦ πάκτου* initio comment. ad Basil. X, 14 (cf. Ottob. laud., f. 271 lin. 14), monuit librarius imo f. 386 *λείπ., κεφάλαια τὰ ἐξῆς ἄχρι τοῦ ροε^{ου} κεφαλαίου* et (rubro liquore *desideratur a titulo 14. usque ad titulum* (XXX. exclusive cancell.) XXIX. inclusive (ff. 342^v sqq. parvae lacunae obcurrunt, quarum non nullae in Ottob. laud., ff. 251^{av} sqq. desunt).

Singula Basilicorum excerpta numerorum serie graeca in libris dum taxat II et X munivit librarius (κβ'-σε' et α'-σιθ', id. id. in Ottob. pluries adlato), vir autem iuris peritus (utrum coaevus an paullo recentior haereo) concordantias, uti dicunt, cum (Digestorum) *L*(egibus), cum *C*(odice Iustiniani) (semel tantum, cf. f. 3^v) nec non cum *Syn*(opsi) (a. 1575 nimirum a Leunclavio Basileae typis edita) usque ad f. 65^v notavit, locos parallelus cum ex Digestis tum ex Codice ibid. in oris exscripsit.

Manu <Iohannis a S. Maura> descriptus (qui f. 405^v notavit ἐν 'Ρώμῃ / Τὸ παρὸν βιβλίον ἀντεγράφη μηνὶ ἰουλίῳ ς^ο. ἰνδικτιῶνος [deest] / , α^ω, φ^ω, ι, δ^ω, εἶται τῆς θεογονίας, ἐξ ἐτέρου

πρωτοτύπου τοῦ (ἐκ cancell.) / γεγραμμένου, ποτὲ τῷ ἔτει, ἀρνε^ω, inferiusque versiculos illos Τ.ν δακτύλοις γράψαντα τὸν κεκτημένον κτλ. subiunxit), praeter singulum binionem custodiae causa utrimque compactum (prima charta prioris, alterius ultima operculo interno glutine adhaeret), fasciculos 51 comprehendit (3 et 34 terniones, 4 quinionem, 31 senionem, cuius ultimum fol. citra textus damnum excisum est, 51 binionem, ceit. quaterniones) eosque notis arabicis angulo sup. externo primae singulor. paginae iniectis enumeratos, quae tamen, oris incaute resectis, uti plurimum perierunt (prima nota, 6 scil., legitur f. 41, ultima, 51, f. 402: fasciculi, cave, inde a 32 litteris quoque graeci alphabeti inde ab Α distinguuntur [cf. ff. 290 ... 314 ζῆτα ... ἰῶτα!], 1-3 autem latinis litteris maiusculis atque 1-2 notis romanis I-III in ora inf. media paginar. 1-4 singulorum subputantur). Margines latissimi, externus praesertim atque inferior, scholiorum interpretationumve (cf. supra) peramplae segeti recipiundae adcommoati. Officinarum chartariar. insignia: * (in toto fere libro, cf. ff. I. 3. 7 ... 405. 406. 408) peregrinus baculum gestans circuloque inclusus, quem circulum stella sex radiorum supereminet (cf. ex. gr. Briquet nr. 7578, qui tamen valde discrepat), ^b (ff. 103 et 104) corona cum lilio desuper (fere omnino ut nr. 4844 ap. Briquet), ^c (f. 124) manus duae iunctae (cf. nr. 11616 Briquetii, qui tamen differt), circulo insertae. Folior. seriem antiquam utpote mendis vitiatam (desunt enim nn. 70-79, folium autem unum post 298 propria nota caret) neclegendam duximus, novam typis inprimendam curavimus. Chartae I-v. II-v. III. 254^v. 406-408^v scriptionis expertes. Libri acies summa, externa, ima flavo colore tincta.

F. II summo notatur m. saec. XVIII: *Cod. Graec. Vat. N° 2177* (1 conr. plumbo in 2, tota autem nota cancellis obducta poneque scriptum 1681): ibid. in media pagina eademque manu *Theodori Hermopolitae / Expositio / In primos libros decem Basilicorum / inferiusque Cod. Chartac. Scriptus Romae mense Iulio anno a Deo nato 1594, uti legitur in fine*. F. III^v summo legitur *Excerpta e primis libris decem Basilicorum* (conr. ex Basilisc-) / *cum Incerti expositione*, manu <L. Allatii>, paullo inferius *Auctor huius expositionis est / Theodorus Hermopolites, / de quo vide Fabricium in / Biblioth. Graec. Tom. XII. pag 563. / J. S. Assemanus* (cf. eiusdem Bibliothecam juris orientalis canonici et civilis, II, Romae 1762, p. 427, ubi de codice nostro mentio fit).

Librum, praeter Assemanium, memoravit Zachariae, op. et loc. citt., una cum aliis codicibus ex archetypo illo deperdito anni 1155, immediate vel mediate, derivatis.

Integumentum ex charta spissata membrana flavi coloris vestitur: ligaminum (taeniolae sunt caerulei coloris) non nisi reliquiae supersunt.

1682 et 1683. Saec. XVI med., mm. 422 × 280, ff. 553 (= VIII. 300 et VIII. 269*), linn. uti plurimum 46.

¹ (ff. 1-533) catena in Psalmos, eadem fere ratione atque in codd. 1677 et 1678, integra tamen (typ. III Karo-Lietzmann, Catenarum graecar. catal., pp. 25 sqq.): cuius catenae pars tomo priore, 1682 scil., contenta

* Utrumque librum, folia initio atque in fine pro custodia compacta fere omnia neclegens i. e. in 1682 ff. I-VIII et 293-300, in 1683 ff. I-VIII et 264-269) una serie arabica manus eadem numeravit, quae folia codicum 1677 et 1678 (animum adverte post f. 534 chartam unam absque numeri nota relictam esse).

explanationem in psalmos I-LXVIII conplectitur. Auctores nominantur: Apollinarius, Asterius, Athanasius, Basilius, Cyrillus, Didymus, Diodorus, Eusebius, Gregorius Nyssenus, Gregorius Theologus, Hesychius, Iohannes Alexandrinus, Iohannes Chrysostomus, Origenes, Severus, Theodoretus, Théodorus, Theodotion, Theodotus, Theophilus Alexandrinus, Victor.

▪ (ff. 533-552) catena in Odas. Auctores nominantur: Basilius, Cyrillus, Didymus, Eudoxius philos., Eusebius, Gregorius Nyssenus, Hesychius Hippolytus, Iohannes Chrysostomus, Maximus, Nicolaus presb., Origenes, Severus, Theodoretus, Theodorus Heracleensis, Victor.

Conrectores duo conplura *κεκρένωι* in ipso emendaverunt, alia in marginibus subpléverunt vel notaverunt (cf. ex. gr. *a* ff. 11^v, 26, 102, 103, 147^v etc., *b* ff. 139^v, 276, 333, 474 etc.): quorum *διορθωτῶν* alter (idem nimirum qui in cod. 1678 fol. 330 subplevit) folium quoque 346 partemque superiorem folii 349 igne (v. infra) male habita ideoque abscisa renovavit. F. 327^v manus XVI saec. notavit in ora externa *desunt 4.^{or} versiculi cum suis interpretationibus* (i. e. ps. LXXVI, 7-10). Theodori fragmenta edita saepe indicavit <A. Mai>, eadem ratione atque in codd. 1677 et 1678 (cf. ff. 37, 43, 51 etc.), idemque vir, quem in iisdem codicibus enarrandis laudavimus, psalmorum notas numerales passim adscripsit.

Ab uno eodemque librario exarata (si ff. 494-503 et 545^v-552 excipias, manu librarii coeava, quaeque supra memoravimus, paullo recentiori aevo subpleta), catena haec psalmorum inscriptiones, verba potiora, notabilia, commentatorum nomina, litteras grandioris moduli rubro purpureove colore descripta praebet. Officinar. chartariar. insignia: ^a (ff. I, III, 99, 100 etc.) arcuballista circulo inclusa, quem liliū supereminet (fere ut nr. 763, apud Briquet), ^b (ff. V, VII, 1, 105, 268 etc.) alia eiusdem formae, paullulum tamen diversa, liliū enim circulo insistit, ^c (ff. 3, 5, 9, 370, 519 etc.) ancora circulo inclusa, cui stella sex radiorum inpendit, littera autem M subfigitur (an nr. 531 ap. Briquet?), ^d (ff. 229 + 230, 231, 228) alia ancora id., stella sex radior. pariter superinposita, et littera B (cf. ex gr. Br. nr. 502), ^e (ff. 123, 126 et 130) alia ancora etc., maioris tamen formae (cf. nr. 495 Briquetii), ^f (ff. 371 + 374, 372 + 373, 384 + 377) alia ancora etc. nec non litterae P3, quas inter flosculus trium folior. surgit (cf. Br. nr. 523, qui minoris est moduli), ^g (ff. 551 + 552) alia ancora etc. cum litteris CA, quas inter crucula surgit (cf. nr. 507 Briquetii, minoris tamen moduli), ^h (ff. 138, 139, 141 sqq.) sagittae duae decussatae, quas inter linea in stellam sex radior. desinens, ⁱ (ff. 346 et 349, subpl.) arcuballista circulo inclusa. Utriusque libri sectio summa, externa, ima colore violaceo lita.

Codex 1682, praeter quaternionem initio, binionem in fine pro custodia compactos,

fasciculos 37 comprehendit, quaterniones omnes, notis graecis margini inf. dextro primae singulorum paginae adpictis ab ipso librario subputatos (notae paucae, δ' nimirum, ιζ'-ιζ', κα' et κγ', oris decurtatis, effluxerunt vel dimidiatae sunt): qui librarius prima insuper verba unius cuiusque fasciculi in ora inf. dextra praecedentis paginae ad maiorem cautelam directe notavit. Ff. 114 sqq. igne non nihil laesa, textu tamen integro. Chartae IV-VIII scriptione vacant.

F. VIII^v summo m. <L. Allatii> notatur *Psalmi Davidis et in eos / Catena ex diversis Patribus / a Psalmo I usq(ue) ad LXVIII* (err. pro LXVIII).

Codicem 1683 fasciculi efficiunt 36, ex quibus 1, binio, nec non 36, ternio (scripturae omnino expertes), custodiam propter additi sunt, ceteri autem, quaterniones (15 et 35 tantum exceptis, ternionibus, quorum prioris ultimum folium, purum scil., excisum), notis graecis numeralibus inde a λη' (cf. superiorem librum) insigniuntur, primo tamen fasciculo (ff. V-296), utpote magna ex parte scriptione vacuo, sine numero relicto (nrr. μα' sqq., oris ut supra decurtatis, effluxerunt, prima autem unius cuiusque fasciculi verba in margine inf. dextro paginae precedentis ad cautelam directe inscripta singulorum initia bene indicant). Ff. 341-52 circiter, igni iam obnoxii, textus aliquam iacturam perpessa sunt (cf. praesertim f. 345), ff. 346 et (ex parte) 349 a paullo recentiore διορθωτή (cf. supra) subpleta. Chartae IV-VIII et 552^v-560^v purae.

F. VIII^v superne m. <L. Allatii> adpingitur *Catenq in Psalmos pars 2.^a / a Psalmo LXIX usq(ue) ad finem*.

Librum utrumque laudavit A. Mai, Nova Patrum Bibl. III, 1, p. viii (sub siglo B), qui saeculo XV perperam tribuit, nec non Ioh. B. Pitra, Analecta sacra etc. II, pp. 406 sq., qui alterum codicem ex libro 1677 partim descriptum esse hau recte suspicatus est, paucis descripsit A. Rahlfs, *Verzeichnis d. griech. Hss. des A. T.*, p. 265.

Integumentorum tabulae ligneae, corio fusco adfabre signato iam antiquitus (XVI nimirum saeculo) vestitae, ligaminum reliquia dum taxat praebent.

ADPENDIX

INITIA OPERUM QUAE INEDITA VEL MINUS NOTA VISA SUNT

- *Αβροτέραν ἡμῖν τὴν τράπεζαν ὁ θεὸς Λουκᾶς. Ioh. mon. Xiphilini hom. in dom. XI Lucae 1604 443.
- *Ἀγγελον οὐράνιον ἐσχηκώς. Ioh. Euchait. canon in s. Ioh. Bapt. 1558 155^v (v. Add.).
- *Ἄγιε ἄγιον, Κύριε, ὁ ἀγαθὸν ἡμᾶς. Oratio in messe 1552 38.
- *Ἄγιε ἄγιον, ὁ ἐν ἁγίοις ἀναπαύομενος. Oratio super execrandos et vetitos cibos comedentes 1554 108^v.
- *Ἀδύτοις μαρμαρυγαῖς. Canon in s. Romanum mart. 1508 183.
- *Ἀθλῶν ἱερῶν ἀνύσας δρόμους. Canon in s. Georgium 1508 175.
- Ἀγλή τῆς τριφυργοῦς ἐλλαμπόμενος ζωῆς. Canon in s. Onuphrium 1558 56.
- Ἀλνεῖν ἐφιέμενος. Iosephi canon in s. Martham matrem s. Symeonis stylitae 1559 29, 1573 20^v, 1590 34.
- Ἀισθανόμενος τὴν τοῦ Κυρίου ἔλευσιν. Iosephi canon in profestum ss. Luminum 1515 22^v.
- Αἱ ὄραι καὶ ὁδοὶ ἐκκλησιαστικαὶ εἰσι παραδόσεις. Πῶς δεῖ διάγειν κατὰ μόνας καὶ περὶ εὐχῶν 1579 285.
- *Ἀκάκω, θεόφρον, γνώμη. Iosephi canon in s. Acacium τὸν ἐν τῇ Κλίμακῃ 1590 51^v.
- *Ἀκούσωμεν, ὦ φιλακροάμονες, τῆς ἱστορίας ἐξ ἀρχῆς. S. Ioh. Chrys.* in expulsionem Adam 1587 170.
- *Ἀκτινοβολεῖν Χριστὸς ἐν Θαβώρ. Canon profestivus in Transfigurationem Domini 1560 32.
- *Ἀκῶν εἰς ἱερωσύνην ἀχθεῖς ὁ μέγας οὐτός πατήρ. Argum. in orat. 1 s. Greg. Theologi 1496 1.
- *Ἄλλοι μὲν ἄλλα τεθήπασί τε καὶ ἐκθειάζουσι. Ioh. mon. Xiphilini hom. in domin. τῶν ἀλλακτῶν 1604 267^v.
- *Ἀμβρακὸν ὁ προφήτης. Nicetae Heracleen. comment. in orat. 45 s. Greg. Theologi 1496 8.
- *Ἀναρχε, ἀτελεύτῃτε, κύριε παντοκράτωρ. Ioh. Acciaiuoli carmen de vita etc. Caroli V imp. 1624 3.
- *Ἀναστάσεως διηγήσατο ἡμέρα φαίδρα. Nili archiep. Rhodi canon in s. Georgium 1517 245^v.
- *Ἀναφανεῖς ἐν τῷ θνεί. Iosephi canon in s. Varum 1508 74^v.
- *Ἀνδρα ἱφθιμότατον. Nicetae metr. Heracleen. stichera tria de re grammatica 1584 122.
- *Ἀνέτειλεν μετὰ τὴν ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ πρὸς τὸν ἴδιον πατέρα. S. Ananiae passio 1631 24^v.
- *Ἀνοθεν μὲν καὶ ἐξ ἀρχῆς. Macarii Chrysocephali sermo 1, in Nativ. s. Ioh. Bapt. 1610 2^v.
- *Ἀνωτέρω Ναζιανζοῦ. Argum. in orat. 24 s. Greg. Theologi 1496 334.
- *Ἀπαγωγῆς καὶ προνομῆς. Ignatii canon in s. Tarasium patr. CP. 1515 258.
- *Ἀπειρος δέ εἰμι ἐγὼ γραμμάτων καὶ σοφίας. Ioh. Acciaiuoli prohoem. in carmen de vita etc. Caroli V imp. 1624 1^v.
- *Ἀπήντησεν εἰς ἔργον, ὦ παῖδες, ἀπερ ὑμῖν ἐπεσχόμεθα. S. Ioh. Chrys.* hom. in recens baptizatos et in s. Pascha 1641 323.
- *Ἀπὸ Ἀδάμ ἕως τοῦ κατακλυσμοῦ γενεαὶς ι', ἔτη βσξβ'. Chronologia perbrevis V. T. 1538 282.
- *Ἀπὸ συλλογισμοῦ τὸ προσόμιον. Nicetae Heracleen. comment. in orat. 21 s. Greg. Theologi 1496 390^v.
- *Ἀρξον, χεῖρ μου ἀγαθή. Versiculi ex ore discentis pueri 1569 1^v, 217, 1597 281.

- **Ἀρτι τοῦ Παρακλήτου πρὸς ἐν εἶδει τοῖς ἀποστόλοις ἐπιφοιτήσαντος*. S. Marci ap. passio 1664 240^v.
- **Ἀσμασιν ἱεροῖς ὑμνήσωμεν ἐνθέως Μαρίνης γὰρ τῆς θείας (σύντομα in s. Marinam) 1573 si.*
- *Ἀσματικῶ σήμερον. Canon in s. Ioh. eleemos. 1508 114.
- **Ἀσσομαί σοι, Κύριε ὁ Θεός μου, ὅτι ἀνέτειλας*. Canon in ss. Trophimum et socc. 1590 194^v.
- **Ἀσσομαί σοι, Κύριε ὁ Θεός μου, ὅτι τοὺς σοὺς ἀποστόλους*. Iohannis mon. canon in ss. Petrum et Paulum 1547 151^v.
- **Ἀστρον ἀνέτειλεν ἐν Βηθλεέμ*. Canon in ss. Innocentes 1531 269^v.
- **Ἀισωμεν ᾄσμα πάντες τῷ κτίστῃ*. Andreae Cacci canon in ss. Manuhelem et socc. 1558 87^v.
- **Ἀισωμεν τῷ Κυρίῳ τῷ τὴν ἀνθρώπων*. Canon in s. Theodotum Ancyranum 1510 254.
- Ἀῖται εἰσιν αἱ ἑπτὰ ὥραι τῆς ἡμέρας*. De septem horis liturgicis 1538 281^v.
- Ἀὕτη ἡ ἀκροστιχὶς διὰ μὲν στίχον ἡρωϊκοῦ*. Theod. Prodrumi comment. in Cosmae canonem in Transfigurationem 1603 72.
- Ἀὐχένος ἐκ δολιχοῦ γῆθεν ἀειρομένη*. Aenigma 1584 147 (v. Add.).
- **Ἀφθάρτον καὶ θείας διαμονῆς*. Theophanis canon in s. Sabinum Aegyptium 1508 227^v.
- **Ἀχραντε, ἀφραρτε, ἀμλιντε, ἀκατασκεύαστε ... ἐπικαλούμεθά σε, Κύριε Δέσποτα, ὕψιστε καὶ σωτηρίαν*. Exhorecismus ad quamlibet infirmitatem pellendam 1538 193^v.
- Βασιλεύοντος Βαλεριανοῦ καὶ Γαλιήρου ἐπὶ τῆς Ῥώμης ἀνέτειλεν στάσις κατὰ τῶν Χριστιανῶν*. Passio s. Eugeniae R. 1608 61.
- Βασιλεύοντος Ἡρώδου καὶ Ἀρχελαίου ἐν τοῖς ἐκείνων χρόνοις, κατὰ δὲ Χριστιανὸς βασιλεύοντος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰ. Χ.* Passio s. Stephani protomartyris 1631 111^v.
- Βασιλεύοντος Λικινίου τοῦ δυσσεβοῦς καὶ μανικῶς κεχηρημένου κατὰ τῶν τοῦ Χριστοῦ θεωρούντων*. Passio ss. Hermyl et Stratonici 1638 203^v.
- Βασιλικῶ παραχράντῳ τόμῳ*. Macarii Chrysocephali sermo 2, in festum Adnuntiationis 1610 32^v.
- Βλάσιον τὸν μέγαν ἐν ἱεράρχαις καὶ μάρτυσι*. Theodori Cyziceni laud. in s. Blasium 1652 65^v.
- Βοήσας διαπρυσίως*. Georgii canon in s. Blasium 1515 210^v (v. Add.).
- Γένοιτό μοι, Κύριε Ἰ. Χ. ὁ Θεός ἡμῶν, τὸ σῶμα σου τὸ ἄγιον*. Oratio ante communionem 1629 314^v.
- Γηθόμενοι μέλπωμεν*. Nicetae pauperis canon in ss. Machabaeos 1560 3^v.
- Γνώμης στεῤῥότῃ καὶ φρενῶν γενναϊότητι*. Macarii Chrysocephali sermo 3, in off. aurorae festorum SS. Deiparae 1610 54.
- Δαυὶδ μὲν, ὁ βασιλεὺς καὶ προφήτης, τὴν τὸν νόμον*. S. Ioh. Chrysost. hom. in Christi nativitatem 1633 48.
- Δεῖ γινώσκειν ὅτι τὸ τῶν Χριστιανῶν πάσχα ἢ διὰ τῆς ἡμέρας ἢ διὰ τῆς ἡμέρας ἢ διὰ τῆς ἡμέρας γίνεταί*. De tribus cyclis paschatis Christianorum 1579 125.
- Δεῖ δὲ καὶ τοῦτο γινώσκειν*. Isaaci mon. Argryri de facultatibus animae 1488 245, 1497 248^v.
- Δεινόν, ἀγαπητοί, τὸ τῆς πορνείας ἀμάρτημα*. Ioh. mon. Xiphilini hom. in domin. qua Decollatio Praeursoris commemoratur 1604 393^v.
- Δεῖπνον ἡμῖν πολυτελὲς Ἀδάρας αἰθῆς*. Hesy-chii Hierosol. (?) hom. in Lazarum quadriduanum 1587 231, 1633 190^v, 1641 266.
- Δεῖ σε γινώσκειν, ὦ παιδίον, ὅτι ὁκτώ εἰσι πάντα τὰ μέρη τοῦ λόγου*. Praefatio ad puerum grammaticam discentem 1527 1^v.
- Δεόμεθά σου, Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, φεῖσαι ἡμῶν τοῦ σοῦ πλάσματος*. Oratio in processione quovis metu incumbente 1554 102.
- Δέσποινα πανάχραντε ἀγνή*. Canon paracl. in SS. Deiparam 1516 22 (v. Add.).
- Δέσποινα Κύριε Ἰ. Χ. ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ τῷ κορυφαίῳ σου τῶν ἀποστόλων φήσας τὸ ὅτι σὺ εἶ Πέτρος*. Oratio in templi dedicatione 1552 35^v.
- Δέσποινα Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, δέμεθα καὶ παρακαλούμεν σε, τὸν οἶνον τοῦτον*. Oratio pro vino benedicendo 1554 110^v.
- Δέσποινα (Κύριε) ὁ Θεός (ἡμῶν) ὁ παντοκράτωρ, ὁ πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰ. Χ., ὁ ἔχων ἐξουσίαν πάσης κτίσεως*. Oratio ad caulam benedicendam 1538 143, 1554 110 (v. Add.).
- Δέσποινα Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ συνάναρχος τῷ Πατρὶ*. Oratio opisthambona in Adnuntiationem SS. Deiparae 1554 117^v.
- Διαιρεῖται ἡ κατὰ Χριστὸν φιλοσοφία εἰς τρία*. S. Maximus conf. 1672 65.
- Διὰ τέσσαρας αἰτίας ἡ γυνὴ ἐκ τῆς πλευρᾶς τοῦ Ἀδάμ*. Leonis chartophylacis schol. de Evae creatione 1657 12^v.
- Διατί εἶπεν ὁ ἐν ᾧ εἰσι πάντες οἱ θησαυροὶ τῆς σοφίας* κτλ. Incerti quaestio ad Coloss. II, 3: 1650 186^v.

- Διατί τοῦ κερατοειδοῦς λεγομένου χιτωνός.* Cassii Felicis iatrosoph. problematum cap. ineditum 1614 163.
- Διατί, φησί, καταλύετε τὴν ἐπαινουμένην τάξιν.* Nicetae Heracleen. comment. in orat. 16 s. Greg. Theologi 1496 299.
- Διὰ τοῦ 'πάλιν' συνάπτει ὁ Θεολόγος.* Nicetae Heracleen. comment. in orat. 39 s. Gregorii Theologi 1496 207.
- Διὰ τοῦ σκαληροῦ ἀποδεικνύομεν.* De generatione infantium 1488 244^v, 1497 248.
- Δι' ἐπτά τρόπων συνίστανται τὰ καλὰ.* S. Maximus conf. (?) 1672 65.
- Διηγῆσατο ἡμῖν ὁ ἀββᾶς Ἰωάννης καὶ ὁ ἀββᾶς Σωφρόνιος λέγοντες, ὅτι ἀπελθόντες πρὸς τὸν ἀββᾶν Νεῖλον διαφαιούσης σαββάτου.* Quod anachoretas carminum suavis in officior. recitatione dedecet 1579 236^v.
- Διηγῆσατο ἡμῖν ὁ ἀμβᾶς Σιλωνανός λέγων περὶ τῶν ἐτι περιόντων.* Silvani abbatis narratio 1510 201.
- Διηγῆσατο ἡμῖν ὁ πανόσιος πατὴρ ἡμῶν Παφνούτιος ὅτι πλησίον Πτολεμαῖδος.* Paphnutii narratio de monacho Charur 1510 176^v.
- Διηγῆσατό τις γέρον μέρως ὅτι Ξενοφῶν τις γέγονεν συγκλητικός.* Vita ss. Xenophonitis, Mariae et filior. 1673 225^v.
- Διηγεῖται τῷ θεῷ θρόνῳ.* Iosephi canon in s. Nicolaum 1516 46^v, 1541 185.
- Δίπλοκον εὐσεβείας.* Canon in s. Anthimum Nicomed. 1602 42.
- Διπτόν τὸ πένθος.* Heliae Creten. comment. in 7um gradum Paradisi Scalae s. Ioh. Climacis 1635 205^v.
- Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ ... ἀκούω τῶν ἀγγέλων ὑμνοῦντων.* Macarii Chrysocephali sermo 4, in vigil. Christi Nativitatis 1610 61^v.
- Δόξα σοι, βασιλεῦ κτίστα, Θεέ πάτερ.* Oratio post somnum 1554 107.
- Δὸς ἡμῖν, Δέσποτα ὁ Θεός, τῇ πρσβελα τῶν ἁγίων σου ἀποστόλων.* Oratio ante somnium 1554 106^v.
- Δυὰς φωτισειδής.* Iosephi canon in ss. Cosmam et Damianum 1547 158^v, 1590 3^v.
- Δυσάγωνον τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος.* Ioh. mon. Xiphilini hom. in domin. qua legitur evang. Iairi 1604 384.
- Δωρεαῖς ἐνθέοις.* Iosephi canon in s. Theodorum Trichinen. 1510 169.
- Δώρον εὐαπόδεκτον.* Iosephi canon in s. Theodorum Pergen. 1510 166^v.
- Ἐβδόμη παρῆλθεν ἡμέρα ἐξ οὗ τὴν ἱερὰν εορτήν.*
- Macarii Chrysocephali sermo 5, in festum Circumcisionis* 1610 86^v.
- Ἐγκαίνια ἐπὶ ναοῦ.* Nicetae Heracleen. comment. in orat. 44 s. Greg. Theologi 1496 76.
- Ἐγὼ μὲν χρεῖαν ἔχω παρὰ τῆς σῆς ὁσιότητος παρανεῖσθαι.* Dulas abbas ad Hermaeum de paenitentia et compunctione 1524 33.
- Ἐζητεῖτο παρὰ πολλοῖς.* Nicetae Heracleen. comment. in orat. 15 s. Greg. Theologi 1496 318^v.
- Εἶδες πῶς ἀνεπαχθὲς τὸ δικαστήριον.* S. Ioh. Chrysost.* hom. quod non liceat proximo detrahare iniuriamve inferre 1645 1.
- Εἶδετε χθὲς ληστοῦ εὐγνωμοσύνην.* S. Ioh. Chrysost.* in sepulturam et resurrectionem Christi 1587 281^v, 1639 201.
- Εἰ δὲ φῶς ἡμέρας τὸ ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν.* Theod. Prodromi comment. in Cosmae canonem in Transfigurationem, prohoem. 1603 72.
- Εἰ μὲν θέλεις, ἄνθρωπε, θαυμάζειν βίον.* Iambi 12 in Origenis Philocaliam 1565 150.
- Εἰ μὲν οὖν ὑπέστρωται ἱαμβος.* Theod. Prodromi comment. in triodium Cosmae in Magna feria II, prohoem. 1603 37^v.
- Εἶδος τὰ δεξιότα ἐκ τῶν εἰς ὅς παραγόμενα.* Nicetae Heracleen. canon de re orthographica 1584 123.
- Εἰσὶν αἱ παρατηρήσεις ἡμέραι τῶν μηνῶν αὐται, αἷς ἐφανέρωσεν ὁ Θεός Ἐσδρά τῷ ἱερεῖ.* De diebus infaustis sec. Esdras 1629 17.
- Εἰ συνσταυρώθημεν Χριστῷ.* Theodori Prodromi comment. in Ioh. Damasceni canonem in s. Pascha, prohoemium 1603 58.
- Εἰ τις ποτὲ ἢ γυγνᾶθω ἐξαντλήσαι.* Iambi 4 in s. Basilium M. 1673 287.
- Εἰ ὑπερήμερος καὶ μετὰ μίαν ἐκδίδεται ὁ λόγος.* Georgii (?) argum. in orat. 24 s. Greg. Theologi 1653 8^v.
- Ἐκ τῆς δοθείσης σοι, μάκαρ.* Theophanis canon in s. Lucianum Antioch. 1508 41.
- Ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς οὐκ ἄδηλα τὰ τῆς ὑποθέσεως.* Basilii Minimi argum. in orat. 33 s. Greg. Theologi 1653 203^v.
- Ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς καὶ τὰ τῆς ὑποθέσεως δῆλα.* Basilii Minimi argum. in orat. 36 s. Greg. Theologi 1653 234.
- Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν· ὁ Πατὴρ οὗτος.* De SS. Trinitate in V. T. non nulla 1569 219.
- Ἐν κόσμῳ τῶν ἀγαθῶν.* Canon προεόρτιος in Christi Nativitatem 1531 153^v.
- Ἐν νηστείας, δσιε, δουλαγωγῶν.* Canon in s. Methodium patr. CP. 1558 67.

- **Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐν αἷς ὁ Θεὸς ὁ ἀγαθός.* Vita s. Arsenii 1589 4^v.
- **Ἐν ταῖς ἡμέραις Κωνσταντίνου τοῦ εὐσεβεστάτου αὐγουστου καὶ μεγάλου βασιλέως ἦν τις ἀνὴρ θαυμαστός ἐν πολέμοις ὀνόματι Γαλλικῆος.* Passio ss. Iohannis et Pauli 1608 31^v.
- **Ἐν ταῖς λαμπρότησι.* Iosephi canon in s. Georgium 1547 109^v.
- **Ἐν ταῖς Μωκαβακαῖς βίβλοις.* Argum. in orat. 15 s. Greg. Theologi 1496 318.
- **Ἐν τῇ τοῦ Χαλκοῦ Τετραπύλου στάσει, ἥ τις ἴδονται.* De Anthimo famulo iconoclasta 1587 212.
- **Ἐν τοῖς προλαβοῦσι φθάσας ὁ θεὸς οὗτος.* Heliae Creten. comment. in 11um gradum Paradisi Scalae s. Ioh. Climacis 1635 267^v.
- **Ἐν τῷ φωτί, Κύριε, τοῦ σοῦ προσώπου.* Canon in s. Eusignium 1560 32^v.
- **Ἐν φωτὶ ἀλλῷ καὶ νοητῷ.* Canon in s. Ioh. Climacen 1508 267.
- **Ἐν ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ψδαῖς.* Canon profestivus in s. Ioh. Baptistam 1558 129.
- **Ἐξῆλθεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰ. Χ. εἰς τὴν ἔρημον ὀπλιζόμενος κατὰ τοῦ διαβόλου.* S. Ioh. Chrysost.* in tentationem Christi 1631 219^v, 1633 158, 1636 155.
- **Ἔοικεν οὗτος ὁ λόγος μετὰ τὸν εἰς τὸ πάσχα πρῶτον.* Basilii Minimi argum. in orat. 2 s. Greg. Theologi 1653 273.
- **Ἐπειδὴ κλίμακι προσεοικέναι τὸς τῆς μακαρίας ἀσκήσεως.* Heliae Creten. comment. in titulum primi gradus Paradisi Scalae s. Ioh. Climacis 1635 1^v.
- **Ἐπειδήτις πολλοὶ τὴν τῶν παρανόμων Ἰουδαίων.* Andronici I Comneni dial. contra Iudaeos 1663 1.
- **Ἐπειδὴ τῆς θείας ἀποδείξεως ζωῆς.* Ioh. mon. Xiphilini hom. in domin. I Lucae 1604 330.
- **Ἐπιβάντος Δομετιανοῦ τοῦ κόμητος τῶν θείων λαργιτιόνων ἐν Κιλικίᾳ.* Passio s. Zosimi 1660 266.
- **Ἐπὶ ἐβδόμῳ ἔτει τῆς ὑπατείας Κομόδου τοῦ βασιλέως ἀπέστειλεν τὸν μεγαλοπρεπέστατον Φίλιππον.* Acta s. Eugeniae m. Romae 1608 51^v.
- **Ἐπικαλούμεθά σε, Κύριε ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, ἐξαπόστειλον τοὺς ἰβ' ἀρχιστρατήγους.* Oratio pro infirmis 1538 188^v.
- **Ἐπὶ Μανρικίου τοῦ βασιλέως ἐγένετό τις ἀρχιληστής ἐπὶ τὰ μέρη τῆς Θράκης.* De latro num duce qui C. poli pientissime in Domino obdormivit 1510 190^v.
- **Ἐπὶ πολιτελῇ πανδαισίαν.* Ioh. mon. Xiphilini hom. in domin. XIV Matthei 1604 310^v.
- **Ἐπὶ τῆς βασιλείας Μιχαὴλ υἱοῦ Θεοφίλου καὶ Θεοδόρου Μεθόδιον τὸν πατριάρχην.* Notatio histor. de Photio eiusque schismate 1549 154.
- **Ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου, Κύριε ὁ Θεὸς τῆς ἀληθείας, καὶ τοῦ μονογενοῦς σου υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου σου πνεύματος ἐπιτίθημι τὴν χεῖρα.* Exorcismus in obsessos a spiritibus impuris 1572 74.
- **Ἐρως ἀφικνεῖ ψυχῆς μου, ὦ πάτερ.* Iambi 5 ad nescio quem 1657 43^v.
- **Ἐσκοτισμένην ἡδοναῖς.* Canon in s. Parasceven 1559 187, 1573 121^v.
- **Ἐνπρόσδεκτον καὶ ἀκαταίσχυντον.* Oratio τῆς ἀπολύσεως horae tertiae etc. 1536 125^v, 142, 215.
- **Ἐδφρανέσθασαν οἱ οὐρανοὶ καὶ ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ, ὅτι τὸ μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ σήμερον λύσας ὁ Ἰησοῦς.* S. Ioh. Chrysost.* in Ascensionem 1633 270^v.
- **Ἐχει δὲ καὶ τὸ φέγγος ἡμέρας δυσκόλους.* De lunae diebus infaustis 1629 1^v.
- **Ἐχει ὁ Ἰωβ περὶ ἀστροθεσίας τάδε ὁ ποιῶν Πλειάδα καὶ Ἑσπερον καὶ Ἀρκτοῦρον.* De ἀστροθεσίᾳ ap. Hiob 1665 284^v.
- **Ζωὴ καὶ φῶς καὶ εἰρήνη.* Macarii Chrysocephali sermo 6, in Obscurum Domini 1610 115^v.
- **Ζωοποιῶ τριῖδι.* Canon in ss. Galactionem et Epistemen 1508 95.
- **Ἡ ἀρχὴ τῶν λαμάτων Χριστοῦ καὶ τῆς ἀξιεπαίνου πολιτείας.* Passio s. Parasceves 1559 197, 1573 128^v, 1581 192.
- **Ἡ καθαρά σου διάνοια.* Idiomela in s. Onesimum 1515 275^v.
- **Ἡ κιβωτὸς τοῦ μαρτυρίου.* Pauli Amoriensis canon in SS. Deiparam 1515 169.
- **Ἡκούσαμεν ἀγτίως, ἀγαπητοί, τῆς θείας γραφῆς λεγομένης διὰ Μωϋσέως.* S. Ioh. Chrysost.* in Adam et Evam 1636 138.
- **Ἡ μὲν τοῦ πάθους τῆς ἡμετέρας ἀπαρχῆς ναυαγία.* S. Ioh. Chrysost.* in Sabbatum Sanctum 1633 242^v.
- **Ἡ μὲν ὑπόθεσις δὴλη ἐγκώμιον γὰρ ἐστὶ.* Basilii Minimi argum. in orat. 24 s. Greg. Theologi 1653 8^v.
- **Ἡ μὴ ἐν πειρασμοῖς.* Theophanis canon paracl. in SS. Deiparam 1516 107^v.
- **Ἡ περὶ τῶν μακαρίων ἀνδρῶν βίων ἀναγραφὴ.* Vita s. Xenophontis 1589 217.
- **Ἡ πηγὴ τῶν εὐαγγελικῶν διδαγμάτων.* Macarii Chrysocephali sermo 7, in vigiliam ss. Luminum 1610 139.

- Ἡ σωτηρία τοῦ πρεσβύτου. S. Andreae Cretensis canon in natale s. Ioh. Baptistae 1547 141^v, 1558 145^v.
- Ἡ τοῦ παρόντος τριωδίου ἀκροστιχίς. Theod. Prodromi comment. in Cosmae triodion in Parasceve 1603 47.
- Ἡ τῶν θείων λογίων ἀνάγνωσις. Ioh. mon. Xiphilini hom. in domin. Sationis 1604 344.
- Θαυμαστά μὲν ἅπαντα τοῦ Θεοῦ τὰ λόγια. Macarii Chrysocephali sermo 8, in parab. de eo qui incidit in latrones 1610 170.
- Θέλονται ἐδημηῆσαι. Theophanis canon in Hiezecihelam proph. 1590 174.
- Θεόν, Παρθένε, συνείληφας. Canon in SS. Deiparam 1531 47.
- Θορυβοῦσι τινες περὶ τῆς μερικῆς ἀποφατικῆς. Additam. ad prohoemium Ammonii in Aristot. de interpret. 1498 65^v.
- Θυρεῶ ἐδσεβείας. Iosephi canon in Omnes Sanctos 1516 25^v.
- Θῦτα με ἐλλόγησον νέυσει Κυρίου. Versiculi scribae 1636 pars.
- Ἰδόντες περὶ τῶν ἁρθρων διὰ βραχέως. De ecclesiae sacramentis septem 1488 243, 1497 247.
- Ἰερουσαλὴν ὁ θεὸς ἀπόστολος τῆς βασιλείας. Macarii Chrysocephali sermo 9, in parab. de divite stulto 1610 189^v.
- Ἰερωτάτην ἐορτὴν γηγόμενοι. Canon in s. Demetrium 1541 190^v.
- Ἰσιδώρον τὸν γενναῖον λόγοις ἐγκωμιάσαι. Nicolai Pepagomeni encomium in s. Isidorum 1587 58.
- Ἰστέον ὅτι τρία μέρη ἔχουν τρεῖς δυνάμεις. De tribus animae partibus etc. 1600 177^v.
- Ἰστέον πρὸ τῶν λοιπῶν. Theod. Prodromi comment. in Ioh. Damasceni canonem in s. Pascha 1603 58.
- Ἰστέον, φησί, ὅτι κύριοι ἤχοι εἰσι τέσσαρες. Ioh. Lascaris παραλλαγὴ τῆς μουσικῆς τέχνης 1579 127.
- Καθάπερ νεφῶν συνδρομὴ παρὰ μὲν τὴν ἀρχήν. S. Ioh. Chrysost.* hom. in Pharisaicum et publicanum 1630 146^v.
- Καθὼς καὶ περὶ τοῦ ἁββᾶ Μάρκου τοῦ Αἰγυπτίου λέγεται ὅτι ἔμεινε τεσσαράκοντα ἔτη μὴ ἐξερχόμενος. Narratio de Marco Aegyptio 1510 206.
- Καὶ αἰσθηταὶ πανδαισία. Ioh. mon. Xiphilini hom. in domin. IX Matthei 1604 283^v.
- Καὶ βασιλεῖς μὲν καὶ ἡγεμόνες. Angeli Caabrò (?) doctrina in Circumcisionem, prolog. 1571 30.
- Καὶ Γρηγορίου τοῦ σοφοῦ πέρας φθάνει. Iambi duo in s. Greg. Nysseni lib. de officio hominis 1568 193^v.
- Καὶ οὗτος ὁ λόγος κατὰ Κωνσταντίνου πόλιν ὁμοίως. Argum. in orat. 39 s. Greg. Theologi 1496 206^v.
- Καὶ οὗτος ὁ λόγος πανηγυρικῶν ὑπασχρεῖται τὴν ἰδέαν. Argum. in orat. 41 s. Greg. Theologi 1496 94.
- Καλλίστην ἐξυφαίνει παραβολὴν ὁ Δεσπότης. Macarii Chrysocephali sermo 10, in parab. de vocatis ad coenam 1610 203.
- Καλὸν μὲν τὸ ῥόδον τῆς ἐαρινῆς ὥρας. Hesychii Hierosol. encomium in ss. Petrum et Paulum 1667 281^v.
- Καρδίας ὥσπερ ἀγκάλας. Georgii canon in Obcursum Domini 1515 170^v. (v. Add.).
- Κάρπον καὶ Παπύλου. Iosephi canon in ss. Carpum et Papyrus 1508 35^v (v. Add.).
- Κρατοῦμεν τὰς ἀπὸ θωθ ἡμέρας. Πῶς δεῖ ψηφίζω τὸν ἥλιον κτλ. 1502 293.
- Κρατοῦμεν τὰς ἐπακτάς τῆς J. Πῶς δεῖ τὴν σελήνην ψηφίζω κτλ. 1502 293.
- Κροτήσωμεν ἐδσεβῶς. Iosephi canon in s. Crescentem 1510 150.
- Κύριε βασιλεῦ ἅγιε παντοκράτορ, ὁ πάσης ἀγαθωσύνης δοτὴρ. Oratio in inauguratione sacelli 1554 105.
- Κύριε, ἐν μετανοίᾳ με παράλαβε. Oratio ad inpetrandam remissionem peccatorum 1538 164^v.
- Κύριε καὶ Λόγε Θεοῦ τοῦ ζῶντος, νιὲ τῆς Θεοτόκου, βοήθησον τὸν δοῦλόν σου Μπερνάρδο, Τριάδα ὁμοούσιε βοήθησόν μοι, κυρία μου Θεοτόκε. Oratio ad SS. Deiparam 1546 82^v.
- Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἀποκάλυψόν μοι ἀγγελικὴν βοήθειαν. Oratio s. Greg. Thaumaturgi* seu angelorum revelatio 1538 7.
- Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν ἐλέει πλούσιος καὶ οἰκτιρμοῖς ἀκατάληπτος. Oratio incerta 1680 438^v.
- Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τῇ σωτηρικῷ σου οἰκονομίᾳ. Orat. in officio coronationis 1554 97^v.
- Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πρόθεσιν ποιήσας. Oratio τοῦ κοινοῦ ποτηρίου 1554 97.
- Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὰ πάντα ποιῶν καὶ πραγματευόμενος. Oratio in dedicatione ecclesiae 1538 158.
- Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τοὺς βασιλεῖς τῶν Ἑλλήνων φимώσας (amuletum contra inimicos) 1538 199.

- Λάβε σχῖνον, ὃ λέγεται λατινικῶς λεντίσκο. Remedium pro haemorrhoidis* 1538 285.
Λαμπρά καὶ περιχαρὴς ἡμῖν. S. Ioh. Chrysost.* in s. Pascha 1633 250, 1641 320.
Λαμπροτάτην ἡμῖν τίθει τὴν πανήγυριν. Macarii Chrysocephali sermo 11, in parab. de filio prodigo 1610 215^v.
Λέγομεν ὅτι ἐκ τῆς γῆς ἀναφέρεται ἀτμός. De motu astrorum et terrae 1502 294.
Λόγον Θεοῦ σωματωθέντα τέτοκας. Canon in SS. Deiparam 1531 28.
Λόγον ὃν ἐνώπιον ἐθνῶν. Iosephi canon in s. Lucillianum 1558 11.

Μάθε σὺ ὁ μονάζων. S. Nili paraenesis 1524 22^v.
Μακαρία ἐστὶ ψυχὴ ἡ νυκτὸς καὶ ἡμέρας. Incerti excerpta ascetica 1532 17^v.
Μακάριος ἀνὴρ, οὗ ἐστὶ τὸ ὄνομα Κυρίων ἐλπὶς αὐτοῦ... τοιαῦτα γὰρ πάντα. Macarii Chrysocephali sermo 12, in parab. de divite et Lazaro 1610 251^v.
Μάξιμός τις κωνικὸς φιλόσοφος. Basilii Minimi argum. in orat. 26 s. Greg. Theologi 1653 220.
Μαρτύρων περιφανῶς. Theophanis canon in s. Theodorum ducem 1515 200^v.
Μάταιον ἢ εἶη καὶ πέρα τοῦ μετρίου. Theod. Prodrumi comment. in diodium Cosmae in Magna feria III 1603 39^v.
Μέγα δεινὸν ἡ οἰκτις. Ioh. mon. Xiphilini hom. in domin. VIII Lucae 1604 421.
Μεγάλη μὲν ἡ πλεονεξία. Angeli Calabro (?) doctrina in Circumcisionem 1571 30.
Μετά τὴν ἐπὶ γῆς τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Ἰ. Χ. ἐνδοξον παρουσίαν πολλοὶ μὲν ἐν ἀρετῇ. Passio s. Parasceves 1608 208^v.
Μετά τόκον σε, ἀγνή. Troparia non nulla in SS. Deiparam 1536 41.
Μετά τὸν περὶ ἀποταγῆς λόγον. Heliae Creten. comment. in 2um gradum Paradisi Scallae s. Ioh. Climacis 1635 63.
Μηδέποτε καταλιπνάνωμεν, ἀγαπητοί, τῆς σωτηρίας. S. Ioh. Chrysost.* in Pharisaenon et Publicanum 1587 140.
Μὴ μοι δός, Δέσποτα, ταῦτα τὰ θγια εἰς κρῖμα. Oratio ante s. communionem 1629 314^v.
Μιάς καὶ μόνης συλλαβῆς εἰμι μέλος. Aenigma 1579 127.
Μνήσθητι τῶν οὐβριμῶν σου, Δέσποτα. Oratio super obsessos 1538 31.
Μοναχὸς τις διηγῆσατο τῷ αὐτῷ ἀμβᾶ λέγων ὅτι παραβαλόντος μου ποτὲ τῷ μακαρίῳ Θεοδώρῳ. Pauli Monembasiae narratio 1510 63.

Μοναχὸς τις ἐνάρητος ὀνόματι Ἀββακούμ ἐξηγήσατο ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ ἀγιοτάτῳ πατριάρχῃ. Ambacum monachi narratio 1510 116.
Μυστήριον βασιλέως κρύπτειν καλὸν κτλ. οὕτω γὰρ εἶπεν ὁ ἄγγελος τῷ Τωβίτ. Historia Tobit 1581 43.

Νέαν ὥσπερ ἀνέδειξε κτίσιν. Macarii Chrysocephali sermo 13, in parab. de phariseo et publicano 1610 287.
Νικήσας τοὺς ἐμπαθεῖς. Georgii canon in s. Nicephorum mart. 1515 205 (v. Add.).
Νοητέον ὅτι τὰ ἄρθρα. De articulis fidei 1488 242, 1497 246.
Νόμον Θεὸς δέδωκεν ἀνθρώποις πάσαι. Iambi 2 in Νόμον γεωργικόν 1566 156.
Νῦν δὴ μάλιστα σοὶ προσεσχηκὸς λόγους. Iambi 5 in s. Maximum conf. 1502 82^v.
Νῦν τὸ πένθος τῶν νεκρῶν πεφυγμένον. S. Ioh. Chrysost.* in s. Pascha 1636 178^v.

Ξένον καὶ φρικτὸν ἡμῖν, ἀγαπητοί, τὸ διωαστήριον. Macarii Chrysocephali sermo 14, in secundum Christi adventum 1610 312^v.

Ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης Χριστός. Macarii Chrysocephali sermo 15, in Transfigurationem Domini 1610 340.
Ὁ δεδοξασμένος ἐν βουλαῖς ἁγίων. Oratio opisthamb. in Christi Nativitatem 1554 122.
Ὁδὸν τὴν εἰσάγουσαν. Canon in s. Iohannicum Magnum 1508 93.
Ὁ θέλων σωθῆναι οὔτε ἐν δογτῇ οὔτε ἐν πεντηκοστῇ. S. Antonii Magni (?) exhortatio ad monachos quod abstinendum a tropariorum cantu 1579 200.
Ὁ Θεὸς ὁ μόνος ἀγαθὸς καὶ ἰσχυρὸς, ὁ διὰ τῆς οἰκονομίας. Oratio in vespere Pentecostes 1554 208^v.
Οἱ ἐκ Νικαίας. Germani II patr. CP. canon in ss. Patres qui conciliis oecum. I-VII interfuerunt 1559 110, 1573 76^v, 1590 129.
Οἱ κατάσκοποι οἱ ἀποκομίζοντες μανδάτα. Legum synopsis 1572 143.
Ὁμολογίως τοὺς ἀκροατάς. Nicetae Heracleen. comment. in orat. 14 s. Greg. Theologi 1496 269^v.
Οἱ κυθροπροσωπόχριστοι καὶ μουζοκοπημένοι. Versus politici 5 in libri conruptorem 1675 57^v.
Οἱ μὲν οὖν βουλόμενοι τινα τῶν ἔξω ἐν τῷ πα-

- ρόντι βίω διαφανέντων. Vita seu certatio s. Pauli ep. CP. 1669 143.
- Οἱ τοῖς νοεροῖς συμβόλοις τῆς καθ' ὅλην τὴν οἰκουμένην. Encomium in ss. Caesarium et socc. 1608 46.
- Οἱ τοῦ παρόντος κανόνος εἰρημοί. Theod. Prodromi comment. in Cosmae canonem in Pentecosten 1603 65.
- Οἱ τὸ φιλεργὸν καὶ φιλόπονον. Ioh. mon. Xiphilini hom. in domin. VI Matthei 1604 246^v.
- Οἱ τριακόσιοι ἄγγελοι οἱ κινῶντες τὸν δρόμον τῆς ἀστραπῆς. S. Zachariae* precatio contra spiritus impuros 1538 49^v.
- Ὁ Κοντοστέφανος ἦλθεν ἐνταῦθα καὶ ἀνέφερε. Imperatoris nescio cuius epist. ad Demetrium Palaeol. Metochiten 1557 110.
- Ὁ Κύριος ἡμῶν καὶ Θεὸς Ἰ. Χ. διὰ τὴν πάντων ἡμῶν σωτηρίαν πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως. De imagine Deiparae Diospolitanae 1587 204^v.
- Ὁ Κύριος μόνος. τί φῆς, ἄνθρωπε; Quaestio theol. 1599 308^v.
- Ὁ λόγος οὗτος, ὁ τῆς δόξας ἡμῶν τὸν βίον ἄριστα διασωραφῆσας. Manuhelis II Palaeol. orat. in s. Mariam Aegyptiacam 1619 15.
- Ὁ λόγος πανηγυρικὴν ὑποσχέται τὴν ἰδέαν. Basilii Minimi argum. in orat. 41 s. Greg. Theologi 1653 1^v.
- Ὁλος φωτὶ τῷ τρισηλίῳ. Iosephi canon in s. Sabbam stratelaten 1510 183^v.
- Ὁ μακάριος ἀπόστολος Πέτρος ὁ παρὰ τοῦ Κυρίου. S. Thomae Aquin. lib. ad cantorem Antiochenum ex interpr. Dem. Cydonii 1570 175^v.
- Ὁ μὲν τῆς ἡμετέρας σωτηρίας κηδόμενος Κύριος. Ioh. mon. Xiphilini hom. in domin. 8 Matthei 1604 276.
- Ὁ μόνος ἐκ μόνου ἀνάρχον Θεοῦ πατρός γεννηθείς. Oratio in off. coronationis 1554 93.
- Ὅνπερ Δαυεὶδ ὁ προπάτωρ πνευματικῶς προωρῶν. Officium in SS. Corpus et Sanguinem Domini 1529 1.
- Ὁ παρὼν εἰρημὸς ἐνειδίλει. Theod. Prodromi comment. in Cosmae canonem in Magno Sabbato 1603 49^v.
- Ὁ παρὼν λόγος καθαρὸν ἐστὶν ἐγκώμιον. Argum. in orat. 21 s. Greg. Theologi 1496 390^v.
- Ὁ παρὼν λόγος παραυεῖ χάριν εἶδέναι τῷ Θεῷ. Prohoem. in orat. Manuhelis II Palaeol. in Nativitatem D. N. Iesu Christi 1619 29^v.
- Ὁ παρὼν οὗτος λόγος ἀγωνιστικῶς ἀποδείκνυσιν. Argum. in orat. 40 s. Greg. Theologi 1496 226.
- Ὁ πατὴρ τῶν οὐρανῶν. Orat. opisthamb. in Adscensionem 1554 121.
- Ὁ προκείμενος οὗτος λόγος μετὰ τὴν ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως. Argum. in orat. 43 s. Greg. Theologi 1496 147^v.
- Ὅρα πῶς ἐφηνῶς ὁ πατὴρ οὗτος. Heliae Creten. comment. in 9um gradum Paradisi Scalae s. Ioh. Climacis 1635 252^v.
- Ὅρη μὲν εἰσι φυσικῶς ὑψώματα. Quae intercedat differentia inter ὄρος, βουνὸς et νάπη 1665 285.
- Ὅρφεὺς Θεοῦ σὺ τὴν σοφὴν κρύπτει λόγαν. Theotisti nescio cuius iambi 4 in ss. Paulum et Ioh. Chrysost. 1640 1^v.
- Ὁ σίδηρος καὶ ἡ πυρίτης λίθος. Heliae Creten. comment. in 12um gradum Paradisi Scalae s. Ioh. Climacis 1635 273.
- Ὅστις μὲν καὶ ὅσος τὴν ἀρετὴν. Heliae Creten. prol. in s. Ioh. Climacis Paradisi Scalae 1635 1.
- Ὅταν ὀρξωμαι λαλεῖν περὶ τῆς συντελείας. S. Ioh. Chrysost.* hom. de conpunctione et de consummatione mundi 1633 124^v.
- Ὅτε ἐμπέσῃ ἡ ἰδ' τοῦ φέγγους τῷ ἀπριλλίῳ μηνί. Cyclis lunaris decemnovennalis 1502 293.
- Ὁ τετραμόρφος Χερουβὶμ ἐφεδρεῖον. Iambi 8 in quattuor evangelistas 1522 197.
- Ὁ τῆς ἀναστασίμου ἐορτῆς αἰτίος Χριστός. S. Ioh. Chrysost.* in Mediam Pentecosten 1633 260^v, 1673 153^v.
- Ὅτι μὲν πᾶσα θυσία τῷ Θεῷ προσφερομένη εἰς ἄφεσιν. Quaestio de frequenti communione 1600 159.
- Ὅτι οὐ περὶ μετανοίας ἀπλῶς. Heliae Creten. comment. in 5um gradum Paradisi Scalae s. Ioh. Climacis 1635 165^v.
- Ὅτι τῆς φιλίας τρία ἐστὶν εἶδη. De amicitia 1488 244, 1497 248.
- Ὁ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος Μωϋσῆς. Anonymi Ariani interpr. in Iohb 1518 5.
- Ὅδ' ἂν ἐν δήπῳ γένοιτο χεῖρον. Manuhelis II Palaeol. orat. in Nativitatem D. N. Iesu Christi 1619 30.
- Ὅδδεν ἀγάπης ἀνώτερον. Ioh. mon. Xiphilini hom. in domin. II Lucae 1604 336^v.
- Ὅδδεν ἀγάπης ἡδύτερον. Ioh. mon. Xiphilini hom. in domin. Unionis 1604 253.
- Ὅδδεν οὕτως, ἀγαπητοί, θολοὺν οἶδεν. Ioh. mon. Xiphilini hom. in domin. XII Matthei 1604 297.
- Ὅδδεν τῆς ἀδυστάκτου πίστεως ἰσχυρότερον. Ioh. mon. Xiphilini hom. in domin. IV Matthei 1604 233.
- Ὅδδεν φιλαργυρίας αἰνότερον. Ioh. mon. Xi-

- philini hom. in domin. III Matthei 1604 226^v.
- Ὁ δὲ μόνον αἱ διδασκαλίαι καὶ δημηγορίαι τοῦ σω-
τῆρος. Ioh. mon. Xiphilini hom. in do-
min. VI Lucae 1604 359.
- Ὁ δὲ λόγος εἴρηται τῷ ἁγίῳ. Argum. in
orat. 16 s. Greg. Theologi 1496 298^v.
- Ὁ δὲ μακάριος Σαμουὴλ ὁ προφήτης ὑπῆρ-
χεν ἐξ Ἀρμαθὲμ Σηφά. Vita Samuhelis
prophetarum 1671 384^v.
- Ὁ δὲ παλαιὸς ἡμερῶν καθωράθη. Iambi 5 in
Deum atque in venturum iudicium
1522 197^v.
- Ὁ φίλθρωπος καὶ ἀγαθὸς Κύριος, ὁ διδάσκων
ἄνθρωπον γνῶσιν. Oratio super paeniten-
tes 1554 140.
- Ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ ἐκδιώκει πάσας τὰς κακίας.
Moysi abb. de virtutibus capp. II
1524 32^v.
- Παθαινομένης καὶ ἀπολοφυρομένης διαθέσεως.
Nicetae Heracleen. comment. in orat.
43 s. Greg. Theologi 1496 147^v.
- Πάλιν ἡμῖν ἡ τῶν εὐαγγελικῶν φρεσῶν ἀνα-
βλύζει πηγὴ. Ioh. mon. Xiphilini hom.
in domin. IV Lucae 1604 352^v.
- Πανηγυρικῆς ἰδέας καὶ οὗτος ὁ λόγος ἀκόλουθος.
Argum. in orat. 39 s. Greg. Theologi
1496 206^v.
- Πάνσοφες Δέσποτα, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸν
οὐρανὸν στερεώσας. Oratio in officio co-
ronationis 1554 92.
- Πάντα μὲν τὰ θεῖα λόγια χρηστά. Ioh. mon.
Xiphilini hom. in domin. Divitis et La-
zari 1604 367^v.
- Πάντα ὅσα διεταξάμην περὶ τοὺς ἐπιβούλους.
Alexandri Magni* testamentum 1556 131.
- Πάντες δόμεν δόξαν. Canon in VII conc. uni-
versale 1508 29.
- Πᾶν τὸ κινούμενον ἢ ἀφανὲς ἐστὶ καὶ ποιεῖ στο-
χασμὸν. Schema rhetoricum 1500 39.
- Πάντοτε μὲν χαίρειν τὴν καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ
ἐκκλησίαν. S. Cyrilli Alexandr.* in s. Pa-
scha 1633 251^v.
- Παραβέλομεν ἐγὼ καὶ ὁ σοφιστὴς Σωφρόνιος τῷ
Ἀββᾷ Ἰωσήφ εἰς τὸ ξνατον ὁ δὲ γέρον ἀσμέ-
τως μετὰ πάσης προθυμίας. Ioh. Moschi
cap. ined. 1599 296.
- Παρισταμένη τῷ σταυρῷ ἡ πάναγνος Παρθένος.
Versus politici 21 in Epitaphii proces-
sione Magno Sabbato canendi 1546 99.
- Παρ' ὀλίγον, φησί, παρήλθεν. Nicetae Hera-
cleen. comment. in orat. 24 s. Greg.
Theologi 1496 334^v.
- Πᾶσα μὲν μαρτύρων Χριστοῦ τελετὴ καὶ πανήγυ-
ρις. Encomium in s. Philippum ap. a.
Michaele mon. 1669 389^v.
- Πᾶσαν κακίαν νικήσας. Iosephi canon in s.
Acacium ep. Meliten. 1510 161^v.
- Πάσης οἰκουμένης τῇ τῆς ἁμαρτίας νόσῳ. S.
Ioh. Chrysost.* hom. in ss. Theopha-
nia 1636 89^v.
- Πατὴρ με γεννᾷ, μήτερος μὴ παρούσης. Aenigma
1584 151.
- Παῦλε, Θεοῦ κῦδος, πάντων γεραρώτατε λαῶν.
V. Marinerii epigr. in Paulum V papam
1576 XI.
- Πέδον τιθηνὸν ἀκρίβου, περιφλέμε. Nicetae He-
racleen. iambi 199 de re orthographica
1584 143.
- Περὶ ὑπακοῆς ἐνταῦθα ὁ λόγος. Heliae Cre-
ten. comment. in 4um gradum Paradisi
Scalae s. Ioh. Climacis 1635 95.
- Περιφέρων μου. Canon in ss. Acepsimam,
Aethalam et Ioseph 1508 90^v.
- Πηγὴ πάλιν ἡμᾶς, ἀδελφοί, περικλύζει σωτήριος.
Ioh. mon. Xiphilini hom. in domin. V
Matthei 1604 239^v.
- Πικρίας με ῥῖσαι. Canon in s. Glyceriam
1510 243.
- Πιστὶς ἡγείσθω μόνη. Theophanis canon in
ss. Deiparam 1516 146.
- Πλὴν περὶ τῶν τεσσάρων προσδιορισμῶν καθο-
λικῶν τοῦτο ἰστέον κανὼν. Isaaci Argyri
περὶ τῶν δ' προσδιορισμῶν 1498 66.
- Πόθῳ θείῳ θελγθεῖσα. Canon in s. Alexan-
dri Pydnaeum 1508 223, 1510 47.
- Ποίᾳ σε γλώττῃ. Canon in Decollat. s. Ioh.
Baptistae 1560 152.
- Ποίημα ἐκ μὲν πρώτης ὥδης. Theod. Prodro-
mi comment. in Cosmae canonem in
Magno Sabbato, prohem. 1603 49^v.
- Πολλὴν πανδαυσίαν ἡμῖν ὁ ἐπιστήθιος. Macarii
Chryscephali sermo 16, in Lazari re-
surrectionem 1610 361.
- Πολλοὶ μὲν ἤδη πολλὰς, ἀγαπητοί, ποικίλας
ὁμῶν διδασκαλίας προτεθήκασι. Leontii
presb. CP. in s. Ioh. Baptistam 1667 233^v.
- Πολλῶν καὶ διαφόρων ὄντων τῶν τῆς πολυλογίας
κακῶν. Heliae Creten. comment. in 13um
gradum Paradisi Scalae s. Ioh. Climacis
1635 278^v.
- Πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως, ἀγαπητοί, τὸν Ιου-
δαϊκὸν λαόν. Ioh. mon. Xiphilini hom. in
domin. X Lucae 1604 436^v.
- Πρόγονοι τῆς καταλαλῆς εἰσιν οὗτοι. Heliae
Creten. comment. in 10um gradum Para-
disi Scalae s. Ioh. Climacis 1635 259.
- Προσαγορεύω τὴν θεοφιλεστάτην καὶ ἱερὰν μοι

- κεφαλῇ. Damasceni Studitae dialogus cum praeposito s. Anastasiae 1485 55.
- Πρὸς τῇ δημοσίᾳ λεωφόρῳ. Synesius lapicida iconoclasta quo modo oculis privatus fuerit 1587 211.
- Πρὸς τοὺς εὐσεβῶς μὲν καὶ πιστῶς βιασαμένους. Heliae Creten. comment. in 1um gradum Paradisi Scalae s. Ioh. Climacis 1635 3.
- Προτρέπουσί με πρὸς ἐδφημίαν τὴν γλῶττιαν. Theodori quaeest. encom. in s. Georgium 1636 209^v.
- Πρῶτον ὁ σωτὴρ ἡμῶν κατὰ τὴν τῶν ἁγίων εὐαγγελίων παράδοσιν. S. Ioh. Chrysost.* in illud *Si non dimiseritis hominibus* etc. 1630 203^v.
- Πρῶτον μὲν ἀσπάζομαι τὴν σωτηρίαν σου. Moysi abb. sermo ad abbam Poemenem 1524 27.
- Πικρὰ μὲν ἄλλ' ἐπωφελὴ τῆς ἐκκλησίας τὰ πνευματικὰ θέατρα. Basilii Seleucien. in Pentecosten 1587 365.
- Πῶς εἰς τὴν σωτήριον ταπεινοφροσύνην καταβήσόμεθα. S. Gregorii Theologi* de humilitate 1599 199^v.
- Πῶς σοι κινήσω. Canon in SS. Deiparam 1515 94^v.
- Πῶς, φησὶν, ὁ ἐπισκοποι. Nicetae Heracleen. comment. in orat. 42 s. Greg. Theologi 1496 360.
- Σαρκὸς ἀσθενεία. Iosephi canon in ss. Olympiaden et Eupraxiam 1559 204^v, 1573 134^v, 1590 211.
- Σημαίνει ἡ βίβλος τοῦ μακαρίου Ἰώβ. Anonymi Ariani in Hiob interpr., prohoem. 1518 1.
- Σημαίνων γράμμα. Nicetae Heracleen. ἐξαποστεύλαριον de re grammatica 1584 122.
- Σοῦ τῆς ἀφράστου. Theophanis canon in s. Mariam Aegyptiacam 1510 111^v.
- Σταυρὸς προσερχόμενος. Georgii canon profestivus in s. Crucem 1559 244, 1573 163^v, 1590 260^v.
- Σταυροῦ τῇ προόδῳ. Canon in processione S. Crucis 1560 3^v.
- Στενωτάτην τε καὶ τραχυτάτην. Canon in s. Paulum Thebanum 1515 82^v.
- Στόματος ἐξ ἀνδρῶν θεηγόρων. Canon προσέρτιος in Nativitatem Domini 1531 144^v.
- Στρωμνὴν, κλίνην, δάκρυα, θάνατον, κρίσιν. Iambi duo de memoria mortis atque conpunctione 1569 218.
- Συμβουλευτικὸς μὲν ὁ παρὼν λόγος. Argum. in orat. 14 s. Greg. Theologi 1496 269.
- Συμφώνως ἐν ᾗσμασι. Theophanis canon in s. Charitinam 1508 12^v.
- Σὺ δ' Θεὸς ὁ σωτὴρ μου καὶ πλαστοουργός. Pauli Amorien. canon in D. N. Iesum Christum 1541 196 (v. Add.).
- Σῶτε, δώρησαι τῷ κτησαμένῳ πόθῳ. Iambi 2 ex ore possessoris cuiusdam 1548 161^v.
- Τὰ δὲ δ' Χερουβὶμ τὸ κατὰ Ματθαῖον. Ἡ διδαχὴ τῶν Χερουβὶμ 1548 161.
- Ταῖς εὐσπροσδέκτοις προσβείαις. Canon in s. Parasceven 1508 180 (v. Add.).
- Ταῖς θείαις λαμπόμενος. Canon in s. Abrahamium 1508 82.
- Ταῖς τῶν ἀγγέλων συνῶν ὁμηγύρεσι. Iosephi canon in ss. Iasonem et Sosipatrem 1510 195.
- Ταῖς ὑπερκοσμοῖς ἀστραπαῖς. Canon in ss. Eutropium, Cleonicum et Basiliscum 1510 8.
- Τὰ μὲν δὴ Υἱοῦ πέρας ἔχει. Theod. Prodromi comment. in Cosmae canonem in Pentecosten, prohoem. 1603 65.
- Τὰς ἐσθινὰς ἡμῶν εὐχὰς πρόσδεξαι, δέσποτα, εἰς τὴν ἐπουρανίον σου βασιλείαν. Oratio dimissoria matutini 1554 54.
- Τὰς ὁδοὺς τοῦ δεσπότη. Canon in ss. Sisynium et Memignum 1508 149^v.
- Ταῦτα πάντα καὶ τοῦ εἰδέναι. S. Ioh. Chrysost.* hom. de consummatione mundi et secundo adventu 1633 214.
- Τέσσαρες εἰσιν ἀρεταὶ προκειμεναι τῷ ἀνθρώπῳ. Quas virtutes adeptus homo salvari potest 1599 308.
- Τὴν γῆν καίνο καὶ κινῶ τὰς ὁλκάδας. Aenigma 1584 149^v.
- Τὴν κατὰ τὸν Ἐρυθραῖον κόλπον. Theod. Prodromi comment. in canonem Cosmae in Ramos Palmar. 1603 33^v.
- Τὴν περὶ τὴν Ἐρυθρὰν θανατοποῦσαν. Theod. Prodromi comment. in canonem Cosmae in Magna feria V: 1603 42.
- Τὴν ταπεινοφροσύνην προβάλλεται ὥσπερ θεμέλιον. Beatitudinum evangelicarum explanatio 1499 6^v.
- Τὴν τῆς ψυχῆς κάκωσιν. Canon in s. Eudociam 1508 184^v.
- Τὴν τῶν πατέρων κορυφὴν. Canon in s. Eustathium archiep. Antiochenum 1515 241^v.
- Τὴν χάριν ἡ Θεοτόκος. Georgii canon in deposit. pretiosi veli SS. Deiparae 1547 165.
- Τὴν χάριν ὅλην τοῦ Πνεύματος. Philothei patr. CP. canon in s. Nicolaum 1531 47^v (v. Add.).
- Τὴν χάριν τοῦ παναγίου Πνεύματος. Canon in s. Blasium 1547 83.

- Τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τῇ λεγομένῃ κυριακῇ, ἣν ἐποίησεν ὁ Θεός. S. Cypriani* oratio περὶ λύσεως παντὸς ἐναντίον 1538 94^v.
- Τῆς ἐκκλησίας ὁ φωστὴρ. Theodoti canon in ss. Stephanum et socc. 1559 29.
- Τῆς κατὰ Μωϋσέα πρώτης ῥόδης. Theod. Prodromi comment. in triodion Cosmae in Magna feria II: 1603 37^v.
- Τῆς ξενικίας ἡ μὲν ἀκουσίως πέφυκε. Heliae Creten. comment. in 3um gradum Paradisi Scalae s. Ioh. Climacis 1635 81^v.
- Τῆς πανηγυρικῆς ιδέας καὶ οὗτος ὁ λόγος ἐστὶ, κέρταται δέ πως. Argum. in orat. 44 s. Greg. Theologi 1496 75^v.
- Τῆς πανηγυρικῆς ιδέας τοῦ βαπτίσματος. Basilii Minimi argum. in orat. 40 s. Greg. Theologi 1653 119^v.
- Τῆς παρθενίας τὸ κλέος. Euthymii canon in s. Heliam 1547 181.
- Τῆς τῶν μαρτύρων ἐορτῆς. Canon in ss. Codratum et socc. 1508 212.
- Τί διαφέρει ψάμμος. Excerptum 1614 171^v.
- Τινὲς βούλονται λέγειν ὅτι κυρίως οὐκ ἀπέδωκεν ὀρισμὸν. Additam. ad prohoem. in Aristot. analytica priora 1498 93.
- Τίνος ἐνεκεν ἐπὶ τοῦ προσώπου. S. Ioh. Chrysost.* in parab. de X virginibus, de eleemosyna etc. 1587 260^v.
- Τί οὖν ἐστίν; ὁ σωτὴρ ἡμῶν παρελθὼν εἰς τὸν βίον τοῦτον. Incerti fragm. de incarnatione 1524 26^v.
- Τίς ἡ τοσαύτη, φησί, τυραννὶς καὶ βία. Nicetae Heraclen. comment. in orat. 19 s. Greg. Theologi 1496 345^v.
- Τίς μὴ συγχωρεῖσι νοητῶς. Canon in ss. Cosmam et Damianum 1559 3, 1573 2^v.
- Τὸ ἅ τῇν κατ' ἀρχὰς ἀσπάζεται. Nicetae Heraclen. canon de re orthogr. 1584 133^v.
- Τοῖς κατὰ πόλιν καὶ χώραν ἀγνωστάτοις καὶ θεοσεβεστάτοις ἐπισκόποις. Revelatio facta Luciano presb. de reliquiis s. Stephani 1633 68, 1641 128.
- Τὸ μὲν ὁμολογεῖν τὸν Θεὸν καὶ λέγειν πατέρα. Orationis dominicae interpretatio 1499 4^v.
- Τὸν θεῖον ἀγῶνα. Canon in s. Georgium 1508 175^v.
- Τὸν θεῖον ἀθλητὴν. Iosephi canon in s. Hypatium ep. Gangrarum 1508 270^v.
- Τὸν θεῖον τοῦ μαρτυρίου. Iosephi canon in ss. Theodulum et Agathopoda 1510 126.
- Τὸν προκείμενον τοῦτον περὶ φιλοπρωχίας λόγον. Basilii Minimi argum. in orat. 14 s. Greg. Theologi 1653 243.
- Τὸν τοῦ Χριστοῦ ἱερέα. Canon in s. Theraponta 1510 277.
- Τὸν τοῦ Χριστοῦ στρατιώτην. Iosephi canon in s. Hypatium ep. Ancyra. 1510 107.
- Τὸ πρῶτόν ἐστι περὶ τῆς συλλήψεως. De diversis articulis 1488 243, 1497 246^v.
- Τὸ στόμα μου ἤνοιξα καὶ εἴλκυσεν πνεῦμα, φησὶν ὁ θεὸς Δαβὶδ, καὶ γὰρ τήμερον μετ' αὐτοῦ. Encomium in ss. archangelos Michaelalem et Gabrielalem a. Michaelalem mon. 1669 157.
- Τὸ τελειότατον ἔργον τῆς ἀσκητικῆς πολιτείας. S. Basilii Magni (?) excerptum ἐκ τῶν ἀσκητικῶν 1568 247.
- Τὸ τοῦ λόγου προοίμιον ἀπὸ συλλογισμοῦ. Prohoem. in orat. 21 s. Greg. Theologi 1653 183.
- Τοὺς ἀπεσταλμένους παρὰ σοῦ Γραμμοῦ. Epist. Gregorii IX papae ad Marinum Filangieri archiep. Barensen 1541 241^v.
- Τοὺς εὐσεβεῖς ἀθλοφόρους. Canon in ss. Marcianum et Martyrium 1508 67.
- Τοὺς νοητοὺς σήμερον. Canon in s. Hermolaum 1508 179^v.
- Τοὺς τῆς εὐσεβείας καθήκει μύστας. Leontii Byzant. in Ramos Palmar. et in resurrectionem Lazari 1587 242.
- Τὸ ὡσαννὰ Ἑβραίοις ἐστὶ λέξις. Theod. Prodromi comment. in canonem Cosmae in Ramos Palmar., prohoem. 1603 33^v.
- Τῷ ἀναδείξαντι ἐν τῷ κόσμῳ τοὺς ἀθλοφόρους. Canon in translac. reliquiarum ss. Cyri et Iohannis 1558 183^v.
- Τῷ ἀνατελλάντι ἑωσφόρον ἀστέρα. Canon in s. Timotheum ep. Prusae 1558 43.
- Τῶν ἡμερῶν ἑξ ἑξαήμερον τοῦ πάν. Iambi 2 in s. Basilii Hexahemerum 1568 106^v.
- Τῶν ἱστορικῶν Ἑρμογένους ἀνθρώκων. Iambi 4 in Hermogenem rhet. 1500 217^v.
- Τῶν τῆς ἐρήμου ὁρίων. Gormani canon in s. Isaacium 1510 283.
- Τῷ ὑψωθέντι ἐν σταυρῷ. Canon σταυροαναστάσιμος 1516 184.
- Ὑδατι, ἀθλοφόρε, ἀναγεννηθεῖς. Canon in ss. Theopemptum et socc. 1515 31.
- Ὑμεῖς οὖν, ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, τὸν πολυανθὴ κήπον. Hesychii (?) ex encomio in martyras excerptum 1524 24^v.
- Ὑμνοῖς, πιστοί, τῆς καλλιμάχτουρος. Canon in s. Agatham 1515 188.
- Ὑμνολογίας σε θείας. Canon in s. Cononem 1510 15^v.
- Ὑμνοδίας θείας. Iosephi canon in s. Papatam 1510 52^v.
- Ὑπατῇ τὸν βίον. Nicetae Heraclen. troparium de re grammatica 1584 122.

*Υπερφανὴς αἰτιος. Canon in SS. XLII martyras 1508 199.

*Υπνος τις ἐστὶν ὁ παρ' ἡμῖν περιθρυσλούμενος θάνατος. Mortis definitio 1568 264.

*Υπόθεσις προοιμίου γενέσθω μοι ἢ κατὰ τὴν προκειμένην ἐορτήν. Ioh. mon. Xiphilini hom. in domin. τοῦ θρόνου 1604 260.

*Υπόθεσις προοιμίου γενέσθω μοι σήμερον ἢ κατὰ τὸν μέγαν Παῦλον. Ioh. mon. Xiphilini hom. in domin. qua commemoratur s. Paulus conf. 1604 376^v.

*Υποπεσόντα τῇ φθορᾷ. Theophanis canon patriarch. in SS. Deiparam 1516 201^v (v. Add.).

*Υπὸ τὸ πανηγυρικὸν εἶδος ἀνάγεται καὶ οὗτος ὁ λόγος. Basilii Minimi argum. in orat. 42 s. Greg. Theologi 1653 188.

Φαεινοτάταις ἀστραπαῖς. Nicodemi canon in s. Philaretum Calabr. 1536 236.

Φαιδρύνει ταῖς ἀστραπαῖς. Georgii canon in s. Parthenium ep. Lampsacenum 1515 195^v (v. Add.).

Φαιδρῶς ἐξανέτειλεν. Canon in s. Eudociam 1560 27.

Φέγγεα Μουσῶων μὲν ἐνὶ φρεσὶ σεῖο χαράττεις. V. Marinerii epigr. ad card. Sc. Cobelluzzi 1576 XVII.

Φέρε δὴ καὶ σήμερον τὴν συνήθη τοῖς καλοῖς. Ioh. mon. Xiphilini hom. in domin. ante Exaltat. S. Crucis 1604 317.

Φέρε δὴ μεταβῶμεν ἐκ τῶν προλαβόντων ἱερῶν κανόνων. Theod. Prodromi animadversio de Magna Hebdomade 1603 31^v.

Φέρε δὴ τὸ τῆς διδασκαλίας τουτί διακόνημα. Ioh. mon. Xiphilini hom. in domin. post omnes Sanctos 1604 220.

Φέρε τὸ λευκὸν τοῦ ὄου καὶ τὸν ζωμὸν τῆς μύθας. Exhorcismus ad furem detegendum 1606 183.

Φησὶν ὁ Θεολόγος Γρηγόριος εἰς τὸν λόγον τῶν Φώτων (de baptismatis formula) 1541 240^v.

Φιλόχριστός τις τῶν κατὰ κόσμον. Iohannis prophetae nuncupati consilium ad herum de famulo male morato 1510 188.

Φοβερὸν ἡμῖν ἢ παροῦσα ἡμέρα. Ioh. mon. Xiphilini hom. in domin. XI Matthei 1604 291^v.

Φυγαδεῶν ἐμάκρυνας. Officium in s. Philaretum Calabrum 1536 284.

Φυγὼν Ὀδυσσεὺς τὸν μαχημὸν Ἴλιον. Iambi 8 de Ulyxe 1627 317^v.

Φωτίζον ὁ πηρωθεῖς. Canon in S. Symeonem 1515 180^v.

Cod. Vat. Graec. (24-4-1950).

Χθές, φησὶ, τὰ φῶτα ἐορτάσαμεν. Nicetae Heracleen. comment. in orat. 40 s. Greg. Theologi 1496 226^v.

Χρεὼν ἐστὶν ἅπαντας τιμῶν. Manuhelis II Palaol. orat. in s. Ioh. Baptistam 1619 47.

Χρησταῖς ταῖς ἐλπίσι. Iosephi canon in s. Christinam 1559 186^v, 1573 121, 1590 201.

Χριστὸς ἐγεννήθη, χορεύσωμεν, Χριστὸς ἐσταυρώθη, πιστεύσωμεν. S. Basilii Magni* in s. Pascha 1633 251.

*Ὡ παντεπὸπτα δημιουργὲ τῶν ὄλων. Iambi 9 possessoris cuiusdam 1548 91^v.

*Ὡς ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ καὶ ἀπροσωπολήπτου παροστηκὸς βήματος. Oratio compunctoria 1546 19.

*Ὡς ἐτι καιρὸς ὑπολείπεται πρὸς ἐπάνοδον. Moysi abb. verba 1524 33.

*Ὡςπερ δὴ κατὰ φλογὸς καιομένης. Heliae Creten. comment. in 8um gradum Paradisi Scalae s. Ioh. Climacis 1635 236^v.

*Ὡςπερ δὴ πάσης φωνῆς σημαντικῆς. Heliae Creten. comment. in 6um gradum Paradisi Scalae s. Ioh. Climacis 1635 194^v.

*Ὡςπερ ἐν τῷ τῆς δευτέρας τριωδίου. Theod. Prodromi comment. in triodion Cosmae in Magna feria IV: 1603 40^v.

*Ὡςπερ οἱ κατὰ γῆν βασιλεύοντες. Basilii Seleucien. in beatum Hiob 1587 251^v.

*Ὡςπερ πολλὰ μὲν εἰσι τὰ τὸν γενναῖον στρατιώτην χαρακτηροῦντα. Ioh. mon. Xiphilini hom. in domin. post Exaltat. S. Crucis 1604 322^v.

*Ὡςπερ τῶν ἄλλων ἀριθμῶν μόνος ἐστὶ τὸ πρῶτον. Versus politici de mensuris porrectis 1579 126^v.

Ὡςπερ φαίνει ὁ ἥλιος τοῖς ὁρώσων. S. Ioh. Chrysost. hom. in ss. apostolos et martyras 1633 281.

*Ὡς ταξιδάρχης τῆς ἀνω σκηπτουχίας. Iambi 3 in s. Michaelem archang. 1669 171^v.

*Ὡς φοβερός ὁ τόπος οὗτος. S. Anastasii Sinaitae in Transfigurationem Domini 1671 103.

Annus hic fuit decimus nonus Diocletiani imperii. Eusebii Caesarien. de martyribus Palaestinae ex interpr. V. Marinerii 1576 115.

Caro mio dolce Giesù. Cantioncula in D. N. Iesum Christum 1545 70.

Καὶ οὖνον σούλου Αἰῶν καὶ γέννα. Exhorcismus in spiritus impuros 1538 15.

*Κονίστου ἔστι λοῦ φουμέντου, κή σή δέβη ἀφου-
μηράρι λοῦ σπουδαίου. Remedium pro ob-
sessis 1538 14^v.*

*Homo natus simplex, purus. Vitae huma-
nae speculum 1494 iv.*

*Ianus et augustus denas nonasque december.
Hexametri 4 de mensibus 1534 154.*

*Iram cane, Dea, Pelidae Achillis funestam.
Incerti versio Iliadis Homeri 1626 2.*

*Lumina Musarum toto tibi concipis ore. V.
Marinerii epigr. ad card. S. Cobelluzzi
1576 xviii.*

*Orientalis ecclesia quattuor tantum pa-
triarchas. De catholicis patriarchis in
Oriente constitutis post Urbem captam
1497 ii.*

Paule, Dei numen, cunctae augustissime

*gentis. V. Marinerii epigr. ad Paulum V
papam 1576 xii.*

*Petri altam vectas lucescens undique sortem.
V. Marinerii epigr. ad Paulum V papam
1576 x.*

*Ῥέτξησε τριμηγνίνα λίτραν α'. Panchrestum
medicamentum 1538 234.*

*Sacra Camoenarum immenso petis inclytus
orbe. V. Marinerii epigr. ad card. S. Co-
belluzzi 1576 xix.*

*Si magnam virorum decet strenuitatem. V.
Marinerii epist. ad Paulum V papam
1576 vii.*

*Sub Marco Antonino et Lucio Vero Smyr-
nae in Asia persecutio orta fuit. Eusebii
Caesarien. de antiquis martyribus fragm.
ex interpr. V. Marinerii 1576 219.*

INDEX

- Abercii** (s.) vita 1679 224; - canon, v. Clemens hymnographus.
- Abgarus***: epistula 1538 177.
- Abibi** (s.) passio (BHG. 732) 1669 409; - passio (BHG. 734) 1608 si. V. quoque Guriae etc. passio, miraculum.
- Abrahamii et Mariae** (ss.) vita (BHG. 8) 1679 307.
- Abramium** (s.), in, canon (inc. *Ταῖς θείαις λαμπόρμενος*) 1508 82.
- Acacius Caesariensis**: excerpta 1520 (catena in Octateuchum), 1657 (catena in Genesim), 1668 (id. id., v. Add.).
- Acacium τὸν ἐν τῇ Κλίμακῃ** (s.), in, canon, v. Ioseph.
- Acacium** ep. Melitinae (s.), in, canon, v. Ioseph.
- Acciaiuoli Iohannes**: carmen de vita rebusque gestis Caroli V imp. 1624.
- Accidas Emmanuhel** poss. 1531 285v, 1559 253.
- Accidas Franciscus**: Xysto V papae donavit codd. 1495, 1499, 1504, 1516, 1517, 1528, 1531, 1539, 1542-1544, 1546, 1548, 1559 (?), 1571, 1572, 1581, 1601, 1606, 1609; - eiusdem inscriptio nuncupatoria graeca in codd. 1499 39v, 1504 3v, 1516 283v, 1517 III, 1528 235, 1539 184v, 1542 131, 1543 1v, 1544 98v, 1546 127, 1548 91, 1571 81, 1572 151, 1581 220, 1601 193, 1606 II, 1609 1v; latina in codd. 1499 1v, 1504 190, 1528 235v, 1539 185v, 1581 11v; - syllabum confecit codicum 1495 II, 1504 3v, 1516 I, 1517 IV, 1542 I, 1543 I, 1546 1.2, 1548 I, 1571 I, II, 1572 I, 1609 1v. V. quoque p. 96.
- Accidas Malachias** poss. 1581 41v.
- Accidas Petrus** adnotavit 1531 285v.
- Accitaso Iohannes** memor. 1559 I.
- Accepsimae, Ioseph et Aeithalae** (ss.) passio (BHG. 15-16) 1669 53; - canon (inc. *Περὶ τῶν μου*) 1508 90v.
- Achillea ageratum** Linn.: p. 152.
- Acindyni, Pegasii et Anempodisti** (ss.) passio (BHG. 22) 1669 37v.
- acoluthia**, v. officium.
- Aeropolita Georgius** (?): *στυγερὸν* in M. Sabato 1546 89v. 97 (v. Add.).
- Actavantiis, de, Actavantius** pinxit 1614 7.
- Adae** expulsionem, in, v. Iohannes Chrysostomus*.
- Adamello Nicolaus** memor. 1548 162.
- Adelphii** ep. Arabissi visio 1595: p. 226.
- Adnuntiationis mysterio, de**, non nulla 1642 295v.
- Adrianus**: isagoge in ss. Scripturas 1665 261.
- Adrianus IV papa**, v. Hadrianus.
- Adriani et XXIII socior.** (ss.) passio (BHG. 27) 1671 341.
- Adrigo, comes** (?) Castri Prineae (*Πρινας*, in ins. Creta) memor. 1569 220v.
- Adsumptione Mariae Virginis** de, v. Dormitio. c SS. Deiparae, de.
- Aecaterinae** (s.) passio (BHG. 30) 1631 87; - passio (BHG. 31) 1636 28v; - passio (BHG. 32) 1581 71, 1595 150, 1596 80.
- Aedesius** (s.), v. Apphiani et Aedesii passio.
- Aeithalas** (s.), v. Acepsimae, Ioseph et Aeithalae passio, canon.
- aenigmata**: v. Aulicalamus Theodorus, Basilus Megalomytus, Christophorus Mytilenaeus, Macrembolita Eumathius, Iohannes Euchaita, Psellus Michael.
- Aeschines**: orat. in Ctesiphontem, cum argum. 1585 230v.
- Africanus** (s.), v. Terentii, Africani et socc. passio.
- Agapes, Irenes et Chiones** (ss.) passio (BHG. 34) 1660 49.
- Agapetus diaconus**: capita admonitoria 1579 201.
- Agapetus** (s.), v. Eustathii, Theopistae, Agapeti et Theopisti passio.
- Agathae** (s.) passio (BHG. 37) 1673 202; - canon (inc. *Ὕμνοις, πιστοί, τῆς καλλιμάγευτος*) 1515 188.
- Agathon abbas** memor. 1524: p. 77

- Agathone ep. Liparitano, de (cf. BHG. 59), 1591 153^v.
- Agathonici et socior. (ss.) passio (BHG. 40) 1671 305^v.
- Agathopus (s.), v. Theoduli et Agathopodis passio, canon.
- Ἀγέλον (an Ἀ<γ>γέλον?), τοῦ, Θεόδωρος (italo-graecus, s. XII-XIII), v. Theodorus τοῦ Ἀγέλον.
- Ἀγιομανρίτης, v. Iohannes a S. Maura (Ἀγιομανρίτης), Nicolaus Ἀγιωμ.
- agrariae pactiones in Italia australi (s. XIII) 1606 182. 183 (cf. Add. et emend.).
- Aidoni Andreas memor. 1560 166^v.
- Alamanni Nicolaus adnotavit 1576 r. V. quoque p. 349.
- Albani Ioseph card. bybl. (1830-34) tesserae gentilitiae, v. Gregorii XVI papae etc.
- Ἀλήμ, οἱ περὶ τὸν memor. 1594 5.
- Alexandri et Antoninae (ss.) passio (BHG. 50) 1667 101.
- Alexander Aphrodisiensis: in Aristot. analytica priora I. I: 1500 2; - in Aristot. Metaphysicae quinque priores libros 1621; in Aristot. Metaphysicae quinque postremos libros 1620; - de fato 1614 98; - quaestionum et solutionum II. I-IV: 1614 4; - quaestiones ethicae 3, 30 et 10: 1622 213^v.
- Alexander ep. CP. (s.), v. Metrophanis et Alexandri (ss.) vita.
- Alexander Cyprius: laudatio in s. Barnabam ap. 1667 110.
- Alexander Magnus: apophthegmata 1556 133; - testamentum* 1556 131.
- Alexander VII papa memor. 1490: p. 10.
- Alexandrum Pydnaeum (s.), in, canon, v. Theophanes hymnographus.
- Alexandria in Aegypto memor. 1669: p. 418.
- Alexandrinorum kalendarium, v. Kalendariorum trium... concordantia.
- Alexius Chrysomallus, v. Chrysomallus.
- Alexius I (Comnenus), imp. Romanorum et Irene imperatrix memor. 1679 2.
- Alexii (s.) vita (BHG. 51) 1631 180.
- ἄλλακτά, τὰ memor. 1601: p. 250.
- Allamprese, v. Laprese.
- Allatius, Leo: adnotavit 1485 pass.; - contenta indicavit, notam numeri adscripsit in codd. 1487, 1502, 1505-1507, 1511, 1524-1526, 1530, 1533-1536, 1538, 1540, 1547, 1550, 1551, 1553-1556, 1561, 1563, 1567, 1574, 1575-1580, 1582-1585, 1587-1593, 1595-1600, 1603, 1604, 1607, 1608, 1610-1618, 1620-1624, 1626-1634, 1636-1654, 1657-1661, 1665-1671, 1673-1676, 1681-1683; - poss. 1599(?), 1604 r et 3^v; - Bybl. Vaticanae donavit 1599 (?), 1604 r; - laud. pp. 103, 215, 221, 262 et in Add. ad cod. 1486.
- alleluia tonus plag. 4: 1606 179^v.
- ἁλληλουϊά, κοινωνικά et ἑπακοαί sec. octo tonos 1606 152^v (cf. Add.). V. quoque ἁσματικόν.
- Almazov A. I. laud. pp. 120, 138, 144.
- alphabetum arabicum 1574 4; - graecum 1560 III; - latinum 1596 1.
- alphabeto in Hypapantem, ex, troparia duo 1546 93.
- Alphii, Philadelphii, Cyrii (ss.) passio (BHG. 57) 1591 110.
- Alypii (s.) vita (BHG. 64) 1596 136^v.
- Amati Hieronymus adnotavit 1488 XIII.
- Ambacum monachus: narratio de Elpidio et Pythro anachoretis deque Sergio proxeneta 1510 118.
- Ambrosius archimandrita S. Philippi Argyrii Hieracen. memor. 1601 178.
- Ambrosii (s.) vita (BHG. 69) 1615 104, 1645 33^v.
- amicitia, de (inc. Ὅτι τῆς φίλης τῆς ἐστὶν εἰδὴ) 1488 244, 1497 248.
- Ammon (s.), v. Mulierum XL et Ammonis passio.
- Ammonius: prohoemium in Aristot. de interpretatione 1498 64^v; - interpretatio in Porphyrii Isagogen (excerpta) 1498 8; prohoemium 1498 1^v.
- Ammonius monachus: de ss. monachis Sinaitis 1638 203^v, excerptum 1524 54^v.
- ἄμμος, v. ῥάμμος inter et ἄμμος quae intercedat differentia 1614 171^v.
- Amphilochius Iconiensis (s.): in SS. Deiparam et in Symeonem, v. Theodotus Ancyranus; - in mulierem peccatricem 1639 180^v; - in Obscurum Domini 1631 185, 1633 108, 1636 91, 1641 168^v, 1652 63, 1673 30; - in paralyticum* 1587 325; - in diem Sabbati Sancti 1633 242; - vita et miracula s. Basilii M.* 1631 114, 1633 323^v, 1636 68^v, 1638 6, 1641 139^v, 1652 38^v.

- vita s. Amphilochii (BHG. 72) 1595 141^v, 1596 48.
- amuletum* contra inimicos (inc. *Κύριε. ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τοὺς βασιλεῖς τῶν Ἑλλήνων φιλῶν*) 1538 199; — ad vermes averruncandos (latine) 1538 175^v.
- Anacharsis: epistulae 4-5 et 1: 1588 194^v.
- anachoretæ* quo modo debeant orare (inc. *Αἱ ὧραι καὶ ὧδαι ἐκκλησιαστικαὶ εἰσι παραδόσεις*) 1579 235; *anachoretæ* carminum suavitas in officior. recitatione dedecet (inc. *Διηγέσατο ἡμῖν ὁ ἀββᾶς Ἰωάννης καὶ ὁ ἀββᾶς Σωφρόνιος... ὅτι ἀπελθόντες πρὸς τὸν ἀββᾶν Νεῖλον*) 1579 236^v, v. quoque Antonius Magnus (?); — *anachoretis* XII, de 1599 201, 1632 139; — *ἀναχωρητῶν ἀγίων, περὶ*, capp. IV: 1599 141^v, 1632 107^v.
- Ananiae (s.) passio (BHG. 76) 1679 3; — passio (inc. *Ἀνέτειλεν μετὰ τὴν ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰ. Χ. πρὸς τὸν ἴδιον πατέρα*) 1631 24^v.
- ἀναφορὰς ἀγίας, περὶ τῆς*, v. Theophilus Alexandrinus (?).
- Anastasia patricia, de, historia (BHG. 79) 1610 54.
- Anastasiae (s.), m. Romae sub Decio et Valeriano passio (inc. *Κατὰ τοὺς καιροὺς Διοκλητιανοῦ [!] τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ αὐτοῦ συγκαθέδρου Βαλλεριανοῦ*) 1608 12; — passio (BHG. 77) 1679 297^v.
- Anastasiae (s.), m. Romae sub Diocletiano, passio (BHG. 82) 1645 249^v; — monasterium s. Anast. <τῆς Φαγμακολυτρίας> prope Thessaloniam memor. 1485: p. 2.
- ἀναστάσιμον* (libri liturgici designatio) 1541: p. 115.
- Anastasius monachus: narrationes XLII de ss. patribus in monte Sina 1524 42^v; narrationes 17 et 27: 1599 301, 303^v.
- Anastasio Persae (s.) miracula Romae patrata 1641 174^v.
- Anastasio Sinaita (s.): de blasphemia 1568 232; — in defunctos*, v. Ephraem Syrus, s., in eos qui in Christo obdormierunt; — in psalmum VI: 1587 180, 1633 128^v; — quaestiones 1582; quaest. 2-19: 1672 162; quaest. 6: 1600 157; quaest. 70: 1568 230; quaest. 114: 1568 234^v; — de s. synaxi 1600 168^v; — in Transfigurationem Domini (inc. *Ὡς φοβερός ὁ τόπος οὗτος*) 1671 103; — *Via dux*, capp. 3-4: 1664 156^v.
- Anatolius hegumenus τῶν Στουδίου memor. 1660 408.
- Anaxarchus: apophthegma 1556 138^v.
- Anaximenes Lampsacenus (?): rhetorice ad Alexandrum 1580 41. V. quoque Aristoteles*.
- Andreae apostoli (s.) acta (BHG. 94) 1631 152, 1633 351, 1636 36, 1641 67^v, 1673 180^v; — acta cum laudat. contexta (BHG. 100) 1652 1; — commentarius (BHG. 101) 1595 159, 1596 182; — missa in vigilia festi, fragm.: 1679 1; — Andreae et Matthiae (ss.) acta (BHG. 109) 1633 354.
- Andreas quidam Ariminensis memor. 1486 142.
- Andreas caecus: canon in ss. Manuhelem et socco. (inc. *Ἀισωμεν ὅσῃ πάντες τῷ κτίσῃ*) 1558 87^v.
- Andreas Cretensis (s.): canones: in natale s. Iohannis Baptistae (inc. *Ἡ σωτήρ τοῦ προσβύτου*) 1547 141^v, 1558 145^v; — in vincula s. Petri*, v. Iohannes Damascenus (s.); — magnus canon, fragm. 1495 130; — orationes: in Adnuntiationem SS. Deiparae 1587 103; — in Circumcisionem Domini 1633 78; — in Decollationem s. Iohannis Bapt. 1587 118, 1671 360^v; — in Dormitionem SS. Deiparae orat. 1: 1633 360, 1671 177^v; orat. 2: 1633 296^v, 1671 168^v, 1673 171; orat. 3: 1633 305^v, 1671 199; — in Exaltationem s. Crucis orat. 1: 1633 4^v; — in s. Georgium (?) 1660 288^v; — in Lazarum quadrimum 1639 135, 1641 268; — in Nativitatem SS. Deiparae orat. 1: 1633 1^v, 1636 4, 1673 21; orat. 4: 1673 17; — in S. Nicolaum 1631 160, 1636 46^v, 1641 86^v; — in Ramos Palmarum 1639 144^v; — in s. Titum apost. 1671 328^v; — de vita humana et de defunctis 1587 151; — triodion in complet. feriae IV Magnae Hebdom. 1546 36; id. in complet. dom. Palmarum 1631 229^v.
- canon in s. Andream Creten., fragm. 1581 198.
- Andreae in Crisi (s.) passio (BHG. 112) 1679 149^v.
- Andreas τοῦ πρωτοπαπᾶ memor. 1515 289^v.

- Andreae Sali** (s.) vita a. Nicephoro presb. Constantinopolitano 1574.
Andreae Stratelatae (s.) passio (BHG. 118) 1671 278.
Andreas quidam Venetus memor. 1596 r.
Andronicus I (Comnenus) imp. Romanorum: dialogus contra Iudaeos 1663 i; versus in id. opus (inc. *Ἡ δογματικὴ τῶνδε τῶν λόγων χάρις*) ibid.
Andronicus II (Palaeologus) imp. Romanorum: professio fidei catholicae 1485 44.49.
Andronicus (s.), v. Probi, Tarachi et Andronici passio.
Andros insula memor. 1485 63v.
Anempodistus (s.), v. Acindyni, Pegasii et Anempodisti passio.
Angelos (ss.), in, canon (inc. *Πάντες ἀνυμνήσωμεν, λαοί*) 1541 175v.
Anicetus (s.), v. Photii, Aniceti et socc. passio.
anima hominis dies tres post mortem corpus invisit 1604 450; - animae partes tres 1600 177r, 177v; - animae facultatibus, de, v. Isaac Argyrus.
Anna mater SS. Deiparae (s.), de memor. 1641: p. 352.
Annae et Iohannis e Larissa (ss.) synaxarium 1558 71v.
Anna prophetissa memor. 1631: p. 312, 1641: p. 352, 1673: p. 429.
annus quo exarati sunt codices. 800: 1666; 916: 1660; 964: 1591; 1024: 1506; 1037: 1650; 1064: 1636 (ex parte); 1116-7: 1611; 1118: 1646; 1318: 1562; 1329: 1566; 1382: 1515; 1389: 1587; 1431: 1510; 1442: 1549; 1477: 1626 et 1627; 1490: 1585; 1540: 1612; 1542: 1602; 1545: 1559; 1573: 1536 et 1537 (ex parte); 1586: 1494; 1592 circiter: 1486; 1598: 1513; 1594: 1681; 1610: 1485 (ex parte); 1619: 1576.
annos quosdam, ad, pertinentes adnotationes: ad mensem martium a. 1018: 1675 333v; 25 oct. 1104: 1679 2; 1116-17: 1611 1v. 94v. 158. 244; 3 febr. 1169: 1574 4; 1169-70: 1541 239v; 13 sept. 1178: 1574 4; 1185-86: 1541 241; 1188-89: 1615 224v; 10 nov. 1189: 1574 4; 18 ian. 1190: 1574 4; 1208: 1636 3v; 1209-10: 1579 125; 5 mart. 1266: 1636 3; 1 aug. 1352: 1601 138; 12 apr. 1387: 1601 131; 30 aug. 1398: 1601 191; 1400-1: 1598 2; 31 aug. 1425: 1601 178; 22 apr. 1437: 1548 162; 22 apr. 1438: ibid.; 1438 (3 febr., 11 oct. et 17 nov.) 1533 199; 1462: 1504 2; 19 apr. 1470: 1533 199; 4 mart. 1476: 1504 2v; 1475: 1629 313a; 26 dec. 1485: 1652 33; 25 mart. 1489: 1652 129; 1533 iun.: 1569 230; 4 dec. 1534: 1515 29; 19 aug. 1546: 1563 111v; 26 nov. 1550: 1604 451v; 1562: 1546 127v, 1559 II; 8 nov. 1562: 1604 450v; 1564 (3 mai, 23 iun., 23 iul.): ibid.; 28 nov. 1569: 1531 1v; 17 nov. 1578: 1531 285v; 19 iul. 1579: 1604 450v; 24 aug. 1586: 1594 132; 21 dec. 1591: 1599 1v; 14 ian. 1604: 1594 234v; 21 dec. 1610: 1485 63; oct. 1619: 1676 i.
anonymus Arianus: in Hiob interpretatio 1518.
anonymus Becucetanus: dogmata catholica ss. Apostolorum 1664 161v.
Antagoras: apophthegmata duo 1556: p. 146.
Anthimus iconoclasta quo modo oculos amiserit 1587 212.
Anthimi ep. Nicomediensis (s.) passio (BHG. 135) 1643 30; - canon, v. Germanus I patr. CP.
Anthologiae Palatinae epigr. VII, 45: 1530 i; VII, 471, v. Callimachus, epigr. 23; IX, 115 et 169: 1534 244v; XI, 251: ibid.; XIV, 58: v. Add. ad p. 194.
Anthologium 1547.
Anthusae (s.) passio (BHG. 136) 1671 313.
Antiochus Ptolemaidos: quomodo Adam acceperit animam 1630 239v.
Antipae (s.) passio (BHG. 138) 1660 200.
Antipater ep. Bostrensis: in s. Iohannem Baptistam 1641 355.
Ἀντιφωνητής, templum quoddam sub hoc vocab. D. N. Iesu Christo dicat., poss. 1560 165v.
Antonina (s.), v. Alexandri et Antoninae passio.
Antonius memor. 1486 142; - alius memor. 1583 1v; - alius memor. 1629 1v. V. quoque *Ἀντώνης, μισέρ; Ἀττώνης*.
Antonius episcopus: excerpta 1520 (catena in Octateuchum).
Antonius hagiographus, v. Symeonis stylitae vita a. Antonio.
Antonius Magnus (s.): exhortationes (excerpt.) (?) 1579 200.
 vita a. Athanasio 1581 102, 1589 29v; - narratio 1599 205v, 1632 143v.

- Antonius de Messana** (s. xv) memor. 16351.
- Ἀντώνης, μισέ** (s. xvi, an Chiensis?) memor. 1583 xvii.
- Antonius (Rocchi)** hierom. Crypten. laud. pp. 228, 319, 342, 345, 348, 364, 415, 419, 420, 436, 438, 440 sq., 447 et in Add. ad col. 1510.
- Ἀντωνίτζης, v. Παλατιανός Δημήτριος.**
- Aphthonius:** progymnasmata, cum prolegg. et scholl. Maximi Planudae 150015; c. 13 cum scholl. anon. 15001.
- Apocalypsis Iohannis theol.*** 1632216v.
- ἀποκάλυψις Ιουκιανῆς περὶ τῶν λειψάνων τοῦ ἁγ. Στεφάνου** (inc. *Τοῖς κατὰ πόλιν καὶ χώραν ἀγιοτάτοις καὶ θεοσεβεστάτοις ἐπισκόποις*), v. Stephanus protomartyr.
- Apollinarius:** excerpta: 1520 (catena in Octateuchum); 1657 (catena in Genesim), 1668 (id. id., v. Add.); 1677-78, 1682-83 (catena in Psalmos).
- Apollonius Pergaeus:** conicorum ll. i-iv: 15751.
- ἀπολύσεις** pro diebus festis 1536193.
- ἀπολυτική ἀναστάσιμα σὺν τοῖς θεοτοκίοις καὶ ταῖς ὑπακοαῖς αὐτῶν** 153765, 154345, 154074 (initia tantum); *toni plag. secundi et gravis* 167596; - **ἀπολυτική et κοντάκια Triodii et Pentecostarii** 153737; - **ἀπολυτικὸν in Circumcisionem Domini** (inc. *Ὁ θρόνῳ περιμέμφῳ*) 154074v; in *quemlibet δσιον*, in s. Spyridonem, in s. Stephanum iun. 1589304v. V. quoque *menologium* (kalendarium).
- apophthegmata Alexandri Magni aliorumque** 1556133.
- apophthegmata Patrum** 15991, 16321, 15897 (excerpta): v. quoque Hyperechius abbas, Theophilus Alexandrinus.
- ἀπόστιχα ἀποστολικά, κατανυκτικά, στανυρώσιμα** (initia tantum) 1541180v.
- apostolorum* canones** 150669.72v, can. 7: 148576 (cf. Add.); v. quoque *nomocanon Pavlovi*; - **apostolos XII**, in, canon pro feria quinta *toni gravis* (nona oda inc. *Υἱὸς φωτός*) 1516199v; *stichèron* 1562119; - **apostolos LXX**, in, officium, v. officia; - **apostolorum plurium missae in vigilia et in festo, v. missale**. V. quoque *troparia*, Ioh. Chrysostomus*.
- Appiani et Aedesii** (ss.) passio a. Eusebio 166028.
- Appianus:** *bellorum civilium* I-V: 1612111; - *historiae Lybica Syriaca Parthica** *Mithridatica* 16124; *Illyrica* 1612273v.
- Aquilinae** (s.) passio (BHG. 163) 1667139.
- arabicae artis influxus in ornatu cuiusdam graeci codicis** p. 221; - **arabici diplomatis** (a. hegirae 497) fragm. 1625: p. 298; - **arabicum alphabetum, v. alphabetum**. V. quoque *Athanasius III* (Rahmah Allāh) patr. Hierosol.
- Arcadius imp.*:** epistula ad Innocentium papam (inc. *Ὅλος οὐδέν, ἀρχιερεῦ τοῦ Θεοῦ*) 148540; - *alia* (inc. *Πάντες ἀνθρώποι εὐφρονοῦντες ἰσασι*) 1595: p. 226.
- archangeli** (ss.), v. *orationes super infirmos*.
- Archidamus:** *apophthegma* 1556: p. 146.
- Archippus:** *miraculum* s. Michaelis archang. in Chonis, v. Michael.
- Arethae et socior. (ss.) passio** (BHG. 166), fragm. 1652131; - *passio* (BHG. 167) 1679259.
- Argyrus Isaac, v. Isaac Argyrus.**
- Ariminum, v. Andreas** quidam *Ariminensis*.
- Aristeas:** epistola 16681.
- Aristides Aelius:** epistula de Smyrna 1534230; - *palinodia de Smyrna* 1534233; - *panegyrica or. Cyzicena* 1534222v.
- Aristoteles:** *analytica priora* 149894; - *analytica posteriora*, l. I (cum scholl.) 1498217v; - *categoriae* 149828v, fragm. quattuor 1629155; - *de interpretatione* (cum scholl.) 149807; - *epistula* 5*; - *rhetorica* 158032; - *rhetorica ad Alexandrum** 158041, v. quoque *Anaximenes Lampsaenus*; - *apophthegma* 1556: p. 146.
- Aristotelis vita** ps. - *Ammoniana* 149827v.
- Aristotelis Ethicae ad Nicomachum** lib. VII, in, comment. anon. 1622317v.
- arithmetica ars, v. ψηφάριον, δωδεκαπλασιασμός.**
- Ἀρμάσης Thomas** diaconus italo-graecus (s. xiv-xv) memor. 1601106.
- armeniaca non nulla litt. graecis** 1615210v; - *armeniaca artis influxus in ornatu graeci codicis* 1592: p. 221.
- Armenii haeretici inpetuntur** 1600: p. 244.
- ἀρμένιακός** 1675: p. 439.

Ἀρσελίου, τὰ 1524: p. 77.

Arsenius mon. s. Bartholomaei
Trigonen. memor. 1652 129.

Arsenii (s.) vita (inc. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐν
αἷς ὁ Θεὸς ὁ ἀγαθός) 1589 4.

Artemii (s.) passio (BHG. 172) 1595 4.
1679 160.

articulis diversis, de (inc. Τὸ
πρώτον ἐστὶ περὶ τῆς συλλήψεως) 1488 243,
1497 246^v.

articulis fidei, de (inc. Νοητέον ὅτι
τὰ ἀρχαῖα) 1488 242, 1497 246.

ascetica capita non nulla 1532 17. V.
quoque Ambacum; anachoretæ; Arse-
nii vita; Basilius Magnus*; Carur; Da-
niel Iudæus; Dulas; Gregorius Theo-
logus*; Ioh. Chrysostomus*; Iohannes
propheta; latronum duce, de; malitiæ
cogitationes; Marcus Aegyptius; Marcus
eremita; mortis memoria etc.; Moyses
abbas; Nephonis vita, excerpta; Paulus
Cappadox; Paulus Monembasias; πῶς
δεῖ διαγεῖν κατὰ νόµον; Silvani narratio;
Serapion; verba seniorum; virtutes.

Ἀσκούλα, τοῦ, Συμεὼν (italo-græcus, s. XII-
XIII), v. Symeon.

ἀσµατικὸν italo-græcum 1606.

Aspasius: comment. in Aristotelis Ethicæ
ad Nicomachum II. I-IV: 1622 92, I.
VII-VIII: 1622 357.

ἀσπρα 1610: p. 52; 1583: p. 192; - δτουμανία
1604: p. 260.

Assemani Ioseph Simon: adnotavit
1681 III^v; - laud. p. 78.

Asterius Amasenus: in principium ieiun-
nior. 1633 135^v; - in s. Phocam
1643 118^v; - in laudem s. Stephani
1633 56.

Asterius Arianus: excerpta 1682-83 (catena
in Psalmos); - comment. in ps. IV:
1662: p. 400.

astronomica: διατὶ ξωθεν τοῦ ἡλίου
ἀνιόντος πρὸς ὁρᾶμεν ἐν τῇ ἀέρι 1502 294.

ἀστροθεσίαι apud Hiob, de 1665 284^v.

Astydamas memor. 1588: p. 210.

Athanasias hegum. in Aegina in-
sula (s.) vita et miracula 1660 211^v.

Athanasius ἀββαπρεσβύτερος italo-
græcus (a. 1024) scripsit 1506 80^v.

Athanasii ep. (s.) passio (BHG. 181)
1671 321^v.

Athanasius frater italo-græcus
1646 196^v.

Athanasius italo-græcus 1649 137^v.

Athanasius Magnus (s.): in Adsumptio-

nem Domini* 1587 345; - ad Antio-
chum ducem doctrina (excerpt.)
1524 22^v; quaestiones 19: 1499 1;
- apologia de fuga sua 1579 211;
- disputatio contra Arium* 1492 79,
1579 1, 1655 118^v; - contra Arianos
oratio I (excerpt.) 1501 233^v; orat. 3
1492 96, 1655 142; - de miraculo Be-
ryti edito* 1587 201^v; - in caecum
a nativitate* 1633 167^v, 1641 257, 1673
103; - de communi essentia
Patris, Filii et Spiritus sancti*
1492 165, 1655 223^v; - confutatio-
nes quarundam propositionum*, v.
Euthyrius Thyanensis; - de descri-
ptione Deiparae* 1633 34^v, 1641
114^v, 1673 38^v; - de sententia Diony-
sii 1664 95^v, excerpt. 1492 208, 1655 78.

epistolæ: ad episcopos Ae-
gypti et Lybiae 1579 35, 1664 111^v; -
ad Dracontium 1492 48, 1655 61;
- ad Iohannem et Antio-
chum 1492 47^v, 1655 60; - ad Pal-
ladium 1492 47^v, 1655 60^v; - ad
Serapionem I: 1492 128^v, 1655
138^v; II: 1492 144^v, 1655 210^v; IV: 1492
149^v, 1655 217; - ep. catholica*
1492 148, 1655 215; - ep. encyclica
1492 124^v, 1655 133; - ep. festalis
39 (excerpt.) 1650 186^v.

in feriam V*: 1587 275, 1633 227^v,
1673 134^v; - contra Gentes 1492 19,
1655 23; contra omnes haereses*
1492 177, 1655 242^v; - de incarna-
tione et contra Arianos 1492 51,
1655 81^v; - quod non indicandum
sit, ex evang. sec. Matth. (?) 1568 228;
- refutatio hypocrisis Meletii*
1492 148^v, 1655 216; - in passionem
Domini* 1633 234^v, 1636 233; - in s. Pa-
rascevem et in passionem Domini,
v. Iohannis Chrysostomi spuria; - de
passione et cruce Domini* 1492
60, 1655 93^v; excerpt. 1492 77^v, 1655
117; - in ss. patres et prophetas*
1664 236; - in Nativitatem Prae-
cursoris* 1667 229^v; - quae-
stiones in S. Scripturam*: 44-46:
1499 7^v; 55: 1499 8^v; - de synhodo
(pars prior) 1492 45, 1655 57; (pars
altera) 1492 198, 1655 65, 1664 130^v; -
synopsis s. Scripturae*, cap. de
Genesi 1668 37^v, de Iosue 1657 202^v; -
de sancta Trinitate* dialogi
I-V: 1502 251^v; - de virginitate*

- 1492 156, 1655 272; - vita s. Antonii Magni 1581 102, 1589 29v, 1638 268v; - vita s. Syncleticae * 1589 193.
 excerpta 1520 (catena in Octateuchum); 1569: p. 164; 1677-78, 1682-83 (catena in Psalmos); 1662 (excerptt. in Psalmos).
 s. Athanasii M. vita 1492 1, 1655 1; - dictum 1589 216, 1599 257v.
 Athanasius III (Rahmah Allāh) patr. Hierosol.: epistolae duae arabicae 1592 152. 153 (cf. Add.).
 Attalates Michael: de iure sive pragmatika, titt. 1-35: 1566 166v.
 Ἀντώνης (*Αντώνιος*) quidam 1629 313^a.
 Augarus*, v. Theodori stratelatae (s.) passio a. Augaro.
 Augustinus (s.): de cognitione verae vitae*, excerpt. (graeco) 1488 19v, 1497 61v; - de processione Spiritus sancti, excerpta ex tractatu in Iohannem (graeco) 1488 7v, 1497 52; - de Trinitate l. XII, excerpta duo (latine) 1667 2v.
 Aulicalanus Theodorus: aenigma 1584: p. 196.
 Autonomi (s.) passio (BHG. 198) 1643 69v.
 Auxentius (s.), v. Eustratii, Eugonii, Mardarii et Orestis passio.
 Avantiu Carolus memor. p. 103.
 Avenio: bibliotheca papalis: p. 262. *ἄνεστα, φύλλα* 1553: p. 135.
 Ἀζάρο, δέ, Τζαπέτρος Panhormitanus (s. XVI) memor. 1602: p. 252.
- Babylae (s.) vita (BHG. 206) 1643 35.
 Bacchus (s.), v. Sergii et Bacchi passio.
 Badimi (s.) vita 1660 101.
 Badulatum memor. 1548 75v.
 Baldi Iohannes Helias laud. pp. 115 et 117.
 Balsamon Theodorus: interpretatio in synagmā canonum conciliorum 1661; - in canones non nullos Theophili Alexandrini 1499 31; - excerptum (e synagmate Matthaei Blastaris) 1571 67.
 baptismatis formula, de, tractatulus 1541 240v.
 Barachesium et socc., in, canon (inc. *Ἀβύλη φωνιζόμενοι*): p. 49 et cf. Add.
 Barbarae (s.) passio (BHG. 213) 1631 97v, 1636 40, 1641 74v, 1652 2, 1673 184; - passio (BHG. 216): 1615 2, 1645 10.
- Barbarus Franciscus senior poss., adnot. (?) 1619 1.
 Barbarus Franciscus patr. Aquileiensis (vel Hermolaus eius successor) Vaticanae bybliothecae donavit 1505, 1525, 1655, 1661-65.
 Barberini Franciscus card. bybl. memor. pp. 10 et 12 (v. Add.); - eiusdem tesserae gentilitiae, v. Urbanus VIII P. M. et Barberini Franciscus.
 Bardenhewer O. laud. p. 75.
 Barnabas quidam (s. XVI) memor. 1559 1v.
 Barnabas cathegumenus s. Phantini in regione Tuccorum (s. XIII) initium epistolae ad Niphonem cathegumenum s. Philippi Macroterii (?) prope Messanam 1606 11.
 Barnabas (s.): epistula* 1655 301v.
 acta a. Marco 1667 105; - laudatio a. Alexandro Cyprio 1667 110.
 Baronius Caesar card. memor. 1576: p. 180.
 Barsanuphius hierom. et oeconomus s. Bartholomei Trigonien. (+ 26 dec. 1485) memor. 1652 33.
 Barsanuphius monachus (saec. XIV-XV) 1600 178v; - alius (s. XIII) 1606 11.
 Bartholomei apost. (s.) laudatio a. Iosepho monacho 1667 127v.
 Bartholomeus mon. Crypten. calligr. (s. XII in.) memor. p. 84.
 Bartholomeus 'di Grande <di?> Porto Giardino' (saec. XV) memor. 1533: p. 94.
 Bartholomeus de Iacopo, civis Ianuae poss. 1613 1.
 Bartholomeus de Monte Arduo memor. 1570: p. 167.
 Barypsabae (s.) vita 1589 3.
 Basileos Amaseni (s.) vita a. Iohanne presb. 1595 182v, 1660 314v.
 «Basilianorum» monasteriorum in Sicilia bybliothecae: p. 17.
 Basilicorum H. I-X, v. *ἐκλογὴ* sive *νόμων παραβολή* etc.; l. XLI, tit. 4 (fragm.): 1656 1. Cf. quoque p. 173.
 Basiliscus (s.), v. Eutropium, Cleonicum et Basiliscum (ss.), in, canon.
 Basilissa (s.), v. Iuliani et Basilissae passio.
 Basilius Achridenus: rescriptum ad Hadrianum IV papam 1485 37v.
 Basili Ancyрани (s.) passio (BHG. 242): 1667 261.

Basilii I imp. Romanorum: paraenesis ad Leonem filium 1579 217.

Basilii II imp. Romanorum, v. menologium Basilii.

Basilii librarius (incertus) memor. p. 436.

Basilii Magnus (s.): (Ascetica et disciplinaria, epistolae, exhegetica, homiliae, theologica, excerpta).

1. Ascetica et disciplinaria: de animae sanctificatio-
ne*; v. Macarius (ps.): hom. 25; -
de ascetica disciplina 1600
161; - ἀσκητικῶν, ἐκ, τῶν (inc. Τὸ τελειώ-
τατον ἔργον τῆς ἀσκητικῆς πολιτείας) 1568
247; - constitutiones mona-
sticae, cc. 3-4: 1568 237; - mo-
ralia, c. 22: 1568 235v; - regu-
lae fusius et brevius tra-
ctatae: capita 14: 1600 148; - re-
gulae brevius tractatae,
c. 230: 1501 46; c. 276: 1501 46v; - ser-
mo de renuntiatione sae-
culi 1632 193. V. quoque nomocanon
Pavlovi.

Interrogationes de sa-
cerdotibus* cum responsis. Gre-
gorii Theologi 1571 71.

Sermones 24 de moribus
a Symeone Metaphrasta concinnati
1598, 1637 222v.

2. Epistolae: conlectio epist. CXLII:
1486 11 (cf. Add.); epist. XXVII: 1486 11;
epist. CXLI: 1486 139; - epist. conplu-
res latine versae a Mauritio Bressieu,
cf. Add. ad cod. 1486.

ep. 1: 1588 182; 17: 1486 131v, 42:
1524 56; 112: 1588 183; 167: 1588 156;
169: 1588 168; 170: 1588 135; 171: 1588
134; 219: 1486 132v; 246: cf. p. 5; 296:
1486 132.

3. Exhegetica: in Hexaheme-
ron 1568 4, iambi duo in id. opus
1568 106v; - in Esaiam (?) cc. 1-16
1509 121; - in Psalmos, v. Homiliae.

4. Homiliae:

ad adolescentes 1534 158,
1588 349; - exhort. in sanctum ba-
ptisma 1587 12v, 1633 100, 1638 137,
1641 152v, 1652 50v; - in sanctam Chri-
sti generationem* 1572 75, 1587 21v,
1633 42, 1641 121v, 1652 29v, 1673 43v,
1675 340; - de fide 1568 249v, 1673 290;
- de legendis libris gentilium,
v. ad adolescentes; - in Gordium

martyrem 1673 305v; - de gr̄atia-
rum actione 1673 292v; - de ieiunio
I-II: cf. p. 202 n.**, l: 1633 143,
1652 90, II: 1633 140, 1652 85v; - de ie-
iunio* (inc. Σήμερον, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί,
τὸν ἱατρὸν προσκυνήσωμεν), v. Iohannis
Chrysostomi spuria; - in illud *Facia-
mus hominem** etc., v. Gregorius Nys-
senus*, s.; - in illud *In principio
erat Verbum* 1568 222, fragm. 1644 11,
1673 287; - in Iulittam marty-
rem 1673 298v; - quod Deus non est
auctor malorum 1673 327v; - in
ss. XL martyres 1587 79, 1633 313,
1641 237v, 1652 112v, 1673 311; - in s.
Pascha* (inc. Χριστὸς ἐγεννήθη,
χορεύσωμεν, Χριστὸς ἐστὼν ὁ ὢν, πιστεύ-
σωμεν) 1633 251; - in principium
Proverbiorum 1673 318; - in
psalmos: in psalmum 1: 1673
231; in psalmum 7: 1673 236; in
psalmum 14: 1673 242v; in par-
tem psalmi 14: 1673 246v; in psal-
mum 28: 1673 251; in psalmum
29: 1673 258v; in psalmum 32: 1673
264, excerpt. 1662 82; in psalmum
59: 1673 272v; in psalmum 61: 1673
275v; in psalmum 114: 1673 280; in
psalmum 115*: 1673 283v; - contra
Sabellianos 1644 11v (fragm.); -
de Spiritu sancto* 1568 254v.

5. Theologica: contra Eunomium
1496 14v (excerpt.); - de incarnatione
(?) 1524 26v.

6. Excerpta: 1657 (catena in Ge-
nesim), 1668 (id., v. Add.); 1678, 1683
(catena in Odas); 1677-78, 1682-83
(catena in Psalmos).

exorcismus in obsessos et
in omnem infirmitatem* 1538 21, 1554
144v, 1571 140v; - alius 1554 144.

liturgia* 1554 1v (fragm.), 1554
23, 1557 59. V. quoque liturgia s. Basilii
Magni*.

oratio super infirmos* 1571 40.

s. Basilii vita et miracula
a. Amphilocho* 1631 114, 1633 323v,
1636 68v, 1638 6, 1641 139v, 1652 38v; - de
fratribus s. B. 1652 52v; - iambi
4 in s. B. (inc. Εἴ τις ποτὲ ἦ γυργάθω
ἐξαντλήσαι) 1673 287; imagines 1554
22v, 1557 58v.

Basilii Megalomytus: aenigmata 1579 127,
1584: pp. 195 sq.

Basilii Minimus: scholia in s. Gregori-

- Theologi orationes XVII: 1653; in orat. II: 1638 170^v; in orat. 40: 1638 110.
- Basilii monachus (a. 964) scripsit 1591 216^v.
- Basilii Seleuciensis: orationes XXXV (1-9 et 11-36) 1494; orat. 10, in Elisaeum et Sunamitiden 1667 145; orat. 37, de sanctis infantibus 1633 72, 1636 65^v, 1641 135, 1673 53; - in beatum Hio b (inc. "Ὡςπερ οἱ κατὰ γῆν βασιλεύοντες") 1587 251^v; - in Pentecostem (inc. *Πνευμά μὲν, ἀλλ' ἐπωφελῇ*) 1587 365; alia de Pentecoste* memor. p. 205; acta et miracula s. Theclae II. 1-2: 1667 335; I. 1: 1643 131^v.
- Bassae et filiorum eius (ss.) passio (BHG. 268): 1671 293^v.
- Batiffol Petrus laud. pp. 18, 26, 30, 32, 37, 41, 47 sq., 49, 52, 56 (v. Add.), 58, 63, 100, 115, 120, 122 sq., 127, 134, 135, 147 sq., 150, 158, 160, 166, 170, 177, 191, 193, 204, 221 not.*, 232, 245 sq., 251, 252 (v. Add.), 265, 270, 275, 281, 283, 298, 299, 300, 306, 319, 340, 358, 368, 369, 382, 387, 395, 397, 408, 409, 419 (v. Add.), 435.
- Beatillus Antonius S. I. memor. p. 218.
- Beccus Iohannes, patr. Constantinopolitanus, v. Iohannes XI (Beccus) patr. CP.
- Benedictus XIII papa memor. pp. 277 sq.
- Beneventana pugna a. 1266, de, notula 1636 3.
- beneventana scriptura folia duo exarata 1666 41^v-42; - beneventani codices: p. 214.
- Beniamin monachus s. Phantini Tuccorum (s. XIII) memor. 1606 183 (v. Add.).
- Beniamin (s.), in, canon (inc. *Τὸν τοῦ Χριστοῦ στρατιώτην*) p. 49.
- Berg<ης> sacerdos italo-graecus s. XIV-XV (an Hieracensis?) memor. 1601 191^v.
- Bertolina, v. Mazzini.
- Bessarion card.: apologia inscriptio-num Becci 1488 283^v, 1497 29^v; - encyclica ad Graecos 1488 211, 1497 216; - epistola ad Theodorum Gazam (inc. *Ἄ μὲν περὶ τῆς ἀκρισίας*) 1488 4^v, 1497 49^v (v. Add.); - *πρὸς τὰ Πλήθωρος πρὸς Ἀριστοτέλην, περὶ οὐσίας* (inc. *Εἰ τις ἀπλῶς τε ἄμα καὶ ἀκριβῶς*) 1488 6, 1497 51 (v. Add.); - de pro-
 cessione Spiritus sancti 1488 248, 1497 1; - refutatio Marci Ephesini 1488 177, 1497 133^v; - refutatio Maximi Planudae 1488 1.302, 1497 43^v.46. Memor. pp. 24 et 305.
- Bessarion oeconomus incerti monasterii in Palaestina (s. XII) poss. 1592 1.
- Bessières M. laud. p. 3.
- Biblia sacra utriusque Testamenti.
1. Vetus Testamentum:
- Genesis cum catena 1520 5, 1657 1, 1668 38^v.
- Exodus cum catena 1520 232; - cum scholl. 1657 78.
- Leviticus cum catena 1520 416; - cum scholl. 1657 112.
- Numeri cum catena 1520 474; - cum scholl. 1657 136^v.
- Deuteronomium cum catena 1520 560; - cum scholl. 1657 172.
- Iosue cum catena 1520 654; - cum scholl. 1657 203.
- Iudices cum catena 1520 668; - cum scholl. 1657 223.
- Ruth cum catena 1520 684; - cum scholl. 1657 243.
- Hio b cum interpr. anonymi Ariani 1518.
- Psalmi 1-151 in *καθίσματα* tributi 1541 2; cum hypothesisibus ac dupl. stichometria 1542; cum catena 1617 4^v; 1677-8, 1682-3; - psalmi selecti cum catena Origeni tributa 1519; - ps. 1 cum catena 1493 265.
- Libri Sapientiales (Proverbia, Ecclesiastes, Canticum Cantorum) cum catena Polychronii quae dicitur 1521.
- Esaias cum sectionn., lemmat. atque stichom. 1670 8; cc. 17-66: 1509 235^v; c. 38, 10-20: 1541 193^v; - interpr. latina in cod. Crypten. A. γ. XIV: p. 414 not.*.
- Hieremias ex recens. lucia-na, cum stichom. 1670 58; cc. I, 1-II, 26 (latine) 1670 58; Baruch cum stichom. 1670 103; Hieremiae lamentationes cum stichom. 1670 108^v; epistola 1670 114.
- Hiezechiel cum stichom. 1670 116.
- Daniel in 13 *ὁράσεις* dispersitus 1641 98^v; cum stichom. 1670 176; cc. V, 30-VI, 28: 1652 16^v; Susanna

cum stichom. 1670 173^v; vv. 1-64: 1652 15; Bel et dracon 1670 196; vv. 2-41: 1652 17^v.

Zacharias cum stichom. 16702; cc. IV, 9-VIII, 16: 1658 14.

Malachias cum stichom. 16701.

Cantica sive Odae utriusque Testamenti 1541 148; cum catena 1493 237^v, 1617 279, 1664 246, 1678 715^v, 1683 533; - canticum B. M. Virginis cum interpr. 1519 325; canticum Zachariae cum interpr. 1519 328.

Lectiones, excerpta V. T. usui liturgico vel superstitioso adcommodata: e Deuteronomio lectiones in officio ss. Patrum (16 iul.) 1590 271; - psalmi, qui, ad matutinum diebus solemniorebus recitandi 1537 107^v sqq.; pss. VIII et CXXXI (pro piscatione) 1538 205^v; ps. XIX et XC (super quaelibet animalia), initia tantum 1538 248; ps. XXVI, 1 + XXXV, 13 latine (ad vermes averruncandos) 1538 175^v; ps. LXVII, 1-6 (super fascinosos) 1538 91^v; pss. XC, LXVII, XIX et CXX (super obsessos) 1538 77; ps. CXX, de usu liturgico: p. 138; excerpta non nulla (ad domum custodiendam) 1538 188; v. quoque Horologium, officium septem psalmor. paenitentialium; - ex Esaia (I, 16-20) lectio officii aquae bened. in ss. Theophaniis 1554 59; cc. 38, 10-20 (Ezechiae oratio) 1541 193^v.

excerpta brevissima, sententiae ex V. T.: Gen. III, 6-7: 1553 14; - Exod. XIV, 13: 1524 15; - Deut. XII, 32: ibid.; - ps. I (init.) 1560 173. 173; ps. V, 10: 1574 170^v; XXI, 1-2: 1562 143^v; XXXVII, 2: 1667 265^v; CIII, 1: 1558 233^v; CIII, 2: 1560 111; CIII, 4. 5: 1569 2; CIX, 1 latine (litt. graec.) 1562 142; CXVII, 24 (?): 1559 1; CX, 10: 1667 265^v; CXII, 9: 1671 153; CXXXI, 8: 1671 153; excerpta tria 1562 142^v; - Sap. Sirach IV, 36: 1636 228^v (v. Add.); - Esai. XXII, 13-14: 1501 114^v; Ose. XIII, 14: p. 227 not.*.

Hexaplarla excerpta: 1520 (catena in Octateuchum), 1668 (v. Add.), 1677-78, 1682-83 (catena in Psalmos); - Samaritanus textus 1520.

2. Novum Testamentum:

Evangelia quattuor cum no-

tis liturgicis 1533, 1539; commentariis aucta 1618. Evangeliorum lectiones selectae, v. Evangelitaria (1522, 1523, 1601, 1625).

Mattheus, cum capitulor. tabula, section. Eusebianis, stichom., nota de tempore editionis 1533 9, 1539 3; - cum catena Crameriana quae dicitur 1532 1; - cum comment. Ps. - Petri Laodiceeni 1618 1; - cc. XXI, 45-XXII, 13: 1571 72.

excerpta: 1522, 1523, 1601, 1625 (Evangelitaria).

V. Imagines.

Marcus, cum capitulor. tabula, section. Eusebianis, stichom., nota de tempore editionis 1533 64, 1539 53; - cum catena Crameriana quae dicitur 1532 136. 13 (fragmenta duo); - cum comment. Ps. - Victoris Antiocheni 1618 157.

excerpta: 1523, 1601, 1625 (Evangelitaria).

V. Imagines.

Lucas, cum capitulor. tabula, section. Eusebianis, stichom., nota de tempore editionis 1533 102, 1539 88; - cum capitulor. tabula, section. Eusebianis, Cosmae prohoemio, nota de tempore editionis 1548 1^v; cum comment. Ps. Titi Bostrensis 1618 211.

excerpta: 1523, 1601, 1625 (Evangelitaria).

V. Imagines.

Iohannes, cum capitulor. tabula, section. Eusebianis, stichom., nota de tempore editionis 1533 157^v, 1539 144; - cum capitulor. tabula, section. Eusebianis, Cosmae prohoemio, nota de tempore editionis 1548 89.

excerpta: 1522, 1523, 1601, 1625 (Evangelitaria).

V. Imagines.

Actus Apostolorum, cum Euthalii sectionibus 1650 1.

excerpta 1528. V. infra Praxapostolus.

s. Pauli epistolae, cum Euthalii prologo, Pauli martyrio, lectionum testimonior. capitum elenchis, programmatibus, argumentis, nota editionis nec non commentario e s. Iohanne Chrysostomo excerpto 1650 31^v.

Epistolae catholicae septem, cum Euthalii prologo, lectionum testimonior. capitum elenchis, programmatibus, argumentis, versibus atque elenchor. stichom. (exc. utraque Petri ep.) 1650 19.

Novi Testamenti lectiones selectae.

Evangeliarium totius anni 1601; - secundum morem Constantinopolitanum 1523, id. notatione eophonetica instructum 1625; evangeliarium pro diebus sollemnioribus notatione eophonetica instructum 1522 74.

lectiones Iohannis a Pascha ad Pentecosten 1523 1, 1601 1, 1625 1; - ev. Iohannis pro singulis diebus hebdomadae paschalis 1522 5; - ev. Iohannis pro dominicis et festis diebus a dominica Thomae ad Pentecosten 1522 30; - ev. Matthaei pro dom. Sanctorum omnium 1522 71^v; - lectiones σαββατοκυριακαί ex Mattheo 1523 45, 1601 39, 1625 45; lectiones σαββατοκυριακαί ex Luca 1523 70, 1601 62, 1625 118; - lectiones in pervigiiliis 1 hebdomadae ieiuniorum 1523 95, 1601 77^v, 1625 215^v; - lectiones σαββατοκυριακαί Quadragesimae ex Marco 1523 97, 1601 79, 1625 219; - ev. matutina dom. Palmarum 1522 159, 1601 87^v, 1625 229; - lectiones Magnae Hebdomadae 1523 108, 1601 91, 1625 231^v; ev. vespertinum Magnae feriae V: 1522 167; - evangelia τῶν ἁγίων παθῶν 1523 133, 1601 113^v, 1625 261^v; - evangelia horarum Magnae Parasceves 1516 275, 1523 153^v, 1601 132^v, 1625 285; - ev. vespertinum Magnae Parasceves 1523 159, 1601 134^v, 1625 292; - evangelia Magni Sabbati 1522 170^v, 1523 163^v, 1625 296^v; - evangelia matutina ἀναστάσιμα 1523 220, 1541 227^v, 1554 178^v, 1601 140; evangelia pro singulis hebdomadae diebus 1554 165; evangelia pro festis immobilibus 1523 165, 1601 143^v, 1625 298^v; evangelia matutina pro diebus festis sollemnioribus 1522 177; - evangelia pro variis circumstantiis 1522 189, 1601 191; evang. in habitum monasticum etc. (Matth. IX, 9-13): 1554 178; evang. in liturgia post officium s. Olei

(Matth. VIII, 14-17: indic. tantum) 1554: p. 140; evang. pro piscatione (Ioh. I, 1-13): 1538 203^v, aliud id. id. (Ioh. XXI, 1-14) 1538 209; in benedictione aquae ss. Theophaniorum (Luc. III, 1-18): 1554 59^v; pro nescio qua circumstantia (Ioh. I, 1-17: cf. infra Iac. V, 10-17) 1499 33.

excerpta brevissima: Matth. IX, 13 et XI, 28: 1679 340^{r-v}; Luc. II, 29-32: 1656 in opere. post. int.; Luc. II, 29-30 (latine) ibid.; Ioh. I, 1: 1562 142^v; Ioh. VI, 56: 1529 18^v.

Praxapostolus totius anni 1528; - ep. pro feria tertia XIII hebdomadae 1562 141^v (init. tantum) - epistolae pro singulis hebdomadae diebus 1554 164^v; - ep. in habitum monasticum (I Thess. V, 14-23) 1554 177^v; - ep. in liturgia post officium s. Olei (Iac. V, 13-20: indic. tantum) 1554: p. 140; - ep. pro nescio qua circumstantia (Iac. V, 10-17): 1499 32^v.

excerpta breviora vel brevissima: Actus Apost. I, 1-12: 1633 268^v; - I Cor. XIII, 1-8: 1616 276; - Timoth. I, 2, 9-10: 1587: p. 204; cf. quoque p. 227 not.*.

Biblica.

1. Generalia:

canon: index LX libror. utriusque Testamenti 1650 187.

chronologia perbrevis V. T. (inc. Ἀπὸ Ἀδάμ ἕως τοῦ κατακλυσμοῦ γενεαίς ι', ἐτη, βῆσβ') 1538 282; notulae latinae ad biblicam chronologiam spectantia 1657 21, 28, 29^{r-v}.

editiones septem s. Scripturae 1665 284.

synopsis s. Scripturae, v. Athanasius Magnus*.

2. in Vetus Testamentum.

in **Oetateuchum**: v. Genesis, Exodus etc. cum catena.

in **Genesim**: v. Genesis cum catena etc.; ad Gen. II, 21 schol. Leonis chartophylacis 1657 12^v; ad XIV, 14 (de 318 vernaculis Abraham totidemque Patribus Nicaenis not. latina) 1657 30^v.

in **Libros Sapientiales** (Proverbia, Ecclesiasten, Canticum Canticorum): v. Libri Sapientiales, cum catena.

in Hiob: v. Hiob cum interpr. anonymi Ariani; — ἀστροθεσία apud Hiob, de 1665 284^v. V. quoque Basilus Seleuciensis.

in Psalmos: v. Psalmi cum catena.

in Esaiam gloss. latinae 1670 pass.

in Cantica: v. Cantica cum catena. V. quoque Esdras*.

V. quoque imagines.

3. In Novum Testamentum

evangelistarum symbola

sive ἡ διδασχὴ τῶν δ' Χερουβίμ 1548

161; — in quattuor evangelistas versus

1522 197 (inc. 'Ο τετραμόρφους Χερουβίμ

ἐφεδρέων) 1539 2^v et 1548 161^v (inc.

'Η τετράς ὁδε τῶν μαθητῶν τοῦ λόγου);

— in quattuor evangelistas, patres

Ecclesiae etc. versus (Σαφώς ὁ Μωϋσῆς

νόμον ὑπαγορεύσας) 1522 2; — aposto-

lorum discipulorumque Domini in-

dex graeco-syrus 1506 78; —

apostolorum nomina latina (graecis

litteris) 1538 198; — notae de LXX

discipulis, Tito, Crescente deque eu-

nucho Candacis reginae ibid.; — com-

ment. de quattuor evangeliis

Epiphania* tributa 1506 78^v; —

quando conscripta sunt quattuor evan-

gelia ibid.; quo ordine in ecclesia reci-

tentur 1650 186.

in Mattheum; v. Mattheus

cum catena; — in beatitudines (inc. Τὴν

τυπικωφροσύνην προβάλλεται) 1499 6^v;

— in orationem dominicam 1499 4^v.

in Marcum: v. Marcus cum

catena.

in Lucam: v. Lucas cum ca-

tena; — cat. Crameriana quae dicitur

p. 362. V. quoque Macarius Chrysoce-

phalus.

in Iohannem: interrogatio-

nes et responsiones ex comm. s. Iohan-

nis Chrysostomi 1532 145, 1618 267; ad

Ioh. XIX, 33: 1597 281 (homiliae

fragm.).

in s. Pauli epistolas; v.

s. Pauli epistolae cum ... commenta-

rio etc.; in Ephes. I, 13 schol. incerti

1501 180^v; in Coloss. II, 3 schol. incerti

1658 186^v.

epistulas catholicas, in,

versus (inc. 'Η πρωτόβαθμος τῶν μαθητῶν

ἀνδρότης) 1650 19.

bisextus dies, v. diei bisexti concur-

sum etc.

Bisinianum memor. 1633 357^v.

Βλαχία (Rumenia) 1604: p. 260.

Blaesium (Blois) memor. p. 367.

Blasius italo-graecus (s. XII ?) me-

mor. 1591 1^v.

Blasii (s.) passio (BHG. 276): 1631 141,

1636 98^v, 1673 209; — laudatio a. Theo-

doro Cyziceno, v. Theodorus Cyzice-

nus; — canon (inc. Τὴν χάριν τοῦ πανα-

γίου πνεύματος) 1547 83. V. quoque Geor-

gius hymnographus.

Blastares Mattheus: versus politici de offi-

ciis ecclesiasticis 1579 244^v; —

de officiis palatii Constan-

tinopolitani 1579 245; — e syntag-

mate alphabetico capita de paschate

legali deque verno aequinoctio 1485 73^a

(cf. Add.); — excerpta non nulla 1571 66.

Blemmyda Nicephorus: ad monachos

suos 1579 136; — de regiis officiis

1564 85.

Boëthius: de consolatione philosophiae

excerpta duo 1642 153.

Boissevain U. Ph. laud. p. 293.

Bollandiani Patres laud.

pp. 173, 174, 207, 215, 218, 269, 286,

330, 340, 351, 360, 397.

Βουαφέντης memor. 1569 2^v.

Bonafeus Antonius poss. 1527 1.

Bonifatius italo-graecus (s. XIII in.)

memor. 1636 3^v.

Bonifatius VIII papa (?): carmen italicum

in B. M. V. 1538 176.

Bonifatii (s.) passio (BHG. 279-80)

1667 156^v, 1673 197; — (BHG. 281-82)

1645 233^v.

Bonis C. laud. p. 260.

Borgia Nilus, hierom. Crypten., v.

Nilus.

βουνός, v. ὄρος.

Βουσαγκίνος Σαμί (?) italo-graecus (s. xv),

v. Σαμί.

Bousset W. laud. pp. 234 n.**, 237 n.*.

Βούττ(ης) (?) Ηέρεε, μαίστωρ (Hierace, s.

xv in.) memor. 1601 192^v.

Βράγκας italo-graecus (s. XIII, in regione

Tuccorum) memor. 1606 111^v.

Bratke E. laud. p. 269.

Bressieu (Βρήξιος, Brixius) Mau-

ritius epistolas complures s. Basillii

M. latine vertit: cf. Add. ad cod. 1486.

Brutus: epistolae 20: 1534 1.

Bryennius Ioseph: in s. Pascha 1568 260.

Buas Mercurius memor. p. 293 n.*.

Büttner-Wobst Th. laud. p. 293.

- Καβαλλάρη, τοῦ, Γουλιέλμος* (italo-graecus, in regione Tuccorum, s. XIII) memor. 1606 III^v.
- caelibatus* Latinorum clericorum, v. Latinos etc.
- Caesaria*, v. *Τζεσάριας* etc.
- Caesarii et socior. (ss.) passio* (BHG. 284) 1608 39^v; — *miracula et translatio* (BHG. 285) 1608 48^v; — *encomium* 1608 46.
- Caletanus Constantinus*, abbas Paulo V P. M. donavit 1676.
- Calabria*: v. *Badulatum*, *Bisnium*, *Cassanum*, *Catacium*, *Celleranus mons*, *Gardi*, *Heliae et Philareti (ss.) monasterium*, *Hierax*, *Iohannis Theologi (s.) monast.*, *Miletum*, *Phantini (s.) monast.*, *Ποιστέον*, *Rhegium*, *Seminara*, *Synopolis*, *Terreti*, *Τούρκων, τῶν (χώρα)*, *Trigona*; — *Calabriae stratega adclamatur* 1554 198; — *orationum tituli varii Calabrorum dialecto* 1538 pass., 1554 pass. V. quoque *agrariae pactiones*, *Italo-graeci*, *exhoreismi*, *panchrestum medicamentum*, *remedium pro obsessis*.
- Calabrò Angelus τοῦ Φιλλέτη (?)*: *doctrina in Circumcisionem* 1571 30.
- Calabrò Guilelmus*, *notarius Rheginus* (a. 1323) memor. 1546: p. 121.
- calami probationes*, v. *scriptiunculae sine protio*.
- Καλατατζερόνη, τοῦ, Ἰωάννης* italo-graecus (s. XIII, in reg. Tuccorum) memor. 1606 III^v.
- calendarium*, v. *Kalendarium*.
- Callimachus*: *epigr. 23, vv. 1-2 cum interpr. lat.* 1584 153.
- Callinicus* (s. XIII?) memor. 1615 1.
- Calliopii (s.) passio* (BHG. 290) 1660 194^v.
- Callipolis in Apulia* memor. 1598 2.
- Callisthenes (ps.)*: *historia Alexandri Magni* 1556 1.
- Callistrati et socior. (ss.) passio* (BHG. 291) 1643 178.
- Καλβέλλον, τοῦ, Ἰωάννης* italo-graecus (s. XIII, in regione Tuccorum) memor. 1606 III^v.
- Κάλλιστος* (s. XIII?) memor. 1615 225.
- Καλὸς Μιχάλης, v. Μιχάλης Καλός.*
- Καλοτζούκας Ἰωάννης, v. Ἰωάννης.*
- Καμενικεῖα, v. Cyrillus oeconomus s. Nicolai τῆς Καμενικεῖας.*
- Campana Augustus laud. p. 299 not.*.*
- Campis, de, Iacobus* (in insula Chio, a. 1579) memor. 1604 450^v; — *Vincentius ibid.*
- Campilliae* nescio cuius moenia exstructa resartave (aa. 1437-38) memor. 1548 162^{r-v}.
- κάμπα* 1600: p. 244.
- καναβίτζα* 1510: p. 52.
- canones*: v. *Apostolorum* canones*, *concilia*.
- canones liturgici, v. nomina hymnographorum* (Andreas Caecus, Andreas Cretensis, Clemens, Euthymius, Georgius hymnogr., Georgius monachus, Germanus I patr. CP., Germanus II patr. CP., Helias Ecdicus, Ignatius, Iohannes Damascenus, Iohannes Euchaita, Iohannes monachus, Ioseph, Nicetas pauper, Nicodemus, Nilus archiep. Rhodi, Paulus Amorienensis, Philotheus patr. CP., Symeon Metaphrastes, Theodorus Ducas Lascaris, Theophanes, Theosterictus), *Deiparae SS.*, *Iesu Christi D. N.*, *Trinitatis SS.*, *sanctorum* (Abramius, Acepsimas et socc., Agatha, Angeli, Anthimus Nicomed., Apostoli XII, Barachesius, Benjamin, Blasius, Carpus et Papyrus, Charitina, Codratus et socc., Conon, Cosmas et Damianus, Cyrus et Iohannes, Demetrius, Eudocia, Eusignius, Eustathius Antioch., Eutropius et socc., Galaction et Episteme, Georgius, Glyceria, Hermolaus, Innocentes, Iohannes Baptista, Iohannes Climaces, Iohannes Eleemosynarius, Iohannicius, Marcianus et Martyrius, Marcus et Cyrillus, Martyres XLII Amorien., Methodius, Onuphrius, Pancratius, Parasceve, Paulus Thebanus, Phocas, Romanus, Sabbatius et Dorymedon, Sancti omnes, Sisynnus et Memignus, Symeon propheta, Theodotus et virgines VII, Theopemptus et socc., Therapon, Timotheum ep. Prusae, Trophimus) nec non *concilium oecumenicum VII*, et *pluviam petendam, ad, canon.*
- canones paenitentiales* 61: 1554 129. V. quoque *Nomocanon Pavlovi.*
- κανόνιον τῶν ἐν κύκλῳ εὐθειῶν* 1594 283^v.
- cantiuncula italica ad D. N. Iesum Christum* (inc. *Caro mio dolce Giesù*) 1545 70.

- Capacci Iulius (Neapoli, s. xvi) memor. 1624 I.
 capacitatis mensurae, v. ponderis et capacitatis mensurae.
καπιζιον (κεφιζιον) 1631: p. 314.
καπιζιον 1650: p. 372.
 Carafa Decium Pauli V papae nuntium apud Hispanorum regem, ad, epistolae tres, excerpta (aa. 1609-10) 1576 277.
 carbunculos, in, remedium, v. remedium.
 cardinalium *πολυχρόνιον* 1600 c.
 Caritas (s.), v. Sophiae, Fidei, Spei et Caritatis passio.
 Carlevare Thomas, *προεστώς* s. Philareti in eparchia Seminarae (a. 1573) memor. 1537^{8v} (v. quoque Add.).
 carnisprivium quo die obcurrat intra cyclum 19 annorum 1541 245. V. quoque ieiuniorum initia.
 carolina scriptura folia duo exarata 1679 I. 341.
 Carolus I Andegavensis, rex Siciliae papae (an Clementi IV?) donavit cod. 1605; - memor. 1636 3.
 Caroli V imp. de vita rebusque gestis carmen a. Iohanne Acciaiuoli 1624.
 Carolus VIII, rex Franciae memor. 1613 III.
 Carpi, Papyli et socc. (ss.) passio (BHG. 295) 1679 89; - canon, v. Ioseph.
κάριος, χάρις 1510: p. 52.
 Carur monacho, de, narratio (inc. *Διηγήσατο ἡμῖν ὁ πανόσιος πατήρ ἡμῶν Παφνούτιος διὰ πλησίον Πτολεμαῖδος*) 1510 176^v.
 Carusus Guilelmus (italo-graecus, s. XIII) memor. 1606 183; - Iacobus, superioris pater memor. 1606 182, 183.
 Caryophyllus Iohannes Mattheus, v. Ioh. Matth. Caryophyllus.
 casinensium codicum saec. XII ornatus: pp. 143, 214.
 Cassanum (Cassano all'Ionio), v. instrumentum emptionis a. 1159 Cassani exaratum.
 Cassianus Iohannes: epistulae 1-2 ad Castorem 1599 309; - ad Leontium de ss. Patribus in Scete 1599 336.
 Cassius Felx iatrosophista: problemata 85: 1614 157.
 Castelli Hieronymus: epistula autogr. ad Guarinum Veronensem 1507 II.
 Castrum S. Georgii prope urbem Giurgiu in Rumenia memor. 1604 450^v.
 Catacium (Catanzaro) memor. p. 246.
 Catanae terrae motus a. 1169: 1574 I.
κατανκτείν in rotuli forma memor. 1601 191.
 categoriarum tabula 1594 277.
καθαγήριον memor. 1632: p. 317.
καθίσματος loco in matutini officio, de: p. 124.
 Cato maior: sententiae ex interpr. Maximi Planudae, cum gloss. et scholl. 1584 96. IV.
κατρίνα 1510: p. 52.
καλερός 1600: p. 244.
 Celleranus mons in Calabria memor. 1601: p. 249.
 Celsus (s.), v. Nazarii, Gervasii, Protasii et Celsi passio.
 Centinus Felix card. Bybliothecae Vaticanae donavit codd. 1538 I, 1547 II, 1554 II.
Κεντουκλᾶς Andreas atque Iohannes (s. XII ex., Pristei in reg. Tuccorum) memor. 1541 241; - *Κεντουκλᾶς M.* poss. 1541 239^v. V. quoque *Μουράπιτος*.
 Cerameus, v. Theophanes.
 Chalandon F. laud. p. 177.
Χαλλῆς Ἀγγελῆς (s. XVI in.) donavit cod. 1560 165^v templo cuidam D. N. Iesu Christi dicto *Ἀντιφωνητής*.
 Chameta Iohannes, chartophyl. Chiensis: argumentum in Georgii Metochitae historiam dogmaticam, cum lat. interpr. 1583 XVIII. IV.
 Chandacenses (Candia) naves a. 1400 memor. 1598 2.
 Charisimi et Neophyti (ss.) passio (BHG. 299) 1671 322^v.
 Charitines (s.) passio (BHG. 300) 1679 36^v; - canon, v. Theophanes hymn.
 Charitonis abbatis (s.) vita praemetaphrastica 1589 20; - passio (BHG. 301) 1643 185.
 Chariton martyr. (s.), v. Iustini, Charitonis et socc. passio.
 chartariorum officinarum insignia:
   agnus paschalis 1516; - amphora 1588; - ancora circulo inscripta cum desuper stella sex radior. 1487, 1529, 1545, 1546, 1555, 1581, 1610, 1612, 1617, 1620, 1621, 1622, 1647, 1677-78, 1682-83; (add. litt.

AE) 1586; (add. litt. AT) 1610, 1618; (add. litt. B) 1682-83; (add. litt. BS) 1610; (add. litt. C et crucula) 1579; (add. litt. CA) 1581, 1682-83; (add. litt. FC) 1497; (add. litt. IF) 1579; (add. litt. IS) 1610; (add. litt. M) 1571, 1682-83; (add. litt. MP) 1661; (add. litt. OO) 1570; (add. litt. PB) 1496; (add. litt. P3) 1682-83; (add. litt. V) 1661; (add. litt. 3B) 1661; (add. litt. incert.) 1618, 1661; (add. signo X) 1570; - angelus benedicens circulo inclusus 1624; stella superinposita: (add. litt. GE) 1497, 1579, 1663, (add. litt. CB) 1610; in genu procumbens 1597, crucem gestans circuloque insertus cum desuper stella sex radior. 1492; - aquila 1504, 1588; cum desuper corona 1662, 1494, 1529, 1564, 1662, 1665; - arcuballista 1508, 1587, 1597, 1672; in circulo 1492, 1530, 1555, 1593, 1665, 1683, cum lilio desuper 1492, 1617, 1620, 1623, 1647, 1682-83, cum trifolio desuper 1492, cum sagitta 1561, 1585; in circulo ovatae formae 1647; arcuballista litteraeque PS in circulo, flore trium folior. inposito 1618; - arcus cum sagitta 1504, 1587; - avis 1513; sine cauda 1593; in circulo 1486; globulo insistens circuloque inscripta, cum desuper litt. S 1579; monticulo insistens circuloque inscripta 1490; - basiliscus 1516, 1587; (add. litt. ZM) 1563; - bos 1676; - bucina 1498, 1516, 1544, 1587, 1629; duplici circulo inclusa 1538 (v. Add.); - bucranium 1508, cum desuper flore 7 folior. 1531, cum desuper lunula et pusillo tetrante 1598; campana, v. tintinnabulum; - canis gradiens 1508; - cerasa tria 1531, 1573; - cervus in circulo 1664; in scuto cui crux impendit 1570; cervi caput 1569; - chiroteca, v. manus; - circinus 1498; - circulus bipartitus lineaque directa sectus in stellam desinente 1487, 1597, (add. litt. ZM) 1497; transverse sectus cum desuper cruce 1497; circuli duo cruce divisi 1566; idem centrum habentes 1531; linea directa secti 1588 (?), id. id. in cruculam desinente 1503, 1550, 1676; - claves decussatae 1510, 1515; - columna cum desuper

corona 1584; cum desuper cruce ibid.; - conus 1575; - corona 1573, 1596; cum desuper lilio 1681; cum desuper monogrammate (?) 1557; cum desuper stella 1503, 1586, 1655, 1662, 1664; circulo inclusa 1538; cor. regia cum desuper cruce atque litterae C3 vel V 1581; - crux graeca 1665; - dolabra 1590; - ensis 1587, v. quoque gladius; - equus in circulo cum desuper stella 1489, 1662; - faber ferrarius 1664, 1665; - flos 1584, 1609; flores duo 1503; flores tres circulo inclusi 1664, 1665, cum desuper stella 1634, 1664, 1665; - forcipes 1508; - forfices 1543 = 1544, 1556, 1571, 1577, 1581, 1584; - galerus 1557, 1586, 1593; galerus et litterae AL 1586; gal. cum litt. L subtus 1557; cum cruce desuper 1555, (add. litt. AP) 1497, (add. litt. CB) 1558, (add. litt. FC) 1487, (add. litt. HB) 1505, (add. litt. SC) 1487, (add. litt. ZR) 1557; cum flore desuper 1557, 1586; cum stella desuper 1508; - gladius 1588, 1664; gladii decussati 1596; - incus 1588, cum cruce 1619; incus et malleus circulo inscripti, cum cruce desuper 1491; - lagoena 1508, 1510; - lilium 1517, 1676, in circulo 1578; lilia tria in circulo 1529 (v. Add.); - litterae: A 1566; M 1508, 1619, cum desuper flore, scuto inserta 1629, cum desuper stella, scuto ins. 1564; N 1508, cum desuper cruce 1587; - luna crescens 1508; cum cruce et litt. FB 1602, cum cruce et litt. FM 1616; - malleus, v. incus; - malum punicum (?) 1590; - manus (seu chiroteca) cum desuper flore 1538, 1546, 1560, 1581, (add. litt. div.) 1512, 1558, 1559, (add. litt. AI) 1602, (add. litt. AP) 1560, (add. litt. BR) 1531, (add. litt. BRP) 1581, (add. litt. CM) 1599, (add. litt. FB) 1531, (add. litt. GB et lunula) 1531, (add. litt. NG) 1581, (add. litt. TM) 1599, (add. litt. T et al. incerta) 1546, (add. litt. VI) 1531; manus duae iunctae circuloque inclusae 1681; - monoceros 1569; - peregrinus circulo inclusus 1488, 1578, cum litt. ARA 1571, cum litt. AZ (?) ibid., cum stella 1681; - petasus 1597; - pirum 1569 (?), cum duobus foliis

1672, 1676; - pondus 1504; - porta 1566; - racemus cum desuper litt. MP et corona 1617=1620=1621=1622; - rhombus 1486, 1487, 1491, 1493, 1564=1567, 1665; - sagittae decussatae 1561; cum desuper flore (?) 1579; cum desuper stella 1551, 1563, 1567, 1575, 1621, 1634, 1682-83, id. circulo inclusae 1617; - saucunculus 1588; - scala circulo inserta cum desuper stella 1617, scuto inserta cum desup. stella 1617, 1663; - scutum, in quo: aves quatuor, cum desuper corona, subtus autem litt. Z(?)B 1559; cervus gradiens, cum des. cruce 1570=1662=1665; claves decussatae et lilium 1491; columella, cum des. cruce 1497; crux latina, cum desuper crucula graeca, subtus autem litt. AG 1576; crux latina, cum des. litt. B, subtus autem litt. AG ibid.; crux latina, cum desuper litt. B, subtus autem litt. IBD ibid.; leo exsiliens, cum des. lilio 1513; littera M et stellula 1486, 1488, 1494; scala, cum des. stella 1505; trimontium et litt. F 1494; vir sanctus crucem adorans 1485; scutum gentis «Della Rovere» 1610; Romanae urbis 1491=1494; in taeniam sectum, cum desuper cruce 1587, cum des. litt. G 1597; *τρίγωνον* cum desuper cruce 1508; - securis absque manubrio 1527; - siren cum subtus litt. CM 1571, MT 1516; in circulo 1620-1621; - stella 1498; cum desuper lunula et cruce 1531; in circulo cum des. cruce 1578; in circulo cum des. cruce, subtus autem litt. TMA 1516; tintinnabulum 1508, 1517; - trimontium 1515, 1587; linea recta divisum 1516, 1629; cum desuper cruce 1498, 1515, 1516; in circulo 1507, ex quo segmentum egreditur 1573, cum cruce desuper 1494, 1496, 1516, 1517; in duplici circulo 1568; - trutina seu statera 1569, 1676; in circulo 1508, 1515, 1556, 1577, cum cruce desuper 1516, 1585, 1499 (add. litt. BA), cum stella desup. 1577, cum stella desuper et litt. BA 1499, SC 1508; - tulipa 1516 (cf. Add.); - urceolus in quo lunula et litt. CB 1518=1519=1520=1521;

- vir nimbatus crucem adorans, in circulo 1485; - incerta 1528, 1575, 1581 (v. Add.), 1583, 1598, 1672; - chartae officinarum insignibus omnino carentes 1565.*

χάρτης κάρσιος, v. *κάρσιος*.

χάρτης νομικῆτος, v. *νομικῆτος*.

chemica remedia ad scripturam evanidam resuscitandam adhibita: 1541; p. 115; 1547: p. 125; 1548: p. 127; 1552: p. 131; 1553: p. 135; 1554: p. 137; 1574: p. 177; 1595: p. 227; 1598: pp. 233 sq.; 1629: p. 305; 1639: p. 347; 1646: p. 365; 1672: p. 427.

cherubicus hymnus 1560 172v.

Cherubim, ἡ διδασχὴ τῶν δ'; v. Biblica, in N. T., evangelistarum symbola.

Chione (s.): v. Agapes, Irenes et Chiones (ss.) passio.

Chios: bybliotheca episcopalis: p. 259;

- codices e Chio adlati 1599, 1604, cf. quoque p. 262; - viri Chiotae passim laudati, v. *Ἀντώνης, μισέρ*, Campis, de, Chameta Iohannes, Christophorus, *Κωνδουλᾶς*, Cotula (?), *Δικαῖος, Γαζζόνης*, Giustiniani (et *Ἰουστουνᾶν*), Mazzini, *Μαργγκος, Παντοῦ, Πατές*, Petrus Chiensis, *Πόρτον, ντέ, Πεγοῦζος, Φλαγγῆς, Ζανῆς*.

chisma, s. 1533: p. 94.

Christinam (s.), in, canon, v. Ioseph.

Christodorus Coptita: descriptio statuarum, excerpta duo 1585 III. 229v.

Christodula uxor Angeli Chalili (s. xvi in.), v. *Χαλλῆς*.

Christophorus Alexandrinus: cui vita humana sit similis 1632 203.

Christophorus Chiensis (?) (s. xiv) libros non nullos mutuos accepit: 1604 390.

Christophorus Mytilenaeus: aenigmata 1579 127, 1584 pass.

chronicum latinum, fragm. 1569 170.

Chrysanthi et Dariae (ss.) passio (BHG. 313) 1608 89.

Chrysippus presb. Hierosolymitanus: encomium in s. Iohannem Baptistam 1671 381v; - miracula s. Theodori tironis (in compend. red.) 1572 140.

Chrysoloras Manuhel: erotemata, init. tantum 1546 24v.

* excipiuntur scil. codices «bombycini» nuncupati.

- Chrysomallus Alexius*.
Χουράτης Νικόλαος italo-graecus (s. XIII)
 memor. 1606 183 (cf. Add.).
- Ciatti Laurentius, v. *Λαυρέντιος δ Κιάθος*.
- Cicero, M. Tullius memor. 1507:
 p. 44.
- Circumcisionem D. N. Iesu Christi, in, doctrina, v. Calabrò Angelus.
- Clemens Alexandrinus (s.): quis dives salvetur, excerpt. 1525 210^v.
- Clementis Ancyranı (s.) passio (BHG. 352), excerpt. 1608 105.
- Clemens hymnographus: canon in s. Abercium (inc. *Ἀγιοθεῖς διὰ βίου*) 1508 59^v. Cf. quoque Add. ad cod. 1516.
- Clemens hierom. *Πατωώτης* (i. e. Patmiacus) (s. XVI ex.) memor. 1559 1^{rv} (cf. Add.).
- Clemens I papa (s.): epitome de gestis Petri* 1596 87; — quod ieiunantibus duodecim feriis sextis Deus omnia peccata remittit* 1538 165;
 s. Clementis passio 1673 222^v.
- Clemens IV papa (?) cod. 1605 in donum accepit a Carolo I Andegaven.
- Clemens VII papa: breve pro Graecorum ritibus (graece) 1546 101.
- Cleonicus (s.), v. Eutropium, Cleonicum et Basiliscum (ss.), in, canon. *κλωστή* 1510: p. 52 (v. Add.).
- Cobelluzzi Scipionem card., ad, epigrammata et epistula Vincentii Marinerii, v. Marinerius; — tesserae gentiliciae, v. Gregorii XV etc.
- Codex Iustiniani, excerpt. 1681 3^v.
- Codex Suprasliensis memor. pp. 305, 433.
- codices nostri exterie passim laudati:
- Athenienses Bybl. Nationalis:
 <theol. 26> (Sakkel. 164) (Evl. 384): p. 71; <theol. 35> (Sakkel. 173) (Evl. 393): p. 295.
- Athoi 443 Lampru (Konstamon. 7): p. 76; 1967 (Philoth. 203): p. 111 not.*; 3762 (Dionys. 228): p. 200; 3965 (Dionys. 431): ibid.; 4508 (Ivir. 388): p. 162; 5788 (Pantaleem. 281): p. 62; 5882 (Pantaleem. 375): p. 221 not.*; 5890 (Pantaleem. 383): p. 62; — Magnae Laurae 209 Eustratiadu (= B 89): p. 69 (v. Add.); 1420 (= K 133): p. 75; — V a t o p e d. 38: p. 76; 236: p. 11.
- Berolinenses <Phil. 1406> (Berol. 2): p. 276; 1624: pp. 212, 234 sq., 237 sq., 315 sq.
- Bononiensis Bybl. Universit. 1497 p. 260.
- Cairinus Bybl. Patriarch. <46 (secundum Moschonae catal., iam 104, 94 etc.): p. 131.
- <Cantabrigiensis conl. Emman. I. 1. 14 et 15> (cod. M): pp. 391 sq.; <conl. Trin. B 912> (cod. G): ibid.
- <Carpentoractensis Bybl. Urbanae 11> (Ev. 292): pp. 70 sq., 247, 294.
- Cryptenses A. γ. XIV: p. 414 not.*; B. α. XIII: p. 336; <Γ. α. I> (Typicum Cryptense): pp. 306, 330, 419, 425; <Γ. β. I> (cod. Falascae): pp. 132, 136; Γ. β. 10: p. 137; Δ. α. I: p. 252; Δ. α. II: p. 45; Δ. α. III: ibid.; Δ. α. IV: p. 91; Δ. α. VI: p. 56; Δ. α. VII: pp. 46, 49; Δ. α. VIII: pp. 45 (v. Add.), 49 sq.; Δ. α. IX: pp. 50, 148; Δ. α. X: p. 148; Δ. α. XI: pp. 124, 149, 215; Δ. α. XII: pp. 151, 215; Δ. α. XVI: pp. 56, 123; Δ. α. XVII: pp. 46, 49; Δ. α. XXII: pp. 46, 49; Δ. α. XXIII: pp. 45, 148, 215; Δ. α. XXVII: pp. 112, 123, 148; Δ. α. XXXII: p. 56; Δ. γ. XII: p. 149; Δ. δ. I: pp. 124, 215; Z. δ. I: pp. 187 n.*, 287.
- Florentini: Bybl. Laurent. VI, 6: p. 279; IX, 11: p. 332; X, 3: p. 76; LV, 21: p. 286; LXXX, 6: p. 159; <LXXXV, 1> (cod. N): p. 290; — Conv. Sup. pr. 2: p. 85.
- <Genevensis Bybl. Publicae 891 = gr. 29, II> (cod. Felekmanni 3): pp. 13, 383.
- <Gothanus Bybl. (olim) Ducalis 78> (Evl. 32): pp. 70 sq., 247 sq., 294-296.
- Hadrianopolitanus <Gymn. Graeci> 28: p. 62.
- Hamburgensis Bybl. Urbanae 33: pp. 10 sq. et 12 (v. Add.).
- Microsolymitani: Patriarch. 6: p. 205; — S. Sabae 70: pp. 124, 148; 72: p. 49 (v. Add.); 73: p. 45; 144: p. 221 (v. Add.); 241: pp. 46, 49 sq.; <362>: pp. 59, 112; 578: p. 45.
- Ianuensis Miss. Urbanae 27: pp. 10 sq.
- Leningradensis Bybl. Statalis 381: p. 241.
- <Londinenses <Mus. Britan. Add. 14637> (Evl. 316): p. 70; 36589: p. 308.
- Matritenses Bybl. Nationalis <gr.

- 2> (Ioh. Scylitzae): p. 17; 105: pp. 101, 141.
- Mediolanenses** Bybl. Ambrosiana: A 92 sup. (= Martini et Bassi gr. 23): p. 278; <A 157 sup. = gr. 54> (cod. Q): p. 186; <B 103 sup.> (= gr. 124): p. 25; B 159 sup.: p. 408; <C 123 sup.> (cod. T): p. 375; <E 119 sup. = gr. 319> (cod. R): p. 186; <H 14 sup.> (= gr. 424): p. 85; <P 66 sup.> (= gr. 624): p. 1; Y 89 sup. (= gr. 748): p. 155; C 264 inf. (= gr. 904): p. 442 (v. Add.); H 23 inf. (= gr. 1033): p. 231.
- Messanenses** Bybl. Universit.: 1: p. 333; 3: ibid.; 4: p. 227 not.*; 6: p. 333; 12: p. 78 (v. quoque Add.), 79; 71: p. 333; 78: pp. 26-28.
- Meteorarum** 573 (108): p. 241.
- Monacenses** Bybl. Stat. Bavar. 27: pp. 21-23; 146: p. 172; 271: p. 231; 318: p. 75; <412> (cod. August.): p. 369; <478> (cod. l. Schulzii): p. 14.
- Mosquenses** Musaei histor. (iam Bybl. Synod.) 159 (Vlad.): p. 308; 216: p. 309; 217: ibid.; 279: p. 111 not.*; 345: p. 76; 386: p. 201.
- Mutinensis** Bybl. Estensis III. G. 6> (cod. G): p. 278.
- Neapolitani** Bybl. Nationalis II B 12 (= 46 Cyrilli): p. 14; II B 19 (= 53): p. 74; III B 27 (= 251): p. 155; III. D. 12 (= 296) (cod. F): p. 278; III. E. 19 (= 341): p. 121; III. E. 28 (= 350): pp. 442 sq.
- Oxonenses** Bybl. Bodl.: Barocc. 71: p. 1; 131: p. 193; 148: p. 326; 176: p. 158; 185: p. 164; 197: p. 62; Miscell. 182: pp. 92 sq.
- Parisini** Bybl. Nationalis: gr. 128: p. 66; 278: p. 68; <279> (Evl. 17): p. 247; 454: p. 63; 688: p. 374; <730> (Colbert. <3058>): p. 308 lin. 12; <748> (Colbert. <970>): p. 307, linn. 19, 20 et 28, 308, linn. 3, 12 et 18; <759> (Reg. 2343): p. 308 lin. 18 («duo codd. ap. Migneum adlati»); <768> (Colbert. <1030>): p. 307, lin. 28, 308, lin. 3; <772> (an 1186?) (cod. Reg.): p. 345; <801> (Colbert. <974>): p. 302; <899> (Colbert. <2765>) («unus e compluribus codd. Regiis»): p. 426; <914> («unus e codd. Ioh. B. Colbert»): p. 76; <916> (?) («cod. Colbert.»): p. 315 (v. quoque Paris. gr. <1598>); <917> («unus e codd. Ioh. B. Colbert»): p. 76; <986> (Colbert. 5110): p. 201; <1044> (Reg. 3109) («unus e compluribus codd. Regiis») p. 426; 1066: p. 212 not.; <1116> (Reg. 2930) («unus e compluribus codd. Regiis»): p. 426; <1165> (Reg. 3445) («unus e compluribus codd. Regiis»): ibid.; <1171> vel <1173> (cod. Regius 2026 vel 1820): p. 423; <1176> (cod. N): p. 429; 1181: p. 76 (v. Add.); <1186> (an 772) (cod. Reg.): p. 345; 1296: p. 54; <1411> (cod. K): p. 144; <1447> Reg. 2030): pp. 335, 356 et 432 («cod. Regius»); <1454> (cod. Q): p. 350; 1491: p. 267; <1512> (cod. B): p. 445; <1524> (cod. C): ibid.; <1540> (Colbert. <1932, non 1540, ut Bollandiani Patres perperam inpresserunt>): p. 267; <1546> (cod. D): p. 445; <1558> (cod. F): ibid.; <1582> (M Bollandianor.): p. 57; 1596: p. 77; <1598> (?) (cod. Colbert.): p. 315 (v. quoque Paris. gr. <916>); 1604: p. 150; 1720: p. 85; <1876> (cod. A): pp. 288 sq.; 2087: pp. 182 sq.; <2780> (cod. M): p. 144; 2918: p. 29; <Suppl. gr. 516> (cod. P³): p. 404; <615> (cod. C): pp. 157, 385; <Coislin. 31> (Evl. 13): pp. 71, 247; <45> (cod. Seguer.): pp. 13, 384; <61, 2>: p. 348; 223 (cod. Mo): p. 46; 288: p. 75; <296> (cod. C): pp. 201 sq.; 374: p. 426; Parisini codices non nulli incerti: pp. 164 («codd. Regii, Colbert 1» etc.), 235 («Colbert. codd. duo»), 343 et 379 («tres alii Regii»), 426 lin. 15 («codd. Regii»).
- Patmiaci** 110: p. 194; 126: p. 426; <270> (cod. A): p. 385.
- Petropolitani**, v. Leningradensis.
- Princeton** (New Jersey), Semin. theol. evang. graecum> (Evl. 303): pp. 71 sq., 294 sq., 247 sq., 297.
- Romani**: Bybl. Angelic. <B. 2. 2> (= gr. 108) (cod. N): p. 351; <C. 2. 15> (= lat. 229): p. 11; - Casanat. 458: p. 299 not.*; 930: p. 16; - Valli-cell B 35 (= gr. 11): p. 320; B 99 (= gr. 22): p. 197 (v. Add.); E 21 (= gr. 67): p. 184; - Evang. card. Alexandri Albani iam Romae adservatus (Evl. 33): p. 248.
- Scorialensis** R. III. 7 (= gr. 41): pp. 178 sq.
- Sinaiticus** 448 (425): pp. 234 not.*, 241 not.*.
- Taurinenses** Bybl. Nationalis C. V. 21 (= gr. 129): p. 24; C. V. 29 (= gr. 137): p. 75; codex s. Athanasii: p. 404.

- Vaticani: Archivi Secreti, Borghesi. I, 950: p. 179; — Confalonieri 14: p. 69 (v. Add.); — Archivi Bybliothecae 11: pp. 12, 14, 47, 52, 58, 63 (v. Add.), 68 sq., 82 (v. Add.), 87, 89, 92 (v. Add.), 110, 115, 116, 117, 118, 148, 149, 150, 151, 154, 176, 181, 189, 199, 264, 270, 300, 385, 400, 402, 403, 406, 408; 26: p. 12 (v. Add.); 27: p. 10; 30: p. 12 (v. Add.); — Vaticani graeci: 18: p. 85; 62: p. 44; 101: p. 447; 109: p. 29; 141: p. 275; 171: p. 92; 204: p. 178; 206: *ibid.*; 302: p. 6; 335: p. 307; 371: p. 80; 372: *ibid.*; 376: p. 81; 397: p. 400; 398: p. 400; 417: p. 343; 428: p. 190; 434: pp. 3 sq.; 435: *ibid.*; 436: pp. 343, 378, 380; 437: pp. 343, 378, 380, 402; 455: pp. 325, 429 (cod. F^b); 464: p. 343; 483: p. 208; 488: p. 108; 490: p. 426; 493: p. 427; 504: p. 81; 505: pp. 34, 36; 511 (ol. 602): p. 5; 512-516: p. 348; 521: *ibid.*; 541: p. 382; 547: p. 93; 555: p. 321; 563: p. 323; 566: p. 346; 573: p. 50; 655: p. 412, 663: pp. 76 sq., 185; 721: p. 113 (v. Add.); 744: p. 283; 778: pp. 111 not.*; 449; 787: p. 124; 808: p. 417; 812: p. 280; <830> (cod. V¹): p. 404; 866: pp. 310, 321; 889, 949: p. 197 (v. Add.); 1070: pp. 112 sq.; 1190: p. 397; 1198: p. 124; 1213: p. 102; 1218: p. 401; 1232: p. 405; 1246: p. 376; 1428: p. 24; 1455: pp. 1 sq., 192; <1470> (cod. V): p. 53; 1485: p. 11; 1488: p. 12 (v. Add.); 1489: pp. 13 (v. Add.), 405 (v. Add.); 1490: p. 163; 1491: p. 157 (v. Add.); 1492: p. 8 (v. Add.), 385, 405; 1498: *ibid.*; 1497: pp. 6, 7, 12 (v. Add.), 48, 54, 154, 163, 165, 167; 1498: p. 163; 1500: p. 58 (cf. Add.); 1503: pp. 48, 285; 1504: p. 96; 1505: p. 403; 1506: p. 80; 1507: p. 52; 1508: p. 49; 1509: p. 285 (v. Add.); 1513: p. 10; 1515: pp. 200, 335; 1516: pp. 56, 112 (v. Add.); 1517: p. 189; 1520: p. 389; 1524: p. 329; 1526: pp. 342, 360, 393, 415, 435, 437; 1529: p. 99; 1536: p. 125; 1537: p. 122; 1538: pp. 121, 125, 139 (v. Add.), 141, 142, 144, 168, 169 (cf. Add.); 1543: p. 118; 1546: p. 206; 1547: pp. 148, 215; 1549: p. 192; 1551: pp. 187, 331, 416; 1553: p. 219; 1555: pp. 276, 284, 289, 291, 367, 444; 1556: pp. 181, 197, 198, 223; 1558: p. 124; 1559: pp. 174 sq., 176, 188, 215 sq.; 1562: p. 264; 1568: p. 165 (v. Add.); 1571: p. 102; 1573: pp. 149 (v. Add.), 150, 188, 215 sq.; 1577: pp. 146 (v. Add.), 197, 198, 199, 211, 222, 223; 1580: p. 287; 1584: pp. 146 (v. Add.), 181, 193, 198, 223; 1587: pp. 325, 336, 346, 355, 430, 431; 1590: pp. 148, 149 (v. Add.), 175 (v. Add.); 1591: p. 135; 1593: pp. 146 (v. Add.), 181, 197, 198; 1595: pp. 177, 435; 1599: pp. 212 sq., 315, 317; 1601: p. 314; 1604: p. 262; 1606: p. 154; 1608: pp. 320, 350, 351 (cod. J); 1609: p. 61; 1611: pp. 357 sq.; 1612: pp. 283 sq., 288, 289, 290 sq., 292; 1616: p. 230; 1617: pp. 275, 288, 289, 290 sq., 292; 1618: p. 48 (v. Add.); 1620: pp. 275, 283, 289, 290 sq., 292; 1621: pp. 275, 283, 288, 290 sq., 292; 1622: pp. 275, 283, 288, 289, 291 sq.; 1623: pp. 275, 283, 288, 289, 290; 1627: p. 300; 1630: p. 347; 1631: pp. 336, 350, 353, 376; 1633: pp. 80 (v. Add.), 334, 335, 336, 351, 355, 410, 430-32, 437; 1636: pp. 352, 376; 1637: p. 393; 1639: p. 362; 1640: p. 437; 1641: pp. 335 sq., 362, 376, 430-32; 1643: p. 364; 1647: p. 145 (v. Add.), 444; 1648: p. 395; 1650: pp. 265, 391, 414 not.*; 1654: p. 387; 1655: pp. 8 (v. Add.), 13 (v. Add.), 82 (v. Add.), 400, 402, 403, 405 sq., 408; 1657: p. 66; 1658: p. 390; 1660: pp. 419 (v. Add.), 1661: p. 166 (v. Add.), 402; 1661-65: pp. 82 (v. Add.), 385; 1661-64: p. 408; 1661-63: p. 406; 1661-62: p. 403; 1662-65: p. 400; 1662: pp. 405, 407; 1663-65: p. 402; 1663: p. 439; 1664-65: p. 403; 1664: pp. 8 (v. Add.), 13 (v. Add.); 1665: p. 406; 1666: p. 339; 1667: pp. 417, 418, 425, 432, 437; 1669: pp. 411, 425; 1671: pp. 437, 440 (cf. Add.); 1673: pp. 323, 375 (cod. V^c), 440; 1675: p. 425; 1677: pp. 145 (v. Add.), 367 (v. Add.), 451-53; 1678: pp. 145 (v. Add.), 367 (v. Add.), 451 sq.; 1682: pp. 14, 443; 1683: pp. 443 sq.; 1684: p. 415; 1801: p. 229; 1815: p. 78; 1873: p. 99 (v. Add.); 1902: p. 2; <1993>: pp. 229 (cod. S), 250; 1994: p. 368; <2000> (cod. T): p. 375; 2017: p. 250; 2048: p. 335; 2067: pp. 134 sq.; <2073> (cod. V^a): p. 375; 2086: pp. 26 sq.; 2276, t. 7: pp. 115, 117; 2308: p. 124; 2340 B (cf. Add. ad cod. 1486); index Allatianus mss. graecor. Bybl. Vat., t. III: p. 298;

- inventarium codd. graecor. inde a 1501 a Ioh. Cozza-Luzi confectum: p. 73; — Vat. lat. 1212: pp. 76 sq.; 1213: ibid.; 1835: p. 299 not.*; 3814: ibid.; 3835+3836: pp. 408 sq.; 3908: pp. 44, 287; 6816: v. Add. ad cod. 1486; 7139: pp. 7, 36, 61 (v. Add.), 69, 115, 125, 147, 149, 157, 158, 161, 167, 174, 176, 189, 193, 280, 283; 7246: pp. 287, 400, 401, 403, 406, 408; 10228: p. 299 not.*; — Barb. gr. 41: pp. 194 sq.; 102: p. 85; 147: p. 278; 203-204: pp. 8-10; 219: p. 287; <329>: pp. 132 (v. Add.), 139; <336> (Euchol. Barb.): p. 136; 401: p. 1; 443: p. 102; 456: p. 376; — Chisian. R. VII. 47 (gr. 38): p. 332; — Ottobon. gr. 60: pp. 89 sq.; 290: p. 108; 439: p. 450; — Ottobon. lat. 2552, litt. R: p. 443; — Palat. gr. 4: pp. 107 sq.; 138: p. 148; 317: p. 356; 361: p. 113, 383: p. 192; — Pii II gr. 5: pp. 18, 20; 54: pp. 84 sq.; — Regin. gr. 44: p. 205; 78: p. 318; 116: p. 25; — Ross. 962: pp. 145 (v. Add.), 367 (v. Add.), 444; Urbin. gr. 123: p. 447.
- Venet. Marc. gr. 64: p. 164; <513> (cod. U): p. 186; 573: p. 203; <575>: p. 184; 589: p. 23; <adpend. A. IV, cod. X> (cod. S): p. 278; Nanian. gr. 7 (Suppl. gr. I, 14): p. 221 not.*; 160: p. 241.
- Vindobonenses theol. gr. (Nessel) <10> (Lamb. 144): p. 202; 88 (Lamb. 153): pp. 340 sq.; 94 (Lamb. 154): p. 341; <105> (Lamb. 107): p. 309; <184> (Lamb. 89): p. 164; <279> (Lamb. 111): p. 362; 208 (Lamb. 292): p. 194; philos. et philol. 90: p. 210; 238: p. 28.
- codices sive deperditi sive ignoti quorum in nostris partes adservantur(*) vel qui ibid. memorantur:
- pp.: 2 (Damascenus Studita); 12, cf. Add. (Serapion Thmucos ac Titus Bostrensis); 13 sq. (incertus); 15 (Basilus Seleuciensis); 17 (Ioh. Chrysostomus, codd. tres*; vitae sanctorum, codd. duo*); 28, cf. Add. (homiliarium II Ehrhardii*); 29 sq. (Alexander Aphrodisiensis*); 37 (ἐκλογάδων περιέχον τὰς δεσποτικὰς ἐορτὰς κ. ἐπισήμων ἁγίων); 52 (Theodoretus Cyrensis*); 54 (Genadius Scholarius); 57 (menaeum*); 69 (Evangeliarium); 94 (Seneca); 233

- (vita s. Martiniani*); 251 (κατανυκτικόν, in forma rotuli); 254 (ιδιώμελα et δοξαστικά cum notat. musica*); 259 (11 codd.: πατερικόν, Iohannes Chrysostomus, Basilus Magnus, lexicon, homiliarium (?), sex incerti); 298 (arabici diplomatis fragmentum); 304 et cf. Add. (menologium praemetaphrasticum martii*); 306 (Aristoteles, David philosophus*); 313 (Triodion*); 333 (Iohannes Chrysostomus*); 337 (Petrus patr. Antiochenus*); 339 (11 codd.: ἀναγνωσματικὸν μέγα, ἀναπνοσίμων, Iohannes Damascenus, εὐαγγέλιον διερχομένην, euchologia duo, γενεαλογία τῆς Θεοτόκου, psalterium, sticherarium, συναξάριον, tetraevangelium); 342 (Photii nomocanon*); 360 (s. Basilus Magnus*); 360 sq. (Theophilus antecessor*); 362 sq. (Iohannes Chrysostomus*); 387 (Basilica*); 434 (s. Nilus*); 439 (s. Gregorius Theol., s. Basilus*); 446 (missale latinum s. x-xi*); 450 sq. (ἐκλογή sive νόμον παρεκβολή ad II. I-X Basilicor.).
- Codratum et socc. mm. Corinthi, in, canon (inc. Τῆς τῶν μαρτύρων ἐορτῆς) 1508 212.
- Codrati et socc. mm. Nicomediae (ss.) passio (BHG. 359), fragm. 1629 III.
- cogitationes octo malitiae, v. malitiae etc.
- κοινωνικά, v. ἀλληλουῦα; ἀσματικόν; — κοινωνικόν Ἑῶμα Χριστοῦ μεταλάβετε 1546 126v. κόλλα 1510: p. 52.
- Colonna, familia, bibliotheca: p. 178.
- Colonna Τζανῆς (s. xvi, in insula Creta) memor. 1569 220v.
- Colossae memor. 1559 253.
- communione frequenti, de, quaestio (inc. Ὅτι μὲν πᾶσα θυσία τῷ Θεῷ προσφερομένη) 1600 159.
- concilia oecumenica et localia non nulla cum interpr. Zonarae atque Balsamonis 1661; — concilium oecum. II, cann. 2-3: 1571 70v; concilii Florentini definitio 1549 181v; — Antioch., can. 1: 1485 76 (v. Add.), 13 et 22: 1571 70v; Laodic.: cf. p. 169.
- V. quoque nomocanon Pavlovi; — conciliis oecumenici I-VII, in Patres qui interfuerunt, v. Germanus II patr. CP.; concilium oecumenicum VII, in, canon (inc. Πάντες δόμεν δόξαν) 1508 29; —

- concilior. oecumenicor. I-VI festo, de, schol. 1544 88.
- Κονδυλάς* (a. 1550, in insula Chio) memor. 1604 451^v.
- Coni (s.) commemoratio liturgica 1601: p. 249.
- Conlegium Anglicanum in Urbe poss. 1502, 1615, 1616.
- Conlegium Graecorum Athanasianum in Urbe poss. 1488-1500, 1501, 1503, 1504, 1508-1510, 1512-1517, 1522, 1523, 1527-1529, 1531, 1539, 1541-1546, 1548, 1552, 1558-1560, 1562, 1564-1566, 1568-1573, 1581, 1597, 1598, 1602, 1606, 1609, 1625-1627; cf. quoque pp. 148, 211 (Conlegii sigillum sigillumque SA imprimatur in codd. 1493, 1499, 1503, 1504, 1509, 1516, 1523, 1541, 1564, 1565, 1568, 1569, 1570, 1572, 1581, 1597).
- Cononis Isaurici (s.) passio 1669 123^v; fragm. 1629 II.
- Cononem m. in Pamphylia (s.), in, canon (inc. *Ὑμνολογίαὶ σε θέλεις*) 1510 15^v.
- conpunctione, de, v. Ioh. Chrysostomus*; mortis memoria conpunctioneque, de.
- Constantinopolis memor. pp. 51, 277; - *σχολή τοῦ ἁγίου Πέτρου* 1611 158.
- Κωνσταντῖνος ὁ Κραμβωνήτης*, v. *Κραμβωνήτης*.
- Constantini imp. (s.) vita (BHG. 364) 1572 3; - memor. 1671 82^v.
- Constitutiones apostolorum* II. III-VIII: 1506.
- consummatione mundi (saeculi), v. Ioh. Chrysostomus*.
- contacia Triodii et Pentecostarii 1540 66^v, v. quoque *ἀπολυτίκια*; - contadium toni plag. secundi 1675 96; cont. *Προστασία ἁμαρτε τῶν θλιβομένων*, cum not. musicis 1606 180, cont. *Προστασία τῶν χριστιανῶν ἀκαταίσχυντε*, cum not. musicis 1606 151; cont. in s. Stephanum iun. 1589 304^v. V. quoque *ἀσματικόν*, menologium (kalendarium).
- Contelori Felix memor. p. 73.
- Conti (*Κώμαρχος*) Gaspar memor. 1584 I.
- Contophilippus Nicolaus, notarius Cassani a. 1159, scripsit 1636 243.
- Contostephana Polyxena, v. *Πολυξένη*.
- Contostephanus (s. xv in?) memor. 1557 110.
- Cornelii (s.) passio (BHG. 371) 1643 72.
- Corner Michahel (s. xvi, in insula Creta) memor. 1569 220^v.
- Corogonas Nicetas, v. Nicetas C.
- Corona (s.), v. Victoris et Coronae passio.
- Corone (in Messenia), v. Acciaiuoli Iohannes (*πρωτοκόμης Κορώνης*). V. quoque «Luberto dj Piroli», capellanus Coronensis (a. 1476).
- Corpus Domini, v. officium SS. Corporis etc.
- Cosmas Hierosolymitanus (s.) et Iohannes Damascenus (s.) canones in dies anni solemniores cum comm. Theodori Prodromi 1603.
- Cosmas Indicopleustes: argumentum in Lucam 1548 3^a; - in Iohannem 1548 90.
- Cosmae monachi visio: p. 60.
- Cosmas monachus s. Phantini in regione Tuccorum (s. xiii) memor. 1606 183.
- Cosmae et Damiani (ss.) passio (BHG. 372) 1572 92^v (in comp. redacta), 1631 29, 1641 33; - passio incerta deperd.: p. 419; - miracula 1572 94^v (in comp. redacta), 1608 153, 1641 34^v, 1669 7; - canon a. Iosepho, v. Ioseph; alius (inc. *Τίς μὴ συγχωρεῖσαι νοητῶς*) 1559 3, 1573 2^v.
- Κωστάς* diaconus italo-graecus (s. xiv, in regione Hieracensi) memor. 1601 192.
- Cotula (?) Iohannes presb. Chien-sis poss. 1583 I.
- κοτζαρία, κοτζατορες* 1602: p. 252.
- κουκιά* (pecuniae genus) 1604: p. 259.
- Κουκατορόπουλος Γεώργης, υἱὸς τοῦ Μάρκου* (s. xvi) 1508 210; - *K. υἱὸς τοῦ Μανόλιο* ibid.
- κούρσα, τὰ* 1592: p. 221.
- Coza Nicolaus (a. 1462) poss. 1504 2; - Iohannes (in insula Creta) 1504 191.
- Cozza-Luzi I. adnot. 1506 1^v, 1582 1^v; - land. pp. 73, 192, 392 sq.
- Crambonites Constantinus spatharocubicularius (s. xii-xiii) donavit cod. 1615.
- Crates*: epistulae 34: 1588 187.
- Crescentem (s.), in, canon, v. Ioseph.
- Creta insula, ex, codices advecti: 1504, 1569, 1584, 1586, cf. quoque Vivianus Gaspar; - codices ibid. descripti 1586; - hebraica non nulla ibid., ut videtur, descripta 1584 1^v-^v; - viri locive cretenses passim laudati, v. Adrigo comes castri Prineae, Colonna *Τζανής*,

- Corner Michael, Coza, *Ntā Phérmos, Gióbas, Manzos, Nikólos, Nikólaos ó Xwstós, Σορεμ.ντο, Ssritochi.*
- Crucem**, s., in, canon (inc. *Τὸν τύπον πάλαι*) 1541 188; — in processionem s. Crucis (I aug.) can. *Σταυρός προσερχόμενος*, v. Georgius hymnogr.; can. *Σταυροῦ τῇ προόδῳ* 1560 3^v; — homiliae incertae fragm. 1595 III. V. quoque imagines; inventio Crucis.
- Crucigeri** memor. p. 221.
- Cryptensis** bybliothea, poss. 1506, 1524, 1526, 1553, 1574, 1582, 1589, 1591, 1595, 1600, 1607, 1608, 1629, 1631-1633, 1637-1639, 1641, 1643, 1645, 1650, 1651, 1657, 1658, 1660, 1666, 1667, 1669-1671, 1673-1675, 1679; — Cryptensi scriptorio, in, exarati sunt codd. 1526, 1562, 1658, cf. quoque pp. 214, 275 et 390.
- Cryptensium** monachorum πολυχρονισμός 1600 5^v.
- cryptographicae** inscriptiones, v. palaeographica res.
- cursivae** scripturae influxus in minusculam, v. palaeographica res.
- Κύαθος Λαυρέντιος*, v. *Λαυρέντιος*.
- cycli** diversi tabulis expressi: **cylus** **lunaris** decemnovennalis 1502 293^v, 384^v, 1538: p. 108; v. quoque carnisprivium, *ἐννεακαιδεκαετηρίδος, τῆς, σύντομος κατάληψις*, Kalendarium Romanum, Pascha (s.); — **cylus** **solaris** 28 annorum 1502 292^v, 1579 126; v. quoque diei bisexti concursus etc., Kalendarium Romanum.
- Cydonius** **Demetrius**: adversus Planudem, excerpt. 1497 48^v; — interpr. libri Ricoldi Pennisi de Monte Crucis adversus Mahometem 1570 2; — interpr. libri s. Thomae Aquin. ad cantorem Antiochenum 1570 175^v; — laudatio Ricoldi Pennisi de Monte Crucis 1570 170^v.
Demetrii Cydonii encomium 1570 171^v.
- Cyprianus** archimandrita s. Philippi Argyrii Hieracen. († 1387) memor. 1601 181; — alius (?) 1601 192^v.
- Cyprianus** *ó Καλαμίτζιος* (s.): oratio super infirmos atque a spiritibus vexatos 1538 217.
- Cyprianus** italo-graecus (s. XII?) memor. 1591: p. 218.
- Cyprianus*** (s.) oratio *περί ἑλώσεως παντός ἐναντίου* (inc. *Τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τῇ λεγομένῃ κυριακῇ, ἣν ἐποίησεν ὁ Θεός*) 1538 94^v, 1571 52^v; alia* (inc. *Ἐν ἡμέρᾳ καθ' ἣν ἀργεῖ ἡ δύναμις τοῦ ἀντικειμένου*) 1538 116; — Cypriani et Iustinae (ss.) passio (BHG. 456) 1679 7.
- Cyprus** memor. 1537 8^v.
- Cyriaci** **anachoretæ** (s.) vita (BHG. 464) 1643 193; — vita a. Cyrillo Seythopol. 1589 168^v.
- Cyriaenæ** (s.) passio incerta deperdita: p. 419.
- Cyrici** et **Iulittæ** (ss.) passio seu epist. Theodori ep. 1673 229.
- Cyrillus** **Alexandrinus** (s.): de adoratione in spiritu et veritate, II. I-VII: 1634; — epist. 79: 1589 215^v; — homiliae paschales 1-30: 1665 1; — homiliae: in SS. Deiparam (hom. 11): 1673 37; in Obcursum D. N. Iesu Christi 1633 110^v (hom. 12); in s. Pascha* (inc. *Πάντοτε μὲν χαίρειν τὴν καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίαν*) 1633 251^v; — orationculae tres in ss. Cyrum et Iohannem 1607 4; — excerpta: 1520 (catena in Octateuchum); 1657 (catena in Genesim), 1668 (id., v. Add.); 1662 (in Psalmos), 1677-78 et 1682-83 (catena in Psalmos); 1493, 1678, 1683 (catena in Odas); 1569: p. 164 (?); 1582 5 (?).
- Cyrillus** ep. **Arethusiorum** (s.), v. Marcum et Cyrillum, in, canon.
- Cyrilli** ep. **Gortynæ** (s.) passio (BHG. 467) 1667 70^v.
- Κύριλλος οἰκονόμος τοῦ ἀγ. Νικολάου τῆς Καμενικίας* poss. 1566 220.
- Κύριλλος ἱερομόναχος καὶ πνευματικὸς ἐκ Παλαιῶν Πατρῶν* (a. 1542, Messanae) poss. 1602 361^v.
- Cyrillus** **Seythopolitanus**: vita s. Cyriaci anachoretæ 1589 168^v; vita s. Euthymii ab. 1589 95^v; — vita s. Iohannis ep. et hesychastæ 1589 161^v; — vita s. Sabae 1589 122^v; — vita s. Theodosii mon. prope Hierosolyma 1589 93.
- Cyrillus** **Savator** laud. p. 443.
- Cyrinus** (s.), v. Alphii, Philadelphii et Cyrini passio.
- Cyrus** archimandr. SS. Deiparae τῆς Τερετῆς ap. Rhegium (a. 1323) memor. 1546: p. 121.
- Cyri** et **Iohannis** (ss.) vita et miracula (BHG. 469) 1607 6; — vita (BHG. 470) 1607 1; — canon in translationem reliquiarum (inc. *Τῷ ἀναδείξαντι ἐν τῷ κόσμῳ τοὺς ἀθλοφόρους*) 1558 183^v.
κυθροπροσωπόχριστος 1675: p. 440.

- D a d a s** (s.), v. Maximi, Dadae et Quintiliani passio.
- Ntá** (Da) *Φέρμος* (s. xvi, in insula Creta) 1569 220^v.
- D a i n** A. laud. pp. 261 sq.
- D a l l a B e l l a**, v. *Ταλαμπέλας*.
- D a l m a t i** (s.) vita (BHG. 482) 1671 56^v.
- Damascenus Studita** ep. Rhendinae: dialogus cum praeposito s. Anastasiae 1485 55.
- D a m i a n u s** (s.), v. Cosmae et Damiani passio, miracula etc.
- D a n i h e l** Iudaeo venefico, de 1600: p. 244.
- D a n i h e l** prophetam (s.), in, canon, v. Theophanes hymnogr.; - Danihelem et pueros tres, in, comment. (BHG. 485) 1581 i, 1645 223^v.
- Danihel Rhaituensis**: vita s. Iohannis Climacis 1600 8^v.
- D a n i h e l** Scetiota, de, narrationes variae 1571 79^v, 1599 239^v, 270, 1632 163, 192. V. quoque Anastasia patricia, Eulogius latomus.
- D a n i h e l** stylitae (s.) vita 1615 14^v, 1645 123.
- Daphnopata Theodorus**: oratio de translatione s. Iohannis Baptistae 1638 2. V. quoque Iohannes Chrysostomus, eclogae.
- D a r i a** (s.), v. Chrysanthi et Dariae passio.
- David philosophus**: expositio in Porphyrii isagogen 1512; - prolegomena philosophiae, fragm. 1629 184.
- defectus solis, v. solis defectus.
- defunctos magnopere iuvant elemosynae et sacrificia, quod, v. Paulus ep. Monembrasiae.
- Deiparae** (SS.) vita, v. Epiphanius mon.; - liber de dormitione a. s. Iohanne Theologo* 1633 294, 1671 153; cf. quoque pp. 173 et 357 (scripta deperdita); - depositio vestis in Blachernis 1572 19; - miraculum seu de ἀκαθίστοις 1572 41^v; - liturgica: canones ἀναστάσιμοι et SS. Deiparae in matutinis dominicarum psallendi 1541 198; can. *Δέσποινα παράχραντε ἀγνή* 1516 22, can. paracleticus *Ἡ μόνη ἐν πειρασμοῖς* 1516 107^v, v. Theophanes hymnographus, can. *Ἡ κιβωτὸς τοῦ μαρτυρίου*, v. Paulus Amoriensis, can. *Θεὸν, Παρθένε, συνέλληψας* 1531 47, can. *Λόγον Θεοῦ σωματωθέντα* 1531 28, can. cuius tertia
- oda inc. *Οὐκ ἔστιν ἀμεμπτος ὡς σὺ* 1516 165, can. paracel. *Πίστις ἡγείσθω μόνη*, v. Theophanes hymnogr., can. *Πῶς σοι κινήσω* 1515 94^v, can. paracel. *Ὑποπεσόντα τῇ φθορᾷ*, v. Theophanes hymnogr.; can. *Ὡς ὁδὸν καθαρωτέραν* memor. p. 60; can. paracleticus minor 1516 237, 1541 180^v, 1543 50, 1546 90, 1581 215; can. in depositionem pretiosi veli, v. Georgius mon.; - *μωαριστάρια* in Dormitionem 1611 86; - oratio ad SS. Deiparam eloquio vulgari (inc. *Κύριε καὶ Λόγε τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, υἱὲ τῆς Θεοτόκου*) 1546 82^v, oratio opisthambona in Adnuntiationem 1554 117^v; - troparia 1536 41, 1560 169^v, 1658 vi^v; - brevis adlocutio ad SS. Deiparam 1646 147^v. Cf. quoque Adnuntiationis mysterio, de; Dormitione, de; imagines; megalynaria; oecus, nec non pp. 312, 352, 422 sq., 429.
- Delehaye** H. laud. p. 269.
- Demetrius** (saec. xv) scripsit 1509.
- Demetrius** δ *Παλατιανός*, v. *Παλατιανός*.
- Demetrii Thessalonicensis** (s.) passio (BHG. 496) 1572 84^v, 1636 13^v, 1641 3; - passio (BHG. 497) 1631 54; - passio (BHG. 498) 1679 288; - miracula a. Iohanne Thessalonicensi 1572 83^v (compend.), 1608 125^v, 1641 3^v; - canon (inc. *Ἰερωντάτην ἐορτὴν γηθόμενοι*) 1541 190^v.
- Δημητρώπουλος, παπᾶς* (s. xvi) 1516 125^v.
- Demosthenes**: opp. 13 (cum Libanii argum. et scholl.) 1585, 11 (cum Libanii argum. et scholl.) 1577. De Chersoneso 1577 49^v, 1585 56; - de corona 1585 99; - de falsa legatione 1585 163; - de Halonneso 1577 42, 1585 48; - Olynthiacae I-III: 1577 i, 1585 4^v, - de pace 1577 30, 1585 36; - Philippicae I-IV: 1577 21^b, 35^v, 61^v, 1585 25^v, 41. 69; - ad Philippum epist. 1577 86; - de Rhodiorum libertate 1585 93; - Philippi* ep. ad Athenienses 1577 89^v; - dictum 1588 v.
- Dermocaites Theodorus**, v. Theodorus.
- Deubner** L. laud. p. 269.
- Deum**, in, versus iambici (inc. *Ὁδὸς παλαιὸς ἡμερῶν καθωρόθη*) 1522 197^v.
- <De Vecchi Caesar Maria, a Valle Cismonia>, italicor. studior. summus moderator: p. 279.
- Devreesse** R. laud. pp. 93, 262.

διακονισίον 1571 9.

Diaconissa (sive *Iaconissa*) Petrus, mon. Cryptensis, v. Petrus Iaconissa.

Diadochus Photicensis (s.): de perfectione spirituali 1579 153.

dialogo relato etc., e, excerptum v. philosophico-morale excerptum etc.

διαμεμήσεων, περί 1566 93^v.

Diassorinus Nilus, v. Nilus archiep. Rhodi.

Διακός quidam (a. 1550, in insula Chio) 1604 451^v (cf. Add.).

Didymus Alexandrinus: excerpta 1520 (catena in Octateuchum); 1657 (catena in Genesim), 1668 (id., v. Add.); 1662 (catena in Psalmos); 1677-78 et 1682-83 (catena in Psalmos), 1678 et 1683 (catena in Odas).

Didymus (s.), v. Theodora et Didymi passio.

diei bisexti concursus cum diebus hebdomadae intra cyclum 28 annorum (tab.) 1502 300^v; dies *ἐμβόλοι* 1502 301 (tab.); dies infausti secundum Esdras 1629 iv; dies lunae infausti: ibid.; dierum mensis concursus cum zodiaco (tab.) 1502 301^v, 1541 246^v. V. quoque *Kalendarium* etc.

Digesta: excerpta 1681 pass.

dilectio quid sit 1671 406^v.

Diodorus: excerpta 1520 (catena in Octateuchum), 1657 (catena in Genesim), 1668 (id., v. Add.), 1677-78 et 1682-83 (catena in Psalmos).

Diodorus Siculus: bibliothecae historicae ll. 1-3 et 5: 1511.

Diomedis (s.) passio (BHG. 548) 1671 228.

Dionysius dom. (s. xvi) donavit cod. 1562 Gaspari Viviano ep. Anagnino.

Dionysius Alexandrinus: excerpta 1520 (catena in Octateuchum).

Dionysius Areopagita (Ps.): de caelesti hierarchia, cum scholl. s. Maximi conf. 1525 90; epigramma *Ἀγγελικῆς σοφίης* 1525 90. 129, epigr. *Ὁδρανίων θιάσων* 1525 129; — de divinis nominibus, cum scholl. Maximi 1525 8^v, c. VII, excerpt. 1501 65, c. VII § 4: 1589 2; — de ecclesiastica hierarchia, cum scholl. Maximi 1525 130; epigramma *Σύμβολα θεοσεσίων* 1525 129^v. 183^v; — de mystica theologia 1525 184; epigramma *Εἰκόνας ὁδρανίων* 1525 183^v, epigr. *Εἰς γρόφον αἰ-*

γλήεντα 1525 188, epigr. *Καὶ νόον αἰγλήεντα* 1525 183^v, epigr. *Μυστιπύλου τελευτῆς* ibid.; — epistolae 1-10 cum scholl. Maximi: 1525 188^v; — excerptum (?) 1582: p. 190.

scholion de operibus deperditis Ps. Dionysii Areop. 1525 209^v; scholion diligentissimi viri 1525 86^v; de verbis quibus personae et res sacrae apud D. indicantur 1525 209.

Dionysii Areopagitae (s.) passio 1595 19^v, 1679 25^v.

Dionysius Halicarnaseus: de nominum compositione compendium 1500 203^v.

Dionysius Periegeta: periegesis 1555 1.

Diophantus Alexandrinus memor. 1594: p. 224.

Dmitrievskij A. laud. p. 113.

Dobschütz, von, E. laud. p. 269.

δωδεκαπλασιασμός seu tabula numeros ab 1 ad 30 duodecies multiplicatos ostendens 1541 247.

Dominicus (s.) memor. p. 278.

Domna (s.), v. Indi et Domnae passio.

Donati L. laud. p. 115.

donationibus, de, v. Legum synopsis.

'**Donatus graecus**' 1527: p. 87.

Dormitione SS. Deiparae, de, notulae 1633 294, 1671 153.

Dorotheus abbas (s.): doctrina 15, de s. ieiunio 1607 152, 1636 151.

Dorotheus diaconus monasterii τῶν Στουδίου (s. x) scripsit 1671.

Dorotheus sacerdos (s. xiii) 1615 224^v.

Dorymedon (s.), v. Trophimi, Sabatii et Dorymedontis passio.

dotis iure, de, v. Legum synopsis.

δόξαι variae secundum morem Italo-graecorum vespere et mane canendae 1562 113.

δόξα Πατρὶ sec. octo tonos 1606 iv.

Doxapatri Nilus, v. Nilus Doxapatri.

δοξαστικά varia 1603 1. 81; — *δοξαστικὸν* laudum Exaltationis s. Crucis 1673 230^v.

Dracopulus Iohannes, Zacynthius (Messanae, a. 1569) adnot. 1531 iv.

δουκᾶτα Χίου, χρυσὰ βενετικά 1604 450^v.

Dulas abbas: de paenitentia etc. ad Hermaeum (inc. *Ἐγὼ μὲν χρεῖαν ἔχω παρὰ τῆς σῆς οὐσιότητος παρανεῖσθαι*) 1524 33.

Dulae (s.) passio (BHG. 567) 1667 161.

- Ebion** 1502: p. 33.
ἐκλογία sive *νόμων παρεκβολή* ad II. I-X Basilicor. Theodori Hermupolit.* 1681.
- Ehrhard A.** laud. pp. 221 not.*, 324, 330, 338 sq., 359, 363, 414, 430, 435.
- Ehrle Franciscus** card., adnot. 1595 operc. ant. int., 1676 iv.
- Eleabulcus** poss. 1596 ii; Eleabulcus Michahel, Nicolaus, Thomas memor. 1596: p. 230.
- Eleutherii** (s.) passio (BHG. 571) 1645 218.
- Elisabeth regina Hispaniae**, v. Ferdinandus II.
- Elisabeth uxor Zachariae** (s.) memor. pp. 312, 352, 429.
- Elpidius anachoreta**, v. Ambacum monachi narratio.
- Émereau Casimirus** laud. p. 124.
- emphyteusi**, de, v. Legum synopsis.
- ἐνεακαιδεκαετηρίδος, τῆς, σύντομος κατάληψις* (inc. "Ὅτε ἐμπέσῃ ἡ ἰδ' τοῦ φέγγους τῷ ἀπρίλῳ μηνί) 1502 293.
- ἐωθινὰ ἰδιόμελα*, v. ἑξαποστειλάρια.
- Epanagoges tituli conplures** 1566 1. 67v; cf. quoque 1571: p. 169.
- ἐπαρυστρίδες*, 1633: p. 321.
- Ephraem Syrus** (s.):
 in adventum Domini I-III (Ass. III, 134-143) 1524 75v, IV (Ass. III, 144-48) 1524 90, v. quoque de caritate et eleemosyna; - sermo de Antichristo deque consummatione 1524 74v (pars prior), 1652 73; - encomium in s. Basilium M. 1633 81; - de caritate 1524 97v; - sermo de caritate et eleemosyna 1524 89 (excerpta duo sub litt. *περὶ τοῦ σταυροῦ* et *περὶ τῶν δπισθεν τοῦ σταυροῦ*), 1636 102v, 1641 184; - confessio seu precatio ad Deum 1524 73v; - de compunctione et salute animae (inc. *Λεῖτε πάντες, ἀδελφοί, ἀκούσατε καλῆς συμβουλίας*) 1524 78v; - de festis diebus 1524 88v; - adhortatio ad fratres 1524 69; - de ieiunio 1524 100; - de intemperantia 1600 146; - interrogationes et responsiones (Ass. II, 377) 1524 91v; (Ass. III, 104) 1524 83; - sermo in pulcherrimum Ioseph 1581 23, 1633 203, 1641 284, 1673 124v; - de nostra libertate 1632 201v; - de locis beatis 1524 87v; - encomium in ss. martyres 1608 187, 1633 278v, 1636 221v, 1641 352v; - adhortatio ad monachos 1524 72v; - de mortis cogitatione 1524 23; - in eos qui in Christo obdormierunt 1587 357v, 1636 107; - de oratione 1524 86v; - panoplia ad monachos, excerpt. de lectoris officio 1524 10v; - paraenesis 1-25: 1524 102; - de amore pauperum 1524 87; - sermo in mulierem peccatricem 1633 216, 1641 297v; - de paenitentia (Ass. I, 148) 1632 214; (Ass. III, 308) 1499 36v, 1587 166, 1630 195v, 1631 196, 1633 122v, 1639 337v, 1641 182; - de psalmo 1524 99v; - de resurrectione mortuorum 1524 80v; - sermo asceticus (Ass. I, 40) 1524 58; - *περὶ τοῦ σταυροῦ*, v. de caritate et eleemosyna, excerpta; - sermo in Transfigurationem Domini 1641 376v, 1671 95v, 1673 168v; - de virtutibus et vitiis cc. 15-22: 1524 70; - de his quae haec vita continet 1524 100v; - adversus vitiose viventes 1646 275 excerpta: 1520 (catena in Octateuchum), 1657 (catena in Genesim), 1668 (id., v. Add.); - sententia (?) 1499 39.
 s. Ephraem Syri vita: (BHG. 584) 1608 19v, (BHG. 586) 1524 101.
- ἐπιχείρημα τῶν Γραικῶν* contra process. Spiritus S. ab utroque 1488 210v, 1497 215, 1546 28v.
- Epimachi** (s.) passio (BHG. 594) 1679 336.
- Epiphane uxor Alexandri**, de (cf. BHG. 58) 1591 147v.
- Epiphania**, v. Theophania.
- Epiphanius** (s.): de mensuris et ponderibus, excerpt. de XXII operibus creationis 1596 217v; - excerpta 1520 (catena in Octateuchum); - opera spuria: homiliae: in Assumptionem Christi 1633 266v, 1673 154v; - in festo Palmarum 1631 227, 1633 197, 1636 226v, 1641 275v, 1673 117; - in die Resurrectionis 1636 179v, 1641 320v, 1673 144; - id. id. (inc. *Νῦν τὸ πένθος τῶν νεκρῶν περὶ γάδεται*), v. s. Iohannes Chrysostomus*, in s. Pascha; - in Sabbato Magno 1587 294, 1633 236v, 1636 235, 1639 206, 1641 309, 1673 137v; - precatio et exorcismi 1554 158v. V. quoque Biblica, In Novum Testamentum, comment. de quattuor evangeliiis etc.

- Epiphanius monachus:** vita SS. Deiparae 1595 168^v.
- Episteme** (s.), v. Galactionem et Epistemen, in, canon.
- epistolares formulae:** 1598 134^v, 1599 308^v, 1636 1.
- Epitaphii** processione, in, versus politici 21 canendi (inc. *Παρασταμένη τῶ στανυῶ ἡ πάναγνος Παρθένος*) 1546 99.
- erasae vel evanidae vel decurtatae inscriptiones:** 1510 1, 1541 72^v, 240, 1548 89^v, 1562 142, 1601 147^v-148, 171^v, 178, 191^{r-v}, 1606 182, 183, 1631^{r-b}, 1633 357^v, 1639 337, 1645 195^v, 1646 278^v, 1650 186^v-187, 1667 10^v, 334^v, 1672 190.
- Esdras***, secundum, dies infausti 1629 1^v.
- Εὐχόλιος**, v. *Μακάριος* etc.
- euchologium** (italo-graecum): 1538, 1552, 1554. V. quoque amuletum, Basilii Magnus*, exorcismus, Iohannes Chrysostomus*, officia varia, oratio, ordo, Zacharias*.
- Eudociae** (s.) vita (BHG. 604) 1589 224^v; - passio (BHG. 605) 1589 233^v; - canon *Τὴν τῆς ψυχῆς κάκωσιν* 1508 184^v; can. *Φαυδῶς ἐξανέτειλεν* 1560 27; - synaxarium 1510 2.
- Eudoxius philosophus:** excerpta 1493, 1678, 1683 (catena in Odas).
- Eudoxius** (s.), v. Romuli, Eudoxii et socc. (ss.).
- Εὐεργετινός:** excerpta varia 1499 39 (v. Add.), 1524 54 (ex Gerontico), 1589: p. 212 not., 1599 pass., 1632 pass. V. quoque p. 184.
- Eugeniae** (s.) acta (inc. *Ἐπὶ ἐβδόμῃ εἰς τῆς ὑπατείας Κομώδου*) 1608 51^v; - passio (*Βασιλεύοντος Βαλεριανοῦ καὶ Γαλιήνου ἐπὶ τῆς Ῥώμης*) 1608 61; - passio (BHG. 608) 1645 264^v.
- Eugenius** (s.), v. Eustratii, Eugenii, Mardarii et Orestis passio.
- Eugraphus** (s.), v. Menae, Hermogenis et Eugraphi passio.
- Eulampii et Eulampiae** (ss.) passio (BHG. 617) 1679 72^v.
- ἐθλογητάρια νεκρώσιμα παλλόμενα ἐν τοῖς σάββασιν* 1546 84^v.
- Eulogio latomo** (s.), de, historia 1510 35.
- Eunapius:** vita Libanii 1588 196.
- Euphemiae** (s.) passio 1643 81.
- Euphrosyna monialis** (s. XIV) memor. 1592: p. 221.
- Euphrosynae Alexandrinae** (s.) vita (BHG. 626) 1643 162.
- Eupli** (s.) passio (BHG. 630) 1671 130^v; v. quoque p. 337 (opus deperd.).
- Eupraxia** (s.), cf. Olympiaden et Eupraxiam (ss.), in, canon.
- Euripides:** Hecuba, cum hypoth. 1530.
Euripidem, in, epigramma (= Anth. Pal. VII, 45) 1530 1^v; - Euripidis vita a. Man. Moschopulo (cf. Add.) 1530 1.
- Eusebius Alexandrinus** (s.): sermones 1-8, 10-16, 21-23: 1633 326^v; sermo 20: 1633 229, 1641 306^v, 1673 136. V. quoque Iohannes Chrysostomus*, in Adscensionem, in Parasceve et in passionem Domini, vita a. Iohanne monacho 1633 343.
- Eusebius Caesariensis:**
in evangelia: canones 1533 2; - ad Marinum quaest. 2 (excerpt.) 1532 140^v; quaest. 4 (excerpt.) 1532 143^v; - praeparatio evangelica: p. 279.
historica: historia ecclesiastica memor. 1525: p. 82; - de martyribus Palaestinae 1576 1; - antiqua martyrorum conlectio (fragm.) 1576 83. V. quoque Apphiani et Aedesii passio, Theodosiae m. Caesareae in Palaestina passio.
in psalmos: commentarius 1662 (excerpta); - argumentum libri psalmorum 1662 5; - argumentum in psalmos et cantica 1662 1^v; - in psalmorum inscriptiones 1662 1.
excerpta varia: 1520 (catena in Octateuchum); 1657 (catena in Genesim), 1668 (id., v. Add.); 1677-78 et 1682-83 (catena in Psalmos); 1493, 1678 et 1683 (catena in Odas).
- Eusebius Emesenus***: sermones 1-2, v. Eusebius Alexandrinus, sermones 13-14; - excerpta 1520 (catena in Octateuchum).
- Eusignii** (s.) passio (BHG. 639) 1671 79^v; - canon (inc. *Ἐν τῷ φωτὶ, Κύριε, τοῦ σοῦ προσώπου*) 1560 32^v.
- Eustathius Antiochenus** (s.): excerpta 1520 (catena in Octateuchum); 1657 (catena in Genesim), 1668 (id., v. Add.); - canon (inc. *Τὴν τῶν πατέρων κορυφήν*) 1515 241^v.
- Eustathius archiep. Thessalonicensis:** comment. in Dionysii periegesin 1555 29.
- Eustathii, Theopistae, Agapeti et Theopisti** (ss.) passio (BHG. 641) 1641 1; - passio (BHG. 642): 1495 98 (fragmenta), 1643 101^v.

- Eustratius Nicænus:** comment. in l. I Aristotelis ethicae ad Nicomachum 16221; in l. VI: 1622215v. V. quoque p. 30.
- Eustratius presbyter:** vita s. Eutychii patr. Constantinopolitani, v. Eutychius.
- Eustratius* (s.):** oratio 1538154v.
- Eustratii, Eugenii, Mardarii et Orestis (ss.) passio** (BHG. 646) 1615204v, 164189, 1645177, 165210.
- Euthalia, v. haemorrhœissa eiusque filia Euthalia, de.**
- Euthalius diaconus:** Actuum Apostolorum capita 16501; — in epist. Paulinas: prologus, lectionum testimoniorumque capitum elenchi, programmata et argumenta, martyrium Pauli 1650: p. 371; — in epist. catholicas prologus, lectionum testimoniorumque capitum elenchi, programmata et argumenta 1650: p. 370.
- Eutherius Thyanensis:** confutationes quarundam propositionum 1492181v, 1655249.
- Eutychii patr. CP. (s.) vita a. Eustratio presb. 1660108v.**
- Euthymius:** canon in s. Heliam prophetam (inc. *Τῆς παρθενίας τὸ κλέος*) 1547181.
- Euthymii abbatis (s.) vita a. Cyrillo Scythopolitano 158995v.**
- Euthymius patr. CP. (s.):** encomium in zonom SS. Deiparae 1671399.
- Eutocius:** commentaria in Apollonii conica 1675133.
- Eutropium, Cleonicum et Basiliscum (ss.), in, canon** (inc. *Ταῖς ἀπερχομένοις ἀστράταις*) 15108.
- Evæ sanctitate peccatique originalis natura, de** 1674139.
- Evagrius:** vita s. Pancratii ep. Tauromenii, v. Pancratii ep. Taurom. vita etc.
- ἐξαποστείλῃ ἀναστάσιμα* II cum suis *ἐωθινοῖς ἰδιομέλοις* 1541227; — *τῆς ἐβδομάδος* 1537224v.
- ἐξκουσῶνται* 1557: p. 147.
- exorcismi:** in diabolos, v. Salomon*; — ad furem detegendum 1606183 (v. Add.); — ad quamlibet infirmitatem pellendam 1538193v; — adversus metum cordis 1538113; — in morbum capitis 1538145; — in morbum oculorum (Calabrio sermone) 1538114v; — in morbos oculorum et albumen 153810; — in mulieris sterilitatem (?) 167265v; — in obsessos a spiritibus immundis 157274 (inc. *Ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου, Κύριε... ἐπιβῆμι τὴν χεῖρά*) 153823v et 157146v (inc. *Ὁ τὸν τυραννήσαντα διάβολον*), 153832 (inc. *Κύριε οἰκτιρῶν καὶ ἐλεήμων, μακρόθυμε... ἰσχύς καὶ δύναμις*); v. quoque Basilus Magnus*, Gregorius Thaumaturgus*, Iohannes Chrysostomus*; — in spiritus impuros 153815 (Calabror. dialecto), 1554143 (inc. *Ἐξορκίζω σε, τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον καὶ ἀντικείμενον*); v. quoque Zacharias*; — archangelorum in spiritus impuros atque in infirmos 1538229v; in spiritus qui domum infestant etc. 1538244; cf. quoque Michahel archangelus*; — in vermem pecudum 15381; — in vulnus 1601143v. V. quoque Epiphanius (ps).
- ἐξοπάσιον* (= Pentecostarium) 1537: p. 99.
- expiationis dies quando** 1502292.
- Fabianus (s. xvii in.) memor. 1594284v.**
- falcidia, de, v. Legum synopsis.**
- Falconieri Octavius (a. 1671) 1491: p. 12 (v. Add.).**
- Fallerus Marinus:** historia et somnium 156398.
- Farnese Alexandri card. (+ 1589) tesserae gentiliciae auro coloribusque pictae 15511.**
- Febroniae (s.) passio** (BHG. 659) 1667238v.
- Felicelli Lucas, procurator Conlegii Graecorum Athanasiani (s. xvii in.): pp. 118, 148, 151, 154, 300.**
- Felici Lucas hierom. Cryptensis, v. Lucas (Felici).**
- Ferdinandus II, Hispaniae rex et Elisabeth regina memor. p. 277.**
- Ferdinandus II, Neapoleos atque Siciliae rex memor. p. 277.**
- ferrariensis schola picturae s. xv: p. 300.**
- Fides (s.), v. Sophiae, Fidei, Spei et Caritatis passio.**
- Filangeri, v. Φηλιγγέρης.**
- Filangeri Marinus, arch. Barensis, v. Gregorius IX papa.**
- Flori et Lauri (ss.) passio** (BHG. 660) 1671249v.
- fluviorum nomina 158274v.**
- Foerster R. laud. pp. 96, 211.**
- Fortius Leonardus memor. p. 412 (v. Add.).**

fortuna vicibus, de, versus politici
1592 110.

Franchi de' Cavalieri P. laud.
p. 269.

Franciscus (s. XVI) memor. 1560 166^v.

Franciscus de Lucha memor.
1594 284^v.

Francisco <de> la Madre de Dios
(an Carmelitanus?) (s. XVII) memor.
1497 1.

Franciscus Maturantius de-
scripsit (?) 1584 (cf. Add.).

Franciscus (de Mellinis) abbas
Cryptensis adnot. 1632 54^v.

Fulgentius (s.): de fide, c. 35; 1667 2^v.

Funk Fr. X. laud. p. 43.

Gabriel archangelus (s.), v. Michah-
lem et Gabrihelem archang. (ss.), in,
encomium etc.

Gabriel (Severus) metr. Phila-
delphensis: p. 2 (cf. Add.).

Gabriel (Summaripas) hiero-
monachus memor. 1485 63^v.

Galactionem et Epistemen
(ss.), in, canon (inc. Ζωοποιῶ Τριῖδι)
1508 95.

Γαλήνης Λέων (s. XVI) memor. 1508 210.

Galenus: περί ἀντεμβαλλομένων (fragm.)
1595 200; - de compositione medicamen-
torum l. V (excerpt., latine) 1580 1^v; -
definitiones medicae* 1614 125.

Gardi (locus apud Cassanum [Cassano
all'Ionio]) memor. 1636 243.

Gardthausen V., v. Vogel M. et
Gardthausen V.

Γαζόνης Νικόλος (an Chiensis?) (s. XVI)
memor. 1583 XVII.

Gassisi Sophronius, hierom. Crypten-
sis, v. Sophronius.

Gelasius Cyzicenus: historia Nicaenae syn-
hodi, ll. 1-3; 1664 1.

Gemistus Georgius, v. Plethon.
generatione infantium, de (inc.
Διά τοῦ σκαληνοῦ ἀποδευνόμεν) 1488 244^v,
1497 248.

Gennadius Constantinopolitanus: excerpta
1520 (catena in Octateuchum); 1657
(catena in Genesim), 1668 (id., v. Add.);
1439 (catena in Cantica).

Gennadius Massiliensis: de ecclesiasticis dog-
matibus, capita non nulla 1667 2^v.

Gennadius II patr. CP.: ἀπόκρισις ad Grae-
cos de processione Spiritus Sancti ab

utroque, v. Latinorum responsio ad
obiectiones Graecorum; - confessio fidei
posterior quae dicitur 1513; - definitio
artis rhetoricae 1500 13; - refutatio
Marci Epheseni 1488 123^v, 1497 143.

Genua memor. 1533 199 (?), 1613 1.

Georgiani (Iberi), v. Misahel abbas
Iberus.

Γεώργιος (s. XIV) memor. 1672 189^v.

Georgius: argumenta et scholia in orationes
s. Gregorii Theologi 1653: pp. 378 sq.

Georgius Acropolitita, v. Acropolitita.

Γεώργιος ὁ ἀμαρτωλός descripsit 1561 261-274
et 1609.

Γεώργιος Μπουκέρ (ابوخير) descripsit 1559
(ex parte).

Γεώργιος ὁ Κόκολος descripsit 1612.

Γεώργιος ἐκ τῆς Κωνσταντινουπόλεως descri-
psit 1602.

Georgius Corinthius, comes poss.
adnot. 1634.

Γεώργιος κριτής (?) (s. XVI) memor. 1508 210.

Georgius hymnographus: canones: in s.
Blasium (inc. Βήσας διαπρυσίας)
1515 210^v (v. Add.); - profestivus in
s. Crucem (inc. Σταυρός προσερχόμενος)
1559 244 (v. Add.), 1573 163^v (v. Add.),
1590 260^v (v. Add.); - in s. Nicepho-
rum (inc. Νικήσας τοὺς ἐμπαθεῖς)
1515 205 (v. Add.); - in Obcursum
D. N. Iesu Christi (inc. Καρδίας
ὁσπερ ἀγκάλας) 1515 170^v (v. Add.);
in s. Parthenium ep. Lampsac-
cenum (inc. Φαίδρυνει ταῖς ἀστραπαῖς)
1515 195^v (v. Add.).

Georgius Metochita scripsit 1583 (v.
Add.). Cf. Metochita Georgius.

Georgius monachus: canon in depositionem
pretiosi veli SS. Deiparae (inc. Τὴν χά-
ριν ἢ Θεοτόκος) 1547 165.

Georgius Nicomediensis: in SS. Deiparam
adsistentem cruci 1587 42^v, 1636 201^v;
- in SS. Deiparae adsistentiam in se-
pulcro 1587 288.

Georgius pictor pinxit cod. 1613.

Georgii (s.) passio (BHG. 671-72) 1636
120, 1660 272; - canon (inc. Ἀθλῶν ἱερῶν)
1508 175; alii, v. Ioseph, Nilus archiep.
Rhodi; - encomia, v. Theodorus quae-
stor. V. quoque imagines.

Γεώργιος ροτάμιος ὁ Ταραντηνός (?) (s.
XI-XII) descripsit 1574.

Georgius Trapezuntius: epistola ad Iohan-
nem Palaeologum 1488 237^v, 1497 241; -
de processione Spiritus Sancti 1551 99; -

- de una et catholica ecclesia 1488 223, 1497 227.
- Γεώργιος (Τρόμβας?), v. Τρόμβας.
- Georgius Tzangaropulus descripsit 1629 303-313.
- Gerasimum (s.), in, canon, v. Ioseph; - laura prope Hierosolyma memor. 1524: p. 77; - synaxarium 1508 194^v.
- Germanus monachus memor. 1634 2.
- Germanus I patr. CP. (s.): in Dormitionem SS. Deiparae I: 1673 174; II: 1595 31, 1673 176; - in Praesentationem SS. Deiparae II: 1636 26, 1641 65^v; - in zonam SS. Deiparae 1671 394; - canones: in s. Anthimum Nicomed. (inc. *Δίπλοκον εὐσεβείας*) (?) 1602 42; in s. Isaacium (inc. *Τῶν τῆς ἐρήμου ὁρίων*) (?) 1510 283; in planctum SS. Deiparae*, v. Symeon Metaphrastes. Cf. quoque p. 291.
- Germanus II patr. CP.: canon in ss. Patres qui conciliis oecum. I-VII interfuerunt (inc. *Οἱ ἐκ Νικαίας*) 1559 110 (v. Add.), 1573 76^v, 1590 129.
- Geronticum, v. *Ἐδαγγελτινός*.
- Gerstinger H. laud. p. 331.
- Gervasius (s.), v. Nazarii, Gervasii, Protasii et Celsi passio.
- γγόνεσσι, γγόνται, γγόντοι 1538: p. 106.
- Giberti, Mattheus ep. Veronen. (1524-43) poss., adnot. (?) 1677-1678.
- γημ(η?)ρόν (frumenti leguminisve genus in Calabria) 1606: p. 264.
- Γρόβας (vir Cretensis saec. XVI) memor. 1569 220^v.
- Giustiniani Paulus (Chiensis, saec. XVI) memor. 1583 1^v; - Giustiniani (genus), v. *Ἰουστονινάδ*.
- Glyceriam (s.), in, canon (inc. *Πικρίας με ἔδσαι*) 1510 243.
- γομάδια 1516: p. 161. V. quoque γονμάδια.
- Gonzaga Franciscus card. poss. 1626 404^v, 1627 318; - tesserae gentiliciae 1626 1^v. 2.
- Gouillard Ioh. laud. p. 75 (v. Add.). graeca latinis litteris exarata 1562 142.
- 'Graeculus' quidam Venetus poss. 1577 1.
- grammaticalia non nulla graeca 1584 152^v, 1595 64, 1636 235; - latina 1651 25.
- grammatici incerti carmina quinque iambica, v. schedographica carmina.
- 'Grande', v. Bartholomeus 'di Grande' etc.
- Γρηγόριος ἁββᾶς πρεσβύτερος (Bisiniani, s. X-XI) poss. 1633 357^v.
- Gregorii ep. Agrigentini (s.) vita (BHG. 708) 1596 53^v.
- Gregorius Antiochenus: in mulieres unguentiferas 1492 222^v, 1587 319, 1633 257^v, 1636 185, 1641 315.
- Gregorii ep. Magnae Armeniae (s.) vita (BHG. 713) 1643 201^v.
- Gregorius Magnus (s.): dialogor. graece a s. Zacharia papa versor. II. I-IV: 1666; I. IV. excerpta 1579 146^v, c. 41: 1499 39; - moralia, I. 31 (excerpta quattuor) 1667 2 (latine). Cf. p. 180. V. quoque liturgia praesanctificationum*.
- Gregorium Magnum, in: epigramma 1666 1. V. quoque imagines.
- Gregorius monachus italo-graecus (a. 1118) poss. 1646 278^v.
- Gregorius Nazianzenus (s.), v. Gregorius Theologus.
- Gregorius Nyssenus (s.): epistula canonica 1589 210^v; ep. ad Petrum 1568 108; ep. 26: 1675 277^v; - de hominis opificio 1568 111; versus duo in idem opus ibid. 193^v; - in illud *Faciamus hominem** etc. oratt. 1-2: 1568 194; - in mulieres unguentiferas, v. Gregorius Antiochenus; - de Obcursu Domini* 1572 129^v; - in principium ieiunior., v. Asterius Amasenus; - in Resurrectionem orat. 2, v. Severus Antiochenus, hom. 77; - in s. Stephanum 1633 59, 1645 279^v; - quod non sint tres dii 1598 132^v (excerpt.); - vita s. Gregorii Thaumaturgi 1596 19^v; - vita s. Macrinae 1595 187.
- excerpta: 1657 (catena in Genesim), 1668 (id., v. Add.); 1677-78 et 1682-83 (catena in Psalmos); 1493, 1678 et 1683 (catena in Odas).
- Gregorius IX papa: epistula ad Marinum Filangieri arch. Barensem graece redita 1541 241^v.
- Gregorii XV papae et Scipionis Cobelluzzi card. bybl. tesserae gentiliciae 1510, 1553, 1568, 1589, 1600, 1607-09, 1615, 1625, 1626, 1629-33, 1636-46, 1648-54, 1656-60, 1666, 1667, 1669-75, 1679, 1680.

Gregorii XVI papae et Ioseph Albani card. hybl. tesserae gentilitiae 1513.

Gregorius III (Mammas) patr. CP.: ad imp. Trapezuntium 1488 22^v, 1497 64; — apologia contra Ephesii confessionem 1488 42, 1497 80; — responsio ad epistolam Marci Epheseni 1488 79, 1497 109, 1535.

Gregorius Thaumaturgus (s.): in Adnuntiationem Deiparae I-II* 1633 174^v; alia id.* (inc. *Πάλιν χαρὰς εὐαγγέλια*), v. Iohannes Chrysostomus*; — metaphrasis in Ecclesiasten 1675 282; — oratio sive angelorum revelatio* 1538 7, 1554 102; — orat. super vexatos ab inmundis spiritibus* 1538 32. 71; alia super eosdem* 1538 37^v. 55, 1554 148^v.

Gregorii Thaumaturgi vita a. Gregorio Nysseno, v. Gregorius Nyssenus.

Gregorius Theologus (s.):

1. carmina. I, 1. — Poëmata dogmatica:

I, 1, 29 hymnus ad Deum 1525 88^v.

I, 1, 32 hymnus vespertinus 1592 147^v, 1675 277.

I, 2. — Poëmata moralia:

I, 2, 3 ad virgines exhortatio 1675 275.

I, 2, 15 de externi hominis vilitate 1534 245.

I, 2, 27 et 26 in nobilem male moratum 1534 249.

I, 2, 30 versus iambici acrostichi 1574 170 (initium tantum), 1584 151^v, 1673 332^v (vers. 2 dum taxat, v. Add.).

II, 2. — Poëmata quae spectant ad alios.

II, 2, 13-21 in Caesarium 1534 248^v.

2. epistolae:

conlectio epistularum CXXXV 1588 117.

epistolae variae: ep. 57 (inter Basilianas sub num. 152) 1486 148^v; — epp. 101 et 102: 1675 183; ep. 114 (inter Basilianas sub num. 338) 1486 217; ep. 115 (ante Origenis Philocaliam) 1565: p. 157; ep. 202: 1675 192; ep. 243*, v. Gregorius Nyssenus, ep. 26.

3. orationes.

conlectio XVI orationum (or. 1, 45, 44, 41, 15, 24, 19, 38, 43, 39, 40, 11, 21, 42, 14, 16) in codd. 1592, 1651; — commentario Nicetae Heracleensis aucta 1496.

orationes variae 1675; — cum argum. et scholl. Basilii minimi 1653.

declaratio signorum quae in marginibus operum s. Gregorii Theol. pingi solebant 1486 10, 1589 2^v.

oratio 1, in s. Pascha I: 1496 1, 1587 306^v, 1592 108, 1633 243^v, 1641 319, 1651 1, 1673 143.

oratio 2, apologetica 1653 273.

oratio 4, contra Iulianum I: 1675 194.

oratio 5, contra Iulianum II: 1675 241^v.

oratio 9, apologeticus ad patrem 1572 109^v.

oratio 10, in se ipsum 1572 107.

oratio 11, ad Gregorium Nyssenum 1496 384^v, 1592 62, 1638 170^v, 1651 189, 1653 157^v.

oratio 12, ad patrem 1572 114.

oratio 13, in consecratione Eulalii episc. 1675 273.

oratio 14, de pauperum amore 1496 269, 1592 88, 1651 235^v, 1653 243.

oratio 15, in Machabaeorum laudem 1496 318, 1592 130, 1651 43^v, 1653 2, 1671 24.

oratio 16, in patrem tacentem 1496 298^v, 1592 100, 1651 261.

oratio 19, ad Iulianum tributorum exaequatorem 1496 345, 1592 142, 1651 64^v, 1652 22, 1653 21^v.

oratio 21, in laudem Athanasii 1496 390, 1592 64^v, 1651 194, 1653 163.

oratio 22, de pace II: 1675 127^v.

oratio 23, de pace III: 1499 1^v (excerptum).

oratio 24, in laudem s. Cypriani 1496 334, 1592 135^v, 1651 54, 1653 8^v.

oratio 26, in se ipsum 1653 220, 1675 151^v.

oratio 29, theologica III: 1675 1.

oratio 30, theologica IV: 1506 59^v (excerpt.), 1675 12.

oratio 31, theologica V: 1675 23^v.

oratio 32, de moderatione in disputando 1675 136.

oratio 33, contra Arianos et de se ipso 1653 208, 1675 119.

oratio 36, de se ipso 1653 234, 1675 162.

oratio 37, in illud *Cum consummasset Iesus* 1675 262.

oratio 38, in Theophania 1496 124^v, 1499 17^v, 1579 200^v, 1592 2, 1631 165, 1633 38, 1636 56^v, 1641 117^v, 1651 74^v, 1652 25^v, 1653 32, 1673 40^v, 1675 38^v et 334.

oratio 39, in ss. Lumina 1499 22^v,

- 1496 206^v, 1592 37, 1631 172, 1633 84, 1636 84, 1638 72^v, 1641 151, 1651 141^v, 1652 55, 1653 106, 1673 56, 1675 47^v.
 oratio 40, in s. baptisma 1496 226, 1592 43^v, 1633 88, 1638 104, 1641 156^v, 1651 154^v, 1653 119^v, 1673 59^v, 1675 58.
 oratio 41, in Pentecosten 1496 94, 1592 124, 1633 271, 1641 346, 1651 31^v, 1653 1^v, 1673 156, 1675 108^v.
 oratio 42, Supremum vale 1496 359^v, 1592 76^v, 1651 217^v, 1653 188, 1675 168^v.
 oratio 43, in laudem Basilii Magni 1496 147^v, 1592 7^v, 1651 85^v, 1653 44.
 oratio 44, in Novam Dominicam 1496 75^v, 1592 120^v, 1633 253, 1641 331^v, 1651 24^v, 1653 1, 1673 146^v, 1675 103.
 oratio 45, in s. Pascha II: 1496 8, 1592 109^v, 1633 244, 1641 324, 1651 3^v, 1675 84.
 excerpta: 1493 (catena in Odas), 1668 (catena in Genesim, v. Add.), 1677-78 et 1682-83 (catena in Psalmos); excerptum (?) 1582 114^v.
 dubia et spuria: διδωσας τῆς ἀγίας λειτουργίας (scriptum deperditum): p. 173; — de humilitate* 1599, 199^v, 1632 137^v; — ὅπως δεῖ τὸν νέον ἐν τῇ ἀσκήσει αὐτὸν ἄγειν* (inc. Δεῖ τὸν νέον ἀσκεῖν σώματος ἐξημίαν) 1591 108; — significatio in Hiezecihalem* 1675 280^v. V. quoque: Basilii Magnus*, interrogationes de sacerdotibus cum responsionibus s. Greg. Theol.
 Gregorium <Theologum> et alios sanctos, in, invocatiuncula 1667 208^v.
 Gregory C. R. laud. pp. 127, 247 sq., 250, 294, 297.
 Guarinus Veronensis adnot. (?) 1507, 1511, 1519. V. quoque Castelli Hieronymus.
 γκουέριον 1604: p. 260.
 Γῆδ (gallicum 'Guide'), v. Φηλιγγέρης.
 Guidi M. A. laud. pp. 171, 350 et 360.
 γουμάδια 1606: p. 264. V. quoque γουμάδια.
 Guilelmi II regis Siciliae dies obitus adnotatur 1574 4.
 Guriae et Samonae (ss.) passio (BHG. 731) 1669 401; — passio (BHG. 733) 1608 77; — Guriae, Samonae et Abibi passio (BHG. 736-38) 1596 5; miraculum (BHG. 739) 1608 83^v, 1641 60^v, 1669 414.
 Gyllone, de, v. Sisynnio etc., de.
 Hadrianus IV papa: epist. ad Basilium Achridenum 1485 36^v.
 haemorrhoidis, pro, remedium (inc. Ἀδβε σχοῖνον, ὃ λέγεται λατινικῶς λευτίσκο) 1538 285.
 haemorrhoidissa eiusque filia Euthalia, de, (cf. BHG. 60) 1591 165^v.
 Hagiomaurita (Paschalis, Theodorus eiusque uxor Maria et liberi, Cassani [Cassano sull'Ionio], a. 1159) 1636 243.
 Harmenopolus Constantinus: Hexabiblos: p. 159.
 hebdomadae dies, v. diei bisexti concursus.
 Hebdomadae Magnae officia 15171; — pericopae cf. p. 94.
 Hebraeorum kalendarium, v. Kalendarium. V. quoque menses.
 Hebraeus: excerpta 1668 (catena in Genesim, v. Add.).
 hebraicae litterae non nullae 1584 1^v-v. III: — notulae 1613 217^v.
 Heiberg I. L. laud. pp. 178, 225.
 Helena imp. (s.) memor. 1671 82^v.
 Helias Cretensis: comment. in s. Iohannis Climacis Scalae Paradisi 1635; prologus 16351; comment. in titulum primi gradus 1635 1^v.
 Helias Eodicus hymnogr.: p. 59 (v. Add.).
 Heliam proph. (s.), in, canon, v. Euthymius.
 Heliae et Philareti (ss.) monasterium apud Seminaram memor. 1537 8.
 Heraclitus*: epist. 2: 1588 194^v.
 hereditate, de, v. Legum synopsis.
 Hermaeus, v. Dulas abbas, de paenitentia et compunctione ad H.
 Hermiam (s.), in, synaxarium 1510 285^v.
 Hermogenes: rhetorice cum prolegg. et scholl. Maximi Planudae 1500 39^v.
 in Hermog. epigramma (inc. Τῶν ῥήτορικῶν Ἐρμογένους ἀνθράκων) 1510 217^v.
 Hermogenes (s.), v. Menae, Hermogenis et Eugraphi passio.
 Hermolaum (s.), in, canon (inc. Τοὺς νοητοὺς σήμερον) 1508 179^v.
 Hermyli et Stratonici (ss.) passio (inc. Βασιλεύοντος Λικινίου τοῦ δυσσεβοῦς καὶ μανικῶς κεχηρμένου κατὰ τῶν τοῦ Χριστοῦ θεραπόντων) 1638 203^v.
 Hero Alexandrinus: de automatorum fabrica 1489.

- Hero Byzantinus***: de machinis bellicis 1605 1; - de geodesia 1605 42.
ἡρωελεγεῖον 1596 II.
- Hesiodus**: Opera et dies cum gloss. et scholl. Moschopuli 1507; - de athetesi prohoemii Operum et dierum 1507 2v.
 Hesiodi vita et poematibus, de excerpta ex Tzetzae introductione 1507 IV.
- Hesychius Hierosolymitanus**: in s. Andream apostolum 1641 71v; - in Lazarum quatruiduanum (?) (inc. Δεῖπνον ἡμῖν πολυτελές) 1587 231, 1633 190v, 1641 266; - in martyres (?), excerpt. (inc. Ὑμεῖς οὖν, ἀνδρες ἀδελφοί καὶ πατέρες, τὸν πολυανθὴ κήπον) 1524 24v; - in ss. apostolos Petrum et Paulum (inc. Καλὸν μὲν τὸ ὁδὸν τῆς ἐσθλῆς ὥρας) 1667 281v; - capita in Esaiam 1670 8 (cf. Add.); - excerpta 1662 (ex comment. fusiore in Psalmos); 1677-78 et 1682-83 (catena in Psalmos); 1493, 1678 (v. Add.) et 1683 (catena in Odas).
- 'hiechi'** (= iuvenci) 1559: p. 150.
- Hierax** (Gerace): pp. 18, 314, 419; - monasterium s. Philippi Argyrii poss. 1601: p. 251, 1631: p. 314 et κατασκευὴν deperd. in forma rotuli (p. 251); archimandritarum non nullor. nomina 1601: pp. 251 sq.; - ecclesia s. Lucae τοῦ Χωστηνοῦ (?) 1601 192v et 1631 117b. V. quoque: Βέρξ<ης> etc., Βούτ<ης> Πέρξε, Μαργαρίτα, Romanus frater.
- Hieremias II patr. CP.**: epistula ad Gabrielem Severum 1485 77. Cf. quoque Add. ad p. 2.
- Hieronymus**; v. Hilarionis (s.) vita a. Hieronymo.
- Hieronymus graecus**: de effectu baptismi 1665 276; - dialogus de SS. Trinitate 1665 278v.
- Hierusalem** expugnatione, de 1599 300v.
- Hiezecihel** prophetam (s.), in, canon, v. Theophanes hymnogr.
- Hilarionis** (s.) vita a. Hieronymo 1589 51v; - vita (BHG. 755) 1679 194.
- Hippolytus Romanus**: index apostolorum* 1506 78; - in quatruiduanum Lazarum (?) 1633 189v, 1636 224v, 1673 109; - excerpta 1520 (catena in Octateuchum), 1657 (catena in Genesim), 1668 (id., v. Add.), 1582 93 (excerpt. ex comment. in Proverbia), 1678 et 1683 (catena in Odas).
- Hippolytus** (s.), v. Laurentii, Xysti papae et Hippolyti passio. historiae Aegyptiorum anachoretarum, v. verba seniorum. historiae patriarchalis Constantinopolitanae excerpt. 1513 11 (v. Add.).
- Hitfin**, apud, pugna (a. 1187) 1592: p. 221.
- Holl K.** laud. pp. 134 sq.
- Holstenius** Lucas memor. p. 12 (v. Add.).
- Homerus**: Ilias cum interpr. latina 1626; B 594-600 cum interpr. lat. 1584 153; - Odyssea 1627.
- homilia** (?) in Christi Nativitatem vel Circumcisionem 1597 281 (fragm.), 1606 I (script. inf.); homiliae (?) conclusio 1645 1.
- homiliarium** 1639. V. quoque μεληράς, πανηγυρικόν.
- homiliarum** fragmenta 1595 IV, IIv, IV.
- Honorius imp.**: epistola ad Arcadium fratrem 1485 39v, 1595: p. 226.
- horis liturgicis septem**, de (inc. Ἀδταί εἰσω αἱ ἐπτά ὥραι τῆς ἡμέρας) 1538 281v.
- δραμὸς** nescio cuius imperatoris 1557 110.
- δριζόντων καταγραφή** (tab.) 1502 295.
- δροι τῶν ἁγίων πατέρων** (scriptum deperd.): p. 173.
- Horologium**, v. alleluia, ἀλληλουῖα, ἀπολυτίκια, Deipara (canon paracleticus minor), Manasses*, μεγαλυνῖα, menologium (Kalendarium), officia varia, orationes, φωταγωγικόν, προκείμενα vesperrarum, theotocia: - iuxta ritum Italograecorum 1536, 1537. V. quoque officium septem psalmorum paenitentia-lum.
- ὄροπόδιον** 1502 301v.
- Ὑελλινός Πάντινος** (?) 1522 93v (cf. Add.).
- hymnicus** codex, fragm. 1547 opere. ant.
- hymnus Ambrosianus** 1585: p. 198.
- ὑπακοαί**; v. ἀλληλουῖα, κοινωνικά et ὑπακοαί; ἀπολυτίκια ἀναστάσιμα σὺν τοῖς θεοτοκίαις καὶ ταῖς ὑπακοαῖς αὐτῶν; ἀσματικόν.
- ὑπαπαντε**, v. alphabetum.
- ὑπατίου** ep. Ancyrae (s.), in, canon, v. Ioseph.
- ὑπατίου** ep. Gangrarae (s.), in, canon, v. Ioseph.
- ὑπατίου Melitinensem** (s.), in, synaxarium 1508 272.
- ὑπατίου hegumeni in Rufinianis** (s.) vita (BHG. 760) 1667 289.

Hyperechius abbas: dicta non nulla 1599 274 et pass.

ὑπερχυρα 1508: p. 47.

ὑπογάλματα 1542: p. 116, 1554: p. 136.

Iae (s.) passio (BHG. 761) 1671 87v.

Iacobus frater Domini* (s.): oratio super paenitentes 1538 150. V. quoque liturgia, protevangelium.

Iacobo etc., de, commentarius (BHG. 764) 1595 25, 1679 248v.

Iacobus (an viritalo-graecus s. x-xi?) memor. 1524 22v.

Iacobi eremitae in Palaestina (s.) vita (BHG. 770) 1660 228v.

Iacobi Persae (s.) passio (BHG. 773) 1596 146.

Iaconissa (sive Diaconissa) Petrus, mon. Cryptensis, v. Petrus.

Ianuarii (s.) passio 1608 115v.

Iasonem et Sosipatrem (ss.), in, canon, v. Ioseph.

Iberi (Georgiani), v. Misahel abbas Iberus.

idiomela cum musica not. 1554 205v (v. Add.), 1603 1. 81; in s. Onesimum, v. Onesimum etc. V. quoque *ἐξαποστειλόμενα*.

ieiuniorum initia quibus diebus incidant. (tab.) 1505 292; ieiunio, de, v. Ioh. Chrysostomus*. V. quoque carnisprivium.

Iesuitae romani («Casa professa del Gesù di Roma») 1494: p. 16.

Iesus Christus D. N.: de gestis in Perside 1608 190v, 1633 23v; - sermo de ieiunio, cruce et eleemosyna 1652 100v; - *οἱ λόγοι οὓς ἐλάλησεν ὁ Χριστὸς ἐπὶ τοῦ σταυροῦ* 1546 84; - **canones:** paracleticus, v. Paulus Amoriensis; in Iesum dulcissimum 1541 180; **canones σταυροεναστάσιμοι:** can. *Σταύρωσιν ὁ δεσπότης* 1516: p. 60; can. *Τῷ ὑπρωθέντι ἐν τῷ σταυρῷ* 1516 184; can. *προεόρτιος* in Nativitatem (inc. *Ἐν κόσμῳ τῶν ἀγαθῶν*) 1531 153v, alius (inc. *Στόματος ἐξ ἀνδρῶν*) 1531 144v; canon *προεόρτιος* in ss. Lumina, v. Ioseph; canon in Obscurum Domini, v. Georgius hymnographus; canon *προεόρτιος* in Transfigurationem (inc. *Ἀκτινοβολεῖν Χριστὸς ἐν Θαβώρῃ*) 1560 32; - **cantioncula italica** (inc. *Oaro mio dolce Giesù*) 1545 70; - **doctrina** in Circumcisionem, v. Calabrò Angelus; - **homiliae** in Nativitatem fragm. (?) 1597 281; - **invocatiunculae** 1637 22; - **officium** (an homilia?) in Nativitatem vel Circumcisionem (?) 1606 1 (script. inf.); - **oratio opisthambona** in Nativitatem 1554 122; - **praecatiuncula** 1545 1. V. quoque **imagines**, Basilius Magnus, Cyrillus Alexandrinus*, Ioh. Chrysostomus*, Manuhel II (Palaeologus).

Ignatius hierom. Cryptensis (s. xv med.) poss. 1629 303-313.

Ignatius archim. S. Demetrii prope Vato-
pedium (?): encomia in Christi sepultu-
turam 1517 67v.

Ignatius diaconus et σκευοφύλας
s. Sophiae, v. Nicephori patr. CP. vita.

Ignatius hymnographus: canon in s. Tarsium patr. CP. (inc. *Ἀπαγωγὴς καὶ προνομῆς*) 1515 253.

Ἰγνάτιος οἰκτιστός scripsit (?) 1522.

Ignatii theophori (s.) passio (BHG. 815) 1645 239.

ignotus, cuius libri non nulli notantur invocatiuncula *Miserere mei deus*, poss. 1556, 1577, 1584, 1593. Cf. quoque p. 198.

ignotus s. xvi, cuius lemmata latina complura in non nullis codicibus ad eum pertinentibus inveniuntur, poss. 1612, 1617, 1620-23.

ignotus s. xvi, cuius tesserae gentiliciae lilium in caulem surgens exhibent, poss. 1555, 1612, 1617, 1620-22.

ignotus Gallus s. xvi, qui libros non nullos inscriptionibus notavit lemmatisve ditavit, poss. 1617, 1620-23.

imagines pictae, delineatae etc.

anaticula 1542 87; - **angeli** 1554 164v, 1592 120v; - **angues** 1574 6, 1582 102v, 1633 pass., 1673 100; **angues** duo cauda coniuncti 1666 136v; **angues** tres atque avicula 1608 171; - **animalia** 1510 50. 59, 1524 pass., 1607 pass.; **animalia commenticia** 1554 pass., 1673 43v. 46; - **apes barberiniae** 1563 (in dorso integum.); - **aquila** 1522 2-4, 1971-v; - **aspides** **intextae** 1554 137; - **aves** 1541 2, 1554 pass., 1582 57v, 1650 129, 1652 59v. 70, 1670 58. 176, 1671 293v. 326, 1673 21. 332v, 1674 pass.; - **Basilius Magnus** 1554 22v, 1557 58v; - **crux graeca** 1523 (integum.), **latina** 1673 332v; **crucis** 1674 pass.; - **Eli-**

saeus propheta (?) 1591 109v;
 - Evangelistae: Mattheus 1522 108v, 1625 44v; Mattheus et Marcus 1533 7v; Marcus 1522 127v, 1625 217v; Lucas 1522 93v, 1625 117v; Lucas et Iohannes 1533 101v; Iohannes 1522 4v, 1625 1v; evangelista (?) incertus 1554 2; - SS. Deipara cum infante Iesu 1541 (initio cod.); Deipara orans 1523 (integum.); Deipara renuntiata 1541 (initio cod.); - Eucharistiae institutio 1554 178v; - flos 1522 4; - Fortunae rota 1651 62v; - genii duo 1551 1; - geodesiam, ad, figurae pertinentes 1605 42...57v; - geometriam, ad, figurae pertinentes 1575 pass.; - Georgius (s.) 1523 (integum.); - Gregorius Magnus 1557 92v; - *ἐτοιμασία* quae dicitur (?) 1523 (integum.); - Iesus Christus D. N. 1533 7, 1554 175, 1628 20; manifestatio in Galilaea (Ioh. XXI, 1-13) 1554 189; - Iliade, in, gesta 1626 pass.; - imperator byzantinus (?) 1629 302; - incertae 1510 111, 113; - Iohannes Chrysostomus (s.) 1554 2v (?), 1557 13, cum s. Paulo ap. 1640 1v; - Iohannes Damascenus 1523 (integum.); - leo 1660 408v, leo venetus 1504 3; - machinae bellicae, turres 1605 1...42; - manus 1542 pass., 1582 102v, 1631 pass., 1633 pass., 1636 pass.; manus benedicentes 1516 171, 1645 263v; - Michael archang. 1523 (integum.); - Moyses 1522 1v; - mulieres 1560 168v, 1651 117v, 129v; mulieris *προτομή* 1560 168, 1674 203; mulieris caput 1645 263v; - Paulus ap., v. Iohannes Chrysostomus; - pavones 1522 5, 1554 2v; - pisces 1542 8, 47v, 1554 pass., 1582 pass., 1633 pass., 1636 179v, 1652 4, 38v, 50, 1666 3, 42v, 83, 1667 3, 127v, 1669 257v, 1673 110v, 1674 250v; - rotulae 1542 pass., 1594 pass., 1633 pass., 1671 228, 284v, 1674 pass.; - sanctorum sanctarumque imagines 1516 22, 1613 pass., 1645 291v, 1679 pass.; - siren 1554 171; - viri 1554 5v, 1615 1, 225, 1674 203; viri caput 1516 18v, 239v, 1542 pass., 1591 109v, 1631 111v, 1633 203, 1650 165v, 1651 107v (v. Add. et conr.); viri *προτομή* 1572 1; - scutum

mediceum 1614 7; - sol radians atraque nubes ex qua imber in viridem campum ruit 1614 7; - zodiacus 1605 58.

imagines sacris, de, narrationes sex 1587 204v; - oratio historica in festum restitutionis imaginum sive Orthodoxiae: p. 202 not.*

imperatores Romani (byzantini), v. *δρισμός* etc.; imagines; Verbum, ad, invocatiuncula pro imperatoribus.

incarnatione, de, excerpt. (inc. *Τί οὖν ἐστίν; ὁ σωτήρ ἡμῶν παρελθὼν εἰς τὸν βίον τούτων*) 1524 26v.

Indi et Domnae (ss.) passio (BHG. 823) 1645 295v.

Innocentes (ss.), in, canon (inc. *Ἀστρον ἀνέτειλεν ἐν Βηθλεέμ*) 1531 269v.

Innocentius I* papa: epistula ad Arcadium imp. 1485 41, 1595: p. 226.

Innocentius VIII papa memor. 1613: p. 277.

inprecationes adversus codicis furem 1560 165v.

instrumentum emphyteuseos per manum Guilelmi Calabroa. 1323: 1546 30.

instrumentum emptionis a. 1159 Cassani exaratum 1636 243.

integumenta saec. XV: 1498, 1584-86, 1616, 1676; saec. xv-xvi: 1588; - saec. xvi: 1500, 1505, 1533, 1551, 1557, 1593, 1602, 1614, 1647, 1655, 1661-65, 1668, 1677-78, 1682-83; - saec. xvii: 1485, 1486, 1488, 1491, 1492, 1494, 1510, 1511, 1517 (v. Add.), 1518-21, 1525, 1531, 1534, 1538, 1539, 1544, 1547, 1548, 1550, 1552, 1553, 1555, 1558, 1561, 1563, 1565, 1566, 1568, 1576, 1578, 1579, 1581, 1589, 1594, 1596-1600, 1604, 1607, 1608, 1612, 1615, 1617, 1620-22, 1624-33, 1636-46, 1648-54, 1656-60, 1666, 1667, 1669, 1675, 1679-81; saec. xviii: 1523, 1562, 1611, 1613; - saec. xix: 1487, 1489, 1490, 1493, 1496, 1497, 1499, 1501-04, 1506-09, 1512-16, 1522, 1524, 1526-28, 1530, 1532 (v. Add.), 1535-37, 1540-43, 1545, 1546, 1554, 1556, 1559, 1560, 1564, 1567, 1569, 1570, 1572-74, 1580, 1582, 1587, 1590-92, 1595, 1605, 1606, 1609, 1610, 1619, 1623, 1635; - saec. xix-xx (?): 1583, 1618.

interlunium qua mensis die obcurrat 1541 245v.

- interpunctio lineolis trans-
versis expressa 1572: p. 174.
- inventio Crucis atque clavo-
rum (BHG. 401 et 407) 1631146,
167324; - (BHG. 401-2 et 407-8) 16338v;
- (BHG. 403 et 409) 163610.
- invocatiunculae variae: 1503
pass., 15661, 15871. 2. 117, 1591108v,
1600178v, 1609158v, 1615224v, 16161. 85,
166641v. 82, 167438v. V. quoque Iesus
Christus, Iohannes Calybita, Iohannes
Chrysostomus, Michael archang., Ni-
colaus Myrensis, Verbum Dei.
- Ioachim diaconus italo-graecus (s.
xiv?) memor. 1667334v.
- Ἰωάννης (nat. 25 oct. 1104) memor. 16792.
- Iohannes Alexandrinus: excerpta 1677-78,
1682-83 (cat. in Psalmos).
- Iohannis monachi in Armenia
(s.) vita (BHG. 895) 1589173v, 1660
256v.
- Ἰωάννης Ἀντώνιος (s. xv) memor. 15841.
- Iohannem Baptistam (s.), in,
canon paracleticus *Τὸν ὑπὲρ πάντας
ἀνθρώπους* 1541178; alius *Τὸς ἀπὸ νη-
δύος* 1541179 (odae 8-9); alius *Ὡς ὁρ-
θος εὐπρεπής* 1541178 (initium); - ca-
non profestivus *Ἐν ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις*
1558129; - can. in natale s. Ioh. Bapt.,
v. Andreas Cretensis; - can. postridie
natalis, v. Iohannes Euchaita; - can.
in Decollationem (inc. *Πολὺ σε γλώττη*)
1560152; - orationes, v. Leontius
presb. CP., Manuhel II (Palaeologus); -
troparium 154695.
- Ἰωάννης Καλοτζούκας descripts. 1586.
- Iohannis Calybitae (s.) vita
(BHG. 868) 1638226v, 1673199; - invo-
catiuncula 1673202.
- Iohannes Chrysostomus (s.): opera sincera,
dubia aut spuria, excerpta, varia.
1. opera sincera:
de Anna sermones 1-2: 1629284.
contra Anomoeos: v. de Incon-
prehensibili, in paralyticum, de beato
Philogonio.
ad populum Antiochenum
homiliae 5-12: 149525; - hom. 14-19 et
21: 16441; - hom. 20: 163961v.
de verbis Apostoli *Habentes
eundem spiritum* homiliae 1-3: 163036v;
- hom. 2: 1645315 (fragm.).
in s. Babylam 16286v.
de baptismo Christi 16301v,
1638149v, 165259v.
in s. Barlahamum martyrem
162858v.
in ss. Bernicen et Prosdo-
cen 162845.
de perfecta caritate 1630178,
1639117v.
comparatio regis et monachi
1646266.
de conpunctione liber I ad
Demetrium 1629189v, 1639248v; - li-
ber II ad Stelechium 1629206.
de cruce et latrone hom. 1:
1633230v, 1639194v.
de Davide et Saule homi-
liae 1-3: 1628158v.
ad Demetrium, v. de conpun-
ctione liber I.
quod non sit desperandum
163073.
de diabolo temptatore hom. 2:
163977v; - hom. 3: 1635285.
in Diodorum Tarsensem
1628187.
de s. Droside martyre 162823v.
de eleemosyna hom. 3:
163990v.
in s. Eustathium Antio-
chenum 1628103, 1630215v.
de profectu evangelii 1630149v.
de futurae vitae deliciis
1639126.
in Genesim homiliae 1-34: 1674;
- hom. 1-33: 1640; - hom. 1-31: 1616; -
hom. 1-7: 1630244v; - hom. 1-4: 14951; -
hom. 19-21: 15247 (excerpta); - hom.
29-32: 1495103.
in s. Ignatium martyrem
162871v.
de inconprehensibili ser-
mones 1-5. 11. 7. 8: 152654; - sermones
1-5. 11: 1664185; - sermo 5 (excerptum),
v., inter spuria, in Pharisaicum et Pu-
blicanum.
ad inluminandos catechesis
2: 164475.
in Iohannem commentarius:
excerpta 1532145.
in Isaiam: in illud *Vidi domi-
num* (VI, 6) hom. 1-6: 1526267.
de prodizione Iudae hom. 1:
1633223, 1641301; hom. 2: 1639187v.
adversus Iudaeos orationes 1.
4-8: 1526142.
in s. Iulianum martyrem
1628113v.

in Iuuentinum et Maximinum martyres 1628 40^v.

quod nemo laeditur nisi a se ipso 1639 319^v.

de Lazaro conciones 1-5. 7: 1526 207; - conc. 1-5: 1629 69; - conc. 7: 1630 230^v.

de libello repudii 1630 123^v.

in s. Lucianum martyrem 1628 85^v, 1630 24.

de Machabaeis homiliae 1-2: 1628 151.

in martyres 1587 367, 1628 109.

in martyres Aegyptios 1628 71^v.

in Mattheum homiliae 1-90: 1658; - hom. 1-44: 1680; - hom. 50-90: 1503; - hom. 60-86: 1514; - hom. 10: 1638 85; - hom. 23: 1568 230^v; - hom. 77 (excerptum), v., inter spuria, de consummatione mundi et de secundo adventu; - hom. 78 (excerptum), v., inter spuria, in parabolam de X virginibus, de eleemosyna etc.; - hom. 88 (excerptum), v., inter spuria, homiliam modo adlatam; - hom. 89, v., inter spuria, in sepulturam et resurrectionem Christi; - in parabolam decem millium talentorum debitoris (Matth. XVIII, 24): 1630 274^v.

de Melchisedeco 1501 251^v (excerpta).

de s. Meletio Antiocheno 1628 80^v, 1630 188.

adversus obpugnatores vitae monasticae lib. I: 1592 148^v.

de paenitentia hom. 1: 1639 30; - hom. 2: 1639 38, 1652 104^v; - hom. 5: 1633 150^v; - hom. 6: 1639 1; - hom. 7: 1652 115^v; - hom. 9, v., inter spuria, *εἰς τοὺς ἀπολειφθέντας εἰς τὰ ἔγκαθια* etc.;

in paralyticum (contra Anomoeos XII) 1633 163.

in epistulas s. Pauli 1650 46^v (excerpta); - commentarius in epist. ad Romanos, hom. 31: 1645 2; - in ep. I ad Corinthios hom. 2-44: 1648; hom. 29 (excerpt.) 1501 100^v; hom. 40 (excerpt.) 1501 114; in illud (X, 1) *Nolo vos ignorare* 1630 1, 1645 2; in illud (VII, 2) *Propter fornicationes* 1630 115; - in ep. II ad Corinthios hom. 2-30: 1659 1; hom. 26 (excerpta duo), v., inter spuria, in ss. apostolos et martyres; - in ep. ad Galatas:

in illud (II, 11) *In faciem ei restitit* 1630 79^v; - in ep. ad Philippenses hom. 1-15: 1654 5; - in ep. ad Colossenses hom. 1-12: 1659 241; - in ep. I ad Thessalonicenses hom. 1-11: 1659 353; hom. 8: 1630 207; - in ep. I ad Timotheum: in illud (V, 9) *Vidua eligatur* 1630 100^v, 1635 1 (fragm.); - in ep. ad Hebraeos hom. 1-34: 1654 74, 1656; hom. 20: 1645 320^v (fragm.) hom. 23 et 31-32 (excerpta), v., inter spuria, in illud *Pacem sequimini cum omnibus*.

de laudibus s. Pauli homiliae 1-7: 1628 121.

de peccatis fratrum non evulgandis 1630 64.

de s. Pelagia virgine et mart. 1628 54.

de sancta Pentecoste hom. 2: 1633 275^v.

de beato Philogonio 1587 131^v, 1595 51^v, 1628 79, 1629 144.

de precatione oratio I: 1639 103; oratio 2: 1524 10^v, 1639 107; v. quoque, inter spuria, ecloga de virtute, libero arbitrio, peccato etc.

cum presbyter fuit ordinatus 1628 1.

homilia in psalmum 41: 1639 83; in psalmum 140: 1639 92.

in s. Romanum martyrem hom. I: 1628 63^v.

de sacerdotio libri sex: 1526 1, 1564 1, 1629 1.

ad eos qui scandalizati sunt 1526 111, 1551 1.

ad Stagirium a daemone vexatum libri tres 1629 217^v, 1639 262.

ad Stelechium, v. de conpunctione.

de decem millium talentorum debitore, v. supra in Matth. XVIII, 24.

ad Theodorum lapsum paraenesis 1: 1628 195, 1629 151^v, 1639 215; paraenesis 2: 1628 189, 1629 183, 1639 240, 1645 313.

quales ducendae sint uxores 1630 130^v.

de virginitate 1501 84^v (excerptum).

2. opera dubia aut spuria.

in expulsionem Adam (inc. *Ἀκούσωμεν, ὃ φιλοκαρσάμονες, τῆς ἱστορίας*) 1587 170.

quomodo Adam acceperit animam et de passione Christi, v. Antiochus Ptolemaidos.

in Adam et Evam (inc. Ἐκοῦσαμεν ἀρτίως, ἀγαπητοί, τῆς θείας γραφῆς λεγούσης διὰ Μωϋσέως).

in Adnuntiationem SS. Deiparae (P. G. 50, 791-96: inc. Πάλιν χαράς εὐαγγέλια) 1499 13, 1515 287^v, 1587 113^v, 1633 179^v, 1636 115, 1641 244, 1652 128^v, 1673 113^v; — in Adnuntiationem (P. G. 60, 755-60: inc. Βασιλικὸν μυστηρίον) 1633 172^v, 1636 117^v, 1641 245^v, 1673 115; — in Adnuntiationem (P. G. 62, 763-65: inc. Τῇ προλαβούσῃ κυριακῇ) 1652 130.

in Adscensionem D. N. Iesu Christi sermo 1: 1673 153^v; sermo 2: 1633 266^v (initium tantum); sermo 3: 1636 217, 1641 344^v; sermo 4: 1587 349^v; — in Adscensionem (inc. Ἐνφραυνέσθωσαν οἱ οὐρανοὶ καὶ ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ, ὅτι τὸ μέσσοιχον) 1633 270^v; — in Adscensionem (P. G. 64, 45-48: inc. Ἐπειδὴ χάριτι Θεοῦ τὸν λόγον) 1633 269, cf. quoque Eusebius Alexandrinus, sermo 22.

in secundum adventum D. N. Iesu Christi, v. Eusebius Alexandrinus, sermo 23.

in ss. apostolos et martyres (inc. Ὡσπερ φαίνει ὁ ἥλιος τοῖς ὁρώσιν) 1633 281.

in illud Attendite ne eleemosynam etc. (Matth. VI, 1) 1639 131.

in recens baptizatos et in s. Pascha (inc. Ἀπήντησεν εἰς ἔργον, ὃ παῖδες) 1641 323.

de caeco et Zacchaeo 1630 158.

de compunctione et de consumptione mundi (inc. Ὅταν ἀρξώμαι λαλεῖν περὶ τῆς συντελείας) 1633 124^v.

de consummatione saeculi et de secundo adventu (inc. Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης... Ταῦτα πάντα καὶ τοῦ εἰδέναι) 1633 214.

de eleemosyna 1630 199, 1632 209^v.

in venerandam crucem (P. G. 59, 675), v. Ioseph arch. Thessalonicensis; — de adoratione crucis 1652 107^v; — in exaltationem crucis 1595 II (epilog.).

εἰς τοὺς ἀπολειφθέντας εἰς τὰ ἐγκαίνια 1673 79^v.

in Epiphaniam et baptismum Christi 1633 104.

epistula 125: 1600 165^v, 1639 335.

exorcismus in obsessos et in omnem infirmitatem (inc. Ὁ Θεὸς δ αἰώνιος, ὁ λυτρωσάμενος) 1538 21^v, 22^v, 1571 46; exorc. id. id. (inc. Τὴν θεῖαν καὶ ἀγίαν καὶ μεγάλην) 1538 25, 1554 155, 1571 48.

in feriam V Magnae Hebdomadae, v. Athanasius Magnus*.

in parabolam de ficu 1587 247, 1631 228, 1633 200^v, 1641 281^v, 1673 122.

de fide et lege naturae, v. Severianus Gabalensis.

in parabolam de filio prodigo 1587 144, 1631 189^v, 1633 119, 1636 158, 1641 171, 1652 70, 1673 91; — de filio prodigo 1630 169.

in Genesim sermo 3: 1587 221^v (pars prima), 1631 199^v, 1636 139, 1641 188^v, 1644 87, 1652 77, 1673 69. V. quoque, in expulsionem Adam.

in Herodem et infantes 1673 52.

in saltationem Herodiadis 1633 309^v, et cf. p. 337.

in Iob homiliae 1-4: 1639 155.

in illud Homo quidam descendebat ... et incidit in latrones (Luc. X, 30) 1673 99.

de ieiunio sermones 1-2: 1633 147; sermo 5: 1587 216; — de ieiunio (P. G. 62, 731) 1587 214; — de ieiunio, de Davide et de presbyteris (P. G. 62, 759) 1587 226, 1639 72^v; — de ieiunio et eleemosyna (P. G. 48, 1059) 1633 149, 1636 152^v, 1652 88. V. infra in mediam hebdomadam ieiuniorum.

in incarnationem D. N. Iesu Christi (inc. Ἰαγγιᾷ γὰρ ἡ διάνοια), v. Proclus patr. Constantinopolitanus, de incarnatione (excerpt.).

in principium Indictionis 1633 1.

in natale s. Iohannis Baptistae 1633 282^v, 1636 127, 1641 357^v, 1673 162^v; — in commemorationem s. Ioh. Bapt., cf. p. 344; — in decollationem s. Ioh. Bapt. 1633 310^v, 1671 376, 1673 178.

in proditionem Iudae 1633 222, 1636 231^v, 1641 305^v.

in latronem et in proditionem Servatoris nostri 1587 278^v.

in Lazarum hom. 1: 1633 193; — de Lazaro et divite 1633 188, 1636 175^v,

1641 264, 1652 127, 1673 107^v; — in triduanum Lazarum, v. Hippolytus Romanus.

de lectoris officio, v. Ephraem Syrus, panoplia ad monachos.

Liturgia 15541 (fragm.), 15543, 1557 12^v, 1571 9, 1629 303; orationes a presbytero recitandae dum sacras vestes induit (sec. ritum italo-graecum) 1571 3; orationes τῆς προθέσεως atque communioni praemissa (sec. morem Cryptensem) 1629 314; orat. τῆς προθέσεως (init.) 1584 11^v.

in Martham, Mariam et Lazarum 1673 110^v.

in mediam hebdomadam ieiuniorum 1633 154 et 293^v, 1641 256^v.

in Mediam Pentecosten (P. G. 61, 739: inc. Ῥοαὶ καὶ μῆλον καὶ φοῖνιξ) 1633 260^v, 1636 214^v, 1641 342^v, 1673 151^v; — in Med. Pent. (P. G. 61, 741: inc. Ὅπου δ' ἄν ὁ δεσπότης) 1587 330; — in Med. Pent. (inc. Ὁ τῆς ἀναστασίμου) 1633 260^v, 1673 153^v.

in illud Memor fui Dei (Ps. LXXVI, 4) 1633 17.

in meretricem et pharisaeum (P. G. 59, 531: inc. Πάντοτε μὲν ὁ Θεός) 1587 265, 1633 219, 1636 228^v, 1641 295; — (P. G. 61, 709: inc. Σήμερον ὁ Φαρισαῖος) 1633 221, 1673 134.

in mulieres unguentiferas, v. Gregorius Antiochenus; — in mulieres quae unguenta, etc., v. Iohannes Thessalonicensis, de Christi resurrectione.

in diem natalem D. N. Iesu Christi (P. G. 49, 351: inc. Ἄ πάλαι πατριόχαι) 1673 46; — in natalem Christi diem (P. G. 56, 385: inc. Μυστήριον ξένον καὶ παράδοξον) 1641 125; — in Christi natalem diem (P. G. 61, 737: inc. Ὁ τῆς δικαιοσύνης) 1636 61^v; — in natale D. N. Iesu Christi (P. G. 61, 763: inc. Ὅπου ταν ἐκ χειμῶνος) 1633 45^v; — in Christi nativitatem (inc. Δαυὶδ μὲν ὁ βασιλεὺς) 1633 48; — in Natalem Christi diem (inc. Σήμερον ἀντιλεγόμενον ὁρθῶ) 1633 50^v; — in Christi nativitatem (inc. Φόβον γέμει καὶ φόβης) 1633 49.

de Ob cursu Domini, de Deipara et Symeone 1499 28, 1572 129, 1633 76, 1641 137, 1652 36^v.

orationes: super infirmos (inc.

Κόριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ τὰ χρόνια πάθη) 1538 66; id. (inc. Ὁ Θεός τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός) 1538 70; id. (inc. Πάτερ ἄγιε, ἱατρὲ ψυχῶν) 1538 64^v et 193, v. quoque orationes super infirmum; — orat. a lectore pronuntianda 1524 10^v; — in obsessos a daemonibus 1554 142; — pro stauropegio 1538 156.

in illud (Hebr. XII, 14) *Pacem sequimini cum omnibus* 1630 222^v.

de paenitentia sermo 1: 1645 8 (fragm.); — de paenitentia et virginitate, v. Iohannes ieiunator.

in paralyticum 1587 325.

in s. Parasceven et in passionem Domini 1633 229, 1641 306^v, 1673 136.

in s. Pascha (P. G. 59, 721-24) 1517 107, 1633 250^v, 1636 184^v; — in s. Pascha (inc. Λαμπρὰ καὶ περιχαρὴς ἡμῶν) 1633 250, 1641 320; — in s. Pascha (inc. Νῦν τὸ πένθος τῶν νεκρῶν) 1636 178^v; — in s. Pascha (inc. Πάντοτε μὲν χαίρειν), v. Cyrillus Alexandrinus*.

in illud (Matth. XXVI, 39) *Pater, si possibile est* 1587 289^v.

de sancta Pentecoste 1587 362; in Pentecosten sermo 1: 1636 218^v, 1641 350, 1673 160.

in ss. Petrum et Paulum 1636 131, 1641 361, 1673 165^v.

in pharisaeum et publicanum (inc. Μηδέποτε καταλιμπάνωμεν) 1587 140; — (inc. Καθάπερ νεφῶν συνδρομή) 1630 146^v; — in publicanum et pharisaeum (P. G. 59, 595) 1652 68.

de angusta porta et in orationem dominicam 1630 94, 1639 111^v.

quod non liceat proximo detrahere (in Ῥ. Εἰδες πῶς ἀνεπαχθές) 1645 1.

in psalmum 50: 1639 41; — in ea quae supersunt ex quinquagesimo psalmo 1639 51^v; — in psalmum 94: 1639 26^v.

de tribus pueris 1633 14, 1636 62, 1641 111, 1652 18.

in Rachelom et Infantes 1633 71.

in Ramos palmarum (P. G. 59, 703: inc. Ἐκ θαυμάτων ἐπὶ θαύματα) 1587 236, 1633 195; — in Ramos palmar. (P. G. 61, 715: inc. Ἦδη τῆς πνευματικῆς πανηγύρεως) 1499 15, 1641 273, 1673 119.

in triduanam Resurrectionem D. N. Iesu Christi (P. G. 61, 733-38) cf. p. 329.

- in Sabbatum sanctum (inc. *Ἡ μὲν τοῦ πάθους*) 1633 242^v.
 de salute animae, v. Ephraem Syrus, de paenitentia (Ass. III, 308).
 in Samaritanam 1587 332, 1633 160, 1641 253, 1673 100.
 in parabolam Samaritani 1636 173, 1641 262, 1652 110^v.
 in sepulturam et resurrectionem Christi (inc. *Εἰδετε χάρις ληστού εὐνομοσύνης*) 1587 231^v, 1639 201.
 in illud (Matth. IV, 6) *Si filius Dei es*, v. Nestorius.
 in illud (Matth. XX, 1) *Simile est regnum caelorum patrifamiliae* 1630 286, 1633 316, 1636 103, 1641 248, 1652 122^v, 1673 94^v.
 in illud (Matth. VI, 45) *Si non dimiseritis hominibus peccata eorum* 1630 203^v.
 de Spiritu Sancto 1630 9^v.
 in s. Stephanum 1673 49^v.
 de Susanna 1633 11^v.
 in temptationem D. N. Iesu Christi (inc. *Ἐξήλθεν ὁ κ. ἡμ. ἰ. Χ. εἰς τὴν ἐρημὸν*) 1631 219^v, 1633 158, 1636 153.
 contra theatra 1629 129^v.
 Theodori lapsi responsio 1639 245.
 in sancta Theophania (P. G. 50, 805) 1633 105^v, 1673 55; in ss. Theoph. (inc. *Πάσης οἰκουμένης τῇ τῆς ἀμαρτίας νόσῳ*) 1636 89^v.
 in apostolum Thomam et contra Arianos 1631 26; - in incredulitatem Thomae (inc. *Ἰδοὺ πάλιν ἐορτή*) 1587 314, 1633 255, 1636 211, 1641 334, 1673 149.
 in Transfigurationem Domini 1633 292^v, 1671 92, 1673 167^v; in Transfig. Dom. (inc. *Ἦκουες τοῦ δεσπότου ἡμῶν Χριστοῦ*) 1633 289^v, 1641 375.
 in illa (Ps. XXXVIII, 7) *Verumtamen frustra conturbatur* 1630 192^v.
 in decem virgines 1587 256, 1633 211^v, 1636 227, 1639 177, 1641 293, 1673 132; - in decem virgines, de elemosyna etc. (inc. *Τίνας ἔνεκεν ἐπὶ τοῦ προσώπου*) 1587 260^v.
 cui vita humana sit similis, v. Christophorus Alexandrinus.
 homiliae incertae fragmentum 1639 103.
 3. excerpta:
 dictum 1599 276^v.
 Cod. Vat. Graec. (24-4-1950)
- eclogae XXXIII: 1637; - eclogae XXXI: 1504; - ecloga 25 (de futuro iudicio) 1499 36 (excerpt.); - ecloga de virtute, libero arbitrio, peccato etc. 1524 2.
 excerpta varia in Bibliam 1657 (cat. in Genesim), 1668 (id., v. Add.), 1677-78 et 1682-83 (cat. in Psalmos), 1493, 1678 et 1683 (cat. in Cantica), 1532 (cat. in Mattheum, Marcum et Iohannem), 1499 4 (comment. in orationem dominicam); - excerptum 1582 116^v.
 4. varia: vita a. Theodoro Trimithuntis 1641 53^v, 1669 364^v; - vita (BHG. 875) 1595 77^v; - vita (BHG. 875-76) 1669 319; - invocatiuncula ad s. Ioh. Chrys. 1667 208^v; - imagines 1554 2, 1557 13, 1640 1^v.
 V. quoque margarita, Theoctistus.
 Iohannes Chrysostomus cod. 1522 scripsisse ferebatur: p. 69.
 Iohannis Chrysostomi (s.) monasterium prope Iordanum poss. 1592.
 Iohannes Climacus (s.): scala Paradisi, cum scholl. 1600 12^v; gradus 1-13, cum comment. Heliae Cretensis 1635; excerpta duo 1499 32; - epistola ad Iohannem Rhaituensem 1600 11^v; - liber ad pastorem 1600 137; - excerptum (?) 1582 20.
 Iohannis Climacis vita a. Danihele Rhaituensi 1600 8^v; - in s. Ioh. Clim. versus iambici 5: 1600 11^v; - in eundem canon (inc. *Ἐν ποτὶ ἀδελφὸν καὶ νοητῷ*) 1508 267.
 Iohannes Coronaeus, v. Acciaiuoli Iohannes.
 Iohannes Damascenus (s.): de triplici divisione animae (?) 1632 202^v; - de triplici facultate animae (?) 1632 202; - canon in vincula s. Petri (inc. *Σὺ δεσμεῖν καὶ λύειν*) 1515 87^v; - adversus Constantinum Caballinum 1652 97^v; - dialectica 1569 3; - de duabus voluntatibus 1672 121^v; - de fide orthodoxa 1569 60, 1672 1; - de fide contra Nestorianos 1672 66; - in Dormitionem SS. Deiparae hom. 1-2: 1671 200^v; - contra Iacobitas 1672 91; - qua ratione imaginem Dei homo referat 1569 218^v; - adversus Nestorianos 1672 75^v; - de divisione passionum (?) 1632 202^v; - sacra parallela, l. II:

1553. V. quoque Cosmas Hierosolymitanus et Iohannes Damascenus. V. quoque imagines et p. 61.
- Iohannes Dominicus, v. Troiano.
- Iohannes ecclesiarcha et tabularius italo-graecus (s. XIII in.): nota de codicibus ad se pertinentibus 1636^{3v}.
- Iohannis eleemosynarii (s.) vita a. Leontio Neapolitano (ep. Cypri) 1669^{257v}, cf. quoque p. 357; - canon (inc. *Ἀσματικῶς σήμερον*) 1508¹¹⁴.
- Iohannis ep. et hesychastae (s.) vita a. Cyrillo Scythopolitano 1589^{161v}.
- Iohannes Euboeensis: in ss. Innocentes 1631¹³⁸, 1633^{74v}, 1652³⁵.
- Iohannes metr. Euchaitarum: aenigma 1584^{148v}; - canon in s. Iohannem Baptistam (inc. *Ἄγγελον οὐράνιον ἐσχηκός*) 1558^{155v} (v. Add.); - oratio in Tres Hierarchas 1587².
- Iohannes evangelista (s.), v. Iohannes Theologus.
- Iohannis ep. Gotthiae (s.) vita (BHG. 891) 1667^{257v}.
- Iohannes Honorius a Mallia descripts. 1551, 1575; cf. quoque Add. ad cod. 1564.
- Iohannes Ieiunator (s.): de paenitentia et virginitate 1639^{4v}.
- Iohannes V (Palaeologus), imp. Romanorum memor. 1592^{153v}.
- Iohannes italo-graecus (s. XIII) memor. 1554: p. 143.
- Iohannes Lampadarius: encomium metricum in SS. Deiparam 1546^{95v}, 1571¹ et 64; excerpta 1587^{28v}, 77^v.
- Iohannis e Larissa (s.) synaxarium, v. Annae et Iohannis e Larissa etc.
- Ἰωάννης ὁ μακαριώτατος καὶ πρωτοπαπᾶς* (s. XII-XIII) poss. 1600 (?).
- Iohannes mart. Alexandrinus (s.), v. Cyri et Iohannis vita etc.
- Iohannes Mauromata descripts. 1662 et 1665.
- Iohannes monachus, v. Eusebius Alexandrinus, vita a. Ioh. mon.
- Iohannes monachus: canon in ss. Petrum et Paulum (inc. *Ἀισμαί σοι, Κύριε ὁ Θεός μου, ὅτι τοὺς σοὺς ἀποστόλους*) 1547^{151v}.
- Iohannes Moschus, v. Moschus.
- Iohannes de Nereto presb. italo-graecus (s. XV ?) memor. 1669^{164v}.
- Iohannes VIII (Xiphilinus) patr. CP. p. 255 (not. *).
- Iohannes IX (Chalcedoniensis) patr. CP.: p. 255.
- Iohannes XI (Beccus) patr. CP.: ad Constantinum ll. 1-4: 1549¹⁵⁵; - in Camateri animadversiones 1549⁶⁹; - de depositione sua orat. 1-2: 1549¹²⁰; - epistula ad Agallianum 1549¹⁵⁰; - de libris suis 1549¹¹⁶; - testamentum 1549¹⁴⁹; - de pace ecclesiastica 1549³³; - ad Theodorum Sugdae ep. ll. 1-3: 1549^{45v}; - de unione ecclesiarum 1549¹.
- Iohannis IX, de anno mortis notitia 1583¹⁶⁶.
- Iohannes Philoponus: libellus de paschate 1672¹⁵⁸.
- Iohannes presbyter: vita s. Basileos Amaseni 1595^{182v}, 1660^{314v}.
- Ἰωάννης πρεσβύτερος* (s. XII, in Italia austr.) scrips. 1554.
- Ἰωάννης πρεσβύτερος* (s. XIII, in Italia austr.) adnot. 1636³.
- Iohannis prophetae dicti consilium ad herum de famulo male morato 1510¹⁸⁸.
- Iohannes Rhaituensis: epistula ad s. Iohannem Climacen 1600⁷.
- Iohannes Rhosus descripts. 1626 et 1627.
- Iohannes a Sancta Maura descripts. 1485 (ex parte), 1486, 1488 (ex parte), 1491, 1494, 1529, 1536-1537 (ex parte), 1546 (ex parte), 1681; indicem confecit libri 1564 (v. Add.). Cf. quoque Add. ad cod. 1486 et p. 100.
- Iohannes Scholasticus: conlectio canonum, excerpta duo 1506⁷⁵.
- Iohannes monachus τῶν Στουδίου scripsit 1660.
- Iohannes Theologus* (s.): liber de dormitione Deiparae 1633²⁹⁴, 1671¹⁵³. V. quoque Apocalypsis Iohannis*.
- Iohannem Theologum, in, commentarius (BHG. 919) 1495⁹⁷, (fragm.) 1643¹⁶⁹.
- Iohannis Theologi monasterium prope Rhegium memor. 1595^{14v} et pp. 177. (cf. Add.), 435.
- Iohannes Therista (s.) memor. 1601: p. 249. V. quoque megalynaria in SS. Deiparam et in sanctos.
- Iohannes arch. Thessalonicensis: de Christi

- resurrectione 1492 228; — de Dormitione SS. Deiparae 1608 171, 1641 379; cf. quoque p. 337; — miracula s. Demetrii 1572 88^v (compend.), 1608 125^v, 1641 3^v.
- Iohannes mon. Xiphilinus:** collectio 53 homiliarum in totius anni dominicas 1604 4.
- Iohannes Mattheus Caryophyllus** adnotavit cod. 1535 (?), 1618 (?); — memor. p. 69; — scripsit 1490 (ex parte) (?), 1513, 1583 xviii (?); — syllabum graecum confecit (?) codicum 1488 xiii, 1497 v, latinum (?) codicum 1493 i (v. Add.), 1495 iii, 1499 ii, 1503 i, 1509 ii.
- Iohannis et Pauli (ss.) passio** (inc. 'Εν ταῖς ἡμέραις Κωνσταντίνου τοῦ εὐσεβεστάτου αὐγούστου... ἦν τις ἀνὴρ θανμαστός ὀνόματι Γαλλικάνος) 1608 31^v.
- Iohannicius monachus** (s. xiv ?) poss. (?) 1639 319.
- Iohannicii (s.) vita a. Saba** 1669 73^v.
Iohannicium, in, canon (inc. 'Οδὸν τὴν εἰσάγουσαν) 1508 93.
- Ioseph: canones:** in s. Acacium τὸν ἐν τῇ Κλίμακῃ (inc. 'Ανάκω, θεόφρων, γνώμη) 1590 51^v; — in s. Acacium ep. Melitenensem (inc. Πᾶσαν κακίαν νικήσας) 1510 161^v; — in ss. Carpum et Pappulum (inc. Κάριον καὶ Παπύλον) 1508 35^v; — in s. Christinam (inc. Χρησταῖς ταῖς ἐλπίσι) 1559 186^v, 1573 121, 1590 200^v (v. Add.); — in ss. Cosmam et Damianum (inc. Ἀνὰς φωτοειδής) 1547 158^v, 1590 3; — in s. Crescentem (inc. Κροτήσωμεν εὐσεβῶς) 1510 150; — in s. Georgium (inc. 'Εν ταῖς λαμπρότησι) 1547 109^v; — in s. Grasimum (inc. Γέρας ἀθανάσιος) 1508 193, 1510 11^v; — in s. Hypatium ep. Ancyrae (inc. Τὸν τοῦ Χριστοῦ στρατιώτην) 1510 107; — in s. Hypathium ep. Gangrarium (inc. Τὸν θεῖον ἀθλητὴν) 1508 270^v; — in ss. Iasonem et Sosipatrem (inc. Ταῖς τῶν ἀγγέλων συνὸν ὁμηγύρεσι) 1510 195; — in s. Lucillianum (inc. Λόγον δὲ ἐνώπιον ἐθνῶν) 1558 11; — in s. Martham matrem s. Symeonis stylitae (inc. Αἰνεῖν ἐφιέμενος) 1559 29, 1573 20^v, 1590 34; — in s. Nicolaum (inc. Διηρεκῶς τῷ θεῷ θρόνῳ) 1516 46^v, 1541 185; — in ss. Olympiaden et Eupraxiam (inc. Σαρκὸς ἀσθένειαν) 1559 204^v (v. Add.), 1573 134^v, 1590 211; — in omnes sanctos (inc. Θυρεῶν εὐσεβείας) 1516 25^v; — in s. Papam (inc. Ὑμνωδίας θείας) 1510 52^v; — in s. Sabbam stratelatem (inc. Ὁλος φωτὶ τῷ τρισηλίῳ) 1510 183^v; — in s. Theodorum Pergensem (inc. Δῶρον εὐαποδέκτων) 1510 166^v; — in s. Theodorum Trichinensem (inc. Δωρεαῖς ἐνθέοις) 1510 169; — in ss. Theodulum et Agathopoda (inc. Τὸν θεῖον τοῦ μαρτυρίου) 1510 126; — in profestum Theophaniorum (inc. Αἰσθανόμενος τὴν τοῦ Κυρίου ἔλευσιν) 1515 22^v; — in s. Varum (inc. Ἀναφανείς ἐν τῷ ὕμνῳ) 1508 74^v.
- Iosephus Flavius:** excerpta 1668 (catena in Genesim: v. Add.).
- Iosephus martyr, v. Acepsimae, Ioseph et Aeithalae passio, canon.**
- Iosephus Methonensis, v. Plusiadenus Iohannes.**
- Iosephus monachus:** laudatio s. Bartholomei ap. 1667 127^v.
- Ioseph arch. Thessalonicensis:** in venerandam crucem 1587 218; — triodion pro feria sexta IV hebdom. ieiunior. 1631 11ra (fragm.).
- Irenaeus (s.):** excerpta 1520 (catena in Octateuchum), 1657 (catena in Genesim); — memor. 1525: p. 81.
- Irene Ducaena imp. Romanorum, v. Alexius I.**
- Irene (s.); v. Agapes, Irenes et Chiones passio.**
- Isaac Argyrus:** de facultatibus animae 1488 246, 1497 248^v; — περὶ τῶν δ' προσδιορισμῶν 1498 66.
- Isaac Syrus:** sermo 39 (de motu angelico) 1600 163; — sermo 40 (de secunda operatione) 1600 163^v; — sermo 57 (de mutatione in anima) 1600 164^v.
- Isaacii (s.) vita** (BHG. 956) 1671 45; — canon, v. Germanus I patr. CP. (?).
- Isaias abbas:** sermo IV, c. 4: 1579 235^v.
- Isidorum (s.), in, encomium a. Nicolao Pepagomeno** 1587 58.
- Isidori <Glabae> metr. Thessalonicensis:** adclamatio liturgica sive φήμη 1592 153^v.
- Isidorus Pelusiota (s.):** epistula I, 114: 1532 143; ep. I, 221 (excerpt.) 1501 114; ep. II, 212: 1532 142; — excerpta 1657 (catena in Genesim), 1668 (id., v. Add.), 1532 (catena in Mattheum).
- Ismahel (s.), v. Manuhelis, Sabelis et Ismahelis (ss.) passio.**

Italia australis (atque Sicilia) patria codicum: 1495 (ex parte), 1499 (?), 1506 (?), 1524, 1526, 1538, 1541 (ex parte), 1542, 1547 (v. Add.), 1552-1554, 1574, 1582, 1589, 1591, 1595, 1601, 1603 (ex parte), 1606-1608, 1611, 1631, 1633, 1636, 1641, 1642, 1644, 1645 (ex parte), 1646, 1649, 1650, 1652, 1654 (?), 1656, 1674. Cf. quoque pp. 297, 342, 415, 419, 420 sq.

Italo-graeci: ritus peculiare, v. *δόξα* variae etc., euchologium, Horologium iuxta ritum Italo-graecorum, Leonardi (s.) cultus apud Italo-graecos, liturgia s. Iohannis Chrysostomi* etc., *στιχηρὰ ἀναστάσιμα* dominicar. in vespere canenda; - ritus *τὸν λατινισμὸν* redolentes, v. officium SS. Corporis D. N. Iesu Christi, officium septem psalmorum paenitentialem, et cf. quoque p. 131 et 305.

Italo-graeci viri passim laudati: v. *Ἀγέλου*, τοῦ, *Θεόδωρος*; Ambrosius archim. S. Philippi Argirii Hieracen.; *Ἀρμάσης* Thomas; Athanasius *ἀββαρκεσβύτερος*; Athanasius frater; Athanasius italo-graecus; Barnabas hegum. s. Phantini; *Βεζζ(ης?)*; Blasius; Bonifatius; *Βούττ(ης)*; *Βράγκας*; *Καβαλλάρη*, τοῦ, *Γουλιέλμος*; Calabrò; *Καλατατζερώνη*, τοῦ, *Ἰωάννης*; *Καλβέλλου*, τοῦ, *Ἰωάννης*; Carlevare; Carus; *Κερτοκλῆς*; *Χουριάτης*; Contophilippus; Cosmas mon. s. Phantini; *Κωστῆς*; Cyprianus archim. s. Philippi Argirii; Cyprianus italo-graecus; Cyrus archim. SS. Deiparae *τῆς Τεγετής*; Gregorius *ἀββᾶς πρεσβύτερος*; Gregorius monachus; Hagiomaurita; Iacobus; Ioa-chim diac.; Iohannes ecclesiarcha; Iohannes de Nereto; *Ἰωάννης πρεσβύτερος*; Leo chartophylax (?); Leo presb.; *Μαλέττα*, τοῦ, *Ἰωάννης*; *Μαργαρίτα*; *Μαζάλης*, τῆς, *Νικόλαος*; Mazzacuna; *Μικρὸς Ἰωάννης*; *Μουράντος*; Neophytus archim. s. Philippi Argirii; *Νήφος*; Nicodemus Calaber; *Νικόδημος* italo-graecus; Nicodemus mon. s. Mariae de Patiro; Nicolaus Rheginus; Nicolaus metr. Rheginus; Nilus Calaber haereticus; *Νύμφος*; *Πελαγινίτης*; Pellettini; *Περγέττ.*; Petrus; *Φηλυγγένης*; *Φισάβουλος Γαλτέρης*; Romanus frater; Romanus hierom.; *Ρούβερος κριτής*; Sacco; *Σαμί*; *Σωτήρης Πέτρος*; Symeon τοῦ *Ἀσκουλα*; *Θεόδωρος*; *Θωμᾶς κριτής*; *Τούγκων*, τῶν, *ὁ οἰκονόμος*; *Τζεσάριος*, τῆς, *Πέτρος*.

Iudici Antonina (s. XVI, an Mes-sanae ?) memor. 1635 r.

iudiciis temerariis, a, quod abstinendum 1510 205.

Iulianae (s.) passio (BHG. 963) 1645 244v; Iulianae et Pauli passio (BHG. 964) 1671 234.

Iuliani et Basilissae (ss.) passio (BHG. 970-71) 1667 180.

Iulianus Halicarnassensis *: in Hiob interpr., v. anonymus Arianus.

Iulitta (s.), v. Ciryce et Iulittae passio.

Iulius a S. Maura: cf. Add. ad cod. 1486.

iuridica: v. agrariae pactiones in Italia australi; *διανεμήσεων*, *περί*; *ἐξκουσῶτοι*; instrumentum emphyteuseos; instrumentum emptionis; iuridici operis index; iuris consulti consiliorum fragm. (?); legum synopsis in usum privati confecta; *νομικῶτος χάριτης*; Prochiron; *προικοπαράδοσεως* formula; *προσέμφωνον*; securitas sive apocha; Synagoge XIV titulorum.

iuridici operis (latini) index (fragm.) 1636 244.

iuris consulti nescio cuius (latini) consiliorum (?) fragm. 1636 r.

Iustina (s.), v. Cypriani et Iustinae (ss.) passio.

Iustinus martyr (s.): excerpta 1520 (catena in Octateuchum); - memor. 1525: p. 80 sq.

Iustini, Charitonis et socc. (ss.) passio (BHG. 973) 1667 3.

Ἰουστουινὸν καὶ Παφουρνέτος (Γιουζέπε, Ζάνε, Μπρίσις, Φαμπρίσιους, a. 1579, in insula Chio) 1604 450v. V. quoque Giustiniani.

Iugio M. laud. pp. 114 not.*, 167, 269.

Kalendarium romanum solis lunaeque cyclis instructum 1502 299v; id. Tyrionum, Hebraeorumque computis, diei noctisque mensuris etc. ditatum 1502 298; Kalendariorum trium (Tyrionum, Romanorum, Alexandrinorum) concordantia 1502 298.

Karo G. et Lietzmann Ioh. laud. pp. 66, 93 et 416.

Klostermann R. laud. p. 423.

Koetschau P. laud. p. 158.

Krumbacher K. laud. pp. 124, 215.

- Lacapenus Georgius, v. Libanius.
 Lake K. et S. laud. pp. 218, 366 et 440.
 Lampros Sp. laud. pp. 62 et 92.
 van Lantschoot A., C. R. P. laud.
 pp. 150, 152 et 222.
 La Piana G. laud. p. 329.
 Laprese (an Allamprese ?) (Neapoli,
 s. XVI) 1559 I.
 Larissa, v. Anna et Iohannes (ss.).
 Lascaris Constantinus poss., adnot.
 1511 pass.
 Lascaris Constantinus ὁ Πα-
 γωμένος (s. XIV ex.) poss. 1592.
 Lascaris Iohannes: παραλλαγή τῆς μουσικῆς
 τέχνης 1579 127.
 Lascaris Nicolaus ὁ Νάξιος (s.
 XVI ex.) poss. 1527 I.
 latina lingua opera descripta: v.
 Augustinus (s.), Boëthius, chronicum,
 Cicero, Codex Iustinianus, Digesta,
 Fulgentius (s.), Gennadius Massiliensis,
 Gregorius Magnus (s.), Homerus, iuri-
 dici operis index, iuris consulti consi-
 lior. fragm., Mai Angelus, mensibus, de,
 hexametri 4, hymnus Ambrosianus, mis-
 sale, officia varia, paschalis tabula, pa-
 triarchis catholicis etc., de, Statius,
 symbolum Nicaenum, Tarasius, Vergi-
 lius, Vitae humanae speculum.
 Latinorum responsio ad obiectiones
 Graecorum contra process. Sp. Sancti
 ab utroque 1488 211, 1497 215, 1546 29.
 Latinos atque λατινόφωνος, adver-
 sus, invectiva 1579 136; - Latinos,
 adversus, scholia non nulla, v. Nicolaus
 metr. Reginus (?) etc., et cf. p. 414
 not.*; Latinorum clericorum caelibat-
 us inpetitur 1650: p. 371; - quo modo,
 unde et quando Italicorum ab Ortho-
 doxis scissio ac separatio facta fuerit.
 1579 129. V. quoque Romana ecclesia
 Pauli anathemati obnoxia.
 latronum duce Constantinopoli
 piissime vita functo, de 1510 190^v.
 Laurent V. laud. pp. 9, 129, 182, 193.
 Λαυρέντιος (s. XIII) memor. 1615 225.
 Laurentius abbas (Campilliae, a.
 1437) memor. 1548 162.
 Λαυρέντιος ὁ Κράθος (Ciatti) descript. 1614.
 Laurentius (Tardo) hierom. Cry-
 ptensis laud. pp. 155, 254.
 Laurentii, Xysti papae et Hip-
 polyti (ss.) passio (BHG. 976-77)
 1671 125^v.
 aurus (s.), v. Flori et Lauri (ss.) passio.
 Lazarum quadriduanum, in, v. Hesy-
 chius Hierosol., Leontius Byzantinus.
 legatis, de, v. Legum synopsis.
 Legrand Ae. laud. pp. 193, 198 not.*
 Le Grelle Stanislaus laud. p. 70
 (v. Add.).
 legum synopsis in usum privati
 confecta 1572 143.
 λειχήνη 1600: p. 244.
 Leonis ep. Catanensis (s.) vita
 (BHG. 981) 1641 178.
 Leo chartophylax: schol. ad Gen. II, 21:
 1657 12^v; - poss. (?) 1657.
 Leonis XIII papae et Ioh. Bapt.
 Pitra card. bybl. tesserae gentili-
 ciae inprimuntur in codd. 1490, 1493,
 1495, 1496, 1501, 1526-1528, 1536,
 1537, 1559, 1567, 1591, 1592, 1595,
 1619.
 Leo presbyter italo-graecus (a. 1064) de-
 srips. 1636 (ex parte).
 Leo arch. Thessalonicensis poss.
 1594.
 Leonardi (s.) cultus ap. Italo-graecos
 1669: p. 417.
 Leontii et socc. (ss.) passio (BHG.
 986) 1667 170^v.
 Leontius Byzantinus (Constantinopolitanus,
 Hierosolymitanus, presbyter): homiliae:
 in s. Iohannem Baptistam
 (inc. Πολλοὶ μὲν ἤδη, ἀγαπητοί) 1667 233^v;
 - in Mediam Pentecosten
 1587 338^v, 1633 262^v; - in Ramos
 Palmarum et resurrectionem Lazari
 (inc. Ἡδὴ τῆς δεσποτικῆς πανηγύρεως),
 v. Iohannes Chrysostomus*; id. id.
 (inc. Τοῦς τῆς εὐσεβείας καθήκει μύστας)
 1587 242; - in parabolam Samari-
 tani, v. Iohannes Chrysostomus*; -
 sacra (parallela), v. Io-
 hannes Damascenus.
 Leontius ep. Cypri: adversus Iudaeos (fragm.)
 1492 221^v, 1655 298; - vita s. Iohannis
 eleemosynarii 1669 257^v, et cf. p. 357.
 Leuca (in Apulia) 1598 2.
 Leucosia 1537 8^v.
 Libanius: epistulae CCLXIV (conl.
 Lacapeniana) 1534 3, 1588 223; - au-
 lae in senatus descriptio; - belli
 descriptio 1588 218; - bovis encomium
 1588 209; - ebrietatis descriptio
 1588 217; - heroum cursus de-
 scriptio 1588 213^v; - irae vituperatio
 1588 205^v; - de insatiabilitate
 1534 255^v, 1588 203^v; - Kalendarum

- descriptio 1588 215^v; - legatio Menelai 1534 251, 1588 198; - panegyricus Iuliano dictus cum scholl. 1534 237^v; - alterius picturae descriptio 1588 214; - ruris et urbis comparatio 1588 211; - de paupertate 1588 221^v; - quod iniuste divitem fieri miserabilius est quam pauperem esse 1588 220; - veris descriptio 1588 214^v. V. quoque Demosthenes.
- Libanii vita a. Eunapio 1588 196.
- libraria res: quid impensi factum sit cod. 1510 antiquitus conglutinando: p. 52. V. quoque integumenta.
- Lietzmann Ioh., v. Karo Georgius.
- Lindanus Guilelmus memor. 1576 r. *λίτρα* 1604: p. 260.
- litterae maximae, maiores ornatiores, variis coloribus pictae 1522: p. 69, 1523: p. 73; 1524: p. 79; 1526: p. 84; 1533: p. 94; 1542: p. 116; 1554: p. 143; 1589: p. 214; 1591: p. 218; 1592: p. 221; 1603: p. 254; 1608: p. 268; 1613: p. 276; 1625: p. 298; 1626: p. 300; 1629: p. 305; 1630: p. 310; 1631: p. 314; 1633: p. 330; 1636: pp. 338 sq.; 1638: p. 344; 1639: p. 347; 1640: p. 349; 1641: p. 356; 1645: p. 363; 1646: p. 365; 1652: p. 377; 1653: p. 380; 1666: p. 409; 1673: p. 434; 1679: p. 446.
- liturgia s. Basilii Magni* 1554 1^v (fragm.), 1554 23, 1557 59; *μεγαλυνάριον* 'Στην σάτω πᾶσα σάρε' 1571 2; - oratio opisthambona 1554 38; - s. Iacobi*: orat. 'Ὁ ἐπισκεψάμενος ἐν ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς' 1571 4; - s. Iohannis Chrysostomi* 1554 1 (fragm.), 1554 3, 1557 12^v, 1629 303; orationes a presbytero recitandae dum sacras vestes induit 1571 3; orationes τῆς προθέσεως atque communioni praemissae 1629 314; orat. τῆς προθέσεως (init.) 1584 11^v; troparium 'Εἶδομεν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν' cum notis musicis 1562 1; v. quoque *διακονικόν*, *προκείμενα* τῆς λειτουργίας; - praesantificationum 1554 39, 1557 93; v. quoque *διακονικόν*.
- liturgia v. ἀλλακτά, τὰ; alleluia; ἀλληλουία; alphabetum in Hypapan-ten; anachoretas quo modo debeant orare; anachoretas carminum suavis... dedecet; ἀναστάσιμον; Anthologium; ἀποδόσεις; ἀπολυτίκια; ἀπόστιχα; ἀσματι-
κόν; Basilii Magnus*, canones (liturgici); *κατανυκτικόν*; *καθίσματος* loco, de; cherubicus hymnus; *κοινωνικά*; *διακονικόν*; *δόξαι*; *δόξα Πατρὶ κτλ.*; *δοξαστικόν*; Epitaphii processione, in, versus canendi; euchologium; *εὐλογητάρια*; *ἐξαποστειλάρια*; *ἐξωπιάσιον*; Gregorius Theol.*; *διήλυσίς τῆς ἁγ. λειτουργίας*; hebdomadae magnae officia; horis liturgicis, de; horologium; hymnicus codex; hymnus Ambrosianus; *ὑπακοαί*, *ὑποψάλματα*; Iacobus frater Domini*; *idiomela*; Ignatius archim. S. Demetrii; Iohannes Chrysostomus*; Isidori Glabae adclamatio; Italo-graeci ritus etc.; liturgia; liturgicae notae; *μακαριστάρια* vel *μακαρώνεια*, *Manasses**; *μεγαλυνάρια*; *menaea*; *menologium*; Methodius I patr. CP.; missale; officia; orationes; ordines; Pentecostarium; *φωταγωγικόν*; *πῶς δεῖ διάγειν κατὰ μόνας κτλ.*; *προκείμενα*; Psalterium continuatum; rotuli liturgici; *συχηρά*; *synaxaria*; *synhodicum* in domin. Orthodoxiae; *σύντομα*; *theotocia*; *tridionum*; *troparia*; *tropariorum cantus*; *typicum*.
- liturgicae notae S. Scripturae libris etc. interdum adpictae 1501 pass., 1508 pass., 1514 pass., 1533 pass., 1539 pass., 1541 pass., 1548 pass., 1587 pass., 1639 36, 1649 pass., 1650 pass., 1654 126, 129^v, 1656 pass., 1658 pass.; - tabula lectiones *σαββατοκυριακάς* a I dom. Matthaei ad Palmar. dominicam indicans 1533 1.
- Loew H. A. laud. p. 408.
- Longini (s.) passio (BHG. 989) 1679 122; - s. Longinus memor. 1601: p. 251.
- Loofs Fr. laud. p. 135.
- 'Luberto dj Piroli', capellanus Coronensis (a. 1476), v. Piroli, 'Luberto di' etc.
- Luca, v. Franciscus de Luca.
- Lucae τοῦ Χωστινοῦ (s.) ecclesia, v. Hierax.
- Lucas I abbas Cryptensis memor. 1658: p. 393.
- Lucam evang. (s.), in, commentarius (BHG. 991) 1595 1, 1679 130.
- Lucas (Felici), hierom. Cryptensis indicem graecum confecit codicum 1506, 1524, 1526, 1574, 1591, 1607, 1608, 1631-33, 1638, 1639, 1641, 1651, 1657, 1658, 1660, 1667, 1669-71, 1673-75; - adnotavit 1645 9^v.
- Luciae (s.) passio (BHG. 995) 1631 108, 1636 49^v, 1673 195^v.

- Luciani (s.) passio (BHG. 997) 1679 110^v;
- canon, v. Theophanes hymnogr.
- Lucilliani, Paulae et infantum
(ss.) passio (*Βασιλεύοντος Αδρηλιανού ἐγένετο ἀθροισμὸς μέγας τῶν χριστιανῶν*)
1667 5; - canon, v. Iosephus.
- Ludovicus Bavaricus anathe-
mate percellitur 1600: p. 245.
- Ludovicus Sforza, Mediolani dux
poss. 1613 III.
- Lunae diebus infaustis, de, v. dies;
lunam πῶς δεῖ ψηφίζειν 1502 293. V.
quoque cychus lunaris, interlunium, Ka-
lendarium romanum.
- Lycophron: Alexandra cum comment. Ioh.
Tzetzae 1586.
- μακαριστάρια (μακαρόνια) in Dormitionem
SS. Deiparae, cum notis musicis 1611 86.
- Macarius Chrysocephalus metr. Philadel-
phiensis: homiliae XVI in Lucam sive
magnum alphabetum 1610; - orationes
XIV: 1597.
Macarium Chrysocephalum, in, iambi
5 (*Τῷ συντελεστῇ τῶν καλῶν Θεῷ χάρις*)
1610 vii^v; - iambi 4 (*Χρυσῇ κεφαλῇ
πνεύματος πληροσάτη*) 1597 234.
- Μακάριος τάχα δὲ καὶ ἱερομον., τὸ ἐπικλην Εὐ-
χόλιος (s. xv-xvi) scrips. 1528.
- Macarius Magnes: Apocriticon II. 1-3, capi-
tum tabula 1650 187.
- Macario politico: abbate, de, nar-
rationes tres 1599 203, 1632 141.
- Macarius (Ps. -): homilia 25: 1524 25.
- Machabaeos (ss.), in, commentarius
(BHG. 1006) 1671 1; - canon, v. Ni-
cetas pauper.
- Macrembolita Eustathius: aenigmata 1579
127, 1584 147^v; - de Hysmines et Hy-
sminiae amoribus 1563 2.
- Macrinae (s.) vita a. Gregorio Nysseno
1595 167.
- Μακροτηρίον, τοῦ, monasterium prope Mes-
sanam s. Philippo dicatum, v. Phi-
lippi τοῦ Μακροτηρίου etc.
- Μαγκλαβίτης, ὁ (s. xvi) memor. 1515 239^v.
- Mai Angelus card.: Georgii Meto-
chitae historiae dogmaticae libri III
lat. interpr. 1583 v; - Ioh. Chametae
argumenti in Georgii Metoch. hist.
dogmaticam lat. interpr. 1583 iv; -
ad not. 1487 1, 1509 121, 1511 1. 113^v,
1518 init. cod., 1519 1, 1553 pass.,
1565 1, 1583 III, 1587 1, 1611 pass.,
1633 290^v, 1664 240^v, 1677-78 pass., 1682-
83 pass.; - laud. pp. 63, 64, 75, 135,
145, 227, 266, 273, 305, 329, 453.
μαίστωρ τῆς Ῥόδου, ὁ μέγας, memor. 1569:
p. 165.
- Malchi (s.) narratio (BHG. 1015) 1660 246.
- Μαλέττα, τοῦ, Ἰωάννης italo-graecus (s. XII-
XIII) memor. 1606 III^v.
- malitiae cogitationes octo 1600 177.
- Mamantis (s.) passio (BHG. 1018)
1643 23.
- Mammas Gregorius, v. Gregorius
(Mammas), patr. CP.
- Mamunas Marcus poss. 1634 1.
- Manasses*: oratio 1538 146, 1541 194.
- Mancianno D. I. (?) (s. xvii in.)
memor. 1594: p. 225.
- Mancini A. laud. p. 78 (v. Add.).
- Mandalari M. laud. p. 123.
- Manfredus rex Siciliae memor. 1636 3.
- Μανόλης (s. xv) memor. 1584 1.
- Μανουήλ ὁ Βουηλάς (?) (s. xiv) poss. 1668 358^v.
- Manuel II (Palaeologus) imp. Romanorum:
orationes: in s. Iohannem Ba-
ptistam (inc. *Χρῆσθ' ἔστιν ἀπαντας
τιμῶν*) 1619 47; - in Dormitio-
nem SS. Deiparae 1619 iv; - in s.
Mariam Aegyptiacam (inc.
Ὁ λόγος οὗτος ὁ τῆς δόξης) 1619 15; -
in Nativitatem D. N. Iesu Chri-
sti (inc. *Οὐδ' ἂν ἐν δήπῳ γένοιτο χεῖρον*)
1619 30; - praecepta educa-
tionis regiae 1619 188^v.
- Manuelis, Sabelis et Ismahe-
lis (ss.) passio (BHG. 1023) 1667 185^v;
- canon, v. Andreas Caecus.
- Manzos (s. xvi, in insula Creta) me-
mor. 1569 220^v.
- Marcellinus abbas, v. Εὐεργετινός.
- Marcellinus rhetor memor. 1500:
p. 29.
- Marcelli archim. Acoemeteorum (s.)
vita: cf. p. 362.
- Marciani presb. oecon. CP. (s.) vita
(BHG. 1033) 1638 175^v.
- Marcianus (s.), v. Nicandri et Mar-
ciani passio.
- Marciano archiep. Syracusano, de
1591 79^v; - ad eundem epist. 1591 80.
- Marciani et Martyrii (ss.) passio
(BHG. 1029) 1679 285^v; - canon (inc.
Τοὺς εὐσεβεῖς ἀθλοφόρους) 1508 67; - invo-
catio ad ss. Marc. et Mart. et alios
sanctos 1667 208^v.
- Marco Aegyptio, de, narratio 1510 205.

- Marco Arethusio, de, scholion 1588: p. 209.
- Marcus evang.* (s.): acta s. Barnabae 1667 105.
- Marci (s.) passio (BHG. 1036) 1660 309v; passio *Ἀγίου τοῦ παρακλήτου πύρος ἐν εἵδει* 1664 240v; — de forma corporis s. Marci 1660 314v; — laudatio a. Procopio diac. 1660 315.
- Marcus eremita (s.) (?): capita ascetica non nulla 1532 17.
- Μάρκος ἱερομόναχος* (s. XII) poss. 1502 1.
- Marcum et Cyrillum (ss.), in, canon (fragm.) 1508 265v.
- Mardarius (s.): v. Eustratii, Eugenii, Mardarii et Orestis passio.
- Μαργήκος* (*Νικοπόριος, Φρανσεσκός*, in insula Chio, a. 1579) memor. 1604 450v.
- margarita (i. e. chrysostomianum florilegium) 1629: p. 306.
- Μαργαρίτα, δόνα, γυνή τοῦ ματιστοροῦ Πέτρου Βούττι<η>* (Hierace, s. xv in.) memor. 1601 192v, 1631 1rb (?).
- Μαργαρίτα τοῦ Γαβρ.* (Hierace, s. xv in, an eadem atque superior?) memor. 1631 1rb.
- Mariae Aegyptiacae (s.) vita a. Sophronio 1581 45, 1587 85v, 1589 183v, 1636 191v, 1660 1; — canon v. Theophanes; — oratio a. Manuhele II (Palaeologo) imp. Romanor. 1619 15.
- Maria in Hellesponto (s.), v. Abrahamii et Mariae (ss.) vita.
- Maria soror Lazari, v. Martha et Maria.
- Μαρία (Τρόμβας?)*, v. *Τρόμβας*.
- Maria et Xenophon (ss.), v. Xenophon.
- Maria Virgo, v. Deipara (SS.).
- Marinae (s.) passio (BHG. 1167) 1538 248v; — *σύντομα* 1573 81.
- Marimerius Vincentius: Eusebii Caesariensis antiquor. martyrior. collectionis fragmenti lat. interpretatio 1576 219; — Eus. Caesar. libelli de martyribus Palaestinae lat. interpr. 1576 115; — epigr. graecum ad card. S. Cobelluzzi, cum interpr. lat. 1576 xvii; aliud latinum 1576 xix; epigr. graecum ad Paulum V pp. cum interpr. lat. 1576 xi; aliud latinum 1576 x; — epist. ad card. S. Cobelluzzi 1576 xii; epist. ad Paulum V pp. 1576 vii.
- Marr N. land. p. 240.
- Martham, matrem s. Symeonis stylitae iun. (s.), in, canon, v. Iosephus.
- Martha et Maria (ss.) memor. pp. 312, 352 et 429.
- Martinae (s.) passio (BHG. 1176) 1608 65.
- Martiniani (s.) vita (BHG. 1177) 1589 176v, 1598 1 (fragm.), 1673 211.
- Martini ep. Franciae (s.) passio (BHG. 1181) 1631 75, 1669 351.
- Martinus I papa (s.): epistola encyclica 1485 1; — epist. 3-13: 1485 s. V. quoque Theodorus Spudaens.
- Martyres, in, v. Hesychius Hierosol., Ioh. Chrysostomus*.
- Martyrum X Aegyptiorum Marciani et socior. (ss.) passio (BHG. 1194) 1667 67.
- Martyrum X Cretensium (ss.) passio (BHG. 1197) 1645 262.
- Martyrum XL Sebastenorum (ss.) passio (BHG. 1201) 1673 216.
- Martyres XLII Amorienses (ss.), in, canon (inc. *Ὑπερφύων αἴτιος*) 1508 199.
- Martyrius (s.), v. Marciani et Martyrii passio.
- mathematica(?): tabula quaedam mutila corruptaque 1594 284v.
- Mattheum evang., in, commentarius (BHG. 1226) 1595 29v, 1596 17v. Cf. quoque p. 358.
- Mattheus I patr. CP. memor. 1546 95v, 1571 1.
- Maturantius Franciscus, v. Franciscus Maturantius.
- Maximus confessor (s.):
de anima 1502 276v; — capitulum de caritate centuriae I-IV: 1502 312, 1646 174; cent. I, c. 3: 1600 168v; cent. I, cc. 83-84: 1501 206v; cent. II, c. 21: 1499 39; — capitulum theologiae et oeconomiae centuriae I-II: 1502 330v, 1646 202; — capitulum quinquies centenorum (?) centuriae I-V: 1502 340; cent. I, cc. 1-15: 1646 224; cent. III-IV, cc. 10 selecta, cum scholl. 1667 2.
- computus ecclesiasticus (?) 1502 278.
in Dionysium Ps. — Areopagitam:
prologus in D. 1525 1; — scholia in l. de caelest. hier. 1525 90; — in l. de div. nomin. 1525 8v; in c. VII, l. 1: 1501 65; in c. VII, 4: 1589 2; — in l. de eccl. hier. 1525 130; — in

l. de myst. theol. 1525184; — in epistulas 1525188v.

disputatio cum Pyrrho 1502204v, 1646235.

epistula 1: 1502176; ep. 4: 1502172; ep. 6: 1502161v; ep. 7: 1502163; ep. 8: 1502174; ep. 9: 1502175; ep. 11: 1502164; 1502183; ep. 13: 1502193; ep. 15: 1502198, 1646226; ep. 19, cum scholl. 1502181v; exemplum epistulae ad Nicandrum 1502229.

liber Ambiguorum 150283.

liber asceticus 1502302, 1646159v.

loci communes: cf. p. 146.

mystagogia 1502236v.

opuscula dogmatica: ad Marinum, cum scholl. 1502215; — ex tractatu de operationibus et voluntatibus c. 50, cum scholl. 1502219v; c. 51: 1502220v; — ad Georgium 1502222v; — adversus eos qui dicunt unam Christi operationem 1502223v; — adversus eos qui dicunt quod sicut instrumenti etc. 1502223v; — adversus eos qui dicunt Christi operationem compositam 1502224; — in illud (Matth. XXVI, 39) *Pater si fieri potest* 1502227v; — tomus dogmaticus misus in Cyprum insulam ad Marinum 1502224; — ep. ad Marinum 1488120v, 1497140v; — ep. Romae scripta 1488122v, 1497141v; — de duabus Christi naturis 1502181; — ad catholicos per Siciliam constitutos 1502223; — variae definitiones 1502228.

orationis dominicae expositio, cum scholl. 1502165v, 1646147v.
psalmum LIX, in, expositio 1502248v.

quaestiones ad Thalasium: epistola praevia, quaest. 1-65, cum scholl. 15021; epist. pr., prologus, quaest. 1-65, cum scholl. 16462v; quaest. 16-21, cum uno schol. 16671.

quo modo dividitur ἡ κατὰ Χριστόν φιλοσοφία (?) 167265; — quomodo συνίσταται τὰ κατὰ (?) 167265.

excerpta varia: 1678 et 1683 (catena in Odas), 150146 et 136v (?); dictum 1599282v.

hagiographica de s. Maximo:

relatio motionis inter Maximum et principes 1646250v; — s. Maximi ad Anastasium mon. 1646255v; — tomus alter seu gesta in primo exsilio 1646256.

de s. Maximo notula 1502111; — in s. Max. versus iambici (*Νῦν δὲ μάλιστα σοῖς προσεσχηκὼς λόγους*) 150282v.

V. quoque Theodorus Spudaeus.

Maximo Tyrio, de, schol. 1588: p. 209.

Maximi, Dadae et Quintilianii (ss.) passio (BHG. 1238) 1660341v.

Μαζάλης, τῆς, Νικόλαος italo-graecus (s. XII-XIII) memor. 1606182.

Mazzacuva Guillelmus italo-graecus (a. 1323) memor. 1546: p. 121.

Mazzini (genus ligusticum in insula Chio saec. XVI obcurrens) memor. 1599: p. 242; 1604: pp. 259 sq.; poss. 1599, 1604; Mazzini Βαρθολομαῖος, Σιμωνέντια memor. 1599iv; Γιάννης, Ἰσιδωρος eiusdemque pater ac filius, Μπαρτολίνα, Νικόλαος memor. 1604450v.

medica: medicamentorum nescio quorum confectio 16054 etc. V. quoque carbunculus, in, remedium, hemorrhoidis, pro, remed.; panchrestum medicamentum.

Medicea gens: tesserae gentiliciae 16147.

Medicea bybliotheca poss. 1614.

μεγαλυνάρια παλλόμενα τῇ ἁγ. κ. μερ. μῆ et alia in festos dies, in sanctos etc. 1546112; — in SS. Deiparam et in sanctos 15371. V. quoque Basilius Magnus*; liturgia, μεγαλυνάριον.

Melaniae Romanae (s.) vita (exempl. deperd.) cf. p. 362.

Meletius: excerpta 1668 (catena in Genesis, v. Add.).

μελιάρης (homiliarium ?) 1604: p. 259.

Melioranskij B. laud. p. 397.

Mellito ep. Sardensis: excerpta 1520 (catena in Octateuchum), 1668 (cat. in Genesis, v. Add.).

de Mellinis Franciscus abbas Cryptensis, v. Franciscus.

Melos (una e Cycladibus) p. 120.

Memignus (s.), v. Sisynnium et Memignum (ss.), in, canon.

menaea: septembris cum synax. 1602; — octobris et novembris 15081; octobris, fragm. (cum synax.) 1516254; — decembris 1531, 1547 (script. inf.); — ianuarii et februarii cum synax. 1515; — martii, aprilis et maii (τριμηναῖον)

- 1510; - martii cum synax. 1508184, fragm. 1515279; - iunii cum synax. 1558; - iulii 1590, cum synax. 1559, 1573; - augusti cum synax. 1560. V. quoque canones, *δοξαστικά*, idiomela, oecus, officia varia, Patres qui conciliis oecum. I-VII interfuerunt, etc., et cf. pp. 112, 153 sq.
- Menas** pictor pinxit 1613.
- Menae** (s.) passio (BHG. 1254) 164142^v, 1669176; - miracula a. Timotheo patr. Alexandr.* 163160^v, 164145.
- Menae**, Hermogenis et Eugraphi (ss.) passio (BHG. 1271) 159533^v, 1615119^v, 1645101^v.
- Menippus***: epistola 1588194^v.
- Menodora**, Metrodora et Nymphodora (ss.) passio (BHG. 1273) 164355^v.
- menologium** Basilii II imp. 1613.
- menologium** (kalendarium) 1537107^v, 1541197^v; - cum apolyticiis et contactis 1516261 (fragm.), 1540, 1544, 154635.
- menologium** praemetaphrasticum dierum 1-15 novembris 1669; dierum 1-17 ianuarii 1638; martii (fragm.) 162911 (cf. Add.); aprilis 1660; iunii 1667; augusti 1671; - menol. metaphrasticum septembris 1643; octobris 1679; dierum 14-30 novembris 1596; decembris 1645, dierum 4-15 decembr. 1615.
- menses**: Hebraeorum 1502294; - secundum Graecos Latinosque 15856; - Romanorum 1502294; - qua hebdomadae die singuli incipiant (tab.) 1541243^v; - de mensibus hexametri 4 (latini) 1584154. V. quoque *ώροπόδιον*.
- mensurae ponderis et capacitatis**, v. *γομάριον*, *γονύριον*, *γκονέριον* (?), *θούμενον*, *καρίζιον*, *λίτρα*, *μητζαρόλα*, *όγκία*; - mensuris porrectis, de, versus politici (inc. "Ωσπερ τῶν ἄλλων ἀριθμῶν μονάς ἐστι τὸ πρῶτον) 1579126^v.
- Mercati** Angelus adnot. 1576277 sqq.; - laud. pp. 108, 113.
- Mercati** Iohannes card. adnot. 1576280; - laud. pp. 43, 134, 191 (v. Add.), 255, 303, 338, 365, 368, 381, 395, 407, 436, 442 (v. Add.), 449.
- Mercati** Sylvius Ioseph laud. p. 157 (v. Add.), 197 (v. Add.), 408.
- Mercurii** (s.) passio (BHG. 1276) 1596129.
- 'merenda' verbi 'etymologia' 1671406^v.
- Messana** 153114, 154695, 1559253, 1571: p. 168; - Graeci ibid. s. xvi conmorantes 1602361^v (v. Add.); - S. Salvator, bybliothea, codices ibid. olim adservati: 1495 (?), 1635. V. quoque Accitaso Iohannes, Antonius de Messina, Iudici Antonina, Philippi (s.) τοῦ Μακροτηρίου monasterium; 'Ρηγίνα Στασινῇ; Σάττας Γεώργιος Νικόλαος.
- μεταξοειδής* 1636: p. 335.
- Metellus** Iohannes Sequanus poss. 1533.
- Methodius**: vita s. Nicolai Myrensis, v. Nicolaus Myrensis.
- Methodius** ep. Patarensis*: in Ramos Palmarum 1587236; - de Symeone et Anna 1633112^v.
- Methodius** I (s.) patr. CP.: de iis qui abnegarunt 155487^v.
- Methodii* (s.) vita (BHG. 1278) 1667148^v; - canon (inc. 'Εν νηστείας, δσιε, δουλαγωγῶν) 155867.
- Metochita** Georgius: historia dogmatica, ll. 1-3: 1583. Cf. Georgius Metochita.
- Metochita** Theodorus: miscellanea philosophica et historica, cc. 37-40 et 96-107: 1487.
- Metochita** Palaeologus Demetrius magnus primicerius memor. 1557110.
- Metrodora** (s.), v. Menodora, Metrodora et Nymphodora passio.
- Metrophanes** metr. Smyrnensis: canones trinitarii 15432.
- Metrophanis** et Alexandri (ss.) vita (BHG. 1279) 166746^v.
- μητζαρόλα* (ponderis mensura in Calabria, saec. XII-XIII) 1606: p. 264.
- Μιχαήλ* (s. xv) memor. 163978^v.
- Michahel** archangelus (s.): exorcismus in spiritus qui domus infestant et super infirmos 1538240^v.
- Michahelis* (s.) miraculum in Chonis 160815^v, 163140, 163615, 164139, 164340; - ad s. Michaelem invocatione pro Romanorum imperio 161631^v; - versiculi ('Ως ταξιδάρχης τῆς ἁνω σπηπτονχίας) 1669171^v. V. quoque imagines.
- Michahelem** et **Gabrihelem** (ss.) encomium a. Michahel monacho (inc. Τὸ στόμα μου ἤνοιξα καὶ ἐλλκυσσά πνεῦμα, φησὶν ὁ Θεὸς Δαυὶδ, κἀγὼ τήμερον) 1669137.

- Michael archimandrita: vita s. Nicolai, v. Methodius.
- Michael Blachernita pictor pinxit 1613.
- Michael I (Caerularius) patr. CP., v. synhodicum in dom. Orthodoxiae.
- Μιχαήλ Kalós diaconus (s. xvi, an e monast. Patmiensi oriundus?) 1559 iv^v (v. Add.).
- Michael Damascenus descripts. 1617 (ex parte) et 1622.
- Michael Ephesus: comment. in lib. V Aristotelis Ethicae ad Nicomachum 1622 167; in lib. IX-X: 1622 395.
- Michael ὁ μικρός pictor pinxit 1613.
- Michael monachus, v. Michaelem et Gabrihelem (ss.), in, encomium; Philippum apost. (s.), in, encomium; Theodorus Studita, vita.
- Michael ὁ νομοφύλαξ scrips. 1587.
- «Μιχελος» ὁ γραμματικός (c. a. 1475) 1629 313^a.
- Μικρός Ἰωάννης italo-graecus (s. XII-XIII) memor. 1606 iii^v.
- Μιγησιανός πριμικήριος (c. a. 1475) memor. 1629 313^a.
- Mili (pagus in Sicilia) p. 120.
- Mileto codex adiectus 1538.
- Mirković Lazarus archipresbyter laud. p. 111 not.*
- 'mirmigiuni' 1560: p. 152.
- Misael abbas Iberus memor. 1524: p. 77.
- 'Misia de Paredes' (vir hispanus saec. xvi ex.) memor. 1629 i.
- missale latinum: 1679 (fragm. duo); - oratio *Perceptio corporis tui* 1629: p. 305.
- Modica 1559 ii.
- Monachi in Raithu (ss.): relatio a. Ammonio mon. 1524 54^v (fragm.), 1638 208^v.
- Monembasia 1560 i.
- Monneret de Villard H. laud. p. 221.
- monocondylia 1560 i, 1615 202, 1671 227^v, 1675 333^v.
- monogrammata 1592 153^v, 1598 132.
- Montfaucon B. laud. pp. 68, 202 not.*
- montium nomina 1582 74^v.
- morte, de, definitio 1568 264; - mortis memoria conjunctioneque, de, versus duo 1569 218.
- Moschamper Georgius: capita antirrhetica 8 et 20 in Iohannis Becci dogmata et scripta 1549 152^v.
- Moschopulus Manuel: erotemata 1584 i, 1584 iii (init.); - schedographia 1527 94^v, 1584 ii^v (excerpta), v. quoque schedographia; - Euripidis vita 1530 i (cf. Add.). V. quoque Hesiodus.
- Moschus Iohannes: Pratum spirituale, capita varia 1571 76^v, 1599 282^v sqq.; c. 128: cf. p. 226.
- Mosto (?) B. (s. xv) memor. 1580 167^v.
- Moyses abbas: ad Poemenem capita 7: 1524 31^v; - ad Poemenem sermo (inc. *Πρώτον μὲν ἀσπάζομαι τὴν σωτηρίαν σου*) 1524 27; - verba (inc. *Ὡς ἔτι καιρὸς ὑπολείπεται*) 1524 33; - de virtutibus capita 11 (inc. *Ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ ἐκδιώκει πάσας τὰς κακίας*) 1524 32^v.
- mulieres insignes in quinque Orientis plagis vel urbibus 1583 185^v.
- Mulierum XL et Ammonis (ss.) passio 1608 24.
- μουλτον 1611: p. 274.
- Μουγκανάρης Φανούριος sacerdos (s. xvi) memor. 1569 219^v; - poss. (?) 1569.
- Μουράτοζ ὁ τοῦ Κεντουκλά (+ 1185-86) italo-graecus memor. 1541 241. V. quoque Κεντουκλάς.
- musica. V. alleluia; ἀλληλουϊάρα; ἀσματικόν; Biblia sacra, Novi Testamenti lectiones selectae: Evangeliarium; κοινωνικά; δόξα Πατρὶ; hymnicus codex; idiomela; Lascaris Iohannes; μακαριστάρα; Octoëchus; oocus; officia varia; στιχηρὸν ἰδιόμελον; troparia, tropariorum cantus.
- μουζικοποιημένος 1675: p. 440.
- Μυρτώον πέλαγος 1485 63^v.
- 'Nanni di Giovanni di Palermo' (s. xv) memor. 1533 199.
- νάπη, v. ὄρος.
- narbonenses ('provençales') glossae 1605 pass.
- Nativitatem D. N. Iesu Christi, in, canon προεόρτιος, v. Iesus Christus D. N.
- Nau Fr. laud. pp. 77, 366.
- Navager Andreas poss. 1647.
- Nazarii, Gervasii, Protasii et Celsi (ss.) passio (BHG. 1324) 1679 103.
- Neapolis 1504 2^v ('Napoly de riamo'), 1559 i; - bybl. s. Iohannis de Carbonara 1546 28. V. quoque Laprese, Capacci.

- Nectarius patr. CP.:** de festo s. Theodori 1587 193, 1652 93^v.
- Neophytus mon. Cryptensis,** calligraphus memor. 1526: p. 84.
- Neophytus archim. s. Philippi Argirii Hieracen. (+ 1352)** memor. 1601 188.
- Neophytus (s.), v. Charisimi et Neophyti (s.) passio.**
- Νῆφος καθηγούμενος τοῦ ἀγ. Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου** memor. 1595 1^v, 1673 1^v, 154^v. Cf. quoque p. 177.
- Νῆφος καθηγούμενος τοῦ ἀγ. Φιλίππου τοῦ Μακροτηρίου** prope Messanam (?) memor. 1606 II.
- Nephon archiep. Constantiae in Cyprio (s.):** adversus vitiose viventes, v. Ephraem Syrus; - vita, excerpta novem 1499 9.
- Nephon hierodionus Cryptensis** scrips. 1562.
- Neretum (Nardò)** 1669 164^v.
- Nestor pictor** pinxit 1613.
- Nestorius patr. CP.:** in illud (Matth. IV, 6) *Si filius Dei es:* 1633 155, 1641 234, 1673 77. V. quoque pp. 33 et 204.
- Nicaeni Patres, v. Patres.**
- Nicandri et Marciani (ss.) passio** (BHG. 1330) 1667 68.
- Nicephori mart. (s.) passio** (BHG. 1331) 1673 207^v; - canon, v. Georgius hymnogr.
- Nicephori patr. CP. (s.) vita a. Ignatio diacono** 1667 9.
- Nicephorus presb. CP.:** vita s. Andreae Sali 1574.
- Nicetas Choniata:** historia 1623 136.
- Nicetas confessor (s.):** vita a. Theostricto 1660 366.
- Νικήτας Κορογονάς** scrips. 1565.
- Nicetae Gothi (s.) passio** (BHG. 1340) 1643 78.
- Nicetas metr. Heracleensis (N. Serrarum):** canones de re orthographica 1584 123, 133^v; - catena in evang. sec. Lucam 1611; lib. I: 1642; - commentarius in in XVI orat. s. Gregorii Theologi 1496; in orat. 38 schol. (?) 1653: p. 379; - *ἐξαποστειλάρια* de re grammatica et nominibus marium 1584 122; - rhythmici de 12 deorum epithetis 1584 121; - stichera de re grammatica nec non de nominibus fluviorum, gemmarum, gentium, montium 1584 122; - troparia de re grammatica 1584 122; - versus iam-
- bici 199 de re orthographica 1584 143. Cf. quoque p. 193 lin. 2.
- Nicetas pauper hymnographus:** canon in ss. Machabaeos (inc. *Γηθόμενοι μέλπωμεν*) 1560 3^v.
- Nicodemus Calaber a monte Cellerano (s.)** memor. 1601 179^v.
- Nicodemus hymnographus:** canon in s. Philaretum Calabrum (inc. *Φαεινοτάταις ἀστραπαῖς*) 1536 284.
- Νικόδημος** italo-graecus (s. XII-XIII) poss. 1595.
- Nicodemus monachus S. Mariae de Patiro (s. xv)** memor. 1648 315^v.
- Νικόλαος Ἀγιομαντίνης, τάχα καὶ διάκονος (s. xvi in.)** scrips. 1560 (ex parte).
- Nicolaus V antipapa, v. Petrus a Corvaro.**
- Νικολάου, τοῦ ἀγ., τῆς Καμενικίας** monasterium prope Serras, v. *Κύριλλος οἰκονόμος*.
- Νικολάου τοῦ Χωστοῦ, τοῦ ἀγ.** ecclesia vel monasterium in insula Creta 1584 1^v.
- Nicolaus Contophilippus, v. Contophilippus.**
- Νικολός** quidam Cretensis (s. xvi) memor. 1569 220^v.
- 'Nicholo, misser, di misser Lorenzo' (Campilliae, a. 1437)** memor. 1548 162.
- Nicolaus ep. Myrensis (s.):** acta sive praxis de stratelatis 1631 102, 1636 43, 1641 76^v, 1673 188^v; miraculum de Demetrio 1531 55; - vita (BHG. 1349) 1615 82, 1645 73^v; - vita a. Methodio (BHG. 1348) 1641 79, 1652 4, 1673 189; - vita (e synaxario) *Οὗτος ἐπήρχεν ἐν τοῖς χρόνοις Διοκλήτιανου* 1531 54; - canones, v. Iosephus, Philotheus patr. CP.; - invocatiuncula 1615 84; de festo translatus. Barim 1601: p. 249.
- Nicolaus V papa:** epistola ad Constantinum Palaeologum 1488 219, 1497 223.
- Νικόλαος Περγέντ., v. Περγέντ.**
- Nicolaus presbyter:** excerpta (catena in Cantica) 1493, 1678, 1683.
- Νικόλαος πρῆμικῆρος καὶ ἄρχων τοῦ χρυσοχείου** (a. 1018) donavit 1675 monasterio s. Ioh. Baptistae τῶν Στουδίου.
- Nicolaus Reginus** descrips. 1646.
- Nicolaus metr. Reginus (a. 1037):** scholia adversus Latinos (?) 1650 76 sqq; - scholion ad Coloss. II, 3 (?) 1658 186^v; - descrips. (?) 1650 76 sqq., 1658 186^v, 1667 1-2^v; poss. 1650, 1658 (?), 1667 (?).
- Νικόλαος τοῦ στήν ληριον (?) (s. xv)** memor. 1596 77^v.

- Nicolaus hegumenus τῶν Στουδίου
memor. 1675 333^v.
Νικόλαος (Τρόμβας ?), v. Τρόμβας.
Nilus (Borgia) hierom. Cryptensis
laud. p. 116.
Nilus (s.): in adorationem catenarum s.
Petri ap. (?): p. 344; — κεφάλαια de
virtutibus: p. 241; — epistolarum 37
conlectio mut. 1524 15; — liber de mo-
nastica exercitatione 1673 1; — parae-
nesis (?) 1524 22^v.
Nilus Calaber haereticus (s. XI ex.)
memor. 1502: p. 33.
Nilus Doxapatri: notitia patriarchatum
1578.
Nilus (ps.): passio ss. Theodoti et
virginum VII, v. Theodoti etc.
Nilus archiep. Rhodi: canon in s. Geor-
gium (inc. Ἀναστάσεως διηγήσεν ἡμέρα)
1517 245^v.
Niphon, v. Nephon.
Nissen Th. land. p. 240.
nocte, de, v. Kalendarium.
νομμάτος, χάριτης 1604: p. 260.
nomina sacra non nulla 1516 208.
νομίσματα 1604: p. 259.
Nomoceanon Pavlovi 1545.
Νόμος γεωργικός 1566 156^v.
Nonnus (ps.): conlectio et expositio grae-
carum historiarum quarum meminit
s. Gregorius Theologus in orat. 4:
1663 137, 1675 301; cf. quoque p. 173; —
in orat. 5: 1663 175, 1675 324; — in orat.
39: 1631 228^v (excerpt.), 1663 200, 1675
296; cf. quoque p. 173; — in orat. 43:
1496 150^v, 1663 191; cf. quoque p. 173; —
ἐν τῇ περὶ θεολογίας λόγῳ: p. 173.
Normannorum reges poss. 1605.
Νότιος Ἀνδρόνικος poss. 1563.
novella de iudiciis qui praeter
legem sententiam ferunt 1566 39^v.
Nymphodora (s.), v. Menodora.
Metrodora et Nymphodora passio.
Νύμφος ἀμαρτωλός italo-graecus (s. XIII)
adnot. 1574 170.

Oblatione sacra, de, v. Theophi-
lus Alexandrinus (?).
obsessis, pro, remedium, v. remedia.
Octoëchus magna, v. ΟΣΜΟΓΛΑ-
ΣΗΗΚΤ, Paracletice.
Octoëchus musica notatione instructa
1562. V. quoque canones, ἐξαποστει-
λάρια, officia.
oecus in s. Stephanum iunior. 1589 304^v; —
oec. in SS. Deiparam, inc. Δέξαι τὴν δέξιν
ἡμῶν, εὐπρέπεια τοῦ κόσμου 1606 180; alius,
inc. Ἐκτενὸν σου παλάμας cum notis mu-
sicis 1606 151^v. V. quoque ἀσματικόν.
officia varia: ad adoptionem
obeundam 1554 113; — in LXX apo-
stolos (fragm.) 1631 1; — aquae
benedictae minoris 1552 17; —
aquae benedictae ss. Theo-
phanior. 1552 13^v, 1554 56^v; — s.
baptismatis 1552 24, 1554 78; —
(magni) completorii 1536 242
+ 1537 107, 1541 194^v, 1581 200; — (par-
vi) completorii 1536 202; — co-
ronationis nuptiarum 1552 29,
1554 89^v; — SS. Corporis D. N.
Iesu Christi (sec. morem Italo-
graecorum) 1529, 1537 28^v; ἀλληλουιάριον
cum notis musicis 1562 141; lectiones
1601: p. 246; — in dedicatione
templi 1552 35, 1650 186; — deton-
sionis pueri 1538 170; — ad frater-
nitatem spiritualem obeun-
dam 1554 111^v; — genuflexionis
in s. Pentecoste, cum notis musicis
1606 171^v; — horarum 1536 102^v; —
horarum hebdomadae Pa-
schalis 1537 25. 54; — B. Mariae
Virginis latine, fragm. 1538 III; — ma-
tutini 1536 52, 1554 47^v, 1557 7; —
matutini Paschatis 1537 9; —
nocturni 1536 1; — s. Olei 1554
134^v; — super paenitentes 1538
146, 1554 123^v; — paracleticum SS.
Deiparae 1536 216^v; — brevius in
usum pusillanimum vel parum
doctorum 1546 3; — septem psalm-
orum paenitentialium (sec. morem
Italo-graecorum) 1536 264; — vesp-
erarum seu lucernarii 1536 169^v,
1554 54^v, 1557 1; vesperrarum
Ascensionis 1571 73; vesp-
errarum Pentecostes 1554 198^v,
214^v, 1571 73 (fragm.); vesperrarum
totius hebdomadae 1541 170;
vesperrarum sabbati 1541 161
V. quoque ordines.
Olympiaden et Eupraxiam (ss.),
in, canon, v. Ioseph.
ὀγκία 1604: p. 260.
Onesimum (s.), in, ἰδιόμελα (inc.
Ἡ καθαρό σου διάνοια) 1515 275^v.
Onuphrii (s.) vita a. Paphnutio
1667 132; — canon (inc. Αἰγλή τῆς τρυφε-
ροῦς 1558 56.

operis novi nuntiatione, de,
v. Legum synopsis.

Opitz H. G. laud. p. 385.

orationes: ablutionis post s.
baptisma (inc. Ὁ λύτρωσιν ἁμαρτιῶν διὰ
τοῦ ἁγίου σου βαπτίσματος) 155227, 155484v;
alia (inc. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ
διὰ τῆς θείας σου κολυμβήθρας) 155485; —
super christianos qui abnegarunt
(inc. Κύριε ὁ Θεός, ὁ πάντων κτίστης καὶ
δεσπότης, ἡ πηγὴ τῆς ἀγαθότητος) 155233;
alia (inc. Ὁ Θεὸς ὁ σωτὴρ ἡμῶν, ὁ βουλό-
μενος πάντας ἀνθρώπους σωθῆναι) 155488;
alia (inc. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καταξιώσας
τέλειον ἀναδεῖξαι) 155488v; — ad ado-
ptionem obeundam 155234v; — pro
agnum offerentibus 1538168v, 1554
99v; — pro anima iudicanda (inc.
Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός, ὁ παντοκράτωρ, ὁ
πάντα ἄνθρωπον θέλων σωθῆναι) 1538154,
155237, 1554101; alia (inc. Κύριε ὁ
Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῇ σῇ ἀρχῇ σοφίᾳ) 157140v; —
super quaelibet animalia 1538245,
v. quoque ad caulam benedicendam; —
ad benedicendum carniū escas
die Paschatis, 155240; — ad caseum
et ova benedicenda (inc. Δέσποτα Κύριε
ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ κτίστης καὶ δημιουργὸς τῶν
ἀπάντων) 1538169; alia (inc. Ἐπίσκεπαι,
Κύριε Ἰ. Χ., εἰς ταῦτα τὰ ἐδέσματα) 1554
99; — ad faciendum catechumen-
um 155221, 155472; — ad caulam
benedicendam (inc. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς
ἡμῶν, ὁ ἔχων ἐξουσίαν) 155239; alia (inc.
Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν ὁ παντοκράτωρ,
ὁ πατὴρ τοῦ Κυρίου) 1538143, 1554110; alia
(inc. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ,
ὁ ἀληθινὸς ἄνθρωπος) 1538143v; — pro illis
qui in cibis scandalum passi sunt
155232v, 1554109; super exsecrandos
et vetitos cibos comedentes 155232,
1554108v; — ad collyba in me-
moriam sanctorum vel mortuorum be-
nedicenda 155239, 1554101v; — ante
s. communionem recitanda 1552
40; aliae sec. ritum cryptensem 1629314v;
oratio Perceptio corporis tui p. 305; —
cum solvuntur coronae octava die
(inc. Εὐλογητὸς εἰ, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν,
ὁ εὐλόγησας ἡμᾶς) 155498; alia (inc. Νυμ-
φῶνα καταντήσαντες) 155230; — pro cru-
cis defixione 155235, 1554104; — in
dedicatione ecclesiae (inc. Κύριε
ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὰ πάντα ποιῶν καὶ πραγμα-
τευόμενος) 1538158; — ad SS. Deiparam

vulgari eloquio (inc. Κύριε καὶ Λόγε τοῦ
Θεοῦ τοῦ ζῶντος, υἱὲ τῆς Θεοτόκου) 1546
82v; — in prima capillorum deton-
sionem (inc. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς
ἡμῶν, ὁ τῇ εὐκρίνῃ σου τιμῇσας) 155485v;
alia (inc. Εὐλογητὸς εἰ, Κύριε ὁ Θεὸς
τῶν πατέρων ἡμῶν, ὁ ἀποστείλας) 155227v;
alia (inc. Σὲ ἐκετένομεν, Κύριε ὁ Θεὸς
[τῆς σωτηρίας] ἡμῶν, ὁ ἐκ τοῦ πληρώμα-
τος) 155228, 155486; alia (inc. Ἁγία
Τριάς ὁ Θεὸς ἡμῶν) 1538173; — ad novam
domum benedicendam 155236v; cum
aliquis novam domum ingressurus est
1554105v; ad domum servandam (inc.
Κύριε εὐλόγησον, ἄγλασον, φρούρησον) 1538
185v; super domum a malignis spiritibus
inpetitam 153812; — ad faciendum
ecclesiarcham 155237; — ad
fraternitatem spiritualem in-
eundam 155230v; — pro offerentibus
fructum novum 155238v, 155490v;
— in fulminis et fulguris periculo
1538160; — in fundamento do-
mus ponendo 155238v, 1554105; pro
fundamentis ecclesiae 1538150v, 155235;
1554104v; — in inauguratione sa-
celli (inc. Κύριε βασιλεὺς ἅγιε παντοκρά-
τωρ, ὁ πάσης ἀγαθωσύνης δοτὴρ) 1554104v; —
orationes genuflexionis s. Pente-
costes 15526v; — orat. mortuo indul-
gentiam largiens 1538162; — super
infirmos (inc. Ἀγαθὲ καὶ φιλόνητοπε,
εὐσπλαγγχε καὶ πολυέλεε) 153865, 1554137v;
alia (inc. Βασιλεῦ θεραπευτὰ καμνόντων)
153865v, 1554139v; alia (inc. Δέσποτα
Κύριε, ὁ ἱατρὸς τῶν νοσούντων) 1538217;
alia (inc. Δέσποτα παντοκράτωρ, σωτὴρ
ἀπάντων, ἱατρὲ ψυχῶν) 153869, 1554138v
(init. parum differt), 157140; alia (qua
invocantur 12 archangeli, patriarchae
etc., inc. Ἐπικαλούμεθά σε, Κύριε ὁ Θεὸς
τῶν δυνάμεων, ἐξαπόστειλον τοὺς ἰβ' ἀρχι-
στρατήγους) 1538188v; alia (inc. Ἐτι δεό-
μεθά σου, Κύριε, ὁ δυνατὸς καὶ ἐλεήμων)
153868; alia (inc. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ
ἐνσάμενος τοὺς τρεῖς παῖδας) 153868v;
alia (inc. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παιδεύων
καὶ πάλιν ἰώμενος) 1554140v; alia (inc.
Κύριε ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, ἐπίσκεπαι τὸν
δοῦλόν σου) 1554139v; alia (ex officio s.
Olei, inc. Κύριε παντοκράτωρ, ἅγιε βασι-
λεῦ, ὁ παιδεύων καὶ μὴ θανατῶν) 153867;
alia (inc. Ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ Θεὸς τοῦ σώ-
ζειν) 1554138v; alia (inc. Ὁ Θεὸς ὁ δυνα-
τὸς καὶ ἐλεήμων) 1554138; alia (inc. Ὁ

φιλήνθρωπος καὶ ἀγαθὸς Κύριος) 1554 140; alia (ad SS. Deiparam, inc. Παρθένε δέσποινα Θεοτόκε Μαρία, ἡ τὸν Θεὸν Λόγον) 1538 18^v et 186^v, 1554 141; alia (inc. Πάτερ ἄγιε, ἱατρὲ ψυχῶν) 1538 64^v et 193, 1554 137^v. V. quoque Iohannes Chrysostomus*; — orat. dicenda composito inimicitiarum dissidio 1538 145, 1554 116^v; — in lectoris ordinatione 1552 36; a lectore pronuntianda 1524 10^v; — super proclive iurantes 1554 109^v; — in liberatione servi 1554 100^v; — orationes matutini 1552 2; orat. dimissoria matutini (inc. Τὰς ἐσθινὰς ἡμῶν εὐχὰς πρόσδεξαι, Δέσποτα) 1554 54; — orat. postquam de mensa surrexeris 1554 106^v; — in messe (inc. Ἄγιε ἄγιον, Κύριε, ὁ ἀγαθὸν ἡμῶν) 1552 38; alia (inc. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ τὴν πολλὴν σου ἐσπλαγγίαν) 1552 38; — in supplicatione propter metum (inc. Δεόμεθά σου, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, φέισαι ἡμῶν) 1554 102; alia (inc. Πάλιν σου, Κύριε, τοῦ φιλήνθρωπον δεσπότην) 1552 37^v; — in eum qui ministerium aliquod subiturus est 1554 117; — ad navim conpingendam 1538 214, 1552 40^v; eis τὸ στήσαι τοξάριον πλοίου 1552 40^v; super navem cum in mare descendit 1538 212^v; pro navigatione (pro navigaturo) 1538 213, 1552 40^v (recens. brevior), 1554 107^v; — super obsessos (inc. Ἐπάκουσον ἡμῶν, ὁ Θεὸς ἡμῶν) 1538 24^v, 1571 47^v (cf. Add.); alia (inc. Ἐφίδε, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν) 1538 30^v; alia (inc. [Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν,] ὁ τὸν τυραννήσαντα διάβολον) 1538 23^v, 1554 142^v; alia (inc. Μνήσθητι τῶν οἰκιμῶν σου, Δέσποτα) 1538 31; alia (archangelorum) 1538 235^v; — opisthambonae: in Adnuntiationem SS. Deiparae inc. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ συνάναρχος τῷ πατρὶ) 1554 117^v; in Ascensionem (inc. Ὁ πατὴρ τῶν οἰκιμῶν) 1554 121; in liturgia s. Basilii (inc. Ὁ θυσίαν ἀνέσσεως) 1554 38; in Magna feria V (inc. Σήμερον ἐθεασάμεθα) 1554 119^v; in natale D. N. Iesu Christi (inc. Ὁ δεδοξασμένος ἐν βουλαῖς ἁγίων) 1554 122; in dominica Palmarum (inc. Ὑμνοῦμέν σου τὴν ἄφραστον συγκατάβασιν) 1554 118^v; in Pentecosten (inc. Ἐπάκουσον ἡμῶν ὁ Θεός) 1554 121^v; in ss. Theophania (inc. Ἄφατος ἡ πρὸς ἡμῶν ἀγάπη σου) 1554 122^v; — orat. ad

palmas benedicendas 1554 98^v; — ad palmas ipso Palmarum die distribuendas 1538 168; — ad inpetrandam peccatorum remissionem (inc. Κύριε, ἐν μετανοίᾳ με παράλαβε) 1538 164^v; — super paenitentes (inc. Κύριε Ἰ. Χ., νίε τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος) 1538 152; alia (inc. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῷ Πέτρῳ) 1537 228, 1538 150^v, 1552 37; alia (inc. Κύριε ὁ Θεὸς τῆς σωτηρίας ἡμῶν, ὁ ἐλεήμων) 1538 151; alia (inc. Ὁ Θεὸς ὁ σωτὴρ ἡμῶν, ὁ διὰ τοῦ προφήτου σου Νάθαν) 1538 150, 1552 37; — orationes pervigilii (παννυχίδος) 1552 5^v; — orat. ad piscationem (inc. Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ κελεύσας τοὺς ἁγίους σου μαθητάς) 1538 207^v; alia (inc. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ εἰπὼν τῷ προπάτορι ἡμῶν Ἀδὰμ) 1538 208^v; — in pluvia e penuriam (inc. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός, ὁ διὰ τὸν πρὸς σὲ ζῆλον) 1552 37^v, 1554 102^v; alia (inc. Κύριε ὁ Θεός ὁ παντοκράτωρ ὁ ἀνάγων νεφέλας) 1554 103; — ante prandium 1554 106; — pro offerentibus primitias 1554 100; — super proficiscentes 1554 107; — in mulierem puerperam post XL dies (inc. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ παραγενόμενος ἐπὶ σωτηρίᾳ) 1552 27^v, 1554 88^v; alia (inc. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός ὁ παντοκράτωρ, ὁ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰ. Χ., ὁ πᾶσαν φύσιν λογικὴν) 1554 87; — in puerum octava die nativitatissuae 1552 20^v, 1554 71^v; in puerum quadragesima die nativ. suae 1552 21, 1554 71^v; — super reclusum cellam ingredientem 1554 111 et 117; — ad retia benedicenda (inc. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ διὰ τὸ πλῆθος) 1538 173^v et 211^v; alia (inc. Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ εἰπὼν τῷ πρωτοπάτορι ἡμῶν Ἀδὰμ) 1554 108; — ante somnium 1554 106^v; in fratrem turpi somnio pollutum 1554 109^v; in fluxum seminis per somnium 1552 39^v; post somnium 1554 107; — super quavis specie coinquinata 1554 116; — pro stauropegio 1538 156; — in supplicatione in die festo 1538 159; — in terrae motus periculo 1538 160^v; — orat. post unctionem sacro chrismate super baptizatum 1554 84; — in uvae delibatione 1538 158^v et 169^v, 1552 38^v, 1554 100^v; — super vase coinquinato 1552 32; — orationes vesperrarum (lucernarii) 1552 1; — pro vindemia 1552 38^v; — in plan-

- tanda vinea 1554 110^v; — pro vino benedicendo (inc. *Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, δέόμεθα καὶ παρακαλούμεν σε, τὸν ὄντων τούτων*) 1554 110^v; — oratio *Ὡς ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ καὶ ἀπροσπολήπτου παρυστηκῶς βήματος* 1546 19; — incerta (inc. *Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν ἐλέει πλούσιος καὶ ἀκατάληπτος*: init. tantum) 1680 439^v.
- ordines**: exsequiarum 1536 30; — quo modo exhaeresibus ad Ecclesiam remigrantes suscipere oporteat 1552 33^v; — super aquae puteo inquinato 1552 31^v, 1554 115; — in ponsalibus 1552 28, 1554 88^v; — super vini, olei etc. vase polluto 1552 31 1554 114. V. quoque officia.
- Orestis** (s.) passio (BHG. 1384) 1669 172.
- Orestes** (s.), v. Eustratii, Eugenii, Mardarii et Orestis passio.
- Origenes**: in Iob interpretatio*, v. anonymus Arianus; — Philocalia 1565, 1655 314; iambi 12 in Philocaliam 1565 150; — excerpta: 1520 (catena in Octateuchum), 1657 et 1668 (v. Add.: cat. in Genesim), 1519 (scholl. in Psalmos), 1677-78 et 1682-83 (catena in Psalmos), 1521 (cat. in Libros Sapientiales), 1678 et 1683 (catena in Odas).
- ornatus distinctiores**: 1506: p. 43; 1522: p. 69; 1523: p. 73; 1525: p. 79; 1526: p. 84; 1533: p. 94; 1541: p. 115; 1551: p. 130; 1554: p. 143; 1574: p. 176; 1582: p. 191; 1591: p. 218; 1592: p. 221; 1594: p. 225; 1595: p. 227; 1614: p. 279; 1615: p. 280; 1625: p. 298; 1626: p. 300; 1629: p. 305; 1630: p. 310; 1631: p. 314; 1633: p. 330; 1636: pp. 338 sq.; 1638: p. 344; 1639: p. 347; 1640: p. 349; 1645: p. 363; 1646: p. 365; 1653: p. 380; 1671: p. 425; 1673: p. 435; 1675: p. 440; 1679: p. 446.
- ὄρος**: quae intercedat differentia inter ὄρος, βουνός et νάπη 1665 285.
- Orsini** (genus): tesserae gentiliciae, p. 278.
- Orthodoxiae festo**, de, narratio, 1595 190^v. V. quoque synhodicum.
- Осмогласникъ** (Slavorum Paracletice): p. 142.
- Pachomii** (s.) vita (BHG. 1400) 1589 237.
- Pachymeres Georgius**: de Michaele Palaeologo 1490 1; — de Andronico Palaeologo 1490 67; — de edit. Poussinianae historia: p. 10.
- Παγωμένος**, v. Lascaris Constantinus ὁ Παγωμένος.
- Palaeocastron insula** 1557 110.
- palaeographica res**: beneventana scriptura folia duo exarata 1666 41^v-42, beneventani codices p. 214; — carolina scriptura folia duo exarata 1679 1. 341; — declaratio signorum in margg. operum s. Greg. Theologi 1486 10, 1589 2; — codices casinenses saec. XII: pp. 143 et 214; — codices chartacei saec. XIII antiquiores 1532; — cryptographicae inscriptiones 1546 84, 1559 233, 1633 293^v; — cursivae scripturae influxus in minusculam quae dicitur 1553: p. 134; — fasciculi una pluribusve cruculis in fronte distincti (secundum morem Studitanum) 1660: p. 397, 1667: p. 414, 1669: p. 419, 1671: p. 425; — fasciculi graecis notis in ang. inf. externo postremae paginae signati 1672: p. 427; — fasciculorum minus usitatae subputationes 1626-27: pp. 299-301; — fasciculi ordine inverso signati 1592: p. 221; — inprecatio in codicis furem 1560 165^v, in codicis corruptorem 1675 37^v; — interpunctio lineolis transversis expressa 1572: p. 174; — latina peculiari orthographia a Graeco descripta 1667: p. 414; minium in graecis codicibus adhibitum: p. 409; — tachygraphica compendia 1658: p. 392; in cod. italo-graeco senioris aetatis 1538: p. 109. V. quoque annus (sacculum) quo exarati sunt codices, arabicae (armeniaca) artis influxus etc., *ἀξοντα φύλλα, κάρσιος χάριτης*, libraria res, litterae maximae etc., monocondylia, monogrammata, ornatus, possessores, *πύλαι*, rescripti codices, rotuli, *συνθidia*, scribae, scriptiunculae, secturae foliorum, stichometricae notae, versus scribarum.
- Palaeologi**: v. Andronicus, Manuhel etc., et cf. quoque Metochita Palaeologus.
- Παλαῖαι Πάτραι**, v. Κύριλλος ἱερομόναχος καὶ πνευματικός ἐκ Π. Π.

- Παλατιανὸς Δημήτρης* (c. a. 1475) memor. 1629 313^a.
- Palmarum Ramos*, in, v. *Leontius Byzantinus*.
- Panaretus Iohannes* poss. 1679 (?), adnot. 1679 2. 349^{r-v}.
- panchrestum medicamentum Calabror. dialecto exaratum* (inc. 'Πέ-
τληε τριμηντίνα λίτραν α') 1538 284.
- Pancratii ep. Tauromenii* (s.), vita a. *Evagrio* 1591 1; — canon 1547 176.
- πανηγυρικόν*: 1587, 1595 i-iv. 200-201^v (fragm.); — italo-graecum 1631, 1633, 1636, 1641, 1673.
- Panhormus*, v. 'Αζάρο, δέ, Τζαπέτρος, 'Nanni di Giovanni'.
- Pantaleon diaconus CP.*: de Exaltatione s. Crucis 1595 201 (fragm.), 1631 22^v, 1633 7^v, 1636 8^v et 171; 1673 23; — alius sermo de Exalt. s. Crucis: p. 227 not. *
- Panteleemonis* (s.) passio (BHG. 1413) 1572 119, 1595 57^v, 1636 133^v, 1641 369^v.
- Pantoleon pictor* pinxit 1613.
- Παντοῦ τοῦ Δικαίου* (a. 1550, in insula Chio) memor. 1604 451^v.
- Παπαδόπουλος Σταμάτης* (Messanae, a. 1569) memor. 1531 iv.
- Papadopulos Kerameus A.* laud. p. 221 (v. Add.).
- papae πολυχρόνιον*, v. *πολυχρονισμοί varii*.
- Papam* (s.), in, canon, v. *Ioseph*.
- Papenbroeck D.* laud. p. 215.
- Paphnutius abbas*: narratio de monacho Carur 1510 176^v.
- Paphnutius abbas*, v. *Onuphrii* (s.) vita a. *Paphnutio*.
- Paphnutii et socc.* (ss.) passio (BHG. 1419) 1660 347.
- Pappus Alexandrinus* 1594: p. 223.
- Papylus* (s.), v. *Carpi*, *Papyli et socc.* passio.
- Paracletice* 1516. V. quoque *ἀπόστιχα*: officia; sanctos omnes, in, canon: *στιχηρά*.
- Parasceves* (s.) passio (inc. 'Η ἀρχὴ τῶν ἡμερῶν Χριστοῦ') 1559 197, 1573 128^v, 1581 192; passio (inc. *Μετὰ τὴν ἐπὶ γῆς τοῦ σωτ. ἡμ. 'Ι. Χ. παρουσίαν πολλοὶ μὲν ἐν ἀρετῇ*) 1608 206^v; — canon (inc. 'Εσκοτισμένην ἡδοναίς') 1559 187, 1573 121^v; alius (inc. *Ταῖς ἐνπροσδέκτοις πρεσβείαις*) 1508 180 (v. Add.); — *σύντομα* 1573 119.
- Parmentier L.* laud. p. 41.
- Parthenium ep. Lampsacenum* in, canon, v. *Georgius hymnogr.*
- Pascha legale quando incidat* 1502 293^v (tabula); — *pascha christianorum quando incidat* 1502 292 (tab.), 1541 245 (tab.), 1666 42 (tab. latina); — de tribus cyclis paschatis 1579 125; — *paschalia annor.* 1373 et 1370-72: 1540 75.
- Passionei Dominici* card. bybl. (1755-1761) tesserae gentiliciae 1523.
- Patapii* (s.) vita (BHG. 1424) 1608 182, 1615 114, 1645 97^v.
- Πατέες* (genus in insula Chio a. 1579 obcurrens): *Φρανσεσκός, Μπεπίας, Βισενσός, Στεβας* memor. 1604 450^v.
- Patiriensi monasterio*, e, fluxerunt codd. 1611, 1628, 1636, 1640, 1642, 1646, 1648, 1649, 1653, 1654, 1656, 1659, 1672, 1680; cf. quoque p. 135; — quo modo in *Patirien. monast.* *μακαριστάρια* in *Dormitionem SS. Deiparae* canerentur 1611 86.
- Patmo*, e, monachi (s. xvi ex.) 1559 iv^v (v. Add.).
- Patres Ecclesiae*, v. *Biblica*, 3. In *Novum Testamentum*: in quattuor evangelistas, patres Ecclesiae etc. verss.
- Patres, sancti*, v. *ἄγιοι τῶν ἀγίων πατέρων*.
- patriarchis catholicis in Oriente constitutis post Urbem captam*, de, 1497 ii.
- patriarchae* (ss.), v. *orationes super infirmos*.
- Patrum qui conciliis oecum. I-VII interfuerunt officium* (fragm.) 1590 271; — canon, v. *Germanus II patr. CP.*
- Patribus qui conciliis universalibus I-VI interfuerunt*, de, *scholion* 1543: pp. 117 sq.
- Patrum Nicaenorum nomina* 1587 355; — *precatio** 1587 353^v; — de *Patribus Nicaenis notula*, v. *Biblica*, V. T., ad Gen. XIV, 14.
- Paula* (s.), v. *Lucilliani*, *Paulae et infantium passio*.
- '*Paulo*' (s. xvi) memor. 1515 290.
- Paulus Amoriensis*: canones: in SS. *Deiparam* (inc. 'Η κιβωτὸς τοῦ μαρτυρίου') 1515 159; — *paracleticus* in D. N. *Iesum Christum* (inc. *Σὺ ὁ Θεὸς ὁ σωτὴρ μου καὶ πλαστοτεργός*) 1541 196 (v. Add.). Cf. quoque p. 58.

- Pauli apostoli** (s.) passio (BHG. 1459) 1650 34; — **Pauli et Theclae acta** (BHG. 1711) 1631 32; — **Pauli imago** 1640 1v. V. quoque **Petrus et Paulus, Theoctistas**.
Paulus Cappadox: responsum: p. 184.
Pauli ep. CP. (s.) vita (BHG. 1473) 1595 65; — **vita seu certatio** (inc. *Οἱ μὲν οὖν βουλόμενοι τινα τῶν ἔξω*) 1669 143.
Paulus I abbas Cryptensis scrips. (?) 1658 (ex parte).
Paulus frater Cryptensis (s. xi ex.) memor. 1658 vii.
Pauli eremitae (s.) vita (BHG. 1466) 1589 17, 1638 237.
Paulus martyr (s.), v. **Iohannis et Pauli** (ss.) passio.
Paulus ep. Monembasiae: quod vita functos magnopere iuvant eleemosynae et sacrificia pro eorum requie oblata (inc. *Μοναχός τις διηγήσατο τῷ ἀδελφῷ ἀμβλῆ λέγων· ὅτι παραβλόντος μου ποτε τῷ μακαρίῳ Θεοδωρήτῳ*) 1510 63.
Pauli V papae tesserae gentilitiae 1518-1521, 1555, 1612, 1617, 1620-1622, eiusdem et Scipionis Borghese card. bybl. 1511, 1544, 1547, 1548, 1552. V. quoque **Caietanus Constantinus**, **Marinerius Vincentius**, **Stella Lucas**.
Paulus Samosatensis memor. 1502: p. 33.
Paulum Thobanum, in, canon (inc. *Στενωτάτην τε καὶ τραχυτάτην*) 1515 82v.
Pavlovi Nomocanon, v. **Nomocanon**.
peccati originalis natura, de, v. **Evae sanctitate**, de.
pecuniarum nomina, v. *ἄσπρα, ἄσπρα δτονμανία, δονκῆτα Χίου, δονκῆτα χρυσᾶ βενετικά, κατῆνια, κονηκιά, νομισματα, ῥανία, σημάδια, ταρία, ὑπέρπυρα*.
'Pedro de Ander' (vir hispanus xvi s.) memor. 1629 i.
Pegasius (s.), v. **Acyndini**, **Pegasii et Anempodisti passio**.
Pelagiae Antiochenae (s.) vita (BHG. 1479) 1679 65.
Πελαγινίτης Νικόλαος italo-graecus (s. xii-xiii) memor. 1606 183.
Pelicanus Nicolaus poss., adnot. 1580.
Pellettini Leo (Cassani, a. 1159) memor. 1636 243.
Peltanus Theodorus memor. p. 285.
Penia Franciscus poss., adnot. (?) 1511 et 1530.
Pennisi Ricoldus de Monte Crucis: adversus Mahometem ex interpr. **Demetrii Cydonii** 1570 2.
Pentecostarium 1517 100; — fragmenta 1571 73, 1631 i; — pericopae cf. p. 94. V. quoque *ἀπολυτίκια*, *contacia, ἐξωπλάσιον* officia varia, *στιχηρά*.
Pentecosten, in, v. **Basilius Selen-ciensis**.
Πεπαγωμένος, v. quoque **Παγωμένος**.
Pepagomenus Demetrius: de podagra 1561.
Pepagomenus Nicolaus: eucodium in s. **Isidorum** 1587 58.
Περδικάρης Βασίλης sacerdos (s. xvi) memor. 1508 210.
Perotti Pyrrhus memor. 1584 i.
Πέρος (gall. 'Pierre'), v. *Βούττ<ης>?* **Πέρος**.
Περρέττ. Νικόλαος, sacerdos **Badulati** scrips. 1548 64-75v.
Περούζος Μάριος (in insula Chio, c. a. 1591) memor. 1599 iv.
Petit Ludovicus laud. pp. 2 (v. Add.), 231, 272.
Petri ep. Alexandrini (s.) passio (BHG. 1503) 1596 122v.
Petrus III patr. Antiochenus: epistula ad archiep. **Gradensem** 1636 191.
Πέτρος Ἀντώνιος (s. xv) memor. 1584 i.
Petrus apostolus (s.): sermo in adorationem catenarum 1638 245; — canon in vincula, v. **Iohannes Damascenus**; — **Petri et Pauli acta** (BHG. 1490) 1633 284, 1641 362v, 1667 203; — canon, v. **Iohannes monachus**; alius (inc. *Πάντες ἐορτάσωμεν εὐσεβῶς*) 1541 185; — eucodium, v. **Hesychius Hierosol.**
Petrus (Campilliae, a. 1437) memor. 1548 162.
Petrus chartophylax: interrogationes 1600: p. 244.
Petrus Chiensis (?) (s. xiv) memor. 1604 390.
Petrus a Corvaro («**Nicolaus V** antipapa») anathemate percellitur 1600 iv.
Πέτρος ... δάβι mon. Cryptensis (s. xv) memor. 1562 142v.
Petrus (**Iaconissa** sive **Diaconissa**) mon. **Cryptensis** (s. xvi) adnot. 1632 218.
Πέτρος ἱερέυς (s. xv) adnot. 1515 203.
Petrus (an vir italo-graecus s. x-xi?) memor. 1524 22.
Petrus Laodiceus*: comment. in evang. sec. **Mattheum**, v. **Biblia sacra N. T.**, **Mattheus cum comment.**

- Petrus Siculus:** adversus Manichaeos memor. 1486 138^v.
- Phantini** (s.) monasterium in regione Tuccorum (in Calabria) poss. 1606.
- Φηλιγγένης Γίδ** (Filangieri Guido) italo-graecus (s. XII-XIII) 1606 III^v.
- Philadelphius** (s.), v. Alphii, Philadelphii, Cyrini passio.
- φιλαματογνώμων** 1633: pp. 324 sq.
- Philaretus Calaber** (s.): canon, v. Nicodemus hymnogr.; - festum 1601: p. 249; - monast. ap. Seminaram, v. Heliae et Philareti (ss.) monast.
- Pherbuthae** et socc. (ss.) passio (BHG. 1511) 1660 63^v.
- Philippus apostolus:** commentarius (BHG. 1527) 1596 1^v; - passio (BHG. 1525) 1631 46, 1636 19 (v. Add.); - passio (BHG. 1526) 1669 379^v; - encomium a. Michaele mon. (inc. *Πᾶσα μὲν μαρτύρων Χριστοῦ τελετὴ καὶ πανήγυρις*) 1669 389^v.
- Philippi Argirii** (s.) festum 1601: p. 249; 1606: p. 262, - monasterium, v. Hierax.
- Philippus II, Hispaniae rex** memor. 1576 1.
- Philippi τοῦ Μακροτηρίου** (s.) monasterium prope Messanam memor. 1606 II (v. Add.).
- Φιλλέτης**, v. Calabrò.
- Philo episcopus:** excerpta: 1520 (catena in Octateuchum), 1657 (catena in Genesim), 1668 (id., v. Add.).
- Philo Iudaeus:** de vita contemplativa, excerpta 7: 1525 212^v; - excerpta: 1657 (catena in Genesim), 1668 (id., v. Add.).
- Philoponus Iohannes:** in Aristotelis Categorias prohoemium 1498 28; - in Arist. Analytica priora prohoemium, excerpta 1498 91^v.
- philosophica.** V. anima hominis; amicitia; categoriarum tabula, dilectio quid sit; Isaac Argyrus.
- philosophico-morale excerptum e dialogo relato** nescio cuius auctoris 1598 132.
- Philotheus patr. Constantinopolitanus:** canon in s. Nicolaum (inc. *Τὴν χάριν ὅλην τοῦ πνεύματος*) 1531 47^v (v. Add.).
- Φιρίνος Νικόλαος** memor. 1598 134^v.
- Φισάβουλος Γαλτέρης** italo-graecus (s. XII-XIII) memor. 1606 III^v.
- Φλαγγής** (an Chiensis?) (s. XIV) 1604: p. 259.
- Phocam** (s.), in, canon (22 sept.): cf. pp. 149, 175, 216.
- φωταγωγικὸν τοῦ σταυροῦ τῇ δ' καὶ τῇ ε'** 1562 1^v.
- Photius I patr. CP.:** lexicon: cf. p. 210; - syntagma canonum, tit. IX, cap. 25: 1637 328 (fragm.); - notitia historica de Photio eiusque schismate 1549 151.
- Photii, Aniceti et socc. (ss.) passio** (BHG. 1542) 1671 134.
- Pierleoni G. laud.** p. 287.
- Pii VI papae et Fr. Xav. de Zelada card. bybl.** (1779-1801) tesserarum gentiliciae 1562, 1601, 1603.
- Pii IX papae tesserarum gentiliciae** 1496, 1503, 1504, 1508, 1516, 1518, 1519, 1532 (v. Add.), 1556, 1560, 1571, 1573, 1577, 1583, 1610, 1611, 1635; - Pii IX et A. Mai card. bybl. (1853-54) 1486, 1502, 1511, 1514, 1525, 1534, 1538, 1544, 1547, 1548, 1594, 1596, 1598, 1599, 1604, 1605; - Pii IX et A. Tosti card. bybl. (1860-66) 1575, 1606, 1609, 1623; - Pii IX et Ioh. Bapt. Pitra (1869-89) 1497, 1506, 1507, 1509, 1512, 1515, 1522, 1524, 1536, 1541, 1542, 1545, 1546, 1554, 1564, 1569, 1570, 1572, 1574, 1580, 1582, 1587, 1590.
- Pius XI papa** memor. p. 279.
- πικνινέλλα** (herbulae nomen) 1603 89^v.
- Pinto H. laud.** p. 181.
- 'Piroli, Luberto di', capellanus Coronensis** memor. 1504 2^v.
- πίστος** (millium) 1606: p. 264.
- Pitra Iohannes Baptista card. adnot.** 1520 (v. Add.); - laud. pp. 56, 184, 193, 444 et 453. V. Pii IX papae et Ioh. Bapt. Pitra tesserarum gentiliciae.
- Planudes Maximus:** in Aphthonii progymnasmata scholl. 1500 15; - in Hermogenis rhetoricam prolegomena 1500 13, scholl. 1500 39^v; - in sepulturam D. N. Iesu Christi 1587 29; - codd. Plutarchi a M. Pl. nuncupati: cf. p. 442; - Catonis sententiae a Pl. graece versae, v. Cato maior.
- Plato:** Timaeus, variantes lectiones non nullae 1615 216^v.
- Platonis mart. (s.) passio** (BHG. 1551-52) 1596 42^v.
- Platonis hegumeni τῶν Στουδίου** (s.) vita a. Theodoro Studita 1660 75^v.
- Plethon Georgius Gemistius** memor. 1546: pp. 121, 123.

Πλάτων, Γεώργιος (c. a. 1475) memor. 1629; p. 307.

Plusiadenus Iohannes: animadv. ad refutationem Marci Epheseni a. Bessarione 1497 183; - animadv. in Gregorii Mammas responsionem ad epist. Epheseni 1497 106.

Plutarchus: de adulate et amico 1534 182v; - aetia Graeca 1676 220; - aetia Romana 1676 198v; - de Alexandri fortuna aut virtute orationes 1-2: 1676 131; - amatoria narrationes* 1676 54; - de animae procreatione libri epitome 1676 257v; - apophthegmata Laconica et Laconarum* 1676 154v; - apophthegmata regum et imperatorum* 1676 174v; - apophthegmata regum et imperatorum graecorum 1619 211; - aqua an ignis utilior 1676 97v; - bruta animalia ratione uti 1676 78; - Aristophanis et Menandri comparationis epitome 1676 256v; - de curiositate 1534 213v; - de defectu oraculorum 1676 292v; - de E apud Delphos 1676 286v; - de fortuna Romanorum 1676 141v; - instituta Laconica* 1676 171; - de latenter vivendo 1676 59; - mulierum virtutes 1676 41v; - non posse suaviter vivi secundum Epicurum 1676 60v; - X oratorum vitae 1676 259v; - parallela Graeca et Romana* 1676 147v; - de placitis philosophorum libri 1-5: 1676 9v; - Platonicae quaestiones 1676 1; - praecepta coniugalia 1676 36; - praecepta gerendae reipublicae 1676 109; - de primo frigore 1676 72; - ad principem ineruditum 1676 126v; - maxime cum principibus viris philosopho esse disserendum 1676 129; - de profectibus in virtute 1534 169v; - quaestionum convivialium libri 1-9: 1676 310v; - de sollertia animalium 1676 82; - de Stoicorum repugnantibus 1676 271v; - Stoicos absurdiora poetis dicere 1676 229; - de tuenda sanitate praecepta 1676 99v; - de unius in re publica dominatione 1676 125v; - de vita et poesi Homeri libri

1-2: 1676 230; - de vitando aere alieno 1676 56.

pluviam petendam, ad, canon 1510 206.

Podianus Prosper poss. 1577, 1584, 1586, 1588, 1592, 1593.

Poemen abbas, v. Moyses abbas, ad Poemenem capita 7, sermo.

poenis, de, v. Legum synopsis.

Pohlenz M. («Plutarchi edit. recentissimi») laud. p. 442.

Polybius: historiarum libri 6-16 et 18 (excerpta antiqua) 1647.

Polycarpus asceta*: vita s. Syncreticae, v. Athanasius Magnus*.

Polycarpus ep. Smyrnensis (s.): epist. ad Philippenses 1655 299v.

πολυχρονομοί varii 1600 5v. 6.

Polychronius*: catena in Libros Sapientiales, v. Biblia sacra V. T., Libri Sapientiales.

Polyerates ep. Ephesus: epist. ad Victorem papam (excerpt.) 1525 210.

Polyeucti (s.) passio (BHG. 1567) 1638 160v.

Πολυξένη Κοντοστεφάνη monialis (s. xiv) donavit 1592 monasterio s. Ioh. Chrysostomi prope Iordanum.

ponderis et capacitatis mensurae, v. mensurae.

Pool Reginaldus card. poss. 1615, 1616.

Porphyrius: isagoge, cum comment. Ammonii 1498 8; in isag. pp. 2, 5-14 scholia incerti 1512 29.

Porphyrius (Uspenskij) archim. laud. p. 241 n.*.

'Porto Giardino' memor. 1533 199.

Πόρτου, ντέ, Νικορόζος et Στεβάνης (in insula Chio, a. 1579) memor. 1604 450v.

πώς επιγνωσόμεθα τὰς στάσεις 1500 38v.

πώς δεῖ διάγειν κατὰ μόνας καὶ περὶ εὐχῶν (inc. Αἱ ὁδοὶ καὶ ὁδοὶ ἐκκλησιαστικαὶ εἰσὶ παραδόσεις) 1579 235.

possessores, donatores: v. Accidas Emmanuhel, Franciscus, Malachias; Barbarus Franciscus; Bartholomaeus de Iacopo; Bessarion oeconomus; Bonafeus Antonius; Caietanus Constantinus; Carolus I Andegavensis; Centinus Felix; Κεντουκλᾶς M.; Chrysomallus Alexius; Conlegium Anglicanorum in Urbe; Conlegium Graecorum Athanasianum; Crambonites Constantinus; Cotula (?) Iohannes; Coza Nicolaus; Cryptensis byblio-

- theca; Κύριλλος οἰκονόμος τοῦ ἁγ. Νικολάου τῆς Καμενικείας; Κύριλλος ἱερομον. καὶ πνευματικὸς ἐκ Παλαιῶν Πατρῶν; Dionysius dom.; Eleabuleus; Georgius Corinthius; Giberti Mattheus; Gonzaga Franciscus; 'Graeculus' quidam Venetus; Γρηγόριος ἀββᾶς πρεσβύτερος; Gregorius monachus italo-graecus; Ignatius hierom. Cryptensis; ignotus...; Iohannis Chrysostomi monast. prope Iordanum; Iohannes ecclesiarcha; Ἰωάννης ὁ μακαριώτατος καὶ πρωτοπαπᾶς; Iohannicius mon.; Lascaris Constantinus; Lascaris Constantinus ὁ Παγωμένος; Lascaris Nicolaus; Leo chartophylax; Leo arch. Thessalonicensis; Ludovicus Sforza; Mamunas Marcus; Manuhel ὁ Βουηλάς (?); Μάρκος ὁ ἱερομόναχος; Medicea bibliotheca; Metellus Iohannes Sequanus; Μουγκανάρης Φανούριος; Navager Andreas; Νικόδημος italo-graecus; Νικόλαος πριμικήριος; Nicolaus metr. Rheginus; Normannorum reges; Νοῦκιος Ἀνδρόνικος; Panaretus Iohannes; Patiriense monast.; Pelicanus Nicolaus; Penia Franciscus; Phantini (s.) monast.; Philippi Argirii monast.; Polyxena Contostephana; Podianus Prosper; Pool Reginaldus; Romanus primicerius; Ruini Laelius; Rusticus Vincentius; Salvatoris (SS.) monast. (v. Messana); Siondrati Ioh. Bapt.; Stella Lucas; Στονόλιον, τῶν, monast.; Trigona, monast. s. Bartholomaei; Τρόμβας Ἀγγελος; Vivianus Gaspar; Zanchi Basilus.
- 'Prinea, Castro' (Πρινας, in insula Creta) memor. 1569 220^v.
- Πριστεόν ('Pristeo', in Calabria) memor. 1541 230^v.
- probationes calami, v. scriptiunculae sine pretio.
- προβλήματα ἡγετορικά εἰς τὰς στάσεις 1500 214^v.
- Probi, Tarachi et Andronici (ss.) passio (BHG. 1575) 1679 80^v.
- προκειμένα τῆς λειτουργίας 1675 96; - vesperrum per hebdomaden psallenda 1606 169.
- Prochiron auctum: cf. p. 159.
- Prochiron imperator. Basilii, Constantini et Leonis 1566 35.
- Proclus: scholia in Hesiodi Opera et dies 1507.
- Proclus patr. CP (s): de incarnationis dogmate (excerpt.) 1633 49^v; - de incarnatione Domini hom. 1-2: 1633 52; - de laudibus SS. Dei parae 1633 181, 1646 268^v; - in Parasceven 1633 235^v, 1641 308^v; - in Pentecosten 1633 278; - in Ramos Palmarum 1633 199^v; - in laudem s. Stephani 1633 64, 1641 133, 1652 32^v, 1673 50^v, v. quoque Asterius Amasenus; - in ss. Theophania 1633 107; - in Transfigurationem Domini 1671 92.
- Procopius diaconus: laudatio s. Marci evang., v. Marcus evangelista.
- Procopius sophista: Origenis aliorumque interpretationes in Libros Sapientiales a P. s. conlectae, v. Biblia sacra V. T., Libri Sapientiales cum Polychronii, quae dicitur, catena.
- procuratoribus, de, v. Legum synopsis.
- προγυμνάσματος initium (?) 1600 178^v.
- προικοπαράδοσεως formula die 4 dec. 1534 conscripta 1515 290.
- προλεγόμενα τῆς Πτολεμαίου μεγάλης συντάξεως 1594 1.
- προλεγόμενα τῶν προγυμνασμάτων (Aphthonii) 1500 15.
- προσδιορισμῶν δ', τῶν, περί, v. Isaac Argyrus.
- προσφορὰς ἁγίας, περί τῆς (inc. Δηγήσαντο οἱ πατέρες ποτὲ περί ἀδελφοῦ τινος ὅτι γενομένης συνάξεως) 1524 53.
- προσώφωνον 1583: p. 192.
- Protagoras*: apophthegmata duo, v. apophthegmata Alexandri aliorumque.
- Protasius (s.), v. Nazarii, Gervasii, Protasii et Celsi passio.
- protevangeliu Iacobi 1572 96, 1631 13^v, 1633 320, 1672 26.
- provinciarum index 1672 2.
- Psalterium continuatum quod dicitur (Ψαλτήρ σλβδovanna) 1541.
- 'ψάμμος' inter et 'ἄμμος' quae intercedat differentia 1614 171^v.
- Psellus Michael: aenigmata 1579 127, 1584 pass.; - de grammatica ad Constantinum Monomachum versus politici 1584 112; - de omnifaria doctrina cc. 201: 1579 57; - schol. in Porphyrii Isagogen 1498 8 (cf. quoque p. 26).
- ψηφάριον i. e. tabulae ad artem calculatorem pertinentes 1550.
- Ptolemaeus Claudius: περί κριτηρίων καὶ ἡγεμονικῶν 1594 272^v; - hypotheseon planetarum lib. I: 1594 278; - phaseon stellarum fixarum l. II: 1594 264; - syntaxeos mathematicae ll. 1-13: 1594 9. V.

quoque προλεγόμενα τῆς Πτολεμαίου με-
γάλης συντάξεως.

Ptolemais in Syria memor. 15921
(cf. quoque Add.).

puerorum discentium versiculi
(inc. Ἀρξὺν χεῖρ μου ἀγαθή, γράφε γράμ-
ματα καλὰ) 15691v. 217, 1597281.

Puerorum VII Ephesenorum
(ss.) passio (BHG. 1594) 1671113; -
passio (BHG. 1595) 1673218v.

Pueri tres (ss.), v. Danihel propheta.
πύλαι ornatiores: 15225, 74. 94. 109. 128; 1523
70. 97; 15339. 64. 102. 157v; 15412; 1554:
p. 143; 16386; 1639 pass.; 16402;
1653 pass.

Pythrus anachoreta, v. Am-
bacum monachi narratio etc.

Quadraginta martyrum Seba-
stenorum (ss.) passio (BHG. 1201)
1636111, 1641241.

Quattuor Coronatorum (ss.)
passio (BHG. 1600) 1608119v.

Quintilianus (s.), v. Maximi, Da-
dae et Quintiliani passio.

Quintus Smyrnaeus: posthomerorum ll.
1-14: 1593.

Rahlfis A. laud. pp. 134, 416.

rationes non nullae a Veneto saec.
xvi perscriptae 15961; - aliae rationes
1583xvii; - rationum libri fragm.
1548162.

remedia: 1672218; - in carbunculos
158778v; - pro haemorrhoidis 1538285;
- pro obsessis (Calabrorum dialecto)
153814v. V. quoque panchrestum medi-
camentum.

Renati (Andegavensis?) byblio-
theca: pp. 64 et 66 ('Regis Franco-
rum').

rescriptus codex: 1547; - rescripta folia
1596102-109, 16061.

ῥανία (an pecuniae genus?) 1615: p. 280.
ῥεπόνζολον (herbulae nomen) 1603: p. 255.

ῤηγίνα Στασινή, χήρα Γεωργίου Νικολάου
Σαίττα (s. xvi, an Messanae?) memor.
16021.

Rhegium Calabriae memor. 1542:
p. 116. Cf. quoque pp. 121 et 177.

rhetoricae artis definitio a. Geor-
gio Scholario, v. Gennadius II patr. CP.

Rhodum, ad, versus politici adtinen-
tes 15692.

Richardus I rex Anglorum
memor. p. 221.

Ridolfi Nicolai card. libror. grae-
cor. index 1567.

Rocchi Antonius, v. Antonius (Roc-
chi), hierom. Cryptensis.

ῤογάνιον (?) (verbum calabrum) 1554:
p. 139.

Roma: p. 393; - codices Romae de-
scripti 1485, 1490, 1491, 1494, 1626,
1627, 1666, 1681; - eccl. s. Eustachii
p. 299; - eccl. s. Laurentii Panisper-
nae p. 109; - eccl. s. Mariae super Mi-
nervam p. 443; - eccl. s. Mariae Novae
pp. 299 et 301; - basilica s. Pauli p. 105.
V. quoque Iesuitae romani.

Romana ecclesia Pauli anathe-
mati obnoxia dicitur 1650: p. 371.

Romanorum kalendarium, v.
Kalendarium. V. quoque menses.

Romanus frater (Hierace, s. xiv-xv)
memor. 1669: p. 419.

Romanus hierom. italo-graecus (an
Cryptensis?) (s. xiv-xv) memor. 1641;
1667: p. 415.

Romanum martyrem (s.), in, ca-
non (inc. Ἀδύτοις μαρμαρυγαῖς) 1508132v.

Romanus primicerius poss. 1629.

Romuli, Eudoxii et socc. (ss.)
passio (BHG. 1604) 164341.

rotuli liturgici: 15541 (opisthogr.).
Cf. κατανοκτικόν.

ῤουβέγγτος κριτής italo-graecus (s. xii-xiii)
memor. 160611v.

Ruini Laelius ep. Balneoregiensis
poss. 1551, 1580, 1594, 1634, 1668.

Rumensia, v. Βλαχία.

Rusticus Cincius memor. p. 443.

Rusticus Vincentius poss. 1676.

Sabae Gothi (s.) passio (BHG. 1607)
1660205v.

Sabas monachus: vita s. Iohan-
nicii, v. Iohannicius.

Sabae mon. in Palaestina (s.)
vita (BHG. 1609) 16158, 164515; -
vita a. Cyrillo Scythopolitano 1589122v.

Sabbam stratelaten (s.), in, ca-
non, v. Ioseph.

Sabbatius (s.), v. Trophimi, Sabbatii
et Dorymedontis passio.

Sabel (s.), v. Manuhelis, Sabelis et
Ismahelis passio.

Sabinum Aegyptium (s.), in,
canon, v. Theophanes hymnogr.

- Sacco** (genus quoddam (?) Seminarae, s. xvi ex.) 1546 34.
- sacramentis septem ecclesiae**, de (inc. Ἰδόντες περὶ τῶν ἁγίων διὰ βραχέων) 1488 243, 1497 247.
- saeculum, quo codices toti aut ex parte descripti sunt** (v. quoque annus, quo exarati sunt codices).
- saec. viii**: 1658 iv-vii.
- saec. ix**: 1594, 1595 i-iv. 200-201.
- saec. x in.**: 1669.
- saec. x**: 1542, 1553, 1572, 1589 (v. Add.), 1599, 1648, 1659, 1667, 1671, 1673.
- saec. x ex.**: 1526, 1598 (cf. Add.), 1607, 1658.
- saec. x-xi**: 1524, 1596, 1613, 1633, 1636, 1641, 1656, 1680.
- saec. xi in.**: 1548, 1608, 1653, 1673 12-230, 1675.
- saec. xi**: 1495, 1514, 1525, 1532, 1533, 1539, 1547 (script. inf.), 1571 75-80, 1582, 1592, 1595, 1605, 1628-1631, 1634, 1639, 1640, 1643, 1644 i-v, 1645 1-8, 313-320, 1654, 1657, 1669, 1670, 1673 1-9, 1674, 1675 334-341.
- saec. xi ex.**: 1637, 1638.
- saec. xi-xii**: 1502, 1574, 1645, 1651.
- saec. xii**: 1495, 1541, 1547, 1552, 1554, 1600, 1601, 1616, 1631 ii. 229, 1632, 1635, 1636 191-210^v, 1642, 1649, 1652, 1668, 1679.
- saec. xii-xiii**: 1644.
- saec. xiii**: 1495, 1525, 1541 240^v-241^v, 1598, 1603, 1604 (v. Add.), 1625, 1644 103^{r-v}, 1672.
- saec. xiii ex.**: 1623.
- saec. xiii-xiv**: 1496, 1501, 1502 378. 384, 1523, 1606.
- saec. xiv in.**: 1583.
- saec. xiv**: 1500, 1503, 1504, 1508, 1509, 1522 (?), 1525 88^v, 1532 17-18^v, 1534, 1540, 1541, 1550, 1581, 1588, 1590, 1596, 1604 (v. Add.), 1672, 1676.
- saec. xiv ex.**: 1540 75.
- saec. xiv-xv**: 1504 190, 1569, 1571 72-75^v, 1581.
- saec. xv in.**: 1516, 1517, 1568, 1569 (v. Add.), 1580 (v. Add.), 1619.
- saec. xv**: 1496, 1498, 1500, 1504 189, 1507, 1508, 1511, 1515 279-286^v, 1516 254-260, 1527, 1531, 1538 284-287, 1539 80-81. 90-91, 1543, 1544, 1548 64-75, 1549, 1571 1-2^v. 71^{r-v}, 1573, 1577, 1580, 1581, 1584, 1586, 1598 i-ii. 137-138, 1609.
- saec. xv ex.**: 1499, 1538, 1556, 1579, 1614.
- saec. xv-xvi**: 1528, 1571 3-8^v. 9. 27^v. 40-65^v.
- saec. xvi in.**: 1530, 1536, 1537, 1560, 1563, 1581, 1593, 1617, 1620-1622.
- saec. xvi**: 1489, 1492, 1493, 1501 1, 1503, 1509, 1515 275^v, 1516, 1531, 1536 52, 209-212, 1538 1-6, 1545, 1546, 1551, 1555, 1557, 1558, 1561, 1564, 1565, 1567, 1570, 1571 66-70^v, 1575, 1581 192-199, 1610, 1624, 1647 (v. Add.), 1655, 1661-1665, 1677-78, 1682-83.
- saec. xvi ex.**: 1486, 1487, 1491, 1496, 1497, 1505, 1529, 1536, 1571 30-39^v, 1597 v. 281, 1663 (v. Add.), 1677 330, 1683 346. 349.
- saec. xvi-xvii**: 1488, 1490, 1535.
- saec. xvii in.**: 1485, 1512, 1518-1521, 1578.
- Σαττίας Γεώργιος Νικόλαος** (s. xvi, an Mes-sanae?) memor. 1602 i.
- Sajdak** Ioh. laud. pp. 220 sq., 242, 379.
- salamandra**, de 1663: p. 402.
- Salomon***: exorcismus in diabolo 1538 85, 1554 160^v.
- Σαμὶ** (?) Βουσαγκίνος italo-graecus (s. xiv) memor. 1631: p. 314.
- Samonas** (s.), v. Guriae, Samonae et Abibi passio.
- Samuhele** Hebraco leproso, de (cf. BHG. 62) 1591 204.
- Samuhelis prophetae** (s.) vita (inc. Οὗτος ὁ μακάριος Σαμουήλ ὁ προφήτης ἐπῆρχεν ἐξ Ἀρμαθὲμ Σηφᾶ) 1671 284^v.
- Sancta sanctorum**, qua die summus sacerdos ingrediebatur 1502 293^v.
- Sanctos omnes**, in, canon 1541 190^v; — alius, v. Ioseph. V. quoque imagines, megalynaria.
- sanctorum preces neminem iuvant**, nisi bona praeferantur opera, v. Silvanus abbas.
- sanctorum vitae passiones** — que (conlectio non menologica) 1595, 1608; — id. atque homiliae (conlectio italo-graeca) 1641, 1652.
- Sanctorus Iulius** card. S. Severinae memor. 1494 152.
- σανδία** ad codicem conpingendum 1510: p. 52.
- Saraceni** memor. 1524: p. 77.
- Saturnino** (s.), de, oratio secreta, v. missale latinum.
- schedographia** sive exercitationes

20 ad instar Manuhelis Moschopuli schedographiae 1527; — alius schedographiae fragm. 1588 v; — schedographica carmina 5: 1578 57.

schema πᾶν τὸ κρινόμενον ἢ ἀφανές ἐστὶ κτλ. 1500 39.

σχημάτων ὅν Ἑρμογένης ἐμνημόνευσεν ἐν τοῖς περὶ εὐρέσεων καὶ περὶ ἰδεῶν βιβλίοις, σύν-
οψις 1500 198.

Schermann Th. laud. p. 43.

Scholarius Georgius, v. Genadius II patr. CP.

Σχορδύλης Μακάριος monachus (a. 1533) memor. 1569 220.

scribae et adnotatores. I. *Scribae*: v. Athanasius Ἀββαπρεσβύτερος, Basilus librarius, Basilus monachus, Castelli Hieronymus, Contophilippus Nicolaus, Demetrius, Dorotheus diac., Franciscus Maturantius, Γεώργιος ὁ ἀμαρτωλός, Γεώργιος Μπονιέ, Γεώργιος ἐκ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, Γεώργιος ὁ Κόκολος, Georgius Metochita, Γεώργιος νοτάριος ὁ Ταραντηνός, Georgius Tzangaropulus, Ἰγνάτιος οἰκτιστός, Ἰωάννης Καλοζούκας, Iohannes Chrysostomus (!), Iohannes Honorius a Mallia, Iohannes Mauromata, Iohannes mon. τῶν Στουδίου, Ἰωάννης πρεσβύτερος, Iohannes Rhosus, Iohannes a Sancta Maura, Iohannes Mattheus Caryophyllus, Λαυρέντιος ὁ Κράβος, Leo presbyter, Μακάριος ... τὸ ἐπίκλην ὁ Εὐχόλιος, Michael Damascenus, Michael ὁ νομοφύλαξ, Νήφων hierod. Cryptensis, Νικήτας Κορογονάς, Νικόλαος Ἀγιομαντέης, Νικόλαος Περγέρτ., Nicolaus Rheginus, Nicolaus metr. Rheginus, Paulus I abb. Cryptensis, Στέφανος ἀναγνώστης, Theodorus, Theodorus Dermocaites, Theodorus Siliota, Vitali Franciscus.

II. *Adnotatores, indicum auctores*: v. Allatius Leo, Almannus Nicolaus, Amati Hieronymus, Assemani Ioseph Simon, Barbarus Franciscus, Cozza-Luzi Ioseph, Dracopulus Iohannes, Ehrle Franciscus, Franciscus (de Mellinis), Giberti Mattheus, Guarinus Veronensis, Iohannes Mattheus Caryophyllus, Ἰωάννης πρεσβύτερος, Iohannes a Sancta Maura, Lascaris Constantinus, Lucas (Felici), Mai Angelus, Mercati Angelus, Mercati Iohannes, Νύμφος ἀμαρτωλός, Panaretus Iohannes, Pelicanus Nicolaus, Penia Franciscus, Petrus (Iacossa), Πέτρος ἱερεὺς, Pitra Iohannes

Baptista, Sophronius (Gassisi), Τρόμβας Ἄγγελος, Vernazza Raphael, Viviani Gaspar, Zaccagni Laurentius.

scribae ignoti, quorum manus in duobus pluribusve codicibus agnovimus: 1. 1488 79-254 v = 1491 (emendationes) = 1497 223 (notula in marg.); 2. 1489 (v. Add.) = 1492 = 1493 = 1655 = 1664; 3. 1503 1-4 v. 301-304 v = 1509 1.260 = 1618; 4. 1505 = 1663 1-129; 5. 1518 = 1519 = 1520 = 1521; 6. 1524 1-57 v. 69-116 v = 1633; 7. 1543 50-52 v = 1544 74-98 (?); 8. 1555 = 1647 19 v. 152 = 1677 = 1678 1-270 v; 9. 1570 = 1661; 10. 1580 = 1619 1-54 v; 11. 1678 330 = 1683 346. 349.

scriptiunculae sine pretio, calami probationes: 1504 191; 1510 287 v; 1515 290 v; 1522 1; 1525 215 v; 1531 iv; 1540 78 v; 1548 162; 1558 193; 1559 iv. ii; 1560: pp. 151 sqq.; 1562 i; 1563 ii. 112 v; 1565 i; 1568 264; 1569: p. 165; 1572 1; 1583 188; 1584: p. 197; 1587 78; 1592 222; 1596 ii; 1603 80 v; 1615 255 v; 1632 218 v; 1634 156 v; 1636: p. 339; 1640 55; 1646: p. 366.

Scrivener Fr. H. A. laud. p. 252.

Sebastiani et socc. (ss.) passio: cf. p. 362.

secretum, ad, silentio premendum verba magica 1538: p. 105 sq.

secturae foliorum inauratae: 1576, 1613 (v. Add.); — *inpressae* 1575; — *inpressae atque inauratae* 1551, 1580, 1614; — *inscripti- nibus graecis instructae* 1496 (?), 1510 (?), 1602, 1635 (v. Add.), 1644; — *id. latinis* 1511 (v. Add.), 1629; — *inscript. graecis atque ornatibus distinctae* 1498; — *ornatibus distinctae* 1559, 1585, 1616; — *coloribus litae: flavo* (citrino, croceo) 1504, 1508, 1510, 1517, 1531, 1532, 1549, 1550, 1553, 1555, 1557 (v. Add.), 1558, 1565, 1566, 1569, 1579, 1581, 1588, 1590, 1597, 1603 (v. Add.), 1606, 1612, 1620-1623, 1634, (v. Add.), 1676, 1677-78, 1681; *caeruleo* 1536, 1537, 1541, 1655, 1661-1663; *rubro vel subrubro* 1539, 1545, 1647; *rubro fusco* que 1585; *violaceo* (purpureo) 1577, 1593, 1682-83; *viridi* 1664.

Σέκουλας Σταμάτιος (a. 1569) memor. 1531 iv.

Secundus Pythagoraeus: apophthegma 1556: p. 146.

- securitas sive apocha* 1508 210, 1583 xvii.
- σημάδια* (an pecuniae genus?) 1615: p. 280.
- Seminara* 1537 8^v, 1546 34. V. quoque
- Heliae et Philareti* (ss.) monasterium prope S.
- Seneca iatrosophista*: epigramma in ss. Cyrum et Iohannem 1607 33^v.
- sententiae morales variae*: 1541: p. 112, 1585 I, 1592 37, 1600 177, 1636 133^v, 231, 238^v, 1673 332^v, 1674 18, 1680 99.
- Serapion asceta* (s.) memor. 1510: p. 50.
- Serapion ep. Thmuitanus*: adversus Manichaeos 1491 I; - excerpta: 1520 (catena in Octateuchum), 1657 (cat. in Genesim), 1668 (id., v. Add.).
- Sergius proxeneta*, v. Ambacum monachus.
- Sergii et Bacchi* (ss.) passio (BHG. 1625) 1679 48^v.
- Σερόπουλος Γεώργης* (s. xvi) memor. 1516 223^v.
- Servilianus* quo modo Euthaliam necaverit et quo modo interierit, v. aemorrhoeissa etc., de, Vergantinus.
- Severianus ep. Gabalensis*: de fide et lege naturae 1630 28^v; - de mundi creatione orationes 1-6: 1641 197; - excerpta: 1520 (catena in Octateuchum), 1657 (catena in Genesim), 1668 (id., v. Add.).
- Severiani m. Sebastiae in Armenia* (s.) passio (BHG. 1627) 1643 51.
- Severus patr. Antiochenus*: hom. 77, in Christi resurrectionem 1641 337; - excerpta: 1520 (catena in Octateuchum); 1657 (cat. in Genesim), 1668 (id., v. Add.); 1677-78, 1682-83 (cat. in Psalmos); 1493, 1678, 1683 (cat. in Odas).
- Severus Gabrihel*, v. Gabrihel.
- Sfondrati Franciscus* card. memor. 1613 III.
- Sfondrati Iohannes Baptista* (-† 1497) poss. 1613 III.
- Sfondrati Nicolaus* card. (Gregorius XIV papa) memor. 1613 III.
- Sicilia*, v. «Basiliani», Catana, Guilelmus II, 'hiechi', Italia aust. alis etc., Italo-graeci, Messina, Mili, Modica, Panormus, Philippi τοῦ Μαρτυρητοῦ monast., Tancredus rex Siciliae, Tauromenium.
- Sigismundus III rex Polonorum* memor. pp. 130, 225, 416.
- Silvani abbatis narratio*, quod sanctorum preces neminem iuvare possunt nisi bona praeferant opera (inc. *Ληγήσατο ἡμῶν ὁ ἀμβῆς Σιλωνανός λέγων περὶ τῶν ἐτι περιόντων*) 1510 201.
- Silvestri papae* (s.) vita (BHG. 1628-29) 1638 42; - λόγος εἰς τὸν ἀγ. Σ. πάπαν Ῥώμης καὶ εἰς τὰ θαύματα καὶ τὰς ἰάσεις Κωνσταντίνου κτλ. (deperd.) 1641: p. 357.
- Simon hierodiac. Thessalonicensis* (s. xiv): adclamatio liturgica pro Isidoro Glaba metropolita 1592 153^v.
- Sirletus Gulielmus* card. memor. pp. 2 (v. Add.), 331, 436.
- Sirmondus Iohannes* laud. p. 218.
- Sisynnium et Memignum* (ss.), in, canon (inc. *Τὰς ὁδοὺς τοῦ δεσπότου*) 1508 149.
- Sisynnio et Sisynodoro atque lamia Gyllone*, de, narratio, 1538 87^v.
- Sixtus*, v. Xystus.
- slavica inscriptiuncula* 1615 83.
- Socrates* (histor.): historia ecclesiastica I, 14: 1599 188^v.
- Socrates* (philos.): apophthegma 1556: p. 146; - epistola 76*: 1588 194.
- solis defectu*, de, a. 1178 (Catanae) 1574 4; - solem πῶς δεῖ ψηφίζειν 1502 293. V. quoque astronomica, cyclos solaris, kalendarium romanum solis lunaeque cyclis instructum.
- Sopater rhetor* memor. 1500: p. 29.
- Sophiae, Fidei, Spei et Caritatis* (ss.) passio (BHG. 1638) 1643 88^v.
- Sophronius* (Gassisi) hierom. Cryptensis adnot. 1508 1^v, 1510 288; - laud. p. 390.
- Sophronius patr. Hierosolymitanus* (s.): in ss. apostolos Petrum et Paulum 1667 285; - ss. Cyri et Iohannis laudatio 1607 13; - miracula 1607 33^v; - in s. Iohannem Baptistam 1667 214^v; - epigramma de se ipso 1607 33; - vita s. Mariae Aegyptiacae (?) 1581 45, 1587 85^v, 1589 183^v, 1636 191^v, 1660 1.
- Σοφρομ. το Μάρος* (s. xvi, in insula Creta) memor. 1569 220^v.
- Sosipater* (s.), v. Iasonem et Sosipatrem (ss.), in, canon.
- Σωτήρης Πέτρος* italo graecus (s. xii-xiii) memor. 1650 186^v.
- Sozontis* (s.) passio (BHG. 1643) 1631 58; - passio (BHG. 1644) 1643 49. σπάγος: p. 52.
- σπαθαροκουβικουλάρηαι*, v. Crambonites Constantinus.

Spes (s.), v. Sophiae, Fidei, Spei et Caritatis (ss.) passio.

σπίσας (= expensae, ital. 'spese'?) 1601: p. 251.

sponsalibus, de, v. Legum synopsis.

Spyridonis ep. Trimithuntis (s.) vita (BHG. 1648) 1615 179^v, 1645 153^v. V. quoque ἀπολυτίκια.

'Ssritochi Polo' (a. 1476, in insula Creta) memor. 1504 2^v.

'Σταμαως' quidem (s. xvi) memor. 1515 290. Statius: excerpt. 1507 36^v.

Stella Lucas ep. Rethymnensis donavit 1522 Paulo V papae (v. Add.).

Στέφανος ἀναγνώστης καὶ τάχα θύτης scripsit 1510.

Stephanus diaconus: vita s. Stephani iunioris m. CP., v. Stephanus iunior.

Stephani iunioris m. CP. (s.) vita a. Stephano diacono 1589 273; - vita (BHG. 1667) 1596 152. V. quoque ἀπολυτίκια, contacia, oecus.

Stephani protomartyris (s.) passio (inc. Βασιλεύοντος Ἡρώδου καὶ Ἀρχελάου ἐν τοῖς ἐκείνων χρόνοις, κατὰ δὲ χριστιανοῦς βασιλεύοντος τοῦ Κ. ἡμ. 'I. X.) 1631 111^v; - passio et inventio (cf. BHG. 1649) 1671 33; - reliquiarum revelatio Luciano presb. facta (inc. Τοῖς κατὰ πόλιν καὶ χώραν ἀγιωτάτοις καὶ θεοσεβεστάτοις ἐπισκόποις) 1633 68, 1641 128; - reliquiarum translatio 1633 69, 1636 63, 1641 131.

Stephanus metr. Nicomediensis (?): de triplici divisione animae (inc. Ἡ ψυχὴ διαίρεται εἰς λογιστικόν, θυμικόν, ἐπιθυμητικόν), v. Iohannes Damascenus; - de triplici facultate animae (inc. Ὅτι τὰ τρία μέρη τῆς ψυχῆς), v. Iohannes Damascenus; - de hominum libero arbitrio (inc. Ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον αὐτεξούσιον ἐπλασεν), v. Ephraem Syrus, de nostra libertate; - de divisione passionum (inc. Τῶν παθῶν τὰ μὲν εἰσι σωματικά), v. Iohannes Damascenus.

Stephani papae et socc. (ss.) passio (BHG. 1669) 1671 69^v.

Stephanum ep. Rhegiensem et socc. (ss.), in, canon, v. Theodotus hymnogr.

Stevenson H. M. senior laud. p. 255.

στιχηρὰ ἀναστάσιμα diebus dominicis vespere canenda (sec. morem Cryptensem) 1562 9; - στιχ. ἀναστάσιμα atque ἀπόστιχα (κατανυκτικά, σταυρώσιμα etc.) per totam hebdomadam psallenda:

initia 1541 160^v; - στιχ. et canones pro singulor. hebdomadae dierum officiis vespertinis atque aurorae 1541 175; - στιχηρὰ tria in s. Pentecoste 1631 1ra; - στιχηρὰ in dom. Samaritanae 1631 1vb; - στιχηρὸν in M. Sabbato, v. Acropolitae Georgius; - στιχηρὸν ἰδιόμελον 'Εἰσερχομένου σου, Κύριε' cum notis musicis 1562 143; - στιχ. ἰδιόμ. Ἡ ἀγνή καὶ παρθένος 1636 187^v. V. quoque Apostolos XII, in, stichèron.

stichometriae notae: 1533, 1539 (Tetraevangelium), 1542 (Psalterium), 1633 pass. (s. Gregorius Theologus), 1650 (Epistolae s. Pauli, epistolae catholicae), 1670 (Libri prophetici V. T.).

Stiltinck Ioh. laud. p. 215.

Stobaeus: florilegium: cf. p. 146.

Στουδίου, τῶν, monasterio, in, codices transcripti: 1660, 1667, 1669, 1671; - hegumeni, v. Anatolius, Nicolaus, Timotheus; - poss. 1675; - scribae, v. Dorotheus diaconus, Iohannes mon. τ. Στουδίου. V. quoque Βίβτωρ μοναχὸς πρεσβ. καὶ βιβλιοφύλαξ, Βίβτωρ μοναχὸς καὶ ἀποθηκάριος.

stratega Calabriae, v. Calabriae stratega.

Stratonicus (s.), v. Hermyli et Stratonici passio.

Succensus Diocaesariensis: excerpta 1520 (catena in Octateuchum), 1668 (cat. in Genesim, v. Add.).

Summaripae Gabrihel, v. Gabrihel S.

Summus sacerdos Hebraeorum, memor. 1502: p. 34.

syllogismis, de, synopsis anonymi 1498 92.

symbolum Nicaenum latine (grae- cis litteris) 1538 198.

Symeon pictor pinxit 1613.

Symeon τοῦ Ἀσκούλα italo-graecus (s. xii-xiii) memor. 1606 11^v.

Symeon Blachernita pictor pinxit 1613.

Symeon Mesopotamita (?): quod semper mente versare debemus diem exitus de vita, v. Ephraem Syrus, de mortis cogitatione.

Symeon Metaphrastes: canon in planctum SS. Deiparae 1517 64; - Deiparae planctus 1587 73; - sermones XXIV de moribus ex operibus s. Basilii Magni 1598, 1637 222^v; - Sym. Metaphr. sanctus prae-

- dicatur 1598 132^v. V. quoque menologium metaphrasticum.
- Symeonem prophetam (s.), in, canon (inc. *Φωτίζον δ' ηρωθεύς*) 1515 180^v.
- Symeonis stylitae (s.) vita a. Antonio (cf. BHG. 1682-85) 1631 1; - vita (BHG. 1682) 1673 12; - vita (BHG. 1686-87) 1643 2.
- Symeon metr. Thessalonicensis: cf. p. 114 not. *, 1592: p. 222.
- synagoge XIV titulorum 1589: p. 213.
- synaxaria: cf. menaea nec non Anna et Iohannes (ss.), Eudocia (s.), Gerasimus (s.), Hermias (s.), Hypatius (s.), Nicolaus Myrensis (s.).
- Syncleticae (s.) vita a. Athanasio* 1589 193.
- Synesius: constitutio 1588 115; - epistularum CLVI conlectio canonica 1588 2; epist. I: 1588 1; - catastasis 1588 100; - de dono astrolabii 1588 108; - homiliae 1-2: 1588 113.
- Synesio lapicida iconoclasta, de, quo modo oculis privatus fuerit (inc. *Πρός τῇ δημοσίᾳ λεωφόρῳ*) 1587 211.
- synhodicum in Dominica Orthodoxiae 1554 189^v, 1600 1, 1607 151, 1636 123 (init. tantum).
- Synopolis (in Calabria) memor. 1537 8^v. σύντομα varia 1547: p. 125; - in s. Marinam 1573 81; - in s. Parascieven 1573 119.
- Syrianus rhetor memor. 1500: p. 29. Συρόπολος (pron. Siropoulos), v. Σερόπουλος.
- Tachon Antonius (Campilliae, circa aa. 1437-38) memor. 1548 162^v.
- tachygraphica compendia, v. palaeographica res.
- Ταλαμπέλας (Dalla Bella?) Γιακοῦμος υἱὸς τοῦ Μιχαήλ (s. xvi) memor. 1508 210..
- Tancredi regis Siciliae dies adscensionis ad thronum adnotatur 1574 4.
- Tarachus (s.), v. Probi, Tarachi et Andronici passio.
- Tarasius patr. Cp. (s.): epistola ad Hadrianum I papam 1485 64; cum interpr. Balsamonis 1661 197^v; eiusdem interpretationes latinae 1485 68 et 72; - in s. Tarasium canon, v. Ignatius hymnogr.
- Tardo Laurentius hierom. Cryptensis, v. Laurentius.
- ταρία 1606: p. 264.
- Tatiana (s.) passio (BHG. 1699) 1638 189^v.
- Tauro Chananaeo, de 1591 91.
- Tauromenium a Saracenis a. 902 expugnatum 1673 328^v; - cod. 1673 ib. descriptus (ex parte).
- Terentii, Africani et socc. (ss.) passio (BHG. 1700) 1660 68.
- terrae motus, v. Catana.
- Terreti (prope Rhegium), v. Cyrus archimandrita.
- tesseræ gentiliciae: v. Farnese Alexander; Gonzaga Franciscus; Gregorius XV et Scipio Cobelluzzi; Gregorius XVI et Ioh. Albani; ignotus s. XVI cuius tesseræ gentiliciae lilium in caulem surgens exhibent; Leo XIII et Ioh. Bapt. Pitra; Medicea gens: Orsini; Passionei Dominicus; Paulus V et Scipio Borghese; Pius VI et Fr. Xav. de Zelada; Pius IX et A. Mai (A. Tosti, Ioh. Bapt. Pitra); Urbanus VIII et Fr. Barberini.
- testibus de, v. Legum synopsis.
- Thackeray H. St. J. laud., p. 416.
- Thaisia (s.), de, historia 1510 25.
- Thalassius abbas: centuriae IV capita 95-96 1607 151^v.
- Theclae (s.) acta (BHG. 1719) 1643 121^v; - passio sec. Eusebium Caesariensem (de martyribus Palaestinae) memor. p. 180. V. quoque Basilii Seleuciensis, Pauli et Theclae (ss.) acta.
- Θεόκλητος (s. xvi) memor. 1546 95.
- Theoctistus (s. xiii?): iambi 4 in ss. Paulum et Ioh. Chrysostomum (inc. *Ὁ φεὺς Θεοῦ σὺ τὴν σοφὴν κράτει λύσαν*) 1640 1^v.
- Theodora Alexandrina (s.) vita (BHG. 1730) 1643 60.
- Theodora et Didymi (ss.) passio (BHG. 1742) 1660 56.
- Theodoreus: demonstrationes per syllogismos (fragmenta) 1511 114. 1; - Eranistes 1611: p. 273.
- exegetica: comment. in Psalmos 1662: p. 401 (excerpta); - in XII prophetas minores 1509 1; - in XIV epistulas s. Pauli 1649; - excerpta 1657 (cat. in Genesim), 1668 (id., v. Addenda); 1493 1 (cat. in Psalmos), 1677-78 et 1682-83 (cat. in Psalmos), 1493 270 (in ps. II, 1-6); 1493, 1678, 1683 (cat. in Cantica).
- haereticarum fabular. compendium (fragmenta) 1511 2. 115; -

- historiae ecclesiasticae II. 1-5: 1505.
- Theodorus:** epigrammata tria in s. Gregorium Theologum 1592 148; scrips. 1592?
- Theodorus τοῦ Ἀγέλου** (an Ἀ<γ>γέλου?) (italo-graecus, s. XII-XIII) 1606 182.
- Theodorus metrop. Cyzicenus:** laudatio s. Blasii (inc. *Βλάσιον τὸν μέγαν ἐν ἱερὰρχαις καὶ μάγισσι*) 1652 65^v.
- Theodorus Dermocaites** scripsit 1500.
- Theodorus episcopus:** epistula de martyrio ss. Ciryçi et Iulittae 1673 229.
- Theodori grapti** (s.) vita (BHG. 1746) 1645 286^v.
- Theodorus Heracleensis:** excerpta 1678, 1683 (catena in Cantica).
- Theodorus Hermupolitanus*:** *ἐκλογή* sive νόμων παρακβολή, v. *ἐκλογή* etc.
- Theodorus II** (Ducas Lascaris) imp. Romanorum: canon in SS. Deiparam 1515 142^v.
- Θεόδωρος** italo-graecus (s. XV-XVI) memor. 1542 32^v.
- Theodorus lapsus*:** responsio ad s. Ioh. Chrysostomum 1639 245.
- Theodorus Mopsuestenus:** excerpta 1520 (catena in Octateuchum); 1657 (cat. in Genesim), 1668 (id., v. Add.); 1677-78, 1682-83 (cat. in Psalmos).
- Theodorum Pergensem** (s.), in, canon, v. Ioseph.
- Theodorus ep. Petrarum:** vita s. Theodosii mon. prope Hierosolyma, v. Theodosii mon. etc. vita.
- Theodorus Prodromus:** commentarius in canones ss. Cosmae Hierosol. et Iohannis Damasceni 1603.
- Theodorus quaestor:** encomium in s. Georgium (inc. *Προτρέπονσί με πρὸς εδφημίαν τὴν γλῶτταν*) 1636 209^v.
- Theodorus Rhaituensis:** de incarnatione 1664 147.
- Theodorus Siceliota** clericus scripsit 1650.
- Theodorus Spudaeus:** historia brevis de s. Martino papa et de s. Maximo confesore 1671 143.
- Theodori stratelatae** (s.) passio a. Augaro 1572 137^v, 1631 214^v, 1633 231 (excerpt.), 1636 94^v, 1641 231, 1667 73^v, 1673 205; - in s. Theodorum strat. canon, v. Theophanes hymnogr.
- Theodorus Studita** (s.): in Decollationem Praecursoris 1671 364; - in Dormitionem SS. Deiparae 1671 162^v; - in s. Pascha 1587 308^v; initium 1517 106^v; - vita s. Platonis 1660 75^v.
- vita s. Theod. Studitae a. Michaeli monacho 1669 199.
- Theodori tironis** (s.) miracula 10: 1572 140 (in compend. redacta); - passio (BHG. 1761) 1572 139 (in comp. red.). V. quoque Nectarius patr. CP.
- Theodorum Trichinensem** (s.) in, canon, v. Ioseph.
- Theodorus ep. Trimithuntis:** vita s. Iohannis Chrysostomi, v. Iohannes Chrysostomus.
- Theodosiae m. Caesareae** in Palaestina (s.) passio a. Eusebio 1660 33^v.
- Theodosiani haeretici** cum s. Iohanne eleemosynario disputant 1669: p. 418.
- Θεοδόσιος** (s. XII-XIII?) memor. 1599 116.
- Theodosii mon. prope Hierosolyma** (s.) vita a. Cyrillo Scythopolitano 1589 93; - vita a. Theodoro ep. Petrarum 1589 70.
- Theodotus ep. Ancyranus:** expositio symboli Nicaeni 1492 210^v, 1655 233, 1664 165^v; - in die s. Iohannis evangelistae (excerpt.) 1501 232^v; - in s. Mariam Deiparam 1673 32^v; - excerpta (?) 1677-78 (cat. in Psalmos).
- Theodotus hymnographus:** canon in ss. Stephanum ep. Rhegiensem et socc. (inc. *Τῆς ἐκκλησίας ὁ φωστήρ*) 1559 29.
- Theodoti et virginum VII** (ss.) passio a. Ps.-Nilo 1667 80; - in eosdem canon (inc. *Ἀσσωμεν τῷ Κυρίῳ τῷ τὴν ἀνθρώπων*) 1510 254.
- Theodulus:** excerpta 1520 (catena in Octateuchum).
- Theoduli et Agathopodis** (ss.) passio 1660 35; - canon, v. Ioseph.
- theologica re, de, interrogatio** 1599 308^v. V. quoque: Adnuntiationis mysterio, de; articulis diversis, de; articulis fidei, de; *καθατήριον*; communione frequenti, de; Deus; Evae sanctitatis etc. natura; incarnatione, de; sacramentis ecclesiae septem, de.
- Theon Alexandrinus** memor. 1594: p. 223.
- Theopemptum** et socc. (ss.), in, canon (inc. *Υδάτι, ἀθλοφόρε, ἀναγεννηθεῖς*) 1515 31.
- Theophanes:** chronographia (excerpt.) 1623 93.

- Theophanes Cerameus:** hom. 25, de Lazari resurrectione 1604 407; — hom. 52, de siccitate 1604 417; — hom. 53, in Adnuntiationem SS. Deiparae 1604 392; — hom. 59, in Transfigurationem D. N. Iesu Christi 1604 396^v; fragm. 1604 1.
- Theophanes hymnographus:** canones: in s. Alexandrum Pydnaeum (inc. *Πόθω θείω θελχθεῖσα*) 1508 223, 1510 47; — in s. Charitina (inc. *Συμφώνως ἐν ἡσυχασίᾳ*) 1508 12^v; — in Danihelem prophetam (inc. *Σῶτερ [ἐδεργέτα]*) 1547 145^v; — in Hiezechielem prophetam (inc. *Θέλοντι ἐσφημῆσαι*) 1590 174; — in s. Lucianum Antiochenum (inc. *Ἐκ τῆς δοθείσης σοι, μάκαρ*) 1508 41; — in [s. Mariam Aegyptiacam (inc. *Σοῦ τῆς ἀφράστου*] 1510 111^v; — in s. Sabinum Aegyptium (inc. *Ἀφθάρον καὶ θείας διαμονῆς*) 1508 221^v; — in s. Theodorum stratelaten (inc. *Μαγνύρων περιφανῶς*) 1515 200^v; — in s. Trophimum (inc. *Ἀισομαί σοι, Κύριε ὁ Θεός μου*) 1590 194^v; — canones paracletici in SS. Deiparam: can. *Ἡ μόνη ἐν πειρασμοῖς* 1516 107^v, can. *Πίστις ἡγείσθω μόνη* 1516 146, can. *Ὑποπείσονται τῇ φθορᾷ* 1516 201^v.
- Theophaniorum profestum**, in, canon, v. Ioseph.
- Theophilus Alexandrinus:** de sacra oblatione (?) 1599 301^v; — de compunctione (ex Apophthegmatis Patrum) 1524 24; — excerpta 1520, (catena in Octateuchum); 1657 (cat. in Genesim), 1668 (id., v. Add.); 1677-78 (v. Add.) et 1682-83 (cat. in Psalmos). V. quoque Balsamon Theodorus.
- Theophilus antecessor:** Institutiones, lib. IV tit. 6 (fragm.) 1644 103.
- Theophrastus:** characteres 1-15: 1500 199.
- Theopista et Theopistus** (ss.), v. Eustathii, Theopistae, Agapeti et Theopisti passio.
- Theosterictus:** vita s. Nicetae confessoris, v. Nicetae confessoris vita etc.
- Theosterictus monachus:** canon paracleticus in SS. Deiparam (inc. *Πολλοὶς συνεχώμενος πειρασμοῖς*) 1516 237, 1541 180^v, 1543 50, 1546 80.
- theotocia**, v. *ἀπολυτίκια ἀναστάσιμα* etc.; — theotocion *Ἡμεῖς ἐν σοὶ πανχώμεθα* 1562 1^v.
- Theraponta** (s.), in, canon (inc. *Τὸν τοῦ Χριστοῦ ἱερέα*) 1510 277.
- Thersi mensis dies decima quando recurat** (tab.) 1502 293^v.
- Theopista et Theopistus** (ss.), v. Eustathii, Theopistae, Agapeti et Theopisti passio.
- Thomae apostoli** (s.) acta 1-3. 12-13: 1608 1; — commentarius (BHG. 1835) 1679 40^v.
- Thomas Aquinas** (s.): liber ad cantorem Antiochenum ex interpr. Demetrii Cydonii 1570 175^v. V. quoque p. 89.
- Θωμάς κριτής** italo-graecus (s. XII-XIII) memor. 1606 111^v.
- Θούμενον** (tumulus [capacitatis mensura]) 1606: p. 264.
- Thyrsi et socior.** (ss.) passio (BHG. 1845-46) 1645 196.
- Timotheus ep. Alexandrinus:** responsiones canonicae non nullae 1499 31; — miracula s. Menae*, v. Menae (s.) miracula.
- Timotheus Antiochenus:** in Crucem et in Transfigurationem Domini 1633 290^v; cf. quoque p. 337.
- Timothei apostoli** (s.) passio (BHG. 1847) 1595 56^v.
- Timotheus hegumenus** monast. s. Iohannis Baptistae τῶν Στουδίου 1671 406.
- Timotheum ep. Prusae**, in, canon (inc. *Τῷ ἀνατίλαντι ἑωσφόρον ἀστέρα*) 1558 43.
- Titus Bostrensis:** adversus Manichaeos libri 1-3: 1491 13^v; — in Ramos Palmarum 1641 278; — excerptum (?) 1582 115^v; — commentarius in evang. sec. Lucam, v. Biblia sacra N. T., Lucas cum comment.
- Tobit**, de, historia (inc. *Μυστήριον βασιλέως κρύπτειν καλὸν κτλ.· οὕτω γὰρ εἶπεν ὁ ἄγγελος*) 1581 43.
- Todeschini Piccolomini Franciscus** card. (postea Pius III) memor. p. 299.
- Tomai Thomas Ravennas** memor. 1530 1. *τομάρι* 1510: p. 52.
- Transfigurationis profestum**, in, canon, v. Iesus Christus D. N.
- Trautmann R.** laud., p. 423.
- Traversari Ambrosius** memor. 1524: p. 76.
- Trigona:** monasterium s. Bartholomei poss. 1652.
- Trinitate**, de (SS.), in V. T. non nulla

- (inc. Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεός κτλ.: ὁ πατήρ οὗτος) 1569 219; - canones trinitarii in nocturnis dominicarum psallendi 1543 2.
- Triodion**: officia Magnae Hebdomadae, v. Hebdomadae, Magnae, officia; - fragmenta 1631 1va, 11ra, 11vb, v. quoque Acropolita Georgius; Andreas Cretensis, triodion; ἀπολυτίκια; contacia; Ioseph arch. Thessalonicensis, triodion; Epitaphii processione, in, versus 21 politici canendi.
- Troianus** Iohannes Dominicus (?) memor. 1491: p. 12.
- Τρόμβας* Ἄγγελος ἐκ Μήλου (s. XVI) poss., adnot. 1545; - Γεώργιος ib. (?); - Μαρία ib. (?); - Νικόλαος ib. (?).
- troparia**: in SS. Deiparam 1536 41; - aliud (inc. Μνήσθητι σωτηρίας, ἀδτουργέ, ἡμῶν) 1560 169^v; - aliud (inc. Θεοτόκε, ἡ προστασία πάντων τῶν δεόντων) 1658 1^v; - trop. Εἶδομεν τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν cum notis musicis 1562 1; - trop. Ὅτε οἱ ἐνδοξοὶ μαθηταί 1540 16; - trop. Τῶν ἀποστόλων τὸν χορὸν cum notis musicis 1606 181^v; - trop. incertum 1591 1.
- tropariorum** cantu, a, quod monachis abstinendum sit, v. Antonius Magnus (?), exhortationes, et cf.: anachoretas carminum suavisitas...dedecet.
- Trophimi**, Sabbatii et Dorymedontis (ss.) passio (BHG. 1854) 1643 95^v; - canon (inc. Ἀισομαί σοι, Κύριε ὁ Θεός μου, ὅτι ἀνέτειλας) 1590 194^v.
- Tryphonis** (s.) passio (BHG. 1856) 1608 101^v; - vita et miracula 1608 97^v; - oratio* 1538 3.
- Τούρκων*, τῶν, ἡ χώρα memor. 1541: p. 115, 1606: pp. 263 sq.; - ὁ οἰκονόμος τ. T. (ab archimandr. S. Salvatoris Messanen. missus) memor. 1606 11.
- Typicum Studitanum** 1609.
- Tyriorum** Kalendarium, v. Kalendarium.
- Tzetzes** Iohannes: commentarius in Lycophronis Alexandram 1586. V. quoque Hesiodus.
- Uhlig**, G. laud. p. 193.
- Ulix**e, de, versus iambici 9: 1627 317^v.
- Urbani VIII** papae et Fr. Barberini card. bybl. (1626-33) tesserae gentiliciae: 1525, 1534, 1538, 1563, 1578, 1594, 1596, 1598, 1599, 1604; - Urbani VIII et Ant. Barberini card. bybl. (1633-46) 1628.
- Uspenskij** Porphyrius archim., v. Porphyrius.
- Vaccari** A. S. I. laud. pp. 110 et 120.
- Vari** et socc. (ss.) passio 1679 137^v; - canon, v. Ioseph.
- Vaticana bybliothea** (Bybliothea papalis s. XIII-XIV: p. 262).
(inventaria librorum Bonifatii VIII et Urbani V: p. 262).
1. Notae numerales quibus plerique codices nostri primum in Bybl. Vat. insigniti fuerunt*: 1480 = nunc 1539; 1491-1496 = 1541-1546; 1497 = 1548; 1498 = 1581; 1499 = 1569; 1500-1502 = 1570-1572; 1503 = 1552; 1504-1506 = 1529-1531; 1507 = 1568; 1508-1510 = 1564-1566; 1511 = 1601; 1512 = 1598; 1513 = 1597; 1514 = 1500; 1515 = 1497; 1516 = 1488; 1517 = 1509; 1518-1519 = 1498-1499; 1520-1522 = 1489-1491; 1523-1524 = 1512-1513; 1525-1526 = 1492-1493; 1527 = 1496; 1528 = 1501; 1529-1530 = 1494-1495; 1531 = 1503; 1532 = 1514; 1533 = 1504; 1534 = 1523; 1535 = 1625; 1536 = 1602; 1537 = 1508; 1538 = 1531; 1539 = 1515; 1540 = 1510; 1541 = 1558; 1542 = 1573; 1543-1544 = 1559-1560; 1545-1546 = 1516-1517; 1547 = 1609; 1548 = 1562; 1549 = 1606; 1550 = 1554; 1551 = 1547; 1552 = 1536; 1553 = 1557; 1554 = 1538; 1555 = 1561; 1556 = 1530; 1557 = 1511; 1558-1559 = 1626-1627; 1560 = 1567; 1561 = 1522; 1562 = 1582; 1563 = 1502; 1564 = 1616; 1565 = 1615 (v. Add.); 1566; 1567 = 1604; 1568 = 1603; 1569 = 1587; 1570-1571; 1572 = 1507; 1573-1576; 1577 = 1618; 1578 = 1550; 1579-1580 = 1520-1521; 1581-1582 = 1518-1519; 1583-1585; 1586 = 1621; 1587 = 1622 (et 1617); 1588 = 1623; 1589 = 1555; 1590-1591; 1592 = 1589 (?).
2. Integumenta in ipsa bybliothea confecta, v. integumenta

* qui vacant numeri cursivis notis imprimuntur

saec. xvii et recentiora, tesserae gentilitiae.

3. Personae quarum mentio passim obcurrit (temporum ordine adlatae):

a) Papae et cardinales bibliothecarii: v. Clemens IV, Xystus V, Paulus V (et Scipio Borghese), Gregorius XV (et Scipio Cobelluzzi), Urbanus VIII et Franciscus (vel Antonius) Barberini, Alexander VII, Benedictus XIII, Passionei Dominicus, Pius VI et Franciscus Xaverius de Zelada, Gregorius XVI et Ioseph Albani, Pius IX (et Angelus Mai, Antonius Tosti, Ioh. Bapt. Pitra), Leo XIII et Ioh. Bapt. Pitra, Pius XI.

b) Custodes, praefecti, ministri: v. Iohannes Honorius a Malia, Iohannes et Iulius a S. Maura, Troianus Iohannes Dominicus, Alamanni Nicolaus, Allatius Leo, Caryophyllus Iohannes Mattheus, Contelori Felix, Holstenius Lucas, Zaccagni Alexander Laurentius, Assemani Ioseph Simon, Vernazza Raphahel, Baldi Iohannes Helias, Amati Hieronymus, Mai Angelus, Cozza-Luzi Ioseph, Ehrle Franciscus, Franchi de' Cavalieri Pius, Mercati Iohannes, Le Grelle Stanislaus, Donati Lambertus, Devreesse Robertus, Lantschoot, van, Arnoldus, Campana Augustus.

Verbum Dei, ad, invocatiuncula pro orthodoxis imperatoribus 1615 48.

Venetiae pp. 2 (v. Add.), 276; Venetiarum res publica, p. 277.

verba seniorum (vulgo *Histoires des solitaires gyptiens*) 1599 116, 1632 87; cap. 10: 1599 85v; cap. 11: 1599 115v; cap. 15: 1589: p. 212 not. * (v. Add.), 1599 115v; cap. 87: 1524 54v (v. Add.); cap. 140: 1646 278v; capita 170, 171, 189, 211: 1571 75; capita 199, 225, 271, 273-74, 325, 330: 1589 15; cap. 225: 1600 177; cap. 254: 1510 205; capita 303-305: 1599: p. 238; cap. 332: 1599: p. 240.

Vergantino caeco eiusque patre Victorino, de (cf. BHG. 61) 1591 182.

Vergilius: Aeneis V 138 et VI 823: 1527 131v; excerpta non nulla 1507 pass.

Vernazza Raphahel adnot. 1488 xiii. versus scribarum, possessorum: *Διπλοὺν τὸν ἀπλοῦν ἢ κηρύσσα Λό-*

γον 1586 268v; *Θύτα με εὐλόγησον νεύσει Κυρίου* 1636 205 et pass.; *Σῶτερ δώρησαι τῷ κτησαμένῳ πόθῳ* 1548 161v; *Τὸν δακτύλους γράφοντα, τὸν κεκτημένον* 1491 112v, 1681 405v; *Τῷ συντελεστῇ τῶν καλῶν Θεῷ χάρις* 1560 165; *Χεὶρ μὲν ἡ γράψασα σήπεται τάφῳ* 1646 278v; *Ὡ παντεπόπτα δημιουργὲ τῶν ὄλων* 1548 91v; *Ὡσπερ ξένοι χαίρονται ἰδεῖν πατρίδα* 1510 286v, 1562 140, 1680 439v.

Victor Antiochenus: commentarius in evang. secundum Marcum *, v. Biblia sacra N. T., Marcus cum comment. Victoris Antiocheni; - excerpta 1520 (catena in Octateuchum), 1682-83 (cat. in Psalmos), 1493, 1678, 1683 (cat. in Odas).

Βίκτωρ (?) μοναχὸς καὶ ἀποθηκάριος monasterii s. Iohannis Baptistae τῶν Στουδίου (s. xi) 1671 227v.

Βίκτωρ (?) μοναχὸς πρεσβύτερος καὶ βιβλιοφύλαξ monasterii s. Iohannis Baptistae τῶν Στουδίου (s. xi, an idem atque praecedens?) 1675 333v.

Victoris et Coronae (ss.) passio (BHG. 1865) 1669 182.

Victorinus, v. Vergantino eiusque patre Victorino, de.

Vincentii (s.) passio (BHG. 1867) 1669 187v.

viri docti recentiores passim laudati (praeter operum dissertationumve solam mentionem): v. Almazov A. I., Antonius (Rocchi), Bardenhewer O., Batiffol P., Beattillus A., Bessières M., Boissevain U.-Ph., Bollandiani, Bonis C., Bousset W., Bratke E., Büttner-Wobst Th., Campana A., Chalandon F., Cozza-Luzi I., Cyrillus S., Dain A., Delehaye H., Deubner L., Devreesse R., Dmitrievskij A., Dobschütz, von, E., Donati L., Ehrhard A., Émery C., Foerster R., Franchi de' Cavalieri P., Funck Fr. Xav., Gardthausen V. (v. Vogel M.), Gerstinger H., Gouillard Ioh., Gregory C. R., Guidi M. A., Heiberg I. L., Holl K., Jugie M., Karo G. et Lietzmann Ioh., Klostermann R., Koetschau P., Krumbacher K., Lake K. et S., Lampros Sp., Lantschoot, van, A., La Piana G., Laurent V., Laurentius (Tardo), Legrand Ae., Le Grelle St., Lietzmann Ioh. (v. Karo G.), Loew H. A., Loofs Fr., Mai A., Mancini A., Mandalari M., Marr N., Melioranskij B., Mercati A., Mercati

- Ioh., Mercati S. I., Mirković L., Monneret de Villard H., Montfaucon B., Nau Fr., Nilus (Borgia), Nissen Th., Opitz H. G., Papadopoulos-Kerameus A., Papenbroeck D., Parmentier L., Petit L., Pierleoni G., Pinto H., Pohlenz M., Porphyrius (Uspenski), Rahlfs A., Sajdak Ioh., Schermann Th., Scrivener Fr. H. A., Sirmondus Ioh., Sophronius (Gassisi), Stevenson H. M. senior, Stiltnick Ioh., Thackeray H. St. J., Trautmann R., Uhlig, G., Vaccari A., Vogel M. et Gardthausen V., Volbach Fr. W., Weitzmann K., Wendland P.
- virtutes** quas adeptus homo salvari potest (inc. *Τέσσαρες εἰσὶν ἀρεταὶ προκείμεναι τῷ ἀνθρώπῳ*) 1599 308; - **virtutes** quattuor atque vitia contraria 1600 177v.
- 'Vitae humanae speculum'** (inc. *Homo natus simplex purus*) 1494 r.
- Vitali** Franciscus scripsit 1593 (v. Add.).
- Viviani** Gaspar ep. Anagninus adnot. poss. 1497, 1503, 1509, 1562, 1565, 1568-1570; - memor. pp. 7, 54.
- Vogel** M. et Gardthausen V. laud. 43, 51, 54 (v. Add.), 69, 127, 177 (v. Add.), 207, 221 not. *, 269, 281 (v. Add.), 397, 398, 447.
- Volbach** Fr. W. laud. pp. 300 (cf. Add.), 349.
- Weitzmann** K. laud., p. 441.
- Wendland** P. laud., p. 416.
- Xenophontis**, Mariae et filior. (ss.) vita (inc. *Ἡ περὶ τῶν μακαρίων ἀνδρῶν βίων ἀναγραφὴ*) 1589 217; - vita (inc. *Διηγῆσατο τις γέροντος μέγας ὅτι Ξενοφῶν τις γέγονεν συγκλητικός*) 1673 225v.
- Xenophon**: de Atheniensium republica * 1619 179; - commentariorum ll. 1-4: 1619 56; - **Cynegeticus** 1619 118; - **Cyrupædia** 1580 39v (init. tantum); - **Hieron** 1619 145v; - **Hipparchicus** 1619 135; - de Lacedaemoniorum republica 1619 169v; - **Oeconomicus** 1580 1; - de rebus 1619 181; - de re equestri 1619 157.
- Xiphilinus** Iohannes, v. Iohannes mon. X.
- Xystus** papa (s.), v. Laurentii, Xysti papae et Hippolyti passio.
- Xystus** V papa mem. 1494 152. V. quoque Accidas Franciscus.
- Zaccagni** Laurentius adnot. 1520 1, 1657 iv, 1672 pass.
- Zacharias** χρυσόχοος memor. 1524: p. 77.
- Zacharias** papa (s.), v. Gregorius Magnus.
- Zacharias*** (s.): precatio contra spiritus impuros (inc. *Οἱ τριακόσιοι ἄγγελοι οἱ κυνοῦντες τὸν δρόμον τῆς ἀστραπῆς*) 1538 49v.
- Zacyntho** insula, in, codex descriptus 1574: p. 177. V. quoque Dracopulus Iohannes Zacynthius.
- Zanchi** Basilius poss. 1584, 1592, 1593.
- Zavῆς** quidam (s. xvi ex., an Chiensis?) 1583 n.
- Zenobii** et **Zenobiae** (ss.) passio (BHG. 1885) 1595 49, 1679 329v.
- Zenon** imp. Romanorum: Henoticon 1492 220, 1655 296, 1664 182.
- Zenonis** et **Zenae** (ss.) passio (BHG. 1887) 1667 209.
- Τέσσαρες, τῆς, Πέτρος* italo-graecus memor. 1606 iii^v.
- Zigabenus** Euthymius: commentarius in XIV epistulas s. Pauli 1501.
- zodiacus**: coeli signorum nomina latina 1507 42v. V. imagines, dierum mensis concursus cum zodiaco.
- Zonaras** Iohannes: historiarum epitome, ll. VI-XVIII: 1623 1. V. quoque concilia... cum interpret. Zonarae etc. ζουγουλῖνος (frumenti leguminisve species in Calabria) 1606: p. 264.
- 'Z'orzi'** quidam Venetus (s. xvi ex.) memor. 1596 r.
- Zosimas** abbas: adloquia 1524 36.
- Zosimi** m. Anazarbi in Cilicia (s.) passio (inc. *Ἐπιβάντος Δομετιανοῦ τοῦ κόμητος τῶν θεῶν λαγογιτώνων ἐν Κιλικίᾳ*) 1680 266.
- Zosimi** m. in Pisidia (s.) passio (BHG. 1888) 1667 176v.
- Zosimi** monachi (s.) vita (BHG. 1890) 1631 222v.

